

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

OKD 32

BIBLIOTHEEK GENT

00072350

cf. c. 12

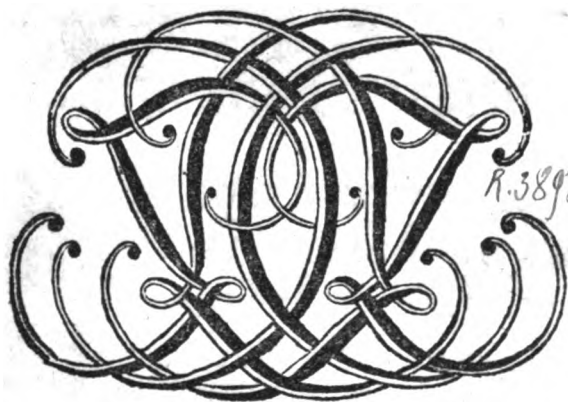
IO. ALBERTI FABRICII,
SS. THEOL. D. ET PROF. PUBL.

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

VOLUMEN OCTAVUM,
SIVE
LIBRI V. PARS IV. AC PÆNULTIMA,
IN QUA

DE PHILOSOPHIS, THEMISTIO, THEONE, PAPPO,
SYRIANO, PROCLO, SIMPLICIO ET ALIIS, NEC NON DE
ECCLESIAE DOCTORIBUS CELEBRATISSIMIS HÆRETICISQUE ET DE
IOANNE STOBÆO ATQUE ALIIS LOCORUM COMMUNIORUM
SCRIPTORIBUS GRÆCIS DISSERITUR.

ACCEDUNT NUNC PRIMUM EDITA MAXIMI PHILOSOPHI, QUEM
IULIANUS IMP. AUDIVIT, POEMA ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΧΩΝ, EUNOMII HÆRETICI
APOLOGETICUS: SYNESII DE ARTE MAGNA: PROCLI PHILOSOPHI DE PROVIDENTIA
ET FATO AD THEODORUM MECHANICUM ET ALIA QUÆDAM: CHORICII SOPHISTÆ
ORATIONES DUE, UNA IN FUNERE PROCOPII GAZÆI, ET ALTERA IN
SOMNIUM DUCEM: BASILII CUBICULARII NAUMACHICA &c.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GENT

R. 3898

16. Anc.

1927

HAMBURGI,
SUMTU CHRISTIANI LIEBEZEIT,
M DCC XVII.

GRACE

WILLIAMSON & CO. LTD.

AMSTERDAM

THE COMPANY'S OFFICE IS
SITUATED AT NO. 10, N. DE
WATERINGHOF, AMSTERDAM.

THE COMPANY'S OFFICE IS
SITUATED AT NO. 10, N. DE
WATERINGHOF, AMSTERDAM.

HAMBURG

AMSTERDAM

MAGNIFICO,
 NOBILISSIMO AC IURISCONSULTISSIMO
 VIR O,
 DN. D. BERNHARDO
 MATFELD,
 REIP. HAMBURGENSIS CONSULI
 CUM MAXIME PRÆSIDI,

S. D.

IO. ALBERTUS FABRICIUS.

Um superiore anno post inter-
ceptum mortalitate summum
Virum, & occultatum singu-
lari sapientiæ lumine præra-
dians fidus D. LUCAM BO-
 STELIUM, propitius magnis Civitatis

*hujus votis DEUS constituisset TE, VIR
MAGNIFICE, cui tutela Salutis & custo-
dia Libertatis publicæ cum amplissima Di-
gnitate demandata esset: præclare memini
tanto & tam communi ac volupi gaudio
Urbem fuisse completam, ut gratulatoribus
lætioribus quam TE cui gratulabantur,
ego Virtutem Tuam cogitans, solidius pul-
chriusque præmium illi ab hoc gaudio,
quam ab ipsa honoris, esset licet maximus,
amplitudine non dubitare me esse persolutum.
Itaque & tunc vehementer gaudebam Tua
caussa, ac Virtutis, quam ab hominibus a-
gnosci & amari & ferri in oculis, omnium
interest, siquidem jam publico consensu ap-
parebat res plane pulcherrimas esse fidem,
justitiam, industriam, prudentiam, con-
stantiam, humanitatem, quæ in TE suspi-
ciebant omnes & admirabantur, & quæ
vel ob illas justissimas laudes ac plausus &
hominum judicia imposterum singuli qui
gerere Rempublicam voluerint, cupide ex-
emplo Tuo colent ac consuectabuntur. Nec
minus lætabar Reipublicæ gratia, cuius*
Ma-

Magistratibus pariter Cribusque gaudendi causas Consulatu Tuo suppeditatas esse maximas longeque justissimas intelligebam, quas prolixius a me exponi quidem nec necesse est hoc loco, sunt enim notæ omnibus qui in hac Urbe non sunt, & qui sunt, hospites: neque Tibi jucundum, cui magis cordi esse solet fide ac dexteritate laudes supergredi, quam libenter auscultare vel legere laudificantes, etiam si verissimis encomiis, & conscientia Tuæ teste Te celebrare instituerint. Unam tamen causam, pace Tua, non possum præterire quæ me singillatim, ac quas colo litteras, propius spectat, effecitque ut de Magistratu Tuo simul inaudirem, simul studiis ominatus sim candidam ætatem, & his qui cum Musis se delectant, scientiasque & doctrinas utiles ac linguas in hac Urbe vel tractant vel docent, de TE Patrono ac Tutore acclamandum feliciter esse duxerim. Ecquis enim vel laboribus eorum æquius ponat pretium, rectiusve æstimet ingenia, vel quis melius possit decori doctrinarum consulere, aut libentius studentium favere com-

modis quam Tu, cui ab omni ætate in sum-
mis deliciis fuerunt litteræ, non hæc severio-
res modo quæ ad Themidos sacra pertinent,
sed & elegantes illæ quas ab humanitate so-
lemus appellare, præsertim vero Historia,
cujus amore & studio quantopere ducaris,
luculenter testatur locuples Tua Bibliotheca,
omnis memoriæ omnium populorum præcla-
rissimis instructa monumentis, in quibus ani-
mum pascis si quid temporis a negotiis vaca-
re sinit Respublica cui totum Te consecrasti.
Quod itaque adhuc mecum fecit acutus, nunc
in limine hujus libri, quem Tibi consecrare
ausus sum, veluti in ara suscipio votum publi-
ce pro Tua incolumitate, DEUMque oro, ut
per plurimos annos TE servet gaudium colu-
menque Reip. quam geris, & quas ornas lit-
terarum: Consulatus vero Tuus prospera feli-
citate consiliorum memorabilis etiam futuræ
ætati, solida gaudii fundamenta transmittat
ad omnem posteritatem. Scripsi Hamburgi
Id. Febr. Anni Christiani cIdo Idcc xvII.

AD LECTOREM.

NE multis te differam, LECTOR BENE-
VOLE, juvat oculis tuis subicere, quæ in
hoc Volumine tibi offeruntur a me pro te-
nui meo studio, quod ut boni facias, & si
quid titubatum a me est, ut sit non modo
in bello sed etiam in hisce literis, id pro æquitate tua hu-
maniter feras in homine, iterum iterumque, pero a te ac
contendo. Ecce igitur:

CAPUT XVIII. De THEMISTIO Euphrada. Themistii
ætas & vita p. 1.

De alio Themistio signifero Agnoëtarum p. 5.

Orationum Themistii Philosophi argumenta p. 7. & editio-
nes p. 15.

Index scriptorum in Orationibus Themistii laudatorum
pag. 17.

Themistii paraphrasēs in libros Aristotelis eorumque edi-
tiones & interpretes p. 28.

Index scriptorum in illis paraphrasibus citatorum p. 31.

Scripta deperdita Themistii p. 36.

Libanii ad Themistium Epistolæ XVIII. pleræque nunc pri-
mum editæ ex MSS. quorum copiam partim D. Godfri-

do

do Oleario τῷ μακαρίῳ, partim eruditissimo Viro M.
Veissério la Crose debeo, cum mea versione p. 37.
Locus Themistii de Empedocle illustratus p. 56.

CAPUT XIX. S. BASILII Magni ætas & vita p. 60. scri-
ptores veteres p. 61. & recentes de S. Basilii vita & lau-
dibus consulendi p. 62.

Alii Basilii ultra XXX. p. 63.

Editiones Operum Basilii Magni Græcæ, Latinæ & Græ-
colatinæ pag. 66. nova promissa C. V. *Juliani Garnerii*,
jam prælis ut audio subjecta p. 69. 130.

Basilii M. scripta quæ continentur in editione utraque Græ-
colatina Parisi cum variis observationibus p. 69.

De Epistolis Basilii p. 83. seq.

Scripta Basilii vel quæ sub ejus nomine feruntur, sed quæ
in editionibus Græcolatinis non extant p. 89.

Precatio S. Basilii ab Henr. Hammondo edita p. 92. Versio-
nem latinam ego addidi tum in hac tum in iis quæ se-
quuntur.

Alia e Codice Barocciano p. 93.

Precatio & exorcismus super homine vexato ab impuris
spiritibus p. 95.

Quæstiones Eunonii & Apollinaris cum responsionibus S.
Basilii p. 100.

Index eorum ad quos Epistolas scripsit & quorum in Epi-
stolis meminit S. Basilii p. 103.

Index Homiliarum & Epistolarum S. Basilii, adscriptis or-
dine Alphabeti singularum initiis p. 115.

De BASILIO Seleuciensi p. 130. Ejus Homiliæ p. 131. contra
Judæos demonstratio p. 133. Acta Theclæ p. 135.

De illis quæ in editione Basilii Seleuciensis Parisiensi desi-
derantur p. 135.

BA-

BASILEI Cubicularii Naumachica, nunc primum Græce edita p. 136.

CAPUT XX. S. GREGORII Nysseni ætas & vita p. 143.
de Origenianorum dogmatum vestigiis apud eum obviis p. 144.

Scripta quæ in utraque edit. Parisiensî Græcolatina extant, cum variis observationibus p. 145.

Quæ extant in Appendice Ao. 1618. p. 160.

Scripta quæ in utraque Parisî desiderantur p. 161. seq.

Clausula vitæ Gregorii Thaumaturgi e Codice Seguieriano pag. 163.

Scripta Nysseni deperdita pag. 165. Operum quæ exstant editiones p. 165.

CAPUT XXI. De EUSTATHIO Antiocheno p. 166.

Allocutio ad Imp. Constantinum in Synodo Nicæna p. 168.

In Hexaëmeron p. 169.

De engastrimytho p. 170.

Fragmenta ex libris Eustathii deperditis p. 170.

Alii Eustathii ultra XX. pag. 189.

De SERAPIONE Thmuitano p. 191.

Alii Serapiones 192.

De SOPHRONIO amico S. Hieronymi, & Versione Græca Catalogi Hieronymiani p. 195.

Alii Sophronii p. 198.

De scriptis Sophronii Hierosolymitani p. 199. seq.

CAPUT XXII. de PAPPO Alexandrino Philosopho & ejus Mathematica collectione p. 203.

Index scriptorum in Pappi Mathematica collectione laudatorum p. 206.

De Pappi commentariis Claudii in Ptolemæi magnam
Syntaxin. p. 208.

Alii Pappi p. 209.

De THEONE Alexandrino pag. 210. ejus scripta pag.
211. seq.

Index scriptorum in Ptolemæi magna Syntaxi & Græcis
ad eam commentariis laudatorum p. 213.

De HYPATIA Theonis filia pag. 219. & ejus scriptis p.
221.

De SYNESIO Hypatiæ discipulo p. 221.

Ejus scripta quæ in Petavii editione exstant p. 222. seq. cum
variis observationibus.

Index eorum ad quos scribit Synesius p. 230.

Editiones Synesii p. 231. scripta deperdita. id. Alii Synesii
p. 232.

Synesius Philosophus ad Dioscorum de arte magna, nunc
primum Græce editus cum versione Dominici Pizimēn-
tii p. 232.

CAPUT XXIII. De EUNOMIO Hæretico p. 248.

Scriptores veteres de Eunomio & contra Eunomii hære-
sin p. 250.

De Eunomii scriptis p. 251. seq.

Eunomii *ἐκθεσις* quam confutavit Gregorius Nyssenus li-
bro II. in Eunom. p. 253.

Apologeticus Eunomii a S. Basilio confutatus & nunc pri-
mum editus Græce cum versione Jacobi Fabricii, Hol-
sati p. 262.

De Eunomii opere contra S. Basilium deperdito p. 305.

Observatio ad duo loca Nysseni adversus Gretserum pag.
397.

De

De ARIO Hæretico. Duo Arii pag. 307. De Arii scriptis
p. 309.

Notitia scriptorum quibus probatur Patres Ante-Nicanos
cum Ario haud sensisse p. 312.

De PHOTINO Hæretico p. 314. ejus scripta p. 316. alii Pho-
tini id.

De AETIO Hæretico p. 317. Alii Aëtli p. 318. 330.

Ab Hæretico diversus Aëtius Medicus p. 319. ejus editio-
nes p. 320.

Index scriptorum ab Aetio Medico laudatorum p. 322.

De hæreticis Aerio p. 331. Apollinari ejusque discipulis p.
332. præterea de Collutho id. Hieraca p. 333. Lucio pag.
334. Macedonio & Marcello Ancyrano p. 335.

Arii fautores principio proditæ hæreseos p. 335.

CAPUT XXIV. De aliis Sæculi IV. Scriptoribus hætenus
indictis. De Acacio p. 337.

Subscriptores expositionis fidei in Synodo Seleuciensi A.
C. 359. id.

Syllabus Episcoporum Cæsareæ Palæstinæ p. 339.

De Alexandro Alexandrino p. 340. Depositio Arii, Græ-
ce & Latine p. 341.

De Ambrosio Alexandrino, & aliis Ambrosiis p. 342.

De Ammone, Ammonia vel Ammonio Monacho Egy-
ptio p. 343. Anastasia Martyre pag. 344. S. ANTONIO
Monacho id. Aquilio Severo p. 347.

De Basilio Ancyrano p. 347. Crescentio p. 348. DIADO-
CHO, Photices Episcopo. id.

De DIDYMO Alexandrino ejusque scriptis, editis p. 351.
ac deperditis p. 353. De DIODORO Tarsensi pag. 358.

ESAIA, Abbate pag. 363. EVAGRIO Pontico pag.
364.

Enlebio Emeleno pag. 366. **Eustochio**, **Eudoxio**, **Stag-
rio**, **Pronoo** & **Photio Sophistis** p. 366. De **EUTHA-
LIO**, **Sulcensi Episcopo** p. 367.

De **Flaviano Antiocheno** p. 370. **GELASIO** **Cæsarensi** &
Cyziceno aliisque **Gelasiis** p. 371. **Georgio Alex.** p. 373.
Helladio Cæsar. *ibid.* De **S. HIERONYMO** *cujus non-*
nulla Græce versa, & qui ipse plurima de Græco ver-
tit p. 374. **Hieronymi alii** pag. 375. *ubi pro Christiano Dam-*
asio lege Daumio.

Hieronymi Græci *φιλοπρόντα* de effectu Baptismi & notis
Christiani, **Græce** & **Latine** cum versione **Fed. Morelli**
pag. 377. **Ejusdem colloquium** cum **Judæo**, cum mea
versione p. 384.

De **H osio Cordubensi** pag. 399. **Jacobo Nisibeno** pag. 400.
Joanne Hierosolymitano *ibid.* **Julio I.** & **Liberio** **Epis-**
copis Romanis pag. 401. De **LUCIFERO** **Calaritano**
cujus scripta Græce vertit S. Athanasius pag. 402. De
Marco Arethusio & **Meletio Meliteno** pag. 403. **Alii**
Meletii decem pag. 404. **Libanii** **Epistola** ad **Meletium**
hactenus inedita Græce & Latine pag. 405. De **Necta-**
rio Tarsensi pag. 407. **Alii Nectarii**, *ibid.* De **Nicobulo**,
ORESIESI, **PACHOMIO**, pag. 408. De **Paulino** **Ant-**
iocheno p. 409. **Alii Paulini** p. 410. De **Petro** **Alexan-**
drino utroque pag. 411. & **Petro Sebasteno** pag. 412.
De **Theodoro Abbate** & **THEODORO** **Heracleensi**
ibid. De **Theotimo** ac **TITO** **Bostrensi** pag. 413. De
Triphyllio p. 414.

CAPUT XXV. MAXIMI **Philosophi**, qui **Julianum Imp.**
docuit, **Carmen epicum Astrologicum** *περὶ ἀπαρχῶν* *sive*
de electionum auspiciis, nunc primum editum ex **Apo-**
grapho Holsteniano Codicis Medicei, cum versione
D. Johannis Rendtorffii, **Hamburgensis** p. 415.

CA-

CAPUT XXVI. De SYRIANO Philosopho p. 449. Scripta ejus edita ac deperdita pag. 450. Index scriptorum in Syriani Commentariis ad Aristotelis Metaphysica laudatorum pag. 451. De **PROCLO** Lycio, Philosopho pag. 455. Procli varii Lycio antiquiores pag. 456. juniores pag. 462. Quos præceptores, quos discipulos Proclus habuerit p. 463. De **MARINO** Neapolitano Philosopho pag. 463. Alii Marini p. 464.

Procli liber de Providentia & Fato, & eo quod in nobis, ad Theodorum Mechanicum, nunc primum editus ex versione veteri Guillemi de Morbeca, Archi-Ep. Corinthi pag. 465.

Excerpta ex Libro inedito Procli *de decem dubiis aristotelis circa Providentiam* p. 497.

Excerpta ex libro inedito Procli *de malorum subsistentia* p. 502.

De Hymnis Procli pag. 507. Hymnus in Solem & alter in Musas cum Metaphrasi D. Godfridi Olearii & μακαρίτης p. 508. Hymni duo in Venerem cum Metaphrasi Hug. Grotii p. 512.

De scriptis Procli editis, Theologia Platonica p. 516. Institutione Theologica ibid. libris II. de motu pag. 517. Hypotyposi Astronomicarum positionum p. 518. Sphæra ibid. Paraphrasi in tetrabiblon Claudii Ptolemæi p. 519. Commentariis in Euclidis librum I. pag. 520. In Hesiodi Opera & dies p. 521. Chrestomathia Grammatica pag. Argumentis XVIII. adversus Christianos de Mundi aeternitate pag. Commentariis in Platonis Timæum, pag. in Alcibiadem & Politiam pag. Index scriptorum in Commentariis Procli ad Platonem editis laudatorum pag. Characteres Epistolici p.

De

De effectibus eclipsium Solis & Lunæ p. 547. Scripta Procli
inedita p. 548. Deperdita p. 553.

CAPUT XXVII. De S. CYRILLO Alexandrino pag. 553.
Alii Cyrilli p. 555.

Præceptoris mei τὸ μακαρίτη Jo. Godofredi Cyrilli five Her-
nichen breve elogium pag. 556.

S. Cyrilli Alex. Operum editiones p. 557. Editiones pro-
missæ p. 558 Scripta Cyrilli quotquot in Septem Vo-
luminibus edit. Græcolatinæ Paris. exstant, recensita
cum variis observationibus pag. 559. Index Græcus scri-
ptorum Cyrilli, positis literarum ordine singularum
homiliarum aliarumque commentationum initiis pag.
572. Index eorum quæ Latine tantum exstant pag. 583.
Index scriptorum quæ Cyrilli non sunt sed cum ejus lu-
cubrationibus in editione Joh. Auberti sunt edita ibid.
Scripta Cyrilli edita quæ in editione Auberti desideran-
tur pag. 585. Scripta quæ sub Cyrilli Alex. nomine du-
bia fide feruntur & in editione Græcolat. Paris. omissa
sunt pag. 588 Scripta inedita Cyrilli Alex. pag. 590. De-
perdita ibid. Index eorum ad quos vel contra quos scri-
psit Cyrillus p. 592. Index Episcoporum Alexandrino-
rum Chronologicus p. 594. Et Alphabeticus p. 598.

**CAPUT XXVIII. De PROCLLO Constantinopolitano Ar-
chi-Episcopo pag. 600, ejusque scriptis editis pag. 601.
& deperditis p. 607.**

De ASTERIO Amaseno pag. 607. ejusque scriptis editis
id. & deperditis pag. 611. Alii Asterii plusquam viginti
pag. 612.

De JOANNE CLIMACO pag. 615. De Græcis in Sca-
lam Paradisi commentariis Joannis Raithuemasii, Eliæ
Cre-

2. **Cretenfis, Hierothei & Anonymorum** p. 617. **Editio-**
nes & interpretes p. 619.

CAPUT XXIX. De SIMPLICIO Philosopho, Interprete
Aristotelis & Epicteti pag. 620. Ejus Commentarii in li-
bros Physicorum Aristotelis pag. 621. Index Scripto-
rum in illis allegatorum p. 622. Commentarii in Cate-
gorias p. 636. Index Scriptorum qui in illis laudantur
pag. 637. Commentarii in libros de Cœlo pag. 643. In li-
bros Aristotelis de Anima pag. 644. Et in Epicteti En-
chiridion pag. 645. Index Scriptorum in triplicibus illis
commentariis citatorum p. 646.

Scripta Simplicii deperdita vel certe inedita p. 664.

Alia Simplicii p. 665.

CAPUT XXX. De JOANNE STOBÆO ejusque An-
thologio in quatuor libros distributo p. 665. Tituli capi-
tum libri I. & II. sive *eclogarum* quas mancae Guil. Can-
terus edidit. pag. 668. Tituli capitum libri III. & IV.
(quos sub *florilegii* titulo habemus cum versione Conra-
di Gesneri) adnotatis numeris quadrupliciter editio-
num diversimode capita computantium p. 675. Editio-
nes Græca & Græcolatinæ Florilegii pag. 685. Numeri
Capitum editionis Wachelianæ cum aliis collati editio-
nibus pag. 686. Editiones Latinæ & versio Germanica
& partes quædam separatim vulgatæ pag. 689. Index
scriptorum a Stobæo in eclogis & florilegio allegato-
rum pag. 695.

2. **De S. MAXIMO** Confessore p. 728. Operum ejusdem Vo-
lumina duo a Francisco Combessio edita recensentur
cum variis observationibus pag. 730. Capita Locorum
S. Maximi Communium p. 691. Index scriptorum qui
in duobus Voluminibus Operum S. Maximi allegantur
p. 741. Scripta S. Maximi quæ in editione Combessia-
na non extant pag. 758. Index scriptorum qui citantur in

)()(

S.Ma.

S. Maximi Scholiis ad Dionysium Areopagitam p. 758.
in Scholiis ad loca difficilia S. Gregorii Nazianzeni pag.
765.

Index scriptorum qui citantur a Joanne Scoto Erigena in
libris de divisione Naturæ p. 765.

Scripta S. Maximi Confessoris inedita vel deperdita p. 768.

Alii Maximi p. 769.

De S. JOANNE DAMASCENO atque aliis quibusdam
Damasценis qui cum eo confundi solent, pag. 772. Edi-
tiones Operum Jo. Damasceni Græcæ, Latinae, Græco-
latinae pag. 776. Scripta quotquot in editione præclara
Lequiniana exstant, singula recensita cum variis obser-
vationibus pag. 778. Index scriptorum quos in libris de
Imaginibus laudat Joh. Damascenus pag. 783. in tomò
contra Jacobitas pag. 793. in diatriba de trisagio p. 796.
de iis qui in fide dormierunt pag. 801. De Scholiis Græ-
cis ad Odas Damasceni ineditis pag. 803. Index scripto-
rum in S. Jo. Damasceni parallelis sacris sive Locis Com-
munibus allegatorum p. 806.

Index scriptorum in Actis Synodi septimæ, sive Nicænæ
secundæ laudatorum p. 786.

De scriptis editis Damasceni vel Damasceno tributis, quæ in
editione Lequiniana non exstant p. 817.

De ANTONIO MELISSA pag. 821. Editiones ac Capita
ejus Locorum Communium pag. 822. Index Scriptorum
ab Antonio Melissa laudatorum p. 832.

De aliis quibusdam Locorum Communium scriptoribus
Græcis editis, ineditis ac deperditis p. 838.

CAPUT XXXI. De CHORICIO Sophista Procopii Ga-
zæi discipulo, scriptisque illius ineditis ac deperditis
pag. 840. Ejus duæ Orationes nunc primum vulgatæ
ex Apographo Holsteniano quod exstat in Bibliotheca
publica hujus Urbis Hamb. una quam habuit in funere

Pro-

Procopii Gazæi Magistri sui , pag. 841. cum versione
Jo. Christiani Wolfii. Altera in Summum , Ducem
pag 763. cum versione Wilhelmi de Hertoge, Hambur-
genfis.

Hæc sunt quæ præfenti vice exhibere tibi studui,
Lector Benevole , non dubitans etiam Indices scriptorum;
quos hoc Volumine passim iterum inserui, utiles acceptosque
fore iis , qui hoc literarum genere ducuntur. Nam et-
iamsi aliquid subinde esset omissum a me in illis, peccatum-
que , quæ tamen non ita multa fore spero in his , tamen
longe maximam partem recte adnotatam æqui & docti
judices, boni certè consulent. Equidem ut quantum pos-
sem accuratos darem, operam quam potui sine superstitione
ac majoris temporis dispendio impendi. Utinam ve-
ro viveret Græcantissimus ille *Georgius Pridericus Thyllius*,
cujus schediasma de Bibliotheca Scholiastarum universali
adornanda, sed qualem nec animosissimus Bibliopolarum
suscipere unquam, etiamsi prælo esset parata, unquam au-
sit, cives mei inseruere tomo secundo Miscellaneorum Li-
psiensium : Vel utinam frater ejus egregius, *Valentinus
Hermannus Thyllius*, Medicus Geithaynenfis, cujus Episto-
larum itidem Lipsienses mei vulgaverunt in fascie LVIII.
Diarii, quod sub Novi Musei titulo (*Neuen Büchers
Saal*) Germanice quot mensibus in lucem edunt, docti
fratris vestigiis ita pergat insistere, ut quæ ille molitus est, hic
suo studio expolita perficiat , atque Græcarum litterarum
latifundia amplificet insigni quadam nec inficianda acces-
sione

sione. Nam haecenus nihil in illis desidero, quam quod confidentiores aliquando sunt, & inter errores computant quod apud Tzetam ad Lycophronem pro Androcle non lego Menandrum, pro Heliodoro Apollonium: Deinde quod non plura in me reprehendunt. Quid enim ego magnopere accusandus, si non alia pluraque longe habent quae moleant, quam in universis vagrandibus Eustachii ad Homerum commentariis loca omnia viginti circiter vel triginta: cum annotata sint & posita in indicibus quos exhibui Eustathianis loca ad vicies mille. In ceteris indicibus longe ultra tercentena locorum millia. Omnes qui unquam ab hominum memoria in lucem humana industria prodierunt indices abjicere debemus, praesertim voluminosiorum operum, si propterea statim *tantum non cadet usus*, vel *parum tota fides* accusanda, quod non ex milleniis dicam, sed ex centenis unus locus aliquando vel fugit oculos, vel perperam positus est, etiam typographi culpa, nam & illa imputatur. Tamen magnas illi habiturus sum, & haberi ab aliis velim gratias, siue Thrylliens: siue aliis accuratior, quam ego potui, dabit Indices, & hunc laborem, hocque tedium post me, atque eos quorum lucubrationibus usus sum, communis utilitatis causa voluerit devorare: neque intercedam, etiam si ad hoc maturandum vel aliac confirmari vel compelli se patietur voluptate me reprehendendi. Vale.

BIBLIO-

BIBLIOTHECÆ

GRÆCÆ

VOLUMEN OCTAVUM.

LIBRI V. PARS QUARTA.

CAPUT XVIII.

De THEMISTIO Euphrade.

Themistii Euphrada ætas & vita. 1. Alius Themistius, signifer Agnoctarum. 2. Orationes Themistii XXXIII. 3. Editiones Orationum. 4. Index scriptorum qui in Orationibus memorantur. 5. Themistii qua exstant Paraphrases in varios Aristotelis libros, earumque editiones. 6. Index scriptorum in Paraphrasis ad Aristotelem laudatorum. 7. Scripta deperdita Themistii. 8. Epistola Libanii XVIII. ad Themistium, majorem partem nunc primum edita Græce & Latine. 9.

I.

THEMISTIUS Paphlago a) ex loco ignobili, b) Eugenii c) Philosophi nobilis filius, quem senem defunctum

A

ctum

- a) Iamuit hoc Themistius ipse Orat. 2. p. 28. edit. Harduini, qui hoc in vita Themistii pulchre annotavit, nec non Tillemontius in Historia Imperatorum T. V. p. 816. Jonsius III. 16. de scriptoribus Hist. Philosophicæ, & ante hos G. Remus in Themistii Vita, Adde Themistii Orat. 27. p. 333.

ctum Oratione d) celebravit. Eloquentiæ laude clarissimus, ob eam cognominatus est *εὐφραδής*, e) non in orationibus modo suis sed in commentariis quoque ac paraphrasisbus *disertissimus* (scriptor ac lucidus, & omnia ad facilitatem intelligentia revocans, f) Juvenis admodum, g) cum sub egregia Patris disciplina h) atq; in Ponto Asiæ i) litteris & Philosophia esset imbutus, commentarios

b) Eustathius ad Iliad. γ. p. 306. edit. Basil. *ὅθεν ἔμποδον εἰς ἀνδρὸς ἀγαθὸν γένεσθαι φαυλότῃς πατρίδ^{ος}*. Καὶ τῷτο ἔδειξε μὲν ἢ καὶ ἢ τὸν σοφὸν Θεμιστίον προσεγγκαμένην, ὡς ἐκείνός περ ἰσορεῖ. Cave itaq; credas Patricio, qui Themistium Nicomediensem fuisse putavit p. 141. discessionem Peripateticarum, licet docuit ille attingendo Nicomedie, & Orationem XXIV. ibi habuit.

c) Photius in Bibliotheca Codice LXXIV. Πατὴρ δὲ ἦν Θεμιστῖος *Εὐγένιος* καὶ Φιλοσοφίας. Ad hunc Eugenium Epistola Juliani XVIII. Nescio Patremne an avum innuat per *ἀρχηγίτην τῆς αὐτῆς οἰκίας* Themistius, quem Imperatori Diocletiano charum innuit Orat. V. p. 63. Constantius quidem Imperator in Epistola, qua Themistium Senatui commendat, Parentum etiam ipsius & majorum inserit laudes. Θεμιστῖος δὲ inquit, *εἰ χρητὰ ληθὲς εἰπῆν*, ὅδε νῦν ἔμοι γέγονε γνώριμος, ἀλλὰ καὶ πάλαι καὶ ἐκ πατέρων. Καὶ τοσούτων μοι γινώσκων τὸν ἀνδρὰ περίεσθαι, ὥστε ἔχειν καὶ παλαιότερας προγόνους αὐτῷ καταλέγειν, ὧν οἱ παλαιοὶ μέμνηται λόγοι. Aulus Eugenius, quem admodum & Themistius alius qui adversus Jo. Philoponum de resurrectione scripsit, teste Photio Cod. 23.

d) Est illa in Harduini editione Oratio XX. qua Patrem celebrat ut non modo Aristotelice, & quam cum hac conciliandam putabat Platonice sed omnis Philosophiæ peritissimum, & vita ipsa ac moribus sapientiam quam docebat exprimentem, Senem & *ἐκλυόμενον ὑπὸ χρόνῳ* obivisse testatur p. 237. Fratrum sub init. Orationis meminit.

e) *Εὐφραδής* vocatur in editionibus Aldina, H. Stephani &c. à Simplicio quoque in Aristot. VI. Phys. p. 326. ne alios jam memorem. *Ερπράβην* maluit dicere Hermolaus Barbarus, quod ecphrasi perspicua Aristotelis libros enarravit. Ab eadem perspicuitate *dilucidi doctores* cognomentum tulit à Scholasticis, notante Gesnero in Bibl. ac Michaële Neandro in Gnomologia Stobzana p. 70. *Lucidissimus* vocat Marcus Antonius Zimara in contradictionibus & solutionibus ad Themistium. Vide & Acta Erud. A. 1685. p. 461.

f) Boëthius s. de differentiis Topicis p. 971.

g) Themistius Orat. XXIII. p. 294. *Ἐμοὶ νῦν ὅτι συγγράμματα ἀτὰρ πεποιται - - ἔμφανίζον δὲ ἐπιχειρεῖ τὸν νῦν τὸν Ἀριστοτέλιν.*

h) Orat. XX. p. 234. Patri defuncto gratias agit, quod ab eo Aristotelis caliginem edoctus esset dispellere. Hinc Orat. XXIII. p. 294. ait se in Commentariis suis ad Aristotelem τὸν κληρὸν *θησαυρίσαι ὃν παρὰ τῶν αὐτῆ πατέρων διεδέξατο*. De hoc parente Themistii Constantius Imp in Orat. p. 23. *ἐπὶ ὀνόμα εἰπόντα ἀπὸ χρη δόξαι τὴν ἀκρότατην φιλοσοφίαν καὶ ἄτε χάρις ἄτε ἔδωκε ἄτε πόλις ἔδωκε* μία τῆς *Εὐγενίᾳ δέξῃς ἀνήκε^{ος}*. &c.

i) Orat. XXVII. p. 332, seq.

tarios in Aristotelem composuit, statim simulac auctore invito in manus hominum venirent, probatos eximiis etiam Philosophis k) atque diligenter deinde lectos ac laudatos ab iis qui Philosopho vel intelligendo vel illustrando dederunt operam.

Nicomediae XX. annos Philosophiae discendae impendisse, doctissimus Jonsius scribit pag. 294. de Scriptoribus Historiae Philosoph. Sed verius est, tot cum annos docuisse CPoli, 1) antequam Romam petiit, unde lautissimis licet conditionibus ut ibi doceret, Imperatoris etiam implorata auctoritate invitatus, brevi tamen post, CPolin iterum rediit, ibique commoratus est, ubi uxorem duxerat, & liberos * procreaverat. Atque Antiochiae etiam in Syria, & in Galatia Graeca regione m) & Nicomediae n) versatum se innuit. Quamvis vero Aristotelis dogmata praecipue profiteretur, unde hunc Philosophum προτιζαδάς βίωτε καὶ τῆς σοφίας in vita ac doctrina sapientia ducem sibi constituisse affirmat Orat. 2. pag. 26. tamen ut Platonicae dictionis studiosum se ostendit, ita & Pythagorae templa non minus ac Platonis, quam Aristotelis delubra auditoribus suis aperuisse se testatur Orat. 23. pag. 298. Ἀφροδίτῃ αἰὲ συμ- πλάκων ταῖς Μούσαις, Venerem & Gratias perpetuo cum Musis conjungere conatus. Orat. 24. p. 303. ἀλλ' ἐπικέχυται Ἀφροδίτῃ, καὶ χάριτες ἐπαυ- θῆσι & ἰφολκὸν εἶναι, ut idem loquitur Orat. 26. pag. 319. affusa Venus est, ac Gratia resurgens, quo velut illecebris hominum animos astrahant. Πλάτωνι συνῶν τῷ Θεωσιῶ, καὶ Ἀριστοτέλει συνδιατώμεθ', Ὀμήρῳ δ' ἔχων δυσπαλλάκτως, cum divino Platone versor, cum Aristotele habito, ab Homero vix divellor. Orat. 33. p. 366. Philosophiae quidem Platonicae atque ac Peripateticae peritum se demonstravit commentariis ad Platonem, quorum Photius o) non τῶν ἔξω modo, ut Libanii, cuius plu-

Libri V. Pars 4.

A 2

res

k) Orat. XXIII. p. 295. sq. narrat Philosophum Sicyonium (Celsum) senis Chalcidenis. (Jamblichi) discipulum τὸν ἀτρεκέστατον καὶ ἀδολάτατον τῶν ἐπ' αὐτῷ Ἑλλήνων ἀντεληφθέντα φιλοσοφίας, lectis Themistii commentariis ad ipsum una cum discipulis suis CPolin advolasse, atque dubiam horum sententiam oraculo Apollinis fuisse confirmatam.

1) Ita rectius locum Orat. XXIII. p. 298. intellexit Harduinus.

* Constantius Epistola ad Senatum p. 22. Cui adde quod Themistium de obitu filii cognominis solatur Libanius in Epist.

m) Ibid. p. 299.

n) Orat. XXIV.

o) Photius Cod. LXXIV. Ἐστὶ δὲ καὶ εἰς τὰ Πλατωνικά αὐτῷ ἐξηγητικοὶ λόγοι. Ex his suspicor esse quaedam Themistii, laudata Stobaeo in florilegio.

res ad eum Epistolæ exstant, sed Christianorum quoque ut Gregorii Nazianzeni. cujus est ad eum Epistola CXXXIX. & CXL. quæ posteriore eum βασιλέα λόγων appellat. Nec minus apud Imperatores gratus fuit, *Constantium* quidem, à quo florens annis p) in Senatum A. C. 355. cooptatus, atque iteratis literis A. 361. ad majores honores q) commendatus & ob panegyricum Imperatori dictum statua ærea r) donatus est, atque Philosophia ejus ὁ κόσμος τῆς ἐαυτοῦ βασιλείας imperii sui ornamentum † appellata. Apud *Julianum*, cujus ad eum exstant Epistolæ, & à quo A. C. 362. ornatus est præfectura Urbis CPol. s) apud *Jovianum* & *Valentem*, *Valentinianum*, *Gratianumque*, qui eum dicentem libenter audierunt, atque aliquando in re maximi momenti, ut Valens quem faventem

p) Idem Photius: Ἐπὶ δὲ Κωνσταντίῳ ἐτι νέῳ ἦν, ὅφ' ἔκλει ἐνετάγη τῇ τῶν Ῥωμαίων γεγευσία ὡς καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν τὴν ἐν Ῥώμῃ γεγευσίαν ὑπὲρ αὐτοῦ παρὰ τῆ βασιλείας ἀποσπαλεῖσα Ἐπιστολὴ δηλοῖ. *Altera est illa Constantii Epistola pro Themistio clarissimo Philosopho, lectaque in Senatu, Rd. Septembr. COSS. Arbetrione & Lolliano, legit autem Justinus Clarissimus Praefectus.* Exstat plena magnificarum laudum Themistii Græce & Latine in editione Orationum illius Harduiniana pag. 18-23. Confer Jac. Gothofredum ad Codicem Theodosianum T. 2. pag. 47. seq. & Harduinum ad Orationem Themistii & quæ Constantio gratias agit.

q) Lege 12. de prætoribus, in Codice Theodosiano lib. 6. tit. 4. *Themistius quoque Philosophus, cujus augeat scientia dignitatem.*

r) Themistius Orat. IV. p. 54.

† Orat. XXXI. p. 354. qui locus insignis non est prætereundus, cum Themistii quanta etiam apud persecutores Imperatores fuerit auctoritas, insigniter demonstrat: ἀρεκὶ μοι ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ, (ita pro Κωνσταντίῳ legendum) ὁ κόσμος τῆς ἐαυτοῦ βασιλείας τὴν ἐμὴν φιλοσοφίαν εἰπὼν πολλὰ κίς. ἀρεκὶ βιασθεὶς Ἰουλιανὸς τῆς οἰκεμένης καλέσας πρεσβευτὴν ἄξιον, ἔμῳ τῆς Καλλιόπῃ, καὶ τὰ πρῶτα φέρεσθαι φιλοσοφίας ἐν γραμμασὶν ὁμολογήσας. ἀρεκὶ Ὀυαλὸς ἡττήσας ὑπὸ τῶν ἐμῶν λόγων πολλὰ κίς. Ἰκάνος μοι Γρατιανὸς, σεμνυνόμενος πρὸς Ῥωμαίους, ὡς αὐτῷ αὐτοῖς γεγενοῦς τῆς ἐμῆς ἐκιδημίας. Ἀπὲρ τῶν ὑψηλοτάτων Σερόνων ποιῆμαι τὰς τῆ Σεουιδεσάτης Θεοδοσίας ὑμῶν τὰς πρῶτας ὑμῶν ἀναγνωδεύσας.

s) Svidas in Θεμισίῳ, cui addendum tetrastichon præmissum editioni Aldinæ operum Themistii: Θεμισίς σίχου εἰς ἑαυτὸν, ὅτε ὑπαρχον αὐτὸν ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ἰουλιανός.

* Ἀντυχὸς αἰθερίας ὑπερήμενος εἰς πόδον ἤλθες

* Ἀντυχὸς ἀεργρέης αἰσχὸς ἀπειρέσιον.

* Ἡδὲ κατὰ κρείσσαν. ἀναβαὶς δ' ἐγένετο μέγα χεῖρον.

Δεῦρ' ἀνάβηθι κατὰ, νῦν γὰρ ἄνω κατέβηθι.

tem Ariano dogmati à persequendis t) Catholicis dehortatus est, illi sunt obsecuti : maxime vero apud *Theodosium* M. qvi munificum ipsi se præbuit u) & Præfecti Urbis CPol. dignitatem iterum obtulit Kalendis Sept. A. C. 384. x) atqve in Occidentem profecturus Arcadium Filium y) ipsi commisit informandum. Theodosii γραμματεὺς dicitur Themistius à Joanne Tzetze Chiliade VI. versu 329. Ipse quidem Orat. XXI. ad Senatum CPol. pag. 352. testatur per quadraginta fere annos operam suam collocasse gerendæ Reip. atq; obeundis legationibus, qvi si ab anno 347. qvo Imp. Constantium primum affatus est, computentur, adhuc in vivis fuit A. C. 387. Ac senem se atqve ætate confectum jam sæpius deponendo quod gessit numere cogitasse scribit Oratione XVI. qvum A. 383. habuit, sub init. Πολλὰ κίς ἐβυλευσάμην κατ' ἐμαυτὸν, ὅτι μοι καὶ ἑ σώματι πειροηκίς, καὶ ἑ γήρῳ ἐπιδιδόντι, καταλείπον ἤδη τὴν πινακίδα, καὶ ἀφικτὶον τὰ διοχλεῖν ἐπὶ ταῖς βασιλείῃς ἀκοῆς ἐπὶ τοῖς λόγοις.

II. Alius Themistius, signifer Agnoëtarum.

Cum hoc Themistio confundendi plurimis recentioribus auctor fuit Nicephorus XVIII. 50. Themistium alterum longe juniorem, neqve ut ille à Christi sacris alienum, * sed Diaconum Alexandri-

A 3

num,

Hoc ita Latine Justus Lipsius ad Senecæ Epist. LXVIII.

*Ætherea in sella posuim te cura subivit
Sella argentata. Proh pudor & macula!
Major eras humilis; minor es nunc, sublimatus.
Descende, ut possis scandere nunc iterum.*

In Planudæ Anthologia Epigrammatum Græcorum lib. 2. p. 274. hī versus non tribuntur Themistio ipsi, sed Palladæ: nec sub Juliano sed sub Valentiniano ac Valente præfectus CPolis Themistius fuisse traditur, Παλλαδᾷ εἰς Θεμίστιον τὸν φιλόσοφον, γενόμενον Κωνσταντινουπόλεως ὑπαρχον ἐπὶ Ὁυαλεντινιανῶ καὶ Ὁυαλεντῶ. Sed Aldinæ inscriptioni Svidas, ut dixi, testimonio suo suffragatur.

t) Socrates IV. 32. Sozomenus VI. 36. Tripartita VIII. 12. Nicephorus XI. 46. Hist.

u) Themistius Orat. XXIII. p. 292.

x) Vide Harduini notas ad Orationem XVII qva Imperatori gratias agit Themistius.

y) Themistius Orat. XVIII. p. 224. licet hoc incredibile videtur Tillemontio in vita Theodosii c. 13 & nota 14. T. 5. Historiæ Imperator. p. 493. 948

* Hallenses Observatt. select. Tom. 1 Obs. 15. Nicephori sententiam audacter defendunt, disputantqve Themistium Philosophum, fuisse utiqve Christianum, atqve enn-

num., 2) qui auctor fuit sectæ, quam à dogmate quo Christum λέγον multa ignorare contendebant, Agnoëtas alii a) appellant, Damascenus hæresi LXXXV. *Themistianos*, Theodori Monachi Alex. ἐλεγχον adversus hunc Themistium, & Themistii qui & καλώνυμον se appellavit (καλώνυμος ἔκ τῆς θειότητος) ἀπολογίας ὑπὲρ τῶν αἰγίαις Θεοφοβίαις, & μονόβιβλον adversus Theodorum, quem Theodorus tribus aliis libris confutavit, memorat Photius Cod. CVIII. Idem Cod. XXIII. testatur Themistium pro resurrectione mortuorum scripsisse adversus Johannem Philoponum. De Themistii hujus opere adversus Coluthum, & antivrbeticis adversus Theodosianos, memoratis in Actis Synodi VI. & in Concilio Lateranensi, atque à S. Maximo in tomo dogmatico adversus Heraclii cæthelin, vide Cotelierii notas ad T. 3. monumentor. Ecclesiæ Græcæ pag. 641. seq.

III. Ora-

eundem Agnoëtarum promachum, deinde vero alium junioram ejusdem nominis extitisse, qui hæresim illam resuscitaverit, atque de hoc loqui Liberatum in breviario, Sophronium Patriarcham Hierosol. in Epistola Synodica, aliosque. Sed non possum mihi persuadere quoniam: qui Themistii Philosophi scripta evolvit, vel juniorum Ethnicorum scriptorum eum laudentium loca considerat, serio posse affirmare, eum Christi sacris addictum fuisse. Argumenta vero quæ pro paradoxo afferuntur, levia sunt. Nam si ob Nazianzenii ad Themistium Epistolas Christianus erit Themistius, quidpi & Libanium Christianis adscribemus, cui ita familiariter scripsit non Nazianzenus modo sed & Nyssenus, Basilii, Chrysostomus. Omitto cætera ne utique fortiora, tantum noto pag. 184. Hallenses bis calami errore pro Socrate Eusebii nomen posuisse.

2) Liberatus breviario c. 19. *Timotheus Episcopus Alex. magis sententiam Severi (Eutychiani) secutus est. Cui cum diceret Themistius Diaconus ejus, si corpus Christi corruptibile est, debemus eum dicere & aliqua ignorasse, sicut de Lazaro.* Respicit verba Joh. XI. 34. *ubi posuisti eum*, de quibus conferendus Suicerus T. 2. thesauri p. 208. & Mich. le Qvien ad Damascenum de hæresibus T. 1. pag. 107. Cæterum Timotheus iste Jan. A. C. 535. diem obiit, unde fallitur præstantissimus Caveus, qui Themistium ejus Diaconum refert ad A. C. 605. Rectius Harduinus ad A. C. 519.

a) De Agnoëtis præter Damascenum qui singulari etiam scripto illos oppugnavit, aliosque jam laudatos consulendi Eulogius apud Photium Cod. 230. pag. 464. seq. Leontius de sectis πράξεις quinta p. 474. & Gregorius M. lib. VIII. Epistola 42. ad Eulogium. E recentioribus B. D. Justus Fewerbornius de Agnoëtismo veteri ac recenti T. VIII. dissp. Giessensium Jo. G. Dorscheus Theol. Zacharianæ parte 1 §. 237. seq. Jo. Forbeshus instruction. Historico Theol. III. 19. Petavins dogm. Theol. de Trinitate pag. 113. & de incarnatione p. 79. edit. Paris & lib. XI. cap. 1. Breviter Honorius Augustodunensis: *Agnoëta ab ignorantia dicti. Hi dicunt quod Christi Divinitas ignores futura de die novissimo.* Similia Ilidorus Hisp. VIII. 5. Originum, Victor Tununensis pag. 8. seq. Chronici, Rabanus Maurus lib. 2. de institutis Glycerorum c. 52. &c.

III. Orationes Themistii Philosophi , quotquot exstant in editione locupletissima Harduiniana.

1. Περὶ Φιλανθρωπίας , ἡ Κωνσταντίας. De humanitate & clementia Imp. Constantii , quem primum allocutus est Ancyrae in Galatia , A. C. 347. adhuc juvenis , διόπερ , ut in præmissio scholio annotatum est , εἰς πάνυ πρῶτῃ τῆς ἰδέας. Ideo dicendi characterem non prorsus obtinet. Incipit : νῦν σοι πρῶτον εἰσέρχεται λόγος , ὦ βασιλεῦ. Edita primum ab Harduino , ex apographo Dionysii Petavii , cum ejusdem versione Latina , pag. 1.

CONSTANTII Imp. Epistola ad Senatum Romanum , missa A. C. 355. qua illis Themistium commendat. pag. 18. Hanc primus cum versione sua ediderat atque orationibus quibusdam Themistianis præmiserat Petrus Pantinus Lugd. Bat. 1614. 8. receperunt versionem Petavii ac Gabriel Cossartius.

2. Ευχαριστήριον sive Gratiarum actio ad Imperatorem , à quo commendatus fuerat , dicta in Senatu , eodem Anno 355. Incipit : ἀρ' ἂν ὑμῖν , ὦ ἄνδρες , δοκοῖν χάρις ἀποσερῶν. pag. 24. Eam primus Græce vulgavit Henricus Stephanus inter Themistii orationes decimo quarto loco. Græce & Latine Georgius Remus Augustanus primam inter Orationes sex Augustales , Ambergæ in Palatinatu Ao. 1605. 4. Cum nova versione sua dedit Petavii in utraque editione , Flexiæ 1613. 8. & Paris. 1618. 4. decimo quarto loco. Fallitur autem in notis idem Remus , atque ante eum Jacobus Cujacius lib. XVI. Observatt. cap. 15. quum putant hac Oratione gratias egisse Themistium Constantio pro commendatione quæ exstat in Codice Theodosiano lib. 6. tit. 4. de prætoribus lege 12. qua Imperator vult Themistium adesse in designandis ex S. C. Prætoribus , & jus habere suffragii. Sed illud rescriptum multis annis post datum est A. C. 361. ut Jac. Gothofredus pridem monuit.

3. Πρεσβευτικὸς, Oratio in Legatione ad Constantium Imp. pro Urbe CPol. A. C. 357. habenda Romæ , sed transmissa tantum , Themistio CPoli ob hiemis asperitatem subsistente. Incipit : Ἐγὼ μὲν εἰδὼς ἄλλη πόλει δυνατὸν. pag. 40. Hæc est corona quam se Imperatori texuisse dicit Themistius Orat. 4. pag. 54. ænea statua ideo ab eo honoratus. Primus ex apographo Petaviano edidit Harduinus cum Petavii versione. Hanc ni fallor orationem respicit laudat-

datque Libanius Epistola ad Themistium quinta ex illis centum, quas honoratissimus Collega meus J. C. Wolfius vulgavit.

4. *Εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντίνον.* De eodem Constantio, qui illo anno 357. Romæ triumphavit, Oratio dicta CPoli in Senatu. Incipit: *Αἰγύπτιοι τὴν Ἀθηνᾶν.* p. 49. Primus ediderat Græce H. Stephanus, tertiam decimam ordine: deinde G. Remus secundam inter sex Augustales cum sua versione, deinde cum nova interpretatione Petavius itidem decimam tertiam in editione utraque.

5. *Ὑπατικὴς*, Consularis ad Jovianum Imp. A. C. 364. dicta primum Dadastanis coram Imperatore, cui eo cum aliis senatoribus obviam progressus fuit: deinde iterum audiente populo CPoli, ut narrat Socrates III. 26. Hist. Incipit: *Βασιλεῦ, ὃ μὲν Ἰπταίνην σ.* pag. 63. Etiam hanc primus H. Stephanus vulgaverat Græce, ordine duodecimam: G. Remus cum versione sua tertiam, Petavius in utraque editione cum nova sua versione duodecimam. In hac Oratione pag. 67. seq. exstat celebris locus de hominibus per vim atque leges ad certam religionis formulam non cogendis, quem allegat Socrates III. 15. Nicephorus X. 42.

6. *Φιλάδελφοι, ἡ περὶ Φιλανθρωπίας*, de fratrum Valentiani senioris ac Valentis concordia & laudibus Oratio, post Joviani mortem dicta mense Decembri A. C. 364. Incipit: *Ἰδεώποτε, ὦ βασιλεῖς.* p. 71. Primus Græce è Bibl. Regis Christianissimi cum versione sua, sed sub falso *Synefii* nomine & minus emendate *Federicus Morellus* edidit Paris, 1604. 8. Hinc cum nova sua *Petrus Pantinus* pag 81. deinde cum Fed. Morelli versione Petavius in editione Flexienſi quintam decimam, in Parisienſi decimam sextam cum versione Pantini, quam prætulit etiam Harduinus.

7. *Περὶ τῆς ἡνυχικύων*, ad Valentem Imp. Procopii tyranni victorem, pro his qui per illos tumultus in calamitatem inciderant. Incipit: *Ὅμιμα σὲ θανατοῦν.* p. 84. Dicta A. C. 367. totaque eo comparata, ut à crudeli vindicta Imperatorem retraheret. Locum Salomonis Proverb. XXI. 1. laudat hoc pacto pag. 89: *Ἄλλ' ἐγώ ποτε ὑποδόμην καὶ τῶν Ἀσσυρίων γραμμάτων * τὰντ' ἔτε κομψευμένων, ὡς ἄρα ὁ νῦν τῷ Βασιλεῖς ἐν τῇ τῷ Θεῷ παλάμῃ δορυφορεῖται.*
καὶ

* Non puto esse dubitandum quin per *Ἀσσύρια γράμματα* sacri Scriptores Hebræi intelligantur, licet in alia omnia abeat Harduinus.

καὶ δὲ τὸν κίνδυνον ὁρᾶν, πηλὶκῶ αὐτῷ ὡς ἀδοξίας τῷ θεῷ πράξιν ὁρμήσῃσι ἐκπεσεῖν τῆς χειρὸς τῆς Φυλατῆσης. Ego vero quam elegantior hoc ipsum Assyriorum literis proditum animadverti, Regis animum in manu DEI custodiri. Unde ei quantum imminet periculi providendum, ne si ad agendum aliquid, quod à DEO sit alienum, feratur, custodiente se DEI manu excidat. Hanc orationem primus Græce vulgavit H. Stephanus: Græce & Latine cum versione sua G. Remus quartam inter Themistii Augustales, Petavius septimam in utraqve sua editione, cum nova interpretatione.

8. Πενταετηρέας Quinquennalis, quinto anno Imperii Valentis, sive A. C. 368. Incipit: περὶ φύσεως βασιλικῆς. pag. 101. Primus cum versione sua vulgaverat Petrus Pantinus pag. 11. & cum eadem versione Petavius in Parisiensi editione Anni 1618. numero decimam septimam. Sed Harduinus exhibet emendatam, auctamque è Codice MS. per Gabrielem Cossartium. Sub initium hujus Orationis Themistius laudat Philosophiam, seque defendit, τὸ ἑαλεῖν ἀπὸ θυμῶν τῶν σοφιστῶν, ut loquitur pag. 103. Cætera laudibus Imperatoris virtutis ac clementiæ dicata sunt.

9. Προτρεπτικὴς Οὐαλεντινιανῷ νέῳ. Adhortatoria ad Valentinianum juniorem, trium vel quatuor annorum puerum, dicta A. C. 369. Incipit: ὦ παῖ δύοιν ἀγῆτων πατέρων. pag. 120. Primus ediderat H. Stephanus Græce, undecimam ordine: hinc utraqve lingua G. Remus sextam, Petavius cum nova versione, in utraqve editione sua undecimam. Themistio institutionem hujus Principis commissam patet ex pag. 124. συμπαιδαγωγῆσαι δέ σε ἐμοὶ Πλάτων ὁ κλεινὸς καὶ ὁ θεαίεστος Ἀριστοτέλης, αἱ καὶ τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, ἐμπαιδαγωγῆσαν.

10. Ἐπὶ τῆς εἰρήνης, de pace Gothis data, ad Valentem Imp. A. C. 370. Incipit: ὦ μὴν ἐγὼ σοι κατακορῆς. pag. 129. Hanc quoque orationem, in cujus exordio ait Imperatorem à se velut annum tributum, anniversariarum orationum pensationem flagitare, primus ediderat Græce H. Stephanus ordine decimam: Græce & Latine quintam inter Augustales G. Remus, Petavius in utraqve editione cum nova versione sua decimam. Meminit Themistius pag. 133. suorum περὶ Φιλανθρωπίας λόγων, quibus Imperatori difficulter quidem, at persuaserit tamen ut pacem præferret bello.

11. Δεκετηρίς, Decennalis, quinto anno Imperii Valentis, A. C. 373. Ὡς τῶν πεπόντων λόγων τῷ βασιλεῖ. Incipit: ἀρεῶν ὡς τῶν σφαιρῶν. pag. 141. Primus edidit Harduinus ex apographo & cum versione Petavii. In hac quoque Orat. pag. 147. locum Proverb. XXI. 1. laudat his verbis: ἀλλὰ πῇ ἡγάσθην πολλάκις τῷ λαοῦ εἰς ἡμετέρας. Ἀτὰρ ἐν καὶ τῷ θάυμαστος ἀγαθαὶ καὶ ἐπαινοὶ λέγει γὰρ πᾶς ἐκείνα πῇ ἡμετέρας, τὴν τῷ βασιλείῳ καρδίαν τῇ τῷ θεῷ παλάμῃ δορυφορεῖσθαι.

12. De religionibus, ad Valentem Imp. Oratio dicta non ut Harduino videtur A. C. 374. sed potius 364. vel 365. haud diu postquam habenas Imperii Valens suscepisset, ut colligas ex p. 155. C. Prodiit Latine ex versione Andreae Dudithii ad calcem sex orationum Augustalium à G. Remo illustratarum, qui Græca reperire se potuisse negat. Neque Petavius postea reperit, * nec Harduinus: Petavius vero edit, priore num. XVII. posteriore num. XX. ex ingenio suo Græcam tantisper versionem suam substituit, insertis passim quæ in Orat. V. sive Consulari ad Jovianum, iisdem verbis Themistius dixerat, laudans Imperatoris edictum quo liberum reliquit suo quemque judicio in colenda religione uti. At ab hac sententia longe postea Valens discessit, Arianorum ita fautor ac Patronus, ut Catholicos graviter etiam persequeretur. Alter vero Themistii λόγος προσφωνητικός, quo ab illa etiam persecutione Sozocrates IV. 32. & Sozomenus VI. 36. ** Valentem scribunt revocatum esse, intercidit, ut recte Baronius ad A. C. 374. num. IX. falli.

* In Hallensium nova Bibliotheca Germanice edita sect. XXXIX. pag. 733. emendandum, 1) quod Andreæ Gudithium appellat, qui est Andreas Dudithius, 2) quod Harduinus Orationem illam in Themistio suo omiserit & Plinio suo inseruerit. 3) quod editionem silentio Harduinus oblitteraverit.

** Ut de argumento illius Orationis constet, verba Sozomeni ut à Cassiodoro in Hist. tripartita VIII. 12. sunt Latine expressa, adscribam: *Interea Valens in Antiochia Syriæ degens, Consubstantialis aris cultores vehementer fuisse persequutus, nisi eum liber (λόγος) Themistii Philosophi revocasset, in quo peroraverat eum esse non oportere crudelem propter discordiam Ecclesiasticorum dogmatum: quando etiam apud Paganos plus quam trecentarum sectarum differentia videretur, & unusquisque pro dogmate proprio in sententia diversa confisteret. Et forte hoc Deo gratum magis esset, dum non facile cognoscitur, & diverso modo glorificatur, ut unusquisque amplius timeat, dum integritatem ejus scientia, vel quomodo aut qualis quantitasque sit, magis ignorat. His ergo Themistii ratiocinationibus aliquanto mitior factus est Imperator.*

falliturque Pagius qui hanc à Dudithio versam à Socrate innui putavit. Fallitur etiam in eo, quod illam post Baronii mortem demum à Dudithio editam affirmat. Multis enim ante Baronium annis diem Dudithius obiit.

13. *Ἐρωτικός ἢ περὶ κάλλους βασιλικῆς*, Amatoria, sive de pulchritudine Imp. Gratiani, dicta Romæ A. C. 377. Hanc primus edidit Harduinus ex apographo Petavii, cum ejusdem & (quoad extremam partem) Gabr. Cossartii versione. Incipit: *Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκος*. pag. 161.

14. *Προβουπικός* dictus in Legatione ad Theodosium, Imperii Collegam à Gratiano adscitum. A. C. 379. Incipit: *Τίως μὲν ὁ Θεοδόσιος*. pag. 180. Primus ediderat Petrus Pantinus pag. 104. cum versione sua, quam Gabriel Cossartius emendavit. Exstat & in editione Petaviana utraqve, numero XVIII.

15. *Τίς ἡ βασιλικὴν τῆς ἀρετῆς*, Ad Theodosium de justitia & beneficentia, dignissima Principe virtute. Incipit: *ἀρετὴ αἰετὶς Ὁμήρου τῷ γυναικίῳ*. pag. 184. dicta A. C. 381. tertio Theodosii anno, ut diserte meminit pag. 391. Primus edidit Harduinus ex apographo Petaviano, cum ejusdem versione.

16. *Χαριστήριον τῷ Αυτοκράτορι ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, καὶ τῆς ὁπατίας τῷ στρατηγῷ Σατορίνῳ*. Gratiarum actio ad Theodosium, M. de pace A. C. 382. cum Athanarico Gothorum Rege, & de Consulatu quem in annum proximum 383. quo Quinquennalia Theodosius celebravit, contulit in Magistrum militum Saturninum. Incipit: *Πολλάκις ἐβυλευσάμην κατ' ἐμαυτόν*. pag. 199. Etiam hanc primus ex Petavii apographo una cum ejus versione vulgavit Harduinus. Exstat & MS. in Bibl. Cæsarea, ex quo Codice eam publicare constituerat Lambecius in supplemento Corporis Historiæ Byzantinæ. Vide illum lib. V. de Bibl. Vindob. pag. 14. Laudavit etiam Valesius ad Sozomenum VII. 6.

17. *Ἐπὶ τῇ Χερσονήῳ τῆς πολιαρχίας*. Ad Theodosium, cum *πραιποσίτος Urbis* CPol. ab eo creatus est Kal. Sept. A. 384. Incipit: *Ἐπαγγαγεν αὐθις διὰ μακρὸν χρόνον τὴν φιλοσοφίαν*. pag. 213. Primus & hanc Harduinus à Petavii apographo edidit, addita Latina Gabrielis Cossartii versione.

18. *Περὶ τῆς Φιληκείας τῶ βασιλέως*. De Imp. Theodosii (à quo ad dicendum invitatus fuerat) audiendi cupiditate, cæterisque

virtutibus. Incipit : ἀρεὴ ὅσις εὐδαιμόνεια ἐστὶν ἰσχυρά. pag. 216. Habita anno imperii Theodosiani sexto, hoc est A. C. 384. ut diserte tradit pag. 217. D. Primus ediderat Græce Aldus inter Orationes octo Themistii sextam, una cum commentariis ejus in Aristotelem. Venet. 1534. fol. Latine vertit illas octo orationes Hieron. Donzellinus, Basil. 1559. Effertiam sexta in Græca H. Stephani & utraqve Græcolatina Petavii editione, qvi novam versionem suam adjunxit, ab Harduino quoque servatam.

19. ἐπὶ Φιλανθρωπία τῷ αὐτοκράτορι Θεοδοσίῳ. De Clementia Imp. Theodosii Oratio dicta in Senatu. Incipit: Ἀνεκέρων τὸν Σπαρτιάτην. p. 225. Est hæc quinta in Græcis Aldi & H. Stephani, Latina Donzellini, & Græcolatinis Petavii editionibus, qvi post Donzellinum melius vertit. Baronius eam refert ad A. C. 388. atque ad veniam quam Theodosius dedit illo tempore Antiochenis tumultuantibus. Petavius & Harduinus ad A. 385. quorum notas, si placet, consule. Etiam in hac Oratione p. 229. laudat Themistius dictum Proverb. XXI. 1. πισίσεικε γὰρ. εὐ ποιῶν (ὁ Θεοδόσιος) τῷ λόγῳ τῷ Ἀστυρίῳ, ὃς τὴν παρδίαν τῷ βασιλέως λέγει, εὐ λέγων, ὅτι τῇ τῷ Θεῷ παλάμῃ δορυφορεῖσθαι.

20. Ἐἰς τὴν αὐτῆς Πατέρα, in Patris sui Eugenii obitum. Incipit: Θρήνην μὲν δὴ ἄλκην καὶ ὀδυρμός. pag. 233. Hæc secunda est in Aldi & Henrici Stephani Græcis editionibus, atque in Latina Donzellini, & in Petavii qvi nova versione donavit Græcolatinis.

21. βασιτοῦς * ἢ Φιλόσοφος. Explorator five Philosophus, Apologiam pro se studiisque suis continens, quod Philosophi partes non Sophistæ impleverit. Incipit: ἄνδρες ὅσοι συνελέγητε. Hæc in Aldi cæterisque editionibus, quas jam memoravi, prima est ac familiam ducit, latineque versa est post Donzellinum à Petavio.

22. Περὶ

* Eudovicus Crescollins in theatro Rhetorum parte 1. c. 3. putat Themistium in animo habuisse, atque titulo Orationis hujus expressisse locum Clementis Alex. I. Strom. pag. 291. ὁ δὲ πρὸς τὸν βίον ἀναφέρειν ἔκαστα τὸν ὄρθον, ἕκ τε τῶν Ἑλληνικῶν καὶ τῶν Βαρβαρικῶν, ὑποδείγματα κομίζων, πολὺ πειρᾶται τῆς ἀληθείας ἔχουτος, καὶ τῷ ὄντι πολυμήτης δίκην τῆς ΒΑΣΙΛΕΥΣΣΑΣ. Ἡ δ' ἐστὶν Ἀυδὴ, διακρίνειν πεπιστευμένη τὸ νότον ἀπὸ τῆς ἰθαγενέως χρυσίῳ, καὶ ἰκανὸς ὃν χωρίζον ἃ πολὺνδρις ἡμῶν καὶ γνωστικὸς, ΣΟΦΙΣΤΙΚὴν μὲν ΦΙΛΟΣΟΦΟΤ, κομμητικὴν δὲ γυμναστικὴν &c. Res pulchre convenit, licet non sit ita Clementi singularis, ut ad ejus verba respexisse Themistium vel necesse sit vel verisimile.

22. *Περὶ Φιλίας*, insignis Oratio de Amicitia sive amico deligendo colendoque, & ab adulatore distinguendo. Incipit: *τί δὴ ποτὶ ὦ μακάριοι*, pag. 264. Hæc in Aldi, H. Stephani, Donzellini, & qui post hunc transtulit Petavii editionibus tertium locum occupat, sed in calce mutila est. Exstat MSra (nescio an integrior) Veneritii in Bibl. S. Marci, teste Clariss. Montfaucon in Diario Italico pag. 24.

23. *Σοφιστής*, Apologia qua Sophistæ characteribus, quales in Sophista describit Plato, à se remotis, Sophistam se esse negat, atque genuinorum vestigia Philosophorum studiose ac diligenter sectatum se demonstrat. Incipit: *ἀλλὰ οὐκ ἔστι μὲν, ὦ ἄνθρωπε*, p. 282. Hæc quarta est in editionibus Aldina, Stephani, Donzellini & qui post Donzellinum vertit Petavii.

24. *Προτρεπτικός Νικομηδεύσιν εἰς Φιλοσοφίαν*, Adhortatoria ad Philosophiam cum eloquentia conjungendam, Nicomedie habitata. Incipit: *ἀλλὰ καὶ Προτίμω ποτὶ καὶ Γοργίῳ*, pag. 300. In Aldina nec non H. Stephani, Donzellini, & qui post eum latine interpretatus est Petavii editionibus septimum locum occupat.

25. *Πρὸς τὴν ἀζήλωσιν λέγειν ἐν τῷ παρεχρήματι*. Ad eum, à quo erat, ut ex tempore diceret, rogatus. Incipit: *ἀλλ' εἰ καὶ σφόδρα ἢ σοφὸς ὁ Φειδίας*, pag. 309. Hæc ultima est ex illis quas Aldus Græce edidit, octava etiam in Græca H. Stephani, Donzellini Latina, & Græcolatina utraque Petavii, qui post Donzellinum Latine vertit.

26. *ὑπὲρ τῆ λέγειν, ἢ πῶς τῷ φιλοσόφῳ λικπὸν*. Quomodo dicere debeat Philosophus, vel: non solum Sophistis sed Philosopho etiam publice in Auditorum corona verba facere licere. Incipit: *Ὅν δὴ ποτὶ μὲν πρὸ θεῶν ὥς ἀγαπᾶν ἠγάδω*, pag. 312. Primus edidit una cum *προδωρία*, vertitque Petavii decimam sextam in editione Flexiensi Ao. 1613. 8. deinde cum nova versione sua Petrus Pantinus, Lugd. Bat. 1614. 8. pag. 45. Habes & in altera Petaviana editione, decimam quintam. Petavii, non Pantini versionem Harduinus prætulit.

27. *Περὶ τῆ μηδὲν τοῖς πῖποις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσι προσέχων*. Non loca sed homines debere attendi. Incipit: *τί ποτὶ ἀλλὰ πῶς μὲν ἄλλας πῖχαι*, pag. 331. Primus ediderat insignem hanc orationem cum versione sua Pantinus pag. 11. Hinc in posteriore editione

Petavius undevigesimam, servata Pantini interpretatione quæ ab Harduino quoque recudenda data est, expressit.

28. Ἡ περὶ τοῦ λόγου διάλεκτος. Dissertatio de oratione Rhetoris ac Philosophi, adversus quorundam austerorum Philosophorum nimiam in laudando parsimoniam. Incipit: πικταὶ ὅτι οἱ φιλόσοφοι μόνον. pag. 341. Primus hanc cum Petavii versione ex ejusdem Apographo vulgavit Harduinus. Themistii διαλέξεις Svidas memorat.

29. Πρὸς τοὺς ἐκ ὁρῶς ἐξηγαμένους τὸν σοφιστήν. Ad eos qui orationem XXIII. male interpretati erant, ac sinistre acceperant. Incipit: αἰς χρετλία γε καὶ ἀτοπω. pag. 342. Etiam hanc Petavius & MS. Codice descripsit & latine vertit, Harduinus primus edidit.

30. Θέσις, εἰ γεωργητῶν. Thesis, utrum agriculturæ danda sit opera, sive Agriculturæ Laus. Incipit: Ἡκοδοῦ ὁ Ἀγκραῖ. pag. 348. Hanc quoque cum Petavii versione primus Harduinus vulgavit.

31. Περὶ προεδρίας εἰς τὴν σύγκλητον, de sedis prærogativa in Senatu, quam sapientiæ deberi non dubitat. Incipit: πολλὰ κίς ὑμῖν, ὦ πατέρες συγγεγραμμένοι. pag. 352. Dicta CPoli in Senatu circa A. C. 387. ut colligo ex eo, quod sub initium statim ait se quadraginta fere annos exegisse legationibus atque aliis pro Rep. functionibus. Nam ut supra notatum est, A. 347. primum affatus est Imperatorem Constantium. Etiam hanc antea ineditam ex apographo Petavii cum ejusdem versione publicavit Harduinus.

32. Μετριοπαθὴς ἢ φιλότεκνος. Moderate affectus sive liberorum amans. Incipit: ὠδίνες καὶ πῆκοι αἰνυράπων. p. 355. Hanc quoque, ad editionem paraverat Petavius & Latine verterat. Harduinus primus in lucem produxit, monumentum insigne ad explodendam rigidam atque austeram ἀπάθειαν Stoicorum. Allegatur à Stobæo in florilegio serm. 1. 12. 44. 81.

33. Περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν βασιλέως καὶ τοῦ ὑπάτου. De nominibus Imperatoris & Consulis, quinam digni illis sint. Incipit: Ἀριστοῦ ἐς μακρόν. pag. 364-367. Hujus orationis tantum exordium ætatem tulit, quod ex Petavii Apographo primus Harduinus non modo vulgavit sed etiam latine interpretatus est.

IV. Editiones Orationum Themistii.

Victor Trincavellus Medicus ex officina hæredum Aldi Manutii *Orationes octo* Themistii vulgavit *Græce* Venet. 1534. fol. una cum ejus Commentariis in Aristotelem, & quibusdam Alex. Aphrodisæi, quem, inquit, ille sapissime scèlatur & imitatur. Orationes illæ sunt in editione Harduini XXI. XX. XXII. XXIII XIX. XVIII. XXIV. XXV. Opus dicatum Caspari Contarèno, Senatori Veneto.

Latine has octo Orationes vertit & Huldrico Fuggéro, Kirchengæ & Weissenhorni Comiti dedicavit Hieron. Donzellinus, Philosophus ac Medicus Brixianus Basîl. 1559. 8. præmissis ante singulas argumentis.

Henricus Stephanus ejusdem Fuggeri typographus præter illas octo orationes, emendatius excusas, alias etiam *Græce* sex ante non excusas vulgavit Paris. 1562. 8. suntque illæ in editione Harduini VII. X. IX. V. IV. II.

Eadem sex Orationes * * *Georgius Remus* cum latina versione sua & notis iterum prælo subjecit Ambergæ in Palatinatu, 1605. 4. inscripsitque Augustales, quoniam habitæ sunt ad Augustos sive Imperatores Constantium, Jovianum, Valentem & Valentinianum. Adjunxit quoque Latine ex *Andrea Dudithii* versione Orationem ad Valentem, quæ in Harduini editione est XII. & Græce à Themistio scripta reperiri ab eo tempore non potuit, licet Petavius eam ex latino Græce iterum convertit. Eadem sub titulo dissertationum Themistii Euphradæ politicarum recusat Francof. 1614. 4.

Dionysius Petavius S. I. Flexiæ 1613. 8. Græce cum versione sua notisque, præter quindecim hætenus memoratas orationes, publi-

* Aphrodisæi scripta Themistio addita sunt: *de animalibus* libro duo & *nunc de fato*, de quibus dixi libri IV. c. 35. Antonius vero Zimara perperam putavit Themistium in sua Aristotelis paraphrasi abbreviatorem Aphrodisæi agere, nam ab eo sæpius dissentit, ut à Themistio etiam nominatim appellato Averroës. Porro fallitur Petrus Bæhius, qui in *Novellis Reip. literariz* Decembr. Ao. 1684 pag. 443 scribit H. Stephanum primum fuisse qui Orationes aliquas Themistii publicaverit.

** Cæteras quoque Themistii Orationes, à se illustratas editurum se scripsit Remus in Epistola ad Jo. Kirchmannum, data Norimb. 3. Non. Sept. 1605 post Gudianas pag. 212. Thomas quoque Segerus teste Laur. Pignorio in Symbolis Epistoliciis pag. 77 coöperat interpretem agere Orationum Themistii, quas contubernalis Segeti Jo. Vincentius Pinelus manuscriptas in vetere Codice apud se habebat, & illas quidem plures quam Donzellinus vertisset. Nonnullæ Themistii Orationes ex editis exstant etiam MSs. in Bibl. Segvieriana sive Coisliniana. Vide Catalogum Clariss. Montfaucon p. 445.

blicavit alias duas, quæ in Harduini editione sunt VI. & XXVI. Ex his priorem jam antea, sed Synesio perperam tributam *Fed. Morellius* Græce & Latine Paris. 1604. 8. ediderat.

Anno proximo 1614. Lugduni Batavorum 8. vir quidam eruditus (*Daniel Heinsius* ut suspicor) cum notis suis & *Petri Pantini* versione in lucem extulit præter Constantini Imp. Epistolam quæ Themistium commendat, Themistii Orationes quinque, quæ nempe in Harduini editione sunt VIII. XXVI. VI. XIV. & XXVII. Ex his tertiam Morellus jam & Petavius, secundam Petavius sed minus integram ediderat.

Ab eo tempore idem *Petavius* Paris. 1618. * 4. alteram suam editionem Orationum Themistii viginti emisit, versione & notis amplioribus doctissimisque illustratam, in qua superiores omnes continentur, novæ nullæ accessere. Dicatum Opus Ludovico XIII. Galliarum Regi Christianissimo.

Denique *Johannes Harduinus* S. I. Paris. 1684. fol. impellente Jo. Garnerio luculentam illam & lucupletissimam dedit quam supra recensui editionem Orationum Themistii XXXIII., in qua Petaviana posterior integra (exceptis paucis Petavii ** notis) exhibetur, & præterea accedunt à Petavio ad editionem destinatae Orationes antea ineditæ XIII. undecim quidem cum Petavii, unica vero cum Gabr. Cossartii & postrema cum Harduini versione, universæ autem cum præclaris ejusdem Harduini editoris notis. Tredecim illæ orationes recens additæ sunt I. III. XI. XIII. XV. XVI. XVII. XXVIII. XXIX. XXX. XXXI. XXXII. XXXIII. Opus pulcherrimum Harduinus dicavit Carolo Sancta-Mauro Duci Montauserio. Laudant Grævius ad Ciceronis *Lælium* cap. 15. & Rich. Simon lib. 1. novæ Bibl. selectæ cap. XI.

IV. Index

* Male 1628. excusum in Actis Erud. A. 1685. p. 462.

** *Petavianas*, inquit Harduinus in præf. primum suo quasque loco reposuimus, & insertas illas quidem, si paucas exceperis, quas nihil aliud præter conjecturas continent Variarum Lectionum, quas deinde animadvertimus ex Codd. MSS. in ipso contextu ab eodem Petavio fuisse jam emendatas. Vitiò tamen datum Harduino est, quod omiserit insignem emendationem loci Pliniani lib. XI. Hist. sectione 16. ut pars cetera videatur pro pascere videatur, quæ exstat in editione Themistii Flexicensi, atque emendationem illam sibi in Plinio tribuerit. Sed Harduinus in notis ad Plinium T. 2. pag. 614. locum illum ex Aristotelis V. 19. de animalibus quem Plinius ante oculos habuit confirmat, & in curis secundis pag. 656. non diffitetur Petavio eam prius in mentem venisse. Exstat, inquit, hæc Petavii animadversio in altera Themistii orationum editione, eademque casu nescio quo excidit in postrema, qua superiore anno accurantibus nobis in lucem prodixit.

V. Index Scriptorum & aliorum virorum celebrium in Orationibus Themistii laudatorum

ad paginas editionis Harduinianæ.

Æ Aci preces pro pluvia pag. 212.
 Ægyptius adolescens componendæ tragœdiæ vel Epici carminis aut dithyrambici peritus 347. lacunam ibi Cotele-
 rius III. monument. p. 580. ita supplet : *Ἦν τῷ λόγῳ ἡ εἶσα
 κάππει, καὶ ὁλοκλήρῃ ἐκ ἐξικνύται.* De illa oratione in quam devenit,
 & integram non permiscet.

Æschylus 52. *ὕπὲρ Αἰγύλιος πυνθάτη ἡ πῖα ἦτο.* Σιμωνίδης δὲ μελο-
 ποιῶν. 259. in tragœdia invenit *τὸν τρίτον ὑποκρίτην καὶ ὁκρί-
 βαντας, tertium actorem & pulcritudinem.* 316.

Æsopus μυθοποιὸς 208. ejus ἀμιλλα πειθῆς καὶ βίας. Ibid. asinus
 leonina pelle indutus 245. duæ manticae 262. vulpecula 174.
 278. Indus dealbandus 359. lutum ex quo hominem finxit
 Prometheus, maceratum lacrymis. Ibid.

Agathonis Ἐπικήκεια. 161.

Alcibiades Socratis discipulus. 348.

Alexandri M. dictum, in amicis thesauros se habere. 203.

Aminocles navium apud Corinthios fabricator. 316.

Amorphus Sicularius, Comœdiæ cum Epicharmo repertor. 337.

Amphilytus vates, *δειδηλέτηρον τὰ χράματα ἐξηγῶμεν.* Βάκιδος π
*καὶ Ἀμφιλύτης (leg. Ἀμφιλύτης) 26, ἡ Βάκιδος ἡ ματαιὴ δαῖδα
 καὶ Ἀμφιλύτης. 46. 235.*

Amphionis Musica. 137.

Anacharsis Scythæ. 334.

Anacreon. 170.

δικαιότερον Ἀναξαγόρου. 30. Anaxagoras Clazomenius ἦν καὶ Θεὸν
*πρῶτον ἐπαγαγόμενον τῇ κοσμοποιίᾳ καὶ ἡ πάντα ἀνάψας τῆς
 φύσεως τῶν σωμάτων. 317. Anaxagoræ ἀδολογία. 329. Peri-
 clem & Aspasiā docuit. 329.*

Anaximander Praxiadis F. 317. *πρῶτον ὡς ἴσμεν Ἑλλήνων λόγον ἐξέ-
 τευκε πρὸ φύσεως συγγεγραμμένον.* Ibid.

-C

Anti-

Libri V. Pars 4.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
 GENT

Antimærus Myndæus, Protagoræ discipulus, 347.

Antiochus Philosophus, 195.

Antipater (Stoicus) 31.

Antiphon Rhetor, 329.

Anytus 326. Socratis calumniator ab Heracleotis lapidibus obrutus, 239.

Apelles pictor, 316.

Apollonium Tyanensem ὁ ἀδελφοκίνησθαι (Domitianus) εἰργε, carcere inclusit, 72.

Archelaus Socratis Magister, 162. 316.

Archytas Tarentinus remp. gessit, 215.

Ἀρειοπαγίτης ῥωπηνότατος, 263.

Ἀργανθωνίης * μακροβιώτατος, 38.

Aristidis ἑγγύοι, 330. intelligit Aristidem Rhetorem ejusque ἑγγύους, notat Sophistas, cui Philosophos Platonis ἑγγύους opponit.

Aristippus Cyrenaicus 293.

Aristippus μητροδίδακτος, 244. Aristippi Socratici, ἔπειτα, θυγατρίδας, 244.

Aristo Philosophus 195. Stoicus unus Cleanthis discipulus, alter ἐ Lyceo, 255.

Aristonis F. 62. Plato, 353.

Aristoteles 60. 84. 93. 106. 107. 124. 126. 130. 153. 185. 225. 232. 255. 258. 259. 286. 291. 293. 298. 316. 319. 320. 325. 353. 354. 358. seq. ubi dogmatum ejus laus.

Nicomachi F. 31. ejus obscura pater Eugenius Themistio exposuit, docuitque cum Platone facile Aristotelem conciliari. 235. 236. ῥήσις δὲ πρὸς Σταγείρων, 31. 337.

εἰς φανόν ὅτι ἐγὼ ἐπαλεξάμην ἀνθρῶ ἀκήρατα συλλεξάμεναι ἐκ τῶν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους λαμάνων, 54. ὅτι περὶ παλεξάμην βία τε καὶ σοφία, 26.

Aristotelis Dialogus Corinthius de agricola Corinthio, qui post lectum Platonis Gorgiam se Platoni in disciplinam dedit, 295.

Alexandri encomium ab Aristotele compositum, 45.

Aristotelis dialectica, 247. Organum 320.

In-

* De hoc Arganthonio Tartessiorum Rege Lindenbrogius ad Censorin pag. 120. Ac fallitur Tassius qui (T s thesauri antiquitatt. Rom. Graviani p. 475.) negat Herodotum Arganthonii meminisse. Vide eum lib. 1. c. 163.

Insectatores Aristotelis, Cephisodorus, Eubulides, Timæus, Di-
cæarchus. 285.

ὁ Ἀριστοτέλης προσποιούμενος ἦναι προφήτης. 290.

Aristoxenus Musicus θηλυνομένην ἤδη τὴν μουσικὴν ἐπαρεῖτο ἀναβιβάζειν
364. vulgi judicium contempsit. ibid.

Arrianus à libris ad Remp. gerendam excitatus per Hadrianum & An-
toninos 215.

Arius Philosophus apud Augustum Imp. gratiofus. 63. 108. 130. 145. 173.
Aspasia. 329.

Ἀσπασίαν γεγάμηται (locus Salomonis Prov. XXI. 1. *Cor Regis in manu*
DEI.) 89. 147. 229.

Ἀσπασίαν καὶ ἐκ Λιβάνου. 301.

Autolyci furta πρὸς Φώρεια (qvi Homeri poësin compilavit) 251.

Axiothea mulier Philosopha 295. Platonem audivit. Ibid.

Bacis, vates, supra in Amphilyto.

Bias philosophus remp. gessit 215.

Bibulus (βίβλος Græcus Cod.) Philosophus & Senator. 215.

Brachmanes ὁ προσήκουστος σὶ αὐτὸς πρὸς αὐτὸς, ἀλλὰ κατασεχέψασθαι
καὶ καταβροτήσασθαι. 337. Confer Philostratum in vita Apollonii
lib. 2. c. 33. & lib. 3. c. 13. & qvæ notavi in Bibliographia Anti-
quaria c. 21. §. 12. de pulvere nitrato veteribus haud ignoto.

Callias. 347. 294.

Κατὰ τὸν Καλλιπλέους οὐκιδισμὸν. 265. (apud Platonem in Gorgia)
mentio ejusdem 328.

Callisthenes philosophus. Alexandri adversus eum crudelitas. 94.
129. seq. 176.

Carneadis dictum. 330.

Cato, infra, in Scipione.

Celsus Sicyonius ὃν ἐγὼ φαίνομαι ἂν ἀντεκρίσασθαι τε καὶ ἀδολώσασθαι ἢ γὰρ
ἐπ' ἐμὲ Ἑλλήνων ἀντιλήφθαι φιλοσοφίας. 295. infra, Chalci-
densis.

Cephisodorus, Aristotelis insectator. 285.

Chalcidensis senis auditor Celsus Sicyonius 295. Jamblich.

Charondas Thurius. 31.

Chiron sapiens, 257.

ὁ Χείρωνος νόμοι καὶ ἡ Καμβύσης νόμις τοῖς θεμέτοις αὐτοῖς συνιδρύκε-
ται. 68.

Chrysippus 27. 31. 60.

Antimærus Myndæus, Protagoræ discipulus, 347.

Antiochus Philosophus, 195.

Antipater (Stoicus) 31.

Antiphon Rhetor, 329.

Anytus 326. Socratis calumniator ab Heracleotis lapidibus obrutus, 239.

Apelles pictor, 316.

Apollonium Tyanensem ὁ ἀδελφοκίνηⓈ (Domitianus) ἔργε, carcere inclusit, 72.

Archelaus Socratis Magister, 162, 316.

Archytas Tarentinus remp. gessit, 215.

Ἀρειοπαγίτης βιωπηλότεροςⓈ, 263.

Ἀργανθωνίης * μακροβιώτεροςⓈ, 38.

Aristidis ἑγγονοί, 330. intelligit Aristidem Rhetorem ejusque ἑγγόνους notat Sophistas, cui Philosophos Platonis ἑγγόνους opponit.

Aristippus Cyrenaicus 293.

Aristippus μητροδιδάκτωⓈ, 244. Aristippi Socratici, ἔ παῖν, θυγατριδῆς, 244.

Aristo Philosophus 195. Stoicus unus Cleanthis discipulus, alter ἐ Lyceo, 255.

Aristonis F. 62. Plato, 353.

Aristoteles 60. 84. 93. 106. 107. 124. 126. 130. 153. 185. 225. 232. 255. 258. 259. 286. 291. 293. 298. 316. 319. 320. 325. 353. 354. 358. seq. ubi dogmatum ejus laus.

Nicomachi F. 31. ejus obscura pater Eugenius Themistio exposuit, docuitque cum Platone facile Aristotelem conciliari.

235. 236. ῥήσις ὅτι Σταγείρων, 31. 337.

τίφαιον ὃν ἐγὼ ἐπλεξάμην αἰνῇ ἀκήρατα συλλεξάμενοςⓈ ἐκ τῶν ΠλάτωνοςⓈ καὶ Ἀριστοτέλους λημμάτων, 54. ὃν πρὸς ταξάμην βίβη τε καὶ σοφίας, 26.

Aristotelis Dialogus Corinthius de agricola Corinthio, qui post lectum Platonis Gorgiam se Platoni in disciplinam dedit, 295.

Alexandri encomium ab Aristotele compositum, 45.

Aristotelis dialectica, 247. Organum 310.

In-

* De hoc Arganthonio Tartessiorum Rege Lindenbrogius ad Censorin pag. 120. Ac fallitur Tassius qui (Thesauri antiquitatt. Rom. Græviani p. 475.) negat Herodotum Arganthonii meminisse. Vide eum lib. 1. c. 163.

Insectatores Aristotelis, Cephisodorus, Eubulides, Timæus, Di-
cæarchus. 285.

ὁ Ἀριστοτέλης προσωοιµαται ὅτι ἐστὶ προφήτης. 290.

Aristoxenus Musicus θηλυνοµείνη ἤδη τὴν μουσικὴν ἐπεχείρει ἀναρριπνύσθαι
364. vulgi judicium contempsit. *ibid.*

Arrianus à libris ad Remp. gerendam excitatus per Hadrianum & An-
toninos 215.

Arius Philosophus apud Augustum Imp. graciosus. 63. 108. 130. 145. 173
Aspasia. 329.

Ἀστυρίων γεράματα (locus Salomonis Prov. XXI. 1. *Cor Regis in manu
DEI.*) 89. 147. 229.

Αστυρίων καὶ ἐκ λιβάνων. 301.

Autolyci furta πρὸς Ὁμήρου (qvi Homerí poësin compilavit) 251.

Axiothea mulier Philosopha 295. Platonem audivit. *Ibid.*

Bacis, vates, supra in Amphilyto.

Bias philosophus remp. gessit 215.

Bibulus (βίβλος Græcus Cod.) Philosophus & Senator. 215.

Brachmanes ὁ προσωοιµαται ὅτι ἀνὴρ πρὸς ἐαυτὸς, ἀλλὰ κατασεαίψεται
καὶ καταβροτήσασθαι. 337. Confer Philostratum in vita Apollonii
lib. 2. c. 33. & lib. 3. c. 13. & qvæ notavi in Bibliographia Anti-
quaria c. 21. §. 12. de pulvere nitrato veteribus haud ignoto.

Callias. 347. 294.

Κατὰ τὸν Καλλιπλέους ὁμιλισµόν. 265. (apud Platonem in Gorgia)
mentio ejusdem 328.

Callisthenes philosophus, Alexandri adversus eum crudelitas. 94.
129. seq. 176.

Carneadis dictum. 330.

Cato, infra, in Scipione.

Celsus Sicyonius ὃν ἐγὼ φαίµην ἂν ἀπεκρίσθαι τε καὶ ἀδολώσθαι ἔχει
ἐπ' ἐμὲ Ἑλλήνων ἀντιληφθαι φιλοσοφίας. 295. infra, Chalci-
densis.

Cephisodorus, Aristotelis insectator. 285.

Chalcidensis senis auditor Celsus Sicyonius 295. Jamblichi.

Charondas Thurius. 31.

Chiron sapiens, 257.

οἱ Χίοι. ἵεµοι καὶ ἐν Καμβύσῃ μέγιστοι τοῖς θεµέτοις αὐτοῖς συνδιήκε-
σαν. 68.

Chrysippus 27. 31. 60.

reprehensum Chryssippi dictum, ταυτόν ἀναδοῦν ἀνδρὶ παλαιῶν μέαν
ἡμέραν, μάλλον ὅ μίαν ὥραν πολλοῖς ἐνιαυτοῖς. 101. 102.

Cineas. 140.

Cleanthes. 27. 60. 255. 358.

Clisthenis leges. 287.

Cleobulus Philosophus remp. gessit. 215.

Cliniæ F. 175. Alcibiades.

Comici dictum quo Agoracriti alicujus vel Hyperboli aut Demadis
insolentiam pullavit: ὁ χθὲς μὲν εἴεις, αὐριοι δ' ὑπέρμεγας. 206
μάγερε. ὁ Κωμωδικὸς Καρίων, καὶ λέγει τις ἐρῶς τῶν τῷ γέλω-
τι ποιητῶν, ὅτι μηδὲν ἐστὶν ἀγαθὸν ἐν τῇ βίῃ φερόμενον, ὡσπερ
δένδρον, ἐκ ρίζης μιᾶς, αἷν ὃ αὐτῷ προσπέφυκε καὶ κακόν. 267.

Comædia inventa à Siculis, ab Atticis exculpta. 337. ἔπει-
α ἐκ τῆς Κωμωδίας. ἔπειτα μακάριον ἐν ἀγορᾷ νομίζεται, ὅταν
δ' ἀνοίξῃ (καὶ τὴν θύραν αἰδᾷ τὴν ψυχὴν) ὁρῶνται.

357.

Corax, Rhetor. 328.

Corinna Boeotia. 334.

Crantor à Cratete arcessitus. 255.

Critias. 328.

Crito. 288.

Dædali opera. 296. 316. 342.

Demosthenis δίκαι. 229. Δημοσθένει τὰς. 336. ῥήτωρ ὁ παλαιὸς 60.
alius Demosthenes Alciphronis F. 138.

Dio Hippàrini F. 175. ἐπὶ τῷ ὦν Πλάτωνι καὶ ἀκρότης. 37.

Dio χρυσεὺς πλὴν γλῶτταν, charus Trajano Imp. 63. 145. Bithynus. 173.

Diocles Medicus. 238. alius Diocles grassator ὁ λωποδύτης. 330.

Diodorus Cronus. infra, in Philone.

Diogenes Sinopenfis. 30.

Dionysii tyranni tragœdiæ. 126.

Diotima, ὅσα κατέλεξεν ὁ Σωκράτης ἡμῖν καὶ Διοτίμα. 165.

Draconis leges. 287.

Empedocles. τὰς θεῶν ἐξηγεῖται ἡ Φαυλότερον Ἐμπεδοκλῆς, ἡ μὲν
Δία ἐκείνῃ τῇ παλαιᾷ. 70. reprehenditur. Empedocles quod
terram dixit * αἴτης λειμῶνα 178. qva voce ipse de terra uti-
tur Themistius 240. ἐρᾷ ποιητής. 264.

Epi-

* Locum Empedoclis habes apud Synesium de providentia sub initio.

- Epicharmus & Amorphus Siculi, Comœdiæ repertores. 337.
 Epictetus apud Antoninum utrumque gratiofus, 63.
 Epicurus Neoclis F. 236. 286. ejus dictum λάθρα βιώσεις & dogma, hominem non esse à natura καινωπικόντες καὶ ἡμερῶν reprehenditur. 324.
 Epigramma Athenis inscriptum publico sepulchro, τὰς θείας μόνους πᾶντα κατορθύν. 276.
 Erasistratus Medicus. 238.
 Eubulides Aristotelis insectator. 285.
 Eugenius Themistii pater, διὰ βίης κατόχου τῆς φιλοσοφίας, εἰ μὲν ἐξέφυγε τὴν δεχραίων διδασκαλῶν, ὁ πάντων ἀεισέτης, ὁ πάντων κορυφαίουματος, ἴσθι τῷ παιδί μόνῳ νομίζεσθαι. 23. in Constantii Imp. Epistola ad Senatum de Themistio. Plura in Patris laudem filius Oratione funebri, XX. p. 234. seq.
 Eupolidis Baptæ. 110.
 Euripides. 73. 236. 316. ejus Hippolytus. 362. Euripides ἢ ὅστις διήποτι ἐστὶν ὁ ποιήσας. σφόδρὰ τυραννοὶ τὴν σφῶν συνουσίαν. 72. ὅτι πενή σοφίῃν ἔλαχε, καὶ τίκεται κόρου ὕβρις, καὶ παλησμονήσας κύπριν. 164. μέλλων χορεύειν, πὶ γῆρας αἰχρόνομα. 199. ἐπὶ πολιτῶν ὅτι πημοσύνας εἴτ' εἰς ἀδίκας πράξεις ὁρμᾶν, ἀλλ' ἀθανάτους καθορᾶν φύσιν κόσμον ἀγέρεσθαι. 307.
 Favonius Philosophus & Senator. 215.
 ἢ Γενεαλόγοι. 366.
 Gorgias Leontinus. 161. 286. 300. 329. 331.
 Harmonides navium fabricator. 316.
 Heliodorus: infra, in Philone.
 Heraciti dictum: Πόσις κρύπτειται φιλα. 69. 159.
 Herodicus Selymbrianus pædotoriba. 290.
 Herodotus. 27. 29. 87. μυθογράφου. 367.
 Hesiodus. 89. 90. 108. 122. 158. 184. 185. 246. 256. 322. 340. 363. ὁ βοιωτὶς ποιητής. 78. 170. 334. Ascræus. 337. 351. ὁς μετὰ τῆς δάφνης πῶν μεσοκῆν ὡδῶν τῶν Μουσῶν αὐτῶν δέξασθαι λέγεσθαι 348. πῶν ποιῶσιν διανείμας εἰς ἡρώωντι καὶ Μουσῶν ἱπταίνες, καὶ πῶν γεωργίαν ἐν τέποις ἐτάξῃ. Ibid. respicitur Hesiodus 194. ubi de binis doliis. μέλθου βοιωτῶν. 218. αὐτοδίδακτου ποιητής. 276.
 Hesiodi δεκαπεντα. 60.
 Hesiodi & Homeri certamen in funebribus ludis Amphidamantis in Chalcide 348

Hipparini F. 175. vide Dio.

Hippias. 345. seq.

Hippocrates 223. 238.

Hippolyti *σωφροσύνη καὶ τὸ σεμνόν.* 62. 362.

Homerus. 5. 41. 42. 51. 55. 64. 76. 77. 78. 79. 86. 87. 89. 91. 98. 116.
117. 132. 141. 151. 152. 184. 185. 201. 202. 205. 216. 218. 228.
230. 231. 233. 234. 236. 250. 257. 265. 267. 270. 271. 279. 306.
308. 311. 330. 334. 336. 340. 341. 348. 351. 355. 357. 366.

Ejus versus afferuntur. 6. 17. 34. 50. 66. 69. 70. 73. 95. 102. 109. 111.
121. 127. 133. 147. 148. 159. 164. 169. 171. 172. 173. 174. 176.
178. 179. 180. 181. 185. 187. 188. 189. 191. 195. 198. 199. 206.
207. 209. 210. 225. 228. 255. 260. 261. 268. 309. 316. 330. 340.
354. 355. 365.

Respicitur Homerus 26. 54. 75. 181. 208. 217. 221. 233. 237. 244.
263. 362.

Homeri *ὑποφῆται.* 60. *κακῶν ἱλιδας* 206. καὶ *ὀδυόσσια.* 263.

Homerus omnia laudat, uno maledico Therfite excepto. 164. ejus
poëmata sive in Chio sive Smyrnæ composita, omnibus Atticis
præfert Themistius 334. pro Chio se habere Poëtam innuit 337.

Jamblichus, supra Chalcidensis.

Iccus Tarentinus *γυμναστής.* 290.

Isocrates Theodori F. 28.

Julianus *ὁ τὸν πάγονα καθεμῶν καὶ τὸ σοφιστὴν τῶν βασιλέων με-*
τιποιῶμεν. 99.

Lampes Ægineta. 297.

Lamprocles Socratis F. *πρὸ ὧρας* extinctus. 356.

Lex Attica; Remp. non licere gerere ei qui ære alieno se non exsol-
verit. 25. in Arcopago vetans proœmio uti 311. Leges Dra-
conis, Solonis, Clisthenis. 31. 32. *ὁ παλαιὸς νόμος.* 14. Draconis,
puto, respicitur, qui delictis quibusvis mortem poenam impo-
suerat.

Lex Persica *διεχώρισε τῆς ἀγοραίας τὴν βῆσιν πᾶσι ἐλευθέρως διατρεβᾶς.*
260. alia adversus ingratos *ὅταν δικὰς ἰσχυρᾶ ᾖται ἀχαριστίας.* 269.

Lycō Peripateticus. 255.

ὁ ἐκ τοῦ Λυκαίου. 358. Peripatetici.

Lycophron Pariandri F. 362.

Lycurgus Lacedæmone legis lator. 79. 97. 131. 177. 193. 226. 227.
250. 287. 301. Lysan-

Lyfander. ῥᾶν, ἐπιτορκίῃ Λυσάνδρου ἔ' Σπαρτιάται, 258.

Lyfias Orator. 329.

Mammacuthus. Μαμμάκυνθος καὶ Κορηβίων, 323. stultorum nomina qvalia pag. 330. Melitides, & aliis memorati Corœbus, Mygdonius, Melitianus, Margites, Befas, Baba & Ixion, Butalio, Sanxardacus &c.

Marcus Antoninus Imp. 130. 166. 170. Μάρκος πραιποσίτου. 81. Μάρκος ἀναβιβάζου. 115.

Maximus Juliani Imp. Magister. 99. 100.

Meno. Μένωνος ἀνδραποδόν. 328. ἐ Platonis Menone.

Minos Cretæ legislator. 73. 234.

Mulonium Nero proscriptit. 72. Neronis adversus eum ἐπιείκεια 94. idem Mulonius Hetruscus apud Titum Imp. gratiofus. 173.

Numæ leges. 178.

Numa (immo Cincinnatus) ab aratro vocatus ad purpuram. 114. ὁ Ὀλῶν, 60. Thucydides.

Oraculum de Lycurgo. 97. 193. 225. atqve illud ὁῖδα τ' ἐγὼ ψάμμου ἀειθρόν. 97.

Orpheus 37. 209. ad Argonauticam expeditionem evocatus 178.

Orphei sacra & Orgia (Bacchi) non aliena ab agricultura. 349.

ῥήτωρ ὁ Παιανιεύς 60. Demosthenes.

Parrhasii pictoris Mercurius. 29.

Periander, Cypselo F. 362.

Pericles Xanthippi F. ἔ' τοῖς χείλεσιν ἐπεκαθίστη πηθῶ, 37. demagogus 94. 134. 201. ab Anaxagora edoctus. 329.

Περσικὴ γραφή. 306.

Perseus: infra, in ζήνωνος ἐρασίῃ.

Phædrus Myrrhinusius Platonis laudator. 246.

Pherecratis ἀγέλοι. 323.

Pherecydes. 38.

Phidixæ ἀγάλματα. 248. 309. Minerva 310. Jupiter 337.

ὁ Φιλοσοφῶν ἐν Βυζαντίῳ apud Jovianum Imp. gratiofus. 145.

Philammon ab Aristotele adoptatus. 249.

Philonis & Heliodori (fortasse Diodori) sophismata, ὁ κυρτέων, & ὁ κεραπίης. 30.

Phocio ad eos qvi dicenti applaudebant : μήτι ἄρα κακὸν εἰπὼν λῆ- ληθα ἑμαυτὸν ; 218.

Pho-

Phocylides, πῇ τε ἄλλα ἀληθῶς λέγει, καὶ ὅτι σμικρὰ πῖλις μετὰ
Φροήσιως Πη' σκοπίλῃ κατοικῶσα κρείττων Νύκτ' ἀφροσύνης. 307.

Phœnix Amyntoris F. cui pater ἀγοιήντε καὶ ἀτεκνήν imprecatus. 362.

Phœnix Achilles præceptor 123, 173, 224. γενόμεν' αὐτῷ Φοῖνιξ ἐγώ.
213. οἰκοῦν τὸν Φοῖνικα ἔχεις. 81.

Pictura Antoninum pium exhibens, militibus suis imbrem à Numine
exorantem. 191.

Pindarus 84. 101. 236. 246. 334. 337.

Pittacus Remp. gessit. 215.

Plato 13. 33. 34. 37. 40. 48. 54. 60. 62. 64. 66. 84. 87. 91. 93. 104. 105.
119. 124. 126. 130. 131. 141. 149. 153. 175. 185. 186. 204. 215.
224. 225. 232. 234. 235. 236. 245. 246. 247. 250. 256. 258. 259.
262. 285. 286. 287. 293. 297. 298. 299. 314. 318. 321. 325. 330.
345. 347. 348. 352. 353. 366.

Aristonis F. 30. 62. ex Solonis posteris. 32. ὁ ξυνοπαδὸς τῷ Διός. 248.
Πολιτεία αἱ κλειναὶ, καὶ οἱ θισπέσιοι νόμοι, καὶ πᾶσι ἡ πᾶσι τιμὴ
παλάτῳ διὰ τριβή (Phædrus) 32. Phædrus Platonis etiam
respicitur 34. & 165. licet ibi Φαίδῳ excusum.

Gorgias & de Rep. 295. Hippias 345. Convivium. 348.

Ad Dionysium navigans Plato leges ipse suas neglexit. 105. à Dio-
nysio venditus. 72.

Platonis sententia: felices fore Resp. si philosophi illis imperent,
emendata ab Aristotele sic: si, qvi imperent, Philosophis obse-
quantur. 107.

Plato εἰς τετάρτην γενεάν * διαβιβάζεται τὰς τιμωρίας. 258.

οἱ νέοι Πλάτωνι θιασώται. 33.

ὁ τὸν Πλάτωνα γοητεύσας. 263.

Cum antea separata essent Ἰταλιώτιδες Μῦσαι (Pythagoræ) & Sicu-
læ (Empedoclis) & Jonicæ (Thaletis ejusq; successorum usq;
ad Socratem) in Ægypto autem sola excolerentur Mathe-
maticæ disciplinæ: Plato primus hæc omnia velut unius cor-
poris membra conjunxit, dialogis atqve orationis genere
usus quod est ex poetico & numeris soluto temperatum. Λόγῳ
ἰδίῳ κεραισάμεν ἐκ ποιήσεως καὶ ψιλομετρίας. 318. 319.

Poëtæ & Rhetores, magnum in rebus, non virtutem (ut Philolophi)
considerant. 130.

Poëtæ versus: ὅφιν μὲν ἐν ἄρεσιν ἡδὲ λίσσεται

Θηρη-

* Confer Exod. XX. 5.

Θρηνητὴ αἰῶν τε καὶ εἰσφύων ἀλίοιο.

Γνωστὴ μὲν τῶν βυλῇ, γνηστὴν δὲ νόημα,

Ἄνηρ δ' ἄλλα κέκευθεν ἐπὶ φρεσὶν * ἄλλα δὲ βάζει.

Μῦθοι μὲν λῆσι ** καὶ μείλιχοι, ἐχθρὰ δὲ ἔργα. 218.

Polemo Atticus, Xenocratis oratione ad frugem & ad castissimum Philosophiz amorem revocatus. 303.

Polus 328. idem qui apud Platonem.

Polycratis oratio contra Socratem ab Anyto redempta. 296.

Priscus, Philosophus & Senator. 215.

Prodicus Ceus 161. 286. 300. ejus bivium Herculis. 280. seq. ὁρδοῖσιν
αὐν τε καὶ ὁρδορήμοσιν μιοδῶ ἐκδιδάσκων τὰς τέκας. 289. omnia
sacra & mysteria ac panegyres ab agriculturæ commodis sus-
pendit. 349.

Prometheus solitarios homines non finxit. 323. De Prometheo & Epimetheo fabula. 338. 359.

Protagoras Abderites. 161. 286. Simonidis & aliorum poemata ἐξη-
γῶμεν 289. ἀποχρώμεν 294. 347. καλλία τῶ λακκοπλάτῃ. 294. 347.
ejus discipulus Antimærus Myndæus. Ibid.

Proverbium: ὁ παντὸς ἀνδρὸς εἰς κόρινθον ἴδ' ὁ πᾶς. 195. 257.
λόγῳ ἔργα σιὰ, καὶ ἄδαμῶς ἀντίρροπον χαλεπώμεν. 200. ὡς
βοιωπία. 334.

Pythagoras. 38. 214. 235. 256. 292. 298. τὰ ἱερὰ καὶ ὅσα πυθαγόρας
ὁ Σάμιος ἐξ Αἰγύπτου ἐκόμισεν εἰς Ἑλλάδα. 235. ejus exilia, &
quod obiit Metaponti ἐν τῷ πένθει τῶν Μουσῶν. 185. sophista
dictus 286.

Homines dixit esse DEI imaginem. 192.

Pythagoricum: ποῖ παρήβη; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον ἐκ ἐτελεύτης 175.
Pag. 317. pro verbis θαλῆς δὲ ὕστερον καὶ πυθαγόρας, legendum: θαλῆς
δὲ ὕστερον καὶ πᾶς γῆρας.

Rhadamantus. 234. respicitur ad locum Platonis, in Gorgia extremo.
Rusticus Philosophus Marco Imp. charus. 173. à libris ad Rempublicam
excitatus 215.

Septem Sapientes. 352.

Sappho. 170. 236.

Seneca 173

D

Sex-

Libri V. Pars 4.

* Simile Iliad. 6. 313.

** Confer Psalm. LV. 21.

Sextus apud Marcum Imp. gratiofus. 145.

Sibylla Erythræa. 46.

Simonides, supra in Æschylo, & Protagora.

Smindyrides (aliis Mindyrides) homo luxuriosus cum Sardanapalo commemoratur 331.

Socrates 161. 165. 168. 170. 177. 234. 239. 245. 246. 256. 259. 288. 298. 301. 307. 317. 318. 321. 326. 341. 345. 347. 352. Athenis περὶ τανύων. 215. ejus προοίμιον sive hymnus in Apollinem. 27. ob præclarum ejus testimonium. 27. 296. 346. dictum: amicis beneficiendum, inimicis non male, sed ex inimicis faciendos amicos. 95. ejus calumniatores Anytus, Melitus & Lycon. 285. 296. dictus σοφιστὴς καὶ ἀλαζών καὶ ὁ καινοτόμος. 286.

Solon. 221. 287. Sophista dictus à suæ ætatis hominibus. 286. Solonis leges. 287.

Sophistas perstringit 332 329. seq. vide & 345.

Sophocles. 236. 316. ejus versus πῶς οἱ μὲν θυμαμάτων γῆραι, οἱ μὲν ὃ παλαιῶν τε καὶ στυγμάτων. 307.

Sophonisci F. 288. Socrates.

Speusippus 352. vide infra, in Xenocrate.

Stoici, οἱ ἐκ τῆς ποικίλης. 276. 286. 327. eorum λογόμενα κατὰ ἀρετὴν, καὶ ἡ μαρτυρούμενα ὑπὸ τῶν ἔργων. 358.

Θεοδώρου. 60. Ilocrates.

Terentius * cum Scipionem pileo ab eo donatus sectaretur, jucundius triumphum spectaculum Romanis fecit. 179.

Terpander Musicus. 316.

Thales Milesius, 317. nihil scripsit. Ibid.

Themistius de suis in Aristotelem commentariis. 294. seq.

Theodorus Byz. Rhetor. 328.

Theognis. 248. 265.

Theophrastus 255. 286. Demetrii Phalerei χάριτος ἐμπίδους re-
nuit. 252.

Theramenes. 156.

Theseus Athenas in unum habitare compulsit. 318.

Thespis in Tragœdia reperit πρόλογόν τε καὶ ῥῆσιν. 316.

Thrasea Philosophus & Senator. 215.

Thra-

* Hoc non de Terentio Comico sed de Q. Terentio Cullesse Senatore accipiendum.
Vide Livium XXX. 45.

Thrasyllus Tiberio Imp. gratus, 63. 108. 145.

Thrasymachus, 328. idem qui apud Platon.

Thucydides, 60. 184. 299. 329.

Timæus Aristotelem insectatus, 285.

Timotheus belli dux, Stoico Philosopho contendente, μένοι εἶναι τὸν σοφὸν στρατηγόν, dixit: ὅτι αὐτὸς ὁ αὐτὸς ἔδεικται ὑπὸ σάλπιγγος τῶν τεθροῦντων, 108.

Timotheus, Musicus, 316.

Tissias, Rhetor, 328.

Titus Imp. vox: ὅτι τήμερον ἐκ ἐβασίλευσαι, εἰδὺς γὰρ τήμερον εὐεποίησαι, 80. 107. 174. 193. 225.

ἐν ταῖς τραγωδίαις, 78. ὥσπερ θεὸν ἐκ τραγικῆς μηχανῆς, 320.

Tragici versus: πολλὰ ἔχαιρ' ἰὺ λόγῳ ἀ καὶ σιδήρῳ πολεμίοις δράσει ἀν. 37. 207. ἔτι φέρε πολλὴν ἡδονὴν μεμνησθαι πόνων παροισχόμενων, 55. σοφὸν γὰρ εἶναι βέλτερον τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾶν. 207. πάντα ὁ σοφὸς νῦν ἐξ ἀμνηστῶν ἀγει καὶ πάντα κηλεῖ καὶ ἀπάνωτός τις ἦ. 207. seq.

Tragœdia inventa à Sicyoniis, 337. ab Atticis exculpta, Ibid. & 316. ὁ τραγικὸς ποιητὴς καὶ τὸν ἀγνώστη μῦθον, ἀγαθὸν δὲ, ἐκαστὴ καὶ φίλον ἡγήται, 275.

Tullius, ὁ πάνσοφος Τέλλιος, ὁ τῆς παλαιᾶς σοφίας ἡγεμὼν, 173.

Tyrtaeus Poëta, 197. 198.

Varro, Scipio, Catō, φιλοσοφῶντες ἐπολιτεύοντο, 215.

Xanthippe Socratis, 239.

Xenocrates 353. Chalcedonius, 26. Chalcedone arcessitus à Speusippo 255. Alexandro M. charus, 145. Talenta quinquaginta in donum oblata, ad eum remisit, 252. σοφρονίστην Ξενοκράτην, 30. Polemonem à luxu & lascivia ad Philosophiam revocavit: 303.

Xenophon στρατηγὸν, 215. Ejus Agesilaus, 27. 28. 45. ad libros de re equestri & venatione respicit, 335. καὶ διακρινεῖ κατ' ἕκαστον γένος (τῶν τῶν ἵππων καὶ τῶν τῶν κυνῶν) ἑννοεῖται ὁ πάντας σφός Ξενοφῶν.

Ὑμνοποιοὶ Herculem celebrantes, 220.

Zaleucus Locrensis, 31.

Zeno Citticus ex Cypro 337. ὁ τῆς σοῆς δὲ χρηγέτης, ὑψηλόλογος &c. 26. 60. 108. 171. 235. 287. debitori æs remisit, 252. per Socratis apologiam ἐ Phœnicia in porticum excitatus, 295.

ὁ Ζήνωνος ἑρατῆς (Perseus, ni fallor) laudavit τὸν καὶ ἑαυτὸν βασιλέα. (Antigonum) 45. seq. Zenonis ἑταῖρος Perseus dicitur 358. ubi lepida narratio de ejusdem jactantia ἀπαθείας Stoicæ ab Antigono Rege repressa. Perperam ibi in latina versione Antiochi nomen excusum pro Antigono.

VI. Alia Themistii scripta quæ exstant.

1. Παράφρασις τῶν ὑστέρων Ἀναλυτικῶν, *Paraphrasis libri I. & II. posteriorum Analyticorum Aristotelis*. Latine vertit post Boëtium, cuius Analytica ex Themistio expressa habemus, Hermolaus Barbarus, Patricius Venetus, dicavitqve Sixto IV. Pontific Max. Anno 1480. Memorat Photius Cod. 74. cum de Orationibus Themistii dixisset : ἀλλὰ καὶ μεταφράσεις αὐτῶν εἶδομεν εἰς τὸ χρησίμον ἐπιτετημημένας, τῶν τε ἀναλυτικῶν, καὶ τῶν τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως, καὶ ἐτέρων τοιούτων. Meminit & Svidas in Θεμιστίῳ. Rationem paraphraseos suæ Themistius ipse exponit sub initium libri 1. Nescio quæm, cui opus dedicavit, allocutus :

Τὸ δὲ πρότερον τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν, ὅντω σαφηνίσαι προσδοκῶμενοι, σοὶ πρώτῳ τὴν τύπον κοινούμεθα τῆς συγγραφῆς. Παιδείας τε ἐνεκεν ἀκροβούς, καὶ φιλίας ἀληθείης. Οὔτε λήσασθαι τί σε τῶν μὴ δέοντως εἰρημένων, οὐτε καταστωπῆσαι πεπιστυκότες. Πολλὰ μὲν εὖ εἰκοι τῶν δριςτόλους βιβλίων, εἰς ὅττι κρυφίην μεμηχανῶσθαι. ἔχῃ ἥκιστα ἢ καὶ τὰ προκείμενα. Πρῶτον μὲν, διὰ τὴν συνήθη βραχυλογίαν. Ἐπειδ' οὐ καὶ ἡ τάξις τῶν κεφαλαίων οὐ διακρίνεται. ὥσθ' ἡμῖν ἀνάγκη συγγνώσκην, εἰ τὰ μὲν, φαινομένη μικρότερον ἐξηλῶσθαι, οὐ γὰρ ἐνὶ εἰρήνῃ, διὰ τὴν ἴσων σαφέστερον. τὰ δ', μεθαρμοτῶμενοι καὶ μεταπηδῶντες, ὡς αὐτοὶ φαίνοντ' ἕκαστα τὰ κεφαλαίων περὶ συγγραμμάτων. εἰ δ' ὅττι τινὰ καὶ σωτηριώτερον ἐπιδιδραμηκάμεν, οὐκ ἀξίον διαχειράμεν. ὅσοι γὰρ τεχνικῶς ἔχει τὴν θεωρίαν, ἔστω σιγήσει ἢ ἀγαν εἰς τὴν ὥσθ' ἀποδείξεως λόγον, πύτοις οὐκ ἐν ἀξίῳ, ἐκδιαιρέσειν, τῇ ρασιώτῃ ὁπποῖα προσδοκῶμεν τὴν κατανοήσεως τὴν χρησιμῶν.

2. Παράφρασις εἰς τὰ ἐκτὼ τῆς ἑ' Ἀριστοτέλους Φυσικῆς ἀκροάσεως. *Paraphrasis octo librorum Aristotelis Physicorum*. & ipsa Svidæ ac Photio memo-

memorata nec non Simplicio, qui sæpe Themistium laudat in Phys. Latine vertit *Hermolaus Barbarus*, & Antonio Galatheo inscripsit A. 1480. At proœmium in Barbari versione præfixum non Themistii est sed Simplicii. Themistiana incipiunt à verbis: *Est totius operis propositum, natura &c.*

3. Παράφρασις τῷ Ψυχῆς * *Paraphrasis librorum III. Aristotelis de anima.* Paraphrasin in librum tertium post *Hermolaum Barbarum* (qui universos interpretatus est & dedicavit Georgio Mèrula Statielensi, A. 1480.) latine convertit *Federicus Bonaventura* Urbinas. Prodiit Urbini 1627. 4. cum opusculis Bonaventuræ Philosophicis de calore, de via lactea &c. Antè Bonaventuram verterat *Ludovicus Nogarola* Comes, ** qui scholia etiam adjunxit, Venet. 1570. fol. Meminit Simplicius.

D 3

4. Πα

- * Svidæ Codices libros septem numerant. τὰ περὶ ψυχῆς ἐν βιβλίῳς ζ'. ἐν δὲ τῷ καὶ ἰδίᾳ παρασηύγωνε περὶ τῆ σκοπῆ καὶ ἐπιγραφῆς. Sed puto γ esse reponendum pro ζ'. Apud Photium nullus librorum numerus expressus.

- ** Nogarola in præfat. ad Iulium Feltrium, Quercenti Urbini Cardinalis & Pernisæ Legatum: *MARCUS MUSURUS* Antistes Ampliss. cuius præclara doctrina & singularis in erudiendis juvenibus industria latissime patuit, principum Resp. V. metæ cum Gallis primo, mox cum Germanis calamitosum illud gereret Bellum, in Academia Patavina maxime floruit. Is enim adhuc puer ex Creta insula Launenii Medici studio Florentiam decessit, gratas & latinas literas discere primum cepit, quas statim cum miro earum teneretur desiderio, sic avidè arripuit, ut brevè alios docere facile posset. In quo quidem munere ipse postea sese studiosissime exercens, plurimum gloria & laudis est consecutus. Nam cum ad eum ex omni fere terrarum orbe magno concursu juvenes confluerent, tantam in illis exornandis & augendis curam adhibuit & diligentiam, ut viri doctissimi ex ejus officina penè innumerales prodierint. Hunc ergo cum ego & Montanus amicus & civis meus Patavii almodum adolescentes audiremus, memini de summis & nostra & superioris memoria viris sermonem frequenter habere solitum, in quo quidem alios interdum laudabat, alios reprehendebat, semper tamen *Hermolaum Barbarum* divinis efferebat laudibus, quod Themistii Paraphrases in Arist. libros tam aptè & commodè conversisset, ut Theodorum Gazam, & Argyropylum Bysantium in optimo interpretandi genere versatus longè superasset. Cujus etiam auctoritati & eloquentiæ ipse adeo tribuebat, ut in græcis Poetis & Oratoribus publicè exponeñtis nulla unquam alia quam *Hermolai* linguam visset. Hac cum a græco illo homine non sine magna tanti viri laude fieri viderem, vehementer laudabam. Nam *Hermolai* Barbari jam mortui memoriam pie sanctèque colebam ac venerabar, tum quod in Remp. Veneriam, qua quidem præstantium atque excellentium hominum parens semper & alitrix fuit & habitata est, plurimum decoratis & illustraverit, tum etiam quod optimè de mea patria, meritis sit, quippe qui C. Plinii Secundi civis mei, quem sævum Veronensem non

agno

4. Παράφρασις εἰς τὸ πρὸς μνήμης καὶ ἀναμνήσεως, πρὸς ὕπνου καὶ ἐγρηγόρευτος, πρὸς ἐνυπνίων, καὶ εἰς τὸ πρὸς τῆς καθ' ὕπνου μαυτικῆς. *Paraphrasin in Aristotelis librum de memoria & reminiscencia, de somno & vigilia, de insomniis & de divinatione per somnum.* Vertit Latine *Hermolaus Barbarus*, dicavitque F. Throno, L. E. Venetiis 1480.

Hæc quæ hactenus commemoravi Græce edidit Victor Trincavellus cum octo Orationibus Themistii, & Alexandri Aphrodisei libris duobus de anima & libello de fato. Venet. 1534. fol. apud Aldum. Editionem Aldinam Anni 1526. quam Nesselius IV. pag. 66. memorat, nusquam puto exstare.

Hermolai Barbari versio lucem vidit Venet. 1502. fol. tum Parisiis 1528. fol. apud Simonem Colineum, cum Alexandro Aphrodiseo de anima ex Hieron. Donati versione. Sed in hac editione Paraphrasis in libros posteriorum Analyticorum desideratur. Posteriores editiones sunt Basileenses 1533. fol. & 1545. 4. Tum Venetæ 1530. 1542. 1549. 1554. & 1570. fol. apud Hieron. Scorum & 1587. fol. in quibus duabus postremis editionibus etiam adjuncta paraphrasis libri tertii de anima, ex versione Nogarolæ cum ejus scholiis, & M. Antonii Zimarra Contradictiones ac solutiones in dictis Themistii ad libros Physicorum.

5. *Paraphrasis in libros quatuor Aristotelis de Calo.* Latine tantum exstat, Moyse Alatino Hebræo Spoletino Medico ac Philosopho interprete, qui Heliæ Nolani, Hebræi, Medici opera adjutum se narrat, vertitque hoc opus ex MS. Codice Hebræo quem Perusiæ cum apud præceptorem suum Franciscum Piccolomineum hæreret, nactum se esse scribit in dedicatione ad Aloysium Estensem Cardinalem. Prodiit Venet. 1574. fol. apud Simonem Galignanum de Karera. Typis Georgii Angelerii.

Ab agnovit, libros naturalis historia ab infinitis mendis & erroribus liberavit. Verum postea quam progrediente atate Themistium diligentius evoluerit atque ejus verba græca cum Hermolai interpretatione conferre mihi licuit, facile perpexi eundem in eo transferendo, qui etiam admodum corruptus ac depravatus esset, satis licenter per atatem lussisse. Siquidem cum ille Aristotelis Paraphrastes græco eodemque puro & simplici utatur sermone, eundem in eo tamen Hermolai ita latine loquentem facit, ut prætopenitus & rejecto Cicerone Plinium, Apulejum, Capellam effingere atque imitari tantummodo videatur. Quapropter non magnum me facturum facinus putavi, si tertiam de Anima Paraphrasim ut ille jam suo, ita ego nunc meo arbitratus in latinum converterem, non ut de gloria illius viri & fama quippiam detraberem, sed ut iridem studiosa inventum, quæ græca lingua rudis ignataque sit, pro mea utilitate prodessem.

Ab interprete putabis esse non à Themistio quod p. 30. leges: *in iis sonis qui Arabice fortasse buchaja dicuntur.*

6. *Paraphrasis in librum λ. sive duodecimum Metaphysicorum Aristotelis*, itidem Latine tantum, ex Hebræo versa à Moyse Finzio, Hebræo, Venet. 1558. & 1576 fol. apud hæredem Hieron. Scoti.

A quibusdam abbreviator creditus Themistius Alexandri ex Aphrodisiade. Sed falso quidem, ut Hermolao Barbaro notatum. *Nam & ab eo dissentit haud timide, quum collibuit, & ab ordine ac serie ejus evariat. Præterea ipsemet se paraphrastem Aristotelis facit &c.*

VII. Index Scriptorum à Themistio in Paraphrasi ad Aristotelem memoratorum.

Numeri soli, paginas innuunt editionis Græcæ Aldinæ:

Litera C. præmissa ad libros de Cælo: M. vero ad librum

XII. Metaphys. editionis latinæ Venetæ A. 1574.

& 1576. respicit.

A Lcmæon Crotoniata, Physicus, 67.
Alexander, s. 50. 55. b. 83. (ὁ ἐξηγητής. 94.) C. 4. 6. b. 8. b. 11.
15. b. 16. 18. b. 19. 29. b. 30. b. 32. 33. b. 34. 35. b. 36. b. 44.
b. 45. b. 46. 47. 52. b. 54. b. 58. 64. b. 65.

ὁ Ἀφροδισιεύς ἐν τῇ περὶ κινήσεων πραγματείᾳ, καὶ ταῖς ὑπομνήμασιν τοῖς φυσικοῖς. 37.

in suæ explicationis margine. C. 34.

Anacharsidis dictum μὴ εἶναι τὸν Σύνδαις αὐλητρίδας, τῷ μὴ εἶναι ἀμπίλως. 6. b.

Anaxagoras 18. a. b. 19. 20. 25. b. 27. b. 32. 34. 40. b. 58. a. b. 61. 66. 67.
72. b. (ὁ Φάουλως ἀρα Ἀ' αὐτῆς ἀειροπώλει. 87. b.) 88. C. 5. b. 35.
36. 43. b. 45. 47. b. 48. a. b. 49. 58. M. 3. b. 8. b. 17. b. 18.

Anaximander 18. 19. 32. b. 33. a. b.

Anaximenes. 67. C. 35.

Andronicus, 71. b. ὁ τῷ Ἀλεξανδρῷ ἀδελφῷ ἐνομαζόμενος. 72.

Ἀντιφώνος ὁ ἀρετῆς. 97.

Antiphontis quadratura circuli. 16; idem Antipho citatur 23. b.

Ari-

Aristophanis versus: ὦ ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χεῖμα τ' τυκτὼν ὄντ', 45.
Aristoteles.

ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας. p. 66. ἐν τοῖς περὶ τ' ἀρχῶν τῆς ὅλης φύσεως. 73. b. 74. 76. b. ἐν τῷ Εὐδήμῳ. 90. b. ἐν τοῖς ἐπιχειρηματικοῖς λόγοις καὶ προβληματικοῖς. 97. ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς. 100. in libris de motu ratione. C. 12. b. adversus Pythagoreorum sententias. C. 26. b. 32.

ἐν τῷ ἐχομένῳ συγγραμμάτι in praesenti opere Physicos. 35. b. ἀσπεύοντες ἔχοντα πικρῶν ἐκκαλύπτειν. 39. πῶς γὰρ οἷον ἐκ πυρρῶν τριβομένων πολλάκις τ' ῥῆσιν ἔφηνται ἔφηνται ἐκλάμπειν ἢ διανειναι. 90. scq.

ἐν τοῖς συλλογισμοῖς. 4. b.

ἐν τῇ ἀναλύσει περὶ τὰ χήματα. 10. b.

ἐν τοῖς περὶ τῆς αἰδέσεως. 81. b.

ἐν τοῖς φυσικοῖς. 12. 67. b. ἐν τῇ φυσικῇ ἀκροάσει. 94.

ἐκ τῶν τοπικῶν. 13. b.

ἐν τοῖς ἀναλυτικοῖς ὁ περὶ τῶν συλλογισμῶν λόγος πρὸς ἀπὸ τῆς ἀναλυτικῆς καὶ διαλεκτικῆς καὶ σφιστικῆς. 15. b.

ἐν κατηγορίαις. 16. 72. 91.

οἱ γέγονας ἐν ἀναλυτικοῖς, si versatus esses in doctrina Analytica. 17. πολλὰν ὄντων ἢ τις θαυμάσιος Ἀριστοτέλης πάντων ἀγαθῶν μᾶλλον πρὸς ἡμᾶς τὴν περὶ ψυχῆς πραγματείαν. 64.

In doctrina de anima medius inter Stoicos & Platonem Aristoteles. 75
Observavit Martem à Luna occultatum. C. 33.

Ἀριστοτέλης ἔστω βέλτερος, καὶ οἱ ἐξηγηταὶ συγχωρεῖσιν, ἐγὼ δὲ ἀπορῶ πᾶσι
ἢ μάχοιτο πρὸς ἑαυτὸν. 40. οἱ ἐξηγηταί. 79. b.

Ὁ τῶν Ἀριστοτέλους ἐξετάσις. 68. Hermolao Barbaro videtur esse Theophrastus. Sed ex p. 72. colligo Andronicum intelligi. συνέψαυ
ἐκδιδωκὼς τ' περὶ κινήσεως εἰρημῶν Ἀριστοτέλει. 68.

Astrologorum observationes. C. 38.

Boëthius. 21. 48. a. b.

Brysonis quadratura Circuli. 5.

Callippi sphaera. M. 13. a. b.

Chrylippus. 37. 38. b. 42.

Deos esse probat ὅτι ἐστὶ βασιλεῖς. 11. b. 65.

Clearchus. 74.

Coriscus Musicus 97. b. 104.

Critias. 67.

Democritus. 19. 24. b. 32. 35. b. 40. b. 42. 58. b. 66. 67. 68. a. b. 71. b. 72. b. 79. b. 105. C. 35. 44. 48. b. 49. 54. b. 57. b.

Demosthenis locus. 98. b.

Diogenes (Apolloniates) 67.

Diogenes (Cynicus) μεγάλῃ ψυχῇ. 13.

Empedocles. 18. 19. 20. 24. b. 25. b. 27. b. 28. 58. a. b. 66. b. 67. b. 70. 72. a. b. 76. b. 79. 85. b. 91. C. 35. b. 45. 47. b. 48. 52. 58. M. 2. b. 17. b. 18.

Epicurus. 9. b. 36. 38. b. 40. b. 52. b.

contra Epicuri atomorum motum. 42. b. seq.

Euclidis στοιχῆα. 35. b.

Eudemus ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἑαυτοῦ φυσικῶν. 40.

Eudoxi sphaera. M. 13. a. b.

Euripides. 6.

Gabrias architectus. (in Barbari versione: nam in Graeco αἰ. b. ῥε-
perio ἔτι, non γαβρίας.)

Fabula de Hercule. Ejus χίτα, συμφωνίαι. 82.

Galenus impugnatur 38. b. 39. 45. 46.

Heracliti scitum, ταυτὲν ἔστι καὶ ἑαυτῶν. 16. a. b. ignem pro princi-
pio habet C. 40. συμπλεγήσειεν περὶ πάντων ἀπαιλῶν. 33. b. ani-
mus ipsi ignis 67. a. b.

Hesiodus. 36. b. C. 40. b. M. 8.

Hipparchus. 9. b. C. 31. b.

Hippo 67. a. b.

Hippocratis Chii quadratura Circuli. 16.

Homerus 36. 37. b. 51. 66. C. 25.

ejus versus 11. b. 45. 46. 65. b. 70. b. 72. b. 78. b. 86. 97. b.

Leucippus. 40. b. C. 44. a. b. 48. b. 49. 57. b. M. 8. b. 12.

Lycophron Philosophus. 16. b.

Lycurgus legislator. M. 11. b. 12.

Melissus. 16. 18. 33. b. 35. 41. a. b. 54. b. C. 46. b.

ἐν τοῖς καλεμμένοις Ὀρφείοις ἔπει. 72. b.

οἱ παλαιοὶ 2. 20. 27. b. 28. 35. b. versu ult. (ubi male excusum ἔ-
ἄλλοι πάντες.) 37. C. 60. M. 2. οἱ ἀρχαῖοι. 20. 21. b. 24. b. οἱ κατὰ
φύσιν

E

Libri V. Pars 4.

φιλοσοφίας πρεσβύτατοι, 21. b. τῶν ἀρχαίων πνέ. 40. b.
οἱ παλαιότεροι. 66. εἰ ἔστιν, τῶν ἀρχαίων. 16. b. ἰασηρίων καὶ
πρεσβυτέρων. 90.

Panseptus non est nomen proprium præceptoris Themistii, ut visum
Hermolao Barbaro, sed titulus honoris ut apparet ex his verbis
p. 101. καὶ ὁ ἐμὸς ἐταῖρος ἰδὼν τὸν πάνσοπον ἡμῶν, καθηγεμένον
(venerandum nostrum præceptorem) ὅτι αἰετὴ ἐκ τῶν νεκρῶν,
ἐπὶ κοιμώμενον ἐκείνου ὅτι ἕνα ὁρᾷ τὸν διδάσκαλον ἐγηγεμένον.

Parmenides. 16. 17. a. b. 18. 19. ἐν τοῖς ποσὶς δόξαι ubi de rebus sensi-
bilibus, sive opinabilibus differit, 19. (male interpres : in iis
libris ubi sententiam suam instruxit) 22. 35. C. 46.

Παρῶν, vide infra, in Simonide.

Phidiæ Minerva. 1.

Philægidæ poëmata. 105.

Παρά Φιλίππῳ τῷ κομμοδιδασκάλῳ Φησὶν ὁ Δαίδαλος, κινημένη πείθ-
σαι πῶν Ἀφροδίτῃ, ἐγχείας ἄργυροι χυτὴν. 68. b.

Philosophus, pro Metaphysico. 16.

Physici. 18. 19. 32. 34. b. οἱ περὶ φύσεως διαλεκθέντες. 27. b.
ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων φυσικῶν, 85. b.

Platonis iter in Siciliam p. 85. b.

Plato 13. b. 14. b. 16. b. 17. b. 18. 19. 20. 22. 32. 34. b. 38. b. 44. b. 64.
b. 66. 68. b. 72. b. 75. 86. b. 87. b. 88. 90. 91. 96. b. C. 16. b. 26. b. 27.
b. 36. 38. b. 42. 45. a. b. 54. M. 4. b. 5. 8. b. in multis dialogis
suis testatur animum se non habere pro corpore. 68. b. Timæus
37. b. 58. b. 66. b. 67. 68. b. (Ἰπποφάνης ἐν φιλοσοφίᾳ πρὸς σωκράτην
Πλάτων τὸν διάλογον ἀνέθηκε. ibid.) 69. a. b. 70. 73. 90. b. 98. b. C.
20. b. 27. b. 34. b. 36. 37. b. 41. 43. a. b. 44. 54. b. 56. b. 57. a. b.

δεκάτῃ τῶν νόμων. 67. b.

Menon. 1. b.

Ὁ ποιητὴς reprehenditur quod mortem dixit causam finalem. 24. b.

Poëtæ privationem αἰῶνος dicunt pro vitæ privatione, C. 16.

Πολλὰ τῶν ποιητικῶν. 12. b.

Polycletus statuarius 25.

Porphyrus. 71. b.

Promythei tyranni fortuna. 27.

Protagoras. 4.

Protarchi dictum εὐτυχίης τὴν λίθον εἶναι ὃν οἱ βωμοὶ καὶ τὰ ἀγάλματα
τα. 27.

Ptolemaeus. C. 31. b.

Ἀνάξιον Τιμαχίαν καὶ Πυθαγόραν, τὸν γὰρ μέγιστον ἀπολαμβάνει. 69. Πυθαγορεὺς μῦθος οὗς ἐκείνῳ μὴ ἐχρήσθαι πολιτικῶς, ἔται δὲ (Plato) φυσικῶς ἀπολαμβάνει. 69. b.

Pythagoricorum quorundam sententia de anima ex atomis τῶν Φαιριδικῶν. 66. Sed Themistius negat reperire se posse quales illi fuerint Pythagorici quos ita sensisse scribit Aristoteles.

Pythagorici, motum negant esse ἐν. 30. b. τὰ ἀπαιροῦν habent pro principio, & numerum appellant. 32. a. b. 33. ἀριθμὸν δὲ πᾶντ' ἐπέκεινται. 66. b. iisdem par numerus, infinitus. 32. a. ajunt fulmina mitti, ἵνα φοβῶνται οἱ ἐν ταρτάρῳ. 12. Vacuum statuunt extrinsecus affusum. 41. τὸ πᾶν ternario comprehendi C. 1. b. 25. b. Pythagorei, duo docent principia, unum & multa, marem & foeminam, lumen & tenebras, dextrum & sinistrum. C. 26. a. b. motu proprio astra moveri C. 32. & sonum edere, id. terram moveri & antichthona 34. a. b. 37. b. numeris consistere omnia 43. b. 48. b. in principiis non esse pulchritudinem. M. 12. καὶ ἐν Σαρδοὶ μυθολογία καὶ συμβαίνει τοῖς λεγομένοις καθεύδειν περὶ τοῖς ἡρώεσσιν. 45.

Simonides tempus παρῶταον dixit. 47. b. Παρῶν δὲ ἀμαθίσταται. 48. Alii legunt παρῶν δὲ φιλόσοφοι.

Socrates τιμὸς καὶ διπληχὺς. 16. b.

Sophista. 46. 55.

Soligenes ὁ Ἀλεξάνδρου (ἢ Λιγαίου) διδάσκαλος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ψυχῆς. 70.

Speusippi dictum, ἀναγκαῖον εἶναι, τὸν ὀρεζόμενον πάντα εἶδαι, reprehenditur. 13.

Stoici 75.

Thales. 67. ejus scitum; πάντα ἀλήγη θεῶν. 72. b.

Themistius ait in DEI operibus maxime considerandum quod optimum semper elegerit. 69. b. negat scribere se Matheiscos imperitis, πάντας δὲ ἐπὶ ποτὶ ἐπιγνώμην ἐν γυμνασίᾳ γυμνάσκειν. ἢ γὰρ ἀμαθίσταται πᾶσι τὰ αὐτὰ χρᾶσθαι. 32. non vult pugnare πλεονεξίας μαρτύρων. 58. b. De nomine negat se contendere. Περὶ μὲν ὀνόματι δὲ ἡτοιμασμένα, χρῆσθαι γὰρ ἐφ' ὅσην ὥς τις βούλεται τοῖς ὀνόμασι. 68. b. περὶ μὲν ὀνόματι δὲ ἡτοιμασμένα. Ibidem optat in rebus difficilibus magnique momenti perspicuitati magis litasse magis

gnos Philosophos. ἀγαπητὸν ὅτι τὰ τοιούτων ταῦτα φρονέοντας καὶ
 Φθιγγομένους, σαφεστέρως γίνεσθαι τῆς ἐν τοῖς πράγμασιν ἀΐαφείας.
 Theologi antiqui qui Mundum è tenebris generabant. M. 8. & ex
 inani. M. 18. b.

Theophrastus. 55. a. b. ἐν τῷ ὡς κινήσεως πρώτῳ. 54. b. τοῖς ἐξ-
 γηαῖς ὅχλασιν πρέχων. ibid. axiomatis definitio. 2.
 ἐξετάζων τὰ Ἀριστοτέλους. 89. b. ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν Φυσικῶν, δευτέρῳ
 τῶν περὶ ψυχῆς. 91.

Xenocrates 18. Ex ejus sententia, animus ἀειθρὸς ἑαυτὸν κινῶν. 10.
 67. 71. b. 72. opus περὶ φύσεως citatur 66. b.

Xuthus (Pythagoreus) 43. b.

Zanthus C. 4. 20. b.

Zeno 57. b. (Eleates) ejus doctrina ἐν τῷ ὄν, 18. motum negavit.
 53. b. 62. ejus quatuor argumenta. 55. b. seq. inter hæc appel-
 latus ab eo Achilles, παραγωδημὸν καὶ τῷ ὀνόματι. 56.

Zeno Citticus. 37. 38. 40. b. 68. 72. b. 91. b.

VIII. Scripta Themistii deperdita.

Paraphrasis in Aristotelis Categorias, è qua Augustinus sive
 quisquis auctor libri de decem Categoriis qui legitur inter Augusti-
 ni opera, Latine eas convertisse se non diffitetur cap. ult. *Hæc
 sunt filii carissime*, (Adeodatum vocant quidem Codices) *qua jugi la-
 bore affecti, cum nobis Themistii nostra memoria egregii Philosophi magiste-
 rium* * *non deesset, ad utilitatem tuam de Græco in Latinum convertimus.*
 Idem capite 3. *Sed ut Themistio, nostra ætatis erudito Philosopho placet, de
 his Aristoteles tractare incipit, qua percipiuntur, quaque ipse vocat Græco no-
 mine σημαίνόμενα sive Παρασάσεις id est imagines verarum insidentes animo.*
 Citatur etiam à Boëthio in *Categorias* & à Simplicio. Meminit
 quoque Svidas, & Themistius ipse in *Orat.* 2. i. pag. 256. In privatos
 usus se commentaria in Aristotelem scripsisse innuit *Orat.* 2. 3. pag.
 294. 295.

Paraphrasis in priora Analytica. Memorat Boëthius in lib. de
 interpretatione pag. 289. testatus *Vergetium Prætextatum* priores postre-
 mosque Analyticos vertendo non Aristotelem Latino sermoni tradi-
 disse,

- Ex hoc loco quidam viri docti scripsere Themistium fuisse Augustini præceptorem.
 Sed nihil aliud videtur Augustinum innuere, quam monumentis se Themistii usum
 ex illis profecisse. *Nostra enim memoria Philosophum* dum appellat, jam defunctum
 innuit.

diffe, sed transtulisse Themistium. Meminit etiam Svidas, nam ἀναλυτικῶν ἐν βιβλίοις β', priora spectat analytica, deinde verba δόξαιτικῶν ἐν βιβλίοις δύο respiciunt paraphrasin Analyticorum posteriorum, quæ exstat. Quippe hæc in ** Codice Cæsareo ita inscribitur: Θεμιστίου ἀναλυτικῶν καὶ δόξαιτικῶν Ἀριστοτέλους.

In *Topica*, Cassiodorus libro de Dialectica, & sæpius Boëthius.

In *libros de Cato*. Simplicius p. 16. & alibi.

ὑμνηματα in universos Aristotelis libros, quæ à Metaphrasibus distincta memorat Photius cod. LXXIV.

Εξηγητικοὶ λόγοι εἰς τὰ Πλατωνικά. Photius ibid.

Orationes aliquot ex illis Politicis XXXVI. quas legisse se Photius Cod. LXXIV. innuit.

Διαλίξης. Svid. in Θεμιστίῳ. Ex his unius præclarum fragmentum servatum à Jo. Stobæo in florilegio, titulo de Morte. Vide & supra, inter Orationes editas, XXVIII.

Epistola de amicitia (diversa omnino ab Orat. 22. hujus argumenti) ex qua producit nonnulla Stobæus in florilegio, tit. 51. 82. 92.

IX. Libanii ad Themistium Epistola.

Θεμιστίῳ.

L

Ἀλλ' οἷον πεύτην δὲ οἱ πλὴν γαστέρα α) κληρονόμους παῖν. καὶ μὴ μόνον τῆς οὐσίας, ἀλλὰ καὶ τῆς σοφίας, ἣν δὴ λειμῶν ποιικιλανθάνου δαιμονίων πύλαι κρατοῖς. εἰ μὲν καὶ τοὺς αὐτοὺς σοφιστὰς καλεομένους, β) οὐκ οἶδα. οἱ ῥήτορες γ) ἡγήμεθα. τίνας μὲν οὐ τῇ φεγγαίᾳ συνέχαιρον

Ita voco sane, ut ex utero illo heredes fuscipias non facultatum, modo sed quoque sapientia, quam prout quolibet multivariam magis jam pridem possides atque ostendis. Num illi etiam, qui eodem tecum cognomine veniunt, (Philosophi) non satis scio: nos certe Rhetores

E 3

tores

Apud Nescium IV. p. 66.

α) Scholion. Ζητοῦντες τὸν Θεμιστίου τοῦ Λιβανίου λόγους καὶ οὐκ ἔτι κτενεν ἐν Κασσανδρίᾳ πάλαι βασιλεύοντι Ἰουλιανῷ, ἐδήλωσεν ἑαυτῷ περὶ τοῦ γαμοῦ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὡς οὐκ ἔστι νῦν ἡμοῖς πατρὸς τοῦ τίκτου λόγος, ἀλλὰ παιδὸς ἐκ τῆς γυναικὸς ἢ ἀρετῆς γήμας ἐκρίνω καὶ πατρὸς ἰσοδυναμῶν. ταῦτα γὰρ ἐπαγγέλλεται μοι τῆς γυναικὸς γαστὴρ ἐπεγομένη τεκεῖν. πρὸς δὲ καὶ συνέχου ἡμῖν. Ταῦτα γράφοντι Θεμιστίου ἑνχατὶ ὁ Λιβάνιος. β) οἷον πεύτην οὐ τὴν γαστέρα κ. τ. λ.

β) Τοῖς Φιλοσόφοις.

tores à te vincimur. Haecenus Phrygiae ego eram gratulatus, quæ & te & nuptias tuas excepit: Nunc magnæ illi urbi gratulor, quæ te sponfamque tuam suo amplexa est sinu. Sed & illum beatum prædico, qui te non absente magnam urbem videbit. Vere enim magnam illam visurus est. Negotiorum laborem Clearcho imposuimus: Eustochium honora quæso & habe eum qualis est, bonum integrumque, ad quem in negotiis, amicum candidum requirerentibus omnes recurrimus. Sed nec maiorem illi invideto honorem, maiorem voco ut te dicentem audiat, sive novas recitas orationes, etiam ex novis ipse participet epulis: sive non id jam agis, ad veteres eum dapes adhibeto. Potius tamen utique novis ipsum excipies, quæcunque enim loqueris, scriptis ne utiqueam deteriora erunt.

II.

Per DEos ac Philosophiam, opis aliquid fer Magistro Cleobulo. Iusta enim postulat, & tibi solenne cum iustis stare. Nutu solum opus est, & illos qui nunc eum afficiunt ignominia licebit moderatioribus videre. Alexander sunt & Severus, vere Crobyli bigæ, quos citius desinere dixeris spirare

ἡ καὶ σὶ καὶ τοὺς γάμους ἰδεῖται. νῦν δὲ τῇ μεγάλῃ πῖλαι σὶτε ἀπολαβέτη καὶ τῷ νύμφῃ. μακαρίζῃ καὶ τὸν οὐκ ἀπόντος σε τῷ μεγάλῃ ὀψόμενον πόλιν. ὅτι αὐτὴν οὕτως ὄψεται μεγάλην. τὸν μὲν δὲ τῶν πραγμάτων πῖνον ἀνεδέκαμον Κλεάρχῳ. ὧρ' αὖ σὺ δὲ Εὐστοχίῳ τιμηθῆτω τῷ νομιθεῖναι τῷτο ἔπερ ἔστιν. ἔστι δὲ καλὸς, καγαθός. καὶ τοῖς πράγμασιν ἃ φίλον σιφῇ ζητῇ πάντες ἐπ' αὐτὸν ἐρχόμεθα. τίμα δὲ αὐτὸν καὶ τῷ μίξῃ. καλῶ δὲ μίξῃ, τὸ σῶν ἀκούσαι λόγων. οὐς εἰμὲν καινοὺς δεικνύεις, καινῆς δοίης μεταλήψεται τὸ μίξῃ. εἰ δ' οὐκ ἐσ τοῦτο νῦν εἴς, τοῖς παλαιαῖς αὐτὸν ἐστία. μάλλον δὲ πάντῃ αὐτὸν ἐστίασεις καποῖς. ὅτι γὰρ αὐτὸν φθίγγῃ, τοῦτο γὰρ γεγενημένων οὐ χεῖρον.

Θεμιστίῳ.

Πρὸς Θεῶν καὶ Φιλοσοφίας, νῦν δὲ βοηθείας τῷ διδασκάλῳ Κλεοβούλῳ. δίκαιά τε γὰρ δέηται. καὶ σοι μετὰ τῶν δικαίων ἔσθ' ἐστίαται. καὶ ἅμα δὲ τεύσῃ, καὶ τοὺς νῦν ὑβρίζοντάς ὄψεται πρὸς μετέριους. ἔστι μὲν δὲ Ἀλεξάνδρος τε καὶ Σεβήρ, ἀτεχνῶς κροβύλου ζεύγος.

καὶ πρότερον φάσι τοῦ ἐμπιπῆαι ἢ τοῦ
κακουργεῖν παύσεισθαι. γινώσκεις ὅτι ὡς
οὐκ ἐπιτρέψαι Θιμισίῳ, εἰ καὶ μὴ
εἰόντες· ἀλλ' αἰκόντες ἴσως ἔσονται
βελτίους. Ζωίλῳ ὅτι ἀπίσταται δι-
δάξων τε ἢ τοῦ δέει, καὶ ὑπομνή-
σων εἰ σε τὸ πλεονέων κηδεύει τῆς
ἐξ ταῦτα προνοίας ἀπαύγου. ταῦτα
ἔγραψον ἀδελφεοῦντος Κλεοβούλου.
νοεῖς ὅτι ἀθυμῶν, ὅτι αὐτῷ κατα-
δέουσι δύο καινὰ ἄρτα, ἢ οὐκ ἔστι τα-
χείως περὶ αὐτοῦ, τοῦτον τε ἐκδὲς ἀνεί-
σσει, καὶ σὺ δόξας ἴσασθαι τὴν τοῦ
αἰσχροκρίτου φίλον.

Θιμισίῳ.

Νῦν ἔδει πεπληρωμένη τὴν αὐρὴν.
δὴν Ὀλυμπίῳ διὰ σου. καὶ χάρι-
μας πρὸς μὲν ἡμᾶς ἐκείνων Φοι-
τᾶν μηνύοντες τὸ ἔργον, πρὸς δὲ σε
πρὸς ἡμῶν ἐκαινούντων τὴν προθυ-
μίαν. ἀλλ' ὅρα, πάλιν ὑπὲρ τῶν
αὐτῶν ὀφειλόμενα. τίθει δὲ τούτῳ;
οὔτε γὰρ σὺν ἀργὸς ἐν φίλων χρειᾶς,
οὔτε ἀπὸ τοῦ δύνασθαι. τὴν τε πα-
ροικίαν οὐκ εἰς δέουσαν φαίης, ἢ Φη-
τιν ἀνόητος εἶναι δειλοὺς εἰ ἔρδειν.
ὡς γὰρ τούτων γε Ὀλύμπιῳ. ἀλλ'
ἐπὶ πρὸς, ἀγαθὸς, χαρίεις τε δατο-
ρημονεῖται καὶ τηρεῖται καὶ ἀμοι-
βῶν, καὶ αὐτοῦ λαμπρότερον δατο-

quam male facere. Ubi vero sci-
verint Themistium ipsis non con-
cessurum, si non volentes, certe
volentes erunt fortasse meliores.
Zoilus ablegatus est ut doceat te si
qua opus, atque tibi aurem vel-
lat, si plurium rerum cura te ab
hac cogitanda abduxerit. Scripsi
hæc ægrotante Cleobulo, quem
animi mœror conficit, quod duo
ipsi insultant scarabæi. Si res ita-
que maturetur, credibile est &
hunc convaliturum, & tibi in-
tegramfore servati amici glo-
riam.

III.

Jam oportebat impletum
esse à Te Olympii desiderium, &
litteras inde ad nos venire rei te-
stes, ad te autem à nobis, quibus
promptam tuam voluntatem lau-
daremus. Sed ecce iterum pro ea-
dem re flagitanda Epistolæ. Unde
vero hoc? neque enim tardus tu
ubi amicis re aliqua opus est, ne-
que deest tibi facultas. Neque
dixeris timeri à te proverbium,
quod malis benefacere stultum
esse pronunciat. Neque enim
malus est Olympius, sed si quis-
quam bonus, & memor gratiæ &
qui occasionem rependendi ob-
servat beneficii, & amplius red-
dere properat. Fiat itaque vel
nunc.

nunc si prius factum non fuit. Duo ad hoc tibi in promptu futura sunt quæ rem te omnem edocebunt. Literæ illæ in quibus tibi narraui quis & unde esset, & quomodo virum obnoxium habeatis exposui & quæ injuria afficiatur, & quid te prohibere ab eo oporteat. Si nec Epistolam meam habes amplius, nec memoriam eorum quæ in illa scripsi, habes fratrem Olympii, à quo singula discas & quod justum est, ratum esse facies.

IV.

Voluit per nos Te Leontius scire, quod à nobis ametur. Ajo igitur & amari eum à me & merito amari, bonus enim & prudens est, & dum me ita ut fas est observat, honorari se existimat.

V.

Non magis gratulor tibi quod Urbem moderaris, quam Urbi quod frenos Tibi moderandos commisit. Tibi enim potestate nihil est opus, at urbs bono præfecto indiget, teque illa maxime, quod præstas viris vel virtutem cum divitiis non habentibus, vel non habentibus opes, ut ut animum meliorem divitiis habearit. At ejusmodi pauperibus quidem, ò divine Vir, Senaturn

δούναι. πραγμάτω δὴ νῦν οἱ καὶ μὴ πρότερον. δύο δὲ σοι τῶν πραγμάτων διδάσκαλοι γραμματεῖς τε ἐκείνοι ἐν οἷς διηγέμεθα τίνας τε ἦν, καὶ πῶς ἐκτίσασθε τὸν αὐδρα διείλεσμαι, καὶ πῶς αἰδικεῖται. καὶ τί δεῖ σε κωλύσαι. οἱ ᾧ μῆτε τίς ἐπιστολὴν ἔτ' ἔχεις, μῆτε τὸ ἐν αὐτῇ τίς μνήμην, ἔχεις τὸν ἀδελφὸν Ὀλυμπίου, παρ' οὗ μαθὼν ἕκαστα, τὸ δίκαιον ἰσχυρὸν ποιήσεις.

Θεμιστίω.

Ἡβλήθη σε παρ' ἡμῶν ὁ Λεοντίου μαθεῖν ὡς φιλοῖτο ὑφ' ἡμῶν, λέγων τοῖον, ὅτι καὶ φιλεῖται, καὶ δίκαιως, χρηστὸς ἀνὴρ καὶ συντός. καὶ τῇ τιμᾷ ὡς προσήκει, * τιμᾶσθαι νομίζω.

Θεμιστίω.

Οὐ σοὶ συγχαίρω μᾶλλον τῷ τίς πόλιν ἄγειν, ἢ τῇ πόλει ᾧ παραδύναί σοι τις ἦναι. σοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν δῶ δύναμεις, τῇ δὲ ἡγεμόνι ἀγαθῷ, σὲ δὲ ἐκείνη πρῶτον, δι' ὧν γέγονας ἀνδράσι μείζων, τὸ μὲν ἔχοντων ἀρετῇ μετὰ πάσης, τῶν δὲ μὴ χρήματα, φύσει γε ἀμείνων χρημάτων. ἀλλὰ τάς γε τοὺς πένητας, καὶ δαυμόνους, πλήρωμα μὲν εἶναι

* Spanh. καὶ τῷ ὅτι με ὡς προσήκει, τιμᾶσθαι νομίζω, meliore sensu.

ἵνα τῇ βελῇ βέλῃ. χρυσὸν δ' ἂν περ
 ἡσυχάζῃ, καλύπτει, ὅπως αὐτοῖς
 μὴ τὸ κοινωγῆναι τῶν παρ' ὑμῶν κα-
 λῶν, αἰτίον ᾗ κακῶν. οἱ μὲν οὖν
 ἄλλοι δὲ ὧν οἴονται τύχεσθαι τῶν δι-
 καίων, τοῖς διαλέγονται. σὺ δὲ μοι
 σῶζε σόν τε καὶ ἐμὸν φίλον, ἔχοντα
 πλὴν δόξης οὐδέν. Ἰουλιανὸς οὗτός
 ἐστὶν ἀδελφὸς Ἱεροκλέους τῷ ἀνέμῳ
 α) καὶ τοῖς τρεῖσι, ὃν ὁρῶν εἰς
 ὑμᾶς ἐγχεσθόμενον, ἐγγέλων, ἐνοῶν αἰς
 αὐτίκα μάλα αὐτὸν ἐξαλείψει τὸ
 γενέσθαι. β) ἔπει' ἐπελαβόμεν
 τοῦ γέλωτος, αἰς δ' ἔκτισον ἡμῖν
 ἄνδρα ἔχον, ὃν πλεονεχίᾳ ἐξὸν κακῶς,
 οὐκ ἠξίωσεν, αἰς δ' ἦκε χράμματα,
 δῖον δὲ τόνδε θείναι χρυσίον, ἐσταυ-
 ρῶ ἀπὸ τοῦ γελῶν ἐπερατῆρόν, καὶ
 ἰδοὺ κατὰ φύσιν καταφύγειν. γ) πᾶσι
 Ἑρμογένους περὶ τῆς καὶ οὕτω ποι-
 ῆται. ὁ δ' ἔπει' ὅτι μαθὼν ἐξαίρεται
 τῶν ἐλκόντων, οἷς τὸ ἔλκεν εἰς αὐτὸν
 γὰρ αὖ ἐπλεῖται τὸ ἔλκεν. οὐ γὰρ ἦν
 λαβὼν. ἐκείνῳ γ) μὲν ἐν ἀφῆ-
 κει, ἀλλ' ἐστὶν ἐπὶ δεισμός, ὃν
 αὖ μὴ σὺ λύσης, αἰνίγμα ἡμῖν ὁ
 φίλος, ὁμοῦ λελυμένος π καὶ δε-
 δωμένος. ἀλλὰ σὺ λύσης τὸ αἰ-
 νίγμα, τοῖς δευτέρους π περὶ
 περὶ βεβαίων, καὶ βοηθῶν αὖ.

plenum esse libenter volest: aurū
 vero si quis exigat, intercedes,
 ne causa ipsis mali sit de bonis ve-
 stratibus communicare. Alii quidem
 per quos ius & fas consecuturos
 sperant, illos consulent. Tu vero
 meum mihi quæso serva amicum,
 cui præter gloriam nihil superest.
 Julianus is est, Hieroclis & semi-
 ne & moribus frater, quem vobis
 adscriptum cum vidi, risi, cogi-
 tans quod brevi eum hoc ipsum
 quod fuerit, iterum expunget.
 Postea repressi risum, quod suffe-
 cturum vobis esset, virum habere
 cui male fieri diviti non placuerit.
 Cum vero advenere litteræ quæ
 & ipsum juberent aurum pende-
 re, tum vero risus vice percussus
 fui, & visum est ad Hermogenis
 clementiam confugere. Atque
 ita fecimus. Is vero re comper-
 ta vinculis eum trahentium exe-
 mit, quibus illud trahere in hoc
 unum modo desit ut traherent,
 accipiebant enim nihil.
 Illud igitur vinculum remisit, at
 est aliud, quod ni tu solveris, æni-
 gma amicus nobis futurus est, so-
 lutus pariter victusque. Sed tu
 ænigma solves, & posterioribus
 priora confirmabis, juvabisque vi-
 rum & amicum & fœnore grava-
 tum. Hujus enim rei & ego con-
 scius sum, nec ille fateri erubef-
 cit.

F

cit.

Libri V. Pars 4.

a) MS. τῷ τε σπέρματι. b) ἔπει' ἐπελαβόμεν. c) ἐκείνῳ.

cit. Quod si itaque affirmaveris destitutum esse opibus, nemo fortasse tibi contradicet: si quis vero tam infelicis sit ingenii, ut hoc tibi non velit accredere, ablega eum ad Phryges, & Julianum esse pauperem, persuasus redibit.

VI.

Venit aliquis retulitque te verbum nescio quod seqvius de me jecisse. At ego fidem dicto non habui. Venit alius, & eandem rem nunciavit. Ego in eadem mansi sententia. Dixit tertius etiā in pugnam tecum se descendisse, cum defendere me, dictis à te verberatum vellet. Hunc jam plane duxi insanire, & dum se in pugnam tecum venisse jactat, illud de maledicto evertere. Qvis enim ea audacia, ut Jovi repugnare sustineat? Præterea non erat verisimile, te qui maximis inimicis tuis benefacis, lædere eum quem primos inter amicos duxisses, & me quidem, qui parum à mortuis jam disto, post illa quæ familiaribus meis acciderunt. Ut vero nihil istorum credidi, ita ut scriberem, ille persuasit. Neque tamen vellem creare tibi molestiam, si alium te mihi præbuisse,

δὲ γνώριμῳ τε καὶ δανειζομένῳ. τοῦτο ἢ ἐγὼ μὲν σύννομα, ἐπεὶ ὅτι οὐκ αἰσχύνεται. λέγουσι δὲ σοι πρὸς τῆς ἀχρηματίας, ἴσως μὲν οὐδὲς ἀντήρ. εἰδ' οὖν πρὸς οὗτω κακοδαίμων, ὥς μὴ ταῦτα φθίσγειν σοι, πῶς περ τοῦτον εἰς Φρυγίαν. ὁ δὲ σοι πεπεισμέῳ ἐπαρήξει, πίνηται τὸν Ἰουλιανὸν εἶναι.

Θεμιστῖον.

* Ἡκέ πρὸς ἀγγέλλων ὡς ὁπορίψαις πρὸς ἱμα πρὸς ἐμοῦ φαυλοτέρων. ἐγὼ ἢ ἡπίσηται. καὶ πάλιν ἕτερον τὸν αὐτὸν ἐκόμεζε λόγον. ἐγὼ ἢ ἦν ὁ αὐτός. τρεῖς α) καὶ διὰ μάχης ἐφασκεν εἰλθεῖν σοι, βοήθῃ ἐμοὶ βεβημένῳ. b) τοῦτον ἤδη καὶ μελαγχολᾷν ἡγούμην, καὶ τῷ πρὸς τῆς μάχης κόμπῃ τὸ, πρὸς τῆς βλασφημίας ἀναιρεῖν λόγον. πρὸς γὰρ οὕτω θρασύς, ὥς ἀντιβλέπειν τῷ Διὶ; χωρὶς ἢ τούτων οὐδε ἦν εἰκὸς ἐν τούτοις πρώτους δυσμενεῖς εἶναι ποιῆς, λυπεῖν δὲ ἐν πρώτοις ἡγεῖς τῶν φίλων. καὶ ταῦτα οὐ πολὺ τῶν νεκρῶν διαφέροντα μετὰ πρὸς τῶν γυναικῶν τύχας. ὥς ἢ οὐδεὶς ἐκείνων c) ἐπιθόμην, αὐτὸς ἐπείθετο γεράφην. οὐ γὰρ ἀν d) τὸν γε ἄλλον γεγαημένον ἐνοχλεῖν ἡξίου, τῶν μὲν οὖν

* al. Ἐκείνο.

a) M. Spanh. ὁ τίς. b) βοήθῃ ἐμοὶ βεβημένῳ. c) ἐκείνων. d) αὐ.

οὐν ἄλλων ἔδεν κεκινημένας e) νομίζω. τῆς χάριτος ὃ ἦν μοι δέδωκας ἀφαιρῆν τοῦ πλείονος. σὺ γὰρ δὴ κύριος μὲν ὡς ἀφαιρῆν με τῆς πατρίδος, μένειν ἔδωκας, ἐν πτωχῶν. ὃ δὲ μοι τῶν οἰκοῖ μέγιστον ἦν, ἔπως ἔσαι παρ' ὑμῶν, ἐπεσῆς, καὶ κατῆλθεν εἰς μικροὺς ἢ χάρις. Πρὸς κλεινὸς γὰρ ἐμοὶ πᾶσι πάντας, καὶ τοσοῦτον ἔστιν εἰ πάντες οἰκῆοι. καὶ τοῦτο αὐτὸς ἐγνώσκει, δι' ἀγγέλων μὲν ἀπάν, τῇ πείρᾳ ὃ ἦκων. τοῦτον ὃ μεταστῆσαι διαποθεὶς ἐκείσε, ταυτί που διελέχθη πρὸς αὐτόν. τὸν ῥητορὰ ἐκείνου τὸν μέγαν τῇ μεγάλῃ πόλει δοτίον· ἀλλὰ γὰρ μὲν ἀπλῶς οὕτως καλέουσι τρέχον, σκαίον πικρὸν βίαιον. δὲ δὲ τῷ πύχνης. τίς οὖν αὕτη; γινώσκω τῶν ἀμφὶ βασιλείᾳ, καὶ πωδῆραται. βαδίστη γὰρ πῶς τῷ πῶς γαστρίᾳ βουλήν ἀγασσας. καὶ οὕτως ἔχει πᾶσι τοῦ θεοῦ Θεμιστιῶ. ἔχει δὴ, καὶ δότι λαις, καὶ σκόπει πῶς αὖ ἐν ἡμέρᾳ ἀξιοὶ γένοιτο, καὶ μηκαταχρύνει πᾶσι ὅπλα τὸν στρατιώτην. τῷ μὲν γὰρ οὐκ ὀφειδύμια τοῦ μνήσοι. ἀρκῆ γὰρ αὐτῷ τὸ εἶναι ἀγαθόν. ὑμῶν ὃ οὐκ αὖ ἔχοι καλῶς, εἰ δόξοι πῶς ἀξίως ἀγορεῖν. εἰ μὲν οὖν παρ' ὑμῶν συμβάλλοιτο πρῶτον τῷ βασιλεῖ, τοῦ παν-

Neque de aliis quicquam movisse te puto: tantum de gratia quam me antea affecisti, plurimum demisisse. Tu enim qui a patria mea avellere poteras, ut manerem concessisti & beneficii hoc mihi tribuisti. Quod vero domi mihi erat maximum, ut apud vos mihi contingeret effecisti. Nunc ad exiguum gratia redit. Nam Priscianus unus mihi omnia, & omnium instar inquilinorum. Id ipse potes nosse siue absens per nuncios, siue coram comperiens si ad nos veneris. Hunc igitur ad vos transferre cogitante te, dictum illi est Rhetorem ipsum magnum magnæ Urbi dandum. Simpliciter autem ita jubere eum accurrere, sinisterius ac violentius fuisset. Arte itaque opus. Quanam igitur illa? Ut Imperatori propior sit. Sic captus est. Incedet enim viam quæ recta ad præclarum Senatum ducit. Atque ita habebit illum sibi quem volet Themistius. Habe igitur & frue & vide ut quibus aptus est ipsi contingant, nec arma dedecant militem. Neque enim majora desiderat, sed bono esse sufficit. Vobis autem non erit honori, si videbimini, ad quæ ille aptus sit, ignorare. Si itaque apud vos jubeatur primum accedere Imperatorem, præsentia omnia

F 2

e) Τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδὲν σε κεκινημένας νομίζω.

omnia erunt curanda. A vobis autē ad Imperatorem tendenti dabis literas, quæ non minus præsentia valebunt. At me si quis arcessere voluerit, per DEos rogo, id prohibeas. Neque enim ita mihi valet corpus, atque animus torpet per quem incidi in insaniam amasiæ Apollinis, ut Deo hominem, Apollini Idam prætulerim.

τὸς Ὀπμιελίσταυ παρὸν. δι' ὑμῶν ὥς αὐτὸν ἐλάνοῦντι χρᾶμματα δώσεις. ταυτὶ δ' οὐκ ἀδυνάστερα παρουσίας. ἐμὲ δ' εἰ τις μεταπίμποιτο, πρὸς Θεῶν κωλύειν. οὐ γὰρ οὕτως ἔχει μοι τὸ σῶμα. μετὰ τε δαγρίαις ἢ γνώμῃ δι' ἣν εἰς τὴν ἀτοπίαν ἐμπίπτωκα τῆς Ἀπόλλωνος ἰρωμένης, ἢ τῷ Θεῷ προῦθηναι ἀνδρωπον. f) δ' Ἀπέλλωνος τὸν Ἰδαν.

VII.

Θεμισίω.

Adhuc dicenti mihi ad amicos, qui fieret ut non scriberet Themistius, Evagrius supervenit rogavitque num literas à te accepissem? mox ut par erat misit qui redderet. Prius tamen quam eas tenerem, ipse in foro fueram unde reversus charam Epistolam accepi, narrantem mihi quæ pridem noveram, quod iterum esses cum Imperatore. Hæc quidem solum Tu: at à fama & hæc & plura alia accepimus, quod honores majores tibi quam prius contigerunt, quod ad mensæ communionem es adhibitus, unde appareat te jam esse familiariorem Imperatori. Quod quæ promittis quæ amicorum observantem decent, & quod quorum es memor, illi statim meliore fortuna utuntur. Et quod impertiens bene-

Ἔτι μου λέγοντ' ὅτι πρὸς τοὺς φίλους, τί ἔτι; Θεμισίω οὐκ Ὀπμιέλλει; Φανείς Ευάγγελος εἰ λάβοιμι σου χρᾶμματα, ἤρτο. τὰ δ' ὡς εἰκιν, ὁ μὲν ἐπεμψε τὸν δάσσαντα. πρὶν δ' ἢ λαβεῖν, αὐτοὶ ἦν ἐπ' ἀγορᾶς. εἴπα ἀνασπείρας εἶχον τὴν Φίλην ἐπιστατήν, φερόμενον ἃ πάλαι ἠπιστάμην. ὡς αὐτοὶ συγγένιοι τῷ βασιλεῖ. σὸ μὲν ταυτὶ μοῖα. πρὸς δ' ὅτι τῆς φήμης ταυτὶ τε καὶ παλαιοῖς. τιμαὶ τε ἔτι σιμείζους ἢ πρότερον, a) γένοιτο, τραπίζης τε κοινωνίας, παλαιοῖς δηλοῦσαι τὴν οἰκειότητα, b) καὶ ὡς ὅσα Ὀπμιέλλει, φίλων ἢ κηδομένων, καὶ ὡς ὅσων μενηθείης, εὐθύς ἐν αἰμένοις. καὶ ὡς ὁ δίδους παρῆει τὴν δ' λαμβάνοντ' ἡδονήν. ἔγμεον δ' καὶ αὐτὸς ἡδονῆς, αὐτοὺς ἡγάμεν ἡκιν τε ἐκεί-

f) ἰρωμένης. τῷ Θεῷ προῦθηναι ἀνδρωπον.

a) Ms. Spanh. πρὸ τῆς. b) Spanh. οἰκειοτάτην, inepte.

ἐκείνῃ. Ὁ ὅνπερ σὺ, τετυχηκέαι, καὶ ἰσχυτέρι σὺ, κεχαρίσθῃ. καὶ τῶν δικαίων δὲ τούτων, μήτε σὺ παύσαιτο δούλων, μήτε τῶν τιμῶν ὁ βασιλεὺς τὸ μὲν c) μὴ δὲν, τῶν σὺν πρὸς ἡμῶν γνώμῃ τοῖς χαράμμασι κρίνεσθαι. καλῶς ἐρῶσά μοι φαίνεται. ὡς δὲ τοῦ μὴ τὰς λόγους ἐλθεῖν ἡμῖν οὐκ ἐδόξας, τίς αὖ ἐγὼ σοι λόγῳ; καὶ ταῦτα ὅτι ταῖς ἐπαγγελίαις, ἐπὶ αἷς ἦν αἰς αὐτίκα πίμπρῃς. καὶ ὅς τ' αἰεὶ d) μὲν τέτοιον. νῦν δ' οὐχ ἤκιστα, πρὸ μὲν λέγειν ἡμῶν ἀφαιρέσειν. ὑπὸ τῆς τ' ἐταίρων τελευτῆς, ε) δ' αἰεὶ, δύνασθαι μένουν. ἴσως ἐστὶ. τὴν τε οὖν ὑποχρῆσθαι ὅτι πλεῖον, καὶ εἰ πρὸς μετ' ἐκείνῃ πεποιήται, μὴ φθονεῖν. καὶ τί γὰρ ἄσπασμα πρὸς τὴν αὐτοῦ ἀριστερίαν κακοσμηκίῳ ποιητῇ. μάλλον δ' ἢ f) πρὸ ἄσπασμα κακοσμηκεῖν ὁ πρὸς τὸν σὺν τύπον ἀπολαύσεως χαλκός. πρὸ μὲν γὰρ οὐχ αἰδομένη ἐκ τῶν πρὸς Εὐδαίμονα χαράματων. δεόμεθα δ' ε) λέοντι. Μητέρα δ' ἦν τ' ἀναγγελλόντων πρὸς αὐτὸν, καὶ τὸ μὲν αὐτῷ κοινὸν πρὸς ἄλλους. ἀλλὰ τί γὰρ διηγέμενον χαίρειν, καὶ μικρῶς ὑπὸ τῷ χαίρειν πίστεσθαι, τὸ δ' αὐτὸν ἐποίησεν βελτίον τ' ἄλλων ἀγγέλων.

c) Cod. Regius δὲ pro μὲν.

e) Hæc vox δὲ deest in Mf. Regio.

d) Hæc vox αἰεὶ deest in Mf. Spanh.

f) Cod. Reg. εἰ.

ficia, accipientis afficeris voluptate. Sed & ipse voluptate perfundor cum imaginor mihi ac si ego illuc venissem & eadem mihi quæ tibi contigissent, & eadem quæ tu gratia usus essem. Neq; vero tu tam præclaro in stadio defines decurre, neq; Imperator honores in te congerere cessabit. Quod scribis animum in me tuum ex literis iudicandum non esse, recte dictum mihi videtur. Quo autem colore excusabis, quod orationes quas habuisti, ad me nullæ veniunt, ne quidem post promissum, quo statim eas missurum te esse spopondisti. At illas mittere semper tempestivum fuerit. Nunc vero cum maxime morte amicorum dicere quidem prohibemur, audire tamen fortasse adhuc concessum. Promissum itaque imple, atque si quid postea compositum à te fuerit, ne invideto. Adde & carmen poëtæ quo statuam tuam decoravit, sive quo potius mutuatus est decus ab ære formam tuam exprimente. Nam unguem quidem in illius ad Eudæmonem litteris vidimus, Leonem desideramus. Materius unus fuit ex iis qui res tuas nobis nunciarent, & hoc ipsi cum aliis commune fuit. Quod autem narravit lætabundus & præ gaudio exiliens, in hoc aliis nunciis visus est præstare. - F 3

VIII. Qvi.

VIII.

Quibus injuriis & per quos afficiatur Magister meus, communisqve amicus noster Cleobulus, ipse literis suis te docuit. Non magna is quidem cum fiducia scripsit, sed nescio quid ejus retardavit animum, ut sæpius à scribendo iterum manum retraxerit: & percontanti mihi quæ causa hujus rei esset, veteremqve ei consuetudinem & iusta illa in memoriam revocanti, dixit pulchre se illa nosse, sed cum tu præsens fuisses negligentius te ab ipso habitum, indeqve existimare languidiorem esse quam prius affectum in se tuum, itaq; & se pigriorem esse in rogando. Ego itaq; hunc ejus timorem risi, & quod usq; adeo à mente tua aberrarit, qui per tantum temporis tecum fuit, ut existimet ægre id ferre te, si Cleobulus non potuit suis neglectis occupationibus à Te pendere: Neque enim nos ei irascimur, licet vicinus noster cum magis delectat quam ut nobiscum versari malit. Sed habetur illi hic honor, ut nemo negligentiam ejus reprehendat. Eodem honore & Palamedem afficimus,

* Θειστήφ.

Ἄ μὲν ἀδικεῖται καὶ ὑπὸ τινων ὁ ἐμὸς μὲν διδάσκαλος, σὺς δὲ καὶ ἐμὸς φίλος κλεόβουλος, αὐτὰς α) ἐν οἷς ἐγραψεν ἐδίδαξεν. ἐγραψε β) δὲ οὐ μάλα θαρρῶν. ἀλλὰ περιστρέψατο τῷ βιβλίῳ, ζητῶν δὲ με πόθεν τέτι τὸ πάθος; καὶ τῆς δόχαιας ἀναμνηστικοῦ συνηθείας, καὶ τὴν δικαίαν ἐκείνων, καὶ μὲν ἔφασκεν εἰδέναι καλῶς, γενέσθαι δὲ πᾶς αὐτῷ περὶ τῶν σὺν ἐπιδημίων, παύσεσθαι, ὑφ' ἧς γ) νομίζεν ἀμβλύπερα τὰ περὶ τῆς γεγενημένης. διόπερ ἐκείν. ἐγὼ οὖν ἐγγλῶν περὶ τῶν δειλίων, καὶ εἰ σου πῶς ἡμάρτηκα, τοσούτον σοι χροῖον συγγεγονώς, ὡς οἰσθαι σε χαλεπαίνεσθαι, εἰ μὴ κλεόβουλος οἷός τις ἐγένετο τὰς αὐτῆς φυγῶν ἀχολίας, ἐξήφθαί σου. οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὀργῇ δ) χρώμεθα περὶ αὐτῶν, εἰ πᾶσι τοῖς ἡμῶν οἰκῶν αὐτῶν περὶ μάλλον ἢ ἡμῶν οἰκεῖ. δίδωται γὰρ αὐτῷ γέρας πᾶσι τούτοις, μηδὲν αὐτῷ τῆς φασάνης κατηγορεῖν. τῷ δὲ αὐτῷ καὶ

* Hæc Epistola inscripta est Ἀντίγραφον in editione Morelli, nec in Manuscripto Spanhemiano nomen ullum præfixum habet: sed in codice Regio, ubi prima omnium legitur, Themistii nomen adscribitur, cui hanc Epistolam missam fuisse, ex ipsa lectione manifestum est. M. V. la Croze.

- a) Cod. Spanh. & Cod. Regius αὐτὸς. b) Cod. Reg. ἐγραψε. c) ἀφ' ἧς ibid.
d) Cod. Spanh. φυγῇ.

καὶ τὸν Παλαμήδην δῆπου ε) πμῶ-
 μειτὲ τακείους f) πμῶπθ. Φεδό-
 μιστοι, καὶ σὺ τίνυν γελάσας, καὶ τὸν
 ἔλκοντα Κλειόβελον εἰς Φροσιπίδας, καὶ
 σεντὲ νομίσις ἐχθροὺς τὸν καταράσας.
 Σευῆρον, g) πῶσιν αὐτὸν ὡς πορῶ
 καθήμιοι δυναμεθα ἐγγύθιν ἀμύ-
 νεσθαι. καὶ γὰρ εἰ πολλῶν Ἰππικῶν
 πραγμάτων, πολλὰ γὰρ τὰ τῆς πύ-
 λειος, σὺ δὲ ἐκείνης ἐφύλαξ, ὅτε τῶν
 νόμιστον τὴν ἐκείνη συμφερόντων, καὶ τὰς
 πονηρὰς κωλύσθαι χρῆσθαι τῇ Φίσει.

Θμισίω.

Ἰππὲρ μὲν τῶν ἄλλων σε ὥρτα-
 καλῶν ἐκείνοις ἔμην διδοίαι χάριν
 Ὀλυμπίῳ δὲ εἰ τι πράξεις κεχαρισ-
 μένος, λήψεται σε μάλλον ἢ δώσω
 ἡγῶμαι χάριν. οὗτοθι γὰρ εἰσιν ὁ
 πλὴν μὲν Μακεδονίαν εὐδαίμονα ποιή-
 σας ἄρτι παίδων ἐξελθὼν, τὸ δὲ ἄρ-
 χον μὲν ταῦτα πλεον φυχῶν ἢ ἐξή-
 τησας ἔπροι, τῷ δικαίῳ δὲ οὕτως αὖ-
 τὸν a) δέδωκεν, ὡς ἀδικούμεθα
 μὲν ὅτι τῶτοι καταφύγει, τὰς νό-
 μους δὲ ἐκβαίνων τῶτοι δέδοικε. τοῖς
 δὲ ἀρχαῖσι ἡμῶν μία παρὰ τῶν
 ὥρτα τὰς ψῆφον λαβεῖν. ἐγὼ δὲ
 καὶ αὐτὸς πατρικὴν διαδεξάμεθα

dum honoranti illum parcimus.
 Et tu itaq; ridendo & detestandum
 Severum qui Cleobulum curis
 implicat tibi quoque esse exosum
 demonstrando, persuade ipsi quod
 etiam procul sedentes possimus
 propius ulcisci. Nā tametsi multa
 negotia tibi curæ sunt, multa enim
 Urbs suppeditat, tu quæ custos
 ipsi es præpositus, tamen & hoc
 putabis ex usu illius esse, quod ma-
 li homines ingenii, prohiberi à
 malitia sua oportet.

IX,

Pro aliis quando te rogavi, exi-
 stimavi me illis tribuere benefi-
 cium. At Olympio si quid grati
 feceris, accepturum te magis
 quam daturum beneficium exi-
 stimo. Hic enim est, qui, cum vix
 ex ephebis excessisset, Macedoniae
 felicitatis autor fuit. Ab eo tem-
 pore diligentius fugit imperia
 quam alii ambierunt. Justitiæ
 autem ita se dedit, ut injuriam
 passi ad eum confugiant, me-
 tuant qui leges violaverunt. Ma-
 gistratibus nostris unicum studi-
 um, ipsum suffragantem habere.
 Egomet in patris ejus succedens
 amicitiam, cum ille tantos pro me
 labores susceperit, laudes promer-
 ala-

e) Hæ voces non exsunt in MSto Spanh. f) Mf. Spanh. τὰτ' ἐκείναι. g) Σεβῆρον.

a) Mf. Spanh. οὕτως αὐτὸν δέδωκεν, sed Mf. Reg. ut supra & Morell.

alacritati ejus rependo, paria re-
ferre non possum. Tu itaq; viro
vicem reddes, vel parva potius
pro magnis retribues mea causa.
Hic in nostrum cooptatus sena-
tum à majore Senatu est. Con-
donabis enim mihi, quod majo-
rem voco Senatum Romanum,
cujus Tu membrum es. Contin-
gat itaq; apud vos illi, quod apud
nos contigit. Quid enim his suf-
fecit ut nomen ejus suis adscribe-
rent. Aut potius neque hoc ei
date, neq; augmentum potestatis
querite. Nam quoque si optimi
viri inquirantur, primus in his
Olympius: nec omnium postre-
mus ubi conferre aliquid oportet:
& facile tibi fuerit facultatum
ejus modum nosse ex iis qui
huic negotio sunt impositi. Opor-
tet tamen cavere, quando pecu-
nias pendere oportebit, ne inju-
riam ei faciatis. Atque initio
maxime, quando Senatores voca-
tis, ne ex illa re quicquam movea-
tis, (est enim apud eum spirans
adhuc Mater, & ex hoc ipso ducens
spiritum, quod filium videre co-
ram licet) nec de profectioe fa-
ciatis mentionem, tota enim res, si
tale quid fiat, perierit. Neq; hæc
tu male curanda in te suscipies, sed

b) Φιλίαν, ὁ μὲν ταῦτα ὑπὲρ ἐμῶ
πονῶ, παρ' ἐμῶ ᾧ ἔπαινον εἰς τὴν
πρόθυμίαν, πρᾶξαι γὰρ δύσθεν αὐτὸν
ναίμεν ἴσον. c) ἀλλὰ σύ γε τὸν
ἀνδρᾶ ἀμείβῃ. μᾶλλον ᾧ μικρὰ αἰτί-
μεγάλων ὑπὲρ ἡμῶν ἀντίδοτον. ἔτι
ᾧ εἰς τὴν ἡμετέραν μερίδα βελήν
ἀπὸ τῆς μείζονος. συγγνώμη ᾧ εἰ
μείζω καλῶ τὴν Ῥωμαίων, d) σὲ
τῆςδε ἐχθρῆς. γενέσθω τοίνυν αὐτῷ
παρ' ὑμῶν, ἀ παρ' ἐκείνων. τί οὐκ
ἐκείνοις e) ἤρκει τ' ὄνομα αὐτῷ
παρ' αὐτοῖς ἐγγεγραφέσθαι; μᾶλλον
δὲ μήτε τῶν δῶτε. μήτε μείζω τῆς
δυνάμεως ζητῆται. ἐν μὲν γὰρ ἐξε-
τάσει τ' ἀρίστων, πρῶτον Οὐλύμπιον
οὐδὲ εἰσινεγκεῖν δεῖ πάντων ὕστατον
γινῶναι δὲ σοι ῥᾶπον τῆς οὐσίας τὸ
μῆτρον ὡς τ' ὅτι τὰς τέρας τετραγυμῆ-
ων. δεῖ δὲ σε ὡρμηθεῖν ἡνίκα αὐ-
τῷ χρήματα φέρειν, ὅπως μὴ ἀδι-
κήσητε, καὶ ἐπὶ γε f) πρότερον ἡνίκα
αὐτῷ καλῆτε τὰς βελεστάς, ὅπως ἐ-
θύνει μὴ κινήσητε. μήτηρ γὰρ αὐ-
τῷ ζῶσαι ἐν ταῖς τὰςδε χερσὶ. καὶ
ζῶσαι γε διὰ τῶν, ὅτι ἔχουσιν αὐτὸν
ὄραν. τ' ὄνομα δὲ οὐκ αὐτὸν ἀποδομίας
ἐτέγκαι, καὶ τὰ πρᾶγματα. εἰ π
γένηται

b) Cod. Reg. διαδεξάμενοι. ita & cod. Spanh.

c) Ms. Spanh. ἴσον.

d) Ms. Spanh. Ῥωμαίων

e) Cod. R. τί οὐκ ἐκείνοις;

f) Ms. Spanh. εἰ γε.

γῆται g) τοῖσιν, οἰχῆσται. ταῦ-
πε ᾧ οὐκ ἂν σὺ διαφθάρῃαι h)
δείξαι. πέσαις i) ᾧ σαυτὸν ὡς ἡμῖν
πὲρ τῶν αὐτῶν βοηθήσεις, ἐ τῇ φιλο-
σοφίᾳ περσῆκοιτα πράξεις, καθάρσας
ἡμῖν παρασκευάζων τὴν αἰδέαν.

Θεμιστίῳ.

Ἀνδρόνικῳ Ⓢ ὁ ποιητὴς οὕτω διέ-
θηκε πρὸς αὐτὸν πᾶς μέγας Ἀν-
δρόνικον πῶς. ὡς εἰκός ἦν Ἀνδρόνι-
κον τοῖσιν ἀφιέντα μέλι. καὶ τοι-
ῷ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τὸ τῆς πῆ-
λεως πατρὸς Ⓢ διεκάλυψε μὴ πάντα
δείξαι τὰ εἰκόλματα τῆς ψυχῆς.
ἀλλ' ὅμως, οἷς ἡδυνήθη δείξαι, δέ-
δωκε τοῖς ἀνδράποισ ἐκάλειν πρὸς τῷ
οὐ φανέντων. ἐχαρίζετο ᾧ ἡμῖν οὐ
μᾶλλον ἂν τῷ ἐπῶν, ἢ τῷ ἐπαίνων οἷς
ἐχρήτο κατὰ σοῦ, λέγων πῶν μὲν βα-
σιλέα πρῶτον, σὺ πᾶσιν οἷς οἶχεν, ἐν-
εῖδεν ᾧ ἰδεῖν ἰδέσθαι τῆς σῆς ἀξίας
ἐγγύς. ἐμοῦ ᾧ αὐτῇ παρανοοῦν Ⓢ
μὴ διωθῆσθαι πᾶς διδομένης ἀρχῆς,
ὡς ἐνὸν ἀρχῆς τε ἐμοῦ καὶ αὐτοῦ. ἀλλ'
ἐγὼ φησιν, εἰμι δάσων ἐμαυτῷ,
Θεμιστίῳ μαθητῇ, κάλλιον ἡγεύμε-
ν Ⓢ τοῦ πολλῶν ἀρχῆς.

habebis persuasum simul & mihi
te opitulaturum, & rem dignam
facturum Philosophia, si plane se-
curos eo nos nomine praeſtite-
ris.

X.

Andronicus Poëta ita omni-
bus ad Æthiopas usque civitati-
bus se commendavit, ut consen-
taneum fuit fieri ab Andronico
tam melleum carmen edente, li-
cet Matris casus & Urbis prohibuit
eum omnes animi imagines pan-
dere. Sed iis tamen quas licuit
ei demonstrare, dedit homini-
bus conjiciendas illas quæ non
conspiciuntur. Nobis autem
non carmine magis iucundus fuit
quam quibus te prosequitur lau-
dibus. Ait enim ab Imperatore
omnibus te quibus posset orna-
tum honoribus nihil tamen reper-
tum quod ad merita tua accede-
ret. Cumque ego eum hortarer
ut oblatos Magistratus amplecte-
retur, licere enim simul & Remp.
gerere & poemata condere, at
ego, inquit, Themistio me in
disciplinam dabo, quod duco
quam multis imperare, pul-
chrius.

G

XI. Non

Libri V. Pars 4.

g) C. R. γένετο.

i) πᾶσιν. ibid.

h) Hæc vox non existat in Mssō Spanhemiano.

καὶ παρ' ὑμᾶς ἐλθεῖν. ἐφθῆ ὅτι αὐ-
τὸν ἢ τοῖς αὐτοῖς δέλετο. ἐφ' ἣ τὰ
εὐχόμενα πράξεις ὡς αὐτῶν ὅπως
μέτερον ἔσται τὸ ἀνάλωμα. ἐδόκει γὰρ
ἡμῖν, εἶναι χαλεπότερον, ἢ δὴ πολιτῶν
αὐτὸν γεγεννημένον, ἢ γενησόμενον ἰέναι.

Θεμιστία.

Ὁμολογῶ μὴ πυκνὰ γράφειν. ὥστε
καὶ νῦν ἐπὶ γέγραφα θαυμάζω. τί
ἐν ἀδικήταις ἡγαγκάσαι μὴ σιγᾶν
ἢ ἐν ὁπισθοῖς λάβετε, τοῖς ἐν-
ταῦθα ἐκδύς ἐγνωσαί. καὶ περὶ
δοῦναι τὴν φίλῳ, ἐν τῷ κατὰ κιν-
δυνεύον ὁμοῖοι, εἴθ' ὑμᾶς μὲν ἐπ'
ἀγορᾶς δέικνυτε πρὸς γράμματα, πνεῦ-
μα ὅτι ἐκείθεν ἀρθεῖν καὶ δεῦρο ἐμπε-
σοῖν, κύματα ἡμῖν ἐγείρει. καὶ ποιεῖ
ταῦτα ὁ Μακεδόνιος, εἰδὼς εἰ τις ἐροίτο
διδάξαι. τί μὲν ἐν πλεονεξίᾳ ἐκείνη
ἐκ αὐτῶν ἰάσασθαι τις. δέομαι ὅτι ὑμῶν
μὴ περὶ αὐτῶν δευτέρω. ὅταν δ' ἐμοὶ
παραισῆς μὴ τῇ πράξει ἐν τῷ φί-
λων ἀμνημονεῖν. αὐτὸς ἐπιλελήσῃ
φαίη τῷ φίλῳ. ἐμὲ γὰρ ὅτι τῶν
δὴ τῶν τοῖς πολλοῖς δοκούντων ἀγα-
θῶν ἔδεν ἔδειπώποτε ἐπ' ἡρῆ, πάλαι
μὲν ἡδεῖς, νῦν ὅτι ἐβέλει. καίτοι μοι
πολλὰ κίς ὁπισθιμῶν ὅτι πρὸς τὸ δέχον-
των δυνάμεις ἐκ ἡζίας θρασυτέρων.
ὁ τοσούτων νῦν πλεονεξία, ὅς φ

quo facies ut soles, atque ut me-
diocris sit sumtus, cavebis. Visum
enim nobis est pulchrius, civem il-
lum jam factum quam demum fu-
turum ad vos commeare.

XII.

Profiteor me non crebro ad vos
scripturum, & nunc etiam quod
scribo miror, & quod injuria me ad
silentium rumpendum coëgistis.
Nacti à me Epistolam statim omni-
bus, qui illic sunt, notam facitis
atque ita DEum amicitiae præsi-
dem cum prodatis, in vili Caris
capite putatis vos periculum fa-
cere. Sic vos quidem in foro
litteras publicastis, at turbo inde
sublatus huc irruit & fluctus vo-
bis excitavit, effecitque ea quæ
Macedonius novit & desideran-
tibus vobis exponet. Hanc
quidem plagam non facile ali-
quis sanaverit, interim rogo vos
ne alteram illi adjungatis. Quod
vero mones me ne rebus pro-
spere fluentibus amicorum im-
memor sim, ipsemet potius ami-
corum dememinisse videris. Pri-
dem enim constat tibi quod ho-
rum quæ vulgus putant bona ni-
hil effert animum meum. Nunc
autem non vis hoc tibi persua-
dere, licet sæpe me reprehende-
ris quod eorum qui in imperio
sunt

sunt potentiam adulari noluerim, quod nunc tanto magis à me cavetur, quo magis confidere jubet Patriæ fiducia. Ac licet vet maxime illud in felicitatis parte duxissem, alii jam potentia valent, illi nempe qui & nos potentia exuerunt. Vide igitur quis tibi nunc reconciliatorem se præbiturus sit iterum, ego enim rem in me suscipere eiq; medelam afferre vereor.

XIII.

En quam pridem texere coepisti telam ad finem nunc perductam. Lingua Harpocratonis erepta nobis à te est & tributa nihil eadem indigentibus, nodusq; Gordio ad solvendum difficilior solutus, vel potius illius exemplo qui solvere non poterat dissectus. Equidem, si persuasisse atque ita tibi habuisses, dicerem te soluiffe, nunc cum coëgeris, dissectuisse affirmo. Tu vero subrides credo, & potentia tua efferens te, quicquid vis rapis. At præses ille tuus Jupiter à quo descendisti & ad quem abiturus es, cum facile illi esset terram attrahere & mare, attractaq; in sublimi relinquare, miratus dantaxat hoc
* non executus est: Tu vero

προσπίθῃσιν εἰς τὴν θάρρην ἡ πατρίς.
καὶ μὴν εἰ καὶ σφόδρα ἄτακτος ἦχον
ὡς τῆτ' εὐτυχίας ἄγειν, ἱπέρων τὸ
δυναδαι νῦν, ἢ καὶ ἡμᾶς ἀφηρημένον
δυναδαι. ζήτει ἂν ἔστι σοι πρά-
ξι τὰς διαλλαγὰς. ὡς ἔγωγε δέ-
δοικα μὴ ἔργαται ἀπτόμενος
ἀκιστίας γυνυμαι.

Θεμιστίης.

Ἰδού σοι τὸ πάλαι ραπτόμενον
Ἰπὶ πῖλῳ ἦκε. τὴν Ἀρποκρατίαν
ἡμῖν ἀφελόμενον γλώσσας ἔδω-
κας τοῖς ἔδῃ δομένοις, καὶ δισ-
μὸν χαλεπώτερον εἰς λύσιν ἔτερ-
δεν λέλυκας, μάλλον ἢ ἔτερας.
κατ' ἐκείνον τὸν ἔδῃ δύναντα λύσαι.
εἰ γὰρ πέσας ἦχες, ἦπον ἂν σε λε-
λυκῆσαι, νῦν ἢ, ἐβιάσω γὰρ, φημί
σε τεμεῖν. καὶ μετὰ δὴ, μέγας
Φρονῶν Ἰπὶ μεγάλη τῇ δυνάμει,
καὶ πᾶν ὃ, τι ἂν θέλεις, ἔλκεας.
Ὁ Ζεὺς ἢ ἐκείνῳ, ὃ σὺς προστά-
της, καὶ παρ' ἑκάστης, καὶ πρὸς
ὃν ἄπει, πρόχειρον ὃν γῆν καὶ θά-
λασσαν ἀνασπᾶσαι, καὶ κρεμάσασθαι
ἀφέναι μετεώρως, ἢ πείλῃσιν μὴ,
οὐκ

* *Iliad*, 9. 84. Jupiter: αὐτῇ κεν γαῖη ἱούσαμι αὐτῇ τε θαλάσῃ.
Σέθεν μὲν κεν ἵπεται περὶ ρίον Ὀλύμπιοιο
Δωσαμένην, πᾶσι δὲ καὶ αὐτὴ μετῆρα πάντα γίνονται.

οὐκ ἴδρασθαι δέ. σὺ γὰρ αἶνυ σαφῶς
 διὰ τοῦτο ἐν χερσὶν ἔχεις, ὅ, π
 αὐτὸ δόξῃ. Τὴν μὲν δὲ σπουδὴν Φιλῶν
 φήσεις ὅτι ἀδικεῖν. Σῶμα γὰρ Αἰγύ-
 πτιον παραδίδως Θρακίους πνεύμασι,
 ὅρα τί δράσεις. Λόγον δέ σε λα-
 βῶν, ὅς, ὅσα τῇ πρεσβείᾳ τῇ
 πόλιν ἀνησας, ἔδειξεν, ἥτα γινῶς ὡς
 μεταπίμποιο σοφιστῶς, μαθητὰς,
 ἔφη, ὁ καλὸς ζητᾷ θεμίσι. Τίς
 γὰρ ἐπὶ ῥήτωρ σε τοιαῦτα ἀμειβε-
 ρῆται; ἔχ' ἔτις ὁ Τηλέμαχος
 ἔφακε τῷ πατρὶ τῷ μορφῇ, ὡς σὺ
 τῷ Δημοσθένει τὰς λόγους, ὅς πα-
 λαί κεντημένον ὅψε ποτε ἐξηνεγκας.
 τῇ π' ἐν ἄλλῃ δέ τῷ πρεσβείᾳ
 ἐπαυρῶν, ὅτι τοῖς ἔδωκεν ἀφορ-
 μὴν εἰς μέσον ἰλθεῖν. ποιεῖ δὲ πολ-
 λὰ καὶ κακά, καὶ πίμπει τὰς λό-
 γους. μὴ τοῖς ἀρχαῖσι μόνον, ἀλλὰ
 καὶ οἷς ἀρχαῖον μὲν ὥς ἔστι, ὥτα
 γὰρ ἴσως.

Θεμιστῆρ.

Κατὰ τὸν τὰς λόγους ἡμῶν ἔοι-
 κω ὁ χρηστὸς ἐλπίδι. βίη γὰρ ὁδὸν

etiam catena (Jovis) destitutus
 solo nutu quicquid placet tenes.
 Dices quidem non injuste te fa-
 cere, quod amori (Urbis) tuæ hoc
 tribuis. At dum hominem Ægy-
 ptium Thraciis committis ventis,
 quid facias vide. Cæterum na-
 ctus ego Orationem tuam * de-
 monstrantem quantum Urbi per
 legationem Tuam profueris, de-
 inde edoctus quod Sophistas ad te
 arcessis; bonus, inquam, Themis-
 tius discipulos captat. Qvis enim
 alius adhuc Rhetor superfuturus
 est te talia operante? Neque sane
 Telemachus ita exscripsit formæ
 similitudine Patrem, ut tu ora-
 tionibus tuis Demosthenem re-
 fers, quas cum pridem in scri-
 niis haberes, tandem aliquando
 in lucem protulisti. Cum igitur
 legationem tuam & aliis fas sit
 laudare nominibus, tum eo im-
 primis, quod illas proferendi an-
 sam dederit. Igitur perge por-
 ro multa mala facere, ** modo
 tuas orationes mittito non ad
 imperantes solum sed etiam ad
 eos, quibus imperia quidem, at-
 aures fortasse non desunt.

XIV.

Dicendi facultate par nobis
 præclarus Elpidius, vitæ semitæ
 longe præstat. Erat illi cathedra.

G 3

& pal-

* Themistii Orat. 3. in edit. Harduini.

** Sophistas scilicet, ut Harpocrationem, avocando.

& pallium cum cæteris in quibus adhuc sumus omnibus. At cum videret hos qui instituendo statum terunt, larvis tenuiores esse, (te Socratem excipio, tu enim bene vales, cæteri umbræ) * hoc inquam videns, cicadarum rebus relictis ad milites se contulit, multosque qui aliis injuste facerent, vulneribus affecit, injuriis afflictos liberavit, honestumque potius quam numos multos curare à Maximatibus creditur, cuius rei & præsentia tibi fidem possunt facere, & splendidioris habitus, quæ proposita ipsi spes est. Pulcherrimum in eo, quod juvenes nauseantes fugit, at facultatem quam possidet eloquentiæ sibi servat, cujus periculum & audienti & dicenti tibi licet facere. Nam & commovere auditorem & permoveri pulchra oratione potest. Cum in omnibus probandus sit, in uno peccat, quod tamen tu ipsi fortasse condonabis, multo me amat amore, atque hoc ipso in nimias mei laudes effunditur.

κατὰ πολὺ βελτίων. Ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ θρόνον καὶ τρίβων, καὶ τ' ἄλλα δὴ πάντα, ἐν οἷς ἡμεῖς ἐσσι. τὰς δ' ἐν τῷ παιδεύειν διατρέβοιτα. ὁρῶν εἰδώλων ἀδοκίματους, Σωκράτην δ' ἐξαίρω ὡς λόγους. σὺ μὲν γὰρ ἰσχυρεῖς. ἀλλὰ τί γε τ' ἄλλων σκιά. ταῦτ' ἐν ἰδῶν, ἀφ' οὗ τὰ τ' ἐπιγίγνεται τῶν ὀφελιτῶν. καὶ πολλὰς ἤδη καὶ ἔτρωσεν ἀδικῶντας, καὶ ἔσωσεν ἀδικημένους. βλέπων δ' ὅτι καλὸν μᾶλλον ἢ πῶς. δόρυ καὶ πῦρ, ὑπὸ γὰρ τῶν δυνατῶν πιστεύεται. τὰ παρόντα δὲ σε πείθεται. καὶ σχῆμα λαμπρὸν ἐν ἐλπίσι. κάλλιστον δ' αὐτῷ, τὸ μὲν τὰς ναυπηγίας νέας φεύγειν, τὸ κτῆμα δ' φυλάττειν τῶν λόγων. Ἐξίστη δὲ σὺ πῶς λαβεῖν καὶ ἀκρόασι καὶ λέγοντι. σῆσαι πὶ γὰρ θεοὺς ἀκροώμενοι, καὶ ταυτὸ πείθειν ὑπὸ κάλλους λόγων. πανταχῇ δ' ὡς ἀγαθὸς, ἐν ἀδικίᾳ, πρὸς σοὶ δ' ἂν συγγνώμης τύχοι, πολλῷ τῷ φίλτρῳ κέχρηται πρὸς ἐμὲ, καὶ τὸ αὐτὸν εἰς ἐπαίνῳ ὑπερβολῶς ἐκφίρει.

XV. Ex

* In Joh. Sommerfeldii versione hoc loco adfuta sunt ex alia Themistii Epistola hæc verba: *Hæc itaque prospiciens, cumque laboribus gaudere, proverbium cano: plautus statim ostendere, cujusmodi fructus prolaturæ sunt. Plura scriberem, nisi comperit habere, laudatum amatorem etiam quia verissima sunt non credere.*

Ex Johannis Sommerfeldii versione.

XV.

Ut ad te, quod promiseram, non venerim, causa honestissima fuit. Neque enim potui Juliano me ipsum negare : cui plusquam mihi ipsi debeo. Tu cur non scripseris, divinare non possum.

XVI.

Gratissima mihi fuit proxima epistola tua : quandoquidem ejus desiderium diuturnum mihi fuerat. Neque vero lum is, qui velim te arbitrari mendacem. Quamquam enim difficile alio scribente crediturus fueram, ex multis epistolis à te scriptis & ad me missis ne una quidem accepta, posse te diligentem in scribendo videri : tamen quia ipse scribis, non possum tibi non habere fidem. Sed male perdantur qui tuarum litterarum tabellariis insidiantur : arbitrati quod ego certissime credo, argentum atque aurum se furaturos, si epistolas tuas acceperint : aurea namque verba scribis. Sed quid ego alios accusem : quum tabellarii ipsi (quod verisimilius esse potest) reddere nolunt ut jubes litteras tuas ? Itaque quod unum remedium est, illud non tacebo. Si cupis mihi reddi epistolas tuas, da eas hominibus qui ingenium tuum ignorent : & litterarum expertes sint. Nam & istic major tibi hujuscemodi hominum copia quam doctorum est.

XVII.

Tandem longum silentium rupimus : sed in me, dormientem canem excitavi. Quum enim joco scripsissem suspicari me ne litteras tuas aureas arbitrati nonnulli tabellarii sustulissent : epistolam conviciis plenam ad me dedisti, quamquam pro meo erga te amore verbera nedum maledicta æquo animo ex te pati possum. Aureas ego certe tuas existimo litteras : cujus argumentum apertissimum esse potest : quod eas quam sapissime efflagitavi. Verum ne multis verbis epistola tibi molesta sit, brevi tibi persuadeas, malle me abs te plenas furore accipere litteras, quam nullas. Itaque si aliter ad scribendum impelli non potes : quotidianis litteris mihi maledicas. Nam ego ex eloquentia tua tantam capio voluntatem, ut maledicta facile contemnam.

XVIII.

Dianio & mater & patria est, quam tenes. Non potuit igitur matri se vocanti non morem gerere : patria vero ei dulcis est, quia
patria

patria est. Horridum vero est ei, quod in paupertate ministro-
rum necessitates expectat. Quum itaque & matri eum gratificari
vellem, & eum non malum habere fas sit: visum est mihi, ut primum
ad te proficisceretur. Inde Palladis opem accipiens omnia aggredie-
tur: hujus enim deæ præsidio vel stragem effugere possit. Operæ
pretium non fuerit huic porrigere manum: primum quidem quod
maximam abs te petentibus opem tulisti: qui nullo beneficio te de-
meriti essent: nihilque rogatu amplius fecissent. Deinde quoniam
meos familiares non potes dicere non esse tuos. Tertio quod si ve-
lis primo loco ponendum est: quoniam affinis Aristæneti hic est.
Unde fit ut quum ei gratificeris quod me amas, ad hoc ipsum tua quo-
que erga eum benivolentia adducaris. Verum ut alia omittam: bene
mereberis de viro, apud quem multos de te sermones inveneris: non
in labris sed in memoria & in animo sitos: aliosque per quos signifi-
casti te factum esse oratorem. Hunc autem sermonem Clemen-
tius ad nos tulit quasi nihil scriberes, nos autem scientes repperit non
minus quam se. Dicerem vero hunc ipsum esse mihi filium
meorum multis ex causis. Cæterum vera & minime obscura The-
mistio loquar.

X. Themistii locus de Empedocle.

Apud Themistium hæc verba occurrunt Oratione duode-
cima, quæ Jovinianum Imp. Christianum ob sancitam lege Religio-
nis libertatem celebrat: Ἀγαθὸν μὲν ἔν καὶ τὰς ἄλλας ἔ νόμος πρε-
σβύτας τὸν Θεόπαιον Ἀυτοκράτορα, μαίλισται ὃ οἷς ἐκ ἐφίησι μένον τὴν ἐλευ-
θερίαν, ἀλλὰ ἔ τὰς θεομύθους ἐξηγεῖται, ἢ φανερὸν ἐμποδοκλῆας, ἢ
μὰ Δία, ἐκείνους ἔ παλαιῶν, οἷδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἀγα-
θῶν ἐκάστῳ ἀπαιτῇ καὶ φεικισμὸς ὀφθαλπίηγε, καὶ ὑποδύεται μεγα-
λοπρέπειαν μαχηταῖα, καὶ εὐσιβεῖαι ἀγυρτεῖα. καὶ διὰ τὸτο τὰς μὲν
πρεσβύτας, πῶς ὃ κωλύει &c. Quibus verbis videtur Themistius in-
nuere Empedoclem quendam juniorem, eumque conferre cum illo
veteri, inter Pythagoricos Philosophos longe celebratissimo.

Ecquis vero ab Oratore novi Empedoclis nomine tangatur,
eruditi viri non indignum putaverunt inquisitione. Itaque Peta-
vius interpretes Themistii, obscuritatem loci præfatus hanc suam con-
jecturam in notis ad illam orationem lectori proposuit. *Empedoclem*
opinor Christum Dominum Gentilis homo acque impius vocat, quasi se ille perinde

ut Empedocles Deum haberi volueris, eodemque ipso suo conatu mortem sibi accessiverit. Sed aperte de Christo dicere non ausus est, ne pium & Christianum Principem offenderet. Atque utinam hac ille qua dicis aliam sententiam pati possent. Magno quippe redemptum velim, ut ne tam consceleratum dictum elegantissimis hisce scriptis illigatum fuerit. Petrus vero Petitus libro 2. Miscellanearum observationum cap. 13. testatus est sibi Petavianam illam suspicionem improbari, nec probavit se illa cuiquam ex doctis quod sciam. Idem porro gaudet se in feliciorem, atque ut illi videtur certissimam Themistianæ sententiæ interpretationem incidisse. Nempe Empedocles est Peregrinus Philosophus iste Cynicus, de quo Gellius, & Lucianus, qui patria profugus in Palaestina Christiana militia nomen dedit, & doctrina ita eminens super alios Christianos factus, ut sacros libros enarraret, & Christianis Magister, Prophetæ, omnia esset: qui denique Christianismum ejuravit, ad Cynicam sectam se contulit, & demum insano gloria amore furens, pyra exstante, Olympia in totius Græciæ conventu se sponte flammis absumendum dedit exemplo Empedoclis. Sed ecce tibi præstantissimum, atque eruditissimum Leidenium Theologum, Stephanum Lemonium in prolegomenis ad Varia sacra, Petiti quoque sententiæ renunciantem, eaque verius aliquid & oratoris menti accomodatius promittentem. Themistius reputans Empedoclis doctrinam, famam, honores, facinus, committensque cum animo, doctrina, fama, laudibus, fortitudine Polycarpi Martyris, facile & pro sua innata & oratoria dicendi facultate potuit Polycarpum vocare juniorem & alterum Empedoclem, cujus doctrinam, sapientiam, merita æquaret Jovianus Imperator, orationis Themistiana ingens & maximum argumentum. Qui variis legibus & edictis Imperio se commendaverat, sicut Polycarpus apud Christianos variis scriptis ac Epistolis olim inclamaverat. Equidem fateor mihi etiam lectis iis, quæ ad refellendam Petiti sententiam à Lemonio scripta sunt, nihilominus eam non desisse verisimiliorem videri Lemoniana, siquidem juniorem aliquem Empedoclem à Themistio perstringi ponamus, uti Petito suffragari etiam non dubitat Cl. Menagius p. 382. ad Laërtium, edit. Wetstenianæ. Quo diligentius autem Themistii verba perpendo, nullum in illis deprehendo novum Empedoclem, sed de antiquo solum sermonem esse contendo. Nam vocula & non connectenda est cum verbis *ἐκείνῳ* & *παλαιῷ*, sed respicit ad id quod præcesserat: atque idem est ac si dixisset Themistius, & *Φαυλόπρον, μα Δία, ἐκείνῳ*.

H.

Libri V. Pars 4.

ἰκταὶ δὲ παλαιῶν. Itaque simplicissima & verissima verborum Themistii expositio esse videtur, quam reperi in Merici Casauboni, digni tanto parente filii notis ad Marcum Antoninum pag. 87. seq. Unde patebit cum veteri Empedocle conferri Jovianum Imperatorem. Casauboni verba hæc sunt: *Nullum in rebus humanis sincerum bonum esse, cui malum vel apertum & manifestum, vel specie boni fallens annexum non sit, ex adverso* (τῶν τῶν πραγμάτων ἀντιστοιχίαν eleganter vocat Plutarchus ad illam de qua diximus elementorum contrarietatem fortasse alludens) *oppositum, eamque vetustissimam, fati seu providentia legem esse, tot ex antiquis sunt qui observant, ut qui dixerit quam qui non dixerit, invenire difficilius sit. Ut igitur Platonem, Theophrastum, Dionysium Halicarnasensem, Diodorum Siculum, Dionem Chrysostomum, Longinum & Eschnicos alios Græcos, ut Procopium Christianum aut semiChristianum potius, ut Græcos Patres, aut Latinos Patres, alios ve cujuscunque generis omnes omittam. Themistius ipse jam supra Orat. 3. aliis verbis eandem sententiam complexus erat, ubi ait: Sane unumquodque eorum quæ in hominum vita sunt bonorum, periculo semper aliquo tectum & obvolutum videtur, nullumque est contrarii penitus expers ac sincerum: Nec absurde quidam scenicus Poëta dixit nullum in vita bonum esse, quod radice ab una, qualis arbor, prodeat, sed semper illi, quod malum est, adnascitur. Laudat igitur Themistius Imperatoris edictum, non eo solum nomine, quod religionis optionem liberam reliqueris, sed quod eadem lege qua id permittebat, grande istud arcanum (θεσμὸς ipse vocat oppositissimo vocabulo) ab Empedocle veteri Philosopho primum animadversum & literis proditum, de boni malique consilio & indissolubili nexu disertis verbis executus sit: aut si non disertis ille verbis, at ipso tamen effectu propositoque legis, (saltem ut Themistius proposito suo inserviens interpretatur) insinnaverit. De Empedocle Plutarchus ὡς ἐν θυμῷ testis, Παλίντροπον, inquit, ἀρμονίᾳ κόσμου, ἀπὲρ λυγρῆς καὶ τῆξ, καὶ τῶν ἀνδραπίνων καθαρὸν ἴδεν ἔδὲ ἀμιγές. Et post laudatum Euripidis eundem quem laudat & Theophrastus in eam rem locum, pergit: καὶ ὃς (ὡς ὁ Μένανδρος φησὶν) ἀπαντὶ δαίμων ἀνδρὶ συμπαραστυθεὶς, εὐθὺς γενομένη μυσταγωγὸς δὲ βίᾳ ἀγαθός: ἀλλὰ μᾶλλον (ὡς Ἐμπεδοκλῆς) διττῇ πνίς ἑκάστον ἡμῶν γεόμενον ὡς λαμβάνουσιν καὶ κατέρχονται μοῖραι καὶ δαίμονες. Et post prolatos Empedoclis versus (verbis ut pleraque sunt Empedoclis non usitatis quidem, sed id tamen ipsum quod Themistius hic, non obscure si quis attendat, innuentibus) ita pergit: ὥς τῶν ἑκάστου ἀνθρώπου τῶν παθῶν ἀνεκρεμάμενα διδρυμένης ἡμῶν πνίς γένε-*

γενέστω, καὶ διὰ τὴν πολλὴν ἀνωμαλίαν ἐχέσθης. *Cetera apud ipsum legantur. Themistii sententia sic exposita & extra controversiam posita, de verbis videamus, quæ etsi longe aliter accipienda quam voluit interpres, minima tamen & fere nulla mutatione sic scribenda censeo: ἀγαθὸς μὲν ἔν καὶ τῶν ἄλλων (ita malo quam τὸς ἄλλους, quod tamen ferri potest, nec sententia quam volumus incommodat) & νόμος προσήκει τὸν θεοῖσι τὸν αὐτοκράτορα, μάστιγι δ' οὖν (id est τῷ τῶν vel ἐκείνων οὖν) ἐκ ἐφίσησι μόνον &c. Dignus, inquit Imperator, quem venerantes admiremur, tum ob alia quæ lege illa continentur, tum præcipue, quod non solum religionis libertatem indulgeat, sed & æternas illas leges à Deo latas non minus perite, non ille (Imperator scilicet) per Jovem, (elegans hæc ἀνωμαλία, sed ὁπλίζοντις est dicenda, non intellecta præcipue decepit interpretem) quam vetus ille Empedocles explicet. Hactenus Mericus Casaubonus. Sane hæc mihi verisimiliora etiam visâ verborum Themistii expositio, quam quæ novissime ad illum locum allata à doctissimo editore his verbis: *Quovis ego pignore contenderim voces eas quæ proxime hæc ἐ Φαυλότερον Ἐμπεδοκλῆς sequuntur, & , μὰ Δία, ἐκείνῃ & παλαιῇ, inutile quodpiam glossema esse, qualia sane multa in Themistii textu irrepsisse animadvertimus, nam neque nullo modo cohærent cum oratione reliqua, & iis expunctis nihil admodum hic superest difficultatis aut salebrarum, unde se quisque expedire nullo negotio non possit. Gratulandum enim Imperatori ait ob sancitam in Religione tuenda libertatem, sed ab iis maxime, quorum jura ritusque dijudicat & explanat, nibilo deterius quam Empedocles olim fecisse perhibetur, quem ajunt ut refert Suidas consuetudine Deorum usum didicisse ex iis ὅπῃ τοῖς ἀνθρώποις χαίρουσι καὶ ὅπῃ ἀχθονται, cum ceteri mortales in explicanda Deorum natura & cultu conjectura solammodo & opinione, aut omnino errore ducantur. Ad hunc enim morem Jovianus Augustus, cum intelligat ad beneficia à sacrificiis (Eθνικῶν scilicet, quorum ritibus additum fuisse Themistium certum est) & à religione ad superstitionem facilem prolapcionem esse, sic paganorum ritus secernit à ceteris, ut istos eis condonet, illis interdicas: quod cum sapienter admodum sancitum sit, hos ipsos quorum in rem ea maxime cédunt, gratulari Imperatori oportet.**

CAPUT XIX.

De BASILIO Magno & Seleucienſi.

S. Basilii Magni atas & vita. 1. Scriptores de illo veteres, 2. Recentes. 3. Alii Basilii ultra triginta. 4. Editiones Basilii Magni operum Latina, Græcæ & Græcolatina. 5. Scripta singula in editionibus Græcolatinis comprehensa, cum variis observationibus. 6. Scripta Basilii vel quæ sub ejus nomine feruntur, & quæ in editionibus Græcolatinis non exstant. 7. Precatio ab H. Hammondo edita. Ibid. Index eorum ad quos scripsit & quorum in Epistolis meminit S. Basilii. 8. Index Homiliarum & Epistolarum S. Basilii, adscriptis ordine Alphabetico singularum initiiis. 9. De Basilio Seleucienſi ejusque scriptis. 10.

BASILIIUS, magnus ille Veritatis doctor a) atque Doctrinæ inprimis de Spiritu S. catholicæ Vindex & assertor præcipuus, natus Neocæsareæ, quæ ante Mazaca, in Pontica Cappadociæ regione circa A. C. 316. b) parentibus Basilio, communitum in illis locis virtutis Magistro c) & Emmelia: ne de avia *Macrina* dicam, cujus memoria inter sanctos 14. Januar. d) recolitur, quemadmodum parentum 30. Maji. e) Frater fuit *Gregorii Nysseni*, major natu: & *Naukratii* Monachi, *Petrique* Episcopi Sebasteni, & *Macrina* † sororis. Eloquentiæ & artium Magistros præclaros habuit Antiochiæ & CPoli *Libanium*, Athenis ubi *Juliano* †† com

a) ὁ μέγας τῆς ἀληθείας διδάσκαλος. Zachariæ Mytilænæ pag. 224. edit. Barthii, & κἀνχρημα τῆς Ἐκκλησίας, S. Athanasio Epist. ad Palladium Presb. T. 1. p. 734. ὁ ἐνδεὸς τῆς οἰκτιμένης Φωτῆς, Gennadio Epistola de prædestinat.

b) Vide Acta Sanctor. T. 7. Maji p. 658.

c) ὃν κοινὸν παιδευτὴν ἀρετῆς ὁ Πόντος τῆνικᾶρτα πρεβάλλετο. Nazianzenus Orat. 20. p. 324. Palladia quam matrem memorat Basilii Epist. 366. non fuit mater sed cognata quam matris loco veneratus est.

d) Hollandus in Actis Sanctor. T. 1. Januarii p. 952. seq. Meminit aviæ hujus suæ Basilii Epist. 79. p. 395.

e) Papebrochius T. 7. Act. Sanctor. Maji pag. 242. seq.

†) Vide Nicephorum X. 19. & Nyssenum in elogio *Macrinæ*.

†† commilitone in studio bonarum litterarum usus est, *Himerium, Proeresiumque*. Hinc cum in Ecclesia Cæsareensi Lectoris, Diaconi & Presbyteri muneribus functus esset, Monasticam vitam prætulit, similitate ipsi cum Episcopo suo Eusebio intercedente. f) In Ponti igitur solitudines secessit, atque ibi *Gregorii Nazianzeni* suavissima consuetudine est usus. Reconciliatus inde Episcopo suo, g) adhuc superstiti adjunctus, & A.C. 370. defuncto successit Ecclesiæque Cæsareensis Episcopus ordinatus die 14. Junii, * cum per annos octo h) illud sacrum munus gessisset, diem obiit supremum i) A.C. 379. Calendis Januarii.

. II. Scriptores veteres, de S. Basilii vita & laudibus consulendi.

Greg. Nazianzeni Oratio XX. quæ dicta est in S. Basilii funere. Ejusdem Epigrammata XII. in Basilium cum anonymi Græca pro-faria expositione, edita à Lambecio VIII. p. 366-371. Epitaphium carmen quod est quartum decimum ordine T. 2. Opp. Vindendus etiam Epist. 38. &c.

Gregorii Nysseni Oratio in laudem Basilii fratris, ἐν τῇ φιλίᾳ. Tom. 2. pag. 911.

Ephremi Syri, elogium S. Basilii, ipso superstiti adhuc scriptum, ut notavi lib. V. cap. 2. pag. 324. adde Combesis Bibliothecam Con-cionatoriam Tom. 7. pag. 9. seq.

H 3

Pseudo

†† Basilii Epist. 208, ad Julianum Imp.

f) Baërtius Act. Sanctor. T. 2. Junii p. 833. Sozomenus VI. 15. Gregorius presbyter in vita Nazianzeni p. 13. &c. In cremo delectatum esse Philoromi amicitia Basilium narrat Palladius in Lausiaca p. 121. Vide & quæ ipse de vita sua Monastica Basilium Epist. 79. ubi fratrem Gregorium (Nyssenum) secum vixisse in monasterio ad fluvium Iridem testatur. De Gregorio Nazianzeno autem intelligendus Epist. 141. quæ ὁ σκευὴ ἐκλογῆς καὶ φέρει βαδύ, τὸ τῷ χρεὶ σώμα, appellat, Multa de illius & Basilii amicitia Gregorius presbyter in Nazianzeni vita.

g) Idem Baërtius pag. 839.

* Hinc Martyrologia Basilii memoriam 14. Junii celebrant, ut Menologia Calendis Januarii.

h) Nazianzenus de Basilio: ὁκταετὴ λαοῖο θεόφρον ἡνία τείνας, apud Lambecium VIII. p. 368.

i) Baërtius loco laudato p. 873.

Pseudo Amphilocheus (saeculi IX. scriptor ut videtur) de vita & miraculis S. Basilii. Dixi de illo lib. V. cap. 12. pag. 505. sed jam addo partem ejus extremam quæ in Combesii editione non exstat, vulgatam ex Codice Vindobonensi à Lambecio VIII. pag. 366. adde pag. 382.

Joannes Damascenus Orat. 1. de imaginibus T. 1. edit. præclaræ Lequinianæ p. 327. laudat βίον βασιλείου & μακάριου δι' Ἐλλαδίου & αὐτοῦ μαθητῆς καὶ διαδόχου τῆς ἱεραρχίας *Vitam, B. Basilii scriptam ab Helladio discipulo ejus & successore.* Sed illa jam pridem intercidit, licet partem ejus ex Anastasii Bibliothecarii versione legisse se MS. testatur Baronius ad Martyrolog. Rom. ad Calendas Januarii.

Simeon Metaphrastes de S. Basilio, (quem Græce MS. testatus est se habere Heribertus Rosvveidus,) & *Græcorum Menaæ* 1. Januar.

Gregorius presbyter in vita Greg. Nazianzeni.

Johannes Euchaitensis, *Philothheus* CPol. *Nicolaus Cabasilas*, *Theodorus Metochita*, *Matthæus Camariota* in tres Hierarchas qui sunt Basilii, Nazianzenus & Chrysostomus, & quorum memoriam junctim celebrant Græci 30. Januarii. Ex his solus *Philothheus* editus est, cæteri MSti adhuc feruntur, ut dixi lib. 5. c. 15. p. 558.

Philostorgius VIII. 11. 12. 13. *Socrates* IV. 26. *Sozomenus* VI. 15. *Triparsita* VII. 36. *Nicephorus* X. 17. seq. &c.

Photius Cod. CXLI. seq. Bibliothecæ.

Hieronymi c. 116. *S. E. Theodoret* IV. 19. & præf. in Canticum *Augustini* 1. contra Julian. Pelagianum, *Suida*, *Gaudentii* Brix. *Vincenzii* Lerinensis & *Theodori Prodromi* loca S. Basilii operibus à Parisiensibus præmissa sunt.

III. Scriptores recentiores.

Jo. Baptista Mantuani de vita S. Basilii libri II. carmine Heroico.

Erasmus lib. XXVIII. edit Londinensis, Epistola 7. ad Jac Sadoletum quæ loco præfationis præmittitur editioni Græcæ Basilii A. 1532. Vide etiam lib. XXIX Epist. 90. seq.

Oratio de S. Basilio inserta T. 3. declamationum Witebergensium. pag. 716. seq.

Godfridus Hermantius (Tillemontii memoriis tunc adhuc ineditis usus) in vita Basilii & Nazianzeni Gallice scripta, Paris. 1674. 4. duobus Voluminibus. Laudat Baërtius eaque usum se proficitur T. 2. Act. Sanctor. Junii p. 810.

Tille-

Tillemontius tomo IX. memoriarum Historiæ Ecclesiasticæ, edito Paris

1703. 4.

Franciscus Bærtius in vita Basilii T. 2. Act. Sanctor. Junii p. 807. seqq.

Matthæus Raderus in viridario Sanctorum p. 24. seq.

Omitto velut notiss. Centurias Magdeburgenses Centuria IV. Baroniumque & alios Annalium & Historiæ Ecclesiasticæ scriptores, atque Eliam du Pin Tomo secundo Bibliothecæ suæ & cæteros qui de Scriptoribus Ecclesiasticis egere. Antonius Possevinus in Apparatu sacro etiam de Codicibus scriptorum Basilii manu exaratis qui in Bibl. Augustana, Messanenfi & Monachienfi existant, monet, atque in versiones varias scriptorum Basilianorum observationes complurescum Lectore communicat.

Abrahamus Scultetus parte IV. Medullæ Patrum.

Guil. Caveus in vitis primitivorum Patrum Ecclesiæ, Anglice scriptis, & deinde translatis in linguas Belgicam atque Germanicam T. 2. edit. Germanicæ p 504--598. Brem. 1704 4.

D. Theophilus Spizelius in veteri Academia Jesu Christi p. 73. seq.

IV. Alii Basilii ultra XXX.

Basilus *Abbas* S. Lauræ prope Hierosolyma. Vide infra, Maleinus.

Basilus *Achridenus*, vide infra, Thessalonicensis.

Basilus *Amasenus* in Cappadocia Episcopus & Martyr Nicomedie A. C. 322. de quo Henschenius in Actis Sanctor. T. 3. April. 26. pag. 416. seq. Acta illa fabulosa videntur Valesio pag. 208. ad Euseb.

Basilas sive Basilus arcis Mechæ * atque inde ab A. C. 336. quo Marcellum in Synodo CPol. depositum constat, *Ancyranus* Episcopus de quo Hieron. de scriptor. Eccles. c. 89. Plura de eo Tillemontius T. 7. memor. Ecclesiastic. Cum Arianis non fecisse probat D. Ittigius o *maxæ* *ms* appendicæ ad lib. de hæresiarchis Seculi I. & II. p. 453. seq.

Basilus *Ancyranus* Episcopus junior qui in Synodo Nicæna II. A. C. 787. Confessionem obtulit quæ existat T. 3. Concilior, edit. Binianæ pag. 481.

Basilus *Antiochenus* Episcopus A. C. 456. & 457. cuius meminit Nicephorus XV. 19. Simeonis Eremitæ ad eum Epistola apud Evagrium

* Non *artis Medicinæ* ut in libro Hieronymi A. 1700. Helmstadii excuso legas.

grium lib. II, cap. 10. Ad eundem Basilium scripsit Leo Imp. & Leo I. Episcopus Rom. & Baradatus teste Ephraimo apud Photium Cod. 229. sub fin.

Basilius *Aquarum Sextiarum* Episcopus, cujus meminit Honoratus in vita Hilarii Arelat. c. 22.

Basilius junior *Ascesa*, cujus vitam scripsit Gregorius ejus discipulus clarus temporibus Leonis sapientis Imp. Exstat in Actis Sanctor. T. 3. April. 26. adde Lambecium VIII. p. 359.

Basilius *Bicantiorum* presbyter, de quo Moschus in prato spiritali cap. 40.

Basilius *Bulgaretonus* * Imperator ab A. C. 976. ad 1025. de cujus Novellis Constitutionibus dicam libro VI.

Basilius *Cæsarensis* ** junior cujus inediti commentarii ad Orationes Nazianzeni, Constantino Porphyrogeneto dicati exstant in variis Bibliothecis, ut Coisliniana p. 296. & in tribus Codicibus pag. 298. seq.

Basilius *Chrysostomi* qui eilibros de Sacerdotio dicavit, familiaris, jam Episcopus circa A. C. 372. adeoq; à Seleuciensi qui annis sexaginta amplius post floruit, haud dubie diversus, licet aliud visum sit viris quibusdam doctis, secutis Photium Cod. 168. Confer Tillemonium T. 15. memor. Hist. Eccles. p. 340. Et quæ infra in Basilio Raphanensi.

Basilius Irenopolitanus in *Cilicia* Episcopus, à quo Nestoriani dicti *Βασιλειανοί* ut notavit Mich. le Quien ad Jo. Damascenum T. 1. pag. 100. De ejus Historiæ Ecclesiasticæ libris tribus, Photius Cod. 42. Vide quæ dixi lib. V. cap. 4 pag. 114. Ejus opus contra Archelaum Coloniam in Armenia presbyterum memorat Svidas: contra Joannem Scythopolitam Photius Cod. 107.

Basilius *Confessor*, Episcopus *Cretensis* & dein Thessalonicensis, de quo Bollandus ad Calend. Februar. Tom. 1. p. 242. sq.

Consules Cæcina Decius Basilus *** A. C. 463. & Cæcina Decius Basilus junior Ao. 529. tum Flavius Basilus Ao. 480. & Flavius

* Vide Allatium p. 230. ad Georg. Accropolitam.

** Vide quæ de illo lib. V. c. 13. p. 540. Cavenus hunc refert ad A. C. 675. sed junior est Constantini Porphyrogeniti ætate scripsit. A Sambuco vocatur Thessalonicensis, sed ipse se Basilii Cæsarensis *κοινωνὸν καὶ ὀνόματι* καὶ *Θεῶν* appellat.

*** Ad hunc scribit Sidonius.

vius Basilii junior A. 541. ultimus privatorum qui consulatum ordinarium gesserit, nomenque anno dederit. Vide Victorii Canonem Paschalem. p. 69.

Basilii *Ephesi* Episcopus A. C. 434-444.

Basilii *Hierosolymitanus* Patriarcha, cujus Epistola Synodica ad Imp. Theophilum qui ab A. C. 829. ad 841. rebus præsuit, exstat in Combefisii manipulo Orig. CPol. p. 110.-145. Paris. 1664. 4.

Basilii *Irenopolitanus*, perperam à Cilice distinguitur in Chartophylace clarissimi Cavei (qui id recte deinde emendavit) & in pandectis Hendreichii Brandenburgicis.

Basilii *Isauria* Episcopus, idem cum Seleuciensi.

Basilii *Larisse* in Thessalia Metropolitanus Baluz. pag. 886. novæ collect. Concil.

Basilii *Macedo* Imp. ab A. C. 866. ad 889. de cujus κεφαλαίαις παρασκευαίς dixi lib. V. c. 5. p. 572. seq. De ejus variis Constitutionibus & Legibus, aliisque scriptis ad Jura spectantibus differendi locus erit libro VI. quemadmodum & de Novellis Basilii *Porphyrogeniti* Imp.

Basilii *Magneſia* Episcopus interfuit Concilio Nicæno II. T. 3. Binii pag. 516.

Basilii *Magus*, de quo Gregorius Magnus lib. 1. dialogor. p. 1331. seq. T. 1. Opp. & Cassiodorus IV. 2. Var.

Basilii *Maleinus* S. Lauræ prope Hierosolyma archipresbyter & Abbas cujus ἀσκητικὴ ὑποτύπωσις, * & libellus quo probat *Asceta* non esse captanda honoraria nec honores ambiendos, MS. Græce in Bodlejana Bibl.

Basilii *Asceta*, *Marciani* discipulus, à quo conditum Monasterium in Seleucobelo civitate Syriæ narrat Theodorus Histor. religios. cap. 3. inter discipulos ejus *Sabinum*, miramque & hujus abstinentiam prædicans. Eundem cum Basilio Seleuciensi illum facit Baronius ad A. C. 382. n. 68. sed rectius, distinguendum esse monet Tillemontius T. 15. memor. p. 341.

Basilii *Megalomites*, cujus ænigmata Græce exstant MS. in Bibl. Bodlej.

Basilii *Monachus* Cappadox cujus fertur responsum sive ἀναφορά ad Nicetam Metropolitam Thessalonicensem circa A. C. 1200.

I.

Basilii

Libri V. Pars 4.

* ὑπότυπωσις illa sive descriptio Vitæ Monasticæ Latine exstat in Bibliothecis Patrum, interprete Jac. Pontano.

Basilii Nicomediensis Martyr. Supra in Amaseno. De aliis Basiliiis *Martyribus* octo vel novem, Baronius ad Martyrolog. Romanum.

Basilii Patricii & præfectus Cubiculi, cujus Naumachica hæcenus inedita dabo Græce infra.

Basilii Pegoriotæ qui inter Melodos Græcæ Ecclesiæ laudatur à Leone Allatio, & qui plura de eo dicet, Rev. Urbano Gotfrido Sibero.

Basilii Philippiensis cujus homilia in præsentationem B. Virginis in templo, MS. Græce in Bibl. Bodlei.

Basilii Pisidæ Episcopus, Iconomachus, in quem invehuntur Patres Synodi VII. actione 1. T. 1. Binianæ edit. A. 1618. p. 482.

Basilii presbyter, cujus vita auctore incerto in T. 3. Act. Sanctor. Martii 22. pag. 380. Latine, & Græce ad Voluminis calcem.

Basilii patricii & præfectus Prætorio sub Rege Odoacro. Vide Baronium ad A. C. 483. n. 10. seq.

Basilii Raphanensis in Syria Episcopus qui A. C. 381. Synodo CPol. subscripsit. Hunc Basnagius ad A. C. 382. 6. putat esse illum cui Chrysostomus libros de Sacerdotio inscripsit.

Basilii Ruffiæ Imperator cujus Epistolam de translatione reliquiarum suæ Matris allegat Allatius contra Hottingerum p. 177. seq.

Basilii S. Saba Archimandrita Romæ, ad quem Theodori Studitæ Epistolæ 35. libri I.

Basilii Seleuciensis de quo infra hoc capite.

Basilii Episcopus Sycomæzani (al. *Sycaminanus*) qui interfuit Synodo CPol. sub Menna A. C. 536.

Basilii Sylei Episcopus, qui interfuit Synodo septimæ sive Nicænæ II. A. C. 787. celebratæ. Vide T. 3. Binianæ edit. p. 515.

Basilii Achridenus, Archiepiscopus *Thessalonicensis* cujus responsio ad Epistolam Hadriani IV. Papæ in jure Græco Rom. p. 307. & apud Allatium de consensu p. 658. & post Jo. Zonaram in Canones Concilior. 783. Ejusdem Basilii ad quæstionem de conjugio duorum fratrum cum amita consobrini à magno Dyrrachii Sacellario propositam existat in jure Græco Rom. p. 309. & 408.

Basilii Trajanopolitanus in Thracia, qui interfuit Concilio Chalcedonensi.

V. Editiones Operum Basilii Magni.

GRÆCÆ.

Basil. 1532. fol. cum præf. Erasmi, apud Froben. In hac editione sunt

sunt Homiliae in Hexaëmeron, in Psalmos, & aliae variae homiliae XXIX. Liber de Spiritu S. & Epistolae.

Venet. 1535. fol. apud Steph. Sabium, in quo volumine sunt Ascetica, Ethicaque & de Virginitate & contra Eunomium libri quinquaginta.

Basil. 1551. fol. cum praefatione Graeca Jani Cornarii ad Julium Numburgensem Episcopum. In hac editione continentur: In Hexaëmeron homiliae undecim. In Psalmos homiliae XVII. Variae homiliae XXIX. Liber de Spiritu S. Epistolae Basilii & Nazianzeni CLXXX. Ἀσκητικῶν λόγοι septem. De judicio DEI. De fide. ἡθικῶν ὅροι LXXX. Ἑρωτημάτων ἀσκητικῶν κατὰ πλάτωνα ὅροι LV. ἑρωτημάτων ἀσκητικῶν κατ' ἐπιπικλήν ὅροι CCCXIII. Ἐπιτίμια διάφορα sive poenae variae Ecclesiasticae delinquentibus Monachis & κατονικαῖς constitutae. Constitutiones Asceticae XXXIV. Epistola ad Chilonem. Alia ad Monachum praevicatore, De baptismo libri II. Liber περὶ τῆς αὐτεξουσίας, de libero arbitrio. Alius de virginitate. De paradiso liber & libri V. adversus Eunomium.

LATINÆ.

Paris 1520. fol. apud Ascensium.

Colonia 1531. fol. apud Cervicornum, quam editionem persequitur Gesnerus in Bibl.

Basil. 1540. fol. apud Hervagium cum praefat. Wolfgangi Musculi. Hanc editionem praeter Gesnerum recensent Bellarminus de S. E. & B. Gerhardus in Patrologia.

Basil. 1552. fol. edente Jano Cornario.

Basil. 1565. fol. apud Jo. Oporinum, cum eadem Musculi praefatione, qui in hac editione scholia in Psalmos, & enarrationem in sedecim capita Esaiæ, & Epistolas quasdam adjunxit.

Parisiensis Godfridi Tilmanni 1566. fol. quæ recusa est

Antwerp. 1568. fol. apud Philippum Nutium. Hanc editionem recenset Possevinus in Apparatu Sacro.

Paris. 1571. fol. apud Sebast. Nivellium: prioribus nitidior, pleniorque & castigatior, quam secuta Parisiensis apud Sonnum A. 1603. fol.

Postrema Antvverpiensis 1616. curante Andrea Schotto fol. repetita Coloniae 1618. fol.

Denique Franciscus Combesius tum in Ecclesiaste Græco Paris. 1674.
4. tum in Bibliotheca Concionatoria ibid 1662. fol. varias
Basilii Homilias Latine à se vel recensitas vel de integro versas
Latine edidit.

Germanica.

Ingolstadt. 1591. fol. Schvveikhardo Comite Helfensteinienſi inter-
prete.

GRÆCOLATINÆ.

A. 1618. *Paris.* fol. 2. Vol. ex officina Nivelliana. Hæc insignis & ni-
tida, emendataque editio recensetur à Philippo Labbeo T. 1. de
scriptor. Eccles. p. 177. seq. & ab Hendreichio in pandectis Bran-
denburgicis, sed qui multa confuse ac falso de editionibus Ba-
silii scriptorum tradit. Qui hanc Parisiensem editionem cura-
runt Fronto Ducaus & Fed. Morellus, testantur se usos editione
Græca Anni 1551. collata cum MSS. à Richardo Montacutio.
Ducæ notæ, quibus versiones passim castigantur, implent in Ap-
pendice Tomi II. paginas 118. hinc succedunt exiguæ Fede-
rici Morelli pag. 119-126.

1638. *Paris.* fol. 3. Vol. minus nitida, minusque emendata, neque
ulla re alia auctior. Hanc recenset Casimirus Oudinus in sup-
plemento de Scriptoribus Eccles. p. 42. seq. qui etiam novam
siciographiam subjicit ordinis quo ipse optet opera S. Basilii recu-
di, ut primo tomo Homiliæ, altero libri & tractationes, tertio
Epistolæ, Liturgia & alia quædam in prioribus non obvia ex-
hibeantur.

Novam Basilii operum editionem molitus pridem fuit *Franciscus Com-
besius*, cumque edendi ipsius vasti operis occasio deesset, castiga-
tiones saltim suas ex variis Codicibus MSS. & observationes va-
rias ad paginas editionis Paris. 1618. vulgare instituit, variaque
inedita S. Basilii monumenta passim inseruit. Sed A. 1679. 23.
Jun. ætat 74. operi immortuo Combesio observationes illæ
eodem adhuc anno publicatæ, & ArchiEp. Parisiensi Francisco
Harlæo inscriptæ sunt à Paulo de Golefer, Ord. Prædicatorum.
Titulus Operis est: *Basilii Magnus ex integro recensitus, textus fide
optimorum Codicum ubique castigatus, auctus, illustratus, emendatus, ver-
siones recognita &c.* Paris. 1679. 8. duobus Vol.

Me-

Memini & *Wilhelmum Ernestum Tenzelium* τὸν μακροχρόνιον, multis annis, & beatissimum desideratissimumq; *Godfr. Olearium* nostrum aliquando de nova Basilii editione concinnanda cogitasse, & in eam rem varia collegisse subsidia, sed utriusque doctos conatus properans fatum antevertit.

Novam nunc S. Basilii editionem eruditi Monachi Benedictini, quibus tot præclarissima monumenta Ecclesiastica debemus, jubent expectare ab insigni sodali suo *Juliano Garnierio*, postquam alter qui ex eodem ordine ornandæ huic spartæ præfectus antea fuerat, *Jacobus Lapius*, jam A. 1693. 29. Dec. fatis concessit.

VI. Basilii Magni scripta quæ exstant, in utraque edit. Græcolatina Paris.

- I. Εἰς τὴν ἑξαήμερον, in *Hexaëmeron Homilia IX*. Ex his pleraque ad verbum expressit *S. Ambrosius* libris VI. a) in *Hexaëmeron*, qui etiamnum supersunt. Eisdem *Eustathius* sive *Eustachius* (Afer) vir disertissimus ita interpretatus in Latinum, ut ingenium doctissimi viri (Basilii) sacundia sua viribus æquiparasse videatur, qui usque ad hominis conditionem novem libros tetendit, ut notat *Cassiodorus* cap. 1. divinæ. Lect. Quæ versio sorori *Syncretice Diaconissæ* b) ab *Eustathio* dicata & memorata etiam *Sigeberto Gemblacensi* c. 21. de S. E. & *Bedæ* sive *Junilio* præf. in *Genesin*, prodiit *Nicolao Fabro* curante, exstatque in *Bibliotheca Patrum Paris*. 1654. Tomo I. atque in *Latinis S. Basilii editionibus* novissimis.

Dionysii quoque *Exigui* versionem *Clariss. Cavens* & ante eum *Possevinus* & *Elias du Pin* memorat. Sed vereor ne *Greg. Nyssenus* quem a *Dionysio* latine redditum constat, memoriæ, eorum observatus; vel, ut B. Doctori meo *Tho. Ittigio* observatum, ver-

I 3

in-

- a) *Homilia prima* Basilii respondet primis sex libri primi *Ambrosii* capitibus, secunda capitibus reliquis quatuor ejusdem libri. Tertia libro integro secundo. Quarta capitibus primoribus quinque & Quinta cæteris duodecim tertii libri. Sexta libro quarto. Septima libri quinti capitibus prioribus undecim. Octava posterioribus. Nona denique libro sexto.

- b) Hæc *Syncretice*, cujus ut æqualis suæ *Sedulius* in præf. Operis *Paschalis* meminit, non confundenda cum *S. Syncretice* antiquiore, de cujus vita dixi inter scripta *S. Athanasio* supposita lib. 5, cap. 2, n. 84.

ba Tilmanni non recte intellecta illos induxerint, ut Basilium quoque ab eo verum affirmarent. Inter recentiores primus Basilium interpretatus est Latine *Johannes Argyropylus*, cujus versio in operibus Basilii A. 1565. fol. Latine Basileæ vulgatis, & à *Godfrido Tilmanno* recognita cæteris Latinis in Græcolatinis Basilii editionibus occurrit.

Hinc *Joachimus Perionius* Parif. 1552. in cujus interpretatione plura notat ac reprehendit *Possevinus* Tom. 1. Apparatus sacri pag. 184. seq.

Jani Cornarii versionem invenies in editione operum Basilii Latina. Basil. 1552. fol. Eamque passim præfert *Fronto Ducæus* in notis ad hoc Basilii opus.

Victorini Strigelii interpretatio separatim lucem vidit Lipsiæ 1566. 8. Laudant Basilium in Hexaëmeron certatim veteres, Nazianzenus, c) Nyssenus, d) Hieronymus, e) Photius, f) Svidas, g) aliique. Ante Basilium in Hexaëmeron quæ scripsere, temporis injuria interciderunt omnes præter Philonem Judæum, ut Rhodon Tatiani discipulus, Hippolytus & Origenes Hieronymo laudati, Justinusque Martyr & alii complures quos Anastasius Sinaita h) commemorat. Post Basilium scriptores hujus argumenti tulere ætatem Græci scriptores Nyssenus, Eustathius, Anastasius, Johannes Philoponus.

Homilia X. & XI. de opificio hominis, quæ velut Basilii in Græcis editionibus pluribusque MSS. ut in Cæsareo apud Lambec. III. p. 122 & in versionibus Cornarii, Perionii, Strigelii, atque in latinis Basilii editionibus plerisque à Wolfg. Musculi Argyropolum supplere studentis interpretatione subjiciuntur, in Græcolatinis omissæ sunt, quoniam multi veterum testantur Basilium non ulte-

e) Nazianzenus Orat. 20. in S. Basilium: ὅταν τὴν ἑξαήμερον αὐτῇ μεταχειρίζομαι, μετὰ τῷ κτιστῇ γίνομαι.

d) Nyssenus in Hexaëm. T. 1. pag. 5. cum dixisset se neutiquam velle ἀντιδογματίζειν τῷ ἁγίῳ Βασιλείῳ περὶ τῶν κατὰ τὴν κοσμογονίαν αὐτῷ φιλοσοφούντων, subiungit: αἰδ' ἐκείνα μὲν κεκρατήθω, καὶ μόνῃς τῆς θεοπνεύστῃ διαθήκῃ τὰ δευτερεία φερέθω.

e) Hieron. Catalogo c. 116. & Epist. 55. f) Photius Cod. 141. g) Svidas in Basilien. Vide & Socratem IV. 26.

h) Anastasius 7 in Hexaëm. cujus verba Græce produxit V. C. Michaël le Qvien ad Damascenum T. 1. pag. 174. Alium ex libro 1. *Fronto Ducæus* in limine notarium ad Basilium.

ulterius progressum, nec de hominis structura tractasse. Tamen illas post longum morbum à Basilio revera additas, eiqve adeo vindicandas esse contendit *Franciscus Combesius*, qui eas è MSS. emendavit & supplevit, & cum argumentis quæ in Codice Regio præfigurantur in capita distinctas addita nova versione sua notisque dedit T. 1. Basilii recensiti, pag. 458 seq. subjunctæ etiam pag. 524. homilia de paradiso, quæ inter diversas est trigesima & T. 1. pag. 625. edit. Græcolat. A. 1618. legitur. Certe Homiliam X. & XI. à Greg. Nysseno adjunctas Basilii operi non esse, docet *Iulianus* quem ab eo supplementi Basiliani loco habemus liber de opificio hominis, & inter cujus opera illæ duæ Homiliæ I. 1. pag. 139. 157. leguntur cum versione *Petri Francisci Zini*.

II. *Ὁμιλίαι Homilia XVII. in Psalmos.* Hoc est præter unam proœmii loco præmissam, singulæ in Psalmum VII. XXIX. * XXXII. XXXIII. XXXVII. XLIV. XLV. XLVIII. LIX. LXI. & binæ in Psalmum XIV. XXVIII. CXIV. Illa quam proœmii loco præmissam dixi, ex *Rufini* versione solet præfigi Latine *S. Augustini* Enarrationi Psalmorum, etiam in novissima editione ab eruditis Monachis Benedictinis curata, Tomo IV. Homilias universas septendecim Latine vertit *Godfridus Tilmannus*, cum cujus interpretatione exstant in Græcolatinis & postremis Latinis Basilii editionibus. Ante Tilmannum easdem transtulerant *Raphaël Volaterranus* cujus versio legitur in latinis quibusdam editionibus ut Basileensi 1565. fol. & *Janus Cornarius*, quæ occurrit in editione Latina Anni 1552. Plura ex his homiliis afferuntur in Catena Græcorum Patrum ad Psalmos Corderiana, nonnulla etiam præterito Basilii nomine.

III. Homiliæ diversi argumenti XXXI.

I. *Περί νηστίας de jejunio.* Incipit: *σαλπιατέ, Φησιν, ἐν νεομηνίαις.* Vertit *Erasmus*. ** Solita hæc homilia in Græcorum Ecclesiis legi

* secundum Hebraicam editionem in Psal. 7. 15. 29. 30. 33. 34. 38. 45. 46. 49. 60. 62. & 116.

** *Falstuf Labbeus* qui T. 1. de Scriptor Eccles. p. 177. homilias XXXI Erasmo interprete exhiberi scribit, cum duas tantum primores *Erasmus* verterit. *Erasmi* versionem, non *Galesinii* servarunt editiones Latinæ & Græcolatinæ operum Basilii. Homiliæ octo Basilii ex versione *Antonelli Arcimbaldi* prodierunt Latine Mediolani 1569. 4. sed illæ jam mihi non sunt ad manus, uti nec Gallica *S. Sulpicii* (Paris 1580. 8.) nec Italica *Galeazzi Sessa* interpretatio.

- legi Dominica Quadragesimæ sive in εορβάσει τῶν ηγσειῶν. Separatim prodiit Græce Helmstad. 1666. 4.
2. Περὶ ηγσειᾶς *de jejunio, secunda*. Incipit : ὦ θγαλῶτε, Φησὶν, ἱερῆς τὸν λαόν. Vertit idem *Erasmus*. Lecta hæc homilia in Græcis Ecclesiis * 1ῃ ὠδρασκευῇ τῆς τυρανῆς sive feria sexta post Cineres, (al. pridie diei Cinerum.) Prodiit Græce cum priore Lovan. 1563. 4. Parisi 1579. 8. & ex interpretatim *Erasmii* Friburg. 1532. & ex *Petri Galefinii* versione Rom. 1587. 4. & Monachii 1613. 12.
3. Ἐἰς τὸ πρῶτον σπουδῆ. In illud: Deut. XV. 9. attende tibi ipse. Incipit : ὁ λόγος τῶν χερῶν δίδωκεν ἡμῖν ὁ κτίστης ἡμᾶς ὁ Θεός. Vertit præter *Franciscum Craneveldium* Lovan. 1534. 8. *Godfridus Tilmannus* : atque in Ecclesiaste suo Græco *Franciscus Combesius*. Allegat S. Maximus ad Dionysium Arcopag. T. 1. p. 29.
4. Περὶ εὐχαριστίας *de gratiis DEO agendis*. Incipit : ἡκούσατε τῶν ρημάτων ὁ Ἀποστόλος. Vertit *Godfridus Tilmannus*.
5. Ἐἰς τῶν μάρτυρα Ἰουλίτην, in *Julittam* quæ martyrion Cæsareæ subiit. Incipit : ἡ μὲν ὑπὸ θεοῖς τῆς Ἐκκλησίας. Meminit Martyrologium Romanum 30. Jul. & Svidas in Βασιλείῃ. Vertit *Godfridus Tilmannus* & ante *Tilmannum Janus Cornarius*. Occurrit & in Ecclesiaste Græco *Combesii*.
6. Περὶ πλεονεξίας in illud *Luce XII. 18*. Destruam horrea mea &c. *De avaritia*. Incipit : διαλέξτε τὸ εἶδος τῶν πειρασμῶν. Ante *Cornarium*, vertit *Raphael Volaterranus*, cujus interpretatio in Græcolatinis editionibus hinc inde emendata à Frontone Ducæo. Volaterrani versio Homiliarum Basilii lucem vidit apud Ascensium Parisi. 1520. fol. Colon. 1531. fol.
7. Πρὸς τὰς πλετύντας sive κατὰ πλετύντων in divites ad *Luc. XVIII. 22*. Incipit : Ἐιρηται καὶ πρῶτον ἡμῖν. Vertit *Volaterranus*, & *Cornarius*.
8. Ἐν λιμῷ καὶ ἀνυχμῷ tempore famis & siccitatis dicta homilia in divites anaroi. Incipit : λίαν ἐρευζεται. Vertit *Volaterranus* & *Cornarius*.
9. ὅτι ἐκ ἐστὶν αἰτίαι τῶν κακῶν ὁ Θεός. Quod *DELLS* non est *auspior malorum*. Incipit : πολλοὶ τῆς διδασκαλίας οἱ πρόποι. Verterunt *Volaterranus* & *Cornarius*. Vidi & Gallicam versionem excusam, Rothomag. 1584. 8. 16, κατὰ
- † Vide *Combesii* Basilium recensitum T. 1. p. 85. 91. τυρανῆ Græcis, quæ Latinis Dominica Quingvagesimæ, ut Allatio, Gangioque notatum.

10. Κατὰ ὀργιζομένων, *de ira sive adversus irascentes*. Incipit : ὡς περ
ἔστι τῶν ἱατρικῶν ὑποφωτισμάτων. Verterunt iidem Volaterranus
& Cornarius. Prodiit & separatim Græce & Lat. Paris. 1587. cum
interpretatione *Gentiani Herveti*.
11. Περὶ φθόνου *de invidia*. Incipit : ἀγαθὸς ὁ ὁσός. Verterunt Volater-
ranus & Cornarius, & *Franciscus Craneveldius*, Lovan. 1535. 8. *Gentianus*
item *Hervetus*.
12. Εἰς τὴν δέχην τῶν παροιμιῶν, *In principium Proverbiorum*. Incipit :
ἀγαθὸς ὁ τῆς εὐπειθείας μισθός. Verterunt Volaterranus & Cornarius.
13. προερεπτική εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα. *Exhortatio ad baptismum & peni-
tentiam*. Incipit : ὁ μὲν σοφὸς Σολομών. Vertit Volaterranus.
14. Κατὰ μεθύοντων, *in ebrietatem & luxum*. Incipit : κυεῖ μὲν με πρὸς
τὸν λόγον. Vertit Volaterranus, cum cujus interpretatione sepa-
ratim etiam prodiit hæc Homilia, Kiloniæ 1675. 4. adjunctis
aliis ebrietatis descriptionibus & accusationibus, variorum scrip-
torum Græcorum, Latinorumque. Interpretatus præter *Cornari-
um* etiam est *Franciscus Craneveldius* Lovan. 1538. 8. & *Simon*
Stenius Heidelberg. 1594. 8.
15. Περὶ πίστεως, *de fide sive de Trinitate*. Incipit : Θεὸς μνηστὴρ μὲν
δυνατὸς. Verterunt Volaterranus & Cornarius.
16. Εἰς τὴν δέχην ἧ κατὰ Ἰωάννην Ἐυαγγελίου. *In prima verba Evangelii
Johannis*. Incipit : πᾶσι μὲν ἡ τῶν Ἐυαγγελίων Φωνή. Verte-
runt iidem. Allegatur à Pachymere præfem. ad Dionysium
Areop.
17. Εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα, *in Sanctum Baptisma*, sive ut rectius etiam
in MS. Segvierianæ sive Coislilianæ * Bibl. inscribitur : ὅτι ἔ-
στιν Πνεύματι, *de Spiritu S.* Incipit : ὁ βαπτίζων εἰς Τριάδα
βαπτίζεται. Verterunt Volaterranus & Cornarius. Prodiit sepa-
ratim Helmstadii A. 1613. 8. Græce & Latine edente Joanne à
Fucht.
18. Εἰς Βαρλαάμ μαρτυρεῖ. *In Barlaam Antiochenum martyrem*.
Incipit : πρὶν μὲν τῶν ἁγίων οἱ θάνατοι. Meminit Martyro-
logium Romanum 19. Nov. & Svidas in βασιλείῃ. Verterunt
Volaterranus & Cornarius. Ex Volaterrani versione legitur etiam
apud Surium ad 19. Novemb. Quod vero Combesius Tom. 1.
Basilii

Libri V. Pars 4.

* Vide Cl. Montfauconi Catalogum MSS. p. 117.

Basilii restituti pag. 182. ait Chrysostomi in Barlaamum nusquam comparere, fefelliteum memoria, exstat enim T. 1. Operum Chrysostomi edit. Ducæi p. 783. & T. 5. Savil. p. 493. atque incipit: συνεκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἱερὰν πάντη ἐορτὴν καὶ παγγηγυρὲν ὁ μακάριος Βαρλαάμ.

19. Εἰς μάρτυρα Γόρδιον, in *Gordium Martyrem*, militem Cæsariensem. Incipit: νόμος ἐστὶ φύσεως ταῖς μελίωσιν. Verterunt *Volaterranus* & *Cornarius*. Meminit *Martyrologium Romanum* 3. Jan. Damascenus in parallelis & *Svidas* in βασιλείῃ. Exstat etiam Latine apud *Bollandum* & *Surium* ad 3. Januar. ex *Volaterrani* versione.

20. Εἰς τὰς ἀγίας ποταρχοῦς μάρτυρας, in *XL. sanctos Martyres*. Incipit: μαρτύρων μνήμης τίς ἂν γένοιτο κόρος τῷ φιλομάρτυρι. Meminit *Martyrologium Rom.* 9. Martii, Damascenus in parallel. & *Svidas* in βασιλείῃ. Græce cum nova versione sua & notis edidit *Gerhardus Vossius* ad Gregorii Thaumaturgi calcem, pag. 75. Moguntia 1604. 4. & *Simon Stenius*, Heidelberg. 1614. 8. Vertit & *Petrus Morinus*, inter cujus opuscula Latine vidit lucem Paris. 1675. 12. pag. 226. Ante Morinum, Vossium, Steniumque verterunt *Cornarius*, & cujus versio apud *Surium* ad 9. Martii, & in Græcolatinis Basilii editionibus exstat; *Volaterranus*. Vossii versionem exhibent *Acta Sanctor.* T. 2. Martii p. 25.

21. ῥηθεῖται ἐν λακίζοις, *Homilia dicta in Lacizis*, in aliquot Scripturæ loca & de personis non acceptandis, fugiendaque ira, & invidia & avaritia. Incipit: ἀνταγωνίζεται ὁ ἐχθρός. Verterunt *Volaterranus* & *Cornarius*. Citat aliquoties Damascenus in parallelis.

22. Περὶ ταπεινοφροσύνης, de *humilitate*. Incipit: ὁφείλει ἄνθρωπος ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ δόξης μεμενημένος. Verterunt iidem.

23. Περὶ τῆ μη προσηλωθῆναι τοῖς βιωτικοῖς, non adhaerendum esse rebus secularibus, & de incendio extra Ecclesiam orto. Incipit: ἐγὼ μὲν ἔμην. Verterunt iidem, *Volaterranus* & *Cornarius*.

24. Πρὸς τὰς νέας, ὅπως ἂν ἐξ ἐλληνικῶν ἀφελοῦντο λόγων. Ad adulescentes (confobrinos) de gentiliū libris cum fructu legendis. Incipit: πολλὰ μὲν τὰ ὀρθοκαλῶντα ἐστὶ. Eximiam hanc dissertationem præter *Volaterranum*, *Cornarium*que verterunt 1.) *Leonhardus Aretinus*, cujus interpretatio Colutio Salutato dicata, sine loci annique nota ante duo circiter sæcula prodiit in 4. & *Argen-*

gentorati 1537. 4. nec non Græcis additis curante *Hierom. Brunello*, S. I. Romæ 1594. 12. 2.) *Justinus Goblerus* qui cum aliis opusculis consimilis argumenti edidit utraqve lingua, notasque addidit Basil. 1537. 8. 3.) *Franciscus Craneveldius*, qui Latine edidit cum homilia Basilii de invidia & in illud attende tibi ipsi. Lovan. 1534. 8. 4.) *Martinus Hayneccius* qui Lipsiæ 1600. 8. illam Græce & Latine vulgavit in Enchiridio Ethico, in quo præterea continentur Basilii brevis hortatiuncula ad virtutes Christianas, Plutarchi de puerorum institutione & de legendis Poëtis libelli, Herculis bivium à Prodicto descriptum quale in Xenophontis libro secundo ἀπορρημονευμάτων Socratis traditur: Isocratis tres orationes Morales, & Agapeti scheda regia. Deniq; 5.) *Hugo Grotius* cum nova versione sua hanc Basilii Orationem castigatam aliquot locis & Plutarchi librum de legendis poëtis præmisit excerptis è Stobæo Paris. 1623. 4. Cum eadem versione & librum Plutarchi & Orationem Basilii recudi curavit *Johannes Potterus*, Oxoniensis hodie Episcopus, additis ad calcem voluminis variis lectionibus, brevibusque notis Oxon. 1694. 8. Potteriana editio una cum novis atque eruditis V. C. *Jo. Henrici Maji*, filii notis recusa Francof. 1714. 4. ad cujus calcem occurrit etiam diserta & elegans Aretini interpretatio. Notis addi potuissent quæ Ducas in notis ad Basilium pag 33. sqq. & Combefisius in Basilio restituto T. I. pag. 208. seq. monuere. Laudat hanc Basilii diatribam aliquoties Jo Damasceus in parallelis, quæ exstat quovis Latine ad calcem statuae Mercurialis, editæ ab Henrico Julio Scheurl, Helmst. 1636. 8. Gallice olim convertit *Claudius de Pontaux*, Paris. 1561. 8. Vide & Ludovici Thomassini methodum utendi Poëtis, Gallice editam lib. I. cap. 2.

25. Εἰς τὴν ἀγίαν & ἁγίαν γέννησιν. In Natalem Christi. Incipit : ἁγίαν γέννησιν. Hæc homilia frequenti usu Ecclesiæ Græcæ trita, & in libris Græcorum Ecclesiasticis obvia est, unde diversis lectionibus eam abundare notat Combefisius. Græce prodiit una cum aliis Lovan. 1537. atque ex recensione *Dav. Hæschelii* Augustæ Vindelicor. 1587. 8. & curante Mich. Proffelio Scholæ Northusanz Rectore 1633. 8.

Latine verterunt præter *Volaterranum* & *Cornarium*, ac fortassis alios, *Georgius Langewichus*, Lipsiæ 1575. 8. cum cujus versione

eam recudi curavit *Christianus Daumius* ὁ μακαρίτης in Homiliis Patrum in festum Nativitatis Christi, Cygneæ 1670. 8. Prodiit & cum versione & notis *Christiani Wilhelmi Caleni* Helmstad. 1669. 4. Alias item binas editiones Helmstadienses hujus Orationis A. 1600. & 1645. 4. Daumius memorat, quas non vidi. Argumenta quibus hanc Homiliam Basilio abjudicat celeberrimus Caveus, non videntur mihi tam explorata, ut illis assentiri Lector debeat.

26. Εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Μάμαντα. In S. Martyrem Mamantem. Incipit: ἔκ ἀγνοῶ τὸ μέγεθος. Meminit martyrologium Romanum 17. Augusti, & in Parallelis Jo. Damascenus. Verterunt *Volaterranus* & *Cornarius*.
27. Κατὰ Σαβελλιανὸν καὶ Ἀρείου καὶ τῶν Ἀνομοίων. Contra Sabellianos, Arium & Anomaeos. Incipit: μάχεται Ἰουδαϊσμός Ἑλληνισμός. Verterunt iidem.
28. Περὶ μετανοίας. De penitencia. Incipit: τὸν πλὴν μετανοίαν ἀπαρτύνει τολμώντων. Verterunt iidem *Volaterranus* & *Cornarius*.
29. Πρὸς τὰς συκοφαντῶντας ἡμᾶς, ὅτι τῆς Θεῆς λέγομεν. Ad eos qui nos calumniantur ac sitres Deos doceremus. Incipit: μεγάλη παρακλήσις ψυχαίς. Vertit *Janus Cornarius*, cujus interpretatio servata in editionibus Basilii Græcolatinis.
30. Εἰς τὸν Παράδεισον. De paradiso ad Genes. II. 8. Incipit: νοήσωμεν ἀξίαν Θεῷ φυτεῖαν. Vertit *Cornarius*. Recensitam à se & in capita distinctam exhibet cum versione sua *Franc. Combesius* Basilii sui T. I. p. 525. velut postremam homiliarum in Hexæmeron.
31. Περὶ τῆς αὐτεξουσίας de libero arbitrio. Incipit: οἷς ἐνυπάρχει ὁ Θεός. Vertit *Cornarius*.

Homilias Basilii Gallice vertit, additis Asterii Homiliis *Franciscus Bellegardens*, Paris. 1693. 8.

- IV. Περὶ βαπτίσματος, de Baptismo & de officiis baptizandorum baptizatorumque libri tres, quorum secundus continet responsionem ad tredecim quæstiones: tertius vero brevior male in editis pag. 670. secundo præmittitur. Vide *Combesium* Basilii relictum Tom. 1. pag. 249. Vertit *Wolfgangus Musculus*, Basil. 1540. cujus versio in Græcolatinis editionibus exstat à *Ducæo* castigata. Et *Janus Cornarius*.

V. πει

- V. *Περὶ τῆς ἐν παρθενίᾳ ἀληθοῦς ἀφθορίας. De vera virginitate ad Letoium* (Λητίου) *Episcopum Melitensem. Vertit Ambrosius Camaldulensis. Venet. 1530. 8.* Licet vero B. Dorsheus noster in Indice iniquitatis pag. 173. sq. & ex ipsis etiam Rom. Ecclesiæ addictis Natalis Alexander & alii libellum de virginitate Basilii esse negent, tamen illi vindicat hoc scriptum Svidæ etiam memoratum Combesiius testimonio Nazianzeni, qvi Orat. 20. de Basilio pag. 358. τὴν ἑγγεφυᾶ ipsius de Virginibus διατάγματα commemorat. Letoius ille laudatur à Theodorito IV. 11. Hist.
- VI. *Ἑρμηνεία* sive (ut alius Codex) *ἐξηγήσεις in XVI. prima capita Esaiæ Propheta. Vertere cœpit Erasmus, sed non progressus est ultra, præcœmium. Basil. 1510. 4. Cætera à Godfrido Tilmanno Paris. 1556. fol. translata sunt, qvi in Apologia præmissa hoc opus adversus Erasmi dubitationes Basilio vindicat testimoniis S. Maximi, Simeonis Metaphrastæ, Antonii Melissæ & Johannis Damasceni. Confer V. C. Michaëlem le Qyien in notis ad Damascenum T. 1. pag. 366. & Natalem Alex. Sec. IV. pag. 140. qvi Tarasii CPol testimonium addit atqve Oecumenii. Tamen Johannes Drungariensis præcœmio Catenæ MS. Patrum Græcorum testatur jam olim fuisse dubitatum sitne hoc opus Basilii, nec ne. Καὶ τῶν ἡ καταδελὸν ποιῶ τοῖς ἐντυχάνουσιν, ὡς ὁ ἐν αἰγίοις βασιλεὺς μὲρ π τῆς ἐν χειρὶ περφηταίας ἡρμηνεύσει. Ἡ τῆς ἑρμηνείας ὡς πολλοῖς ἀμφιβαλλεται. Etiam hodie à multis inter dubia opera censerī monet eruditissimus Montfauconus præf. in Eusebium ad Esaiam pag. 350. Hodiernis porro scriptoribus hac dubitandi causa est, silentium nempe Hieronymi, qui cum in omnes quotquot antea Hesaiæ interpretes egerant, accurate recenset, ne γοῦ quidem de Basilii commentario habet. Gracis autem hinc haud dubie suspicio nascebatur, quod stylus Commentariorum Basiliano longe abssimilis videatur. Rom mittimus nostris, qui Basilii operum editionem novam adornant. Cæterum quæ ab Erasmo versa sunt & visio prima à Tilmanno inscribuntur à p. 802. usque ad verba pag. 808. c. ἐπιθαις & βιβλίῳ ἡ φαιρα καὶ αὐτίθεν λητή. Ἐπειδὴ κατὰ χρόνους γέγονεν ὁ περφητής, cum Commentario in Esaiam nihil habent commune, licet illi præmittuntur etiam in aliis Codicibus, ut Colbertino 2596. * (olim Thuanæ Bibl.) sed in quo male commentarius ille*

K 3

ille

* Vide Montfauconum l. c. p. 348.

ille *Eusebio* tribuitur. Ex allato autem Joannis Drungariensis testimonio constat etiam, non totum *Esaïam* sed partem tantum ejus prophetiæ à *Basilio* illustratam commentario fuisse, ut necesse sit errasse *Tilmannum*, qui sibi persuasit *Erasmum* ex *Grocini* Bibliotheca commentarios *Basilii* in integrum Prophetam attulisse, nimis enim leve est quod adjungit argumentum: *alias fuerat dicturus in quot se extenderet capita.* Novam ex integro versionem hujus operis à viro aliquo docto ac probò parari optat *Combesius*, qui plura in *Tilmanni* versione reprehendit atque castigavit T. 1. *Basilii* restituti pag. 417. In Epistola 80. *Basilii* ad *Eustathium Medicum* * nihil contrarii de *Pythoniâ Endorea* affirmariis quæ in commentario ad *Esaïam* VIII. p. 1025. de illa disputantur, quilibet intelliget qui cum *Allatio* pag. 447. ad *Eustathium* de *Engastrimytho* observaverit verba in Epistola *Basilii*, ψυχᾶν αὐτοῦ ἐκ τῆς Σαουλ, significare: quæ *Saulis* animum μαγικαῖς ῥαίαις suis moverat, non: quæ *Saulem* ab inferis evocavit.

Hactenus tomus primus Operum *Basilii* in editione Græcolatina *Nivelliana* Anni 1618. à quâ recentior Anni 1638. differt in hoc, quod commentarios in *Esaïam* ponit primo loco in Tomo secundo, & primum vicissim claudit libris adversus *Eunomium*, quos *Nivelliana* jussit in Tomo secundo familiam ducere.

VII. ἀντιρρητικὸς & ἀπολογητικὸς ** & δυσσεβὲς Ἐυνομία, *Adversus Apologiam impij Eunomii Antirrheticus*, libris quinque, T. 2. p. 1. Egregios libros vocat *Hieronymus* c. 116. *Catalogi*, & Græcus *Hieronymi* interpret atq; *Svidas* ἐξαιρετὸς λόγος. Laudat etiam *Photius* Cod. 137. 138. ubi *Eunomii* ἐκθεσις & ad *Basilii* libros responsionem in tres † distinctam λέγεται sed post illius mortem demum in vulgus datam commemorat. Ex his *Basilii* libris tres priores accuratorem argumentorum *Eunomii* confutationem continent, quibus quartus deinde & quintus veluti spicilegium quoddam †† à Ba-

* Non *Basilii* sed *Nysseni* esse illam Epistolam scribit *Natalis Alex.* de qua infra.

** Hanc *Eunomii* Apologiam exhibeo infra integram Græce & Latine.

† *Philostorgius* VIII. 12. quinque libros *Eunomii* memorat, atque *Basilium* primo lecto βαρυνθῆσαντα λιπεῖν τὸν βίον. Quod postremum mendacii arguit *Photius*, hæc è *Philostorgio* referens.

†† Ita malim quam quod *Petavius* pag. 107. dogm. Theol. de SS. Trinitate: *Nimirum quatuor ille liber & quintus sumptuariam locorum argumentorumque situm & materiam nondum absoluti operis continent. Quo minus admirandum est quoddam ibi esse aliter atque in cæteris meditatissimè elaboratisque scriptis ab eodem auctore profectum.*

Basilio adjuncti, excutiendis quæ forte superessent locis, argumentis ac minutis. Neque enim assentior iis, qui hos binos posteriores Basilio abjudicant, nulla certa ratione nixi. Nam & in MSS. Codicibus quam plurimis sub Basilii nomine prioribus sub titulo *δογματῶν κατὰ Εὐνομίαν* * juncti habentur, & à Græcis sub Basilii nomine ** laudantur, quorum merito plus se tribuere testimonio ait Rich. Simon, lib. 3. Hist. Criticæ N. T. pag. 107. quam Erasmi, Abr. Sculteti & aliorum quorundam censuris parum firmiter colligentibus. Græce primum prodire tres primi in editione operum Basilii Veneta 1535. fol. posterioribus duobus additis in edit. Basil. 1551. à Jano Cornario. Latine vertit universos quinque *Georgius Trapezuntius*, cujus interpretatio servata in plerisque Latinis Basilii editionibus, & in utraque Græcolatina Parisiensi. Nonnulla in hac versione reprehendit Jac. Billius quæ in Possevini apparatu possunt videri. Longe plura Ducæus & T. 2. Basilii recensiti Combefisius. *J. Cornarii* interpretatio quinque librorum legitur in editione Latina Basileensi A. 1552. fol. Denique cum versione sua tres & quartum extrema parte truncum vulgavit *Theodorus Beza* adjunctos Athanasii Dialogis V. de Trinitate, Anastasii & Cyrilli explicationi fidei & Phœbadio. 1570. 8. apud H. Stephanum. Liber tertius ex Trapezuntii versione extat T. 2. Conciliorum edit. Colon. 1538. fol. In illo libro locum à Græcis corruptum notavit Possevinus Bibliothecæ selectæ VI. 16. & Allatius de processione Spiritus S. capite 20. pag. 114. seq. Confer Johannis Vecii capita de processione Spiritus S. in Tomo I. Græciæ orthodoxæ Allatii pag. 225. seq.

VIII. *Περὶ τοῦ αἵματος τοῦ Πνεύματος* Ⓢ, *de Spiritu S. liber ad Amphilochoium* Iconii in Lycaonia Episcopum pag. 142. in capita triginta divisus atque inde *τριάκοντα κεφαλαίων* nomine à Joh. Damasceno in libro 1. & 2. & 3. de imaginibus, allegatus: quem Basilii scripsit occasione *** Aëtianorum Spiritum S. rebus creatis impie accensentium. Latine vertit *Erasmus*, cujus interpretatio prodit Basil. 1532. 4. Paris. 1532. 8. 1580. 8. inque editionibus Basilii & T. 8.

* Vide Combefisii Basilium recensitum T. 2. p. 27.

** Vide Ducæum in limine notar. ad lib. 1. contra Eunomium.

*** Vide notas Benedictionum ad S. Ambrosium T. 2. p. 647.

& T. 8. Operum Erasmi legitur, Vertit & Cornarius in editione Basilii Latina Basil. 1552. fol. Porro non modo cenfeo falli hos, qvi istum librum vel partem ejus postremam, Erasmus secuti, Basilio abjudicant, aut suspectam habent, sed etiam inter pulcherrima illum esse Basilii monumentorum haud dubito. Magisque audiendum Casaubonum Exerc. XVI. ad Baron. num. 33. & 43. p. 459. & 490. cui addes Theophilum Raynaudum p. 24. erotematum de bonis & malis libris, Natalem Alex. Sec. IV. c. 6. articulo 19 atq; Allatiū contra Creyghtonum p. 510. seq. *Liquet ex Basiliiperoratione*, inquit Combefisius (qvi pluribus locis hunc librum emendat, illustratq; & Erasmi versionem emendat) T. 2. Basilii recensiti p. 84. *librum hunc quasi in mysterio creditum Amphibolico, ea lege ne in vulgus ederetur, ne quid inde amuli in eum gravius constituerent: quo factum est, ut is obscurior antiquis manserit, non ut sua illi auctoritatis quicquam decedat; inter precipuas Basilii lucubrationes merito numerandus.* Plura in Erasmi versione etiam castigaverat Joh. Billius, quæ Possevinus in Apparatu excerptit.

IX. Ἀσκητικά, *Asctica* ubi 1.) *παραλαλία καὶ διάγνωσις τῶν ἀσκητικῶν ὑποτυπώσεων* * *pravia allocutio ac dignostio Asceticarum in formationum*, sive prologus qvi incipit: *μεγάλα μὲν ἔ βασιλέως*, pag. 228. Exstat etiam in Latinis quibusdam Chrysostomi editionibus.

2.) *Παραίνεσις πρὸς ὑποταγῆς βίῃ καὶ πληρώσεως πνευματικῆς.* *Adhortatio de abdicando saeculo, & spiritali perfectione.* Incipit: *δὲν πρὸς μὲ πάντες*, pag. 232.

3.) *Περὶ ἀσκήσεως πῶς δὲ κοσμεῖσθαι τὸν μοναχόν.* *De exercitatione Monastica, quo se debeat recte excolere & ornare monachus.* Incipit: *δὲ τὸν μοναχόν πρὸ πάντων ἀκτῆμονα βίον κεκτῆσθαι.* p. 246.

4.) *Περὶ πίστεως, de fide.* Incipit: *Θεὸς ἔ ἀγαθὸς χάριτι.* p. 249.

5.) *Προοίμιον τῇ ἡθικῶν, πρὸ κρίματι.* *Θεὸς.* *Prooimium ad Ethica, de judicio DEI.* Incipit: *Θεὸς ἔ ἀγαθὸς χρηστὴν.* p. 257.

6.) *Προοίμιον τῇ ἡθικῶν.* *Aliud Prooimium breve ad Ethica, de his quæ in sacris literis vetita jussave sunt.* Incipit: *πὶ πρὸς τῆς ὑγιαίνουσας πίστεως.* pag. 272.

7.) Ἡθικά,

* Sic in MS. Regio prologus ille inscribitur teste Combefisio T. 2. Basilii sui pag. 85. qvi pag. 99. & 106. alios duos prologos è MS. Regio edidit Græce & Latine, de quibus infra. Monetque addendam hisce Asceticis Epistolam Basilii 411.

7. Ἠθικά, *capita Moralia Christiana* ex meris Novi Testamenti dictis contexta & regulis LXXX. sub certis capitibus sive titulis comprehensa. Incipit : ἐπὶ δὲ τὰς πιστεύοντας τῷ Κυρίῳ μετανοήσαντες. pag. 273. Quamquam vero nonnulla loca scriptorum sacrorum aliter quandoque allegat quam in vulgatis Novi foederis Codicibus hodie leguntur, tamen in tutum fuerit ex eo illa in his corrigere, ut probe observavit Rich. Simon. T. 3. Hist. Criticæ N. T. pag. 111. nam non tantum est quando è memoria citat, sed etiam ad argumentum suum sacrorum scriptorum verba leviter immutata accommodat.
8. Λόγος ἀσκητικός. *De institutione religiosa vita.* Incipit : ὁ ἀσθεναὶ κατ' εἰκόνα Θεοῦ. pag. 389.
9. ὑποτάξεις ἀσκήσεως, καὶ πρόλογος τῶν ὁρων. *Religiosa vita brevis institutio & ad regulas prolixio.* Ita in MS. Regis Christianiss. * inscribitur hoc scriptum, quod in editis non alium titulum habet quam Λόγος ἀσκητικός. Incipit : ὁ ἀσκητικός βίβλος. p. 397.
10. Ὅροι κατὰ πλάττονται. *Regula Monachorum fusius disputata*, per quaestiones & responsiones LV. Incipiunt : ἐπειδὴ Θεὸς χρεώται. p. 402.
11. Ὅροι κατ' Ἰπποκράτη. *Regula breviores*, quaestionibus & responsionibus CCCXIII. Incipiunt : ὁ Φιλανθρωπὸς Θεός. pag. 505. pridem ante *Humanum* verterat *Rufinus*, cujus versio exstat in Lucae Holstenii Codice Regularum Monasticarum, Rom. 1661. 4. parte 1. pag. 95. seq. Alia apud Rudolph. Hospinianum lib. 3. de origine & progressu Monachatus p. 69. seq.
12. Ἐπιτίμια, *Pars XI.* in Monachos, & XIX. adversus Monachos delinquentes (εἰς τὰς κοινικὰς) constituta. Incip. ἡ περὶ ὑγιαίνοντων τῷ σώματι. pag. 658.
13. Ἀσκητικαὶ διατάξεις πρὸς τὰς ἐν κοινότητι καὶ καταμόνας ἀσκήσεις. *Constitutiones Monasticae* tam ad Coenobitas quam ad solitarios. Incip. τὸ κατὰ χρῆσιν φιλοσοφίας ἐπανελόμενος. pag. 662. Operæ pretium fuerit conferre Codicem Cæsareum de quo Lambecius III. pag. 123. Ascetica hactenus commemorata latine vertit *Adamus Fumanius*, cujus interpretationem Lugd. 1540 fol. apud Gryphium editam deinde recensuerunt Musculus, Tilmannus, Ducerus, Gallice *Godfridus Hermantius* Paris. 1673. 8. Dicitur &

L

ex-

Libri V. Pars 4.

* Vide Combefisium T. 2. p. 155.

existere editio Græca Constitutionum Monasticarum cum Italica versione excusa Romæ 1578. 4. apud Franciscum Zanettum, quam non vidi. Quamvis autem *Eustathio* Sebasteno à quibusdam olim tributa fuisse constat è *Sozomeno* III. 13. & *Nicephoro* IX. 16. XIII. 29. multiqve etiam recentiores viri docti de auctore dubitant, tamen, ut observat *Natalis Alexander*, *Basilio* asseruntur à *Gregorio Naz.* *Hieronymo*, *Rufino*, *Cassiano*, *Justiniano Imp.* in edicto & *Photio Cod.* 141. & 191. Confer *Ducæi* notas ad *Basilii* Tomum II. p. 28. & *Billium* ad *Nazianzeni* Orat. XX. nota 60. ubi à *Niceta* etiam *Basilio* tribui testatur. Et *Lambecium* III. pag. 122. seq. qvi memorat scholion Græcum *Theodori Studitæ*, qvo Constitutiones Monasticæ *Basilio* vindicantur. Θεομάρης ἀσκησεως vocat *Gregorius* presbyter in vita *Nazianzeni* qvem una in illis elaborasse innuit. Vide & quæ in utramqve partem disputantur à *B. Joh. Georgio Dorscheo* in indice iniquitatis pag. 22. seq. & *Melch. Cornæo* in judicio iniquitatis *Dorsheanæ* depulso pag. 19-64.

14. Ἐπιτίμια *Pana* I. in Monachos & Monachas delinquentes constituta. Incipit : ἡ τις ἐξέλθοι ἔ μοναστηρίῳ. pag. 731. Inter *Basilii* scripta reperit, sed sine titulo auctoris *Janus Cornarius*, & Latine interpretatus est.

Hactenus Tomus secundus editionis GræcoLatinæ Anni 1638.

X. EPISTOLÆ.

1. Ad *Chilonem* discipulum, πρὸς χίλωνα τὸν αὐτῆ μαθητὴν. Incipit : σωτηρίᾳ πρὸς γματῶν. pag. 735. Vertit *Godfridus Tilmannus*.
2. Νυθεσία πρὸς τὴς νέας, admonitio brevis ad juniores Monachos. Incipit : μάθι σὺ ὁ μονάζων. pag. 744. Vertit idem *Tilmannus*.
3. Πρὸς μοναχὸν ἐκπεσόντα. Ad Monachum qui exciderat. Χαίρειν εἰ λέγει μιν. pag. 744. Vertit *Wolfgangus Musculus*.
4. πρὸς μοναζόντα ἐκπεσόντα. Ad alium Monachum elapsam. Incipit : διηλός μοι φίλος. pag. 747.
5. πρὸς παρθένον ἐκπεσόντα. Ad virginem elapsam. Incipit : νῦν καὶ εὐδὲς ἐκβοῆσαι. pag. 749. Græce & Latine cum *Jo. Curterii* versione prodiit separatim *Parisi* 1574. 12. Contra has quinque Epistolas ut *Basilio* abjudicet multa disputat in indice Iniquitatis *B. Dorsheus* pag. 114--172.

6. πρὸς

6. πρὸς Ἀμφιλόχιον ἐπιστολὴ κατονικαὶ γ' *ad Amphilochium, Iconii Episcopum, Epistola Canonica III.* Canones sive constitutiones LXXXV. de variis rebus in Ecclesia & inter Christianos observandis complexæ. Prima incipit: ἀνάτη, φησὶν, ἐρώτησάντι. pag. 757. secunda: πάλαι πρὸς τὴν ὁρὰν τῆς ἐνλαβείας σου. pag. 766. & tertia: ὅτι ὁδὸ μακρὰς ἐπαυλῶν. p. 773. Vertit *Gentianus Hervetus*, & has Epistolas & *Theodori Balsamonis* in eas scholia. Paris. 1561. fol. inter alias Patrum Canonicas Epistolas post Canones Apostolorum, Conciliorumque. Prodierunt *Græcè & Latine* cum *Balsamonis* scholiis, Paris. 1620. fol.

Cum scholiis *Johannis Zonara* quæ vertit *Antonius Salmasia*, Collegii Ambrosiani Doctor ad calcem Operum Gregorii Thaumaturgi, Macarii Ægyptii & Basilii Seleuciensis, Paris. 1622. fol.

Cum *Balsamonis*, *Zonara* & *Alexii Aristenii* scholiis Græcè & Latine inter alias Canonicas Epistolas Conciliorumque Canones edidit, notasque suas addidit *Guil. Beveregius* in magnò Synodico sive Pandectis Canonum, Oxon. 1672. fol.

7. Epistolæ ad eundem Amphilochium fragmentum πρὸς τῆς 7 συντίων διαφορᾶς, *de differentia ciborum.* Incipit: τοῖς ἡ κομψοῖς ἐγκρατεῖταις. pag. 780. Legitur iterum infra Epist. 410. p. 1171.

Epistola CCCCXXVIII. Fallitur Clariss. Caveus, qui ait editionem Anni 1638. priore Græcolatina Parisiensi Anni 1618. esse authenticorem Epistolis plusquam ducentis quas Rich. Montacutius eruerit. Nam ne unam quidem Epistolam habet quæ non in altera etiam legatur. Ex illis porro 428. exstant in prioribus Basilii editionibus Epistolæ tantum priores CLXXX. * quæ partim à *Vincentio Oporæo* Græcè vulgatæ erant ex illustribus Bilibaldi Pirckaimerii Codice (in Bibl. Regis Hungariæ pridem reposito) Haganæ 1528. 8. usque ad numerum CXLI. Cæteræ à numero CXLII. ad CLXXX. ab *Aldo Manutio* cum aliis variorum Epistolis, Venet. 1499. 4. in qua collectione etiam occurrit 1. 3. 19. 88. & 83. Illa collectio deinde cum latina versione prodit Genev. 1606. fol. sub falso *Jacobi Cujacii* nomine. Sed alia versio est quæ

L 2

in

■ Epistolas editionis Græcæ Basil. 1550. fol. variis locis emendat è codicibus Augustanis Dav. Hæschelius ad calcem orationis Damasceni in transfigurationem Domini, Augustæ Videt. 1588. 8. pag. 110-116. longe plures editis daturum se pollicitus.

in Latinis & Græcolatinis editionibus legitur. Obſopœanas varii verterunt, ut primam ſtatim *Guil. Budaus*, alias *Jacobus Mycrans*, Rhetus, cujus verſionem Pariſiis 1531. 8. excuſam ſolido Gallico vendi ſuo tempore notabat Geſnerus, appendice ad Bibliothecam, edita A. 1555.

Centefimam octogefimam primam inter Canonicas Græcorum Epiſtolas vertit *Gentianus Hervetus*.

CLXXXII. uſque ad CCII. tranſtulit *Wolfgangus Musculus*, in editione S. Baſilii Latina A. 1565.

CCIII. & CCIV. *Flaminius Nobilius*, A. 1603.

CCV. Baſilii neutiquam eſt, licet ſub ejus nomine aſſertur in Actis Concil. Nicæni II. Cæteræ uſque ad CCIX. * à Frontone Ducæo additæ ſunt ex edit. Epiſtolarum Juliani Imp. curata à Bonav. Vulcanio Lugd. Batav. 1597. 8.

CCX. ad CCXIV. Græce primus è Codice Auguſtano vulgarat *David Haſchelius* ad calcem notarum ad Phrynichum, Auguſtæ Vindel. 1601. 4. pag. 130. ſeq.

CCXV. ad CCCCXVIII. neque Græce neque Latine lucem viderant ante editionem Pariſ. 1618. in qua exſtant cum verſione *Richardi Montacutii*, qui eas ex Codicibus Anglicis deſcripſit & cum ſua verſione ad Ducæum miſit. Ex editione hac reuſæ ad verbum ſunt in Græcolatina Anni 1638. Tomo III. Elias du Pin quando ſcribit ** poſtremas Baſilii Epiſtolas ab Hœſchelio verſas eſſe, pro Hœſchelio Mōntæutium dicere voluit.

Nonnullas latinorum interpretum hallucinationes emendavit qui noviffime Epiſtolas Baſilii ordine temporis quo ſcriptæ ſunt digeſſit vertitq; Gallice Pariſ. 1693. 12. *lettres de S. Baſile le Grand, traduites du Grec, diſpoſées en meilleur ordre, avec des notes & les ſommaires de chaque lettre.* Interpres *Franciſcus de Bellegarde*.

Epi-

* Epiſtolam 209. integriorem ex Codice Bigotiano edidit Combeſſius T. 2. Baſilii re- cenſiti p. 368. & ex MSS. Regis Gallicæ Cotelierius Tom. 2. monumentor. Eccleſiæ Græcæ p. 92. & pars eorum quæ anneſcuntur de Lauſo tribuno, legebantur etiam in vulgatis ad calcem Epiſtolæ 208. Etiam illam 209. quæ cum 208. fere eadem, integriorem legi in Codice Cæſaræo, notaverat Lambecius lib. 5. pag. 246. adde lib. 8. pag. 485. ſq. Epiſtola 206. eſt inter Epiſtolas Juliani duodecima.

** T. 2. Bibl. ſcriptorum Eccleſ. p. 199, edit. Anſt,

Epistola 1. ad Nazianzenum de vita in solitudine degenda, ex latina. *Guil. Budai* versione legitur Tomo 1. ejus operum. Eadem Græce & Latine cum Grammatica-Vocabulorum interpretatione prodit separatim Paris. 1657. 8. Extremam partem (quæ in editis desideratur) ex MS. Casareo Græce dat Lambecius III. p. 149.

Epistola 43. à S. Maximo ad Dionys. Areopag. T. 1. pag. 27. citatur ut λόγος Basilii ad fratrem *ἐκ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἐκείνου ἐπιστολῆς*. Hanc vertit & *Beatus Rhenanus* Paris. 1513. Eadem Epistola quibusdam locis interpolata legitur T. 2. Nysseni velut ipsius ad Petrum fratrem.

Epistola 80. legitur inter *Gregorii Nysseni* scripta T. 2. pag. 438. sub titulo de S. Trinitate ad *Eusebium*, cum versione *Laurentii Sifani*.

Epistolam 289. cum versione sua notisque primus Græce edidit *Gerh. Vossius* ad calcem *Gregorii Thymaturgi*, Mogunt. 1604. 4.

Basilii & Libanii Epistolas mutuas, una cum aliis sex vel septem brevioribus Epistolis Græce in tironum usus recudi fuit *H. Stephanus* 1577. 8. inter Epistolia, dialogos, Oratiunculas & poemata è variis scriptoribus collecta.

Basilii Epistolas quasdam edidit quoque Græce *Hieron. Brunellus* S. I. Romæ 8. cum aliis aliorum Patrum selectis scriptis & Homiliis.

Epistolas sexaginta ex *Jo. Jacobi Beureri* versione exhibet *Abraham Scultetus* Tom. IV. Medullæ Patrum pag. 253. seq. acceperat autem illas *Scultetus* à *Jano Grutero*, quemadmodum *Beurero* Græcas ex Codicibus Augustanis descriptas suppeditaverat *Höschelius*. In his legitur etiam Epistola ad *Apollinarium* * quam in editionibus Basilii haud obviam. Græce deinde & Latine cum altera ad *Apollinarem* & duplici *Apollinaris* responsoria vulgavit *Cotelerius* Tom. 2. monument. pag. 84. Paris. 1681. 4. Idem alias duas antea ineditas *δύο ἐπιστολῆς*, unamque item ad *Libanium* & ad *Imp. Theodosium* unam eodem loco in lucem cum versione sua extulit.

Notitiam Codicis MS Græci Augustani, in quo Epistolæ CCCXLVIII. habes in *B. Antonii Reiseri* indice MStorum Bibl. Augustanæ p. 16-20. De Casareæ Bibl. Codicibus vide *Lambecium* lib. 3. pag. III. 115. 141. &c.

L 3

Epi-

* Ad *Apollinarium* scripsisse se non diffitetur *Basilius*, Laicus ad Laicum. Vide infra indicem eorum ad quos *Basilius* scripsit, in *Eusebio*.

Epistolam Basilii CCLVII. laudat Nicephorus Gregoras libro XX. Hist. pag. 620.

Hæc de Basilii Epistolis, quibus ὁ δὲ ἀμείνονι nihil præstantius reperiri ait Svidas, quasque tanquam κανόνα & normam ἔ' επιστολιμαίῃ χαρακτήρⓈ commendat Photius Cod. 143. & Epistola 207.

XI. Hactenus Tomus II. in editione GræcoLatina Anni 1618. cui accessit Appendix, in qua primo loco continentur *Sermones XXIV. morales*, à Simeone Magistro & Logotheta excerpti ex Basilii scriptis, & Centonis in morem compositi. Λόγοι καὶ ἐκλεχθῆναι διὰ Συμεῶν ἔ' Μαγίστρου καὶ Λογοθέτου ἐκ πασῶν τῶν πραγµατικῶν ἔ' ἐν ἁγίοις πατέρος ἡµῶν βασιλέως &c. Simeon ille Magister, qui etiam Metaphrastes vulgo audit, clarus fuit sub sæculi decimi initium. Loca Basilii è quibus sermones hi contexti sunt, in marginibus annotantur.

1. περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, *de virtute & vicio*. Incipit: ὁ µὲν κύριος ἡµῶν Ἰησοῦς Χριστός.

2. περὶ διδασχῆς καὶ νουθεσίας, *de doctrina & admonitione*. Incipit: εἰ ἐπὶ τοσούτοις.

3. περὶ ἀγάπης τῆς πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὸν πλησίον. *De amore erga DEUM & proximum*. Incipit: τὰς τῷ βιωτικῶν.

4. περὶ ἐλεημοσύνης. *De misericordia & benignitate*. Incipit: εἰ θάουµαζεις τὰ χεήματα.

5. περὶ πλούτου καὶ πνίας. *De Divitiis & paupertate*. Incipit: τὰ φρεῖατα ἐξαυτλέµενα.

6. περὶ πλεονεξίας. *De avaritia*. Incipit: ὅταν εἰς οἰκίαν ἀνδρός,

7. περὶ αἰμαρτίας. *De peccato*. Incipit: πολὺν ἀγαπητοί.

8. περὶ μετανοίας. *De penitencia*. Incipit: διπλὸς μοι φόβος ἐνέσκηψε.

9. περὶ προσευχῆς. *De precatone*. Incipit: χερὶ τὴν προσευχὴν. Hic sermo cum Nicolai Glaseri versione, junctus duobus libris Chrysostomi de modo orandi DEUM, prodiiit in ejusdem Glaseri Cynosura Pietatis & morum GræcoLatina, Giesæ 1609. 8.

10. περὶ νηστίας, *de jejuniis*. Incipit: τρεπτηγὸς µὲν εἰς ὧράταξιν.

11. περὶ θανάτου, *de morte*. Incipit: ἡ ἔ' θάνατος, ἀγαπητοί. Hanc ex MSS. Vaticanis vertit & Latine inter opera Ephraimi Syri edidit Gerb. Vossius T. I. pag. 200.

12. περὶ

12. *περὶ λύπης καὶ ἀθυρίας. De morore & tristitia.* Incipit : ἔταν ἰδῶ καὶ τὸ κακὸν εὐδοκίμετον.
13. *περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. De patientia & tolerantia.* Incipit : μηδὲς ἐξ ὧν ἔπαθε.
14. *περὶ μελλούσης κρίσεως. De futuro iudicio.* Incipit : ὅταν μέλλης ἴπῃ τινὰ ὁρμᾶν. Hunc quoque sermonem latine à se versum, exhibet Gerh. Vossius T.1. operum Ephraemi Syri p. 241.
15. *περὶ ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. De principatu & potestate.* Incipit : καλὸν αἰετὶ τὸ χαίρειν ὑπὸ τῷ κρείττονι ἀγαθῷ.
16. *περὶ γαστριμαργίας καὶ μέθης. De ingluvie & ebrietate.* Incipit : μονότροπον ὁ τῷ Χριστιανισμῷ βίβῃ.
17. *περὶ ἐργῆς καὶ ἐχθράς. De ira & odio.* Incipit : μέγιστον κατηγόρημα Χριστιανῶν.
18. *περὶ φθόνου καὶ βασκαρίας. De livore & invidia.* Incipit : πολλὴν ἡμῖν ἐμποιοῖ τὴν ἀνομίαν.
19. *περὶ σωφροσύνης καὶ ἀκολασίας. De temperantia & incontinentia.* Incipit : ὁ τῷ Μακεδόων Ἀλέξανδρῳ.
20. *περὶ ταπεινοφροσύνης καὶ κενοδοξίας. De humilitate & vana gloria.* Incipit : ἀμύχανον τὸν μὴ καταδεχόμενον.
21. *περὶ εὐτυχίας καὶ δυστυχίας & φρονησεως. De felicitate ac infortunio: tum etiam de prudentia.* Incipit : ἔπ' τὰ δεξιὰ.
22. *περὶ προνοίας. De providentia.* Incipit : τὸ ἐν τῷ προσέγγματι.
23. *περὶ ψυχῆς. De anima.* Incipit : τὸ τὴν πᾶσαν ἀναδόν.
24. *περὶ τιμῆς γονέων, καὶ γήρας, καὶ νεότητος. De honore quo afficiendi sunt Parentes, de Senectute & Iuventute.* Incipit : τὸ ἐξυγέρθητι Κύριε.
- Prodierunt hi sermones primum Græce à Bibl. Regis Christianissimi, Paris, apud Guil. Morellum 1556. 8. Hinc à Simone-Mailleto Archiepiscopo Turonenſi translati in Latinum sermonem; ibid. 1558. 8. Postea utraqve Lingva cum nova interpretatione Scanislai Illovii Francof. 1598. & 1611. 8. Simonis à Maille interpretatio Latina servata est in Græco Latinis Operum Basilii editionibus. Ex his Ethicis suspicor esse Homilias novem breviores, quas à Francisco Vergara versas esse Latine narrat Nicolaus Antonius in Bibl. Hispana.
- XII. *περὶ γραμματικῆς γυμνασίας. De Grammaticæ exercitatione.* Incipit : Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ --- & δεῖ σε γινώσκειν ὁ παῖδιον. p. 171. Vertit Gilbertus Cognatus Nozoreus. De hujus libelli editionibus

bus dixi Tomo septimo hujus Bibliothecæ p. 35. & 37. ubi monui, etiam verum auctorem non esse S. Basilium, sed *Manuelem Moschopolum* longe recentiore scriptorem, qui circa sæculi XIV. finem claruit.

XIII. *De consolatione in adversis*, Latine. Incipit: *Quemadmodum navis, cum undarum tempestate quassatur.* pag. 195. Non est Basilii nec è Græco versus, sed Latine scriptus à *Victore*, qui post Rusticum *Cartenna* Mauritaniæ in Africa Episcopus circa A. C. 460. fuit, & hunc consolatorium libellum, qui etiam inter *S. Eucherii* opera legitur, ad nescio quem Basilium super morte filii scripsit teste Gennadio cap. 77. de Scriptoribus Eccles. Ejusdem Victoris liber de pœnitentia publicani inter *S. Ambrosii* opera lucem vidit, & in MS. Remensi male refertur ad Victorem Tunnensem: Liber vero ad Gensericum Vandalorum Regem contra Arianos, Gennadio itidem memoratus, pridem intercidit. Vide Tillemontium T. 16. memor. Hist. Eccles. pag. 611.

XIV. *De laude solitaria vite*, Latine. Incipit: *Libet de singularis vite mea meritis.* pag. 205. neque hoc Basilium auctorem habet sed *Petrum Damiani*, petiit ex ejus opusculo XI. sive libro *Dominus Vobiscum* cap. 19. Tom. 3. Opp. p. 103. seq. edit. Paris. 1642. fol.

XV. *Admonitio ad filium spiritalem*, Latine, incerto interprete. Incipit: *Audi, fili, admonitionem Patris tui.* pag. 208. Exstat & in appendice Codicis Regularum Monasticarum, recensita à Luca Holstenio Rom. 1661. 4. & inter Paræneticos veteres cum notis Melchioris Goldasti editos Insulis 1604. 4. De Anglosaxonica versione MS. vide Catalogum scriptorum septentrionalium in thesauro V. C. Georgii Hickesii p. 72.

XVI. Claudit appendicem editonis Anni 1618. *Gennadii Scholaris* Patriarchæ CPol. A. C. 1460. denati dissertatio Epistolica *de vite termino & predestinatione* ad Josephum, Monachum Thessalonicensem pro vindicanda sententia S. Basilii, quem magnis facit elogiis. Incipit: *κλινομένης ἰδεῖν αὐτήν.* Hanc dissertationem à Maximo Margunio Cytherorum Episcopo nactus primus Græce ediderat David Hæschelius Augustæ Vindel. 1594. 4. *Federicus Morellus* Latine vertit & Basilii operibus subjunxit, cujus etiam notæ in Basilium p. 95. videantur.

XVII. *Fronzonis Ducai* quæ subjiciuntur notæ sunt in *Hexaëmeron*, homilias XXXI, libros de baptismo, & in *Esaïam*, libros contra Euno.

Eunomium & de Spiritu S. & in regulas fufius difputatas. *Federici Morelli* pauculæ in loca quædam Homiliarum in Hexaëmeron, in Pfalmos & Homiliarum diverfarum. Denique totum opus obfignant Variæ Lectiones in Afcetica, ex Codice perantiquo Gerardi Voffii notatæ ab Andrea Schotto ad editionem Græcam Anni 1551.

VII. Scripta S. Basilii, vel qua sub ejus nomine feruntur, sed qua in editionibus Græcolatinis non exstant.

XVIII. *Homilia tertia de jeſuio*, Græce & Latine edita à Jo. Baptista Cotelario Tom. 1. monumentor. Eccleſiæ Græcæ, Pariſ. 1677. 4. p. 38-40. Incipit: *ἡγεσίας καὶ ἰλασµὸς ὁ καιρός.* Ante Cotelarium verterat, atque Latine in Eccleſiaſte ſuo Græco ediderat *Franciſcus Combeſſius* Pariſ. 1674. 4.

Homilia in Proverbiorum VI. 4. edita Græce & Latine à Cotelario in eodem T. 1. monumentor. Eccleſiæ Græcæ p. 28-37. Incipit: *ὁ λυπηὶ μοῖ ἐλατήσις τῷ συνελθόντων.* Hanc quoque ante Cotelarium verterat, latineq; ediderat *Franciſcus Combeſſius* in Eccleſiaſte Græco, qui loca quædam illius illuſtrat Tom. 1. Baſilii reſcenſiti pag. 21.

XIX. Ad Apollinarium *Epiftola* duæ, unaque ad Libanium: ad Theodoſium Imp. una, & duæ commendatitiæ ad incertum, Græce & Latine editæ ab eodem Cotelario T. 2. monumentor. pag. 84. ſeq. una cum Apollinarii binis, totidemque Libanii ad Baſilium Epiftolis & una ad eundem Amphilochii. Pariſ. 1681. 4. Epiftolas mutuas Apollinarii & Baſilii ab Arianis vel Apollinariftis confictas eſſe non diffitetur ipſe Cotelarius, quæ ſi placet vide pag. 553. Illi vero ad Theodoſium hanc notam additam in MS. reperiſſe idem p. 559. monet: *ἡ ἐπιτολὴ αὐτῇ ἔπ' ἀπὸ τῶν ἱερατῶν ἐπ' ἀπὸ τῆς Φεράσεως ἵσταντο εἶναι τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ.*

XX. *Rationes ſyllogiſtica contra Arianos, quod Filius ſit Deus*, prodire Tomo V. Lectionum Antiqvarum Henr. Caniſſii pag. 166-171. ſed latine tantum, interprete *Franciſco Turriano*, S. I. Ingolſtad. 1604. 4. Incip. *Si filius eſt natura Deus, & Pater eſt natura Deus, non eſt alius Deus filius;*

M

XXI. Phi.

Libri V. Pars 4.

XXI. *Philocalia* è scriptis Origenis concinnata à Basilio & Nazianzeno, ut dixi lib. V. cap. 1. pag. 220.

XXII. Λόγος εἰς τὴν ἐπιτύπωσιν τῆς ἀσκήσεως. *De religiosa exercitationis informatione*, sermo brevis. Incipit : Ἐκείναις ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πεποιθότες. Edidit Græce & Latine *Combesfius* Tom. 2. Basilii recensiti pag. 98-105.

Πρόλογος ἀσκητικός. *Prologus Asceticus*. Incipit : οἷς εὐπαρέχει ὁ θεὸς νόμος. Edidit idem *Combesfius* pag. 106-119.

XXIII. Basilii & Nazianzeni *Expositio fidei*, edita Latine à Canisio T. 5. *Antiqvar. Lect.* p. 177-180. Incipit : *Credo in Patrem & Filium & Spiritum S. Trinitatem homousion*.

XXIV. Ἐκθέσις πίστεως ἐν συντόμῳ. *Expositio fidei in compendio*. *Questionibus & responsionibus*. Edita Græce & Latine à *Stephano le Moyne* in Variis sacris T. 1. pag. 147-149. Incipit : πᾶσαι φύσεις ὁμολογεῖς ἐπὶ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀκτίστου τριάδος;

XXV. Δείξις λειτουργίας, *Divina Liturgia*, * ejus Codicem Græcum plusquam mille annorum in Bibliotheca Barberina reperiri testatur *Montfauconus* pag. 210. *Itineris Italici*. Incipit : ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν ἁγίον ἄρτον, πλὴν τοῦ φην &c.

Græce cum Liturgia Jacobi & Chrysostomi, aliisque scriptis Liturgicis prodiit Parisi 1560. fol. typis Regiis apud Guil. Morellium & Venetiis 1548. 1601. &c.

Latine ex veteri versione in Rincaviensi S. Johannis Monasterio recepta, post Jo. *Cochleum* (in speculo antiquæ devotionis circa Missam, Moguntia 1549. pag. 117.) edidit *Claudius de Saintes* inter Liturgica Patrum Antverp. 1562. 8. Præterea vertit *Gentianus Hervetus* Venet. 1548. 8. Antverp. 1562. 8.

Græce & Latine cum Herveti versione exstat in auctario Ducæano Bibliothecæ Patrum Parisi 1624. fol. Tomo II. & in Bibliotheca Patrum Parisi 1654. T. XII. p. 382.

Et cum Variis Lectionibus notisque Jacobi Goari, in *Euchologio* Græcorum illustrato, Parisi 1647. fol. pag. 158. seq.

Differt

- Basilium scripsisse aliquid hujus argumenti, & Liturgiam literis consignasse non est dubitandum post tot veterum & totius Orientis testimonium. Sed inter tot & tam multas, quæ ab illius tempore Basilii liturgiæ allatæ sunt mutationes & interpolationes, quid demum in ea Basilii sit, certo dicere, vix est opis humanæ. Basilii Liturgiam illustrat *Allatius Exerc.* XXV. contra *Creyghtonum*. Vide & *Acta Sanctorum*. T. 2. Junii p. 843.

Differt ab hac in non paucis liturgia Basilii quam cum altera Gregorii Naz. & tertia Cyrilli ex Codice *Arabico* (cui Coptica erant adjuncta) versam Latine edidit *Viktorius Scialach* Accurenensis, Maronita è monte Libano, Augustæ Vindel. 1604. & Tom. VI. Bibl. Patrum Paris. 1654. p. 75. Incipit: *Domine, qui nobis corda hominum.*

Nec non Anaphora quam ex Syriaco dedit *Andreas Mafius* Antvverp. 1569. 8. atque inde insertam habes Tomo IV. Bibl. Patrum Paris. 1575. & T. VI. Paris. 1589. 1654. atque supplemento Francofurtensi Criticorum sacrorum T. 2. p. 439. Brevior est, atque incipit: *Eterne Deus, qui in principio homines creasti ad immortalitatem.* Anaphoræ sive Liturgiæ subjicitur *Precatio qua consuevit saceris operatus uti apud DEUM.* Incipit: *Laudetur essentia qua omnibus essentis sublimior est.*

Apud Petrum Diaconum * lib. de incarnatione & gratia Christi cap. 8. leguntur ex Basilii Casariensis oratione sive precatione facti altaris, quam pene universum ait frequentare Orientem, quæ in nulla Liturgiæ editione leguntur: *Domine virtutum ac tuamentum, malos quæsumus bonos facito, bonos in bonitate conserva: Omnia enim potes, & non est qui contradicat tibi, cum enim volueris salvis, & nemo resistit voluntati Tuae.*

XXVI. Basilium τὸν μέγαν ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς λειτουργίας allegat Isaac magnæ Armeniæ Catholicus, sæculi XI. Scriptor, in vectiva 1. in Armenios p. 341. (T. 2. auctar. novi Combesisiani) At quæ affert, exstant hodie in *Θεωρία μουσεγωγικῇ*, quæ auctorem habet Germanum Patriarcham CPol. A. C. 1255. defunctum, licet illam in Codibus quibusdam nomen Basilii, in aliis Cyrilli Hierosolymitani præfert, ut dixi lib. V. cap. 14. Volum. 7. hujus Bibliothecæ pag. 548. & licet Basilio vindicare eam velit Combesius in notis p. 420. Incipit: *Ἐκκλησία ἐστὶ τοῦ θ. Θεοῦ.*

XXVI. *Scholium in Psalmos centum & quinquaginta.* Græce nondum prodierunt quod sciam, sed in Latinis editionibus (nam in Græcolatinis sunt omissa) exstant è versione *Wolfgangi Musculi*. Non Basilium habere auctorem, sed ex Basilio, Chrysostomo ac Theodoro esse collecta, jam multi post Possevinum observarunt, *Commentum Lucamonis qui sub nomine Basilii mundo illuxit*, vocat Rich.

Rich. Montacutius pag. 83. Apparatus ad Origines Ecclesiasticas.

XXVIII. Basilii M. (*applicaciones in S. Pentecosten*, memorat Gabriel Philadelphienſis apud Allatium c. 13. de purgatorio p. 93. *Preca-tionem* aliam Basilii Græce MS. e Codice VIII. Barocciano Bibl. Bod-lei. edidit *Henricus Hammondus* in Catechismo practico, addita An-glica versione. Oxon. 1662. 8. (quæ septima est editio) p. 179. & Tomo 1. Opp. Lond. 1684. fol. Et in Germanica Catechismi illius versione Francof. 1696. 8. §. 4. Eam quoniam brevis est atqve Christiano Doctore digna, hoc loco cum versione mea Latina adscribam.

Ἀνεξίκακε βασιλεῦ καὶ αἰδιε,
ὁ διὰ τῷ ἐκ ξύλου κατακρῖναι θῆ-
ξυλα δέδεις, καὶ τοῖς ἀκολουθεῖν σε
τοῖς ἰχθύσι αἰετῶμενοις μακροθυμίας
αὐτοῦ ὑποδειγμα παραχόμενος,
ὃς ὑπὲρ τῶν σπυρίτων σε θεομα-
χῶν ἐντενξὺν πρὸς ἡμᾶς τῷ συν-
ανάρχει γεννητῶρι αὐτός. Φιλαί-
δρωπε Κύριε, ὃς οἷς δι' ἀπειθείας
ἴσμεν ἢ ἐπιβλεύουσιν, ἢ λειδορμή-
νους, ἢ ἐπηρεάζουσιν, ἢ βασκαίνουσιν,
ἢ καθ' οἷον διὰ τινὰ τρόπον ἐξ ἐπι-
βουλῆς καὶ ἐπηρεῖας ἔφιλαπτεχθή-
μοι δαίμονες μιᾶσι καὶ δόπ-
τεφομένοις, συγχώρησον τὸ τῆς εἰς
ἡμᾶς παροινίας πλημμέλημα. μετὰ-
βαλε τῆς γνώμας αὐτῶν ἐκ κακοη-
θείας εἰς ἐπιείκειαν. Ἐμβαλε ταῖς
καρδίαις αὐτῶν ἀδόλον ἀγάπην καὶ
ἀνυπόκριτον. σύνδησον ἡμῖν αὐτὸς ἐν
ἀρρήτοις δεσμοῖς εὐνοίας πνευματι-
κῆς. καὶ τῆς ἀκηρατῆς (καὶ ζῆς),
οἷς οἰδας λόγοις, κοινωνῆς δόξατελε-
σον. τὰς ὃ ἀγαπῶντας ἡμᾶς, ἢ καὶ
εἰς τὰς ζωμιακὰς χεῖρας διὰ τὸ

Malorum tolerator & sem-
piternæ Rex, qui in lignum sustu-
listi condemnationem quæ per li-
gnum nata erat, atqve Te ipsum
longanimitatis præbisti exem-
plum us, qui vestigia tua sectan-
da eligunt. Tu qui pro DEi ho-
stibus in crucem Te agentibus in-
tercessionem obtulisti ipse com-
terno Patri. Hominum amator
Domine, ignosce illis quibus
exosumus, quique insidiantur no-
bis, nos calumniantur, illudunt,
aut nobis invident, aut quocun-
que modo ex insidiis & contume-
lia Dæmonis, odio gaudētis nos
oderunt & averſantur, ignosce il-
lis stoliditatis in nos suæ pecca-
tum, muta animos ipsorum, & ex
malitia ad moderationem tradu-
cito. Cordibus ipsorum inspira
charitatem alienam ab omni do-
lo ac simulatione. Conſtringe
nobis illos indissolubilibus bene-
volentiae spiritalis vinculis, &
potis

notis Tibi rationibus eos vitæ tuæ puræ ac sinceræ participes perfice. His vero quinos amant aut corporalibus necessitatibus propter sanctum Nomen Tuum ministrant, opulenta dona Tua repende, & sorte ac præmio dignare illos fidelium ac prudentium æconomorum. Illos quoque quibono animo, infirmitatis nostræ memores, pro nobis orant, largâ gratiâ tuâ remunerare. Quique miseris nobis & indignis in- junxerunt ut pro illis oraremus, his quæ è re ipsorum sunt benigne largitor, præbe quæ salutis suæ causa Te orant, & divitem misericordiam ac locupletes miserationes tuas ad illos demitte. Misere omnium, misericordi Domine, qui Tibi confidunt omnes ad divinum amorem Tuum attrahere. Tuere omnes ac defende & suscipe, nosque peccatores & inutiles servos tuos, ac regni Tui heredes redde. Tuum enim est misereri, nosque salvere, o Deus noster quoniam tua est Potentia, in sæcula, Amen.

ὅν διακονῶντας ἅγιον ὄνομα, ταῖς
πλυσίαις (καὶ δωρεαῖς ἀνταμιψάμε-
ναι τῆς λήξεως τῶν πηγῶν καὶ φρο-
νιμῶν ἐκκοιόμεναι ἀξίωσι. Καὶ τοῖς
τῆς ἀδελφείας ἡμῶν ἐν ἀγαθῇ δια-
θείσει μεμνημένοις, ἡ καὶ ὑπερευ-
χομένοις, δαψιλῇ τὴν χάριν σου
ἐπιβράβευσον. τοῖς ἐνπιλαμένοις τῇ
ἡμετέρᾳ ταλαιπώρῳ ἀναξιοτήτι ὑπὲρ
αὐτῶν εὐχεσθῶν, καὶ ὠφέλιμα χά-
ρισται, καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰ-
τήματα ᾤψαίη, καὶ πλοῦσι τὰ
ἐλεῆν σου καὶ τὰς οἰκτιρμὰς αὐτοῖς
ἐξαπέσειλον. Πάντας, ἐνσωλαγχε-
νὰς ὅτι σοι πεποιθίταις ἐλεῆσον,
πάντας εἰς τὴν θείαν σου ἀγάπην
ἔλκυσον. Πρόσκηθι πάντων, καὶ ἀν-
τιλαβῶ, σὺν ἡμῖν τοῖς ἁμαρτω-
λοῖς καὶ ἀχρείοις δούλοις σου, καὶ
τῆς σῆς βασιλείας κληρονόμους ἀπέ-
ργασαι. Σὺν γὰρ ἐστὶ τὸ ἐλεῆν καὶ
σῶζειν ἡμᾶς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ
σὺ ἐστὶ τὸ κρατεῖν εἰς τὰς αἰῶνας,
Ἀμήν.

Iuvat huic Precationi alia quædam subungere quæ Græce descriptæ ex Codicibus Bodlejanæ Bibl. cum in Anglia versaretur, mecumque amice communicavit eruditissimus Collega meus Jo. Christophorus Wolfius.

Τῇ ἁγίᾳ βασιλείᾳ Εὐχὴ λεγομένη
πρὸς τῆς θείας κοινωνίας ἔκ-
κλησίᾳ σώματι.

S. Basilii Precatio dicta ante S.
Communionem Corporis Do-
minici.

ex Niceta Cbronata Thesaurο Orthodoxa Fidei, Cod. Bodlej. 1081.

Ὅϊδα, Κύριε, ὅτι ἀναξίως μεταλαμβάνω ἔσχατίαν σε αἵμα-
τος, καὶ ἔσχατίαν σε σῶματός, καὶ
ἐνοχός εἰμι, καὶ κέσμα ἑμαυτῷ
ἐδώκα καὶ πίνω, μὴ διακρίνων τὸ
σῶμα καὶ αἷμά σε τῷ χριστῷ καὶ
Θεῷ μου. Ἀλλὰ τοῖς οἰκτιρμοῖς σε
παρῶν προσέρχομαι σοι τῷ εἰπόντι, *
ὁ τρώγων με τὸν σῶμα, καὶ πίνων
με τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ γὰρ
ἐν αὐτῷ. σπλαγχνισθῆτι ἄν Κύριε,
καὶ μὴ παραδειγματίσης με τὸν ἀ-
μαρτωλόν, ἀλλὰ ποιήσων μετ' ἐμὲ
κατὰ τὸ ἔλεός σε, καὶ γενέσθω μοι
τὰ ἅγια ταῦτα εἰς ἱσπιν ἔκ καθα-
ριον, καὶ φωτισμὸν, καὶ φυλακτή-
ριον καὶ σωτηρίαν, καὶ ἁγιασμὸν
ψυχῆς καὶ σώματος, εἰς ἀποτρο-
πὴν πίσης φαντασίας, καὶ ποτηρίας
πράξεως, καὶ ἐνεργείας διαβολικῆς
κατὰ διάνοιαν τῆς ἐν τοῖς μέλεσί μου
ἐνεργουμένης, εἰς παρρησίαν ἔκ ἀγα-
πῆς τῇ πρὸς σε, εἰς διόρθωσιν βίης
καὶ ἀσφάλειαν, εἰς αὐξησιν δόξης
καὶ πλειότητος. εἰς πληρωσιν ἐν-
σουλῶν, εἰς Πνεύματος ἁγίου κοινωνίαν,
εἰς ἐφ' ἑδίων ζωῆς αἰωνίου, εἰς ἀπο-
λογίαν ἐμπρόςδεκτον τῇ Θεῷ ἔσχα-
τον βήματός σου, μὴ εἰς κέσμα
ἢ εἰς κατάκεσμα.

Novi, Domine, quod in-
digne accipio incontaminatum
languinem & pretiosum corpus
tuum, & reus sum, & iudicium
mihi edo & bibo, non dijudicans
corpus & sanguinem tuum, Christi
& DEi mei. Sed misericordia
confusus tuā ad te accedo, dixisti
enim: qui edit carnem meam
& bibit sanguinem meum, in
me manet atque ego in illo. Mi-
serere igitur Domine, nec poenas
a me peccatore repeto, sed fac
mecum secundum misericordiam
tuam, & fiant mihi sancta haec in
medelam, mundationemq; & il-
luminatorem, custodiam ac sa-
lutem & sanctificationem animae
& corporis, in aversionem omnis
imaginationis malaeque actionis
& operationis diabolicæ per men-
tem operantis in membris meis,
ut sint mihi in fiduciam & amo-
rem erga te, ad vitæ emendatio-
nem, firmumque præsidium: ad
incrementum virtutis & perfe-
ctionis, ad implenda præcepta,
ad Spiritus S. communionem, ad
vitæ æternæ viaticum, ad defen-
sionem acceptabilem coram tre-
merito tribunali tuo, non vero
in iudicium aut condemnatio-
nem.

Magni

* Joh. VI. 56.

Magni Basilii Precatio & exorcismus super homine vexato ab impuris spiritibus.

Ex Codice Barocciano VIII, in quo ē Eriphanii ē aliorum SS. Patrum adjurationes ejusmodi leguntur.

DEus Deorum, & Dominorum Domine, qvi Creator es igneorum ordinum, & immaterialium potentatum opifex, qvi coelestia & supercoelestia condidisti, qvem nemo vidit hominum nec videre potest, qvem timet omnis principatus, creaturaque omnis: Qvi exercitus coelestis principem ferocientem, & negato obsequio partes suas detrectantem projecisti in terram, & dæmones illius angelos, qvi cum ipso per malitiam defecerunt, in tenebras abyssi in tartarum tradidisti; daut adjuratione per tremendum nomen Tuum, peracta metus incutiatur duci malitiæ & omnibus satellitibus ejus qvi ex superna luce cum ipso exciderunt, converte ipsum in terram, jube illum omnino recedere, ne qua porro labe servos tuos afficiat, sed illi obsignati accipiant robur virtutis, ut ambulare possint super serpentes scorpionesque ac quavicumque potentiam inimici, quemadmodum tu dixisti ac pollicitus es. Tuum enim Nomen celebratur & ma-

Προσυχὴ καὶ ἀφορκισμὸς ἑ
γάλης βασιλείας ὅππῃ χεμαζομένη
ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων.

Ὁ Θεὸς τῶν Θεῶν καὶ Κύριος
τῶν Κυρίων, ὁ τῶν πυρίνων παγμά-
των δημιουργός, καὶ τῶν αὐλῶν δυ-
νάμειν πνευμάτων, ὁ τῶν ἐραίων καὶ
ὑπερεραίων πνεύματος, ὃν ἴδεν ἑδὲ
ἀνθρώπων ἑδὲ ἰδὲν δύναται, ὃν
ἐφοβήθη πᾶσα δόξα καὶ πᾶσα
κτίσις, ὁ τὴν τραχηλιάσαντά πτε-
ρὸν ἐξοστράτηγον καὶ πᾶσι αὐτῷ λειπε-
ρίαν ὡδὸν ἀειτῶντα ῥίψας ὅππῃ
πᾶσι γῆν, καὶ τὰς συναποστάτας αὐτῷ
ἀγγέλους δαίμονας τῇ κακίᾳ γενο-
μένους εἰς σκοτὸν βυθῷ ταρτάρω
ὡδὸν ὡδὸν, δὸς τὴν ἀφορκισμὸν τὴν
ὅππῃ φοβερὸν ὀνόματός σου πλάμειον
φόβῳ τῷ ἡγεμόνι τῆς πτηνίας, καὶ
πᾶσι τοῖς φύλαξιν αὐτῷ ταῖς ἐκ-
πεύσεως συν αὐτῷ ἐκ τῆς ἀνωθεν
φωτοφορίας, καὶ τρέψον αὐτὸν εἰς γῆν.
Ἐπίταξον αὐτὸν ἀναχωρῆσαι παντι-
λῶς, ἵνα μὴ τι λοιπὸν βλαβερόν
κατὰ τῶν σῶν εἰκείων ἐργάσῃται,
ἀλλὰ λάβωσιν ἰσχύον οἱ φραγιό-
μενοι κραταιότητι σου καὶ πατὴρ ἐπάνω
ὄφειν καὶ σκορπίων, καὶ ὅππῃ πᾶ-
σαν δύναμιν σου ἔχουσιν, ὡς ἐκάλε-
σας

λας καὶ ἐπηγγέλω. Σὲ γὰρ ὑμνοῦται
καὶ μεγαλυνεῖται καὶ ὡς πάντης
πτοῆς ἐν φόβῳ δοξάζεται τὸ πανά-
γιοι ὄνομα Ἐ Πατρὸς καὶ Ἐ Υἱὸς καὶ τῷ
ἀγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τὰς αἰῶνας τῷ αἰῶνι.

συναΐται.

Ἐξορκίζω σε τὸν δὲ χεῖρακον τῆς
βλασφημίας τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀκα-
θαρσίας ** καὶ αὐταρχὸν τῆς πη-
νρίας. Ἐξορκίζω σε τὸν ἐκρυσταλλῶν
ἐκ τῆς ἀνωθεν φωταφορίας καὶ εἰς
σκοτῆ. βαδὺ καπνισθὲντα διὰ πλὴν
ἐπαρσιν. Ὁρκίζω σε πνεῦμα ἀκά-
θαρτον κατὰ τὸν Κυρίον Σαβαώθ καὶ
πασῶν ἀγγέλων Θεῷ Ἀδωναὶ Ἐλωι
Θεῷ παντοκράτορι. Ἐξέλθε καὶ
ἀναχώρησον διὰ τὸ δόξα τῷ Θεῷ.
Ἐξορκίζω σε κατὰ τὸ Θεῷ τὸ παν-
τοκράτορι, ἐξέλθε. Ἐ κατὰ Κυρίον
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ μοιγενὲς Ἰωὴ τῷ
πρὸ αἰῶνων ἐξ αὐτοῦ ἀρρήτως γεν-
νηθέντι, τὸ πλὴν ἀόρατον καὶ ὁρα-
τὴν γένεσιν δημιουργήσαντι. Τὸ
ἰσχυρὸν ὡς πρὸν φυσικῶ πάντα παι-
δαγωγῆσαι καὶ κρατῆν ἐφό-
διον *** τῆς νῦν πνευματικῆς ἐκδη-
σας, καὶ ἀγγέλων ἡπιστασίαν φυ-
λάττει. Τὸ πᾶν ὕδατα κατα-
κλύσαι ἀνωθεν, καὶ πᾶς ὑπὸ
ὕδατος ἀβύσσος ἀναστρώσασθαι, καὶ
Γίγαντας καταφθίρειν ἀσπερήσας.

gnificatur glorificaturque in ti-
more ab omni Spiritu, sanctissi-
mum Nomen Patris & Filii & Spi-
ritus Sancti, nunc & semper in se-
culorum secula.

*Sequitur Exorcismi * formula.*

Adjuro te primum auctorem
blasphemiae, principem impu-
ritatis & opificem iniquitatis, Ad-
juro te, qui ex superna luce ejectus
& propter superbiam in profun-
das tenebras immissus es. Ad-
juro te, spiritus impure, per Do-
minum exercituum omniumque
angelorum, Deum Adonai, Eloim,
Deum omnipotentem. Exi &
recede à servo hoc Dei. Adjuro
te per Deum omnipotentem, exi.
Et per Dominum nostrum Jesum
Christum, unigenitum ejus filium,
qui ante saecula modo inenarrabi-
li ex illo natus est, & omnes res
creatas invisibiles & invisibiles
condidit quique Naturae Legem
omnia prius moderatus & Legem
scripta deinceps nostras volunta-
tes rexit, atque Angelorum præ-
sidio custodicit ac tutatus est. Qui
aqua desuper effudit, & abyssos
sub cælo aperuit, Gigantasque
impios perdidit, & terram Sodo-

mo-

* Confer alias Exorcismi formulas in Goari Euchologio p. 335, seq.

** MS. αὐταρτίας.

*** MS. ἐπιόδα.

morum ac Gomorrhæ igne & sulphure redegit in cineres, cujus fumus perennis manet. Qui baculo exsiccavit mare, & populum suum haud madefactis pedibus traduxit, Tyrannum vero & exercitum DEo repugnantem, fluctibus in perpetuum consepelivit. Qui excidit gentes alienas, & per legem bello impietatis finem imposuit. Qui denique ex Maria Virgine carnem inenarrabili modo induit, salvis castitatis signaculis manentibus: Cui placuit per baptismum veteres sordes nostras abluere, & qui ad abolendas transgressionis nostræ maculas, novam in qua peccatum elueretur fornacem veluti conflatoriam constituit. Adjuro te per DEum universorum, qui hominem assumptum in se habet, per DEum, qui mortalis apparuit. Illum cogita, quem omnia tremunt, horrent, timent ac refugiant. Adjuro te per DEum baptizatum in Jordane, qui signum incorruptibilitatis nobis exhibuit demersionem in aquam, quam intuentes angeli & omnes cœlestes potentatus, sese submittabant. Et qui Divinam essentiam nostra occultavit, quando expers principii Pater generationem Filii æternam manifestavit, & Spiritus sancti descen-

τας, καὶ γῆν Σοδόμων καὶ Γομώρρας πυρὶ καὶ θείῃ πφρόσονται, ἡ μὲν καπνὸς ἀκοίμηται. Τὸ ράβ-
δῳ πύλας ξηράνεται, καὶ λαὸν ἐκκλῖον ποσὶν ἀβρόχοις πείσονται, καὶ τύραννοι καὶ στρατὸν θεομάχοις αἰῶνα τοῖς κύμασι καταχώσονται. Τὸ ἔθνη ἀλλόφυλα ἐξολοθρεύονται, καὶ νόμος τῆς ἀσπείρας καταλύεται. Πίλεμον, ὃ ἐπ' ἐσχάτων ἐκ παρθένου Μαρίας γεννηθέντι ἀνεκκαλήτως, καὶ σῶσιν αἱ σφραγίδες τῆς ἀγνείας μείνῃσιν. Τὸ πλῆθος βασιλείᾳ τὸν παλαῖον ῥύπον ἡμῶν ἐνδοκίμουνται, ἡ ἡμῶν Διὰ τῆς ὁδοῦ βλάπτειν αὐτὸν ἐπὶ σπύλῳ, Κωνσταντῖνον ἀμαρτίας κακοτομήσουσιν. Ἐξορκίζω σε Διὰ τὴν Θεὸν τὸ ὅλον, τὸν ἀνθρώπον ἔχοντα ἐν αὐτῷ, καὶ Θεὸν τὸν θνητὸν ὁμοφάινοντα. Ἐκκλῖον ἐνὸρήσον ἐν πάσι φέρουσιν καὶ τρέμει καὶ δίδουκε, καὶ ὑποστύλλεται. Ἐξορκίζω σε κατὰ τὸ Θεὸν τὸ βασιλεύον ἐν Ἰερουσαλὴμ (ὅς καὶ τύπον ἡμῶν ἀφθαρσίας τίλει ἐν τῷ ὕδατι παρεχόμενῳ κατὰδυσιν, ἢ ἀγγελοι καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν ἐρασιῶν βλέψουσιν, μετρίσονται. Ἐπὶ τὴν θείαν τῇ ἡμετέρᾳ κούφῃς, ἐπὶ τὴν ἀναρχῶν Πατὴρ τίμω ἀναρχὸν γέννησιν

N

ἡσιν ἔτις ἀπεκάλυψε, καὶ ἔτις ἁγία
 Πνεύματι ἡ κατὰ βάσιν ἔτις Τρι-
 δῶ τῶν ἑνωσιν ἐμαρτύρησι τοῖς
 αἰνίοις ἐπιτιμήσαντι, τὸν κλύδωνα
 θαλάσσης πρᾶναι, καὶ κόρας
 ὁμμάτων δὸς μήτρας λαπύρας πη-
 λῶ τὸς ἐφθαλμὸς ἀναβλεψαὶ ποιή-
 σαι, καὶ τῆς ἀρχαίας ἀνυγῆς
 ἔτις δαδῆται ἡμῖν δι' ἐαυτὴν ἀναπλα-
 σαι, καὶ δωρησαμένη. Τῶν κω-
 φῶν ἀκούει ἐμφυσῶσαι, καὶ
 ἀλλοῖς τὸ λαλεῖν καταρθῶσαι,
 τῶν χυλοῖς διδοκέει, περὶ πατρί-
 καὶ ῥύσιν αἰμάτων κλαί-
 θρώσαντι. Τῶν σιγῶν λαπύ-
 ρας μαζῶσαι, καὶ νεκρὸς ἐκ τῆς
 τάφου ἀναπηδήσαι ποιήσαντι. Τῶν
 μέλαινα ταφῆς τὰς παῖδας ἡμῖν ὁμι-
 λήσαντι, ὅτι τῶν ὀφθῶν ὅχι οὐκ
 λέναντι, καὶ πᾶσαν τὴν ἀνθρώ-
 πιναν ἀναίαν. * ἔτις δαδῆται κα-
 τασκευάσαντι. Ἐξορκίζω σε κατὰ
 ἔτις Θεῶν πατοκράτη, ἔτις τῆς Θεο-
 τητος πνεύματος Προφήτης ἐμπνέσαν-
 τι, καὶ Ἀποστόλοις συμπράξαντι.
 φοβήθητε, φεύγετε, δραπέτευτε.
 ἀναχώρησον πᾶν δαιμόνιον κακὸν καὶ
 ἀκαθάρτον, εὐαγγέλιον, κατεχθόνιον, βύ-
 θιον, τάρταρον, ψεύδης, πλάτης,
 ἀπατηλὸν, ἄμορφον, πολύμορφον,
 διατὸν δι' ἀναίαν, ὡς διατὸν ὃ δι'

hio Trinitatis unitatem testata est,
 Adjuro te per eum qui objurgavit
 ventos, fluctus maris compescuit,
 & pupillis oculorum quæ a nati-
 vitate defecerant, huto illos perlu-
 endo restituit visum, quiq; pul-
 chrum splendorem luminis nobis
 concessi ipse per se effinxit & nos
 illo donavit. Qui surdis implanta-
 vit audiendi facultatem, mutorum-
 que linguam correxit, clau-
 dis dedit ut possent ambulare,
 & fluxum inordinati sanguinis
 repressit. Qui leproforum ma-
 culas absterfit, mortuosque jussit
 ex sepulchris suis exsurgere. Qui
 nobiscum ad sepulturam usque
 cum affectibus suis versatus, &
 inferos per resurrectionem suam
 spoliavit, & omne humanum ge-
 nus à Mortis potestate illatum
 præstitit. Adjuro te per DEū omni-
 potentem, qui Divinum Spiritum
 Prophetis inspiravit, & in Aposto-
 lis operatus est. Timeate, fugite,
 vos proripite. Recede dæmo-
 nium quodvis malum & impu-
 rum, sacrum, subterraneum, in
 profundo merum, tartarum,
 mendacii plenum & erroris, de-
 ceptorium, informe, multiforme,
 conspicuum impudentia &
 dissimulatione inconspicuum,
 ubicunque versaris & ubi es, aut
 quocunque abis, sive vocale, sive
 animantis forma aut speciei dracon-
 nis,

* Svid. ἀναίαν, ἀβλαβῆς. MS. ἀναίαν.

nis, aut bestiam referens, aut ap-
parentis instar fumi: sive mas sive
fœmina, sive reptile vel volatile
aut natatile: loquens & mutum,
stans aut subito irruens, convellens
impetu aut somnum inferens
vel insomnium grave, aut in morbo
vel infirmitate, vel in risum
vertens aut lacrymas, voluptates
vel fœtores. Sive concupiscen-
tiis deditum sive veneficiis aut
amoribus insaniens, astrorumve
divinationem, magiam, aut œco-
mantiam † professum vel re-
rum amissarum inventionem: vi-
nolentum, ciens tumultus, im-
pudens, contentiosum, insta-
bile, mutari cum luna aut cum
tempore certo alterari solitum,
matutinum vel vespertinum, vel
ab infirmitate aliqua vel aliquo
splendore vel accessu subito, aut
ex mari vel fluvio aut præcipitio
puteove aut fovea vel palude aut
lacu materiave aut loco subterra-
neo impuro vel sylva quærna vel
aliis ex arboribus aut ex monti-
bus, vel tonitru, grandine, ful-
gure, vel domus fundamentis, te-
ctove balnei aut piscinæ, vel ex
sepulchro aut idoli templo vel
undecunqve scimus aut nescimus,
nota vel ignota nunquamqve visa

ὑποκρίσιν, ὅπως ἐὰν ὑπάρχῃς,
ἢ εἴδα τυγχάνῃς, ἢ ὅθεν ἀπέρχῃ
ἢ φωνικὸν ἢ ζωοφανὲς ἢ δρακοντοει-
δὲς, ἢ θηριοπονεύσασπον, ἢ καπνίς
πρὸς φαινόμενον, ἢ ἄρσεν ἢ θήλυ,
ἢ ἐρπετὸν ἢ πετεινὸν, ἢ νηκτὸν, λά-
λον ἢ κωφόν, βωμὸν ἢ ἐξ ἐπιδρο-
μῆς ἢ παρὰ δασὸς ἐπιβοῶν ἢ ὑπὸ
δένδρῳ, ἢ ἐνύπνιον βαρὺ, ἢ ἐν ἰόσφῳ
ἢ ἐν μαλακίᾳ, ἢ εἰς γέλατον ῥέμβον
ἢ δάκρυα, φιλήδονα ἢ δυσωδίας. ἢ
ἐπιθυμητικὸν, ἢ φαρμακόφιλον, ἢ
ἐρωτῶμανὲς, ἀστρομαντείας, μαγείας ἢ
ἐνοικομαντείας, ἢ εὐρετικὸν ἢ μεθ-
υμανῶν, ἢ παρεχρησιστικὸν, ἀναι-
δὲς, φιλένικον, ἀκατάστατον, τῷ σε-
λήνῃ συναλλοιούμενον ἢ χερόνῳ πινὺ
συντρεπέμενον, ἢ ὄρθρινον ἢ μεσημ-
βρινόν, ἢ ἀρρώστιας πινὸς ἢ αὐγῆς
ὑπὸ πινῶν καὶ περὶ ἐπείλας ἀφῶν ἢ
ἐκ θαλάσσης ἢ ἐκ ποταμῶν, ἢ δὲ
κρημνῶν ἢ φρεσίν, ἢ λάκκοις ἢ λί-
μνῃς ἢ καμίαν, ἢ ὕλης ἢ ὑπο-
γείας ἀκαθαρσίας ἢ ἄλλας δρυμῶν
ἢ δένδρων, ἢ ὄρεων ἢ βροντῆς ἢ χα-
λαζῆς ἢ ἀσπρατῆς ἢ ἐκ θεμελίων
οἰκίας ἢ ἐκ σέγης λατρῶν ἢ κολυμ-
βήθρας ὑδάτων ἢ μηνίματι ἢ εἰ-

N 2

δωλὶς

† Oecomania divinationis ex ædificio & consideratione eorum quæ illi contigissent vel
in illo conspicienda se præbuisissent. οἰκοσκοπικήν vocat Nonnus ad Nazianzenum i. Ne-
lectevt, histor. 61. ubi & Xenocratis οἰκοσκοπικὴν commemorat. Vide & Calauboni
lectiones Theophrasticas cap. 5.

ὁμιλίᾳ, ἢ ἴδῃν ἴσμεν καὶ ἐκ ἴσμεν,
γνωσῶν, καὶ ἀγνώσων, καὶ ἀπειροσκέ-
πτων τύπων. Μερίσθητι καὶ ἀπαλλά-
γηθι, ἀχλύνηθι τὴν εἰκόνα τοῦ μορ-
φωθεῖσιν τοῦ ὁμοιώμα. Μὴ ἐγκρυφ-
θῇς εἰς τὸν σῶλον τοῦ τοῦ. Σε γὰρ
ῥαβδῶ σιδηρᾷ καὶ κάμινῳ καὶ
πάρταρῳ. καὶ ὀδόντων, βρυγμὸς ἀμυνᾷ
τῷ ὠδονοῦντος ὠδονοῦντος. Φοβήθητι,
φῦγε, καὶ μὴ μετ' ἐπίρων πονηρίας
πνευμάτων ἀκαθάρτων. Εἰς ἀβάτον
ἢ γὰρ ἐ ἀγεώρητον ἀπελθε ἢ ἀν-
θρώπῳ καὶ εἶδε, τοῖς ἢ μόνῳ
ἐπισκοπῇ ὁ δεσμεύων πάντας τὰς
βασκαίνοντας τὴν αὐτὴν εἰκόνα, καὶ σφ-
ραῖς ζέφου ταρταρώσας εἰς μακρὰν
νύκτα καὶ ἡμέραν σὲ τὸν πάντων κακῶν
ἐφευρέτην διάβολον. Ὅτι μέγας ὁ
φῶς καὶ κυρία καὶ μεγάλη ἡ δόξα αὐτῆς,
καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις δόξα αὐτῆς, τῷ Πατρὶ
καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι
νῦν καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Αμήν.

figura. Recede & longe abi, re-
verere imaginem DEI efforma-
tam ad ejus similitudinem. Ne
delitescas in servo DEI. Te enim
virga ferrea & caminus ignistar-
tariusque manet & stridor den-
tium poena tuæ inobedientiae.
Timeto, fugito & apud ceteros
malos & impuros spiritus perma-
neto. Abi in terram inviam &
incultam quam nulli visam ho-
mini solus DEUS inspicit, qui
ligatos tenet omnes imagini ejus
invidentes, teque omnium malo-
rum inventorem diabolum cate-
nis tenebrarum in magnam no-
ctem magnamque illam diem
detulit in tartarum. Quo-
niam ingenti timore metuen-
dus Dominus & magna Gloria
ejus, & omnia ipsi serviunt Pa-
tri, Filio & Spiritui sancto nunc
& semper & in saecula saeculorum,
Amen.

Quæstiones EUNOMII & APOLLINARIS cum respon- sionibus S. BASILII.

ex Codice Cromwell. 112. pag. 579.

Ερωτήσις Ευνομίου. Τί ἐστὶ Θεός, τὸ πᾶν
σε περισπᾷδασον;

Απόκρισις Βασιλείου. Ἀδελφότης ἐστὶν,
ἀκατάληπτος νῦς. Ἀδρίσαν μέγεθος
ἀμήχανον καὶ ἀλλῶν.

Eunom. Τί ἐστὶν υἱός;

Basil. Ἀρρήτον γέννημα, μονογενὴς λόγος,
ἀδελφότης νῦς, ἐστὶν πατρική.

Eunomii Quæstio. Quid est DEUS de
quo omnium studium est solli-
citurum?

Responsio Basilii. Essentia invisibi-
lis. Incomprehensibilis mens.
Magnitudo infinita. Summa
pulchritudo.

Eunomius. Quid est filius?

Basil. Soboles inenarrabilis, uni-
genitum Verbum, Mens invisi-
bilis, Essentia Patris. Εὐνο-

Enom. Quid est Spiritus Sanctus?

Basil. Nomen Divinum, Spiritus intelligibilis, Sapientia Sapientis. Divina Essentia. Forma singularis, subtilis, simplex, omnia curans & inspiciens.

E. quid est, secundum imaginem DEI conditum esse hominem?

B. Ratio & Spiritus.

E. Et quare corpus accessit?

B. Ut per rem visibilem intelligibilis cognosceretur.

E. Quare ratione homo DEO fit similis?

B. Per vitæ institutum virtuti consentaneum.

E. quare illud?

B. Si ab omni malitia alienos nos contineamus.

Apollinarius questio. Si CHRISTUS mentem habuit hominis, etiam oblivione laboravit & inscitia & peccatum committere potuit.

Basilii responsio. Sane quidem, si Divinitati illa esset unita. Ne vero mentem dic hominis, neque enim alterius hominis mentem habuit Christus. Sed diementem humanam, quam conjunctum sibi Verbum habet, ut homo carnem.

Apollinarius. Duo igitur rectores spiritus fuerint in CHRISTI corpore, DEUS Verbum, & mens humana.

Basil. Neutrumquam, sed à Verbo ipso mens regitur.

E. Τί ἐστὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον;

B. Ὄνομα Θεῶν, πνεῦμα νοερὸν, σοφία σοφῶ, Θεῶν ἑστία, μονογενὲς εἶδος λεπτὸν, ἀπλὸν, κατεπερίσκεπτον.

E. Τί ἐστὶ τὴ κατ' εἰκόνα Θεῶ πεποιθὸς τὸν ἄνθρωπον;

B. Λόγος καὶ πνεῦμα.

E. Καὶ διὰ τί τὸ σῶμα συμπαρετρέχει;

B. ἵνα διὰ τῶ ὁραμένῳ ἐπιγινώσκῃται τὸ νοούμενον.

E. Κατὰ ποίαν αἰτίαν ἄνθρωπος ὁμοιωτῶ Θεῷ;

B. Κατὰ τὴν ἡμέτερον πολιτείαν.

E. Καὶ ποίαν πύετην;

B. Τὴν τῶ παντός κακῶ ἀλλοτριώσιν.

Apollinarius qv. Εἰ γὰρ ἄνθρωπος ἔχεν ὁ Χριστός, καὶ λήθην καὶ ἀγνοίαν ἔχει, καὶ ἀμαρτίαν ποιεῖν ἠδύνατο.

Basilii Resp. Εἰ μὴ ἦν ὡς τῇ Θεότητι ναί, μὴ λέγε νῦν ἄνθρωπος, ὃ γὰρ ἀλλὰ πινὸς ἄνθρωπος ἔχει νῦν, ἀλλ' ἡ ἀρεὴ εἰπεῖ ἄνθρωπος νῦν μετέσχευ ὁ λόγος, ὡς ἄνθρωπος σαρκός.

Apoll. Δύο ἡγεμονικά ἦσαν ἐν τῷ σώματι, ὁ Θεὸς λόγος καὶ ἄνθρωπος νῦν.

Basil. Οὐχί, ἀλλ' αὐτὸς ὁ λόγος ἡγεμόνισεν τῶ νῦν.

N 3

Apol-

Apollinaris. Πῶς δύο ὄν τε μὴ εἶναι *Apollinaris*. Sed quomodo duo non sunt duo?

Basil. Ὡς τὸ λευκὸν τῆς ἰρίδος κατα- *Basil*. Sicut lanæ candor infectus
 χρωθὲν χρωματι πορφύρας ἢ δίχρουν colore purpuræ non duo am-
 εἰν ὦν ἓν, ὅτως καὶ ὁ τῷ Χριστῷ plus sunt colores sed unus, sic
 ὡς.
 & mens Christi.

XXIX. *Penitentie* sive ἐπιτίμιον εἰς τὰς ὁδοποιήσοντας καὶ ἁμαρτάνον-
 τας. Incipit: ἡ πειρασὸς ὁ λογισμὸς ἀναμαρτητός. MS. in Bibl.
 Cæsarea. Vide Lambecium III. p. 100.

XXX. Ἐγκώμιον εἰς Μελέτιον Ἐπίσκοπον. *Encomium funebre Meletii Episcopi*
Antiocheni. A. C. 381. defuncti. Incipit: Ἡμεῖς ἡμῖν τὸν δεῖν-
 ὄν τ' ἄποστόλων. In Codicibus quibusdam MSS. Basilio tribui-
 tur, ut illo qui est in Bibl. Cæsarea apud Lambecium III. p. 129.
 sed qui *Gregorio Nysseno* illud testimoniis Socratis V. 9. Sozo-
 meni VII. 10. Nicephori XI. 29. & Martyrologii Rom. 12. Febr.
 recte vindicat. Legitur etiam inter Nysseni Opera T. 2. p. 119.
 licet Meletium Basilius etiam in Epistolis non uno loco laudat &
 contra inimicos causam ejus tuetur.

XXXI. Ex *Homilia commemorationis B. Mariae Virginis*, cujus exemplar in
 Insula Rhodo descriptum habuit Gilbertus Gaulminus, loca Ara-
 bice & Latine affert Abraham Ecchellenfis in Eutychio vindica-
 to Rom. 1661. 4. pag. 226, 246.

XXXII. Clarif. Cavens testatur apud Tho. Galeum fuisse MStas *respon-*
siones Basilii *ad Eubulum*: *Epistolam* brevem *ad Opratum* quendam
 & excerptum ex *Epistola ad Neapolitanos*, (puto legendum *ad Nico-*
politanos) cum scholiis.

XXXIII. περὶ φωτισματός. *De illuminatione sive baptismo*. Incipit:
 ἡδὴ μιακαρμένη ὁσμή πρὸς ὑμᾶς. Sub Basilii nomine existat
 in variis Codicibus MSS. uti duobus Bibl. Regiæ Paris. teste Co-
 telerio ad Clementis recognitiones III. 67. & in Barocciano 191.
 ut memonuit Clarif. noster Wolfius. Sed Basilio perperam tri-
 buitur, cum sit Procatechesis S. Cyrilli Hierosolymitani sive præfa-
 tio ejus ad Catecheses. Auctor scholii quod in altero Codice
 Regio Cotelerius reperit: αἰφῶς ἡμῖν δαίκνυσι ὁ χαράκτηρ τῷ
 ὡσκαμένῳ λόγῳ, ὅτι ἐκ ἐπὶ τῷ ἁγίῳ Βασιλεῖ.

XXXIV.

XXXIV. περὶ τοῦ ὅτι ἀκατάληπτος ἐστὶν ὁ Θεός. *Quod DEUS sit incomprehensibilis.* Incipit: σαρκὸς μὴ ὀφθαλμοῖς Θεὸν θεωρεῖται. Itidem sub Basilii nomine in jam dicto Barocciano Codice 191. legitur atque in altero 239. sed itidem auctorem habet Cyrillum Hierosolymitanum, inter cuius Catecheses, ut eodem laudato Wolfio observatum, nono loco legitur.

Hæc de S. Basilio ejusque scriptis annotanda mihi succurrerunt, quæ Cassiodorus in præmio Divinarum Lectionum refert inter eos qui totam S. Scripturam explicaverunt. *Erunt itaque Scripturas Divinas Veteris Novique Testamenti ab ipso principio usque ad finem Græco sermone declarasse Clementem Alexandrinum, cognomento Stromateum, & Cyrillum ejusdem Civitatis Episcopum, & Joannem Chrysostomum, Gregorium & Basilium, nec non & alios studiosissimos viros, quos Græca facundia concelebrat.*

VIII. Index eorum, ad quos Epistolas scripsit, & quorum in Epistolis meminit S. Basilius.

A Bramio * Episcopo Βατμων, Batnorum Mesopotamiae. Epist. 315. Abyrtio (al. Αβυργίω) 356. 357. 358. 359. 360. 361.

Acacio, Aëtio & cæteris presbyteris 200. *Acacii mentio* 72. 250. 299. *Ægypti Episcopis exulibus* 293.

Ælianus quem ἀδελφὸν vocat 403. *alius de quo infra in Gregorio.*

Æschylos idoneus ad res tristes deplorandas. 379.

Æsopi lupus agnum arguens 80. *cancer.* 180.

Aëtius Ariti discipulus. 79. 82.

Alexandro, *Ægypti Episcopo, vide, Eulogio. Alius Alexander quæ ex Monacho factus Episcopus Corydalorum.* 403.

Alexander Magnus litteris de perfidia Medici sui detestans fidem. 330. *alteram auctorem reseruant.* 372.

Alexandrinis. 71.

Alpinus, Hierocles ἀντιπρός. 148.

Ambrosio Mediolanensi, 55.

Am-

* Male Ambrosio in Catalogo MSS. Bibl. Augustanæ p. 18.

Amphilochio 391. usque ad 406. *Ejus mentio.* 378. Epistola 393. *Amphilochio Episcoporum in medietate Pisidia gerendum gratulatur. Præter has extra ordinem Epistolarum existant tres ad Amphilochum. Epistolæ Canonice T. 2. pag. 757. & fragmentum ex Epistola, 410 de differentia ciborum p. 780.*

Ancyranæ Ecclesiæ 67.

Andronico ἡγεμόνι Πραξίδι, 164.

Anomœi 41. 64. 391. ἀθεοῦ τῆς ἀνομοιότητος. δόγμα. 370.

Antchimus 44. 58. Tyanorum Episcopus 64. *infra in Eusebio.*

Antiochenæ Ecclesiæ. 60.

Antiochenis Presbyteris 104. 199.

Antiocho Presbytero qui suo ἀδελφίδῳ in exilio adfuit 269. 270. 271. 272. 273. *ejus mentio* 10. *Antiochi Diaconi* 330. licet ibi MSS. legunt Ἀκτιανός vel Ἀκτιανός.

Antipatro ἡγεμόνι sive præfecto Neocæsariensi 203. 366.

Antipatri Epistola ad Basilium. 214.

Anysius, Βυππίης Θράκη. 10. *Anysii filium Libanio commendat.* 146.

Apollinaris πάντα εἰπεῖν ἔυκολον. 59. 74. 82. 293. ubi multa de ejus scriptis & commentis atque erroribus. Adde 65. 345. 382. *Ejus de resurrectione ad vitam Judaico more transigendam.* 74. *Basilio versum vicio quod pridem ad Apollinarem scripserat. Infra, in Eusebio.*

Arcadio Comiti rerum privatarum. 415. *infra, Comiti.*

Arcadio Episcopo. 408.

Arinthæo 380. ad Arinthæi Prætoris ἀνδρῶν sive conjugem consolatoria 186. 202.

Arius 52. 69. 73. 78. 82. 220. Ἀρειομαχία 321. ὁ πῶς τῷ Ἀρειανῶν πόλεμῳ. Ibid. ἡ Ἀρεῖα ζύμη. 182. *Ariani* 74. si respiciant recipiendū 75. Ἀρειανὸν χρίσμα. 349. *Arianorum varia piseis.* 82.

Ascetis suis sive Monachis τοῖς υἱοῖς ἐαυτῶν ἀσκηταῖς. (al. ἀσκητῶν ἐν ὄρεσιν καὶ χαλῶν) 73. μονάζοντες. 295. πρὸς μονάζοντας ἐπὶ Ἀρειανῶν καταπονηθέντας. 303. παρανοητικὴ πρὸς μονάζοντας. 383.

Ascholio μονάζοντι καὶ πρεσβυτέρῳ (al. rectius Episcopo Thessalonicensi.) 337. 338. 339.

Asclepius cum Doëgo vescio quo recusans communionem. 401.

Asterius Greg. Nysseni οἰκίτης. 44.

Atarbio. 363. 364.

ὁ μακαριώτατος. πάπας Ἀθανάσιος. 325.

Atha-

Athanasio τῷ μεγάλῳ 47. (*ubi memorat ejus Epistolam qua de praefide Libya est conquestus*) 48. usque ad 52. Mentio 61. 273. 337. & 75. ubi Epistola ejus qua Arianos suscipiendos suadet ἐπὶ τοῖς βυλοῖς μετατιθίσδω ὁμολογῶν τῇ ἐν Νικαίᾳ τῷ πρίστει. Epistola ad Paulinum memoratur. 349.

Athanasio Ancyrano Episcopo. 53.

Athanasio patri Athanasii Ancyrani. 54.

Barsa Episcopo Edessæ, exuli. 326. 327.

Basilii ἀντίγραφον πίστεως Confessio fidei, cui Eusebius, Fronto & Chorepiscopus Severus subscripsere. 78. Confer Confessionem quam mittit ad Ecclesiam Antiochenam, 60. & ad Alexandrinos. 72. ad Neocæsarenses 141. ad Julianum 205. Negat se velle plures πίστεως scribere aut σύνταγμα πρὸς πίστεως καταλιμπάνειν. 410.

Basilii πρὸς πλείστην βίαν μοναχῶν, de perfectione vite Monastica. 411. libri de Spiritu S. mentio 395. contra Eunomium. 83. κατὰ μέθης. 161. Epistola 69. ad Episcopos Occidentis missa est non solo Basilii nomine sed Episcoporum plurium: Meletii, Eusebii, Basilii, Bassi, Gregorii, Pelagii, Pauli, Anthimi, Theodati, Bithi, Abraami, Sabini, Zenonis, Theodoriti, Marciani, Barachi, Abramii, Libanii, Thalassii, Iosephi, Boesbii, Jatrii, Theodoti, Eustathii, Barsuma, Joannis, Chosrois, Jojasis, Narsis, Maridis, Gregorii, Daphni & aliorum qui non nominantur.

Basilides Ecdicii consors. 73. Papblago 72.

Berrhœensibus, 298. 299.

Bianor presbyter. Epist. 2. Canonica ad Amphilocho.

Bosporio Episcopo. 86. mentio ejus 261.

Brilonis conjugi relictæ viduæ consolatoria de obitu mariti. 347.

Cæsario Gregorii Naz. fratri. 362. Cæsarii mentio 84.

Cæsariæ patriciæ (al. Cæsario Patricio) 289. ubi testatur quater se per hebdomadam sacra Eucharistia frui. ἐν τῇ κυριακῇ, ἐν τῇ τετραδί, ἐν ὀρθροῦν καὶ τῷ σαββάτῳ, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἡμέραις ἐὰν ἡ μνήμη μαρτυρῶς τι.

καλλιγράφῳ. 180. monita qua in scribendo calligraphus observare debeat.

Callistheni 388. mentio 351. ubi ποθεινότατον ὕμνον vocat.

Candidiano Duci militum. 173.

Canones Ecclesiastici 262. ἡμᾶντων καὶ ὧν ἀκρίβεια. 69. *Canones de Episcopi ordinatione memorantur* 385.

Canonicis, Κατοικαῖς, πῶς ἔ, ὁμοῦσιον εἶναι τὸν υἱὸν τῷ Πατρὶ. 300. *infra*, Theodoræ.

Celsus. 143.

Censitori, Κησῖται, 426. 427. in Galatia 353. in χώρα τῇ Ἰβωρῶν 352. in Ibora Helenoponti urbe, ut observat Combefis. & male interpretes regionem Israëlitarum. πῶς μοναζήτων, ὥς αὐτὸς τῶν συμπλειῶν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ. 304.

Chalcidensibus. 297.

Ad Chilonem discipulum suum ex Monacho anachoretam, Epistola prolixior, extra ordinem caterarum T. 2. p 735.

Cleanthes Stoicus. 169.

Chorepiscopis. 181. ne ipsis inconsultis ministrantes Ecclesiis à solis presbyteris & Diaconis adversus Canones adsciscantur.

Coloniæ * *Senatui*, πολιτευομένοις Κολωνίας. 290. τοῖς ἐν Κολωνίᾳ κληρικαῖς 292. *Consolatoria de Episcopo eorum Euphronio ad Nicopolitanam sedem translato*.

Comiti rerum privatarum, Κόμητι περιβατῶν. 423. *supra*, Arcadio, *Comiti thesaurorum mentio* 84.

Commentariensi Κομενταρησίῳ. 417.

Cyriacus 204. 355.

Cyrillus Armenia Episcopus. 187. ordinatus ab Eusebio Sebasteo. 58.

Damasus Episcopus. 321.

Damus Martyr. 291.

ad Dazizam χαράματα memorantur 82. Δαζίνας excusum 382.

Demophilus, 254. Episcopus.

Demosthenes & Plato 159. 173.

Demostheni ** *præfecto Neocæsariensi*. 385. *pro fratre Gregorio Nysseno intercessio*, *communis scripta nomine*.

ὁ μακαριώτατος Διάκονος. 86.

Diatimus Episcopus Limyranus 403.

Diodoro Antiocheno presbytero 167. *Hac Epistola librorum illius duorum, quos ad Basilium miserat, censura continetur. Ex illis alterum dialogi more scriptum Basilium minus probat. Hujus Diodori mentio* 82. 187. *ad eundem* 197. *adversus conjugium cum duabus sororibus*.

Dioge-

* *Coloniæ Armenia intellige*, ut infra in Euphronio.

** *De hoc Demosthene Theodoritus IV. 19. Hist.*

Diogenes Cynicus. 169.

Dionysius dum Sabellio repugnat, Anomæis favens. 41.

Dionysius (Alexandrinus fortasse vel Romanus tertii sæculi scriptor) ad Casareenses. 220.

Dionysius Julitta F. 175. ὁ ποτὶ Διομήδους &c.

Domitianus pro quo intercedit Basilius 164.

ἐ ἱερὸς Δόνατος. 155. (interpreti Eustathius.)

Dorotheo presbytero 250. mentio ejus 10, 179. ut Dorothei Diaconi Antioch. 52. 57. 273. 343.

Duci sive præsidì. Ἡγεμονί. 179. 389.

Ecdicius Parnasenus. 10. in Hypsili locum à Synodo τῷ ἀδεύαντων substitutus 264.

Eleusinius ἀλδεσιμώτατος. 308.

Eliz ἀρχοντι τῆς ἡγεμονίας. 372.

Elpidio consolatoria de filii obitu 348.

Elpidio Episcopo 322. (mentio Epist. 350. uti Elpidii Diaconi 8. 293. commendatur Elpidius 215, 395.)

Epiphanio Episcopo. 325.

Episcopo 336.

Episcopis maritimis, τοῖς ἐν θάλασσῃ. 77.

Episcopis & fratribus occidentalibus, τοῖς ἐν δύσει ἀδελφοῖς & Πισκέποις. 61. ἀδελφοῖς συλλειτουργοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ Γαλίαν ὁμοψύχοις Ἐπισκόποις. 69. 70. τοῖς δυτικαῖς Ἐπισκόποις, de Eustathio Sebasteno, Apollinario & Paullino, singulorumque hæresi 74. (hujus Epistola mentio 273.) ut Ecclesiis Orientalibus ab Ariana persecutione vexatis opem ferant. 182.

Episcopis subjectis, τοῖς ὑφ' αὐτὸν Ἐπισκόποις, ne pecunia causa manum cuiquam imponant. 76.

Evagrio presbytero 342. filius hic Pompejani Antiocheni. 8.

Evaisenis. Ἐυαίσησις. 72. Ἐυσινὸς mentio 79. Ἐυήνη qua non longe ab Attagenis distat. 425.

Eudemus Episcopus Patarensis. 403.

Eudoxius. 72.

τόμος τῶν ἐν συστάματι Ἐυδοξίου συνπαραγμένων. 82.

Eurippus. 72. 82. 265.

Evlancio, Ἐυλαγκίῳ. 281.

Eulogio, Alexandro, Harpocrati, Ægypti Episcopis in exilio constitutis. 293.

Eunomio 168. *Eunomii blasphemia in Spiritum S. 82. Basilii libri contra Eunomium memorantur. 83.*

Eupaterio. 387.

Euphemiadis mentio Epist. 3. canonica ad Amphilocho. hic in patria Nicopoli deinde Episcopus 290.

Euphemius. 337.

Euphronio Episcopo Coloniae Armeniorum. 312.

Eupraxius. 251.

Euphybii Martyr. 256. 291. 418.

Eusebius CPolicanus (Nicomediensis) 74. 82.

Eusebio Samosateno Episcopo. 5. 6. 7. 8. in exilium relegato 9. & 251. - - - usque ad 265. *eius mentio 58. & 321. ubi apologia pro illius fide & 316. alius δ̄ μακροῦ Εὐσεβίου. 8.*

Ad Eusebium amicum qua Cyriacus presbyter commendatur. 11.

Eusebii ἀραγνώστῃ mentio 263. hic videtur qui ποθενέτατ Εὐς 360.

Εὐσεβίου Episcopo 267. 268. in MSS. licet editi Εὐσεβίου.

Eustathio Ἐπισκόπῳ Ἱμμερίας. (a). Ἱμέριος. vel Ἐμίρειος) eidem Episcopo (Sebasteno addit inscriptio : male, Combessio iudice.) 79. (Apologia adversus eos qui reprehendebant quod ante annos viginti vel plures scripserat † Laicus ad Laicum Apollinarium †† impiorum quorundam scriptorum auctorem) 307. 308. de eodem Epist. 8. 72. 73. 74. 82. 259. 264. 272. 187. ubi de illo in communionem recepto & 196. de scriptis ejus actisq. adversus Basilium. In Synodo Ancyrana anathematizatur π̄ ὁμολογίαν. Melitine depositus ab Episcopatu, per Literas Liberii Episcopi Rom. à Synodo Tyanensi restituitur. 74. γεγραμμάτων διδύς τῇ π̄ τῆς Ἱκαρίας. 73.

Eustathio Philosopho 165.

Eustathio Medico. 80. * 81.

Eustathii diaconi sui meminit 4. 261.

Euzoïus. 73.

Fauslini Episcopi Iconiensis defuncti mentio 8.

Fauslus 195 Episcopus ab Anathimo ordinatus. 58. 313.

Festo & Magno 110.

Firmino 174. *mentio ejus 143. Βερετάνιου ἀρχιεπισκόπου γυναικὸς αὐτοῦ Φιρμίνου 174.*

Frans-

† Confer Epist. 345. & Acta Sanctor. T. 2. Junii p. 919. seq.

†† Vide Epist. 82. p. 909 & 345. 382.

* Hanc alii dicunt non Basilii esse sed Gregorii Nysseni. Vide infra c. 20. in Nyssena.

- Fronto Nicopolitanus. 10. subscripsit 78.
 Gallia Episcopus. 69. 70.
 Gelasius. 196.
 Genethlio presbytero. 345.
 Confessio fidei à Georgio allata CPoli. 86. Georgii illius mentio 71.
 Glycerio 414. *Hic est ὁ τῆς κατὰ Οὐγέσσαν διακονῆς* cuius mentio 412.
 413.
 Gregorio. 412. 413. (*vocabulum quod additur ἐταίρω non satis è gravi-
 tate Basilii esse putat Combessius.*) 259.
 Gregorio (Nysseno) fratri 43. 44. de illo 10. 79. 84. 358. 385. *Alius*
Νυσσαεύς de quo 256.
 Gregorio patruo (Θείω) 45. 46.
 Gregorio Presbytero *infra*, Paregorio.
 Gregorio (Naz.) Theologo. 1. 2. 3. 4. (*hæc fortasse ad Grego-
 rium Nazianzeni patrem*) & 10. 19. 33. *hic intelligitur* 250.
σκέυς ἐκλογῆς & Φεῶν βαδύ, τὸ δ' *Χελῆς σῶμα*. 141. Basilii
in vita ascetica fidus sodalis. Ibid, mentio Nazianzeni Epist. 3. *Canonica*
ad Amphilocho.
 Greg. Nazianzeni Epistole 12. usque ad 18. & 20. usque ad 32. & 34. usq;
 ad 40. & 88. usque ad 140.
 Gregorius (Thaumaturgus) Episcopus Neocasar. 62. ejus ἐκθεσις πίστεως in
διαλέξει ad Alianum. 64. traditione sua repressit Sabellii hæresin. Ibid,
nullæ ejus ætate Monachi, nullæ litaniæ. 63.
 Harmatio. Ἀρματίω τῷ μεγάλῳ. 365.
 Harpocracioni. *Vide*, Eulogio.
 Helladio Comiti. 422. Helladii δ' πρωτόνουτ^ς mentio 278. οἰκεί^ς δ'
ὕπερχ^ς. 287.
 Hellenius 32. Nazianzi ἐξισωτής 259.
 Heras Himerii frater 416. 216. 217.
 Heraclida nomine scriptæ Epistola ad Amphilochoium. 392. in qua mentio
Basilii discipulorum de voluntaria paupertate.
 Hermogenes Neocasar. Episcopus. 74. ὁ πλὴν μεγάλην καὶ ἄρρητον πίσιν
γράψας ἐν τῇ μεγάλῃ συνόδῳ 317. in Synodo Nicæna contra Arium. 82.
ante Eusebium Nicomediensem extinctus ibid. Hermogenis hujus filius In-
 nocentio Episcopo postea Rom. commendatur. 317.
 Hesychio. 350. 351.
 Hilario, 370. Telmessi Episcopo, cuius meminit 403.

Himerio Magistro 416.

Hippia (de quo Plato) levitas. 167.

Homerus 152. 155. 162. 165. 213. 356. 379.

Hymettius. 330.

Hypatius S. Basilio cognatus. 267.

Hyperechio. 367.

Palladio & Innocentio Monachis. 184.

Icelium, Magnimiani filia. 381.

Innocentio 319. 409. ubi inscriptio addit: Episcopo Romano. Sed
Basilus citius obiit quam Innocentius Damaso successit.

Inscriptioe carent 176. 177. 202. (πρός τινά in quibusdam Codd.) 215.
(commendatio Elpidii) 216. 217. (commendatio Hera) 218. 219.
220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. (Therastii commendatio)
227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. (com-
mendatio Leontii) 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244.
245. 246. 247. 248. 249. 305. 346. (consolatoria de obitu ux-
oris.) 390.

Joanni & Macario. 211.

Jovino Ἰοβίνῳ Comiti. 378.

Jovino Episcopo, Ἰοβίνῳ Ἐπισκόπῳ Πέρης (ita leg. pro κέρης vel Πέ-
ρης) 318. mentio ejus 253.

Iseacius. 257.

Italix Episcopis. 69. 70.

Juliani ad Basilium 206. 207.

Juliano (παραιβάτη) 205. qua se inter alia ait τιμᾶν καὶ προσκυεῖν τὰς
χαρακτῆρας τῶν εἰκότων. Hanc Epistolam genuinam esse merito dubitat
Papebrochius T. 2. Aët. Sanctor. Junii p. 835. Alia Basilii ad Julianum.
Imp. Epistola 208. Et qua eadem fere est per omnia 209. utraque Com-
besisio interpolata videtur.

Juliano (alteri ut videtur) 166. illi nempe, de quo Epist. 373.

Julittæ Ἰουλιτῆς. 175. πρὸς Ἰουλιτῆαν 283. 284. 285. 286. 287.

Hæredum Julittæ tutori τῷ κηδεμόνι τῶν κληρονομῶν Ἰουλιτῆς. 188.

Ad juniores ἰουθενία, extra ordinem Epistolarum T. 2. pag. 744.

Laconica στυπία. 173. λακωνίζειν 171.

Lausus tribunus sub Juliano Imp. 208. Vide locum hujus Epistola à Combesisio
suppletum è MS. in T. 2. Basilii recensiti p. 368. seq.

Leontio Sophistæ 83. ubi eloquentiam ejus laudat, Et suos ad eum libros ad-
versus

versus Eunomium mittit, unde apparet Leontium illum Christianum fuisse. Ad eundem 373. Leontius commendatur. 236. Alius Leontius ἐξισωτής της Νικαίας 263.

Libanio 142. 144. 146. 149. 155. 157. 158. 160. 163.

Libanii ad Basilium. 143. 145. 147. 148. 150. 152. 153. 154. 156. 159. 161. 162. ejus oratio thorosi, se accusantis, quod uxorem loquaculam duxerat. 160.

Liberii Episcopi Rom. Epistola pro Eustachio Sebasteno memoratur. 74.

Lucianus Pheli, Φέλξ, Episcopus. 403.

Macario & Joanni 211.

Macarii Cyrensis presbyteri mentio. 403.

Macrina Basilii avia. 79.

Magnimiano 381. Comiti. 410. supra, Icelium.

Magno & Festo 210.

De Magusan sive Magi eorumque ritibus locus insignis. 325. eorum generis auctor non Abraham, sed Zarnuas quidam. id.

Marcellus Galata 63. 10. 52. 74. ubi ejus haresis. Adde 78. 293. Μακεδονίαν. 321.

Martiniano. 379.

Maximo Philosopho 41. Χολασικῶν 42. Maximus Episcopus factus videtur perstringi Epist. 32.

Maximi Neocæsarea pridem præfæcti calamitates. 356. 376. 377. de eodem 259. 356. 376.

Meletio Episcopo (Antiocheno) 56. 57. 58. 59. ejus mentio Epist. 50. 52. 187. 259. 261. 321. & 325. uti testatur Athanasium voluisse cum ipso communionem inire, nisi morte præventus fuisset. 349. Meletius presbyter. 73.

Meletio archiatro 369. alius Meletius qui ὁ ποθενόματ' ὄν. 397. αἰγῶν iterum una cum Meletio ὁ τιμωτάτος υἱός.

Memnonius. 330.

Militi, στρατιώτῃ, 407.

Modesto πραιποσίτῳ præfecto 274. 275. 276. 277. 278. 279.

Monachis. supra, Ascetis.

Ad Monachum (Alexius dicitur in Codice Mazarin. teste Combesio) qui exciderat. Extra ordinem Epistolarum T. 2. p. 744. ad alium p. 747.

Musonius Neocæsariensis Episcopus. 64.

Nectario 188. consolatoria de filio amisso. Alia, quod Episcopus divina electione cooperari debeat. 323.

- Nectarii uxori 189. *isidem consolatio de amisso filio.*
 Neocæsariensi Duci, 371.
 Ad Ecclesiam Neocæsariensem consolatoriā de extincto Episcopo
 ipsorum. 62.
 Ad Neocæsarienses Apologia. 75. & 141.
 Neocæsariensibus clericis 63. doctoribus 64.
Nicana fides. 86. 387. *Synodo Tyanensi oblata* 73. 82. *canon contra mulieres*
παρεισάκτες 199. *Concilio Nicano addenda ἡ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα δο-*
ξολογία. 325. *non recipit Basilius eos qui non recipiunt Nicanam fidem*
vel qui Spiritum S. rebus creatis adscribunt. 265.
 Nicias 183.
 Nicopolitano Senatui. 194.
 Nicopolitanis 66. clericis 193. presbyteris 190. 191. 192. *adde*
Epist. 82. *ubi scriptarum ad Nicopolitanos litterarum meminit.* *adde*
& 364. 253. 259.
 Notario. 178.
 Numerario præfectorum, *Νυμμεργίου ἐπαρχων.* 418. *ἐπερ νυμμεργίου.*
 419.
 Olympio 169. 170. 171. 172. 381. *ubi meminit περιφερομένων καὶ*
ἐαυτὴ συνταγμάτων.
Ὁμολογῆσαι δι᾽ ἑὶ Καθολικὴν ἃ Nicana fidei calumniatoribus 73. & 82.
 Optimo, Episcopo 317.
 Origeni, 384.
 Otreio Episcopo *μελιτηνῆς.* 316.
 Pæonio presbytero. 341.
 Palladio 366.
 Palladio & Innocentio Monachis. 184. *Palladii & Innocentii mentio* 325.
sed ubi Palladius Orientalis Episcopus & Innocentius, qui postea Episcopus
Roma, intelligi videntur. Ad Palladium Epistola, 386.
 Palmatius. 259.
 Papa de Episcopo Romano. 195. de Athanasio Alex. 325.
 Pægorio (al Gregorio) Presbytero 198. *jam LXX. annorum ut mu-*
lierem παρεισάκτον missam faciat.
 Parnasensi Ecclesiæ, τῇ Παρνασσῇ Ἐκκλησίᾳ. 185. *Consolatoria super*
amisso Episcopo.
 Pasinico Medico. 375.
 Ad Patrem scholastici defuncti consolatoria 201.

Patri-

Patricius. Epist. 375.

Patrophilo Episcopo Agenſi τῆς ἐν Ἀγαῖς. 82. 85.

Pauli Samosatēni caussa vocabulum ἑμοῦσιον à Catholicis rejectum. 300.

Paulo presbytero 200. ejus mentio. 8.

Paulino πρεσβύτερῳ. MS. πρεσβυτέρῳ. 266.

Paulini factionis & hereseos mentio 272. 74. ubi dogmatibus Marcelli fuisse traditur.

Pelagio Episcopo Laodiceæ in Syria, 311.

Pergamio 354.

Petro Alexandria Episcopo. 320. 321. alius Petrus Basilii frater, de quo 272. 307.

Φαλερίῳ. Valerio 282.

Pherentii Comitis διακόνοις. infra, Terentii.

Philagrio Ἀρκηνᾷ. (al. Ἀργίνῳ) 355.

Philo Judæus de manna ex Judaica παραδόσει. 406.

Philocharis. 385.

Plato 159. 162. 173. adde infra in Theophrasto.

Poemenio Σατάλων Satalorum Episcopo 313.

Poemenii Presbyteri Sebasteni mentio 187.

Poetarum de Tantalò fabula. 165.

Polemo Cyrensis presbyter. 403.

Pompejanus Antiochenus, pater Evagrii presbyteri. 8.

Ponticæ diœceseos Episcopis. 291.

ΠροπίοσιⓈ τῇ κατὰ Φιλιππόπολιν θῆταιραν. 264.

Protagora factus (apud Platon.) 167.

Πρωτεύοντι, Præfecto. 421. Helladii & πρωτεύοντιⓈ mentio. 278.

Pythagoreorum περακτός. 373.

Sabellius 41. 79. 349. Afer. 63. 78. Ἰσθαῖσμός ἐστιν ὁ Σαβελλιανισμός.

64. 73. Sabellii κακὸν κατασβεσθὲν παράδοσει & μεγάλη Γρηγορία (Thaumaturgi) 64. Sabellii impietatem ab Apollinari renouari. 293.

Sabinus diaconus. 273.

Sanctissimus (ΣαγκτήσιμⓈ) presbyter. 195. 199. 200.

Samosatensium clero. 280.

Satalensibus 296. civibus, Σαταλεῦσι πολίταις. 183.

Saturninus Comes. 315. alius Saturninus Episcopus cujus mentio Epist. 1. Canonica ad Amphilocho.

P

ὁ ἁγία

ὁ ἀσλασικὸς ὁ δῆνα. 241.

Sebastiæ Præfidi, ἡγεμόνι Σεβαστείας. 424.

Severus Chorepiscopus subscripsit. 78.

Silvanus. 79. 82.

Simonides idoneus deplorandis magnis calamitatibus. 379.

Simplicia hæretica. 87.

Sophronio Episcopo. 335. ejus mentio 263. filium vocat 301.

Sophronio Μαγίστῳ. 84. 329. 330. 331. 332. 333. (commendatitia pro Eumathio) & 334.

Sozopoli agentibus τοῖς ἐν Σωζοπόλει. 65.

Stoici dictum: ἐπειδὴ μὴ γίνεται τα πρῶτα ὡς βελομένα, ὡς γίνε-
ται βελομένα. 81.

Strategius presbyter. 82. 85.

Susario ὁ πᾶ πάντα ἐπισταμῶ. 162.

Sylvano presbytero 200.

Sylvani mentio 79. 82.

Synodus CPolitana τῶν ἀδελφῶν, in qua Ariani Eudoxius, Euprius, Georgius & Acacius Episcopos Catholicos deposuere. 72. Alia Synodus ἀδελφῶν ἐν μέσῳ τῷ χειμῶνι, ὅπῃ τῆς Γαλατίας qua deposuit Hypsimus substituit Ecdicius. 264.

Synodus Galatarum & Ponticorum in Nyssena civitate. Ibid. Synodus ἐν Ἀπταγῆ-
ιοις. 425.

Tarsensis presbyteris 203. 204. ut recipient Pneumatomachos qui res-
piscences, fidem Nicanam profitentur & Spiritum S. Creaturam non esse
agnoscunt.

Tatianus Cyrensis presbyter. 403.

Terentio Comiti 187. Φερντίῳ (leg. Τερντίῳ) κόμητι διακόνος. (ad
filiabus) 301. male Τερντίῳ in Epistola 350. Terentii Comitis ite-
rum mentio 250. 272.

Thecla. 212.

Theodoræ Canonica, κανονικῇ. 302.

Theodoro. 328. mentio Theodori subdiaconi Samofateni. 280.

Theodosius presbyter. 192.

Theodoto Episcopo Nicopolitano in Armenia minore. 195. 196. ejus
mentio 161. 164.

Theodoto Episcopo Berrhœæ. 310. ejus mentio. 187.

Theophilo Episcopo 309. mentio Epist. 82. Theophilus Cilix. 196.

Theo-

Ad quos scripsit & quorum in Epistolis meminit S. BASILIUS. 715

Theophrastus & Aristoteles Platonis suavitate in dialogis non potuerunt attingere. 167.

Theophrastus Diaconus. 261.

Theotecnus. 42.

Thrasymachi audacia (apud Platon.) 167.

Tractatori praefectorum τρακτυτῇ τῇ ἐπὶ ἐρχων. 410.

Trajano 376. 377.

Tyanensium senatui τῇ βαλῇ τυάνων. 68.

Valentini dogmata perstringi Epist. 65. notatur in Scholio Graeco apud Combessif. p. 322. T. 2. Basilii recensiti.

Valeriano 425. Episcopo Illyriorum. 324.

Valerio Φαληρέφ. 282. Ουαληρέφ. mentio 406. ubi cum Basilii fratrem appellat.

Vicarius Thracia, Βικάρειος τῆς θράκης. 264.

Victori Duci (στρατηλάτῃ) 374. Exconfuli. 428.

Ad Virginem lapsam. Extra ordinem Epistolarum T. 2. pag. 749.

Vito (Βίτῳ) Episcopo Κρητῶν. 314.

Urbicio Monacho. 343. 344. quod Ἀδύ. non conversus sit in carnem, sed sibi corpus quale habuit Adamus, univert, ita enim reddendum τὸ ἔ. Ἀδάμ Φύσιν, non ut interpres, Adami labem.

ὑμνοῖς καὶ ὑπερβαί. 70.

Zeno Stoicus. 169.

Zoilo. 368. ubi ejus eruditionem & Epistolas eleganter scriptas celebrat.

Zois quem ἀδελφὸν vocat, memoratur Epistola 1. Canonica ad Amphilocho.

IX. Index Homiliarum & Epistolarum S. Basilii adscriptis ordine Alphabeti singularum initiis.

A βέλως οἱ ἄνθρωποι Epist. 87.

Ἀγαθὸς ὁ θεὸς καὶ ἀγαθῶν. Homilia de invidia. T. 1. p. 415.

Ἀγαθὸς ὁ τῆς ἐμπειρίας μισθός. in principium Proverbior.

T. 1. pag. 454.

Ἄς περὶ τὰς ἐκκλησίας. Epist. 194.

Διόνομα τῆς τιμότητος. Epist. 424.

Διχόνομα κατ' ἓνα σοι. Epist. 142.

Δ καὶ ἐμάντων ἐφθόγγαμν. Epist. 303.

- Ἀκολούθως μετὰ τὸ ἀναπνεῦσαι. Homilia V. in Hexaëmeron.
 Ἀκριβῶς πεπνησμένῳ. Epist. 216.
 Ἀλλως μὲν σὺκ ἂν ἐθάρρησα. Epist. 276.
 Ἀλλῶ μὲν τινι μὴ ἐπισέλλων. Epist. 344.
 Ἀμύχανον τὸν μὴ καταδεξάμενον. Homilia 20. Moralis.
 Ἀνδρὶ ἀξιολόγῳ περτυχῶν. Epist. 333.
 Ἀνεγνων τὸν λόγον σοφωτάτε. Epist. 160.
 Ἀνεγνως, σὺκ ἐγνως. Epist. 208.
 Ἀνεξίκακε βασιλεῦ. Precatio S. Basilii. Supra, pag. 92.
 Ἀνήγγειλέ μοι ὁ καλός. Epist. 42.
 Ἀνοήτω, Φησὶν, ἐρωτήσαντι. Epist. 1. Canonica ad Amphilocheium.
 T. 2. p. 757.
 Ἀνταγωνίζεται ὁ ἐχθρός. Homilia in Lacizis habita T. 1. p. 535.
 Ἀξίως τῆς σεαυτῆ ἐμμελείας. Epist. 406.
 Ἀπειρηκότα με ἤδη πρὸς. Epist. 165.
 Ἀπηγγειλάν μοι τινες τῶν σκ τῆς. Epist. 53.
 Ἀπηγγειλέ μοι Ἀντίοχῳ ὁ διάκονῳ. Epist. 330.
 Ἀπῆται μὲν τὰ συμβάντα. Epist. 62.
 Ἀπολαύει τῆ κακῆ καὶ ὁ Θεοφ. Epist. 84.
 Ἀπὸ ὁδῶ μακρᾶς ἐπανελθόν. Epist. 3. Canonica ad Amphilocheium.
 T. 3. p. 773.
 Ἀρεὰ βασιλείᾳ μὴ τὰς Ἀθήνας. Epist. 162.
 Ἀρχαίας ἀγάπης Θεομὸς. Epist. 220.
 Αὐτὸ τὸ γράφειν πρὸς ἄνδρα. Epist. 279.
 Αὐτῷ μοι περισπῶδαςον ἦν. Epist. 237.
 Ἀφίκετ ἡμῖν γράμματα. Epist. 197.
 Γνωρίζεις πάντως τόνδε. Epist. 420.
 Γράμμα ἤλθε μοι πρῶτον. Epist. 3.
 Δέγμα μέγιστον τῆ μὴ. Epist. 375.
 Δεῖ σε γινώσκειν ὁ παῖδόν. Grammatica exercitatio, S. Basilio facta
 tributa. Vide supra, num. XII.
 Δεῖ τὸν μοναχὸν περὶ πάντων. De exercitatione Monastica Tom. 2.
 pag. 246.
 Δεξάμενῳ τὰ γράμματα. Epist. 223.
 Δεῦτε πρὸς με πάντες. Adhortatio ascetica. T. 2. p. 232.
 Δεχομένοι μὲν ἡμῖν ἃ γράφεις. Epist. 163.
 Διὰ μακρῶ ἡμῖν ὑπῆρξες. Epist. 221.

Διὰ

- Διὰ τὸ μακρὴν ἀπὸ κείνου. Epist. 312.
 Διὰττεν σε ὡς τὴς ἀσέβειας. Epist. 359.
 Διὰ χρόνον πρὸς ἡμᾶς Καππαδόκης. Epist. 143.
 Δημιουργομεν τῶν προφάσεων. Epistola ad Apollinarium, apud Cotelerium T. 2. monument. pag 89.
 Διπλὴν τὸ αὐτῷ. Homilia de avaritia. T. 1. p. 383.
 Δις κεράμβη θάνατῷ. Epist. 214.
 Διτὸς μοι φόβῳ. Ad Monachum elapsam. T. 2. pag. 747. & Homilia Moralis VIII.
 Διωθῆνται πολλάκις. Epist. 247.
 Δοκῇ πως ἐναντίως ἔχειν. In Psalmum VII.
 Δυνατὸς μὲν ὁ ἄγιος. Epist. 73.
 Δύο ψαλμοὺς ἐγνώμεν. In Psalm. LXI.
 Δυσμεταχείριστον εἰσικεν εἶναι. Epist. 245.
 Ἐγένετό μοι πολλὴ ὕμνη. Epist. 77.
 Ἐγνώμεν ὑμᾶς προσλαβόντες. Epist. 298.
 Ἐγραφες ἡμῖν πρῶτον. Epist. 171.
 Ἐγὼ ἀκῶσας τὸν βαρύν. Epist. 200.
 Ἐγὼ δὲ διὰ τῆ βικασίας τῆς. Epist. 264.
 Ἐγὼ δὲ πάντῳ βυλόμενῳ. Epist. 283.
 Ἐγὼ ἴσον ἀμάρτημα κρίνας κ. Epist. 249.
 Ἐγὼ κ. Σαμοσατοῖς ἐπιστάς. Epist. 301.
 Ἐγὼ κ. τῶν ὁμιληθέντων. Epist. 302.
 Ἐγὼ καὶ ἄλλως ὀφείλομαι. Epist. 234.
 Ἐγὼ μὲν ὡμην, ἀγαπητοὶ Homilia, non adhaerendum rebus secularibus. T. 1. p. 555.
 Ἐγὼ πόσον μὲν ὑμᾶς. Epist. 184.
 Ἐγὼ τῆς διαθέσεως μὲν. Epist. 327.
 Ἐγὼ τίς τε ἰδίας ὑμῶν. Epist. 183.
 Ἐγὼ τῇ ἐνυῦναι σε καὶ κατὰ. Epist. 421.
 Ἐγὼ τὴν περὶ τὸ ἐρμηνεύειν. Epist. 265.
 Ἐγὼ τῇ ἀδελφῇ με ἐπιστάσαντῳ. Epist. 19.
 Ἐδίξε καὶ ἐφ' ἡμῶν ὁ κύριος. Epist. 9.
 Ἐδεξάμην ἡδὴ δύο ἐπιστολάς. Epist. 262.
 Ἐδεξάμην τὰ γράμματα τῆς εὐλαβείας σε κ. ἐπήνεσα. Epist. 345.
 Ἐδεξάμην τὰ γράμματα τῆς εὐλαβείας σε διὰ τῆς. Epist. 33.
 Ἐδεξάμην τὰ γράμματα τῆς κοσμιότητος ὑμῶν. Epist. 290.

- Ἐδεξάμην τὰ γράμματα τῆς ἐνλαβείας ὑμῶν. Epist. 19.
 Ἐδωκαν μίσθονα τὴν χάριν. Epist. 415.
 Ἐδωκεν ἡμῖν ὁ ἅγιος. Epist. 224.
 Ἐδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν. Epist. 10.
 Ἐθάύμασα πᾶς σε μεσιτεύοντος. Epist. 390.
 Ἐθάύμασα ἀκέσας ὅτι τῶν. Epist. 288.
 Εἰ μὲν αὐτῷ μοι δυνατόν. Epist. 419.
 Εἰ αὐτὸς διπλὴν ἔλαβες χάριν. Epist. 329.
 Εἰδὼν σε τὴν ψυχὴν. Epist. 378.
 Εἰδὼτι μοι ἔγραφες ὅτι. Epist. 352.
 Εἰ ἐπὶ τοσαύταις. Homilia 2. Moralis.
 Εἰ θαυμάζεις τὰ χρέματα. Homilia 4. Moralis.
 Εἰθε ἦν μοι δυνατόν. Epist. 314.
 Εἰ καὶ πολὺ τὸ πλῆθος. Epist. 72.
 Εἰ καὶ τολμηρὸν ἀνδρὶ τοσούτω. Epist. 275.
 Εἰκονες ὄντως τῶν ψυχῶν. Epist. 41.
 Εἰ μὲν ἐβέβλοντο πάντες. Liber 1. contra Eunomium.
 Εἰ μὲν ἔσταις εἶχον σώματι. Epist. 164.
 Εἰ μὴ τι περὶ τῆς λόγος. Epist. 153.
 Εἰμὶ μὲν φύσει ευκολος. Epist. 354.
 Εἰ πάντες οἱ τῆς βασιλείας. Liber 2. de Baptismo.
 Εἰ πᾶν πολὺν χρόνον ἐσκόπεις. Epist. 147.
 Εἰ πάσας ἐφείξῃς γράφοιμι. Epist. 7.
 Εἰ πως ἐγένετο φανερόν τῇ. Epist. 56.
 Εἰρηται καὶ πρώην ἡμῖν. In ditescentes. T. 1. p. 403.
 Εἰσὶ τινες πόλεις παντοδαπαῖς. Homilia IV. in Hexaëmeron.
 Εἰ ταῦτα γλώττης δευτέρως. Epist. 150.
 Εἰ τι ὁ φελλος ἡμετέραν. Epist. 81.
 Εἰ τις ἐξέλθοι τῆ μοναστηρίου. Poenæ in delinquentes. T. 2. p. 731.
 Εἰ τις ὑγιαίνων τῷ σώματι. Poenæ aliæ in Monachos & Monachas.
 T. 2. p. 658.
 Εἰ τὸ κερδαίνειν τέτο. Epist. 155.
 Εἰ, φύσει θεὸς ὁ υἱός. Liber IV. contra Eunomium.
 Ἐκκλησία ἐστὶ ναὸς θεῷ. Expositio sacre liturgiæ, S. Basilio in quibusdam Codd. tributa, quæ potius est Germani CPol. Vide supra, num. XXVI.
 Ἐμὲ δὲ τί οἶμι πεπονθέναι. Epist. 370.
 Ἐμὲ πολλὰ μὲν ἦν καὶ ἐξ ἑσχίης. Epist. 350.

Ἐμὲ

- Ἐμὲ τί οἶμαι πόσῃ ποτ' ἂν. Epist. 379.
 Ἐμελες ἡμῖν παρέσθαι καὶ τὸ. Epist. 343.
 Ἐμελον ἀποσιωπᾶν πρὸς. Epist. 189.
 Ἐμοὶ μὲν ἐξαρκῆν ἔφραη. Epist. 50.
 Ἐμοὶ πρὸς τὴν σὴν εὐγένειαν. Epist. 427.
 Ἐν γνῶσμονα τῷ ζῆν. Epist. 177.
 Ἐν οἷοις ἡμᾶς ὄντας. Epist. 257.
 Ἐν τῷτο τῆς ἀγαθῆς δέχης. Epist. 226.
 Ἐνέτυχόν σε τοῖς γράμμασι ἅ διὰ. Epist. 82.
 Ἐνέτυχόν σε τοῖς γράμμασι μετὰ πάσης. Epist. 198.
 Ἐνέτυχον τοῖς ἀποσταλείσι. Epist. 167.
 Ἐνέτυχον τοῖς γράμμασιν. Epist. 47.
 Ἐνέτυχον τοῖς γράμμασιν ὑμῶν. Epist. 65.
 Ἐντυχόντες τοῖς γράμμασι. Epist. 398.
 Ἐν τοίνυν τοῖς περὶ Θεῷ. Liber II. contra Eunomium.
 Ἐξήργει καὶ τὸ γράμμα τῆς. Epist. 381.
 Ἐξορκίζω σε, τον δεχάκων. Exorcismi formula supra p. 96.
 Ἐξω τῆς ἀγίας αὐλῆς. Homilia 2. in Psalm. 28.
 Ἐοικέ μοι τῷτο καὶ ὄκνον. Epist. 258.
 Ἐοικέ τι τῆς κοινῆς καταστάσεως. Epist. 373.
 Ἐπέγνων σε τὴν ἐπιστολήν. Epist. 1.
 Ἐπειδὴ ἀντέστησάν μοι αἱ ἀμαρτίαι. Epist. 271.
 Ἐπειδὴ ἐν δευτέρᾳ τάξει. Epist. 201.
 Ἐπειδὴ Θεῷ χάρις. Regula Monachorum fusius disputata. Tom. 2.
 pag. 401.
 Ἐπειδὴ περὶ τηλικύτων Philocalia Origenis.
 Ἐπειδὴ πολλοὶ τὸ κοινόν. Epist. 43.
 Ἐπειδὴ τινες ἐν τῇ συνόδῳ. Epist. 417.
 Ἐπέσταλκά σοι καὶ πρῶτην. Epist. 413.
 Ἐπήνεσα τὸ φιλομαθές σε. Liber de Spiritu S. ad Amphilocho.
 Ἐπὶ δύο ὑπαδέσεις ἔλκει. in Psalmum XXXIII.
 Ἐρχομένων τῶν γνησιωτάτων. Epist. 326.
 Ἐσιώπησα μὴ καὶ αἰ. Epist. 46.
 Ἐσι μὲν ἐν καὶ πᾶσιν ἡμῖν. Epist. 30.
 Ἐυθὺς καὶ κατὰ πόδας τῆς σῆς. Epist. 11.
 Ἐυθὺς ἐπιτυχῶν ἀφορμῆς. Epist. 250.
 Ἐυλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τὰς κατ' ἐκάστην γενεάν. Epist. 393.

Εὐζα-

- Ἐυχαῖσαι μὲν δέ. Homilia quæ commentariis in Esaiam præfigitur.
 Ἐυχῆς ἀξιον ἦν πρώτην. Epist. 202.
 Ἐφαντάσθησαν μὲν τινες. In Psalmum XLVIII.
 Ἐχω σε χρεώσῃν ὀφλήματι. Epist. 318.
 Ἡ πρὸς τὸν αἰδεσιματάτον. Epist. 416.
 Ἡγαγον εἰς ἔργον ὁ κύριος. Epist. 29.
 Ἡγῆμαι μὲν μηδεμιᾶς ἐτέρας. Epist. 295.
 Ἡδεῖν ὅτι ξενίσει τὴν ἀκοήν. Epist. 58.
 Ἡδὴ γνώριμὸς ὑμῖν ἐστίν. Epist. 232.
 Ἡδὴ μακαριότης ὁσμή. De illuminatione sive baptismo, Procathe-
 chesis S. Cyrilli Hierosolymitani, Basilio perperam tributa in
 quibusdam Codicibus. Vide supra, num. XXXIII.
 Ἡκούσατε τῶν ῥημάτων. Homilia de gratiarum actione T. 1. p. 354.
 Ἡλθε τὸ πρῶταγμα. Homilia VIII. in Hexæmeron.
 Ἡμᾶς ἀρρώστια ἐξ ἀρρώστων. Epist. 397.
 Ἡμᾶς μὲν ἡ ἀκοή τῶν. Epist. 71.
 Ἡ μὲν παροιμία φησὶν. Epist. 206.
 Ἡ μὲν συμφωνία τῆ κατ' ἡμῶν. Epist. 63.
 Ἡ μὲν ὑπόθεσις. In Martyrem Julittam. T. 1. p. 367.
 Ἡμέραν μὲν ἐπιτηδεῖαι τῆς. Epist. 284.
 Ἡμῖν εἰδὲ ὅσον ταῖς γενέσιν. Epist. 369.
 Ἡν ἐκ παλαιῶν περὶ τῆς σῆς. Epist. 52.
 Ἡ προβολὴ τῆ λογισμῆ. Pœnitentiale MS. vide supra, num. XXIX.
 Ἡυξήσεν ἡμῖν τὸν δεῖνόν τῶν Ἀποστόλων. Homilia Gregorii Nysseni
 in laudem Meletii Antiocheni, Basilio perperam tributa in
 quibusdam Codicibus. Vide supra, num. XXX.
 Ἡυχαιρίησα τῷ Θεῷ τῷ ἀγίῳ. Epist. 388.
 Ἡυχαιρίησα τῷ ἀγίῳ Θεῷ. Epist. 408.
 Θεεὺ μεμνηῖσαι μὲν διηνεκῶς. Homilia de fide. T. 1. p. 498.
 Θεεὺ τῷ ἀγίῳ τὴν ἐκ. Epist. 182.
 Θεεὺ τῷ ἀγαθῷ χάρις. De fide, in capitibus Asceticis. T. 2. p. 249.
 Θεεὺ τῷ ἀγαθῷ χρηστότητι. Proœmium Ethicor. T. 2. p. 257.
 Ἰδὲ πέπομφα τὸν λόγον. Epist. 157.
 Ἰδὲ σοὶ ἑτέρῳ ἤκει Καππαδόκης. Epist. 144.
 Καὶ ἀκούμεν εὐφραίνεις. Epist. 384.
 Καὶ ἄλλως ἡδέως ἔρων. Epist. 317. ad Optimum Episcopum. In qui-
 busdam Codicibus ut Barocciano 191, inscribitur; τῷ βασιλεῖ
 ὁμιλία εἰς τὸ πᾶς ὁ ἀποκτείνων Καὶν.

- Καὶ ἄλλως μὲν πολλῷ ἄξιον. Epist. 396.
 Καὶ αὐτὸς ὑπεβαλεῖς ὀφθαλμῷ. Epist. 377.
 Καὶ γράφω καὶ μεμνημένῳ. Epist. 252.
 Καὶ διὰ τῆς αἰδεσιμωτάτης. Epist. 307.
 Καὶ εἶθι ἐπόμενοι παλαιῷ. Epist. 185.
 Καὶ ὁ κοινὸς πάντων ἀνθρώπων. Epist. 365.
 Καὶ ἐπισείλαντες ἡμῖν. Epist. 192.
 Καὶ παρέσθης τῆς τιμιότητῳ. Epist. 233.
 Καὶ περὶ τῆς δέχεσθαι τὰ γράμματα. Epist. 308.
 Καὶ παρὰ ἐνὸς ευλαβῆς. Epist. 193.
 Καὶ προσαγορεύω τὴν τιμιότητα. Epist. 367.
 Καὶ πρότερον ἡδέως εἶδον. Epist. 45.
 Καὶ πῶς ἐμαυτὸν ἐγώ. Epist. 231.
 Καὶ σπάνιά σε τα γράμματα. Epist. 174.
 Καὶ τί πένθος ἐστὶ τῆς σιωπῆς. Epist. 363.
 Καὶ τί ἔτι καλὸν ἢ εὐδαιμονίαν. Epist. 292.
 Καὶ τίς ἔτι φιλόπολις, ὅς τινι. Epist. 332.
 Καὶ τίς ἔτι παλαιῶν. Epist. 358.
 Καὶ τίνι ἄλλῳ ἔπρεπε. Epist. 409.
 Καὶ τὸ κοινωνεῖν δὲ καθ' ἑκάστην. Epist. 289.
 Καὶ τὸ πάντα γράφειν. Epist. 340.
 Καὶ τοῖς γράμμασιν ἐκτυχῶν. Epist. 170.
 Καὶ φιλελευθερόν σε εἶναι. Epist. 380.
 Καί ποτε φησὶ τῆς σιγῆς. Epist. 79.
 Καλὸν αἰετ, τὸ χεῖρον ὑπὸ. Homilia 15, Moralis.
 Καλῶς ἐποίησας ἐπισείλας. Epist. 344.
 Καλῶς ἐποίησας καὶ κατὰ τὸν. Epist. 337.
 Καλῶς καὶ προσηκόντως. Epist. 196.
 Καλῶς μὲν καθήλω καὶ. Epist. 321.
 Καὶ πολλοὶ ὥσιν οἱ γράμματα. Epist. 274.
 Καταλέγειν μὲν πάντας τὰς. Epist. 334.
 Κατὰ πόδας τῆς ἀναχωρήσεως. Epistola apud Cotelerium T. 2, monumentorum, Ecclesiæ Græcæ p. 95.
 Κατὰ τὴν θεόθεν ἐπικεκλήρη. Epist. 205.
 Κινῶ μὲν με περὶ τὸν λόγον. In Ebrietatem & Luxum. T. 1. p. 487.

Q

Κύριε

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ. Grammatica Exercitatio S. Basilio falso tributa.

Vide supra, num. XII.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐφ' ἑν. Epist. 74.

Κύριε ὁ παραχόμενος. Epist. 242.

Λέγασί τινες τοῖς εαλωκ. Epist. 328.

Λέλυσάι σοι τὸ δῦδυμον. Epist. 157.

Λέων ἐρεύζεται καὶ τίς. Homilia de fame & siccitate T. 1. p. 407.

Μάθε σοι ὦ μονάζον. Ad juniores Monachos. T. 2. p. 744.

Μακρὸν ἀπεσιώπησας χρόνον. Epist. 281.

Μᾶλλον ὅτι μὴ πάλα. Epist. 152.

Μαρτύρων μνήμης τίς ἀν. In XL Martyres T. 1. pag. 526.

Μαρτύρων τιμαὶ πᾶσι μὲν. Epist. 291.

Μάταιον ἐστὶ δις περὶ τῶν. Epist. 240.

Μάχεται Ἰσθαῖσμός ἐλληνισμῶ. Contra Sabellianos. T. 1. p. 601.

Μεγάλαι αἰεὶ καὶ πολλαί. Epist. 51.

Μεγάλα μὲν τῷ βασιλεῶς. Præfat. in Ascetica, Tom. 2. p. 228.

Μεγάλην ὁ κύριος ἔδωκε. Epist. 299.

Μεγάλην ἐν πᾶσιν εὐρίσκομεν. Epist. 293.

Μεγάλη παράκλησις ψυχῆς. Quod non tres Deos colamus T. 1. p. 620.

Μέγιστον κατηγύρημα Χριστιανῶ. Homilia 17. Moralis.

Μέμνημαί τῆς μεγάλης σε τιμῆς. Epist. 278.

Μετὰ τὴν ἐπιστολὴν τὴν διὰ. Epist. 263.

Μετὰ τὴν τῶν Φωστῆρων δημιουργίαν. Homilia 7. in Hexaëmeron.

Μέχρι τίνος ἀπονοή. Epist. 414.

Μηδὲς ἐξ ὧν ἔπαθε. Homilia 13. Moralis.

Μὴ καλεῖμεν ἐγκαλεῖς καὶ. Epist. 436.

Μικρά σοι τὰ τῆς παρούσης. Epist. 209. & apud Cotelierium Tom. 2. monument. pag. 92.

Μικροῖς ἔωθεν ἐνδιατρίψαντες. Homilia 2. in Hexaëmeron.

Μόλις δέ ποτε κεραυθεῖς. Liber III. contra Eunomium.

Μόλις ἡμῶν ὑπῆρξεν. Epist. 254.

Μονάτροπος ὁ τῷ Χριστιανισμῷ βίος. Homilia 16. Moralis.

Μύθον ἐνόμιζον τέως. Epist. 356.

Νηστίας καὶ ἰλασμῶ. Homilia tertia de jejunio. Vide supra, num. XVIII.

Νοήσωμεν ἀξίαν Θεῷ. De paradiso Homilia. T. 1. pag. 625.

Νόμος ἐστὶ φύσεως ταῖς μελίσσας. In Gordium Martyrem. Tom. 1. pag. 515. NUN

- Νῦν ἔγνωι εἶναι ὃ λέγομαι. Epist. 161.
 Νῦν καιρὸς ἐκβοῆσαι. Ad virginem elapsam. Tom. 2. pag. 749.
 Νῦν μοι δοκῶ μάλιστα ἐπαυδάνεσθαι. Epist. 366.
 Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ὁ παρρηχόμενος. Epist. 273.
 Ὁ ἀνακαλίπτων βαθεῖα καὶ. Epist. 68.
 Ὁ ἀνδρωπῶς κατ' εἰκόνα Θεῶ. Ascetica institutio. T. 2. pag. 389.
 Ὁ ἀσκητικὸς βίβλος. Ejusdem argumenti. T. 2. p. 397.
 Ὁ βαπτίζομενος εἰς Τεράδα βαπτίζεται. Homilia in S. Baptismum.
 T. 1. p. 508.
 Ὁ δαίνα ὡς λέγει καταγνῆς. Epist. 383.
 Ὁ εἰκοστὸς ὄρχος. In Psalm. XXVIII.
 Ὁ ἐφικτὴν εἶναι λέγων. Epist. 168.
 Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν. Liturgia. Vide supra, num. XXV.
 Ὁ Θεὸς τῶν Θεῶν. Precatio S. Basilii, supra, p. 95.
 Ὅσα ποιῆς ὦ θαυμάσιε τὴν. Epist. 169.
 Ὅσα ποιῆς ὦ θαυμάσιε προλ. Epist. 368.
 Ὅσα καὶ αὐτὸς ἀπέσας. Epist. 399.
 Ὅσα, Κύριε, εἴς ἀναξίως. Precatio S. Basilii, supra, p. 94.
 Ὅσα μεγίστην καὶ πρώτην. Epist. 179.
 Ὅσα ὅτι συγνοποῖον πρᾶγμα. Epist. 306.
 Ὅσα ὅτι εἰ καὶ μὴ ἐπίς. Epist. 310.
 Ὅσα ὅτι καὶ τῆς εὐλαβείας. Epist. 315.
 Ὅσα ὅτι τῆτο πολλὰς γράφας. Epist. 145.
 Ὅσα σὺ καὶ τὴν περὶ ἡμᾶς. Epist. 351.
 Ὅσα τὰς μυρίας πόνους. Epist. 255.
 Ὅσας τὰς ἐκ τῶν κήσων. Epist. 426.
 Ὅι λόγοι τὴν φύσιν ὑπόπτερον. Epist. 178.
 Οἶμαι μὲν τίνα ἤδη τύπον. Epist. 304.
 Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν τὸν νυμφίον. De vera virginitate ad Letoium.
 Οἱ πρὸς τὴν ῥόδον ἔχοντες. Epist. 149.
 Οἱς ἐνπάρχει ὁ Θεός. De libero arbitrio. T. 1. p. 631. A Combe-
 filio tanquam ineditus prologus Asceticus exhibetur Græce &
 Latine T. 2. Basilii recensiti pag. 107. lqq.
 Οἱ τῆς θεοπνεύσεως γράφης. In Psalmum XXXVII.
 Οἱ τῆ χαλεπῆς τῆς ἐκ διαβολῆς. Epist. 423.
 Οὐκ ἠρᾶς ἡμᾶς ποιῆ. Epist. 302.
 Ὁ Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς σῶμα ἑαυτοῦ. Epist. 70,

- Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ὁ μονογενής. Liber I. de baptismo.
 Ὁλίγως εὐελπισκῶ τῷ γραφέν. Epist. 395.
 Ὁλως μὲν ἔδεν ἔδεομένη. Epist. 64.
 Ὁ μὲν κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός τοῖς Ἀποστόλοις. Homilia I. Moral.
 Ὁ μὲν σοφὸς Σολομών. Exhortatio ad Baptismum T. I. p. 475.
 Ὁντως ἡ τῶν ἀπρεσδοκῆτων. Epist. 382.
 Ὁ οἶδας, σέβεις, ἢ ὁ ἀγνοεῖς. Epist. 400.
 Ὁ πάντα μετῶ καὶ σταθμῶ. Epist. 280.
 Ὁ πρεσβύτερος τῷ χωρίῳ. Epist. 228.
 Ὅπως διετεθήμεν ἐπὶ τῇ ἀκοῇ. Epist. 346.
 Ὅπως ἠύφρανας ἡμᾶς τὰς. Epist. 335.
 Ὅρθα γράφε καὶ χρῶ τοῖς σίχοις. Epist. 180.
 Ὅσακις ἂν ἡμῖν ὑπαρξῇ. Epist. 428.
 Ὅσης ἡμῖν τιμῆς καὶ παρρησίας. Epist. 277.
 Ὅσης ἡμᾶς ευφροσύνης. Epist. 338.
 Ὅσῃ ευφροσύνῃ παρέχε. Epist. 387.
 Ὅσον εὐδύμησα δεξάμενος. Epist. 319.
 Ὅσον ἐπὶ τὸ τῆς εἰρήνης. Epist. 204.
 Ὅσον ἠύφρανας ἡμᾶς τοῖς. Epist. 341.
 Ὅσον ἠνίασεν ἡμᾶς πρότερον. Epist. 310.
 Ὅσον λυπήμεθα εὐδυήμενοι. Epist. 266.
 Ὅσον μὲν ἐσυναξάμεν ἐπὶ τῇ. Epist. 347.
 Ὅσον οὐδύρομαι τὴν ἐκκλησίαν. Epist. 269.
 Ὅταν ἴδω τὸ κακὸν εὐοδούμενον. Epist. 66.
 Ὅταν ἀπιδῶ ὅτι ὁ μὲν πειρασμός. Epist. 294.
 Ὅταν εἰς οἰκίαν ἀνδρός. Homilia VI. Moralis.
 Ὅταν ἴδω καὶ τὸ κακὸν εὐοδούμενον. Homilia XII. Moralis.
 Ὅταν μέλλῃς ἐπὶ τινι ἐρμῶν. Homilia XIV. Moralis.
 Ὅταν μὲν πρὸς τὴν ἡμετέραν. Epist. 405.
 Ὅταν μὲν πρὸς τὰ πράγματα. Epist. 51.
 Ὅτε εἰς χάριτος ἔλαβον. Epist. 173.
 Ὅτε ἐνέτυχον τοῖς γράμμασι. Epist. 190.
 Ὅτε ἠκῶσαμεν τὴν σεμνότητά σου. Epist. 349.
 Ὅτε τῇ τῷ Θεῷ χάριτι. Epist. 6.
 Ὅ τῆς ἐκκλησίας φροντίζεν. Epist. 229.
 Ὅτι δεῖ τὰς πιστεύοντας. Capita Moralia, T. 2. p. 273.

ὅτι

- ὅτι μὲν κρείττονα εἶναι. Epist. 54.
 ὅτι μὲν περὶ πάντων. Epist. 135.
 ὅτι σε φιλῶ οἷς ἐπισέλω. Epist. 176.
 ὅτι τὰ κοινὰ τῆς κτίσεως. Homilia V. in Eunomium.
 ὁ τῶν Μακεδόνων Ἀλέξανδρος. Homilia XIX. Moralis.
 ἡ παύση Βασίλειε τὸν ἱερὸν. Epist. 156.
 ἡ παυόμεθα κατὰ πᾶσαν. Epist. 305.
 ἡδὲνα τοσῶτον ἡγάμη. Epist. 48.
 ἡδέποτε ἡγνόειν, ὅτε. Epist. 2.
 ἡκ ἀγνοῶ τὸ μέγεθος. De Martyre Mamante Tom. 1. p. 595.
 ἡκ ἔλαθεν ἡμᾶς ἡ αἰγ. Epist. 215.
 ἡκ ἐστὶ πόρρωθεν ἰδεῖν. Epist. 353.
 ἡκ ἔχω μέμφασθαι σοι ἀργίαν. Epist. 268.
 ἡ λυπεῖ με ἐλάττωσις. Homilia in Proverb. VI. 4. Vide supra, num. XVIII.
 ἡς τὰ κοινὰ ἐπιτίμια. Epist. 246.
 ἡτε γεωργὸς οἱ κατὰ. Epist. 211.
 ἡτε τὰ δεξιά. Homilia 21. Moralis.
 ἡτός ἐστιν ὑπὲρ ἡ καὶ πρότερον. Epist. 357.
 ἡτως εἶδον τὰ γράμματα. Epist. 256.
 ἡπὼ εἶχον τρίτην. Epist. 18.
 ἡπὼ ἡμᾶς ὁ λιμὸς ἀνήκε. Epist. 267.
 ἡπὼ μοι τῆς λυπῆς ὑφῆκας. Epist. 148.
 ἡχ ὡς πλάκας ποιῆσαι. Epist. 260.
 ὁ Φιλάνθρωπος Θεὸς ὁ διδάσκων. Proœmium in Regulas Asceticas breviores Tom. 2. p. 522.
 ὁ Φιλάνθρωπος Θεὸς ὁ συμμέτρως. Epist. 253.
 ὁψὲ μὲν ἐδεξάμην τὰ ἐπὶ τοῖς. Epist. 85.
 Παῖς ἀπήντησε. Epistola ad Imp. Theodosium, apud Coteler, T. 2. monument. p. 97.
 Πάλαυ δεξάμενος τὰ παρα. Epist. 309.
 Πάλαυ ἐπισείλας τῇ Θεοσεβ. Epist. 261.
 Πάλαυ προκαταλαμβάνοντες. In Psalmum CXIV.
 Πάλαυ πρὸς τὰς παρα τῆς εὐλαβείας σε. Epistola 2. Canonica ad Amphilochium, T. 2. p. 766.
 Παλαιὰν ἡμῖν εὐχήν. Epist. 339.

- Πάλιν ἡμεῖς τὸν ἀγαπητὸν. Epist. 322.
 Πάντως ἐπιζητήσας γράμματα. Epist. 313.
 Πάνυ ἐμαυτῷ ἐπιβάλλειν. Epist. 286.
 Πάνυ ἡδέως ἐτέρωθεν τοῖς ποταμ. Epist. 282.
 Πάνυ ἡθύμησα τοῖς γράμμασιν. Epist. 287.
 Πάνυ λυπῆμαι ὅτι εἶχ. Epist. 244.
 Πάνυ κατέγων τῷ ἀδελφῷ. Epist. 230.
 Πάνυ με λυπεῖ, ὅτι ἐπιλελοίπ. Epist. 181.
 Πάνυ πεπαισμένοις μηδέν. Epist. 219.
 Πάνυ πολλὴν σπερδὴν. Epist. 187.
 Πάνυ παρατρίμενθ' δι' ὄχλον. Epist. 422.
 Πάνυ ὠρμημένθ' καταλαβεῖν. Epist. 250.
 Παραγενόμενοι μέχρι τῆς. Epist. 364.
 Παρακαλεῖτε, φησιν, ἱερεῖς. Homilia 2. de jejunio, T. 1. p. 333.
 Παρασχοι ὁ ἀγνὸς Θεός. Epist. 394.
 Παρασχοι ὁ Κυριός ποτε. Epist. 311.
 Πᾶσα γραφὴ Θεόπνευσθ' καὶ ὠφέλμθ'. In Psalmum I.
 Πᾶς μὲν Ἐπίσκοπθ' πρᾶγμα. Epist. 154.
 Πᾶσα ἡμέρα γράμματα. Epist. 404.
 Πᾶσα μὲν ἡ τῶν Ευαγγελίων. In principium Evangelii Johannis T. 1.
 pag. 502.
 Περὶ πολλῶν μὲν ὧς. Epist. 236.
 Πίστις ἡγάθω τῶν περὶ Θεῷ λόγων. In Psalm, CXV.
 Πολλὰ ἀγαθὰ γένοιτο. Epist. 323.
 Πολλὰς ἡμῖν ποιῶσα τὰς. Epist. 421.
 Πολλαὶ μὲν ἡμᾶς καὶ ἄλλαι. Epist. 272.
 Πολλάκις ἐθαύμασα τί ποτε. Epist. 141.
 Πολλὰ με τὰ παρακαλῶντα. De legendis gentilium libris, Tom. 1.
 pag. 570.
 Πολλὴν ἡμῖν ἐμποῖ τὴν ἀνοίαν. Homilia XVIII, Moralis.
 Πολλὴν φέρει τοῖς καταπονέμενοις. Epist. 376.
 Πολλὴν χάριν ἔχομεν. Epist. 385.
 Πολλοὶ περτυχόντες ἡμῖν. Epist. 158.
 πολλοῖς οἶδα πολλάκις. Epist. 360.
 πολλοὶ τῆς διδασκαλίας οἱ τρόποι. Homilia quod DEUS non sit auctor
 malorum T. 1. p. 420.
 πολλῶν ἐνεκεν ἐπιθυμῶ. Epist. 402.

πολλῶν

- πολλῶν ὄντων ἂν τὸ σὸν ἦθ' ὅ. Epist. 361.
 πολὺν, ἀγαπητοὶ. Homilia 7. Moralis.
 πολὺν ἡμῖν χρόνον σιωπῇ. Epist. 67.
 πολὺν χρόνον ἀπεσιωπήσαμεν. Epist. 75.
 πολὺς ὁ χειμὼν καὶ ἐπὶ τὸ. Epist. 195.
 πόσας φύσεις ὁμολογεῖς; Expositio fidei quaestionibus & responsioni-
 bus. Supra, num. XXIV.
 πράγμα μὲν ὑπέστης ἐπισκεῖς. Epist. 412.
 πρέπει μὲν καὶ πατέρας. Epist. 210.
 πρέπεια δὲ καὶ τῷ περὶ τῆς. Homilia 1. in Hexaëmeron.
 προέλαβες τὰς ἡμῶν παρακ. Epist. 217.
 πρὸς πολλὰς τὰς διὰ τῆς. Epist. 241.
 πρὸς τὸ πρόθυμον ἀφορῶντα. In Psalmum, LIX.
 πρότερον μὲν τῶν ἀγίων. In Barlaamum Martyrē. T. 1. p. 512.
 πρότερον μὲν σοι περὶ τῶν. Epistola ad Apollinarium apud Coteler.
 T. 2. monument. p. 84.
 προφητείαν μοι δοκῇ περιέχεν. In Psalmum XLV.
 πρῶτην ἐπέσπελλέ μοι ἡ σεμνότης. Epist. 410.
 πῶς ἀνσιωπήσαμεν ἐπὶ τοῖς. Epist. 5.
 πῶς ἂν σοι διὰ γραμμάτων. Epist. 44.
 πῶς σοι τὸν ἐν τῷ μέσῳ. Epist. 166.
 πῶς οἶκε βαρέως ἠνευκα. Epist. 270.
 πῶς οἶκε μὲν τὴν ψυχὴν. Epist. 86.
 πῶς ὑμῖν ἡ ἐωθινή. Homilia IX. in Hexaëmeron.
 Σαλπιατέ, Φησιν, ἐν νεομηνίαις. Homil. 1. de jejuniis. T. 1. p. 321.
 Σαρκὸς μὲν ὁφθαλμοῖς. Quod DEus sit incomprehensibilis. Est Ca-
 techesis nona S. Cyrilli Hierosolymitani, Basilio perperam tri-
 buta in quibusdam Codicibus.
 Σπανίας ἡμῖν τὰς πρὸς. Epist. 222.
 Στοχαζόμενός σε τῆς περὶ ἡμᾶς. Epist. 285.
 Στρατηγοὶ μὲν εἰς παράταξιν. Homilia 10. Moralis.
 Συνεκληρώθης ταῖς λύπαις. Epist. 227.
 Συγχαίρω τῷ ἀδελφῷ. Epist. 238.
 Σὺ μὲν ὅλην τὴν τῶν παλαγῶν. Epistola ad Julianum, apud Cotelerium
 T. 2. monument. p. 97.
 Συνήγαγον μὲν πάντας ἐν τῇ συνόδῳ. Epist. 418.

Συνη-

- Συνήδης τῇ γραφῇ. In Psalmum XXXII.
 Συντυχῶν τῷδε πολλῇ. Epist. 230.
 Σχιδὸν μὲν ἀπιστὸν ἐστὶν ὁ μέλλω. Epist. 389.
 Σωτηρίᾳ πράγματι. Epistola ad Chilonem. Tom. 2. p. 735.
 Τὰ πάντα τίμι. ὦν ἡμῖν. Epist. 251.
 Τὰ περὶ τῆς ὑγιαίνουσας πίστεως. Proæmium Ethicorum T. 1. p. 271.
 Τὰ τῆς πρώτης ἡμέρας ἔργα. Homilia 3. in Hexaëmeron.
 Τὰ Φρέατα ἐξαντλημένα. Homilia V. Moralis.
 Τέχνη τίς ἐστὶ περιστερῶν. Epist. 175.
 Τέως μὲν ἡβηλῶθημεν κατ. Epist. 57.
 Τῇ τῷ Θεῷ χάριτι τὴν. Epist. 239.
 Τὴν δυσκολίαν τῆς συγκομ. Epist. 243.
 Τὴν κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίαν. Constitutiones Monasticæ. T. 2. p. 661.
 Τὴν μὲν χρεῖαν ἥς ἔνεκεν. Epist. 403.
 Τὴν μέριμναν ἔχετε ὑπερ. Epist. 199.
 Τῆς μὲν σωματικῆς φιλίας. Epist. 320.
 Τί ἐστὶ Θεός. Qnæstiones & responsiones, supra, p. 100.
 Τί ἐκ ἀνέποι σοφιστῆς ἀνῆρ. Epist. 146.
 Τί πρότερον ἢ γνώσις ἢ ἡ πίστις. Epist. 401.
 Τίνα με οἶα τὴν ψυχὴν. Epist. 8.
 Τίς δώσῃ μοι πτέρυγας ὥσεί. Epist. 60.
 Τίς δώσῃ μοι πτέρυγας. Epist. 4.
 Τὸ γράμμα τῆς εὐλαβείας ὑμῶν. Epist. 297.
 Τὸ ἐμφυτόν μοι ἐκ παρθένου. Epist. 207.
 Τὸ ἐξητημένον ἤδη παρὰ πολλοῖς. Epist. 391.
 Τὸ ἡμισυ τῆς ἐπιθυμίας. Epist. 386.
 Τοῖς δεκομψοῖς ἐγκρατείαις. De differentia ciborum. T. 1. pag. 780.
 fragmentum ex Epist. 410. ad Amphiloichium p. 1171.
 Τὸ μὲν μέγεθος τῶν καταλαβουσῶν. Epist. 331.
 Τὸ μὲν ἀκόλεθον ἦν καὶ. Epist. 186.
 Τὸ μὴ συνεχῶς μοι γράψεν. Epist. 151.
 Τὸν ἀθλητῶν θεατὴν μετέχεν. Homilia VI. in Hexaëmeron.
 Τὸ ἐξεγέρθητι, Κύριε. Homilia 24. Moralis.
 Τὸν τέλος ἡμῖν ὁ λόγος. In Psalmum XIV.
 Τὸν τὴν μετάνοιαν ἀναγρῖν. Homilia de pœnitentia T. 1. p. 611.
 Τὸ πάλα προσδοκῆθαι. Epist. 325.
 Τὸ παρὰ πένουσαν εἶ. Epist. 212.

- Τὸ τῆ πράγματι αἰτοπον. Epist. 76.
 Τὸ σοφὸν ἀνδρα κἀν. Epist. 371.
 Τοσῶτον ἀπέχεν τῆ διχέραντα. Epist. 342.
 Τὸ τὴν πᾶσαν σπαθὴν. Homilia 23. Moralis.
 Τῆ ἐν τῷ προσάγματι. Homilia 22. Moralis.
 Τῆ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγοντι. Regulæ breviores T.2. p.523.
 Τῆ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προσάγουσι. De religiosæ exercitationis
 informatione. Supra, num.XXII.
 Τῆ λόγῳ τὴν χεῖρσιν. In illud, ascende tibi ipse. T.1. p.341.
 Τὴς ἐκ τῆς πατρίδος ἡμῶν. Epistola ἀνεπίγραφος apud Cotelierum
 T.2. monument. p.94.
 Τὴς ἢ προληφθέντας ἑτέρας. Epist. 78.
 Τὴς τῶν βιωτικῶν. Homilia III. Moralis.
 Ὑπὲρ πολλῶν ἔχοντες εὐχαρ. Epist. 407.
 Ὑπὲρ ὧν παρόντας ὑμᾶς. Epist. 225.
 Ὑπόθεσις τῆ βιβλίου. Ab his verbis Commentarius in Esaiam incipit
 p.808. C.
 Ὑφορώμεθα λοιπὸν τῶν. Epist. 248.
 φαίνεται μὲν καὶ ἐστὶ ὁ ψαλμός. In Psalmum XLIV.
 φέρει μὲν τίνα παροσμυδίαν. Epist. 69.
 χαίρειν ἐ λέγομεν. Ad Monachum elapsum. T.2. p.744.
 χάρις τῷ ἀγίῳ Θεῷ. Epist. 355.
 χάρις τῷ Θεῷ τὰ ἑαυτοῦ. Epist. 362.
 χάρις τῷ Κυρίῳ τῷ δόντι. Epist. 324.
 χθές ὡς τὸν τεσσαρεσκαίδεκατον. Secunda Homilia in Psalm.XIV.
 χρὴ τὴν προσευχὴν. Homilia 9. Moralis.
 χρεῖς γέννησις ἢ μὲν οἰκία. In Christi Natalem, T.1. p.585.
 χρόνια μὲν σοι καὶ τὰ παρ' ἡμῶν. Epist. 83.
 ψαλτήριον μὲν τροπικῶς. In Psalmum XXIX.
 ὥσπερ τῶν ἄλλων ὡρέμων. Epist. 172.
 ὥς καλὴ ἡ φιλοσοφία. Epist. 213.
 ὥρμησα μὲν καὶ αὐτὸς. Epist. 372.
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἱατρικῶν. Homilia de ira, Tom.1. pag.434.
 ὦ τῆ θάυματι, ἀγαπητοί. Homilia XI. Moralis.
 ὦφαιεν ἀνδραπῶν ἐν τῷ παρὰ Θεῷ δόξῃ. Homilia de humilitate
 T.1. pag.546.

R

Qvæ

Libri V. Pars 4.

Quæ ex Scriptis Basilii Magni Latine tantum exstant.

Æterne DEUS, qui in principio. Vide supra, num. XXV.

Audi, fili, admonitionem Patris tui. Id. num. XV.

Beatitudinis vocabulum. Scholia in Psalmos, de quibus supra, num. XXV.

Credo in Patrem & Filium. Id. num. XXIII.

Domine, qui nosti corda hominum. Id. num. XXV.

Domine virtutum ac tutamentum. Ibid.

Libet de singularis vite meæ meritis. Id. num. XIV.

Psalterium proprie Musici instrumenti genus est. Præfatio præmissa scholiis in Psalmos, de quibus supra, num. XXV.

Si filius est natura DEUS, Id. num. XX.

Quemadmodum navis, cum undarum tempestate quassatur. Id. num. XIII.

Vir Clarissimus Bernardus Pez, Monachus Benedictinus & Bibliothecarius Mellicensis, in Bibliotheca Benedictino Mauriana hoc ipso A. 1716. 8. Augustæ Vindelicor. edita p. 397. testatur novam S. Basilii magni operum editionem, quam à *Juliano Garnerio* parari dixi, cum maxime sub prælogemere, ac in quatuor tomos distributa jam edi cœpisse.

X. BASILIUS Seleuciæ in Isauria post Dexianum (qui A. C. 431. Concilio Ephesino interfuit) * Episcopus, neq; in Menæis Græcorum neque in Latinorum Martyrologiis inter Sanctos celebratur a) haud dubie ideo, quoniam in causa Eutychiana parum constantem se præbuit, & cum in Concilio CPol. A. C. 448. Eutychis hæresin condemnasset b) illam in Synodo Ephesina *ἀπεχρή* A. 449. probavit, c) licet postea sub Marciano Imp. & Epistolæ S. Leonis ad Flavianum A. 450. subscripserit, d) & in Concilio Chalcedonensi A. 451. condemnato iterum Eutychæ veniam impetraverit. e) Idem deinde A. 458. una cum aliis Isauriæ Episcopis, quorum metropolitānus erat, per literas Imperatorem Leonem f) rogavit ut comprobata Chalcedonensi Synodo intrusionem Timothei Æluri in sedem Alexandrinam refutaret. Ex scriptis ejus exstant:

1. Homi.

* In MS. Cæsareo apud Nesselium V. p. 96. vocatur Archiepiscopus.

a) Confer Tillemont. Tom. 15. pag. 342.

b) id. p. 514.

c) id. p. 561. 562.

d) id. p. 617. e) id. p. 666. f) hæc Epistola adhuc exstat Latine ad calcem Actor. Concilii Chalcedonensis.

1. Homilia in illud Genes. I. 1. *in principio creavit Deus caelum & terram.*
Incipit : ἅπας μὲν ὁ τῶν ἀνθρώπων βίβλ. Legit Photius Cod.
168. Separatim Hamburgi A. 1618. 8. edidit utraqve lingua
Desleuus Wolderus, Crempensis Hofstus, qui præter rem existi-
mavit primum se esse qui illam Homiliam latine vertisset.
2. & 3. In *Adamum*. Incipit prior : ὡς περ οἱ τὰς τῶν βασιλέων. Posterior :
οἶδα χρεώσῃ ἐμαυτὸν. Legit Photius. Edidit separatim Fed.
Morellus, Paris. 1602. 8.
4. In *Cainum & Abelem*, Incipit : πάλιν ἡμᾶς ὁ τῆς διδασκαλίας νέμει. Legit Photius.
5. & 6. Eis τὸν Νῶε, in *Noachum* sive *Noetum*. Prior incipit : ὅς ἐστι Θεῷ. Posterior : ἔτε τὴν ὑμετέραν ἀκοήν.
7. In *Abrahamum*, Incipit : τῷ φιλοθεῷ καὶ πνευματικῷ. Legit Pho-
tius.
8. In *Iosephum* Patriarcham, Incipit : τοῖς μὲν τῷ μακροῦ πελάγῃ. Legit
Photius.
9. In *Moysem*, Incipit : πολλὰ τὰ πρὸς ὕμνον κινῆντα. Legit Photius.
10. In *Elisæum & Sunamitidem*. Τῶν προφητῶν οἱ μὲν λόγῳ. Græce &
Latine cum *Desleui Wolderi* versione, Hamb. 1618. 8.
11. In *Eliam*, Incipit : τὸν μὲν μακάριον ἐκείνον καὶ μέγαν Προφήτην.
Legit Photius. Sed Tillemontio iudice homilia hæc misera est
& parum digna Christiano. *Tres ridicule & tres indigne d' un Chre-
stien*. T. 15. memor. p. 344.
12. & 13. In *Jonam*. Incipit prior : ἅπας μὲν ὁ τῆς κτίσεως κόσμος. Posterior : οἱ τὰς τῶν φρεάτων πηγὰς. Alteram an utramqve
legit Photius.
14. 15. 16. 17. In *Historiam de Davide*. Incipit prima : ἄλλοι μὲν ἄλλων
τεχνῶν παιδευτάς. Secunda : ἔτε τῷ πελάγῃ ἀψάμεν πλωτῆρ.
Tertia : ὅταν ἔνῃ τῆς ἀκοῆς προθυμία ἡ χάρις. Quarta : ἐπειδὴ
τῶν τῷ Δαυὶδ κατορθωμάτων.
18. In *Herodiadem*. * Matth. XIV. Incipit : τὴν τῆς Ἡρωδιάδης ὀρχήσιν.
19. In *Centurionem*, Matth. VIII. Incipit : ἡ τῶν Ἐυαγγελίων σάλπιγξ.
Legit Photius.
20. In *Cananaam*, Matth. XV, 22. Incipit : ἦν ἄρα καὶ συμφροσὶ με-
γίστης εὐφροσύνης.
21. In *claudum ad portam speciosam sedentem*. Actor. III. Incipit : οἱ
μὲν τὰς μικρὰς ταύτας. R 2 22. In

* In MS. Casareo inscribitur eis τὴν ἀποτομὴν τῷ Ἰωάννῃ.

22. In illud Matth. VIII. 24. *Discipuli navigabant cum JESU, & ecce tempestas magna.* Incipit: *οἱ μὲν τῇ πτήσῃ καὶ τῇ φύσει.* Legit Photius.
23. *Eis τὸν δαιμονιῶντα.* Luc. VIII. 27. *de obfesso à demone.* Incipit: *πολλὰ μὲν αἱ παρὰ τῶν δαιμόνων.*
24. In illud Matth. XX. 21. *dic ut sedcant bi duo filii mei.* Incipit: *ἡ μὲν ὑπ' ἀνθρώπων κατὰ ἀνθρώπων.* Legit Photius.
25. In illud Matth. XVI. 13. *quem me dicunt esse homines Filium hominis?* Incipit: *Μωυσῆς μὲν ὁ τῶν ἑβραίων παρδευτής.* Legit Photius.
26. In illud Joh. X. 11. *Ego sum Pastor bonus.* Incipit: *ἡδὺ μὲν τὸ χεῖμα ποιμήν.* Separatim exstat edita Paris. 1597. 8. Græce & Latine apud Fed. Morellum.
27. *Eis τὰ Ὀλύμπια.* In *Olympia.* Ne Ethnicorum ludis spectaculis-que Olympicis intersint Christiani. Incipit: *καὶ τεκνὸς παρ-τρέχων ὁ χρόνος καὶ φοβερός.* Separatim edidit Morellus Paris. 1602. 8.
28. In illud Matth. XVIII. 3. *nisi conversi fueritis sicut parvuli &c.* Incipit: *πολλὰς σωτηρίας ὁδὸς ὁ δεσπότης Θεός.*
29. In illud Matth. XI. 28. *venite ad me omnes qui laboratis &c.* Incipit: *οἱ μὲν ἐπὶ γῆς βασιλεῖς.* Legit Photius.
30. In illud Matth. IV. 19. *venite post me, faciam vos piscatores hominum.* Incipit: *οἱ σοφοὶ τῶν ἱατρῶν.*
31. In illud Matth. XX. 18. *Ecce ascendimus Hierosolyma.* Incipit: *αὐξὴ μὲν τῆς γλώσσης τὴν ἀγωνίαν.* Separatim prodiit Græce & Lat. Parisiis 1600. 8. apud Fed. Morellum.
32. In illud Matth. XXVI. 39. *Pater, si fieri potest, transeat à me calix iste.* Incipit: *σάλπιγξ μὲν πολεμικόν.*
33. *In quinquies mille homines, quinque panibus pastos.* Matth. XIV. Incipit: *Ἐπαινω μὲν ὑμῶν τῆς Φιληκείας.*
34. In illud Matth. XI. 3. *Tu es qui venturus es, an alium expectabimus?* Incipit: *ὅταν εἰς τὸν τῆς ἐκκλησίας ἀποβλέψω λαμῶνα.* Legit Photius.
35. In *publicanum & Pharisaum* Luc. XVIII. Incipit: *ἱατρός ἀφαρμάκευτ.* Legit Photius.
36. In *duos Evangelii cacos* Matth. XX. 30. Incipit: *οἱ πρὸς λαμῶνα πο-λυανθῇ.*

37. *De infantibus ab Herode occisis.* Incipit: *πάλιν ὁ γέρον ἐγὼ πρὸς τὸ τῶν λόγων ἀγομα εἰς αὐτὸν.* Prodiit separatim una cum altera ejusdem argumenti, auctore Anonymo, cum versione *Georgii Rami*, & ejusdem atque *Dav. Haschellii* notis. Heidelberg. 1598. 4.
38. *Contra Judæos, de adventu Salvatoris demonstratio ex Danielis hebdomadibus.* Incipit: *ἐπειδὴ περ πολλῆς μαρτυρίας ἔσσης.* Erudita & egregia diatriba atque ea ipsa quam velut antea ineditam Latine ex *Franc. Turriani* versione vulgavit *Petrus Stevartius* in tomō singulari insignium auctorum, Ingolstadt, 1616. 4. pag. 405. reculam inde in Bibl. Patrum T. V. edit. Colon. & T. VIII. edit. Lugd. p. 495. (cum jam fuisset ex Dausqueji versione in eodem Tomo p. 478.) Bigotio, Allixio, Jo. Garnerio, Caveo non videtur esse Basilii Seleuciensis, quod & stylus repugnet, nec veterum habeat testimonium, neque in MSS. inter cetera Basilii scripta reperitur. Nec tamen de auctore alio constat, quem Theodoritum esse nescio quo argumento affirmare quidam ausi sunt.
39. *Εἰς τὸν Ἐυαγγελισμόν, in Annunciationem sanctissima Dei para.* Incipit: *μεγάλαις τῶν ἐγκωμίων εὐρήσει τὰς ἀφορμάς.* Exstat Latine ex Theodori Peltani versione in Bibl. Patrum Paris. 1589. Tom. 1. Emendatior autem & suppletis è Mazariniano Codice lacunis integrior exstat cum nova versione *Combessii* in ejus Auctario novo Bibl. Patrum T. 1. p. 569. sub titulo: *Εἰς τὴν ὑπερᾶγίαν Θεοτόκον Μαρίαν καὶ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τῆς Κυρίας ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* Paris. 1648 fol.

In editione Græca Commeliniana, & in Latina versione Dausqueji sequuntur quatuor Homiliæ tanquam Basilii, quas esse S. Chrysostomi compertum fuit, quare illæ in editione Græcolatina Paris. sunt intermissæ, licet exstant sub Basilii Seleuc. nomine etiam in Bibl. Patrum A. 1589. T. 1. ex Theodori Peltani versione.

- a) In illud Joh. XI. 1. *Erat quidam agrotans Lazarus.* Incipit: *πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὅταν ἴδωσι.* Est homilia LXI. Chrysostomi in Evangelium Johannis.
- b) In illud Joh. XI. 30. *Nondum venerat Jesus in castellum.* Incipit: *μεγα ἀγαθὸν φιλοσοφία.* Homilia hæc in Græca editione in-

duas divisa, quarum altera incipit: *μέγα γὰρ πίσις ἀγαθόν.*
Est vero LXII. Chrysostomi in Johannem.

- c) In illud Joh. XI. 41. *Ἰησὺς elevatis sursum oculis suis dixit: Pater gratias ago Tibi.* Incipit: *ὁ πολλὰς ἔποιον, τὸ τοῦ νῦν ἔργον.*
Etiam hanc in duas editio Græca dividit. Alterius initium est: *ἀλλ' ὅπερ ἔφην, δεῦνόν ἡ βασιλεία.* Chrysostomi LXVIII. in Johannem.

40. *Εἰς τὴν μεταμόρφωσιν, in transfigurationem Domini & DEI & Salvatoris nostri Ἰησοῦ Χριστοῦ.* Incipit: *ἡλιοῦ ἀπὸ κατὰ γῆς ἐπαφίης.* In Græca editione Commeliniana hæc Homilia desideratur, edita primum Græce & Latine à Dausquejo ad calcem editionis Latinæ 1604. 8. Latine apud Surium, VI. August.

Prodierunt Orationes Basilii Seleuc, primum Græce ex Commelini officina Lugd. Bat. 1596. 8.

Deinde Latine, Claudio Dausquejo, Audomario ex Jesuita, interprete, cum subjunctis ejus notis. Ex ejusdem Commelini officina 1604. 8. Atque sine notis in Tomo V. Bibliothecæ Patrum Coloniensi & Tomo VIII. Lugd. 1677.

Græce & Latine ad calcem Gregorii Thavmaturgi, una cum Macario Egyptio & Canonicis Patrum Epistolis, expositione Joannis Zonaræ illustratis, Paris. 1622. fol.

Dausquejus nullis MStis Codicibus sed sola Commeliana editione fuit usus, neque in versione semper rem acutetigit, quam obrem perstringitur à Calaubono p. 93. ad Epistolam Nysseni, & à Combesio in Bibliotheca Concionatoria Patrum Græcorum, qui Dausquejum appellat *nec satis Græcum, nec probe Theologum, & juvenili quadam affectatione non illepidum.* Idem in Auctario novo Bibliothecæ Patrum T. I. pag. 600. *deprehendi, inquit, utrum interpretem vitiato multis Codicibus, ut sæpe ei miracula sint, ac Basiliani flores, ubi lacuna sunt aliaque vitia scriptoris: ut non inutile moliturus esset opus, qui melioribus instructus Codicibus Basilium integrum emendatiorem iterum prælo mandaret.* Facere hoc instituit V. C. Emericus Bigotius, seriamque, teste alibi Combesio, operam Basilii recensendis atque illustrandis scriptis navavit, cujus eruditæ industriæ fructibus quod carere cogimur, dolendum est. Qui interea novam hujus scriptoris editionem parare usibus publicis voluerit, ei jam prævit idem Combesius, qui in Bibliotheca Concionatoria, opere octateucho Paris. 1662, fol. & diligentius in Ecclesiastice Græco

Græco ibid. 1674. 4. multa in Homiliis Basilii ad Græcos Codices MStos collatis rectius, pressiusque interpretatus est, licet styli ejus stribliginem & obscuritatem accusat Elias du Pin T. 4. Bibl. scriptorum Ecclesiast. p. 209.

In editione Parisiensi A. 1622. fol. præterea
exstant :

Πράξεις καὶ Θάματα τῆς ἀγίας Ἀποστόλης καὶ πρωτομάρτυρος Θεολῆς,
Acta & Miracula sanctæ Apostoli & Protomartyris Thecle, Virginis Iconiensis, libris
duobus συγγραφικῶ χαρακτήρι, sive profario sermone descripta.
Hæc primus cum versione sua & notis edidit Petrus Pantinus Tiletanus,
Decanus Bruxellensis, Antvverp. ex officina Plantin. 1608. 4. subjuncta
Græce & Latine vita ejusdem Theclæ scripta à Simeone Metaphra-
ste, sed quæ ab editione Parisiensi abest. Ceterum Acta Theclæ quæ
Carminibus composita à Basilio Photius * memorat, pridem interci-
derunt. Certè præter duos libros, quos habemus, alia etiam de
illa martyre scripsisse se Basilus haud obscure indicat sub libri se-
cundi initium: Εἰρηται δὲ ἡμῖν ἤδη περὶ τῆς μάρτυρος πολλάτε, καὶ
μάλιστα κατὰ τὸ προλαβόν περὶ αὐτῆς σύνταγμα. At enim antiquiora
** (qualia Tertullianus legisse se innuit) S. Theclæ Acta secutum se
testatur, quando in exordio libri 1. ait, quod nolit quicquam in hoc
opere afferre ἔξω τῆ σκοπῆ τῶν πάλαι συγγραφέντων. Verum δι' ἐτέ-
ρας μόνον, ὡς εἰπὼν συνθήκης καὶ λέξεως τὸν ἀλλοις προπονηθέντα πόνον
οἰκιάσασθαι καὶ ἀναθέσθαι τῇ μεγίστῃ μάρτυρι, προσυθνήναντα αὐτῇ καὶ
δημηγορίας κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον &c. Dexiatri decessoris suis in Epi-
scopatu Seleuciensi meminit lib. 2. c. 13. 17. 30. Olympii ejusque
patris Alypii γεγραμμένων & Ilocasii atque Aretarchi Sophistarum
mentio cap. 24. seq. ejusdem libri.

In Parisiensi etiam editione desiderantur :

1. *Homilia de S. Stephano* Protomartyre & *ejus reliquiis* (A. C. 415. re-
pertis) Græce & Latine edita à Francisco Combesio una cum S.
Chry.

* Photius Cod. 158. ἔστι δὲ βασιλεὺς ἔτι ὁ καὶ μέτροις ἐκταίνων τὰ τῆς πρωτο-
μάρτυρος Θεολῆς ἔργα καὶ ἄλλα καὶ νικητήρια. Καὶ ἄλλα δὲ αὐτῆς συγγράμ-
ματα φέρεται.

** Confer si placet Acta antiqua Theclæ, quæ Græce & Lat. vulgavit Clariss. Græbius
T. 1. spicilegii Patrum, Oxon. 1699. & 1714. 8.

Chrysoftomi variis, & Severiani Gabalorum Episcopi de Cruce, Zachariæ Episcopi Hierosol. ad suæ plebis reliquias è Perside, & Incerti de eadem captivitate & Urbis excidio, Paris. 1656. 8.

2. *Epistola ad Leonem Imp.* pro Concilio Chalcedonenſi adverſus Timothei/Eluri intrusionem in sedem Alexandrinam scripta A. C. 458. nomine Episcoporum Isauriæ & Latine vulgata in Concilio-
rum Tomis inter Epistolas subjectas Actis Synodi Chalcedo-
nenſis T. 2. edit. Binianæ pag. 385. Incipit: *Quem alterum de-
cebat Imperatorem.*
3. *Homilia in beatum Jobum* adhuc inedita, quam habuit Allatius p. 115. de Simeonum scriptis. Incipit: *ὡς περ οἱ κατὰ γῆν βασιλεύοντες τὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἐν παρατάξειν ἀριτεύσαντας.*
4. Basilio Seleuciensi etiam tribuitur in quibusdam Codicibus MStis Homilia Athanasii in *S. Pascha* & in recens baptizatos, quæ incipit: *Χρῆστος ἐγενεθῆς ἐκ νεκρῶν.* Itemque ejusdem Athanasii edita nomine, altera in *Christi assumptionem*, quæ (stilo floridiore quam quo utitur Athanasius, concepta) incipit: *ἡ μὲν τῆς ἀναστάσεως μνήμη.* Testatur id qui utramque Græce & Latine tanquam Athanasii edidit Combefisius T. I. auctarii novi p. 539. 551. Paris. 1648. fol.

XI. Mantissæ loco subjiciam huic capiti alterius Basilii longe junioris, *Patricii*, & *cubiculi* apud Imperatorem Constantinum Porphyrogetetum *præfetti* Naumachica, Gabrieli Naudæo * pridem laudata & adhuc inedita, quæ Frid. Lindebrogius Londini A. 1616. descripsit ex Apographo Codicis Veneti, consignato per Andream Darmarium A. 1573.

ΝΑΥΜΑΧΙΚΑ,

συνταχθέντα παρὰ ΒΑΣΙΛΕΪΟΥ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ καὶ παρὰ
κοιμωμένων.

ΑΥΣΟΝΙΩΝ σοφίης δειδωγμένοι ἔχοντα ἔργα
καὶ εἰχῆας, ἡδὲ Φάλαγγας, ἰδ' ἀρξάγους παρατάξεις,

ΟΠΛΙ-

- * Naudæus Bibliographia militari p. 63. *Quamobrem pluri nunc (quam Leonis) facienda sunt Basilii Patricii Naumachica, quæ ex Regio & Palatino Codice forsam integra profertur possent, nam Pinellianus truncus erat in fine.* Leonis Naumachica dedi Volumine sexto hujus Bibl. p. 372. seq. nactus ea beneficio clarissimi Viri, *Michaëlis Richey*, qui etiam hæc Basilii mecum pro suo in me amore communicavit.

- Ὀπλιτῶν πρυλέων, κρητερῶν πάλιν ἱπποκορυτῶν
 Ἴσολοικαῖς σελίδεσσι ὑπ' ευγενέων βασιλέων
 5. Δαχιδῆς Αὐσονίων στρατὸς πανυπέρτατος ἀρχός·
 Χαμβδάν ἡττήσας Ἀρσάβων γένος ἔξεναιρίζεις
 Νῶν ὠκυπάρων διδασσόμενοι ἐπὶ τοῖς βύλοις
 Ἄνδρα ναυμαχίης ὄφρ' ευκλέ' ἀμύσσειαι ἔργα
 Βύβλις τῆσδε φέρει νοήματα πάντα καὶ αἴσαν·
 10. Ὀμμασι σοῖς σκοπίαζε, καὶ ἐν φρεσὶ βάλλεο σοῖσιν.
 Ἐνθεν δὴ βασιλεῖς πέδιε Κρήτης ἀλαπαξίης
 Καὶ γενεὴν ὀλέσθης Καρχηδονίων μεγαθύμων.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ἐπεὶ καὶ ἄλλο τι τῷ βίῳ λυσitteλεῖν οἶδε καὶ συνιστᾶν πολιτείας,
 καὶ μέζονα τὸν ἐλόμενον τῶν ἐχθρῶν ἀποδεικνύουσι, οἷμα μὴδενὸς ἀπολεί-
 πεσθαι τέτων ἢ τὰ δευτέρᾳ φέρειν τὸ περὶ ναυμαχίας γυμνάζεσθαι, καὶ
 περὶ ταύτην ἐναχολογεῖσθαι, καὶ ταύτην πλεοντῶν ἄλλων σεμνύνεσθαι. Κα-
 λὸν μὲν γὰρ καὶ τὸν ἐν Ἠπείρῳ τακτικοῖς ἐγγυμκασμένοι πρότερον παρ-
 τάττεσθαι, καὶ καταγωνίζεσθαι τὰς ἐχθρὰς, καὶ ἀφειδῶς τέρας διώκειν,
 νῶτα δίδοντας, καὶ τὰς προστυχόντας αἰρεῖν, καὶ τὰς πορρωτάτω ἐλπί-
 ζειν αἰρήσασθαι καὶ καταλαβεῖν. Κάλιον δὲ, ὅσα καὶ δυσχερέτερον τὸ ταῖς
 ναυσὶν ἐφορμεῖν τε καὶ ναυλοχεῖν, ἀνδορμεῖν τε καὶ ἀντεφορμεῖν, καὶ τὰς
 τῶν ἐχθρῶν νῆας καταλαμβάνειν τε καὶ περικυκλεῖν. Συμβαίνει γὰρ ἐν μὲν
 ταῖς κατ' ἡπείρου παρτάττεσθαι πλείονας κατέχεσθαι τὰς χείρονας, ἐλάττο-
 νας δὲ ἢ καὶ πάνυ βραχεῖς τὰς κρείττους, ἐκάστῃ τὴν οἰκίαν καὶ μόνον σω-
 τηρίαν μηχανομένην τε καὶ ἐπιτηδεύοντες. Ἐν δὲ ταῖς κατὰ θάλασσαν ἅμα
 τῷ ἀγενεῖ καὶ ὁ γενναῖος πεσεῖται, καὶ καταδύσει ἐν τῷ βυθῷ, ἢ καὶ ὑπο-
 φθάσει καταληφθεὶς μὴδὲν τὸ πλεοντὴ ἀσθενὲς ἐνδείξασθαι. καὶ ταῦτά μοι
 δίδως νεανιεύεσθαι ὅς στρατηγικώτατος σὺ καὶ κατορθώμασι πᾶσι κοσμή-
 μενος, ὁ κραταῖος θερσάπων τῷ κραταῖῳ βασιλεῶς ἡμῶν, ὁ τῷ ἀσφαλῆς
 ἀσφαλῆς ὑπηρετής, καὶ τῷ ἀνδρείῳ ἀνδρεῖος. Ὅ τοις κατ' ἡπείρου ἀγωνί-
 μασι καὶ αὐτὰς βασιλεῖας εὐφράνας εὐχερῶς ἔχοντας, καὶ πάντῳ ὑπήκοον γα-
 λῆνης καὶ χαρμονῆς καθυποδείξας μέγον. Ὅ τὰ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀν-
 δραγαθήματα, τῶν τε νῦν ὄντων τῶν τε καὶ πάλιν γεγενημένων ταπεινώσας
 καὶ κάτω θέμενος, καὶ τὰ κατὰ θάλατταν ἢ περὶ δέησι τοῖς κατ' ἡπείρου
 δῆξαν παρόμοια. Πείδομαι γὰρ ὅπως ἔχω, καὶ ὅπως λογίζομαι, καὶ τοιαύταις
 ἐλπίσιν ἐπαίρομαι. Ταῖς σοῖς γὰρ ἐκάστοτε τὰ τῶν ἄλλων παρτιδής, καὶ

παρεξετάζων ὡσπερ τινῶν ἔργα παιδὸς ὑπ' ἀνδρὸς τελείῃ εὐρίσκω ἡττώμενα ἢ ἀπολεπτόμενα, ἢ διὸν διαπαύομενα. Οἱ μὲν ἔν' ἄλλοι πάντες ὅσοι μεγάλα κατώρθωσαν, τὸν ἀνετον εὐδὺς αἰρῶντα βίον ἢ εὐδιάχυτον, ἢ δευτέροις ἀποκνήσιν ἐγχειρεῖν κατορθώμασιν, ἵνα μὴ πολλὰ κίς τοῖς ὕστερον αὐτῶν ὄντες ἢ τὴν τῶν προτέρων ὑπόληψιν ἀμαυροτέρῃ παρῶσιν. Αὐτὸς δὲ αἱ τῶν πρώτων ἐκτελεῖς τὰ δευτέρῃ μείζονα, ἢ τῇ τέτῳ ὑπερβολῇ πάντων περιγινόμενῳ, μηχανιστῶ μεγέθει τῶν δευτέρων ἀποκρύπτεις τὰ πρῶτα. Καὶ πάσκει τῆτο συμβαίνει τοῖς εὐνοῦσι τε ἢ νενικηκόσιν. Οἱ δὲ ὅτι μὴ παρ' ἄλλων ἡττήθησαν ἢ παρὰ σὲ τῇ πάντας νικῶντι εὐβουλία ἢ ῥώμῃ. Δι' ὧν ἀνάγκη τέτῳ ὑπάκειν ἢ ὑποτάττεσθαι, ἢ τῆς ἄλλων νίκης αἰρεῖσθαι μᾶλλον τὴν ἐκ σὲ προσγενομένην ἡττίαν αὐτοῖς, μεθ' ὧν ἢ ἡττῶνται ποιηταὶ τε ἢ ῥήτορες, ὡσπερ ἐκείνοι τοῖς ἔργοις, ἔτω ἢ ἔτοι τοῖς λόγοις ἀπολεπτόμενοι. Πάντες μὲν ἔν' διὰ τὰυτὰ ὡς ἅλῃ ἑκάστῳ εὐτυχῇ ἔχων, τὴν εὐφημίαν σοι προσάγουσιν, ἢ τὸν ἐκ λόγων ἔπαινον ἐγχεύουσιν. Καὶ εἰ διότι μὴ ἀξίως προσάγειν σοι βέλονται, ἢ διὰ τῇ παντός ἐλαττώσθαι βέλονται. Ἀλλ' εὐφημῶντες ὅσον ἑκάστοι οἷός τε ἦν τὸ πᾶν προσενηνοχέναι σοι, ἢ μηδενὸς ἀμαρτάνειν εἰνотаί. φίλον γὰρ ἢ θεῷ ἢ ἀνθρώποις τὸ εἰς δύναμιν. Ὡν ἢ ἡμεῖς εἰσμεν οἱ ταῖς σαῖς κατ' ἐχθρῶν ἀρεταῖς πολλὰ κίς ἐφησθέντες, ἢ συνεχῶς τέτῳ κατεντρυφῆσαντες ἢ τερφθέντες ὅσον ἐαυτοῖς, ἢ μεγαλήν σοι διὰ τὰυτὰ τὴν χάριν οὐφείλοντες, ὅτι καὶ ταύταις ὅσα τοῖς πᾶσι κεκαυανήκαμεν, καὶ κοινῶς εὐφρανθήμεν ἢ ἡγαλλιασάμεσθαι. Ἀνθ' ὧν σοι τήνδε συλλογὴν δι' ἐπιτολῆς σῆς συνεκλήκαμεν ἐκ πολλῶν μὲν ἱστορῶν, πολλῶν δὲ στρατηγικῶν συλλεξάμενοι τε ἢ ἐκλεξάμενοι δῶρον σοι παντῶν ἐρασμιώτερον, ἢ τῶν ἄλλων ὡς ἐπῆν ποθεινότερον. Πλὴν ὅτι ἢ πολλὰ κατὰ τύχην ἢ τόλμῃ σὺ ἀναλόγως ταῖς παρὰ τελευταῖς εὐρομεν ἀποβαίνοντα, ὡσπερ ἢ μυριάδας ὅτι πλείστας καὶ ἱνὰς τόλμης ἢ μεγάλας παρὰ τελευταῖς καθαιρῶντας, τὰς σὺν νῷ ἢ μετὰ λογισμῷ κινδυνεύειν ἐθέλοντας. Ἀλλ' ἐγχειρητέον ἢ διὰ ἔργῳ ἐχομένους, ἢ μὴ τοῖς προοιμίοις ἐπὶ πολὺ ἐμβροθύνοντας.

I. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΝΕΩΣ ΜΕΡΩΝ.

Καὶ πρῶτον μὲν περὶ τῶν τῆς νεῶς λεκτέων μερῶν. Εἰδὼ γὰρ νεῶν περιέργῃς ἀν' εἴη λέγειν ἐν τῷ παρόντι. Ὡσπερ γὰρ ἀνθρώπῳ ἀνθρώπῳ βροχὴ διενήνοχε ἢ τῷ μεγέθει ἢ τῇ ἀνδρείᾳ ἢ ἀνανδρείᾳ, ἢ ἡνι τέτῳ, πάντων δὲ εἰδὸς ἐστὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ὁ μὲν τύχῃ πολλοῖς κυμῶν κατορθώμασιν, ὁ δὲ πολλοῖς ἐλαττώμασι, ἢ κοινῶς μὲν ὁ, τε δαλὸς, ὁ, τε μὴ δαλὸς, ὁ, τε σμικρὸς, ὁ, τε μὴ σμικρὸς, ὁ, τε χρηστὸς ἢ ὁ μὴ χρηστὸς ἀνθρώπῳ ὁρῶνται,

ρηται, ἰδίως δὲ ἄλλο ἢ ὀνόμαζαι, καὶ ἡ δὲ ἀρετὴν ἢ διὰ κακίας ἢ διὰ μέγεθος οἰκίας προσηγορίας ἐκτῆσατο. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ νηῶν κοινῶς μὲν ὀνομαζὶ πάσαι καλεῖται νῆες, ἰδίως δὲ αἱ μὲν τεληρεῖς, αἱ δὲ διηρεῖς, αἱ δὲ μονηρεῖς, κατὰ τὸ ἀνάλογον τῆς ἡρεσίας κτησαμένας τὰ ὀνόματα, ὅλη δὲ πασῶν ἔστι ἡ αὕτη, καὶ τῇ κατασκευῇ πολὺ διαφέρεισιν, καὶ αἱ μὲν μικροῖσιν, καὶ μὲν αἱ πλείοσιν αἱ δὲ ἐλαττοῖσιν ξύλοις κατασκευάζονται. Διόπερ, ὡς ἔρηται, περὶ τῶν μερῶν αὐτῶν ἔπωμεν, ἐξ ὧν τὴν γένεσιν ἔχουσιν καὶ τὴν οὐσασιν.

II. ΜΕΡΗ * ΝΕΩΣ.

Δριόχον, τρόπισ, τροπίδια, σπῆρα, τροποί. Καὶ δρυόχῃ μὲν σὺν πολλοῖς ἄλλοις νοεῖσθαι τε καὶ λεγέσθαι τὸ καλύμενον παρὰ πᾶσι κοινῶς, ὅσον ἔχει πάντα καὶ συγκαταίρει, καὶ ὡς προσδεδέναι καὶ οἰονεῖ ἐπερείδοντα ἰαλοῖσιν. Κοινῶς μὲν γὰρ ὀνομαζαὶ δρυόχον ἅπαν ξύλον ἐπίμηκες, συνεχὸν καὶ οἰονεῖ προσηλὲν ἑτέρῃ βραχέα τε καὶ πολλὰ. Νοεῖται δ' ἂν ὅτι καὶ τὸ περιτόνον. Σημαίνει δὲ καὶ τὴν ὅπην τὴν τελευτικῶς ἐς ἡπὲρ ὁ σῆλαιος ἐκτείνεται, ὡς καὶ Ὀμηρος. α)

Ἰσαχ' ἐξήεις δρυόχης δύο καὶ δέκα πάντας.

Τροπίδια δὲ τὰ προσηρμοσμένα τῇ τροπίδι, περὶ ἧς ὕστερον ἐρεῖμεν, τῷ πλείονι δὴν ὄντι λόγῳ ταύτην ἢ τὰ λοιπά. Ἐξ αὐτῆς γὰρ ἅπαν ἀρχεται μέγεθος, καὶ ταύτην ὡς περὶ θεμέλιον ἔχει. Σπῆρα δὲ παρὰ μὲν δεχτέτοις, τῶν τοίχων οἱ πρὸς τῇ βάσει λίθοι. Ἐυρηται δὲ καὶ παρὰ Διολέους τὸ ἄρμενον, ὡς ἐν τῷ β)

Τηλεὲς δὲ σπῆρον καὶ ἐπίκερτοι ἔμπεσε πόντω.

Σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἱμάτιον, ὡς ἐν τῷ. γ)

Σπῆρα καὶ ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν - - -

Καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, ὡς ἐν τῷ. δ)

Ἄδικεν ἄτερ σπῆρα κῆται πολλὰ κτεατίστας.

Τροποί δὲ οἱ τροπωτήρες, καὶ Ὀμηρος. ε)

Ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ * τροποῖς ἐν δερματίνοισι.

S 2

ἔξ

* Confer Pollucem lib. 1. cap. 9. sect. 85.

α) Odyss. τ. 174.

β) Odyss. ε. 318.

γ) Odyss. δ. 245.

δ) Odyss. β. 102.

ε) Odyss. δ. 782.

* MS. κῆπας.

Ἐξ ἧ καὶ τροπέσασθαι λέγεται τὸ τὴν κώπην συνδέσσαι τῷ τρο-
 πατήρ. Τρόπις δὲ τὸ κατώτατον μέρος τῆς νηὸς, καὶ οἷον θεμέλιον.
 Ταύτης δὲ τὸ μὲν ἐν μέρος ἐξ ἧ ἡ πρῶτα διανίσταται, προεμβολὶς καλεῖ-
 ται, τὸ δὲ πρὸς τὴν πρύμναν, ποδάσημα, ἐνθα δὴ καὶ σκηνὴ πηγνύται τῷ
 στρατηγῷ ἢ τετραρχῷ, ἦγαν κραβατῶ. Ἐν οἷς δὲ ὁ κραβατῶ ἐπερε-
 δεῖται, τροχαντήρες καὶ ἀφλασα, οἱ λεγόμενοι βάρδωνες. Τῆς δὲ πρύμνης
 τὰ μέρη πάλιν ἐκάτερα, πέτασοι καὶ χῆσα καὶ ἐπώτιδες λέγονται, ἐν οἷς
 ἐπικλίνονται τὰ πηδάλια. Καὶ τὸ μὲν ἄκρον τῶ πηδάλι, ἥτοι τῶ αὐχένῳ
 λέγεται οἰαξ. Ὅπῃ δὲ ὁ κυβερνήτης ἐπικλίνεται, ἔγκλημα καλεῖται. Τὸ
 δὲ πᾶν οἰαξ τε καὶ πηδάλιον, τὸ δὲ τελευταῖον, ὑπερύπνου, τὸ δὲ λοιπὸν,
 αὐχὴν, τὸ δὲ μέσον τῆς πρύμνης καὶ νεὼς μέχρι τῆς πρῶρας ἀσανιδόν. Τὰ
 δὲ ἐκατέρωθεν ἰῶν τοίχων καταστέγα, καταστέρωμα λέγεται καὶ θράνῳ
 καὶ σανιδώματα, ὧν ἄνωθεν ἡ πρῶτη εἰρεσία, καὶ οἱ ὑπλίσται καὶ τοξόται καὶ
 πελταταί. Κάτωθεν δὲ τῶ σανιδώματι ἡ δευτέρα, ἥτις δι' ὅλα ἐρέτῃ,
 τυχόν τῶν ἐπὶ τῶ καταστέρωματι ἄνωθεν πολεμούντων. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῶ
 θρανῶς καθήμενοι θρανῖται λέγονται, οἱ δὲ εἰς τὰ ζυγὰ ζυγοί, καὶ θα-
 λαμιοὶ δὲ εἰν ὅτε εἰ ἔχει τρεῖς εἰρεσίας ἡ ναῦς. Καὶ τὸ μὲν ἐδαφῶ αὐ-
 τῆς κῦτῳ καὶ ἀμφιμήτερον ὀνομάζεται. Πλέσσα δὲ ἰδιωτικῶς ἐκεῖ δὴπρ
 καὶ θυρεὶς εἰν εἰς ἐκροὴν τῶ ὕδατι, ἥτις εὐδίας καλεῖται. Ταύτην δὲ
 δηλονότι τὴν πλέσσαν συνέχουσι τὰ ἔρματα, ἥτοι αἱ λεγόμεναι ἑδραὶ καὶ τὰ
 ἐκεία ἀ ἐγκόιλια καλεῖται. Τῆς δὲ πλεῖσσης μέσον ἐπὶ τῆς τροπίῳ προ-
 αρμόζεται ἡ τράπεζα, ἥς ἐντὸς ὁ ἰσὸς ἵσταται, ἥτοι τὸ κατάρθιον. Τῶ
 δὲ κατάρθι τὸ μὲν προσηλόμενον τῇ τραπέζῃ κατώτερον μέρος πτέρνα
 καλεῖται, ἐξ ἧ καὶ τὸ ἐξεπτέρνισε, ἔταν ὑπὸ ἀνέμου βιαζομένη ἐξω τῆς
 τραπέζης ἐκβῆ. Ἰσοδόκη δὲ καὶ κεραία τὸ κερατάριον. Ἰσίων δὲ τὸ ἀρ-
 μενον, καὶ οἱ λεγόμενοι καθορμῆς ἐπὶ τῆς τροπίῳ σερεᾶς προσήλονται
 κατὰ σοῖχον τρεῖς ὄντες, ἐφ' ὧν ἡ κεραία καταγομένη ἐπὶκεται. Καὶ τρεῖς
 δὲ σαιμίδες ἦγαν σημονάρια, ἵσταται καὶ αὐτὰ κατὰ σοῖχον, οἷς ἐπεριδε-
 ται τὸ καταστέρωμα. Εἰσὶ δὲ καὶ ἵνα ξύλα διάτονα, δὴκοντα ἀπὸ ἑξ
 ἐνὸς τοίχου τῆς νηὸς ἕως τῶ ἑτέρου, ἐφ' ὧν ἐπὶκεῖται. Τὰ δὲ ἑξ τοίχους ἐξω-
 θεν συνέχοντα, περίτονα καλεῖνται. Ἡ δὲ σαιὶς, δι' ἧς αἱ κῶπαι ἐξέρ-
 χονται, θυρεὸν, καὶ ὅθεν μὲν ἐκδέδενται, σκαλμός. ὧ δὲ ἐνδεδένται, τροπω-
 τήρ, τὸ δὲ ἐπὶ τῶν σκαλμῶν, ἐπισκαλμός. Δι' ὧν δὲ ἤρτηται ἡ κώπη,
 τρέμματα. Τὸ δὲ, πρὸς αὐτῷ τῷ σκαλμῷ δέρμα, ἀσκάμια, τὸ παρ'
 ἡμῖν μανικέλλιον. Ταύτης δὲ ἄνωθεν τῆς εἰρεσίας περίτονον, ἥτα πάλιν
 θυρεὸν, ἐνθα ἡ ἄνωθεν εἰρεσία. Ἀνωθεν δὲ πάντων ἡ ἐπηγενὴς, τὸ ἀρῆ
 λεγόμενον καταπατητὸν, ἐκείσε πρὸς καὶ τὸ κατὰστέρωμα γίνεταί,
 ἐνθα

* αὐτὸ κατὰστέρωμα.

ἔνθα τὰς ἀσπίδας οἱ στρατιῶται κρεμῶσι. Τῆς δὲ πρῶρας πλησίον ἑκατέρω-
 ροις τοῖς μέρεσι περιβολοὶ ἐμπεπηγμένοι ἴσανται, δι' ὧν αἱ ἀγκυραὶ κρε-
 μάνται, αἱ τὴν ναῦν ἰσῶσι χαλῶμεναι. Ἐπὶ δὲ τῆς πρῶρας ὁ σίφων ὃς
 κατακόρυφα λέγεται ἐνεργῶν, ὅταν ὥσιν αἱ νῆες ἀντίπρωροι. Καὶ δύο δὲ
 πλαγιοὶ καὶ αὐτοὶ ἐνεργῶντες, ὅταν πλαγίως προσβάλλωσι. Τὰ δὲ τῆς
 νηὸς κοινία, κάλοι, πρόσνοι, πείσματα, ἀπόγαμα, πρυμνήσια, ἐμβολοὶ
 οἱ τὰς ὁπλῶν συνέχουσι, καὶ δι' ὧν εἰς τὸν τροχαντῆρα ἀποδεσμῶνται.
 Αὐτὰ μὲν αἱ ὀνομασίαι οἰκείαι χελαιδῶν καὶ δρόμων, ἐκ τῶν αὐτῶν
 γὰρ νηῶν ξύλων ἀμφοτέρων αἱ κατασκευαὶ γίνονται, εἰ καὶ περὶ τὴν καθόλου
 κλήσιν διενηνόχασιν, καὶ τὸ μὲν δρόμων ἀνόμασαι, τὸ δὲ χε-
 λαιδῶν.

III. ΠΕΡΙ ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΝΗΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΠΟΛΕΜΟΝ ΕΠΙΤΗΔΕΙΩΝ.

Καὶ τὸν μὲν τῶν δρομῶνων ἀριθμὸν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς στρατιωτῶν
 ἀνείκασόν ἐστι καὶ ἀδελφὸν διορίσασθαι, ὅτι μηδὲ ἐν τοῖς ἰστορήσασιν περὶ τῶ-
 ν τοῖς παλαιοῖς ἔυρομεν ἐφ' ἐνὸς ἀριθμοῦ, διὰ τὴν αὐτὴν ἔφυλατομέ-
 νην καὶ τηρεμένην τάξιν τῆς ναυικῆς στρατίας, ἀλλὰ πρὸς τὸ τῶν δρομῶ-
 νων ἐναντίων πληθῶν τὰς ἰσχύς πολλακίς ἢ τὰς πλείονας ἐνίστασάν τε καὶ
 ἀντεξάγασαν κατὰ τῶν δρομῶνων καὶ τῶν ἀνδρῶν πληθῶν καὶ μέγεθος.
 Ἦν γὰρ καὶ μείζονα πληθῶν δρομῶνων, καὶ νῦν εἶναι χρὴ, οἷς ἐπισῶσι
 τὰ λεγόμενα πάντως ξυλόκαστα, ἀλλὰ καὶ μέσσα τεμῆρες, καὶ μονήρες
 τινὲς ταχιναί, λεπταὶ γαλέαι, αἷς ἐν ταῖς βίγλαις χρῆσθον, πρὸς ἐρεθί-
 μὸν τῶν ἐναντίων καὶ διάλυσιν τᾶξεων, καὶ ὅσα τῶν ναυμαχίας εἶδει
 συντελεῖν εἴωθεν. Ὅιον ἐκφολκίδες, λέμβοι, κέλητες, ἐπακτελίδες, ἐπεκ-
 τροκέληες, νῆες στρατιωτικαὶ, ὀπλισαγωγοί, ἱππαγωγοί, φορτηγοί. Εἰσὶ
 δὲ καὶ ἵνα πλοῖα κερὶ καὶ τράγοι λεγόμενα, οἷς χρησαμένους Λυκίους ἀνέ-
 γνωμεν, ὡς εἰκάσεν ὅτι τοιοῦτον ἢ πλοῖον καὶ ὁ ταυρὸς ἦν ὁ τὴν Ἑυρώπην
 ἀπαγαγών.

IV. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΟΣ.

Ἄτι δὲ τῶν τῶν τοιούτων πλοῶν στρατεύματός ἡγεμόνων ὀνομασίαι
 ἴσιν αἶδε. Ὁ πάντων ἀρχὸν ἦγεν στρατιωτῶν καὶ τῶν αὐτῶν ἡγεμόνων
 κόμης. Ὁ ἐπὶ τρισὶν ἢ καὶ πέντε δρόμοισιν τεταγμένους ἡγεμονεύων. Ἐκα-
 τόνταρχος ὁ ἐπὶ μιᾷ νηὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν ἡγούμενος, ὅστις καὶ τεμῆραρχος

κέκληται. Ἔστι δὲ ὁ λεγόμενος κένταρχος. Κέντη γὰρ παρὰ Ῥωμαίοις ὁ ἑκατὸν δειδμὸς προσηγορεύεται, καὶ κένταρχος ὁ ἑκατὸν ἀνδρῶν ἡγούμενος. Ἐπὶ δὲ τῶν θεματικῶν δορυμένων δρυγγάρτοι καὶ τετράρχοι, ὑπὸ τὴν τῆ στρατηγῆς χεῖρα καὶ αὐτοὶ τελέντες. Ἐφ' ἑκάστης δὲ τῶν νεῶν ἀρχόντες εἰσὶν οὗδε. τετρεκάρχος καὶ πεντηκονταρχος, ἑκατόνταρχός τε καὶ ναύαρχος, καὶ ἐπιστολῆς. Λέγεται δὲ ὁ ἐπὶ τῆ σὺλᾶ διάδοχος τῆ ναύαρχου. Ναύαρχος δ' ἂν ὀνομάζοιτο ὁ παρ' ἡμῖν πρωτοκάραβος. Προσθετίου δὲ τῶν καὶ τετρεκύβητον καὶ κελυστήν. Ἔστι δὲ ὁ μὲν ἱβυκινάτωρ, ὁ δὲ κελυστής ὁ τὸ φλάμυλλον κατέχων.

V. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΟΠΟΙΟΥΣ ΔΕΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ Α ΣΑΝΙΔΩΜΑΤΑ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ.

Ἐν φύκῃ καὶ ῥωμαλέῃ, καὶ προθύμῃ εἰς τὴν κατὰ τῶν ἐναντίων ἐγχείρησιν, ἐπὶ κοινῇ καὶ μέχμιοι κέκληνται. Τὰ δὲ τῶν τοιούτων ὅπλα ἀσπίδες, θώρακες, κνημίδες, κράνη τε καὶ ξίφη, δορατὰ τε καὶ δρέπανα καὶ χειρόφηλα. Καὶ τοξεία ἐστὶν ὅτε τὸ πᾶν ἐκ διαστήματος ἐνεργῆσα κατὰ τῶν ἐν ταῖς χερσὶ τὴν ἰχὺν καὶ δύναμιν ἐχόντων ἐναντίων ὀπλιτῶν. Πάντως δὲ ἀνδρείοι ἔωσαν, καὶ τῶν κατὰ πόλεμον ἐμπειρότατοι, ὡς ἂν ἐν τῶν τοιούτων οἱ κυβερνήται θάρσυντες προσβάλωσι ναυσὶ πολέμιας, καὶ προσδεσμῶσιν ἐυκόλως, διακόπτοντες τὰς ναυὰς καὶ καταδύοντες.

VI. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΠΛΙΣΤΩΝ ΕΚΑΣΤΗΣ ΝΗΟΣ.

Πρὸς τῶν τοιούτων δὲ καὶ αἱ τῶν νηῶν ἐκάστης ὀπλίσεις ἔωσαν οὗδε. Δέρβης καὶ διφθέρας καὶ σίφωνες, καὶ ὅσα ἐν τῷ περὶ μερῶν αὐτῆς περιελαμβάνομεν. Ἐπὶ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐμβολὰς τῶν ἐναντίων βύρσαι ταύταις προσηλαδίσαν, ὥπως ὁ σιδηρὸς περιολισθάνῃ πρὸς τὸ ἀντίτυπον ἀνίλαβὴν ἐκ ἔχων ὡς ἂν οἱ ὀπλιταὶ τοῖς κοντοῖς ἀπεωθῶντες ἀπ' ἀλλήλων τὰ σκάφη, διαγῶσιν εἰς τὴν ἐαυτῶν σωτηρίαν, ἢ μὴ πρὸς χεῖρας θάρσυνσι παρακινεῖν οὐκ ἔχοντες.

VII. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ΔΙΑΣΑΦΗΣΕΩΣ.

Ἐπὶ δὲ ὡς ἔχον περὶ ταῦτα διήλθομεν, ἔλθωμεν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λεξέων τῶν ἐν τοῖς ιστορικοῖς τεταμμένων τὴν διασάφην. Ἐπιτελεσθήσεται.

Χημα, ὁ χρόνος ἐστὶν ὃν τις ἐπετελεσάσθην, ἐξήκοντος μὲν αὐτῷ τῷ καιρῷ, βραδύνοντος δὲ τῷ διαδόχῳ. Συγκεκριτημένον, τὸ καλῶς πεπληρωμένον. Τὸ δὲ ὡς ἐτέρως ἀποπλήρωτον, ἀσυγκροτήσιον. Ναυλοχεῖν, τὸ τὰς πολεμίας παραφυλάττειν. Ἀνθορμεῖν δὲ καὶ ἀνθεφορμεῖν, τὸ ἀνθικαθεσθῆναι πρὸς ναυμαχίαν ἐστί. Καὶ ἐχορμεῖν, τὸ πρὸς ἐμπλέυσαι πρ. Περιορμεῖν δὲ τὸ προσκαθεσθῆναι νήσω πολιορκητικῶς. Καὶ τὸ μὲν εἰς τῷ πίσω τὴν ναῦν ἀνακρέσασθαι, τὸ εἰς ἐμβολὴν ἐπάγειν ἐστί. Τὸ δὲ εἰς Φυγὴν, πρύμναν κρέσασθαι. Καὶ ἀναγωγὴ μὲν ἐστὶν ὁ ἀπὸ τῷ λιμένος ἐπὶ τὸν πόντον πρὸς πόλεμον πλῆς, καὶ ἀνταναγωγὴ, καὶ ἀντεπίλευσις. Ἀνάπτυξ δὲ, ἡ πρὸς ναυμαχίαν ἀντεπιστροφή. Καὶ περιπλῆς μὲν ἐστὶν ὁ πρὸς περικυκλῶσιν πλῆς. Παράπλῆς δὲ ὅταν πλαγίως τοῖς πολεμίοις οἱ ἑτεροὶ πλησίον περιπλέωσι. Καὶ διέπλῆς ὅταν ἐμβάλωσιν αἱ νῆες κατὰ τὸ μέσον τῶν πολεμίων, καὶ πάλιν ὑποσρέψωσι, καὶ πάλιν ἐμβάλωσιν διακόπτοντες καὶ βυθίζοντες τὰς τῶν ἐναντίων. Καὶ ὑπερκερᾶσαι μὲν ἐστὶ τὸ τὰ τῶν ἐναντίων κέραια περικυκλῶσαι, ὥσπερ ὑπερκεραῶσθαι τὸ ὑπὸ τῶν ἐναντίων περικυκλωθῆναι. Παρεξερσία δὲ ἐστὶ, τὸ ὅπως μέρους τῆς πρύμνης, ἔνθα τὰ παράπτερα τῶν νηῶν εἰσιν, ἀ ἐπὶ ὧδες κέκληνται. Λέγεται δὲ ὕτως, διὰ τὸ παρεκτὸς τῆς εἰρεσίας εἶναι τὸ πηδάλιον, οἷον εἰρύττειν καὶ ἰθύειν τὴν ναῦν. Ταῦτα μὲν ἐν ἱκανῶς ἡμῖν διειλέχθη καὶ ἔδεν παρῆται τῶν ὀφειλομένων μνημονευθῆναι. Μετιτέον δὲ ἤδη ἐπὶ τὰ εἶδη τῶν παραστάσεων. λέγειται τὰλλα.

CAPUT XX. DE GREGORIO NYSSENO.

Gregorii Nysseni *et*as & vita. 1. *Catalogus ejus scriptorum cum variis observationibus. Scripta quae continentur Tomo I. editionis Graecolatinae Paris. A. 1615.* 2. *Scripta quae in Tomo II.* 3. *Scripta quae in Appendice Anni 1618.* 4. *Scripta quae in neutra editione Graecolatina reperiuntur.* 5. *De transubstantiatione, Symbolum fidei, Philosophia de homine.* 6. *Scripta deperdita.* 7. *Editiones operum Nysseni.* 8.

GREGORIUS Basilii M. frater, minor aetate, at ingenio, litteris & doctrina propemodum par & aequalis, unde ob

ob eruditionem a) ἐλλογιμάταται^Θ καὶ πάσης παιδείας ἀνά-
 πλεως, ob styli amœnitatem perspicuitatemque b) γλυκύ-
 τατα^Θ, c) λαμπρὸς καὶ ἡδονῆς ὡς ἀποσάζων, ob auctoritatem
 autem quam in Ecclesia meritis suis obtinuit, d) ὁ τῶν πα-
 τέρων πατήρ & ὁ τῶν Νουσαέων Φωστὴρ, ἀνὴρ μετὰ τὸν ἀδελφὸν δεύ-
 τερον^Θ ἐντε λόγοις καὶ τέρεσις ab antiquis appellatur. Ex lecto-
 re, Rhetoris functus munere, ἄδοξον illam ut appellat e) Na-
 zianzenus, εὐδοξίαν sectari deinceps desiit, & annos natus
 circiter quadraginta à Basilio fratre f) ordinatus est
 Nyffe g) in Cappadocia Episcopus circa exordium Anni
 Christi 372. Deinde ob Zelum pro Catholico dogmate
 odium expertus Arianorum, sede sua h) motus neque nisi
 Imp. Valente A. 378. mortuo restitutus est ab Gratiano. In-
 terfuit Concilio œcumenico secundo CPolitano i) A. 381.
 atque deinde alteri ibidem k) celebrato A. 394. De uxoris
 Theosebia morte eum jam ἱερέα solatur Nazianzenus Epist. 95. qvi
 & alias ad eum Epistolas dedit, & Orat. VI. digno eum mactat
 elogio. Qvam diu post Annum 394. supervixerit, nullo cer-
 to testimonio constat. Latini ejus memoriam inter sanctos
 celebrant die IX. Martii, Græci X. Januarii, Copti XIV. Octob.
 & XXII. Nov.

Qvæ hodie passim in Nysseni scriptis apparent *Origenianorum* dog-
 matum vestigia, illa jam olim Germanus Patriarcha CPolita-
 nus (qvi A. C. 730. obiit) ei ab hæreticis inserta esse contē-
 dit libro singulari, qvem inscripsit ἀνταποδοτικὸν sive ἀνέδευτον,
 de qvo videndus Photius Cod. CCXXXIII. Conferenda etiam
 qvæ adversus Barlaamum, qvi Nyssenum Origenianorum erro-
 rum audacter insimulat, disputantur à Leone Allatio libro de
 pur-

a) Svid, in Γρηγόριον^Θ.

b) Vide Casaub. p. 58. ad Epist. Nysseni.

c) Photius Cod. 6. d) Concilium 2. Nicænum Actione VI. T. 7. edit. Labbei p. 477.
 Nicephorus XI. 44. Hist. & XI. 19.

e) Naz, Epist. 43. adde Mabillonium de studiis Monasticis p. 9.

f) Vide S. Basilii Epist. 385.

g) Theodorus Prodromus : Γρηγόριον μετέπειτα
 πασίγητον Βασιλέω ποιμένα (ita leg. non ποιμένα) Καισαρείαν ποιμένα Νου-
 σαίων. h) Vide Tillemont. T. 9. p. 567. seq.

i) Socrates V. 8. Hist. Theodorus V. 3.

k) Concil. T. 2. edit. Labbei p. 1151. Tillemont. T. 9. pag. 591. sq.

purgatorio p. 171. seq. 177. 945. Præter alios de Nysseno & ejus vita videndus *Papebrochius* ad IX. Martii T. 2. Act. Sanctor. p. 44. seq. ac qui diligentissime & accuratissime illam est persecutus *Tillemontius* Tomo IX. memor. Hist. Eccles. p. 561. seq. Nobis satis fuerit scripta clarissimi Doctoris eo ordine quo in Græco-latini editionibus exhibentur, hoc loco persequi.

I. In Tomo primo continentur:

1. Ἀπολογητικὸς περὶ τῆς ἑξαήμερας. Explicatio Apologetica in *Hexaëmeron*, ad Petrum, Sebastenum Episcopum fratrem pag. 1. -- 43. Incipit: τὰυτα ποιεῖς ὦ ἄνθρωπε Θεὸς. Apologetica appellatur, quoniam continet simul defensionem Moysis, & eorum quæ in fratris Basilii Hexaëmero nonnulli vel reprehenderant vel desideraverant. Latine vertit *Laurentius Sifanius* in Latina edit. Operum Nysseni Basil. 1562. fol. p. 283. atque *Petrus Franciscus Zinus* Veronensis, Venet. 1553. 1574. 8. cujus interpretatio servata in Græcolatinis editionibus. Quæ *Combesius* in Basilio suo recensito T. 1. pag. 543. 557. dedit Græce & Latine ex Nysseni Apologia Nysseni pro officio sex dierum, Epitomen fere præcipuorum capitum quæ in hoc libro pertractantur, continent è Codice Regis Christianiss. 1472. In calce hujus libri p. 43. testatur Nyssenus se librum de officio hominis jam ad fratrem præmisisse. Πλὴν τῆς ἀνθρώπου κατασκευῆς, ἣν ἡμεῖς ἐν ἰδιόζωνι βιβλίῳ πρὸ τούτων ποιήσαντες ἀπεστείλαμέν σε τῇ τελευτῇ.
2. Περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου, de officio Hominis liber ad eundem Petrum fratrem, atque ut *Lambecius* III. pag. 110. seq. & 122. observat, jam Episcopum missus A. C. 379. circa Paschatos festum. p. 44. 138. τεύχος θ' αὐμασίον appellat *Svidas*, compositum supplendo Basilii Hexaëmero, ut præter *Nicephorum* XI. 19. Hist. Nicetas in præmisso decastico & Nyssenus ipse in limine scripti testatur. Incipit: εἰ ταῖς διὰ τῶν χρημάτων ἡμαῖς. Citatur à *Damasceno* 1. de imaginibus. Vertit jam olim *Dionysius Exiguus*, Romanus ante A. C. 556. denatus, cujus interpretatio exstat in Latina operum Nysseni editione Basil. 1562. fol. p. 417. Prodiit etiam

T

Libri V. Pars 4.

etiam Colon, 1537. 1551. 1573. Sed in omnibus his editionibus deest versio præfationis Nysseni, & Dionysii ipsius Epistola dedicatoria ad *Eugippium* Presbyterum, eundem haud dubie quem una cum Dionysio celebrat Cassiodorus divinar. Lect. cap. 23. Utamque è MS. Corbejensi dedit Jo. Mabillonius in limine Tomi II. Analectorum, Paris. 1677. 8. At in Græcolatinis editionibus exstat ex versione accuratiore *Joannis Leunclavii*, qui Græcam Venetam Anni 1536. 8. in Bibliotheca Jo. Jac. Grynæi nactus, illo hortante transtulit, & lingua utraqve cum notis Basil. 1567. 8. ex Jo. Oporini officina vulgavit. Leunclavii notæ ad calcem Tomi I. operum Nysseni subjunctæ leguntur, additis etiam animadversionibus novis *Frontonis Ducæi*, qui collata antiqva Dionysii versione nonnulla loca insigniter illustravit. Confetre etiam operæ pretium est castigationes in hunc librum ejusque interpretem Leunclavium Combesianas in *Franc. Combesii*, Regiis Parisiensibus Codd. usi, Basilio recensito T. I. p. 566-597. Septem egregii hujus libri Nysseniani Codices MSti exstant in Bibl. Cæsarea, de quibus Lambecius I. p. 97. seq. III. pag. 109. seq. 112. seq. 114. seq. inter alia observans quod Leunclavium, Ducæum & Combesium fugit, in lemmate capitis XI. legendum *ὅτι ἀθεώρηται ἡ τῆ νῦ φουσις*, non ut editi, *ἡ τῆ ἀνθρώπου*.

3. In verba Genes. I. 26. *faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram*, Homiliæ duæ. Prior incipit p. 139. *παλαιὸν χρέος ἐκλίσιν ἀποπληρώσων ἡκω*. Posterior pag. 153. *Ὁ μὲν σοφὸς Σολομών*. Exhibentur in Græcolatinis Nysseni editionibus cum latina interpretatione *Petri Francisci Zini*, Venet. 1553. & 1574. 8. edita. Sunt autem eadem cum iis quæ tanquam homilia X. & XI. subjici solent Hexæmero Basilii in antiquis ejusdem tam Græcis quam Latinis editionibus, ut supra in Basilio p. 70. seq. dixi, ubi etiam de aliis harumce homiliarum interpretibus.

4. *Περὶ τῆ βίης Μωυσέως τῆ νομοθέτη*, ἢ *περὶ τῆς κατ' ἀρετὴν τελειότητος*, *Vita Moysis* mystice enarrata, perfectamque formulam vivendi cuilibet Christiano præscribens. Incipit: *ὅσον τι πάχισιν οἱ τῶν ἱππικῶν ἀγῶνων φιλοθεάμονες*. pag. 167. Vertit *Georgius Trapezuntius*, separatim Viennæ apud Jo. Gremperium, & Basil. 1521. 4. apud Andr. Cratandrum. Deinde in Latinis Nysseni

Nysseni editionibus antiquioribus. Denique à *Frontone Ducaë* recognita & suppleta in editione Latina Anni 1603. & in Græcolatina utraqve Anni 1615. & 1638. Græce prodiit hic liber una cum aliis quibusdam Nysseni opusculis & notis *Hæschelii*, Lugduni Batavor. 1593. 8. Exstant & in eum notæ ejusdem Ducaë. Citatur à Theodorito dialogo 1. & Damasceno in parallelis sub titulo *περὶ τελειότητος βιβλ.* *Cæsariam* in cujus gratiam hunc librum Nyssenus composuit, quemque sub extremum operis nominat, temporis ratio impedit Nazianzeni fratrem intelligi.

5. *Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῶν ψαλμῶν, βιβλία β'. De Psalmorum inscriptionibus libelli duo.* Incip. *ἐδεξάμην σε τὸ ἐπίταγμα μετὰ προθυμίας ὡς ἄνθρωπε τῷ Θεῷ.* pag. 357. Liber secundus: *τάτων ἔσως ἡμῶν διευκρινηθέντων.* pag. 291. Vertit Latine *Jacobus Gretserus*, cum cujus interpretatione, quæ etiam à Parisiensibus servata est, prodierant, additis novem Leonis Imp. homiliis è Bibl. Bavarica, Ingolstadt. 1600. 1617. 4. Sixtus Senensis, Nysseni in Psalterium commentarios in Vaticana Bibl. Græce conscriptos testatus, non alios fortasse quam hos duos libellos innuit.
6. *Homilia in Psalmum sextum, περὶ τῆς ἐγδόης, de οὐβανῇ sive festo Circumcisionis.* Incipit: *οἱ ἐκ δυνάμεως εἰς δυνάμιν πορευόμενοι.* pag. 367. cum versione *Laurentii Sifani*, quæ prodierat in Latina Nysseni editione Basil. 1562. fol. pag. 106. Vertit & *Maximus Margunius* Cytherorum Episcopus. Venet. 1585. 8.
7. *Ἐξηγησις ἀκριβὴς, accurata expositio Ecclesiastæ Salomonis Homiliis VIII.* quarum ultima definit in explicatione commatis 13, capitis III, pag. 373-467. Incipit: *πρόκειται ἡμῖν ὁ ἐκκλησιαστὴς εἰς ἐξηγητὴν.* Meminit *Svidas* in *ρηγόρειῳ*. Vertit *Gentianus Hervetus*, cujus interpretationem subinde castigat *Ducaus* in notis. Integrius hoc opus fuit apud *Petrum Possinum*, qui in prologo ad *Thesaurum Asceticum* Paris. 1684. 4. vulgatum, ait se ad editionem paratum habere integrum Nysseni commentarium in Ecclesiastem, descriptum è MS. Romano, quem hætenus mutilam editiones exhibuerint. Sed cum illud à Possino promissum opus nemo adhuc in lucem protulerit, notare juvat in Bibliotheca Segvieriana sive Coisliniana extare sub falso Greg. Nysseni nomine MS. Græcum commentarium in Ecclesiastem, nihil

cum edito habentem commune, & in quo Nysseni expositio quandoque confutatur. Dividitur in sermones decem, quorum primus incipit: ἀμελγε γάλα, καὶ ἔσαι σοι βέτυρον. Vide Glariff. Montfauconi Catalogum Bibl. Coislinianæ p. 120. seq.

8. Ἐξηγησις ἀκριβής, accurata expositio Cantici Canticorum, ad Olympiadem, homiliis XV. quarum ultima desinit in illustrando versu 9. capitis VI. p. 468-711. Proœmium incipit: ἀπεδεξάμην ὡς πρέπυσαν τῷ σπέρμῳ σου βίω. Citat Damascenus in parallelis. Meminit & Svidas in γρηγόριῳ. & Hadrianus I. Papa in loco qui affertur in Actis Concilii VII. T. 7. edit. Labbei p. 109. Vertit idem Gentianus Hervetus, cujus versionem subinde castigat Fronto Ducæus in notis, adhibita etiam interpretatione Joannis Leunclavii, quæ lucem vidit Basil. 1570.
9. Εἰς τὴν προσευχὴν. In Oratorem Dominicam homilia V. lectu dignissimæ pag. 712-761. quarum prima incipit: προσευχῆς ἡμῶν διδασκαλίαν. Transtulit Laurentius Sifanius, cujus versio servata in Græcolatinis editionibus. Exstat & Petri Galefinii interpretatio Rom. 1565. 4. Allegat sæpe Damascenus in parallelis, & Anastasius quæst. 1. & 11. Locum à Græcis in hoc opere corruptum, arguit Allatius c. 12. de processione Spiritus S. pag. 63. seq. Librum tertium Nysseni περὶ προσευχῆς citat Euthymius in Pano-
plia.
10. Εἰς τὰς μακαρισμὺς in octo beatitudines Matth. V. Homiliæ VIII. pag. 762-837. Prima incipit: τίς ἄρα τοιοῦτός ἐστιν. Vertit idem Laurentius Sifanus, cujus interpretationem Parisienses servarunt, & Petrus Galefinius. Citatur in Actis Concilii Ephesini, nec non à Theodorito in dialog. & Damasceno in parallelis., Liberato in breviar. &c. In hoc opere desinit tomus primus editionis operum Nysseni Græcolatinæ A. 1638. quæ hæcenus prioris A. 1615. paginas servat.
11. In illud 1. Corinth. XV. 28. quando sibi subjecerit omnia, tunc ipse quoque Filius &c. a) p. 838-853. cum versione Gentiani Herveti. Incipit: πάντα μὲν τὰ λόγια Κυρίου.
12. In illud Genes. I. 16. ad imaginem DEI & ad similitudinem. b) p. 854-866. cum versione Frontonis Ducæi qui etiam notas adjunxit. Prodierat Græce cum Ducæi versione Ingolstadt, 1596. 8. Incipit:

a) In edit. A. 1638, T. 2. p. 6.

b) Ibid. p. 22.

pit: οἱ τὴν αὐτῶν ἀπλανῶς τὴ προσώπῃ. Aliis auctor hujus scripti non Nyssenus videtur, sed *Ἀναβασίης* Sinaita. Vide Tillemontium T. 15. p. 741. qvi p. 605. illud putat esse fragmentum majoris operis, in quo difficilia Scripturæ loca auctor illustravit.

13. Ad Theodosium Episcopum Epistola, de *Engastrimycho*, c) pag. 867-871. cum ejusdem *Ducæi* versione & notis. Incipit: ὁ εἰπὼν τοῖς αὐτῷ μαθηταῖς. In fine testatur se ἰδίῳ λόγῳ fufius explicasse πῶς παρσγίνεται τὸ πνεῦμα πρὸ βαπτίσματος. At sententia qva non verum Samuelem sed dæmonem sub Samuelis specie Sauli apparuisse disputat, communis ipsi est cum pluribus antiquis Ecclesiæ doctoribus, ut demonstravit Allatius diss. de Engastrimycho. Prodierat hoc scriptum Nysseni cum *Ducæi* versione, Ingolstad. 1596. 8.

14. Εἰς τὴν αὐτῷ χριστιαν. Cum *Episcopus ordinatus esset*. d) p. 872-879. cum *Frontonis Ducæi* versione ac notis. Incipit: ἡλθε καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἡ τῆς πνευματικῆς ἐξιάσεως λειτουργία. Citat Joannes Damascenus in parallelis p. 773. sub titulo περὶ τῆς ἐν Κωνσταντίνῃ πόλει καταστάσεως τῆς ἀγίας Γρηγορίου. Itaque hæc oratio dicta. A. C. 394. in Concilio CPol. non autem 372. quo Episcopus ordinatus est. Confer Tillemontium T. 9. pag. 733-734. Prodierat cum *Ducæi* versione Ingolstad. 1596. 8.

15. *Contra Apollinarium* fragmentum e) p. 879. 880. cum ejusdem *Ducæi* interpretatione, cum qva jam lucem viderat Ingolstad. 1596. 8. Incipit: ὥστε κίνδυνός ἐστιν ἡμῖν εἶδῃς. Aliud Nysseni fragmentum adversus Apollinarium è MSto Cæsareo Græce publicavit Lambecius III. p. 167. Confer infra, num. 77.

16. περὶ Φιλοπτώχιας, de pauperibus charitate complectendis λόγος β, (prior Latine infra, num. 24. & Græce num. 72.) in illud Matth. XXV. 40. quatenus uni ex his fecistis, tibi fecistis. f) pag. 881-893. cum *Petrî Francisci Zini* versione qvæ prodierat Vener. 1574. 8. & qvam locis nonnullis castigat in notis *Ducæus*. Incipit: εἰς πρὸς τῷ Θεῷ τῆς φοβερῆς τῆ βασιλείας ἐπιφανείας ἡμῖ. Græce viderat lucem Augustæ apud Mangerum 1587. 8. edente Hæschelio, non 1527. ut in *Ducæi* notis excusum est.

T 3

17. Κατὰ

e) Inedit. A. 1638. T. 2. p. 35.

d) p. 40.

e) p. 47.

f) p. 49.

17. Κατὰ εἰμαρμένης. *Contra fatum* disputatio cum Ethnico Philo-
pho, adjuncta ejusdem Zini versione. g) pag. 894-913. In-
cipit: μέμνησαι πάντως ὅλα μοι γέγονεν. Citat Anasilus quaest. 19.
Tillemontio videtur scripta CPoli A. C. 381. vide ejus memo-
rias T. 9. pag. 586. sq.
18. πρὸς ἑλλήνας ἐκ τῶν κοινῶν ἐνοιῶν. *adversus Ethnicos* de Deo Trino
ex communibus notionibus h) p. 914-921. cum versione *Federici*
Morelli. Incipit: εἰ τὸ Θεὸς ὄνομα προσώπων δηλωτικόν.
19. περὶ ψυχῆς de Anima, cum ejusdem *Morelli* versione. i) p. 922-
945. Incipit: διαφώνηται ἑδὼν ἀπασι τοῖς παλαίοις. Non est
Nysseni, sed caput secundum & tertium *Nemesii* de natura ho-
minis.
20. *Epistola Canonica* ad *Letoium*, qui in Episcopatu *Melitines* Cappado-
ciæ (non *Mytilenes*, ut *Possevinus*) post A. C. 381. Otrejo suc-
cessit, cum *Gentiani Herveti* versione, quæ plus semel prodiit in-
ter *Epistolas SS. Patrum Canonicas*, scholiis *Theod. Balsamonis*,
Jo. Zonara atque *Alexii Arispeni* illustratas. Incipit: ἐν καὶ τῆτο
τῶν εἰς τὴν ἀγίαν ἐορτήν. k) pag. 946-955. Vidit etiam lucem
Venetis 1584. 4. cum *Pœnitentiali Romano* & variis *Canoni-*
bus pœnitentialibus & *Bedæ* ac *Rabani* libro pœnitentium, cum
notis *Antonii Augustini*, nec non ibid. 1585. 8. una cum aliis qui-
busdam Nysseni, interprete *Maximo Margurio* Episcopo *Cytherensi*.
Confer *Lambecium* III. pag. 101. 133. 149. Respicit Concilium
in *Trullo* *Canones Nysseni* laudans, licet non integrum hoc
scriptum videatur ad nos pervenisse.
21. *Adversus eos qui differunt baptismum* p. 956-960. * Latine, eo-
dem *Herveto* interprete. Incipit: *Hujus mundi reges cum leges*
scripserint. Græce occurret infra, num. 70.
22. In illud *Apostoli*: 1. *Corinth. VI. 18. omne peccatum quod feceris homo,*
est extra corpus, qui autem fornicatur &c. p. 961-963. ** Latine,
interprete *Gentiano Herveto*. Incipit: *Terribilis tuba Apostolici præ-*
cepti. Græce occurret infra, num. 74.
23. *In mulierem peccatricem*, sive ad eos qui durius alios judicant & conver-
sione indigent. p. 964-970. *** Latine, *Petro Francisco Zino* inter-
prete, Incipit: *Homo Pharisæus ut ex Evangelio Luca.* Græce oc-
curret infra, num. 67. ubi notabo *Asterii* esse, non Nysseni.

24. De

g) Edit. A. 1638. T. 2. p. 63. h) p. 83. i) p. 90. k) p. 114.
* Id p. 124. ** p. 129. *** p. 132.

24. *De pauperibus charitate complectendis* Homilia I. 1) pag. 970-975. eodem Zino interprete, Latine. Incipit: *Qui huic Ecclesiae praesidet, atque adeo omnes.* Graece occurret infra, num. 72. Homilia II. hujus argumenti Graece etiam prodiit, ut dixi supra, num. 16. Utraque Latine ex Zini versione exstat & in Orthographis pag. 1780. Basil. 1569. fol.
25. *In Pentecosten*, de Spiritu S. *) pag. 976. 977. Latine ex ejusdem Zini versione. Incipit: *Nullum est tam clarum celebritatis argumentum.* Graece primus ex tribus Codd. Vaticanis cum nova versione sua edidit Laur. Zaccagnius in collectaneis monumentorum veterum Rom. 1699. 4. p. 346. Incipit: *πᾶσαν ἑορτῆς ὑπόθεσιν Φωδρότεραν ὁ Δαβὶδ δι' ἑαυτῆς ἀπεργάζεταί.*
26. *Contra faneratores* pag. 978-982. Latine, Jac. Gretsero interprete. Incipit: *Hominum virtutis studiosorum & qui mores.* Graece occurret infra, num. 71.
27. *Testimonia de SS. Trinitate ex Veteri Testamento adversus Judeos.* m) pag. 983-944. Latine, interprete Laurentio Sifano. Incipit: *Dicit David in Psalmo XXXII.* Graece primus ex duobus Codicibus Vaticanis cum nova versione sua edidit Laurentius Zaccagnius in collectaneis monumentorum veterum jam laudatis pag. 288. Notandum autem est postremam partem pag. 993. sq. sive explicationem dicti Joh. XIX. 34. *statim exivit sanguis & aqua*, in qua Theologus (Nazianzenus) & Chrysostomus citantur, ab illo scripto alienam, in Graeco recte abesse.

II. In Tomo II. Edit. A. 1615. continentur.

28. *Κατὰ Εὐνομίᾳ λόγοι ἀντὶ ἡθῆτικοί*, *adversus Eunomium Liber II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. & XIII.* cum versione Nicolai Gulonii. n) pag. 1-437. Incipit: *ἡ τῶν χριστιανῶν πίστις ἡ εἰς πάντα τὰ ἔθνη.* Castigationes in calce voluminis adjecit Gulonii filius Joannes à S. Francisco, Monachus Fulienensis, testatus *librum primum*, qui deinde lucem vidit (confer infra, num. 66.) exstare MS. in Bibl. Vaticana, & incipere his verbis: *ἐκ ἧν ὡς εἰκὲν τῷ πάντα σε θέλων ἐνεργῆέν.* Confer de hoc opere Tillemontium T. 9. p. 577. seq. & de Eunomii libris quos Nyssenus con-

1) Edit. A. 1632. T. 2. p. 138. * *ibid.* p. 143. m) p. 153. n) p. 265.

confutavit, Jac. Godofredum ad Philostorgii VIII. 12. Sirmondus ad librum XI. Facundi Hermianensis Tom. 2. Opp. p. 763. notavit libros hos Nysseni, quibus fidem Catholicam tueri, & Basilii jam defuncti opus adversus Eunomium defendere instituit, non uno modo citari apud veteres solere. Quæ enim Facundus & ecloge Anastasii Bibl. profert ex tertio ejus operis libro, Leontius secundo libro attribuit, re ipsa autem extant in quarto edit. Græcolatinæ. Eodemque modo in quinto extant reliqua omnia quæ Facundus citat ex quarto. Photius Cod. VI. Bibliothecæ suæ opus Gregorii Nysseni ὑπὲρ βασιλείας κατ'Ευνομίης memorat, & mox Codice VII. alteram illius πραγματείαν ejusdem argumenti, ἐν ἣ λογικώτερον Ἐυνομίαν συμπλακεῖς κατὰ κράτος αἰρεῖ, πάντα σαφρώσας τῆς δυσσεβείας αὐτῆς τὰ ἐχυρώματα. Neque dubium est, per eandem librum ultimum ab eo intelligi, qui cæteris omnibus est longior, & in quo novum cum Eunomio certamen ingredi se profitetur Nyssenus in ipso libri limine: τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῶν πρὸς Ἐυνόμιον ἀγώνων ἱκανῶς ἤδη κατὰ θείαν συμμαχίαν ἐν τοῖς φθάσασι διήνυσαι πάντως. Svidas de Gregorio Nysseno: ἐστὶ συνέλαξε κατ'Ευνομίης λόγον ἐξάμεινον. Citatur à Theodorito in dialog. multisque aliis veteribus quorum loca notavit Tillemontius T. 9. p. 579. seq. qui p. 585. conjicit quod Hieronymus cap. 128. de scriptor. Eccles. refert lectos Nazianzeno & sibi à Nysseno illos contra Eunomium libros, id factum CPoli ubi occasione Concilii A. C. 381. in illa urbe celebrato convenerint. Scripsit Nyssenus post Basilii obitum, ut Nicephoro etiam XI. 19. Hist. annotatum, circa A. 381.

29. *Ad Eustathium* (Sebastenum) *de SS. Trinitate* & contra Pnevmatomachos, quod *Spiritus S. sit DEus*. o) p. 439-447. cum versione Laurentii Sifanii, sed à Fed. Morello recognita. Hoc scriptum integrum fere iisdem verbis inter S. Basilii Epistolas octogesimam legitur, Nysseno rectius vindicandum, sub cujus nomine citatur ab Euthymio in Panoplia. Compositum circa A. C. 380.

30. περὶ τῆς μὴ θεωρεῖται λέγοντος τρεῖς θεοὺς, quod non putandum sit tres Deos dici oportere, ad Ablabium p) pag. 477-460. cum ejusdem Sifanii versione. Incipit: ὑμᾶς μὲν δικάζον ἐν τῆς ἀπμάζοντος. Allegatur à Johanne II. Papa in Epistola ad Avienum, scripta

A. C.

o) Edit. A. 1638. T. 3. p. 6.

p) ibid. p. 15.

A.C. 532. Sed citantur etiam ab Euthymio in Panoplia ex Nysseno ad Ablabium, quæ in hoc scripto non reperias.

31. *περὶ διαφορῆς ἑσίας καὶ ὑποστάσεως. De differentia essentia & hypostases* ad Petrum fratrem. q) p. 460-469. cum versione ejusdem *Sifani*. Incipit: Ἐπειδὴ πολλοὶ τὸν τε τῆς ἑσίας λόγον. Legitur hæc velut à S. Basilio ad Nyssenum scripta inter Basilii Epistolas trigesima quarta. Vertit ante Sifanum *Joannes Cono*, Colon. 1537. fol. inter Nysseni opera Latine edita.

32. *Πρὸς Σιμπλίκιον περὶ πίστεως, ad Simplicium tribunum de fide* sive de Patre Filio & Spiritu S. r) pag. 470-474. cum versione *Laurentii Sifani*. Incipit: Καλέει ὁ Θεὸς διὰ τῆ προφῆτη. Notas *Fronto Ducaus* addidit. Prodierat cum aliis quibusdam Nysseni Græce, Lugd. Bat. 1593. 8. Magnam partem affert Euthymius in Panoplia citans Nyssenum ἐκ τῆ β' λόγῃ τῇ πρὸς Σιμπλίκιον περὶ οὐθ.

33. *Λόγος κατηχητικός ὁ μέγας, sermo magnus Catecheticus* pro iis qui catechumenos instituere debent, divisus in XL. capita. s) p. 475-542. cum versione *Gentiani Herveti*, notisque *Frontonis Ducæi*. Vertit etiam *Petrus Morellus* Paris. 1568. 8. & *Petrus Franciscus Zinus* in Euthymii panoplia, cui magna hujus libri pars inserta legitur. Incipit: ὁ τῆς κατηχήσεως λόγος ἀναγκαῖός μὲν ἐστίν. Citatur & à Theodorito in dialog. 2. & 3. & Gregorio M. atque Damasceno *opus plane eximium, si paucos novos excipias quos ex lectione Origenis contraxit*, ut monet *Is. Casaubonus* pag. 116. ad Epistolam Nysseni. Sed illa Origeniana ab hæreticis inserta olim arguit *S. Germanus CPol.* apud Photium Cod. 233. Certe sub finem adfuta clausula, in qua Severi hæretici Acephali mentio, ex *Theodori Raishuensis* libro de incarnatione Domini, qualem non Beza sed *Rob. Balforeus* Paris. 1599. 8. edidit. Vide *Albertinum de S. Eucharistia* pag. 486.

34. *Περὶ παρθένης. De Virginitate* liber, cum præmissa Epistola exhortatoria ad virtutem t) p. 543-611. cum notis *Ducæi*, & versione *Petri Galefii* quæ lucem vidit Rom. 1562. 4. Præterea hunc librum cum versione sua notisque vulgavit *Joannes Liveynus*, Antverp. 1574. 4. Incipit: ὁ μὲν σκοπὸς τῆ λόγῃ ἐστὶν ἐπι-

U

(*Συμίας*)

q) Edit. A. 1638. T. 3. p. 88. r) p. 38. s) p. 43. t) p. 111.

Libri V. Pars 4.

- θυμίας τῆς κατ' ἀρετὴν ζωῆς. Scriptus circa A. C. 371. In Livineji versione nonnulla reprehendit Billius apud Possevinum.
35. *Decem syllogismi adversus Manichæos* u) pag. 612. cum versione *Frontonis Ducal*, cujus etiam notæ videndæ pag. 17. Incipit : ἢ τι ἀν κακὸν κολαῖσθον.
36. *Τὰ Μακρίνια, περὶ ψυχῆς καὶ ἀναστάσεως, Macrinia*, sive *de anima & resurrectione dialogus* cum sorore Macrina, cum Basilium fratrem A. C. 379. extinctum lugerent x) pag. 613-692. cum versione *Laurentii Sifani*. Incipit : ἐπεὶ δὲ τὰ ἀνθρώπων βίη πολὺς. Meminit Photius Cod. 233. & Svidas, testatus Gregorium Nyssenum scripsisse μακρόν ἕνα καὶ περικαλλῆ πρὸς τὴν ἀδελφὴν Μακρίναν περὶ ψυχῆς λόγον. Hic est Nysseni de immortalitate animæ liber, qvī *Danicle Augentio* interprete prodiit Latine Paris. 1557. 8.
37. *Κατὰ Ἀπολλινάριον, Contra Apollinarium* liber ad *Theophilum* ab A. C. 385. Episcopum Alexandrinum. y) pag. 693-698. cum *Frontonis Ducal* versione & notis. Incipit : ἡ μόνος ἐστὶ τῆς κοσμομικῆς σοφίας εὐφορῶ. Citatur ab Euthymio in Panoplia. Prodiit Græce, curante Hœschelio Lugd. Bat. 1593. 8. cum aliis Nysseni opusculis. Et ex *Ducal* interpretatione Latine. Ingolstadt. 1596. 8. Ex *Turriani* autem versione in Tomo VI. Lection. Antiquarum Henrici Canisii, Ingolstadt. 1604. 4. p. 161.
38. *Περὶ τῆς, τί τὸ χριστιανῶν ὄνομα ἢ ἐπάγγελμα. Quid nomen professione Christianorum sibi velit, ad Harmonium* z) p. 699-707. cum versione *Laurentii Sifani*. Incipit : ὅπερ ποιῶσι πρὸς τὰς κρατύντας. Verterat & *Maximus Margunius* Cytherorum Episcopus. Venet. 1585. 8. Græce prodiit Lugd. Bat. 1593. 8.
39. *περὶ τελειότητος, καὶ ὅποιον χρὴ εἶναι τὸν χριστιανόν. Liber de perfectione, & qualem oporteat esse Christianum, ad Olympium Monachum.* a) p. 706-730. cum versione *Petri Francisci Zini* & *Frontonis Ducal* notis ad Voluminis calcem. Incipit : πρέπεται τῇ προαρέσει ἢ σπουδῇ. Vertit & *Maximus Margunius* Venet. 1585. Græce prodierat primum Venet. 1574. 8. & deinde Lugd. Bat. 1593. 8. Citatur ab Anastasio Sinaita qvæst. 1. Nyssenus ad Olympium ἀσκητήν. Photio Cod. 233. λόγῳ περὶ τῆς τελείας βίης.

40. Ἰπο-

u) Edit. A. 1638. T. 3. p. 380. x) ibid. p. 181. y) p. 116. z) p. 267.
a) pag. 298.

40. Ὑποτύπωσις sive *summaria descriptio veri scopi vite Ascetica*, cum versione Fed. Morelli pag. 730-743. Incipit: ἢ τις σμικρὸν ἀποθήσας τὸ σῶμα. Prodiert separatim cum Morelli versione Paris. 1606. 8.
41. πρὸς τὰς ἀχθόμενας ταῖς ἐπιμήσεσιν ad eos qui castigationes agere ferunt. b) pag. 743-749. cum versione Gentiani Herveti. Incipit: Θεῖον ἀληθῶς καὶ ἱερὸν χρῆμα ὁ λόγος Θεοῦ. Prodiert Græce Paris. 1570. 8.
42. Περὶ τῶν πρὸ ὥρας ἀφάρπαζομένων νηπίων. De infantibus qui premature abripuntur. Ad Hierium c). Cappadociæ præfectum., pag. 748-770. cum versione Laurentii Sifani. Incipit: Σοὶ μὲν, ὦ ἀγαθε, πάντες σοφισαί τε καὶ λογογράφοι. Citatur ab Anastasio qvæst. 16. A Nysseno jam sene hæc Epistola scripta est.
43. Εἰς τὴν γέννησιν. In natalem Domini nostri Jesu Christi, & in infantis Bethlehemiticos. d) pag. 771-786. cum versione Petri Franchi Zini, & Ducæi notis ad voluminis calcem. Incipit: σάλπισατε ἐν νεομηνίᾳ σάδσιγγι. Græce ediderat Dav. Hæschelius Augustæ Vindel. 1587. 8. & cum versione sua Joach. Cameraarius. Lips. 1564. 8. In hoc sermone sunt quædam ex Apocryphis & incertis hausta narrationibus. Sunt & quædam petita ex magno Nysseni sermone Catechetico. Quædam iisdem, propemodum verbis leguntur apud Cyrillum contra e) Anthropomorphitas. Vide Tillemontium T. 9. memor. p. 612.
44. In S. Stephanum Protomartyrem. p. 786-798. cum versione Laurentii Sifani, & Ducæi notis. Incipit: ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολουθία. Laudat Svidas & πολυδάμασον appellat. Ediderat Hæschelius Græce A. 1587. 8. Augustæ Vindel. Latine ex Zini versione occurrit apud Surium ad 26. Decemb. Fallitur Clariss. Oudin, qui hanc homiliam Asterii esse affirmat. Alia enim hujus in Stephanum homilia est, quæ itidem exstat, & edita est à Combesio T. 1. auctarii novi pag. 283. Incipit: ὡς ἱερὸς ἀληθῶς.
45. Εἰς τὴν ἡμέραν τῶν Φώτων, in diem Luminum quo Christus baptizatus est. f) pag. 798-813. cum ejusdem Sifani versione & Ducæi notis. Incipit: νῦν γνωρίζω τὴν ἐμὴν ἀγγέλην. In editione Græca quam Dav. Hæschelius curavit Augustæ Vindel. 1587. 8. hæc Homilia

- milia inscribitur εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα. Gallice à Fed. Morello versa prodiit Parisi, 1606. 12.
46. Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα, καὶ περὶ τῆς τελευτῆς προφουσίης τῆς τῆ Χρῆστῃ ἀναστάσεως. In S. Pascha & de triduo festo resurrectionis Christi. g) pag. 814-831. cum Ducai notis ad voluminis calcem, & versione Sifani quæ exstat in Latinis Nysseni operum editionibus. Incipit: ἡ ὡς πατριαρχῶν εὐλογία.
47. Homilia II. de resurrectione Christi, & ὅτι κατὰ μηδὲν ἀλλήλοις ἐναντιωθέντες οἱ Ἐυαγγελισταί, quod nullo modo contrarii inter se sint Evangelista h) p. 832-848. cum Laur. Sifani versione. Incipit: πάντες μὲν, ἀγαπητοί, ὡς εἰπὲν ἀναδέχονται. Hanc sub Hesychii Hierosol. nomine edidit Græce & Latine Franc. Combefisius T. I. Auctarii novi p. 743.
48. In magna Dominica, Homilia III. de festo Paschæ & Resurrectione i) pag. 848-866. cum ejusdem Sifani versione. Incipit: οἱ πάντες τῶν ἀνθρώπων Φιλέστοι.
49. Homilia IV. Εἰς τὸ ἅγιον καὶ σωτήριον πᾶσιν de sancto & salifero paschate k) pag. 866-869. cum Laurentii Sifani versione. Incipit: ἡ ἀληθινή τῆ σαββάτος κατάπαυσις. Exstat & cum versione Joach. Camerarii, Lipsiæ 1563. 8. & cum interpretatione ejusdem Camerarii, atque altera Henrici Oelschlegelii, hujusque notis Philologicis ac Theologicis in tironum usus adornatis, Dresdæ 1628. 8.
50. Homilia V. Εἰς τὴν φωτοφόρον καὶ ἀγίαν ἀνάστασιν in luminiferam & sanctam Resurrectionem Domini & Dei nostri l) p. 869-873. cum versione Federici Morelli. Incipit: Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Ευφημῶμεν. Prodierat separatim cum Morelli versione Parisi. 1600. 8. & Tillemontio ut rerum inanis, ita recentis Græculi esse videtur Tom. 9. memor. Eccles. p. 613.
51. Εἰς τὴν ἀνάληψιν in Ascensionem Domini nostri Jesu Christi, quæ dies festa Cappadocibus dicta est ἡ ἐπισωζομένη. m) pag. 873-876. cum versione Petri Francisci Zini. Incipit: ὡς γλυκὺς συνέμπορος τῶ ἀνθρωπίνῃ βίῃ ὁ Προφῆτης Δαυὶδ. Vertit & Laur. Sifanus. Sed Zini versio etiam in Breviario Romano præfertur, ut Possevino notatum.

52. Εἰς

- g) Edit. A. 1638. Tom. 3. p. 382. h) p. 400. i) p. 416. k) p. 431.
l) id. p. 437. m) ibid. p. 441.

52. Εἰς τὴν ὑπαπαντὴν, *de occurſu Domini*, *Δαίμων* & *Ἰωſεφ. Σιμεων.* n) pag. 876-896. cum versione *Laur. Sifani*. Incipit: τῇ φρονήσει τῶν ἁγίων μετέωρον. Exstat & Latine apud Surium 2. Febr. Metaphraſtae interpolatoris veſtigia in hac homilia notant viri docti. Et à Lud. Thomaffino pro ſuppoſitiis habentur omnes illi in τὴν ὑπαπαντὴν ſermones qui feruntur ſub nominibus antiquiorum Patrum Methodii, Cyrilli Hieroſol. Nazianzeni, Nyſſeni, Ambroſii, Chryſoſtomi & Fulgentii: cum feſtum illud conſtet demum celebrari cœpiſſe in Eccleſia Anno XV. Juſtiniani Imp. Vide Thomaffinum in ſcripto Gallice edito de feſtiſ lib. 2. c. 11. & Will. Erneſtum Tentzelium diſſ. de ritu lectionum ſacrar. §. 6.
53. περὶ Θεότητος de Deitate Filii & Spiritus ſancti & de fide Abrahami. (ſermo dictus in Concilio CPol. A. C. 383. ut notatum Tillemontio Tom. 9. pag. 586.) o) pag. 896-910. cum ejusdem *Sifani* versione, qui Græce & Lat. ediderat Colon. 1586. 8. Nyſſenum εἰς τὸν Ἀβραάμ laudant Theodoritus in dialog. Jo. Damascenus 1. de immag. Hadrianus I. papa in Epift. & Concilium II. Nicæn. Act. 4. T. 3. Binii p. 542. & Euthymius in Panoplia. Homilia in Abraam & Iſaac Latine ex *Achillis Sraſii* versione prodiit Lovanii 1551. una cum S. Chryſoſtomi explanatione Orat. Dominicæ, & ſermonibus tribus in Natalem Domini, in ſancta Theophania & de David Propheta, & Athanaſii in magnam Paraſceven, Amphilochii in ſabbatum ſanctum, Gregorii Antiocheni in ſepulturam & reſurrectionem Domini: Sophronii in exaltationem S. Crucis & Reſurrectionem, Cyrilli Alex. in parabolam vineæ, Anaſtaſii Sinaitæ de ſacra Synaxi, & de injuriis remittendis: Marciani Bethlechemitæ fragmento, Nili Abbat. Epiftolis III. & typis Epiftolicis Anonymi & Libanii, nec non loco de Epiftolica dictione ex Demetrii libro περὶ ἐρμηνείας. Exſtat & cum interpretatione *Joach. Camerarii*, Lipſiæ 1563. 8. & edente *Hafchelio* Græce Auguſtæ Vindel. 1591. 8. Incipit: δὶόν τι πάχαςι πρὸς τὰς πολυανθεῖς τῶν λειμάνων.
54. Ἐπιτάφιος Oratio funebris in fratrem *Baſilium magnum* defunctum A. C. 379. dicta Cæſareæ in die ejus memoriali. p) pag. 911. U 3 --930.

n) Edit. A. 1638. T. 3. p. 444.

o) p. 464.

p) p. 479.

- 930. cum versione *Laurentii Sifani*. Incipit : καλὴν ἐπέθηκεν ὁ θεὸς τὴν τάξιν. Memorat Amphilochius in S. Basilii vita.
55. Ἐγκώμιον, *Laus sanctorum XL, Martyrum Sebastienorum*. Homiliis II. quarum prior incipit : οἷς ἀνιάσθαι τὰς πολλὰς σοχάζομαι. q) pag. 931-935. posterior : χρεὶς οἱ μάρτυρες πρὸς αὐτὰς τὸν λαὸν ἐκάλεον pag. 936-946. cum versione *Laury. Sifani*, & *Ducal* notis, Tertia homilia hujus argumenti occurret infra, num. 69.
56. Εἰς Περσερίαν in funere * *Pulcheria* qvæ Theodosii M. & Flaccillæ filia A.C. 384. vel 385. non diu ante matrem CPoli obiit, r) p. 946-955. cum ejusdem *Sifani* versione. Incipit : ἐκ οὐδα ὅπως τῷ λόγῳ χρῆσομαι.
57. Ἐπιτάφιος εἰς Πλάκιδαν βασιλισσάν, *Oratio funebris in Placillam sive Flaccillam Augustam Theodosii Magni conjugem, extinctam in Thracia sub finem Anni 385.* s) pag. 940-965. cum *Sifani* versione & *Ducal* notis. Incipit : ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος.
58. *De vita S. Gregorii Thaumaturgi.* t) pag. 966-1009. cum *Laury. Sifani* versione. Incipit : ὁ μὲν σκοπὸς εἰς ἐστίν. Meminit & πολυδάμασον ἔπαινον appellat Svidas in *Γεηγόρι*. Laudat & Nicephorus XI. 19. Hist. & Eustratius CPol. presbyter in libro contra Pſychopannychitas cap. 13. Edidit & Græce cum nova versione sua & scholiis *Gerardus Vossius* ad calcem operum Thaumaturgi Mogunt. 1604. 4. Versionem *Gentiani Herveti* habes apud Lipomannum & Surium 3. Jul. Extremam partem in editis desideratam ē MS. Codice Coisliniano Græce vulgavit Clariss. Montfauconus in Catalogo illius Bibl. p. 180.
59. Ἐγκώμιον, *Laudes magni Martyris Theodori*, militum præfecti sub Maximino u) pag. 1002-1018. cum versione ejusdem *Sifani*. Incipit : ὑμῖς ὁ τῷ Χριστῷ λαός. Vertit & *Zinus*, ex cujus versione exstat apud Surium ad IX. Novembr. De MStis Græcis Codicibus Cæsareis vide Lambecium IV. pag. 26. 114. VIII. pag. 86. Ad objecta quibus nonnulli hanc orationem Nysseno abjudicant,
- q) Edit. A. 1638. T. 3. p. 499. & 504.
- * Diversa hæc à Pulcheria Arcadii filia, Theodosii junioris sorore, & conjuge Marciani qvæ diem obiit A. C. 413. De hac Tillemont. T. 15. p. 171. seq.
- r) Edit. A. 1638. T. 3. p. 517. s) p. 527. t) id. p. 334. u) ibid. p. 579.

cant, respondit Natalis Alexander Sæculo IV. cap. 6. pag. 143. seq. editionis in folio.

60. Ἐπιτάφιος Oratio funebris in magnum Melesium, Antiochiæ Episcopum A. C. 381. 12. Febr. defunctum, dicta in Oecumenico Concilio CPolitano. vv) pag. 1019 - 1027. cum Laur. Sifani versione & Ducai notis. Incipit: ἡμῖν τὸν ἀεὶ μὲν τῶν Ἀποστόλων ὁ νεῖς Ἀπόστολος. In MSS. quibusdam male tribuitur magno Basilio. Ad Nyssenum refert etiam Codex Casareus apud Lambecium III. pag. 129. & Nysseno vindicat Nicephorus XI. 19. Hist.

61. Ἐγκώμιον Laudes S. Patris Ephraim Syri. x) p. 1027-1048. cum versione Gerhardi Vossii, Tungrensis Episcopi quæ lucem videbat cum ejus scholiis ante opera Ephraimi ab eodem Vossio Rom. 1589 fol. & deinde Coloniae atque Antvverpiæ, Incipit: Κινῶ μὲ πρὸς τὴν παρῶσαν ὑπόθεσιν.

62. Πρὸς τὰς πενθῆντας, non esse dolendum de mortuis qui ex hac vita ad sempiternam transierunt. y) pag. 1049-1076. cum versione Petri Francisci Zini. Incipit: οἱ τὴν ἀναγκάσιαν τῆς φύσεως ἡμῶν. Totus in hoc sermone Origeniana dogmata sapit Nyssenus.

63. Ad Flavianum Epistola 2) contra Helladium scripta post Petrum Sebastenum A. C. 392. defunctum p. 1077 - 1083. cum versione Joh. Leunclavii. Incipit: ὡς ἐν καλοῖς, ὡς ἀνθρώπε τῷ Θεῷ, τὰ ἡμέτερα.

64. Περὶ τῶν ἀπionτων εἰς Ἱεροσόλυμα, de iis qui adveniunt Hierosolymam, Epistola scripta post A. 380. a) pag. 1084-1087. cum incerti versione. Incipit: Ἐπειδὴ περὶ ἡρώτησας, ὦ Φίλε. Ex eadem incerti auctoris versione legitur in Centuriis Magdeburgensibus IV. cap. 10. & apud Lipomannum. Græce primum vulgavit Morellus Paris. 1551. Gallice Rob. Stephanus nepos. Edidit eandem Epistolam etiam separatim cum latina versione sua & notis atque diatriba duplici de peregrinationibus religiosis & de altaribus sacrificiisque Christianorum Petrus Molineus. Paris. 1605. & Hanov. 1607. 8. Hinc Jac. Gretserus inter alia Miscellanea Theologica vulgavit notas in notas Molinei, & examen tractatus de peregrinationibus ab eodem Molineo editi. Ingolstadt, 1608. 4. Videri etiam possunt quæ idem Gretserus scripserat

w) Edit. A. 1638. T. 3. p. 580. x) p. 595. y) p. 617. z) p. 645. a) p. 652.

rat lib. I. de sacris & religiosis peregrinationibus cap. 10. Ingolstadt. 1606. 4. Notæ illæ Gretserianæ ad calcem operum Nysseni recusæ sunt. Cætera prætermittam. Ab eo tempore Job. Henricus Heideggerus dissertationi suæ de peregrinationibus religiosis etiam hanc Nysseni Epistolam Græce & Latine subiunxit, eamque adversus Gretserum vindicavit, Tiguri 1670. 8. Varias Lectiones à Codice Vindobonensi habes apud Lambecium T. V. p. 82. seq.

65. *Ad sorores Eustathiam, Ambrosiam filiamque Basilissam Epistola scripta A.* 380. b) pag. 1088-1094. cum versione *Isaci Casauboni*, qui eam primus Græce cum interpretatione sua & eruditis notis vulgavit Paris. 1606. 8. atque inde Hanov. 1607. 8. Incipit : *ἡ μὲν τῶν ἀγαθῶν καὶ κατὰ θυμίων. Jacobi Gretseri* correctiones notarum Casauboni, editæ primum Ingolstadt. 1604. 4. etiam ad calcem operum Nysseni in editionibus Græcolatinis subjectæ sunt, Casauboni ipsius notis prætermittis.

IV. In Appendice ad editionem Græcolatinam Anni 1615. edita Paris. A. 1618.

66. *Epistola Nysseni ad Petrum Fratrem, & Petri ad Nyssenum, desuscipienda Eunomii confutatione. Periocholibrorum XII. & liber primus adversus Eunomium, (supra num. 28. desideratus,) ex Bibliotheca Bavarica; cum versione Jac. Gretseri.* c) Incipit liber: *ἐκ ἧν ὡς εἶπε.* Epistola vero: *μόλις ἐπιτυχών.* Ad calcem voluminis lacunæ quædam in libris contra Eunomium supplentur ex MSS. Bavarico & Jo. Livineji.
67. *Προτροπικὸς πρὸς μετάνοιαν, adhortatio ad penitentiam* d) cum versione *Petri Francisci Zimi.* Incipit: *ἀνὴρ φαρμακὸς ὡς ἀπώως ἡκέσαμεν.* Hæc Homilia *Asterio Amaseno* tribuitur à Photio qui locum ex ea profert Codice 271. Latine jam fuit supra, num. 23.
68. *Vita S. Macrinae, sororis, ad Olympium Monachum scripta circa extremum Anni 380.* e) pag. 177. cum ejusdem *Zimi* versione,

b) Edit. A. 1638. Tom. 3. p. 655.

e) Tom. 2. p. 265.

d) T. 2. p. 165.

e) ibid. p. 177.

- ne, quæ exstat etiam apud Surium 19. Jul. Incipit: τὸ μὲν εἶδος τῆ βιβλίου. In MS. Codice Cæsareo non ad Olympium Monachum sed ad *Euprepium* Episcopum inscribitur.
69. Homilia III. *in quadraginta Martyres*, dicta ut videtur Nyssæ in eorum martyrio sive templo, & cum Jac. Grefseri versione nunc primum edita. f) Incipit: οἱ μὲν ὀπλίσται Ῥωμαίων. Duæ priores homiliae supra, num. 55.
70. *Contra eos qui differunt baptismum*. g) cum versione *Gentiani Herveti*. Incipit: οἱ τῆς οἰκουμενῆς ταύτης βασιλεῖς. Latine jam fuit supra, num. 21.
71. Κατὰ τοκοζόντων, *contra usurarios sive feneratoros*, cum versione Jac. Grefseri. h) Incipit: τῶν φιλαρέτων ἀνθρώπων. Latine jam fuit supra num. 26. Laudat S. Basilium & quæ ille in Psalmum XIV. contra fœneratores scripserat.
72. *De pauperibus & beneficentia*, περὶ εὐποιίας, cum Zini versione. i) Incipit: ὁ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης πρέσβυς. Latine jam fuit supra, num. 24. Græce addita Zini interpretatione primus vulgavit *Grefserus* è Codice Cæsareo, cujus Seb. Tegnagelius ipsi copiam fecit, A. 1617. Ingolstadt. 4. ad calcem quæstionum Anastasii Sinaitæ.
73. *In principium jejuniorum eis παρέμβασιν νηστῶν*, cum versione Jac. Grefseri qui primus utraqve lingua edidit Ingolstadt. 1517. 4. k) Incipit: σύνθετον ζῶον ὁ ἄνθρωπος. Hæc homilia *Asterio Amaseno* tribuitur à Photio, qui nonnihil ex ea affert Cod. 271.
74. *Contra fornicarios, sive in illud Apostoli 1. Cor. VI. 18. qui fornicatur, in proprium corpus peccat*, l) cum versione *Gentiani Herveti*. Incipit: φοβερά τῆς ἀποστολικῆς παρρηγελίας ἡ σάλπιγξ. Latine jam fuit supra num. 22. Græce primus cum Herveti versione edidit *Grefserus*, Ingolstadt. 1617. 4. Lacunam ex Codice Græco Vaticano supplevit *Laur. Zaccagnius* in collectaneis monumentorum veterum Rom. 1698. 4. pag. 353.

V. In neutra editione Græcolatina habentur:

Præter ea, quæ cum referrem edita, simul memoravi num. 7. 15. 25. 27. 58. & 74.

X

75. In

f) Edit. A. 1638. T. 2. p. 205. g) p. 225. h) p. 144. i) p. 235. k) ib. p. 247. l) p. 260

Libri V. Pars 4.

75. *In Petrum & Paulum.* Homilia longior, quam ex MS. Cæsareo cum versione sua edidit *Jacobus Greiserus*. Ingolstadt. 1620. 8. Incertum an Nysseni sit.
76. *Expositio Cantici Canticorum*, per paraphrasin collecta ex SS. Gregorii Nysseni, Nili & Maximi commentariis, Græce cum *Petri Francisci Zini* versione legitur T. 2. auctarii Bibl. Patrum Ducæani Paris. 1624. & in Bibliotheca Patrum Paris. 1654. T. 13. MS. Græce post Theodorum in Canticum Canticor. in Codice Theologico Cæsareo CCCXIV.
77. *Epistola ad Evagrium Monachum*, latet inter Orationes Nazianzeni, numero XLV. sed Nysseni esse videtur, quoniam in ea leguntur quæ Euthymius in panoplia affert ex Nysseno πρὸς Εὐάγγελιον Μόναχον περὶ Θεότητος, & sub hoc titulo occurrit in variis Codd. MSS. ut Cæsareo Græco Theologico XLII. Confer quæ superiore volumine in Nazianzeno dixi. Idem Evagrius quæ à Gregorio de quatuor virtutibus Cardinalibus didicerit retulit in suo Gnostico, è quo Socrates IV. 23. Ἐν δὲ τῷ Γνωστικῷ αὐτῆς (Εὐάγγελιον) τοιαῦτά φησι. Τέσσαρες ἀρεταίς καὶ τὰς θεωρίας αὐτῶν παρὰ τῇ δικαίᾳ ἱστορίᾳ μεμαθήκαμεν εἶναι. φρόνησιν &c.
78. Ἀντιρρητικός πρὸς τὰ Ἀπολιναρία, *Antirrheticus adversus Apollinarem*. Incipit: καλὸν ἂν γένοιτο προοίμιον ἡμῖν. Insigne hoc opus à Leontio Byz. in variis scriptis, à Joh. Damasceno & Euthymio, nec non in Actis sextæ Synodi Actione X. laudatum, memoratumq; Nicephoro XI. 19. Hist. primus ex Codice Vaticano, 700. circiter annorum vulgavit cum versione sua notisque Laur. Zaccagnius in collectaneis monumentor. veterum Rom. 1699. 4. p. 123-287. Confer supra, num. 15. ubi de fragmentis ante editis Nysseni contra Apollinarem.
79. *Homilia II. in S. Stephanum Protomartyrem.* Incipit: Ἐπεδήμησε Χριστὸς τῷ κόσμῳ εἰς σωτηρίαν. Primus Græce ex Codice Vaticano cum versione sua edidit Zaccagnius p. 330-345. cum notis. Prior fuit supra, num. 44.
80. *Epistola XIV.* 1. ad Eusebium, incipit: ὅταν πλεονάζειν ἀρχηται. 2. ad Sebastenos, ἐγνώρισαν ἡμῖν ἕνες. 3. διέσωσεν ἡμᾶς ὁ Κύριος. 4. νόμος ἐστὶν ἡμέτερος κλαίειν μετὰ κλαούντων. 5. ἐφ' ᾧ μάλιστα παρὰ τῶν σοφῶν ὁ βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων. 6. τοιαῦτά τινι θαύμα φασιν εἶ τοῖς

τοῖς θεάτροις. 7. ποῖον τοῖστον ἀνθρῶ ἐν ἑαυτῷ. 8. αὐτῶν τι προς-
 Φυῖς καὶ οἰκείον. 9. εἶδε τὴν ἑαυτοῦ ἢ χάριν. 10. ἤκουσά ἡνθρῶ ἰα-
 τρικῆς. 11. Ἐορτήν ἄγειν σὺνήδες τοῖς Ῥωμαίοις. 12. Καὶ τῶν
 ἄλλων ἀπάντων μικρὰ δεῖν. 13. ὑμᾶς μὲν ὁ πατὴρ τῶν οἰκλημῶν.
 & 14. ὡς κατὰ τῶν καλῶν ἐστὶ τὰ ὁμοιώματα. Primus Græce
 cum versione sua & notis edidit idem Zaccagnius p. 354-400.

Epistola Nysseni ad Amphilechium, quæ queritur ab Helladio non invita-
 tum se ut in Ecclesia ejus verba sacra faceret, meminit Baronius
 ad A. C. 40. n. 13.

VI. In Catalogo Bibl. Barberinæ p. 494. memoratur Greg. Nyssenus de trans-
 substantiatione. Nimirum Parisiis A. 1560. fol. post Liturgias Ja-
 cobi, Basilii & Chrysostomi inter varia veterum Patrum scripta
 de S. Cœna p. 123-125. Græce exstat sub Nysseni nomine, ὅτε
 ἀγιαζόμενθ' ἄρτῳ ὡς σῶμα τῷ θεῷ λόγῳ μεταποιεῖται, καὶ ὅτε
 ἐπάναγκες τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει αὐτὸ μεταλαμβάνειν. Quod sancti-
 ficatus panis in corpus DEI Verbi transmutatur, quodque necesse sit hu-
 mana natura eo participare. Eadem Liturgica Latine edita à Clau-
 dio de Sanctis Antvverp. 1562. 8. ubi Nysseni idem apospas-
 mation pag. 74. Latine legitur. Est autem petitum ex magno
 illius Catechetico cap. 37. atque expenditur prolixè ab Edmundo
 Albertino in opere de Sacramento Eucharistiæ pag. 485. seq.
 De Catechetico illo libro dictum supra num. 33.

Symbolum fidei Christiana, quod Gregorii Thaumaturgi est & adducitur à
 Nysseno in vita Gregorii Thaumaturgi in quibusdam Codi-
 cibus MSS. ut Græco Cæsareo Theologico XLVII. legitur sub
 Nysseni nomine.

In Codice altero Bibl. Segvierianæ sive Coislinianæ Vita Gregorii
 Thaumaturgi non ut in altero definit in hæc verba, ψευδὲς οἰο-
 μένοι τοῖς γεγραμμένους & προσεδέκαμεν, neque ut in editis statim
 subjungit conclusionem in Homiliis & vitis Sanctorum solitam:
 Sed ejus loco habet hæc, quæ ex Clariss. Montfauconi Catalogo
 Bibl. Coislinianæ pag. 180. hic adscribere juvat:

Postquam igitur precatus esset
 pro iis qui jam crediderant, ut
 usque ad finem in melius profice-
 rent, & in fidelibus ut converte-

Ἐπευχόμενθ' οὖν τοῖς πεπιστευ-
 κόσιν ἤδη τὴν εἰς τέλος αὐξήσιν, καὶ
 τὴν ἐπιστροφὴν τοῖς ἀπίστοις, ἕτως
 X 2 τῷ

τῇ ἀνθρωπίνῃ βίῃ πρὸς τὸν Θεὸν μετα-
νίσταται, ἐπισκέψας τοῖς ἐπιτη-
δείοις μὴ κτήσασθαι αὐτῷ τόπον
πρὸς ταφὴν ἰδιάζοντα. Ἐἰ γὰρ ζῶν
κύριον κληθῆναι τόπων Ἰνὸς ἔκατε-
δέξατο, ἀλλὰ παροικῶν ἐν ἀλλοτρί-
οις τὸν βίον διήγαγεν, ἔδὲ μετὰ θά-
νατον τῇ παροικίᾳ πάντως ἐπασχυν-
θήσεται, ἀλλ' ἔγω, Φησὶν, τῷ με-
τὰ ταῦτα βίῳ διήγημα, ὅτι Γρηγό-
ριον ἔτε ζῶν ἐπωνομάσθη τόπῳ τινὶ,
καὶ μετὰ θάνατον ἀλλοτρίων ἐγένετο
πάσης τῆς γῆς αὐτὸν ἀποσῆσας, ὥς
μὴ ἐν ταφῇ αὐτῷ ἰδίῳ καταδύσασθαι τό-
πον. Μόνον γὰρ αὐτῷ κτήσιν ἡμίαν
ἐκείνην, ἣ πλεονεξίας ἐφ' αὐτὴν ἔχον
ἔδεχεται, ἐν χρεῶν ἰσοῦ τῷ Κυ-
ρίῳ ἡμῶν, ὃ ἡ δοξα σὺν Πατρὶ
καὶ Πνεύματι νῦν καὶ εἰς τὰς αἰῶνας
τῶν αἰῶνων, Ἀμήν.

rentur : sic ex humana vita ad
Deum transfertur, cum dome-
sticis suis præcepisset, ut ne ipsi
locum proprium ad sepulturam
emerent : nam quia dum vive-
ret nunquam voluerit loci cujus-
piam Dominus vocari, sed ut pe-
regrinus & advena in aliis locis
vitam degerit, neque post mor-
tem pudebit peregrinum agere.
Sed post hanc vitam, inquit, hoc
in ore hominum versetur, nempe
Gregorium, dum in vivis esset,
nulli loco nomen indidisse suum,
& post mortem apud alienos quasi
advenam fuisse, quia se à toto or-
be terrarum alienum fecerat ; ita
ut ne in loco quidem sibi proprio
sepeliri voluerit : solam quippe
sibi possessionem honorabilem
esse eam, quæ avaritiæ nullum
admittit vestigium, in Christo
Jesu Domino nostro, cui gloria
cum Patre & Spiritu nunc & in sæ-
cula sæculorum, Amen.

Gregorius Nyssenus de homine, anima, elementis, viribus anima, Latine
Jo. Conone Norimbergenſi interprete editus per Beatum Rhena-
num Argentor. 1512. fol. Parif. 1513. fol. Basil. 1521. 4. Hi
sunt libri VIII. Philosophia de natura humana, qui sub Nysseni no-
mine existant in antiquis editionibus Latinis, ut Basilenſi 1562.
fol. Nihil autem aliud his continetur quam liber Nemesii de
homine, in octo libellos distractus, ut jam monui volumine
superiore lib. 5. cap. 14. §. 6.

VII. Scripta deperdita.

In Proverbia scripsisse se, videtur innuere Nyssenus Homil. 1. in Ec-
clesiast. licet locus non ita evidenter hoc evincit. Confer Til-
lemontium T. IX. pag. 742.

In Epist. ad Philipenses. Cyrillus Alex. ad Evoptium.

Ad Theodosium Episc. *quomodo Cornelius Spiritum S. ante baptismum accepit.* Meminit Nyssenus ipse in fine scripti de Engastrimytho ad eundem Theodosium.

Damascenus in parallelis p. 773. citat Nyssenum in illud : *Hic est filius meus dilectus.*

Euthymius in panoplia affert nonnulla *ἐκ τῆς λεγομένης εἰς τὴν Νύσσης, καὶ καλεμένης Θεογνώστιας.*

Idem ex Nysseno ad Ablabium quædam recitat, quæ non leguntur in scripto ad Ablabium de quo supra, num. 30.

VIII. Editiones Operum Nysseni.

Latina.

Coloniz 1537. fol. cujus editionis notitiam petere licet ex Bibliotheca Gesneri.

Basil. 1562. fol. pleraque *Laurentio Sifano* interprete. Hanc editionem recenset Bellarminus de S. E.

Basil. 1571. fol.

Parif. 1573. fol. quæ editio recensetur à Possevino in Apparatu S.

Parif. 1603. fol. curante Frontone Ducæo, quæ & plenior & accuratior cæteris est editio.

Carolus Bovium Nysseni opera vertisse legas in T. IX. Italiae S. Ferdinandi Ughelli pag. 60. sed illa interpretatio, quod sciam, lucem non adspexit.

Græcolatina.

Parif. 1615. 2. Volumen, fol. curante *Frontone Ducæo*, ex officina Nivelliana.

Appendix ibid. 1618. fol. ex suppeditatis & transmissis à Jacobo Gretsero.

Parif. 1638. fol. tribus Volum. in qua editione nihil præter Appendicem jam memoratam accessit, cum alioqui nec tam nitida sit nec tam emendata quam prior Nivelliana, De utrisque Labbeum, si placet, vide & Oudinum.

CAPUT XXI.

De EUSTATHIO Antiocheno, SERAPIONE Thmuitano & SOPHRONIO.

Eustathius Antiochenus. 1. Scripta illius & sub nomine ejus edita. 2. De perditorum fragmenta. 3. Alii Eustathii. 4. De Serapione Thmuitano. 5. Alii Serapiones. 6. De Sophronio amico S. Hieronymi. 7. Alii Sophronii. 8.

I.

EUSTATHIUS ex Side Pamphyliae, a) Confessor, b) atq; fidei Catholicae adversus Arianos assertor egregius, c) Episcopus Berrhoënsis in Syria Synodo, Nicænae d) A.C. 325 interfuit, atq; in illa Imperatorem Constantinum Synodi nomine laudavit, ab eadem Episcopus Antiochenus constitutus in locum Paulini e) qui S. Philogono successerat. Postea variis per Arianos petitis calumniis, atq; in Synodo Antiochena Episcopatu depositus f) circa A. 328. Paulinum alterum * Episcopum Tyri successorem habuit, & in exilio Trajanopoli in

a) Hieron. c. 85. de S. E.

b) Ὁμολογητής vocatur non modo à Theodoro to dialog. 1. sed etiam ab Athanasio in Apologia T. I p. 702. & Epistola ad solitarios pag. 812. Ab Chrysostomo & Anastasio Sinaita lib. 9. in Hexaëmeron, atq; in titulo libri Eustathii ipsius in Hexaëmeron, etiam Martyr.

c) Vide Tillemont. T. VII. memor. pag. 21. seq.

d) Sam. Basnage ad A. 328. n. 3. Edmundus Albertinus de S. Eucharistiae sacramento pag. 388.

e) Hieron. in Chron. Zonaras & alii. Confer Tillemont. Tom. VII. memor. pag. 22. & pag. 646. seqq.

f) Antonius Pagi ad A. C. 324. n. 26. seq. & A. 327. n. 3. & A. 340. num. 19. Cave Hist. literar. ad A. 325.

* Ita Philostorgius apud Nicetam lib. V. thesauri c. 9. licet aliis scriptoribus dissentientibus. Vide Jac. Godofredum p. 156. seq. ad Philostorg.

in Thracia, g) diem obiit circa A. C. 360. h) Nicetas Philippis Macedoniæ eum natum esse scribit lib. 5. thesauri Orthodoxæ fidei c. 9. fortasse quoniam Philippis mortuum fuere qui traderent; & Philippis reliquias ejus Antiochiam relatas circa A. 482. scribit Theodorus Lector. i) Inter sanctos colitur à Græca Ecclesia 21. Febr. & 5. Jun. & à Latina 16. Jul. magnisque elogiis afficitur k) ab Athanasio, Hieronymo, Theodoro, Sozomeno, Socrate, Facundo, Fulgentio, Anastasio Sinaita aliisque: à Chrysostomo l) etiam singulari Oratione Antiochiæ in die memoriæ ejus consecrato laudatus, quæ incipit: *σεφός τις ἀνὴρ καὶ φιλοσοφῆιν εὐδώς.* Tom. i. Ducæi homil. 52. pag. 569. & T. V. Savil. p. 628. Itaque licet Sabellianismi perinde, ut Magister ejus Marcellus Ancyranus, m) ab Eusebianis accusatus fuerit, Catholicam tamen doctrinam probasse & defensasse Eustathium mihi persuadeo.

II. Exstat sub ejus nomine 1. *Allocutio ad Imperatorem Constantinum in Concilio Nicæno*, quam sive servatam, sive ἡθοιοποιητικῶς potius, ut videtur ex ingenio effictam à Gregorio Neocæsariensi presbytero ** in Oratione de SS. Patribus Nicænæ Synodi, quorum brevis est, hic adscribam: Euseb-

g) Ita diserte Hieron. c. 85. de S. E. & Chrysostomus Orat. in Eustathium T. 1. p. 571. *ὡς τὸ σώματι αὐτοῦ ταφέντ' ἐν Θράκη. & τὸν μὲν τάφον εἶναι ἐν ἐκείνῳ τῷ βασιλεὺς Χωρίῳ.* Sic & Martyrolog. Rom. in 16 Jul.

h) Adhuc vixisse Eustathium, cum Meletius Antiochenæ Sedi præficiendus esset, diserte testatur Chrysostomus p. 577. atque Theodoretus III. 4. Hist. *πρὸ τῆς Μελετίου χειροτονίας* Eustathium obiisse testatus. His itaque assentiri malo cum Blondello de primatu Ecclesiæ p. 1196. quam Tillemontio, qui Tom. 7. memor. pag. 654 Eustathii mortem refert ad Annum 328. ideo quoniam post illius anni gesta de Eustathio scriptores Ecclesiastici tacent.

i) Vide Tillemont. T. 7. pag. 653. seq.

k) Vide testimonia præmissa notis Allatii in Eustathium.

l) Meminit Menologium à Sirleto versum, 21. Febr. & Chrysostomus ipse homilia in Jeremiæ X. 10. T. 3. Ducæi pag. 790. *τῷ μακαρίῳ Εὐσταθίῳ τὰ ἐγκώμια διηγούμενοι, καὶ μετ' ἐκείνου τὰ γενναίᾳ μαρτυρεῖται Ῥωμαῖν τῆς ἐπαίνους διεξιόντες.* Illam Chrysostomi Homiliam Græce & Latine integram dat Allatius p. 95. seq. post commentar. in Hexaëmeron.

m) Vide Georgium Bullum in defensione fidei Nicænæ p. 53. 54.

** Latine apud Sarium 10 Jul. Græce & Lat. apud Allatium pag. 135. ad Eustath. & Combesium Tom. 2. auctarii novi pag. 555. Idem hic videtur Gregorius qui deinde Neocæsariensis Episcopus interfuit Concilio Nicæno II.

Εὐχαριστοῦμεν, ἔφη, Θεῷ, κράτιστε βασιλεὺς, τῷ τὴν ἐπίγειον σωτηρίοντί σοι βασιλείαν, τῷ τὴν πλάνην τῶν ἑδώλων διὰ σοῦ καταργήσαντι, καὶ τῶν πιστῶν καταστήσασθαι ἐν παρρησίᾳ τὸ εὐθυμον. Πέπαυται κνίσσα δαιμόνων, καταλέλυται πολυθείας ἐλληνικῆς τὰ σεβάσματα, τὸ τῆς ἀγνοσίας ἀπελαύνεται σκότος, τῷ τῆς θεογνωσίας Φωτὶ ἡ οἰκουμενὴ καταυγάζεται. Πατὴρ δαξολογῆται, υἱὸς συμπροσκυνῆται, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καταγέλλεται, τριάς ὁμοούσιος, μία Θεότης ἐν τρισὶ προσώποις, καὶ ὑποστάσεσι κηρύττεται. Ταύτη τηχίζεται, βασιλεῦ, τὸ τῆς εὐσεβείας σου κράτος. Ταύτην ἡμῖν ἄστυλον διαφύλαττε. Μηδεὶς αἱρετικὸς ὑποδύς τὴν ἐκκλησίαν, ἐν τῇ τῆς τριάδος ἀφαιρέτῳ καταλιμπάνων τὸ λεγόμενον ἄτιμον. Ἀρεῖ ὑμῖν ὁ τῆς ματίας ἐπώνυμος τοῦ λόγου, καὶ τῆς σωτελεύσεως αὐτοῦ, ὅς ὡς οὐκ ἴσμεν, ὅπως τῷ πρεσβυτερίῳ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐγκαταλείψει ἐκκλησίαν εὐαγγελιστῶν ἡμῶν, τῆς τῶν τρισμακαρίων προφητῶν, καὶ ἀποστόλων διδασκαλίας ὑπάρχον ἀλλότριον. Τὸν γὰρ μονογενὴ υἱόν, καὶ λεγόν τοῦ πατρὸς ἀποσερεῖν τῆς ὁμοουσιότητος τοῦ πατρὸς, οὐκ ἐντρέπεται, καὶ τῇ κτίσει τὸν κτίστην ὁ κτισολάτρης σωμαζομένην ἐπέγγεται. Τῆτον ἢ πείσας, αὐτοκράτωρ, μεταφρονούντα τοῖς ἀποστολικαῖς μὴ ἀνιτάνειν διδάγμασιν, ἢ τῆς ἐν οἷς ἐα-

Deo, inquit, gratias agimus, ὁ optime Imperator, qui terrarum tibi regnum dirigit, qui errorum simulacrorum per te abolevit, & fidelium animi tranquillitatem, in libertate collocavit. Cessavit nidor Daemonum, multiplici Deorum cultu soluta est falsa religio: expelluntur tenebra impietatis, luce divina cognitionis orbis terrarum illustratur. Pater glorificatur, Filius simul adoratur, Spiritus Sanctus annuntiatur, Trinitas consubstantialis, una divinitas in tribus personis, & hypostasisbus predicatur. Per eam, o Imperator, tibi muneur tua pietatis potentia, eam nobis serva integram, & inviolatam. Nullus haereticus subiens Ecclesiam, de Trinitate unum aliquid auferat, relinquens quod restat affectum ignominiae. Arius nobis qui à furore accepit denominationem, orationis causa est, & conventus, qui nescio quomodo affectus in presbyteratum Ecclesia Alexandrina nos latuit alienus esse à doctrina Beatorum Apostolorum, & Presbyterorum. Unigenitum enim filium & verbum Patris non veretur privare eadem, & aequalicum Patre substantia, & creatorem cum creatura, creatura cultor contendit connumerare. Eum autem persuasus Imperator mutata sententia non repugnare doctrina Apostolica: aut si in vana opinionis, cuius est convictus, persistiterit impietate, eum de Christi, & nostro caetu funditus sustuleris, ne suis turbidis verborum blanditiis venetur animas simpliciorum.

ὡς κεκοιμήτως ἐγκείμενον ἀσεβήμασιν ἀρδίην τῆς χεῖρος, καὶ ἡμῶν
ἐφανίσται ἐπαύλειως, ὡς ἀν μὴ τῆς θολερᾶς αὐτῆς λογοθαρπείας τὰς τῶν
ἀπλυστέρων ψυχὰς ἐργάζηται θῆγμα.

Quamquam vero Eustathium in Concilio Nicæno ad Constantinum,
verba fecisse, variis veterum testimoniis *** constat, ta-
men hanc allocutionem à Gregorio esse compositam credibile
est. Certe ab Eustathio tunc ita adhibitam vel τῆς ὁμοειδούς vel
τῆς ὑποσείσεως vocem, nemo controversiæ Arianae peritus fa-
cile dixerit. Non meminit hujus allocutionis Gelasius Cyzicenus
qui Eustathii Antiocheni *responsiones ad objecta Phadonis Philosophi*
super loco Genes. I. 26. *Faciamus hominem ad similitudinem nostram*,
refert lib. 2. de actis Concilii Nicæni cap. 14. 15.

ε. Ἑπόμνημα. n) *Commentarius in Hexaëmeron*, sive Chronicus liber
potius, o) incipiens ab Hexaëmeri expositione, ac deinde
usque ad tempora Judicum producens sacram Historiam, atque
exinde mancus ac deficiens. Nam licet Labbeus in Bibliotheca
MSS. librorum pag. 77. Eustathium in Hexaëmeron memorat
cum auctario usque ad Alexandri M. tempora, tamen illud au-
ctarium lucem non vidit. Neque Latina versio Johannis Ma-
rianæ, S. I. cujus idem Labbeus pag. 22. meminit. Primus
Græce & Latine cum versione sua & eruditis ac copiosis notis
edidit *Leo Allatius* Lugd. 1629. 4. Hinc Latine ex Allatii versione
legitur T. 27. Bibl. Patrum edit. Lugd. 1677. p. 25. Latinus Lati-
nius T. 2. Epist. p. 116. scribit Eustathii Antiocheni Episcopi
librum de mundi creatione repertum in Sicilia A. 1563. additq;
Basilii plura videri ex eo defumta esse. Ac certe de natura anima-
lium plura eadem in Basilio ad Hexaëmeron leguntur, sed quæ
(ut Michaël Glycas postea) ex Basilio potius videtur hausisse

Υ

qvis-

*** Vide B. D. Thomæ Ittigii *Historiam Concilii Nicæni* §. 35. & Clariss. Christiani Lu-
dovici ad eam notas pag. 95.

n) Ita recte inscribitur in Allatii editione. Neque enim convenit titulus *ἐμύλιας*
quam ei tribuit Sirmondus Tom. 2. Opp. p. 750.

o) Pag. 55. numerat ab Adam ad obitum Phalegi annos 3000. Ad Christi resurrectio-
nem 5531. à Christo hoc est à Christi resurrectione ad annum trigessimum sive *τριά-
κονταετηρίδα* Constantinii M. α' ξθ', 269. sed puto scripsisse α' θ'. 299.

Libri V. Pars 4.

quisquis fuit libri hujus auctor, qui Eustathius Antiochenus esse nequit, si pag. 1. τῶν ἀγίων ὡς ἀκριβοῦς ἀπὸ τῶν χρόνων ἱστορίαν ποιησάμενος est p) Eusebius Cæsariensis, Eustathii inimicus. Ezechielis Tragici versus quosdam profert pag. 25. qui emendatiores leguntur apud Eusebium IX. 29. præparat. Ex pseudo-Jacobi protevangeliis nonnulla repetit pag. 54. seq. Natali Alexandro iudice q) non videtur Eustathii Antiocheni genuinum opus, cum illius stylus Eustathiano plane dissimilis sit, nec illius meminerit S. Hieronymus aut ullus veterum, meram denique sit compilatio male confutarum sententiarum Veteris Test. Artapani, Josephi, Protoevangelii S. Jacobi afflicti, Eusebii, S. Basilii. Eadem Gvil. Cavei sententia, & Tillemontii Tom. 7. memor. Hist. Eccles. pag. 655.

3. Κατὰ Διεργένους διαγωνισκός * εἰς τὸ τῆς ἐγγαστριμύθου θεώρημα, de Engastrimytho 1. Samuel. XXVIII. *disputatio qua adversus Origenem*, in quem acriter invehitur & p. 395. πολυῖσος est ridet nomine, verum Samuelem à Pythonissa evocatum esse negat. Hujus scripti meminit Hieronymus cap. 85. de S. E. nec quisquam est qui illud genuinum Eustathii opus esse dubitet. Dedicavit hoc Eustathius Eutropio, quem p. 351. κράτιστον ἀνδρῶν appellat, sed sub initium statim διαπρεπέστατον τῆς ὀρθοδοξίας ἱεροκλήρικα. Primus Græce cum versione sua & diatriba ejusdem argumenti ad calcem libri in Hexæmeron idem Allatius vulgavit Lugd. 1629. 4. unde Græce & Latine eusth Allatii diatriba de Engastrimytho recusa est in Criticis sacris Anglis, Londini primum deinde in Belgio ac Francofurti vulgatis Tomo VIII. Latine etiam occurrit ex Allatii versione in Tom. 27. Bibliothecæ Patrum edit. Lugd. A. 1677. pag. 42.

III. Fragmenta ex libris Eustathii Antiocheni deperditis.

I. Ex. VIII. libris contra Arianos.

Anastasius Sinaita: Εὐσταθίῳ Ἀντιοχείας ἐκ τῶν κατὰ Ἀρριανῶν λόγων. Εἰ γὰρ κλισὸς, οὐκ ἄρα γεννητὴς. Εἰ δὲ γεννητὸς, οὐκ ἄρα κλισὸς. Ἐπεὶ μὴδὲ οἶοντε περὶ τὴν αὐτὴν φύσιν ἐκατέρων σρέφεται τὸ γένος. Σημεῖον τε ὅτι ἀδύνατον περὶ τὴν αὐτὴν φύσιν τὸ κλισὸν ὑπάρχειν καὶ τὸ ἀκλισον. Καθολικὸν γὰρ παράλογον τῷ διδασκάλῳ.

Facinus

p) Videtur hoc Allatio in notis ad h. l. pag. 12. atque fateor esse verisimillimum.

q) Natalis Alex. Seculo IV. p. 118. edit. in fol.

* An διαγωνισκός.

Facundus Hermianensis lib. XI. cap. 1. Nam B. Eustathius Antiochenus Episcopus, qui primus in Concilio Nicæno fuit, sexto adversus Arianos libro, de eo quod ait Dominus, (Marc. XIII. 32.) Nemo scit diem illum, Dicamus, inquit, *cujus rei gratia Filius hominis diem proprii adventus ignorat. Neque enim dubium est, quia & hoc causa utilitatis hominum providens adinvenit omnium creator & generis opifex DEUS. Sicut enim hominem, causa salutis hominum Verbo cooptavit & DEO, sic & insignem judicii diem causa divini beneficii homini competenter abscondit; ne forte ineffabilia mysteria similis generis hominibus homo indicans, & diem secundi adventus ostenderet.* Itemque in eodem libro: *Dum sederit, ait Filius hominis in sede Majestatis sue* (Matth. XIX. 28.) *alia quidem videtur loqui persona, de altera autem facit manifeste sermonem. Ergo divinus Spiritus de homine clare dicens apparet: Dum sederit Filius hominis in sede Majestatis sue, sine contradictione denuntians, quia supervenientes glorias homo suscipit iustitia & virtute ornatus, & excelsum regni solium rite percipiens.* Rursus eodem libro de verbis Christi disputans dicit, omnia mihi tradita sunt à Patre meo (Matth. XI. 27.) *Manifeste ex persona hominis prophetare cognoscitur, sicut & ante probavimus. Iste enim maximas & accidentes virtutes percipit ad meliora dignitate procedens.* Qui octavo quoque libro sic ait: *Contemplandum autem, quomodo loquens Deo, & dicens: (Psal. IX. 7.) Et civitates destruxisti, rursus alterum introducit Dominum, inferens: (ibid. v. 8. seq.) Et Dominus in æternum manet. Paravit in iudicio sedem suam.* *Manifestissime etenim alii de alio loquens apparet. Significavit quia iudex est, qui preparavit ei sedem tanquam prius non habenti hunc honorem, sic videbatur loqui.* *Quasi per figuras enim indicabat Propheticas, quoniam homo ex membris iustitia templum decenter factus, & sacratissimo habitans verbo, virtutis adeptus est perpetuum solium.* Item in eodem libro: *Non enim ait, qui alteram sedem habet, alteram sibi apparat sortem: sed cui non adest sedis potentia. Ergo hac ad hominem Christi manifeste respiciunt. Neque autem omnipotenti hac reponenda sunt proprium habenti sceptrum: neque Verbo ipsum regnum habenti quod etiam Pater habet: sed in Christo dicendum, Dominus in calo paravit sedem suam. Nam omnium simul creaturarum Dominator propter Divini Verbi commixtionem.*

Idem opus respicit Ephræmius Antiochenus Cyrillum adversus Nestorianos defendens apud Photium Cod. 229. p. 411. τὰ αὐτὰ φησὶ καὶ Εὐστάθιος ὁ μέγας ὁ τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος. Diserte vero apud

eundem Photium Cod. 225. Eulogius Alex. pag. 395. Καὶ γὰρ καὶ Ἐυστάθιος ὁ τῶν δὲ χειρῶν δὲ χειρῶν ἐν ἐξ λόγους τὰ (lege ἐν ἐκτῶ λόγῳ τῶν) κατὰ Ἀρειανῶν αὐτοῖς ῥήμασιν ἔτω φησιν. Ἀλλ' οἱ παρὰδοξοὶ τῆς Ἀρεῖας θυμέλης μεσόχοροι τὸ μὲν ἀμαρτίαν πεποιημένον τὸν χριστὸν φράσσιν. Καὶ μετ' ὀλίγα. τὸ δὲ ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ, κόσμον καταλλάσσων αὐτῷ (2. Cor. V. 19.) ἔτε τοῖς τῆς γλώττης ὁργάνοις ἐκφώνησιν. Ἀλλ' ὡς περ δεινοὶ συκοφάνται καὶ κατήγοροι ἀκρωτηριασάντες τὸ χωρίον, τὸν ἀγῶνα τῆς κατηγορίας ποιῶνται. Ἔτα καὶ ἡ ψήφῳ ἡ ὑπὲρ τῶ νόμου. οἱ δὲ φιλαλήθως τῆς ἐννομίας ἀγωνιστὰς πάντα συμπεριλαβόντας ἀπαρλείπτως, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀπάτην μέρῳ μὲν ἀποσιωπᾶν, μέρῳ δὲ ἀποσιωπῶντας προφέρειν. Refer huc etiam, qvōd Stephanus Gobarus apud Photium Cod. 232. pag. 475. caput duodequadragesimum, operis sui, de pugnantis Patrum sententiis, impendit exponendæ Eustathii Antiocheni doctrinæ de Verbi incarnatione, ὅπως ἐδόξατε περὶ τῆς τῆ Κυρίας ἡμῶν ἐνανθρωπήσεως ὁ ἐν ἀγίοις Ἐυστάθιος ὁ τῆς Ἀντιοχείας δὲ χειρῶν συνήης προεδρεύσας.

Job. Damascenus in sacris parallelis. (Tom. 2. Operum edit. novæ pag. 314.) Ex Eustathio κατ' Ἀρειανῶν hæc verba allegat: πᾶν τὸ δόχην ἔχον, καὶ τέλῳ ἐπιδέχεται, τὸ δὲ τέλῳ ἐπιδεχόμενον, φθορᾶς ἐστὶ δεικνύον. Apud eundem pag. 751. hæc Eustathii Antiocheni leguntur, nullo ejus scripto nominato: ὁ θεὸς τὰ πάντα πληροῖ, ὑπ' ἀδενδὸς περιεργόμενον, πάντως ἐν παντὶ τόπῳ κατὰ τὴν τῆ Δαυὶδ ὑμνολογίαν ἔσται. Εἰ γὰρ ἔξω λέγοιτο τόπος ἱνός, ἀνάγκη περιεργεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' ἐκείνης ἔπερ περιέσκειται. Ὅλῳ δ' ἐν ἐν παντὶ γενόμενον, ἔδαμῶς ἡς ἐτέρως μεδίεσται τόπος τὰ πάντα πληρῶν.

2. Ex Homilia in illud Proverb. VIII. 22. Dominus creavit me.

Theodorus lib. 1. Hist. Ecclæ,
cap. 8.

Verbo antiqua ex Historia Tripar-
sita II. 6.

Βαδίζωμαι α) δὲ ἐν τῷ θέν ἡδὴ καὶ ἐπὶ τὰ πεπερασμένα. Τί ἐν ἐπειδὴ διὰ ταῦτα συνόδῳ εἰς τὴν Νικαίων ἀφικνεῖται μεγίστη, διακο-

Pergo itaque jam hinc, & ad ea, qvæ gesta sunt. Cum igitur propter hæc Synodus maxima in Nicæam venisset urbem, † & qvæ

* Pfalm. 139.

α) Nicephorus VIII. 21. βαδίζω.

† Hoc loco plura Interpres prætervehit.

quereretur fidei modus, apertā quidem impudentia Eusebius scripturam protulit blasphemiz, quæ coram omnibus lecta, repente cladem importabilem causa divisionis audientibus irrogavit: confusionem tamen incurabilem suo providit auctori. Cumque officina capta fuisset, indubitanter Eusebii, disrupta iniquitatis scriptura in conspectu omnium, quidam ex tractatu nomen exponentes pacis compescuerunt, omnes justam querimoniam facientes. Ariani autem metuentes, ne congregato ibidem tanto Concilio pellerentur: exilientes anathematizaverunt interdictum Arii dogma, concorder subscribentes litteris, suarq; manu consentientes, & similiter se, sicut omnis Synodus, sapere profitentes. Cumque Præsulibus, ut ita dicam, mala calliditatis arte prævaluissent, qui magis debuerant agere pœnitentiam, tunc quidem latenter, postea vero clare damnatas cœperunt allegare sententias: sæpe ponentes insidias eis, à quibus videbantur esse convicti, volentesque zizaniarum germina radicare. Et tunc timentes declinantesque

ὄντων b) μήτι γε καὶ ἐξδομή-
κοντα τὸν ἀεὶ μὲν ὁμοῦσιν συναχ-
θέντων. Τὸ γὰρ σαφὲς διὰ τὸν τῆς
πολυανδρείας ὄχλον c) ἔχ' οἷος
τέ εἰμι γράφειν, ἐπειδὴ μὴ πάντη
τῆτο περισπαστάς ἀνίχνευον. Ὡς
δὲ ἐζητήτο τῆς πίστεως ὁ τρεπόμε-
νος, ἐναρξῆς μὴν ἐλεγχόμενος τὸ γράμμα
τῆς Εὐσεβίου * προὐβάλλετο βλασ-
φημίας. Ἐπὶ πάντων δὲ ἀναγνωσθέν,
αὐτὰ καὶ συμφωνῶν μὴν d) ἀσάδ-
μητον τῆς ἐκτροπῆς ἕνεκα τοῖς ἀν-
τηκόοις προέβη. e) Ἀρχὴν δ'
ἀνέκεστον τῷ γράμματι παρέχεν. Ἐ-
πειδὴ δὲ τὸ ἐργαστήριον τῶν ἀμφὶ
τὸν Εὐσεβίον σαφῶς ἐάλω, τὸ παρα-
νόμη γράμματι διαβραχύνετο ὑπ'
ὄψιν πάντων, ὁμοῦ τινες ἐκ συ-
σκευῆς, τὸν νομα προβαλλόμενοι τῆς
εἰρήνης, κατεστῆσαν μὲν ἅπαντας
τὰς ἀρετὰς λέγοντες εὐδοκίας. οἱ δ'
ἀρετομανῆται δέισαντες, μήπως f)
ἀρετὰ τοσαύτης ἐν ταυτῷ g) συ-
νόδῳ συγκεκροτημένης ἐξοστρακισθῆεν,
ἀναθεματίζουσι μὲν προσηθήσαντες
τὸ ἀπηγορευμένον δόγμα, συμφώ-
νοις γράμμασιν h) ὑπογράφαντες
αὐτοχρεῖ. Τῶν δὲ προεδρῶν διὰ πλεί-
στης ὁσῆς περιδρομῆς κατέστησαντες,
δεόν αὐτὰς ὑποπτῶσιν λαμβάνειν,
τοτὲ μὴν i) λεληθῶτας, τοτὲ δὲ
προφανῶς τὰς ἀποψηφισθείσας
πρεσβεύουσι δόξας, διαφόροις ἐπιβ-
λέον-

Υ 3

b) id. male omittit διακοσίαν. c) id. τῶ ὄχλῳ. * Eusebii Nicomediensis.

d) id. μὲν. e) id. προέβη. f) id. μήποτε. g) id. ἐν τῷ.

h) id. συμφώνοις δὲ γράμμασιν αὐτοχρεῖα ὑπέγραψαν. i) id. ποτὲ μὲν, ποτὲ δὲ.

λεύοντες τοῖς ἐλέγχοις. Βελλόμενοι
δὲ παγιάσαι τὰ ζιανιώδη φυτεργή-
ματα, δεδοίκασι τῆς ἐπιγνώμονας,
καὶ k) ἐκκλίνουσι τῆς ἐφόρας
καὶ ταύτη τῆς τῆς εὐσεβείας κηρυ-
κας ἐκπολεμῶσιν. εἰς ἔτω 1)
δὲ πιστεύομεν, ὡς ἀνθρώπος ἀθέως
δύνασθαι κρατῆσαι πώποτε τῆ θεῶν.
Καὶ γὰρ πάλιν ἰχύσωσι, καὶ πάλιν
ἡττηθήσονται κατὰ τὸν σεμνέφω-
νον προφήτην ἡσαΐαν. m) Ταῦ-
τα μὲν ἐν ὁ μέγας εὐσάδι.

*Apud eundem Theodorum Dialogo 1.
pag. 67.*

Ἐι μὲν οὐκ ἀρχὴν τῆς γεννήσεως
ἐλήφεν ὁ λόγος, ἀφ' ἧς διὰ τῆς
μητρῶας διδοεύσας γαστρός τὰς σω-
ματικὰς ἐφόρῃσεν ἀρμονίας, σωτέ-
σθαι ὅτι γέγονεν ἐκ γυναικός. Ἐι
δὲ λόγος καὶ θεὸς ἦν ἀνέκαθεν πα-
ρὰ τῷ Πατρὶ, καὶ τὰ σύμπαντα δι'
αὐτῆς γεγενῆσθαι φασί, οὐκ ἄρα
γέγονεν ἐκ γυναικός ὁ ὢν καὶ τοῖς
γενητοῖς ἅπασιν αἰῶσι. Ἀλλ'
ἐστὶ τὴν φύσιν θεὸς αὐτάρκης, ἀπει-
ρος, ἀπερίνοτος. Ἐκ γυναικός
δὲ γέγονεν ἄνθρωπος, ὁ ἐν τῇ παρ-
θενικῇ μήτρᾳ πνεύματι παγεῖς ἀ-
γίω.

Τῆ αὐτῆς ἐκ τῆ αὐτῆς λόγος. Ναὶς
γὰρ κυρίως ὁ καθαρὸς καὶ ἀχραντός,
ἡ κατὰ τὸν ἄνθρωπον ἐστὶ ἐπὶ τὸν Λό-
γον σκηνη, ἐνθα προφανῶς σκηνώ-

tanti Concilii cognitores, occul-
te postea pietatis prædicatores de-
bellare tentabant. Sed non cre-
dimus homines sine Deo posse
prævalere contra sacram adoran-
damque legem, Evangelicamque
doctrinam. Nam licet admodum
roborentur, rursus fortiter &
magnifice devincuntur, secun-
dum propheticam glorioſi vocem
Isaia. Hæc itaque magnus Eu-
stathius.

Versio Victorini Strigelli.

Si igitur initium generationis
sumsit Verbum, quando per ma-
ternum transiens uterum corpo-
rea gestavit membra, ideo extitit,
quia ex muliere natum est.
Si vero Verbum & Deus erat de-
superà Patre, & omnia per ipsum
facta esse dicimus, nequaquam
ortus sui principium ducit ex mu-
liere, qui vere est, & omnibus
creaturis ut sint causam præbet,
sed est natura Deus omnibus bonis
abundans, infinitus, qui nulla
cogitatione comprehendi potest.
Ex muliere autem natus est ho-
mo, qui in virginali matrice à
Spiritu sancto formatus est.

Idem in eadem concione: Templum
enim proprie mundum & imma-
culatum, est humanum Verbi ta-
bernaculum, in quo se conspici-
endum

k) desit καὶ apud Niceph. 1) id. ἔτος. m) Esaiæ VIII. 9.

endum præbens habitavit Deus. Neque vero hoc dicimus probabilia signa sequentes. Nam is qui natura filius Dei est, hujus templi destructionem & instaurationem prædixit, & sine ulla ambiguitate nos hac de re docuit, dicens ad cruentos Judæos: (Joban. 2.) Solvite templum hoc, & in tribus diebus erigam illud.

Idem in eadem concione: Quando igitur hominem tanquam templum gestavit Verbum, corpore quidem inter homines versatus est, varia autem miracula invisibili natura edidit, & Apostolos præcones regni æterni misit.

Idem dialogo 2. pag. 169.

Idem enarrans dictum, Dominus creavit me initium viarum suarum: non enim dixit Paulus conformes Filio Dei, sed conformes imagini Filii ipsius, ut doceret aliud esse Filium Dei, aliud imaginem ejus. Nam filius divina paternæ virtutis insignia gestans imago est Patris, quia similes ex similibus geniti veræ imagines sunt parentum. Homo vero quem gestavit, imago est Filii. Nam imagines etiam diversis coloribus pingi solent, & aliæ quidem manibus formantur, aliæ vero natura & similitudine fiunt. Præterea veritatis lex idem declarat. Non enim incorporeus sa-

σας, ᾤκησεν, ὁ Θεός. Καὶ ταῦτα, ὅτι ἐκ τῶν εἰκότων φαιμέν, τὰς γὰρ ὁ φύσις τῆς Θεῆς υἱός, τὴν λίσιν ἢ ἀνάστασιν προαγορεύων τῇ νεώ. Ἀναμφιβόλως ἡμᾶς διδάσκων ἐφοδιάζει τοῖς μωυφόνους φάσκων ἰσδαίοις, λύσατε τὸν ναὸν τῆς, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

Τὴν αὐτὴν ἐκ τῆς αὐτῆς λόγῳ. Ὁ πᾶν καὶ οὐ τὸν ἄνθρωπον ναυρηγῶν ἐφόρεσεν ὁ λόγος σώματι μὲν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιφοιτῶν, παντοδαπὰς ἀοράτως θαυματουργίας ἐπέδεικνυε, τὰς δὲ ἀποστόλους κηρυκὰς τῆς αἰῶν βασιλείας ἐξέπεμπε.

Τὴν αὐτὴν ἐκ τῆς αὐτῆς λόγῳ τῇ εἰς τὸ κύριον ἐκλίσσε με δεχθῶν ἐδὼν αὐτῇ. ἔγὰρ ἔπεν ὁ Παῦλος συμμόρφως τῇ υἱοῦ τῆς Θεῆς, ἀλλὰ συμμόρφους τῆς εἰκόνος τῆς υἱοῦ αὐτῆς. Ἄλλο μὲν ἡ δεικνύων τὸν υἱὸν εἶναι, ἄλλο δὲ, τὴν εἰκόνα αὐτῆς. Ὁ μὲν γὰρ υἱὸς τὰ θεῖα τῆς πατρίδος δευτέρας γενεῖς φέρων, εἰκὼν ἐστὶ τῆς Πατρὸς, ἐπειδὴ καὶ ὅμοιοι, ἐξ ὁμοίων γεννώμενοι, εἰκόνες οἱ ἰκτόμενοι φαίνονται τῶν γεννητόρων ἀληθεῖς. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃν ἐφόρεσεν, εἰκὼν ἐστὶ τῆς υἱοῦ. Τὴν καὶ ἐξ ἀνομιῶν κηρυγῶν φθιδῶν χρωμάτων εἰκόνας. Καὶ τὰς μὲν εἶναι θεῖα χρηστεύκτας, τὰς δὲ φύσει καὶ ὁμοιότητι γε-

γεννημέναις. Ἀλλως τε καὶ αὐτὸς ὁ
τῆς ἀληθείας τῷ ἱσχυροῦς θεο-
μύς. ἔ γάρ τὸ ἀσώματον τῆς σο-
φίας πνεῦμα σύμμορφον τοῖς σω-
ματικαῖς ἀνθρώποις ἐστίν, ἀλλ' ὁ τῷ
πνεύματι σωματοποιηθεὶς ἀνθρώπου
χαρακτήρ, ὁ τοῖς ἄλλοις ἀπασιν ἰσά-
ροῦμα μέλη φορῶν, καὶ τὰ ὁμοίαν
ἐκείνους περιβεβλημένῳ ἰδέαν.

Τὴ αὐτῇ ἐκ τῆ αὐτῇ λόγῃ. Ὅτι
δὲ τὸ σῶμα λέγει σύμμορφον τοῖς
ἀνθρώποις εἶναι, σαφέστερον ἡμᾶς
διδάσκει φιλιππησίους ἐπιστέλλον, ἡ-
μῶν τὸ πολίτευμά φησιν, ἐν ἔρα-
νοῖς ὑπάρχει, ἐξ ὧν, καὶ σωτῆρα
ἀπεκδεχόμεθα κυρίον Ἰησοῦ Χριστόν,
ὃς μετακληματίσει τὸ σῶμα τῆς τα-
πεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ
σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐ-
τῆς. Εἰ δὲ τὸ ταπεινὸν μετακλημα-
τίζων τῶν ἀνθρώπων σῶμα, σύμ-
μορφον τῷ ἰδίῳ σώματι κατα-
σκευάζει, ἑωλῶν πανταχόθεν ἀπο-
δεδεικται ἡ τῶν ἐναντίων συκοφαν-
τία.

Τὴ αὐτῇ ἐκ τῆ αὐτῇ λόγῃ. Ἀλλ'
ὥσπερ ἐκ τῆς παρθένου τεχθεὶς ὁ
ἀνθρώπου ἐκ γυναικὸς λέγεται γε-
γεννησθαι, ἔτι καὶ ὑπὸ νόμον γε-
γεννηθῆναι γράφεται τῷ διὰ τῶν νομι-
κῶν ἐὼς ὅτε βαδίσας μωμμάτων.
Ὅποτε μάλιστα παῖδα μὲν αὐτὸν ὄντα
ἑκταήμερον, προθύμως οἱ γονεῖς
περιτέμνουν ἠπάγουντο. Καθ' ὅσον
ὁ εὐαγγελιστὴς ἐκδιδωσὶ λεγῶν, εἰς
δὲ τὸ ἱερὸν ἀνήγον, μετέστητα παρθε-

pientia spiritus conformis est
corporalibus hominibus, sed per
spiritum formatus homo, qui
aliis omnibus numero æqualia
membra gestavit, & simili cor-
poris idea vestitus fuit.

Idem in eadem enarratione :
Quod autem corpus dicat esse
conforme humanis, magis per-
spicue nos docet ad Philipenses
scribens, (Phil. 3.) Nostra con-
versatio, inquit, in cœlis est, ex,
quo & salvatorem expectamus,
Dominum Jesum Christum, qui,
transfigurabit corpus nostrum,
humile, ut conforme reddat cor-
pori suo glorioso. Si igitur hu-
mile corpus hominum transfigu-
rans conforme proprio corpori
efficit, vanitatis & stulticiæ ple-
nissima est adversariorum ca-
lumnia.

Idem in eadem enarratione :
Sed quemadmodum ex virgine
natus homo, ex muliere dicitur
factus esse: ita & sub lege factus
esse scribitur, quia legi congru-
entia fecit, ut cum infans octo
dierum promte à parentibus ad
circumcisionem oblatus est, sicut
Evangelista Lucas narrat, (Lucæ 2.)
Adduxerunt eum in templum, ut,
sisterent eum Domino, & ut pur-
gantes

gantes darent hostias sicut scriptum est in lege Domini, par tur-
turum, aut duos pullos colum-
barum. Si igitur purgantia dona
secundum legem pro ipso oblata
sunt, & octavo die circumcisi-
onem tulit, non absurde scriptum
est, ipsum sub lege factum esse.
Non enim λόγος subjectus est legi,
sicut calumniatores opinantur.
Ipse enim est lex, neque DEUS
indigebat sacrificiis purgantibus,
qui uno nutu omnia purgat & san-
ctificat, sed quia ex virgine as-
sumtum organum gestavit, sub
lege factus est, & ritu primoge-
nitorum purgatus, non quod
ipse indigeret hac medicina, sed
ut à servitute legis redimeret ven-
ditos sub maledictionem.

ἤσται τῷ κυρίῳ, τὰς καθαρσίας
ἐπιτελοῦντες ἀναφορὰς. Τὸ δούνα-
σθαι κατὰ τὸ εἰρημένον, ἐν νόμῳ
κυρίου. Ζεῦν τεύγονων, ἡ δύο
νεοσσὺς περιτερών. Ἐν τοίνυν τὰ κα-
θάρσια δῶρα κατὰ τὸν νόμον ὑπὲρ
αὐτῶν προσεφέρετ. Καὶ περιτομῇ
ὀκταήμερον ἐφόρει. Ταύτη καὶ ὑπὸ
νόμον αὐτὸν σὺν ἀπῆκότως γεγενῆ-
σθαι γράφει, ὅτε δὲ ὁ λόγος ὑπέ-
κλινε τῷ νόμῳ καθάπερ οἱ συκοφάν-
ται δοξάζουσιν. Αὐτὸς ὢν ὁ νόμος,
ὅτε ὁ θεὸς εἶδε τὸ θυμάτων καθαρ-
σίαν. Ἀθροῖα εἰπὴ καθαρῶν ἀπαν-
τα, καὶ ἁγιαζόντων, ἀλλ' εἰ καὶ ἐκ τῆς
παρθένου τὸ ἀνθρώπινον ὄργανον ἀνα-
λαβὼν ἐφόρεσε, καὶ ὑπὸ νόμον ἐγε-
νετ. Κατὰ τὰς τῶν πρωτόκων
ἀξίας καθαρῶν, σὺν αὐτοῖς θεό-
μενον τῆς τέτων χορηγίας ὑπέμενε
τὰς θεραπείας. Ἀλλ' ἵνα τῆς τῷ νό-
μῳ δαλείας ἐξαγοράσῃ τὰς πεπρα-
μένους τῇ δίκῃ, τῆς δαείας.

Apud eundem, Dialogo 3.

Nam homo mortuus tertio die
resurrexit, & Mariæ cupienti con-
trēctare sancta membra respon-
dit, Noli me tangere. Nondum
“enim ascendi ad patrem meum.”
“Sed vade ad fratres meos, & dic
“eis, Ascendo ad patrem meum,
“& patrem vestrum, & Deum me-
um & Deum vestrum. Illud vero,
Nondum ascendi ad patrem me-
um, non λόγος dixit, & Deus

ὁ ἀνθρώπος γὰρ ὁ ἀποθανὼν,
τρίτημερον μὲν ἀνίσταται, τῇ δὲ Μα-
ριᾷ, καρτερίαν μὲν ψυχῆς, ἀπτε-
σθαι προθυμημένη τῶν ἁγίων μελῶν,
ἀνθυπενέγκας, ἐκφανεῖ, μή μιν ἅπτει.
ἔγω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πα-
τέρα μου, πορεύς δὲ πρὸς τοὺς ἀδελ-
φούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς. Ἀναβαίνα
πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ πατέρα
ὑμῶν, καὶ θεόν μου, καὶ θεὸν ὑμῶν.
Τὸ δ' ἔγω ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πα-
τέρα

Z

τέρει

Libri V. Pars 4.

τέρρα μὲν, ἔχ' ὁ λόγος ἔφασκε, καὶ
θεὸς ὁ ἐρανοῦθεν ὀρμώμενος, καὶ
ἐν τοῖς κόλποις διαβύωμενος τῆ πα-
τρός, ἐδ' ἡ πάντα τὰ γενητὰ πε-
ριεχῆσα σοφία, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἐκ-
παντὸς πατρὶος ἡμολογημένος μελῶν
ἀνδρῶν τῶν ἐπέφηνεν. Ὁ ἐκ
τῶν νεκρῶν ἐγερθεὶς, καὶ, ἐδέπω
μὲν πρὸς τὸν πατέρα μετὰ τὸν θά-
νατον ἀνελθὼν, ταμιευόμενος δὲ αὐ-
τῷ τῆς προῦδα τὴν ἀπαρχὴν.

Τῆ αὐτῆς ἐκ τῆ αὐτῆς λόγος. Κύ-
ριον δὲ τῆς δόξης, αὐτὸν τὸν ἀν-
θρώπων τὸν σαυρωθέντα σαφῶς ὀνο-
μασθεὶς, γράφων. Ἐπειδὴ καὶ κύριον
καὶ Χριστὸν ἀνέδειξεν αὐτὸν, κατὰ
περὶ οἱ ἀπόστολοι τῷ αἰδητῷ Ἰσραὴλ
διαλεγόμενοι φασίν. Ασφαλῶς ἐν
γνωσκῆτι πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι
κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ὁ θεὸς ἐ-
ποίησε. Τῶν τὸν Ἰησοῦ ὃν ὑμεῖς
ἐσαυρώσατε, τὸν παθόντα. Τῷ
γαρ Ἰησοῦ κύριον ἐποίησε, καὶ
ἐν σοφίᾳ ἐδὲ τὸν λόγον τὸν ἀνέ-
καθεν ἔχοντα τῆς δεσποτείας τὸ κρά-
τος, ἀλλὰ τὸν μετέωρον, τῷ σαυ-
ρῷ προσεκπετῶσαντα τὰς χεῖρας.

Τῆ αὐτῆς ἐκ τῆ αὐτῆς λόγος. Ἐι-
γὰρ ἀσώματος ἐστίν, ἔτε ἀφ' χει-
ρῶν ἐποπίπῃ, ἔτ' αἰδητοῖς ὁμμασι
περιλαμβάνεται. Οὐ τρώσιν ὑπο-
μένει, οὐχ' ἥλοις προσηλᾶται, ἐθα-
νάτῳ κοινωνεῖ, ἐκρύπτεται γῆ, ἐ-
τάφῳ κατακλείεται, οὐκ ἐκ μνημέ-
ων ἀνίσταται.

Τῆ αὐτῆς ἐκ τῆ αὐτῆς λόγος. Οὐδεὶς
αἵρεσιν ψυχὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἐξουσίαν

qvi è cœlo descendit, & in sinu
Patris versatur, nec Sapiaentia
omnes creaturas sustentans, sed
ipse ex variis ac diversis coagmen-
tatus membris homo hoc pro-
nunciavit, qvi ex mortuis resus-
citatus, nondum quidem ad Pa-
trem post mortem abierat, sed
tamen reservabat ad ascensionem
primitias.

Idem in eadem enarratione : Do-
minum vero gloriæ ipsum homi-
nem crucifixum discrete nominat,
quia & Dominum & Christum
declaravit ipsum, sicut Apostoli
uno ore ad populum Israël di-
cunt : (Act. 2) Certo sciat ergo,
tota domus Israël, quod Domi-
num & Christum fecerit Deus,
hunc Jesum, quem vos cruci-
fixistis. Passum igitur Jesum,
Dominum fecit, & non Sapien-
tiam, neque λόγον, qvi è super-
nis habet dominandi potentiam,
sed pendentem & in cruce manus
expandentem.

Idem in eadem concione : Si enim
incorporeus est, nec manibus
contrectari, nec sensu oculorum
cerni potest, nec lauciat, nec
claris configitur, nec morti ob-
temperat, nec in terra abdite la-
tet, nec sepulchro includitur,
nec ex monumento resurgit.

Idem in eadem concione : Nemo,
tollit animam meam à me: pote-
sta-

statem habeo ponendi eam, & potestatem habeo rursus sumendi eam. (Job. 10.) Si vero utriusque rei potestatem habuit ut DEUS, permisit ipsis, ut cæco impetu conarentur destruere templum, quod resurgens instauraret & accessione novæ gloriæ augeret. Demonstratum est enim testimoniis minime fallentibus, quod ipse per se propriam domum resuscitatus instaurarit. Sed tamen ad Deum Patrem referri debent magnifica filii opera. Non enim filius sine patre operatur; secundum invictas sacrarum literarum assertiones. Hanc ob causam, alias divinus genitor Christum ex mortuis resuscitasse scribitur, alias filius proprium templum instaurasse dicitur. Si igitur ex his, quæ hæcenus exposita sunt, impatibilem esse divinum Christi spiritum ostensum est, frustra confecerat homines labefactant apostolicam doctrinam. Si enim Paulus dixit, Dominum gloriæ crucifixum esse, ad hominem digitum intendens: nequaquam contraria sententia defendenda est, quæ passionem divinitati tribuit. Cur igitur his salebris implicantur dicentes propter imbecillitatem crucifixum esse Christum?

Idem in eadem concione: Quod si omnino species imbecillitatis ipsi

ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτῶν. Ἐν δὲ ἑκατέρῳ τὴν ἐξουσίαν εἶχεν ὅσα θεός, συνεχώρει μὲν αὐτοῖς λύειν ἀβούλους τὸν νεὼν ἐγχερούσιν, ἐπιφανέστερον δὲ ἀνιστῶν ἐνεέργει. Εξ ἀναμάρτητων δέδωκεται ψήφῳ, ὅτι αὐτὸς δι' ἑαυτῶν, τὸν ἰδίον ἀνέστησато νεκρῶν οἴκου, ἀναθετέον δὲ καὶ τῷ θεοτάτῳ πατρὶ, τὰς τῶν υἱῶν μεγαληρογίας. Οὔτε γὰρ υἱὸς ἀνευ τοῦ πατρὸς δημιουργῶν κατὰ τὰς ἀβραγαῖς τῶν ἱερῶν γεγραμμάτων ἀποφάσεις. Τότε γὰρ δὴ χάριν, τότε μὲν ὁ θεοτάτῳ γεννήτωρ, τῆς χειρὸς ἐκ νεκρῶν ἐγχερέναι γεγράφεται. Τότε δὲ ὁ υἱὸς τὸν ἰδίον ἀναστήσαιν ὑπὸ χεῖρὶ τῆς ναόν. Ἐν οὖν ἐκ τῶν προεξητασμένων ἀπαφῆς δέδωκεται τὸ θεῖον τῶ χειρὶ πνεῦμα, περιτλῶς τοῖς ἀποστολικοῖς ἐπισκῆπτειν ὅροις δι' ἐναγείας. Ἐν γὰρ ὁ Παῦλῳ ἐφρασε, τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσαυρώσαι, σαφῶς εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀφορῶν, ἔπαρξεν τῶν δεήσει πάθῳ τῷ θεῷ προσάπτειν. Τί οὖν τῶν συνάπτειν, πλέκοντες ἐξ ἀδενείας, ἐσαυρώσαι λέγοντες τὸν Χριστόν;

Τῶ αὐτῶ ἐκ λόγῳ. Ἐν δὲ δὴ καὶ ἀδενείας εἰδῶ περιέπλεον αὐτῷ
Z 2 πρὸς

προσηκον ἰω, τῷ ἀνθρώπῳ ταῦτα
προσαρτᾶν ἀκόλουθον εἶναι Φαίης
ἀν, ἔλγε δὴ τῷ πληρώματι τῆς θεο-
τητος. ἢ τῷ ἀξιώματι τῆς ἀνωτά-
τω σοφίας, ἢ τῷ ἐπὶ πάντων κατὰ
τὸν Παῦλον γραφομένῳ θεῷ.

Τῷ αὐτῷ ἐκ τῷ αὐτῷ λόγῳ. Οὗτος
μὲν δὴ τῆς ἀδελφείας ὁ τρόπος δι-
ὸν εἰς θάνατον γράφεται κατὰ τὸν
Παῦλον ἀφίχθαι. Ζῇ γὰρ ἐκ διωά-
μεως θεῷ, τῷ θεῷ πνεύματι δηλο-
νῶν συνδιαστῶμεν ὁ ἀνθρώπος.
Ἐπειδὴ καὶ δύναμις ὑψίστη ἐν αὐ-
τῷ πιστευόμεν κατὰ τῆς φθάρσαν-
τας ἱερεως ἀποδοθέντα.

Τῷ αὐτῷ ἐκ τῷ αὐτῷ λόγῳ. Εἰ
δὲ τῆς παρθενικῆς ἐπιβατεύσας μή-
τρας οὐκ ἐμύκωσε τὴν ἐξουσίαν, εἰδὲ
τῷ ξύλῳ τῆς σαυρῆς προσπαγένη
τῆς σώματος, χραίνεται τὸ πνεῦ-
μα. Τὸ μὲν γὰρ σῶμα, μεταρ-
σιον ἐσαυρῆς, τὸ δὲ θεῖον τῆς σοφίας
πνεῦμα, καὶ τῆς σώματος εἶσω δη-
τῶν, καὶ τοῖς ἑρανοῖς ἐπέβατε, καὶ
καὶ πᾶσαν περιεῖχε τὴν γλῶσσαν, καὶ
τῶν ἀβύσσων ἐκράτει, καὶ τὰς ἐκά-
στων ψυχὰς ἀνιχνεύων, διεκρίνε, καὶ
πάντα ὁμῶς σωήσας οἷα θεός, ἐ-
πρατίει. Οὐ γὰρ εἶσω τῶν σωμα-
τικῶν ὄγκων ἢ ἀνωτάτω σοφία κα-
τασφραγισμένη περιέχεται, κατὰπερ αἱ
τῶν ὑγρῶν, καὶ ξηρῶν ὕλοι, τῶν μὲν
αγγείων εἶσω κατακλιόνται, περιέ-
χονται δὲ μᾶλλον ἢ περιέχουσι τὰς
θήκας. Ἀλλὰ θεῖα τις ἔστα, καὶ

assignanda est, homini hanc ma-
gis congruere consentaneum est,
non plenitudini divinitatis, aut
dignitati summæ sapientiæ, aut
omnium, ut Paulus loquitur,
Deo.

Idem in eadem concione: Hic sane
est infirmitatis modus, propter
quem ad mortem à Paulo scribi-
tur pervenisse. Vivit enim po-
tentia Dei, divino videlicet spi-
ritui copulatus homo. Quod
enim virtus altissimi in eo habi-
ter, contra doctrinæ corruptelas
ostensum est.

Idem in eadem concione: Si vero
in virginis versans utero, non
minuit potentiam; nec ligno
crucis corpore affixo, læditur
spiritus. Etsi enim corpus Christi
in sublimi pependit: tamen divi-
nus sapientiæ spiritus & intra cor-
pus versabatur, & in cœlis erat,
& totam terram continebat, &
abyslis imperabat, & singulorum
animas perlustrans judicabat, &
omnia simul usitato more, sicut
Deus administrabat. Non enim
intra moles corporeas summa sa-
pientia quasi captiva tenetur, sicut
humida & sicca materia intra vasa
concluditur, & magis continetur
à vasis, quam illa ipsa continet:
sed cum sit divina & ineffabilis
potentia, non solum intima sed
etiam

etiam extrema templi sui comprehendens gubernat, & inde penetrans simul omnes moles corporis continet & sustentat.

Idem in eadem concione : Si sol, cuius corpus cerni & sensu percipi potest, tot & tantis ubique terrarum contumeliis affectus, non mutat ordinem, nec sentit parvam aut magnam plagam, tunc existimas incorpoream sapientiam pollui, & mutare naturam, etiamsi templum ipsius cruci affigatur, aut destructionem sustineat, aut vulnera excipiat, aut morti obtemperet? Sed patitur quidem templum, omnis vero labis expers ac vacua essentia sine macula suam dignitatem retinet.

ἀνέκφραστο δύναμις, τὰ τ' ἐκδοτά-
τω καὶ ἐξωτάτω τῶ νερὶ περιλαμ-
βάνουσα, κραταοῖ. Κανὲυθεν ἐπέκ-
θη διήκτου, πάντας ὁμῶς τὸς ὄγκους
κρατεῖ περιέχουσα.

Τὴ αὐτὴν ὅτι τῶ αὐτῇ λόγῳ. Ἐ-
ἰ ὁ ἡλίου σῶμα ὡν ὄρατον, καὶ
αἰσθάνεται καταληπτόν, τσαύτας καὶ
τσαύτας πανταχῶς γῆς ὑπομένων
αἰκίας, οὐ μεταβάλλει τὴν τάξιν,
οὐδὲ αἰσθάνεται μικρῶς ἢ μεγάλης πλη-
γῆς, τὴν ἀσώματον σοφίαν οἰόμε-
θα κραίνεσθαι, καὶ μεταλλάττειν
τὴν φύσιν. Ἐἰ ὁ ναὸς αὐτῆς σαυρῶ
προσηλοῦται, ἢ λύσιν ὑπομένει, ἢ
τρῶσιν ὑφίσταται, ἢ διαφθορῇ δέ-
χεται, ἀλλὰ πάχει μὲν ὁ νεὺς, ἢ δὲ
ἀκηλιδωτὸ οὐσία παντάπασι ἀ-
κραυτῶ τὴν ἀξίαν κατέστηκεν.

3. Ex homilia in illud Proverb. IX. 5. Comedite panem meum :

*Versio Anastasii Biblio-
thecarii.*

Liquido demonstratum est, quod nusquam Dominus vel Apostoli, aut Patres, imaginem dixerunt sacrificium sine sanguine quod per Sacerdotem offertur, sed ipsum corpus & ipsum sanguinem. Et ante sanctificationis quidem celebrationem typos quibusdam SS. Patrum hac pie visum est nominare; quorum est *Eustathius*.

*Concilium II. Nicenum Actione sexta
p. 642. Tomo 3. edit. Riniana.*

Σαφῶς ἀποδείκνυται, ὅτι οὐδαμῶς
οὔτε ὁ κύριος οὔτε οἱ ἀπόστολοι ἢ
πατέρες εἰκόνα εἶπον τὸν διὰ τοῦ ἱε-
ρέως προσφερομένην ἀναίμακτον θυ-
σίαν, ἀλλὰ αὐτὸ σῶμα καὶ αὐτὸ
αἷμα. Καὶ πρὸ μὲν τῆς τοῦ ἁγίας-
μοῦ τελειώσεως ἀντίτυπά τισι τῶν
ἀρχαίων πατέρων εὐσεβῶς ἐδόξεν ὀνο-
μάζεσθαι, ὡν ἑστὶν Ἐυστάθιος ὁ εὐ-
σταθὴς πρόμαχος τῆς ὁρθοδόξου πί-
στεως.

σεως, καὶ τῆς Ἀρειανῆς κακοδαμο-
νίας καταλύτης. Καὶ Βασίλει· τῆς
αὐτῆς δεισιδemonίας καὶ ταυρέτης, ὁ
τὴν ὑφήλιον τὴν λεῖαν βάσιν τῶν
ὀρθῶν ἐκδιδάσκας δογμάτων. Εξ
ἐνὸς γὰρ καὶ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος
Φτεγγόμενοι ὁ μὲν ἐρμηνέων τὸ ἐν
ταῖς παροιμίαις Σολομών· φῆλόν.
φάγετε τὸν ἐμὸν ἄρτον, καὶ πίετε ὄνον
ἐν κεκέρακα ὑμῶν, ἰάδε Φησί. Διὰ
τοῦ ὄνου καὶ τοῦ ἄρτου ἰὰ ἀντίτυπα
τῶν σωματικῶν τοῦ Χριστοῦ κηρύττει
μελῶν. Ὁ δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς
ἀπαλλήσας, ὡς ἴσασι πάντες οἱ τῆς
ιερωσύνης μυστηπόλοι, ἐν τῇ εὐχῇ τῆς
θείας ἀναφορᾶς ὡδέπως λέγει. θαρ-
ξοῦντες προσεγγίζομεν τῷ ἁγίῳ θυ-
σιαστηρίῳ, καὶ προθέντες τὰ ἀντίτυ-
πα τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἱμάτων
τοῦ Χριστοῦ σε, σου δεόμεθα, καὶ
σε παρακαλοῦμεν, καὶ ἐξῆς ἐπι-
φερόμενον.

propugnator orthodoxæ fidei &
Arianæ destructor vefaniæ, & Ba-
silius ejusdem infelicitis superstitio-
nis depositor, qui omne quod sub
sole est planam rectorum dogma-
tum basin edocuit. Ex uno enim
eodemque spiritu disputantes,
unus quidem eorum interpretans
Salomoniacum dictum quod in
Proverbiis legitur : *Comedite panem meum & bibite vinum quod miscui vobis*, hæc dicit : *Per panem & vinum, typos corporalium Christi prædicat membrorum*. Alter vero eodem fonte hauriens, ut noverunt omnes sacerdotii mystici cultores, in oratione divinæ oblationis ita dicit : *Confidentes appropinquamus sancto altari, & proponentes typos sancti corporis & sanguinis Christi tui, Te precamur & te rogamus*. Et quod deinceps infertur &c.

4. De Melchisedecho.

S. Hieronymus Epist. ad Evangelum presbyterum Tom. 2.
edit. Marcianæ pag. 570. *Post Origenem & Didymum, & Veritatem ad Hippolytum, Irenæum, Eusebium Casariensem & Emisenum, Apollinarem quoque & Eustathium nostrum, qui primus, Antiochena Ecclesia Episcopus contra Arium clarissima suba bellicum cecinit : & deprehendi horum omnium opiniones, diversis argumentationibus ac diverticulis ad unum compitum pervenisse, ut dicerent Melchisedech hominem fuisse Chananæum, regem urbis Jerusolymæ, qua primum Salem, postea Jebus, ad extremum Jerusalem appellata sit. Nec mirum esse si Sacerdos Dei altissimi describeretur absque circumcissione & legalibus cerimoniis & genere Aron : quum Abel quoque & Enoch & Noe placuerint Deo, & victimas obtulerint : & in Job volumine legamus, quod*

ipso

ipse Oblator munerum fuerit, & sacerdos, & quotidie pro filiis suis hostias immolarit. Et ajunt ipsum quoque Job non fuisse de genere Levi, sed de stirpe Esau, licet aliud Hebraei audent.

5. 'Εἰς τὰς Ἐπιγραφὰς τῆς σηλογραφίας, in inscriptionem titulorum Psalmi XVI. & LVI.

Hicigitur prædixit fore, ut super sanctum thronum sederet, significans occupaturum esse, thronum Divini Spiritus, propter perpetuo inhabitantem in ipso DEum.

Apud Theodoricum Dialogo 2.

Ἐντεύθεν τοίνυν ἐπὶ θρόνον πρᾶγμα φεν αὐτὸν ἀγίᾳ καθέζεσθαι, δηλῶν ὅτι σύνθρονος ἀποδέδεικται τῷ Θεοτάτῳ Πνεύματι, διὰ τὸν ἐνοικούντα Θεὸν ἐν αὐτῷ διηνεκῶς.

6. Ἐκ τὰς Ἐπιγραφὰς τῶν ἀναβαθμῶν. In inscriptionem Psalmorum graduum.

Gloriam accersitam Pater non recipit, cum sit infinitus, & positus supra & extra captum omnium creaturarum, nec indigeat pulchritudine aut aliis ornamentis. Immo nec λόγος, qui est Deus ex ipso genitus, per quem facti sunt angeli, & cœli, & terræ immensa spacia, & ut breviter dicam, omnes creaturarum materiæ & formæ: sed homo Christus ex mortuis resuscitatus exaltatur & glorificatur omnibus hostibus probro deferentis.

Idem in eadem expositione: Qui odio & livore ardenq̃ adversus ipsum, & hostilem aciem instruunt, dissipantur à Verbo & Deo, proprium templum gloriose resuscitante.

Apud eundem Dialogo 3.

Δόξαν δὲ ἐπίκτητον ὁ πατὴρ οὐκ ἐπιδέχεται, τέλει, ἀπειρῶν, ἀπειροκλήτων, ἀπροσδεῆς καλλῆς, ἢ παντοίας ἐπηρεάς. Ἀλλ' ἐδὲ ὁ λόγος αὐτῷ Θεὸς ὢν ὁ γεννηθεὶς ἐξ αὐτοῦ. δι' ὃ γεγονόσιν ἄγγελοι, καὶ ἕραιοι, καὶ γῆς ἀπειρα μεγέθη, καὶ πᾶσαι συλλήβδων τῶν γενητῶν ὕλαι τε, καὶ συστάσεις. Ἀλλ' ὁ ἀνθρωπίνος τῷ Χριστῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερόμενος, ἐψήχεται καὶ δοξάζεται, τῶν ἐναντίων αἰκύνων ἀνικρούς θραμένων.

Τῷ αὐτῷ ἐκ τῶν αὐτῶν λόγῳ. Οἱ δὲ φθόνῳ τὸ μῖσος θραμένοι κατ' αὐτῷ, ἢ πεφραγμένοι πολεμίας παρατάξει, σκορπίζονται τῷ λόγῳ τε καὶ Θεῷ τὸν αὐτῷ ναὸν ἀξιοπρεπῶς ἀναστήσαντι. 7. In

7. In Psalmum XV.

Apud Theodorum Dialogo 1.

Ἀλλὰ μὲν ἡ τῆς Ἰησοῦ (ψυχῇ) ἐκατέρων πᾶσαν ἔχε. Γέγονε γὰρ καὶ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀνθρώπων ψυχῶν, καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτὸς γενομένη ζῇ καὶ ὑφέστηκε. λογικὴ ἀρετὴ καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων ὁμοσιᾷ, ὡς περ καὶ ἡ σὰρξ ὁμοσιᾷ τῇ τῶν ἀνθρώπων σαρκὶ τυγχάνει, ἐκ τῆς Μαρίας προελθῶσα.

Anima Jesu, utrumque statum experta est. Fuit enim & in loco humanarum animarum, & extra carnem constituta vixit, & superstes mansit. Est igitur rationalis, & animis hominum consubstantialis sicut & caro consubstantialis est hominum carni, quæ ex Maria prodiit.

8. In Psalmum XCII.

Apud eundem, Dialogo III.

Πέρας γοῶν ὁ προφήτης ἠσαΐας, αὐτὰ μὲν τὰ τῶν παθῶν αὐτῆς διεξιὼν ἔχων, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπ. φέρει καὶ τὴν μεγαλοφωνοτέρα βοή, τὸ καὶ εἶδομεν αὐτὸν, καὶ σὺν ἔχεν ἔτε εἶδεν, ἔτε κάλλος, ἀλλὰ τὸ εἶδεν αὐτῆς, ἄλμον καὶ ἐκλείπον παρὰ τὰς υἱὰς τῶν ἀνθρώπων. Εἰτα διαβρῆδεν ἐκφαίνων, ὡς εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀλλ' σὺν εἰς τὸ θεῖον ἀνέστηται τὰ τῆς εὐπρεπείας εἶδητε καὶ πάθη, παρὰ τὰ πάλιν ἐπάγει προοδεῖς. Ἀνθρώπου ἐν πληγῇ ὦν, καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν.

Τῆ αὐτῆς ἐκ τῆς αὐτῆς ἐρμηνείας. αὐτὸς ἄρ' ἔτι ἐστὶν ὁ μετὰ τὰς ὑβρεῖς, αἰδέης, ἁμορφος, εἰτα πάλιν ἐκ μεταβολῆς εὐπρεπείαν ἐνδυσάμενος. εἰδέναι γὰρ ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῷ θεὸς ἀμύνει δίκην εἰς θάνατον ἤγετο, καὶ προβάτῳ τρέπον ἀπεσφάττετο φυσικῶς ἀόρατος ὦν.

Tandem igitur Propheta Esaias lustrans vestigia passionum ipsius, inter alia etiam hæc majore vocis contentione sonat, (Esa. 53.) Vidimus eum, & non habebat nec speciem, nec decorem, sed species ejus erat deformis & dissimilis reliquis filiis hominum. Deinde non obscure ostendens, quod ad hominem, non ad Deum referenda sit deformitas & passio, mox subjicit: Homo plagam sustinens, & expertus dolores.

Idem in eadem narratione: Idem igitur hic est, qui contumeliis deformatus paulo post pulchritudinem induit. Non enim habitans in ipso Deus agni more ad mortem ductus est, & oviculæ instar jugulatus est, quum natura ipsius sit invisibilis. Apud

Palam est igitur, si ungens significat DEum, cujus thronum appellavit æternum, quod natura DEus sit, atque ex DEo genito, * qui unxit. Ipse vero unctus ** accersitam accepit virtutem electo templo ornatus in quo habitavit Divinitas.

Apud eundem Dialogo I. Πρό-
δηλον ἐν, εἶπερ ὁ χεῖρων ἀποδεικνύει
Θεόν, ἔ τὸν θρόνον εἶπεν αἰώνιον. δὴ-
λῶ μὲν ἐστὶ φύσις Θεὸς ἐκ Θεῶ γεν-
νηθεὶς ὁ χεῖρας. Ὁ δὲ χεῖρας ἐπὶ κ-
τήν ἐληφεν ἀρετὴν ἐκ κέρτῳ ναυρ-
γία κοσμηθεὶς ἐκ τῆς τῆ κατακλάντος
ἐν αὐτῷ θεότητι.

9. περὶ ψυχῆς λόγος. De anima volumina. Hieron.
cap. 85. Catalogi.

Apud Joannem Damascenum in sacris parallelis Tom. I.
Opp. edit. nova pag. 752.

Divinum Numen non legum & οὐ νόμων καὶ χρόνων ζητῶν τὸ
temporum expressis verborum θῆον ὑπόκειται περὶ γεγραμῶν.
circumscriptionibus subiicitur.

Somnus corpori & animæ omni
communis est.

Apud eundem pag. 788. Κοινὸν
σώματος καὶ ψυχῆς πάσης ὑπνός.

Eustratius CPolitanus Presbyter, libro adversus eos qui
dicunt Animas statim, atque e corpore solutæ sunt,
non operari, cap. 19.

Reperimus præterea Eustathi-
um Antiochiæ Syriæ Episcopum
& Confessorem, Patribus jam
laudatis consona scribere in libro
de Anima & contra Arianos, Con-
cordia bis prosequens idem Jeremias,
vocibus DEI asserviens, insinuat,
quibus demonstrat, neque iustorum

Ἐυρίσκομεν † δὲ καὶ Εὐστάθιον
τὸν Ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας τῆς Συρίας
καὶ ὁμολογητὴν λέγοντα ἐν τῷ περὶ
ψυχῆς καὶ κατὰ Ἀρειανῶν λόγῳ συν-
ωδᾶ - τοῖς προειρημένοις Πατέρας.
Σύμφωνα δὲ τούτοις συνεξιών ὁ αὐτὸς
Ἱερεμίας εἰσηγῆται τὰς τοῦ Θεοῦ δια-
κονούμενος φωνάς, δι' ὧν δέκνυσιν.
Α α ὦν

* Divina Christi natura.

** Christus secundum humanam naturam.

† Eustratii iste liber editus ad calcem libri Allatii de purgatorio, Romæ, 1615. 8. & lo-
cus iste legitur p. 497. seq.

Libri V. Pars 4.

οὐ μήτε τὰς τῶν δικαίων προσέλαι
 πρεσβείας, εἰ βεληθεῖεν τῶν μισαφόνων
 χάριν ἀξιώσαι. † Καὶ εἶπε Κύ-
 ριⓈ πρὸς με λέγων. Ἐὰν εἴη Μωυ-
 σῆς καὶ Σαμὴλ πρὸ προσώπου μου,
 οὐκ εἰσιν ἡ ψυχὴ μου πρὸς αὐτούς.
 Δεδήλωται παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ,
 οὐκ Μωυσῆς καὶ Σαμὴλ ἀπέθανον,
 πῶς ἔν καὶ ὑπὲρ τῶν ἀναξίων πρεσ-
 βεύουσιν, εἰ †† καὶ ἡμᾶς οὐκ
 ἐνεργῶσιν; καὶ ἐπιφέρει πάλιν ὁ
 αὐτός Πατήρ, καὶ Φησὶν. Εἰ δὲ διὰ
 τῆς τῷ Χριστῷ ἐπιφανείας εἰς τὸν πα-
 ράδεισον τὸ τῶν ἀνθρώπων εἰσάγει
 γένος, ἐπηνικά δὲ ἐσαυρώθη, τὸν
 ληστὴν αὐθήμερον εἰσάξεν αὐτόθι
 προηγόρευσε, τῷ σώματι εἰς βε-
 βλημένῃ τῷ μνήματι, συνέστηκεν,
 ὅτι συνδιατωμένη κυρίως ἡ ψυχὴ
 τῷ Χριστῷ τῷ Λόγῳ καὶ Θεῷ, τῷ
 πᾶσαν ὁμῶς τὴν τῶν γενητῶν περιέ-
 χοντι κτίσιν, τὴν ὁμογενῇ τῷ ἀν-
 θρώπῳ ψυχῇ εἰς τὸν παράδεισον
 εἰσῆγαγεν. Οὐδὲ γάρ εἰν γεγραμ-
 μένον οὐκ πρὸ τῆς ἀναστάσεως τῷ ἀ-
 γίᾳ σώματι τὸ τῷ ληστῇ προηγέρ-
 θη σῶμα τὴν ἐπαγγελίαν ἀπολα-
 βόν. Ἀκόλουθον ἄρα εἰσὶν ὑπολαμ-
 βάνειν ἐμφερῶς, οὐκ ἡ ψυχὴ τὴν
 συγγενῇ ψυχῇ ὁδηγῶσα φιλοφρέ-
 νως, ἀτε δὴ καὶ μέζοντος ἐξουσίας
 ἐχομένη, τὴν μὲν ὑπόχεσιν αὐθήμε-
 ρον ἐπὶ πέρας ἤγε, εἰς δὲ τὴν ἐξαί-
 ρετον εἰσῆγε κληρονομίαν, ἀνοίγωνσα

supplicationes acceptas se habere, si ve-
 lint illi propter homicidas preces fun-
 dere. Et dixit Dominus ad me, di-
 cans: si steterit Moyses & Samuel,
 ante faciem meam, non est anima mea,
 erga ipsos. In Divinis litteris in-
 dicatur Moysen & Samuelem vita
 esse defunctos, quomodo ergo
 pro iis, qui minime digni sunt,
 orant, si non ita ut nos (qui vi-
 vimus) operantur? Hicce prae-
 terea idem Pater adnectit & quae
 sequuntur: Si itaque, postquam
 Christus apparuit, in paradysum genus
 humanum introducit, quum vero cruci
 affixus est, latronem statim eodem die
 in illam introduciturum se promissis cor-
 pore adhuc intra sepulchrum involuto:
 Constat ab anima Christi, quae proprie
 cum DEO & Verbo res omnes crea-
 tas in se continente commoratur, na-
 tura similem hominis animam in para-
 dysum illatam fuisse. Non enim scri-
 ptum est, ante sancti corporis resurre-
 ctionem corpus latronis in vitam revo-
 catum, promissi compos factum fuisse.
 Consequens ergo fuerit, si cate rem
 intelligere volumus, animam à cognata
 anima, tanquam qua maiore auctori-
 tate polleret, humaniter ductam, pro-
 missa sua eodem die persolvente, cum
 aperuisset paradysum, in praclaram ha-
 reditatem invectam fuisse. Fatetur
 hic Doctor à Christo humanum
 genus,

† Jerem. XV. 1. †† ita leg. pro καὶ ἡμᾶς; quod Allatius perperam vertit si per
 nos non operantur.

genus, eos scilicet qui vita optime ducta inclaruerant, & fidem Catholicam professi fuerant, quemadmodum latronem. Ex parte enim eorum qui virtuti operam dedere, genus universum ostendit in paradysum introductum fuisse.

Quid dicent intuentes in educationem infantis, aut in ætatis accessionem, aut in temporum progressionem, aut in corporis incrementum? Ut autem silentio præteream miracula in terra edita, contemplantur mortuorum resuscitationes, passionis symbola, flagellorum vestigia, verberum vibices, lateris vulnerationem, clarorum vestigia, sanguinis effusionem, mortis signa, & ut breviter omnia comprehendam, ipsam proprii corporis resurrectionem.

Idem in eodem libro : Si quis ad corporis generationem respexerit, palam inveniet, quod in Bethlehem natus fasciis involutus fuerit, & in Ægypto aliquandiu educatus propter scelerati Herodis insidias, & in Nazareth ad virilem ætatem proventus sit.

Idem in eodem libro : Non idem sunt tabernaculum Verbi & Verbum DEus, per quod divinam contemplatus est gloriam beatus Stephanus,

τὸν παράδεισον. Ἐπὶ τὸν ὁ Πατὴρ, ὅτι ὁ Χριστὸς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν παράδεισον εἰσῆγαγεν, δηλονότι τὰς βίβας κεκοσμημένους, καὶ τὴν ὁρθὴν ὁμολογήσαντας, καθάπερ καὶ τὸν λησὴν. Ἀπὸ μέρους γὰρ τὸ τῶν ἐναρέτων ἅπαν ἐδείξατο γένος.

Apud Theodoretum Dialogo I.
Τί δ' ἂν εἴποιεν εἰς τὰς τῆ βρέφους ἀναβλέψαντες ἀνατροφάς, ἢ τὴν τῆς ἡλικίας ἀνάδοσιν, ἢ τὴν ἐπίτασιν τῶν χρόνων, ἢ τὴν τῆ σώματος αὐξάνειν, ἵνα δὲ παρῶ λέγειν τὰς ἐπὶ ἐδάφους οὐκ πληρωθείσας θαυματουργίας, ὁρᾶτωσαν τὰς τῶν νεκρῶν ἀναβιώσεις, τὰ τῆ πάθους σύμβολα, τὰ τῶν μαρτύρων ἔχνη, τὰς τῶν πληγῶν μώλωπας, τὰς τετρωμένας πλευράς, τὰς τῶν ἁλῶν τύπας, τὴν τῆ αἱματὸς ἐκχυσιν, τὰ τῆ θανάτου σημεῖα, καὶ τὸ σύμπαν εἰπεῖν, αὐτῶν τὴν τῆ ἰδίας σώματος ἀνάστασιν.

Τῆ αὐτῆς, ὅτι τῆ αὐτῆς λόγος. Καὶ μὴ εἰς εἰς τὴν τῆ σώματος γέννησιν ἀφορᾷ, προδήλως εὐρησκειν ἂν ὡς ἐν τῇ βηθλεὲμ τεχθεὶς ἐσπαργανώθη, καὶ ἐν τῇ αἰγύπτῳ χρόνοις ἐτεράφῃ ἡσὺν ἐνεκεν τῆς τῆ ἀλάστορος ἐπιβλήτης ἡρώδους, καὶ ἐν τῇ ναζαρετ ἀνδρωθεὶς ἡξήθη.

Τῆ αὐτῆς, ὅτι τῆ αὐτῆς λόγος. Οὐ γὰρ ταυτὸν ἐστὶν ἡ σκηνὴ τῆς λόγος, καὶ θεὸς, δι' ἧς τὴν θείαν ἐφείρωται δόξαν ὁ μακάριος Στέφανος.

Αα 2.

Ante

Apud eundem Dialogo II. πρὸ μὲν τῆ πάθης ἐκάσποτε τὸν σώματικόν αὐτῆ πρῆλεγε θάνατον τοῖς ἀμφὶ τῆς δεξιερίας ἐκδοθήσεσθαι φασκάν, καὶ τὸ τῆ σαυρῆ τροπαίον ἀπαγγέλλων. Μετὰ δὲ τὸ πάθῃ, τελευτῇ ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστὰς, ἐκδοιζόντων αὐτὸν ἐγχεῖσθαι τῶν μαθητῶν, ἐπιφανὴς αὐτοῖς αὐτῷ σώματι, σάρκα μὲν ἅπασαν σὺν ὁσέοις ἔχειν ὁμολόγει. Ταῦς δὲ ὄψεσι τῶν τὰς τετραμμένας ὑποβαλῶν πλευράς, καὶ τὰς τυπὰς αὐτῆ ὑποδεικνύει τῶν ἡλων.

Apud eundem Dialogo III. Δι' ἐλέγχων δὲ εἶναι ἐλέγχει τὴν ἀσεβῆ συνοφαντίαν αὐτῶν. Μάλιστα μὲν γὰρ, εἰ μὴ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐνεκεν σωτηρίας, εἰς τὴν τῆ θανάτου σφαγὴν τὸ ἴδιον ἐκσώως ἐξεδίδε σώμα. Πρῶτον μὲν πολλὰ αὐτῶν περιέπτυσιν ἀδυναμίαν. Ὅτι μὴ οἷός τ' ἐγένετο τὴν τῶν πολεμίων ὀρμὴν ἐπιχῆν.

Τῆ αὐτῆ ἐκ τῆ αὐτῆ λόγῃ. Διὰ τί δὲ περὶ πολλὰ ποιοῦνται δεικνύσαι τὸν χεῖρόν, ἅψυχον ἀκληφέναι σώμα γεώδεις πλάττοντες ἀπάτας, ἵνα ἐδωθῇεν ὑποφθεῖσθαι ἡνᾶς, ταῦθ' ἔτιωσ ἔχεν ὀρίζεσθαι, τὴν καὶ τὰς τῶν ἀλλοιώσεις τῷ θεῷ περιέψαντες πνεύματι, θαδίως ἀναπέσωσιν αὐτὰς, ὡς οὐκ εἰς τὸ τρεπλόν, ἐκ τῆς ἀτρέπτῃ φύσεως γεννηθέν.

Ante passionem, ubique suam corporalem mortem prædixit & crucis trophæum prænunciavit, affirmans futurum esse, ut principibus sacerdotum traderetur. Post passionem vero tertio die resurgens, cum dubitarent discipuli de ipsius resurrectione, apparuit illis eodem corpore, & carnem quidem totam cum ossibus se habere professus est, oculis vero illorum lauciarum latus subjecit, & vestigia clavorum ostendit.

Brevis est ratio refutandi impiam illorum calumniam, cum constet Dominum volentem & quidem salutis humanæ causa corpus suum præbuisse mactandum. Illi enim tribuunt Christo impotentiam, perinde quasi non potuerit hostium impetum cohibere ac reprimere.

Idem in eodem libro : Ideo omnes vires atque nervos contendunt, ut ostendant Christum inanimatum assumpsisse corpus, & terrenas fingunt imposturas, ut si possint aliquos in hanc sententiam ducere, postea facile persuaderent, passionum alterationes divino adscribendas esse spiritui, cum quidem non sit mutabile, quod ex immutabili natura genitum est.

10. Denique *Epistolæ infinitas* Eustathii Antiocheni Hieronymus, cap. 85. Catalogi, memorat.

Et Epistola ad Magnum, eundem refert inter eos Ecclesiæ Doctores, qui in tantum Philosophorum doctrinis atque sententiis suos refertiunt libros, ut nescias quid in illis primum admirari debeas, eruditionem seculi, an scientiam Scripturarum.

IV. Alii Eustathii.

Eustathius Afer, qui sæculo quinto clarus S. Basilii Homilias in Hexæmeron vertit, de quo dixi supra, p. 69.

Eustathius Ancyranus, monasterii Attalini in Ancyra Galatiæ Abbas, cui Antiochus laura sive cœnobii S. Sabæ Hierosolymis vicini Monachus Pandectem S. Scripturæ dedicavit temporibus Hæraclii Imp. Vide Lambecium III. pag. 138. 139.

Eustathius Berytiensis Episcopus, qui interfuit Concilio Chalcedonensi A. 451. imo cum Photio Tyrio præfuit Concilio Beryti in causa Ibæ Edesseni celebrato A. C. 448. Vide Acta Concilii Chalcedonensis, Actione X. T. 2. edit. Binianæ pag. 281. Mentio hujus Eustathii apud Zachariam Mytilenæum in dialogo de Mundi opificio pag. 166. edit. Casp. Barthii.

Eustathius Cappadox Rhetor disertissimus, ad Gallienum missus ab Antiochenis teste Eunapio, quem vide in Aedesio pag. 44. seq. & in Jamblichio pag. 23.

Eustathius Epiphaniensis Syrus Rhetor, cujus χρονικὴν ἐπισμὴν partibus duabus, libris novem, tempora ab orbis condito ad Æneam & ab Ænea ad annum duodecimum Anastasii Imp. (sub quo vixit) persecutam laudant Johannes Malala, Evagrius (quem vide III. 37. & VI. ult.) Svidas in εὐστάθ. & Nicephorus in procemio & XIV. 57. ubi Amidæ in Mesopotamia à Cabade Persarum Rege A. 503. expugnatae historiam ab eo traditam memorat.

Alius Eustathius Epiphaniensis Episcopus, Rhetore antiquior, qui inter Arianos Conciliabulo Seleuciensi A. 359. subscripsit apud Epiphanium LXXIII. 26. De eodem Eustathio Chronicon Alexandrinum sive Paschale, à quo tanquam vir sanctus ac religiosus laudatur pag. 296. edit. Cangii.

Eustathius *Illyrici* Episcopus, cujus mentio in Epistola Synodica Concilii Illyriciani de fide (circa A. C. 375.) apud Theodorum IV. 9. Hist.

Eustathius sive Eumathius *Macrembolites* Protonobilissimus & magnus Chartophylax CPol. de cujus *XI. libris amorum Ismenia & Ismenes* dixi Volumine sexto hujus Bibl. pag. 814. seq.

Eustathius *Macrobianus*, Latini scriptoris filius, cui Saturnalium libros ille inscripsit.

Eustathius *Massiliensis* Episcopus, Venerii successor, decessor Græci. Vide Sirmondum ad Sidonii VII. Epist. 2. & Miræum ad Genadii c. 79.

Eustathius *Medicus*, ad quem S. Basilii Epistola.

Eustathius *Metropolitæ* cujus *Ἐπισκεψίς βίς μοναχικῆ καὶ διόρθωσις τῶν περὶ αὐτὸν* MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium III. p. 124.

Eustathius *Parionis* in Mysia ad Hellespontum Episcopus, qui sepulturæ S. Parthenii Episcopi Lampfaceni medio sæculo quarto denati Heralceæ præsens adfuit. Vide Parthenii vitam apud Bollandum 7. Febr.

Eustathius *Patricius* novæ Romæ, clarus circa Græcor. A. 6533. hoc est A. C. 1025. cujus *judicium de nuptiis consobrinorum* exstat Græce & Lat. in jure Græco Rom. Marquardi Freheri, Francof. 1696. fol. libro VI. p. 414-424. Ejusdem puto esse librum *de varia temporis in foro observatione præscriptione vel dilatione à momento usque ad centum annorum spatium*, qui cum Simonis Schardii versione prodiit Basil. 1561. 8. ante leges Rhodiorum navales, militaresque & Georgicas Justiniani Imp. & Francof. 1670. 4. ad calcem Christiani Woldenbergii de numeris utriusque juris, & Petri Lindenberghii de numeris sacris profanisque.

Eustathius *Rex*, S. Anastasii Martyris pater, si fides Actis incertæ fidei.

Eustathius sive Eustachius Episcopus gentis *Saracenorum*, in Phœnicia secunda, qui Concilio Chalcedonensi A. 451. interfuit.

Eustathius * *Sebastenus*, Sebastii in Armenia Episcopus cum Basilio An.

* Ab hoc Eustathio dicti hæretici Eustathiani, ut apud Anastasium Sinaitam quæst. 80. & Damascenum de hæresibus c. 98. in editione Lequiniana T. I. pag. 109. Cæterum notari meretur, dictos etiam esse Eustathianos qui Eustathio Antiocheno, injuste deposito adherentes, proprio Episcopo usi sunt ab A. 331. ad 482. Vide Tillemontium T. VII. memòr. p. 28. seq.

Ancyrano promachus Macedonianorum, teste Svida in *Εὐσά-
91*. Cum Aërio primum Monasticum vitæ genus amplexus
fuit, ut narrat S. Epiphanius hæresi LXXV. c. 1. asceticæ mona-
sticæq; vitæ apud Armenios auctor, cui etiam nonnullos *Asceticum*
S. Basilii tribuisse refert * Sozomenus III. 13. & ex eo Nice-
phorus IX, 16. quem tamen Constitutionum Monasticarum,
quæ rectius Basilio tribuuntur, auctorem non esse disputat Fran-
ciscus Rayæus in Actis Sanctor. T. 2. Junii, pag. 890 seq. Gan-
græna Synodus, statim post Concilium Nicænum habita quæ
Eustathii hujus varii errores damnantur, etiamnum exstat, Zo-
naræ, Balsamonis & Alexii Aristeni scholiis illustrata: Vide &
de hoc Eustathio Epiphanius hæresi LXXV. cap. 2. ubi notat
eum licet Nicænæ fidei subscripsisset, tamen fecisse aperte cum
Arianis. Plura de illo B. Balthasar Bebelius in Historia sæculi
IV. Tom. 2. pag. 1295. seq. Guil. Beveregius in notis ad cano-
nes Synodor. pag. 184. & in Codice Canonum vindicato p. 40.
seq. Tillemontius Tom. VI. memor. &c.

Eustathius *Syrus*. Supra, in Epiphaniensi.

Eustathius Imperatoris Heraclii *tabularius*. Vide Chronicon Paschale
pag. 401.

Eustathius *Theſſalonicenſis* ArchiEpiscopus clarus circa A. C. 1180. de
cujus commentariis in Homerum dixi lib. 2. cap. 3. & de com-
mentariis in Dionysium Perigetem lib. 4. cap. 1.

V. SERAPIO Antonii monachi amicus & ex Catecheta Alexan-
drino a) atqve Monachorum *ἡγούμενος* Thmuitanus b) in
Ægypto Episcopus, & sub Constantio Imp. Ariano Confessor, ad
quem S. Athanasii, qui eum ordinavit, Epistolæ exstant, obiit
circa A. C. 358. atqve inter Sanctos celebratur à Latina Eccle-
sia

* Fallitur Baronius ad A. C. 361. & cum eo Lambecius III. pag. 125. qui existimant So-
zomenum de Eustathio affirmasse, quæ de Eustaſto Armenio Monacho dicere de-
buisse, de quo Epiphanius in hæresi 40. Archonticorum. Vide Petavium lib.
XIV. de incarnatione Verbi cap. 14. §. 3.

a) Philippus Sidetes in fragmento apud Dodwellum pag. 489. diff. ad Irenæum, qui
Dodwellus etiam Ecclesiam Serapionis Alexandriæ observat ex Epiphani
LXIX. 2.

b) De Thmui sive Damiatæ, celebri Ægypti urbe vide Jac. Golium ad Alfraganum
pag. 192.

fia 21. Martii. De ejus libro qui solus ætatē tulit *contra Manichæos*, dixi Volumine quinto pag. 292. Eum memorat Photius Cod. 85. & egregium Hieronymus appellat cap. 99. Cætera quorum idem Hieronymus meminit, Serapionis scripta, ob elegantiam ingenii, cognomen *Scholastici* eum meruisse testatus, interciderunt. Sunt autem hæc: *liber de Psalmorum titulis & utiles ad diversos Epistola.*

VI. Alii Serapiones.

Serapion *Alexandrinus* Medicus, Celso, Galeno & aliis laudatus, de quo infra, libro VI.

Ælius Serapion *Alexandrinus* Rhetor Hadriani Imp. temporibus clarus, cujus hæc scripta memorantur à Svida in *Σαραπίων*.

περὶ τῶν ἐν ταῖς μελέταις ἀμαρτανομένων. de vitiis declamationum.

Ἀκροάσεων βιβλία ζ'. Auscultationum libri VII.

Πανηγυρικός ἐπὶ Ἀδριανῶ βασιλεῖ. Panegyricus ad Hadrianum Imp.

Βουλευτικά, Ἀλεξανδρεῦσιν. Consultationes ad Alexandrinos.

Εἰ δικαίως Πλάτων Ὁμήρον ἀπέπεμψε τῆς πολιτείας. Recte ne Plato Homerum è Rep. sua ablegarit.

Τέχνη ῥήτορικῇ. Ars oratoria.

Serapion *Alexandrinus* Rhetor junior, de quo Porphyrius in vita Plotini cap. 7.

Serapion *Antiochenus*, quo usum se profitetur Plinius libro II. IV. V. Idem videtur cum Serapione Geographo, cujus millefimam partem se non intelligere ait Cicero II. 4. ad Atticum & Epist. 6. ejusdem libri notat eum pluribus locis contradicere Hipparcho atque Eratostheni.

Serapion *Antiochenus* alius Christianus, secundi scriptor sæculi, de quo dixi Volumine V. hujus Bibliothecæ pag. 193.

Serapion *Ascalonita*, quem de interpretatione somniorum scripsisse, tradit Fulgentius lib. 1. Mytholog. cap. 13. ubi de lauro, Meminit & Tertullianus cap. 46. libri de anima.

Serapio *Atheniensis*, infra in Serapione Poëta.

Serapion *Geographus*. Vide paullo ante, in Antiocheno.

Sera-

Serapion *Hierapolita* Stoicus Philosophus de quo Stephanus Byz. in *Ἱεραπολίς*. Idem, ni fallor, de quo Seneca Epist. 40.

Serapio *Martyr*, de quo in Actis Apocryphis Meletii ducis, qui sub M. Antonino Imp. passus esse traditur, Tom. 5. Act. Sanctor. Maji pag. 443. seq.

Joannes Serapio *Medicus* Arabs, quem circa A. C. 1070. claruisse notat Tiraqvellus de nobilitate pag. 371. Plura de illo Vossius libro de Philosophia, pag. 116. seq.

Serapio *Philosophus*, cujus falsam eloquentiam perstringit Seneca Epistola XL. ad quem locum digna lectu est præclari Mureti annotatio, * etiam atque etiam consideranda iis qui in suggestu sacro verba ad Christianum populum facturi, Serapiones reddere quam sermone gravitatis ac sanctimonix pleno uti malunt. Forlan hic Senecæ Serapio idem est cum Hierapolitano, de quo supra.

Serapio *Philosophus* junior, de quo Damascius in Isidori vita, & ex eo Svidas in *Σαργπίων*, inter alia referens eum nihil præter tres aut duos libros possedisse, atque in his Orphei poemata.

Serapio *pictor* quem laudat Varro apud Plinium XXXV. 10. pag. 221. Hic scenas optime pinxit, sed hominem pingere non potuit.

Bb

Sera-

* Muretus ad Senecæ Epist. 40. De Serapione quodam pseudophilosopho scribit, qui quasi conciones habebat ad populum, in quibus nihil aque cavebat, quam ne usquam basitare atque insistere videretur. Provolvebat verba nusquam interrupto impetu, non illud laborans, ut qui audiebant meliores fierent, sed ut ipse promptus in dicendo ac copiosus haberetur. Tale disputandi genus ait circulatoribus magis quam philosophis convenire. Hujus ipsius vitii exempla, vel maxime illustria notavi in quibusdam maximarum rerum ad populum interpretibus: quorum oratio, quæ non compta ac calamistrata, sed gravitatis, auctoritatis, majestatis ac sanctimonix plena esse deberet, tota papavere ac sesamo sparsa est, & ex mellitis verborum contexta globulis: ita ut ad eos, non tanquam ad vita magistros, aut vitiorum correctores, sed tanquam ad comædos aut histriones eatur. Stant illi, & cum fronte bis ter ve perficerunt, barbamque permulserunt, hiant & mirificum aliquid ac *Δεοπέσιον* expectante plebe, plebis autem nomine etiam quasdam ex optime vestitis comprehendendo, laxant habenas lingua, & similiter cadentia, similiterque desinentia coacervantes, paria paribus, contraria contrariis opposcentes, multa etiam semel suo ordine dicta, sursum versam, aut alias variato ordine repetentes; eaque in rem memoriam pueriliter ostentantes, atque hac saltastriolorum in morem, gesticulatorii neque

Serapio Poëta ἐν ἔπαισι laudatur à Clemente Alexandrino I. Strom. pag. 304. ubi ex eo refert, ne mortuæ quidem Sibyllæ cessasse divinandi facultatem, quæ de re ibi plura parum credibilia leguntur. Serapionis versus hos duos jambicos affert Stobæus sermone 10. de avaritia:

Οὐ τῆς ἐμῆς ἐκῆλη καρδίας Φέρεσι
Λόγους προσηνῆς, τῷ δὲ σε κέρδους χάριν.

*Non ista blanda verba tu fundis, meo
Animo obsecundans, sed tuo compendio.*

Non planè certum, idemne sit Serapio Atheniensis Poëta, quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de eo quod Pythia non fundat oracula carmine ac pag. 396. ad illum Boëthius Geometra: ποιήματα μὲν γράφεις τοῖς μὲν πρῶτασι φιλοσόφως καὶ αὐστηρῶς, δυνάμει δὲ καὶ χάριτι καὶ κατασκευῇ περὶ λέξιν εὐοικοτάταις Ὀμήρου ἢ Ἡσιόδου μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ Πυθίας ἐκφερομένοις.

Serapio Rhetor. Supra, in Alexandrino.

Serapion Anachoreta Sindonites, de quo Palladius in Lausiaca, c. 84.

VII. SO-

unquam quietis manibus, adiuvantes argute multa, multa quibus risum excutiant, dicunt: nunquam interim aut sibi aut auditoribus respirandi facultate permissa: quibus omnibus rebus admirationem imperitis; cordatis & intelligentibus nanscam ac stomachum commovent. Hos igitur novos Serapiones cuperem hanc epistolam cum cura legere, & inspicere num cui vitio affines sint eorum qua hic à Seneca reprehenduntur. Profuerit eisdem legere & ea qua super eadem re apud scriptorem notitium Atticarum à Musonio disputantur: qua & ipsa subjiciam. Musonium, inquit, Philosophum solitum dicere accepimus: Cum Philosophus hortatur, monet, suadet, obiurgat, aliudve quid disciplinarum differit: tum qui audiunt, si de summo & soluto pectore obvias vulgatasque laudes effutunt, si clamitant etiam, si gestiunt, si vocum ejus festivitatis, si modulis verborum, si quibusdam quasi frequentamentis orationis moventur, exagitantur, & gestiunt: tum scias, & qui dicit & qui audit frustra esse: neque illic Philosophum loqui, sed tibicinem canere. Animus, inquit, audientis Philosophum, si quæ dicuntur, utilia ac salubria sunt, quæque & errorum atque vitiorum medicinas ferunt, laxamentum atque otium prolixè laudandi non habet. Quisquis ille est qui audit, nisi ille est plane perditus, inter ipsam Philosophi orationem & perhorrescat necesse est, & pudeat tacitus, & pœniteat; & gaudeat, & admiretur: variis adeo vultus disparilesque sensus gerat, perinde ut eum conscientiamque ejus affecerit utrarumque animi partium aut sincerarum, aut ægrarum, Philosophi pertractatio.

VII, SOPHRONIUS *vir apprimè eruditus, laudes Bethlehem adhuc puer, & nuper* (scripsit Hieronymus suum Catalogum A.C. 392.) *de subversione Serapis * insignem librum composuit: De virginitate quoque ad Eustochium, & Vitam Hilarionis ** Monachi (opuscula mea) in Græcum eleganti sermone transtulit. Psalterium quoque & Prophetas, quos nos de Hebræo in Latinum vertimus.* Hæc de Sophronio Hieronymus cap. 134. quæ ita Græce leguntur in versione Catalogi Hieronymiani Græca quæ sub huius ipsius Sophronii nomine exstat, cum cætera omnia Hieronymo commemorata pridem interciderint: *Σωφρόνιου ἀνὴρ εἰς ἄκρον πεπαιδευμένος, τὰς ἐπαύνας Βηθλεὲμ ἐλὼν νεώτῳ ὧν συνεθήκεν, ὑπόγειον δὲ περὶ τῆς καταλύσεως τῆς Σεραπείας ἐπίσημον συνέθηκε λόγον, καὶ περὶ παρθενίας πρὸς Εὐσὸχον, καὶ τὸν βίον Ἰλαρίωνος μοναχῆ, τὰ συγγράμματα μὲν, εἰς Ἑλληνικὸν λόγον εὐφυῶς μετέφρασε, καὶ τὸ ψαλτήριον δὲ καὶ τὰς προφῆτας, ὧς ἡμεῖς ἀπὸ τῆς Ἑβραϊκῆς εἰς Ῥωμαϊκὸν μετηνέγκαμεν.* Hanc Græcam Catalogi Hieronymiani versionem primus vulgavit Erasmus, Basil. 1539.4. exemplar emendatum ac vetustum, ut ait, nactus ex quo permulta se & depravatissima testatur in Hieronymi Latinis restituisse. Hinc *mirum est quosdam extitisse*, inquit Stephanus le Moyne notis ad Varia sacra pag. 418. *qui versionem istam Græcam Erasmo tribuere non dubitarint, cum multa extiterint, ** MSs æra Erasmo vetustiora, & versio ista Græca à multis Erasmo vetustioribus etiam citari soleat.* Quibus verbis notatur ab eo If. Vossius, cuius hæc sunt in notis ad S. Ignatii Epist. ad Smyrnæos pag. 257. *Mibi constat translationem illam Græcam, Sophronii nomen mentiri. Quid? an verisimile est ita Sophronium fuisse negligentem, ut non inspexisset ipsum Ignatium cum Ignatii loca essent vertenda! Sed hoc leve. Versio illa innumeris locis non est Græca: innumeris quoque in locis male Hieronymi mentem expressit. Quidquid in Hieronymo est corruptum, eodem modo sese habet in Græco. Quæcunque in illo Hieronymi Catalogo desunt (desse autem multa, ex MSS. collatione apparebit) desunt quoque in illo Pseudo Sophronio. Mille id exemplis in tam exiguo scripto comprobare possumus. Sed puto nasutum lectorem satis*

Bb 2

tis

* De illa subversione conferendus Rufinus lib. X. Hist. Eccles. cap. 27. seq.

** Vossius de Hist. Græcis pag. 257. Sophronium auctorem vitæ Hilarionis facit; cuius tantum fuit Græcus interpres.

*** Operæ pretium erat indicare, quando, & quibus in locis.

tis id per se animadvertere -- Mibi in nulla unquam Bibliotheca illam
 paraphrasin MS. videre contigit. Scripsit quoque nuper Cl. Vir Ismael Bulli-
 aldus, illam non extare in Bibliotheca Regia Parisiis. Nec extare uspiam
 puto. Aut si exstet, multum vereor, ne à recentissima sit manu exarata,
 nec CL annos excedente. Nam etiam recentissimi codices Latini ejus Ca-
 talogi multo sunt meliores ista paraphrasi Græca. Sed quid facias Erasmo,
 qui cum primus sit qui illam ediderit, dicit se Sophronii exemplar vetustum
 & emendatum natum fuisse? Nisi Erasmus hac diceret, multum de ejus
 fide dubitarem. Suspiciari tamen aliquis non immerito possit, ipsum nobis
 supposuisse hanc translationem, idque animi gratia: vel ut ostenderet, si
 sibi fuisset voluntas, sua aliis affingendi, ad hoc neque defuturum ingenium,
 neque eruditionem. -- Sed credamus potius illum à nebulone aliquo
 fuisse deceptum, qui corruptissimum Hieronymi Catalogum natum Græce
 à se redditum huic Heroi pro antiqua Sophronii versione vendicavit. Eadem
 forsan manus est que paraphrasin illem supposuit, & quæ priorem partem
 Catalogi Hieronymiani corruperit. Nam quorsum in eo inter scriptores
 Ecclesiasticos referuntur tot Apostoli qui nihil omnino scripserunt, quo-
 rumque vitas apparet desumptas esse * paucis tantum mutatis, ex in-
 apertissimo scripto Dorothæi de XII. Apostolis. Inquit Erasmus, Sophro-
 nium adjunxisse reliquos istos Apostolos, qui nihil scripserunt. Sed unde
 hoc rescivit, nisi ipse fuerit Sophronius? Hæc ille. Quæ vero de
 vitiis hujus versionis ait vir doctus, partim nimis exaggerata
 sunt, partim non probant auctorem non esse Sophronium. De-
 inde quædam rectius Græca versio, quam vulgati Latini Codices,
 MS. antiquissimis & veteribus scriptoribus, qui Hieronymi
 laudant verba, Græcam lectionem comprobantibus, ut in notis
 ad Catalogum Hieronymi à Rev. Ernesto Salomone Cypriano
 editum p. 213. pluribus exemplis vel in uno capite de Clemente
 Rom. pridem ostendi. Denique negari nequit Græcam Cata-
 logi Hieronymiani versionem lectam à Svida, qui loca plura ad
 ver-

* Sunt illic ipsæ vitæ, quæ sine nomine auctoris adjunctæ leguntur Oecumenii com-
 mentariis. Unde Stephanus le Moyne notis ad Varia sacra pag. 1059. collige-
 bat, auctorem versionis Græcæ Catalogi Hieronymiani esse latius antiquum, cum
 illius auctoris memoria occurrat apud Oecumenium. Sed illas vitas ab alio quam
 Sophronio adjunctas Tillemontius sibi Tom. XII. memor. pag. 142. persuadet vel
 eò nomine, quod recentiorum Græcorum traditiones nimium sapiant. Elles ont
 pour l'ordinaire plus de rapport aux traditions des Grecs modernes qu'à la ressource des
 anciens, qui n'aimoient pas à parler de ce qu'ils ne savoient point.

verbum ex illa adducit, ut in Βασίλειῳ, Κασάρειῳ, Γρηγόριῳ, Ναζιανζῷ, Γρηγόριῳ ὁ καὶ Θεόδωρῳ, Δάμασῳ, Επιφάνειῳ, Ευσέβειῳ ὁ Παμφίλῳ, Ἰσίδωρῳ Φιλόσοφῳ, Ἰδῷ Τιβερμαυρῷ, Ἰωσήπῳ Ἰσίδωρῳ, Μεθόδιῳ, Νεμεσίανῳ, Πολύκαρπῳ, Φίλων Ἰσίδωρῳ. Licet Hieronymum Svidas vel Sophronium nunquam laudet de nomine. Hinc illam If. Vossii opinionem rejicit Huetius de claris interpretibus pag. 215. & manifestum hominum male suspiciacium errorum appellat lib 1. Origenianorum cap. 2. & ante Huetium improbaverat Jo. Andreas Bosius in exercitatione de testimonio Josephi de Christo, cap 2. §. 30. & introductione in notitiam scriptor. Eccles. cap. 3. Vide & Stephani le Moynes prolegomena ad Varia sacra * 16. Græcam illam versionem nescio quare omiserit Jo. Marcianæus in nova sua Operum S. Hieronymi editione Parisiensi. Exstat autem in veteribus ut Parisiensi 1623. & Francofurtensi, A. 1684 fol. Atque animus mihi est eam prelisiterum subicere in nova quam molior editione Auctorum veterum de scriptoribus Ecclesiasticis, in quibus familiam ducet Hieronymi Catalogus ita excusus ut ex altera parte semper adposita sint verba Eusebii Græca, quæ ille ante oculos habuit, ex altera autem hæc Sophronio tributa interpretatio, subjunctis in ima pagina brevibus notis. Errorem calami in viro doctissimo Lilio Gyraldo omitto, qui dialogo V. de historia poetarum scribit, Sophronii librum de viris illustribus ab Hieronymo esse ex Latina in Græcam linguam conversum Nam & illi falluntur qui vel omnium Veteris testamenti librorum versionem Hieronymianam, vel illam quam ex LXX. Interpretibus composuit Hieronymus à Sophronio Græce versam scribunt. Certe solam versionem Psalmorum & Prophetarum, quam ex Hebraico Hieronymus adornaverat, Græce Sophronium convertisse ex Hieronymi testimonio constat. Vide Humfredum Hody libro IV. de SS. Bibliorum textibus Originalibus & versionibus Græcis pag. 630.

Videtur hujus Sophronii fuisse *liber pro Basilio adversus Eunomium*, laudatus Photio in Bibl. Codice V. ubi eum à perspicuitate & succincta brevitate & acumine celebrat. At *Epistola ad Paulam & Eustochium* de assumptione Mariæ Virginis, quæ Latine exstat inter S. Hieronymi opera T. V. edit. Jo. Marcianæi pag. 82. & incipit:

B b 3

Cogitis

Cogitis me , o Paula & Eustochium , imo charitas Christi : Sophronio ab Erasmo levi conjectura tribuitur , verum nec Hieronymi eam nec Sophronii , sed scriptoris damnato Nestorio & Eutychis hæresi junioris esse probat Baronius ad A. C. 48. n. 17. seq. & ad Martyrolog. Rom. ad 15. August. Lambecium VIII. pag. 148. & in Diario itineris Cellensis pag. 105. Dubium Combensio videtur , qui è breviario Romano recte ejectam observat in Bibl. Concionatoria.

Psalterium Sophronio rogante Latine ex Hebraico vertisse se testatur ipse Hieronymus Epistola 134.

Alii Sophronii.

Sophronius de quo Martialis XI. 109.

*Tanta tibi est animi probitas , orisque , * Sophroni ,
Ut mirer fieri te potuisse patrem.*

Sophronius Abbas , Eremita , de quo Jo. Moschus c. 159. prati spiritalis.

Sophronius Patriarcha *Alexandrinus* ab A. C. 844. ad 857. quem Philosophum ac sapientem fuisse scribit Eutychius I. 2. Annal. p. 441. Confer Eusebium Renaudotum in Historia Patriarcharum Alex. pag. 289.

Sophronius *Alexandrinus* Patriarcha junior , qui Imperatori Manueli Comneno Mariam Raymundi Antiochiæ Principis filiam uxorem ducenti manus imposuit una cum Luca Chrysoberge CPol. & Athanasio Antiocheno Patriarcha , 25. Decembr. A. C. 1160. Vide Cinnamum lib. V. pag. 228.

Sophronius *Archi Episcopus prima Justiniana & Acbridarum* , sæculo XVI. cujus Epistolam ad Patriarcham CPol. Græce & Latine exhibet Crusius in Turco Græcia libro IV. Vide eum pag. 341. Idem Crusius pag. 303. 304. exhibet Epistolam Sophronii Hieromonachi in Chio , antea Abbatis , ad Patriarcham CPol. Jeremiam.

Sophronium Patriarcham *CPolitanum* nullum reperio , & miror unde hauserint Lexicorum universalium scriptores Hofmannus & More-

* Primam in nomine Sophronii corripit , producit alteram , quasi non Σωφρόνιος esset sed Σοφρώνιος.

Morerius, qvi sæculo XV. in sede CPolitana Sophronium fuisse narrant. Nam & in prima editione Bibl. Patrum fragmentum de Petro & Paulo male exstat sub Sophronii CPol. nomine, qvòd in aliis Sophronio Hierosolymitano Patriarchæ adscribitur.

Sophronius *Hieromonachus Hierosolymitanus*, à qvo digestum ac conscriptum Typicum S. Sabæ memorat Clariss. Montfauconus in Bibl. Coisl. pag. 561. *Τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγίας Λάρας τῆς ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Σάββα, συντεθεὲν καὶ συγγραφέν παρὰ τῶν ἀγιωτάτων πατρὸς καὶ ἱερομοναχῶν, κυρῶ Σωφρονίου. Ἀυτὴ ἡ ἀκολουθία γίνεται καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν Ἱεροσολύμων ἀγίαις μοναῖς.* Fortasse idem hic cum Patriarcha Hierosol. de qvo infra.

Sophronius *Monachus Jerosophista*, cujus & Sophronii Hierosolymitani carmina in Deiparam una cum carminibus Helix Syncelli, Michaëlis Syncelli, & Ignatii Grammatici Diaconi de eodem argumento editurum se promisit Allatius ad Eustathium Antiochenum pag. 284.

Sophronius *Gothia Metropolita* circa A. C. 1292. cujus mentio in Codice Græco Cæsareo qvo vitæ Sanctorum continentur, apud Lambecium VIII. pag. 358. & 365.

Sophronius Damascenus, Johannis Moschi familiaris, ex Sophista * Monachus S. Sabæ, ac denique post Modestum ab A. C. 629. ad 638. † *Patriarcha Hierosolymitanus*. Vide Papebrochium in Actis Sanctor. ad XI. Martii Tom. 2. pag. 65. seq. Sergii, Cyriqve Monothelitarum constans adversarius, de qvo Combesius in Historia Monothelitarum pag. 22. seq. Sub ejus nomine feruntur.

1.) Fragmentum Hypomnematum de laboribus certaminibus & peregrinationibus Apostolorum Petri & Pauli, Latine in Bibl. Patrum Paris. 1575. Tom. 2. & 1589. & 1654. Tom. 7. Colon. 1618. Tom. IV. & Lugd. 1677. T. V. pag. 1123. Incipit: *Petrus genere fuit Hebraus*. Elogium Sophronii in Petrum & Paulum Apostolos Græce incipit: *πάλιν ἡμῶν δυὰς ἀδιάλεπτον*.

2.) Fragmentum de Baptismo Apostolorum, Græce & Lat. apud Lambecium III. p. 52. seq. & ad calcem Pseudo Dorothei Tyrii, qvem cum

* Sophistam Sophronium appellat Jo. Moschus cap. 92. & in præfat.

† Alii 636. quorum sententiam Papebrochius loco laudato oppugnat probabilibus argumentis.

- cum libris de vita Moysis à Gaulmino illustratis edidi Hamb. 1714. 8. pag. 552. seq. Sub Theodoreti nomine exstat in appendice Cangiana ad Chron. Paschale pag. 438.
- 3) Fragmentum ex *encomio S. Johannis Theologi & Evangeliste*, Græce & Lat. apud Cotelierum ad Constitut. Apostol. III. 6. Aliud apud Lambecium III. pag. 100. Meminit & hujus Encomii Hippolytus Thebanus in Chronico: ἐγκωμιάζων δὲ τὸν Ἐυ-
αγγελιστὴν Ἰωάννην ὁ ἀγιώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐμέ-
γας Σωφρόνιον, διδάσκει τὴν τῷ Θεῷ Ἐκκλησίαν, ὅτι Πατὴρ
τῷ Θεολόγῳ Ζεβεδαίου ἦν, Σαλώμη δὲ ἡ μήτηρ αὐτοῦ &c.
- 4) In *S. Johannem præcursorem*. Latine in Bibl. Concionatoria Combesii. Incipit: δίδε ἡμῖν ἡ Φωνὴ τῷ λόγῳ, τὴν
Φωνήν.
- 5) In *S. Johannem Chrysostomum*. Memoratur ab Anonymo Savi-
liano.
- 6) *Laudes Johannis Eleemosynarii*. Meminit Leontius.
- 7) In *Christi natalitia* sermo habitus A. C. 1638. Hierosolymis jam
per Sacracenos captis, Exstat Latine in Bibliothecis Patrum
ut Tom. 12. edit. Lugd. pag. 206.
- 8) *Sermo de Hyparante Domini*, è MS. Mediceo versus & Latine edi-
tus à Bollandò in Actis Sanctòr. Tom. 1. Februarii pag. 274.
seq.
- 9) In *SS. quadraginta duos Martyres Amorienses*, Latine in Bibl. Con-
cionatoria Combesii. Incipit: ἐπὶ τὰ μαρτυρικὰ ἔπαθλα.
- 10) *Encomium SS. Cyri & Johannis*, Citat Joannes Damascenus l. 3. de ima-
ginibus T. 1. edit. novæ p. 387. & septima Synodus Actione
IV. ubi fragmenta duo exinde afferuntur T. 3. Binii, p. 561.
seq. Edere promisit integrum Græce & Latine Papebrochius
ad XI. Martii Tom. 2. p. 67. Laudat Allatius contra Creygh-
tonum pag. 517. seq. Incipit: ἄλλοι μὲν ἄλλως τὰς ἀγίας τι-
μήτωσαν.
- 11) *Vita S. Mariae Egyptiæ* Latine ex Pauli Diaconi Neapolitani
versione, apud Surium ad 2. April. & Græce in Actis Sanctòr.
ad calcem Tom. 1. Aprilis pag. XIII. licet Sophronium au-
ctorem esse negat Papebrochius Tom. 1. April. pag. 69.
Græce tamen sub Sophronii nomine exstat MS. in Bibl. Cæ-
sarea. Vide Lambecium IV. pag. 128. & V. pag. 27. lib. VIII.
pag.

- pag. 231. Etiam in Bibl. Coislinaiana p. 126. Incipit : *μυσή-
ριον βασιλέως κρύπτειν καλόν.* Citatur & à Damasceno 3, de
imag. pag. 388.
- 12) *SS. Archangelorum & Angelorum Encomium.* Exstat Latine in Bi-
bliothecis Patrum ut Tom. 12. edit. Lugd. pag. 209.
- 13) *In exaltationem veneranda Crucis, & in sanctam ἀνάστασιν.* Ser-
mo Græce & Latine editus à Jacobo Gretsero Tom. 2. de
Cruce pag. 88. Hinc Latine in Bibl. Patrum Tom. 12. edit.
Lugd. pag. 212. Incipit : *σαυρὸν πανήγυρς . καὶ τίς ἔσχη-
τήσῃ;* Verterat & ante Gretserum Achilles Statius.
- 14) *In adorationem S. Crucis & de jejuniis*, Latine ab eodem Gret-
sero pag. 283. edit. primæ & in Bibl. Patrum Tom. 12. edit.
Lugd. pag. 213. Incipit: *καὶ οἱ ἱατροὶ μὲν.* Vertit Godfridus
Tilmannus.
- 15) *Carmen Anacreonticum de Simeone sene, Christum suscipiente*, quod
melle ipso, ut ait, suavius Græce edidit Allatius in diatriba
de Simeonibus pag. 5. seq. Incipit: *ἀπὸ Βηθλεὲμ παρέρθω.*
- 16) *Epistola Synodica ad Sergium Patriarcham CPol.* quæ incipit *βαβαὶ,
βαβαὶ μακάρις*, atque exstat Latine (non integra quidem)
apud Baronium Tom. VIII. ad A. 633. n. 8. seq. ubi testatur
in Codice alio Græco non ad Sergium sed ad Honorium Pa-
pam inscribi. Græce & Latine integra in Actis sextæ Synodi,
habitæ adversus Monothelitarum hæresin CPoli A. C. 680.
Actiōne X. Tom. 3. edit. Binianæ pag. 113-112. In hac Sy-
nodica legitur proluxa illa enumeratio hæreticorum, quam
dedi volumine superiore pag. 483. seq.
- 17) In Actis Synodi septimæ sive Nicænæ secundæ (A. C. 787.
celebratæ) aliquoties laudatur Sophronius, afferunturque
loca sub illius nomine *ὡς τῆ λεμωναρίας*. Vide Tom. 3. edit.
Binianæ pag. 562. 613. 614. & 615. Etiam apud Jo. Dama-
scenum lib. 1. de imaginibus Tom. 1. pag. 328. edit. novæ &
lib. 2. pag. 344. Et Sophronio tribuit Nicephorus lib. VIII.
Hist. cap. 41. At constat auctorem *λεμωναρίας* sive *præi spiri-
talis*, quo vita & dicta solitariorum describuntur, non esse

Sophronium, sed Sophronii amicum *Joannem Moschum*, * qui opus illud Sophronio dedicavit, quemque in præf. *ἱερὸν καὶ πρῶτον τέκνον*, alibi ut cap. 92. 102. 135. fratrem vocat. Meminit & Sophronii cap. 21. 69. 110. 111. 113. 157. 162. & 77. ubi nomen auctor ipse suum ponit: *dixit mihi Sophronius: Vere, Abba JOANNES, hodie nihil ultra studeamus.* Et Stephanum Sophistam se cum illo refert frequentasse. Sophronium etiam ipsum Sophistam appellat cap. 92. Abbatem vero cap. 102. Non diffitetur hic scriptor, qui *κανονόγραφος* inter Monachos fuit (cap. 50.) & temporibus Tiberii II. Imp. Oasin Aegyptii petiit, (c. 112.) præ manibus se habuisse Vitas Patrum & sententias ante ipsum nescio quibus auctoribus descriptas cap. 212. & *βιβλίον γεροντικόν* ** cuius meminit p. 50. Ex his credibile est fabulas quas non paucas habet, eum bona fide transcripsisse. Palladii Abbatis, velut æqualis sui meminit cap. 176. passimque invehitur in hæresin Severi Acephali. Cum Italice modo typis excusum exstaret hoc opus, Latine ex *Ambrosii Camaldulensis* versione primus edidit *Aloysius Lipomannus* Venet. 1558. 4. Deinde post editionem Coloniensem, 1583. (& Bigneam in Bibliotheca Patrum Paris. 1575. T. 2. & 1589. T. 7.) *Heribertus Rosweyda*, in Vitis Patrum Antvverp. 1617. 1628. fol. libro decimo, additis etiam brevibus notis. Aliam *Paschasii Auriaci*, Ordinis Minorum Insulani versionem, dubito an editam, memorat Possevinus Tom. 2. apparatus sacri pag. 426. Hinc Græce & Latine in Auctario Bibl. Patrum edidit Fronto Ducæus T. 2. p. 1057. Paris. 1624. fol. Lacunas ex Codice 2466. Bibl. Regiæ Paris. & tribus Bibl. Colbertinæ supplevit, multaqve emendavit *Cotelerius* T. 2. monument. Ecclesiæ Græcæ, Paris. 1681. 4. pag. 341-456. Extat & Latine in Bibl. Patrum Paris. 1654. Tom. 13.

18) Acta

* Τὸ Μόσχον, Vide Photium Cod. 199. & Heriberti Rosweidi prolegomena ad Vitas Patrum pag. 20. seq. Pro *Joanne Evirato*, ut habet Lipomanni editio, Græcus Codex quem Cotelerius inspexit, habet *Ἰωάννης τῷ Εὐκρατά, Joannis Encrata*. Tom. 2. monument. pag. 341. 655. Lambecium VIII. pag. 399.

** Nonnulli hoc Johannis Moschi *λειμωνάριον* appellant *νέον πατερικόν*, alii *νέον παρὰδεισον*, respectu vetustioris *λειμωνάριου* nempe, de quo Photius Cod. 198.

18) Acta S. Anastasii Persæ Sophronium auctorem habere con-
jicit Baronius ad A. C. 627. num. 1.

Alius Sophronius Patriarcha Hierosol. junior, sæculo XVI. cujus Epi-
stola ad Manuelem Ducem exstat Græce & Latine in Turco-
Græcia Martini Crusii libro IV. pag. 296.

CAPUT XXII.

DE PAPPO & THEONE Alexandrinis,
Theonisqve filia HYPATIA, & Hypatiæ
discipulo SYNESIO Episcopo.

*Pappi Alexandrini atas & scripta. 1. De editis libris ejus μαθηματικῶν συνα-
γωγῶν. 2. Index scriptorum in illis allegatorum. 3. Commentarius
in Ptolemai magnam syntaxin. 4. Alii Pappi. 5. De Theone Alex. 6.
Ejus scripta deperdita. 7. Commentarii qui extant in Euclidem, Ara-
tum, Ptolemaeum. 8. Index scriptorum in magna Ptolemai Syntaxi &
Græcis ad eam Commentariis allegatorum. 9. De Hypatia. 10. Ejus-
que discipulo Synesio. 11. Scripta Synesii edita. 12. Index eorum
ad quos Epistolas scripsit. 13. Synesii editiones. 14. Scripta deperdita. 15.
Alii Synesii. 16. Epistola ad Dioscorum Scrapidis sacerdotem de magna
arte, Græce & Latine. 17.*

I.

PAPPUS Alexandrinus Philosophus, Theodosii magni tem-
poribus vixisse à Svida * traditur, qui imperio præfuit
ab A. C. 379. ad 395. Rei Mathematicæ insigniter stu-
diosum ac peritum scripta ipsius quæ exstant testantur: plura autem
alia scripserat quæ interciderunt, ut *χωρογραφίαν οὐκ ἐκτελεσμένην*, Uni-
versalem Chorographiam, sive descriptionem locorum per totum orbem: Ποτα-
μὸς τῆς ἐν Λιβύῃ, de fluvio Africa. *Ὀνειροκρίσις*. Somniorum interpre-
tationes. Meminuit idem Svidas. Citatur Pappus à Marino Procli
Cc 2 di.

* Svid. in *Θέων & Πλάτων*.

discipulo in *προθεωρία* ad data Euclidis , qvi respicit ad illius opus *μαθηματικῶν συναγωγῶν* , sive *Mathematicarum collectionum libros* , qvi à medio libri secundi usque ad octavi finem Græce fuere in Bibl. Isaaci Vossii , atqve in Bodlejana inter libros Savilianos aliisque in Bibliothecis reperiuntur,

II. Græce nihil adhuc ex his lucem adspexit , nisi aliquot *lemmata libri septimi* , quæ cum versione sua produxit *Marcus Meibomius* dialogo de proportionibus edito Hafniæ 1655. fol. pag. 154. & 156. atqve *libri secundi propositio XV. usque ad XXVII.* sive extremam , quæ methodum multiplicandi majores numeros continent, & ex Codice Saviliano cum versione & notis *Joh. Wallisii* prodierunt ad Aristarchi Samii calcem Oxon. 1688. 8. & in tomo tertio operum laudati Wallisii, Oxon. 1699. fol. pag. 597-614. *Pars præfationis ad librum VII.* Hermodoro filio inscriptum, in qua de veterum Analyti geometrica tractat & Euclidis Data describit eorumque usum indicat, Græce cum Commandini versione legitur in prolegomenis *Davidis Gregorii* ad luculentam illam Euclidis editionem Oxon. 1703. fol. Deniq; *Præfatio integra libri VII.* in qua argumenta librorum duorum Apollonii Pergæi *περὶ λόγων ἀποτομῆς*, totidem *περὶ χωρῆς ἀποτομῆς*, 2. *περὶ διωρισμένης τομῆς*, 2. *περὶ ἐπαφῶν*, & Euclidis 3. librorum *πορισμάτων*, Apollonii τόπων ἐπιπέδων 2, & 2. νέυσεων atqve Conicorum 8. nec non *lemmata librorum περὶ λόγων καὶ χωρῆς ἀποτομῆς*, Græce & latine edita ab *Edmundo Halley* ante Apollonii Pergæi libros duos de sectione rationis ex Arabico verfos , quibus totidem de sectione spatii ex ingenio suo restitutos subjunxit. Oxon. 1706. 8. *Liber tertius , quartus , quintus , sextus , septimus & octavus* Latine tantum hæctenus viderunt lucem ex versione *Federici Commandini* Urbinatis qvi commentarios etiam addidit. Pisauri 1588. Venet. 1589. atqve iterum Pisauri 1602. fol. Sed præstantissima editio est quam Carolus Manoleffius paravit Bononiæ 1660. fol. cujus hæc sunt verba:

Fidem meam dudum in Galilæi operibus tibi oppignoratam ut liberare incipiam , Pappi Mathematicas profero Collectiones , in quibus emaculandis qualem , quantamve insumpserim operam facile tibi periculum prioris illius cum mea hac editione facienti innotescet. Usus siquidem labore , & judicio Virorum tum Græca lingua , tum Mathematicarum , quos Studiorum Mater Bononia educat , peritiorum effeci ut deteresa sint menda prope innumera , quibus Græcus undiq; scatebat contextus , & (quod caput est) restitui litterarum Characteres in figuris quamplurimis

rimis perperam dispositis, qui quantum operi adderent difficultatis nemo alius demonstrationum, nuperrimè licet, initiatus est qui nesciat. Latina quoque seu Versio, seu Commentatio diligentissima interpunctione quantum fieri potuit ab amphibologico sensu est vindicata; adeo ut emaculatiorem, aut diligentiorè editionem nullam fieri posse hac nostra existimem. Sed id anteanimum esto. Jam tum mentio obversantur Apollonii Conica, Archimedis Opera, ut Trigonum priscorum summorum in Mathesi Virorum perficiam. Hisce addam Neotericos prima nota Auctores, Guidonem Ulbaldum è Marchionibus Montis, Federicum Commandinum, Lucam Valerium, Bonaventuram Cavalerium, Benedictum Castellum, quorum Opera vel capere formis nostris iterum vivere, vel partum secundum iisdem ab Typis præstolantur.

Jam olim *Jobannes Baptista Raymundus* ad Paulum V. Pontificem scripsit in præfat. ad librum *Tasriph* * sive Grammaticam Arabicam, Romæ 1610. 4. Apparabam etiam è longa nocte, in qua sepulti jacent, in aspectum lucemque proficere libros omnes quos *Pappus Alexandrinus* ad certam & evidentem rerum Mathematicarum scientiam, quam resolutivam vocant, comprehendendam necessarios testatur.

Contractam Pappi collectionem exhibet *Marinus Mercennus* in synopsi Mathematica Paris. 1644. 4. sed illis tantum propositionibus allatis, quæ absque schematibus possunt intelligi, testatus Græcum Codicem Pappi extitisse in Bibliotheca Lesculierii Senatoris.

Jobannem Galleffum novissime Pappi editionem molitum, didici è *Memoriis literariis Trevoltinis* A. 1707. Augusto p. 1431.

Claudius etiam *Nicasius* pag. 8. diff. Gallice editæ de forma ac figura sirenium Paris. 1691. 4. testatus est *Jo. Baptistam Lantimum*, parare editionem Græcolatinam Pappi Alexandrini de numeris, atque Arithmeticæ *Nicomachi Geraseni*. Illa Pappi de numeris non alia mihi videntur, quam quæ *Clariss. Wallisio* nos debere jam monui. Nonnulla Pappi attigit vertitque & illustravit ante *Commandinum*, *Bartholomæus Zambertus* & *Franciscus Maurolycus*. Vide *Gesneri Bibl. in Maurolyco*.

Plutesie libros hocce *συγγράμμ* opus complexum fuerit, quam octo, hand constat, nam in præfat. ubi duodecimum librum allegare videtur pag. 252. incertum est propter luxata latinæ versionis verba, an alterius potius scriptoris (*Euclidis* fortasse) librum duo-

CC 3

* Vide *Tentzelium* in dialogis mensuris Anni 1692. pag. 169.

duodecimum Elementorum intelligat. Cæterum proficitur se Pappus omnia scripta necessaria ad universam Matheseos cognitionem hoc opere voluisse complecti, ne quicquam opus esset extrinsecus inquirere ut ait libro VIII. p. 481. licet in libros magna ex parte depravatos, & principio ac fine carentes incidisse se queritur pag. 482. Libros duos primos Arithmetice impendit, atque in illis exposuit quæ de numerorum disciplina tradidere Euclides, Archimedes, Nicomachus aliiq; libro tertio, quarto, quinto Geometrica tractat ex Euclide & Archimede, Sextus Sphærica ex Theodosio potissimum persequitur: Septimo Euclidis data, ac porismata, variaque scripta Apollonii Pergæi. Octavo Mechanica ex Herone & aliis. Sed ut quos auctores secutus Pappus sit, eo liquidius constet, ecce tibi scriptorum indicem quorum ille mentionem facit,

III. Index scriptorum in Pappi Mathematica collectione laudatorum,

compositus a me ad paginas editionis Bononiensis.

A Pollonius Euclide posterior. 250. Pergæus 481. 240. Κωνικῶν libri octo 241. 389. 249. 250. 252. lib. I. 389. seq. lib. II. 395. III. (& IV.) 399. V. 95. 405. VI. 415. VII. & VIII. 427. ἐπαφῶν libri duo 243. 345. 328. ratio duas proportionales inveniendi pag. 7. per Conicas sectiones. διωρισμένης τριῆς libri duo. 243. 263. 281. 305. τόπων ἐπιπέδων libri duo 241. 247. 438. νέυσεων libri duo 241. 305. 313. 328. 249. χωρὶς ἀποτομῆς libri duo 241. 242. 263. λόγῳ ἀποτομῆς libri duo. 241. 242. 262. sq.

Archimedes de Helice. 82. 95. 111. de dimensione circuli. 90. 478. 116. 117. de sphaera & cylindro 116. 131. 133. 134. 145. 147. 154. Corpora Mathematica polygoni, tredecim. 129. ὀχθόμενα. 448. In Mechanicis nihil scripsit præter librum de sphaeropoëia, licet summus Mechanicus: sed alia Geometrica composuit quam plurima 448. liber de æquiponderantibus 450. quadragesimum inventum mechanicum, da mihi locum extra terram & movebo terram, 460. Ejus περὶ ζυγῶν, 461.

Ari-

- Aristæus senior, 240. Euclide antiquior. 251. ratio duas proportionales inveniendi pag. 7. per locos solidos. *τόπων στερεῶν* Conicis cohærentium libri quinque 241. 249. 250.
- Aristarchus libro de magnitudinibus Solis & Lunæ. 211.
- Autolycus. 200. 201. libro de sphaera mota. 231.
- Carpus Antiochenfis (de Archimede) 448.
- Charmander libro tertio. 247.
- Conon Hamius (leg. Samius) Geometra, de Helice. 82.
- Cratistum alloquitur Pappus, cui libros suos inscripsit. 1. nisi sit encomium Viri, cujus nomen excidit.
- Demetrius Alex. in *γραμματικῆς ἐπιστάσεσι*. 95.
- Dinostrati quadratura circuli. 88.
- Eratoſthenis mesolabus. 7. 8. *περὶ μεσοτήτων* libri duo. 241. 247.
- Erycemi paradoxa 27.
- Euclides. 250. 130. *ὁ στοιχειωτής*. 240. Alexandria docuit, mitissimi ingenii, 241. liber XIII. elementorum. 166. Phænomena 181. 214. 228. 238. *πορισμάτων* libri tres. 241. 244 - 247. 354. seq. *τόπων πρὸς ἐπιφάνειαν* libri duo. 241. data 241. seq. libri quatuor Conicorum 249. 251.
- Gemini Mathematici liber de disciplinarum Mathematicarum ordine. 448. (juniores 19.
- Qui magnus Geometra videbatur 1. antiqui Geometra. 7. 95. 312.
- Heracliti problema. 311.
- Hermodorum filium alloquitur eiq; dicat librum VII. 447. & VIII. 447
- Heronis Mechanica & Catapultica. 7. Hero mechanicus. 447. Ejus *πνευματικά, αὐτόματα, ζύγια, ὑδρεῖα*. 448.
- Hero Alexandrinus in libro qui inscribitur *βαρῆλκι* 460. Mechanica ibid. & 450. 461. 481. 482. liber tertius 488. liber *περὶ τροχιδίων*. 460.
- Hieronimus Philosophus 2.
- Hipparchus. 211. libro de duodecim signorum adscensione. 228. de circuli quadratura. 88.
- Libri quidam (Geometrici) 71.
- Nicomachus Pythagoreus de medietatibus decem proportionum. (è libro 2. Arithmet.) 19.
- Nicomedis ratio duas proportionales lineas inveniendi. 7. per lineam Conchoidem. Ejusdem duplicatio Cubi 86. 87. quadratura circuli 88.

Pappus libros XII. scripsisse videtur 252. commentar. in primum Mathematicorum (Ptolemæi) 478. omnia scripta necessaria ad Matheſeos cognitionem ſuo opere complecti voluit, ne quicquam neceſſe ſit extrinſecus inquirere ut ait 481. in libros magna ex parte depravatos & principio ac fine carentes incidiffe ſe q̄veritur 482. Commentarius Pappi ad data allegatur à Marino ſub extremum *προθεωρίας* ſuæ ad eundem datorum Euclidis librum. Allegatur Pappus etiam ab Eutocio ad Archimed. de diſenſione circuli p. 49. & ad lib. 2. de ſphæra ac cylindro p. 28.

Pericles. 242.

Philonis Mechanica 7. 461. 482.

Philo Tyaneus. 95.

diviniſſimus Plato 20. 129. idem reſpicitur ibidem, ubi ait Philoſophus tradere q̄vod Deus ſphæricam figuram mundo indidit.

Ptolemæus 211. 238. (reſpicitur magna Syntaxis) Mechanica. 449. liber primus Mathematicorum. 459. in illum commentarius. 478.

Sphæropœiæ quibus imago cœli conſtruitur per æqualem & circula-rem aqvæ motum. 448.

Theodoſius 184. 203. Sphærica 236. primus Sphæricorum 157. ſecundus 233. tertius Sphæricorum 181. 183. liber de diebus & noctibus. 181.

IV. Svidas ſcriptum reliq̄vit, à Pappo compoſitum eſſe, *ὑπόμνημα εἰς τὰ τέσσαρα βιβλία τῆς Πτολεμαίας * μεγάλης συντάξεως.* Commentarium in libros quatuor magna ſyntaxeos Claudii Ptolemæi. Sed hodie ſub Pappi nomine habemus tantummodo commentarium in libri quinti partem, pag. 231 - 236. edit. Græcæ Ptolemæi Baſil. 1538. Deinde ſequitur: *λείπει τὰ Πάππυ.* Hinc iterum pag. 248 ſeq. *τὸ δὲ ἐξῆς τῶ Πάππυ.* Atq̄ve hinc Theonis Alexandrini Commentarii in quintum & cæteros Ptolemæi libros ſuccedunt pag. 237. *τῇ Θέων* εἰς τὸ λείπον τῶ Πάππυ. In primum vero ac ſecundum librum quæmadmodum in quartum quoq̄ve, commentarius eidem Theoni tribuitur: in tertium autem Nicolao Cabasila. *τῶ Θέων* τὸ τρίτον λείπει, καὶ ἔδὲ εὐρίσκεται τὸ σύνολον. Si MSti Codices ſuffragarentur, etiam commentarium in primum, † ſecundum & quartum librum

* Confer Gaſſendum Tom. 5. Opp. pag. 381.

† Commentarius in primum librum Theoni diſerte tribuitur Cabasila ad librum 3. pag. 151. & à Theone ipſo agnoſcitur p. 316. Sic & in cæteros libros.

librum Pappo libenter tribuerem, ut Pappus libros quatuor primores (ex quibus perditus sit tertius) illustraverit, & quinto fuerit immortalis, Theo autem deinde reliqua suppleverit, totumque opus recensuerit. De Theone Pappi æquali statim infra hoc capite sum dicturus: de Nicolao Cabasila Archiepiscopo Theſſalonicenſi qui circa A. C. 1350. claruit, ejusque scriptis adire juvabit Leonem Alatum libro de Nilis p. 72. seq. edit. à me curata, & Bernhardum de Montfaucon, V. C. qui plura ejus inedita commemorat in Bibliotheca Coisliniana pag. 426. seq. Theonis & Pappi commentarios ad magnam Syntaxin laudavit etiam Eutocius qui Justiniani Imp. temporibus vixit, ad librum Archimedis de Circuli dimensione pag. 49. ἤρηται δὲ Πάππῳ καὶ Θεῶνι καὶ ἑτέροις πλείοσιν ἐξηγημένοις τὴν μεγάλην σύνταξιν τῆς Κλαυδίου. Facit iterum utriusque mentionem ad librum de sphaera ac Cyliandro pag. 28. ὡς ἔστιν εὐρεῖν ἐν τυγχάνοντας Πάππῳ τε καὶ Θεῶνι καὶ Ἀρχιδίῳ ἐν πολλοῖς συντάγμασι οὐκ ἀποδεικνύως ἀλλ' ἐπαγωγῇ τὸ λεγόμενον παρ᾽ αὐτῶν.

V. Alii Pappi.

In memoriam mihi revocat hic Pappus, Theologum Ecclesiae nostrae hoc nomine *Johannem Pappum*, Hieronymi Pappi Consulis Lindaviensis F. virum singularis memoriae vi admirandum, & doctrina ac Zelo laudatissimum, qui diem obiit Argentorati A. C. 1610. De ejus scriptis ac vita laudibusque consuli possunt D. Jo. Conr. Dannhauerus in Homiliis Academicis T. 2. p. 701. seq. B. Jo. Fechtius in apparatu ad Epistolas Marbachianas pag. 135. seq. & in Historia Colloqvii Emmendingensis quod A. 1590. habitum est, capite 8. Matthias Berneggerus in decade Oratt. pag. 53. seq. Georgius Serpilius in Epitaphiis Theologorum Svevicorum pag. 115. Reinhardus Henricus Rollius in Bibliotheca nobilium Theologorum p. 187. seq. & 510. & Joh. Balthasar Niehenck in Theologo Lutherano fama & vita nobili pag. 50. qui de Pappo hoc dicturus, dubium relinquit utrum ille inter majores suos computare potuerit, quorum millenis alter, alter bis millenis fere annis illum antecessit, Pappum nostrum Alexandrinum,

D d

an

an Pappum Historicum cujus mentionem injicit Plutarchus * in Demosthenis vita, an juniorem multis lustris Leonhardum Pappum Episcopum Constantiensem, qui Leopoldi gloriosæ memoriæ Imp. ad Helvetios Legatus fuit A. C. 1674. Fuit & Pappus in Armenia Episcopus, qui Concilio Gangrensi adversum Eustathium Sebastenum interfuit, non diu post primam Synodum Nicænam.

VI. Pappi Alexandrini æqualis, teste Svida, atque adeo Theodosii Magni ætate clarus fuit THEO Alexandrinus, in Museo, a) sive præclaro eruditorum Virorum contubernio quod Alexandria in Bruchio à Ptolemæi Philadelphi temporibus b) floruit, sodalis, à Theone Mathematico c) qui Hadriani tempore observationes d) Astronomicas suscepit, quemque ipse Θέων παλαιὸν appellat, distinguendus, licet & ipse Mathematicus. Pater Hypatiæ, e) doctissimæ & Mathematicarum etiam disciplinarum peritissimæ fœminæ. Ipse meminit diligentissime observatæ à se

* Pag. 860. Πάππῳ τις ἔ τὴν ἰσορίαν Ἑρμιππῷ ἀνέβληκε. Obiter notare licet quod apud Pollucem IV. 19. inter personas Comicas refertur Πάππῳ, de quo Casaubonus lib. 1. de Satyrica poësi cap. 4. & Meursius parte 2. Exerc. Critic. c. 12. Hic apud Ildorum legit Pappus in glossar. pro Pappas, *pedagogus qui sequitur studentes*. Sed Pappas habent etiam Juvenalis Codices VI. 633.

a) Svidas: Θεὸν ὁ ἐκ τῆς Μυσείας, Ἀργυπτιῶν Φιλόσοφος, σύγχρονος δὲ Πάππῳ τῷ Φιλοσόφῳ αὐτῷ Ἀλεξανδρεί. Ἐτύγχανον δὲ ἀμφοτέρω ἐπὶ Θεοδοσίῳ βασιλέως τῆς πρεσβυτέρου.

b) Vide Jo. Frid. Gronovii & Ludolphi Kustri diatribas de Museo Alexandrino, Tomo VIII, thesauri Antiqu. Græcar. & D. Adami Rechenbergii dissertationem excusam Lipsiæ A. 1709. aliosque laudatos à me III. 19. pag. 487. & IV. 30. p. 369.

c) De illo dixi libri 3. cap. 5. quemadmodum de aliis Theonibus lib. 4. cap. 31. Jam lubet annotare falli Jac. Gothofredum qui pag. 337. seq. ad Philostorgium, eundem cum nostro Hypatiæ parente putat esse Theonem cujus Eunapius in vita Jonici meminit. At illam Eunapius ait claruisse ἐν Γαλατίᾳ, (hoc est in Galatia, non ut Hadr. Junius in Gallia) cum nosser Alexandria perpetuo vixerit. Ille Medicus fuit: fortasse Archiater ille Theo, cujus liber ἀνδρωπῶν inscriptus memoratur à Photio Cod. 220. At nosser Philosophus ac Mathematicus.

d) Theo in lib. X. pag. 395. μίαν μὲν ὑπὸ Θεὸν παλαιῆς μαθηματικῆς γεγενημένην, ὅς ὑπὸ Ἀδριανῷ ἐποιεῖτο τὰς τηρήσεις.

e) de ea infra hoc capite.

à se Eclipsos solaris f) Alexandria sub meridiem diei XXII. mensis Payni (secundum alios Ægyptios Thoth) Anno Nabonassari 1112. hoc est Christi 365. Tum Eclipsos Lunaribus g) eodem Anno 1112. Nabonassari sive anno Diocletiani 81. die prima mensis Athyr, ut Alexandrini tempora computabant, secundum alios vero Ægyptios mensis Phamenoth. Nec non συνοδικῆς συζυγίας eodem anno 1112. Nabonassari. h)

VII. Deperdita Theonis scripta hac à Suida memorantur:

Μαθηματικά, *Mathematica*, nisi commentarios quos habemus in Ptolemæi magnam syntaxin intelligit, hanc enim in limine proæmii μαθηματικὴν σύνταξιν Theo appellat.

Ἀριθμητικά. *Arithmetica*.

Περὶ σημείων καὶ σκοπῆς ὀρνέων, καὶ τῆς τῶν κορυφῶν Φωνῆς. *De aspiciliis & voce cornuum*.

Περὶ τῆς τῆ κυνὸς ἐπιτελῆς. *De Ortu caniculae*.

Περὶ τῆς τῆ Νείλῃ ἀναβάσεως. *De Nili adscensu sive incremento*.

Εἰς τὸν μικρὸν Ἀστρολόγον ὑπόμνημα in parvum *astrologum commentarius*, ita enim legendum mihi videtur pro: εἰς τὸν μικρὸν ἀστρολάβον, in *parvum astrolabium*. Nam post μέγαν ἀστρολόγον sive magnam Syntaxin Ptolemæi habebant libellos Theodosii Tripolitæ, Autolyçi, Aristarchi, Hypsiclis ac Menelai, quos cum Datis Euclidis in unum volumen compingebant, & μικρὸν ἀστρολόγον appellabant, ut notavi lib. 3. cap. 5. §. 12.

VIII. Scripta quæ exstant.

Exstant hodie Theonis illius 1. ἐκδόσις ac recensio *elementorum Euclidis*, de qua dixi lib. 3. capite 14. §. 2.

Dd 2

2. Frag-

f) In librum VI pag. 332. κατ' Ἀγυπτίους τῷ ἀριθμῷ ἔπει ἀπὸ Ναβονασσάρου βασιλείας μετὰ β', 5', γ'', ἡρας ἰσημερινῆς, τῆς ἐν τῇ καὶ τῇ Θάτῃ μεσημβρίας, κατὰ δὲ Ἀλεξανδρίας πρὸς τὰ καιρικά καὶ ἀπλῶς λαμβανόμενα νυχθημέραι, ἀριθμῷ τῆς αὐτῆς βασιλείας μετὰ τὰς ἴσας ἀπὸ μεσημβρίας ἡρας ἰσημερινῆς β', 5', γ'', τῆς ἐν β' τῇ παύνι μεσημβρίας.

g) Id. pag. 1 ger de emendat. temp. V. pag. 496.

h) Theo in lib. 6. pag. 277.

2. *Fragmenta commentarii in Ptolemæi πρῶτον κανόνα, Canonem expeditum* sive succinctam recensionem Chronologicam Regum à Nabonassaro ad Antoninum Pium, de qua lib. 4. cap. 14. §. 6. Hujus commentarii Theonis meminit Svidas, ex quo tunc inedito nonnulla attulit Jac. Golius ad Alfraganum pag. 17. seq. & 46. alibi p. 59. testatus ab Arabibus quibusdam, ut Kauxiano Gilæo pro Canonis ipsius auctore Theonem haberi, perperam sane: unde & Alfraganus tabulas illas sive Canonem non sub Theonis sed Ptolemæi recte laudat nomine. Theonis Commentarius in Canones Ptolemæi ad *Epi-phanium* filium (eundem cui commentarios in Magnam Syntaxin dicavit) MStys exstat in Bibl. Laurentiana Florentiæ, in Codice Sæculi XIV. Fragmenta quæ dixi ex Codicibus Vossianis Græce & Latine edidit Henr. Dodlvellus ad Calcem Dissertationum Cyprianicarum, Oxon. 1684. 8. quæ deinde subjunctæ S. Cypriano Joh. Felli, Episcopi Oxoniensis curis recensito, Oxon. 1685. fol. Brem. 1690. fol. & Amstelod. 1700. fol.

3. *Scholia in Aratum* huic Theoni tribuunt Jo. Baptista Ricciolus in *Almagesto*, Ludolphus Kusterus ad Svidam, aliique viri docti, licet qualia hodie exstant, ex aliorum etiam scholiis interpolata esse jam notare me memini lib. 3. cap. 18. §. 4.

4. *Commentarius in magnam Ptolemæi Syntaxin.* Opus ipsum Ptolemæi (de quo lib. 4. cap. 14. à me dictum fuit) tredecim libris constat, sed *επομνήματα* quæ Græce cum præfat. Joachimi Camerarii ad Senatum Noribergensem ex Codice Cardinalis Bessarionis ad calcem magnæ syntaxeos prodire Basil. 1538. fol. non in omnes libros, nec Theonis omnia sunt, ut supra in Pappo jam attigi. In præmio *Epi-phanium* filium Theo alloquitur, in cujus gratiam etiam commentarios in Canones *προχάρης* adornavit: *συνεχέστερον προτερόμενον παρὰ τῶν ἀκροατῶν, τέκνον Επιφάνιε, ὑπαγορεύειν εἰς τὰ ἐκάστω δοκῶντα δι' ἑρμῆ τῆς Πτολεμαίας μαθηματικῆς συντάξεως, καλῶς ἔχειν ἡγησάμην, τὸν ὑπομνηματισμὸν ταύτης ποιήσασθαι &c.* Theonis exstant commentaria in librum *primum*, *secundum*, *quartum*, in majorem partem *quinti*, in *sexto*, *septimo*, (in cujus exordio iterum filium *Epi-phanium* alloquitur) *octavum*, *nonum*, *decimum*, in *decimum tertium*. Commentarius in librum tertium est *Nicolai Cabasile*, in quinti initium & partem *Pappo* debetur: at in decimi extremam partem, undecimum integrum & duodecimi priorem partem majorem desideratur. Latine
qvi

qui verteret hos commentarios, repertus fuit ante centum amplius annos *Joh. Baptista Theophilus*, Urbinas, cujus interpretationem MS à Viviano traditam sibi, ut Regis Christianissimi Bibliothecæ inferretur, narrat Joannes Mabillonius in itinere Italico pag. 193. At Gerh. Jo. Vossius de scientiis Mathematicis pag. 165. testatur librum primum commentariorum Theonis editum esse Neapoli A. 1605. ex versione latina *Johannis Baptista* Neapolitani.

**IX. Indiculus scriptorum in Ptolemæi magna
Syntaxi & Græcis ad eam Commentariis
laudatorum.**

concinatus à me ad editionem Græcam Basileensem.

Ptol. paginas magnæ Syntaxeos, *Th.* Commentariorum
Græcorum denotat.

A Grippa qui in Bithynia observationes Astronomicas instituit
Anno XII. Domitiani (Nabonassari DCCCXL.) *Ptol.*
pag. 171.

Eclipses Alexandriæ observatæ anno LII. & LV. periodi secundæ Calippicæ. *Ptol.* pag. 106. alia Anno VII. Philometoris (Nabonassari DLXXIV.) 142.

Annus Egyptianus, 365. dierum. *Th.* pag. 275.

Apollonius Pergæus. *Ptol.* 280.

Archimedes. Ἄλλ' ἐπὶ μὲν τῶν τροπῶν ὅσην ἀπελπίζω καὶ ἡμᾶς καὶ τὸν Ἀρχιμήδην καὶ ἐν τῇ τηρήσει καὶ ἐν τῷ συλλογισμῷ διαμαρτάνειν καὶ ὥς τετάρτη μέρος ἡμέρας. Hipparchus apud *Ptol.* pag. 60.

Ejus de dimensione Circuli respicit *Ptol.* pag. 151. ἐν τοῖς περὶ ἡλίου περὶ κλάων. *Th.* pag. 10. ἐν τῷ περὶ σφαιρῶν καὶ κυλίνδρων. *Th.* p. 17. 23. Κύκλος μέτρησις. *Th.* pag. 23. 316.

Architectorum perpendicularum ad rectitudinem observandam. *Th.* pag. 30.

Aristarchus *Th.* 199. Metone & Euctemone junior: ab eo observata solstitia. *Ptol.* pag. 62. *Th.* pag. 139. anno L periodi primæ Calippicæ *Ptol.* pag. 63. *Th.* pag. 140.

Aristoteles. *Ptol.* pag. 1. *Th.* p. 30.

Dd 3

Ari-

Aristylli & Timocharidis observationibus ἀναγεγραμμέναις de stellis fixis, usus Hipparchus. Ptol. pag. 164. 168. 169.

Autolycus respicitur, ὡς εἰδείχθη ἐν τῷ περὶ κινεμένης σφαιρῆς Th. pag. 86.

Babylone observatarum antiquitus trium eclipsium notitiam habuit Ptolemæus, quarum prima contigit anno primo, secunda & tertia anno secundo Mardocempadi. Ptol. pag. 95. 102. 156. Th. pag. 220. Hæ sunt αἱ παλαιαὶ ἐκλείψεις. Ptol. pag. 100. Eclipsis Babylone observata anno XXVI. Darii primi pag. 102. altera XX. anno Darii ejusdem qui post Cambysem regnavit. id. Eclipses tres Babylone observatæ, duæ Archonte Athenis Phanostrato, Olymp. XCIX. 2. tertia Archonte Evandro, Olymp. XCIX. 3. Ptol. pag. 105. Eclipsis anno V. Nabopolassari, (Nabonassari CXXVII.) Ptol. pag. 125. Alia Anno VII. Cambysis. (Nabonass. CCXXV.) ibid.

Babylonici observationibus usus Hipparchus. Ptol. pag. 63.

Calippi sententia de anni magnitudine. Ptol. pag. 63. Periodus Calippica. Vide in Alex. Aristarcho, Hipparcho, & Timocharide.

periodus Calippi, annorum LXXVI. prima incepit Olymp. CXII. 3. secunda Olymp. CXXXI. 3. tertia Olymp. CL. 3.

Chaldaicis observationibus usus Hipparchus. Ptol. pag. 83. 232. 269. Th. p. 207.

In Climate Phœnicio plurimæ & fide digniores factæ observationes, Chaldaicæ, Græcæ, Ægyptiacæ. Ptol. pag. 321.

Dionysius qui sidera contemplatus A. CCCCLXXXVI. & CCCCXC. CCCCXCI. Nabonassari Ptol. pag. 231. 232. Th. 385. Anno CCCCLXXXVI. Nabonassari, post Alexandri M. obitum LII. p. 252. Anno LXXXIII. post Alexandri obitum p. 261.

Epiphanius cui Theo commentarios suos inscribit. τέκνον Ἐπιφάνιε. Th. pag. 1. 353.

Eratosthenes. Ptol. pag. 18. Th. p. 23. 60. 71.

Euclides Th. 199. τῇ ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν στοιχείων ἀγωγῇ. Th. p. 13. δέκατος ἐν τῷ τρισεκαδέκατῳ τῶν στοιχείων. pag. 43. ἐκ τῆ δ' ὑποθέσεως τῆ β' βιβλίας τῶν στοιχείων. 44. Ibidem legendum: παρὰ τῷ στοιχείῳ.

Ejus optica. Th. pag. 7.

ab

ab Metone & Euctemone ὀλοχερέστερον observata solstitia. Apseude Archonte (Olymp. LXXXVI. 4.) Ptol. pag. 62. Th. p. 139. Anni secundum illos magnitudo. Ptol. 63.

οἱ Γνωμονικοὶ. Th. pag. 30. 88. 197.

γραμμικαὶ δόξαι. Th. p. 50. 96. 106. 250. γραμμικὰ ἔφοδοι. 109. 423. alia ἐκ τῶν παχυμερεστέρων ἐπιλογισμῶν. 52. ἐκ κανονογραφίας. 106. 106. 273. 352. 360. 369. 425. &c.

τὸ ἀνάπτεσθαι καὶ σβέννυσθαι τὰ ἀστὲρ καθ' Ἡρόκλητον, εἴηδες. Th. pag. 7.

Hero ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὕδρων ὠροσκοπίων. Th. 262.

Hipparchus Ptol. pag. 18. 72. 73. 83. 84. 85. 93. 101. 101. 105. 106. 107. 109. 117. 121. 125. 156. 157. 167. 168. 169. 211. 232. Th. 60. 132. 134. 135. 138. 139. 166. 167. 207. 210. 216. 217. 220. 221. 225. 226. 228. 229. 230. 235. 258. 261. 262. 269. 353. 356. 357. αὐτῆς Φιλόπονον ὁμῶ καὶ Φιλαλήθης. Ptol. pag. 59. Th. pag. 131. Φιλαλήθεσσι. Ptol. p. 210. αὐτῆς μετὰ πάσης ἀκρυβείας τε καὶ Φιλαλήθειας προελθὼν δι' ὅλων μαθημάτων. Th. pag. 374. Chaldaicis observationibus usus. Ptol. p. 83. Babylonicis p. 102. 105. Alexandrinis pag. 106. 142. Aristylli & Timocharidis de stellis fixis. 164. 168. Observationes ipse (παρρηχηκάτα Ptol. 85. ἐπιμελέσασα Th. p. 247.) instituit anno XXXII. periodi tertiæ Calippicæ. Ptol. 60. 61. 62. τὸ μέσον τῆς τρίτης κατὰ Κάλιππον περιόδετησας. Th. 354. anno XLIII. Ptol. p. 63. anno L. in Rhodo insula. pag. 111. 167. post mortem Alexandri CXC VII. pag. 112. 113. 114. Th. p. 247. ejus Φιλαλήθεια. Ptol. 61. accuratis ejus æquinoctiorum observationibus usus Ptolemæus. 62. Anno XXXVII. periodi tertiæ Calippicæ (Nabonassari DCVII.) eclipsin in Rhodo insula observavit Hipparchus 142. 156. Maximum Circulum in partes 89. dividit, Ptolemæus in 360. Th. p. 167.

ἐν τῷ περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν σημείων. Ptol. pag. 60. 166.

περὶ ἐνιαυτῶν μεγέθους. Ptol. pag. 63. 72. 167. Th. p. 140.

περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀναγραφῆς omnistudio elaboratæ. Ptol. pag. 164.

καὶ κατὰ τὸν τῷ Ἰππάρχῳ τῆς σφαιρᾶς ἀστερισμὸν διατυπώσεως. Ptol. pag. 166. (Confer Sphæram quam parare docet Ptolemæus p. 205. seq.)

ἐν τῷ

- Hipparchus ἐν τῷ ἀβιβλίῳ περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποσημάτων. Th. p. 256. περὶ ἐμβολίων μηνῶν τε καὶ ἡμερῶν. Ptol. p. 63. Th. p. 140. ὑπὸ τῷ Ἰππάρχῳ τετηρημένα καὶ ἀναγεγραμμένα τῆς σελήνης πάροδοι. Ptol. p. 108. reprehenditur. Ptol. p. 133. Th. 138. 268. 375. 376. tantum Solis & Lunæ motus attendit, quinque planetarum ne suscepit quidem Ptol. 210.
- Instrumenta observandis sideribus. Ptol. pag. 17. (confer Proclum in ὑποτυπώσῃ Astronomicarum ὑποθέσεων.) 108. Anni ratio accurate observata ab Hipparcho ἐπὶ τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κειμένῳ χαλκῷ κλίμακῃ. Ptol. pag. 60. Astrolabium Ptol. p. 111. 167. 172. 211. 241. 245. 255. 260. 268. Th. 56. seq. & 131. seq. 166. 233. 361. 376. 386. seq. Instrumentum παρθλλακτικὸν μοιρογνωμόνιον. Ptol. 121. 122. Th. 257. ἐξ ὕδρευς ὠροσκοπίαι. Th. p. 82. 196. ejus descriptio. 261. Observatio facta ab Hipparcho διὰ τῷ τετραγώνῳ κανόνῳ δίοπτρον. Ptol. pag. 125.
- ▲ Mardocempadi anno secundo ad Hadriani XIX. sunt anni DCCCLIV. Ptol. pag. 100. ab anno primo Nabonassari ad annum secundum Mardocempadi, anni Ægyptiaci XXIV. p. 101.
- Mathematici Ptol. pag. 63. 210. 280. Th. p. 140. μαθηματικῶς, φυσικῶς &c. ἐπιβαλεῖν τῷ λόγῳ. Th. 133. εἰ πλεῖστοι τῶν παρατηρήντων τὰς ἐκλεπτικὰς σημασίας. 316.
- Menelaus Geometra Romæ sidera contemplatus primo anno Trajani (Nabonassari DCCCXLV.) Ptol. pag. 170. 171. ἐν τοῖς σφαιροκοῖς. Th. p. 77. 99. 203. 342. Menelai θεώρημα. 344.
- Meton. Vide supra in Euctemone.
- Ab initio Nabonassari τὰς παλαιὰς τηρήσεις ἔχομεν. Ptol. pag. 77. 81. 100. à primo anno Nabonassari ad mortem Alexandri M. Anni secundum Ægyptios CCCXXIV. Ptol. p. 79. à morte Alexandri ad Augusti Imperium anni CCXCIV. à primo anno Augusti ad XVII. Hadriani, CLXI. Ptol. pag. 79. Th. p. 180. A. primo Nabonassari anno computat alia Ptol. pag. 105. 106. 111. 125. 136. 141. 169. 170. 231. 232. 238. 244. 254. 262. 271. Th. 180. 181. 182. 183. 194. 195. 225. 228. 229. 231. 241. 255. 274. 277. 281. 282. 313. 324. 332. 395. 398. 399. 400.

Nicolaus Cabasila in librum III. pag. 131-194. CPoli scripsisse videtur ut colligo ex pag. 182. ubi meridiani Alexandriae differentiam à Meridiano Byzantii annotat.

Observationes ἀπλῆστεραι. Th. p.39.

Οἱ παλαιοί. Ptol. pag. 83. 209. 231. Th. pag. 216. οἱ παλαιότεροι μαθηματικοί. Th. pag. 140. 206. 235. 261. παχυμερετέρας κατεχρήσαντο επισκέψεσι. Th. pag. 195. αἱ πλείστα τῶν παλαιῶν τηρήσεις ἀνεξετάτως καὶ ἀκριβῶς γεγραμμένα. Th. 373. 375. Itaque παλαιότερα τὰς ἀκριβετέρας opponuntur, 380.

Pappus Alex. in librum quintum pag. 231-236. & 245. seq.

Parallelorum circularum per terrarum orbem descriptio. Ptol. p. 28. seq. (Latine apud Bedam libro de Natura rerum cap. 6. ex secundo libro Ptolemæi de magna operatione, quod Almagestum inscribitur, Tom. 2. Opp. pag. 38. seq.)

Οἱ γνησίως φιλοσοφῆσαντες. Th. pag. 1.

Plato Th. 372. ejus quinque πολυέδεα τεταγμένα χήματα. pag. 17.

Ptolemæus observationes suas ad meridianum Alexandriae Aegypti computat. Ptol. pag. 58. 79. 95. 111. 122. 123. 125. 141. 142. 157. 170. 171. Th. pag. 182. ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀσέρων ἐπιδείξομεν. Ptol. pag. 59. (respicit librum septimum magnæ Syntaxeos.) observationes accurate instituit æquinoctii anno XVII. Hadriani * p. 77. & anno III. Antonini (Pii) à morte Alexandri CCCCLXIII. 62. 72. Th. 167. Eclipses tres observavit Alexandriae, primam anno XVII. alteram XIX., tertiam XX. anno Hadriani. 98. inde emendandum pag. 102. τῷ ἢ ἔτι Ἀδριανῷ & scribendum τῷ 19. Alia observatio facta anno secundo Antonini, Ptol. 111. 167. ubi & plures fixarum observationes testatur se fecisse κατὰ δεξιὴν Ἀντωνίνου. Adde 172. 206. Th. 358. 384. 385. 386. 393. 399. Aliæ observationes XI. anno Hadriani Ptol. 263. XV. p. 245. Th. 403. XVII. Ptol. 255. 263. XVI. & XVIII. Ptol. 231. 233. 240. & XIX. pag. 233. 245. & XX. pag. 123. 263. Th. pag. 268. XXI. Ptol. 239. 240. 255. Th. 396. 397. & Antonini I. (Nabonassari DCCCCLXXXIV.) Ptol. 231. 233.

Ee

244.

* Male Domitiani in versione Trapezuntii.

Libri V. Pars 4.

242. 253. 255. 260. & II. pag. 234. 236. 241. 245. 251. 260. 268. Th. pag. 241. 353. 380. 403. III. Ptol. 240. IV. pag. 233. XIV. p. 239. (interpres rectius IV.) Præclare ait Astronomiæ (adde, cujuscunque Veritatis utilis) studiosos non modo operam debere impendere ut priorum inventa emendent ac perficiant, sed etiam libenter ferre nec turpe existimare ut ipsimet etiam vel à se vel ab aliis emendentur. Προσῆκει γὰρ τοῖς τῷ ὄντι Φιλαλήθως καὶ ζητητικῶς τῇ τοιαύτῃ θεωρίᾳ προσερχομένοις, μὴ πρὸς μόνον τὴν τῶν παλαιῶν ὑποθέσεων διάρῳσιν συγχρηῶσθαι, τῇ καινότητι τῶν ἐπὶ τὸ ἀδιστακτότερον εὐρισκομένων ἐφόδων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τῶν ἰδίων, ἀν' ἑαυτοῖς ἔχουσι, μηδὲ ἀίχρην ἡγήσασθαι μεγάλης τινὸς καὶ θείας ἕως τῆς ἐπαγγελίας, καὶ ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ μόνον ὑφ' αὐτῶν πῆς ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον τύχῃσι διορθώσεως. Ptol. 101. Breve nimis tempus esse à quo errantium stellarum observationes constas habeamus 209.

Ptolemæi Geographia. Th. pag. 23. respicitur pag. 81. 94. 280.

Φάσεις ἀπλανῶν. Th. 371.

ἐν τῷ πρώτῳ τῆς συντάξεως. Th. p. 98. ἐν τῷ πέμπτῳ. 132. &c. ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ τῶν μαθηματικῶν. 231. ἐν τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ τῆς βιβλίας, ἐν τῷ τετάρτῳ &c. 165. τῷ τρίτῳ θεωρηματι. 246. 256. 346. &c. Lunæ diametrum δι' ἀκριβεστέρων τηρήσεων καὶ χαλεπετέρων ἐφόδων καταλαμβάνομεν. Th. 227. προχειροτέραις καὶ σαφετέραις ἐφόδοις usus quam Hipparchus. 228.

Scholion insertum. Th. 312. Ζήτην τὸ ἐξῆς ἐν τοῖς σχολίοις. 423.

Syrus cui Ptolemæus magnam Syntaxin inscripsit. Ptol. pag. 1. 327.

Theo. ὡς ἐν ταῖς παρὰ Θεῶν ἐλημμέναις τηρήσεσιν εὐρομεν. Ptol. pag. 234. (Anno XIV. Hadriani.) ἐν ταῖς παρὰ Θεῶν τῶν μαθηματικῶν δοθείσαις ἡμῖν τηρήσεσιν (anno XII. & XIII. & XVI. Hadriani) Ptol. p. 239. παλαιὸς μαθηματικὸς ὃς ἐπὶ Ἀδριανῷ ἐποίησεν τὰς τηρήσεις. Th. 395. Mentio iterum 390. 396.

Theo junior testatur se in quintum librum scripsisse. Καθ' ἅπερ δέκνυται ἡμῖν καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ. Th. p. 28. εἰδείχθη ἡμῖν ἐν τοῖς ἐπάνω. 50. ἐπάνω ἐπὶ τῆς τῶν εὐθειῶν καταγραφῆς εἰδείκνυμεν. 69. ὡς ἐν τῷ δ' καὶ ἐν βιβλίῳ κατὰ τὰς οὐκείας τόπους ἀποδείξομεν. 81. εἰδείξαμεν ἐν τοῖς εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον. 81. 83. 110. πεπερασμένα γὰρ ἡμῖν τὸ τοιαῦτον ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ. 101. ἡμεῖς ἐν τοῖς

εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον ὑπομνήμασι. 316. ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τὴν
τῆ τοιαύτης λογικῆς λήψιν ἀπεδείκνυμεν. 305. ἐν τῷ γ' καὶ δ' βιβλίῳ
ἐδηλώμεν. 377. ἡ ἡμετέρα δι' Ἀλεξανδρείας οἰκησις. 105. 332. τοῖς
διδασκασίῳ ἡμῖν ἐπὶ τῆ εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον σφαιρικῆς θεωρήματι.
110. ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὴν σύνταξιν βιβλίων ἐδίδαξε Θεών. (Nic.
Cabasilain lib. 3.) p. 131. Terram æternam statuit Theop. p. 199.
ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐκλείψεων (ad lib. IV. Syntaxeos) διαληψόμεθα.
202. καθάπερ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ ἐπὶ τῆς ἡλιακῆς ἀνωμαλίας
ἀπεδείκνυμεν. 206. 220. ἐδείξαμεν ἐν τοῖς εἰς τὸ τρίτον βιβλίον Χο-
λίοις. 296. ἐν τῷ γ' βιβλίῳ διεξήλθομεν. 379. 382. ἐν τῷ πέμπτῳ
βιβλίῳ ἐδηλώμεν. 387. δέδεικται ὑφ' ἡμῶν ἐν τῷ εἰς τὸ τέταρτον βι-
βλίον σχολίῳ 258. δέδεικται ἡμῖν εἰς τὸ ἑβδόμῳ βιβλίῳ. 285. δέδεικται
ἡμῖν ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν στοιχείων (Euclidis) πρὸς τῷ τέλει τῆς ἑκτῆς
βιβλίας. Th. pag. 50. Observationis à se factæ Alexandria Anno
LXXXI. Diocletiani (Nabonassari MCXII.) meminit 284.
319. 332.

Theodosii Sphærica. Th. pag. 37. σφαιρικὸν θεωρήμα. 71. δέδεικται ὑφ'
τῆς ἐν τῷ ἡ' θεωρήματι τῆς δευτέρας τῶν σφαιρικῶν. 86. καθάπερ
ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σφαιρικῶν εἰδείχθη. 92. 99. 104.

Timocharis. Ptol. p. 164. 166. 168. 169. Th. 356. Supra in Aristyllo.
Ejus observationes non dignæ fide, utpote ὀλοχερῶς ἐλημμένααι.
Ptol. pag. 168. observationes instituit Alexandria anno XLVII
primæ periodi sive ἐκαταεβδομηκονταετηρίδος Calippicæ. (Na-
bonassari CCCCLXV.) Ptol. p. 169. & anno XXXVI. Periodi 1.
Calippicæ, Nabonassari CCCCLIV. pag. 170. 171. & anno pe-
riodi primæ Calippicæ XLVIII. Nabonassari CCCCLXVI. p. 170.
Anno XIII. Philadelphi, Nabonassari CCCCLXXVI. Ptol. pag.
242. Th. 399. 400.

Zenodorus ἐν τῷ περὶ ἰσομέτρων ἡμεμάτων. Th. pag. 11.

X. HYPATIAM Theonis filiam, à Patre edoctam li-
cet, atque eruditissimam, paucis perstringere satis fuerit, quoniam
diligentius de illa jam dixerunt viri clarissimi i) & nihil ex ejus
scriptis ætatem tulit, Unicam enim quam sub ejus ferunt nomine

E e 2

ver-

i) De Hypatia videndus in primis Tillemontius Tom. 14. memor. Eccles. pag. 274.
seq. Jac. Gothofredus ad Philostorgii VIII. 9. Valesius ad Socratis VII. 15. Meur-

versam latine *Epistola* k) brevis ad *Cyrrillum Alex.* pro supposititia habetur non sine certissima ratione. Philosophiam docuit, & mathemata, l) *Isidori* Philosophi conjux, m) sed ita ut conjugii usu abstineret. Insano plebis Alexandrinæ tumultu, præfecti Alexandrini Orestis cum Cyrillo inimicitias n) Hypatiæ imputantis,

Bus ad Hesychium illustrem pag. 209. & Egidius Menagius in Historia mulierum Philosopharum, qui tamen fallitur cum pag. 56. putat in Salmatii Epistola Observationibus ad jus Atticum & Romanum errore typographico vel memorie lapsu Hippiam pro Hypatia appellari. Nam utique de Hippia Sophista non de Hypatia ibi Salmatius loquitur, respicitque ad ea quæ de Hippia nullum genus artis vel opificii inexpertum relinquentem narrat Apulejus in floridis. Præterea Rev. D. Jo. Andreæ Schmidius diatribam de Hipparcho, duobus Theonibus atque Hypatia vulgavit Jenæ 1691. 4.

k) Epistola illa exstat in Synodico contra tragediam Irenzi, quod post Christianum Lupum edidit Stephanus Baluzius in Tom. 1. Concilior. pag. 926 & Jo. Garnelius in Auctario Theodoretii pag. 673. Epistolam integram etiam exhibet Menagius, qui eam Hypatiæ nomen mentiri non dubitat, quemadmodum nec Tillemontius Tom. 14. Memor Eccles. pag. 606.

l) Socrates VII. 15. de Hypatia: Ἐπὶ τοσούτοις πρῆβη παιδείας, ὡς ὑπερακοντίσαι τὴς κατ' αὐτὴν φιλοσοφίας, τὴν δὲ Πλατωνικὴν ἀπὸ Πλωτίνου καταγομένην διατριβὴν διαδέξασθαι, καὶ πάντα τὰ φιλοσόφα μαθήματα τοῖς βυλομένοις ἐκτίθεσθαι. Διὸ καὶ οἱ πανταχόθεν φιλοσοφεῖν βυλομένοι κατέτρεχον παρ' αὐτὴν &c. Eadem ex Socrate Hist. Tripartita XI. 12. & Nicephorus XIV. 16. Philostorgius VIII. 9. παρὰ τῷ πατρὶ ἐξασκῆσαι τὰ μαθήματα, πολλῶ δὲ κρείττω γενέσθαι τῷ διδασκάλῳ, καὶ μάλιστα περὶ τὴν ἀστροθεαμονα τέχνην, καὶ καθηγέσθαι δὲ πολλῶν ἐν τοῖς μαθήμασι. Svidas: τὴν φύσιν γενναυτέρω τῷ πατρὶ ὄσα, ἐκ ἠρκέσθη τοῖς ὑπὸ τῶν μαθημάτων παιδευμασιν ὑπὸ τῷ πατρὶ, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφίας ἡ ψατο ἄλλης ἐκ ἀγεννως περιβαλλομένη γὰρ τριβωνα ἡ γυνὴ καὶ διὰ μέση τῷ ἀστροπαιμένη τὰς προέδους, ἐξηγέτο δημοσίᾳ τοῖς ἀκροῶσθαι βυλομένοις ἢ τὸν Πλάτωνα, ἢ τὸν Ἀριστοτέλην, ἢ τὰ ἄλλα ὅτι δὴ τῶν φιλοσοφῶν. E discipulis Hypatiæ fuit *Synesius*, qui eam magnis laudibus Epist. 16. 135. 153. Vide & Epistolam 15. ubi hydroscopium ab ea mitti sibi perit, & 33. 80. 124. & 10. ubi per eam condiscipulos quondam suos, τῶς μακαριωτάτης ἱταρίας salutem ex quibus Epist. 16. nominat *Theopitum* & *Athanasium*, ipsam Hypatiam διδάσκαλον appellans.

m) Svidas in *Ἑπατία* ex vita *Isidori* à Damascio scripta.

n) Vide Valefium ad Socratem pag. 86. Gothofredum ad Philostorgium pag. 339. Minus est credibile quod scribit Hesychius Illustris & ex eo Svidas tam gravia illam esse passam διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν σοφίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ περὶ ἀστρονομίας. Vel quod Philostorgius, διασπαδῆναι τὸ γυναικὶν ὑπὸ τῶν τὸ ὁμοῦσιον προσβυόντων. Veriora videntur quæ Socrates atque ex Damascio idem Svidas tulit.

tis. detracta de curru & misere obtruncata est A. C. 415, (non 406. ut Theophanes) quarto anno Episcopatus Cyrilli, & annis adeo 21. anteqvam Nestorius in exilium pelleretur, cujus in illa supposititia epistola fit mentio.

Scripta Hypatiæ, quæ universa interciderunt, Svidas commemorat hæc tria:

Ἑπόμνημα εἰς Διόφαντον, *commentarium in Diophantum*, cujus Arithmeticum opus adhuc habemus, & de quo dixi libro 4 cap. 2.

Ἀστρονομικὸν κανόνα. *Canonem Astronomicum.*

Εἰς τὰ Κωνικὰ Ἀπολλωνίῃς ὑπόμνημα. *Commentarium in Conica Apollonii Pergæi*, de quibus dixi lib. 3. cap. 22.

Ita distinguendus & intelligendus Svidæ locus, qui in editis male habetur. Neque placet Clariss. Kusteri lectio: ὑπόμνημα εἰς Διοφάντην ἀστρονομικὸν κανόνα. Nam inter Astronomos nunquam celebris fuit Diophantus, ἀλφα Arithmeticorum.

Proverbium ἱπατία ἄλλη pro docta & singularis ingenii fœmina occurrit apud Nicephorum Gregoram VIII. 5. Hist. Epigramma vetus ineditum in Hypatiæ laudem afferri ad Philostorgium scribit Menagius, sed non aliud à Gothofredo producitur quam quod ipse ex lib. 1. Anthologiæ cap. 76. pag. 159. edit. Wechel. adscripsit, & Gothofredus præter rem appellat ἀνένδοτον, male, etiam pro τῶν λόγων εὐμορφία, quomodo & meus Codex MS. Anthologiæ membranaceus exhibet, legens εὐφημία vel εὐφορβία.

XI. SYNESIUS Cyrenæus a) ex nobili familia, ingenium felix tum in patria tum Alexandriæ, ubi Hypatiam audivit, doctrina omnifaria ita excoluit, ut eloquentiæ Græciqve carminis laude valeret, & disciplinarum omnium ac Philosophiæ (Platonici præsertim) apprime peritus, esset. Etiam cum laude jampridem legatione ad Imp. Arcadium A. C. 397. Patriæ nomine functus fuerat, quando Theophili Archi Ep. Alexandrini b) svasu baptis-

Ee 3 mum

a) Diligentissime de Synesii vita & fatis studiisque Tillemontius Tom. 12. memor. Ecclesiast. p. 499 seq.

b) Theophilus in Episcopatu Alexandrino A. C. 385. successit Timotheo, defunctusque A. 412. successorem habuit Cyrillum Alex. Ad hunc Theophilum plures Synesii Epistolæ.

num suscepit, Christianaq; amplexus sacra & ab eodem Theophilo A. C. 410. licet invitus * Episcopus ordinatus est (non Cyrenes c) ut Photius Cod. 26. scribit) sed Ptolemaidis quæ Libyæ Cyrenaicæ sive ut tunc appellabatur Pentapoleos metropolis fuit. Noluit tamen uxorem dimittere, d) & resurrectionem futuram corporis ** persuadere sibi non posse professus est, quam postea demum Episcopus e) agnovit. Etiam Evagrium Philosophum ab Ethnica superstitione ad Christi nomen perductum à Synesio legas in Joh. Moschi prato c. 195. Qvamdiu vixerit, non adeo accurate licet definire, licet ultra annum 430. non produxisse vitam constat vel ex eo, quod Buoptius, frater minor natus Synesii & successor Episcopus Ptolemaidis Concilio Ephesino A. C. 431. interfuit. Scripta ejus si evolvas, non ab re factum videbis, quod à Casaubono f) *suavissimus* dicitur *Philosophus*, & *piarum delictum Musarum*. Ab Heinio g) *antiquarum elegantiarum magnus imitator*: à Caussino h) denique *qui Platonem, Demosthenem, Pindarum Christiano ore loquentes inducit*.

Gesnerus in Bibliotheca pag. 606. b. allatis Ludovici Vivis verbis: *Philostatus floridus ac pistoratus: dilucidus magis & simplex Libanius: Ex nostris Synesius elaboratus, & translationibus paullo obscurioribus frequens*. Subjungit: *quasi vero Latine scripserit Synesius*. At Vives *nostros* non Latinos hic appellat, verum Christianos.

XVII. Scripta ejus, quæ exstant, hæc sunt:

I. *Εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀρκάδιον πρὸς βασιλείας* pag. 1-32. *de regno bene gerendo ad Arcadium Imperatorem*; unde viginti annos natum, biennio post Theodosium magnum ipsius Parentem extinctum dicta.

Oratio

* Vide Lucæ Holstenii diff. 3. Evagrio Valefii subjectam quæ est de Synesio & fuga Episcopatus. Antonium Pagi in Critica Baroniana ad A. C. 410. n. 34.

c) Blondellus de Episcopis & presb. pag. 68. Tillemontius Tom. 12. memor. p. 516.

d) Synes. Epist. 105. pag. 248. seq.

** De animæ immortalitate atque *ὡς μετὰ μολῶς* Hymn. 3. vers. 286. persuasus, ut Platonicus existimavit corpus carceris modo illi, quæ pridem prætexerit in penam datum esse, adeoque per mortem ab illo animum iterum liberari.

e) Evagrius lib. 1. cap. 15. Photius Cod. 26. Nicephorus XIV. 55. Rev. D. Martini Chladenii diff. quæ Synesii *Θεολογούμενα*, Witeberg. 1713. & Exercitatio Petri Adolphi Boylen, quæ *Φιλοσοφούμενα* Synesii attinguntur, prodiit Halæ Sax. 1714. 4. f) Casaub. præf. ad Epistolam Greg. Nysseni.

g) Heinsius pag. 16. ad Hesiodum. h) Caussin. III. 14. de eloq. sacra & profana.

Oratio CPoli circa A. C. 397. a) cum (necdum Episcopus) Cyrenis missus esset ad coronæ aureæ munus illi offerendum. *Εμὲ σοὶ πέμπει Κυρήνη· σὺ φανώσασθαι χρυσῶ μὲν τὴν κεφαλὴν, φιλοσοφία δὲ ψυχὴν,* inquit pag. 2. Scythas h. e. Gothos removendos & Senatu dignitatibus, castris, domibus arcendos monet p. 22. seq. nec obscure perstringit Rufinum illis indulgentem pag. 24. & eos à Theodosio in belliac civitatis societatem receptos dolet *τὰς παλαμναίους Ῥωμαίωνας, πεφες Ῥωμαίου Ἰμπερίου* p. 25. Meminit hujus scripti Synesiani Photius Cod. 26. & Nicephorus XIV. 55. qui perperam tradit Theodosio juniore dicatam esse. Idem error Evagrii lib. 1. c. 15. nisi *πρὸς Φωνητικὸς πρὸς Θεοδοσίον* illi memoratus alius sit jam deperditus, ac per Theodosium Theodosius Magnus ab eo intelligatur.

Ante *Cornarium Petaviumque* Latine vertit *Joach. Camerarius* additis notis & præmissa de Synesio narratione. Lipsiæ 1555. 8. Francof. 1583. 8.

Joannes Zamolcius.

Gallice *Daniel d'Ange*, Græcæ Linguae Professor, Paris. 1555. 8.

2. *Δίον, ἡ περὶ τῆς καθ' ἑαυτὸν διαγωγῆς.* pag. 35-62. *Dio* sive *de suo ipsius instituto*, qui Dionis Chrysostomi exemplo pro Sophista Philosophus esse & solidæ omnis eruditionis sectator elegit. Estque hic liber scriptus circa A. C. 404. non diu post initum connubium, * insignis quædam liberalis doctrinæ ac Philosophiæ commendatio ac disertæ, cujus facit mentionem Synesius Epist. 153. ubi invidis & velut inutilium rerum studiis occupatum calumniantibus hoc scriptum se opposuisse testatur. Docet autem Synesius frustra ad Philosophiam aspirare rudes bonarum disciplinarum, *οἳ γὰρ τοὶ πρῶτον ἀποδύνασι τὴν ἀγροικίαν, καὶ τὰ μικρὰ ἐπισωπτεύουσι πρὸ τῶν μεγάλων, καὶ χορεύουσι πρὶν δαδελῆσαι, καὶ δαδελῆσαι πρὶν ἱεροφαντῆσαι.* pag. 52. Sophista ipsi est *ὁ δόξαν ἀντ' ἀληθείας ἐργαζόμενος*. pag. 55. Hoc scriptum ad filium suum direxit Pater, quem proximo anno nasciturum & cujus spem sibi à DEO factam ait pag. 41. 58. quemque alloquitur pag. 59. & 61. Cum *Dionysii Petavii* b) versione, qui post *Cornarium* vertit, præmittitur dissertationibus Dionis Chrysostomi Græce

a) Vide Jac. Gothofredum ad legem *quisquis* pag. 77. seq. & Tillemontium Tom. 12. memor pag. 509.

* Tillemont. pag. 512. 513.

b) Morellus *Dionysium Patrum* appellat pro *Petavio*.

Græce & Latine editus à Fed. Morello Paris. 1604. fol. Hunc veluti gustum interpretationis suæ Synesianæ præmissum ad literatorum hominum palatum fuisse scribit Petavius in præf. ad Synesium, editum demum integrum Græce ac Latine A. 1612.

3. Φαλάκρας ἐγκώμιον, pag. 63-87. *Encomium calvoii* sive ut pag. 67. ipse argumentum illius exponit, *viro calvo* c) *περηναῖον* esse *erubescendum*. Oratio ingenii ac doctrinæ picta luminibus, a calvo d) scripta, oppositaque κόμης ἐγκωμίων quod Dio Chrysostomus scripserat, sed hodie desideramus. Méminit illius præter Svidam & Synesium (qui plura ex eadem confutaturus repetit) Joannes Tzetzes Chiliad. XI. 725.

ὡς ὕστερον Συνέσιϑ ἐγκώμιον Φαλάκρας
ἀνδ' ὠντορ ὁ χρυσόσομϑ ὁ Περσσεύς ὁ Δίων
πολὺ τελῶν παλαιότερϑ αὐτῆ τῇ Συνεσίῳ
ῥητορικῶς συνέγραψεν ψόγον κατὰ Φαλάκρας.

Latine vertit ante Cornarium ac Petavium Joannes Phreæ Britannus, quæ versio cum scholiis *Beati Rhenani* subjecta Erasmi Morizæ, excusæ Basil. 1519. 4. 1521. 8. 1551. 8. Exstat & Græce, subjuncta Phreæ interpretatione in Casparis Dornavii amphitheatro sapientiæ Socraticæ jocoseriæ Tom. 1. pag. 281. seq.

4. Ἀγύπτιαϑ, ἡ περὶ προνοίας pag. 88-119. *Aegyptius hoc est de providentia* liber in duas sectiones divisus, sive ut Nicephorus XIV. 55. duo libri, atque ut in *προθεωρία* f) notatum est scripti de Tauri filiis. A. C. 400. & 401. Estque ænigmatica descriptio calamitatis publicæ

c) *Φαλακρόν ἄνδρα*. Petavius *homini calvo* reddit, sed virum de industria posuit Synesius, quoniam Dio contra quem disputat conatus erat demonstrare viros potius quam fœminas decere comam. Vide pag. 83.

d) Vide pag. 66. e) Confer Bælii Lexicon. Tom. 3. pag. 241.

f) *Γέγραπται μὲν ἐπὶ τοῖς Τάυρι παισὶ καὶ τότε πρῶτον μέρϑ τὸ μέχρι τῇ κατὰ τὸν Λύκον ἀνιγματοϑ* (pag. 115.) *ἀνεγνώσθῃ, καδ' ὃν μάλιστ' αἰσὶν ὁ χείρων ἐκράτει τῇ σάσει περιγενομένϑ*. Προσυφάνθη δὲ τὸ ἐπόμενον μετὰ τὴν καθόδον &c. - - *πραττομένης ἔν ἡδὴ τῆς τυραννικῆς καθαιρέσεως, συμπεροήλθεν ὁ λόγϑ τοῖς πράγμασιν*. Per Olirin intelligitur *Aurelianus* Tauri præfecti F. in Consulatu A. C. 400. Gainæ prælatus. Per Typhonem *Onimas*, qui Gothiis suis unice favit, & seditione (de qua Zosimus lib. V. c. 19.) excitata Aurelianus exilio affecit, non diu post cum magna gloria iterum revocatum, ut narrat Socrates VI. 6. Tauri præfecti mentio apud Ammianum Marcellinum XXII. 3.

blicæ illorum temporum, quæ exponitur sub velamine fabulæ Ægyptiæ de, Osiride ac Typhone fratribus contrarii ingenii, atque quomodo in hujusmodi casibus accusanda providentia non sit, demonstratur, quæ de re vide pag. 102. 116. 120. 125. λόγον θαυμάσιον Svidas appellat, meminit & Photius Cod. 26. Ante *Cornarium* ac *Petavium* vertit *Esromus Rudingerus*, Basil. 1556. 8. additis etiam notis.

5. Ὁμιλία, pag. 130. 131. *Homilia* brevis quæ incipit: & θήσομαι τὴν πανήγυριν ἀφώνον, dicta in festali panegyri, monens dies festos sobrie & pie obeundos, & allegorica explicatione illustrans locum Psalmi LXXV. 8. ποτήριον ἐν χειρὶ Κυρίου, εἶνα ἀκράτε πληρῆς &c. Novum & Vetus inter se Testamentum conferens, docet unum eundemque Spiritum & per Prophetas & per Apostolos locutum esse: sed instar periti pictoris primum quæ vellet adumbrasse, deinde accurate descripsisse & elaborasse. ἐν γὰρ ἐπνευσε Πνεῦμα καὶ εἰς Προφήτην, καὶ εἰς Ἀπόστολον. Καὶ κατὰ τὰς ἀγαθὰς ζωγραφὰς πάσαι μὲν εὐκταγράφην, ἔπειτα μόντοι διηκρίβωσι τὰ μέλη τῆς γνώσεως. Negat quoque styli minutias captare vel curare in scriptoribus sacris Spiritum S. ἔδεν μέλει τῷ Θεῷ θεοφορήτε λέξεως. Πνεῦμα θεῶν ὑπερὸν μικρολογίαν συγγραφικὴν. Fallitur Clariss. Caveus, qui *Homiliam* in Psalmum LXXIV. scribit in postrema editione accessisse. Nam hæc ipsa est, quæ in omnibus tribus Anni 1612. 1631. 1640. Græco-latinis legitur. Etiam in Græca Turnebi A. 1553. & in Jani Cornarii Latina A. 1560.

6. Περὶ ἐνυπνίων pag. 132-158. *De insomniis* liber, quem Epist. 154. ad Hypatiam mittens, his verbis describit: θάτερον δὲ ὁ Θεὸς καὶ ἐπέταξεν καὶ ἀνέκρινεν, ὃ τῇ φανταστικῇ φύσει χαλεπήσειον ἀνατέθειται, ἔσκειπται δὲ ἐν αὐτῷ περὶ τῆς εἰδωλικῆς ἀπάσης ψυχῆς. καὶ ἕτερα ἅτλα προκεχείρισται δόγματα τῶν ἔπω φιλοσοφούντων Ἑλλήσι. Meminit Nicephorus XIV. 55. Ab Ethnico adhuc scriptum esse nec negaverim cum præstantissimo Caveo, nec cum aliis viris doctis præfractæ
Ff affir-

Sulpicius Severum lib. 2. cap. 56. &c. Consulatum gessit A.C. 361. Hujus filius fuit ille Aurelianus, qui & ipse filium, habuit, Taurum nomine, quem τὰς ἀγαθὰς Ῥωμαίων ἐλπίδας appellat Synesius Epist. 31. Προνόιας Divinæ meminit in Epistola ad Aurelianium 34.

affirmaverim, licet in hanc sententiam animus magis inclinet, atque id à Nicephoro Gregora etiam videatur probari, qui hunc librum Græco commentario illustravit inscripsitque Magno Logothetæ, ut è MSS. Regiis Clariss. Boivinus observavit. Commentarius ille in Petaviana Synesii editione exstat pag.349-247. cum latina versione Antonii Picbonii, Paris. 1586. 8. pridem edita & ibid. 1601. 8. à Fed. Morello recognita. Sed in limine Nicephorus ille male vocatur Patriarcha CPolitanus, cum privatam vitam vixerit & in monasterio consenuerit, defunctus A. C. 1359. ut notare me memini lib. 5. c. 5. pag.300. Synesii liber MS. in Bibl. Coisliniana pag. 228. Græce lucem viderat Venetiis 1518. 8. apud Aldum, una cum Artemidoro. Inde cum Gregoræ commentario Græce vulgavit Turnebus inter Synesii opera Paris. 1553. fol. Latine Synesium de insomniis ante Cornarium, Petaviumque vertit A. 1489. Marsilius Ficinus dicavitque Petro Medici, recusum Venet. 1497. 1516. fol. & cum Augerii Ferrerii Tolosatis libello ejusdem argumenti Lugd. 1541. forma minore, & inter Ficini opera Tom.2. pag.919. Paris. 1641. fol. *Praeter ceteros adhortatus est, non quicquam scripsit in arte (somniaorum interpretandorum) ad illius studium Synesius: ob quam etiam nos Synesiorum somniorum interpretationem appellavimus.* Hæc Hieronymus Cardanus in limine somniorum Synesiorum, quæ libris quatuor edidit Basil. 1562. 4. reculis Tomo V. Operum Cardani, Lugd. 1663. fol.

7. Ἐπιστολαί. Pag. 159 - 294. *Epistola CLV.* licet enim in enumeratione singularum numerus 101. omisus, vicissim 129. bis positus est. Plures legisse videtur Nicephorus, nam inter Synesii scripta primo loco memorat Ἐπιστολῶν βιβλίον, ἅπερ εἰσὶ πρὸς τοῖς ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα, *Epistolas ad CLX.* Etiam Photius Cod.26. meminit Epistolæ ad Theophilum Alex. quæ hodie non exstat. Κομψῶς καὶ λογίως μετὰ τὴν ἱερωσύνην πεποιημένας, hoc est jam scriptas ab Episcopo notat Evagrius lib.1. c. 15. & ex eo Nicephorus Svidas θαυματούμενας celebrat, & Photius Cod.26. ait eas χάριτος καὶ ἡδονῆς ἀποσάξεν μετὰ τῆς ἐν τοῖς νοήμασιν ἰσχύος καὶ πυκνότητος. Græce primum una cum aliis Græcorum Epistolis * edidit Aldus, Venet. 1499. 4. Deinde Turnebus cum aliis Synesii scriptis Paris. 1553. fol. Latine itidem inter Synesii opera Janus Cornarius vulgavit. Basil. 1560. Separatim cum sua versione Thomas Naogeorgus Straubingensis, quem non raro gra-

Vide supra lib.2. cap.10.

graviter labi notavit Meursius glossario Græcobarbaro in *ῥητορίᾳ*. Hinc cum versione & animadversionibus *Hadr. Turnebi*, qui publicis prælectionibus eas Parisiis est interpretatus, notisque *Francisci Portii*, edente Fed. Morello prodire Paris. 1605. 8. Exstant & in Collectione Epistolarum Græcarum cum Latina versione excusa Genev. 1606. fol. pag. 169. Incipit: *Liberos ego genui orationes*. At Nao-georgianæ versionis hoc est exordium: *Pueros ego genui libros*. Petavianæ vero: *Filius ego libros sustuli*. Expositionem MS. *Matthæi Camariotæ* in Synesii Epistolas memorat Allatius diatriba de Georgiis pag. 398. Epistolarum ipsarum Codicem MS. insignem servat in patria mea Lipsiæ Bibliotheca Paulina, ex quo non paucis locis Petavianam editionem posse emendari monuit me, qui ante multos annos contulit Nobilissimus Vir, Jo. Fridericus Fellerus. Ex eodem Codice cum voluptate intellexi novam editionem parare Rev. D. *Christianum Fridericum Barnerum*, Græcarum tunc literarum, hodie S. Theologiæ in Academia Lipsiensi Professore dignissimum. Hic ordinem quoque temporum ** quo scriptæ à Synesio sunt, restituet, qui in vulgatis libris est ut in omnibus fere Epistolarum veterum *συναγωγῆς*, admodum perturbatus. Synesii Epistolæ quædam breviores editæ Græce Paris. 1577. & 1581. 8. una cum aliis aliorum, seligente ea in tironum usus H. Stephano. Latine ex *Petrì Nannii* versione Epistolæ Synesii undecim exstant in farragine Epistolarum Laconicarum Gilberti Cognati, Basil. 1654. 12. Denique *Epistola ad Orum*, quam cum *Ægyptio* sive libro de providentia Græce & Latine ibid. 1656. 8. vulgavit *Esromus Rudingerus*, in editionibus operum Synesii, etiam Petaviana incassum, quæritur. In Codice Bibliothecæ Mantuanæ Epistolas Synesii ad CLVII. numerari, adeoque binas esse plures quam in editis, colligas ex Clariss. Montfauconi *Itinere Italico* p. 32. licet XXX. primores ibi desiderantur.

8. *ὁμιλία* pag. 295. 296. brevis *Homilia* dicta in *pervigilio Natalis Domini*. Incipit: *νύξ ἱερὰ φῶς ἐνεγκύβια*. Vertit *Federicus Morellus*, qui Græce & Latine ediderat Paris. 1601. 8. ejusque versionem Petavius servavit. Ante Morellum Græce & Latine ediderat *Guil. Canterus* Basil. 1567. 8. apud Oporin.

Ff 2

9. Ka-

** Confer V. C. Christfridi Wächeleri Epistolam insertam *Actis Eruditor.* A. 1710. pag. 482. & Tillemont, in *Vita Synesii*, Tom. 12. memor.

9. Κατάσασις ἐξηδεύσα ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν βαρβάρων ἐφόδῳ, ἡγεμονέοντι Γενναδίου καὶ Δεσπότης ὄντι Ἰννοκεντίῳ. pag. 298-303. *Concio dicta* A. C. 412. * -in maximam barbarorum excursionem Hunnigardorum, Marcomannorum, Aulurianorum viciniam Pentapolitanam, vastantium, praefecto Gennadio ac Duce Innocentio. Græce ex Papyrii Massoni codice edidit Fed. Morellus Paris. 1595. 1601. 8. Latine vertit Petavius. Græce recudendam dedit Rev. D. Christianus Fridricus Bœrnerus, laudatus mihi paullo ante, qui prælectionibus publicis adhuc ineditis illustravit A. 1711. 8. Primus Græce & Latine vulgaverat Guil. Canterus Basil. 1567. 8.

10. Κατάσασις. *Concio in laudem Anysii Libyæ præfecti* ** pag. 304. 305. Edidit Græce & Latine Fed. Morellus. Paris. 1601. 8. Verterat Petrus Morellus Turonensis, sed quod nonnullis in locis, inquit Petavius, penitus hallucinatus esset, malui interpretari ipse, quam alterius opera interpolator videri. Ante Morellum Guil. Canterus Græce & Latine edidit Basil. 1567. 8.

11. Πρὸς Ποσειδίον ὑπὲρ τῶν δώρων λόγος pag. 306-312. *de dono Astrolabii* dissertatio ad *Peonium* Imperatori Arcadio charum scripta, circa A. C. 399. cum legatus patriæ causa CPoli Synesius versaretur, ut ipse docet Epist. 153. ad Hypatiam. Προσέδηκα τὸν πρὸς τὰ δώρα πάλαι γερόμενον ἐν τῷ καιρῷ τῆς πρεσβείας πρὸς ἄνδρα παρὰ βασιλεῖς δυναστεύοντα. Καί, ἡ τῶν λόγων τε καὶ τῶν δώρων πεντάπολις ὥναρ. *Ex oratione & ex dono fructus non omnino nullus ad Pentapolin redundavit.* Ediderat Græce cum versione sua (quam Petavius etiam servavit) Fed. Morellus Paris. 1601. 1604. 8. & ante Morellum Guil. Canterus itemdem Græce & Lat. 1567. 8. Meminit Nicephorus XIV. 55.

12. Ὕμνοι, *Hymni decem* p. 313-348. Lyrico carminis genere. Ex his quatuor priores non crediderim scriptos à Synesio nondum Christiano, † licet ita sentit Henricus Dodvvellus de jure Laicorum facer-

* Tillemont, Tom. 12. pag. 550. ** De hoc idem pag. 547. seq.

† Sane in primis etiam Hymnis SS. Trinitatem Christiano more celebrare videtur. Vide Hymn. 1. vers. 65. seq. Hymn. 2. vers. 25. seq. Hymn. 3. vers. 201. seq. præcipue vers. 222. seq. 400. seq. Hymn. 4. vers. 75. & 87. seq. 110. 117. seq. 130. seq. 164. 221. Nimirum Christianis dogmatis imbutum jam, ac de illis etiam persuasum, sed nondum baptizatum nedum Episcopum, CPoli reversum se composuisse illos hymnos, cum per triennium pro Patriæ salute ibi in aula Arcadii vigilasset, satis perspicue innuit hymno III. vers. 430.

Χρὶς

sacerdotali §. 10. pag. 287. In cæteris totam Valentinianorum Matæologiam ad orthodoxam Theologiam Christianam aptasse arguit Jo. Ernestus Grabe notis ad S. Irenæum pag. 7. Confer alia quæ in illis licet alioqui pulcherrimis notat Tillemontius Tom. 12. pag. 507. Primus Græce edidit & Latino reddidit carmine Guil. Canterus & cum superioribus quatuor opusculis dicavit Jo. Vincentio Pinello Basil. 1567. 8. Deinde Henricus Stephanus cum prolaria *Francisci Porti* versione publicavit Paris. 1568. forma minore. Prodiere etiam Græce cum versione ad calcem subjecta Paris. 1570. 8. Ut editiones Græco-latinas Lugdunensem, & notis Collegii S. I. auctam Turnonensem A. 1603. forma minore, omittam. Ex Canteriana editione recusi Græce sunt Romæ 1590. 8. apud Franciscum Zannettum, sedente Hieronymo Brunello S. I. & ibid. 1599. 8. ad calcem selectorum Nazianzeni Carminum & Georgii Pisidæ Hexaëmeri sub falso Cyrilli Alex. nomine editi. Ex editione H. Stephani prælis Græce iterum subji-ciendos curavit Jo. Caselius Rostoch. 1586. 8. cum quibusdam Nazianzeni odis, & hymno Clementis Alexandrini. Cum Latina versione (eadem quæ in Petavianis editionibus legitur) extant in Corpore poetarum Græcorum, Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum, quod Græce & Latine vulgavit Jac. Lectius Genev. 1614. fol. T. 2. pag. 162. *Infinita sunt quæ peccat Petavius in Synesio vertendo, præsertim in hymnis*, inquit Jac. Vinderus libro de vita functorum statu pag. 42. qui de iisdem illustrandis cogitavit. Gallicis versibus pridem reddidit *Jacobus de Courtin*, Paris. 1581. 12. Synesii *πρὸς Θεὸν ὕμνος εὐτόνως αὐτῷ πεποιημένος* laudat Nicephorus XIV. 55.

Ff 3

XIV.

χρέος ἐκ Θρήνης
Ἰνὰ τὸν τρίετιν
ᾠκησά αὐγυιᾶν
παρ' ἀνακτόριον
γάσας μέλαθρον.
ἔτλαν δὲ πόνης
πολυδακρύτους
ᾠμοῖσι φέρων
Ματτέρα πατρίαν.

*Votum debitum e Thracia
ubi per triennium
habitavi, in vicinia
regiarum
terra adium:
nullique labores,
nulli cruciatus
valde lacrymabiles
humeris ferens
matrem patriam.*

XIII. *Index eorum ad quos scribit Synesius.*

- A** Nastasio. Epist. 22. 43. 46. 79. τῷ ὑδροκαμήτῃ. 121. (al. Ἀθανασίῳ ὑδρομύτῃ.)
 Κατὰ Ἀνδρονίκου. 57. 58. Confer Tillemont. Tom. XII. memor.
 Eccles. pag. 531. sqq.
- Anytio 6. 14. 37. 59. 77. 78. 93.
 Asclepiodoto. 126.
 Athanasio 121. leg. Anastasio.
 Aureliano. 31. 34. 38.
 Auxentio. 60. 116.
 Chrysæ, χρυσῇ. 82.
 Cledonio. 42.
 Constanti 27.
 Cyrillo. 12.
 Diogeni. 20. 23.
 Domitiano Scholastico. 154. 155.
 Duci, τῷ ἡγεμόνι. 21. 62.
 Ad Episcopos 58. 72.
 Ad Episcopum, quod Arian dogma non probaret, pulsum Episcopatu. 128.
 Ἐταίρῳ. 41.
 Euoptio fratri. 3. 4. 8. 18. 32. 35. 36. 38. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 65.
 81. 83. 84. 85. 86. 88. 91. 94. 104. 105. * 106. 107. 108. 109.
 110. 113. 114. 120. 122. 125. 127. 131. 134. 135. (Hic Evoptius
 frater Synesii junior in Episcopatu Ptolemaidis ei successit, at-
 que Concilio Ephesino A. C. 431. interfuit.)
 Heliodoro 17. 25. 117.
 Herculiano. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145.
 Herodi 19. (cognatum suum vocat Epist. 38.)
 Hesychio. 92.
 Hypatiæ τῇ φιλοσόφῳ. 10. 15. 16. 33. 80. 124. 153. Hæc postrema re-
 spicitur à Nicephoro Gregora præf. ad librum de insomniis, ubi
 Synesii ad Hypatiam scribentis meminit.
 Joannis 2. 44. 63. 64. 146.
 Martyrio. 19.

Nican-

* Epistolam 105. Nicephorus Historiæ suæ XIV. 55. inseruit.

Nicandro. Epist. 1. 75.

Olympio 45. 95. 96. 97. 98. 132. 147. 148.

Ad Orum Epistola edita ab Esromo Rudingero Basil. 1556. 8.

Pentadio *Αυγυστάλιω*. 29. 30. *

Petro presbytero 13.

Τοῖς πρεσβυτέροις. 5. 11.

Proclo. 70.

Pylæmeni 48. 61. 71. 74. 87. 99. 100. 101. 102. 103. 105. 106. 129. a,
130. 133. 149. 150. 151. 152.

Simplicio 24. 28. 129. b.

Sorori. 7. Stratonicæ.

Theodoro? 7. Medico. 115.

Theophilo ArchiEpiscopo 9. 66. 67. 68. 69. 76. 79. 89. Alexandrinum
intellige.

Theotimo. 47. 49.

Troilo 26. 73. 90. 111. 112. 118. 123.

Tryphoni 119. licet in edit. Petavii Troilo inscribitur.

Uranio. 40.

XIV. Editiones operum Synesii.

Græca Hadr. Turnebi Paris. 1553. fol. typis Regiis.

Latina Jani Cornarii. Basil. 1560. fol.

Et ex Petaviana editione in Bibliothecis Patrum.

Græcolatina Paris. 1612. fol. quæ recusa ibid. 1631. (quidam tituli 1633. præferunt) & 1640. adjunctis Cyrilli Hierosolomytani operibus. Sed notis amplioribus auctiores esse editiones Anni 1640. cum scribit Caveus, virum Clariss. memoria sua fefellit.

De benignitate Oratio, quam sub Synesii nomine Græce & Latine vulgavit Fed. Morellus Paris. 1604. 8. non est Synesii, sed inter Theomistii orationes sexta *περὶ Φιλανθρωπίας*, ut dixi supra cap. 18. pag. 8.

XV. Scripta Synesii deperdita.

Προς Φωνητικὸς ad Theodosium. Evagrius lib. 1. cap. 15. nisi, ut Nicephorus XIV. 55. Orationem *περὶ βασιλείας* intellexerit, quæ non ad Theodosium dicta, sed Arcadium, ut supra notavi.

Poëma-

Poëmata varia, ut *Κυνηγετικά* quorum meminit Epist. 153.
 Tragœdiæ, & Comœdiæ, quas veterum imitatione composuisse se
 innuit in Dione sub extrem.
 Epistolæ quædam, ut illa ad Theophilum Alex. cujus meminit Photius
 Cod. 26.

XVI. *Alii Synesii.*

Synesius Lydus, Philadelphienſis, Porphyrii tempore clarus, Andro-
 clidis Pater. Svid. in *Ἀνδρουκλείδης*.

Synesius capitis accusatus, pro quo intercedit Gregorius Nyſſenus in
 Epistola quam edidit Laur. Zaccagnius in Monumentis veteri-
 bus pag. 366.

Synesius Athenienſis Hieracis frater, de quo Svidas in *Ἀιδεσία* ex Da-
 mascio de vita Iſidori Philoſophi.

Synesius de quo Anna Comnena lib. VII. Alexiadis pag. 202. ſeq.

XVII. *Epistola Synesii Philoſophi ad Dioſcorum Sarapidis Sacerdotem.*

Inter Græcos Chemicos ſcriptores, qui in variis Bibliothecis MSti
 feruntur, & de quibus accuratius dicere infra libro VI. animus
 mihi eſt, occurrit ſub Synesii Philoſophi nomine *Epistola ad Dioſ-
 corum*, quæ cum Græce lucem nondum viderit, hoc loco à me
 cum bona ut ſpero lectoris venia ſubjungetur, adjecta * Do-
 minici Pizimentii Vibonenſis interpretatione.

ET-

* Prodiit Latina Pizimentii verſio Patavii apud Simonem Galignanum 1573. B. in
 Volumine cui titulus : *Democritus de arte magna ſive de rebus naturalibus, nec
 non Synesii, Pelagii & Stephani Alexandrini & Michaelis Pſelli in eundem com-
 mentaria*. Dicavit Pizimentus verſionem ſuam Antonio Perrenoto Burgundo
 Cardinali, narratque ſe Græcum Codicem emiſſe à Corcyræo quodam qui Vene-
 netiis Romam ſe contulerat. Ego Græcum apographum debeo Clariff. Viro
 Paulo Vindingio τῷ μακαρίῳ, qui illud Pariſiis deſcriptum humaniter mecum
 communicavit.

ΣΥΝΕΣΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

πρὸς Διόσκορον, εἰς βιβλίον
Δημοκρίτου, ὡς ἐν Χολοίῳ.Διόσκορον ἱερῷ τῷ μεγάλῳ Σεραπί-
δι τῷ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ θεῷ τε συνευ-
δοκῆντι Συνέσιον Φιλόσοφον
χαίρειν.

Τῆς πεμφθείσης μοι ἐπιστολῆς
παρὰ σε περὶ τῆς τῷ θεῷ Δημοκρί-
του βίβλου, ὅτι ἀμελέστερον ἔχον,
ἀλλὰ σπευδὴ πολλῇ καὶ πόνῳ ἐμαυ-
τὸν βασανίσας ἔδραμον πρὸς σέ. Ἐν
ᾧ ἐν πρόκειται ἡμῖν εἰπεῖν, τίς ἀνὴρ
ὁ ἀνὴρ ἐκείνῳ ὁ Φιλόσοφῳ Δημό-
κριτῳ ἐλθὼν ἀπὸ Ἀβδήρων, φυσι-
κὸς ὢν καὶ πάντα τὰ φυσικὰ ἐρευν-
ήσας, καὶ συγγράψαμεν τὰ ὄντα
κατὰ φύσιν. Ἀβδηρα δὲ εἰς πόλιν
Θράκης. Ἐγένετο δὲ ὁ ἀνὴρ λογιά-
τατῳ, ὃς ἐλθὼν ἐν Αἰγύπτῳ ἐμυστα-
γωγῆθῃ παρὰ τῷ μεγάλῳ Ὁσάνῃ ἐν
τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως, σὺν καὶ πᾶσι
τοῖς ἱερεῦσιν Αἰγύπτου. Ἐκ τούτων λα-
βὼν ἀφορμὰς, συνεγράψατο βιβλίας
τέσσαρας βαφικὰς περὶ τοῦ καὶ διὰ
λῶν καὶ πορφύρας. Ἄγω δὴ τὰς
ἀφορμὰς λαβὼν. συνεγράψατο γὰρ
παρὰ τῷ μεγάλῳ Ὁσάνῃ. Ἐκείνῳ

SYNESII PHILOSOPHI

Ad Dioscorum, in librum
Democriti, scholia.DIOSCORO sacerdoti Magni Serapidis
in Alexandria, Deo favente,
SYNESIUS Philosophus
S. P. D.

Epistolam tuam ad me mis-
sam de divini Democriti libello
non negligenter accepi, sed ma-
gna cura, ac labore me ipsum
conficiens, in te omnem meam
cogitationem contuli. Unum
igitur proposuimus nobis dicen-
dum esse, quisnam fuerit ille
Philosophus Democritus? domo
Abderites, qui, cum esset phy-
sicus, res omnes naturales rima-
tus est, ac de illis secundum natu-
ram conscripsit. Abdera urbs est
Thraciæ, ex qua fuit vir sapientis-
simus; qui cum in Ægyptum per-
venisset, sacris initiatus est à ma-
gno Ostone in templo Memphis
simul cum omnibus Ægypti sa-
cerdotibus: hinc sumta occasione
conscripsit libellos quatuor de
tinctura solis, & lunæ, deque lapi-
dibus, & purpura: sumta inquam
occasione, conscripsit ab magno
Ostone, ille enim primus fuit, qui
literarum monumentis consigna-
ret, quod natura naturâ gaudet,

Gg

Gna

Libri V. Pars 4.

Ἡ φύσις τῆς φύσεως ἀπλεῖσται ἡ φύσις
 φύσις φύσεως ἐκείνης, & reli-
 qua..

II. Cæterum nobis opus est in-
 vestigare, & discere, quænam sit
 hæc sententia, quæve in ipso con-
 secutionis series. Quod igitur
 duos catalogos effecerit de albo
 & nigro, perspectum nobis est.
 Ac prius sane solida enumeravit:
 deinde vero liqvores, hoc est hu-
 mida, nulla harum rerum in arte
 sumta. Ipse enim de magno Ostone
 loquens confitetur, hunc virum
 nec injectiones, nec affationem
 Ægyptiorum in usum adhibuisse;
 sed extrinsecus substantias colo-
 rasse, & ab ignitis corporibus me-
 dicinas separasse. Dixit autem
 ille, viguisse apud Persas hanc con-
 suetudinem, ejus autem sententia
 hæc est: Quod nisi attenuas sub-
 stantias, & solvas, & in aquam
 convertas, operam ludes. Ad viri
 igitur verba veniamus.

III. Colligite Rha ponticum. At-
 tende quam magna fuerit Viri pru-
 dentia, ab herbis exorsus est, ut
 florem cominisceretur, herba
 enim floridæ sunt. Dixit vero
 Rha ponticum, quod quemad-
 modum à ponto defluunt flumi-
 na, omnia quoque flumina in ipsum
 labuntur. Palam ergo nobis fa-
 ciens significat conversionem in

γὰρ ἦν πρώτη ὁ γράψας οὐ φύσις
 τῇ φύσει τέρπεται, καὶ ἡ φύσις τὴν
 φύσιν κρατεῖ, καὶ ἡ φύσις τὴν φύσιν
 νικᾷ, καὶ τὰ ἐξ ἧς.

II. Ἀλλ' ἡμῖν ἀναγκαῖον ἐστὶν τὰ τῷ
 φιλοσόφῳ ἀνιχνεύσαι, καὶ μαθεῖν τίς
 ἡ γνώμη καὶ ποία ἡ τάξις τῆς ἐν αυ-
 τῷ ἀκολουθίας. Οὐ μὲν ἔνδοξο κατα-
 λόγους ἐποίησας, δῆλον ἡμῖν γέγονεν.
 λευκᾷ γὰρ καὶ ξανθῷ κατάλογον
 ἐποίησας, καὶ πρῶτον μὲν τὰ στερεὰ
 κατέλεξεν, ἔπειτα δὲ τὸν ζῶον, τε-
 τῆς τὰ ὑγρὰ, καὶ τοὶ μηδὲν τῶτο
 προσλαμβάνομεν ἐπὶ τῆς τέχνης.
 αὐτὸς γὰρ μαρτυρεῖ περὶ τῶ μεγά-
 λους ὄσων, ὅτι ἐπὶ ὁ ἀνὴρ οὐκ ἐκέ-
 χρητο ταῖς τῶν Ἀγυπτίων ἐπιβολαῖς,
 ἐδὲ ἐπτήσεσιν, ἀλλ' ἐξᾶθεν διέχελε-
 τας ἐσίας καὶ πυρρὸν εἰσέκρινε τὸ
 φάρμακον. Εἶπε δὲ ὅτι ἐπὶ ἐστὶν
 ἐπὶ Πέρσας τῶτο πρῶτον. Ὁ δὲ λέγει,
 τῶτο ἐστὶν ὅτι εἰ μὴ ἐκλεπτύνῃς τὰς
 ἐσίας, καὶ ἀναλύσῃς, καὶ ἐξυδατώσῃς,
 ἐδὲ ποιήσεις. Ἐλθῶμεν ἐνέπι τὴν
 τῷ ἀνδρὸς ῥῆσιν, καὶ ἀκῶσμεν αὐτῷ
 λέγοντι.

III. Λέγετε δὲ πρῶτον καὶ τὸ
 πόντιον ῥά. Βλέπε τοσαύτην παρα-
 τήρησιν τῷ ἀνδρὶ. Ἀπὸ βοτανῶν
 ἤρξατο, ἵνα μνησῇ τὸ ἀνδρὶ, αἱ γὰρ
 βοτάναι ἀνδροφόροι εἰσιν. Εἶπε δὲ
 καὶ τὸ πόντιον ῥά, ὥς ὅτι ἐπὶ πόντῳ
 ἀπὸ τῶ καταρρεῖν τῷ ὑπὸ τῶν πο-
 ταμῶν, καὶ πάντες οἱ ποταμοὶ εἰς αὐ-
 τὸν καταρρέουσιν. Κατάλληλον ἔν
 ἡμῖν ποιήσαμεν, σημαίνει δὲ τὴν
 ἐξυ-

ἐξυδάτωσιν, καὶ ἀχλύωσιν, καὶ κατὰ-
λυσιν, καὶ λεπτυσμένον τῶν σωμα-
των, ἥτοι ὁσίων. Διόσκορος Φησιν,
καὶ πᾶς εἶπεν ὅτι ὁρμία ἡμῶν ἔδειτο, μη-
δὲν σαφῶς ἐκδῶναι; καλῶς ἔπεμ-
θεν, καὶ κατὰ παντὸς κατηγορεῖται.
αὐτὸς γὰρ περὶ τῶν μὴ μεμνημένων
καὶ γεγυμνασμένων ἐχόντων τὸν κῆν
ἔπε.

IV. Βλέπεις ἐν τῇ εἰςβολῇ τῆς
χρυσοπόας τί ἔστι. Σελήνη ἀπὸ κιννα-
βάρεως καὶ χρυσοκόλλας. Διοσκ. καὶ
τοιούτων χρεια ἐστὶ; Συνες; ἔχι; Διο-
σκορε. Δ. ἀλλὰ τίς ἐστὶ χρεια; Σ.
Ἡκιστος, καὶ πάλιν ἀκιστον. Ἡ ἀνα-
λυσίς ἐστι τῶν σωμάτων, ἵνα ἀνα-
λύσης καὶ ὑδάτα αὐτὰ ποιήσης, καὶ ῥευ-
σωσι, καὶ ἀχλυωθῶσι, καὶ λεπτυνθῶσι.
Τέτο δὲ καλεῖται ὑδρὸς θείον καὶ σελήνη
καὶ χρυσοκόλλα, καὶ θείον ἄπυρον, ἀλλὰ
ὅτι καὶ ἑσάλογισα ὀνόματά ἐστιν. Ἡ
γὰρ λευκωσις καύσις ἐστὶ, καὶ ἡ ξάν-
θωσις ἀναζωπύρωσις, αὐτὰ γὰρ
ἑαυτὰ καίωσι, καὶ αὐτὰ ἑαυτὰ ἀναζω-
πυρῶσιν. ὁ δὲ φιλόσοφος πολλοῖς
ὀνόμασιν ἐκάλεσεν αὐτὰ, ποτὲ μὲν
ἐνικῶς, ποτὲ δὲ πληθυντικῶς, ἵνα γυ-
μνάσῃ ἡμᾶς καὶ εἰ ἐσμὲν νοήμονες.
Εἶρηκε γὰρ ὑποκατιῶν ἔτι. Ἐάν
ἡς νοήμων, καὶ ποιήσῃ, ὡς γεγε-
νται, ἔσθι μακάρεσσι, νικήσεις γὰρ
μεθ' ὁδὸν πενίαν τὴν ἀνιάτον νόσον.
Ἀποδιαπεμπόμενος ἐν ἡν καὶ ἀπο-
περισπῶν ἡμᾶς τῆς ματαίας πλά-

aquam, nigredinem, & corporum
i.e. substantiarum attenuationem,
Quomodo, inquit Dioscorus, nos
jurejurando devinxit, ne alicui
rem tantam liquido declaremus:
Recte ait: *Nemini*, hoc est nulli
imperito. Illud enim verbum:
Nemini, non de omnibus prædi-
catur. Ipse namque hoc de impe-
ritis, & rudibus dixit,

IV. Cerne enim, quid in
chrysopeæ initio tradiderit. *Mer-
curius à cinabrio & chrysocolle*. D. Et
his ne opus est? Sy. Non Dioscore.
D. quid igitur opus est? Si. Audisti,
sed rursus accipe. Solutio corpo-
rum est, ut illa solvas, eademque
in aquam redigas, ut fluant, &
nigrescant, & attenuentur. Hoc
enim vocatur aqua sulphuris, &
Mercurius, & chrysocolle, & sul-
phur ignem non expertum * cun-
ctisq; aliis nominibus appellatur.
Dealbatio est combustio, & citri-
natio à mortuis excitari. Ipsa
enim se ipsa comburunt, & ipsa se
ipsa vivificant. Philosophus vero
multis ipsa nominibus appellavit,
aliquando quidem unius, aliquan-
do vero multorum numero, ut
nos exerceat, & videat, si pruden-
tes simus. Dixit enim progrediens
ita: *Si fueris prudens & feceris, ut lice-
ris extas, eris beatus*. Hac enim ratione
*pauperiam, morbum insanabilem, su-
perbiam*

G g 2

* Non inflammabile,

perabis. Revocansigitur, & abstrahens nos à vano errore, ut animum nostrum à rerum multitudine abduceret. Attende vero, quidnam in libelli initio dixit. Venio ego etiam in Ægyptum naturalia ferens, ut rerum sylvam contemnatis. Naturalia vero appellavit solida corpora, nisi enim illa solvantur, ac rursus conjungantur, nunquam res ad finem perducetur.

V. Et qvo intelligamus ex solidis corporibus aquas, hoc est florem, sumi, vide qvomodo dixerit. *Quæ vero sunt in liquoribus. Crocum Cilicium, Aristolochiam, & reliqua.* Cum flores diceret, planum nobis fecit, aquas ex solidis sumi. Et qvo nobis persuaderet, rem ita se habere, postquam dixit, *Urinam incorruptam*, dixit etiam, *Aquam calcis viva, & aquam cineris brassica, & aquam facis, & aquam aluminis, ** & in fine dixit, *Laccanis*. Et manifestum nobis est, qvòd ex communi proficiscitur. Qvæ enim corpora solvunt, attulit, aquam nitri, & aquam facis, & vide qvemadmodum dixit. *Hæc est materia auri conficiendi. Hæc sunt, quæ materiam permutant, & in aliud metallum vertunt. Quæque igni pungantia reddunt: præterea vero nihil est tutum. Si igitur prudens eris & facies, ut scriptum est, eris beatus.*

* Salis Amoniaci.

νης, ὥστε ἀπηλλάγηται ἡμᾶς τῆς πολυύλης Φαντασίας. Πρόσχευε δὲ ἐν τῇ εἰσβολῇ τῆς βίβλου τί εἶπεν. Ἦκω δὲ καὶ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ, Φέρων τὰ Φυσικὰ, ὅπως τῆς πολλῆς ὕλης καταφρονήσητε. φυσικὰ δὲ εἶρηκεν τὰ σερεᾶ σώματα. Εἰ μὴ γὰρ αὐτὰ ἀναλυθῶσι καὶ πάλιν παγῶσιν, εἰδὲν εἰς πέρας προσέλθῃ τὸ πρᾶγμα.

V. Καὶ ἵνα νοήσωμεν ὅτι ἐκ τῶν σερεῶν λαμβάνεται τὰ ὕδατα, τῆς ἐστὶν τὸ ἀνθρῶπου, ὅρα πῶς εἶπε. Τὰ δὲ ἐν ζωμοῖς κερκον κιλίκιον καὶ ἀρταλοχίαν, καὶ τὰ εἰζῆς. Τὰ ἀνθρῶπου εἰπὼν ἐδήλωσεν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τῶν σερεῶν τὰ ὕδατα λαμβάνεται. Καὶ ἵνα ἡμᾶς πείσῃ ὅτι ταῦτα ὅπως ἔχον, μετὰ τὸ εἰπεῖν ἔρον ἀφθαρτον, εἶπεν ὕδωρ ἀσβέστη καὶ ὕδωρ σπονδοκεράμβης καὶ ὕδωρ Φέκλης, καὶ ὕδωρ ἀλὸς ἀμωνιακῆς, καὶ ἐπὶ τέλει εἶπε, κυνὸς γάλα. Καὶ δῆλον ἡμῖν ἐστὶν ὅτι ἐκ τῶν κοινῶν ἀναφερόμενον. Τὰ γὰρ λυλικά τῶν σωμάτων προσοήνεγκεν, ὕδωρ νίτρος καὶ ὕδωρ Φέκλης, καὶ ὅρα πῶς εἶπεν. αὕτη ἡ ὕλη τῆς χρυσοποιίας. Ταῦτά ἐσι τὰ μεταλλοειδὲντα τῇ ὕλῃ, καὶ μεταλλεύοντα καὶ πυρμαχα ποιεῖντά. Ἐκτὸς γὰρ τῶντων εἰδὲν ἐστὶν ἀσφαλές. Ἐὰν ἐν ᾧ νοήμων, καὶ ποιήσῃς ὡς γέγραπται, εἴη μακάριος.

V. Διό-

VI. Διόσκ. Καὶ πῶς ἔχω νοῆσαι, Φιλόσοφε; τὴν μέθοδον παρασῆ βέλομαι μαθεῖν. Ἐὰν γὰρ ἀκολουθῶ τοῖς εἰρημένοις, ἔδεν ἐνήσωμαί τι παρ' αὐτῶν. Συνεσ. Ἀκχοσον, Διόσκορε, αὐτῷ λέγοντι, καὶ ὄξυνόν σε τὸν νῦν τοῖς ἐγκαιμένοις, καὶ πρόσθε πῶς λέγει Ἐκτρεψὼν αὐτῶν τὴν φύσιν, ἡ γὰρ φύσις ἔνδον κέκρυπται. Δ. ὦ Συνεσιε, τίνα ἐκτρεψὼν λέγει, καὶ πῶς αὐτὴν ἐκτρέψω, ἡ πῶς φέρω τὴν φύσιν ἐξω; Σ. Ὀξυνόν σε τὸν νῦν, Διόσκορε, καὶ πρόσθε τοῖς εἰρημένοις. Ἐὰν ἔν ὁικονομήσης ὡς δεῖ, φέρεις τὴν φύσιν ἐξω. Γῆ χία, καὶ ἀστερίτης, καδμία λευκή, καὶ τὰ ἑξῆς. Βλέπε πόση παρετήρησις τῷ ἀνδρὶ, πῶς πάντα λευκὰ ἠνίξαρ, ἵνα δείξῃ τὴν λευκωσιν. Ὁ λέγει ἔν, Διόσκορε, ῥιζὸν ἐστίν. Βάλε τὰ σώματα μετὰ τῆς ὕλης, καὶ ῥίνισον εἰς λεπτὸν, καὶ ἀναλαμβάνε τὴν ἐτέραν, πάντα γὰρ ἡ ὕς εἰς αὐτὴν ἔλκει, ἕασον πεφθῆναι ἡμέρας γ', ἡ δ', καὶ βάλε αὐτὴν εἰς βοτάριον ἐπὶ θερμοσποδιᾷ πρᾶξι, ὃ δὴ βοτάριον ἐστὶ κρητακίς. Ταύτη ἔν τῇ ἀναδόσει τῷ πυρὶ συναρμόζεται τῷ βοταρίῳ ὑάλινον ὄργανον ἔχον μασάριον, ἐπὶ τὰ ἄνω προσέχον, καὶ κάτω κάρα * κείμενον ἦ. Καὶ τὸ

VI. D. & quonam pacto, philosopho, hanc viam possum invenire, abs te scire desidero, si enim prædicta seqvar, nullam inde utilitatem consequar. Sy. Audi Dioscore ipsum dicentem, ac mentem tuam exacue, & attende, quomodo dixerit, *converſie ipsorum naturam, natura enim intus latet*. D. o Synesie, quam conversionem dicis? Sy. Corporum inquam. D. & quomodo ipsam convertam, vel quomodo ipsam naturam extraham? Sy. Exacue tuam mentem Dioscore, & considera, quonam modo dicat. *Si enim ut oportet, gubernaveris, naturam extrahes. Terra chia, & asserites, cadmia alba, & reliqua. Vide, quanta sit viri prudentia, quomodo alba omnia tetigit, ut albedinem ostenderet, quod ergo Dioscore, inquit, hoc est. Junge corpora cum Mercurio, & seca in tenuem scobem, & sume alium Mercurium, omnia enim Mercurius trahit ad se ipsum: & sine ut digerantur per tres, vel quatuor dies, & loca materiam hanc in testa supra cinerem calidum, nec fit magnus ignis accensus, sed in tepido cineris suavis calor, ita ut cera possit liquefcere. Hujusmodi igitur ignis vapore testæ vas vitreum accommodatur, cujus mammilla alte se efferat, rostrum vero deorsum*

Gg 3

sum

* In ora Codicis adscriptum: ἐπικεφαλαιώθην.

sum vergat, & cape aquam, quæ ascenderit per alembicum, & serva, & putrefac. Hæc dicitur aqua sulphuris. Hæc est conversio, hæc vocatur corporum solutio. Hac ratione naturam intus latitantem in lucem proferes. Hæc aqua cum corrupta fuerit, vocatur acetum, & vinum Amineum, & similia.

VII. Et qvo admireris hominis sapientiam. Vide qvomodo duos catalogos fecerit, auri, & argenti conficiendi, & duos item liqvores alterum qvidem in flavo, alterum vero in albo, hoc est, auri, & argenti, & vocavit solis catalogum Chrysopœiam; lunæ vero argenti confectionem. D. Sat benedixisti Synesie. Sed ipsius artis, qvidnam prius est? dealbatio, vel citrinatio? Sy. Dealbatio potius. D. & quamobrem citrinationem prius recensuit? Sy. Qvoniā sol lunæ præfertur. D. itane o Synesie faciendum est? Sy. Non Dioscore, sed ut nostræ mentis, & ingenii aciem exercerent, hæc ita disposita sunt. Audi ipsum dicentem, qvod sibi cum nobis prudentibus oratio est, mentem nostram exercenti. Si vero vis exacte rem scire, duobus catalogis mentem adhibe: qvod ante omnia Mercurius positus est, & in flavo, hoc est sole, & in albo, hoc est luna. Et in sole qvidem dixit: Mer-

curius à citabrio, in albo vero dixit:

ἀνερχόμενον ὕδωρ διὰ τῆ μαζῆ δεχε-
ται καὶ ἔχει εἰς σῆψιν. Τὸτο λέγεται
ὕδωρ θείον. Αὕτη ἐστὶν ἐκτροφή. αὐ-
τὴ καλεῖται λύσις σωμάτων. Τὸ
ἐστὶν σαπῆ, καλεῖται ἔξω καὶ ὀνύ-
αμνέω καὶ τὰ ὅμοια.

VII. Καὶ ἵνα θαυμάσῃς τὴν τῆ
ἀνδρὸς σοφίαν, βλέπε πῶς δύο
καταλόγους ἐποίησατ, ὁ ποιῶν καὶ
ὁ ποιῶν, καὶ πάλιν δύο ζώμας, τὸν
μὲν ἕνα ἐν τῷ ξανθῷ, τὸν δὲ ἕτερον
ἐν τῷ λευκῷ, τατέσι ὁ καὶ ὁ, καὶ
ἐκάλεσε τοὺς τῷ ὁ κατάλογον χρυ-
σοποιῶν, τῆς ὁ ἀργυροποιῶν. Δ.
Πάνυ καλῶς ἔφης, ὦ Συνέσιε φιλό-
σοφε, καὶ ποῖον πρῶτον ἐστὶ τῆς τέχ-
νης τὸ λευκᾶναι ἢ τὸ ξανθῶσαι; Σ.
μᾶλλον τὸ λευκᾶναι. Δ. καὶ διὰ τί
τὴν ξανθῶσιν εἶπε πρῶτον; Σ. Ἐπειδὴ
προτετίμηται ὁ τῷ Δ. Δ. καὶ ἔτι
ὀφείλομεν ποιῆσαι; Σ. Ἐ Διόσκορε,
ἀλλὰ τὸ γυμᾶσαι ἡμῶν τὸν νῦν καὶ
ταὺς φρένας, ἔτι συνεταγήθησαν.
Ἄκουσον αὐτῶ λέγοντος ὡς νοήμασιν
ἡμῶν ὁμιλεῖ, γυμνάζων ἡμῶν τὸν νῦν.
Εὰν δὲ βέλῃ τὸ ἀκράβες γνῶναι,
πρόσεχε εἰς τοὺς δύο καταλόγους, ὥς
πρὸ πάντων ἢ ὁ ἐτάγη. Καὶ ἐν τῷ
ξανθῷ, τατέσιν ὁ, καὶ ἐν λευκῷ
τατέσιν ὁ, ἐν μὲν τῷ ὁ ἔπεν, ὁ
ἢ ἀπὸ

ἡ ἀπὸ κινναβάρους. Ἐν δὲ τῷ λευκῷ εἶπεν. **Δ** ἡ ἀπὸ ἀρσενικοῦ, ἡ σανδαράκης, καὶ τὰ ἐξῆς.

Mercurius ab arsenico, vel sandaracha, & quæ sequuntur.

VIII. Διόσκορος εἶπε. Καὶ διάφορος ἐστὶν ἡ **Δ**? Συνέσται, διάφορος, μία ἔσται. **Δ** καὶ εἰ μία ἐστὶ, πῶς ἐστὶ διάφορος; **Σ**. καὶ διάφορος γίνεται, καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχει. Ἡ δὲ ἡκιστὰς τῆ Ἑρμῆ λέγονται. Τὸ κήριον τὸ λευκόν, καὶ τὸ κήριον τὸ ξανθόν. **Δ**. τοῖς, ἡκιστὰ. Ὅπερ δὲ βέλομαι μαθεῖν, Συνέσις, τῆρ με διδάξον τὸ ποίημα, ὅτι ἐν ἐπίστασι. Πάντως αὐτὴ τὰ ἑδὴ πάντων δέχεται. **Σ**. νόησον ὡς Διόσκορε, ὥσπερ γὰρ ὁ κήριος οἷον δ' ἀνπροσλαμβανη† χρωμα δέχεται, ἔγω καὶ **Δ**, φιλόσοφε, αὐτὴ λευκαίνει πάντα καὶ πάντων τὰς ψυχὰς ἔλκει καὶ ἐψῆ καὶ ἐπισπάται. Διοργανισμένη ἐν καὶ ἔχουσα ἐν αὐτῇ τὰς ὑπερτέρας πάντων καὶ σῆψιν ὑφισταμένη ἀμείβει πάντα τὰ χρώματα, καὶ ὑποστατικὴ γίνεται ἀνυποστάτων αὐτῶν ὑπαρχόντων. Μᾶλλον δὲ ἀνυποστάτως αὐτῆς ὑπαρχούσης τότε καὶ κατώχυται γίνεται τῶς ἰκονομίας τῶς διατῶν σωματικῶν καὶ τῶν ὑλῶν αὐτῶν.

VIII. D. Diversus ergo est Mercurius? Sy. Sane quidem diversus est, cum unus sit. **D.** Et si unus est, quo nam pacto est diversus? Sy. Et diversus est, & vim maximam habet, nonne audisti Mercurium * dicentem, *sauius albus, & sauius rubens?* **D.** Audivi equidem. Quod autem scire Synesie cupio, hoc ** me doceto. Sy. Omnino ipse Mercurius omnes induit formas, quemadmodum enim cera sumit quemcunque colorem trahit, sic etiam Mercurius, philosophe, ipse dealbat omnia, & omnium animas trahit, eademque coquit, & rapit, ad instrumenta ergo aptatus, & in seipso humores habens prorsus etiam corruptionem sustinens permutat omnes colores, & permanet, ipsis non permanentibus: immo vero ipso non subsistente tunc etiam continetur corporum & subiectorum rectionibus.

IX. Διόσκορος. Καὶ ποῖα εἰσι τὰν τα τὰ σώματα καὶ αἱ ὑλῆαι αὐτῶν, Συνέσις. Ἡ τετρασωμιά καὶ τέτων τὰ συγγενῇ. **Διόσκορος**. Καὶ ποῖα εἰσι

IX. D. Et quanam sunt hæc ipsorum corpora & materia? Sy. Quatuor corporum compositio, & horum ea, quæ affinia sunt. **D.** Quæ sunt horum affinia? Sy. Audi

* Hermetem Trismegistum.

** Hanc operationem, † Αἱ. ὁμολήσῃ.

disti quod materiæ ipsorum animæ ipsorum sunt. D. Et materiæ ergo ipsorum sunt ipsorum animæ? Sy. Certe. Quomodo enim faber si lignum capiat, solum facit, vel currum, vel aliud quidpiam: & in materia solum operatur, & ipsi nihil aliud artifex dat præter formam, sic & ars ipsa o Philosopho, postquam divisit illa. Arrige aures o Dioscore, statuarius exolit, vel secatur lapidem, ut idoneus sit ad suum usum. Rursus faber lignum secatur, vel radit, ut fiat folium, vel rheda: & nihil aliud artifex adhibet præter formam, nihil enim est præter lignum. Eodem modo, & æs fit statua, vel circulus, vel quoddam aliud vas, artifice ipso nil nisi formam dante. Sic igitur Mercurius arte elaboratus a nobis ipse omnem formam suscipit, & fixus, ut dictum est, corpori ex quatuor rerum generibus constanti, fortis & firmus manet, continens, & contentus ob id: & Pibichius * eum magnam affinitatem dixit habere.

X. D. Recte hæc explicasti, ac me instruxisti. Volo igitur ad utriusque verba accedere, & ea, quæ ab ipso oblique dicta sunt, a principio videre. *Mercurius ex cinabrio.* Omnis igitur Mercurius ex corporibus fit. Hic autem ex cinabrio dixit, tanquam manifestum

τὰ τέτων συγγενῆ; Συνέσις. Ἡκισ-
τας ὅτι αἱ ὕλαι αὐτῶν ψυχαὶ
αὐτῶν εἰσὶ. Διόσκορος. Καὶ αἱ ὕλαι
ἐν αὐτῶν ψυχαὶ αὐτῶν εἰσὶ; Συνέ-
σις. Ναί, ὥσπερ ὁ τέκτων εἰάν λάβῃ
ξύλον καὶ ποιῇ θρόνον, ἢ δίφρον, ἢ ἄλλο
τι, μόνον τὴν ὕλην ἐργάζεται, ἔτι καὶ
τέχνη αὐτῇ, ὡς Φιλόσοφος, ἐπειδὴ ἔτεμεν
αὐτὰ. ἀκυσσον ὡς Διόσκορος, ὁ λυθοζῶς
ξεῖε τὸν λίθον, ἢ πρίζει ἵνα ἐπιτή-
δῃ. γένηται εἰς τὴν χρείαν αὐτοῦ.
Ὁμοίως ὁ τέκτων τὸ ξύλον πρίζει καὶ
ξεῖε ὥστε γίνεσθαι θρόνον ἢ δίφρον, ἐδὲν
γὰρ ἐστὶν εἰ μὴ ξύλον. Ὁμοίως καὶ
γίνεται ἀνδραὶς ἢ ἄλλο σκεῦος, τῷ
τεχνίτῃ αὐτὸ μόνον τὸ εἶδος χαλ-
ρομένης. Οὕτως ἐν καὶ ἡ σελήνη φιλοτεχ-
νεμένη ὑφ' ἡμῶν πᾶν εἶδος αὐτῇ ἀνα-
δέχεται, καὶ πεδιδεῖται, ὡς εἴρηται, ἐν
τῷ τετρασφύχῳ σώματι ἰχυρὰ καὶ ἀ-
διωκτὰ μένει, διὰ τὸτο καὶ ἐπι-
βήχης * πολλὴν ἀγγελίαν ἔχεν
εἰλεγειν.

X. Διόσκορος. ἐπέλυσας Φιλόσοφε,
ἐδίδαξάς με Φιλόσοφε. βέλομαι ἐν
ἐπὶ τὴν τῷ ἀνδρὸς ἀναδρομῇ εἴησιν. καὶ
ἐξ ὑπαρχῆς ἀναλαβεῖν τὰ ὑπ' αὐτῆς
λελοξεμένως εἰρημένα, σελήνη ἢ ἀπὸ
κιναβάρεως. πᾶσα ἐν σελήνῃ ἀπὸ
σωμάτων γίνεται. ἔτι δὲ ἐκ κινα-
βά-

* Locus, ut videtur, corruptus.

βάρεως ξανθή ἐστὶ. αὐτὴ δὲ λευκὴ ἢ
 D. Συνέσιϑ. ἐπεγγαία μὲν λευ-
 κὴ ὑπάρχει ἢ D, δυνάμει δὲ ξανθὴ
 γίνεταί. Δ. μὴ ἄρα τῷ ἔλεγεν ὁ φιλό-
 σοφϑ. ὡς φύσεις ἐξάνια φύσεων δη-
 μικροὶ ταῖς μεταβολαῖς νικῶσαι τὰς
 φύσεις. Σ. ναὶ διὰ τῷ εἰρηκεν. εἰ μὴ
 γὰρ ἐκτελεφῇ, ἀδύνατον γενέσθαι
 τὸ προσδοκόμενον, καὶ μάτην κάμνε-
 σιν οἱ τὰς ὑλὰς ἐξερευνᾶντες; ἢ μὴ
 φύσεις σωμάτων μαγνησίας ζητῶν-
 τες. Ἐξεσιν γὰρ ταῖς ποιηταῖς ἢ
 συγγραφεῦσι, τὰς αὐτὰς λέξεις ἄλ-
 λως τε ἢ ἄλλως κηματίζειν. Σῶμα
 ἢ μαγνησίας εἰρηκε τὴν μίξιν τῶν
 ἐσιῶν, ἢ διὰ τῷ ὑποκαλιῶν εἶρη ἐν
 τῇ εἰςβολῇ τῆς ποιήσεως τῷ Θ, λα-
 βῶν D πῆξον τῷ τῆς μαγνησίας σώ-
 ματι.

XI. Διόσκορϑ. Ἰδὲ ἢ προτετίμη-
 ται ἢ D. Συνέσιϑ. Καὶ διὰ τάν-
 τος γὰρ τὸ πᾶν ἀνασπᾶται. Καὶ
 πάλιν προσίδεται, ἢ κατὰ βαθ-
 μὸν ἐκάστης οἰκονομίας τετύχηκεν.
 χρυσοκόλλα, ὅ ἐστι βατράχιον. ἐν δὲ
 τοῖς χλωροῖς λίθοις εὐερίσκεται. Δ.
 Καὶ τίς ἂν εἴη χρυσοκόλλα ὅ ἐστι βα-
 τράχιον; τίς ἢ σημασία, ὅτι ἢ ἐν τοῖς

fit ipsum esse ex cinabrio. Atqvi
 Mercurius ex cinabrio citrinus
 est, ipse autem Mercurius est albus.
 Sy. Actu quidem albus est Mer-
 curius, virtute vero citrinus fit.
 D. Hoc ne igitur dixit Philoso-
 phus? ὁ naturæ cœlestes natura-
 rum creatrices mutationibus na-
 turas superantes. Sy. Et hanc ob
 causam dixit: *Nisi enim permuten-
 tur id quod expectatur, fieri non
 poterit, & frustra laborant, qui
 materias explorant, & non nati-
 tas corporum magnesia querunt.*
 Licet enim poëtis, & orato-
 ribus easdem dictiones alia, atq;
 alia ratione efformare. Corpus
 igitur magnesiæ dixit, hoc est
 substantiarum mixtionem. Et ob
 id progrediens ait, in principio,
 ubi auri conficiendi rationem,
 docet: *Capiens Mercurium infige
 corpori magnesiæ.*

XI. D. Ecce igitur præpositus
 est Mercurius. Sy. Sanè quidem,
 ob ipsum enim omnia extrahun-
 tur. Atque iterum adiicit, (& per
 gradus cujuslibet rei institutum
 pertractavit) *Chrysocola, quod est
 batrachium; inter virides lapides inve-
 nitur.* Et quænam sit chrysocola,
 id est batrachium, & quidnam
 significet, quod & inter virides
 lapillos invenitur, nosse igitur
 H h nobis

nobis est quærere. Primò igitur scire debemus, quæcunque sunt colore viridia, & age jam, ut ab homine exordiamur, homo enim omnibus animantibus in terra degentibus antefertur. Dicamus igitur hunc pallentem, pallidum effectum esse, & manifestum est, quod, ut ochra, mutatur illius forma, hoc est, ad aureum colorem, immo vero ad ipsius citri corticem, quæ est palloris species. Hoc procedente oratione flavum, arsenicum appellavit, ut palloris speciem ostenderet.

XII. Ut autem cognoscas, quomodo magna cum prudentia particulariter hoc dixit, animadvertite quanam ratione dicat: *Mercurium à cinabrio corpori magnesia*, postea infert *Chrysocoliam*, *claudianum masculinum*, nomen rursus induxit masculinum, ut ipsum à fœmininis separaret, & post Claudianum, arsenicum flavum, duobus flavis duo nomina fœminina imponens, postea duo masculina. Oportet igitur nos investigare, & videre, quid hoc sit, hic, quantum ego Dioscore suspicor, unum putrefacit. Deinde assumit *Cadmia*, postea *Androdamanta*, & androdamas, & cadmia sicca sunt, & ostendunt cor-

χλωραῖς λίθοις εὐρεῖσθαι. Σ. ἀναγνώσκοντες ἔν ἐστιν ἡμῖν ζητῆσαι. Ὁρίσασθαι ἔν εἶδέναι πρῶτον ὅσα ἀπὸ χλωμάτων εἰσὶ χλωρῶν. Φέρε ἔν ὡς ἀπὸ ἀνθρώπου εἰπωμεν. Προτετίμηται γὰρ ὁ ἀνθρώπου πάντων τῶν ζώων ἐπὶ τῆς γῆς. Λέγομεν ἔν ὅτι ὠχρεώσαντα τέττον, χλωρὸν γεγενῆσθαι, καὶ δῆλον ὅτι ὡς ὠχρεὰ τὸ εἶδος μεταβάλλεται, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τὸ χρυσίζον. Καὶ αὐτὸ δὲ μάλλον τετέστι τὸ λεπτόν τε κίτρινόν τε τῆς ὠχρεότητος εἶδος. Τέττον δὲ καὶ ὑποκατιῶν εἶπεν. ἀρσενικὸν ξανθόν, ἵνα δείξῃ τὸ τῆς ὠχρεότητος εἶδος.

XII. ἵνα δὲ εἴδῃς, πῶς μετὰ παρατηρήσεως μερικῶς ἔρηκε τέττον, πρόσθε τὸν νῦν, πῶς λέγει. Δη ἀπὸ κινναβάρως σῶμα μαγνησίας. Ἔπειτα ἐπιφέρει. Τὸν χρυσοκόλλαν κλαυδιανὸν ἀρσενικόν. Ὄνομα πάλιν ἐπιγαγεῖν ἀρσενικόν, ἵνα διέλῃ ἀπὸ τῶν θηλυκῶν. Καὶ μετὰ τὸν κλαυδιανὸν ἀρσενικόν, τὸ ξανθόν. Τὰ ξανθὰ δύο προσθεῖς ὀνόματα θηλυκά. Ἐπειτα τὰ δύο ἀρσενικά. δὲ ἔν ἡμᾶς ἐπιχρῆσαι καὶ εἶδεν τί ἂν εἴη τέττον. ὡς ἐγὼ κεκίνημαι, Διόσκορε, ἐνταῦθα σήπει τὸν ☉, ἔπειτα ἐπαναλαμβάνει καδμίαν. εἴη ἀνδροδάμανα. Καὶ ὁ ἀνδροδάμας καὶ ἡ καδμία ξηρὰ εἰσὶ.

Καὶ

Καὶ δέκνυνσι τὴν ξηρότητα τῶν σωμάτων. Καὶ ἵνα εὐδην αὐτὸ ποιήσῃ, ἐπήνεγκε συπτηρεῖαν ἐκσηπτωθεῖσαν ἀλλὰ ἀμυνιακόν. βλέπε πόση παρατήρησις τῷ ἀνδρὶ ἵνα οἱ ἐχέ-φρονες νοήσωσι πῶς αὐτὰς ἐδίδαξεν ἑκτῶν ἀλλὰ ἀμυνιακόν ἐκσηπτωθεῖσαν, τὴτο γὰρ καὶ τὰς ἀμύητας ἄφαλε πείθει. ἵνα δὲ καὶ βεβαιότε-ρα σοι γένοιτο, εὐθείας ἐπήγαγε θεῖον ἄπυρον ὃ ἐστὶ θεῖον ἄκαυσον, τὸ πᾶν. τῷτέστι τὰ ξηροθέντα εἶδη κάτω, ὃ ἐστὶ τὰ σώματα γεγονότα, θεῖον ἄκαυ-σον κέκληται. καὶ μετέπειτα ἐπιφέ-ρεται, πυρίτης ἀπολελυμένῃ, μη-θέντα τῶν ἄλλων ἀπροσδιορίτως ἐπι-βεβαιῶν. Τὴτο ἀληθὲς ὑπάρχει ὅτι τὰ ἀπομέναντα ξηρά. Καὶ ταῦ-τα ὑποδιαγρῶν, ἐπιφέρει. Σίνοπιν ποντικὴν, μεταβάς ἀπὸ τῶν ξηρῶν ἐπὶ τὰ ὑγρά. σίνοπιν ἔρηκεν. ἀλλὰ διὰ τὴν ποντικὴν οὕτω ὡς ἐπιγνώσει ἐγένετο. Ἐπιβεβαιώμεν δὲ, ἐπήνεγ-κεν ὕδωρ θεῖον ἄζικτον. τὸ ἀπὸ μόνου θεῖου θεῖον.

XIII. Διόσκορος. Καλῶς ἐπέλυ-σας, φιλόσοφε, ἀλλὰ πρόσθε πῶς ἔπεν, εἰς ἀπολελυμένον τὸ δι' ἀερί-τη. Συνέστη. Ὡς Διόσκορος, ὃ προ-σέχεις τὸν γέν. ἢ ἀερίτης λευκὴ ἐστὶ, καὶ τὸ ἀπὸ ταύτης ὕδωρ, λευκὸν ἐστὶ

porum siccitatem, & ut hoc pla- num faceret, intulit *Alumen com- bustum*. Considera, quanta sit viri sapientia, hoc enim dixit, ut prudentes intelligerent, quomo- do ipsos docuerit, dicens, *Alu- men ustum*? fortasse vero, hoc etiam imperitis voluit persuade- re, ut autem & firmiora tibi essent, statim intulit, *Sulphur ignem non expertum*, hoc est sulphur incombustum, totum, id est exsiccata species infra, hoc est corpora unum facta sulphur in- combustibile appellavit, & post- ea infert, *Pyrites dissolutus*, nul- lum ex aliis indeterminate con- firmans. Hoc verum est, quod sicca sunt ea, quæ permanent, & hæc distinguens infert. *Sinopin- ponticam* à siccis ad humida tran- siens sinopin dixit, ponticam tamen addens, quod nisi addi- disset, intelligi neutiquam potuisset. Hoc autem confir- mans intulit, *Sulphuris aquam aschioton*. i. e. illibatam, à solo sulphure sulphur.

XIII.D. Recte hoc, philosophe, enodasti, sed attende, quomodo dixit *per calcem vivam*. Sy. O Di- oscore, non animum aduertis. Calx viva alba est, & aqua ejusdem alba, & acuta, & sulphur suffi- tum dealbat, declarationis gra-

H h 2

tia

tia igitur statim subdit : *Sulphuris fuliginem*, nonne hæc nobis patefaciens? D. certè benè dixisti, & deinceps sori citrinum, & vitriolum citrinum, & cinabrium. Sy. Sori, & calcanthum citrinum non nosti esse viridia? cum igitur tetigisset Veneris æruginis ablationem, hoc est expurgationem, immo vero eam significaret, quæ totius est, ut à coloribus, hoc dixit, & rursus hoc confirmans in fine intulit : *Post ablationem rubiginis, quæ vocatur æruginis expurgatio, tunc injectis humidis fit firma citrinatio, & vere viri ingenuitas hic ostensa est.*

XIV. Vide enim quomodo statim conjunxit, cum distincta rerum explicatione usus esset, cum dixerit; *Quæ vero in liquoribus, hæc sunt: Crocus cilicius, Aristolochia, Flos cnici, flos anagallidis, quæ cyaneum fert florem.* Quid hoc amplius dicere, aut referre potuerat, ut nobis persuaderet, quam per anagallidis florem loqui? mirum enim mihi videtur, quod non solum anagallidis, sed etiam floris meminerit. Anagallidis siquidem nomen innuit nobis, ut aquam extraheremus, & ob florem horum animas, id est, spiritus educeremus. Quod si hæc non ita se habeant, nihil est

καὶ σύφον. Καὶ τὸ θῆον, θυμιάμενον, λευκαίνει. Σαφηνείας ἐν χάριν εὐθέως ἐπήγαγε θῆον αἰθάλην, ἐχὶ δὴλα ἡμῖν ταῦτα ποιῶν; Διόσκορος. Ναί, καλῶς εἰρηκας, καὶ μετὰ τὸτο σῶρ ξανθὸν καὶ χαλκάνθον ξανθὸν καὶ ἀμωνιακὸν ἀλά. Συνέσει. Τὸ σῶρ καὶ ἡ χαλκάνθη ξανθὰ πῶς σὺκ ἀγνοῖς ὡς χλωρὰ εἴη; ἀνιττόμενος ἐν τὴν τῷ ὀξείωσιν ἤρ' ἐξίχνευσιν, μᾶλλον δὲ τὸν τῷ παντός, ἀπὸ χρωμάτων τῶν εἰρηκε καὶ πάλιν ἐπιβεβαιώμενος ἐπὶ τῷ τέλει ἐπήγαγε. Μετὰ γὰρ τὴν ἀφαίρεσιν τῷ ἰσῆς ἡλὸς καλεῖται ἐξίωσις, τότε ἐπιβολῆς τῶν ὑγρῶν γινομένης γίνεται βεβαία ξάνθωσις. Καὶ οὕτως ἡ ἀφθονία τῷ ἀνδρὸς ἐν ταῦτα ἀπεδείχθη.

XIV. Ὅρα περ πῶς εὐθέως συνῆψε τῷ διορισμῷ χρησάμενος καὶ ἐπὶ τῶν. Τὰ δὲ ἐν ζωμοῖς εἰσὶ ταῦτα. κρόκος, κιλίκος, ἀριστολοχία, κνίκος ἄνθος. ἀναγαλλίδος ἄνθος, τῆς τὸ κνίανον ἄνθος ἐχέσης. Τῶν πλέον τί εἶχεν εἰπεῖν, ἡ κατὰ λέξιν, ἵνα πείσῃ ἡμῶν τὰς καρδίας. εἰ μὴ διὰ τὸ εἰπεῖν ἄνθος ἀναγαλλίδος. Θαυμάσαι γὰρ μοι ἐμὸνον ἀναγαλλίδος. Ἐμήνυσεν ἡμῖν τὸ ἀναγαγεῖν τὸ ὕδωρ. Διὰ γὰρ τῷ ἄνθος, τὰς τέτων ψυχὰς ἀναγαγεῖν, τῶν τῶν πνεύματα. εἰ μὴ γὰρ ταῦτα ἔτως ἔχει, ὅθεν εἰς βέβαιον. καὶ μάτην δυσυχῆ-

σαυτες

σαντες οἱ τάλανες εἰς τὸ πέλαγος
τῶν ὑποβρῆκτιζόμενοι πολλὰς κοπιᾶς
καὶ μογεροῖς ἐμπεσόντες ἀνόητοι κα-
θεσῶτες εἰσονται.

XV. Δ. καὶ τί πάλιν ὁ ἄφθονος
Φιλόσοφος καὶ καλὸς διδάσκαλος,
ἐπήγαγε ῥά ποντικόν; Σ. βλέπε ἀ-
φθονίαν ἀνδρός. ῥά ἔπεν αὐτὸ καὶ ἵνα
ἡμᾶς πείσῃ, εὐθέως ἐπήγαγε τὸ
ποντικόν. Τίς γὰρ ἀνδρῶν φιλοσόφω
οὐκ ἔιδεν, ὅτι ὁ πόντος καθ' ἅρξιν
ἐστὶν ἐκ τῶν ποταμῶν πάντοθεν πε-
ρικλυζόμενος; Δ. Ἀληθῶς, Συνέσις,
ἔφρασας καὶ εὐφρανάς με τὴν ψυχὴν
σήμερον. οὐκ ἔστι γὰρ μέτρα ταύ-
τα. τῶν δέ σε παρακαλῶ, ἵνα ἐπὶ
πλέον με διδάξῃς, διὰ τί ἀνὰ πρῶτον
χάλκανθον ξανθόν, ἐν ταῦτα δὲ
ὑπὸ προσδιορίσιν μετὰ τῆς κυανῆς χαλ-
κάνθου ἐπήγαγεν; Σ. ἀλλὰ ταῦτα ὁ
Διόσκορος, τὰ ἀνθ' ἡμῶν, χλωρὰ
γὰρ ὑπάρχουσιν. Ἐπειδὴ ἔν τῳ ἀνερ-
χόμενον ὕδωρ δεῖ τῆς πήξεως, εὐθέως
ἐπήγαγε, κόμιν αἰκάνθου. ἔτα ἐπὶ
ἐπὶ γὰρ ἔρον ἄφθονον, καὶ ὕδωρ ἀ-
σβέσει, καὶ ὕδωρ σποδοκράμβης καὶ
ὕδωρ αἰλὸς ἀμωνιακῆς, καὶ ὕδωρ μο-
λυβδοχαλκῆς καὶ ὕδωρ ἀρσενικῆς καὶ
χαλκάνθου. βλέπε πῶς ταῦτα πάν-
τα λυτικὰ καὶ διαφορεῖν δυνάμενα προ-
ήνεγκε. Τῶν δὲ ἁπλῶν, ὅτι διδάσκων ἡμᾶς
τὴν ἀνάλυσιν τῶν σωμάτων.

firmi. Et frustra infelices jactu-
ram facientes, & in hoc pelagus
demersi multos, & ærumnosos la-
bores subeuntes, nullum perci-
pere fructum poterunt.

XV. D. Cur rursus etiam expertus
invidiæ philosophus, ac bonus
magister subdidit, *Rha ponticum*?
S. considera naturam viri invidia
carentem. Rha ipsum dixit, & ut
nobis persuaderet, intulit, Pontic-
um. Quis enim philosophorum
non intelligit, quod pontus est de-
fluxus à fluminibus undique cir-
cumclusus? D. Vere Synesie præ-
venisti, & hodie animum meum
exhilarasti, non enim hæc sunt
mediocria. Hoc igitur, precor,
ut me præterea doceas; quam ob
rem superius dixit chalcantum
citrinum? hic vero indefinite,
cum viridi chalcantho intulit.
Sy. Sed hæc ὁ Dioscore flores
significant. Viridia enim sunt.
Quoniam ergo aqua, quæ egredi-
tur eget fixatione, statim, adjecit,
Gummi spina, postea subdit, *urina*
incorruptam, & *aquam calcis vivæ*,
& *aquam cineris brassicæ*, & *aquam alu-
minis*, & *aquam molybdochalcis*, i. e.
plumbi æris, & *aquam arsenici*, &
aquam chalcantis. Vide quomodo
omnia solvendi, & digerendi vim
habentia prius intulit, hoc scilicet
nos docens corporum solutio-
nem.

H h 3

XVI.

XVI. D. Et recte dixisti, & quoniam modo in fine dixit, *Canis lac?* Sy. Ut tibi ostenderet, quod ex communi omnia sumuntur. Vere Dioscore cogitasti. Attende vero quomodo dicit: *Hac est materia auri conficiendi*. Quænam materia? quis ignorat omnia hæc esse fugacia, nec enim lac asininum, nec caninum potest cum igne luctari: quoniam lac asini si in aliquo loco per aliquot sufficientes dies reposueris, evanescet. Quid vero dictum illud est? *Hæc sunt, quæ materiam permutant*, hæc faciunt, ut res cum igne pugnent, cum ipsa fugacia sint? Quid item illud verbum videtur? *Præter hæc nihil est tutum?* ut infelices hæc vera esse sibi persuadeant. Sed denuo audi, quid ipse dixerit. Et infert, si prudens fueris, & feceris, ut scriptum est, perinde ac si dixisset, si sapias, ac recte, ut opus est, cogitaveris, eris beatus, & quid alibi dixit? *Vobis prudentibus inquam*. Oportet igitur nos mentem nostram exercere, nec committere, ut decipiamur, ut egestatis insanabilem morbum evitemus: ne ab ipsa opprimamur, neve in vanam egestatem incurrentes accepto damno miseri efficiamur, exercere igitur, & exacuere mentem debemus.

XVI. Δ. καὶ καλῶς εἰρηκαί, καὶ πῶς ἐπὶ τέλει εἶρηκε κυνὸς γάλα; Σ. ἵνα σοὶ δείξῃ ὅτι ἀπὸ τῆς κοινῆς τὸ πᾶν λαμβάνεται. Ὅντως ἐννοεῖς Δίοςκορε, πρόσθε δὲ πῶς λέγει. αὕτη ἡ ὕλη τῆς χρυσοποιίας ἐστὶ. Ποία ὕλη; τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι πάντα φευκτά εἰσιν. ἔτε γὰρ ὄνειον γάλα, ἔτε κυνὸς γάλα πυρμαχεῖν δύναται. Τὸ γὰρ ὄνειον γάλα εἰάν ἀπαθήσῃς ἐν τέλει ἡμερας, ἀφανίζεται. Τί δὲ καὶ τὸ εἰπεῖν; ταῦτά εἰσι τὰ μεταλλοιζῶντα τὴν ὕλην, ταῦτα καὶ πυρμαχα ποιεῖ, φευκτῶν αὐτῶν ἑνῶν. Καὶ τὸ ἐκτὸς τῶν ἑνῶν εἶναι ἀσφαλές, ἵνα νομίσωσιν οἱ τάλανες, ὅτι ἀληθῆ εἰσι ταῦτα. ἀλλὰ πάλιν ἀκούσον αὐτῶν, τί εἶπεν, καὶ ἐπιφέρει, εἰάν ἡς νοήμων καὶ ποιήσῃς ὡς γεγραπται, ἀντὶ τῆς εἰάν ἡς σοφὸς καὶ διακρίνης τὸν λογισμὸν ὡς δεῖ κεχερῆσθαι, εἰς μακάριον. Καὶ τί ἀλλαχθὲν εἶπε; τοῖς ἐχέφροσιν ὑμῖν λέγω. δὲ ἔν ὑμᾶς γυμνάζειν τὰς φρένας ὑμῶν καὶ μὴ ἀπατάσθαι, ἵνα καὶ τὴν ἀνίατον νόσον τῆς πενίας ἐκφυγῶμεν, καὶ μὴ νικηθῶμεν ὑπ' αὐτῆς, καὶ εἰς ματαίαν πενίαν ἐμπεσόντες διςυχῶμεν ἀνόνητοι καθέσθotes. Τὸ γυμνάζεσθαι τὰς φρένας ἐφείλομεν καὶ ὅζον ἔχειν τὸν νόον.

XVII.

XVII. Διὰ τί ἔν ἐπιφέρει τὸ ἐπιβαλεῖν; ἔ διαλέγει τὰ προλεγόμενα, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ νοός. ἀλλὰ πάλιν λέγει. Ποτὲ μὲν ☉ διὰ τὸν χρυσοκόβαλον, ποτὲ δὲ ☿ διὰ τὸν ☉, ποτὲ δὲ ♀ διὰ τὸν ☉, πότε δὲ ἢ ἢ ♀ διὰ τὸν μολυβδόχαλκον. ἰδὲ αὐτὲς ἐπὶ τὰς βαθμύς, μὴ ἔν εἰς βάραθρον ἐμπίσωμεν τῆς αὐτῆς ἀγνοίας τῶν σημαυομένων παρ' αὐτῶν. Πολλὴ γὰρ ὑπάρχει τῷ ἀνδρὶ ἡ σοφία, μετὰ γὰρ τὸ εἰπεῖν αὐτὸν, αὐτὴ ἡ ὕλη τῆς χρυσοποιίας εἰρήσθω. Ἐπιφέρει λέγων, Φέρε δὴ καθεξῆς καὶ τὸν τῆς ☿ ποιίας λόγον ἀφθόρως ἐξέπωμεν. ἵνα δάξῃ ἡμῖν οἷ δύο ἐργασίαι εἰσὶν, οἷ καὶ ἡ ☿ ποιία περὶ πάντων προτεταμται ἢ προτερεῖται, ἢ χαλερὶς αὐτῆς ἔδω γενήσεται.

XVIII. Ἄκυσεν αὐτῷ πάλιν ἐν ταῦτα λέγοντ'. ἡ ☿ ἢ ἀπὸ ἀρσενικῆς ἢ χαλκάνθου ἢ ψιμμίδιος ἢ μαγνησίας ἢ σίμμεσ. ἰταλικῆς. καὶ αὐτὴ μὲν ἔν ἐν τῇ χρυσοποιίᾳ. ☿ ἢ ἀπὸ ἀλῆς ἀρμονιακῆς. Ἐν ταῦτα λέγει ☿ ἢ ἀπὸ ἀρσενικῆς ἢ ψιμμίδιος, ἢ τὰ ἐξῆς. — Δ. Καὶ πῶς ὀνόμαζεται ☿ ψιμμίδιον γενέσθαι; Σ. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ ψιμμίδιος δέκεται ἵνα λάβωμεν, ἀλλὰ τὴν λεύκωσιν τῶν σωμάτων ἢ

XVII. Quam ob rem vero subdit, *injectionem*? non ob id dicit, quæ prius relata sunt, sed animi sensus explicat. Cæterum rursus dicit, aliquando quidem *solem per chrysochorallum*, aliquando vero *lunam per solem*; aliquando vero *venere per solem*. Aliquando *Saturnum*, vel *Jovem per molybdochalcum*. Ecce ipse nos ad artis gradus extulit. Caveamus igitur, ne vane ambulantes in foveam ignorantie, significationum, quæ sunt apud ipsum, incidamus. Magna enim viro inest sapientia. Nam postquam ipse ait, *Ipsa auri conficiendi materia dista sit*, infert dicens: *Age igitur deinceps etiam argenti conficiendirationem plane doceamus*, ut nobis ostenderet duas esse operationes. Quoniam, & argenti conficiendiratione omnibus prælata est, & antecellit; & sine ipsa nihil fiet.

XVIII. Audi ipsum hic rursus dicentem, *Mercurius ab arsenico, vel chalcantbo, vel cerussa, vel magnesia, vel simmi Italico*. Et superius in auri conficiendiratione dixit. *Mercurius à cinábrio*, hic vero ait: *Mercurius ab arsenico, vel cerussa, & reliqua*. D. Et quomodo potest cerussa Mercurius fieri? Sy, Sed non dixit, ut nos Mercurium à cerussa sumeremus, sed corpusculum dealbationem, hoc est, conversionem tangens, hoc dixit. Hic enim cuncta

cuncta alba retulit. Ibi vero citrina : ut recte nos intelligeremus ; vide quomodo appellavit corpus magnesiæ chryfocollam. Hic vero corpus magnesiæ tantum, vel stimmi Italici. Et hæc nobis breviter dicta sufficiant. Exercere prius mentem decet, ut naturæ operationes dignoscamus in rebus, quibus Deo favente studemus : oportet igitur nosse prius rerum species liqvefacere, & conflationibus confimiles in unum colorem convertere, & duos Mercurios in argentum vivum redigere, & ad putrefactionem separare. Sed ope divina commendandi finem faciam.

τὴν ἀνάκαμψιν ἀντιτίθενται εἰρη-
κεν. ἐνταῦθα γὰρ λευκὰ πάντα εἶπεν.
ἐκὼ δὲ τὰ ξανθὰ, ἵνα νοήσομεν, ὅρα
πῶς εἶπε σῶμα μαγνησίας χρυσοκό-
ραλον, ἐνταῦθα δὲ σῶμα μαγνη-
σίας μόνον, ἢ σίμμεται ἰταλικῶ. Καὶ
ταῦτα μὲν πρὸς βραχὺ ἢ ἀβάρκες
ἡμῶν εἰρησώ. προγυμνάζεσθαι δὲ τὸν
νῦν χρῆ, ἵνα διαγινώσκωμεν τὰς τῆς
φύσεως ἐνεργείας περὶ τῶν σπασσο-
μένων τῇ τῷ θεῷ συνεργείᾳ. χρῆ ἔν
ἡμᾶς γινώσκων τὰ ἐκχεύεσθαι δεῖ τὰ
εἶδη πρῶτον ἢ ἐν ταῖς χώσεσιν ὁμό-
χροα ἀπολειψέσθαι εἰς ἓν χρώμα, ἢ
τὰ μὲν δύο ἢ ὑδραργυροῦντα ἢ
εἰς σῆψιν ἀποχωρίζοντα θεῷ βοη-
θεῖν. ἢ τὸ πᾶν τῷ λόγῳ τελέ-
λεσθαι.

CAPUT XXIII.

De EUNOMIO & aliis Quarti Sæculi Hæreticis.

De Eunomio 1. Scriptores veteres qui ejus hæresin confutarunt. 2. Eunomii scripta 3. alii Enomii. 4. Libellus fidei Theodosio Imp. oblatus. 5. Apologia nunc primum edita integra Græcè & Latine. 6. De hæreticis sæculi quarti, Ario, 7. Photino, 8. Aëtio. 9. aliisque. 10.

Eunomius in Dacora a) Cappadociæ vico natus, à Ba-
ronio S. Basilium b) secuto præter rem Galata appel-
latur:

a) Sozom VII. 17. cum quo non pugnat Nyssenus, Oltiserium (in quo Dacorenses agri) patriam Nysseni prodens.

b) Ex Basilio in Eunom. lib. I. pag. 2. Baronius ad A. C. 360. n. 35. Sed videndus Nyssenus in Eunom. lib. I. pag. 307. seq. & qui ex recentioribus de Eunomio

ὑπογραφεὺς sive notarius, discipulus & defensor fuit Aëtii Ariani, Magistro etiam subtilior, * & in hæresi prodenda audacior, auctor sectæ *Anomæorum*. c) Ex Diacono Antiocheno factus A. C. 360. Episcopus Cyzici, ** hæretica, quam primum dissimulabat doctrina sua graves in Ecclesia turbas dedit, unde Constantii Imp. jussu eodem anno depositus & in exilium missus est. A Valente prope modum ultimo supplicio affectus fuisset, quod in ipsius agris Procopius Tyrannus d) A. 365. delituerat: sed & hic Imperator novo eum exilio in Mauritaniam afficere satis habuit, unde deinde revocatum non diu post Theodosius senior iterum relegavit, e) à quo venia denique impetrata ipsi est ad patrios Dacoræ agros revertendi, in quibus obiit ante A. C. 396. Plura de Eunomio Philostorgius Eunomianus, qui viginti annos natus Eunomium A. 361. CPolli versantem vidit f) & præter illa quæ in Historia Ecclesiastica de illo tradit, non diffitetur etiam singulari scripto se Eunomii persecutum g) laudes, *Εγκώμιον ἀνατάξασθαι*. III. 21. sed quod ætatem haud tulit,

I i

II. Scri.

imprimis videndi Tillemontius Tom. 6. memor. Eccles. pag. 501. seq. edit. Paris. & Samuel Basnage ad A. C. 360. n. 14.

- Confer Casp. Sagittarium introduct. in Hist. Eccles. pag. 946. qui plura ibi de Eunomio ejusque hæresi, quemadmodum & D. Balthasar Bebelius Sec. IV. Tom. 2. pag. 1285. seq. Jac. Gothofredus ad Philostorg. &c.

c) *Anomæus* dici notum est à dogmate, quod Filium non modo æqualem ut cæteri Ariani, sed etiam similem & ὅμοιον D.E. O Patri negarent. Nonnulli tamen Veteres ad nomen Eunomii alludentes velut ἀνόμους interpretantur, ut in Veteri Codice Canonum quem ad calcem operum Leonis Magni edidit Paschasius Quesnellus cap. 58. *anathematizari omnem hæresin, speciatim autem Eunomianorum, qui Latine sine lege dicuntur.*

* Eleusii in Episcopatu Cyziceno successor. Niceph. IX. 46. XI. 5.

d) Philostorg IX. 5. Tillemont. Tom. 6. Tom. 6. memor. pag. 509. qui de Procopio illo accurate Histor. Imperator. Tom. 7. pag. 132. sqq.

e) Sozom. VII. 17. Nicephorus XII. 29. Hist.

f) Philostorg. X. 6.

g) Ipsam Historiam Ecclesiasticam Philostorgii haud fere aliud quam Eunomii encomium censi debere, recte notat Gujl. Caveus.

II. Scriptores veteres de Eunomio , & contra Eunomii hæresin.

Illis, qvi interciderunt, additus asteriscus.

* Andronicianus , cujus libros breves duos adversus Eunomianos memorat Photius Cod. 45.

* Apollinaris, qvem inter eos qvi Eunomium confutarunt primo loco ponit Hieronymus c. 120. de Scriptor. Ecclef. Meminit & Philostorgius VIII. 12.

S. Athanasius dialogo 2. de Trinitate , ubi refutat Aëtii Epistolam scholiis Eunomii illustratam.

Basilii Magni Epist. 168. & in libris contra Eunomium. Vide supra pag. 78. seq.

* Didymus Cæsareensis Eunomium confutavit teste Hieron. c. 120. de Scriptoribus Ecclesiasticis.

S. Epiphanius hæresi 76. Jo. Damaſcenus hæresi 76. & Harmenopolus hæresi 13. qvi confirmat qvoad traditur à Joanne Zonara scholiis ad Canonem in Deiparam , apud Cotelierum III. monument. Ecclesiæ Græcæ, pag. 466. Eunomium qvæ de suppliciis impiorum æternis sacra habet pagina , *πρὸς ἀπειλὴν συγγεγραμμένη πλάσματι μόνῳ tantum ad comminationem solo figmento scripta* pronunciasse.

* Gelasius Episcopus Cæsareensis in Palæstina Episcopus, cujus librum adversus Anomæos memorat Photius Cod. 88. 89. & 102.

Gregorius Nazianzenus inter eos qvi Eunomio responderunt laudatur ab Hieronymo , respiciente quinque λόγους ejus θεολογικὰς adversus Eunomianos & Macedonianos , inter Orationes Nazianzeni XXXIII. XXXVII.

Gregorius Nyſſenus. Vide supra, pag. 151. seq. & 160. Idem etiam libro de anima perstringit Eunomium qvoad carnem cum sensibus solum à λόγῳ assumptam docuit , de qvo ejus errore Gennadius c. 2. de Ecclesiæ dogmatibus. Itaq; qvoad in Eunomii expositione fidei legitur ἀναλαμβάνοντα τὸν ἐν ψυχῇ καὶ σώματι ἄνθρωπον, intellectum ab eo secundum Apollinaris hæresin, ut per ψυχὴν non mentem sed inferiorem modo animam sensibus constantem acceperit.

Joan-

Joannes Chrysostomus in homiliis de incomprehensibili DEI natura. Incipiunt: τί τῶν ὁ ποιμὴν. Et sexta: μίαν ὑμῶν διελέχθην. Hoc enim inprimis datum vitio est Eunomio, quod ita de DEO etiam adversus perspicua S. Scripturæ dicta differuit, ac si illius Naturam perspectissimam & ad unguem notam haberet. Vide S. Basilii Epist. 168. & Theodorit. lib. IV. hæret. fab. cap. 3. S. Hieronymus in XII. Matthæi: *Erubescat Eunomius tantam sibi notitiam Patris & Filii, quantum alterutrum inter se habeant, vendicans.* Verba Eunomii apud Socratem IV. 7. ὁ Θεὸς περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐσίας ἔδεν πλεον ἡμῶν ἐπίσταται. &c.

Historiæ Ecclesiasticæ scriptores Socrates, Sozomenus, Theodorus, Rufinus, Nicephorus. Nec non qvi Annales & Chronica condidere Cedrenus, Zonaras &c.

Nicetas Choniates libro V. thesauri Orthodoxæ fidei.

Philastrius de hæresibus cap. 68. *Augustinus & auctor Prædestinati* hæresi 54.

Honorius hæresi 56. qvi Eunomium Dialecticum appellat.

* Sophronius (ille ut suspicor S. Hieronymi amicus) pro Basilio contra Eunomium, laudatus Photio Cod. 5. & 138. Bibliothecæ.

Theodorus lib. IV. hæreticarum fabularum cap. 3. qvi inter alia Eunomianis tribuit quod & ipsi cum Marcione duo rerum principia malum & bonum statuerint, & inferiores partes à malo principio ortas & hinc non totum baptizandum esse hominem docuerint. Cui congruit quod S. Ambrosius Eunomianos jungit Marcionem, lib. 1. de officiis c. 2. ad quem locum conferendæ notæ Monachor. Benedictinor. Tom. 2. pag. 31.

* Theodorus Antiochenus Mopsestiz Episcopus, cujus libros XXV. pro Basilio contra Eunomium memorat Photius Cod. 4. & Cod. 138. & 177. pag. 207. & ante eum Theodorus loco jam laudato.

Timotheus presbyter de receptione hæreticorum, apud. Cotelærium III. monument. Ecclesiæ Græcæ pag. 383. seq.

III. Eunomii scripta.

Plurima contra fidem nostram scripsisse, & disputandi leges suis dedisse sectatoribus notat Rufinus lib. 1. Hist. Eccles. cap. 25. at-

que illa tanti facta ab Eunomianis, ut majoris autoritatis arbitrentur quam Evangelia, & in ipso crederent lumen esse Veritatis, traditum Hieronymo adversus Vigilantium: vicissim Imperatores edictis publicis librosejus (nuper defuncti) jussisse aboleri constat non modo ex Philostorgii XI. 5. Sed etiam ex lege Arcadii data A. C. 398. lib. XVI. 34. Cod. Theodos. Tom. 6. pag. 152. Codices sane eorum (Eunomianorum) scelerum omnium doctrinam ac materiam continentes, summa sagacitate mox quæri ac prodi exerta auctoritate mandamus, sub aspectibus eorum judicantium incendio mox cremandos. Ex quibus si qui forte aliquid qualibet occasione vel fraude occultrasse, nec prodidisse convincitur, sciat se velut noxiorum codicum, & maleficii crimine conscriptorum, retentorem capite esse pleendum. Et jam S. Basilii lib. 1. contra Eunom. pag. 5. ridet Eunomii superbiam, quod speraret libros suos ætatem laturos. ὡς τῆς ἀλαζονείας, τὸ καὶ ὑπερον οἰεῖσθαι αὐτῷ διαρκέσειν τὸν λόγον, καὶ ἀθάνατον εἰς τὸν ἐπὶ πάντα χρόνον τὴν μνήμην αὐτῆς φυλαχθήσεσθαι. Accerte pauca quædam servari contigit & illorum ipsorum qui eum confutarunt studio, cæteris omnibus longa nocte sepultis ac deperditis. Scripserat autem:

1. *Commentarium in Epistolam ad Romanos*, tomis septem, in quibus verbositate rerum inanem perstringit Socrates IV. 7. πολύχως δὲ τὴν λέξιν καὶ τὰ αὐτὰ περιστρέφων αἰεὶ καὶ μὴ δυνάμενος περιγίνεσθαι τῷ προτεθέντῳ σκοπῷ, ὡς δεικνύουσιν αὐτῆς οἱ ἐπὶ τὰ τόμοι ἅς ἐμαυτοπένησεν εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους τῆς Ἀποστόλου Ἐπιστολῆς. Πολλὰς γὰρ λόγους εἰς αὐτὴν ἀναλώσας, τῆς Ἐπιστολῆς τὸν σκοπὸν λαβεῖν οὐ δεδύνηται. Idem ex Socrate repetit Hist. tripartita VII. 19. & Svidas in Εὐνόμῳ. Addit vero Socrates idem de aliis ejus scriptis posse affirmari, ἐφάμιλλοι δὲ αὐτῆς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ φερόμενοι λόγοι τυγχάνουσιν, ὧν ὁ βεβλόμενος πᾶσαν λαβεῖν, εὐρήσει ἐν πολυλεξίᾳ τὴν τῶν νοημάτων εὐτέλειαν.

2. *Epistolas*, quas cæteris Eunomii scriptis præfert Philostorgius, & ab eo prælatas notavit Nicephorus XII. 29. Meminit Epistolarum ejus etiam Photius Codice CXXXVIII. ad quadragenas ex illis legisse se testatus, sed non ita præclare de illis judicat. Ἀνεγνώσθησαν δὲ καὶ ἐπιστολαὶ αὐτῆς πρὸς διαφόρους, μέχρι τεσσαρτάκοντα, ἀλλὰ καὶ ἐν ταύταις τὸ αὐτὸ τῶν λόγων εἶδῃ λεπτεργῶν, παντελῶς τῆς τῶν ἐπιστολῶν χαρακτῆρος ἔδῃ τὰς νόμους ἀκούσαι, μήποτε τραβῆς ἐν αὐτοῖς εἰς τὴν ζηλιτευσθῆναι οἰέσασιν.

3. * *Εκδεσθαι πίστεως, Fidei libellum* Theodosio Imp. oblatum CPoli A. C. 383. cum Episcopos plures * ad se vocasset, & confessiones eorum exhiberi sibi fecisset, ut narrant Socrates V. 10. & Sozomenus VII. 12. Hunc libellum in Codice Bavarico & Liveneji subiectum, in MS. Florentino autem, unde Emericus Bigotius descripsit, præfixum libris Nysseni contra Eunomium publicavit Valesius in notis ad laudatum Socratis locum, & post eum Baluzius in nova collectione Concilior. Tom. 1. pag. 39. Quoniam vero brevis est, ut cum Apologetico quem infra primus profero, possit conferri, eam hic integram exhibui. *Nec inutile fuerit, inquit Valesius, eam hic apponere. Esi enim totam Eunomii impietatem complectitur, quadam tamen habet minime spernenda.*

Ευνομίᾳ ἐκδεσθίς.

I. Τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, κατὰ δικαίαν κέρισιν φήσαντι ὁμολογεῖν ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς τὰς ὁμολογῦντας αὐτὸν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ παρῆναι, τὰς δέοντες αὐτόν, καὶ τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας προτρέψεως ἡμᾶς, εἰκοίμην εἶναι πρὸς ἀπολογία παντὶ τῷ ἐπερωτῶντι λόγον. καὶ τῶν βασιλικῶν προσαγμάτων ταύτων ἐπιζητῶντων τὴν ὁμολογίαν, προθύμως ὁμολογῶμεν, ὡς φρονῶμεν, καὶ ὅτι πιστεύομεν εἰς τὸν ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸν Θεὸν κατὰ τὴν αὐτῆς διδασκαλίαν, ὥς ἐφυσμένη φωνὴ τιμῶντες. Ἐπὶ γὰρ ἀψευδῆς. ἀλλ' ὅντως ὄντα φύσει τε καὶ δόξῃ Θεὸν ἕνα.

Fides exposita ab Eunomio.

I. Cum DEus ac Servator noster IESUS CHristus iustissima sententia dixerit, a) confessurum se coram Deo Patre, eos, qui ipsum confiterentur coram hominibus, & negaturum eos, qui ipsum negarent: cumque Apostolica doctrina b) hortetur nos, ut prompti paratique simus ad reddendam rationem cuilibet eam poscenti: cum denique Imperialia præcepta c) hanc confessionem requirant, alacri animo confitemur ea, quæ sentimus, & quod credimus in unum ac solum verum DEū, d) juxta ipsius doctrinam, neutiquam falsa voce eum honorantes. Est enim expers mendacii. Quippe qui & natura & gloria revera est unus DEUS; sine
li 3 prin-

* Confer Clarniff, Boivini notas ad Nicephori Gregoræ Historiam pag. 793.

a) Matth. X, 32, b) 1. Petr. III, 15, c) Theodosii M. Imp. d.) Joh. XVII. 3.

principio, semper & indefinenter solus: substantia secundum quam unus est nequaquam divisus, aut partitus in plures: aut alius atque alius subinde existens, aut ab eo, quod est recedens: Nec ex una substantia in tres hypostases figuratus. Omnino enim & semel unus est, uno semper atque eodem modo permanens solus: nullum habens socium Divinitatis, nullum gloriæ participem, nullum consortem potentiae, nullum regni assessorem. Unus enim est ac solus DEus omnipotens, DEus Deorum, Rex Regum, & Dominus Dominantium: altissimus super omnem terram: altissimus in caelis: altissimus in altissimis ac coelestibus: verus in existendo id, quod est & manet semper: verus in operibus, verus in sermonibus: principium omnis subjectionis, potestatis, Imperii. Superior conversione, & expers mutationis, utpote illibatus. Propriam substantiam non partiens in generando: nec idem generans & generatus, aut idem * Pater existens & Filius. Est enim incorruptus. In faciendo nequaquam indigens materia, aut membris, aut naturalibus instrumentis. Nulla enim re opus habet,

* Ut Sabellio visum,

ἀνάρχως, ἀδιδως, ἀτελευτήτως μόνον. ἔ τὴν οὐσίαν καθ' ἑαυτὴν εἶς, χωρίζομενον ἢ μεμιζόμενον εἰς πλείους ἢ ἄλλοτε ἄλλον γινόμενον, ἢ τῶν ἑνῶν ὅ ἐστι μεθιστάμενον. ἔτε ἐν μιᾷ ἐστίαις εἰς ὑποστάσεις τρεῖς σχηματιζόμενον· πάντα γὰρ καθ' ἑαυτὴν εἶς, καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τε καὶ ὡσαύτως διαμένων μόνος· ἔ κοινωνῶν ἔχων τῆς Θεότητος, ἔ μερῶν τῆς δόξης, ἔ σύγκληρον τῆς ἐξουσίας, ἔ σύνθρονον τῆς βασιλείας· εἰς γὰρ ἐστὶ καὶ μόνος Θεὸς παντοκράτωρ, Θεὸς Θεῶν, βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ κύριος τῶν κυριευόντων· ὑψιστος ἐπὶ πάντων τὴν γλῶσσαν, ὑψιστος ἐν ἐρεσίν, ὑψιστος ἐν ὑψίστοις, τοῖς ἐπερανίοις. ἀληθινὸς ἐν τῷ εἶναι ὅ ἐστιν αἰὲ καὶ διαμένει· ἀληθινὸς ἐν ἔργοις, ἀληθινὸς ἐν λόγοις· ἀρχὴ ἀπάσης ὑποταγῆς, ἐξουσίας, βασιλείας ἀνώτερος τροπῆς, καὶ μεταβολῆς ἐλευθέρος, ὡς ἀκήρατος· οὐκ ἐν τῷ γεννᾶν τὴν ἰδίαν ἐστίαν μερίζων, καὶ ὁ αὐτὸς γεννῶν καὶ γεννώμενος, ἢ ὁ αὐτὸς πατὴρ γινόμενος καὶ υἱός. ἐστὶ γὰρ ἀφθαρτος· οὐκ ἐν τῷ ποιῆν ἡμέρων ἢ φυσικῶν ὀργάνων προσδεόμενος· ἐστὶ γὰρ πάντων ἀπροσδεής.

Π. Πιστεύομεν καὶ εἰς τὸν τῷ Θεῷ
 ὡν, τὸν μονογενῆ Θεόν, τὸν πρω-
 τότῳ πάσης κτίσεως, καὶ αὐτὸν ἀλη-
 θινόν Θεόν, ὅς ἐστι ἀγέννητον ὅς ἐστι
 πρὸ τῷ εἶναι γενήσεως ὀνομαζόμε-
 νον ὡν, πρὸ πάσης κτίσεως γενό-
 μενον ὅς ἐστι ἀκτιστον. ἀρχὴν ὁδῶν ἐρ-
 γων τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ἀρχῇ ὄντα λό-
 γον. ὅς ἐστι ἀναρχον. σοφίαν ζῶσαν,
 ἀλήθειαν ἐνεργῶσαν, δυνάμιν ὑφε-
 τῶσαν. ζῶν γεννητὴν. ὡς ὡν Θεῷ
 ζωογονεῖν τὰς ζῶντας· καὶ ζωοποι-
 εῖν τὰς νεκράς· φῶς ἀληθινόν, φω-
 τίζον πάντα ἄνθρωπον ἐκπερχόμενον
 εἰς τὸν κόσμον· ἀγαθὸν καὶ χρηγόν
 ἀγαθῶν. ὡς ἀγαθότητι καὶ διδά-
 μαι γεννηθέντα τῷ πατρὶ. ἐκ τῶ
 μερισαντι συμμερισάμενον τὴν ἀξί-
 μαι, ὅς ἐστι ἄλλω τινὶ τὴν πατρικὴν ἐ-
 σίας, ἐ τὴν βασιλείαν. ἀλλὰ γενόμε-
 νον ἐκ γενήσεως ἐνδοξον, καὶ τῆς δό-
 ξης κύριον. καὶ λαβόντα παρὰ τῷ
 Πατρὶ τὴν δόξαν, ἐ τῆς ἐκείνου με-
 ταλαβόντα δόξης· ἀμετάδοτος γὰρ
 ἡ δόξα τῷ παντοκράτορι, καὶ ὡς
 ἦν, τὴν δόξαν μὲ ἐτέρῳ ἐ δώσω.

II. Credimus etiam in Filium
 Dei, unigenitum Deum, primo-
 genitum omnis creaturæ, d)
 Christum verum Deum, non in-
 genitum : non antequam esset,
 sine generatione Filium nomina-
 tum e) genitum ante omnem
 creaturam, non increatum : prin-
 cipium viarum Dei f) ad ope-
 ra, & in principio existentem ser-
 monem, g) non expertem
 principii : sapientiam viventem,
 veritatem operantem, virtutem
 subsistentem, vitam genitam.
 Qui, utpote Filius Dei, vivos vi-
 vificat, & suscitatur mortuos. Lu-
 cem veram, quæ illuminat om-
 nem hominem venientem in
 mundum. h) Bonum, & sup-
 peditatorem bonorum : quippe
 qui bonitate ac virtute Patris est
 genitus. Qui neque cum eo, qui
 ipsi impertitus est dignitatem, ne-
 que cum ullo alio paternam sub-
 stantiam aut regnum participa-
 vit. Sed qui ex generatione fa-
 ctus est gloriosus & Dominus glo-
 riæ. Qui à Patre accepit gloriam.
 non autem participavit gloriam
 Patris. Nam gloria Omnipoten-
 tis est incommunicabilis, sicut
 ipse

d) Coloss. I. 15.

e) contra Pauli Samosatani, Marcelli Ancyranı & fortasse Photini sententiam. Vide
 quæ ad Philastrii hæresin 123.

f) Prov. VIII. 22. g) Joh. I. 1. h) Joh. I. 9.

ipse dixit: i) *gloriam meam alteri non dabo*. Qvi à Patre glorificatus est ante sæcula. k) Qvi glorificatur à Patre per sæcula, & per universam rationalem & creatam substantiam. Qvem stipat universa cœlestis militia. Est enim Dominus & Rex gloriæ, l) utpote Dei Filius ac DEus: opifex mortalium atque immortalium: opifex spirituum & universæ carnis. Omnia enim per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil: m) Rex & Dominus vitæ omnis ac spiritus eorum, quæ per ipsum facta sunt. Omnia enim ei tradita sunt à Patre, n) juxta sanctissimam ejus vocem, & omnia dedit Pater in manu ejus. Obediens ad opificium & creationem omnium rerum. Obediens ad omnem administrationem. Qvi non ex obedientia accepit, ut esset Filius aut DEus. Sed ex eo, quod Filius est, & quod unicus genitus est, factus est DEus. Obediens in operibus, obediens in verbis. Mediator in sententiis, mediator in legibus. Hunc Filium DEI & unigenitum DEum agnoscimus. Solum similem o)

δεδοξασμένον ὑπὸ τῆ Πατρὸς πρὸ τῶν αἰώνων· δεδοξασμένον ὑπὸ τῆ πατρὸς δι' αἰῶν^{ων}, καὶ πάσης λογικῆς καὶ γεννητῆς ὑσίας δορυφορούμενον ὑπὸ πάσης ἐκπεραννύς τετρατιάς κύρι^{ον} γὰρ ἐστὶ καὶ βασιλεὺς τῆς δόξης, ὡς ὕψος Θεῶ καὶ Θεός. δημιουργὸς ἀθανάτων καὶ θνητῶν, δημιουργὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς· πάντα γὰρ δι' αὐτῶ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτῶ ἐγένετο· ἐδὲν βασιλεὺς καὶ κύρι^{ον} πάσης ζωῆς καὶ πνοῆς τῶν δι' αὐτῶ γενόμενων· πάντα γὰρ αὐτῶ παρεδόθη παρὰ τῆ πατρὸς, κατὰ τὴν ἀγίαν αὐτῶ Φωνήν, καὶ πάντα δέδωκεν ὁ πατὴρ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶ ὑπήκο^{ον} πρὸς τὴν τῶν ὄντων δημιουργίαν καὶ γένεσιν. ὑπήκο^{ον} πρὸς πᾶσαν διοίκησιν· ὅπερ ἐν τῆς ὑπακοῆς προσλαβὼν τὸ εἶναι ὕψος ἢ Θεός· ἀλλ' ἐν τῶ ὕψος εἶναι καὶ γεννηθῆναι μονογενῆς Θεὸς γενόμεν^{ον}· ὑπήκο^{ον} ἐν ἐργοῖς ὑπήκο^{ον} ἐν λόγοις· μεσίτης ἐν δόγμασι. μεσίτης ἐν νόμοις· τῶ ἴσμεν ὕψος τῶ Θεῶ καὶ μονογενῆ Θεόν. τῶ ἴσμεν ὅμοιον τῶ γενήσαντι· μόνον κατ' ἐξαι-

i) Esaie XLII. 8. At bene Chrysost. in Matth. XXI. 23. editus à Cotelerio 3. Monument. Ecclesiæ Græc. pag. 150. *Filius alter non est, ego enim & Pater unum sumus* Joh. X. 30. Et, *cum venerit Filius hominis in gloria Patris sui*, Marc. VIII. 38.

k) Joh. XVII. 5. l) Psal. XXIV. 7. 8. 10. m) Joh. I. 2.

n) Matth. XXVIII. 18. o) Ab hac doctrina, Anomæorum nomen, quod similitudinem Naturæ inficiabantur; solum similitudinem operationis admittebant.

ἐξαίρετον ὁμοιότητα καὶ τὴν ἰδιάζουσαν ἐννοίαν· οὐκ ὡς πατὴρ πατέρων· ἔτι γὰρ εἰσι δύο πατέρες. ἔτι δὲ ὡς υἱὸν, οὐκ ὄντων δύο υἱῶν. ἔτι δὲ ὡς ἀγέννητον ἀγεννήτω. μόνον γὰρ ἐστὶν ἀγέννητος ὁ παντοκράτωρ, καὶ μόνον ὁ υἱὸς ὁ μονογενής· ἀλλ' ὡς υἱὸν πατὸς ὡς εἰκόνα καὶ ὡς σφραγίδα πάσης τῆς τοῦ παντοκράτορος ἐνεργείας καὶ διωάμεως. σφραγίδα τῶν τοῦ πατρὸς ἔργων καὶ λόγων καὶ βουλευμάτων. τῶτον ὁμολογῶμεν ἓνα τὸν ἐν ὑδασιν ἐπικεύσαντα τὴν γῆν. τὸν περὶ καταφλέξαντα Σοδομίτας· τὸν ἐπιθέντα δίκην Αἰγυπτίοις. τὸν θέμενον τὰς νόμους κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ. τὸν ἐπὶ τῶν προφητῶν ὁμιλήσαντα τοῖς παλαῖοις· τὸν καλέσαντα τὰς ἀπειθῆντας. τὸν λαβόντα πᾶσαν τὴν κληῖν τὴν ἐξουσίαν· ὁ γὰρ πατὴρ κληῖν ἔδεν· τὴν γὰρ κληῖν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ. τὸν ἐν ἑκάτῳ τῶν ἡμερῶν γεγόμενον ἐν σαρκί. γεγόμενον ἐκ γυναικὸς· γεγόμενον ἄνθρωπον ἐπὶ ἐλευθερίᾳ καὶ σωτηρίᾳ τοῦ γένους ἡμῶν· ἀναλαβόντα τὸν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ἄν-

Patri ob præcipuam similitudinem & propriam significationem: non ut Patrem Patri. Neque enim duo sunt Patres. Non ut Filium Filio; quippe cum non sint duo filii: Neque ut ingentum ingenito; unus enim ingentus est, Deus scilicet omnipotens; & unus Filius, unigenitus scilicet. Sed similem, ut Filium Patri: quippe qui imago sit & sigillum p) omnis operationis ac virtutis Paternæ; sigillum omnium operum ac sermonum & consiliorum Patris. Hunc confitemur unum esse eorum, qui terram inundarunt, eum, qui Sodomitas igne exussit. Qvi Egyptios supplicio affecit. Qvi leges tulit juxta mandatum æterni Dei. Qvi tempore Prophetarum locutus est ad priscos. Qvi vocavit eos, qui parere recusabant. q) Qvi omnem iudicandi potestatem accepit. Pater enim non iudicat quoniamquam, sed omne iudicium dedit Filio. r) Qvi in ultimis diebus factus est in carne, factus ex muliere. s) Factus est homo ad liberationem & salutem generis nostri. Qvi hominem ex anima t) constantem & corpore assumpsit.

Kk

Qvi

p) Hebr. I. 3. q) 1. Petr. III. 20. r) Joh. V. 22. s) Galat. IV. 4.
t) Vide supra pag. 250.

Qvi ore & lingua annuntiavit pacem vicinis simul ac remotis. Qvi factus est obediens usque ad crucem & ad mortem : u) & qvi non vidit corruptionem, x) sed surrexit tertia die. Et post resurrectionem discipulis suis per compendium exposuit mysterium. Qvi sedet ad dexteram Patris, qvi venturus est, ut vivos judicet ac mortuos.

III. Post hunc credimus in Patracletum, Spiritum veritatis: Doctorem pietatis. Qvi factus est ab unigenito & illi semel subiectus: nec post Patrem, nec cum Patre connumeratus. Unus enim ac solus Pater est D E I S super omnia. Nec Filio coæqvatus; unicus enim est Filius, nullum fratrem habens simul genitum. Nec tamen cum ulla alia re comparatus. Omnia enim, quæ per Filium facta sunt opera, transcendit generatione ac natura, & gloria & cognitione; qvippe qvi primum sit ac præstantissimum, & maximum ac pulcherrimum opus unigeniti. Qvi cum unus ac solus sit etiam ipse, primusque & excellentissimus omnium Filii opificiorum, ob substantiam & naturæ dignitatem, operationem omnem ac doctrinam perficit ex arbitrio

Θρωπον· Τὸν διὰ γλώσσης καὶ σώματος εὐαγγελισάμενον τὴν εἰρήνην τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρῶν· Τὸν γενόμενον ἐπήκουον μέλει σωτῆρ καὶ θανάτου, καὶ μὴ ἰδόντα διαφθοράν, ἀλλ' ἀνασάντα τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἀνακεφαλαιώσάμενον τοῖς ἑαυτῷ τὸ μυστήριον καὶ καθήμενον ἐν δεξιᾷ τῶ πατρὸς. Τὸν ἐρχόμενον κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς.

III. Καὶ μετὰ τῶτον πιστεύομεν εἰς τὸν Παράκλητον, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας· Τὸν κατηγητὴν τῆς εὐσεβείας γενόμενον ὑπὸ τῷ μονογενεῖς καὶ τῷ καθάπαξ ὑποτεταγμένον. Οὔτε κατὰ τὸν πατέρα. Ἐτε τῷ πατρὶ συναρηθῆναι· εἰς γὰρ εἰς καὶ μόνον πατὴρ ὁ ἐπὶ πάντων Θεός· ἔτε τῷ ἡμῶν σωεξισόμενον· μονογενὴς γὰρ εἶναι, ἔδωκα ἔχων ἀδελφὸν ὁμογενεῖ· ἔτε μὴν ἄλλω τινὶ σωτῆρασόμενον· ἀπάντων γὰρ ἀναβεβηκε τῶν διὰ τῶ ἡμῶν γενομένων ποιημάτων γενέσθαι καὶ φύσει, καὶ δόξῃ καὶ γνώσει· ὡς πρῶτον ἔργον καὶ κράτιστον τῷ μονογενοῦς μέγιστον τε καὶ κάλλιστον· εἰς δὲ καὶ ἐτὶ ὧν καὶ πρῶτον καὶ μόνον καὶ πάντων προύχων τῶν τῷ ἡμῶν ποιημάτων κατὰ τὴν ἐσῖαν καὶ τὴν φυσικὴν ἀξίαν, πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ διδασκαλίαν ἐξενύει

η) Philipp. II. 8. x) Psalm. XVI. 10.

νύφ' κατὰ τὸ δοκῆν τῷ ἡμῶν, πεμπόμενος ὑπ' αὐτῆς καὶ παρ' αὐτοῦ λαμβάνων καὶ ἀναγγέλλων τοῖς παιδευομένοις καὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἡγούμενος ἀγιάζων τοὺς ἁγίους μυσταγωγῶν τοὺς προσιόντας τῷ μυστηρίῳ. διανεμὼν πάντα δωρεὰν τῷ πνεύματι τοῦ διδόντος τὴν χάριν συνεργῶν τοῖς πιστοῖς πρὸς κατανόησιν καὶ θεωρεῖαν τῶν διατεταγμένων ὑψηλῶν εὐχομένων ὁδηγῶν πρὸς τὸ συμφέρον. κρατύνων πρὸς εὐσεβείαν φωτίζων τὰς ψυχὰς τῷ φωτὶ τῆς γνώσεως καθάριζων τοὺς λογισμοὺς δαίμονας ἀπειργῶν καὶ νοσοῦντας θεραπεύων τοὺς νοσοῦντας ἰώμενος πλανομένους ἐπιστρέφων θλιβομένους παρακαλῶν ὀκλαζόντας ἀνορθῶν πονοῦντας ἀνακτῶμενος ἀγωνιζομένοις ὑποφωτῶν. δειλανδροῦντας θαρσύνων. ἀπάντων κηδεμόνα πᾶσαν φροντίδα καὶ πρόνοιαν εἰςφρεσμέειον εἰς προσαγωγὴν τῶν ἐννεστέρων καὶ φυλακὴν τῶν πιστοτέρων.

IV. Πιστεύομεν ἐπὶ τούτοις εἰς τὴν γενησομένην ἀνάστασιν διὰ τοῦ Σωτῆρος, αὐτῶν τῶν διαλυθέντων σωμάτων, μετὰ τῶν οἰκείων καὶ μερῶν καὶ μορίων οὐδενὸς ἐλλείποντος οὔτε ἐνηλλαγμένου τῶν τὸ ἐκάστου σῶμα συμπληρούντων κατὰ τὸν παρόντα βίον· ἐτι μὴν καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις κέλσιν τῶν ἐπὶ κακῶς δοξαζομένων ἢ βεβιωμένων. καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν

Filii, missus ab illo & ab eodem accipiens: & renunciatus iis, qui instituntur: docens veritatem: sanctos sanctificans: deducens eos, qui ad Sacramentum accedunt: dividens spiritui omne donum ejus, qui dat gratiam. Qui cooperatur fidelibus ad intelligentiam & contemplationem eorum, quæ mandata sunt. Qui orantibus subsonat. Qui ad id, quod utile est præstat viam. Qui ad pietatem corroborat. Qui animas luce cognitionis illustrat. Qui purgat cogitationes. Qui Dæmones abigit, ægros curat, sanat langvidos. Qui errantes reducit in viam: solatur contritos: titubantes erigit: reficit laborantes. Qui pugnantibus subclamat: timidis addit animos: curator universorum. Qui curam omnem ac sollicitudinem adhibet, ut benevolos promoveat, & fidioliores quosque custodiat.

IV. Post hæc credimus in eam, quæ per Servatorem futura est, resurrectionem corporum, horum scilicet ipsorum, quæ dissoluta sunt, una cum propriis membris ac partibus: nullo deficiente aut immutato ex iis, quæ uniuscujusque corpus componebant dum viveret. Præterea credimus iudicium, quod postea fiet, eorum, quæ male cogitata atque acta fuerint

rint in vita, & omnium pariter operum ac verborum & actuum, cogitationum ac sensuum, qui fuerint in hac vita: ita ut nihil omnino lateat, nec maximum quidquam, nec minimum: nihil negligatur ex iis, quæ illegitime aut injuste gesta sunt ac perpetrata: sed iusta & æqua merces rependatur: & ii quidem, qui usque ad exitum vitæ impie se gesserint aut peccaverint, sempiterno tradantur supplicio: ii vero, qui iuste ac pie vixerint, ad æternam vitam perducantur.

V. Hæc sentimus, prout à Sanctis accepimus; & sentientes credimus: nihil eorum, quæ accepimus, præ pudore aut præ metu obmittentes: sed neque per impudentiam aut pervicaciam aliquid amplius addentes, aut pervertentes: nec nobis conscii ullius impietatis ac blasphemiar, cuiusmodi adversus nos confingunt calumniatores, quorum iusta est condemnatio.

κατὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν γενομένων ἔργων καὶ λόγων καὶ ἐνεργειῶν, πράξεων, ἐνδυσημάτων, νοημάτων. μηδενὸς τὸ παράπαν λαμβάνοντες τῶν μεγίστων ἢ τῶν ἐλαχίστων· μηδενὸς περλωμένων τῶν ἐνδύσεως ἢ παρνόμως ἐργασμένων, ἢ πεπραγμένων· τῆς συμμετρικῆς καὶ δικαίας ἐπιμετρικῆς δίκης καὶ τοὺς μετὰ εἰς τέλος ἀσεβήσαντας ἢ ἀμαρτήσαντας, πρὸς τὴν ἀτελεύτησιν κόλασιν παραπεμπούσης· τοὺς δὲ οἰσὶν καὶ δικαίως βιώσαντας πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν ἀναφερούσης.

V. Ταῦτα καὶ φρονοῦμεν παρὰ τῶν ἁγίων μαθόντες, καὶ φρονοῦντες πιστεύομεν· οὐδὲν ὑπὲρ αἰχύνης ἢ δόλους παρέντες ὧν ἐμάθομεν ἕτε μὴν ἐπὶ αἰχύνῃς ἢ φιλονεικίας προσθέντες πλεῖον ἢ διασρέφοντες· οὐδὲ στωιδότες οὐδὲν ἀπηχῆς ἢ δύσφημον, ὅποια πλάττῃσι καθ' ἡμῶν οἱ συκοφαντοῦντες ἢ διαβάλλοντες· ὧν τὸ κρέμα ἐνδοκον ἐστίν.

4. Ἀπολογητικὸς, *Defensio doctrinae*. Hoc ipsum est scriptum illud famosum quod quinque adversus Eunomium libris, quos etiam nunc habemus, S. Basilus confutavit, notatque titulum istum vafre ac versute ab Eunomio esse excogitatum, ne hæreticum suum dogma, quod peroptabat, exponere ac promulgare sponte, sed veluti coactus tueri se ac defensionem suam edere videretur. Πρῶτον μὲν γὰρ αὐτῷ πάντων κακέρημα, τὸ ζῆμα τῶν λόγων ἐπινενόηται, ἐν ἀπο-

λο-

λογίας εἶδει τὴν διδασκαλίαν συνθεῖν , ἵνα μὴ δόξη προηγεμένως ποιῆσθαι τῶν δογμάτων τῆς ἀσεβείας τὴν ἐκθεσιν , ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ τῆς λογικῆς τῆς ἐληλυθέναι. Exordium hujus Apologetici, Epilogumque Græce cum Henr. Warthoni versione ex Codice C. V. Thomæ Tenison vulgavit Gril. Caveus in Historia literaria scriptorum Ecclesiasticorum. Integrum Anglice vertit ediditque Wilhelmus Whistonus in tomo primo operis, Eunomianismo in crustando destinati, quod primitivum Christianismum redivivum inscripsit Lond. 1711. 8. Græce exstat in variis Bibliothecis, meminiqve me Eunomii Apologeticum MS. evolvere inter libros Marquardi Gudii, atqve hunc ipsum respici haud dubito à præstantissimo Morhofio, quando memoriæ lapsu scripsit Photini Apologiam ineditam in Gudii Bibliotheca reperiri. Neqve alia est Eunomii Catechesis, ad quam è MS. Isaaci Vossii vulgandam atqve versione & confutatione donandam Balthasar Beckerus invitatus est à Samuele Marefio , * in litteris datis Groningæ A. 1670. Quandoquidem vero in manus meas pervenit libellus hic integer cum latina versione Jacobi Fabricii, Holsati, ** descriptus ex Codice qvi manu C. V. Friderici Lindebrogii exaratus exstat in Bibliotheca Johannea hujus Urbis: existimavi me rem non ingratam facturum studiosis Ecclesiasticarum litterarum, si eum hoc loco subjungerem, cum versione illa subinde emendata & annotatis in ima pagina locis S. Basilii, quibus argutia ejus confutantur. Neqve enim verendum est, ut collatis egregii Doctoris responsionibus aliquis Eunomiana versutia valde commoveatur. At operæ pretium est videre, quomodo hæretici quoque acutissimi pro hæresi sua decertantes frustra sint, & quomodo Eunomius etiam longe præclarior de Christo senserit Socini schola, neqve ea fuerit impudentia, ut clarissimis S. Scripturæ oraculis contrarium testantibus, Christum ante Mariam extitisse negaret. Philostorgius VIII. 12. testatus est non modo Basilium sed & Apollinarium præterea πρὸς τὴν ἀπολογίαν Εὐνομίῃς ἀντιγράψαι, adversus Eunomii Apologiam scripsisse, quod Apollinari opus intercidit. Photius Cod. 137. Eunomii Apologeticum βιβλίον δάειον appellat, narratqve illius συναρπασιῶταίς in maxima admiratione

K k 3

atqve

* Vide V. C. Michaëlis Lilienthal selecta Historico literaria pag. 33.

** Suspicio hunc esse Jacobum Fabricium, Jacobi F Superintendentem deinde Generalem Blesvicensem, defunctum A. C. 1645. de quo dixi in Centuria Fabriciorum pag. 42. sq.

atque inter arcana habitum fuisse, ita ut S. Basiliius ægre exemplum ejus consequi potuerit. *Διὰ θαύματι μὲν ἦγετο, κρύφιον δὲ καὶ ἀνέκφορον τοῖς ἄλλοις εἶναι διεσπένδατο.* Fallitur V. C. Federicus Morellus, qvi præfatione ad Tom. I. Nysseni edit. A. 1618. Photium de illa minore *ἐκθέσει* loqui existimat, qvam supra exhibui: Nam certissime constat de longe alia ei *δυσσεβείας* Eunomianæ *ἐκθέσει* sermonem esse, illa nempe qvam Basiliius confutavit, & qvam proxime subjungam, ubi notavero apud Photium post verba *ἡ ἐπιγραφὴ*, excidisse vocem *ἀπολογητικός*.

EUNOMII

impii

APOLOGIA

quam confutavit BASILIUS

Magnus.

Jacobus Fabricio Holsato interprete.

[*Hic libellus nulla alia de causa descriptus est, quam ut quale sit hoc scriptum, constet. Etenim quæ de DEO pronunciat, & eo quod sit ingenuus, & quod Filius sit genitus, ** & alia quæ nuntatur, maxime sunt impia, & à sancta piæque nostra fide aliena. Attende igitur & cave, quicumque hac legis, ne à recta via avertaris.*]

I. Petulanti lingua & mente, prava aliis calumniando obtristare, cum eorum hominum esse sciamus, qvi improbi odioque digni sunt: vicissim omni conatu & studio totaque mente in id incumbere, ut per calumniam pro malis habitum mendacium veris argumentis à se propellant, hominum bonorum esse novimus, &

ΕΥΝΟΜΙΟΥ

τῆς δυσσεβῆς

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΟΣ

πρὸς τὸν ἐγραψεν ἀντιρρητικὸν ὁ μέγας
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

[*Οὗτος * ὁ λόγος ἔστι ἄλλοις τι γέγραπται, ἢ ἵνα δείκνυται ἡ γραφή. ἃ γὰρ λέγει περὶ Θεῶν, ὡς ἀγέννητος καὶ γεννητὸς ὁ υἱός, καὶ ἕτεροι ὅσα ληρῆ, ἀσεβεστάτα εἰσι καὶ ἐξωτῆς εὐσεβῆς ἡμῶν πίστεως. Πρόχειρον γὰρ ὁ ἀναγινώσκων, ἵνα μὴ παρατραπῇς τῆς εὐθείας ὁδοῦ.*]

I. Τὸ μὲν συκοφαντεῖν καὶ διαβάλλειν ἵνα ἄλλος ἐξ ἀκολάστου γλώττης καὶ γνώμης ἀγνώμων, μοχθηρῶν καὶ φιλαπεχθημόνων ἔργον εἰδότες, τὸ δὲ τὰς ἐκ διαβολῆς εἶναι δόξαντας ποιηρῆς πάσῃ προθυμίᾳ περᾶσαι τὸ ψεῦδος τοῖς ἐλέγχοις ἀποτρέπειν, ἀνδρῶν σωφρένων, καὶ μετὰ τῆς ἰδίας εὐβας.

* Nota in Codice manu exarato adscripta. ** Aëtii & Eunomii dogma, ἀγέννητον non posse esse simile τῷ γεννητῷ. Vide Epiphanium hæresi LXXXVI.

εὐβελίας τὴν τῶν πολλῶν ἀσφάλειαν
 περὶ πολλὰ ποιημένων a) . ἡυχό-
 μεθα μὲν λόγῳ τὴν γνῶσιν ἀμφοῖν
 ἔχοντες μήτε τῆς προτέρας ποτὲ γε-
 νέσθαι μοίρας, καὶ τῆς ὑτέρας τὴν πεί-
 ραν διαφυγεῖν. Ἐπειδὴ δὲ μὴ κατὰ
 γνώμην b) ἐκβῆναι συνέβη τὸ
 τέλθω, ποικίλως καὶ πολυτρόπως
 διὰ τε λόγων καὶ πράξεων πα-
 ρὰ πολλοῖς κατασκευασθείσης ἡμῶν
 ψευδὲς δυσφημίας, ἀλγεῖν μὲν
 ἡμῖν, βλαβερεῖς δὲ τοῖς πιστεύουσιν,
 ὑπὸ τινῶν πονηρῶν καὶ μηδὲν ὀκνούν-
 των λέγειν ἢ πράττειν c) ἀνθρώ-
 πων, καὶ τῶν ἀκραιωτέρων ταῦς
 τῶν διαφορῶν κατηγορίας τὴν ἀ-
 λήθειαν μετρέοντων, ἃ κρείσσει τὰς
 κατ' ἡμῶν διαβολὰς προσκειμένων.
 ἡμῖν τε αὐτοῖς λυσιτελεῖν ὡς ἔδει-
 μεν πρὸς ἀπολογίαν, καὶ τοῖς
 ἀβαστανίως λεγομένοις πρὸς ἀσ-
 φάλειαν ἔγγραφον εἰς ὑμᾶς ἐκθε-
 σθαι τῆς ἐαυτῶν δόξης τὴν ἐμολο-
 γίαν. εἰ πῶς διὰ ταύτης τήντε

quidem talium, qui cum sibi pri-
 vatim bene consultum cupiunt,
 tum multorum quoque publicam
 confirmationem magni faciunt.
 Optabamus itaque ut sola specu-
 latione utrumque hoc cognitum
 habere nobis contingeret, & ne-
 que cum priori ullum consortium
 haberemus, & à posterioris etiam
 experimento immunes esse posse-
 mus. Quia vero finem illum ex
 animi sententia assequi non li-
 cuit, vafre & varie tam verbis
 quam factis comparata nobis apud
 multos mendacii infamia, magno
 profecto cum dolore nostro, illo-
 rum vero qui fidem istis habent,
 damno; cumque hæc fiant à ma-
 litiosis & ejusmodi hominibus, qui
 quidvis dicere aut facere non ve-
 rentur, tum à simplicioribus qui
 veritatem ex dissidentium crimi-
 nationibus metiuntur, & nullo
 judicio sparsas contra nos calum-
 nias admittunt & in manus su-
 munt: utile nobis ipsis duximus
 partim quidem ad nostri defen-
 sionem, partim vero etiam ad ea
 quæ alias simpliciter & sine certa
 probatione dicuntur, confirman-
 da probeque munienda, ut scripto
 comprehensam coram vobis no-
 stræ sententiæ exponeremus con-
 fessio-

a) Basilien lib. 1. contra Eunom. pag. 3.

b) MS. Tenisson. κατὰ σκεδὴν.

c) Id. ἀνδρῶν. In MS. vetusto fuit ἀνδρῶν, quod significat ἀνθρώπων.

fessionem, si quo pacto per illam tum calumnias antevertentes, h. e. prius sparsas & acceptas amoliri, tum vero impofterum malitiosos illos homines minus audaces, illos vero qui valde sunt simplices, facileque capiuntur & permoventur, certiores atque confirmationes reddere possemus: demonstrando iterum illis quidem quam sit horribile mendacia dicere falsa, & afferere: hisce vero, quam sit periculofum falsa credere, ostensa simul ea quæ à nobis stat veritate, & quæ utrisque metueda est poena. Nam mendacii communio communem etiam utrisque conficit seu operatur poenam.

II. Petimus autem antè omnia tum à vobis qui nunc hæc estis audituri, tum ab illis etiam qui impofterum in eadem incident, eaque legent, ne multitudinis ratione habita secundum eam verum à falso discernere velitis, majori scilicet parti id quod melius vel præstantius est, nimirum victoriam & veritatis testimonium attribuendo: neve auctoritati seu dignitati aut jactantia quorundam dediti, aciem mentis vobis

προλαβῆσαν ἀποτρεψαίμεθ ἀβλασφημίαν, καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν τὰς μὲν πονηρὰς ἀτολμοτέρους, τὰς δὲ λίαν εὐχερεῖς ἀσφαλετέρας παρὰ σκευάσαμεν, τοῖς μὲν τὸ ψευδὴ λέγειν ἐπιδίδες, τοῖς δὲ τὸ πιστεύειν ἀσφαλὲς ὑποδείξαντες, συναποδεικνύντες τῇ παρ' ἡμῶν ἀληθείᾳ τῆς κατ' ἀμφοῖν κολάσεως. Ἡ γὰρ πρὸς τὸ ψεῦδος κοινωνία κοινὴν ἀμφοτέροις κατεργάζεται τὴν τιμωρίαν.

II. Αἰτῶμεν d) δὲ πρὸ πάντων ὑμᾶς τὰς τε νῦν ἀλλασομένους, καὶ τὰς εἰς e) ὕστερον ἐντευξομένους, μὴ τῷ πλήθει διακρίνειν ἐθέλαιν τῆς ἀληθείας τὸ ψεῦδος, τῇ πλείονι μοίρᾳ τὸ κρεῖττον συνάπτοντας, μήτε μὴν ἀξιώμασιν ἢ τιναν ἀλαζονείαν προσέχοντας ἀμαυροῦσθαι τὴν διάνοιαν, ἢ τῇ τάξει τῶν προλαβόντων f) τὸ πλεονέμεναι.

d) Ita Codices Gudii, Lindenbrogi, Tenuissoni; licet apud Basilium p. 1. est αἰτῶμαι.

e) 'Εἰς omittit Basil. & Gud.

f) Ita recte Basil, Tenuiss. Lindebrog. Nam Gud. male προλαβόντων.

νέμοντας ἀποφράττειν τὰς ἀκοὰς τοῖς ὑστέροις. Τὴν δὲ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ διδασκαλίαν παρὰ τοὺς μὲν ἀνθρώπων g) ἀρεθμῶ, πάσης φιλομῖας ἢ φιλονεικίας, συνηθείας τε αὐτῆς καὶ συγγενείας, καὶ συλλήβδην ἐπὶ πάντων ὅσα τοῖς τῆς ψυχῆς κερητέροις ἐπισκοπεῖν ἔωθεν, προλήσαντας, τῇ πρὸς τὴν ἀλήθειαν εὐνοίᾳ κρίνεν τὰ λεγόμενα, h) μεγίστη γὰρ μοῖρα πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας διάγνωσιν ἢ πρὸς αὐτὴν οἰκείωσις.

III. Πρὸς δὴ τέτοις μὲν ἡμῶν χαλεπαίνειν, ἢ τύφῳ μὲν ἀμελήσαντες καὶ φόβῳ, τῆς δὲ παρατυκῆς χάριτος καὶ ἀσφαλείας τὴν ὑπὲρ τῶν μελλόντων ἀδείαν προλήσαντες, καὶ πάσης ἐπεγείας κακοπαθείας, θανάτου τε προσκαίρου φοβερωτέρων τὴν κατὰ τῶν ἀσεβῶν ὥρσιμένην ἀπειλὴν εἶναι κρίναντες, παντὸς ἐπικαλύμματος γυμνὴν ἐκλήθεμεθα τὴν ἀλήθειαν. i)

retundi-patiamini : vel dum plus æquo ordini priorum doctorum tribuitis, aures successoribus seu posterioribus obturetis. Quin potius ut Salvatoris nostri JESU CHRISTI doctrinam omni hominum numero, omni quoque ambitioni vel contentionis studio, omni quoque familiaritati & cognationi, atque ut summam dicam, omnibus illis rebus, quæ menti in judicando tenebras offundere solent, præferatis, atque ita bene erga veritatem affecti, de iis quæ dicuntur, vel dicuntur, judicetis. Etenim ad solidam veritatis cognitionem & dijudicationem plurimum facit, si quis ipsius veritatis tanquam domestica familiaritate delectetur.

III. Præterea rogamus, ne nobis indignemini, quod neque fastus neque metus rationem ullam habemus, sed omni mundanæ seu temporali gratiæ & tranquillitati illam fiduciam animi intrepidi præponimus, quæ propter futurum statum penes fides est, & illa mala quæ DEUS impiis certo minatur, magis censemus timenda, quam quamlibet terrenam afflictionem, ipsamque adeo temporalem mortem : &

L1

sic

g) Cod. Teniffon. iterum ἀνδρῶν. h) Verba: τῇ πρὸς τὴν ἀλήθειαν κρίνεν τὰ λεγόμενα apud Clariss. Caveum male desiderantur. i) Basilii pag. 6.

Libri V. Pars 4.

sic ipsam veritatem omni velamine destitutam exponimus. Neque enim, ut cum Apostolo k) loquar, dignæ sunt afflictiones præsentis seculi ad eam gloriam quæ aliquando revelabitur. Neque sane universus hic mundus dignus est, qui conferatur cum illo commodo & dominio, quæ tanquam æquam compensationem propria uniuscujusque anima accipiet: cum ab iis quæ utrinque expectanda sunt, tum quoad præmia tum quoad pœnam, longe præsentia superentur.

IV. Sed ne, dum hisce diutius iusto immoramur, sermonem nimium producamus, ad ipsam nos convertimus fidei Confessionem, ex qua iis qui nostram velint scire sententiam, promptum & expeditum erit eam agnoscere. Necessarium autem quoque fortassis fuerit nobis, qui de hisce rebus verba facimus & propriæ sententiæ rationem reddere tenemur, ne temere semel multitudinis nos dedamus opinionibus: sed ut piam illam traditionem, quæ retro cogitando inde à Patribus usque obtinuit, vel ut quandam amussim ac regulam præmittamus, atque ea deinde ceu exacta iudicii norma uti cuivis permittamus ad eorum, quæ dicuntur dijudicationem.

οὐτε γὰρ, κατὰ τὸν Ἀπόστολον ἐπ' αὐτῶν, ἄξια τὰ παθήματα τῶν νῦν καιρῶν πρὸς τὴν μέλλουσαν ἀποκαλύπτεσθαι δόξαν. ἔδ' ὁ σύμπας κόσμος πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ θεσποτείαν, ἰσοῦρόπον ἀντάλλαγμα τῆς ἰδίας ἐκάστη ψυχῆς. πολὺ καὶ ἐκάτερον ἀπολαύσιν τε l) καὶ κόλασιν ὑπερβαλλέντων τὰ παρόντα τῶν προσδοκωμένων.

IV. Ἀλλ' ἵνα γε μὴ τέτοις ἐπὶ πλεῖον ἐνδιατρέβοντες πέρας m) τῆ μέτρᾳ μηκύνωμεν τὸν λόγον, ἐπ' αὐτὴν ἡδὴ τρεψάμεθα τῆς πίστεως τὴν ὁμολογίαν, ἐξ ἧς εὐμαρῆς καὶ βραδία γένοιτ' ἂν τοῖς βελομένοις τῆς ἡμετέρας γνώμης κατανόησις. Ἀναγκαῖον δὲ ἴσως τὸ περὶ τέτων λόγους ποιησομένους, καὶ δόξης οἰκείας εὐθύνας ὑπέχοντας, μὴ ταῖς τῶν πολλῶν ἀμελῶς ἑαυτὸς n) ἐκδιδόναι γνώμῃς, τὴν δὲ κρατῆσαν ἀνωθεν ἐκ τῶν πατέρων εὐσεβῇ παράδοσιν o) ὥσπερ ἵνα γνώμονα καὶ κανόνα προεκκλιθεμένους, ἀκλεβῆι τέτῳ συγχωρεῖν χρῆσθαι κερτηλῶ πρὸς τὴν τῶν λεγομένων ἐπίκρισιν. p)

V. Ἡ μὲν

k) Rom. VIII. 18. l) ita rectius MS. pro ὑπόλαυσιν.

m) sic MS. Lindebrog. pro παρὰ quod Caveus edidit. n) al. καὶ αὐτῆς.

o) Hac fidei formula etiam Arium Alexandro Alexandrino fucum fecisse notat Basilius pag. 6. p) Basilius pag. 7.

V. Πιστεύομεν * εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα παντοκράτορα, ἐξ ᾧ τὰ πάντα. Καὶ εἰς ἓνα μονογενῆ υἱὸν τοῦ Θεοῦ, Θεὸν Λόγον, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, δι' ᾧ τὰ πάντα. Καὶ εἰς ἓν Πνεῦμα ἅγιον, τὸν Παράκλητον, ρ) ἐν ᾧ πάσης χάριτος διανομὴ κατὰ τὴν συμμετείαν πρὸς τὸ συμφέρον ἐκάστῳ δίδοται τῶν ἁγίων.

VI. Ἡ μὲν ἔν τ) ἀπλῶς καὶ κοινῇ πάντων πίσις, ὅσοις τὸ δοκεῖν ἢ τὸ εἶναι χριστιανοῖς ἐπιμελές, ὡς ἐν ἐπιδρομῇ κεφαλαιωδέστερον εἰπῆν αὕτη, λειπομένων ἐν τῶν δευτέρων, ὧν διὰ τὸ τίς ἀναμφισβήτητος β) παρέλκειν ἡγρέμεθα τὴν μνήμην. Ἡμῖς δ' εἰ μὲν ἰσχυροῦμεν ἐπάναγκας εἶναι τοῖς ἀπαξ τὰς φωνὰς παρεδεξαμένοις, ἀπαράτρεπτον συνδιασώζειν τοῖς ὀνόμασι τὴν ἀληθῆ διάνοιαν, ἢ τὰς ἡμᾶς ἀσεβείας γραφὴν γραφάμενας μετὰ τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἐλευθέρως ἀφιέντας τῶν ἐγκλημάτων, καθαρυνέσης αὐτῶν τῆς διανοίας πάσης κατ' ἡμῶν πονηρᾶς ὑπονοίας, τῆτον δ-

V. *Credimus in unum DEUM Patrem omnipotentem ex quo sunt omnia: Et in unum unigenitum Filium DEI DEUM verum, Dominum nostrum IESUM CHRISTUM, per quem sunt omnia. Et in unum SPIRITUM SANCTUM Paracletum, in quo universa Gratia distributio juxta proportionem, prout expedit, unicuique datur Sanctorum.*

VI. *Hæc igitur est illa simplicior Confessio, & omnium quibuscunque hoc curæ est ut videantur vel sint Christiani, communis fides, ut strictim compendio ac summatim seu generalius aliquanto dicam, omiſſis cæteris quorum mentionem facere atque ea hæc attrahere nolumus, quoniam adhuc extra controversiam versantur. Nos vero siquidem videremus necessario incumbere illis, qui semel ipsas voces ratas habuerunt, ut una cum nominibus verum quoque sensum indivulsum tenerent, parve necessitate oportere eos, qui nos impietatis accusarunt, post editam hanc confessionem ab intentatis criminibus rursus*

LI 2

nos

* Whistonus jubet conferre Symbolum quod exstat Constitutt. Apostol. VII. 41.

ρ) Basilii ibid. τ) male apud Basilium pag. 7. ἡμῶν ἔν, pro ἡ μὲν ἔν, uti recte pag. 8. excusum.

β) Ita recte MSS. quæ inspexi, licet Whistonus legit ἀμφισβήτητον, vertit enim: *omitting at present the additional articles which have been controverted.* Sed per τὰ δευτέρα Eunomius intelligit capita posteriora quæ in Symbolo sequebantur de resurrectione & vita æterna, de quibus nulla tunc erat controversia. Erat autem gravissima de Filio DEI & Spiritu Spiritu S. de quibus verba Symboli adscriptis.

nos absolvere, purgato nimirum ipsorum animo ab omni prava contra nos suspitione: possemus hic quidem verborum nostrorum statim finem & terminum hic facere, tutum quietemque spondente nobis eadem confessione. Verum, quia neque illis qui malevolentia aut alio quodam vitio verum sensum pervertere & corrumpere conantur, ad fidem veritati faciendam sufficit, (alioqui enim Sabellius Libys, & Marcellus Galata, & Photinus, aut quisquam alius ex illis qui eodem cum ipsis furore insaniverunt, propterea à sacris conventibus & Mysteriorum communione, adeoque Ecclesiasticis septis non arcerentur) neque nobis ad illata contra nos crimina dissolvenda sufficiens fuerit: Verum opus est exquisitioribus & solidioribus quibusdam rationibus ad sensum veri explicationem. Conabimur itaque quoad possumus in manifestam lucem proferre eam quam ipsi tenemus hinc de rebus sententiam, vel ut primum in medium afferamus verba confessionis, & ita deinde ex eis eruamus verum sensum: vel etiam ut præactis seu explicatis sententiis aptemus voces: non ut veritatem convellat hæc juxta seriem hanc à me instituta commutatio, sed ut hæc

ρον ἢ πέρας τῶν ἰδίων ἀν' ἐποιοσάμεθα λόγων, ἀσφαλῆ τὴν ἡσυχίαν ἡμῶν ἐγγυωμένης τῆς ὁμολογίας. Ἐπειδὴ δὲ μήτε διὰ κακόνοιαν ἢ τινα γνώμης μοχθηρίαν ἐτέραν, παρατρέπεν καὶ διαφθείρει τὴν ἔννοιαν ἐπιχειρῶσιν, αὐτάρκης πρὸς πίσωσιν τῆς ἀληθείας, (ὃ γὰρ ἀν' Σαβέλλου ὁ Λίβυς, καὶ Μάρκελλου ὁ Γαλάτης, καὶ Φωτεινὸς ἢ ἡς ἄλλου τῶν τὴν αὐτὴν τέτοις μανέντων, συλλόγων ἱεραλικῶν καὶ κοινωνίας μυστηρίων, καὶ περιβόλων Ἐκκλησιαστικῶν ἔργοντο,) μήθ' ἡμῶν ἰκανὴ πρὸς διάλυσιν τῶν ἐπενεχθέντων ἐγκλημάτων. Ἀλλὰ δὴ τινῶν ἀκρεβεσέρων λόγων πρὸς τὴν τῆς διανοίας ἐξάπλωσιν. Περσασόμεθα ὡς ἀν' οἰοίτε ὦμεν, οἷς τέμφανες ἀνάγειν ἢ αὐτοὶ περὶ τέτων τυγχάνομεν ἔχοντες δόξαν, ἥτοι προτιθέντες τὴν λέξιν, αἰδ' ὕπερον ὀκκαλύπτοντες τὴν ἔννοιαν, ἢ καὶ προκαιμένας ταῖς ἐννοίαις τὰς φωνὰς ἐφαρμόζοντες, ὃς λυμανόμενοι τῇ ἀληθείᾳ τῆς κατὰ τὴν τάξιν

τάξιν ταύτην συναλλαγῆς, ἀρκούντων δηλαδὴ τῶν αὐτῶν ἡμῶν πρὸς τε τὴν ἡμετέραν αὐτῶν ἀπολογίαν, καὶ τὸν τῶν γραψαμένων ἡμᾶς ἔλεγχον.

VII. Ἐἰς τοίνυν κατὰ τε φύσιν κὴν ἔννοιαν, καὶ κατὰ τὴν τῶν πατέρων διδασκαλίαν ἡμῖν ὁμολόγηται Θεός. Μῆτε παρ' εἰαυτῷ μῆτε παρ' ἑτέρῳ γενόμενος. Ἐκάτερον γὰρ αὐτῶν ἐπίσης ἀδύνατον. Ἐπεδήγε δὴ κατὰ ἀλήθειαν τό, τε ποιῶν τῷ γινομένῳ προϋπάρχον, καὶ τὸ ποιῶμενον τῷ ποιῶντι εἶναι δεύτερον. Μῆτε δὲ αὐτὸ εἰαυτῷ πρότερον ἢ ὕστερον εἶναι δύνασθαι, μῆτε ἑτερόν ἢ πρὸ τῷ Θεῷ. Ἡ γὰρ ἂν ἐκείνο πρὸ τῷ δευτέρῳ τὸ τῆς Θεότητος ἔχεν ἀξίωμα. τ) Τὸ γὰρ τοι δυνατὸν εἶναι λέγειν ὑφ' ἑτέρῳ ἢ γίνεσθαι ἀληθὲς ὄν, ἐπὶ γενητῶν ἂν ἔχοι χώραν, καὶ πῶς τῶν ὑπὸ Θεῷ γενομένων τὰ ποτε δικαίως. σ) ἐν υ) εἰ μῆτε αὐτὸς εἰαυτῷ, μῆδ' ἑτερόν ἢ αὐτῷ προϋπάρχον δέδεικται, πρὸ δὲ πάντων αὐτός, ἀκολουθεῖ

ipsa ita tractata ad utrumque sufficientiant, nimirum ut & nostram tueamur Apologiam, & eos quoque, qui nos accusarunt, conarguamus.

VII. Unum igitur tam secundum naturalem notionem quam secundum Patrum doctrinam confessi sumus DEUM, qui neque à seipso neque ab alio est factus. Utrumque enim horum æque impossibile, quandoquidem ipsa veritas requirit, ut causa seu id quod facit, prior sit effectu, seu eo quod fit: & ut factum sit posterius ipso faciente seu effectu ipsa causa. Nec fieri potest ut unum quicquam & idem sit seipso prius aut posterius, sicut & eadem ratione fieri nequit, ut aliud quicquam DEum antecesserit, sive ante DEum fuerit, alioqui enim hoc ipsum Divinitatis dignitatem habuisset antè illud quod posterius est. Hoc inquam æque impossibile est. Etenim affirmare fieri posse, ut quod vere est, ab alio factum sit, locum id habet in iis quæ generari & fieri possunt, suoque jure ita dicitur de iis quæ à DEO facta sunt. Quocirca si nec ipse se ipso prior fuit, neque aliud quid ipsum anteceffit,

L I 3

tecessit,

τ) Basiliius pag.9, υ) apud Basilium p.10. ἂν ἔν, & μοχ, μῆτε ἕτερον.

tecessit, ut jam est demonstratum, sique ipse ante omnia existit: consequens est ipsum ingenum esse: imo potius ipse talis est essentia, quæ plane generata non fuit, seu ipse est essentia ingenua. Supervacaneum quidem fortassis & abundans nonnullis videbitur, illa quæ apud plerosque sunt in confesso, ita tractare ac si essent dubia. Verum enim vero propter illos qui sapientiam esse censent, contra rem manifestam pugnare, vel etiam propter alios qui ad vellicandum & calumniandum instructi sunt, necesse est ut observatione utamur accuratiore.

VIII. Quando autem ingenium dicimus DEUM, non arbitramur nominetenus saltem juxta humanum commentum, seu contemplationem arte excogitatam, esse colendum: sed revera hoc maxime necessarium debitum DEO persolvendum, ingenuam scilicet confessionem, quod nimirum ipse sit hoc ipsum quod est. Quæcunque enim voce aliqua hominum artificio excogitata proferuntur, ea cum in solis nominibus & ipsa enunciatione esse suum habeant, cum ipsis vocibus seu sono una dissolvuntur. DEUS autem ut qui DEUS est, & eorum qui tacent & qui loquuntur, & qui

τάτω τὸ ἀγέννητον. Μᾶλλον δὲ αὐτός ἐστι, ὥςτις ἀγέννητος. Περιττὸν μὲν ὥτως καὶ παρέλκον δόξει τισὶ τὰ πολλοῖς ὁμολογούμενα κατασκευάζειν ὡς ἀμφίβολα, ἢ μὴν ἀλλάγε διὰ τῆς σοφίας οἰομένους τὴν πρὸς τὰ φανερά μακρὰν, ἢ πρὸς μέμψιν καὶ συκοφαντίαν παρεσκευασμένους, δεῖν αἰκροβετέρας παρατηρήσεως ἡμῶν.

VIII. Ἀγέννητον δὲ λέγοντες, οὐκ ὀνόματι μόνον κατ' ἐπίνοιαν ἀνθρωπίνην σεμνύνειν οἰόμεθα δεῖν, ἀποκρινόμενοι δὲ κατ' ἀλήθειαν κ) τὸ πάντων ἀναγκαῖότατον ὄφλημα τῷ Θεῷ ἦν τε εἶναι ὃ ἐστὶν ὁμολογίαν. Τὰ γάρτοι κατ' ἐπίνοιαν λεγόμενα ἐν ὀνόμασι μόνον γ) καὶ προφορᾷ τὸ εἶναι ἔχοντα, ταῦς φωναῖς συνδιαλύεσθαι πέφυκεν. Ὁ δὲ Θεὸς καὶ σιωπῶντων καὶ λεγομένων, καὶ γενομένων καὶ πρὸ τῆς γενέσεως τὰ ὄντα, ἦν τε καὶ ἐστὶν ἀγέννητος. Ἐπεὶ ἄλλα μὴν εἰδὲ κατὰ τέρψιν.

γς

κ) Basiliius p. 12. ἐκτινῦναι δὲ αὐτῷ τὸ πάντων. γ) ita Basil. sed MS. μένοις.

γε τῶν κατὰ φύσιν αἱ τερήσεις εἰσὶ
τερήσεις, καὶ τῶν ἔξωθεν δέυτεραι.

2) Οὐτε δὲ κατὰ φύσιν ἦν ἡς τῶ
θεῷ γένεσις, ἔτε προτέραν ἔχων
ταύτην, εἴτα τερηθεὶς γέγονεν ἀγέν-
νητῶ. Ἐπεὶ καὶ λῆος ἐστὶν ἀσεβείας,
ὡς λυμανῖκόν τῆς ἀληθείας περὶ
θεῶ ἐνοίας καὶ τῆς τελειότητος
αὐτῆς, μᾶλλον δὲ τῆς τῶν ἐφευ-
ρόντων διανοίας, τὸ λέγειν ὅλως
ἐτερηῆσθαι τινὸς τὸν θεὸν, δηλονότι
τῶν φύσει προσόντων. Οὐ γὰρ
ἂν ἡς ἔποι σωφρονῶν ἐτερηῆσθαι τι-
νά τινῶ τὴν μὴ πρότερον ὑπαρ-
χόντων. Ἐἰ δὲ μήτε κατ' ἐπίνοιαν
μήτε κατὰ τέρησιν, ὡς ὁ ῥηθεὶς
ἔδειξε λόγῳ, μήτε ἐν μέρει τὸ
ἀγέννητον, ἀμερῆς γὰρ, μήτε
ἐν αὐτῷ ὡς ἕτερον, ἀπλῶς γὰρ καὶ
αἰσύνεται, μήτε παρ' αὐτὸν ἕτε-
ρον, εἰς γὰρ καὶ μόνῳ αὐτὸς ἐστὶν
ἀγέννητῶ; αὐτὸ * ἂν εἴη ἐστία
ἀγέννητῶ. a)

sunt vel fuerunt, is inquam &
erat & est ingenitus antequam re-
rum natura existeret, seu quæ sunt
fierent vel facta essent. Neque
tamen secundum privationem est
ingenitus: privationes enim, natu-
ralium rerum proprie privatio-
nes sunt, & ipsis habitibus poste-
riores. Jam vero neque illa DEO
secundum naturam competit ge-
neratio, neque ea ratione dicitur
ingenitus, quasi prius aliquam sui
generationem habuerit, & postea
illa sit privatus, quandoquidē val-
de hoc est impium & ita impium, ut
si id obtineat, omnis de DEO ejusq;
perfectiōe vera cogitatio, imo
eorum qui hæc comminiscuntur
proprius intellectus plane ever-
tatur: dicere nimirum, DEUM
omnino aliqua re privatum esse,
eorum nimirum, quæ sua natura
semper ipsi adsunt seu adhærent.
Neque enim quis sanæ mentis di-
xerit quænvquam aliqua re ex iis,
quæ nunquam penes ipsum fue-
runt, privatum esse. Si vero ne-
que cogitatione seu commento
quodam humano, neque juxta pri-
vationem, uti jam prolata de-
monstravit oratio, neque respectu
alicujus partis ingenitum accipi

potest, est enim ipse impartibilis: neque ea ratione quasi in ipso ali-
quid sit diversitatem quandam habens, simplex enim est & incom-
positus: neque ita quasi aliud quid sit præter ipsum, unus enim
& solus ipse est ingenitus: illud ipsum fuerit illa essentia quæ dicitur
ingenita.

IX. In.

2) Basil. pag. 17. * fortasse leg. αὐτός, ut pag. 270. a) Basilins pag. 20.

IX. Ingenitus autem cum sit juxta præmissam demonstrationem, fieri non potest. * ut generatio aliquæ sit in ipso talis, ut propriæ suæ naturæ genitum participem faciat : & necesse etiam est, ut excedat omnem comparationem ac societatem, quæ institui quidem posset respectu ejus quod genitum est. Si quis enim essentiam hanc communem reddere cum aliqua re alia, vel de hac essentia alicui aliquid impertire voluerit, necessario hoc facere attentabit, vel secundum directionem ac partitionem, vel secundum similitudinem ac comparationem. Utrum autem ex his as-

IX. Ἀγέννητος ὁ δὲ ὢν κατὰ τὴν προλαβῆσαν ἀπόδειξιν, οὐκ ἂν ποτε πρόσθεν γέννησιν, ὥστε τῆς ἰδίας μεταδόναι τῷ γεννωμένῳ φύσεως. οὐκ φύγοι τε ἂν πᾶσαν σύγκρισιν καὶ κοινωνίαν τὴν πρὸς τὸ γεννητόν. b) Ἐι γὰρ τις κοινοποιῇν πρὸς ἕτερον ἢ μεταδίδοναι τινὶ τῆς ἑσίας ταύτης ἐδελέσθην, ἤτοι κατὰ διάσασιν καὶ μερισμὸν, ἢ κατὰ σύγκρισιν ἢ κατασκευάσθην αὐτῷ. ὅπου γερὸν δ' ἂν λέγῃται ἴσῳ, πολλὰς, ἀπείρους, βλασφημίας δὲ μᾶλλον ὁ λόγος ἐνεχθήσεται. Ἐι γέ γὰρ διαζοῦτο ἢ μερίζοιτο, οὐκ ἔτ' ἀγέννητος.

* Hoc palmarium Eunomii argumentum æt prope unicum, fieri non posse ut ex ingenua Divina essentia similis ipsi Filius generetur. Unde quicquid de generatione Filii in sacris litteris dicitur, ille de creatione accipit. Sed non majoris illa argumentatio mihi videtur esse ponderis, quam si neges ab increata Divina essentia aliquid potuisse creati ac produci. Deinde, quomodo de re creata dici potest quod sit χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως ΔΕΙ? Σοφία & λόγος Patris atque ἰδιότης? proprius Filius & unigenitus; à quo Spiritus S. accipit. Quomodo factus est per quem omnia facta sunt & sine quo factum est nihil nec visibile nec invisibile. Hisce itaque & aliis clarissimis Scripturæ testimoniis argumentationes Metaphysicæ argutiæ opponere, Eunomii est qui ab Aëtio Magistro edoctus essentiam Divinam penitus ac perfecte scilicet cognitam sibi habere persuadebat. Ταῦτόν αὐτὸν ἐπίσταμαι καὶ οἶδα, ὥστε μὴ εἰδέναι ἑμαυτὸν, αἷς Θεὸν μᾶλλον ἐπίσταμαι. Tam perspicue DEUM qualis sit novi ac tantam illius notitiam sum consecutus, ut ne me ipsum quidem melius quam illam noverim. Aëtius apud Epiphanium LXXVI. pag. 916. & 939. Eunomius ipse majore etiam insolentia apud Socratem IV. 7. ὁ Θεὸς περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἑσίας ἔδεν πλέον ἡμῶν ἐπίσταται, ἐδὲ ἐξ αὐτῆς μᾶλλον μὲν ἐκείνῳ, ἥττον δὲ ἡμῖν γνωστομένη. Ἀλλ' ὅπερ ἂν εἰδείμεν ἡμεῖς περὶ αὐτῆς, ταῦτο πάντως κακείνῳ οἶδεν, ὁ δ' αὖ πάλιν ἐκείνῳ, ταῦτο ἐνερῆς ἀπαραλάκτως ἐν ἡμῖν. De sua ipsius essentia DEUS nihil amplius scit quam nos, nec illa ipsi quidem notior, nobis autem obscurior.

b) Basilius pag. 26.

νη^ς εἴη , ὃ μὴ πρότερον ἦν ἴδ^ε
ἐκ τῆς διαρέσεως γιγνώμεν^ς. Ἀλ-
λὰ μὴν ἔ^{στι} ἁφθαρ^{τος} τῷ μερ^{ει}-
μῶ τ^ῷ τῆς ἀφθαρσίας ἀξίωμα λυ-
μαινομένε^ς. Εἴτε τὴν πρὸς ἕτερον δέ-
χου^{σιν} σύγκρισιν , τῆς συγκρίσεως
οὐκ ἐξ ἀκοινωνήτων γιγνομένης , κοι-
νοποιηθῆσεται τὸ τῆς ἑσίας ἀξίωμα.
Εἰ δὲ ἴδ^ε , καὶ ἵε^{νο}μα , ὡς ἐξ
ἀνάγκης δεῖναι τὰς τέτω τῷ λόγῳ
βιαζόμενες ἢ τὴν προσηγορίαν ἀκοι-
νώητον φυλάττειν βελομένε^ς, ἀκοι-
νώητον ταύτῃ συνδιασώζειν καὶ τὴν
ἑσίαν. Ἡ ταύτης μεταδδ^ναι τινι
παρωμένε^ς , μεταδιδόνα^ς καὶ τῆς
προσηγορίας , ὥπερ καὶ τῆς ἑσίας.
Χωλεύει γὰρ ἂν αὐτοῖς ἡ φιλολημία
λαπομένην παρέχουσα πατέρω μέρει
τὴν χάριν , μετὰ τῷ μὴδ’ ἄξιον
ἐργάζεσθαι λόγῳ τὴν διαφορὰν , ἀ-
κροβολουμένε^ς περὶ τὴν προσηγο-
ρίαν , ἔγχε^ς ὀνόματι μόνῳ ὃ μὲν ὑ-
περέχει , ὃ δὲ ἐλαττοῦ^ς. Εἰ δὲ τῆς
αὐτῆς μεταδδ^ναι φωνῆς ὃ τῆς ἀκο-
νο^ς ἀναγκάζει λόγ^{ος} , μεταδι-

feratur, multas profecto secum ab-
surditates, vel potius blasphemias
trahet & inferet ipsa assertio. Ete-
nim sive dividatur aut in partes
secetur , non amplius illa esse
potest ingenta , cum videlicet
ipsa illud, qvoad antea non erat, ex
tali divisione fiat: imo hoc pacto
corruptionis expers illa esse ne-
qvrit, siqvudem partitio ista totam
in corruptibilitatis Majestatem la-
befactat. Sive etiam similitudi-
nem seu comparisonem qvan-
dam admittat ad aliud, qvando-
qvudem nulla comparatio ex illis
fit, ubi plane nihil est commune,
essentia^ς utiqve Majestas commu-
nicationis subibit sortem. Si vero
hoc revera ita sit, ergo & nomen
ipsum commune erit, ita ut ne-
cessario oporteat eos, qvi hac
ratione urgentur, vel ipsam appel-
lationem incommunicabilem
conservare & tueri. Si vero vo-
luerint eidem essentiam ab omni
etiam communicatione sartam,
tectam conservare, vel si qvic-
qvam impertiri de ea alteri cona-
buntur, perinde aliquid de appel-
latione largiantur necesse est,
qvemadmodum de ipsa faciunt
essentia. Claudicaverit enim ipsis,
nisi scilicet hoc fecerint, ambitio,
qvz alteri parti doni alicujus de-
fectum

M m

fectum

tribuit : & accedit una , qvōd
neqve dignum. qvīd faciunt Ma-
jestate Verbi, qvādo tam subtiles
sunt in distingvenda appellatio-
ne siqvīdem hic qvīdem solo
nomine sit major , alter vero minor. Si vero consequentiæ ratio
illos cogit ut eandem utriqve tribuant vocem , largiantur etiam,
qvōd est honorificentius , æqualitatem , cum non inveniant ubi-
nam statuere possint illam præminentiam.

X. Non enim profecto hoc
dixerint, qvōd communis qvīdem
ambobus essentia est: ordine ve-
ro & iis qvæ ex tempore proma-
nant prærogativis , hic qvīdem
prior , ille vero posterior seu se-
cundus est: qvādo qvīdem in his
qvæ præminent , præexistere.
Omnino oportet causam ejus præ-
minentię. Essentię autem DEI
non competit nec adjunctum est
tempus, non ævum, non ordo:
ordo enim posterior est ordinan-
te, nihil autem eorum, qvæ DEI
sunt, ab alio est ordinatum, &
tempus, stellarum qvīdam motus
est. Stellæ vero non solum post
ingenitam essentiam & omnia in-
telligibilia vel intelligentias, sed
etiam post prima corpora extite-
runt, illisque omnibus sunt po-
steriores. De Aionibus autem
seu ævo qvīd attinet dicere, cum

X. Οὐ γὰρ δὴ τῶν ἀν' ἐποιομεν,
ὡς κοινή μὲν αὐφοῖν ἡ ἔσια, τά-
ξις δὲ καὶ τοῖς ἐκ χρόνου πρεσβείοις,
ὁ μὲν ἐστὶ πρῶτος, ὁ δὲ δεύτερος.
Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἐκείνων πάντως
τοῖς c) ὑπερέχουσιν τὸ τῆς ὑπε-
ροχῆς αἶλιον, & συνέζευκται δὲ τῇ
ἔσια τῷ Θεῷ & χρόνῳ, d) οὐκ
αἰών, & τάξις. Ἡ τε γὰρ τά-
ξις δεύτερα τῷ τάττοντι, ἡ δὲ τῶν
τῶν τῷ Θεῷ ὑφ' ἑτέρου τέτακται.
Ὁ, τε χρόνος ἀσέρον ποῖα τίς ἐστὶ
κίνησις. Ἀσέρες δὲ & τῆς ἀγεννήτης
μόνον ἔσιας, καὶ νοητῶν ἀπάν-
των, ἀλλὰ καὶ τῶν πρώτων σω-
μάτων γεγόνασιν ὕστεροι. e) Περὶ
γὰρ αἰώνων τίς δι' καὶ λέγειν, τῆς
γε-

c) Male apud Basilium pag 29. ἐπειδὴ γὰρ προσεῖναι ἐν τοῖς.

d) MS. Lindehrog. ὁ χρόνος, sensu eodem.

e) Basil. pag. 29. δεύτεροι περὶ δὲ.

γραφῆς σαφῶς διαγορευόντες, πρὸ
τῶν αἰώνων f) ὑπάρχειν τὸν Θεόν.
καὶ τῶν κοινῶν λογισμῶν ἐπιμαρτυ-
ρῶντων. Οὐ γὰρ μόνον ἀσεβεῖς,
ἀλλὰ καὶ κομιδῇ καταγέλαστον, τὸς
ἐν μόνον παραδεξαμένους ἀγέννητον,
ἢ προὔπαρχον τι τέττε φάσκον, ἢ
συνυπάρχειν ἕτερον. Ἐπεὶ γὰρ
προὔπαρχοι τι τῷ το, δικαίως
λέγοιτ' ἂν ἀγέννητον, ἢ τὸ δεύτερον.
Ἐπεὶ συνυπάρχει τὴν πρὸς θάτερον
κοινωνίαν τῷ συνυπάρχειν ἑκάτερον,
ἀφαιρεθήσεται τὸ ἐν μόνον εἶναι καὶ
τὸ ἀγέννητον εἶναι, δια δὲ μετὰ
τῆς εἰσίας ἀποκλήρωσιν ἵνα καὶ περὶ
γραφῆν ἀμφοῖν συνεισαγόντων, συν-
θήκη τε ἂν καὶ τὸν τῆς συν-
θήκης αἴτιον.

Scriptura diserte affirmet, ante
saecula esse DEum, quod idem
communes quoque attestantur
ratiocinationes. Neque enim
impium tantummodo, sed plane
quoque & affatim ridiculum est,
si illi qui quidem concedunt
unum esse ingenitum, nihilomi-
nus affirmare non dubitant, vel
ante illud extitisse quid aliud, vel
una extitisse. Sive enim prius
quid existat, hoc jure meritoque
dici poterit ingenitum, non illud
quod posterius fuit: sive una quid
existere potuit, ratione illius so-
cietatis, quam utrumque respectu
alterius habet, quin utrumque
una fuit, & alterum non sine al-
tero fuit; hinc sane everteretur
tolleturque illud quod DEUS
unum quid sit, & quidem ingeni-
tum: id quod perinde est, ac si

postquam prius certis officiis quæ distributione per sortem facta
circumscripserunt ipsam amborum essentiam, postea illorum quan-
dam conventionem, ejusque conventionis causam inferant.

XI. Ἀλλὰ μὴν εἰδὲ ἐνυπάρχειν τ,
ταύτη δυνατόν οἷον εἶδεν, ἢ ὅγ-
κον, καὶ πληρότητα g) δια τὸ
πάντη συνθήκης ἐλεύθερον εἶναι τὸν
Θεόν. Ἐπεὶ δὲ τῶν καὶ τῶν τοι-
ούτων ἢ μήτε ἐς μήτε ποτε γένοιτ'

XI. Quin imo neque fieri pot-
est ut quicquam huic essentiae in-
sit, cujusmodi dicimus esse spe-
ciem vel molem aut quantitatem,
propterea quod penitus ab omni
compositione liber sit DEUS. Si
vero neque pium est, neque po-
terit esse unquam horum & simi-
lium

Mm 2

f) Psal. LIV. 21.

g) Basilii pag. 32. ἢ πληρότητα.

lium quid comminisci, quod id Divinæ competat essentiae, quæ quæso ratio concedet amplius, ut substantiæ ingenuitatis genitam assimilemus? cum similitudo vel comparatio aut societas, quæ est secundum essentiam, nullam præminentiam vel differentiam relinquat, æqualitatem autem perspicue adstruat, una vero cum æqualitate manifestum faciat, assimilatum æque oportere esse ingenuitum. Nemo autem adeo demens & impie audax esse potest, ut æqualem affirmet Patri Filium, cum ipse Dominus diserte pronunciet: *Pater qui misit me, major me est.* Vel ut tribuat seu copulet alteri ex nominibus alterum, utroque contra ad se illud certatim trahente, sibi que appropriante, neque altero ullam societatem respectu alterius admittente. Si enim Ingenitus, non erit Filius: & si Filius, non erit Ingenitus. At quod unus ille cunctorum Deus sit ingenuitus & incomparabilis, pluribus omisissis quæ dici possent, sufficere hæc, quæ jam dicta sunt, ad demonstrationem existimo.

ἄν, εὐαγές ἐπινοῆσαι συμπεπλεγμένον τῇ ἑσΐα, h) ποῖον ἐλὼ συγχωρήσει λόγον πρὸς τὴν ἀγέννητον ὁμοίειν τὴν γεννητὴν; τῆς κατ' ἑσΐαν ὁμοιότητος ἢ συγκρίσεως ἢ κοινωνίας μηδεμίαν ὑπερχὴν ἢ διαφορὰν καταλιπέσης, ἰσότητα δὲ σαφῶς ἐργαζομένης, μετὰ δὲ τῆς ἰσότητος ἀγέννητον ἀποφανέσης τὸν ὁμοιούμενον ἢ συγκρινόμενον. i) ἑσΐας δὲ k) ἕτως ἀνόητος καὶ πρὸς ἀσεβείαν τολμηρὸς, ὥστε ἴσον εἶπέν τῷ Πατρὶ τὸν υἱόν, αὐτῷ τῷ Κυρίῳ διαρρήδην εἰπόντος. l) ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με μείζων μὲ ἐστίν. Ἡ συζεύξαι πατέρω τῶν ὀνομάτων θάτερον ἀντέλκοντος ἑκατέρω πρὸς ἑαυτόν, καὶ μὴ ἑτέρω προσειμένους τὴν πρὸς θάτερον κοινωνίαν. Ἄν τε γὰρ ἀγέννητος, ἔχῃ υἱός, ἂν τε υἱός, οὐκ ἀγέννητος. Ἀλλ' οἱ μὲν εἰς ὁ τῶν πάντων m) θεὸς ἀγέννητος καὶ ἀσύγκριτος, πλείονων ὄντων τῶν παρὰ λελεειμένων, ἀποχεῖναι ἡγῶμαι n) τὰ ῥηθέντα πρὸς ἀπόδειξιν.

XII. Οἷ

h) Basilii addit: τῷ Θεῷ.

i) Verba ἢ συγκρινόμενον apud Basilium pag. 32. desiderantur.

k) id: γὰρ. l) Joh. XIV 28. cui dicto Basilii pag. 34. opponit Philipp. II. 6. non rapinam arbitrius est ἑσΐα Θεῷ, ἔστ' ἀνακτὴν DEO.

m) Basil. pag. 32. πάντων ὄλων. n) id. ἀποχεῖναι ἡγῶμαι καὶ τὰ.

XII. Ὅτι δὲ καὶ εἰς ἑὸς , μονογενὴς γάρ , ἐπὶ μὲν τὰς τῶν ἀγίων φωνὰς παραθεμένως , δι' ὧν υἱὸν καὶ γέννημα καὶ πόσιμα καταγγέλλουσι , ταῖς τῶν ὀνομάτων διαφοραῖς καὶ τὴν τῆς ἐσίας παραλλαγὴν ἐμφανίσαντας , ἀπηλλάχθαι φροντίζου. ο) καὶ πραγμάτων. Διὰ δὲ ρ) τὰς σωματικὴν τὴν γέννησιν ὑπολαμβάνοντας, καὶ ταῖς ὁμωνυμίαις προσπταίνοντας, ἀναγκάζον ἴσως καὶ περὶ τῶν διαβεβαίων ἐπὶ τῶν. Γέννημα τοῦτον τὸν υἱὸν φανερὸν κατὰ τὴν τῶν γραφῶν διδασκαλίαν. ἔχ' ἕτερον μὲν τι τὴν ἐσίαν φέροντες , ἕτερον δὲ τι παρ' αὐτὴν τὸ σημαζόμενον , ἀλλ' αὐτὴν εἶναι τὴν ὑπόστασιν ἣν σημαίνει τὸ ὄνομα , ἐπαληθεύσας τῇ ἐσίᾳ τῆς προσηγούσης. q) Ταύτην δὲ γεγενῆσθαι μὲν οὐκ εἶναι πρὸ τῆς ἰδίας συστάσεως , r) εἶναι δὲ γεννηθεῖσαν πρὸ πάντων γνώμη τῶ Θεοῦ καὶ Πατρὸς.

XII. Quod autem Filius sit unus & unicus, (unigenitus enim est) allatis in medium Sanctorum vocibus seu testimoniis , quibus tum genimen sive generaturam tum creaturam prædicant & per nomina discrepantia essentia etiam discrepantiam manifestam faciunt : possemus ista ratione omni porro cura & labore supersedere. Verum propter illos, qui hanc generationem corporalem esse opinantur, & æquivocationibus impingunt seu offenduntur, necessarium fortassis erit, etiam de his paucis breviterque dicere. Dicimus itaque Filium esse genimen sive generaturam, juxta Scripturarum doctrinam, non aliud quid essentiam intelligendo, item aliud quid quod præter ipsum significetur: Sed illum esse hanc substantiam seu hypostasim, quam nomen ipsum significat, ita ut appellatio ipsi essentia veritatem astruat: siquidem essentia non verius quam ipsa appellatione monstratur. Dicimus autem porro hanc substantiam genitam esse, cum non esset ante propriam constitutionem: postquam vero genita fuit, extitisse illam ante omnia, decreto Dei & Patris,

M m 3

XIII. Si

ο) Basiliius lib. 2. pag. 38. φροντίζων. ρ) id. διὰ μέντοι.

q) Basil. pag. 43. & 45. seq. r) Basiliius pag. 47. & 50.

XIII. Si vero alicui hoc ipsum ausu temerario, seu conatu non ferendo dictum videtur: confideret ipse secum, utrum verum hoc sit an falsum. Si prius, ejus modi ausus culpa caret proprio istius hominis iudicio, quandoquidem nihil rerum verarum, quod suo quidem tempore & modo dicitur, habere culpam potest. Sin vero falsum est, summa profecto necessitate erit, ut quod illis quæ dixi contrarium est, verum putemus. Hoc vero est, Filium genitum esse, cum antea existeret, id quod non solum absurditatis vel blasphemiae, sed etiam summæ non potest non esse fatuitatis. Res enim quæ est, quid quæso opus habet generatione, nisi ad similitudinem alterius alicujus rei transformetur juxta rerum animatarum naturam? quæ quidem vere fieri dici possunt, cum existant quod sunt, non autem ea existant quæ fiunt. Etenim hominis semen non statim ipse est homo, neque lapis domus: Fit autem tandem illud quidem homo, hic vero domus. Si vero unum quodlibet eorum quibus assimilari Filii generationem omnium est piissimum, cum non sint prius, tandem tamen quid fiant: (non enim

XIII. 'Εἰ δὲ τῷ δοκῇ τολμηρὸν εἶναι τὸ φηθῆναι, ἐπισκεψάτω παρ' ἑαυτῷ, πότερον ὡς ἀληθὲς ὄν, ἢ ψεῦδος. 'Εἰ μὲν γὰρ τὸ πρότερον, ἀνυπαίτιον ἢ τόλμα κατὰ τὴν αὐτῆς κρίσιν, ἐπέπερ μηδὲν τῶν ἀληθῶν ἐν καρῷ καὶ μέτρῳ λεγόμενον ὑπαίτιον. 'Εἰ δὲ ψεῦδος, ἀνάγκη δῆπερ πᾶσα, τέτων τέταντίον ἀληθὲς ἡγεῖσθαι. Τῶν δ' ἐστίν, ὄντα γεγενῆσθαι τὸν ἦόν, ὅπερ σὺκ ἀτοπίας μόνον ἢ βλασφημίας, ἀλλὰ καὶ πάσης εὐηθείας ὑπερβολὴν ἂν ἔχοι. ε) Τῷ γὰρ οὐκ τι δεῖ γενέσεως; εἰ μὴ πρὸς ἕτερόν τι μεταβρεθμίζουσι κατὰ τὴν ἐμφύχων τε καὶ ἀψύχων σωμάτων φύσιν, ἅπερ γίνεσθαι λέγοιτ' ἂν ἀληθῶς, ὄντα μὲν ὃ ἐστίν, σὺκ ὄντα δὲ ἂ γίνεται. Οὔτε γὰρ τὸ σπέρμα ἀνθρωπῶν, ἕτε λίθῶν οἰκῶν. Γίνεται δὲ τὸ μὲν ἀνθρωπῶν, τὸ δὲ οἰκῶν. 'Εἰ δὲ τέτων ἑκάστον οἷς καὶ παραβάλλειν τὴν ἡμῶν γένεσιν πάντων εὐσεβέστατον, σὺκ ὄντα γίνεται, εἰ γὰρ ἐκείνο γίνεται ὃ πρότε-

* Basilus pag. 50.

πρότερον ἦν , ποίαν δέζεται ἴασιν ,
ὃ τὸν υἱὸν ὄντα γεγενῆσθαι λέγων.
Εἰ γὰρ πρὸ τῆς γεννήσεως ἦν , τ)
ἀγέννητος ἦν.

XIV. Ἀλλὰ πάλαγε καλῶς ὡ-
μολόγηται μηδὲν ἕτερον ἀγέννητον
εἶναι παρὰ τὸν Θεόν. Ἡ τοῖνυν με-
ταθέσθωσαν τῆς ὁμολογίας, ἕτερον
εἰσάγοντες ἀγέννητον , ἢ τέτοις
ἐμμένοντες παρατείνωσαν λέγειν,
ὄντα γεγενῆσθαι τὸν υἱόν , ἐπεὶ
μηδὲ συγχωρεῖ τῷ ὑμῶ καὶ τῷ γεν-
νήματι ὃ ἡ προσηγορέα πρὸς τὴν ἀ-
γέννητον. Πᾶσα γὰρ γένοιτο σύγ-
χυσις ὀνομάτων τε καὶ πραγμάτων,
μίας μὲν ἑσίας ἕσης τε καὶ λεγο-
μένης ἀγεννήτης , ἐπεισαγομένης δὲ
τῷ λόγῳ πάλιν ἑτέρας, εἴτα ταύ-
της γεννητῆς ὀνομαζομένης , ὑμῶ τε
μὴ γεννηθέντος κατ' αὐτῆς , καὶ
Πατρὸς μὴ γεννήσαντος, ὀνόματα,
εἴγε μὴ γεννηθεὶς ἦν. πλὴν, εἰ μή τις
κατὰ τὸν λόγον κακὸν κακῶ ἰώ-
μενος, μέζονι τὸ ἑλαττον , ἀυξη-
τικὴν ἢ μεταβλητικὴν ἐπινοήσῃ

fieri dici potest quod antea erat)
cujusmodi quæso medicinam ad-
mittet , qui Filium cum ante ex-
titerit , dicit genitum esse. Si
enim ante generationem erat,
erat utique ingenuus.

XIV. Verum vetusta recte ha-
bet confessio , quod nihil præter
DEum sit ingenuum : Aut igitur
recedant ab illa Confessione , &
aliud quid proferant quod sit
ingenium : vel si inhaerere
illi sententiæ volent , caveant
imposterum ita loqui , quod Fi-
lius cum antea fuerit , genitus
sit : quia Filii & prolis seu geni-
minis appellatio non ingreditur
unum & idem subjectum cum ap-
pellatione ingenui. Summa enim
& extrema confusio oriri potest
tam nominum quam rerum , si
cum una revera sit & dicatur es-
sentia ingenua, verbo autem alia
præter illam introducatur post-
eaque hæc genita nominetur :
Filius autem non sit genitus
juxta ipsorum sententiam , ne-
que Pater generaverit nomine-
tenus , siquidem non existat ge-
nitus : præterquam nisi quis juxta
tritum sermonem , malum minus
malo curans majori excogitave-
rit aliquam generationem , quæ
fiat per augmentationem , trans-
formationem sive transmutatio-
nem.

τ) Basiliius pag. 55.

nem. Et neque hoc modo præter omnia alia probe ratiocinaretur siue concluderet: propterea, quod si quid augmentetur, necesse sit, ut auctario aliquo externo augmentum capiat. Unde igitur poterit esse illa additio, siue id quod appositum censetur, nisi aliquid aliud prius subjecti loco ponamus? Atqui si res ita se habet, necesse fuerit excogitare multa, quæ suum esse in semet habent & ingenita sunt, ut unum illud perfecte compleant. Sin vero augmentum illud accedit ex aliqua re quæ non est, utrum quæso præstat confiteri, an quod non fuit, id gigni decreto illius qui id produxit, an vero dicere, essentialiam constare ex Ente & non Ente, seu ex re aliqua quæ est vel fuit & non est vel non fuit. Siq; transmutatur, nulla re existente in quam possit transmutari, transmutabitur necessario in id quod non est. Et quomodo quæso non sit stolidum, ne dicamus impium, affirmare id quod est, abesse in aliquo quod non est? Immo vero conveniens est, ut missa & abjecta immodica hac stultitia aut potius infania, debita modestia id quod verum est acceptetur.

XV. Verum hi homines, non vident hisce & longe pluribus absurditatibus esse se obnoxios,

γένεσιν, πρὸς ἅπασιν τοῖς ἄλλοις μήτ' ἐκείνο καλῶς λογισάμεν, ὥς εἰ τε αὐξάνοι τι, προσθήκη τινὸς τῶν ἔξωθεν αὐξήσειεν ἂν. Πόθεν ἐν τῷ προστεθέν, εἰ μὴ καὶ ἕτερον ὑποδοίμεθα; ἀλλ' εἰ μὲν τῶτο, πολλὰ τὰ ὄντα καὶ ἀγέννητα ὄντα εἰς συμπλήρωσιν ἐνὸς ἐπινοοῦν ἀναγκαῖον. Ἐἰ δ' ἐκ τῶ μὴ ὄντος ἡ αὐξήσις, πότερον ἄμεινον ὁμολογεῖν πᾶν μὴ ὄν γεγενῆσθαι γνώμη τῶ παραγαγόντος, ἢ σύνθετον λέγειν τῇ ἐσίᾳ ἐξ ὄντος καὶ μὴ ὄντος. Ἐἰτε μεταβάλλοιτο, μηδεὶς ὄντος εἰς ὁ μεταβληθείη, εἰς τὸ μὴ ὄν ἐξ ἀνάγκης μεταβληθείσης. Καὶ πῶς εὐθεῖες, ἵνα μὴ λέγωμεν ἀσεβεῖς, τὸ ὄν εἰς τὸ μὴ ὄν κενωρῆναι λέγειν. Δέον ἀφεμένους τῆς ἀμείρου τᾶν εὐθεΐας, παρὰ τοῦ αἰσίου δὲ μάλλον, σωφρονῶς παραδέξασθαι τὰ ἀληθῆς.

XV. Ἀλλ' ἔτι μὲν ταύτας καὶ πολλὰ πλείους τῶν αἰσίου ὄντες ὑπό-

ὑπόδοκοι λεληθάσι σφᾶς αὐτοὺς, ἐχ
 ἡμᾶς ἰόλμης ἐυθύνας δικαίως ὑπά-
 γοντες, ἀλλ' ἐαυτοὺς ἀσεβείας ἐγκλή-
 ματιν. Ἡμεῖς δὲ τοῖς ὑπό τε τῶν
 ἀγίων 1) πάλαι, καὶ νῦν ἀφ'
 ἡμῶν αὐτῶν ἀποδεδεγμένοις ἐμ-
 μένοντες, μήτε τῆς ἐσίας τῆ Θεῶ
 προσιεμένης γέννησιν, ὡς ἀγεννήτη,
 μήτε διάστασιν ἢ μερισμὸν ὡς ἀ-
 φθάρτη, μήτε μὴν ἐτέρας ἰνὸς ὑ-
 ποκειμένης εἰς ὑἱὸν γέννησιν, μὴ ὄν-
 τα φαμὲν γεγενῆσθαι τὸν Ἰῶν. Οὐ
 κοινοποιῶμεν εἰδὲ τῆ μονογενῆς τὴν
 ἐσίαν πρὸς τὰ ὅκ μὴ ὄντων γενό-
 μενα, ἐπὶ κέρ οὐκ ἐσία τὸ μὴ ὄν.
 Τῇ δὲ τῆ ποιήσαντ' ὁ γνώμη τὴν
 διαφορὰν τοῖς πᾶσιν ὁρμζόμενοι τ-
 σάυτην αὐτῷ νέμομεν ὑπεροχὴν.
 ὅσῃν ἔχεν ἀναγκαῖον τῶν ἰδίων ποι-
 ημάτων τὸν ποιητὴν. 3) Πάντα
 γὰρ δι' αὐτῆ γεγενῆσθαι κατὰ
 τὸν μακάριον Ἰωάννην 4) ὁμολο-
 γῶμεν, συναπογεννηθείσης ἀνωθεν
 αὐτῷ τῆς δημιουργικῆς δυνάμεως,
 ὡς εἶναι Θεὸν μονογενῆ πάντων τῶν
 μετ' αὐτὸν καὶ τῶν δι' αὐτῆ γενο-
 μένων. Μόν' ὁ γὰρ τῇ τῆ ἀγεν-
 νήτῃ δυνάμει γεννηθεὶς καὶ κληθεὶς

neq; nos iuste in crimen audaciæ
 ac præsumptionis merito adduce-
 re, sed ipsos semet impietatis accu-
 sare. Nos vero in his quæ olim
 à sanctis Patribus, & nunc à no-
 bis demonstrata, permanemus :
 & cum neque essentia DEI admit-
 tat generationem, utpote quæ est
 ingenta, neque distantiam, aut
 partitionem, siquidem est in-
 corruptibilis : cumque nulla
 alia dari possit ad Filii gene-
 rationem, dicimus Filium geni-
 tum esse, cum antea non existeret:
 non quod communem faciamus
 essentiam unigeniti cum iis, quæ
 de nihilo facta sunt, (siquidem non
 est essentia id quod non est) sed
 ejus qui fecit decreto seu senten-
 tia, dum differentiam omnibus
 rebus definitam assignamus, ipsi
 tantam tribuimus præ aliis
 omnibus excellentiam, quantam
 quidem opificem habere necesse
 est præ propriis suis quæ fecit fa-
 citue operibus. Etenim *omnia*
per ipsum facta esse secundum Bæa-
 tum Johannem confitemur, con-
 genita scilicet ipsi ab initio cre-
 andi facultate : ut ita sit DEUS
 unigenitus, respectu omnium ea-
 rum rerum quæ post ipsum & per
 ipsum factæ sunt. Cum enim ipse
 solus ingenti potentia genitus
 sit, & creatus perfectissimus, hinc

Nn mini-

1) πατέρων addit Basilius pag. 55.
 Libri V. Pars 4.

2) Basilius pag. 58. 3) Joh. I. 3.

minister fuit in tota creatione & decreto Patris perficiendo.

τελειότατ^Θ γέγονεν ὑπερχός ^{u)}
πρὸς πᾶσαν δημιουργίαν καὶ γνώμην
τῆ Πατρὸς.

XVI. Si vero ideo, quia Pater & Filius vocantur, propterea humanam & corporalem generationem oportet concipere, & ita de ea cogitare, & subducta ratione ex iis quæ ab hominibus fiunt operibus, transmutationis seu transsubstantiationis nominibus & passionibus DEum subjicere, siquidem quoque Creator seu Opifex DEus, oportet nos illi substernere materiam ut opera, quæ facit, eventum effectumque suum sortiantur, qui Græcorum est error. Homo enim qui ex propria gignit essentia, non sane quicquam struxerit sine materia. Quod si hoc dicere recularint, nominum elocutionem nihil omnino curantes, siquæ nihilominus servata veritate dignæ de DEO notionis attribuerint soli Divinæ potentia creandi officium & facultatem: quomodo quæso locum habere in DEO poterit passio transsubstantiationis & participationis essentia, propter appellationem Patris? Ecquis enim eorum quirecte sentiunt, sanæ sunt mente, diffiteri potest, quod quædam nomina tan-

XVI. 'Εἰ δ' ὅτι Πατὴρ καὶ υἱός, διὰ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ σαρκολογίας καὶ τὴν γέννησιν ἐνοεῖν, καὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις γεννήσεων ἀναγομένους τοῖς τῆς μεταστάσεως ὀνόμασι καὶ πάθεσιν ὑπάγειν τὸν Θεὸν ^{x)} ἐπειδὴ καὶ δημιουργός ὁ Θεὸς, ὕλην ὑποβάλλειν δὲ πρὸς γένεσιν τῶν δεδημιουργημένων κατὰ τὴν ἐλληνικὴν πλάνην. Ὁ γὰρ ἐκ τῆς ἰδίας ἑστίας γεννᾷν ἀνθρώπ^Θ οὐκ ἀνύλης χωρὶς δεδημιούργησεν. 'Εἰ δὲ τῆτο παρατιοῖντο, μηδὲν τῆς τῶν ὀνομάτων. Φροντίζοντες προφορᾶς, τὴν δὲ τῷ Θεῷ περιπίπτουσαν ἐννοίαν διασώζοντες ἐπιτρέποιν ἐχυσία μόνῃ δημιουργεῖν, πῶς ἀνέχοι χωρὶς τὸ τῆς μεταστάσεως πάθ^Θ ἐπὶ Θεῷ διὰ τὴν τῆ Πατρὸς πρὸς ἡγορίαν; Τίς γὰρ οὐκ ἀνὸ μολογήσει τῶν ἐνφρονούντων, ὅτι τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν κατὰ τὴν ἐκφώνη-

u) Basil. pag 58. 59. 60. x) Basil. pag. 61. 63.

φώνησιν καὶ προφορὰν τὴν κοινὴν ἔχοντων, ὥς ἔστι δὲ κατὰ τὴν σημασίαν, ὡς ὁφθαλμὸς ἐπὶ τε ἀνθρώπῳ καὶ θεῷ λεγόμενος· τῷ μὲν γὰρ σημαίνει τι μέρος, τῷ δὲ ποτε μὲν ἀντίληψιν καὶ φυλακὴν τῶν δικαίων, ποτὲ δὲ τὴν τῶν πρεσβυτέρων γνῶσιν.

XVII. Τὰ δὲ πολλὰ κατὰ τὴν ἐκφώνησιν κεχωρισμένα τὴν αὐτὴν ἔχει σημασίαν, ὡς τὸ ὄν καὶ μόνος ὁ ἀληθινὸς θεός. 'Ουκὲν ἔστι ὅταν λέγεται Πάτερ, κοινὴν ἐκνοεῖν καὶ πρὸς ἀνθρώπους τὴν ἐνέργειαν, ἐπ' ἀμφοῖν συνεπινοῶντας ταύτην ρεῦσιν ἢ πάθος, ἐκείπερ ἢ μὲν ἐστὶν ἀπαθής, ἢ δὲ μετὰ πάθος. 'Ουδὲ ὅταν λέγεται πνεῦμα, κοινὴν ἔχει πρὸς τὰ λεγόμενα πνεύματα τὴν φύσιν. 'Εν πᾶσι δὲ τὸ ἀνάλογον σώζοντας μήτε τὸν ἡγὸν ἀκένοντας ποίημα, θυχεράνκην, ὡς κοινοποιούμενης πάντως καὶ τῆς ἐξίας ὑπὸ τῆς τῶν ὀνομάτων κοινότητος. γ) 'Ο μὲν γὰρ ἐστὶν ἀ-

tum quandam habent communionem ratione pronunciationis & elocutionis, non autem quoad significationem. Ut oculus, qui de homine & DEo dicitur, illius quidem partem quandam notat, hujus vero interdum auxilium, & custodiam justorum, nonnuncquam ipsam notitiam eorum quæ aguntur.

XVII. Multa vero, cum magnam habeant, quando pronunciantur, discrepantiam, eandem tamen obtinent significationem. Ut Ens, & solus verus DEus. Ergo neque si quando Pater nominetur, statim talem concipere mente operationem debemus, quæ communis ipsi sit cum hominibus, ut simul utrobique hac ratione fluxum aut passionem mente agitemus. Si quidem operatio Divina nulli passioni aut affectioni est obnoxia, hominum autem fit cum passione: illa passione caret, hæc cum illa est. Neque si quando nominetur Spiritus, statim propterea communem habet naturam cum aliis quæ Spiritus appellantur. In omnibus autem oportet nos modum & analogiam rationi & unicuique naturæ consentaneam servare,

Nd 2

neque

γ) Basil. pag. 61.

neque statim indignari aut ægre ferre, cum Filium creaturam esse audimus, quasi nomen, æquivocatio ipsam prorsus essentiam communem reddat. Filius enim est ingenti & non facti genimen s. progenies, & factura vel opus. Cælum vero & Angeli, & quicquid est præterea creaturatum, hujus facturæ seu operis sunt facturæ seu opera præcepto Patris per ipsum facta. Sic enim Scripturis sua constabit veritas, & ipsæ ab omni mendacio factæ testæ conservari poterunt, cum videlicet illæ de Filio pronuncient, quod factura sit & genimen: prætereaque hoc pacto à fanis ratiocinationibus non deflectemus, dum videlicet neque ullas DEO partes cooptamus seu attribuimus: neque ipsi ad generationem propriam essentiam, ad creationem vero materiam subijcimus, unde existere solet nominum differentia.

XVIII. Si vero DEUS, neque dum generat, de propria sua natura genito seu generato quicquam impertit, seu largitur hominum more, ingentis enim est: neque dum creat, materia indiget, utpote qui nulla re opus habet, & potens est; omnino rationem nullam habet, quod Filium creaturam dici nolunt. Ex his sane & ejusmodi aliis cum manifestum sit, imo adversarii oculari quasi

γενήτης καὶ ἀποιήτης γέννημα καὶ ποίημα. Οὐρανὸς δὲ καὶ Ἄγγελοι, καὶ πᾶν ὅπερ ἐστὶν ἄλλο ποίημα, τάς τε ποιήματός ἐστι ποίημα, προσάγματι τῶ Πατρὸς δι' αὐτῶ γενόμενα. Οὕτω γὰρ ἂν ταῖς γραφαῖς τὸ ἀψευδὲς φυλάττοιο; ποίημα καὶ γέννημα λεγέσας τὸν ἰόν, καὶ τῶν ὑγιαίνοντων ἡμῶς οὐκ ἐκκησόμεθα λογισμῶν, μήτε μέρη τῷ Θεῷ περιάπτοντες, μήτε μὴν πρὸς μὲν γέννησιν τὴν ἰδίαν ἔσσαν, πρὸς δὲ κτίσιν ὕλην ὑποβάλλοντες, ἐξ ὧν ἡ τῶν ὀνομάτων διαφορὰ γίγνεσθαι πέφυκεν.

XVIII. Εἰ δὲ μήτε γεννῶν ὁ Θεὸς τῆς οὐκείας τῷ γεννωμένῳ μεταδίδωσι φύσεως κατὰ τὰς ἀνθρώπους, ἀγέννητος γὰρ, μηδὲ κτίζων ὕλης ἐπιδέχεται ἡν, ἀπρὸςδεῖς ὧν καὶ δυνατὸς, ἀλόγιστος παντάπασιν ἡ τῶ κτίματι παράτησις. Ἐκ δὴ τῶν καὶ τῶν τοιούτων θεκνυμένους (ἐχρῆν) μήτε πάντη τοῖς ἐνό-

ὀνόμασι συνεξομοιῶν παρὰ τὰς
σημασίας, μήτε μὴν παραλλάττειν
παρηλλαγμένων. Ταῖς δὲ τῶν ὑπο-
κειμένων ἐνοσίαις προσέχοντας ἀκο-
λέθως ἐφαρμόττειν τὰς προσηγο-
ρίας, ἐπεὶ μηδὲ ταῖς φωναῖς πέ-
φυκεν ἀκολουθεῖν τῶν πραγμάτων
ἢ φύσις, τοῖς δὲ πράγμασιν ἐφαρ-
μόζεσθαι κατὰ τὴν ἀξίαν ἢ τῶν
ὀνομάτων δύναμις. Καταμέμψαντο
δ' ἄνθρωποι ἐκ ἡττοῦ καὶ τὰς γέννημα μὲν
καὶ ποίημα τὸν υἱὸν εἶναι παιδομέ-
νης, ἀγέννητόν τε καὶ ἄκτιστον τὸν
θεὸν συντιθεμένους, τῇ δὲ τῶν δευ-
τέρων προσθήκῃ καὶ τῇ κατ' ἐστίαν
ὁμοιότητι ταῖς προλαβέσαις ὁμολο-
γίας ἐναντιωμένους. Οὓς ἐχρῆν, εἰ
μὲν ὡς ἦν αὐτοῖς ἀληθείας φρον-
τίς παρηλλαγμένων τῶν ὀνομάτων
παρηλλαγμένους ὁμολογεῖν καὶ τὰς
ἐστίας. 2) Ἡ γὰρ ἂν ἔτι καὶ
μόνας τὴν δικαίαν ἐφύλαττον τάξιν
ἐκάτερα τῶν τὴν προσήκουσαν
ἀποδιδόντες ὁμολογίαν. Εἰ δὲ μὴ
ταύτης ποιεῖνται ἵνα λόγον, τῆς
γὰρ ἰδίας ἐπικρίσεως φυλάξαι τὴν ἀ-

demonstratione doceantur, non
ubivis significationes verbis esse
coarctandas, neque alternandas
esse res sua natura differentes :
subjectis autem rebus accurata
consideratione adhibita aptas,
convenientes & proprias signifi-
cationes esse applicandas : liqui-
dem natura rerum non ipsas sequi
voces solet, sed necesse est ut vo-
cum valor apte & convenienter
rebus indatur. Culpaverit sane
quis non parum etiam eos, qui
quidem Filium progeniem & fa-
cturam esse persuasi sunt, simul-
que ingenitum & increatum DE-
um fatentur : verum postero-
rum assertionum accessione &
exarvatione seu similitudine illa
quam faciunt ratione essentiae,
hisce suis prioribus confessioni-
bus contradicunt. Quos utique
deceret, si quae veritatis cura mo-
vererentur, cum diversa sint no-
mina, diversas etiam essentias
confiteri. Nam vel hac & qui-
dem sola ratione iustum servarent
ordinem, & sic utrobique seu quo-
ad utrumque horum convenien-
tem ederent confessionem. Si
vero nullam prorsus veritatis ha-
beant rationem, saltem proprio-
rum commentorum sequelam seu
consequentiam observarent, ne-
que recedendo ab una eademque

Nn 3

natu-

2) Basil. pag. 65. D. seq.

natura appellationes à convenientia propria alienarent ; cum passim in præcedentibus à nobis sit demonstratum , voces esse essentiarum significativas.

XIX. Dixerit autem fortasse quis ad contradicendum instructus , ac veluti cote acutus redditus , quod si habita ratione nominum in rerum subjectarum consideratione est eundem , quatenus quidem ingenitum & genitum , differre dicimus : quatenus vero lumen & lumen , vita & vita , potentia & potentia , non differre , sed ejusdem esse rationis. Cui respondemus , non baculo utentes ad quæstionem loco responsionis , id quod de Diogene refert ejus laudator , Cynismus enim multum differt à Christianismo ; Sed Sanctum Paulum imitantes , qui dicit *longanimitate adversarios esse erudiendos*. Respondemus , inquam , quod quædam Lux est ingenita , quædam vero genita. Utrum vero diversum seu aliud quid lux significat cum de ingenita , quam cum de genita natura usurpatur ; vel an unum & idem notat utrobique ? Etenim si quidem diver-

κολωδιαν , καὶ μὴ τῆς αὐτῆς φύσεως παραχωρῶντας , ἀλλοτριῶν τῆς ἀρμοσύνης ὀνομασίας , ἀποδοτέμεν διὰ πάντων ἡμῖν τῶν προσλαβόντων αὐτῶν εἶναι τῶν ἑστῶν σημαίνικας τὰς προσηγορίας.

XIX. Ἐἵποι δ' ἄν τις ἴσως πρὸς ἀνίλογιαν ἠκούνημένῳ , ὡς εἶπερ δὲ τοῖς ὀνόμασι προσέχειν , καὶ διὰ τῶν προσάγεσθαι ταῖς τῶν ὑποκειμένων ἐνοσίαις , καὶ δὲ μὲν ἀγέννητον καὶ γεννητὸν παρηλλάχθαι φαινέμεν , καὶ δὲ δὲ Φῶς καὶ Φῶς , ζωὴ καὶ ζωὴ , δύναμις καὶ δύναμις , εἰκέναι , πρὸς ὃν φαμεν ἔ βακτηρία χρώμενοι πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀντ' ἀποκρίσεως κατὰ τὸν Διογένην ἐπαινέτην , πολὺ γὰρ κυνισμὸς καὶ χρίσται χριστιανισμῷ , τὰ δὲ μακάριον Πᾶυλον ἐξηλωκότες , ὅς φησι δὲν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ * παρδύειν τὰς ἀντιθέμενους . Ὅτι τὸ μὲν ἐστὶν ἀγέννητον Φῶς , τὸ δὲ γεννητὸν . Πότερον ἄλλο τι σημαίνει τὸ Φῶς ἐπ' ἀγεννήτῃ λεγόμενον παρὰ τὸ γεννητὸν , ἢ ταυτὸν α) ἑκάτερος εἰ μὲν γὰρ ἑτέρῳ τι καὶ ἑτέρον , εὐδελον ὅτι καὶ σύνθετον τὸ ἐξ ἑτέρου

* 2. Timoth. II. 25. α) male apud Basilium pag. 66. ἦτ' αὐτόν.

ἢ ἑτέρε συγκείμενον. τὸ δὲ σύνθετον
οὐκ ἀγέννητον. Ἐἰ δὲ ταυτὸν, ὅσον πα-
ρήλλαται τὸ ἀγέννητον πρὸς τὸ
γεννητὸν, b) τοῦτο παρήλλαχθαι
δὲ καὶ τὸ φῶς πρὸς τὸ φῶς, καὶ τὴν
ζωὴν πρὸς τὴν ζωὴν, καὶ τὴν δύνα-
μιν πρὸς τὴν δύναμιν. Ὁ γὰρ αὐ-
τὸς κανὼν καὶ τρέπεται πρὸς τὴν
ἀπάντων τῶν τοιούτων διάλυσιν.
Ἐἰ τοίνυν πᾶν ὅπερ λέγεται τῆς
τῷ Πατρὶ ἐσίας σημαντικόν, ἴσόν
ἐστὶ κατὰ τὴν τῆς σημασίας δύνα-
μιν τῷ ἀγεννήτῳ διὰ τὸ ἀμερές
καὶ ἀσύνθετον, κατὰ δὲ τὸν αὐ-
τὸν λόγον καὶ πὶ τῷ μονογενεῖ αὐ-
τὸν τῷ γεννήματι, παρήλλαχθαι
δὲ ταῦτα φασὶ καὶ αὐτοί, τίς εἴη
συγχώρησι λόγον τὴν τῆς ἐσίας
ὁμοίωτα προσάγειν, ἢ τινὶ τὴν ὑ-
περοχὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἐρίσασθαι,
παντὸς μὲν ὄγκου, παντὸς δὲ χρόνου
καὶ τῶν τοιούτων ἐξηρημένων, ἀπλῆς
τε καὶ μόνης ἔσης τε τῆς ἐσίας καὶ
νοημένης.

XX. Τὴν δέχλην δὲ δοκᾷ μοι
εἶ τὴν ἀδέσποτον καὶ πάσης μὲν

sum quid hic, & diversum illic
significat, manifestum inde est
quod etiam compositum quid sit,
ex alio videlicet & alio constans
feu compositum. Quod autem
compositum est, ingenitum esse
non potest. Sin vero unum &
idem utrobique notat, quantum
differt ingenitum à genito, tan-
tum etiam differre oportet lumen
à lumine, & vitam à vita, & po-
tentiam à potentia. Unus enim
& idem hic canon ac modus ad
solutionem omnium ejusmodi
objectionum adhiberi potest. Si
igitur quicquid significativum est
essentiae Patris, æquale est vi signi-
ficationis τῷ ingenito, propterea
quod hic partium aut compositio-
nis est nihil: eadem quoque ra-
tione de unigenito dicendum est,
quod & ibi æquale est τῷ genito
feu genimini. At ipsi quoque hæc
differre dicunt. Quis quæso am-
plius concedet sermonem essen-
tiae æqualitatem adducere,
aut cui aliquam ita præeminen-
tiam statuere, quod alter altero sit
major omni quidem mole, omni
vero tempore & aliis ejusmodi re-
bus remotis, concessoque quod
simplex & una sit & intelligi de-
beat.

XX. Videntur vero nobis
omnino illi qui nullius dominio
subditam & omni causa superio-
rem,

b) Id. τοῦ γεννητὸν πρὸς τὸ ἀγέννητον, eodem sensu.

rem, & ab omnibus legibus liberam essentiam naturæ genitæ & paternis legibus fervienti comparare ausi sunt, neque ullo plane modo universitatis rerum considerasse naturam, aut si quando hoc faciunt, non pura mente de hisce rebus facere judicia. Etenim cum nobis duæ sint distinctæ viæ ad earum rerum de quibus quæritur inventionem excogitatæ: una quidem juxta quam ipsas essentias consideramus, & ita sincera de ipsis ratione unumquodque sub censuram nostram vocamus: altera autem quæ fit per indagationem vel inquisitionem operationum, seu cum per operationes fit indagatio, quam ex ipsis jam factis & absolutis operibus dijudicamus. Tertiam viam quæ neutra sit harum, & quæ præter jam dictas talem essentiam æqualitatem monstrat, reperire est impossibile. Nam sive quis disquisitionis initium capere velit ex ipsis essentiis, illa quidem quæ superior est, cum alterius dominium vel ullam generationem neutiquam admittat, & ejusmodi rebus mentem nostram cum amore veritatis accedentem erudiat, quam longissime jubet repellere lege naturæ talem ad aliud comparatio-

αἰτίας κρείττονα, πάντων δὲ νόμων ἐλευθέραν ἔσσαν, τῇ γεννητῇ καὶ νόμοις πατεριοῖς ἀγλευχῇ συγκρίνωσι c) τολμήσαντες, ἢ μηδὲ ὅλως τὴν τῶν ὅλων φύσιν ἐπισκέψασαι, ἢ μὴ καθαρῶς τῇ διανοίᾳ τὰς περὶ τέτων ποιῆσαι κρίσεις. Δυοῖν γὰρ ἡμῖν τετμημένων ὁδῶν πρὸς τὴν τῶν ζητημένων εὕρεσιν, μιᾶς μὲν καθ' ἣν τὰς ἔσσιας αὐτὰς ἐπισκοπόμενοι, καθαρῶς τῶν περὶ αὐτῶν λόγῳ τὴν ἐκάστην ποιῶμεθα κρίσιν, θατέρας δὲ τῆς διὰ τῶν ἐνεργειῶν ἐξετάσεως, ἣν ἐκ τῶν δημιουργημάτων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων διακρίνομεν, ἀδεύεραν τῶν κειρημένων εὐρεῖν ἐμφανομένην τὴν τῆς ἔσσιας ὁμοιότητα δυνατόν. Ἐτε γὰρ ἐκ τῶν ἔσιων ποιοῦν τις τῆς σκέψεως τὴν ῥεχὴν, ἢ μὲν ἀνωτέρω βασιλείας d) καὶ πάντα γεννήσεως ἀνεπίδεκτον ἔσσαι, τέτοις τε παγεύουσα τὴν μετ' εὐνοίας προσεῖσθαι διάνοιαν, ὁπωθεῖν ὡς πορρωτάτω παρακελεύεται νόμῳ φύσεως τὴν πρὸς

c) Apud Basil. pag. 73. συγκρίνειν.

d) Male βασιλείας apud Basil. pag. 72.

πρὸς ἕτερον. ε) σύγκρισιν ἀκό-
λεθον καὶ προσήκωσαν τῷ τῆς ὑ-
σίας ἀξιώματι παρέχουσαν νοῦν καὶ
τὴν ἐνεργείαν. f) Ἐἰ τ' ἐκ τῶν
δημιουργημάτων σκοπέμεθα, ἐκ
τέτων ἐπὶ τὰς ὑσίας ἀνάγοιτο,
τῷ μὲν ἀγεννήτῃ τὸν ἴδιον ἐυέλ-
σκων ποιῆμα, τῷ δὲ μονογενεῖς τὸν
Παράκλητον. g) καὶ τῆς τῷ μο-
νογενεῖς ὑπεροχῆς τὴν τῆς ἐνεργείας
διαφορὰν πιστέμεθα, ἀναμφισβή-
τητον λαμβάνει καὶ τῆς κατ' ὑσίαν
παρεκλογῆς τὴν ἀπόδειξιν. h)
ἵνα μὴ τρίτον λέγωμεν, ὅτι πάμ-
πολυ διενήνοχεν ὁ δημιουργῶν ἐξουσία
τῷ πνεύματι πατρικῶ ποιῶντι, καὶ
μηδὲν αὐτῷ ἑαυτῷ ποιῆν i) ὁμολογῶντι,
ὅ, τε προσκυνῶμε-
ν. τῷ προσκυνῶντι.

XXI. Ἐἰ μὲν ἔν μὴδὲν ἄτοπον
ἡγῶνται τῶν αὐτῶν ἐπίσης ἐκατέ-
ρων μεταδιδόναι τέτων, διὸν ὑσίας,
ἐνεργείας, ἐξουσίας, ὀνόματι, ἀνε-
λόντες τὰς τῶν ὀνομάτων καὶ πραγ-
μάτων διαφορὰς, δύο σαφῶς ἀ-
γέννητα λεγέτωσαν. Ἐἰ δὲ τῷτο

nem, præbetqve occasionem, ut
talem mente versemus operatio-
nem, quæ conveniens sit essentia-
Majestati. Sin vero ex opificiis
quis judicium instituere velit, in-
deqve ad essentias feratur: ubi
filium ingeniti inveniet facturam
seu opus, Unigeniti autem Para-
cletum, seu Spiritum Sanctum;
cumqve ex Unigeniti præminen-
tia de operationis differentia edo-
ctus fuerit, indubitatam accipit
de diversitate, etiam secundum
essentiam, demonstrationem, ut
non opus nobis sit tertium nomi-
nare, siquidem qvi propria pote-
state aliquid operatur, plurimum
differt ab eo, qvi nutu paterno
quid facit, & fatetur se nihil à se-
metipso facere, qvique adoratur,
ab eo qvi adorat.

XXI. Si igitur nullo modo
absurdum esse putant, æquali ra-
tione utrisqve hæc eadem com-
municare, nimirum essentiam,
operationem, potestatem, no-
men, sublati prorsus nominum &
rerum differentiis; pronuncient
una opera diserte, duo esse inge-
nita. Sin vero manifeste hoc im-
pium est, age probent non illa-
O o
limi-

e) Ibid. perperam προτέραν. f) Basil. pag. 73, D. 74, A. g) Basil. pag. 74. & 76.
h) Id. pag. 74. i) Joh. V. 19.

similitudinis appellatione , quæ
 cū velamento quodam utuntur,
 sed certis argumentis , quod
 omnium confessione impietati
 datur. Cæterum ne videamur
 juxta intentatam nobis & in mul-
 torum ore versantem blasphemi-
 am propriis figmentis vim velle
 veritati afferre, jam porro ex ipsis
 Scripturis illa quæ diximus de-
 monstrabimus. Unus à Lege &
 Prophetis perhibetur esse DEUS.
 Et quod is ipse sit Unigeniti quo-
 que DEUS, ex ipsius Salvatoris con-
 fessione patet. Nam *vado*, inquit,
ad DEUM meum & DEUM vestrum.
 Solus verus DEUS , solus sapiens,
 solus Bonus , solus Potens, solus
 habens immortalitatem. Nemo
 quæso animo tumultuoso & com-
 moto hæc excipiat, nemo in men-
 te perturbetur. Neque enim
 ideo hoc allato sermone sumus
 usi, ut Unigeniti Divinitatem, vel
 sapientiam, vel immortalitatem
 vel Bonitatem tolleremus seu
 convelleremus: sed ad ostenden-
 dam differentiam respectu præ-
 eminentiæ patris. Etenim unige-
 nitum confitemur DEUM & Do-
 minum nostrum JESUM CHRIS-
 TUM , incorruptibilem & im-
 mortalem, Sapientem, Bonum.
 Sed hujus ipsius structuræ seu con-
 sistentiæ ejusque in universum
 quod est , Patrem dicimus esse

προφανῶς ἀσεβὲς , μὴ δὲ ἐπιμα-
 λύματ' ὁμοιότητ' ὀνόματι
 κατασκευάζεσθαι , τὸ πᾶσιν ὁμο-
 λογούμενῃ εἰς ἀσεβίαν. Ἀλλ' ἵνα
 γὰρ μὴ δοκοῖη μὲν κατὰ τὴν ἐπενε-
 χθεῖσαν ἡμῶν καὶ παρὰ πολλοῖς
 θρυλλομένην βλασφημίαν ἰδίους
 πλάσμασι καὶ λόγοις ἐκβιάζεσθαι
 τὴν ἀλήθειαν , ἐκ τῶν γραφῶν
 αὐτῶν ποιησόμεθα τέτων τὴν ἀπό-
 δεῖξιν. Ἔεις ὑπὸ νόμῳ καὶ Προφη-
 τῶν καταγγέλλεται Θεός. Οὗτ' ἔστι
 καὶ τῷ μονογενῆς εἶναι Θεὸς ὑπ' αὐ-
 τῷ τῷ, Σωτῆρ' ὁμολογεῖται. Πο-
 ρεύομαι , γὰρ φησι , κ) πρὸς
 τὸν Θεὸν μὲ καὶ Θεὸν ὑμῶν. Μόν' ἔστι
 ἀληθινὸς Θεός 1) μόν' Σοφός,
 μόν' Ἀγαθός , μόν' Δυνατός ,
 μόν' ἔχων ἀθανασίαν. Θορυβέσθαι
 μηδεὶς , μηδὲ ταρσασέσθαι τὴν διά-
 νοιαν. Οὐ γὰρ ἐπ' ἀναγρέσει τῆς
 τῷ μονογενῆς Θεότητ' , ἢ τῆς
 Σοφίας , ἢ τῆς ἀθανασίας , ἢ τῆς
 Ἀγαθότητ' χρώμεθα τοῖς εἰρη-
 μένοις , ἀλλ' ἐπὶ διακρίσει τῆς τῷ
 Πατρὸς ὑπεροχῆς. Μονογενὴ μὲν
 γὰρ

κ) Joh. XX, 17. 1) Joh. XVII, 3. 1. Tim. I, 17. Matth. XIX, 16, 17, 1. Tim. VI, 15, 16.

γὰρ ὁμολογῶμεν Θεὸν καὶ τὸν Κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν, Ἀφθάρτην καὶ Ἀθάνατον,
σοφὸν, ἀγαθόν, ἀλλ' αὐτῆς γε Ἰῆς
συστάσεως, καὶ παντὸς, ὅπερ ἐστὶ, τὸν Πα-
τέρα Φαμέν ἄλλοι, οὐκ ἔχοντα τῆς
ἰδίας ὑσίας ἢ τῆς ἀγαθότητος ἄλλον
ὡς ἀγέννητον, ταύτην ἡμῖν παρεχόν-
των τὴν ἐννοίαν τῶν προτεθέντων.

XXII. Οὐκ ἔν ἐι μόνον μὲν Ἀ-
ληθινὸς ὁ Θεὸς καὶ σοφός, ἐπειδὴ
καὶ μόνον ἀγέννητος; μονογενὴς
ἦος, ἐπειδὴ μόνον ἀγεννήτη γέννη-
μα, οὐκ ἂν δέ τι μόνον εἴη κοινοποι-
μένης πρὸς ἕτερον δι' ὁμοιότητα τῆς
φύσεως. χρὴ τοίνυν τὴν κατ' ὑσίαν
ὁμοιότητα ἀνελόντες, τὴν δὲ τῷ ἦ
πρὸς τὸν Πατέρα δεξάμενοι κατὰ
τὸν οἰκεῖον λόγον εἰς ἓνα καὶ μόνον
ἀληθῶς ἐνάγειν τὴν τῶν πάντων
αἰτίαν καὶ δέχνην, ὑποτεταγμένας
ἢ τῷ Πατρὶ, τὴν δὲ
περὶ τῶν ἐννοίαν ἀκριβῶς διακα-
θαίροντας, καὶ τὸν τῆς ἐνεργείας
τρόπον οὐκ ἀνθρώπειον νομίζεν,
εὐμαρῇ δὲ θεῶν. ἔτοι μερῶν μὲν ἢ
κινήσιν τινα τῆς ὑσίας τὴν ἐνεργεῖαν
ἡγαμένους, ἅπερ ἐπινοεῖν ἀναγκαῖον
τὰς ὑπαγομένους τοῖς Ἑλλήνων σο-

causam, cum ipse suae essentiae &
Bonitatis nullam habeat causam,
utpote ingenitus, sicut ea quae
prius sunt proposita, menti no-
strae Ingenitum considerandum
exhibuerunt.

XXII. Non igitur, siquidem
solus ipse est verus DEUS, & Sapi-
ens, utpote qui solus est Ingeni-
tus; Unigenitus Filius, nempe
qui solus est Ingeniti progenies,
unquam esse solum quid potest
propterea quia ejus natura ob si-
militudinem cum altero aliquo
fit communis. Necesse igitur est,
ut sublata omni secundum sub-
stantiam similitudine, admissa
autem ea, quam Filius respectu
Patris habere potest, uni & soli
vere DEO juxta domesticum seu
proprium sermonem omnium
quae usquam sunt rerum causam
& principium tribuamus: quo-
niam videlicet etiam ipse Filius
sit subjectus Patri: utque pura
omnino his in rebus mente ver-
santes etiam modum operationis
ab omni hominum conditione
alienum putemus, facilem tamen
& Divinum. Non sane, quasi ar-
bitremur partitione aut motu
quodam factam esse illam opera-
tionem: cujusmodi quid necesse
habent

habent cogitare illi, qui Græcorum argutiis operationem essentia unientium, atque ideo mundum DEO coëxstitisse dicentium, neque hoc ipso absurditatem fugientium, sunt pellecti. Oporteret enim ipsos respiciendo ad cessationem creationis nequam principio eam exagquare extollendo. Fieri enim non potest ut fine aliquo desinat esse, quod non ab aliquo principio cœpit esse.

XXIII. Verum enim vero hi homines cum sciant rerum in natura existentium differentiam, nihilominus morbo quodam oculorum laborare videntur, neque sunt æqui rerum iudices: facessant sane, quandoquidem ipsum jus illis ob malitiam veritatem occultat. Nos autem secundum ea quæ paulo prius sunt dicta, habito de operatione ex operibus iudicio, non censemus tutum esse illam illi essentia unire oportere, cum sciamus hanc sine principio, sine compositione & sine fine esse, operationem vero non esse sine principio. Nam si esset sine principio, etiam ipsum opus esset principii expers, neque sine fine: quandoquidem fieri non potest, quin cessantibus operibus ipsa quoque cesset operatio.

Φίσμασιν, ἐνάντων τῇ ἑστίᾳ τὴν ἐνέργειαν, καὶ διὰ τῆς ἁμα μὲν τῷ θεῷ τὸν κόσμον ἀποφαινόμενων, ἔδεν δὲ μᾶλλον ἐκ τῆς τὴν ἀρχῆς διαφευγόντων. Ἐχρῆν γάρ τοι πρὸς τὴν τῆς δημιουργίας πάντων ἀπιδόντας μηδὲν πρὸς τὴν ἀρχὴν ἀνανεύειν. Οὐδὲ γὰρ ἀντιλήξειεν εἰς τέλος μὴ ἀπ' ἀρχῆς ὁρμώμενον.

XXIII. Ἀλλ' ἔτσι μὲν μήθ' ὕγιαίνουσιν ὁφθαλμοῖς τὴν τῶν ὄντων κατανενοηκότες διαφορὰν, μήτε δίκαιοι κριταὶ γενομένοι τῶν πραγμάτων, ἀφιδῶσαν, διὰ κακόνόϊαν ἐπικυπτάσης αὐτοῖς τὴν ἀλήθειαν τῆς δίκης. Ἡμεῖς δὲ κατὰ τὰ μικρῶν πρόθετον βρῆθέντα τὴν ἐνέργειαν ἐκ τῶν ἔργων κρίνοντες, οὐκ ἀσφαλὲς οἰόμεθα δεῖν ἐνθὺν τῇ ἑστίᾳ τὴν μὲν ἀναρχὸν ἀπλῆν τε καὶ ἀτελεύτητον εἰδότες, τὴν δὲ ἐνέργειαν οὐκ ἀναρχὸν. Ἡ γὰρ ἂν ἦν, καὶ τὸ ἔργον ἀναρχον, ἔτ' ἀτελεύτητον, ἐπεὶ μηδὲ διόντε παυσαμένων τῶν ἔργων ἀπαύστον εἶναι τὴν ἐνέργειαν. Λίαν γὰρ

γὰρ μερακιῶδες, ἢ Φρενὸς νηπίας, ἀγέννητον καὶ ἀτελεύτητον λέγειν τὴν ἐνέργειαν ταυτὸν τῇ ἑσΐα τιθεμένους, μηδενὶς τῶν ἔργων ἀγεννήτως γίνεσθαι δυναμένους, μήτ' ἀτελευτήτως. Ἐκ γὰρ τῶν συμβαίνοι διούν θάτερον, ἢ τὴν ἐνέργειαν ἀπρακτον εἶναι τῷ Θεῷ, ἢ τὸ ἔργον ἀγέννητον. Ἐι δ' ἐκάτερον τῶν ὁμολογούμενων ἄρπον, ἀληθὲς τὸ λειπόμενον, δρχομένων τε τῶν ἔργων μὴ ἀναρχον εἶναι τὴν ἐνέργειαν, παυομένων τε μὴ ἀπαυτον. Οὐ χρὴ τοίνυν παιδομένους γνώμας ἐτέρων ἀνεξετάστοις ἐνὲν τῇ ἑσΐα τὴν ἐνέργειαν, ἀληθευάτην δὲ καὶ Θεῷ προπωδευάτην ἐνέργειαν ἡγῆσθαι τὴν βέλυσιν, ἀρκῆσαν πρὸς τε τὸ εἶναι καὶ σώζεσθαι τὰ πάντα, μαρτυρέσης καὶ Προφητικῆς Φωνῆς n) πάντα γὰρ ὅσα ἡθέλησεν, ἐποίησεν. Οὐ γὰρ ἐπιδέεται ἡνὶ πρὸς τὴν, ὣν βέλεται, σύσασιν, ἀλλ' ἅμα τε βέλεται, καὶ γέγονεν ὅπερ ἡθέλησεν.

Valde enim puerile, & infantis mentis est iudicium, ingenitam & sine carentem dicere operationem, atque sic illam cum essentia unam eandemque rem esse, cum nullum plane opus fieri possit ingenite & infinite, hoc est, quod careat efficiente & fine. Si enim hoc quis affirmaverit, alterutrum ex duobus inde consequens erit: aut operationem DEI esse sine actione, vel opus etiam ipsum esse ingenitum. Si vero utrumque horum, omnium confessione est absurdum, verum erit id quod reliquum est, videlicet cum operatione initium habeant, operationem etiam non sine principio esse: cumque cessent, eandem etiam non carere fine. Non itaque decet nos aliorum sententiis statim antequam probe examinentur, fidem habere, & ita essentiae operationem unire, sed existimare quod haec verissima DEoque convenientissima sit operatio, nimirum Voluntas, quæ valet & sufficiens est ad rerum omnium tum essentiam tum conservationem: testante hoc ipsum etiam voce Prophetica: *omnia enim quaecunque voluit, fecit.* Non enim ulla re indiget ad earum rerum, quas esse vult, consistentiam, sed simul atque vult, consistit etiam quodcunque voluit.

XXIV. Quocirca siquidem oratio nostra jam ostendit voluntatem esse operationem, operationem vero non esse essentiam: cumque unigenitus subfit Voluntati Patris non ad essentiam sed operationem, quæ & ipsa est Voluntas: necesse est ut Filius hanc fervet & teneat similitudinem. Unde jam porro, cum commode eo provehamur, tenere nos oportet veram quoque rationem, cur imago dicatur. Ipse beatus Paulus exposuit, dicens: *qui est imago DEI invisibilis, primogenitus omnis Creatura, quia in ipso creata sunt omnia, tam que in Cælo quam que in terra sunt, visibilia & invisibilia.* Hanc ob causam est imago. Omnia vero, quæ in ipso creata sunt, una cum eo qui primogenitus dicitur, non certe ingenitam quandam essentiam efformant seu notant. Non enim eorum respectu essentia est. Ipsam vero operationem, per quam Filius, per quam omnia, referre imago ad essentiam non potest, nec gestare imago illam similitudinem potest ratione essentiae, cum sit operatio, quæ ingenita fuit penes DEum in præscientia ante constitutionem etiam primogeniti, & omnium quæ per ipsum creata sunt. Qvis enim quæso qui tum ipsum Uni-

XXIV. Οὐκ ἔν ἐν τὴν μὲν βέ-
λησιν ἀπέδωκεν ὁ λόγος ἐνέργειαν,
ὅτι ἔστιν δὲ τὴν ἐνέργειαν, ὑπέστη
δὲ βελλήσει τῷ Πατρὶς ὁ μονογενὴς, ἔ-
προς τὴν ἔστιν πρὸς δὲ τὴν ἐνέργειαν.
ἥτις ἐστὶ καὶ βελλήσις ἀποσώζειν τὴν
ὁμοιότητα τὸν υἱὸν ἀναγκαῖον, ἐξ
ᾧ προσαγομένους δὲ τὸν ἀληθῆ
τῆς εἰκόνος διασώζειν λόγον, αὐ-
τὸς ὁ μακάριος Πάυλος οὐ
ἐξηγήσατο εἰπὼν, ὅς ἐστιν εἰκὼν τῷ
Θεῷ τῷ ἀοράτῃ, πρωτόκτισ-
της κτίσεως, ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη
τὰ πάντα, τὰ τε ἐν ἐρανοῖ καὶ
ἐπὶ γῆς, ὁρατὰ καὶ ἀόρατα. Διὰ
τῆτο εἰκὼν, πάντα δὲ τὰ ἐν αὐ-
τῷ κτισθέντα μετὰ τῷ πρωτόκτισ-
τῇ καὶ τὴν ἀγέννητον ἔστιν χαρακτηρί-
ζει, ἔ γὰρ κατὰ ταῦτα ἡ ἔστιν
τὴν δὲ ἐνέργειαν, δι' ἧς ὁ υἱὸς ἐν
ᾧ τὰ πάντα, οὐ πρὸς τὴν οὐσίαν
φέρειν ἀν' ἡ εἰκὼν τὴν ὁμοιότητα,
πρὸς δὲ τὴν ἐνέργειαν ἐναποκειμέ-
νην ἀγεννητῶς ἢ προγνώσει καὶ πρὸς
τῆς πρωτόκτισ-
σεως, καὶ ἰσχυ-
ρὸν αὐτῷ κτισθέντων. Τίς γὰρ αὐτῶν
ἵε τὸν

γε τὸν μονογενῆ γινώσκων, καὶ πάντα
 τὰ δι' αὐτοῦ γενόμενα. p) καὶ αὐ-
 μαθῶν, οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν αὐ-
 τῷ θεωρεῖσθαι πᾶσαν τὴν τοῦ Πα-
 τρός δύναμιν; πρὸς ἕπερ ἀπιδὼν ὁ
 μακαριώτατος Παῦλος, οὐ δι' αὐ-
 τῷ, φησιν, ἀλλ' ἐν αὐτῷ, καὶ τῇ
 προσδοκίᾳ τοῦ, πρωτότου, ἵνα τῷ
 δι' αὐτῷ γενομένοις καὶ αὐτὸς συμ-
 παραληφθεὶς πᾶσι γνωρίζῃ τοῖς
 ταῦτα συνορᾶν δυναμένοις τὴν τῷ
 Πατρὶ ἐνέργειαν. Ἐκὼνα τοίνυν φα-
 μέν ἕχ' ὡς ἀγεννήτω γέννημα πα-
 ραβάλλοντες, ἀνάμεσον γὰρ τῷ γε-
 νῇ καὶ ταῖς πᾶσιν ἀδύνατον, ἀλλ' ἡγὼν
 μονογενῆ καὶ πρωτότου Πατρί, τῆς
 μὲν ἡγὼν προσηγορίας τὴν ἐστίαν δη-
 λήσεως, τῆς δὲ Πατρὸς, τὴν τῷ
 γεννήσαντος ἐνέργειαν. Ἐἰ δὲ ἡς
 φιλονεικῶς τοῖς οἰκείοις ἐμμένων μὴ
 προσέχει τοῖς ῥηθεῖσι τὸν νῦν, ἐκ-
 βιάζοιτο δὲ τὴν Πατρὸς προσηγο-
 ρίαν ἐστίας εἶναι σημαντικὴν, μετα-
 δίδωται καὶ τῷ ἡγὼν καὶ τῆς οὐσίας
 φωνῆς, ᾧ προλαβὼν μετέδωκε καὶ
 τῆς οὐσίας ἐστίας. Μᾶλλον δὲ ἀμ-
 φοῖν ἐκατέρῳ, τῷτε Πατρί τῆς
 ἡγὼν, καὶ τῷ ἡγὼν τῆς Πατρὸς. Ἡ

genitum novit, tum omnia quæ
 per ipsum facta sunt, etiam pro-
 be cognita habet, non confitea-
 tur se eo intueri omnem Patris
 potentiam? Quo cum respexerit
 beatissimus Raulus, non *per ipsum*
 dicit, sed *in ipso*, & sane addendo
 τὸ *unigenitus*, ut ipse cum aliis,
 quæ per ipsum facta sunt, assum-
 tus hanc Patris operationem ma-
 nifestam faceret illis qui hæc con-
 tueri valent. Imaginem igitur
 illum dicimus, non quod Ingenito
 genitum assimilamus, (incon-
 veniens enim & ineptum hoc
 esset, neque à quoquam præstari
 potest) sed Filium Unigenitum
 & Primogenitum Patris dicimus,
 ubi quidem Filii appellatio essen-
 tiam denotat, Patris autem, gign-
 entis operationem. Si vero
 quis contendendi studio in pro-
 priis permanet opinionibus, & ea
 quæ dicta jam sunt, sanæ mente
 ponderare recusat, violenter au-
 tem instat, Patris appellationem
 essentiaæ significativam esse, faciat
 ille etiam eandem vocem com-
 munem cum Filio, quem antea
 ejusdem etiam essentiaæ partici-
 pem fecit: imo potius utramque
 ambobus, Filii scilicet appellationem
 Patri, & Patris appellationem
 vicissim Filio tribuat, essentiaæ
 enim similitudo coget eos, qui
 hanc

hanc de ipsis opinionem habent, iisdem appellationibus ipsos nominare,

γὰρ τῆς ἑσίας ὁμοίτης ταῖς αὐταῖς ὀνομάζων προσηγορίαις ἀναγκάσει τῆς ταύτης περὶ αὐτῶν ἔχοντας τὴν δόξαν.

XXV. Cum vero hæc nobis sufficiant de Unigenito, consequens fuerit deinceps de PARACLETŌ quoque dicere, non sectando multorum opiones, non probatas aut satis expensas, sed servando in omnibus Sanctorum doctrinam, à quibus cum didicerimus tertium dignitate & ordine, tertium quoque juxta naturam revera esse credimus. Non quod dignitates more hominum usitato in vicissitudine politica, naturis hisce etiam per vices contingant, neque etiam quasi ordo ita sit permutatus in Creatione, ut essentiis is sit contrarius: sed quod conveniens sit ipsi naturæ, ut neque quod primum fuit ordine, secundum sit juxta naturam, neque etiam id quod primum naturæ fuit, secundum aut tertium sortiatur ordinē. Quocirca siquidem constitutionis eorum quæ mente tantum percipiuntur, non potest non optimus esse ordo. Spiritus Sanctus cum sit tertium ordine, primum esse non poterit natura, id quod est DEus & Pater. Etenim vel ineptum & abundans esset, si eundem diceremus modo pri-

XXV. Ἀρχόντων δὲ ἡμῖν τοσούτων καὶ περὶ τῆς Μονογενῆς, ἀκόλouthον ἂν εἴη καὶ περὶ τῆς Παρακλήτης λοιπὸν εἰπεῖν, ὅτι ταῖς ἀνεξετάτοις τῶν πολλῶν ἀκολουθῶντας δόξαις, τὴν δὲ τῶν ἀγίων ἐν ἅπασιν φυλάσσοντας διδασκαλίαν, παρ' ὧν τρίτον αὐτὸ ἀξιωματικὸν καὶ τάξιμαθόντες, τρίτον εἶναι καὶ τῇ φύσει πεπιστεύκαμεν. 9) ὅτι ἐπαμβρομένων ταῖς φύσεσι τῶν ἀξιωμάτων κατὰ τὴν ἐν ἀνθρώποις ἐκ πολιτίας μεταβολήν. ἔτ' ἐνηλλαγμένης τῆς τάξεως κατὰ τὴν δημιουργίαν ἐναντίας ταῖς ἑσείαις, ἀλλ' εὐαρεστώως ἐχάσης πρὸς τὴν φύσιν, ὥς μήτε τὸ πρῶτον τῇ τάξει, δευτερον εἶναι τὴν φύσιν, μήτε μὴ τ' φύσει πρῶτον δευτέρας ἢ τρίτης λαχεῖν τάξεως. Οὐκ ἂν εἶπερ ἦδε τῆς τῶν νοητῶν δημιουργίας δέξιστη τάξις, τρίτον ὃν τὸ Πνεῦμα τ' ἅγιον τὴν τάξιν, ὅτι ἂν πρῶτον εἴη τὴν φύσιν, ὅπερ

9) Basilius lib. 3, pag. 78. & 83.

ἔπερ ἐστὶν ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ. Ἡ γὰρ ἂν εὐηθες καὶ περιττὸν τὸν αὐτὸν ποτε μὲν πρῶτον, ποτὲ δὲ τρίτην ἔχειν χώραν, ἐν τε ἁμφοῖν ἵναί το, τε προσκυνέμενον, καὶ ἐν ᾧ προσκυνεῖται, καὶ ἃ φησιν ὁ Κύριος. Γ) Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τὰς προσκυνῶντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Οὐδὲ μὴν ταῦτὸν τῷ μονογενεῖ. Οὐ γὰρ ἂν ὑπερβιβάσθῃ τὰς ὡς ἰδίαν ἔχον ὑπόστασιν, ἀρκέσεως καὶ πρὸς τῶν τῆς τῆς Σωτῆρος Φω- νῆς, δι' ἧς ἕτερον ἔφη 1) σαφῶς τὸν ἀποσταλησόμενον εἶναι πρὸς ὑ- πόμνησιν καὶ διδασκαλίαν τῶν Ἀ- ποστόλων. ἑδέτερον μὲν δεξιμῶ πα- ρὰ τὸν Θεόν, ἀγέννητον δὲ, εἰς γὰρ καὶ μόνον ἀγέννητον, ἐξ ἧς τὰ πάντα γέγονεν, ἢ ἄλλο μὲν παρὰ τὸν υἱόν, γέννημα δὲ, εἰς γὰρ καὶ μονογενὴς ὁ Κύριος ἡμῶν, δι' ἧς τὰ πάντα, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, 2) ἀλλὰ τρίτον ἢ φύσει καὶ τάξει, προσάγματι τῆς Πατρὸς, ἐνεργείᾳ δὲ τῆς ἡμῶν γενόμενον, τρίτη χώρα τιμώμενον, ὡς πρῶτον καὶ μείζων πάντων, καὶ μόνον τοιοῦτον τῆς μο- νογενεῖς ποίημα, Θεότητι μὲν καὶ

num, modo tertium tenere lo- cum; unumque & idem esse, id quod adoratur & illud in quo ado- ratur: quemadmodum ipse Do- minus dicit: *Deus est Spiritus, & eos qui illum adorant, oportet in Spiritu & veritate adorare.* Neque enim unum & idem est cum unigenito; alias enim non haberet nume- rum suum post Filium, utpote qui suam quoque propriam substan- tiam habet, sufficiente etiam ad horum confirmationem ipsa Sal- vatoris voce, qua manifeste diver- sum dixit esse eum qui mittendus erat ad recordationem Apostolo- rum. Neque sane numero quic- quam est aliud præter Deum, quasi etiam ingenuus quidam: unus enim ipse & solus ingenuus est, ex quo omnia facta sunt: aut aliud sane præter Filium, progenies in- quam seu propago quædam, Unus enim & solus est Unigenitus, Do- minus noster *per quem sunt omnia*, juxta Apostolum. Verum ter- tium quid est tum natura tum or- dine, jussu quidem Patris, opera- tione autem Filii factum: tertio loco colitur, quia videlicet ordi- ne & dignitate præstat aliis, & uni- cum tale Unigeniti opus est, Dei- tate quidem & potentia creandi remota, sanctificandi autem & docendi facultate abundans. Il-

Pp

los

1) Joh. IV. 24. 2) Joh. XVI. 16. 3) Coloss. I. 16.

los enim qvi Paracletum operationem qvadam DEI esse credunt, & deinde illum essentii subjungunt, tanqvam valde insulfos & à veritate longe remotos si nunc refutare vellemus, longa sane mora ad id nobis opus foret.

XXVI. Verum ne sermonum prolixitate Auditores gravemus, minusve alacres reddamus, paucis eorum qvæ diximus vim omnem comprehendentes, dicimus Unum & solum verum esse illum verum omnium DEum ingenitum, sine principio, incomparabilem, omni causa superiorem, & omnibus aliis rebus, qvòd & ipsæ quid, seu substantiæ sunt, causam, qvi non ex communione qvadam cum alia aliqua re communicationem rerum constituit, nec antecedit cuncta ordine, nec præstat collatione: ad omnes qvidem res respectum qvendam ad collationem qvadam suam habet, sed ratione præminentia nullam comparisonem essentia, potentia, imperiive admittit: qvi genuit & fecit ante omnia Unigenitum DEum Dominum nostrum IESum CHRISTUM, per qvem omnia facta sunt, qvique imago & signaculum est propria poten-

δημιουργικῆς δυνάμεως ἀπολαύμενον, αἰγιατικῆς δὲ καὶ διδασκαλικῆς πεπληρωμένον. Τὲς γὰρ τοι πεπιστευκότας ἐνέργειαν εἶναι τινὰ τῷ Θεῷ Παράκλητον, εἴτα τοῖς ὁσίαις ὑπαρξαμέντας, ὡς λίαν εὐήθεις καὶ πολὺ τῆς ἀληθείας ἀπέχουιν μένεις, νῦν διελέγχειν, μακρὰς ἀνέη Χολῆς.

XXVI. Ἀλλ' ἵνα μὴ τῷ μήκει τῶν λόγων ἀποκνήσωμεν τὰς ἀκρόντας, πᾶσαν ἐν βραχὺ τῶν ῥηθέντων περιλαμβάνοντες τὴν δύναμιν, Φαμέν ἓνα καὶ μόνον ἀληθινὸν εἶναι τὸν τῶν πάντων Θεόν, ἀγέννητον, ἀναρχον, ἀσύγκλητον, πάσης αἰτίας κρείττονα, πᾶσι τοῖς ὄσι τῷ εἶναι αἰῶνι. ὥς ἐν κοινωνίᾳ τῆς πρὸς ἕτερον τὴν τῶν ὄντων δημιουργίαν συνησάμενον, & τῇ τάξει τὸ πρῶτον, & συγκρίσει τὸ κρείττον κατὰ πάντα ἀποφερόμενον, ἀλλὰ καθ' ὑπεροχὴν ἀσύγκλητον οὐσίας καὶ δυνάμεως καὶ ἐξουσίας γεννήσαντα καὶ ποιήσαντα πρὸ πάντων μονογενῆ Θεὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, δι' οὗ τὰ πάντα γέγονεν, εἰκόνα καὶ σφραγίδα τῆς ἰδίας δυνάμεως

καὶ

καὶ ἐνεργείας, μήτε τῷ γεννήσαντι
κατὰ τὴν οὐσίαν συγκεκλιμένοι,
μήτε, τῷ δι' αὐτοῦ γενομένῳ ἁγίῳ
Πνεύματι. Τοῦ μὲν γὰρ ἐλάττω
ἐστὶν ὡς ποίημα, τῷ δὲ κρείττω,
ὡς ποιητής. Τῷ μὲν ἐν πεποιθῆσθαι,
μάρτυρος ἀξιόπιστος ὁ παρ' αὐτῷ
τῷ Κυρίῳ υ) μαρτυρηθεὶς ἐκ
Θεοῦ τὴν γνώσιν ἔχων Πέτρος, ἐ-
πὶ πᾶσι x) ἀσφαλῶς ἐν γνωσκέτω
πᾶς δικῶν Ἰσραὴλ, ὅτι Κύριον
αὐτὸν καὶ Χριστὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε.
Καὶ ὁ ἐκ προσώπου τῷ Κυρίῳ λέ-
γων. γ) Κύριε, ἐκλίσσε με δε-
ξιὴν ὁδῶν αὐτῷ. Τῷ δὲ πεποιημέ-
νῳ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὁ, τε
ἐπὶ πᾶσι. z) ὡς Θεὸς ἐξ ἑ τὰ πάντα,
καὶ ὡς Κύριε Ἰησοῦς Χριστὸς δι' ἑ τὰ
πάντα. Καὶ ὁ μακάριος Ἰωάννης φη-
σας. α) Πάντα δι' αὐτῷ ἐγένετο,
καὶ χωρὶς αὐτῷ ἐγένετο ἄλλῃ ἐν. Ἐξ
ἧς ἀκόλουθον αὐτῷ, ἢ ἀγέννητον λέ-
γειν, ὅπερ ἀσεβές, ἢ ὅπερ γέγονε,
δι' αὐτῷ γεγονέναι. Μόνον γὰρ ὑπὸ
τῷ Πατρὶ ὁμολογῶμεν γεγενῆσθαι
τὸν υἱόν, ὑποταγμένον ὁσίᾳ καὶ

tia & operationis, neque ei, qui
genuit, secundum essentiam æqui-
paratur, neque Spiritui Sancto;
qui per ipsum factus est, illo qui-
dem minor tanquam creatura seu
factura, hoc vero superior seu præ-
stantior, tanquam creator seu fa-
ctor. Et sane quod creatus sit,
fide dignus est testis ille qui ab
ipso Domino testimonium habet,
quod ex DEO scientiam suam
habeat, Petrus nimirum cum di-
cit: *Certo igitur sciat universa domus
Israel, quod ipsum Dominum & Chri-
stum Deus fecit.* Et ipsi qui ex per-
sona Domini inquit: *Dominus crea-
vit me in principio viarum suarum.*
Quod autem ipse vicissim creavit
Spiritum sanctum, hic etiam
ostendit qui dicit: *Unus est DEUS
ex quo sunt omnia, & unus Dominus
Jesus Christus per quem sunt omnia.*
Et sanctus Johannes qui dixit:
*Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso
factum est nequicquam.* Ex quibus
consequi necesse est, vel ipsum
ingenitum dicere, quod impium
est; vel si factus est, quod ipse
per ipsum factus sit. Tantum
enim à Patre confitemur geni-
tum esse Filium, subordinatum
seu subditum essentia seu volun-
tati, sicut ipse Filius fatetur quod
propter Patrem vivat, neque à se-

Pp 2

met

u) Matth. XVI. 17. x) Act. II. 36. γ) Prov. VIII. 22. z) 1. Cor. VIII. 6.

a) Joh. 1. 3.

met quicquam faciat. Neque tamen dicimus ipsum coëssentialem neque similis essentia, siquidem illud generationem & participationem notat essentia, hoc autem ejusdem exæqvationem.

XXVII. Neque vero genitus est Pater, neque ingenuus Filius, sed id quod est sine ullo fine, idem etiam ipsum vocari vere fatemur, utpote genimen seu progeniem, filium obsequentem, ministrum perfectissimum, qui ad omnem creationem voluntatemque Patris operam suam præstitit, nimirum ad omnium rerum quæ sunt compositionem, ad distributionem, ad leges hominibus ferendas, ad æconomiam & omnem providentiam, Ministro utentem Paracleta ad sanctificationem, ad doctrinam, ad confirmationem fidelium: genitum in diebus ultimis ex sancta Virgine, sancte hic versatum juxta leges humanas, crucifixum, mortuum, redivivum tertia die, reversum in cœlum, jam jamque venturum judicare vivos & mortuos, iuxta retributionem fidei & operum facta, regnantem in sæcula: facta testata servata ubivis in omnibus præminencia DEi & Monarchia seu

γνώμη, ζῆν τε γὰρ διὰ τὸν Πατέρα, καὶ μηδὲν ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν, αὐτὸς ἰμολογεῖ. b) Μῆτε μὴν ὁμοῖσιον, μηδὲ ὁμοῖσιον, ἐπεὶ περ τὸ μὲν γένεσιν καὶ μερισμὸν σημαίνει τῆς ὑσίας, τὸ δὲ ἰσότητα.

XXVII. Οὔτε δὲ γεννητὸς ὁ Πατήρ, ἔτε ἀγέννητος ὁ υἱός, ἀλλ' ὑπὲρ ἑστὶν ἀτελευτήτως, τῶν καὶ λεγόμενον ἀληθῶς γέννημα, ὃν ὑπήκοον, ὑπαρχόν τελευτότατον πρὸς πᾶσαν δημιουργίαν καὶ γνώμην πατρικὴν ὑπερητήσαντα πρὸς τὴν τῶν ὄντων σύστασιν καὶ διαμονήν, πρὸς ὀνομαθεσίαν c) ἀνθρώπων, πρὸς οἰκονομίαν, καὶ πᾶσαν πρόνοιαν ὑπερέτη χρώμενον τῷ Παρακλήτῳ, πρὸς ἀγiasμόν, πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς βεβαίωσιν τῶν πιστῶν ἐπ' ἐχάτῃ τῶν ἡμερῶν γεννηθέντα ἐκ τῆς ἀγίας παρθένης, νόμοις ἀνθρώπινος πολιτευόμενον ὁσῶς, σαυρωθέντα, ἀποθανόντα, ἀναστάντα τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν, ἀνελθόντα εἰς ἕρανόν, ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ δικαίαν ἀνταπόδοσιν πίστεως τε καὶ

b) Joh. VI. 57, V. 19. c) fortasse ὀνομαθεσίαν.

τε καὶ ἔργων , βασιλεύοντά τε εἰς
τὴν αἰῶνα , σωζομένης ἐν ἅπασι
πάντοτε τῆς ὑπεροχῆς τῆς Θεῷ καὶ
μοναρχίας , ὑποταταγμένῃ δηλαδὴ
τῷ Πνεύματι ⑤ τῷ ἁγίῳ τῷ Χριστῷ
μετὰ πάντων , αὐτῷ δὲ τῷ ἡμῶν τῷ
Θεῷ καὶ Πατρὶ κατὰ τὴν τῆς μα-
καρίας Πάυλης διδασκαλίαν , ὅς
φησιν. d) ὅταν γὰρ ὑποταγῇ αὐτῷ
τὰ πάντα , τότε καὶ αὐτὸς ὁ ἡμῶν
ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάσσοντι αὐ-
τῷ τὰ πάντα ; ἵνα ἡ ὁ Θεὸς τὰ
πάντα ἐν ᾧ. Τέτων δὲ πάν-
των εὐκρινῶς μὲν καὶ πλατύτερον
ἐν ἑτέροις e) ἡμῶν ἀποδοδεγμέ-
νων , ἐν βραχέϊ δὲ νῦν πρὸς ὑμᾶς
ὁμολογημένων , εὐχόμεθα τὴν τε
παρόντας ὑμᾶς καὶ πάντας τὰς τῶν
αὐτῶν ἡμῶν μυηρίων κοινωνούντας
μὴ ψόγον ἀνθρώπων δεδοικότας ,
μήτε σοφίσμασιν ἀπατωμένους , ἢ
κολακείας ὑπαγομένους κατὰ τὴν
ἀληθῆ καὶ δικαίαν κρίσιν ἐπιψη-

sumo Imperio : subdito videlicet
Sancto Spiritu cum omnibus ipsi
Christo, ipso vero Filio, DEO ac
Patri, juxta beati Apostoli Pauli
doctrinam, qui dicit: *postquam
enim omnia ipsi subdita fuerint, tunc
etiam ipse Filius subdatur ei, qui ipsi
prius omnia subdidit, ut DEUS sit omnia
in omnibus.* Cum autem universa
hæc liqvido magisque prolixè ali-
bi à nobis demonstrata, jam vero
in brevem ad vos confessionem
sint contracta, precamur tum
ut vos qui jam hic adestis, tum ut
omnes etiam alii qui hæc mysteria
nobiscum communia habent, nullas
hominum vituperationes reveri-
ti, nullisve argutiis decepti vel
adulationibus illecti, ea quæ jam
dicta sunt vero & justo approbetis
judicio, apud omnes potiore ni-
mirum parte prævalente, ut quæ
ratione tumultuantibus prælata,
omnes laqueos retiaque cuncta
evitetis, quæ à Diabolo homini-
bus tenduntur eo animo, ut vel
multi fugiant veritatem, vel et-
jam ut non paucos ipse inescet,
eos videlicet, qui non præferunt
sævitati utilitatem, quive præ-
sencia futuris certiora judicant.
Sane vero si contigerit, ut ita
etiam apud aliquos pejora præva-
leant, (avertat autem DEUS ser-
mone

Pp 3

d) 1. Cor. XV. 28.

e) Notandus hic locus quo ad uberiora sua scripta jam ante illud tempus edita Eu-
nomius provocat.

monis hujus conatum, ne scilicet tale quid, quod dixi, tentetur) cum multi soleant conspirare in mendacio, disfidere autem in veritate: cumque pluris faciant præsentem conditionem periculo carentem & secularem quietem ac gloriam quam ea quæ DEO placent, & publicæ inserviunt utilitati: optamus saltem ut scilicet ii qui nosmet docentes & monentes sequuntur, immotam & stabilem ei, qui dedit illam, conservent fidem: utque læti expectent Servatoris nostri JESU CHRISTI judicium, ubi sane fastus, gloria & mendacium radicitus sunt extirpata, quique illi iudicio sistuntur, destituti sunt omni imperio vel veneratione vel adulatione. Præsidia autem ampla & divitiæ exporrigere alicujus frontem ibi non valebunt, licet apud homines magnæ prius existimationis fuerint. Hominum enim clarorum multitudo non ibi potior erit uno pio paupere, ut propterea veritatis tum omnia censentis possit evadere censuram: siquidem ibi pietas una pugnabit, prout iusta retributio eorum poscit, qui nunc vel mori propter eam lucrum judicant. CHRISTUS vero, qui olim & etiamnum præmia certaminibus debita penes se habet & distribuit, largietur illis certe qui veritati patrocinando laborave-

φίσαοθαι τοῖς ἀρεμένοις, κρατῆ-
σης δηλαδὴ παρὰ πᾶσι τῆς βελ-
τίον^Θ μοίρας, τὸν τε λογισμὸν τῶν
ἐνοχλῶντων προσηταμένους, πάντα
θήρεται καὶ δικτυα διαφυγεῖν, ἃ
τῷ διαβόλῳ καθ' ἀνθρώπων μεμη-
χάνηται, πολλὰς φυγεῖν, ἢ δελεά-
ζειν μεμελεληκότι τὰς μὴ πρὸ τῶν
ἡδύν τὰ συμφέρον ἀρεμένους, ἢ
τὰ παρόντα τῶν μελλόντων ἀσφα-
λέστερα λογιζομένους. Ἐἰ δ' ἄρα
ἢ παρὰ τισι νικήσῃ τὰ χεῖρα.
(ἀποσρέψαι δὲ ὁ Θεὸς τῷ λόγῳ
τὴν πῆραν) πρὸς μὲν τὸ ψεῦδ^Θ
τῶν πολλῶν συμπνεόντων, πρὸς δὲ
τὴν ἀλήθειαν, διΐσταμένων, τῶν τε
ἀρεσκόντων τῷ Θεῷ ἢ κοινῇ συμ-
φερόντων τὴν πρὸς τὸ παρὸν ἀσ-
φάλειαν ἢ δόξαν περὶ πλείον^Θ
ποιμένων. Τὰς γὰρ ἐπομένους
ἀσάλευτον καὶ παγίαν διαφυ-
λάξαι τῷ παραδεδωκότι τὴν πί-
στιν, περιμένοντας τὸ τῷ Σωτῆρ^Θ
ἡμῶν Χρυσῷ κρητῆριον, ἔ τύφ^Θ
μὲν ἢ δόξα ἢ ψεῦδ^Θ προῖξιν^Θ
ἡφάνισαι, γυμνοὶ δὲ πάσης δαχῆς
ἢ θεραπείας, ἢ κολακείας οἱ κρη-
νόμενοι, πολυχρημία δὲ ἢ πλεῖτ^Θ
ἀσδε-

ἀδοκίμης πρὸς δυσάπῃσιν, καὶ ἡ
λίαν πρὸς ἀνθρώποις εὐδόκιμῳ.
Ἀνδρῶν γὰρ ἐνδόξων πληθῆ, ἐνὸς
πένητ' εὐσεβῆς ὅση ἀντάξιον εἰς
παράτησιν παρ' ἀληθεία δοκιμα-
ζέσθαι. Συναγωνιζομένης μὲν εὐσε-
βεῖας κατὰ δικαίαν ἀμοιβὴν τῶν
νῦν δὲ αὐτὴν καὶ τὸ θανάτῳ κέρδῳ
ἡγχιμένων, ἀποδιδόντ' δὲ τὰ τῶν ἀγώνων ἀθλα τῇ πάλλει καὶ νῦν
ἀθλοθετῶντ' Χρυσῇ, τοῖς μὲν ὑπὲρ ἀληθείας πονήσασιν, τὴν ἀλη-
θινὴν ἐλευθερίαν καὶ βασιλείαν ἕρανῶν, τοῖς δὲ διὰ κακόνοιαν, ταύτην
ἀτιμάσσοσι, τιμωρίας ἀπαραιτήτης. Ταῦτ' εἰρήδω μὲν ἀμφοτέρω
πρὸς ὑμᾶς. Ἐκβαίη δὲ πρὸς τὴν βελτίω μαῖραν τὸ τέλῳ.

XXVIII. Ἐἰς εἷς Θεὸς ἀγέννητ' καὶ
ἀναρχ', ἕτε πρὸ ἑαυτοῦ ἔχων
τινὰ ὄντα, ἔστιν γὰρ πρὸ τῆ ἀ-
γεννήτης εἶναι δύναται, ἕτε σὺν αὐ-
τῷ, εἰς γὰρ καὶ μόν' Θεὸς ὁ
ἀγέννητ', ἕτ' ἐν αὐτῷ, ἀπλῆς
γὰρ καὶ ἀσύμμετ'. Ἐἰς δὲ ὧν
καὶ μόν' ὧν, καὶ ἀπὸ οὗ αὐτὸς ὧν
πάντων ἐστὶ Θεὸς καὶ κτίστης καὶ θε-
μιουργὸς πρῶτως μὲν καὶ ἐξαιρέτως
τῇ μονογενεῇ, ιδίως δὲ τῶν δι' αὐ-
τῇ γενομένων. Τὸν μὲν γὰρ ἡγόν
πρὸ πάντων καὶ πρὸ πάσης κτί-
σεως μόνον τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει καὶ
ἐνεργείᾳ ἐγέννησέ τε καὶ ἐκτίσσε καὶ

runt, veram Libertatem & Re-
gnum Cælorum: illis autem qui
hanc perversa mente, justo suo
honore defraudarunt, pœnas in-
evitabiles. Hæc in utramque
partem dicta ad vos sunt, utinam
vero finis meliorem in partem
eveniat.

XXVIII. Unus est DEus inge-
nitus omniqve principio carens,
nemini subditus, qui neqve ante
semet quenvquam habuit qui fue-
rit, nihil enim ante ingentum
esse potest: neqve una Tecum,
nam ipse cum ingentus sit, unus
& solus est DEus; neqve in semet,
simplex enim est & incompotitus.
Unus autem cum sit, cumqve so-
lus sit, & semper sit idem, rerum
omnium est DEus, & creator &
opifex, primario quidem & modo
quodam eximio, ipsius Unigeniti:
proprie autem & sigillatim eorum
quæ per ipsum sunt facta. Nam-
qve ipsum quidem Filium ante
omnia, omnemqve Creaturam
solum sua ipsius potentia & opera-
tione & genuit & creavit & fecit:
nihil

nihil plane de sua substantia communicando ei qui genitus est, (corrumpi enim, dividi & in partes secari DEus nequit, qui vero corrumpi nequit, propriam certe essentiam communem non facit) neque alium in substantiam sui similem producendo, seu alium penes se substituendo: ipse enim solus ingenuitus est: (juxta illam vero ingenuitam essentiam, ut aliquid ab ipso generetur, fieri nequit:) neque igitur propria essentia abusus est, sed sola Voluntate genuit: neque ad similitudinem suæ essentia, sed qualem voluit, talem generavit: perque hunc primum quidem omnium, majoremque cæteris Spiritum Sanctum fecit, propria sane sua potestate & mandato, operatione vero & potentia Filii. Post hunc autem reliqua cuncta in cælo & in terra, visibilia & invisibilia, corporea & incorporea per eundem fecit Filium. *Unus enim est DEus, ex quo sunt omnia, juxta Apostolum, unusque est Dominus JESUS CHRISTUS, per quem sunt omnia.* Unus igitur est DEus non genitus, non creatus, non factus. Et unus est Dominus JESUS CHRISTUS DEI filius, genimen unigeniti, non tamen instar unius ex aliis rebus generatis: creatura non creati, non tamen

ἐποίησεν, ἔδεν τῆς ἑαυτῆς ὑποστάσεως μεταδὲς τῷ γεννηθέντι. Ἀφάρτηται γὰρ καὶ ἀδιαίρεται, καὶ ἀμέριστος ὁ Θεός, ὁ δ' ἀφάρτηται τῆς ἑαυτῆς οὐσίας καὶ μεταδίδωσιν. Οὐτε καὶ ἑαυτὸν ἄλλον ὑποσησάμεναι. Μόνος γὰρ αὐτὸς ἀγέννητος, κατὰ δὲ τὴν ἀγέννητον οὐσίαν γεννηθῆναι ἀδύνατον. Οὐτε ἔν τῇ ἑαυτῆς οὐσίᾳ ἀπεχρήσατο, ἀλλὰ τῇ βεβλήκει μόνῃ. οὔτε κατὰ τὴν ἑαυτοῦ οἰσίαν, ἀλλ' ὅσον f) ἐβλήθη, ἐγέννησε. Καὶ διὰ τούτου πρῶτον μὲν πάντων καὶ μείζον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐποίησεν, ἐξ οὐσίας μὲν ἰδίας καὶ προσάγματι, ἐνεργείᾳ δὲ καὶ δυνάμει τοῦ Ἰησοῦ, μετὰ δὲ τοῦτο καὶ λοιπὰ πάντα καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, ὁρατὰ τε καὶ ἀόρατα, καὶ σώματα τε καὶ ἀσώματα διὰ τῆς ἑαυτῆς ἐποίησεν. Ἐἰς γὰρ Θεὸς ἐξ ἑαυτῆς τὰ πάντα, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, g) καὶ ἑὶς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ καὶ πάντα. Ἐἰς οὖν Θεὸς ἀγέννητος, ἄκλιτος, ἀποίητος, καὶ ἑὶς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός ὁ Ἰσὺς

f) Caveus, ὅταν edidit, sed ὅσον habet MS. Gud. & Lindebrog.

g) 1. Corinth, VIII. 6.

οὐ τὸς τῷ Θεῷ, γέννημα τῷ ἀγεν-
νήτῃ, ἔχ' ὡς ἐν τῶν γεννημάτων,
κτίσμα τῷ ἀκτίστῃ, ἔχ' ὡς ἐν τῶν
κτισμάτων, ποίημα τῷ ἀποιήτῃ,
ἔχ' ὡς ἐν τῶν ποιημάτων, καθ' ὡς
ἔρηται ὑπὸ τῆς ἀγίας γεαφῆς. h) *Κύριε*
ἐκλόσε με δέχην ὁδῶν αὐ-
τῷ, πρὸ τῷ αἰῶνι ἐδεμελίωσέ με,
πρὸ δὲ πάντων βενῶν γενᾶ με.
Καὶ ἐν Πνεῦμα ἁγίον, πρῶτον καὶ
μεῖζον πάντων τῶν τῷ μονογενῆς ἑρ-
γῶν. i) *προσάγμα* μὲν τῷ Πα-
τρὶ, ἐνεργεία δὲ καὶ δύναμις τῷ
Τῷ γενόμενον.

instar unius ex aliis rebus creatis;
opus factoris, non tamen instar
unius ex aliis rebus factis. Quem-
admodum pronunciatum est a san-
cta Scriptura: *Dominus creavit me in-
itio viarum suarum, ante secula fundavit
me, ante omnes colles genuit me.* Et
unus Spiritus Sanctus, primum
omnibusque cæteris majus Uni-
geniti opus, jussu quidem Patris,
operatione vero & potentia Filii
factus,

5. Hunc Eunomii Apologeticum cum præter Apollinarium
S. Basilii refellisset, cujus & solida in primis visa est, atque ætatem
tulit lucubratio: Eunomius multis annis post, suam adversus Basi-
lium responsionem sive ἀπολογία ἀπολογία * in lucem protulit
illo jam defuncto, sed & hanc postea *Gregorius Nyssenus*, cujus opus ex-
stat, cum *Sophronius* & libris XXV. *Theodorus*, *Mopsuestenus* confutarunt.
Sophronii & *Theodori* scripta, cum Eunomii ipsius libris Basilio op-
positis interciderunt. Parum est credibile quod *Philostorgius* VIII. 12.
narrat Basilium, cum in primum Eunomianæ responsionis librum in-
cidisset, βαρυθυμήσαντα ἀνὴρ δολορῶν ἀνὴρ ἐκείνου ἔχοντα. Idque men-
daciæ non dubitat arguere Photius, qui in Bibl. Codice 138. refert
Eunomium, post plures demum Olympiadas elucubratum opus stu-
diose clam habuisse, ac vix sectatoribus suis monstrasse, ne in Ba-
silii manus veniret, atque illo demum defuncto evulgasse. τὰν-
την τὴν βιβλίον ὠδίνοντα πολλὰς φασιν αὐτὸν ἐτῶν ὀλυμπιάδας κατατερί-
ψαι ἐν οἰκίᾳ αὐτὸν καθειργνύντα, καὶ λαθροῦς μίξεσι τὸ πονηρὸν
ἐκείνο τέρας κύνοντα, μόλις εἰς φῶς δι' ἐτῶν ἀμβλωθρῶν ἐκτράπηται. Θάλ-

Q q

πικ

h) Prov. VIII. 22. i) al. ἔργον.

* Nyssenus Tom. 2. pag. 289, & 298. seq. lib. 1. contra Eunom. edit. A. 1638.

Libri V. Pars 4.

πην τε ἐκρίβειν , καὶ μόλις καὶ αὐτοῖς τῷ συμμάχῳ ἐπιδεικνύειν τὸ κῆμα, δεδωτα μάλιστα, μήπως καὶ αὐτὸ ταῖς βασιλείαις χερσὶν ἐπιπέσῃ πρὶν ἢ πῆξιν λαβεῖν διασπαδῇ , καὶ πρὸ τῆ ἀντήσας ξηρανθῇ ἄωρον ἀπαφθαρέν. Διόπερ ἐπιμελῶς , καὶ ὥσπερ ὁ τῆ Κρόνῳ μῦθος , τὸ γέννημα καταπιῶν , ἐκρυπτε τε καὶ συνεκάλυπτε , μέχρῃς ἂν ἡ βασιλεία ζωῇ τῷ ἐπικέρῳ παρατεινόμενη βίῳ τὸν φόβον ἐπέσειεν. Etiam κατ' αὐτὴν τῆ αἰγῆς βασιλεία τὴν κοίμησιν sub ipsam Basilii mortem se Eunomii scriptum accepisse Nyssenus testatur , plenum conviciis in beatum Virum. Qvod porro Photius tantum libros tres responsionis Eunomianæ commemorat , Philostorgius autem libros quinque , factum inde esse potest , nisi in numeris ex altera parte error , vel lapsus memoriz ; qvod Basilii tribus libris proprie & κατὰ πόδα Eunomii apologeticum confutaverat , subjunctis adversus eundem veluti spicilegii in morem duobus libris ἀπορῶν , ut supra pag. 78. notare me memini. Itaque Eunomius potuit tribus prioribus libris tres libros opposuisse quos legit Photius , deinde respondisse etiam ad duos posteriores : atque adeo omnes quinque , Philostorgio innotuisse. Hinc puto Nyssenum duplices Eunomii λόγους commemorare in Epistola ad Petrum fratrem suum , libris adversus Eunom. præmissa , γέγραπται δὲ μοι ἔκ πρὸς ἀμφοτέρους τὰς λόγους. Scripsi autem non contentum utrumque Eunomii opus , neque enim tantum temporis concessum est , cum is qui librum hæreticum commodato dederat , cum valde incivilliter repetiverit - - nam septendecim tantum dies huic lucubrationi impendens fieri non potuit ut tam brevi tempore utrumque refellerem. Præter ea quæ lib. I. pag. 317. seq. ad 428. Tertio libro iterum incipit Nyssenus Eunomii contra Basilium opus qvod ad dogmatica attinet confutare , ubi ait eum ἐκ τρίτου , tertia vice insurgere adversus veritatem. Nimirum secundam vicem intelligens illam ἐκθεσιν fidei , quam Theodosio Imp. Eunomius obtulit , quamque supra pag. 253. seq. exhibui , atque integro libro secundo Nyssenus refellit , qui primus est in editione Græcolatina Anni 1615. Prima vice insurrexit adversus Catholicam de Filio ac Spiritu S. doctrinam Eunomius , quando Apologeticum scripsit , à Basilio confutatam. Hunc Basilium intelligit Nyssenus , quando suum Πατέρα , καθηγητήν , διδάσκαλον appellat , ut lib. III. pag. 105. καὶ ὑπὲρ τίνος μάχεται πρὸς τὸν διδάσκαλον ἡμῶν , τὸν συμβαλεύοντα μὴ κατατρεῖν ἐπὶ τῶν θείων δογμάτων τῆς οἰομασποίας. Primi libri Nysseniani prior pars à pag. 284. ad 317. calumniis adversus Basilium & con-

& conviciis † Eunomii repellendis impenditur, exagitans subinde Eunomii loqvacitatem & ἀμέτρητόν ἵνα σωρείαν ζημάτων ut pag. 287. loqvitur, & Sophisticam τεχνολογίαν pag. 343.

In transcurso liceat hoc loco monere, qvod in editione Parisiensi A. 1638. l. 1. Nysseni contra Eunom. T. 2. p. 285. annotatur in margine *auxilium S. Pauli à Nysseno invocari*. Qvam notam à Gretsero, docto illo sed fervido ac maledicentissimo Romanæ Ecclesiæ dogmatum, propugnatore appositam, falsam comperiet haud dubie qvi Nysseni verba inspexerit. *μόνον εἶδοι ἐφ' ἡμᾶς ἡ τὸ ἀδελφὲς ἐν ἡμῶν δυνάμει διὰ τῶν εὐχῶν τῷ ἐν ἀδελφείᾳ τῷ σώματι τὴν δυνάμει αὐτοῦ τελειώσαντο, ἵνα αὐτῷ αἰσθῆται nobis virtus illa qua imbecillitates corroborat, per proces ejus qui in corporis infirmitate vim propriam perfecit.* His verbis non ad Paulum sed ad Christum respicitur Matth. XXVI. 41. Similiter frigidum est qvod pag. 306. idem Gretserus in margine annotavit *Eunomium esse Lutheranum*. Qvamobrem qvæso? qvia nempe Nyssenus ait Eunomium statuisse *μόνην δεξιὴν τῷ ἀνθρώπῳ τὴν αἰρετικὴν πίσιν πρὸς τελείωσιν, ad perfectionem sufficere homini solam hæreticam fidem.* Itaqve Gretsero fides Eunomiana est & hæretica, qvam ad justitiam sufficisse Abrahamo scripsit S. Paulus Apostolus, neqve enim aliud Lutherus sentit, aliud Paulus cujus hæc sunt Rom. IV. 5. *Ei qui non operatur, credenti autem in eum qui justificat impium, reputatur fides ejus ad justitiam secundum propositum gratia DEL.*

VII. Duos ARIOS, * *acerrimos hæreseos Arianae auctores* diserte memorat Sulpicius Severus l. 2. Histor. c. 49. Alexander Alexandrinus apud Socratem lib. 1. c. 6. p. 10. Gelasium Cyzic. II. 3. Hist. Synodi Nicænæ, Nicephorum VIII. 8. Et apud Theodorum lib. 1. Histor. Eccles. cap. 4. pag. 20. εἰσὶ δὲ οἱ ἀναθεματιζόμενοι αἰρεσιῶται ἀπὸ πρεσβυτέρων μὲν Ἀρεῶν, ἀπὸ διακόνων δὲ Ἀχιλλᾶς, Εὐκλῆος &c. Ἀρεῶν ἑτέρων. Ex his prior ille auctor hæreseos præcipuus, ex Libya oriundus ** Ammonii F. Presbyter Alexandrinus, licet alter qvem Dionysii Alexander apud Theodoretum annumerat, etiam presbyteris jam accensetur in subscriptione Epistolæ apud Epiphanium hæresi LXIX. 8. Horum amborum Ariorum res etiam ab antiquis scriptori-

Qq 2

bus

† Vide pag. 300. 305. 307. 371. 397. &c. πολὺς ἐννοῶν ταῖς λουδοδαίαις pag. 396.

* Confer Jo. Rainoldum in censura Apocryphorum Tom. 1. pag. 179. & Jo. Pearsonium ad Symbolum Apostolicum pag. 236. seq. qvi Phœbadium qvovqe Ariorum mentionem facere observat, cap. 25.

** Epiph. LXIX. 1. & pag. 717. & 731.

bus confundi quandoque, non est incredibile, ac diserte id notarunt viri doctissimi Henr. Valesius lib. 2. Observatt. Ecclesiastic. c. 2. & ad Sozomeni II. 30. Petrus Franciscus Chifletius ad Vigilium p. 137. & D. Thomas Ittigius in Historia Concilii Nicæni pag. 58. Erupit hæresis Arii Alexandro Alexandrinam moderante Ecclesiam circa A. C. 316. Ipse hæreseos auctor in Concilio Nicæno A. 325. damnatus actusque in exilium postea A. 327. post missum ad Episcopos satisfactionis libellum revocatur, & cum aliam fidei professionem deinde etiam Imperatori Constantino obtulisset, neque aliud quam illa comprehenderetur sentire se confirmasset jurejurando, à quibusdam Ecclesiis nec non à Synodo Hierosol. A. 335. recipitur, sed antequam ab Alexandro CPolitano, quod sperabat se impetraturum, admitteretur, CPoli repentina morte, dum in secessu saluum levare, instituit, extinguitur A. 336. ut complures veteres uno ore tradunt † quibus fidem non habere impudens esse existimo, licet incredibile mihi videtur quod legas in Faustini & Marcellini libello precum, pag. 5. *gratisimo repente dolore cruciatum omnia sua viscera & ipsum cor quod erat thesaurus impietatis, effudisse in stercore, atque ita mirabile dictu, internis omnibus evacuatis attenuatum esse, ut per angustias foraminis & sedilis totus ipse laberetur.*

Res Arii & Arianorum, præter veteres Athanasium, Epiphanium hæresi 69. Gelasium in Historia Concilii Nicæni, Nicetam libro V. thesauri Orthodox. fidei, Eutychium Panopliæ titulo XI. Annaliumque & Historiæ Ecclesiasticæ scriptores, singulari studio persecuti sunt Gallico idiomate *Godfridus Hermantius* in vita S. Athanasii, *Tillemontius* Tomo sexto memoriarum, *Ludovicus Maimburgius* in Arianismi Historia. Latine *Petavius* in dogmatibus Theol. de SS. Trinitate, atque ex nostris B. Doctor meus *Thomas Ittigius* in Historia Concilii Nicæni, quam post ejus obitum V. C. Christianus Ludovici edidit cum notis, Lips. 1711. 4.

Symbole novem varia Arianorum, quibus ipsi non satis constabant sibi, vel fidem suam ex parte dissimulabant, memorat *Socrates* lib. 2. cap. 41. Hist.

Vix proditam Arii hæresin summo studio oppugnare instituerunt *Alexander Alexandrinus*, *Athanasius*, *Lucifer Calaritanus*,
Hi-

† Vide Hermantinum de vita Athanasii IV. 19. D. Ittigii Hist. Concilii Nicæni §. 56. Tillemont, T. 6, pag. 296, seq. memor.

Hilarius, aliiqve Orientis pariter & Occidentis Doctores clarissimi, quorum scripta partem etiam ætatem tulere,

Concilia adversus Arium celebrata, Alexandrinum inprimis A. 322. Nicænumqve A. 325. tum alia undecim usque ad CPolitanum A. C. 383: una cum pluribus aliis pro Arianorum, semiArianorumqve factione celebratis exponit Jo. Clericus in Bibliotheca Universalis Tomo VIII. sect. X.

Ariani, sive ut Epiphanio Ariomanitæ, vocantur etiam *Exscentii*, quod CHristum docuerunt esse ἐξ οὐκ ὄντων, Cotelæ. Tom. I. monument. Græc. pag. 780. seq. & *Porphyriani*, à Constantino Magno apud Gelas. in Actis Concilii Nicæni. lib. 2. cap. 37. & Socratem lib. 1. cap. 9. pag. 32. velut qui Christomachi Porphyrii institerint vestigiis: *Lucianista* etiam à Luciano Antiocheno, & *Eusebiani* ab Eusebio Nicomediensi, *Ætiani* & *Eunomiani* ab Ætio & Eunomio, qui & *Anomæi* quod CHristum ἀνόμοιον Patri docerent esse: uti *Semiariani*, Georgio Laodiceo & Basilio Ancyrano auctore, non ὁμοούσιον quidem at ὁμοιόσιον.

Arii hæretici scripta.

1. *Epistola* variaz, ex quibus extant *Epistola ad Eusebium Nicomediensem*, quam servavit Epiphanius LXIX. 6. & Theodorus lib. 1. Hist. cap. 5. Incipit: τῇ Πατρὶς καὶ Ἀμμονίῳ. Extat & apud Nicephorum VIII. 9. & Latine in Tripartita lib. I. cap. 15.

Ad Alexandrum Alexandrinum. Habent Epiphanius LXIX. 7. & Athanasius lib. de Synodis Ariminensi & Seleuciensi. T. 1. pag. 885. & Latine S. Hilarius IV. de S. Trinitate p. 83. atqve Marius Victorinus ante libros quatuor de S. Trinitate, Tom. 4. Bibl. Patrum, edit. Lugd. Incipit: ἡ πίστις ἡμῶν ἡ ἐκ προγόνων.

Epistola sive ut Rufinus lib. 1. c. 11. Histor. appellat, *Fides ad Constantinum Imp.* apud Socratem l. 1. c. 26. Sozomenum II. 27. Incipit: καθὼς προσέταξεν ἡ Θεοφιλὴς καὶ εὐσεβεῖα. Extat & apud Nicephorum VIII. 47. & Latine in Tripartita III. 6. Valesium qui hunc satisfactionis libellum A. C. 335. non ab Ario hæresiarcha sed altero juniore oblatum Constantino putat, refellit Antonius Pagi ad A. C. 340. n. 16. seq.

Non omittendum quod Socrates lib. 1. cap. 6. pag. 15. narrat Arium collectionem fecisse Epistolarum causæ suæ faventium, in quibus non dubium est etiam Aril ipsius Epistolas infer-

tas fuisse. Sic contrariam Epistolarum συναγωγὴν composuit Alexander Alexandrinus, ut idem Socrates testatur. Πεποιήνται τῶν Ἐπιστολῶν τῶν συναγωγῶν Ἀρειῶν μὲν τῶν ὑπὲρ αὐτῶν, Ἀλέξανδρον δὲ τῶν ἐναντίων. Sozomenus lib. I. cap. I. pag. 401. Ἐκ ἀποδείξιν τε τῶν δοξαζόμενων ἐκείνων, οἱ μὲν τοῖς, οἱ δὲ ἐκείνοις προσωθέμενοι, συναγωγὴν ἐποιήσαντο τῶν ὑπὲρ τῆς οἰκείας αἵρέσεως φερομένων Ἐπιστολῶν, καὶ τὰς ἐναντίας παρέλιπον.

2. *Libellus satisfactionis* ad Episcopos, per quem obtinuit ut A. 328. ab exilio revocaretur. Vide Antonium Pagi ad A. 327. num. 4.

3. ἄσματα cantica varia, de quibus Photius in excerptis ἐ Philostorgio II. 2. ὅτε τὸν Ἀρειὸν ἀποπηδήσαντα τῆς Ἐκκλησίας φησὶ ἄσματα τε ναυτικά καὶ ἐπιμύλια καὶ ὁδοπορικά cantica quæ ἀ ναυιγαντίβις, vel ad molas * laborantibus manuarum, vel ab iter facientibus descantantur, καὶ τὰ αὐτῶν ἕτερα συνιδόντα εἰς μελωδίας ἐν ἴσιναι, ἀς ἐνόμιζεν ἐκάστοις ἀρμίζειν διὰ τῆς ἐν ταῖς μελωδίαις ἡδονῆς ἐκκλέπτων πρὸς τὴν οἰκίαν ἀσέβειαν τὰς ἀμαρτερές τῶν ἀνθρώπων. Confer Rev. D. Jo. Andreæ Schmidii diatribam de propagatione religionis per carmina, Helmstad. 1710. §. 24. & Salomonis Ernesti Cypriani de propagatione hæresium per cantilenas, Coburg. 1708. Jen. 1715. cap. 4. Meminit ἁσματίων Arii S. Athanasius de Synodi Nicænæ decretis Tom. I. pag. 264.

4. Canticis illis eodem loco jungit Athanasius Arii *Thaliam*, de qua sæpius alibi mentionem facit, testatus eam hæresi suæ disseminandæ compositam ab Ario, cum ab Alexandro Alexandrino ejectus apud Eusebium Nicomediensem versaretur. Ἐκβληθεὶς καὶ ἐπιτεμβεὶς Ἀρειῶν παρὰ τῶν περὶ Εὐσέβιον, συνέθηκεν αὐτῷ τὴν αἵρεσιν ἐν χάριτι, καὶ ὡς ἐν θαλίᾳ (in Conviviali lætitia) ζηλώσας ἰδένα τῶν φρονιμῶν, ἀλλὰ τὸν Αἰγύπτιον Σαῦτάδην ἐν τῷ ἦθει καὶ ἐκλύσει τῶν μέλους pag. 883. de Synodis Arimini & Seleuciæ, ubi prolixum ex illo Arii scripto locum affert, sed in quo nullum licet metrum deprehendere. Idem pag. 552. lib. de Dionysii Alex. sententia: ὁ μὲν Ἀρειῶν τὴν ἰδίαν κακοδοξίαν ἐκλιθέμενος ἔγραψε θαλίαν, ἐκλεθελυμένοις καὶ γελοίοις ἡθεσι κατὰ τὸν Αἰγύπτιον Σαῦτάδην. Et Orat. I. contra Arianos pag. 307. Ἀντὶ γὰρ χρεῖς παρ' αὐτοῖς Ἀρειῶν, ὡς παρὰ Μανιχαίοις Μανιχαῖον. Ἀντὶ δὲ Μώσεως καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων Σαῦτάδης ἵς

* Confer Jac. Godofredum ad Philostorgium pag. 47. seq.

ως ἐξέφευται παρ' αὐτοῖς, ὁ καὶ παρ' Ἑλλήσι γελοίμενος, καὶ ἡ θυγάτηρ Ἡρωδιάδης. Τῷ μὲν γὰρ τὸ κεκλασμένον καὶ θηλυκὸν ἦν μεμνηται γραφῶν ἄριστος αὐτὸς θαλίας. τῆς δὲ τὴν ὄρχησιν ἐξήλωσε ἐξορχούμενος καὶ παίζων ἐν ταῖς καλὰ Σωτῆρος δυσφημίαις δεικνύων. Et p. 309. παρὰ μηδενὶ θαλείας εὐρεσκομένης ἀλλὰ μηδὲ παρὰ τοῖς σκεδαίοις τῶν Ἑλλήνων, ἢ παρὰ μόνοις τις ἀδελφεὶ τὰ ῥιᾶντα παρὰ πότιν μετὰ κρήνῃ καὶ σκωμμάων ἐν παιδιαῖς, ἐνεκεν τῷ γελάσθαι παρ' ἐξέρον. Ὁ θαυμαστός ἄριστος οὐδὲν σεμνὸν μνησάμενος, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν σκεδαίων ἀγνοήσας πλέστα τῇ τῶν ἄλλων αἰρέσειν ὑποκλέψας τὴν τῷ Σωτῆρι μόνῃ γελοιολογίᾳ ἐξήλωσε. Τί γὰρ ἐπρεπε ποιεῖν αὐτὸν, ἢ θέλοντα κατὰ τῷ Σωτῆρι ὀρχήσασθαι, τὰ δύστηνα ἑαυτῷ ῥήματα τῆς ἀσθενείας ἐν ἐκλύτοις καὶ παρημένοις μέλεσι σημαίνειν. Et pag. 312. μετὰ τῶν δὲ ὥσπερ καὶ διάδοχον τῆς προπετείας τῷ διαβολῇ γενομένῳ ἐθήκεν ἐν τῇ θαλείᾳ, ὡς ἄρα καὶ τῷ πατρὶ ὁ πατὴρ ἀόρατον ὑπάρχει. Ac post nonnulla ex illo Arii scripto adducta, ταῦτα, inquit, μέρη τῶν ἐν τῷ γελοίῳ συγγράμματι κειμένων μυθιδίων εἰν ἄριστος. Τίς τοίνυν τῶν ῥιᾶντων καὶ τῶν μέλες θαλείας ἀκέσας, καὶ μισήσκειν ἐν δίκῃ παίζοντα τὸν ἄριστον ὡς ἐπὶ σκηνῆς ἐπὶ τῶν; A Concilio Nicæno reprobata Arii Thalia testatur Socrates lib. 1. cap. 9. pag. 30. Ἰστέον δὲ ὅτι ἄριστος βιβλίον συνέγραψε περὶ τῆς ἑαυτοῦ δόξης, ὃ ἐπέγραψε θαλείαν. Ἐστὶ δὲ ὁ χαρακτηριστὴς τῷ βιβλίῳ χαυνὸς καὶ διαλελυμένος, τοῖς Σωταδίοις ἡ ἀσμασιν ἡμετέροις παραπλήσιος. Ὅπερ καὶ αὐτὸ τό τε ἡ Σύνοδος ἀπεκήρυξεν. Sozomenus lib. 1. c. 21. καὶ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς λέξεις τῆς αὐτῆς δόξης ἀπεκήρυξαν, καὶ τὸ βιβλίον ὃ περὶ ταύτης συντάξας θαλείαν ἐπέγραψε. Ταῦτα γὰρ τῷ συντάγματι ὡς ἐπιδομένη, καὶ γὰρ ἐνέτυχον, διαλελυμένος ἐστὶν ὁ χαρακτηριστὴς, ὡς ἐμφερὲς εἶναι τῇ χαυνότητι τῶν Σωταδίων ἀσμασιν. Ita Sozomeni jam ætate difficulter Thalia Arii reperiebatur.

Arii scripta poena capitis in occultantes proposita flammis tradi jubentur in Epistola Constantini apud Socratem lib. 1. cap. 9. pag. 32. & Gelasium Cyzicenum lib. 2. de actis Concilii Nicæni c. 36. Confer Jac. Gretserum lib. 1. de more & jure prohibendi libros malos, cap. 6.

Patre,

4 De Sotadis carminibus dicere me memini lib. 2. hujus Bibliothecæ cap. 22. A Socrate titulum libri sui petisse Arium, assentior Tillemontio T. 6. memor. p. 257.

Patres ante Nicænos cum Ario non sensisse.

Adversus eos qui recentiore ætate vel incrustare aggressi sunt Arianismum, vel Patres etiam AnteNicænos cum Ario sensisse contenderunt, ut *Daniel Zwickerus*, in *Irenico irenicorum Amsterd.* 1658. 8. & in *irenicomastige A.* 1662. 8. *Christophorus Sandius* in *Nucleo Historiæ Ecclesiasticæ, sive Arianorum potius Historia & Apologia* * ejusque appendice, 1676. & 1678. 4. atque in Anglia *Gilbertus Clercke* in *Antenicænismo*, & responsione ad Bullum, *Lucasque Mellierus* sive *Samuel Crellius*, *Johannis Crellii* in *Socini schola celebratissimi nepos*, in fide primorum Christianorum ex Barnaba, Herma & Clemente Romano demonstrata, & in antiqva fide de Divinitate Christi asserta Lond. 1695. 1697. 8. Et in variis schediasmatibus Anglice in 4. A. 1691. 1692. &c. editis: tum *Pictaviensis* in *Provincia pridem Ecclesiastes*, deinde extorris *Superanius* ** auctor ut ajunt libri Gallice editi *le Platonisme dévoilé*, Amst. 1700. 8. ac denique *Guilelmus Whistonus* in *primitivo Christianismo*, vulgato Anglice Lond. 1711. 8. quinque Voluminibus.

Adversus hos inquam, aliosque cum his facientes, non inficiandam doctrinæ Catholicæ de Christo æterno & ὁμοσίᾳ cum Patre Deo antiquitatem, Patrumque Nicænorum fidem alienam ab Arianismo, vindicarunt è nostris quidem Augustanæ Confessionis subscriptoribus:

D. *Abraham Calovius* in confessione Martyrum & aliorum fidelium ac imprimis Ecclesiæ Doctorum post SS. Apostolorum excessum usque ad Concilium Nicænum de SS. Trinitate. Witeb. 1660. 4. & inter Opera B. Viri anti Sociniana Tom. 2. pag. 484. seq. Ulm. 1684. fol.

Hermannus Conringius in *Programmatibus sacris*, pag. 102. seq. Helmstad. 1651. 4.

Mel-

* Pag. 39. Appendicis, *velim meminisse LeGorem*, inquit Sandius, *me hæc in gratiam Arianorum & quasi in persona Ariani scripsisse. Indicet ipse, quantum argumenta mea valeant.*

** *Mr. Souverain*, autrefois Ministre en Poitou. *Memoirs de Trevoux A.* 1703. p. 386. edit. Amst. & *Mr. Bayle*, dans sa réponse aux questions d'un Provincial. Tom. 1. pag. 628. seq.

Melsbior Zeidlerus in opere MS, adversus Sandium Patrem, memorato apud Christoph. Hartknochium in Historia Ecclesiarum Prussicarum p. 646. quod editurum se promisit Philippus Jacobus Hardtmannus libro de gestis Christianorum sub Apostolis p. 181.

D. Godfridus Olearius ὁ μακαρίτης in diss. de Spiritu S. cum Patre & Filio adoratione & glorificatione, contra Gvilelmum Whistonum, Lips. 1711. 4.

Urbanus Godfridus Siberus in schediasmate cui titulus: *Martyres Divinitatis Christi testes*. Lipsiæ 1714. 4.

Ex Romanæ Ecclesiæ sociis *Rob. Bellarminus* lib. 1. de Christo, capite 10. *Jodocus Cœcius* thesauri Catholici T. 1. pag. 39. sq. 64. seq.

Dionysius Petavius S. I. præfat. ad Tomum II. dogmatum Theol. atque in Tomo illo ipso, qui est de SS. Trinitate Paris. 1644. fol. nec non libro XVI. de incarnatione Verbi cap. 2. Paris. 1650.

Josephus Saenz Cardinalis de Aguirre in prolegomenis ad Tom. 2. Operum Anselmi Cantuariensis, Rom. 1688. fol.

Natalis Alexander, in selectis Historiæ Ecclesiasticæ capitibus Seculo III parte 2. pag. 335. seq. edit. in fol.

Petrus Daniel Huetius libro 2. Origenianor. capite 2. quæst. 2.

Ludovicus Thomassinus in dogmatibus Theol. Tomo 3. tractatu 2. qui est de SS. Trinitate.

Ex Anglis:

Samuel Gardinerus in Hypotyposi sive delineatione Catholicæ circa SS. Trinitatem fidei ex scriptis Patrum ante Nicænorum desumpta, Lond. 1677. 8. Ejusdem Responsio ad objectiones nuclei Sandiani. Ibid. Epistola ad Sandium in hujus appendice nuclei pag. 106. & responsio valedictoria, cum appendice de Cingallo. * Lond. 1681. 8.

Georgius Bullus, postea Episcopus S. Davidis A. 1705. denatus, in defensione fidei Nicænæ de æterna Divinitate Filii DEI ex scriptis SS. Patrum qui intra tria prima Ecclesiæ Christianæ sæcula floruerunt, in qua obiter quoque CPolitanum Symbolum de divinitate Spiritus S. ex antiquiorum testimoniis adstruitur. Oxon. 1685. 4. Amstel. 1688. 4. & inter Viri doctissimi Opera, Lond.

Rr

1703.

* Sandius sub Hermannî Cingalli nomine edidit librum pro Arii hæresi, quem inscripsit *Scriptura S. Trinitatis revelatrix* Gondæ, 1677. 12.

Libri V. Pars 4.

1703. fol. in quibus etiam exstat ejusdem Judicium Veteris Ecclesiæ de necessitate credendi quod Christus sit Deus, contra Sim. Episcopium, quod separatim prodierat quoque Amstelod. 1697. 8. Nec omittenda ejus primitiva & Apostolica traditio dogmatis in Ecclesia Catholica recepti de Jesu Christi Servatoris nostri Divinitate asserta & evidenter demonstrata contra Zvvic-kerum, ejusque nuperos in Anglia sectatores.

Danielis Whistby de vera Christi Deitate adversus Arii & Socini hæreses, Oxon. 1691. 4.

Eduard Stillingfleet capite nono libri Anglice editi cui titulus : à dis-course in vindication of the Trinity. Lond. 1697. 8. pag. 177. seqq.

Jo. Ernestus Grabe in libro Anglice post ejus obitum vulgato cui titulus : *some instances of the defects and omissions in Mr. Whistons collection of testimonies from the Scriptures and the Fathers against the true Deity of the Son and the Holy Ghost, and of misapplying and misinterpreting them.* Lond. 1712. 8.

Ex aliis Reformatis :

Jo. Amos Comenius in admonitione ad omnes Christianos de irenico ire-nicorum. Amstelod. 1660. 8. pag. 97. seq. Idem in iterata ad-monitione &c.

Stephanus le Moine in notis ad Varia sacra, Lugd. Bat. 1684. 4. pag. 137-292.

Frid. Spanbemius fil. Tom. 3. Opp. pag. 1216. seq.

Jo. Hornbeckius Tom. 1. Socinismi confutati pag. 394. seq.

Benedictus Pictetus Tom. 1. Theologiæ Christianæ, lib. 3. cap. 20. p. 212. seq.

Armandus Borbonius & Stephanus Dechamps in Epistolis & notis, editis Gallice A. 1689.

VIII. PHOTINUS, de Gallo Græcia Ancyranus in patria Diaconus, atque inde Episcopus Sirmiensis, * quem Scotinum, Lucifer & Athanasius appellant, Vir (ut de eo cap. 16. Vincentius Lirinensis) & ingenti viribus valens & doctrina opibus excellens & eloquio pra-potens, quippe qui utroque sermone (Græco & Latino), copiose & graviter dis-putaret & scriberet, instaurator sectæ Ebionis, Artemonis & Pauli Sa-mosatani, (Socini anteambulo) hæresin suam non videtur prodi-disse

* Sirmium, caput Illyrici.

disse ante A. C. 341. uti ex Socratis II. 14. seq. observat Matthæus Larroqvanus in diff. de Photino, Genev. 1670. 8. Confer Benedictinorum notas ad S. Ambrosium Tom. 2. pag. 445. Igitur licet in Ario etiam Photini sectam, antequam nasceretur, damnaverit Ecclesia, tamen proprie damnatus Photinus non est A. 325. in Concilio Nicæno nec in Concilio eodem tempore habito Romæ sub Silvestro, ut refertur in conficto quodam Epilogo Concilii Romani. Neque A. 336. cum Magistro suo Marcello Ancyrano in Synodo CPol. ut Sulpicii Severi, diverso gesta tempore perperam conjungentis fide, tradunt Petavius diff. de Photino, Pearsonius commentario ad Symbolum Apostol. pag. 212. & Chifletius ad Vigilium pag. 121. Sed primum in Synodo secunda Antiochena A. 345. ab Eusebianis. *Athanas. de Synodis & Socrates lib. 1. cap. 19.* Deinde à Catholicis in Concilio Sardicensi A. 347. nisi Sardicensem cum Sirmienti Synodo confundere Epiphan. LXXI. 1. & Sulpicius Severus II. 36. Tertio, in Synodo Mediolanensi, itidem à Catholicis A. 347. Hilarius in fragm. Liberius Papa & Episcopi Catholici in Synodo Ariminensi, & Epistola Valentis & Ursacii ad Julium Pontificem Rom. Quarto A. 349. in Synodo Sirmienti depositus ab Episcopis Catholicis Occidentalibus, licet ob existimationem favoremque populi removeri non potuit. *Idem Hilarius in fragm.* Quinto in altera Synodo Sirmienti A. 351. iterum depositus ab Orientalibus Episcopis, atque à Basilio Ancyrano convictus & relegatus est. *Hilarius, Epiphan. Sozomenus IV. 6. Socrates II. 30. &c.* Sexto in Concilio Mediolanensi A. 355. Denique inter alios hæreticos in multis posterioribus Synodis, ut Romana sub Damaso, CPolitana I. Oecumenica aliisque.

Hæc ut verisimillima paucis annotare volui ex prolixioribus de Photino diatribis Petavii, * Sirmondi, Larroqvani: & ex Petri de Marca ac D. Dorschei nostri de Concilio Sirmienti, tum Tillemontii T. 6. memor. pag. 328. seq. & B. Doctoris mei Tho. Ittigii Historia Photini, quæ erudita illius Viri commentatio in heptade dissertationum cum Appendice diff. de hæresiarchis Apostolicæ ætatis lucem vidit Lipsiæ

Rr 2

1696.

- * Petavius ad Epiphan. pag. 307. seq. & diff. de Photino ad calcem Rationarii temp. Sirmondus in diatriba duplici Sirmitana, quæ cum Petavii elenchio ac priore diff. exstat tomo IV. Operum Sirmondi. Paris. 1696. Petri de Marca diff. de tempore Synodi Sirmientis plenariæ, & de Valentis & Ursacii venia, ad calcem operis de concordia Sacerdotii & Imperii: Jo. Georg. Dorsheus ad Concilium Sirmigense, Argentorat. 1650. 4.

1696. 4. Vide sis etiam quæ de Photino Beveregius ad can. 7. Laodiceen. & 1. CPol. Elmenhorstius pag. 148. ad Gennadium de dogmatibus Eccles. Cotelerii monumenta Ecclesiæ Græcæ Tom. 3. pag. 384. Mortuus Photinus in Galatia A. C. 376. ut testatur Hieronymus in Chronico.

Photini scripta.

Post habitam cum Basilio Ancyrano dissertationem, tum Græco tum Latino sermone scripta in exilio vulgavit, quibus excepta opinione sua reliquas omnes falsas conabatur ostendere. Λογες τε τῇ Ῥωμαίων καὶ Ἑλλήνων Φωνῇ συγγράφων ἐξεδίδε, δι' ὧν ἐπειροῦτο πλὴν τῆς αὐτῆς τὰς τῶν ἄλλων δόξας ψευδεῖς ἀποφαίνειν. Sozomenus IV. 6. Hoc fuit opus adversus omnes hereses, utraque Lingua à Photino editum, de quo Socrates II. 31. ἐν Φυγῇ τε διαγών τῶ λοιπῷ λόγον συνέγραψεν ἀμφοτέραις γλώσσαις; ἐπεὶ μὴδὲ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἦν ἁμοιβή. Ἐξερχε δὲ κατὰ πᾶσων αἱρέσεων, τὸ ὁκτίον μόνον δόγμα παραλείμεν.

S. Hieronymus cap. 107. de Scriptor. Eccles. Photinus à Valentiniano Principe pulsus Ecclesia, plura scripsit Volumina, in quibus vel precipua
* sunt contra Gentes, & ad Valentinianum libri.

Rufinus commentario in Symbolum: Comperi nonnullos illustrium tractatorum aliqua de his pie & breviter edidisse: Photinum vero hereticum scio eatenus conscripsisse, non ut rationem dictorum audientibus explanaret, sed ut simpliciter ac fideliter dicta ad argumentum sui dogmatis traheret.

Photinum confutarunt è Græcis Diodorus Tarsensis libris IV. teste Theodorito lib. 2. de hæret. fab. c. 11. è Latinis Audentius Hispanus in libro de fide adversus omnes hereticos. Gennad. cap. 14. de S. E. nec non Auctor quæstionum V. & N. T. qui exstat inter Augustini Opera & Photino adhuc superstitè videtur scripsisse.

Alii Photini.

Photinus Lugdunensis Episcopus, quem celebrant Lugdunenses in notissima apud Eusebium Epistola lib. V. & Martyrologia 2. Junii.

Pho-

• MS. Gvelfherbyt, notante Clariss. S. E. Cypriano: in quibus libri precipui sunt contra Gentes.

Photinus Martyr Nicomediensis sub Diocletiano, 12. August.

Photinus CPol. Presbyter, clarus imperante Mauritio circa extremum sæculi VI. & auctor Vitæ Johannis Jejunatoris, ex qua fragmentum in Synodo Nicæna II. actione 4. Tom. 3. edit. Binianæ pag. 170.

IX. AETIUS Antiochenus a) relicta cultura vineæ artem fabrilem in ære auroque exercuit, inde famulus medici (Sopolidis b) atque ab Armenio quodam pecuniis largius suppeditatis ipse artem professus Medicam, & lingua factiosus atque Aristotelis imbutus dialectica, exortæ Arii hæresi non modo assensit, sed etiam ulterius ex Arii principiis provehere, & cum discipulo Eunomio Anomæorum sectæ princeps esse instituit, per Theophilum Blemmyn & Leontium Antiochiæ Episcopum Gallo Cæsari, quem sacris literis etiam instituit, c) commendatus, & amicus Georgii Tarbasthenitæ, Ariani, qui post ejectum S. Athanasium Ecclesiæ Alexandrinæ præfuit. d) Ab eo Diaconatum quoque suscepit, e) quem Leontius Antiochiæ obtulerat, ubi hæresin suam primum spargere cœpit * sub Constantio, à quo missus in exilium, sed à Juliano revocatus, cujus ad Aetium literæ exstant Sozomeno V. c. 5. etiam memoratæ, & singularis gratiæ ac beneficiorum documenta. Cum Epistolam illam ad Aetium Julianus scriberet, jam Episcopus. f) ordinatus ille erat in Synodo CPolitana A. C. 361. Postea A. 365. in discrimen capitis venit, apud Procopium tyrannum delatus quod Valenti faveret, sed amici intercessionem dimissus CPolin se contulit, ibique non diu post obiit præsentem discipulo Eunomio. g) Propter hæreseos proter-

R r 3

vam

a) Socrates II. 35. Svidas in Aëtio. Nicetas V. 30. thesauri &c. Fallitur Damasce-nus qui Aetium Cilicem vocat hæresi 76 & Vossius de Philosophia pag. 103. qui ex Apamea Mesopotaniæ oriundum facit.

b) Philostorg. III. 15. Niceph. IX. 17. c) Philostorg. III. 27.

d) Hæc de Aetio ex Athanasii Galatarum Episcopi fide Greg. Nyssenus lib. 1. contra Eunom. pag. 292. seq. quæ conferenda cum Philostorgio Aëtii Encomiasse.

e) Epiphani. LXXXVI. 1. confer Tillemont Tom. 6. memor. pag. 409. seq.

* Sozom. IV. 12. Julian Epist. 31. f) Philostorg. VII. 6. Epiphanius Tom. 1. p. 992.

g) Philostorg. IX. 6. Alios Aëtii discipulos Demophilum, & Hypatium memorat Epiphanius Tom. 1. pag. 886.

vam disseminationem ἀθέω cognomen Aëtio tribuitur ab Athanasio h) Socrate, Sozomeno, Svida, aliisque.

Ejus scripta, *τρεσεντα κεφάλαια* live *capita de fide*, è quibus Opusculum septem & quadraginta capitulis constans exhibet ac refellit S. Epiphanius hæresi LXXVI. 10. seq. Idque ipsum est opusculum *περὶ γεννητῆ Θεῷ καὶ ἀγεννητῆ* quod à Chronitis hoc est à Catholicis Christianis corruptum esse queritur in proœmio apud Epiphan. Tom. 1. pag. 924, 931. quod ipsum proœmium i) etiam existat apud Athanasiam dialogo 2. de Trinitate, Tom. 2. pag. 192. ubi illud confutat, opusculi ipsius etiam argumenta deinceps exhibens & refellens

De *Epistolis* Aëtii Socrates II. 35. *Ἐπιστολάς τε συνετάττει πρὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖον καὶ πρὸς ἑτέρας ἱεῖας ἐρεχέλειας συμπλέκων καὶ σοφίσματα μελετῶν.* Epistolarum ad Constantium mentio etiam apud Svidam in Aëtio. Ex una illarum videtur esse quæ refert Epiphanius LXXVI. 3. pag. 916. S. Basilii de Spiritu S. cap. 2. *ἐπεὶ γὰρ ἡ αὐτοῖς παλαιὸν σόφισμα, ὑπὸ Αἰτίου τῶ προσάτι τῆς αἱρέσεως ταύτης ἐξευρεθὲν, ὃς ἐγραψέ περ τῶν ἐαυτῶ Ἐπιστολῶν λέγων. Τα ἀνόμοια κατὰ τὴν φύσιν ἀνομοίως προφέρεσθαι. Καὶ ἀνάπαλιν, τὰ ἀνομοίως προφερόμενα ἀνόμοια εἶναι κατὰ τὴν φύσιν.*

Alii Aëtii.

Janus Cornarius dubitat idemne cum hæretico sit Aëtius auctor operis Medici, quod Græce habemus, atque idem Cornarius Latine vertit. Plane etiam cum illo confunditur ab Hendreichio in pandectis Brandenburg. & tamen traditur claruisse A. 437. atque in Bibliotheca Medica Lindenio Merckliniana novo errore dicitur discipulus Eunomii, cum Aëtius hæreticus, fuerit Eunomii Magister. Sed rectius utiq; distinguit Gesnerus in Bibl. opusq; illud iatricum Aëtio Medico juniori & ab hæretico illo longe diverso tribuunt Marfilii Cagnatus * lib. IV. Variar. Observatt. c. 17. Lambecius VI. p. 103. de Bibl.

Vin-

- b) Balthazar Germon de veteribus hæreticis Ecclesiasticorum Codicum corruptoribus pag. 373. per Chronitas putat ab Aëtio intelligi Eudoxium, Menophilum aliosque à quibus persecutionem passus fuerat Arianos. Sed aliud visum S. Athanasio dialogo 2. de Trinitate Tom. 2. pag. 193. ubi Aëtium ita alloquitur: *τίνας δὲ λέγεις χαιρόντας; τὸς ἀπὸ τῶν ἀγίων Αποστόλων μέχρι καὶ σήμερον αἰνῶντας Πατέρας καὶ Τίον καὶ ἅγιον Πνεῦμα.*

- i) Fallitur Clariss. Caveus, qui illud habet pro Aëtii Epistola ad Eunomium scripta.

* In Lampade artium Gruteriana Tom. 3. pag. 646. seq.

Vindob. Vossius lib. de Philosophia cap. 12. §. 30. Hermannus Conringius introduct. ad Artem Medicam §. 19. qui refert ad sæculum quintum, & Jo. Jonsius lib. IV. de scriptoribus Hist. Philosophicæ pag. 319. qui Justiniani ætate hunc celebrem fuisse affirmat. Fallitur quoque Tiracvellus qui lib. de Nobilitate pag. 232. notat Eunapium Aëtii Medici qui sub Constantino Magno Medicorum ante se dicta conjunxerit, vitam descripsisse, nam Oribasii ex quo multa hausit Aëtius, non Aëtii cujus ne verbo meminit, vitam Eunapius scripsit. Cæterum juniores Oribasio scriptores pauci ab Aëtio laudantur, neque mihi constat quo argumento ad Justiniani ætatem illum Jonsius detrudat, nisi ut suspicor quod apud Cagnatum legit, dignitatem Comitis Ὀψικίου * quæ scriptori huic in manu exaratis quibusdam libris tribuitur, apud idoneos auctores vix ante ætatem Justiniani reperiri, uti post illam reperitur sæpe, apud Theophanem, & in historia Miscella. At ex eo ipso quod Oribasii scripta laudat, non Constantino Magno modo, sed etiam Aëtio hæretico se prodit junio-rem, nam ille Medicinam quidem fecit & ipse, sed ante Juliani imperium: sub quo, vel post quod, Oribasius scripsit. Præterea satis distinguitur ab eo præclari operis Medici auctor, quod illud veterum nemo tribuit hæretico, ubi de illo sermo est. At hic scriptor in quibusdam Codicibus MSS. Cornario & Cangio teste diserte vocatur Ἀέτιος Ἀμυδηνός, Κόμης τῆς Ὀψικίας, cum hæreticum Syrum patria & Antiochenum omnes, nemo Mesopotamium, nemo Amidenum, † nemo Opficii Comitem appellet. Christianum se perspicue testatur tetrabiblo 2. lib. 4. cap. 50. sed non minus supersticiosum quam Christianum. Nam ad educendam si quis incautus hauserit spinam, suadet apprehenso ægri gutture dicere: *Blasius Martyr & servus Christi dicit, aut ascende aut descende.* Præceptorem suum

* Amplissimum fuit Θέμα Ὀψικίας sive Asia provincia cui præsidii loco imponebatur Legio obsequii h. e. militum qui Imperatorem ordinis tuendi & honoris causa præstabant. Huic Θέματι & Legioni Ὀψικίας Comes præfuit, de quo consulendus Constantinus Porphyrogenitus libro 1. de thematibus pag. 9. qui docet illud à mari & sinu Asiæceno & à promontorio Dascilio ad Tritonem usque & montes Sigi-rianæ atque Præconesum ad ipsam quoque Abydum, Cyzicum & Parium se porrexisse. Vide & Cangium in glossario utroque, Vulcanium ad Constantinum p. 63. Acta Sanctor. Tom. 1. Junii pag. 760. & Montfauconi Diarium Italicum p. 78.

† *Abydenum* pro *Amideno* suspicatur Cagnatus, sed contra fidem MSS. & Photii Cod. 231.

suum nomine präterito laudat tetrabibl. 1. lib. 2. cap. 175. sed istum Lucium vocat tetrab. 4. lib. 3. pag. 761. cum Aëtii hæretici Magister à quo Medicinam didicit, dictus sit Sopolis, ut supra notare me memini. Alexandriae se versatum & oleum nardinum & salcæ ibi se parasse innuit aliquot locis libri primi p. 22. 23. 63. unde in illa urbe, quæ claris Medicorum nominibus celebratissima fuit, studiorum gratia vixisse colligit Copringius lib. 1. de Hermetica Medicina cap. 9. Ex Coele Syria prope Hierichuntē se gagatem attulisse scribit pag. 68. Divisio librorum est ab ipso auctore, non autem horum in tetrabiblos digestio, quam Photius Cod. 221. Bibl. ignorat, librorum sedecim argumenta referens. Quisquis est illius auctor divisionis (nam in MS. Codice reperisse se eam Cornarius testatur) securus est exemplum Thrasylli, qui scripta Platonis sic per tetralogias, ut Porphyrius Plotini dissertationes enneadibus distinxit. Aëtius ipse suos libros laudans semper librorum numeros memorat, quintum, octavum, decimum tertium, decimum quartum, quintum decimum nusquam tetrabiblorum facit mentionem.

Aëtii Medici editiones.

Operis titulus apud Photium est: βιβλίον ἱατρικὸν ἐν λόγοις 15'. *Opus Medicum, libris XVI.* Pro quo Cornarius inscripsit *Medicinam et veteribus contrariam*, non male, quod ad pharmacorum inprimis tum simplicium tum compositorum notitiam & rationem univsum medendi attinet, nam cæteras artis salutaris partes minus attigit. *Crede mihi*, inquit Cornarius, *quisquis es rerum Medicarum studiosè, si totum Galenum contrarium, sitotum Orribasium explicitum, si Paulum (Æginetam) ampliatum, si omnes veterum speciales tum per pharmaca, tum per chirurgiam aggressiones ad omnes affectiones in summa habere voles, Aetium habes, unde totum hoc petere ac ferre potes.* Singulorum librorum argumenta uberius Photius, brevius Gesnerus in Bibliotheca persequitur. In Codice MS. Casareo hæc nota præmittitur: ἐν μὲν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ λόγῳ σύνοψις ἐστὶ τῶ περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων Γαληνῆ, καὶ τῶ περὶ τροφῶν δυνάμεων. Deinde: σύνοψις τῶν τετραῶν βιβλίων Ὀρραβασίῃ, λέγω δὴ τῶν πρὸς Ἰελλιανόν, καὶ τῶν πρὸς Εὐστάθιον, καὶ τῶν πρὸς Εὐνάπιον. Καὶ τῶν Θεραπευτικῶν βιβλίων Γαληνῆ καὶ Ἀρχιγένης καὶ Ῥεφθ, καὶ ἐτέρων τινῶν δεξαμένων ἐπισήμων.

Græc

Græcæ tantum priores octo libri hactenus viderunt lucem, ex Afulani & Aldi officina Venet. 1534. fol. Cæteri octo posteriores, MSS. fuere in Bibl. Renati Moreau, teste Labbeo pag. 212. Bibl. novæ MStor. atqve in variis Bibliothecis supersunt, ut in Cæsarea, teste Lambecio VI. pag. 102.

Latine Janus Cornarius primum edidit libros sex ab altissimoque ad decimum tertium, solum illorum Codicem Græcum MS. nactus. Nonnulla perperam expressa castigat Cornarius ipse in commentariis suis ad Galeni libros de medicamentis κατὰ τόπους.

Hinc Jo. Baptista Montanus Medicus Veronensis primos septem, nec minus tres posteriores ex sua versione addidit, atqve ita universos XVI. junctim vulgavit Basil. 1535. fol. apud Froben.

Deinde Janus Cornarius totum opus de integro vertit Francofurti ubi tunc medicum agebat A. 1541. atqve ex sua versione ad duo exemplaria exacta & ad Galeni ac Pauli Aeginetæ lectionem collata edidit Basil. 1542. fol. optans non modo à Montano idem fieri, sed etiam ab Andrea Lacuna Hispano, qui aliquot versionis Montani, & Cornarii loca perstrinxerat. Hunc enim Lacunam tangunt verba: *Atque utinam etiam hi qui ex Hispanis alias de montibus umbras nobis nostrisque offundunt, & in alienis libris ingeniosi sunt, huc incumberent, ut similem, aut potiore (qualem ostendant) operam præstarent: plenis buccis studium hominum collaudarem. Jam quod illos facere juvat, nemini prodesse video. Et revera in quatuor versibus, si quando aliquid è suo exemplari vel potiore citat ille, plures errores in convertendo admittit, quam integro sermone prioris editionis inveniuntur. Deinde levissima quæque & nullius momenti notat: verum ubi nodus aliquis incidit, ibi transilit velut angue conspecto, & nihil hic fecat Tenedia ipsius bipennis. Sed huc progredi volebam: hoc volebam expetendum mihi videri ut & ex Hispanis Latina Aëtii translatio extaret, quo sic studiosi Medici vel auctam vel decurtatam aut etiam corruptam lectionem diversorum Græcorum exemplarium cognoscerent.* * Recusa Cornarii interpretatio est Basil. 1549. fol. atqve inter Medicos Principes Henrici Stephani, Genev. 1567. fol. Extant & editiones duæ Lugdunenses

Ss

A. 1549.

* Prodiit deinde Lacunæ Epistola Apologetica ad Cornarium, Lugd. 1554. 8. quæ plures ejus in interpretatione admissas hallucinationes exagitat.

A. 1549. fol. & 1560. 12. in quibus ad duos primores libros de simplicibus medicamentis accessere scholia *Hugonis Solerii* Sanienensis. Conferendus quoque ad illos duos libros, *Simconis Sethi* opusculum. περὶ τροφῶν δυνάμεων, de quo infra, lib. VI. Excerpta ex Aëtio leguntur in Collectionibus scriptorum de balneis & de febribus *Venet.* 1553. fol. 1576. fol. *Jo. Brodai notæ* in octo priores Aëtii libros fuere MSS. in Bibliotheca *Isaaci Vossii*.

Index scriptorum ab Aëtio Medico laudatorum.

compositus à me ad paginas editionis Latina H. Stephani.

- A** Cholius. pag 413.
 Acro Agrigentinus 223.
 Adamantius Sophista, 150. 381. 384. 743.
 Adrianum vinum. 505. 802. collyrium ab Adriano repertum, infra, in *testamentum*. Adriani antidotus. 660.
 Esculapius pastillus 714. 724.
 Afri collyrium 359. infra, *Marcianus*. Afrum emplastrum, *Heræ* 751.
 Agathinus, infra, in *Archigene*.
 Aglaidus 343.
 Alexandro Regi inscriptum collyrium. 317.
 Ambrosia unguentum 596. 683.
 Amazonum pastillus. 446. 447.
 Ammonius chirurgus. 718.
 Amythaon. 415. 527. 793.
 Anastasii antidotus podagrica 609. b.
 Andreas Comes 275. 453. 517. 538. 610. b. 684.
 Andromachus 343. 385. 386. 394. 402. 407. 417. 424. 431. 446. 503. 508. 516. 548. 556. 571. 617. a. b. 622. 623. 640. 648. 684. 685. 686. 708. 725. 727. 752. 769. 770.
 de ejus theriaca 648. seq. ex *Galeno*. hecatontodrachmon. 747.
 Andron. 234. 287. 294. 392. 398. 493. 505. 600. 668. 714. 715. 723. 725. 728. 809.
 Anicetum, emplastri nomen 701. ut antidotus acharistos pro qua gratia digna referri nulla potest, 660. pampathes. 764.
 Anthus 612. 609. b. Anto-

- Antiochus. 137.
 Antipater 293. 656.
 Antoninus, collyrii nomen. 303. 346.
 Antyllus, * 118. 120. 121. 122. 139. 330. 501.
 Aphrodas. 217.
 Aphrodite, pharmaci nomen. 604.
 Apolloniades. 403.
 Apollonius Medicus. 286. 293. 294. 298. 308. 309. 312. 343. 357.
 387. 536.
 Demosthene ophthalmico junior. 354.
 Memphites. 289. 307.
 Apolophanium emplastrum. 562.
 Arabica compositio. 838.
 Archelaus. 678.
 Archigenes. 154. 156. 159. 215. 244. 247. 252. 253. 255. 263. 264.
 268. 269. 271. 272. 277. 291. 294. 295. 296. 326. 332. 368. 373.
 385. 386. 388. 397. 398. 400. 401. 402. 415. 416. 421. 425. 432.
 440. 468. 476. 477. 481. 485. 487. 494. 498. 504. 515. 516. 534.
 536. 538. 539. 540. 544. 547. 548. 549. 551. 552. 555. 558. 565.
 566. 567. 570. 571. 573. 579. 583. 584. 585. 613. b. 663. 666. 671.
 679. 680. 705. 753. 774. 800. 802. 809. 825. 827. 829. 831. 836.
 Epistola ad Marsum de atra bile. 136. 267.
 Praeceptorem suum Agathinum ex vigiliis delirantem sanavit capi-
 te ejus multo calido oleo irrigato. 156.
 ex libris Archigenis 572. 827.
 Aretæus. 400. 547. & 685. (ubi Aretæ excusum.)
 Ariobarzanium emplastrum. 703. 704. Azanitæ emplastrum 816.
 Aristarchi antidotus. 427.
 Aristarchus Tarsensis Asclepiade antiquior. 715.
 Aristodemus. 647.
 Asclepiades 215. 217. 256. 277. 293. 339. 351. 354. 379. 386. 390. 392.
 394. 398. 403. 407. 411. 416. 424. 434. 447. 448. 449. 450. 469.
 477. 502. 505. 519. 522. 524. 525. 526. 527. 528. 537. 538. 540.
 541. 552. 556. 568. 571. 572. 584. 585. 586. 598. 607. 608. 609.
 612. 613. 614. b. 619. 620. 623. 685. 706. 715. 716. 726. 753. 754.
 756. 775. 795. 799. 830.

* Antylli nomen pro Antalo reponendum in Bibl. Coislinaiana pag. 598.

- ex libris Asclepiadæ 543.
 Aspasia 784. 786. 791. 796. 803. 812. 819. 830. 833. 834. 835.
 Aster collyrium. 294. 689.
 Asterius 361.
 Athanasia, antidotus ab Ægyptiis inventa. 659. emplastrum nomen 762.
 Athena, emplastrum nomen. 613. b. 809.
 Barbarum emplastrum. 668. 692. 720. 751. Basilicum 722. 772.
 Bassus 344. 612.
 Berenice 230. 616. b. 663.
 Blasius Martyr & servus Christi, 404.
 Bolas 343.
 Capito 332.
 Castini unguentum. 611.
 Charixenus. 406.
 Cissophontis malagma. 415.
 Cleonis collyrium 294. 306. 353. 689. Cleo ille Demosthenis ophthalmico antiquior. ibid.
 Cleopatra Regina. 278. 367. 656. ubi male, Cleopater excusum.
 Constantini sapo. 275. 673.
 Corax, pharmaci nomen. 606. 668. 714. sigillum coracinum. 715.
 Crito 168. 277. 365. 369. 370. 373. 667. 672. 680. 766. Herodoto Medico junior. 754.
 Cyphi, masnaphi, nomina compositionum. 662. 663.
 Pastillus *χυρμακός*. 714.
 Cyrilli Archiepiscopi posca 464. Alexandrinum intelligi non dubito.
 Cyrilli epithema. 508.
 Damocrates 753. 756. 765. Ejus collyrium 76. 287. Democratis the-riaca. 661.
 Danatus Medicus CPol. 340.
 Democrates. Vide Damocrates.
 Demosthenes (Medicus Ophthalmicus) 305. 306. 321. 323. 330. 331. 333. 339. 342. 353. 354. 355. 357. 719. 754.
 Diagoræ collyrium. 353.
 Didymus. 256.
 Diogenes. 135.
 Dionis collyrium. 309.
 Dionysio prætori apparatus eclegma. 431.

Dio-

- Dionysius, collyrii nomen 319. 354. & Medici 723.
 Dionysias, emplastrum ex misy. 291. 701. 703. 704. 760. 770. 799.
 Dioscorides. 84. 217. 231. 256. 339. 365. 416. 615.
 Doari Episcopi antidotus podagrica. 609. b.
 Dositheus. 424.
 Epigonus. 234. 569. 668. 747.
 Eras. infra, Heras.
 Erasistratus. 269. 305. 307. 343.
 Esdra antidotus 382. 384. 386. 431. 488. 548. Prophetæ doctoris 657.
 ubi illa describitur.
 Faustinus pastillus. 504. 505. 687. 713.
 Collyrium quo usus est Florus in Drusi matre. 353.
 Galenus. 64. 76. 78. 79. 80. 81. 84. 119. 121. 122. 136. 150. 154. 155.
 157. 162. 163. 177. 178. 179. 211. 237. 238. 240. 250. 251. 255.
 256. 258. 261. 263. 271. 272. 273. 276. 295. 309. 316. 321. 340.
 342. 345. 349. 369. 372. 384. 385. 389. 391. 392. 393. 394. 399.
 409. 418. 420. 423. 429. 436. 444. 445. 451. 455. 458. 459. 461.
 464. 470. 475. 477. 478. 483. 513. 515. 517. 523. 530. 565. 568. 573.
 574. 576. 581. 600. 603. 604. 605. 613. 625. 648. 651. 652. 653.
 655. 677. (ubi hieræ Galeni mentio) 683. 688. 694. 695. 698. 699.
 702. 705. 706. 707. 711. 712. 720. 723. 726. 747. 749. 750. 761.
 763. 773. 782. 809.
 Galli antidotus 659. Gallicus sapo. 673.
 Harmonia, emplastri nomen. 718. 750. 809.
 Helenes unguentum. 586. 759.
 Helladicum malagma. 747.
 Hephæstias, emplastri nomen. 539. 723.
 Heraclides Tarantinus. 297. 687.
 Heras Medicus. 394. 505. 537. 541. 571. 585. 706. 715. 713. 756.
 Cappadox. 538. 613. 751. 770. 776.
 Heræ tomi. 303.
 Hercules, emplastri nomen. 722. sic Achilles. 756.
 Hermolaus, collyrii nomen. 303. 347. Hermolaus parvus & magnus.
 347.
 Hermon sacerdos. 747.
 Hermophili collyrium. 358. fortasse Herophili.
 Hermus. 399.

Herodotus Medicus. 177. 230. 234. 236. 438. 490. 543. 544.

Herophilus libro de oculis. 321.

Hippocrates. 46. 50. 118. 123. 124. 127. 138. 167. 174. 181. 191. 193. 195.
202. 223. 232. 240. 296. 573. 686. 782. 786. 787. 807. 831.

Ejus Apherismi. 301. 303. 304. 686.

Prognostica. 189.

de septenario liber. 213.

Hippone, pharmaci nomen. 607. ungventi 596.

Hori collyrium. 314. enneapharmacum Hori Mendesii. 772.

Hygieni collyrium. 359.

Jacobi psychristæ ceratum. 608.

Jamblichi sales. 463.

Icesii emplastrum 296. 570. 753. 809.

Indi presbyteri pharmacum adversus calculum. 554.

Isidori Memphisæ collyrium. 358.

Isis, compositionis nomen 569. 604. emplastri 668. 687. 701. 705.
720. 747.

Judæi emplastrum 762. præparandum cum verbis: *DEus Abrahamæ
DEus Isaac & DEus Jacob huic pharmaco vires largiatur. ibid.*

Julianus Diaconus Aëtii æqualis. 555.

Justus 137. 252. 253. 555. (ubi Justinus pro Justo.)

Leonides. 241. 397. 686. 687. 688. 689. 691. 692. 736. 741. 743. 799.
800. 802.

Logadius. 135.

Lucius sive Lycus 604. 685. præceptor Aëtii. 762.

Machæriion. 528. 603. 604. 710. 748. 751.

Magistrianus. 674. 680. 722. 799.

Magnus Medicus. 754.

Magus, emplastri nomen. 539. 723.

Majorianus. 610.

Marcellus Medicus. 254.

Marcellius pastillus. 506.

Marci Imp. theriaca. 660.

Marcianus 358. 402. 467. 502. 503. 507. 523. Medicus Afer. 554. sales
theriaci ex libris Marciani, cum quibus consentit Galenus 653.

Marciaton ungventum. 610.

Menas chirurgus 517.

Menecles. 332.

Me-

Menecrates. 770.

Menelbus. 647.

Mithridatis panacea. 408. 431. 617. b. 652. 653. 801. ejus descriptio ex Antipatro & Cleopatra. 656. seq.

Mnaesæ epithema. 508. 694. 761. 767. 822.

Mono inscriptum collyrium. 318.

Moschionis emplastrum. 755.

Antonius Musa. 402. 406. 715. 166. 234. 287. 294. 392. 398. 569. 600. 668. 724. 728. 733. 809.

Mysterium, medicamenti nomen. 618.

Necepsø Ægyptius. 11. 67. 70. 71. 770. ejus *ἐξέτα*. 748.

Nicolai, palmulæ (à Nicolao Damasceno) 826.

Nicostrati antidotus colica 478.

Nili collyrium. 166. 307. 308. 353. 365. epithema. 454. 455.

Nilammon, collyrii nomen. 351.

Numius 621.

Nymphodoti pastillus 504. 505. 506.

ὠδὴ in lapidem Judaicum *τηκόλιδον*. Salve pelagus Arabiæ, malorum medelam proferens. 67. seq.

Orchestæ acopon medicamentum. 587. 610.

Oribasius 132. 133. 134. 135. 138. 215. 278. 293. 294. 342. 348. 351.

352. 353. 354. 356. 359. 360. 370. 375. 379. 406. 433. 453. 469.

481. 488. 503. 518. 519. 536. 540. 542. 552. 553. 554. 555. 556.

557. 564. 571. 578. 607. 611. 660. 661. 666. 674. 675. 676. 680.

683. 687. 689. 691. 695. 701. 703. 704. 711. 713. 714. 718. 719.

723. 726. 727. 729. 731. 732. 732. 733. 754. 756. 757. 766. 767.

768. 769. 771. 772. 773. 774. 775. 827. 838.

Orpheus. 25. 29.

Paccius. 354.

Palladii Magistriani in Alexandria, mentio 284.

Pamphili Episcopi suffimigium. 841.

Pamphilus Medicus Romæ. 375.

Panacea trium fratrum, 753. hygia, Ibid.

Panaletthes emplastrum. 751.

Pasion. 294. 715. 720. 724. 726. 747. 762. 809.

Paulina antidotus. 427.

Pelagia patricia. 368.

Perlarum emplastrum è lapidibus. 764.

Petrus

- Petrus archiater. 357.
 Pherecydes. 647.
 Philadelphus, pastillus ad dysenterias & sanguinis eruptionem 505.
 Philagrius. 133. 134. 218. 290. 293. 352. 353. 355. 356. 357. 402. 417.
 453. 513. (Asclepiade junior. 519.) 525. 528. 537. 549. 551. 552.
 553. 554. 555. 556. 575. 592. 593. 594. 595. 599. 600. 606. 607.
 609. b. 646. 660. 718. 745. 765. 815.
 Philippi pastillus. 503.
 Philippus Sophista, obediens sibi immortales fore promisit 186. (ex
 Galeni lib. VI. de tuenda sanitate.)
 Philo Tarsensis Medicus 478. ejus antidotum 382. 478. 511. 660. ubi
 describitur.
 Philosophus (Medici hoc nomen) 392. 516. 703. 712. 766. 772. 806.
 815. 822. 829.
 Philotimus 555. Melancholicum putantem se caput non habere, cu-
 ravit plumbeo pileo imposito. 250.
 Philoxenus Medicus. 331. 744. 800.
 Philumenus. 179. 210. 230. 231. 232. 233. 234. 237. 351. 397. 410.
 443. 464. 481. 508. 562. 790. 791. 798. 822. 835.
 ex libris Philumeni. 396. 440. 508.
 Phoenix, collyrii nomen. 319.
 Piscatoris pharmacum. 603. 604. emplastrum. 613. b. 701. 720. 750.
 756. 770. 799.
 Piso libro de animalibus. 646.
 Theodotium Placianum. 361.
 Polles 463. 758. 759. libro secundo 758.
 Polyidus. 294. 493. 504. (Asclepiade antiquior. 715.) 726. 809.
 Posidonius Medicus 139. 243. 244. 246. 247. 248. 254. 255. 256.
 258. 260.
 Præceptor Aëtii. 175. vide supra, Lucius.
 Προσομλητῆ medicamentum purgatorium. 136.
 Proteus, collyrii nomen. 358.
 Collyrium quo usus Ptolemæus Rex. 357. 359.
 Quintus. 39.
 Romanum far. 498.
 Rufus. 76. 117. 137. 138. 152. 214. 223. 250. 252. 253. 254. 258. 259.
 260. 368. 440. 530. 548. 559. 560. 566. 568. 571. 578. 593. 716.
 724. 803. Sera-

Serapio Medicus 296. ejus emplastrum, 747. 767.

Severianus, 341. 342.

Severus, 311. 318. 334. 337. 339. 341. 347. 480. 796.

Ejus collyrium Theodotium. 309. 314. 317. 326. 346. 362.

Simonides, 647.

Soranus, (Archigene antiquior. 277.) 394. 399. 782. 816. 817. 822. 825.

Sofander, 332.

Strato. 64. 616. b. 628.

Syri. 44. 168. 373. 548.

Testamentum aurifabri. Collyrium quod moriens reliquit templo Ephesio, quo ii qui à medicis relictii essent, in templo sanitatem consequerentur. Inventum est ab Adriano Casare, 361.

Themison. 253. 447.

Theo Medicus. 127.

Theodoreus, antidoti nomen. 661. 662.

Theodorus Medicus. 291. 399. 586. 628. 694. 713. 802.

Theodotia collyria 360. 361. 362. supra, in Severo.

Theophilus 319.

Theophilium collyrium. 318. 356.

Theopompi suffumigium. 840.

Theosebius, 507.

Thespiana ad internos abscessus. 427.

Thralex malagma. 415. emplastrum, 426.

Thraschandri pastillus. 488. 500.

Timocratis dentifricium. 388.

Titianus pessus, 826.

Venus, malagmatis nomen. 747. 763.

Xenocrates 706. 760. foetida quædam & legibus prohibita inter medicinas retulit, ut homines comedere, menses muliebres bibere &c. 75.

Xenophilus, 556.

Zoili collyrium. 304. 360. 361.

Zopyrios antidotus. 476. Oribasii 732.

Antequam de Aëtio Medico dicere desino, juvat annotare, quod re accuratius expensa jam mihi videntur verba Cornarii quæ

T t

supra

supra pag. 321. exhibui, non respicere Andream Lacunam, sed *Chri-
stophorum Horozco* sive *Horoscium*, qui Basil. 1540. 4. annotationes in
interpretes Aëtii Montanum & Cornarium edidit, & cujus nomen
ad *altas* quas loquitur Cornarius, *de montibus umbras* manifeste al-
ludit. Usus is est Codice Aëtii Græco Pintiano.

Aëtii Cappadocis mentio in Græca editione Pauli Aeginetæ,
cujus liber quartus his verbis incipit: ὁρθῶς ὀίμαι τὸν Καππαδόκην
Αἰτίον εἶπέν, μέγιστα τῶν νόσων χεῖναι τὴν τῶν βοηθημάτων ὑπάρχειν
δύναμιν, καὶ διὰ τῆς μὴ δύνασθαι τυγχάνειν ἰάσεως τὸν ἐλέφαντα. Sed
sunt hæc Aretæi verba lib. 2. de curatione morborum diuturnorum
cap. ult. Itaque & Aretæi nomen pro Aëtio reponendum pulchre
subiunxit Tiraquello lib. de nobilitate, atque in Latina Aeginetæ ver-
sione quam dedit Cornarius, Aretæi nomen pro Aëtio legitur. De
Aretæo hoc Cappadocē dixi lib. IV. cap. 3.

Aëtii cujusdam τὴν περὶ ἀρεσκόντων τοῖς Φιλοσόφοις συναγω-
γὴν collectionem eorum qua Philosophis placuerunt, laudat Theodoritus,
atque ex illa quemadmodum ex Plutarchi & Porphyrii libris ejusdem
argumenti nonnulla referre se ait libro II. & IV. atque V. de cura-
tione Græcarum affect. Hunc Aëtium Ethnicum fuisse ex eodem
Theodorito colligere licet, quoniam ejus auctritatem ubi adversus
Ethnicos scribit, illis opponit, ne videatur Philosophis injuriam
facere quorum dissidia & opiniones ineptas persequitur. Fuit itaque
Aëtius iste ab hæretico pariter, Medicoque diversus, quos ambos cer-
tum est à Christianis extitisse.

Aëtium ἑφορον Palæstinæ memorat Philostorgius III. 12. Hic
est Aëtius Lyddæ sive Diospolis Episcopus, qui cum Ario fecit ut pa-
ret ex ejus Epistola apud Theodoritum lib. 1. Histor. Eccles. cap. 5.

Aëtius præfectus CPolitanae urbis, in Ecclesia cultro sub li-
bello supplice occultato percussus A. C. 419. Chron. Paschale
pag. 310.

Omitto Aëtium ὑποστράτηγον sub Joanne (qui post Hono-
rium extinctum tyrannidem in Occidente occupavit A. C. 424.) &
deinde reconciliatum Valentiniano Imp. Comitisque dignitatem
affecutum, & quater Consul is quoque: sed qui conservator licet Im-
perii, post magnas res gestas suspectus, ejusdem Imperatoris gladio, la-
crymabile fatum claudit A. 459. De hoc satis multa Annalium scri-
ptores.

De

De Aëtio sive Etio Archidiacono Paris. qvi in Concilio Parisiensi A. C. 577. causæ Prætextati Remensis Archi Ep. adfuit, vide Gregorium Turonensem V. 18. De Aëtio eunucho, gratioſo apud Augustam Irenem, qvi Imperium fratri suo Leoni Cloacæ paraturus impedivit ne Irene Carolo Magno nuberet, annalium ſcriptores ad A. C. 802.

Aëtium Sicanium quoque ingerit Hendreichius in pandectis Brandenburgicis, ex cujus & aliorum, libris excerptum ſit ſcriptum, *περὶ μελαγχολίας*, qvòd inter Galeni opera legitur Tom. 4. edit. Græcæ Baſil. pag. 496. Sed non dubium eſt Aëtium illum eundem eſſe cum Aëtio cujus libros XVI. de re Medica habemus. In titulo autem libri de atra bile qvi Galeno perperam tribuitur, legendum: *Ἐκ τῶν Γαλήνης, καὶ Ῥάφης καὶ Ποσειδωνίου καὶ Αἰτίου*, non ut editum eſt *αὐτὸ Σικανίου τῷ Αἰτίῳ*.

Aëtium denique qvendam Labeonem idem Hendreichius nobis effinxit. Verum iſ eſt Accius ſive Attius, de qvo Scholiaſtes ad illud Perſii Sat. I. 50. *Non hic eſt Ilias Aëti ebria veratro: Accius Labeo Iliadem Homeri verſibus ſædiſſime composuit*.

X. Cæteri ſæculo IV. Hæretici ſunt:

AERIUS Monachus cum Ario ſentens, & amicus Euſtathii Sebaſteni, à qvo preſbyter in minore Armenia conſtitutus Episcopatum ei invidere cœpit, contenditque preſbyterum dignitate, & ratione muneris nequicquam inferioreſ eſſe Episcopo, * ut narrat Epiphanius hæreſi 74. ut omittam alia qvæ de eo Damascenus hæreſi 74. Philaſtrius c. 72. Auguſtinus & auctor Prædeſtinati cap. 53. & Zonaras apud Cotelarium Tom. 3. monument. pag. 470. Apud eundem Damascenum Tom. 1. Cotelar. pag. 325. pro τῶν ὀνομαζομένων Ἀρειανῶν puto legendum *Ἀρειανῶν*. Qvòd poſtea vidi etiam probari Clariffimo Viro Mich. le Qvien Tom. 1. Opp. Damasceni pag. 109. Scripta Aërii nulla memorata reperi.

T t 2

APO-

- * Non minus peccabat Aërius uſum Eccleſiæ ſua ætate improbens & Episcopos contemnens, qvam ab Aërii hæreſi alieni ſumus nos qvi illud inter Episcopos & Preſbyteros diſcrimen ab Eccleſia induci potuiſſe & inductum eſſe libenter agnoſcimus, at Apoſtolorum ætate adhuc ignoratum fuiſſe nobis perſvademus. Vide D. Joach. Hildebrandi diſcuſſionem hæreſeos Aërii qvæ Proteſtantibus impingitur. Helmſtad. 1656. 4. Balthaf. Bebelium Sec. IV. Tom. 2. pag. 1134. ſeq.

APOLLINARIS, Dimoeritarum, sive Apollinari-
 starum auctor, de cujus scriptis dixi volumine superiore, capite
 XVI. Nunc tantum addo, ejusdem, quemadmodum & POLE-
 MONIS, ** qui Apollinaris discipulus fuit, fragmenta quædam
 exstare in Actis Concilii Lateranensis, habiti Romæ contra Mono-
 thelitas A. C. 649. Tom. 2. edit. Binianæ parte 2. pag. 468. Plura
 Apollinaris fragmenta etiam ex Epistolis ad *Serapionem & Dionysium*
 nec non è libro ad *Flavianum* & alio contra *Diodorum* : & frag-
 menta Apollinaristarum VALENTINI atque TIMOTHEI
 Episcopi Beryti, extant apud Leontium libro contra fraudes Apol-
 linaristarum, T. IX. Bibl. Patrum edit. Lugd. pag. 707. seq. Ubi
 etiam mentio AGAPINI, CATAPHRONII, DIODORI,
 HOMONII, JOBII, PAREGORII, URANII ex eadem
 schola. De alio Apollinaris discipulo VITALI Episcopo,
 † vide Epiphanium LXXVII. 20--23. qui vehementer dolet
 Apollinarem errore illo abreptum, virum præstantissimum &
 literis apprime excultum, etiam ne assentiretur Ario, exilium
 libenter passum, vid. p. 1018. Inter Apollinaris discipulos fuit etiam
 DIONYSIUS quidam, eumque esse qui sub Dionysii Areopagitæ
 nomine scripta sua supposuit, haud incredibilis suspicio est præ-
 stantissimi Stillingfleeti, de qua dixi Volumine V. cap. 1. pag. 5. ubi
 etiam de TIMOTHEO, itidem Apollinaris discipulo, cui Dionysius
 ille suadecavit. Ab hoc Timotheo scriptam Historiam Ecclesiasticam
 memorat Léontius Byz. lib. 3. contra Nestorium & Eutychem p. 698.
*si quis in manus sumat Ecclesiasticam Historiam quam Timotheus, Apollinaris dis-
 cipulus composuit, nullum alium finem, tanti laboris propositum ipsi reperiet, quam
 commendationem Apollinarii, quam ex eo collegit quod ab ipso ad ipsum infinita
 Epistole scriptæ & rescriptæ essent.*

COLLUTHUS Alexandrinus Presbyter, Aarii æqua-
 lis, & cum ipso aliorum hæreticorum placitorum disseminator, licet
 ejus sectam diuturnam fuisse negat Epiphanius LXIX. 2. p. 728. Quan-
 tum ex Philastrio cap. 78. & Augustino atque auctore Prædestinati hæ-
 resi

** De hoc Polemone Eulogius apud Photium Cod. 230. pag. 230. pag. 447. seq. & S.
 Maximus Tom. 2. pag. 94. & 90. ubi ejus *ἀντιρρητικὸν* adversus SS. Patres, &
 Epistolam sextam ad Timotheum Apollinaristam laudat.

† Jac. Basnage Epistola de hæresi Apollinaris pag. 51. seq. & illustrissimus Vir H. Noris
 de uno in S. Trinitate passo pag. 45.

refi 67. colligitur, diversum à DEO induxit principium ποιητικὸν malorum, atque adeo visus suffragari Manichæo. Confer Petavium dogmat. Theol. Tom. 2. pag. 36. seq. In Concilio Alex. A. 324. depositus, & ante A. 340. defunctus Colluthus fuit. Vide Tillemontium Tom. VI. pag. 231. Pro Colluthians apud Honorium male *Colicianorum* nomen legitur. Ab hoc diversus & junior Colluthus hæreticus Monophysita & Severianus, cujus fragmenta, quædam leguntur in Actis Concilii Lateranensis A. 649. Tom. 2. Binni, parte 2. pag. 468. ex ejus satisfactione pro Theodosio Alexandrino hæretico & ex rescriptis contra Theinistium Agnoëtam pro eodem Theodosio.

HIERACAS Leontopolitanus, Ægyptius, auctor Hieracitarum, lingvæ Græcæ atque pariter patriæ Ægyptiæ, nec non Medicæ artis & Astronomiæ atque aliarum scientiarum peritus, ut ex ejus λόγοις apparere testatur Epiphanius LXVII. 1. qui mox mentionem facit ejus ἐξηγήσεων in libros Veteris & Novi Testamenti. Sed & proximam ab eodem πραγματείαν sive commentationem de Spiritu S. compositam esse refert pag. 711 seq. quod ex Epiphanio repetit etiam Nicetas IV. 34. thesauri Orthodoxæ fidei. Præterea commentarios allegoricos in Hexaëmeron Græcæ & Ægyptiæ, & Psalmos novitios sive νεωτερικῆς. Cum Epiphanius ista scriberet A. C. 375. jam obierat Hieracas major nonagenario, cum ad obitum usque calligraphi artem exercuisset. Vide pag. 712. Vetus Testamentum non recepisse, legas apud Athanasium contra hæreses Tom. 1. pag. 1083. licet Vetere & Novo Test. uti scribit Damascenus hæresi 67. Divinæ naturæ divisionem in Filio inducere est visus Hieracas, ὃς ὡς Ἱερακῆς λύχνον ἀπὸ λύχνου, ἢ ὡς λαμπάδα εἰς δύο. Arius Epistola ad Alexandrum, apud Athanas. de Synodis Tom. 1. pag. 885. Epiphanium LXIX. 7. & Hilarium VI. de Trin. De Hieracitis locus insignis Joannis Carpathii Episcopi, ex MS opere de Anachoretis, productus à Cangio in appendice ad Glossarium Græcum: πλανᾷ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀληθείας πίστεως, καὶ ἄγει αὐτὸν εἰς τὸ Φερόνημα τῶν λεγόμενων Ἱερακιτῶν, οἵτινες λέγουσι, μὴ ἀνθρώπινον σῶμα ἀνελιφέναι τὸν Σωτῆρα, μήτε ἐγείρεσθαι τὸ ἡμέτερον σῶμα ὃ περιεκέμεθα. Καὶ οἱ τρεῖς εἰσιν ὄφεις, Θεὸς καὶ Τλὴ καὶ Κακία. Ἐξ ὧν κατασκευάζεται, μὴδὲ ἐνηνθρώπιέναι τὸν Λόγον, καὶ τέλειον ἀνηληφθῆναι ἄνθρωπον, μήτε μὴν

σώζονται, τὸ εἶναι ἓνα τῶν πάντων αὐτῶν. In errorem abripit eum à recta fide & abducit ad sententiam Hieracitarum, qui ajunt à Salvatore non esse assumptum corpus, neque corpus nostrum quo sumus induci resurgere. Et tria esse Principia Deum, materiam & malitiam. Ex quibus consequitur nec Verbum, factum esse hominem, neque perfectum hominem suscepisse, nec saluum teneri dogma quod una sit omnium causa.

LUCIUS ὁ δεύτερος Ἀρεῖ Nazianzeno Orat. XXIII. pag. 417. ab Arianis in Samosatenam primum, deinde in Alexandrinam sedem, Petro Athanasii successore detruso, evehctus A. C. 371. de cujus truculentia in Catholicos meminit Socrates IV. 36. Epiphanius LXXIII. 38. pag. 886. & LXVIII. 10. pag. 726. seq. & uberius Petrus ipse in Epistola apud Theodoretum IV. 22. Hist. ad quam addenda notæ Georgii Henschenii in Actis Sanctor. Maji Tom. 3. pag. 207. seq. Anno 375. adhuc sedisse constat ex Epiphanius LXVIII. 10. Postea iterum exturbatum Lucium CPolis excepit, ut narrat idem Socrates IV. 37. hinc CPoli etiam excedere coactus est una cum Demophilo A. 380. Niceph. XII. 8. Ex hujus Lucii sermone de Paschate, pauca quædam referuntur in Actis Concilii Romani Lateranensis sub Martino I. habitæ A. C. 649. Tom. 2. edit. Binianz pag. 466.

MACEDONIUS, sed cujus nulla scripta memorari memini, Episcopus ab A. C. 343. CPolitanus, A. 361. depositus & in Concilio CPolitano quod inter Oecumenica secundum est, damnatus A. 381. Hunc de Patre & Filio similia cum Catholicis sensisse scribit Ratramnus lib. 2. contra Græcos cap. 2. at enim noluit quidem Macedonius cum Arianis creaturam affirmare, quem Filium nuncupat S. Scriptura, tamen ὁμοιόσιον tantum cum Semi Arianis * etiam non ὁμοόσιον Patri illum esse docuit, ut ex Theodorito II. 2. Hist. & aliis veteribus scriptoribus patet. Spiritum S. vero πνεῦμα esse & ποίημα haud erubuit profiteri, ut post alios plurimos tradunt Jo. Zonaras apud Cotelerium III. monument. p. 465. & Photius Epist. 1. pag. 6.

MARCELLUS Ancyranus circa A. C. 373. demum, biennio antequam Epiphanius adversus hæreses scriberet, obiit. Facere

* Vide Epiphanius LXXIII. 23 & 27. pag. 870. & 875 ubi Macedonium semi Arianis accenset. Confer quæ idem de Pnevmatomachis hæresi LXXIV.

cere cum Sabellio, licet negaret, ** visus atque ideo in Synodo CPol. A. C. 336. depositus, sed in Sardicensi A. 347. restitutus est. Vide Epiphanium hæresi LXXII. qui ejus expositionem fidei pag. 842 seq. & Epistolam de fide quæ se Julio Episcopo Romano purgare voluit, servavit pag. 834-836. Contra Marcellum scripsit non modo *Acacius Cæsareensis* ex quo idem Epiphanius pag. 838-842. sed & *Basilus Ancyranus* teste Hieronymo cap. 89. & *Suida Βασίλειος*: tum *Acacii* decessor *Eusebius*, de cujus quinque libris contra Marcellum dixi Volumine sexto cap. 4. pag. 92. ubi etiam de prolixo Marcelli opere adversus Asterium Sophistam & alios Arianos, ex quo fragmenta apud Eusebium supersunt. Gregorii Nysseni Epistola ad Sebastenos quæ Apologiam de receptis in communionem Marcellianis continet, edita est à Laur. Alexandro Zaccagnio in collectaneis monumentorum Veterum pag. 358.

Arii fautores, principio proditæ hæreseos.

Achilles presbyter.
 Aërius Diospolitanus Episcopus.
 Aithalus presbyter.
 Ammon sive Parammon Diaconus.
 Antonius Tarsensis.
 Arius presbyter (diversus ab Ario hæresiarcha.)
 Asterius Sophista.
 Athanasius Anazarbenensis.
 Auxentius Mediolanensis.
 Cajus Pannonius.
 Cares Presbyter.
 Carponas presbyter.
 Ethales, Ἐθάλῃς, presbyter.
 Eudoxius Germaniciæ Episcopus.

Eu.

** De SABELLII hæresi doleo intercidisse dissertationem quam promisit B. Doctor meus Tho. Ittigius in appendice de hæresiarchis Apostolicæ ætatis pag. 432. Duos fuisse Sabellios *ὑποπατορίας* & *ταυταρχίας* propugnatores, unum Libycum sive Afrum, alterum Pentapolitanum Episcopum, scribit Timotheus presbyter de receptione hæreticorum, editus à Cotelerio III. monument. pag. 385. Sed Libycus ab illo Pentapolitano neutiquam diversus est, qui hæresin præceptoris sui Noëti disseminare latius cœpit A. C. 257. ut notarunt Benedictini notis ad S. Ambrosium Tom. 2. pag. 445, Petavius dogm. Theol. Tom. 2. pag. 33. seq. & Rev. Christianus Wormius in Historia Sabellianismi edita Francof. 1696. 8. capite 3. Idem de Marcello Ancyrano videndus capite 5.

Eusebius Cæsareensis Episc.

Eusebius Nicomediensis Episc.

Eustathius Sebastenus.

Euzoius Antiochenus.

Gregorius Beryti Episc.

Georgius Alexandrinus atque inde Arethusæpresbyter, ac denique
Episcopus Laodiceus.

Helladius Diaconus.

Irenæus Diaconus.

Julianus Diaconus.

Julius Diaconus qui cum Ario subscripsit Epistolæ apud Epiphan.

LXIX. 7.

Leontius Antiochenus.

Lucius Diaconus.

Macarius Diaconus.

Marcus Alexandrinus.

Maris Episcopus Chalcedonensis.

Menas Diaconus.

Menophantus Ephesi Episc.

Menophilus.

Narcissus Neroniadis sive Irenopolis in Cilicia Episcopus.

Parammon sive Ammon Diaconus.

Patrophilus Scythopolitanus Episcopus.

Paulinus Tyri Episcopus.

Pistus presbyter Mareotis, & deinde Arianorum Episcopus Alex.

Saras sive Seras presbyter ac deinde Episcopus Parætoinensis in

Libya.

Sarmatas presbyter.

Secundus Episcopus Ptolemaidis Pentapolitanus.

Serapion Diaconus.

Sisinnius Libycus.

Theodotus Laodiceus Episcopus.

Theognis Nicæus Episc.

Theonas Libyæ Episcopus Marmaricensis.

Valens Pannonius.

Urfacius Pannonius.

Zosimus Diaconus.

CAPUT

CAPUT XXIV.

De aliis sæculi IV. Scriptoribus, hætenus
indictis.

ACACIUS luscus, Eusebii A. C. 339. defuncti in Episcopatu
Cæsareensi successor librorumque hæres, sed in fide mire
inconstans & jam semiArianorum jam Anomæorum pro-
machus, jam Nicæni subsignator Symboli, obiit circa A. C.
366. Vide Tillemontium Tom. VI. memoriar. Historiæ Eccles.

Hujus Acacii expositio fidei in Synodo Seleuciensi A. 359. edi-
ta, cujus meminit Svidas in *ἱωβιανός*, exstat apud Epiphan. LXXIII. 25.
cui subscripsere:

Apollonius Episcopus Oxyrinchi.
Arabion, Adraorum, *Ἀδράων* in Arabia.
Augarus Cyri Euphratesiæ.
Augustus Euphratesiæ.
Barochius Arabiæ.
Basilus Cauniorum Lydiæ.
Charisius Azoti.
Cyrion, Doliches Episcopus.
Elissæus, Diocletianopolitanus.
Evagrius Episcopus Mytilenes insularum.
Eudoxius Episcopus.
Eusebius Sebastenus in Palæstina.
Eusebius Seleuciensis in Syria.
Eustathius Epiphaniæ Episcopus.
Eustathius Pinarorum & Didymorum.
Eutychianus Patarorum in Lycia.
Eutychius Eleutheropolitanus.
Exeresius Geraforum.
Georgius Alexandriæ.
Germanus Petrarum.

Uu

Helio

Libri V. Pars 4.

Heliodorus Sozuzæ Pentapolis Episcopus,
 Irenæus Tripolitanus in Phœnicia.
 Leontius Lydia.
 Magnus Themisorum in Phrygia.
 Pancratius Pelusii.
 Paulus Emesenus.
 Petrus Hippi Palæstina.
 Philicadus Angustadorum in Phrygia.
 Phœbus Polychalanda Lydia.
 Ptolemæus Thmucos Angustontes.
 Pollux provinciæ secundæ Libya.
 Serapion Antipyrgi Libya.
 Seras, Σέρας Parætonii Libya.
 Stephanus Ptolemaidis Libya.
 Theoctistus Ostracines.
 Theodosius Philadelphiæ Lydia.
 Uranius Tyri.
 Zoilus Larissæ Syria.

De cæteris Acacii scriptis dixi supra in Eusebio Tom. VI. hujus Bibl. pag. 31. ubi & de aliis Acaciis. Fuit eodem tempore Acacius quoque Cæsarensis Sophista Ethnicus, Libanii amicus eloquentia illum etiam superaturus, nisi juvenis obiisset, de quo Eunapius pag. 135. seq. & Svidas in Λιβάνιου. Sed occasione Acacii Cæsarensis Episcopi juvat hoc loco syllabum Cæsarensium Episcoporum subjicere qualem ex Actis Conciliorum V. C. Hadrianus Relandus in Palæstina sua lib. 3. pag. 676. seq. exhibuit. Præmittam autem illi locum de antiquioribus Cæsarensibus Episcopis, qui exstat in Constitutionibus Apostolorum Clementinis lib. VII. cap. 46. Κοισσαρείας δὲ τῆς Παλαιστίνης πρότερον μὲν Ζακχαῦν ὁ ποτὲ τελώνης, μετ' ὃν Κορνήλιον, καὶ τρεῖς θεόφιλον. Ad quæ verba Cotelierius: *Concordant in Zacchæo alia Clementi pariter adscripta, itemque Rufinus præfatione ad recognitiones, ac heresiographus Sirmondianus, hæresi 11. & 13. In Cornelio Martyrologia, nec non Egesippus tractatu de distantis locorum terra sancta. Theophili autem Episcopi, hujus aut alterius, ad quem Evangelista Lucas scripserit, mentio fit ab Isidoro, Originum libro 6. cap. 2. Verum Pseudo Clementis Apocryphos libros aut non legit, aut potius lectos prævit Eusebius Cæsariensis, alias tanta Ecclesia sua ornamenta nequaquam in Operibus suis omissurus.*

Epi-

Episcopos Cæsareæ hos invenio in actis Conciliorum commemoratos:

THEOPHILUM, qui actis concilii Cæsareensis, habiti anno æræ Christianæ 198. subscripsit. Vide Eusebium *Histor. Eccles.* V. 23. Hieron. cap. 43. Catalog. & Stephani Baluzii novam collectionem conciliorum Parisiis editam anno hujus sæculi septimo pag. 13

AGRICOLAUM. Hic subscripsit concilio Ancyrano habito anno 314. Vide *tomum* 1. conciliorum generalium pag. 1475. At alii Agricolam hunc non agnoscunt, sed seriem episcoporum à Theoctisto ad Eusebium ita texunt: THEOCTISTUS, DOMNUS, THEOTECNUS, AGAPIUS, EUSEBIUS. Confer Eusebii *Histor. Eccles.* VI. 19. & VII. 14.

EUSEBIUM, * ab amicitia martyris Pamphili dictum, virum scriptis clarissimum. Hic subscripsit concilio Palæstino habito anno 318. Vide Baluzii novam collectionem conciliorum p. 23. Subscripsit & concilio Nicæno. Vide *tom.* II. conciliorum general. pag. 51.

ACACIUM. Hic successit Eusebio. Theophanes in Chron. 'Ἀπέθανεν (Εὐσεβίου) Ἀκάκιον μαθητὴν καὶ διάδοχον τῷ θρόνῳ Κεισαρείας ἐπίσκοπος. Hieronymus Epist. ad Minervium: *Acacius Cæsareæ quæ prius turris Stratonis vocabatur, post Eusebium Pamphili episcopus*. Hic subscripsit conciliabulo Seleuciensi anno 359. (Vide Epiphanium *Hæres.* LXXIII. pag. 874. aut Baluzii supplement. Concilior. pag. 66.) & Concilio Antiocheno anno 363. Vide Socratis *Histor. Eccles.* III. 25. aut *tom.* II. concilior. pag. 828. Hujus & Euzoii studium in instauranda celebri bibliotheca Cæsareensi, quam Pamphilus dedicaverat, laudat Hieronymus in Epist. ad Marcellam & in catal. script. Ecclesiasticorum. Laudat plus semel codicem Evangelii Matthæi, Chaldaïco & Syro sermone sed Hebræicis literis conscriptum, qui in illa Bibliotheca erat. Hinc discimus Evangelia Matthæi Hebræa quæ circumferuntur esse commentitia. Chaldaicum Syrumque erat id quod citat Hieronymus, sed Hebræicum appellat, quod literis esset conscriptum Hebræis. Vide eum l. III. *dial. adversus Pelagianos*, p. 533.

U u 2

(De

* Ante Eusebium perperam scribunt Episcopatu Cæsareensi functum Pamphilum Martyrem, Jvo Carnotensis & Petrus de Natalibus.

(De Acacii successore Evzoio ita Epiphanius LXXIII. 37. p. 885. *Ἐξ αὐτῶν γὰρ Εὐζοῖος* &c: *Ex hoc enim grege Casariensis EUZOIUS prodijt illorum (Semiariorum) discipulus, qui post Acacium sedi illi præsuit, cum ante PHILUMENUS à Cyrillo Hierosolymitano in illa constitutus fuisset, ac deinde CTRILLUS senex ibidem ab Eurybio collocatus, ac demum GELASIUS ab Cyrillo Hierosol. cujus sororis erat filius, rursus esset impositus. Cum enim hi tres illis ordinati forent, & ob mutuas simuleatas dignitate cessissent, postmodum EUZOIUS sedem illam obtinuit. Hieronymus de Scriptor. E. cap. 113. Enzoius apud Thesepsum Rhetorem, cum Gregorio Nazianzeno Episcopo adolescens Casarea eruditus est: & ejusdem postea Urbis Episcopus plurimo labore corruptam Bibliothecam Origenis & Pamphili in membranis instaurare conatus est. Feruntur ejus varii multiplicesque tractatus, quos nosse perfacile est. Idem cap. 131. Gelasius Casarea Palaestina post Enzoium Episcopus, accurati limatique sermonis, fertur quadam scribere, sed celare.)*

THALASSIUM. Subscripsit concilio Constantinopolitano anno 381. Vide tom. II. concilior. pag. 956.

EULOGIUM. Subscripsit concilio Diospolitano, anno 415. Vide tom. II. concilior. pag. 1532. an forte *Enzoius* legendum?

GLYCONEM. Subscripsit concilio Chalcedonensi per Zozimum, anno 451. Vide tom. IV. concilior. pag. 80. & 787.

IRENAEUM. Mentio ejus fit in actis concilio Chalcedonensi subiectis. Vide tom. IV. concilior. general. pag. 889.

ELIAM. Subscripsit concilio Hierosolymitano anno 536. Vide tom. V. concilior. pag. 284.

JOHANNEM. In actis concilii Constantinopolitani, anno 553. Vide novam collectionem Baluzii pag. 1497. & tom. V. concilior. pag. 192. & 416.

Alios quosdam Cæsareæ Palaestinae Episcopos vide apud Sandium pag. 33. appendicis ad nucleum Historiæ Ecclesiasticæ.

ALEXANDER, Alexandrinus ab A. C. 312. ad 326. Episcopus, successor Achillæ fratris, adversarius præcipuus Arii, quem in Concilio Alexandrino A. 324. & Nicæno A. 325. damnavit post hæresin ipsius variis prius scriptis Epistolis confutatam, quas cum responsoriis Episcoporum in unum volumen conegessit, ut ex Socrate & Sozomeno notavi supra pag. 310. Ex his exstat:

1. Episto-

1. Epistola Encyclica de depositione Arii, apud Socratem lib. 1. cap. 6. Gelasium II. 3. de Actis Concilii Nicæni, (ubi etiam subscriptiones) * tum apud Nicephorum VIII. 8. & in Tripartita I. 13.

2. Ad Alexandrum CPolitanum (sunt qui Theſſalonicenſem malunt) τόμⓄ sive Epistola de fide, apud Theodorum lib. 1. Hist. cap. 4. ubi Valeſius verba: πρὸς ὁμῶνυμον, male vertit ad gentilem suum.

Tales fere septuaginta ad diversos Episcopos (τοῖς παταχῇ Ἐπισκόποις Sozom. lib. 1. c. 15.) scripsisse refert Epiphanius LXIX. 4. Nominatim ad Macarium Hierosolymitanum Eusebium Cæsareensem, Asclepium Gazzum, Macrinum Jamnienſem, Zenonem Tyrium, Philogonum Antiochenum, Eustathium Berrhoënſem.

His accedit 3. quæ Codice 2417. Regis Christianissimi ** dedit Cotelarius ad Constitut. Apostol. VIII. 28.

*Depositis Arii & eorum qui cum illo,
per Alexandrum Archiepiscopum
Alexandriae.*

Καθάρσεις Ἀρείς καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς,
ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπισκόπου
Ἀλεξανδρείας.

*Alexander Presbyteris & Diaconis
Alexandriae atque Marcotæ praesens praesentibus, dilectis fratribus in Domino salutem.*

*Licet jam subscripseritis illis quæ ad
Arium & Arianos misi, adhortans eos ad negandam impietatem & ad assentiendum sanae atque Catholicae fidei, rectamque sententiam vestram ostendistis, nec non in dogmatibus consonantiam cum Ecclesia Catholica; tamen quia & ad omnes ubique terrarum Comministros de Ariana secta litteras dedi, necessarium censui, ut vos qui-*

ἈλεξάνδρⓄ πρεσβυτέρους καὶ διάκονους Ἀλεξανδρείας καὶ Μαρρωτῆ πατρῶν παρῶν, ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Εἰ καὶ φθάσαντες ὑπεγράψατε οἷς ἐπέσειλα τοῖς περὶ Ἀρείων προτρέπων † αὐτοῖς ἀρνήσασθαι μὲν τὴν αἰρεσίαν, παιδῆναι δὲ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ καθολικῇ πίστι, καὶ ἐδείξατε ἑαυτῶν ὁρθεῖν τὴν προαίρεσιν, καὶ τὴν ἐν τοῖς δόγμασι συμφωνίαν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ἔμως ἐπειδὴ καὶ πρὸς τὰς ἀπανταχῇ συλλεγεμένους ἐπέσειλα περὶ τῶν περὶ Ἀρείων, ἀ-

Uu 3

va-

* In Gelasio subscribuntur nomina 33. Presbyterorum, & Diaconorum 29. sed in nova Athanasii editione Tom. 1. pag. 401. habes nomina presbyterorum 36. & Diaconorum 44.

** Exstat & in Cæsarea Bibl. teste Lambecio III. pag. 87.

† f. αὐτοῖς.

ναγκάων ἡγησάμην, ὑμᾶς μὲν τὰς
τῆς πόλεως κληρικὰς συναγαγεῖν,
ὑμᾶς δὲ τὰς ἀπὸ τῆ Μαρεώτης μετα-
πέμψασθαι, μάλιστα ὅτι καὶ ἀφ'
ὑμῶν Χάρης καὶ Πιστὸς πρεσβύτεροι, καὶ
Σαραπίων, καὶ Παράμμων, καὶ Ζω-
σιμῶ, καὶ Εἰρηνῶν διάκονοι, ἐπη-
κολυθησαν τοῖς περὶ Ἄρειον, καὶ ἡγά-
πησαν σὺν αὐτοῖς καθαιρεθῆναι ἵνα
καὶ τὰ νῦν γραφόμενα γνῶτε, τήντε
ἐν τέτοις συμφωνίᾳ ἐαυτῶν ἐπιδεί-
ξησθε, καὶ τῇ καθαρῶς τῶν περὶ
Ἄρειον καὶ τῶν περὶ Πιστὸν σύμφηφοι
γένησθε. Πρέπει γάρ τὰ παρ' ἐμῶν
γραφόμενα γινώσκειν ὑμᾶς, καὶ ἕκα-
στον ὡς παρ' αὐτῶν γραφόμενά, ἐν τῇ
καρδίᾳ κατέχην.

dem civitatis Clericos congregarem, vos vero qui de Mareota estis arcefferem, praeque cum ex vobis quoque Chares & Pistus Presbyteri, Serapio, Parammon, Zosimus, & Irenaeus Diaconi, Arianos affectati fuerint, atque cum illis depomi voluerint; quorum quae nunc scriptis mandata sunt cognoscatis, cum vestrum in iis consensum demonstratis, itemque Arii, Pisti, sociorumque depositioni suffragemini. Decet enim vos quae à me scripta sunt scire, & unumquemque ea quasi à se essent exarata, corde retinere.

Constantini M. Epistola scripta sub extremum A. 323. Nicomedia ad Alexandrum hunc & Arium extat integra apud Euseb. II. 64-72. de vita Const. & ex parte apud Socratem I. 4. Niceph. VIII. 13. Confer D. Balthazaris Bebelii diff. ad hanc Epistolam editam Argentorati 1663. Dannhavverifalve Reformatum contra Bergium pag. 171. seq. & Tillemontium Tom. 6. memor. pag. 228. qui Eusebium Nicomediensem Imperatori stylum suum commodasse in hac Epistola scribenda suspicatur. De Alexandro altero, qui S. Athanasium successorem habuit, accurate ut solet idem Tillemontius pag. 213-238. & de Alexandro CPolitano T. 7, p. 32. seq.

AMBROSIUS Alexandrinus, Didymi auditor, diversus ab Ambrosio Alexandrino, celebri illo * Origenis ἐργодиῶκτη, scri-

* Dixi de hoc in Volumine V. hujus Bibl. pag. 272. A. duobus his diversis 1.) Ambrosius Mediolanensis Episc. de quo nota vox Theodosii Imp. apud Theodorum V. 18. Hist. Ἀμβρόσιον γὰρ ὡς μόνον Ἐπίσκοπον ἀξίως καλεόμενον, *Unum Ambrosium novum qui Episcopus dici mereatur.* Illum A. C. 398. obiisse probat Papebrochius in diff. de anno & die mortis S. Ambrosii, quae exstat ante Tomum I. Act. Sanctior. Aprilis pag. XXXVIII. seq. De ejus vita ex veteribus videndus Paulinus presbyter (diversus à Nolano) Ambrosii notarius; tum Metaphrastes à Benedictinis Graece & Latine editus. E recentioribus Erasmus XXVIII epist. 3. Baronius ante edit. Ambrosii Romanam & in Annalibus, Tomo IV, Tillemontius Tom. X. memor. Paris. 1705.

scripsit teste Hieronymo cap. 126. Catalogi, *adversus Apollinarem* volumen multorum versuum *de dogmatibus & commentarium in Job.* Vide Acta Sanctor. 17. Martii Tom. 2. p. 513. seq.

Apud Clariss. Caveum calami errore post Ambrosium Didymi auditorem, Ambrosius etiam Tomitarum Episcopus memoratur, sed pro Ambrosio ibi legendum Theotimus.

AMMON sive AMMONAS vel AMMONIUS inter primos * Monaches & cœnobii Nitriensis in Ægypto conditor, de quo Athanasius in vita Antonii & Epist. ad Dracontium Tom. 1. pag. 957. Palladius in Hist. Lausiaca cap. 7. Rufinus in Vita Patrum cap. 29. Socrates IV. 23. Sozomenus lib. 1. cap. 14. atque inde Tripartita lib. 1. c. 11. Græci Menologio 4. Octob. Huic tribuuntur capita XIX. *Parænctica* sive *Ascetica* quæ è Græco versa Latine edidit Gerh. Vossius inter Ephræmi Syri opera Tom. 2. p. 499. Exstant eadem Ammonæ capita ascetica Græce MSS. in Bibl. Cæsarea: incipiunt: *τῆρεσσαντὸν ἀρετῆς ἀγαπῆτέ.* Ex Eiusdem institutionibus Asceticis capita XXII. *τέσσαρα πλάγμῃ εἰσὶν.* Hoc idem scriptum memorat Labbeus pag. 91. Bibliothecæ novæ MSS. *de quatuor illis quorum si vel unum quis habeat nec pœnitentiam agere potest, nec Deus ejus orationem exaudit.* Alius Ammon Arianus quem ab Alexandro Episcopo Alex. ejectum Ecclesia testatur Athanasius ad solitariam vitam agentes Tom. 1. pag. 858. Alius Episcopus Pachnemunitanus in Ægypto ab Arianis sub Constantio & deinde iterum A. 373. missus in exilium, cujus mentio apud Athanas. in Apologia ad Constantium & Epist.

1705. 4. & hujus memoriis tunc necdum editis usi Godfridus Hermantius in vita Ambrosii libris XII. distincta editaque Gallice Paris. 1678. 4. & Benedictini Jac. Frichius & Nic. Nourritus ante luculentam suam Ambrosii editionem Paris. 1686. fol. Non alienum ab instituto meo adscribere iudicium quod de Ambrosio hoc fert Combessius in Bibl. Concionatoria: *Suspexi Ambrosii in reddendis vertendisq. Græcis (Philonis) Origenis, Eusebii, maximeque Basilii, dexteritatem, quo in genere omnium facile princeps videri possit, mihiq. sane multis partibus Hieronymo superior videtur, sic tota sensus expressione stylo ipse suo ac purior innotet, nec tam ex aliorum scriptis in suos videtur alveos corrigare, quam à se propria fundere.* 2.) Ambrosius Monachus Græcus, cujus sermonem ad virgines sacras latine versus sub Ambrosii Mediolanensis nomine ediderit aëtorum Sanctorum curatores. Vide Baronium ad A. 328. n. 107. & Benedictinos not. ad Ambros. Tom. 2. p. 478. 3.) Ambrosius Thaumaturgus quem *περὶ σαρκώσεως καὶ πίσεως* laudat Jo. Damascenus in parallelis p. 773. Ne dicam de Ambrosio Autperto, vel de Ambrosio ad quem Petrus Damiani scripsit Opusc. 1. aut de Ambrosio Coriolano, vel de Ambrosio Taëgio Ord. Prædicator. & de Ambrosio Camaldulensi aliisque junioribus.

* Vid. Tillemont. Tom. 7. memor. pag. 153. seq.

Epist.ad Antiochen. Tom.1. p.705. 580. & apud Epiphan.LXXII.11. Alius Ammon Thebaidis Episc. ad qvem exstat Epistola Canonica Theophili Alexandrini in Pandectis Canonum Bevereg. T.2. p.170. Idem Ammon Episcopus Elzarchiæ, cujus Epistolam ad Theophilum Alex. de vita & conversatione SS. Pachomii & Theodori edidit Papebrochius in Actis S. Pachomii. T.3. Maji p.63. Alius Ammon Episc. Hadrianopolitanus laudatus à Cyrillo Alex. libro ad Reginas Tom. V. parte 2. pag.50. & S. Maximo ad Dionysium Areopag. cap.7. de cœlesti Hierarch. pag.88. Ἀμμων ὁ Ἀδελανηπολίτης ἐν τοῖς περὶ ἀναστάσεως αὐτῶ κατὰ Ωριγένους λόγοις. Ejusdem Ammonis nomen excidit p. 423. ad cap.7. de Eccles. Hierarchia, ita enim legendus ille locus: ἀνάγνωθι Μεθόδιε τῆ ἀγίας μάρτυρος καὶ Ὀλυμπίης Ἐπισκόπου τῆς Λυκίας ἁγίου Martyris Ἐπισκοπὴ Ὀlympi in Lycia (hæc enim omnia ad unum Methodium pertinere, acute vidit Clariss. Caveus) καὶ Ἀμμων Ἀδελανηπόλεως τὰ κατ' αὐτῆ (Ὡριγένους) περὶ ἀναστάσεως γραφέντα. Præter hos Ammon sive Ammonius quidam Alexandrinus scriptor Græcus quinti sæculi subinde citatur in Catenis Græcorum Patrum. Sed de hoc & aliis Ammoniis dixi lib.IV. cap.26. Incertum cujus Ammonii plures Epistolas ferri apud Chaldaeos scribit Hebedjesu in Catalogon. 50.

ANASTASIA sub Diocletiano Martyr Romana, cujus nomine Epistolæ duæ * ad Chrysogonum cum hujus responsoriis exstant apud Svidam in χρυσόγον & Nicephorum lib. XIV. sub extrem. Hujus Anastasiæ vita apud Surium 25. Dec. Alia Anastasia Martyr Virgo, de qua apud eundem Surium ad 28. Octobr.

S. ANTONIUS Ammonis suppar, Monachorum & ipse Egyptiorum atque Eremitarum post Paulum Thebanum Pater, abstinentis vitæ, sanctitatis & Zeli pro CHRISTO in mediis persecutionibus probati laude clarissimus obiit in Thebaide 17. Januar, A. C. 357. ætatis

* Olivierus Maillardus sermone 4. post cineres: Scitus dicit in tertio, quod quando quis offendit nos, non possumus optare damnationem suam sine peccato mortali, nec etiam quod moriatur, nisi in duobus casibus. Primo quando impedit bonum commune & servitium divinum: secundo, quando est publicus peccator, & non vult se corrigere. Et fundat se in una litera quam mandavit S. Anastasia beato Chrysogono, qua habebat virum malum, & rogabat eum quod oraret ut moreretur: nec ipsa peccavit in hoc, quod impediabat eam à servitio divino. Vide Menagiana Tom.4. pag.208.

ætatis CV. Neque scriptis neque sapientia externa neque arte quacunque, sed sola in DEum pietate inclaruisse Antonium scribit Athanasius in ejus Vita pag. 121. & γὰρ ἐν συγγραμμάτων, ὅδε ἐν τῆς εὐσεβείας σοφίας, ὅδε διὰ τινὰ τέχνην, διὰ δὲ μόνην θεοσεβείαν ὁ Ἀντώνιος ἐγνώριζεν. Et p. 95. ὅτι μὴ μεμαθήκε γράμματα. Græce non calluisse Antonium testatur Palladius in Lausiaca historia cap. 69. verum *septem* ejus, Apostolici sensus sermonisq; *Epistolas* ad diversa Monasteria, ex Ægyptiaca in Græcam linguam translatas jam olim testatus est Hieronymus c. 88. de scriptoribus Eccles. addens præcipuam ex his esse *ad Arsenoitas*. Hodie septem illas Epistolas Asceticas lectu dignas & præclaras habemus Latine, è Græco versas à *Valerio Sarasio*: Sed in Bibliotheca Patrum * quod mireris, universæ præter primam ad fratres Arsenoitas inscribuntur, male hoc quidem, excepta secunda quam vere ad Arsenoitas scriptam & Hieronymi judicio cæteris prælatam, dubium haud est. Hæc sola etiam ad Arsenotas inscribitur in antiquioribus editionibus, ut in Microprebytico Basil. 1550. fol. & in Orthodoxographis 1555. fol.

2. Clariss. Caveus auctor est, in Bibliotheca Patrum haberi sub Antonii nomine *sermonum libros duos*, illosque auctoris esse longe recentioris, atque id Basilii, Chrysostomi, & aliorum in iis nomina deprehensa satis liquido ostendere. Sed in Bibliotheca Patrum Lugd. nusquam duos illos sermonum libros, verum unicum tantum brevem Antonii sermonem reperies, *de vanitate Mundi & resurrectione mortuorum*, qualem Latine ex veteri Codice Aldi Manutii vulgaverat Gerhardus Vossius ad calcem Gregorii Thaumaturgi pag. 128. Mogunt. 1604. 4. At enim sermonum libri duo, quos Antonio nostro Trithemius tribuit, & qui in Bibliothecis Patrum antiquioribus Paris. A. 1575. Tomo I. & 1589. Tomo V. Latine leguntur, sunt *Antonii* Monachi longe junioris, qui ab excerptandi studio dictus est *Melissa*, libri duo locorum Communium de Virtutibus & Vitiis, de quibus

X x

bus

* Bibl. Patrum edit. Lugd. Tomo IV. (sic & in aliis editionibus Bibliothecæ Patrum Paris & Colon.) Præmittitur Symphoriani Campegii sive Champerii Lugdunensis Epistola, cujus etiam latinam Epistolarum versionem esse, falso traditur in Hendreichii pandectis Brandenburgicis. Antonii Epistolas à Symphoriano primum editas Paris, 1515. & deinde cum Dionysio Carthusiano ad Dionysium Areopagitam recusas notat Rey. Jo. Godfridus Olcarius in Bibliotheca scriptorum Ecclesiasticorum pag. 64.

bus dicam infra capite trigesimo, & quorum auctorem Caveus alibi refert ad medium sæculum à Christo nato duodecimum.

3. *Exhortatio ad Monachos*, apud Athanasium in Antonii vita, pag. 25-60. edit. primæ Hoescheliana.

4. *Regula Monachis præscripta*, primo loco legitur Latine in Codice Regularum Monasticarum collecto à Benedicto Anianense Abbate (qui A.C. 800. claruit,) edito à Luca Holstenio Rom. 1663. 4. & Paris. 1663. 4. Ejusdem Regulæ versionem ex Arabico edidit Abraham Ecchellensis Paris. 1646. 8.

5. *Epistola XX*, Latine versæ ex Arabico ab Abrahamo Ecchellensi, & Cardinali Barberino dicatæ, Paris. 1641. 4. Has Antonii ingenio, divina ejus sapientia, hominis vere Θεοδιδάκτου dignissimas & ejus vivos characteres esse affirmat Combesius in Bibl. Concionatoria. Aliæ illius Epistolæ, ut quas ad Constantinum M. scriptas memorat Sozomenus II. 31. quemadmodum & Constantini ad Antonium de quibus Hieron. in Chron. ad A. 335. &c. interciderunt.

6. *Sermones XX. ad Monachos*.

7. *Admonitiones & dogmata varia ad Monachos*.

8. *Sententiarum quarundam expositio & ad interrogata varia responsiones*. Hæc omnia itidem ex Arabico conversa à se, Latine vulgavit idem Ecchellensis, adjuncta duplici S. Antonii vita itidem ex Arabico versa, & Borhaneddini Alzernouchi, scriptoris Arabis libello Ethico qui Enchiridion studiosi scribitur, quem nuper Arabice cum ejusdem Ecchellensis, & altera illustri Viri Frid. Rostgaardi versione vulgavit eruditissimus Relandus Trajecti ad Rhen. 1709. 8.

De Antonii vita ab Athanasio scripta dixi lib. V. cap. 1. pag. 301. Illius lectione multos ab Ethnicismo ad dogma Christianum conversos scribit Augustinus VIII. 6. Confess. Laudant & Nazianzenus, Palladius multique alii. Illustrat etiam Caspar Barthius LVII. 1. Adversar. De symbolis S. Antonii imagini appingi solitis, igne, sue, libro, baculo, tintinnabulo, Tau vesti appicto, fule disserit Theophilus Raynaudus Tom. VIII. Opp. pag. 367. seq. atque Chronotaxin Antonianam, sive vitam S. Antonii, ordine annorum digestam exhibet pag. 411-421. Accurate etiam de illo Tillemontius T. 7. memor, pag. 101. seq. & de ejus scriptis pag. 134. seq. AQUI-

certe Hieronymus scripsit diu post A. C. 336. quo datus est Basilius Marcello Ancyrano successor. Ita arci Mecheæ nullus locus relinquitur. Cæterum Episcopos artis medicæ peritos plures habemus, (ne de Aëcio quæ supra dixi repetam,) quos referunt Andreas Tiraquellus lib. de nobilitate pag. 262. seq. Theophilus Raynaudus Tom. VIII. Opp. pag. 569. 587. Abraham Bzovius in Nomenclatore sanctorum professione Medicorum Colon. 1623. 12. Christianus Benedictus Carpozovius in diss. de Medicis ab Ecclesia pro sanctis habitis, Lips. 1709. 4. neque tamen cum Tiraquello * mihi facile persvaserim Basilium Ancyranum intelligi, quando à Paulo Aegineta IV. 55. & VII. 19. Basilii medicamenta referuntur. Denique nec genus loquendi adeo insolens debet videri, quod est Hieronymo usitatum. Sic statim de Theodoro cap. 90. *Theodorus, Heraclia Thraciarum Episcopus, elegantis apertique sermonis & magis Historica intelligentia, Scripta Basilii quæ Hieronymus commemorat, perierunt utraqve, liber de Virginitate, nec minus alter adversus Marcellum Ancyranum. Quamquam vero Semiarianos inter diu eminuit hic Basilius, ut apparet ex Epiphaniî hæresi 93. ubi Acta Concilii Ancyrani A. 358. & Basilii professionem Fidei pag. 859. exhibet: cui jungendus Athanasius de Synodis Tom. 1. pag. 916. tamen Eunomianos in eodem Concilio condemnavit, & Photinum confutavit in Concilio Sirmiensi A. 351. Depositus postea in Concilio CPol. A. 360. & relegatus in Illyricum, una cum aliis Macedonianis Joviniano Imp. obtulit A. 363. libellum supplicem, rogans in Episcopatum suum restitui, ut narrat Socrates III. 25. Sed repulsam tulit, Athanasio in Ancyrana sede ipsi prælato. Confer Tillemontium Tom. 6. memor. Hist. Eccles.*

CRESCENTII (ΚΡΕΣΚΕΝΤΙΟΥ) & Alexandri Alexandrini scripta contraria de Paschate, quo die celebrandum esset, quibus acerrime inter se pugnaverint, memorat Epiphanius hæresi LXX. 9. p. 829.

DIADOCHUS Photices in veteri Epiro sive Illyrico Episcopus, à Viris Clariss. Oudino & Caveo ad A. C. 450. refertur, non aliam orationem, quam quod Victor Vitenfis ** libros de Persecutio-

* Lib. de Nobilitate pag. 345.

** In Bibliotheca Johannea hujus Urbis Hamburgensis exstat editio Victoris Vitenfis Parisina Anni 1569. 8. collata à Frid. Lindenbrogio cum Codice præclaro Lugdunensi. Cæterum cum iis quæ de hoc scriptore observavit Petrus Franciscus Chiffletius in sua Victoris editione Divion. 1664. 4. & Theodoricus Ruinartus Paris. 1694. 8. conferendus Tillemontius Tom. XVI. memor. & Anonymus scriptor qui vitam novam Victoris Gallica lingua edidit Paris. 1708. 8.

cutione Africana dicavit cuidam *erudico à tanto Pontifice totoque laudis genere pradicando beato Diadocho, cujus, ut astrà lucensia, extant quamplurima Catholici dogmatis monumenta dictorum.* Ob eandem causam Cotele-rius III. monument. Eccles. Græcæ p. 598. Victoris illius Historiam, suspicatur scriptam esse in veteri Epiro, non CPoli ut volebat Chifletius, nec Acacio CPol. dedicatam, quod refellit etiam Tillemon-tius Tom. XVI. pag. 597. atque præf. ad Victorem Theodoricus Rui-nartus. Hic tamen non in Epiro sed in Africa illum scripsisse existi-mat, unde consequitur esse etiam incertum, Photicesne Episcopus Diadochus an alius potius hoc nomine Episcopus Africanus à Victore innuatur. At *Marcum Diadochum*, cujus homilia adversus Arianos in Co-dice Cæsareo pariter & Basileensi, scriptis S. Athanasii admixta legitur, ad sæculum IV. referunt viri docti, putantque esse unum ex illis duo-bus Marcis Aegypti Episcopis (Philarum alter fuit, alter Zygreensis) qui subscripserunt Epistolæ Athanasii ad Antiochenos Tom. 1. p. 580. & quos ab Arianis missos in exilium qveritur Apologia pro fuga p. 705. & Epist. ad solitarios pag. 858. Illa homilia incipit *δεχῆς κρείττονα τὸν λόγον ὁ θεολόγος λέγει*, eamque Lambecius III. pag. 85. promisit se vulgaturum esse è Codice Cæsareo in supplemento quod edere in animo habuit Bibliothecæ Patrum. Sed primus è Codice Basileensi publicavit, Latinamque versionem suam addidit Jo. Rudolphus Wet-stenius, ad calcem Origenis de Oratione pag. 152-173. Basil. 1694. 4. Photius in Bibliotheca sua Cod. 200. *Marci* sed quem Monachum ap-pellat, *librorum novem asceticorum* facit mentionem. In postremo ad-versus Melchisedecitas pugnasse, & proprio parenti hæresin illam im-pegisse Marcum Photius annotat, ac deinde proxime Cod. 201. subjicit *Diadochi*, Photices in veteri Epiro Episcopi *definitiones decem* * & *capita centum ascetica* de spiritali perfectione quæ ex *Francisci Turriani* versione lucem viderunt Latine Florent. 1570. 8. Antvverp. 1575. 12. Lugd. 1627. 12. ne Bibliothecas Patrum memorem : sed & Græcæ ** cum duabus Centuriis sententiarum spiritalium S. Nili, collatis cum tribus MSS. exemplaribus, & scholiis appositis, Florentiæ apud Bartholomæum Sermaterellum 1578. 8. Ejusdem Diadochi Homi-
X x 3 lia

* Ex his S. Maximus in diss. cum Pyrrho Tom. 2. Opp. pag. 168. *Θέλουν τὸ αὐτεξέσιν ὁ μακάριος ἀείματο Διάδοχος ὁ Φωτικῆς, εἶναι.* Et in opusculis pag. 153. ejusdem Tom 2. affert locum ex sexto κεφαλῶ τῶν ἀσκητικῶν. & T. 1. p. 303.
† *At Diadochum ἐν τῷ ἑκτατῷ κεφαλῶ.*

** Oudin, supplemento de scriptoribus Eccles. pag. 91.

lia quam memorat Allatius, & Holstenius edere voluit, in CHRISTI adscensionem, incipit : *Φέρε μοι νῦν τὰς ἱεροτικὰς ἱερεῖς.*

Illos Marci libellos asceticos etiamnum habemus excepto ultimo qui hactenus in lucem non est prolatus. Exstat autem MS. apud Clariss. Galeum *λόγος εἰς τὸν Μελαχισεδέκ.* Cæteri editi sunt sed alio ordine quam à Photio referuntur; præmittiturque illis proœmiū loco, quod Marci non est, neque à Photio agnoscitur, sed est pars homilæ 37. S. Macarii, ut à multis jam fuit annotatum.

1. *De Paradiso & Legē spiritali*, capita sive sententiæ 200. Hæc cum Vincentii Opsopœi versione leguntur in Micropresbytico p. 263, & in priore Orthodoxographorum editione.

2. *De his qui putant ex operibus se justificari*, capita 211. Istos duos libellos Græce & Latine cum versione sua edidit Vincentius Opsopæus, Hagenoæ 1531. 8. atq; emendatius Joannes à Fuchte, Helmst. 1616. 8. dolens sibi ad manus hæd fuisse editionem Græcam Paris. 1513. Libellum posteriorem, quo tam præclare de beneficio DEI ex sola per Christum Gratia credentes justificante Marcus scripsit, separatim Latine fecit recudi D. Samuel Schetwigius ὁ μακαρίτης Gedani 1688. 4.

3. *De Penitentia cunctis necessaria.*

4. Responsio sive *Dialogus ad eos qui de divino baptismo dubitabant.* Hunc Latine etiam vertit Petrus Franciscus Zinus, cujus interpretatio cum S. Ephræmi, Nili atq; Esaïæ Ascetæ scriptis quibusdam vidit lucem Venet. 1574. 8.

5. (Photio VIII.) *Præcepta salutaria ad Nicolaum Monachum de ira & libidine compescenda*, cum ejusdem Nicolai Epistola, quæ gratias Marco agit.

6. (Photio VII.) *Capitula de temperantia & jejuniis.* Partem posteriorem quæ in editione Pici desideratur, vertit Zinus & cum superiore 4. Latine edidit.

7. (Photio VI.) *Disputatio cum seculari Causidico.*

8. (Photio V) *Consultatio intellectus cum sua ipsius anima.* Hanc quoque Zinus vertit.

Hi octo libelli Latine versi à Johanne Pico viderunt lucem Paris. 1563. 8. atq; deinde sæpius in Bibliothecis Patrum cum fragmento Epistolæ, Græce vero & Latine in auctario Duczani T. 1. Paris. 1624 fol.

¶ Præ-

Præter illa octo, Nicephorus XIV. 54. testatur se evoluisse libros alios Marci hujus XXXII. δι' ὧν πᾶσαν, inquit, ἀσκητικὴς πολιτείας ὁδὸν διεξέρχεται. Atque Tho. Galeus habuit MSta sub illius nomine κεφάλαια ἡθικὰ & γνωστικά, ἀντίζυγα vitiorum & virtutum, Παρηνεσίν Asceticam, literarum ordine. Περὶ πράξεως καὶ θεωρίας πνευματικῆς. Orationem in S. Crucem, capita περὶ ἀγενήτης. Laudatur hic Marcus inter clarissimos sæculo IV. Ægypti Monachos à Palladio in Lausiaca cap. 20. qvi eum prope centum annos natum vidisse se testatur, & à Sozomeno VI. 29. Marci fragmenta quædam leguntur in Corderii Catena ad Lucam, ubi præter rem appellatur Archi Episcopus. Nam in MS. Mazariniana Monachum diserte vocari notatum Combefisio in Bibl. Patrum Concionatoria.

DIDYMUS Alexandrinus, Didymo Alexandrino Grammatico Chalcentero annis prope quadringentis junior, nec cum Monacho Ægyptio * Didymo (de quo Socrates IV. 33.) confundendus, parva ætate quadrimulus, cum adhuc etiam prima literarum ignoraret elementa, oculorum usum amisit: sed majore inde desiderio scientiæ verique luminis inflammatus, precibus & audiendi meditandiq; impigro studio tantum profecit, ut non modo ** Grammaticæ, Rhetoricæ, Dialecticæ, Geometriæ, Arithmeticæ, Musicæ & Astronomiæ, cæteræque Philosophiæ adyta penetraverit, sed & sacrarum literarum insigni peritia instructus, Doctorem Ecclesiæ, præstiterit tanto magis eximium, quanto etiam magis vitæ exemplo & morum sanctitate celebratum. Vivebat adhuc, Catechetæ Alexandrini fungens munere, cum Hieronymus A. C. 392. librum suum de scriptoribus Ecclesiasticis componeret, quo tempore annum octogesimum tertium ætatis testatur eum excessisse, quod ego attigisse interpretor. Nam quinque & octoginta cum excessit annos, obiit

* De aliis Didymis Jonsius III. 4.

** Vide Socratem IV. 25. Sozom. III. 15. Rufin. XI. 7. Hist. Theodorum IV. 29. Tripartitam VIII. 8. Cassiodorum c. 5. Inst. divin. lit. Nicephorum IX. 17. & recentioribus Tillemontium Tom. X. p. 387. seq. Porro illustre Didymus exemplum est ex iis qvi oculorum luce orbatu magnam doctrinæ laudem obtinere: quales commemorantur alii nonnulli à Jacobo Guthério in Tiresia sive diatriba de cœcitatibus & sapientiæ conjunctione.

obiit † A. 396. decennio postquam eum frequentarant Hieronymus & Rufinus, ne de Palladio & Ambrosio Alexandr. Evagriō, Isidoro innumerisque aliis qui ejus audiendi causa concurrerunt, jam memorem,

Didymi scripta quæ exstant.

1. *Liber insignis de Spiritu S.* Græce quidem intercidit, sed ab Hieronymo circa A. 386. Latine è Græco versus exstat ex illius versione inter Hieronymi opera, etiam in nova Jo. Marcianni editione T. IV. præter auctoris & interpretis * mentem discerptus in libros III. Meminit Augustinus lib. 2. quæst. in Exod. cap. 25. Niceph. IX. 17. Prodiit separatim primum Colonia A. 1531. 8. deinde Joanne à Fuchte curante, Helmstadii 1614. 8. Occurrit & in quibusdam Bibliothecæ Patrum editionibus Paris. 1589. 1654. Plura hujus scripti loca illustrat Caspar Barthius in Adversariis. Analysin ejus summaque capita vide si lubet apud Abrahamum Scultetum Tom. IV. medullæ Patrum pag. 428.
2. Cum eodem libro de Spiritu S. lucem viderunt primum, sed itidem Latine tantum Didymi *breves enarrationes in Epistolas Canonicas*, Colonia 1531. 8. fallitur enim præclarus Caveus, qui à Canisio primum editas scribit. Exstant & in editionibus Patrum omnibus Paris. A. 1575. Tom. 6. A. 1589. 1644. 1654. Tom. 9. Colon. 1618. & Lugd. 1677. Tom. 4. Illas enarrationes ex Græco Latine vertendas curavit Cassiodorus ab Epiphano Scholastico, ut ipse narrat cap. 8. de institut. divinarum literarum, *Sed cum de reliquis Canonicis Epistolis magna nos cogitatio fatigaret, subito nobis codex Didymi Græco stylo conscriptus in expositionem septem Canonicarum Epistolarum, Domino largiente, concessus est, qui ab Epiphano viro discretissimo, Divinitate juvante translatus est, Labbeus ** testatur se* hasce

† Ita Sigebertus Gemblacensis, cum quo non difficile fuerit conciliare Palladium, ex cuius sententia ad annum 399. Didymi obitum referendum colligit Tillemontius T. X. memor. p. 392. 796. Annos 85. ætatis Didymo tribuit Palladius cap. 4. Lausiacæ Historiæ.

* Cave credas viro Clariss. Elize du Pin, qui ab Hieronymo in tres libros distinctum scribit, nam unum librum agnoscit Hieronymus in Catalogo c. 109. & lib. 2. in Rufin. & qui Hieronymi versionem legit Ratramnus lib. 2. contra Græcos, cap. 5.

** T. I. de scriptoribus Eccles. pag. 230.

hasce Didymi enarrationes vidisse MStas in quodam Codice antiquo Cœnobii S. Mariæ montis DEI, una cum Clementis Alexandrini adumbrationibus in easdem Epistolas, quarum & ibidem Cassiodorus mentionem facit.

3. *Liber adversus Manichæos* sive major certe libri pars, nam integer non videtur ad nos pervenisse, quoniam in eo non reperiuntur hæc verba quæ ex Didymo adversus Manichæos laudat Damasce-nus in parallelis pag. 507. *Φιλῶσι τὰ ἀμαρτήματα ἐκ πλήθους ὅχλων καὶ ἐν θνήσκουσιν ἀναγκαιῶν τίκτεσθαι*. Quantum vero illius libri habemus, è Græco vertit *Franciscus Turrianus*, è cujus versione dedit Latine primus *Antonius Possevinus* in Apparatu S. ad calcem literæ D. Venet. 1603. Colon. 1608. fol. Deinde *Henr. Canisius* Tomo V. *Lectio-num Antiquarum* Ingolstadt, 1604. 4. pag. 17. Hinc in Bibliothecis Patrum Colon. & Lugd. Tomo IV. Græce porro primus exhibuit cum nova versione *Franciscus Combefis* in parte secunda auctarii novissimi pag. 21-32. Paris, 1672. fol. Donaverat ipsi Græcum apographum suum ex Italia redux Emericus Bigotius. Antequam Græce prodiret, initium ex illo pro-duxit Petrus Possinus ad S. Nili Epistolas pag. 342.

Scripta Didymi deperdita.

Συγγραφέα & sacrorum expositorem scriptorum, qui multos S. Scri-pturæ libros explicaverit, laudat Palladius in Lausiaca (pag. 15. edit. Meursii) & in vitis Patrum Rosvveidi pag. 751. Quin in Heraclidis Paradiso (in iisdem Vitis pag. 710.) legas Testamen-tum Vetus ac Novum ad verbum interpretatum esse, sectas au-tem omnes tam subtiliter firmiterque, exposita super ipsas ratio-ne differuisse, ut omnium scientiam veterum peritiamque trans-iret. *Hujus aliquanti dicta*, inquit Rufinus lib. XI. hist. Eccles. cap. 7. *vel communiter disputata vel proponentibus responsa, adhibitis notariis describere, quæ etiam nunc in magna admiratione habentur. Nos tamen qui & viva vocis ejus ex parte aliqua fuimus auditores, & ea quæ à nonnullis dicente eo descripta, legimus: longe majorem gratiam & divi-num nescio quid, ac supra humanam vocem sonans, in illis magis sermoni-bus qui de ore ipsius proferebantur, cognovimus.*

Εἰς τὸν ᾠτ καὶ τὸν Δαβίδ. citat Jo. Damascenus in sacris parallelis pag. 789. T. 2. Opp.

In Jobum commentarii. Hieron. cap. 109. Catalogi. Fragmenta plurima in Catena Patrum Græcorum ad Jobi librum.

Λόγος εἰς τὸν Ἰώβ. Damascenus in parallel. pag. 789.

Commentarii in Psalmos omnes. Hieron. cap. 109. Catalogi. Et Epist. 89. ad Augustin. Nicephorus IX. 17. Fragmenta bene multa in Catena ad Psalmos Corderiana.

In Proverbia. Cassiodorus cap. 5. Institut. divin. lit. in quo libro Didymum expositorum in Græca lingua reperimus, qui ab amico nostro viro discretissimo Epiphania in Latinum sermonem diligentissime, Domino juvante translatus est. Ex hoc commentario fragmenta in Catena Patrum ad Proverbia, quam Latine Theodorus Peltanus edidit, & in Catena Corderiana ad Lucæ VIII. 5.

In Ecclesiastem. Jo. Damascenus in sacris parallelis pag. 685.

In Canticum Canticor. Catena à Meursio edita pag. 19.

In Esaiam postrema à quadragésimo usque capitula, Tomi XVIII. Hieronymus prologo in Esaiam. Didymus cujus amicitia nuper usi sumus, ab eo loco ubi scriptum est: Consolamini, Consolamini populum meum, Sacerdotes, loquimini ad cor Jerusalem, usque ad finem voluminis, decem & octo edidit tomos. Meminit & cap. 109. Catalogi & Nicephorus IX. 17. citat Damascenus pluribus locis sac. parallel. pag. 307. 341. 677. 721. 781.

In Jeremiam citat Catena Ghisleriana Tom. 1. pag. 39. Tom. 2. pag. 704. 753.

In Hoseam libri III. ad Hieronymum scripti, teste ipso Hieronymo cap. 109. de S. E. & apologia ultima in Rufin. p. 164. & proœm. in Hoseam, & Zachariam. Citat Damascenus in parallelis pag. 778. Hieronymi verba ex proœmio in Hoseam adscribere placet: Ante annos circiter viginti duos, quum esse Alexandria, vidi Didymum & eum frequenter audivi, virum sui temporis eruditissimum, rogaviq; eum ut quod Origenes non fecerat, ipse compleret, & scriberet in Osee commentarios: qui tres libros me petente dictavit, quinque alios in Zachariam.

In Zachariam libri V. Hieronymo rogante scripti. Id. proœmio in Zachariam: Didymus quinque explanationum libros me rogante dictavit, quos cum aliis tribus in Osee & mihi προσεφώνησεν. Sed tota eorum ἐξηγήσις allegorica fuit, & Historia vix pauca tetigerunt.

Etiam

Etiā in Michæam scripsisse Didymum tres libros, notat Tillemontius Tom. X. memor. pag. 393. sed decepit eum corruptus proœmii Hieronymiani in Zachariam locus: *quos cum tribus aliis in Osee & Michæa προσεφώνησεν*, pro: *& mihi προσεφώνησεν*, ut è MSS. Cod. recte Marcianæus restituit.

In *Evangelium Matthæi*, meminit Hieron. cap. 109. Catalogi & proœm. in Matthæum: Nicephorus IX. 17. Citat Damascenus pag. 676. parallel. In Catena edita ad Matthæum nusquam, quod miratus sum, Didymi nomen occurrit.

In *Evangelium Johannis*. Hieron. c. 109. Catalogi. Nicephorus IX. 17. citat Damascenus pag. 754 & sæpius auctor Catena Patrum Græcorum editæ in Johannem.

In *Epistolam ad Galatas*, (vel certe in illum locum ubi Petri à Paulo reprehensi fit mentio) Hieron. Epist. 89. ad Augustin.

In *Epistolam ad Ephesios Commentarioli*. Hieron. 1. in Rufin. & proœm. in Epist. ad Ephes.

In *Epistolam ad Corinthios*. Hieron. Epist. 31. ad Pammachium: Origenes, Dionysius, Pierius, Eusebius Casariensis, Didymus, Apollinaris, latissime hanc Epistolam interpretati sunt. Citat Damascenus in parallelis pag. 721.

In *sectarum volumen*. Didymus ipse libro de Spiritu S. Tom. IX. Opp. Hieron. pag. 323. *Quod autem ab aliis capiatur Spiritus S. & non alia capiat, & nunc & in sectarum volumine prout potuimus expressimus. Et pag. 328. Hoc ipsum, quod subsistit Spiritus, Sapientia est, & natura ejus nihil est aliud nisi Spiritus veritatis & Spiritus Dei, de quibus jam abundanter in sectarum volumine disputavimus. Memorat & Didymi adversus sectas opus Heraclides in paradiso c. 1. p. 710. Ab hoc non distinguendum Dogmatum volumen cujus meminit p. 332. Ex quibus ostenditur esse Spiritum S. Creatorem, ut jam in dogmatum volumine breviter ostendimus. - Hic est liber de dogmatibus cujus & Hieronymus cap. 109. Catalogi mentionem facit. Et Theodoritus IV. 29. Hist. testatur eodem tempore Ephraimum Edessæ, & Alexandria Didymum, κατὰ τῶν ἀντιπάλων τῆς ἀληθείας δογμάτων scripta composuisse. Sed quæ Stobæus Eclog. Ethic. pag. 151. ex Didymo περὶ αἰρέσεως affert, petita sunt ex Didymi alterius * Ethnici scriptoris*

Υ γ 2

libro

* Incertum sitne hic Didymus Heraclidæ F. Grammaticus & Musicus Nerone clarus imperante, Svidæ memoratus, cujus libro περὶ τῆς διαφοράς τῶν Ἀριστοτέλειων τε καὶ Πτολεμαίων uli Ptolemæus & Porphyrius, ut dixi supra, lib. 2. cap. 13.

libro περὶ φιλοσοφίας πυθαγορικῆς quem laudat Clemens Alex. i. Strom. pag. 309. & cujus περὶ τῶν Πλάτωνι δέσποκόντων laudat Eusebius XI. 23. præparat. *Epitomen* Stobæus florileg. serm. 101. pag. 557. Vide Rev. Jo. Christophori Wolfii, nostri è Collega Scholarchæ & Pastoris ad D. Catharinæ dignissimi dissertationem quæ Philosophumena, quæ sub Origenis feruntur nomine, pro illo Didymi sectarum volumine haberi non posse, neque volumen dogmatum Didymi Alex. à sectarum volumine diversum esse disputat adversus Clariss. Virum Christophorum Augustum Heumannum. Prodiit illa dissertatio una cum secundis laudati Wolfii ad φιλοσοφικῶν scriptorem curis Hamburg. 1714. 8.

Contra Arianos libri II. Hieron. cap. 109. de S. E. Nicephorus IX. 17. Hist. Videtur respicere Didymus ipse sub extremum explanat. in 1. Johannis, Arianos perstringens, *horum*, inquit, *singula examinationem, ut fuit possibile, in aliis habuerunt.*

Περὶ τετραδῶν de S. Trinitate libri III. (incertum an iidem cum libris duobus contra Arianos, atque simul cum illis computato libro de Spiritu S. vel sectarum volumine.) Meminit Socrates IV. 25. qui μέγιστον συνήγορον τῆς οἰκείας πίστεως habitum ab Ecclesia suæ ætatis Didymum eodem loco testatur.

Περὶ φιλάσοφον. Damascenus pag. 643. parallel.

Liber ad Rufinum, quare moriantur infantes cum propter peccata, corpora acceperint. Hieronymus Apologia ultima ad Rufin. pag. 164. *Extat liber Didymi ad te, quo sciscitanti tibi respondit, non eos multa peccasse, & ideo corporum carceres tantum eis tetigisse sufficere. Magister meus & tuus eo tempore, quo tu ab eo ista quærebas.*

De impari numero sive septenario. Hieron. Apologia pro libris adversus Jovinianum.

Περὶ ἀσωμάτων. Damascen. pag. 780. parallel.

Ἱπομήματα εἰς τὰ περὶ δέχων ὁμιλήσεως, in libros Origenis de Principiis commentaria Apologetica. adversus ejus adversarios, quos calumniari quæ non intelligerent arguit, teste Socrate IV. 25. His præcipue in se odium multorum & invectivas contraxit bonus Didymus: atque propter hos Commentarios factum est ut etiam post fata sit cum Origene & Evagrio proscriptus non uno in Concilio. Vide illustriss. Cardinalis H. Norisii diss. de Synodo quinta, capite VII. ubi contra Halloisium docet à quinta Synodo gene-

generali utique fuisse damnatos Evagrium, Didymumque A. 553. neque in hoc errasse Concilium Lateranense sub Martino Papa A. 649. Synodumque sextam in Trullo A. 680. & septimam 787. Nicænam, quæ exemplum illud Concilii quinti sunt secutæ. Argumenta Norisii labefactare non potuit Jo. Garnerius in diss. de eadem quinta Synodo quam Liberati breviario subjunxit. Hieronymus lib. 2. in Rufin. pag. 148. *Quid respondebis pro Didymo qui certe in Trinitate Catholicus est, cujus etiam nos de Spiritu S. librum in latinam linguam vertimus. Certe hic in his quæ ab hæreticis in Origenis operibus (ex Rufini scilicet opinione) addita sunt, & in ipsos περὶ δεχῶν quos tu interpretatus es libros breves distulisti commentarios, quibus non negaret ab Origene scripta quæ scripta sunt, sed nos simplices homines non posse intelligere quæ dicuntur, & quo sensu in bonam partem accipi debeant, persuadere conatur, hoc duntaxat de Filio & Spiritu S. Ceterum in aliis dogmatibus & Eusebius & Didymus apertissime in Eusebii scita concedunt, & quod omnes Ecclesie reprobant, Catholice & pie dictum esse defendunt. Idem Apologia postrema pag. 163. In Didymo memoriam predicamus, & super Trinitate, fidei puritatem. Sed in cæteris quæ Origeni male credidit, nos ab eo retrahimus. Magistrorum enim non vitia imitanda sunt, sed virtutes. Adde pag. 159.*

De Providentia & judicio DEi in hac vita, ne erremus, jussit Didymus * observare diligenter varietatem corporum rerumque quibus mundi decus constat, & rationes quibus DEus, per aspera nos ad virtutem ducit ac sapientiam. τὰς περὶ προνοίας καὶ κρίσεως κατὰ σαυτὸν αἰὶ γύμναζε λόγους, φησὶν ὁ μέγας καὶ γνωστικός διδάσκαλος Δίδυμος, καὶ τῶν τὰς ὕλας διὰ μνήμης φέρειν πνεύματι. Καὶ τὰς μὲν περὶ κρίσεως λόγους ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν σωμάτων καὶ κατὰ τὸν κόσμον εὐρήσεις. τὰς δὲ περὶ προνοίας, ἐν τοῖς τέργοις τοῖς ἀπὸ κακίας καὶ ἀγνωσίας ἐπὶ τὴν δευτέραν ἢ ἐπὶ τὴν γνῶσιν ἡμᾶς ἐπανάγχει. Sermones de providentia & de judicio DEi, assidua meditatione tecum ipse recole, ait magnus ille Doctor & Spirituali scientia instructus Didymus, eorumque sermonum materias fac in memoria circumferas. Omnes enim fere in his labuntur. Et sermones quidem ac rationes de judicio, in differentia corporum & in partibus mundi reperies. Sermones autem de providentia, in modis illis quibus a vitio & ignorantia ad virtutem & cognitionem ducimur, deprehendes.

* Apud Socratem IV. Hist. c. 23, pag. 237.

Styli simplicitatem significare, non vitium reprehendere, voluit Hieronymus, quando præf. ad librum Didymi de Spiritu S. scripsit: *Imperitus sermone est, sed non scientia, Apostolicum virum ex ipso stylo exprimens tam sensus lumine, quam simplicitate verborum.*

DIODORUS sive THEODORUS, è Monacho Antiochenus presbyter, à Meletio post Valentis mortem reverso ab exilio constitutus A. C. 378. Tarsi Episcopus & metropolitani Ciliæ; * Non diu post interfuit Concilio Antiocheno sub extremum anni 379., & CPolitano Oecumenico 381. ubi Nectarium ordinavit Episcopum. Maximam adversus Ethnicos partiter & hæreticos constantiæ, Zeli & industriæ laudem meruit adhuc presbyter, nam Episcopatus ejus incidit in tempora Ecclesiæ pacatiora sub Theodosio M. Laudatus à S. Chrysostomo tum presbytero est, cum Antiochiam Diodorus Episcopus invisisset circa A. 387. & Chrysostomum pro Concone laudasset. Chrysostomi in Diodorum hunc duplex Encomium apud Facundum IV. 2. è quibus alterum Græce & Latine editum est ab Emerico Bigotio ad calcem Palladii de Chrysostomi vita Paris. 1680. 4. pag. 229-235. Exstat & S. Epiphani ad eum Epistola, quæ librum de gemmis ipsi dicavit. Obiit *plenus dierum* ante A. 394. quo successor ejus Phalerius Synodo CPolitanæ subscripsit, ac fortasse jam anno 392. decesserat, ut persuasum Tillemontio qui de hoc Diodoro tradit accurate Tomo VIII. memor. Sunt interdum qui confundunt cum aliis Diodoris sive Theodoris, ut Diodoro Tyrio ** & Theodoro Mopsvesteno à quibus est diligenter distingvendus. Sed nunc scripta ejus strictim percernere juvat.

1.) Libri VIII. sive capita LIII. κατὰ ἐμαρμένης contra factum, illudque asserentes Astronomos atque Astrologos & hæreticos Bardesanem aliosque. Ex hoc opere, quod memorat & Theodorus Lector apud Svidam Διοδώρου, atque Syriace superesse Hebed Jesu auctor est, exstant ampla excerpta apud Photium Cod. 223. Quod autem in hoc opere scripsit Diodorus pag. 358. τὸ τῶν χριστιανῶν γένος πρὸς τετρακοσίων ἐτῶν τὴν δεξιὴν ἐσχικέναι, ἀθρόον δὲ πᾶσαν λαβεῖν τὴν οἰκουμενὴν. *Chri-*

* Vide Domni Antiocheni Epistolam Synodicam in Diodori laudem, quam servavit Facundus VII. 5. Theodorum pro Diodoro vocat Photius Cod. 223. Facundus IV. 8. Diodorum Tarsensem Theodori Mopsvesteni Magistrum à Nestorianæ hæreseos ἐγκλήματι defendere cupiens laudat Epistolam Athanasii, verum quæ non ad illum sed ad Diodorum Tyrium scripta est.

** Vide Tillemont, Tom. 8. pag. 239, 561. 712. seq.

*Christianos cepisse ante annos CCCC., atque totam occupasse terram, ποπ-
præcise sed cum aliqua latitudine accipiendum.*

2.) Singulare opus *adversus Ethnicos* eorumque Idola scri-
psisse colligit Tillemontius ex Juliani Imp. Epistola ad Photinum, cu-
jus magnam partem Latine versam refert Facundus IV. 2. pag. 522.
ubi inter alia de Diodoro quem *Nazaræi* magum blaspheme appellat:
*Iste enim malo communis utilitatis Athenas navigans & philosophans impruden-
ter, muscorum participatus est rationem, & rhetoris confessionibus odibilem
adarmavit linguam adversus cælestes DEos, usque adeo ignorans paganorum
mysteria, omnemque miserabiliter imbibens, ut ajunt, degenerum & impe-
ratorum ejus Theologorum piscatorum errorem.* Videtur hoc esse quod
Theodorus Lector apud Svidam memorat κατὰ Πλάτων & περὶ Θεῶν
καὶ Θεῶν. Mirum autem quod ignorantiam sæcularium literarum
Diodoro objectat Hieronymus in catalogo cap. 119.

3.) *Adversus Photinum, Malchionem, Sabellium & Marcellum Ancy-
ranum* de quo Theodorus lib. 2. de hæreticis fabulis cap. ult. κατὰ
τῶν τεττάρων τῶν συνέγραψεν ὁ θεὸς Διόδωρος ὁ τῶν Κιλικίων ἰδυνας
μητρίπολιν, Θεὸν προαγωνίον τὸν χειρὸν ἀποδείξας, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμε-
ρῶν ἐνανθρωπήσαντα, καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων πραγματούσαντων σατηρίαν.
Scripta cætera Diodori Theodoro Lectori apud Svidam in Διόδωρος
memorata sunt:

4.) Χρονικὸν διορθούμενον τὸ σφάλμα Εὐσεβίου τῆς Παμφίλης
περὶ τῶν χρόνων. *Chronicon, quo errata ab Eusebio in libro de temporibus ad-
missa emendantur.*

5.) Περὶ τῆς εἰς Θεὸς ἐν Τριάδι. *De eo quod sit unus DEus
in Trinitate.* Adversus Arianos sive Eunomianos, adversus quos Dio-
dori opus exstare apud Syros testatus est Hebed JESU in Catalog. scri-
ptorum Chaldaicorum.

6.) Κατὰ Μελχισεδεκῶν, contra Melchisedech hæreticos, qui-
bus Theodotum Byz. & Hieracem securis Melchisedech erat Spiritus S.
Ex auctore prædestinati cap. 34. cognoscimus adversus Melchisedech
scripsisse etiam Dionysium Hierosolymorum Episcopum, quem ad-
modum eosdem oppugnatos à Diadocho Photices Episcopo constat ex
Photii Cod. 200.

7.) Κατὰ Ἰουδαίων. *Contra Judæos.* Etiam hoc est inter ea
Diodori scripta quæ Syriace superesse Hebed JESU scripsit.

8.) Περὶ νεκρῶν ἀναστάσεως. *De resurrectione mortuorum.*

9.) Περὶ

9.) Περὶ ψυχῆς, κατὰ διαφορῶν περὶ αὐτῆς αἰρέσεων. *De anima adversus varias de illa hæreticorum opiniones.*

10.) Πρὸς Γρατιανόν, Κεφάλαια. *Capita ad Gratianum Imp.* Hujus Gratiani, Valentiniani & majoris Theodosii edictum quo solos illos habere Ecclesias permittunt qui communicant Nectario CPol. Timotheo Alex. Pelagio Laodiceæ & Diodoro Tarfi & totius Concilii (κοινῇ) sub Vicario Asiæ constituti, apud Facundum IV. 2.

11.) Περὶ σφαίρας καὶ τῶν ἐξωνῶν καὶ τῆς ἐναντίας τῶν ἀστέρων πορείας. *De sphaera & quinque Zonis & contrario astrorum motu.*

12.) Περὶ τῆς ἱππάρχου σφαίρας. *De sphaera Hipparchi Bithyni* qui ut ait Plinius II. 26. ausus rem etiam DEo improbam, annumerare posteris stellas ac sidera ad nomen expungere, organis excogitatis per quæ singularum loca atque magnitudines signaret.

13.) Περὶ προνοίας, *de Providentia.* Hic est quem Syriace adhuc superesse Hebed JEsu scripsit Diodori liber quem vocat *Politicorum.* Vide Rich. Simonis Epistolas selectas Gallice editas III. 19. pag. 111.

14.) Περὶ φύσεως καὶ ὕλης, ἐν ᾧ τί τὸ δίκαιόν ἐστι. *De natura & materia, in quo scripto tractatur & de eo quod justum est.*

15.) Περὶ Θεᾶς καὶ ὕλης Ἑλληνικῆς πεπλασμένης. (al. minus bene πεπλανημένης.) *De DEo, & falsa Græcorum materia.*

16.) Ὅτι αἱ ἀόρατοι φύσεις οὐκ ἐκ τῶν στοιχείων, ἀλλ' ἐκ μηδενὸς μετὰ τῶν στοιχείων ἐδημιουργήθησαν. *Naturas invisibiles non ex elementis, sed una cum elementis ex nihilo factas esse.*

17.) Πρὸς Εὐφρόνιον Φιλόσοφον, κατὰ πᾶσιν καὶ ἀποκρισιν. *Ad Euphronium Philosophum, per interrogationem & responsum.* Nescio an hic sit liber ille scriptus à Diodoro adhuc presbytero, in quo amœnitatem dialogorum Platoniorum desiderat S. Basilii Epistola 167. Meminit illius Epistolæ Basilii ad Diodorum etiam Facundus IV. 2. p. 513.

18.) Κατὰ Ἀριστοτέλους περὶ σώματων ἑρμηνεία. Πῶς θερμὸς ὁ ἥλιος. Κατὰ τῶν λεγόντων ζῶον τὸν ἑρμῆν. *Contra Aristotelem de corpore celesti: & quomodo Sol sit calidus. Et contra eos qui Calum animal esse dicunt.*

19.) Περὶ τοῦ πῶς αἰὲν μὲν ὁ δημιουργὸς, οὐκ αἰὲν δὲ τὰ δημιουργήματα. *De eo quomodo opifex quidem semper, opera vero ejus non semper permanent.*

20.) Πῶς

20.) Πῶς τὸ θέλει καὶ τὸ μὴ θέλει ἐπὶ Θεῷ, αἰεὶς ὄντῳ.
Quomodo velle & nolle sit in Deo aeterno.

21.) Κατὰ Πορφυρίῃς, περὶ ζώων καὶ θυσιῶν. *Contra Porphyrium de animalibus & sacrificiis.*

22.) Κατὰ Μανιχαίων. *Contra Manichaeos & Addæ Manichæi μόνιον*, libri XXV. Phot. Cod. 85. Meminit & Diodori inter Manichæorum adversarios Theodoretus lib. 1. hæretic. fab. capite ult. Atque Diodori contra Manichæos opus ferri apud Syros, testatus est Hebed Jesu.

23.) Περὶ τῆς ἀγίας Πνεύματος, διάφορα ἐπιχειρήματα. *De Spiritu S. varia argumenta*, Macedonianis, ut videtur opposita. In his Nestorio præluisse Diodorum notat Photius Cod. 102. qui illa in eodem volumine legit, quo Gelasii Cæsariensis liber contra Eunomianos comprehensus ferebatur. Duos magnos viros Diodorum Tarfi & Theodorum Mopsvestiæ Episcopum adversus Arianos & Macedonium, & Apollinarem pugnasse, testatur etiam Leontius de sectis p. 448.

24.) Περὶ τῆς συνησιαστικῆς adversus Synusias, quem titulum & Diodori nostri, & Theodori Mopsvesteni & Theodoti Antiocheni & Cyrilli Alex. adversus Apollinaristas scriptis fuisse præpositum notat Sirmondus ad Facundi VIII. 4. Tom. 2. Opp. pag. 655. Diodori ex libro primo contra Synusias fragmenta leguntur apud Leontium Byz. lib. 3. contra Nestor. & Eutychem Tom. 9. Bibl. Patrum edit Lugd. pag. 704. Vide & Garnerium ad Marium Mercatorem Tom. 2. pag. 317. 318. Ob hos libros, quos adhuc habent Syri, si Catalogo Hebed Jesufides, videtur potissimum Diodorus male audisse post mortem * Nestorianis ad eum provocantibus: unde Cyrillus Epist. ad Succensum & Acacium eundem perstrinxit, & singulari opere quod hodie non extat, Diodori & Theodori loca oppugnanda sibi sum sit, quæ vicissim tueri conatus est in alio opere itidem deperdito Theodoretus. Quemadmodum Diodorum ac Theodorum strenue defendit & multis Facundus. Cæterum licet ambos Diodorum Tarsensem & Theodorum Mopsvestenum condemnatos esse in Synodo quinta, scribit Photius Cod. 18. tamen in Synodi Actis hoc non reperitur.

ZZ

25.) Ad.

* Confer Liberatum cap. 10. & Leontium Byz. de sectis pag. 448. seq. Tillemontium Tom. VIII. pag. 565. seq.

Libri V. Pars 4.

25.) *Adpersus Contentiosum* nescio quem, liber quem apud Syros exstare Hebed Jelu auctor est, testatus præterea composuisse Diodorum libros sexaginta quos combusserunt Ariani.

26.) Præcipuus Diodori labor fuit quo *plerosque Sacra Scriptura libros* interpretando, imitatus est Eusebium Emesenum * atque ipse prævit Joanni Chrysostomo atque Theodoro Mopsvesteno ita ut sensum literalem & Historiam potius quam ex recepto apud plerosque alios illis temporibus more allegorias sectaretur, *ψιλῶ τῷ γραμματικῷ τῶν θείων προσέχων γραφῶν, τὰς θεωρίας αὐτῶν ἐκτρέπομεν* ⊙, ut est apud Socratem VI. 3. sive ut Sozomenus VIII. 2. *περὶ τὸ ῥητὸν τῶν ἱερῶν λόγων τὰς ἐξηγήσεις ποιήσας τὰς δὲ θεωρίας ἀποφύγων.* Speciatim memorantur ejus *ἐρμηνείαι in Pentateuchum.* Svid. in *Διόδωρ* ⊙ ex Theodoro Lectore.

In Psalmos. id.

In IV. Regnorum libros.

Ἐἰς τὰ ζητούμενα τῶν παρὰλεκτομένων.

In Proverbia, cui addidit dissertationem *de differentia theoriae atque allegoria* sive sensus mystici ab allegorico atque morali. *Τίς διαφορά θεωρίας καὶ ἀλληγορίας.* Svid.

In Ecclesiastem

In Canticum Canticorum.

In Prophetas.

In quatuor Evangelia.

In Acta Apostolorum. Idem Svidas.

In Apostolorum commentarii. Hieron. cap. 119. de scriptoribus Eccles.

In primam Epistolam Johannis. Svid in *Διόδ.*

Fragmenta horum commentariorum frequentia in Græcorum Patrum ad libros sacros catenis, in quibus Diodori nomen frequentissimum est, sed & cum Theodori Mopsvesteni haud raro confunditur nomine.

Diodori & Theodori Mopsvest. scripta Nestorianis curantibus in Armenorum, Persarum & Syrorum linguam conversa fuisse, auctor est Liberatus cap. 10. brevii.

Antiphonarum in Ecclesia usum ad Diodorum & Flavianum Antiochenum velut auctores refert Theodorus lib. 2. Hist. cap. 24. de

* Hieron. c. 119. de Scriptor. Eccles.

de quo confule Jo. Bonam de divina Psalmidia cap. XVI. §. 10. pag. 713.

Inter eos quorum *Liturgia* apud Orientales feruntur, Diodorus quoque numeratur ab Abrahamo Ecchellensi ad Catalogum Hebed Jesu pag. 134. Confer Jo. Bonam rerum Liturg. lib. 1. cap. 9. Videtur tamen non Diodorus Tarsensis sed Theodorus Mopsvestenus intelligi. Illas Liturgias à Græco conversas Syriace habent Maronitæ, voluitque illas edere qui Latine se vertisse testatur Rich. Simon. Tom. 2. Bibl. selectæ pag. 173. Novissime has Liturgias Latine vulgavit ex versione sua V. C. Eusebius Renaudotus, in Volumine posteriore Collectionis Liturgiarum Orientalium Paris. 1716. 4. ubi inter alius Theodori Mopsvesteni quoque Liturgia legitur.

Pelagii perinde ut Nestorii præcursores fuisse Diodorum Christianus Lupus in diss. ad Synodum Ephesinam cap. 1. non dubitat, sed liber adversus dogma de peccato originis lectus à Photio Cod. 177. quo potissimum argumento Lupus utitur, non Diodori Tarsensis est sed Theodori Mopsvesteni, ut notavit Rigberius sive Gerberonius in notis ad Marium Mercatorem pag. 102.

In extremo judicio solum justos è vivis immutandos statuit, vide Elmenhorstii notas ad Gennadium de Eccles. dogmatibus cap. 8.

ESAIAS quem male Archi Episcopum facit Corderius Catena ad Lucam pag. 473. inter Monachos celebratur à Palladio in Lausiaca cap. 15. 19. Ejus *capitula XIX. Ascetica* Græce & Latine vulgavit Petrus Possinus in thesauro Ascetico Paris. 1684. 4. *Præcepta LXVIII. pro tyrannis*, Latine, Lucas Holstenius in Codice regularum Rom. 1661. 4. *Sermones XXIX.* ex Codice quem Antonius Gibertus pervetustis characteribus scriptum ipsi commodavit, interpretatus est Petrus Franciscus Zinus Veronensis, inscriptosque Petro Contareno, Paphi Episcopo Latine vulgavit Venet. 1574. 8. una cum scriptis de eodem argumento SS. Ephraimi, Nili & Marci Eremitæ. Inde recusi in Bibliothecis Patrum Latine, nam Græce nec dum viderunt lucem quod sciam.

EVAGRIUS ab Iboris * Ponticus Hyperiborita quem sacras literas docuit Diaconumque ** CPoli A. 381. Greg. Nazianzenus ordinavit, (non confundendus cum Evagrio presbytero circa idem tempus Antiocheno, à quo vitam B. Antonii quam Athanasius scripsit Latine versam testatur Hieronymus cap. 125. de Scriptor. Eccles. & sub cuius nomine sæpius illa versio lucem vidit ut dixi lib. V. cap. 1. pag. 303. confer Rosveidum ad vitas Patrum Tom. I. pag. 20. & Tillemontium Tom. 12. memoriar. pag. 14.) postea lustratis Hierosolymis cum eodem Nazianzeno adiit Ægyptum & Macarii utriusque fuit discipulus, nec minore sanctitatis (nisi quod Origenis favore † male audiit) & doctrinæ gloria in Scetenlis Nitriæ Monasterio per plures annos vixit, plura etiam Ascetica scripsit, ut veteribus memorantur:

1. Μοναχὸς ἢ περὶ πρακτικῆς. *Monachus sive de vita practica.* Socrat. IV. 23. Svid. in Μακάριῳ Palladius cap. 86. Nicephorus XI. 42. qui c. 43. plura ex illo libro adducit. Hic est *liber centum sententiarum* pro Anachoretis per capitula digestus, quem olim (à Rufino ut opinor) *translatum quia vitiatum & per tempus confusum vidit, partim reinterpre-
tando partim emendando, auctoris se veritati restituisse* ait Gennadius cap. 11. de S. E. Hunc Evagrii libellum una cum Epistola ejusdem ad Anatonium Græce & Latine vulgavit Cotelierus Paris. 1686. 4. Tom. 3. monument. Græc. pag. 68-102. subjunctis aliis capitibus XI. quæ inscribuntur: τῶν κατὰ μοναχῶν τὰ αἰγια
κὴ κατ' ἡσυχίας τῶν παρὰ θεοῖς. Rerum Monachalium rationes, earumque juxta quietem appositio p 103-115.
2. Γνωστικὸς ἢ περὶ τῶν καταξιοθέντων γνώσεως *Gnosticus, sive de iis qui scientiam consequi meruerunt.* Socrat. IV. 23. & Svid. Niceph. Hic est *liber quinquaginta sententiarum* pro eruditis ac studiosis, quem idem Gennadius primum se Latinum fecisse testatur. Citat S. Maximus in cap. 7. Dionysii Areopag. de cœlesti Hierarchia & ex illo videntur esse Cotelerio quæ velut è practico Evagrii affert

* Vide Cotelierum Tom. 3. monument. pag. 543.

** Ita Socratis IV. 23. At Sozomenus VI. 30. & Nicephorus XI. 42. scribit eum Gregorii illius fuisse Archidiaconum: Lectorem vero Cæsareæ à S. Basilio & Diaconum à Greg. Nysseno ordinatum tradit Palladius Lausiaca Hist. cap. 86.

† Condemnatus cum Origene in quinta Synod. A. 553. & in Lateranensi A. 649.

affert Socrates III. 7. Hist. Hunc Evagrii libellum videtur inter S. Nili opera Græce & Latine Syaresius vulgasse sub capitum gnosticorum titulo.

3. Ἀντιρρητικὸν *Antirrheticus* contra tentatores dæmones, in octo partes divisus secundum numerum *octo vitiosarum cogitationum*. Socrat. Niceph. & Svidas. Palladius cap. 86. Lausiac. ubi *maiores libri* pro *ocho*, ut rectius Gennadius, qui jussu se ait eundem eadem simplicitate qua in Græco invenerit Latine transulisse. Hujus scripti compendium Latine in Bibliothecis Patrum prodiit atque inter Jo. Damasceni opera: & Græce ac Latine vulgatum est ab Emerico Bigotio ad calcem Palladii de vita S. Chrysostomi Paris, 1680. 4. p. 349-355.
4. Προγνωστικὰ προβλήματα *Prognostica Problemata* DC. Socrat. & Svid. S. Maximus ad Dionys. Tom. 1 p. 94. & 395.
5. Στιχηρὰ *sententiarum Libri II.* alter ad Monachos *συνοδικὰς* † atque in Cœnobiis degentes, alter ad Virginem. Socrat. Svid. Niceph. locis laudatis. Hieron. ad Ctesiphontem adversus Pelag. de Evagrio: *scribit ad virgines, scribit ad Monachos*. Gennadius: *composuit & cœnobitis & synoditis doctrinam aptam vitæ communis, & ad virgines Deo sacratas libellum competentem religioni & sexui*. Palladii Codices non memorant *στιχηρὰ* sed *ισερά*, pro quo in Heraclidis paradiso *ισερά*, utrumque vitiose, ut est verisimile. Στιχηρὰ ista exstant ex Gennadii versione Latine in Holstenii appendice Regularum Rom. 1661. 4. pag. 34. atque in Bibl. Patrum edit. Lugd. 1677. Tom. 27. pag. 469-471.
6. Edidit & paucas sententias valde obscuras, & ut ipse in his ait, *solis Monachorum cordibus cognoscibiles*, quas similiter ego Latinis edidi. Gennad.
7. Hieronymus ad Ctesiphontem contra Pelagium, de Evagrio: *scribit ad eam, cujus nomen nigredinis testatur perfidia tenebras: edidit librum & sententias περὶ ἀπαθείας quam nos impassibilitatem vel imperturbationem possumus dicere* - - Hujus libros per Orientem Græcos, & interpretante discipulo ejus Rufino Latinos perique in Occidente, *lectitans*.

Zz 3

Svi.

† Synodica Monachi qui non solitarii sed cum aliis eadem domo vel eremo simul degabant. Vide Clariſſ. Muratorii anecdota Græca pag. 48.

Svidas in Ἐνάγχα ait eum scripsisse ἐπὶ μνημα εἰς τὰς παλαιάς Σολομώντων. Quod viri docti * nihil esse volunt aliud quam *εἰχνοῦς* illa supra memorata & imitatione Proverbiorum Salomonis ab Evagrio scripta, quæ & ipsa libris *εἰχνοῦς* sive per composita ac *εἰχνοῦς* scriptis annumerant. Cæterum in Catenis ad Proverbia, tam Peltaniana quæ lucem vidit, quam MStis quæ in Bibl. Coisliniana aliqve Bibliothecis asservantur, Evagrius subinde allegatur. Hujus, non Evagrii ut Corderius putavit Scholastici videntur esse Combesisio quæ in Catena ad X. Lucæ leguntur *de eo qui incidit in latrones*, & in Lucæ XIX. *de minarum distributione*. Citatur & Evagrius noster in Catenis aliis passim tam editis quam MSS.

Scholion Evagrii *de Π.Π.* sive *tetragrammato DEI* nomine edidit Græce & Latine Cotelierius Tom. 3. monument. pag. 116. 117.

Sermonem dogmaticum de S. Trinitate, ad eos qui Monasticam vitam degunt in patria, dum esset CPoli cum S. Gregorio Naz. compositum edidit Græce & Latine Josephus Maria Svaresius inter S. Nili opuscula Rom. 1673. fol. p. 358. testatus Nili & Evagrii scripta sic permisceri in Codd. MSS. ut vix ac ne vix quidem discerni queant. Idem confirmans Cotelierius ad Tom. 3. monument Ecclesiæ Græcæ pag. 544. Evagrium Monachum constat quidem multa scripsisse, eorumque quadam cum fragmenta & citationes habemus in Codice Regularum, in Patrum Viris & Apophthegmatibus, in Catenis, in libris excerptorum, in thesauro ascetico & in scholiis ad Climacum, nec non apud Palladium, Socratem, Climacum, Dorothæum, Maximum & Nicephorum, itemque in Damasceno Billio & Palladio Bigoriano: sed difficultatem parit non mediocrem, quod fuisse probatum est à doctis, & sæpe apparet, etiam in marginibus nostris, nempe eadem cum in libris impressis, cum in exemplaribus manu exaratis modo Evagrio, modo Nilo assignari.

EUSEBIUS Emesenus Episcopus A. C. 360. defunctus, de quo dictis à me lib. V. cap. 4. pag. 107. seq. adde quod ab eo diversus est Eusebius Emesenus cognomento Pittacās, jussu Galli Imp. interceptus A. 354. quem concitatum oratorem vocat Ammianus Marcellinus XIV. 7.

EUSTOCHIUS EUDOXIUS, STAGIRUS, PRONOUS, PHOTIUS Sophistæ clari amicitia & Epistolis Gregorii Nazianzeni, qui Eustochii invidiam & ambitionem Sophisticam graviter perstringit Epist. 61. (55.) Ad hunc Eustochium Cap-

pa.

* Vide Casimirum Quodnam supplemento de S. E. pag. 40.

padocem Epistola Juliani Imp. 20. & duæ vel tres Libanii. Teste Svida scripsit τὰ κατὰ τὸν Κωνσταντὸν τὸν βασιλέα (ita legendum) καὶ δεχαστολογίαν Καππαδοκίας καὶ λοιπῶν Ἑθνῶν, *Cappadocia & reliquarum gentium Antiquitates & res gestas ab Imperatore Constante.* Vide Cangii notas ad Zonaram pag. 31. ex Eudocia ioniis MSS. Hunc Eustochium citari à Stephano Byz. in παντικάπαρον assentior Clariss. Kuftero.

EUTHALIUS Episcopus Sulcensis * à Turriano æqualis existimatus magni Athanasii, à Clariss. Caveo refertur ad A. C. 396. quod ipse prologo ad Epistolas Pauli Apostoli innuat se scripsisse *Arcadio quartum & Honorio tertium CÖSS.* Sed illa verba non Euthalii sunt, verum auctoris antiquioris è quo memoriam Martyrii S. Pauli Apostoli ibi repetit, & qui illius Epistolas ante Euthalium dividerat in capitula. Itaq; mox deinde subjungit: καὶ ἀπὸ τῆς ὑπατίας τετάρτης μὲν Ἀρκαδίας, τρίτης δὲ Ὀνορέα μέχρι τῆς παρέσης ταύτης ὑπατίας πρώτης Λεόντος Ἀυγύστη, Ἰνδικλίων δωδεκάτης Ἐπιφάνειας, Διοκλετιανῆος, ἐτὴ ζγ'. à Consulatū quarto Arcadii, tertioque Honorii usque ad præsentem hunc Consulatū primum Leonis Augusti, Ἰνδικλίων XII. Ἐπιφάνειας die V. Diocletiani vero annum CLXXIV. sunt anni LXXIII. Unde conficitur Euthalium hæc scripsisse A. C. 458. nam apud Clariss. Zaccagnium in notis p. 536. calami errore male excusum *quingentesimo* pro *quadragesimo quingentesimo* οὐδαμοῦ. Hic Pauli quidem Epistolas ** cum Diaconi adhuc munere fungeretur νέος χρόνον καὶ μαθημάτων: Ἄλλως vero Apostolorum & Catholicas Epistolas Episcopalem dignitatem jam adeptus, Lectionibus capitulis ac versiculis distinxit (secutus pium quendam Patrem qui Pauli Epistolas in capita ut jam dixi circa A. C. 396. digesserat) argumentis præterea, (nisi & illa ab alio antiquiore sunt) capitulorum, indi-

* Ἐλάνης Ἐπίσκοπος appellatur in Codice Vaticano & illo quem laudat Turrianus præf. ad Constitutiones Apostol. Sed incertum ubi illa urbs fuerit. Vide Zaccagini præf. p. LXIV.

** Ἀποστολικῆς βίβλος versibus distinctæ meminit Hesychius Hierosol. præf. ad γρηγόριον duodecim Prophetarum, ubi ad Euthalium respicere videtur Rich. Simonio qui illum sed sine nomine auctoris MS. evoluit in Bibl. Regis Christianissimi, Epist. Criticis Gallice editis Basil. 1699. 12. p. 78. seq. & Clariss. Zaccagnio quem vide præf. ad vetera monumenta pag. LXVII. & in Opere ipso pag. 402. Idem observat Euthalii divisiones librorum sacrorum frequentem in usu apud Græcos Christianos fuisse, idque plurimis Codicibus MSS. confirmari, quibus fere omnibus habentur capitula ab Euthalio excogitata,

indicibus, atque catalogis auctoritatum Scripturæ, quæ in ipsis laudantur, illustravit. Misit illa deinde ex Codicibus Bibliothecæ Cæsareensis accurate recensita ad *Athanasium* Alexandrinum, non primum illum & magnum, sed alterum juniorem qui A.C. 450. Alexandrinæ Ecclesiæ Episcopatum obtinuit & Petro Moggo successit. Horum omnium partem primus edidit Franciscus Cardinalis Ximenius in celeberrima Complutensium Bibliorum editione A. 1514. Etiam Erasmus jam in prima editione Novi Test. A. 1516. quæ mihi ad manus est, atque deinde in cæteris, argumenta Epistolarum Pauli & septem Catholicarum edidit. Hinc cum commentariis Oecumenii Græce vulgaris curante Giberto Episcopo Veronæ 1532. fol. plura etiam Euthalii excusa sunt, & in luculenta editione Novi Test. Græca quam dedit H. Stephanus Paris. 1550. fol. Prologum in Pauli Epistolas integrum primus publicavit à Berneggeri Codice Græce in sua Novi Test. editione Jo. Henricus Boclerus Argentrorat. 1660. 12. unde sæpius recusus est in variis Novi fœderis editionibus ut Curcelleana altera, etiam nuper in præclara Milliana, & in Criticis sacris Anglis Francofurti & in Belgio recusus Tomo VII. Berneggeri Codex à Bœclero Reginae Christianæ oblatas, & ab Alexandro VIII. Pontifice Vaticanæ Bibli. illatus est. Denique universas Euthalii quas supra memoravi lucubrationes ex Codd. Vaticanis accurate descripsit & cum latina versione sua notisque ac prolegomenis eruditis vulgavit doctissimus ac præstantissimus Vir Laurentius Zaccagnius in Collectaneis monumentorum Veterum Ecclesiæ Græcæ. Rom. 1698. 4. Inter legendum, duo mihi digna visa sunt animadversione. Pag. 407. verbis: *ἢ αὖ πάλιν σοφῶν γε ὁ πανάριστος βιωφελῶς τῇ μελέτῃ τὸ πᾶν ἀνέθηκεν*, non respicitur David Rex, sed Cleobulus Lindius, cujus notum apophthegma, *μελέτῃ τὸ πᾶν*. Pag. 523. de Epistola ad Romanos: *διὸ πρῶτη τέτακται δια δὴ πρὸς δεξιὴν ἔχοντας εἰς θεοσεβείαν γεφυῖσα*. *Propter primum locum habet, utpote quia ad eos qui prima principia pietatis tenebant, scripta fuerit*. Ita reddendus hic locus, non qui pietatis principatum tenebant. Nam ut pag. 528. docet Euthalius, putat Epistolas Pauli collocatas κατὰ προσαύξησιν profectuum eorum ad quos ille scripsit, ut à minus perfectis incipiens ad perfectiores progrediatur.

Dubitari potest, inquit idem vir dignissimus laude in præf. pag. LXX. an Euthalius præter horum novi Fœderis librorum distinctiones, commentarium aliquod in Apostolorum Acta conscripserit. Fran-

Franciscus enim Turrianus in præfatione ad Constitutiones Apostolicas pag. 17. Euthalium commentar. in Acta Apostolorum scripsisse, ejusque eruditissimum in ea ipsa Acta prologum extare tradit, in quo sic se Acta expositurum pollicetur, ut multis in locis τῶν ἀποστολικῶν διατάξεων, hoc est, Apostolicarum constitutionum mentionem faciat, quas, inquit, ἢ τε πρὸς τὰς ἐναντίας, ἢ τε πρὸς τὰς οἰκείας πεποιμένται, quas sive contra adversarios, sive etiam ad fidelium usum fecerunt. Holstenius quoque Vir Doctissimus in Observationibus ad Stephanum de Urbibus, verbo Ἀττάλεια, Euthalii Diaconi in Acta Apostolorum commentaria laudare videtur. Attaliam enim urbem notat ab Euthalio Diacono, aliisque juxta D. Lucam in Actis c. XIV. Ver. XXIV. Pamphylia assignari. Præterea Lambecius lib. III. Bibliothecæ Cæsareæ testatur, in ejusdem Bibliothecæ codice Theologico XLVI. extare Catenam Patrum in Pauli Epistolam ad Romanos, in qua cum aliis Patrum expositionibus, Euthalii fragmenta quædam fol. 4. & 5. continentur. Guilielmus denique Cave in Ecclesiasticorum Scriptorum Historiâ literariâ, ubi de Euthalio agit, ipsum in Apostolorum Acta, & in Lucæ Evangelium Commentaria, quæ alicubi latent, scripsisse tradit. Et sane quæ ex Euthalii in Acta Apostolorum commentariis laudant Turrianus, atque Holstenius, in prologis, & capitulis, nunc primum à nobis editis, non reperiuntur: codicestamen, quibus ipsi usi fuisse videntur, adhuc invenire non potui, licet eos in Urbanis Bibliothecis diu multumque quæsierim. Quod autem Euthalii fragmentum in Catena Patrum in Pauli Epistolam ad Romanos extare, ait Lambecius, fieri potest, ut ex prologo in epistolas Pauli desumptum fuerit. Sed in vetustissimis Vaticanæ Bibliothecæ codicibus, qui variorum continent commentaria in Pauli epistolas, nullum Euthalii operum fragmentum apparet, multumque vereor ne ista commentaria in Lucæ Evangelium perperam à quibusdam Euthalio tribuantur. *Hæftenus Zaccagnius, V. C.*

Alius ut videtur Euthalius, qui primarius Alexandrinus Diaconus interfuit Concilio Chalcedonenfi A. C. 451. Alius Euthalius Monachus Rhodius S. Basilii, quem circa A. 1300. Concordantias Græcas in S. Scripturam composuisse, sed nunquam editas, narrat Sixtus Senensis.

Aaa

FLA-

FLAVIANUS Episcopus Antiochenus ab A. C. 381. ad 403. ex cuius Homilia in Joannem Baptistam & in illud, *Spiritus Domini super me*, fragmenta exhibet Theodoritus dialogo 1. & 2. Epistolam ad Orosios Episcopos & alteram ad Episcopum quendam Armenium laudat Photius Cod. 52. Orationem pro Antiochenis quam Theodosii adversus seditiosos illos iram sedavit, Chrysostomus Orat. 20. ad pop. Antiochen. Confer Petri Francii Orationem XXXIV, & Tillemontium T. V. Hist. Imperator. p. 592. seq.

Alius Flavianus Episcopus CPol. ab A. C. 446. ad 449. ad quem extant Leonis M. Epistolæ. Hujus Flaviani Epistolam ad eundem Leonem Græce & Latine vulgavit Cotelerius Tom. 1. monument. pag. 50. & Baluzius in nova Concilior. collectione pag. 1373. Incipit: *εὐσεβείας καὶ τῆ ὀρθοτομείας*. Alia legitur ante Acta Concilii Chalcodonensis, & incipit: *ἐδὲν ἰησὺν ἀρρατὴν τῆ διαβολῆς πονηρίαν*. Ibidem exstat fides quam Imp. Theodosio Flavianus obtulit. Confer Paschasii Quesnelli notas ad Leonem M. speciatim dissertationem VIII. quæ est de causa hujus Flaviani.

GELASIUS Cæsareæ Palæstinæ post Evzoiium Episcopus (supra pag. 340.) circa A. 367. à Cyrillo Hierosol. avunculo constitutus, concilio CPol. interfuit A. 381. anno 394. defunctus. Ejus *expositio* * *Symboli* laudatur à Leontio lib. 1. contra Nestorium & Eutychen: *Homilia in Epiphania*, à Theodorito dialogo 2. *Πρακτικὰ στοιχείωσις secundum Ecclesiam*, ex cuius libro 2. fragmentum in c. 15. collectionis testimoniorum quam sub Damasceni nomine in Codice Claromontano evolvit Labbeus. *Et Liber contra Anomæos* à Photio Cod. 102. Nam λόγοι γ' ἰσορίας Ἐκκλησιαστικῆς, libri III. *Historia Ecclesiastica* & τὰ μετὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἰσορίαν Εὐσεβίᾳ τῆ Παμφίλου sive *continuatio Historiæ Ecclesiasticæ Eusebii*, quæ memorat Cod. 89. nihil aliud sunt quam libri Historiæ Concilii Nicæni qui exstant & de quibus mox dicam in Gelasio Cyziceno. In illis pag. 6. alterius Gelasii fit mentio: *ὅγε μὲν Περφίνῳ ἤγγεν Γελάσιῳ τὰντα λέγει ὡδε*. Quod autem dicto loco Photius ait alibi se legisse, quod Gelasius Cæsareensis Histo-

* Hanc intellige Gelasii expositionem *μαθήματῶν*, ex qua fragmenta quædam afferri in Collectione Græca MS. testimoniorum sub nomine Jo. Damasceni in Cod. Claromontano cap. 4. notavit Caveus ex Labbei conspectu Operum Damasceni p. 49. *Μαθήμα* pro Symbolo, obvium apud veteres Christianos scriptores. Vide thesaurum Sveceri.

Historam Rufini Græce verterit à Cyrillo Hierosol. adjutus, hoc temporis ratio qui patitur, cum Rufinus historiam suam circa A. 400. Chromatio inscripserit, & Gelasius A. 394. Cyrillus A. 386. sit extinctus? Confer Tillemontium Tom.VIII. memor.

Alius Gelasius auctor libri *de duabus Naturis* contra Eutychem & Nestorium, atque ut Fulgentii & Joannis II. Papæ, nec non Gennadii, aliorumque auctoritate constat, Gelasius Papa qui Romæ Episcopus fuit ab A. 492. ad 496. *Quisquis ille est*, inquit Petavius T. 4. dogm. Theol. de incarnatione Verbi II. 3. pag. 122. *Latine profecto scripsit & quidem terse ac diserte, in quo minime est audiendus Melchior Canus* (VI. 8. Locor. Commun. ad 9. argum.) *qui propterea negat se Gelasio Cæsariensi opus illud tribuere quod purum & politum sermonem dicit eum Hieronymus habuisse, qualem in hoc libello non agnosco. Nisi, inquit, bono & eleganti auctori contigit malus & impurus interpres. Mirum ita pronunciaſſe de Gelasio isto, qui utrumque illum legisset. Nam commode sane & pure loquitur, ut Ecclesiastico Scriptori & quidem sæculi istius convenit.* Confer eundem Petavium III. 2. 2. & Forbesium XI. 16. instruct. Historico Theol. Doctissimo Caveo non assentior, qui post Vossium aliosque hunc librum Græce versum putat memorari à Photio Cod. 102. ubi laudat Gelasii Cæsarensis *μονόβιβλον* adversus Anomœos.

Alius Gelasius, Presbyteri *Cyziceni* filius, qui testatur ad se pervenisse Acta Synodi Nicænæ *ἐν βιβλῳ δεχαιοτάτῃ ἐγγεγραμμένα ἐν μεμβράνῃς* in Codice antiquissimo scripta in membranis, quæ antea fuerint *Dalmatii* Archi Episcopi Cyziceni. Nihilominus tamen non hæc qualia in illo Codice repetit Acta vulgasse se integra solaque, sed ex scriptis etiam Eusebii ac Rufini (quem tamen falso scribit Concilio Nicæno interfuisse) aliorumque collecta in tres libros sive *τρία συντάγματα* * digessisse se profitetur, pag. 2. *Cujus Synodi Acta omnia, τὰ πεπραγμένα πάντα, cum ut supra dixi cognovissem prius & perquisivissem, vix tamen invenire poteram qua illis tractata & conscripta sunt, apud plures viros literarum studiosos, tam aperte expressa, quam apud Joannem quendam Ἰωάννη μὲν Ἰνι πρεσβυτέρῳ ἀνδρὶ παλαιῷ ἄγαν γεγραφικῷ ἐν τετραδίοις παλαιοῖς λίαν presbyterum virum senem & scribendi admodum peritum in quaternionibus valde antiquis: neque tamen omnia inde habui, sed ex aliis etiam scriptoribus variis, ut ex Eusebio Pamphili, Episcopo Casarea & Ru-*

Aaa 2

fino

* Tertiū συντάγματος meminit pag. 54. edit. Commelinianæ.

fino presbytero Romano, τῶν καὶ τῇ ἀγίᾳ ἐκείνῃ κοινωσάντων συνόδῳ, qui etiam sanctæ illi Synodo interfuerunt, aliisque plurimis. Neque vero istius harmonia consequentiam inveni in sacro illo Codice, in quem, ut supra dixi, prius incideram. Solus admirandus Eusebius ἀτρεπτὶ τῇ λεωφόρῳ τῆς ἀληθείας constanter publicam veritatis viam ab adventu Domini usque ad magni Constantini tempora ingressus est. Sed neque omnia invenire potui, attamen qua nota mihi & veritati consentanea in libro quem antea legeram reperi, collecta ex utrisque necessarium existimaui in hunc librum descripta conferre ad communem utilitatem, confirmationemque eorum qui in hac inciderint. Tertius liber † non integer videtur ad nos pervenisse, nam & brevior est cæteris, unaque & altera Constantini Epistola absolvitur, & nihil habet de baptismo Constantini M. quod tamen in eo legisse se Photius profitetur Cod. 89. ubi hoc opus quemadmodum & Cod. 88. refert ad Gelasium Cæsareensem, duos vel tres Gelasios Cæsareenses Episcopos reperisse se testatus: cum id Codice XV. ejusdem Bibliothecæ laudetur sub simplici nomine Gelasii: παρακλὸν τῆς πρώτης συνόδου ἐν τελὸς τόμοις. Γελασίῳ δὲ ἔφερε τὸ βιβλίον ἐπιγραφὴν. Neque Cæsareæ neque Cyzici sed in Bithynia * scripsisse se post A.C. 475. testatur auctor ipse in præf. his verbis μετὰ δὲ καιρὸς τινὰς φθάσαν ὁ ταῦτα, τῇ τῶν Βιθυνῶν ἐπαρχίᾳ λέγω, κατ' εὐδοκίαν Θεοῦ, non multo tempore post, cum hac, in provinciam dico Bithynorum, volente DEo pervenissem, & commotio atque inquisitio plurima fieret sub impii Basilisci tyrannide adversus Catholicam & Apostolicam DEI Ecclesiam, & fidem Apostolicam in ea constitutam, succendente potissimum atq. commovente Imperatoris aulam eorum factione qui hæresico Eutychi consensiebant, qui nobis subdole proponebant, ut fidem Patrum, Nicanam inquam, retineremus. Sed convincebantur à nobis illius fidei hostes &c. Prodiit primum hoc opus cum Rob. Balforei Scoti versione Paris. 1599. 8. adjunctum habens librum Theodori in Rhaitensi monasterio presbyteri, quem utraqve lingua ante Balforem vulgaverat Beza. Hinc cum Actis Synodi Ephesinæ & Synopsi Synodorum Oecumenicarum apud Commelin. 1604. fol. Postea in editione Conciliorum generalium Romana quam curavit Sirmondus, 1608. fol. & in Conciliis Binii Colon. 1618. Labbei Paris. 1672. & Harduini 1716. fol. Hos Gelasii libros & alia quædam ad Nicænam Synodum & Arian causam pertinentia cum versione Franciscij

† Vossius II. 21. de Hist. Græcis pag. 264. Videtur tertius liber omissus, quia non omnibus probarentur quæ scripsisset de baptismo Constantino paullo ante mortem, idque ab Episcopo Orthodoxo. Confer B. D. Itigii Historiam Concilii Nicæni pag. 4.

* Nota tamen, quod fuit quoque Cæsarea quædam Bithyniæ.

cisci Junii foci sui, propriisque notis editurum se promisit Vossius p. 264. de Hist. Græcis. Sed nunquam lucem vidit ille Gelasius Junio Vossianus, neque quo devenerit constat, cum nec in Catalogo MSS. Isaaci Vossii, quæ jam accesserunt Bibliothecæ publicæ Leideni, illius fiat mentio. Errores Gelasii persequitur Jo. Launojus VIII. 1. Epist. p. 697. Non adeo esse contemnendum tamen ostendunt B. Doctores Balthasar Bebelius in Antiquitatibus Sæculi IV. parte 1. p. 65. seq. & Jo. Georgius Dorsheus in *διατυπώσει* Concilii Nicæni p. 85. seq.

Fuit & Gelasius Medicus, quem commendat Symmachus lib. 1. Epist. 66. ne dicam de Gelasio Africano Thanensi Episcopo (cujus esse Dialogum Vigilio tributum monet Jo. Dallæus lib. de fidei ex S. Scripturis demonstratione p. 40.) Nec de Gelasio II, Papa qui fuit A. C. 1118.

GEORGIUS Alexandrinus primum, deinde in Syria Arethufanus presbyter, denique Episcopus Laodicens, modo Arianas partes, modo iterum adversarias Eunomianis Homœusianorum secutus est, vide Jac. Gothofredum ad Philostorgii VIII. 17. p. 353.

Ejus *Homiliam in illud Prov. VIII. Κύριος ἐξήλασέ με* Antiochiæ A. 361. habitam memorat Theodoritus II. 31. Hist. *Vitam Eusebii Emeseni* Socrates II. 9. (sive *encomium* ut idem appellat lib. 1. cap. 24.) Sozomenus III. 6. *Epistolam ad Episcopos Ancyra* congregatos, quam servavit Sozomenus IV. 13. *Epistolam ad Alexandrum Alex. & aliam ad Arianos*. Athanas. de Synodo Ariminensi & Seleuciensi. *Libros contra Manichæos*. Epiphan. Tom. 1. p. 638. Theodoritus lib. 1. de hæreticis fab. c. 28. Phot. Cod 85. Confer Allatium de Georgiis p. 305.

HELLADIUS qui in Episcopatu Cæsareensi Cappadociæ Basilio M. succedit A. 379. atque interfuit Concilio CPolitano non modo A. 381. sed etiam 394. licet apud Balsamonem Palladii nomen pro Helladio occurrit. De asperis ejus moribus consuli potest Tillemontius Tom. IX. p. 589. seq. *Vitam* decessoris sui *Basilii M.* scripsisse traditur, de qua dixi supra pag. 62. Sed quæ Damascenus ex illa profert junioris scriptoris ætatem sapere eruditis videntur.

S. HIERONYMI Stridonensis Dalmatæ, Doctotis Ecclesiæ illustrissimi licet Latini Scriptoris mentionem hoc loco omittere nefas duxi, quoniam non modo ipse plurima * de Græco convertit,

A a a 3

* Sunt illa (præter libros sacros) Origenis & Eusebii plurima nec non Theophili & Didymi Alexandrinorum. Tum regula Pachomii, Epistolæque & regula Theodori atque Oresii doctrina.

tit, sed nonnulla ejus quoque jam olim à Latino Græce versa sunt à Sophronio, atque *Catalogus Scriptorum Ecclesiasticorum* Hieronymianus Græce sive ab illo Sophronio sive ab alio translatus etiamnum existat, ut dixi supra cap. 21. p. 195. seq. Nunc addo quod vitam S. Hilarionis quæ inter vitas Simeonis Metaphrastæ 24. Octobris legitur, illam ipsam esse, quam Sophronium eleganti sermone Græco vertisse Hieronymus in Catalogo c. 134. Catalogi auctor est, sibi persuasit Heribertus Rosvveidus notis ad vitam Hilarionis ab Hieronymo scriptam, in vitis Patrum p. 65. *Extat inter vitas Metaphrastæ nomine editas à Lipomanno (Tom 6. p. 360.) Hilarionis vita è Græco per Gentianum Hervetum translata. Sed ea Sophronii nomen non præfert. Accepi eam Græce Parisiis beneficio Sirmondi nostri, ubi nullus vel auctor vel interpret assignatur. Existimo tamen eam esse quam Sophronius ex Hieronymi textu vertit. Eodem enim ordine procedit, etsi in quibusdam subinde variet, & quadam etiam addat.* Existat & Græce MS. in Bibl. Cæsarea aliquoties teste Lambecio T. VIII. p. 252. 259. 261. & incipit: *ἐν παλαισίνῃ πόλιν ἐστὶν οὗκ ἐλαττον ἢ πέντε καὶ τεσσαρσέκοντα εαδίας ἀπέχοντα Γάζης.* Sed ut Sophronii versione usum auctorem hujus Græcæ vitæ nemo negaverit, sic interpolationes & additiones si cum Hieronymi Latina conferantur, tales sunt, ut interpolatorem potius qualis fuit Simeon Metaphrastes, quam interpretem deceant. Confer Tillemontium Tom. VII. memor. p. 572. Metaphrastæ etiam tribuitur ab Allatio de Simeonum scriptis p. 126. MStorum codicum haud dubie auctoritate.

Præterea non omittendum, quod post Origenis & Eusebii studia, Græcos Bibliorum V. T. Codices Hieronymus recensuisse & castigasse traditur, id non de ipsis Græcis Codicibus sed Latina versione intelligendum docuit Humfredus Hody lib. 3. de Bibliorum textibus originalibus p. 355. quo Viro nemo diligentius de Hieronymi opera in libros sacros prisca fœderis impensa tractavit. Similiter intelligendum quod capite ultimo Catalogi, ubi scripta sua recenset Hieronymus, *Novum Testamentum Græce se fidei reddidisse* scribit, hoc est, accurata Latina versione donasse.

De Hieronymo ipso, qui A. 331. natus, & nonagenario prior, presbyter Bethlehemiticus A. C. 420. obiit, nihil dicere quam pauca præstat, post accuratam præcipue Tillemontii industriam T. XII. memor. Hujus commentariis usus etiam Jo. Marcianæus, cui Hierony-
mi

mi vitam Gallice editam Parisi, 1706. 4. & præclaram Hieronymi operum editionem debemus Parisi. 1693 - 1706. quinque Voluminibus fol. licet in hac nonnulla desiderare visi sunt, non sine ratione fortasse; Richardus Simon in Epistolis Criticis Gallice editis Basileæ 1699. 12. & Joannes Clericus in Hieronymianis quæstionibus Amst. 1700. 8. & Bibliothecæ selectæ Gallicæ editæ Tomo XVII.

Alius fuit HIERONYMUS Theologus Græcus, ætatis non usque quaque certæ, cujus *Φιλοπονίαν dialogi* more scriptam *defensu Gratia Divina in Baptismo & Christianismi*, primus è Codice Regis Christianissimi edidit Fed. Morellus in folio fugitivo Parisi, 1598. 8. Atque similiter separato schedio ibid. 1612. 8. ejusdem scriptoris *dialogum Christiani cum Judeo*. Paucis visum opinor opusculum utrumque, licet Christiano Damnio τῷ μακαρίτῃ curante, Cygneæ posterius quidem A. 1677. & prius A. 1680. 8. sed similiter separatis foliis recudi contigit. Ut tamen illa hoc loco recudi facerem, non modo movit me quod antiqua, pia lectuque digna & brevia sunt, verum etiam quod non paucis locis illa emendatiora exhibeo ope antiquarum membranarum, in quibus post Adriani utrumque opusculum MS servat Bibliotheca Johannea hujus Urbis Hamburgensis. Alius ab utroque Hieronymus in Ægypto degens, ad quem exstat Epistola Procopii Gazæ, ex qua Procopium male ad sæculum IV. quo S. Hieronymus Dalmata vixit, referre volebat Vir doctissimus Isaacus Vossius.

Προκόπιος Ἱερωνύμῳ.

Πάλιν Αἴγυπτον καὶ τρυφήν, καὶ πένητες ἡμεῖς παρὰ σοὶ, καὶ λόγος ἀπόντων ἐδίδας. Οὐδὲν τῆς περὶ γαμα. γέλα μόνον χρυσῷ ῥέοντα τὸν Νῆλον ὀρῶν. καὶ ἐτι μᾶλλον τὴν ἀφροῦ ἀνασπᾶσης, οἴσμεν πάντως ὑπερορῶμενοι. Ἐσεται γὰρ ἡμεῖς ὅτε πάλιν ὄψῃς τὴν ἑλοῦσαν καὶ δακρύτας ψάμμον μεθίσταμένην τοῖς πνεύμασι καὶ τέμνεσθαι εἰς ῥέας τὴν ἀμπελον, ἐνθα καὶ Νύμφαι ἔξονται τινὲς καὶ θαλάττης, καὶ

Procopius * Hieronymo

Iterum Ægyptus & mollities, nosque tibi pauperes, & absentium ratio nulla? Nihil est istud: rideas modo auro fluentem spectans Nilum. Etiam si magis etiamnum attollas supercilium, contemptum omnino patiemur. Erit enim tempus cum iterum videbis Elusam, & flebis arenam disiectam ventis & radice tenus vastantem vites. Peregrinæ aliquæ & mari advenientes Nymphæ & Ju-

* Est hæc XXVI. inter Epistolas Procopii Gazæ de quibus dixi lib. 2. c. 10. § 30.

& Jupiter pluvius ibi nusquam. Tunc quidem ipse ridebo & subfannabo fortunam. Tu verome nunc abjectum, tum beatum putabis. Verum tamen dum tibi Nilus in deliciis vivere permittit, scribe tantummodo, & nos minus & velut quosdam humo prorepentes appelles. Sic enim & te scribente fruemur, & tuam superbiam futuri expectatione mollius feram.

Ζεύς ὑέτιος ἔδαμοδ. Τότε γελάσω μὲν ἐγὼ καὶ κωμωδήσω τὴν τύχην. Σὺ δὲ νομίσεις εὐδαίμονα τὸν νῦν ἀπερῆμμένον ἐμέ. Πλὴν ἐν ὅσῳ ἂν σοι δίδωσιν ὁ Νεῖλος τρυφᾶν., γράφε μόνον καὶ κάλει σμικρὰς ἡμᾶς καὶ χαμαὶ ἱνας ἐρχομένους. Οὕτω γὰρ καὶ σοὶ γράφοντος ἀπολαύσομεν, καὶ σὺ αἰαζονείαν τῇ τῷ μέλλοντος ἐλπίδι παρσமுθήσομαι.

Possit aliquis suspicari, cum alterutro ex his duobus, & maxime cum hoc posteriore commune aliquid habere Hieronymum sub cuius nomine *Vita Patrum & Monachorum Egypti* habentur MSS. post Historiam Palladii Lausiacam in Codice Colbertino 1213. hoc titulo: *Ἐτέρῃ ἰσορῳα εἰς τὰς βίβας τῶν ἀγίων τῆς Αἰγύπτου συγγεγραψῶσα παρὰ Ἱερωνύμου μοναχῆ καὶ πρεσβυτέρου τῆ ἐν Δαλματίας.* Notat quidem præstantissimus Cangius eam à Palladio in Lausiaca verbotenus exscribi, auctoremque vixisse sub Theodosio Magno, ut ipsemet testetur in Joanne Abbate. Sed mihi quidem videtur scriptor ille Græcus, quisquis fuit, antiquis omnibus ignotus exscripsisse Palladium potius, eoque esse junior, atque ideo etiam Palladio in Codice non præmissus sed subjunctus. Tribui autem Hieronymo cum existimo, non quod Græci illius scriptoris nomen hoc sit, sed quod vitæ quædam in hac collectione extent Græce versæ ex illis quas S. Hieronymus, Latinæ Ecclesiæ lumen, Romano sermone * scripsit. Illum enim esse qui per Hieronymum Monachum & Presbyterum τὸν ἐν Δαλματίας intelligitur, ne dubitandum quidem esse opinor. Atque is ipse est qui Theodosii Imp. ætate scribere se prodit in vita Joannis Abbatis. Sed nunc alterum Hieronymum Græcum loquentem audiamus.

TOT

* Ut Hilarionis, Malchi, Pauli Eremitæ &c.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

Φιλοπονία παντὶ χριστιανῷ
ὠφελῦσα.

ΕΡΩΤΗΜΑ,

ΔΙΑ ΤΙ ὑπάρχεις χριστιανός.
ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. ΟΤΙ ΠΙΣΤΕΥΩ
εἰς τὸν χριστὸν ἡὸν τῷ θεῷ.

(ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΙΣ) ἀμαθῶς
καὶ ἀλόγως ἀπεκρίθης. ἔ γὰρ ἐρω-
τῶ διὰ τί ὀνομάζῃ χριστιανός· ἀλλ'
αὐτὸ τὸ κῆμα, διὰ τί γέγονας. εἰ
γὰρ ἠρώτησα διὰ τί ὀνομάζῃ χρι-
στιανός, καλῶς ἀπεκρίθης ὅτι πιστεύω
εἰς τὸν χριστὸν· ἀλλὰ τὴν αἰτίαν ζη-
τῶ, δι' ἧν γέγονας χριστιανός. καὶ
μικρὰ μὲν καὶ ψιλὰ φαίνεται ἡ
ἐρώτησις, ὀλίγοι δὲ αὐτὴν α) προς-
φύρως· ἀποκρίνοντα ἐρωτώμενοι.
ἢ γὰρ ἀν' b) εἶπη ὁ ἐρωτώμενος ὅτι
ὁ θεὸς ἠθέλησεν ἵνα εἰμὶ χρι-
στιανός· σὺ δ' ὁρθῶς ἀπεκρίθης. καὶ ἐ-
πη ὅτι ἐγὼ ἠθέλησα εἶναι χρι-
στιανός, ἔ καλῶς λέγῃ. ἀλλ' ὅτι ὁ
θεὸς ἠθέλησε, καὶ γὰρ ἠθέλησα θε-
λῆσαι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ.

(ΕΡΩΤ.) Θέλων γέγονας χρι-
στιανός ἢ μὴ θέλων;

BEATI HIERONYMI *
Commentatio Christiano cuilibet utilis.

Fed. Morello interprete.

INTERROGATIO.

QVARE Christianus es?
Responsio. Quia credo in
CHRISTUM filium DEI.

(Correctio Resp.) Indocte & in-
considerate respondisti: non enim
interrogo cur nomineris Chri-
stianus, sed hoc ipsum, quomodo ob
causam factus es. Si enim inter-
rogavissem, quare appellaris Chri-
stianus, pulchrè respondisses, quia
credo in CHRISTUM: sed quare
causam ob quam factus es Chri-
stianus. Et parva quidem ac te-
nuis videtur hæc Interrogatio:
verum pauci sunt, qui interro-
gati apte respondeant. Etenim
si interrogatus dixerit, quia DEUS
voluit, ut Christianus essem, non
recte responderit: Et, si dixerit,
quia ego volui esse Christianus,
non pulchre loquetur: sed rectius
ita dixerit, quia DEUS vo-
luit, equidem voluntati DEI ac-
quievi.

Interr. An volens & sponte fa-
ctus es Christianus, an invitus?

Bbb

RE-

* In Morelli edit. titulus ita concipitur: S. Patris Hieronymi, Græci commentarius
de effectu Baptismi & notis Christiani, a) ita pro αὐτοῖς MS. b) καὶ γὰρ MS.

RESP. Si dixero, volens, mentiar, & si dixero, nolens, verum non dicam. Nam cum infans tunc essem, neq; repugnavi neqve consensi.

INTERROG. Age vero, Unde nosti quod omnino baptisatus es? velim à te discere: fortasse enim projectus es obiter à parentibus tuis, qui occulte gentiles erant, & neutiquam te baptisandum curaverant. Multa enim ejusmodi contigerunt, & accidunt hodie.

(**RESP.**) Novi veluti ex effectu (ut loquitur Esaias) *Propter meritum tuum Domine in ventre concepimus, & reperimus Spiritum salutis.* In quo declarat nos Spiritum sanctum accepisse tum, cum illuminati sumus per baptisma. Ait enim **DEUS** rursus per Prophetam, de iis qui baptisantur: *Inhabitabo in illis, & inambulabo.* Itemq; *Effundo de Spiritu meo super omnem carnem.* Quotquot igitur divinum Spiritum in ventre acceperunt, in sancto baptismo, intus in intimis præcordiis, ex agitationibus, motionibus & punctationibus, exultationibus & operationibus, atq; ut ita dicam, saltationibus, gratiæ Spiritus, certissime noverunt in imo cordis sui, quod baptisati sunt: Nullus enim homo non tinctus baptismo in terra, ejusmodi gra-

(**ΑΠΟΚΡ.**) καὶ ἐὰν εἶπω ψεύδομαι, καὶ ἐὰν μὴ θέλω, ὅτι ἀληθεύω. νῆπι· γὰρ ὡν τότε ἔτ' ἀντεῖπον ἔτε κατεθέμην.

(**ΕΡΩΤ.**) Πόθεν (δὲ) γινώσκεις, ὅτι πάντως ἐβαπτίσθης, παρακαλῶ μαθεῖν. ἴσως γὰρ καὶ παρ' ὁδὸν ἐβλήθης ἐπὶ τῶν ἰδίων γονεῶν κρυπτῶς ἐλλήνων ὄντων, καὶ μηδαμῶς c) αὐτὸν βαπτισάντων. πολλὰ γὰρ τοιαῦτα γέγονε, καὶ γίνεται μέχρι τῆς σήμερον. e)

(**ΑΠΟΚΡ.**) ὡς ἐκ τῆς ἐνεργείας. (καθώς) φησὶν ὁ Ἡσαΐας. f) διὰ τὸν φόβον σου κύριε ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινήσαμεν καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας. δηλῶν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάβομεν οἱ φωτισθέντες διὰ τῆς βαπτίσματος, φησὶ γὰρ πάλιν διὰ τῆς προφητείας ὁ θεὸς "περὶ τῶν βαπτιζομένων g) ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ τὸ, h) ἐκχεῶ ἀπὸ τῆς πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα. ὅσοι ἐν τῷ θεῷ πνεῦμα ἐν γαστρὶ ἐλάβον ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτισματι, ἔσθω ἐν τῇ ἐαυτῶν καρδίᾳ ἐκ τῶν σκισημάτων καὶ νυγμάτων καὶ ἀγαλλιαμάτων καὶ ἐνεργημάτων, (καὶ) ἵν' ἔτις εἶπω πηδημάτων τῆς αὐτῆς χάριτος, πληροφρονῶνται ἐν τῇ αὐτῶν καρδίᾳ ὅτι βεβαπτισμένοι εἰσιν. εὐδαίμων γὰρ

c) Morell. σεαυτὸν. e) Nota antiquitatem hujus scripti. f) Es. XXVI. 18.

g) Levit. XXVI. 12. & 2. Cor. VI. 16 h) Joel. II. 28. Act. II. 38.

γὰρ ἀνδρῶν αὐβάπτισ ἐπὶ
τῆς γῆς, τῆς τοιαύτης χάριτος ἢ
ἐνεργείας εὐπορεῖ, ἢ αὐθάνεται πώ-
ποτε, καὶ πάσας τὰς ἐντολάς καὶ
δικαιοσύνας ἐπιτελῇ τῷ θεῷ· εἰ
μὴ οἱ δι' ὕδατος καὶ πνεύματος
ἐν γαστρὶ λαβόντες, καὶ ταύτῃ
φυλάττοντες καθαράν καὶ ἀμίαντον.
ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐχῶσα ἐν γασ-
τρὶ αὐθάνεται τῶν σκιστημάτων
τῷ βρέφει ἐνδόν αὐτῆς· ἔτω καὶ
αὐτοὶ ἐκ τῆς ἐγγυνομένης χα-
ρίτος καὶ εὐφροσύνης καὶ ἀγαλ-
λιάσεως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, γι-
νώσκουσιν ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ
οἰκεῖ ἐν αὐτοῖς, ὅπερ ἐκομίσατο
ἐν τῷ βαπτισματι περὶ ταύτης
γὰρ τῆς χάριτος τῷ ἁγίῳ βα-
πτισματι κ) εἶπεν ὁ Χριστός, ὅτι
ἡ βασιλεία τῶν ὀρανῶν ἐν τῷ ὑμῶν
ἐστίν, καὶ αὐτίς, πῦρ ἡλθὼν βαλεῖν ἐπὶ
τὴν γῆν, καὶ θελον Ι) εἰ ἤδη ἀνήφθῃ.

(ΕΡΩΤ.) Καὶ πᾶς ἀνδρῶν
ιδιώτης καὶ σοφός, διὰ ταύτης μόνης
τῆς ἀποδείξεως γινώσκει ὅτι βεβα-
πτισμα, καὶ ἔτι ἄλλα οἰκλήποτε
τρόπος.

(ΑΠΟΚΡ.) ἡ ἀληθὴς καὶ ἀπλανὴς
ἀπόδειξις τῷ Χριστιανῷ αὕτη ἐστίν
καὶ ἀκέραιον Παῦλον πρὸς τινὰς ἐγ-
καλοῦντας, καὶ λέγοντας, m) ἡ
σοφία ἐπιγινώσκειτε ὅτι Ἰησοῦς Χρι-
στός οἰκεῖ ἐν ὑμῖν· εἰ μὴτι ἀρᾶ ἀ-
δοκιμοὶ ἐσε. καθὼς γὰρ ἔπουν ὅτι
ὥσπερ ἡ ἐν γαστρὶ ἐχῶσα σοφία ἀπὸ

tia aut effectu abundat, aut plane
perfruitur: licet omnia DEI man-
data & iustitiæ opera perficiat.
Soli id assequuntur qui per aquam
& spiritum regenerati sunt, & Spi-
ritus sancti gratiam in ventre ac-
ceperunt, eamque puram atque
impollutam conservant. Ut enim
mulier uterum gerens sentit mo-
tiones fœtus intra se: ita etiam
illi ex gratia innata & letitia & ex-
ultatione quæ in cordibus ipso-
rum est, cognoscunt quod Spiritus
DEI habitat in seipsis: quem qui-
dem acceperunt in baptismo. Etenim de hac gratia sancti ba-
ptismatis dixit CHRISTUS, *Regnum
celorum inera vos est.* & rursus: *Ignem
veni mittere in terram, & quid volo,
nisi ut jam ardeat?*

(INTERR.) An omnis homo
privatus, doctus & sapiens * per
hanc solam demonstrationem, &
non per alium ullum modum, no-
vit se baptisatum esse?

RESP. Vera & ab omni erro-
re libera demonstratio Christiani
hæc est. Et audi Paulum apud
quosdam conquerentem, & ajen-
tem: *An non agnoscitis quod J. CHRI-
STUS habitat in vobis? Nisi forte re-
probi estis.* Ut enim dixi, quæ mu-
lier uterum gerit, non verbis, sed

Bbb 2

rebus

k) MS. πνεύματος. 1) al. τὸ θεῶν. Luc. XVII, 21. XII, 49. * indoctus & doctus.

m) 2. Cor. XIII, 5.

rebus ipsis & foetus motionibus cognoscit accurate, se concepisse: Ita & verus Christianus non ex auditu parentum qui baptisaverunt ipsum, neque ullo alio modo præterquam ex corde suo certam cognitionem habere debet, quod acceperit sanctum baptisma, & dignus factus sit Spiritu sancto. Propterea dixit ad quosdam idem Paulus, *Spiritum ne extinguatis*: hoc est ne persequamini & ne contristetini Spiritum sanctum, cujus sigillo signati estis ad diem liberationis. Et rursus: *Non enim acceperitis spiritum servitutis, sed libertatis*. Porro cum David hanc gratiam amisisset per adulterium, orabat Deum dicens: *Redde mihi iocunditatem salutaris, & Spiritum rectum innova in visceribus meis*. Quia in intimis sensibus fidelis, habitat Spiritus sanctus. Ceterum prout quisque servat domum sui cordis puram, illuminatur, & percipit ignem divinum habitantem in se per lacrymas, per gaudium, per exultationem & consolationem & læticiam: ac præcipue tempore festorum dierum & sacrarum synaxium, & illustrationum, * conversante & afflante Spiritu sancto, simul exultat gratia ipsius quæ habitat in animo hominis, unde perfecte instruitur & firmatur quod vere Christianus sit,

ἐρημάτων, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῶν καὶ τῶν τῷ βρέφει σκιημάτων γινώσκῃ ἀκριβῶς ὅτι σωθεὶς λαβὼν. ἔγω καὶ ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς οὐκ ἐξ ἀκοῆς γονέων τῶν βαπτισάντων, ἀδὲ ἐξ ἑτέρου τρόπου, ἀλλ' ὅτι τῆς αὐτοῦ καρδίας ὁφείλει πλεῖν πληροφορίαν ἔχειν ὅτι ἐλάβεν τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ ὅτι ἡζήτοιο τῷ ἁγίῳ πνεύματι. διὰ τούτου ἔλεγε πρὸς τινὰς ὁ Παῦλος, "ο) τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε, ἡγῶμαι μὴ διώξητε, καὶ ρ) μὴ λυπᾶτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. καὶ πάλιν. ς) ἔγὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δοῦλῆς, ἀλλ' ἐλευθερίας. ταῦτ' ἐστὶν τὴν χάριν ἀπολέσας ὁ Δαυὶδ, διὰ τῆς μοιχείας, παρεκάλεσεν τὸν Θεόν, λέγων. ς) ἀπόδοτε μοι τὴν ἀγαλλίασιν τῷ σωτήρι, καὶ πνεῦμα εὐδὲς ἐγκαίνισαν ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. ὁρᾷς ὅτι ἔσω ἐν τοῖς τῷ πιστῷ κατοικεῖτο πνεῦμα τὸ ἅγιον, λοιπὸν; καθ' ὃ ἀνφυλάτῃ τὸν οἶκον τῆς αὐτοῦ καρδίας καθαρὸν, ὁ ἀνδρῶπιος φωτίζεται καὶ αἰσθάνεται, τῷ Θεῷ πυρὸς οἰκνῶν ἐν αὐτῷ δια δακρύων, διὰ χαρῆς, δι' ἀγαλλιάσεως καὶ παρακλήσεως καὶ εὐφροσύνης, καὶ μάλιστα τῷ καρπῷ τῶν ἐορτῶν καὶ συνάξεων καὶ φωτισμάτων, ἐπιδημῶν τῷ ἁγίῳ πνεύματι. συσκιῶν ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ κατοικῶσα ἐν τῇ ψυχῇ τῷ ἀνδρῶπι, καὶ ἐντεῦθεν πληροφο-

n) ἀπὸ deest in MS. o) 1. Thess. V. 19. p) Ephes. IV. 30. q) Rom. VIII. 15.

1) Ps. L. 12. * Baptismi, sive quando baptismus in Ecclesia confertur.

ροφορεῖται ὁ ἄνθρωπος ὅτι ἀληθῶς
 Χριστιανός ἐστι καὶ ἔληφε τὸ ἅγιον
 βάπτισμα. καὶ μὴ φανῇ s) σοι ξένα
 καὶ βαρέα τὰ λεγόμενα. καὶ γὰρ οἱ
 προφῆται γυναιξὶ συγκοιμώμενοι καὶ
 μέσον βίης καὶ ἀνθρώπων καὶ πραγ-
 μάτων ὑπάρχοντες, τὴν χάριν ταύ-
 τῃ τῷ ἁγίῳ πνεύματι εἶχον καὶ
 ἔμεινον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες
 προφητεύουσαι. ἔστι γὰρ ἀναχωρεῖ
 ἐδὲ βδελύσσεται τὸ ἅγιον πνεῦμα τὴν
 "κοινωνίαν τῶν τιμῶν γάμου. ὅθεν καὶ
 πολλοὶ τῶν ἐν κόσμῳ πάχουσιν ἐνερ-
 γήματα τῆς τοιαύτης χάριτος τῷ
 ἁγίῳ πνεύματι. Φημι δὲ οἷτε τῷ
 θυσιαστηρίῳ παριστάμενοι, οἷτε τῶν
 τῷ Χριστῷ μυστηρίων μεταλαβεῖν
 προσερχόμενοι. ἐξ αἵφνης γὰρ δα-
 κρύων, καὶ χαρῆς καὶ εὐφροσύνης πλη-
 ρύνται. ὅθεν καὶ πληροφορεῖται ὁ
 Χριστιανός, ἔστι ψιλὸν ἄρτον καὶ οἶνον
 μεταλαμβάνειν, t) ἀλλὰ σῶμα
 ἀληθῶς καὶ αἷμα τῷ ἡμῶν Θεῷ,
 πνεύματι ἁγίῳ ἡγιασμένον. ἔστι γὰρ
 πάχουμέντι τοιούτῳ ἢ τοιαύτῃ χα-
 ραὶ καὶ ἐνέργειᾳ ἢ γλυκύτητι ἢ κα-
 τάνυσιν πάποτε, ὅταν τὸν ψιλὸν
 ἄρτον καὶ οἶνον ἐπὶ τῆς τελετῆς ἡ-
 μῶν ἐοδώμεν καὶ καθαρῶτερος
 ἔσται ὁ ἄρτος τῷ ἁγίῳ, καὶ παλαιό-
 τερος καὶ βελτίων ὁ οἶνος τῷ ἡμῶν Θεῷ ἐν
 τῷ θυσιαστηρίῳ προφερομένῳ. Ταῦτα
 ἀνάγκη πᾶσα τὸν Χριστιανὸν ἐπι-
 σταδαῖς ἔστι γὰρ ἐστὶν ἐν πάσῃ τῇ
 πίστει ἡμῶν, καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐκ-

& acceperit sanctum Baptisma. Porro ne videantur tibi absurda, aliena & gravia quæ dicuntur: Etenim Prophetæ qui cum mulieribus dormiebant, & in medio vitæ & hominum & negotiorum constituti erant, istam Spiritus sancti gratiam habebant. Neque viri tantum, sed etiam mulieres quæ vaticinabantur: Non enim refugit neque abominatur spiritus sanctus societatem venerandi Conjugii. Unde plerique eorum qui communem vitam degunt, effectus ejusmodi Spiritus Sancti gratiæ sentiunt. illi inquam, qui sacro Altari assistunt, & qui accedunt ad CHRISTI mysteria percipienda: nam repente è vestigio implentur lachrymis & gaudio & lætitia. Unde compertum habet Christianus, quod non simplicem panem & vinum tantum, sed vere Corpus & Sanguinem filii DEI, Spiritu sancto sanctificatum, percipiat. Non enim sentimus unquam aliquid tale, aut ejusmodi gratiam & operationem, aut suavitatem, aut compunctionem, quando simplicem panem & vinum in mensa nostra comedimus & bibimus: Et licet purior sit hic panis illo pane, & vetustius ac melius vinum, vino quod propo-

Bbb 3

s) MS. φανῶσι. * Nota sanctitatem Conjugii.

t) MSS. μεταλαμβάνων. Nota Veritatem Corporis & sanguinis Christi in S. Eucharistia.

fitum & oblatum est in Altari. Istħac ad cognoscendum utrum quis Christianus sit, conferunt: neque enim est in tota fide nostra, & in omni ecclesia, & in tota scriptura sacra quidquam magis necessarium hac re aut ei simile. Ex hoc enim penit⁹ intelligit homo, quod DEus in ipso est & cum ipso. Ex hoc etiam confirmatur quod re vera alia fides non est in terra, præter solam Christianorum fidem. Tametsi scripturas & ecclesias & sacrificia & Doctores & Libros & DEI notitiam * particularem, & quasdam actiones bonas, & festos dies & permutationes vestimentorum, & preces & pervigilia & sacerdotes, & alia quam plurima alii † habeant. Hanc vero abditam in corde Christiani gratiam ac Spiritus sancti operationem, nemo unquam in terra accipit, nisi soli dumtaxat rite baptisati fide in Patrem & Filium & Spiritum sanctum. De his divitiis nostris dicit Dominus, quod simile est Regnum Cælorum Thesauro abscondito in agro, hoc est Spiritus sanctus, qui reconditus est in nobis in die divini baptismatis, de hoc etiam Paulus dicit: *Habemus thesaurum istum in testaceis vasis*: scilicet in luteis corporibus nostris. Ac rursus, *Nescitis quod corpora verbratemplum DEI sunt, & Spiritus DEI*

* ex parte. † Gentes.

u) MS. βαπτίζονται x) Matth. XIII. 44. y) 2. Cor. IV. 4. z) 1. Cor. VI. 19.

κλησίᾳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ θείᾳ γραφῇ εἴρεσθαι ἡμεῖς τὰ περὶ ματῶ ἀναγκαίους ἢ ὁμοίους. ἐκ τούτου γὰρ πληροφοροῦνται ὁ ἀνθρώπος, ὅτι θεὸς ἐστὶν ἐν αὐτῷ καὶ μετ' αὐτῶ ἐκ τούτου γινώσκει ὅτι ἀληθῶς ὁκ. ἐστὶ πίσις ἑτέρα ἐπὶ (τῆς) γῆς, εἰ μὴ μόνον ἡ τῶν Χριστιανῶν. ἐπὶ τοι γε καὶ γραφᾶς καὶ ἐκκλησίας καὶ θυσίας καὶ διδασκαλίας καὶ βίβλους καὶ θεογνωσίαν μερικῶν, καὶ τινὰς ἀγαθοεργίας καὶ εὐστας καὶ ἀλλαγὰς (τῶν) ἱματίων καὶ εὐχὰς καὶ παννυχίδας καὶ ἱερεῖς καὶ ἄλλα πλεῖστα, ἐθνία ἔχουσι. ταῦτά τε δὲ τὴν κεκρυμμένον ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Χριστιανῶν χάριν καὶ ἐνέργειαν τῶν ἁγίων πνεύματος εἰδὲς εἰδομένον ἐπὶ γῆς, εἰ μὴ μένοι οἱ ὁρθῶς βαπτισμένοι, u) εἰς πατέρας καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, πίσις λαμβάνουσι. περὶ τούτου τῶν πλεόντων ἡμῶν λέγει ὁ κύριος, x) ὅτι ὁμοία ἐστὶ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν ἀγρῷ, ἦγεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ κρυβέν ἐν ἡμῖν ἐν ἡμέρᾳ τῆς θείας βαπτίσματος. περὶ τούτου καὶ ὁ Παῦλος y) φησὶ, ἔχουμεν δὲ τὸν θησαυρὸν τούτον ἐν ὀστέκινους σκεύουσιν, ἦγεν ἐν τοῖς πηλῶνις ἡμῶν σώμασι. καὶ πάλιν. z) ὁκ. οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν ναὸς θεῶ ἐσὶ, καὶ τὸ πνεῦμα τῶν θεῶ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; ταῦτα δὲ ἡμῖν ἀναγκαίως εἰς μέσον ἡλθε, πόθεν ὁφείλει γινώσκειν ὁ Χρι-

στία.

σιανός ὅτι ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ ὅτι ἐστὶ χριστιανός ἀληθινός. ἔδὲ γὰρ τὸ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆτο ἐστὶ τὸ σημεῖον τῆ ἀληθινῆς χριστιανῆς. πολλοὶ γὰρ καὶ ἀνάξιοι εἰσέρχονται σὺν ἡμῖν. ἔδὲ τὸ ποιεῖν τὸ σημεῖον τῆ σταυροῦ a) ἔδὲ τὸ μεταλαμβάνειν τῆ σάματ^ς τῆ χριστ^ς τῆτο ἐστὶ τ' σημεῖον τῆ ἀληθινῆς χριστιανῆς. ἰσως γὰρ καὶ ἄπιστοί τινες καὶ αἱρετικοὶ μεταλαμβάνουσι. καὶ πάντα ὅσα ποιεῖμεν ποιεῖσι αὐτοί. ἀλλ' ὡς προείπον, τ' σημεῖον τῆ ἀληθινῆς χριστιανῆς, b) ὅπερ ἐχαρίσατο ὁ Θεὸς τῷ χριστιανῷ, ὅτι ἐξωθέν ποθεν, ἔδὲ ἐν πλαξὶ λιθίνῃς αὐτὸ δέδωκεν, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίνας. σὰκ^ς ἐν ἑσῶθεν ἐν αὐτοῖς ψηλαφῆσωμεν εἰ ἔχομεν ὅπερ ἐδώρησατο ἡμῖν ὁ Θεὸς ἐν τῷ βαπτίσματι σημεῖον, καὶ δῶρον καὶ χάρισμα καὶ θησαυρόν. τὰ γὰρ εὐαγγέλια καὶ οἱ προφῆται καὶ οἱ διδάσκαλοι καὶ ἀπόστολοι, πιστὴν ῥηματικῶν θεῶ ἡμᾶς ἐξ ἀκοῆς διδασκῶσι. Ὁ δὲ Θεὸς καὶ διὰ ῥημάτων ἀκοῆς, ἀλλὰ διὰ πραγμάτων ἐνυποστάτων ἐν τῇ ψυχῇ διδάσκει τὸν ἀνθρώπον τί ἐστὶ χριστιανός. διὰ τῆς, "φῆσιν ὁ Παῦλος c) ὅτι ἐστὶ πίστις" ἐξ ἀκοῆς, καὶ d) ἐστὶ πίστις ἐλπίζομένων ὑπόστασις πραγμάτων, καὶ ἐλεγχ^ς καὶ βλεπομένων. Τοιγαρὲν ἰδὲ μεμαθήκαμεν τί τὸ σημεῖον τῆ

sunt, & Spiritus Dei habitat in vobis? hæc autem necessario à nobis adducta sunt, unde quis cognoscere debeat, quod accepit sanctum Baptisma, & quod verus est Christianus. Non enim ingressus in ecclesiam indicium est veri Christiani: multi enim indigni nobiscum ingrediuntur: neque vero munire se crucis signo: neque percipere corpus CHRISTI, argumentum est veri Christiani. Fortasse enim infideles quidam & hæretici sacrorum participes fiunt, & omnia quæ facimus faciunt etiam ipsi: sed, ut ante dixi, nota veri Christiani est, quam concessit DEUS Christiano, non extrinsecus, neque in tabulis lapideis ipsam dedit, sed in tabulis cordis carnis. Igitur tentemus in nobis ipsis ex imis sensibus, an habeamus indicium quod largitus est nobis DEUS in baptismo, & donum & munus & thesaurum. Nam Evangelia & Prophetæ, & Apostoli, & Doctores verbo tenus DEI fidem nos edocent ex auditu. Sed DEUS non per verba, sed per actiones quæ inhaerent in animo, docet hominem quid sit Christianus. Idcirco inquit Paulus, *Fides ex auditu*: & *Fides est rerum sperandarum substantia, argumentum eorum quæ non videntur*. Quapropter jam di-

a) Nota, signum Crucis.

b) MS. χριστιανισμῶ.

c) Galat. III. 2.

d) Hebr. XI. 1.

didicimus quod sit indicium Christiani, quod quidem nulla res alia comparavit in terra: verum beati qui hoc perceperunt & continent & cum ipso ex hac vita excedunt: eorum enim est Regnum cælorum.

Χριστιανῶν, ὅπερ ἐδεμία ἄλλη πίστις κέκτηται ἐπὶ τῆς γῆς. ἀλλὰ μακάριοι οἱ τῶν λαβόντες καὶ ἔχοντες, καὶ σὺν αὐτῷ ὅτι τῷ βίῳ ὑπάγοντες. αὐτῶν γὰρ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἁγνῶν.

EJUSDEM HIERONYMI

Colloquium cum Judæo.

JUDÆI ad eundem interrogatio. Cum **DEus** dicat * *videte, videte quod Ego sum, nec DEUS est prater me*, quomodo vos creditis & adoratis Patrem, quem nos **DEum** confitemur, & Filium, & Spiritum Sanctum? Nam idololatrarum more cum tres **DEos** doceatis, **DEum** legis istius auctorem afficitis injuria.

CHRISTIANUS. Tremendum est & incomprehensibile **Mysterium DEus**, itaque non una similique oportet nos defensione ad quoslibet uti, sed convenienter unicuique & decenter ad interrogatum respondere. Ad te itaque, Judæ & ad circumcisos qui tecum unum **DEum** colunt, ita dicimus. Confiteris, Judæ **DEum** unum, cæli & terræ factorem?

JUDÆUS. Utiqve.

CHRISTIANUS. Et qualis est ille quem colis **DEus**, unde aut

* Deuteronom. XXXII. 39.

Ερώτησις ἸΟΥΔΑΙΟΥ πρὸς τὸν αὐτόν. Τῷ Θεῷ λέγον-
τι. Ἰδετε ἰδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἐστὶ Θεὸς πλὴν ἐμοῦ. Πῶς ὑμεῖς πιστεύετε καὶ προσκυνεῖτε Πατέρα, ὃν ἡμεῖς Θεὸν ὁμολογοῦμεν, καὶ Τίον καὶ ἅγιον Πνεῦμα; ὡς γὰρ εἰδωλολάτραι τρεῖς Θεοὺς δογματίζοντες, τὸν νομοθετήσαντα Θεόν, ὃν οὐκ ἐστὶ Θεὸς πλὴν ἐμοῦ, ἐνυβρίζετε.

Ὁ ΠΙΣΤΟΣ. Φοβεροῦ καὶ ἀκαταλήπτου ὑπάρχοντος τῷ Θεῷ περὶ Θεὸν μυστήριον, καὶ μίαν ἐνδοξάντων δέον ἡμᾶς ποιῆσαι τὴν ἀπολογία, ἀλλὰ προσφόρως καὶ πρεπόντως ἐκαστῶ ἐρωτῶντι ἀποκρίνασθαι. Ἐκὼν πρὸς σὲ τὸν Ἰουδαῖον καὶ τοὺς σὺν σοὶ ἐμπεριόμους μοναρχίαν σέβοντας λέγομεν οὕτως. Ὁμολογεῖς, ὦ Ἰουδαῖε, Θεὸν ἓνα, ποιητὴν οὐρανῶν καὶ γῆς;

Ὁ ἸΟΥΔΑΙΟΣ. ναί.

Ὁ ΠΙΣΤΟΣ. Καὶ ποῦ ἐστὶν οὗτος Θεὸς ὃν σέβεις, πόθεν ἐστὶν

ἐστὶν καὶ πᾶς ἐστὶν; καὶ πῶς καθήσκει καὶ
πνεύται; καὶ πῶς λαλεῖ καὶ ἡ καὶ
θεωρεῖ καὶ ψηλαφᾷται, καὶ πῶς κα-
ταλαμβάνεται ἡ δύναμις αὐτῆς;

Οἱ ἸΟΥΔΑῖΟΙ Σ. Πάντως ὅτι ἀκα-
τάληπτός ἐστι καὶ ἀθεώρητος καὶ
ἀδιήγητος ὁ Θεός. καὶ ἡ σοφία, καὶ
ἡ ἰκὺς καὶ ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.

Οἱ ΠΙΣΤΟΣ. Καὶ πῶς, ὦ ἀ-
νόητε, ἐμὲ ἀπαυτῆς λέγειν πῶς ἐστὶν
ὁ τόκος τῆς Θεᾶς, καὶ πῶς ἔχει
μόνον ὁ Θεός, καὶ πότε καὶ πῶς τῆ-
τον ἐγέννησε. καὶ πῶς ἡ Τριάς ἐστὶ
Τριάς. εἰπέ μοι σὺ τὸν τόπον καὶ τὸ
πλάτος καὶ μήκος τῆς Θεᾶς εἰάν
δύνη, καὶ λέγω σοι καὶ γὰρ τὸ πότε
καὶ πῶς ἐγέννησεν ὁ Θεός. Εἰπέ
μοι σὺ, ὅποιος ἐστὶν ὁ λόγος τῆς
Θεᾶς, καὶ πῶς λαλεῖ αὐτὸν ὁ Θεός,
καὶ λέγω σοι καὶ γὰρ πῶς ὅτι γα-
στρὸς περὶ εὐσεφίας ἐγέννησεν Ἰόν.
Εἰ δὲ ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα καὶ
ὁ τόκος καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος
καὶ ὁ θρόνος καὶ ὁ χρόνος τῆς Θεᾶς
ἀκατάληπτά εἰσι, ὅλην ὅλη καὶ ὁ
τόκος αὐτῆς ἀρρήτος καὶ ἀνερμήνευ-
τος. Ἐρωμένῳ δὲ πάλιν φράσον
μοι ὦ σκληροτράχηλε καὶ ἀπειρί-
μητε τῇ καρδίᾳ ὦ Ἰουδαίε, πῶς
ἐξέρχεται ὁ ἡμέτερος λόγος; καὶ
εἰ τῆτο δοῖς, ἀντερῶ σοι αὐτίς
καὶ γὰρ, ὅτι καὶ καὶ χεῖλη σωματικὰ
καὶ γλῶσσαν καὶ ὀδόντας καὶ λα-
ρυγγα κατὰ σὲ ἔχει ὁ Θεός. ὥστε
λοιπὸν καὶ σωματικὸς καὶ τοπικὸς καὶ

ubi est, & quomodo sedet vel mo-
vetur, & quomodo loquitur & vi-
vit & videt & tangit & quomodo
comprehendit ipsius potentia?

JUDÆUS. Omnino incom-
prehensibilis incontemplabilis &
inenarrabilis DEUS est & sapientia
& Vis & Sermo & Spiritus DEI.

CHRISTIANUS. Et quo-
modo, ostolide, à me petis ut ti-
bi dicam quomodo generatio
contingat DEI, & quomodo Fi-
lium DEUS habeat & quando &
quomodo illum genuerit, & quo-
modo Trinitas sit Trinitas? Di-
cito tu mihi si potes locum & lati-
tudinem & longitudinem DEI, &
dicam tibi vicissim quando &
quomodo genuerit DEUS. Dic
tu mihi qualis sit DEI Sermo &
quomodo illum DEUS eloquitur;
& ego tibi dicam qua ratione an-
te luciferum ex utero Filium ge-
neraverit. Si vero & Sermo
& Spiritus locusque & altitudo &
profunditas & thronus & tempus
DEI incomprehensibilia sunt,
evidens est etiam generationem
ejus exprimi verbis & explicari
non posse. Sed ut iterum inter-
rogem te dura cervicis & incir-
cumcise corde Judæe, quomodo
noster sermo profertur? atque
si hoc dixeris mihi, rogabo vicis-
sim te, numquid & labia corpora-

Ccc

lia

lia & lingvam & dentes guttur-
que ex tua sententia DEUS habeat,
ut porro & ipse sit corporeus atq;
in loco & visibilis ac circumsc-
riptus, atque si hæc ita sint, creatus:
quicquid enim corporeum & cir-
cumscriptum est, creatum esse
manifestum est. Jam dic mihi
adhæc audacule, quis ille sit
qui DEUM condidit & fecit?
O pessimam tuam & imprudentis-
simam cæcitatem! Rogatus enim
à me quomodo Verbum DEI sit,
aut qualis sit Spiritus DEI, locusve
aut thronus DEI, fateris te hære-
re & minime scire: me vero ju-
bes adigisque dicere quomodo
DEUS sit & generatio DEI ac Fi-
lius. Tumultuarius atque ægre
fers quod ajo DEO esse filium
æternum, sanctissimum, increa-
tum, incomprehensibilem, san-
ctissimum, sapientissimum, mun-
do priorem, ac bonitatis summæ.
Et quomodo non mihi magis li-
ceat tumultuari, quod te, Judæe
impudens, DEI filium appellas,
filius enim * DEI primogenitus Israël.
Tu stulte & neutiquam sapiens,
ingrate, obmurmurator, inobe-
diens, invise DEO, à DEO disperse
illique repugnans tu filium DEI te
appellas, & ego quando Filium
DEI nuncupo bonum illum & be-
nefactorem, Salvatorem justum-
que, fers ægre, & velut crimen
impingis mihi, & à blasphemiam

* Exod IV. 22.

ὁρατὸς καὶ περιγραφτὸς ἔστι, καὶ
ἐν τῷ τόπῳ, καὶ κτιστός. Πᾶν γὰρ σω-
ματικὸν καὶ περιγραφτὸν πρᾶγμα,
δῆλον καὶ κτιστόν. Ἐπεὶ δὴ μοι λοι-
πὸν ὧς τολμηρῶ καὶ τὸ τίς ἐκτίσεν
καὶ ἐποίησεν τὸν Θεόν; ἢ τῆς σῆς
κακίης καὶ ἀφρονεσάτης παρώσεως.
Ἐρωτῶμεν γὰρ σὺ παρ' ἐμῶ πῶς
ἔστιν ὁ λόγος τῷ Θεῷ, ἢ ποῖόν ἐστι
τὸ πνεῦμα τῷ Θεῷ, ἢ ὁ τίς πῃ ἢ
ὁ ὅθεν τῷ Θεῷ, λέγεις ἀπορῶ,
ὅτι οὐκ οἶδα. καὶ ἐμὲ εἰσπράττεις
καὶ ἀναγκάζεις λέγειν πῶς ἐστιν ὁ
τόκος καὶ ὁ ἴδιος τῷ Θεῷ. Σὺ
θορυβῇ καὶ ἀγανακτεῖς διότι λέγω
ἔτι ἔχει ὁ Θεὸς ἡνὲρ προαιώνιον, πα-
νάγιον, ἀκτιστον, ἀκατάληπτον, ὑ-
περάμωμον, ὑπέροσον, ὑπερκύ-
μιον, ὑπεράγαθον. Καὶ πῶς ἐγὼ
μᾶλλον μὴ θορυβηθῶ ὡς ἀνάγκυς
ἴδωμαι, ὅτι σὺ ἐαυτὸν ἴδιον Θεὸν ὀνο-
μάζεις λέγων, ὅτι ἴδιος πρωτότο-
κος τῷ Θεῷ ὁ Ἰσραήλ. Σὺ ὁ
μωρὸς καὶ ἐχὶ σοφίαν, ὁ ἀχάρι-
ς, ὁ γογγυστής, ὁ ἀνήκοος, ὁ
θεομίσης, ὁ θεοσκορπὴς, ὁ Θεῷ
ἀντίδικος, υἱὸν Θεῷ ἐαυτὸν ὀνομά-
ζεις, καὶ ἐπαυθὴ λέγω ἴδιον Θεὸν
ἀγαθὸν καὶ εὐεργέτην καὶ σωτῆρα
καὶ δίκαιον, ἀγανακτεῖς καὶ ἐγκα-
λῆς καὶ βλασφημεῖς, καὶ εἰδωλολά-
τρην με ἀποκαλεῖς. Τί θεομάχῃ
ὡς ἀνέ-

ὦ ἀνόητε, τί ταρώσῃ ἐπὶ τὸν ἡγόν Θεὸν ἀκρότης. Σὺ ἐπὶ τὸν ἡγόν ἐβέβηκα ὁμολογεῖν Θεὸν, καὶ πῶς ἡ Θεὰ γραφὴ καὶ ὁ Δαβὶδ, μᾶλλον δὲ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον λέγει; ὅτι ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἐσὶ καὶ ἡοὶ ὑψίστου πάντες. Ἐὰν ἀνθρώπους ψυχὰς καὶ φθαρτὰς καὶ θνητὰς κατεδέξατο ὁ Θεὸς ἡς Θεὸς καὶ Θεὸς ὀνομάζειν, πῶς σὺ νομίζων πάντων δικαιοτέρῳ καὶ ἀκριβέτερον εἶναι, ἐπὶ τὸν ἡγόν ἀμωμον καὶ πανάγιον ὁμολογεῖν καὶ καταδέχεσθαι Θεὸν;

Ὁ ΙΟΥΔΑΙΟΣ. Ἀλλ' ἐγὼ, καθὼς σὺ λέγεις, ἡγόν Θεὸν προαμῶνιον καὶ ἀκτιστον, ἔγωγε λέγει ὁ Θεὸς ἡγόν αὐτῶν εἶναι καὶ τὸν Ἰσραὴλ, ὃς δὲ τὰς λοιπὰς ἀνθρώπους περὶ ὧν εἶπεν ἐγὼ εἶπα Θεοὶ ἐσὶ καὶ ἡοὶ ὑψίστου πάντες.

Ὁ ΠΙΣΤΟΣ. Ἀλλὰ ποίως λέγεται ὁ Θεὸς τὰς Θεὰς καὶ ἡς αὐτῶν τῶ ὑψίστου;

Ὁ ΙΟΥΔΑΙΟΣ. Ἀνθρώπους τινας λέγει φθαρτὰς καὶ θνητὰς, ἡς λεγομένους.

Ὁ ΠΙΣΤΟΣ. Εἴτα ἀνόητε, πεπωρωμένε τῇ καρδίᾳ, πόσον διαφέρει τὸ ὁμολογεῖν ὅτι ἔχει ἡγόν ὁ Θεὸς ἀφθαρτον, ἀθάνατον, ἀγνόν, ἀναμάρτητον, αἰώνιον, ἀτρέπτην, ἀπαθῆν, ὑπὲρ τὸ ὀνομάζειν ἀνθρώπους ὑλικὰς καὶ φθαρτὰς, καὶ τρεπ-

* Psal. LXXXII. 6.

non abstinens atque idololatram, me appellas. Quid ita effervesces ira, stolide, & perturbaris, quando filium DEI audis. Tu unum non vis confiteri filium DEI, & quomodo divina scriptura & David, sive potius sanctus ipse Spiritus ait: *Dixi Dii estis, atque filii omnes altissimi.* Si nudos homines & corruptibiles ac mortales admisit DEUS filias DEI Deosque nominari, quomodo tu qui omnibus justior accuratiorque tibi esse videris, unum sine labe & sanctissimum DEI Filium non suscipis?

JUDÆUS. Non ita ut tu filium DEI æternum & increatum DEUS filium sum esse Israëlem affirmat, neque alios homines de quibus ait: *Dixi Dii estis, atque filii omnes altissimi.*

CHRISTIANUS. Quales itaque DEUS hosce DEOS filiosque altissimi appellat?

JUDÆUS. Homines quosdam ita vocat corruptibiles ac mortales, qui filiorum illi veniunt nomine.

CHRISTIANUS. Quantum igitur præstat, o stolide & corde occæcate, confiteri DEO unum esse Filium incorruptibilem, immortalem, sanctum, sine peccato, æternum, incorruptibilem, impassibilem, quam homines

CCC 2

nes materiales, corruptibiles, mutabiles ac mortales DEi filios appellare. Nam affirmare quod filium habet DEus corruptionis expertem & immortalem alienumq; à peccato, dignum DEo est, & honor illi major, quam dicere primogenitum DEi esse Israelem populum illum stultum & peccatis oblitum, violatorem legis impiumque. Nam apud gentes à fide alienas hoc etiam blasphemix ansam præbet, qui possunt obijcere: quomodo verus ille DEus est stolidæ prolis pater?

JUDÆUS. Si Filium DEus habet, dicito mihi quomodo & quando illum genuerit.

CHRISTIANUS. Non possum non confiteri quod Filium habet DEus, cum S. Scriptura ex persona DEI & Patris palam dicat ad Filium: * *Ex utero ante luciferum genui Te.* Et Filius vicissim de se ex Persona Parentis ait: ** *Dominus dixit ad me, Filius meus es Tu, ego hodie Te genui.* Neq; possum non confiteri quod DEus habet Spiritum, DEo ipso dicente: † *effundam de Spiritu meo in omnem carnem.* Tamen quæram ex te, Judæe, tu mihi respondeto. Qualem ais Spiritum DEo esse? num ejusmodi qualis est hominis ex ore & naribus exeuntem & exspiratum effusumque, qui cerni potest & separari?

* Psal. CX. 3.

** Psal. II. 7.

τὰς καὶ θνητὰς, ἡγὺς θεῶ; τὸ μὲν γὰρ εἰπεῖν ὅτι ἔχει ἡνὶ ὁ θεὸς ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον καὶ ἀναμάρτητον, πρέπει τῷ θεῷ, καὶ τιμὴ ἐστὶ τῷ θεῷ, ὑπὲρ τὸ λέγειν ὅτι ἡγὺς πρωτότοκος ἐστὶ τῷ θεῷ ὁ Ἰσραήλ, ὁ μωρὸς λαὸς καὶ ἁμαρτωλὸς καὶ παρανομὸς καὶ ἀσεβής. Βλασφημίαν γὰρ τῶν προσφέρει θεῷ παρὰ τῶν ἀπίστων ἔθνῶν. δύναται γὰρ λέγειν, πῶς θεός ἐστιν ἀληθινός ὅτι πατὴρ ὑπάρχει ἡγὺς μωρῶ;

Ὁ ΙΟΥΔΑΙΟΣ. Εἰ ἡνὶ ἔχει ὁ θεός, εἰπέ μοι πῶς καὶ πότε τῶν ἐγέννησεν;

Ὁ ΠΙΣΤΟΣ. ἔ δύναμαι μὴ ὁμολογήσαι ὅτι ἔχει ἡνὶ ὁ θεός, τῆς γραφῆς μάλιστα προφανῶς λεγέσης ὅτι προσώπῃ τῷ θεῷ καὶ Πατρὸς πρὸς τὸν ἡνὶ, ὅτι ὅτι γαστὴρ πρὸ εἰς φῶς ἐγέννησά σε. Καὶ τῷ ἡγὺς πάλιν περὶ ἑαυτῶν ὡς ὅτι προσώπῃ τῷ Πατρὸς. Κύριε εἶπε πρὸς με, ἡγὺς με εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γενένηκά σε. Καὶ ἔ δύναμαι πάλιν μὴ ὁμολογεῖν, ὅτι ἔχει πνεῦμα ὁ θεός, αὐτῶν τῷ θεῷ λεγόντων, ὅτι ἡγὺς ἀπὸ τῷ πνεύματός με ἐπὶ πᾶσαν σάρκα. Ὅμως ἐρωτήσω σε ἰδεῖν, σὺ δὲ μοι ἀποκριθῇ. Ὅποιον Πνεῦμα λέγεις εἶχει τὸν θεόν; ἀρ' οἶον τὸ τῷ ἀνθρώπῃ τὸ ὅτι εἶματ' ἐστὶ καὶ φινῶν ἐξερχόμενον καὶ διαπνεόμενον καὶ ἐκχεόμενον καὶ φαινόμενον καὶ χωρῶμενον;

† Es. XLIV. 3.

Ὁ ΙΟΥΔ.

Ὁ ΙΟΥΔΑΪΟΣ. Μὴ γένοιτο. Ἀλλὰ πνεῦμα ἀόρατον, πνεῦμα ἅγιον, πνεῦμα θεῶν, πνεῦμα ἀληθές, πνεῦμα ἡγεμονικόν, πνεῦμα ἀχώριστον τῷ θεῷ.

Ὁ ΠΙΣΤΟΣ. Καὶ πότε ἐποίησεν ὁ θεὸς ἢ ἐξηγάγεν τὸ πνεῦμα τῷ; ἢ πῶς καὶ πόθεν αὐτὸ συνέστησεν;

Ὁ ΙΟΥΔΑΪΟΣ. Ἀκρίστον ἐστὶ τὸ πνεῦμα τῷ θεῷ, ἀναρχον καὶ ἀκατάληπτον ὥσπερ ὁ θεός.

Ὁ ΠΙΣΤΟΣ. Ἰδὲ καὶ σὺ σαφῶς ἐλέγχεις ἐν δυνάμει προσκυνεῖς. λέγω δὲ θεὸν καὶ πνεῦμα θεῶ. ὥσπερ ἂν σὺ σὺν ἰχθυσας εἰπῇν πόθεν ἢ πότε ἢ πῶς ἐστὶ τὸ πνεῦμα τῷ θεῷ μετὰ τῷ θεῷ, ἀλλὰ μόνον ἀκῶσας ἐκ τῶν θείων γραφῶν ὁμολογεῖς καὶ πιστεύεις ἔχειν πνεῦμα τὸν θεόν. ἔγω γὰρ ὁ χριστιανὸς ἀπεριέργως καὶ ἀνερμηνεύτως ὁμολογῶ τὸν ἵον καὶ λόγον τῷ θεῷ. Εἰ δὲ ἀπαταιῆς με εἰπῇν πότε καὶ πόθεν καὶ πῶς ἔχειν ἵον ὁ θεός, εἰπέ μοι σὺ πρῶτον πότε καὶ πόθεν καὶ πῶς ἔχει πνεῦμα ὁ θεός. καὶ λέγω σοι γὰρ πῶς προανάρχως ὁ θεός ἐγέννησε τὸν ἵον. ὥσπερ γὰρ σὺ καὶ λέγεις τὸν θεόν καὶ τὸ πνεῦμα τῷ θεῷ δύο θεοί, ἔτις ἐδὲ ἐγὼ λέγω πατέρα καὶ ἵον καὶ ἅγιον πνεῦμα τρεῖς θεοί, μὴ γένοιτο. ἀλλ' ὥσπερ ὁ ἡλιος καὶ ἡ σελήνη

* Psal. LI, 12.

IUDÆUS. Absit hoc quidem, sed vero Spiritum invisibilem, Spiritum sanctum, Spiritum divinum, Spiritum verum, Spiritum ductorem, * Spiritum à DEo in separabilem.

CHRISTIANUS. Et quando fecit DEUS aut eduxit Spiritum hunc, aut quomodo & quando illum fecit consistere?

IUDÆUS. Increatus est Spiritus DEi, principii expers & incomprehensibilis, perinde ut ipse DEus.

CHRISTIANUS. En tu quoque evidenter convinceris duitatem adorare, DEum nempe DEIque Spiritum. Quemadmodum itaque tu non potes ediffere unde vel quando aut quomodo DEI Spiritus cum DEo est, sed tantum edoctus ex sacris literis confiteris & credis DEo esse Spiritum: ita & ego Christianus sine curiosiore lcrutatione profiteor Filium, & Verbum DEI. Si vero desideras à me ut dicam quando vel unde & quando Filium DEus habet, dicito & Tu prius mihi quando & unde & quomodo DEus Spiritum habeat, tunc & tibi exponam quomodo ante omne principium DEus Filium genuerit. Sicut enim tu DEum DEIque Spiritum non dicis duos DEos, ita nec ego Patrem, Filium & Spiritum S.

Ccc 3

tres

tres nuncupo DEos , ablit sane : sed quemadmodum sol ejusque calor & radiorum vis ex eo progrediens tria nomina sunt, una solis substantia : & sicut anima & ratio & corpus hominis non tres sunt homines : & sicut ungvis digiti cum osse & carne non sunt tres digiti : ac veluti radix & ramus ac folia arboris tres arbores non sunt : & sicut oculus & pupilla luxque oculi non tres reddunt oculos : & sicut fons & fluvius rivusque ex fluvio promanans non sunt triplices undæ : & sicut brachium , carpus & palma non sunt tres manus ; & sicut in rubo Moſis erat sermo & flamma & qui loquebatur : & quemadmodum in camino trium puerorum erat hymnus & flamma & ros , unus vero caminus erat : & sicut in numismate est aurum & imago & inscriptio Imperatoris, sic & in sacrosancta Trinitate inconfusa est unio in una trium personarum essentia ac Divinitate.

JUDÆUS. Etiamſi CHristum confitear DEum esse, Patri tamen consubstantialem non ausim affirmare.

CHRISTIANUS. Si omnino eū recipis ita ut DEum confitearis, nosces accurate & evidenter quod ipse te per sacras scripturas & per Prophetas illuminabit , sitque

αὐτῷ καὶ ἡ ἀκτὶς ἐξέρχομένη ἐξ αὐτοῦ, τρία μὲν ὀνόματα εἰσι, μία δὲ ὁσία ἡλύ. καὶ ὡς περ ἡ ψυχὴ καὶ ὁ λόγος καὶ τὸ σῶμα τῷ ἀνθρώπῳ οὕκ εἰσι τρεῖς ἄνθρωποι. καὶ ὡς περ ὁ ὄνυχ τῷ δακτύλῳ καὶ τὸ ὀστέον καὶ ἡ σὰρξ οὕκ εἰσι τρεῖς δακτυλοὶ. καὶ ὡς περ ἡ ῥίζα καὶ ὁ κλάδος καὶ τὸ φύλλον τῷ δένδρῳ οὕκ εἰσι τρία δένδρα. καὶ ὡς περ ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἡ κόρη καὶ τὸ φῶς τῷ ὀφθαλμῷ οὕκ εἰσι τρεῖς ὀφθαλμοί. καὶ ὡς περ ἡ πηγὴ καὶ ὁ ποταμὸς καὶ ὁ ῥυαξ ὁ ἐκ τῷ ποταμῷ οὕκ εἰσι τρία ὕδατα. καὶ ὡς περ ὁ βραχίον καὶ ὁ καρπὸς καὶ ἡ παλάμη οὕκ εἰσι τρεῖς χεῖρες. καὶ ὡς περ ἡ ἐπὶ Μωσέως βὰτ' εἶχε λόγον καὶ φλόγα καὶ λαλῶντα. καὶ ὡς περ ἡ κάμινος τῶν τριῶν παίδων εἶχον ὕμνον καὶ φλόγα καὶ θερμόν, μία κάμινος ἦεν. καὶ ὡς περ τὸ νόμισμα εἶχε χρυσὸν καὶ εἰκόνα καὶ λόγον τῷ βασιλεῶς ἕως ἐν τῇ παναγίᾳ τριάδι ἀσύγχυτος ἡ ἐνωσις ἐν τρισυποστάτῳ μιᾷ ὁσίᾳ καὶ θεότητι.

Ὁ ἸΟΥΔΑΙΟΣ. Κἀν εἶπω θεὸν τὸν χεῖρον, ἔ τολμῶ λέγειν αὐτὸν ὁμοῦσιον τῷ Πατρί.

Ὁ ΠΙΣΤΟΣ. Ἐὰν ὅλως καταδέξῃ ὁμολογεῖν αὐτὸν θεόν, γινώσκεις ἀκριβῶς καὶ ἀναμφιβόλως, ὅτι αὐτὸς φωτίζει σε διὰ τῶν θείων γραφῶν καὶ Προφητῶν, ὅτι θεὸς ἐστὶν ὁ υἱός

ὁ υἱὸς προαιώνιου, ὁ Χεικῶς καθὼς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ Φυσικῶς, ὡς Φῶς ἐκ Φωτός, καὶ θεὸς ἐκ θεῶ. οὔτε γὰρ ὡς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τρεῖς εἰσὶν ἄνθρωποι ἐξ ἀλλήλων μεμερίσμενοι, ἔγω λέγομεν πατέρας καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα. ἔτε ὡς τρεῖς λαμπάδες διηρημένοι, ἢ τρεῖς στυλοὶ κεχωρισμένοι. ἢ ὡς περ Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, ἔτως ἀπέχουσιν ἀλλήλων Πατὴρ καὶ υἱός. οὔτε ὡς περ Ἀδὰμ γεγέννηκε τὸν Ἄβελ, ἔτως ὁ θεὸς γεγέννηκε υἱὸν ἐκπρεπυῶς, καὶ ῥευσῶς, σπαρτῶς καὶ σωματικῶς. ἀπαγε. ὁ γὰρ ὡς περ προτέρειν ἐγὼ καὶ μέζων εἰμι τῷ ἐμῷ υἱῷ, ἔγω καὶ ὁ Πατὴρ καὶ θεὸς προϋπάρχει τῷ υἱῷ. ἀλλ' ἅμα Πατὴρ, ἅμα υἱός, ὡς ἅμα ἡμέρα τὸ Φῶς. καὶ ὡς περ ἅμα ἡ ἡμέρα καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὸ Φῶς, ἔτως ἅμα Πατὴρ καὶ υἱός καὶ τὸ Πνεῦμα. Καὶ μὴ εἴπῃς πῶς εἰσὶ ταῦτα; ὑπὲρ γὰρ τὸ πῶς ταῦτα. Μὴ εἴπῃς, ποῖω τρόπῳ; ὑπὲρ γὰρ τρόπον, τῷ θεῷ ὁ λόγος. μὴ εἴπῃς, ποῖω λόγῳ; ὑπὲρ λόγον ὁ λόγος. μὴ ζητεῖ, ποῖω χρόνῳ; ὑπὲρ γὰρ χρόνον ὁ χρόνος. μὴ εἴπῃς, ἐν ποῖῳ τόπῳ; ὑπὲρ γὰρ τόπον. Μὴ ζητεῖς ἐν ποῖᾳ δεξιᾷ, ὑπὲρ δεξιᾷ γὰρ ἡ ἀναρχία δεξιᾷ. Προσκυνεῖ θεὸν μὴ ἐρευνᾷν θεόν. Ὁμολογεῖ Πατέρα, ἀλλὰ μὴ ζητεῖ τὸ πρᾶγμα τῷ κατὰ θεὸν μυσηλεῖ. Πίστευε εἰς υἱὸν, μὴ ψηλαφᾷν τὸν τρόπον τῆς προαναρχίας γεννησεως. ἀνύμνη τὸ

DEus filius æternus, non per relationem sicut cæteri homines, sed per naturam, ut lumen de lumine, & DEus ex DEo. Non enim sicut Abraham, Isaac & Jacob tres sunt homines ex invicem distincti, sic Patrem, Filium & Spiritum sanctum dicimus. Neque ut tres lucernæ distinctæ, aut tres separatæ columnæ. Neque sicut Michaël & Gabriel ita invicem distincti sunt Pater & Filius. Neque sicut Adam Abelem genuit, ita DEus genuit Filium ut ex se egrederetur, efflueret, seminali & corporali ratione. Apage. Non enim sicut ego prior sum filio meo majorque, ita & Pater & DEus est ante Filium. Sed simul Pater, simul Filius, ut simul cum die lux: & quæmadmodum simul dies, sol & lux, sic simul sunt Pater, Filius & Spiritus. Nec dixeris quomodo hæc? sunt enim supra modum. Ne dixeris qua ratione? supra rationem enim, DEI generatio. Ne dicas quo consilio? consilio superius DEI Verbum. Ne quæras quo tempore, supra tempus enim qui temporis expers est & æternus. Ne dicas quonam loco? nam est supra locum. Ne quærito quonam principio, super principium enim est carens principio principium. Adora DEum, ne scrutare DEum. Confitere Patrem, sed

sed ne qværito divini naturam mysterii. Crede in Filium, nec manibus palpare institue modum æternæ generationis. Nam Mysterium si comprehenditur non amplius mysterium manet, qvicquid vero mysterium non est, id non amplius miramur. Quanto magisigitur naturam DEI scrutaris, tanto magis ignoratur occultaturque. Quo magis eum insequeris & exqviris, tanto minus comprehenditur & manifestatur. Quanto magis conaris eum manibus palpare, tanto apparet minus, minusque reperitur. Omnes quotquot scrutari DEum aggressi sunt, umbram comprehendere studuerunt, & quotquot DEI naturam instituerunt perspectam habere, ventos sinu concludere voluerunt. Qvique existimant Divinitatem se comprehendere, somnium & imaginationem amplectuntur. Et qvi ad profunda naturæ DEI visi sunt sibi penetrasse, in hæreles inciderunt. Et qvi DEum se ajunt affecutos, ne guttulam quidem ex universa abyssu comprehenderunt, sed umbram persecuti longe à DEO absunt. Itaq; ideo fides nuncupatur, qvod qvis qvis credit neutiqvam scrutatur DEum, ut qvi alienià fide sunt. Ac qvid dico DEum? nam ne opera quidem à DEo condita possunt ab hominibus faule intel-

πνεῦμα, μὴ πολυπραγμονῶν τὸ χρῆμα τῆς ἐκπορεύσεως. μυστήριον γὰρ καταλαμβάνομενον οὐκ ἐκ μέρους μυστήριον. πᾶν δὲ τὸ μὴ ὄν μυστήριον, ἔδεν ἐστὶ θαυμαζόμενον. Ὅσον ἐν ἐρευνᾷται θεός, τοσόντων πλέον ἀγνοεῖται καὶ κρύπτεται. καὶ ὅσον καταδιώκεται καὶ ἐξερευνᾷται, τοσούτων πλέον ἐκκαταλαμβάνεται, οὐδὲ φανεροῦται καὶ ὅσον ψηλαφᾷται, τοσούτων πλέον ἐκφάνεται οὐδὲ ἐυρίσκεται. Πάντες οἱ θεὸν ἐρευνήσαντες σκιὰν κρατήσαντες ἐσπούδασαν, καὶ ὅσοι θεὸν μαθεῖν ἐδοκίμασαν, ἀνέμους ἀποκλείσαντες ἐν κόλπῳ ἠθέλησαν. καὶ ὅσοι καταλαβεῖν τὴν θεότητα νομίσαντες, ἐνύπνιον καὶ φαντασίαν κατέχουσιν. καὶ ὅσοι βαδῖναι περὶ θεοῦ φύσεως ἐνόμισαν, εἰς αἰρέσεις ἐτρέπην. καὶ ὅσοι θεοῦ λέγουν ὅτι ἐφθασαν, οὐδὲ φανερὸν ἐκ πάσης τῆς ἀβύσσου ἐκράτησαν, ἀλλὰ σκιὰν καταδιώξαντες οὐκ ἐφθασαν. Πίστες οὖν διὰ τοῦτο ἀκούει, ὅτι πᾶς ὁ πισεύων οὐκ ἐρευνᾷ ὡς οἱ ἄπιστοι θεόν. καὶ τί λέγω θεόν; οὐδὲ τὰ τοῦ θεοῦ ποιήματα ἀνθρώποις εὐληπτα. εἶπε γὰρ μοι σὺ ὁ θέλων ἐξερευνᾶν καὶ μαθεῖν φύσιν θεοῦ, ποῦ εἰσιν οἱ ἄγγελοι; καὶ ὅποιοι ἡσὶ, καὶ πότε ἐγένοντο καὶ πόθεν συνέστησαν, καὶ διὰ τί οὐ φαίνονται, καὶ τίς ἐστὶν ἡ φύσις αὐτῶν, καὶ ὅποιον ἐστὶν τὸ Χῆμα αὐτῶν, καὶ ἡ φωνὴ αὐτῶν, καὶ ὁ δόρυς; οὐ μόνον δὲ περὶ ἀγγέλων ἐρευνῶ σε, ἀλλὰ καὶ περὶ οὐρανοῦ. ὅποια ἐστὶν, εἶπέ μοι, ἡ φύσις αὐτοῦ;

καὶ

καὶ ἡ ἑκτασις τῆς πλάτης, καὶ πόσον τὸ ὕψος; Καὶ τί λέγω τὰ ἐπερᾶνια; ἔλθωμεν λοιπὸν κάτω εἰς τὰ ἐπίγεια, ἐν οἷς ζῶμεν καὶ κινέμεθα καὶ ἐσμέν. Τίς ἐναργῶς ἔγνω τὴν ἰδίαν τῆς ψυχῆς κατασκευὴν, ὅποια ἐστὶ καὶ πῶς συμπεριέχεται μετὰ τῆς σώματος, καὶ ὅποια τῷ εἶδει ἐστὶ καὶ πῶς καὶ πόθεν συνίσταται, καὶ πῶς χωρίζεται τῆς σώματος. Ἔστα πάλιν περὶ σώματος ἐρευνήτεον, πῶς συνίσταται, πῶς διαλύεται, πῶς δὲ ἀνίσταται, ποίῳ δὲ τρόπῳ ἐν τῇ ἀνάστασι συνάγεται, καὶ πῶς ἡ πόθεν παρργίνεται καὶ εἰς τὸ ἐν αὐτοῖς μετὰ τῆς ψυχῆς ἀποκαθίσταται. ὁ μόνον δὲ ἡ τῆς ἀνθρώπου κατασκευὴ ἐστὶν ἡμῶν ἀκατάληπτος, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν ζώων καὶ τῶν πετεινῶν καὶ ἰχθύων. Εἰπέ γάρ μοι εἰ τὰ περὶ Θεοῦ ἐρευνῶν, πῶς ἡ τῶν ἀλόγων φύσις ὑφέστηκε; πῶς ψυχὴν λογικὴν μὴ ἔχοντα τὰυτα θνήσκουσι, τί ἐξ αὐτῶν ἐν καιρῷ τῆς θανάτου χωρίζεται; ἀνέπηρ μοι, ψυχὴν ὑποστατικὴν οὐκ ἐκτίσαντο ἀλλὰ τὸ αἷμα. Ἀλλὰ πλεῖστα ζῶα καὶ μὴ αἰμορραγήσαντα θνήσκουσι. πῶς δὲ πάλιν οἱ ἰχθύες ἐν τοῖς ὕδασι ἀναπνεῖν δύνανται, πῶς αὐτοὶ ἡ τῶν ὑδάτων φύσις οὐκ ἀποπνίγει ὡς * τὰ ἄλογα; πόθεν δὲ τὸ ἄλογον ζῶον

ligi. Dicit enim tu mihi qui exscrutari naturam DEI & perscrutam habere cupis, ubinam sunt Angeli & quales & quando facti sunt atque unde consistere & quare non cernuntur, & quantum est ipsorum natura & qualis figura ipsorum & vox cursusque. Nec de angelis solum ex te quæram sed & de cælo quoque. Quæ est, dic mihi, ejus natura, quæ in latum expansio, quanta altitudo? Sed quid cœlestia dico? Descendamus porro in hæc terrena, in quibus vivimus ipsi & movemur & sumus. Quis clare novit propriæ naturam animæ, qualis sit, & quomodo cum corpore obambulet, & qualis ejus forma speciesque, ubi atque unde consistat & quomodo à corpore separetur. Deinde iterum de corpore inquirendum, quomodo consistit, quomodo dissolvitur, quomodo iterum resurgit & quare ratione in resurrectione colligitur & quomodo aut unde exstat atque in unum rursus cum anima restituitur? Nec vero hominis tantum natura comprehendere non potest ab homine, sed nec quadrupedum, volucrumve, nec piscium. Dicit enim mihi, qui divina scriptaris, quomodo mutarum animantium natura consistit? quomodo moriuntur quibus anima rationalis non est? quid ab

Ddd

illis

illis mortis tempore separatur? si dixeris mihi animam substantialem non sortitas esse sed sanguinem: at plurima animalia moriuntur sanguine nullo effluente. Quomodo vero pisces in aquis possunt respirare, & quomodo illis aquarum natura non ut cetera animalia suffocantur? Unde vero animal ratione destitutum, si cum homine ad DEI condito imaginem processerit, in via inter redeundum minus errare quam ratione gaudens & viam melius nosseprehenditur? Unde rursus volucres & pisces feræque bestiae, quibus nec sermo nec ratio est, neque intellectus nec iudicium, intelligunt & retia transiliunt & laqueos pedicasque venatorum? Atque ut porro amplius vilitatem tuam miseramque inscitiam agnoscas, rogabo te insuper & hoc. Dic mihi tu qui incomprehensibilem Factorem ac DEum nosse ac curiose te scrutari profiteris, dic mihi prius quæ est substantia pulicis, & qualis substantia animæ ejus, & qualis est ejus anima? quomodo citra semen sponte existit? Quomodo rationem & sapientiam cum nesciat, videt hominem, & mortem metuens fugit? unde novit morti se obnoxium fore? quibus ratiociniis consultat? unde didicit hostem sibi hominem esse? ubi me-

σὺν τῷ κατ' εἰκόνα Θεῷ ὄντι ἀνθρώπῳ ἐν ὁδῷ ἀπερχόμενον ἐν τῷ ἐπατέρχεσθαι ὑπὲρ τὸν λογικὸν εὕρισκται ἀπλανῶς τὴν ὁδὸν ἐπιστάμενος; πόθεν δὲ πάλιν πετεινὰ καὶ ἰχθύες καὶ θηρία μήτε λόγον μήτε λογισμὸν ἐχούσα, μήτε διάνοιαν καὶ διάκρισιν νοῦσι καὶ ὑπερβαίνουσι δίκτυα καὶ παγίδας καὶ θηρεύματα; καὶ ἵνα λοιπὸν ἐπιγνοῖς ἐπὶ πλεόν τὴν σαυτῆ ταπείνωσιν καὶ ἄγνοiαν καὶ ταλαπωρίαν, ἐρῶ σοὶ πάλιν καὶ τῆτο. Εἰπέ μοι σὺ ὁ τὸν ἀκατάληπτον ποιητὴν καὶ Θεὸν δοκιμάζων μαθεῖν καὶ πολυπραγμονεῖν, λέγε μοι πρῶτον τί ἐστὶν ἡ ἔσσις τῆ ψυχῆς, καὶ ὅποια ἐστὶν ἡ ἔσσις τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ ὅποια ἡ ψυχὴ αὐτῆς, καὶ πῶς αὐτὴ ἀνευ σπορᾶς αὐτομάτως συνίσταται; καὶ πῶς λογισμὸν ἢ σοφίαν μὴ ἐπιστάμενη ὁρᾷ τὸν ἀνθρώπον καὶ φεύγει φοβέμενη τὸν θάνατον; πόθεν δὲ οἶδεν ὅτι θανάτῳ ὑπόκειται; ποίοις δὲ λογισμοῖς βελεύεται; πόθεν ἔμαθεν ὅτι ἐχθρὸς αὐτῇ καθέστηκεν ὁ ἀνθρώπος; πᾶς δὲ ἡ μνημονευτικὴ αὐτῇ ἀπόκειται διάνοια; τίς δὲ ὁ διδάξας αὐτὸν ἐν ταῖς γραφαῖς καὶ διπλώσεσι τῶν ἱματίων κρύπτεσθαι; τί δὲ ἄρα καὶ ὀνομάζειν τὸν ψύλλον ὀφείλομεν ὅσοι ἐξερευνηταὶ τῆς θεότη-

τη

τη^Θ; ἀρα τετράποδον αὐτὸν εἶπο-
μεν; ἀλλ' οὐκ ἔστιν. Ἀρα δίποδον;
ἀλλ' οὐκ ἔστιν. Ἀρα ἑξαπόδον; ἀλλ' οὐκ
ἔστιν, ἀλλὰ ζῶον. Διὸ παρακαλῶ
πάντα τὸν θέλοντα φυσιολογῆναι τὸν
θεόν, φυσιολογῆσαι ἡμῖν περὶ τῆς θεῆς
τῇ τῆ βραχυτάτης ψύλλης κατα-
σκευῇ καὶ καταστάσει καὶ σύνθεσιν
καὶ ὑπαρξίν καὶ ψύχωσιν καὶ αἰσθη-
σιν καὶ νόησιν. καὶ ὅτε καλῶς καὶ ἀ-
πλανῶς καταλάβῃ, καὶ εἴπῃ ἡμῖν τί
τὸ εἶδ^Θ καὶ γέν^Θ τῆς ψυχικῆς
ἰστίας τῆς ψύλλης, τότε λοιπὸν πι-
στεύσομεν αὐτῷ, ὅτι καὶ τὰ περὶ
θεοῦ τῆ ἀκαταλήπτου καταμαθεῖν
καὶ ἔξεσθαι δύναται. Κἂν μοι ἑ-
πὶ σὺ, ὁ ἀσύνετος^Θ, οὐ τὸ αἷμα
τῆς ψύλλης, καὶ παντὸς ἀλόγου ἢ
ψυχῆ αὐτῆς ἔστιν. Ἐρῶ καὶ γὰρ πῶς
ὁρῶμεν, ὡς προείπον, πολλὰ τῶν
ἀλόγων χωρὶς φέσεως αἵματος^Θ
τελευτῶντα; Τοῦτον λέγε ἡμῖν σὺ
θεόγνωνσε, τί ἐστὶ τὸ ἐκ τῆς ζωῆς
ἐκπορευόμενον χωρὶς αἵματος^Θ ἐν
τῇ τελευτῇ αὐτῆς; ψυχὴν γὰρ ἐ-
ποσαλκὴν μόν^Θ ὁ ἀνθρωπ^Θ κέ-
κτηται. Πλὴν εἰάν ἡ ψυχὴ τῆς ζωῆς,
ὡς ἀνθρωπ^Θ καὶ γὰρ πᾶς ἀν-
θρωπ^Θ τῆς ἰδίας αἵματος^Θ χωρι-
ζόμενος^Θ τελευτᾷ πάντως καθῶς
καὶ τὸ ἀλογον. καὶ πᾶς λοιπὸν ἢ

morativa ejus vis & collectiva fa-
cultas est reposita? quis vero docuit
eum in futuris pulicisqve vestium
se abscondere? & quo nomine pu-
licem nuncupare debemus qui ex-
scrutatores Divinitatis esse volu-
mus? igiturne quadrupedem di-
cemus? at non est quadrupes. Bi-
pedem ergo? non est. Itaq; repti-
le? non est, sed animal est. Ideo
qve hortor unumquemq; qui ve-
lit DEi naturam commentari, ut
prius explicet naturam parvissimi
pulicis, ejusqve conditionem con-
stitutionemqve & compositionem
& originem, animam, sensum &
intellectum: ac quando is certo
comprehenderit nobisqve expli-
caverit speciem & genus substan-
tiæ qua constat pulicis anima, tunc
porro ipsi habemimus fidem,
quod etiam res DEi incompre-
hensibilis attingere & exponere
queat. Etiam si dixeris mihi, ho-
mo stolide, quod anima pulicis &
cujusqve brutæ animantis sit san-
guis, regeram ego: quomodo ut
ante dixi videmus multa animalia
nullo effuso sanguine mori? dicito
itaq; nobis tu cui DEus ita notus est,
quid est illud quod in morte ani-
malis citra sanguinem ex illo egre-
ditur? Animam enim substantia-
lem solus homo possidet. Si autem
animali anima est, non differet
illud ab homine, nam & homo san-
guine suo destitutus perinde ut

Ddd 2

bru-

brutum omnino moritur. Ubi-
nam itaque est differentia inter
hominem ad imaginem & simili-
tudinem factum DEI, & irratio-
nabile jumentum? Ostendi enim
quod & homo & pulex si sanguine
suo exhausti sint moriuntur. Hæc
non temere hoc loco dicta à me
sunt. Sed quod tecum, o Deicide
Judæ, cohibere volui plerosque
ab incomprehensibilibus de DEO
quæstionibus, & persuadere ac
demonstrare quod non Conditor
solum, sed & ipsæ res creatæ ab
hominibus comprehendi ne-
queunt.

JUDÆUS. Ubi vero Trini-
tatem in Veteri Testamento do-
cemur, & ubi eam in Novo disci-
mus?

CHRISTIANUS. In Ve-
teri quidem, in primo Moysis li-
bro, ait enim ubi origines Mundi
describit: * *Et dixit Deus: faciamus*
hominem ad imaginem nostram & ad
similitudinem. Manifestum est
quod ad Filium & Spiritum S. hæc
locutus est Pater. Atque iterum **:
Et dixit Deus: Ecce factus est Adam,
ut unus è nobis. Quod enim ait, *ut*
unus è nobis, omnino duos vel tres
significat, ut ostenderet porro per
verba *ut unus è nobis*, trium per-
sonarum differentiam. Atque
iterum idem Legislator: † *Et fecit*
Deus hominem: secundum imaginem

διαφορὰ τῆ λογικῆ ἀνθρώπου καὶ
κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεῷ γε-
νομένης, καὶ τῆ ἀλόγου κτήνης; Ἐ-
δείξα μὲν ἔτι ὅτι ὁ ἀνθρώπος καὶ
ὁ ψυχρὸς χωριζόμενοι τῆ ἰδίας
αἱμάτων ἀποθνήσκουσι. Ταῦτα δὲ
ἡμῖν ἐ μάρτυρ ἐν ταῦτα ἐρρήθη-
σαν, ἀλλ' ἀνακόψαμ τὰς πολλὰς
μετὰ σὲ τῆ Θεοκτόνου ἰσχυρίας τῶν
ἀκαταλήπτων τῆ Θεῷ ζητήσεων
θέλοντες, καὶ πᾶσαι καὶ δεῖξαι ὅτι
ἐ μόνον ὁ κτίστης, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
ἡ κτίσις ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀκα-
τάληπτος.

Ο ΙΟΥΔΑΙΟΣ. Πῶς δὲ Τριάδα
ἐν τῇ παλαιᾷ διαθήκῃ διδασκόμε-
θα, καὶ πῶς ταύτην ἐν τῇ καινῇ
ἐγνωμεν;

Ο ΠΙΣΤΟΣ. Ἐν μὲν τῇ πα-
λαιᾷ, ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ Μο-
σέως, φησὶ γὰρ ἐν τῇ τῆ κόσμου
γενέσει. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ποιή-
σωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμε-
τέραν καὶ κατ' ὁμοίωσιν. Ἀλλ' ὅτι
ἐν πρὸς τὸν Ἰσὶν καὶ τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον εἶπεν ὁ Πατήρ. Καὶ πά-
λιν, καὶ εἶπεν ὁ Θεός. Ἰδὲ γέγο-
νεν Ἀδὰμ ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν. Τὸ δὲ
εἶπεν, ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, πάντως δύο
καὶ τρεῖς ἐσήμανεν, ἵνα δείξῃ λοι-
πὸν διὰ τῆ, ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, τὸ
διάφορον τῶν τριῶν ὑποστάσεων.
Καὶ αὐτίς ὁ αὐτὸς νομοθέτης. Καὶ
ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ'
εἰκόνα

* Genes. I. 26.

** III. 22.

† I. 27.

εἰκόνα Θεῷ ἐποίησεν αὐτόν. ἵνα δεί-
ξη τὸ μοναδικὸν τῆς θεότητος. ὃ
γὰρ εἶπεν ὅτι ἐποίησαν οἱ Θεοὶ τὸν
ἄνθρωπον, ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ εἷς ὁ ἐν
Τετραδί προσκυνούμενος. Ὅταν τοί-
νυν ἀκρίτως Θεῷ λέγοντες, ἰδὲ
Ἀδάμ γεγέννηται ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν,
τρισηπτάστοι Φωνὴν ἐνόησαν. Ὅταν
δὲ πάλιν, ὅτι ἐν εἰκόνι Θεῷ ἐποίη-
σεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, τὴν μίαν
ὑπόστασιν καὶ Θεότητα ὁμολογῆς. Τοι-
γαρὲν ὃ μόνον ἐκτείναν, ἀλλὰ καὶ
ἐξ ἑτέρων πλείωνων τρόπων τῆς θείας
γραφῆς τὸ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου
Τετραδίου διδασκόμεθα μυστήριον, καὶ
μάλιστα τὰς περὶ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ
τηλαγωγίας καὶ σαφειάτας Φωνὰς καὶ
μαρτυρίας εὐερίσκοντες. Τὸ γὰρ
εἰρημένον, ὅτι ἐβόησε Κύριος παρὰ
Κυρίου πῦρ ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρα,
τί ἄλλο, εἰ μὴ Πατέρα καὶ Υἱόν,
καὶ Κύριον παρὰ Κυρίου ἦγεν ἐκ τῆ
Πατρὸς γεννηθέντα παρίστησι. Καὶ
πάλιν τὸ ἐν τῷ 9^ῳ Ψαλμῷ εἰρη-
μένον ὅτι εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυ-
ρίῳ μου, κάθου ἐξ δεξιῶν μου, σα-
φῶς, τὸν Πατέρα καὶ τὸν καθήμενον
ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ Υἱόν ἡμῖν ἐφανέρω-
σεν. καὶ κατὰ τῆς θείας δὲ τῆς
ἐπιγείας, ὅτι τὰς καθέδρας, ὅτι
κατὰ τὰ δεξιά καὶ ἀριστερά μέρη
τῶν ἀνθρώπων, ὅτι καὶ ὁ Θεὸς
καθίσταται. μὴ γένοιτο. ἀλλ' ὥσπερ
θεϊκῶς ὑπὲρ λόγον ἐγεννήθη ὁ Θεὸς
Λόγος ἐκ Θεῷ πρὸ αἰώνων, καὶ ὥ-
σπερ ἀσώματος καὶ ἀχρημάτου καὶ
ἀπεργραπτὸς ἐστίν, ὅτι μοι νοεῖ

*Dei fecit eum, ut ostenderet Deita-
tis unitatem. Non enim dixit
DEO esse qui hominem fecerunt,
sed DEUM unum qui in Trinitate
adoratur. Quando igitur audis
DEUM dicentem: Ecce Adam factus
est sicut unus est nobis, trium perso-
narum vocem cogita. Quando
deinde, quod in imagine DEI DEUS
hominem fecit, unam essentiam ac
Deitatem confiteris. Igitur non
ex hoc tantum sed & ex aliis plu-
ribus Divinae Scripturae locis san-
ctae & consubstantialis Trinitatis
mysterium edocemur, & maxi-
me de Patre ac Filio perspicua ac
clarissima testimonia reperimus.
Nam quod dicitur * Dominus pluit à
Domino ignem super Sodoma & Gomo-
ra, ecquid aliud nisi Patrem & Fi-
lium, & Dominum à Domino sive
ex Patre natum sistit? Atque rur-
sus quod in Psalmo centesimo
nono dicitur: ** Dixit Dominus Do-
mino meo, sedet à dextris meis, per-
spicue nobis Patrem & sedentem
à dextris ejus Filium declarat.
Neque vero ut in throno vel sede
terrestri, aut ut à dextra vel sini-
stra parte hominum ita sedet DE-
US. Sed sicut divino modo super
omnem rationem natus est DEUS
Verbum ex DEO ante saecula, &
sicut incorporale, figura destitu-
tum & incircumscriptum est, sic &
sedem & thronum & dextram DEI
mihi intellige. Sed & quod apud
Ddd 3 ipsum*

* Genes. XIX, 24.

** Psal. CX. I.

ipsum Eſaiam dictum exſtat, clare docet nos myſterium de Patre & Filio, ait enim: * *Puer natus eſt nobis, Filius datus eſt nobis*, videlicet Gentibus à DEO. *Et vocatur nomen eius magni conſilii Angelus, admirabilis, conſiliarius, DEus fortis, potens, princeps Pacis, Pater futuri ſæculi.* David vero per DEi nomen in tribus perſonis ſanctam Trinitatem velut in benedictionis gratiam nobis ſubinruit cum ait: ** *Benedicat nos DEus, o DEus, benedicat nos DEus!* Ipſi gloria in ſæcula, Amen.

καὶ τὴν κατέδωκεν καὶ τὸν Θρόνον καὶ τὰ δεξιὰ τῷ Θεῷ. Καὶ τὸ παρ' αὐτῷ Ἡσαΐα δὲ εἰρημένον σαφῶς ἡμᾶς διδάσκει τὸ περὶ Πατρὸς καὶ Υἱὸς μυστήριον. λέγει γάρ, ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, ὅτι δὴ τοῖς ἔθνεσι παρὰ Θεοῦ. Καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς σύμβουλος, θεὸς ἰσχυρὸς, ἐξουσιᾶς, ἀρχὸν εἰρήνης, πατὴρ τῶν μέλλοντων αἰῶνων. Ὁ δὲ Δαυὶδ τρισὺς ἄνωγας διὰ τῶν Θεῶν ὀνόματι τὴν ἀγίαν Τριάδα ὡς χάριν εὐλογίας ἡμῖν ὑπηνίχασεν, εἰπὼν Ἐυλογήσαί ἡμᾶς ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, εὐλογήσαί ἡμᾶς ὁ Θεός. Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας Ἀμήν.

Apud Joannem Damascenum 3. de immag. Tom. I. Opp. edit. præclaræ Leqvinianæ pag. 385.

Hieronymi presbyteri Hierosolymorum.

JUDÆI Interrogatio. Quandoquidem Scriptura vestra crucem adorare nusquam vobis permittit, curigitur ipsam vos adoratis? Respondete nobis Judæis & Græcis, ceterisque omnibus qui hoc à vobis quaerimus.

CHRISTIANI responsio. Idcirco, o stulti & vesani corde, forsitan permisit DEus omni genti

Ἱερωνύμῳ πρεσβυτέρῳ Ἱεροσολύμων.

Ἐρώτησις. Τῆς γραφῆς ὑμῶν μηδαμῶς ἐπιτρέψεως ὑμῖν προσκυνεῖν τὸν σταυρὸν, τίνος χάριν λοιπὸν αὐτὸν προσκυνεῖτε; Ἐπατε ἡμῖν τοῖς Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλήσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἐπερωτῶσιν ὑμᾶς ἔθνεσι.

Ἀποκρίσις. Διὰ τῆτο, ὃ ἀνόητοι καὶ ἀναρθροὶ τῇ καρδίᾳ, τάχα συνεχώρησεν ὁ Θεὸς παντὶ ἔθνει σεβομένῳ τὸν Θεόν, πάν.

* EC. IX. 6.

** Psal. LXVII. 6.

† Eadem Leqvinius reperit in Codice Regis Christianiff. 2951. expressa his verbis καὶ γὰρ ὡς συνεχώρησεν ὁ Θεὸς προσκυνεῖν πᾶν ἔθνος χειροποίητα, Ἰουδαίους τινὰς πλάκας ἐκείνας, ὡς ἐλατόμνησε Μωϋσῆς, καὶ τὰ δύο χειροῖμα τὰ χερσὶν ἔστας καὶ ἡμῖν τοῖς Χριστιανοῖς ἐδωρησατο τὸν σταυρὸν, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἔργων τὰς εἰκόνας γράφειν καὶ προσκυνεῖν, καὶ δεῖξαι τὸ ἔργον ἡμῶν.

πάντας προσκυνῶν τι ἐπὶ τῆς γῆς,
ἔργον ἀνθρώπου ὑπάρχον, ἵνα μηκέτι
δύνανται ἐγκαλεῖν τοῖς Χριστιανοῖς πε-
ρὶ τῶν σαυρῶν, καὶ τῆς τῶν εἰκόνων προσ-
κυνήσεως. Ὡς περὶ ἐν ὁ Ἰσίδωρος προσ-
εκύνει τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ
τὰ δύο χερυβίμ τὰ χωνευτὰ καὶ χρυ-
σᾶ, καὶ τὰς δύο πλάκας, αἷς ἐλά-
ξευσε Μωϋσῆς, μηδαμῇ ἐπιτραπείας
ὑπὸ τῶ θεοῦ τὰντα προσκυνεῖν ἢ ἀσ-
πάζεσθαι. ἔγω καὶ οἱ Χριστιανοὶ ἔχουσιν
θεὸν τὸν σαυρὸν ἀσπαζόμεθα, ἀλλὰ
δακνύντες τὴν τῆς ψυχῆς ἡμῶν γνη-
σίαν πρὸς τὸν σαυρωθέντα διάθεσιν.

colenti se, ut aliquid in terris
omnino veneraretur, quod ho-
minis arte factum esset, ne in-
crimen Christianis verteretur
quod crucem & imagines adora-
rent. Quemadmodum igitur Ju-
dæus arcam fœderis adoravit, &
duo Cherubim aurea & conflati-
lia, duasque tabulas quas dola-
verat Moyses, cum tamen DEUS
nullibi concesserit ut ea adora-
ret & coleret: ita nos quoque
Christiani, non tanquam DEUM
crucem colimus, sed ut sincerum
animi nostri erga eum qui cruci-
fixus est, affectum demonstre-
mus.

HOSIUS Cordubensis ultra sexaginta annos Episcopus,
cum pluribus Synodis Catholicis interfuisset, Nicænæ * vero A.
C. 323. & Sardicensi A. 347. etiam præfuisse, postea prævalentibus
sub Constantio Arianis *ad horam cessit*, ut de eo Athanasius de fuga
Tom. I. pag. 304. qui tamen non mansisse Hosium in Arianis partibus
sed Catholicum obiisse testatur. Discessit è vita major centenario
A. C. 361. De illo Isidorus Hisp. de scriptoribus Eccles. cap. 1. *Hosius
Cordubensis Ecclesia Civitatis Hispaniarum Episcopus, eloquentia viribus exercita-
tus, scripsit ad sororem suam de laude virginitatis Epistolam pulchro ac
diserto completam eloquio. Composuitque & aliud opus de interpretatione
vestium sacerdotalium, quæ sunt in veteri Testamento, egregio quidem
sensu & ingenio elaboratum.* In Sardicensi etiam Concilio *quam plurimus
edidit ipse sententias.* Ex his nihil hodie exstat præter Canones XX.
Concilii Sardicensis. Præterea *Epistolam* Hosii insignem *ad Constans-
tium Imp.* servavit Athanasius in sua ad solitarios scripta, qui etiam Ni-
cænam fidei formulam ab eo maxime conceptam innuit. De Hosio
accurate Tillemontius Tomo VII. memoriar. pag. 313. seq. & Ni-
colaus

* Vide Jo. Launojum lib. VIII, Epist. I. pag. 693. Tillemont, Tom. VI, pag. 637. edit.
Paris.

colaus Antonius Bibl. Hispanæ librorum II, cap. 1. Utrum hic sit ille Hosius cui commentarium Latine scriptum in Timæum Platonis *Chalcidius* dicavit, non plane exploratum esse profiteor, uti nec quod in Codice Bibl. Bodlejanæ annotatum reperit Christophorus Wase Exercitatione 3. animadversionum Nonianarum pag. 40. Chalcidius Hosii Hispani Episcopi fuisse Archidiaconum,

JACOBUS Nisibenus qui Concilio Nicæno A. 325, interfuit, ut plurima scripsit Syriaco sermone quæ Gennadius cap. 1, commemorat, ita videntur illius nonnulla Græce versa jam innotuisse tempore Athanasii, qui cum Hosio, Alexandro Alex. Philogonio, Eustathio aliisque orthodoxis Episcopis scriptoribus Jacobum quoque Mesopotamiæ præfulem laudat 1. adversus Arianos T. 1. pag. 252. De Jacobo illo præter Tillemontium Tom. VII. pag. 260. seq. Wilhelmus noster Ernestus Tenzelius *ὁ μακαρίτης* in Exercitationibus selectis parte 1. Exerc. 6,

JOANNES ab A. C. 386. Episcopus HIEROSOLYMITANUS famæ Origenis adversus Epiphanium & Hieronymum strenuus defensor, obiit A. C. 416. Vide Tillemont. T. XII, memor. Non exstat ejus *liber adversus obreptatores studii sui* memoratus Gennadio cap. 30. in quo demonstravit se Origenis ingenium, non fidem secutum. Hanc suspicor esse illam apologiam ad Theophilum Alex. ad quam respondet Hieronymus Epistola 61. Librum de institutione Monachorum Carmelitici Ordinis ad Caprasium Monachum, libenter omitto, qui velut à Græco versus Latine à Carmelitis falso jactatur, sæpiusque editus est (etiam in operibus Thomæ à Jesu Tom. 1. pag. 416. seq.) & cum pluribus aliis scriptis non majori pudore suppositis huic Johanni Hierosol. vulgatus à Petro Wastelio, additis amplissimis vindiciis Bruxell. 1643. fol. Sed his vindiciis & ejusdem Wastelii Apologetico pro Joannis Hierosol. Monachismo in Carmelo, ibid. 1611. 8, nec non Bernhardo Alegre, qui in paradiso Carmelitici decoris pag. 576. seq. prolixè disputat adversus Baronium & Bignæum, ut Johannem Hierosol. adscribat Carmelitæ, videre juvabit quæ opposuit Papebrochius in tractatu præliminari ad Tom. III. Act. Sanctior. Maji pag. XX. seq. & Tom. I. April. p. 780. seq. nec non Conradus Janningus in Apologia pro Papebrochio adversus Sebastianum à S. Paulo, præmissam Actis T. 1. Junii §. 49. seq. pag. XL. &c.

Ju-

JULIUS I. Episcopus Romanus ab A. 337. ad 352. de quo Tillemontius Tomo septimo, & Henschenius Tom. 2. Act. Sanctor. April. 12. pag. 82. seq. *Epistola* sub ejus nomine ad *Dionysium Corinthium*, quæ incipit *ἰαυμάτω πυνθανόμεν*, Græce & Latine vulgatus est ab exquisitæ eruditionis viro *Lud. Antonio Muratorio* in *Anecdotis Græcis* p. 341-346. subjuncta disquisitione ad C. V. Antonium Mariam Salvinium, quæ adversus Gennadium cap. 2. de S. E. negat auctorem illius Julium esse, sed ab Apollinari vel Timotheo Apollinaris discipulo suppositam probat auctoritate Facundi, lib. I. cap. 5. Evagrii lib. 1. Hist. cap. 31. ac Leontii Byz. Plura de Epistolis Julii aliisque per Apollinaristas suppositis Michael le Qyien in diss. secunda Damascenica. Julii *Epistola ad Decimum* citatur Act. 1. Concilii Ephesini, & à Cyrillo Alex. in Apologetico. Ex verbis *πρὸς Δόκιμον*, apud Facundum est ad Prosdocimum. *Epistola ad Alexandrinos* pro Athanasio, quæ incipit: *συγχάριεν καὶ γὰρ ὑμῖν, ἀδελφοί*, exstat apud Socratem II. 23. Hist. & Apologia secunda S. Athanasii, qui *Epistolam Julii ad Orientales* etiam in sua Apologia de fuga conservavit. Tom. 1. pag. 739-754. Incipit: *ἀνέγνων τὰ γράμματα*. Præter has Epistolas in tomis Conciliorum sub Julii nomine exstat Latine *Epistola* increpatoria ad Orientales pro causa Athanasii & excessibus contra Romanam Ecclesiam, quæ incipit: *Decuerat vos, fratres*, cum *Epistola Orientalium ad Julium*, cujus initium: *Licet circa omnes Romanam Ecclesiam*. Julii quæ incipit: *Decuerat vos adversus sanctam Ecclesiam*. Has Blondellus etiam in Pseudo Isidoro suo pag. 443. sq. exhibet cum censuris suis, quibus eas suppositas esse demonstravit.

LIBERIUS Romanus Episcopus ab A. 352. ad 366. qui communione cum Arianis labem nomini suo adpersit, à Catholico dogmate alioque haud alienus. Vide Tillemontium Tom. 6. p. 781. 790. T. 8. p. 714. & Benedictinorum notas ad S. Ambrosium Tom. 2. pag. 173. Jo. Morinum de sacris Ordinationibus p. 346. sed & Matthæi Larroqvani diss. de Liberio Romano, Genev. 1670. 8. De scriptis ejus non habeo quæ addam præclari Cavei industriæ, quem si placet consule.

Ecc

LU.

LUCIFER Calaritanus, sive ut veteres Caralitanus (Καρχαίων) in Sardinia Episcopus A. C. 371. defunctus, licet Latine scripserit, non tacendus est mihi, quoniam scripta ejus Græce transferenda curavit S. Athanasius, sive ut in Marcellini & Faustini libello precum pag. 38. traditur, ipse transtulit. *Dicant nunc quid Lucifer novum docuerit - - Et bene quod libros scripsit ad Constantium, non ut plerique gloriam captans ingenti, sed divina testimonia aptissime congerens contra hereticos (Arianos) & contra ipsum Patronum hereticorum (Constantium.) Quos quidem libros cum per omnia ex integro ageret, suspexit & Athanasius ut veri vindices, atque in Græcum stylium transtulit, ne tantum boni Græca lingua non haberet.* Ad hunc Luciferum duæ Athanasii Epistolæ exstant Latine inter Luciferi opera & inter Athanasii T. 2. edit. novæ p. 965. Earum alteram emendatorem quoque dedit Chiffetius ad Vigilium p. 109. De Lucifero quem Zelus incredibilis & constantia confessoribus, asperitas in Episcopos pœnitentes horumq; receptores, Schismatis reis adscripsit, videndi Godfridus Hermantius in vita Athanasii, libro præcipue IX. cap. 11. Tillemontius T. VII. memoriar. p. 514. seq. & T. XII. p. 50. ubi de Hieronymi Dialogo adversus Luciferianos, qui Luciferum ipsum tamen beatum vocare non dubitat & bonum pastorem. Paschasius Qvesnelius dissertatione XIV. ad Leonem M. è qua repetitur notæ quæ Faustini & Marcellini libello precum in editione Oxoniensi subjiciuntur. Benedictini notis ad S. Ambrosium pag. 1127. & Papebrochius Tom. V. Act. Sanctor. Maji 20. p. 197. ad 225. qui p. 205. laudat Ambrosii Machin, Archi Episcopi Calaritani defensionem sanctitatis Luciferi, ad Urbanum VIII. editam Carali A. 1639. fol. Pro eadem pugnat Antonius Macedo in libro de Diis tutelaribus Orbis Christiani p. 215. seq. licet contra eandem multi, ut Natalis Alexander in selectis capitulis Historiæ Sæculi IV. parte 1. pag. 245. seq. Apostolicus vir dicitur in libello precum à Luciferianis composito p. 10. *Sed & Apostolicus vir Lucifer, ob hoc quod bene esset agnitus per contemptum sæculi, per studium sacrarum litterarum, per vitæ puritatem, per constantiam fidei, per gratiam divinam, à Romana Ecclesia missus est legatus ad Constantium: & ob hoc quod fidem venerabilem vindicavit, quod detexit & convicit hereticos, ductus est in exilium cum omni atrocitate injuriarum.* In scriptis ejus familiam ducunt libri duo pro Athanasio ad Constantium Imp. in quibus totam S. Scripturam ordine percurrit ex singulis libris ordine, reperens quæ ad Constantium applicet & quibus persecutionem ejus de-

detestetur. Liber secundus à Jeremia incipit. Quoniam vero alia versione usus est Lucifer, loca pleraque aliter leguntur quam in Latinis nostris Bibliorum Codicibus, ut apparet ex collatione quæ J. Ludovicus de la Cerda cap. CLXIII. Adversariorum sacrorum p. 404-414. dicta in priore Luciferi libro allegata cum interpretatione Vulgata contulit. Cætera Luciferi scripta non minorem Zelum spirantia sunt: *De Regibus Apostaticis. De non conveniendo cum Hæreticis. De non parcendo delinquentibus in DEum. Quod moriendum sit pro Filio DEi.* Quibus denique *Epistola* brevis ad Florentium subjicitur. Nonnullæ Latini Latini calligationes ad editionem Luciferi curatam à Joanne Tilio, Paris. 1568. 8. atque in editionibus Patrum Paris. Colon. & Lugd. repetitam extant in ejus Bibliotheca sacro profana pag. 157-163. Sed merito doleas cum Cayeo & Colomesio (in paralipomenis p. 255. & Observatt. sacr. p. 139.) non vidisse lucem editionem Luciferi quam parare se professus est Cotelierius ad Constitutt. Apostol. II. 57. his verbis: *Ceterum hic ubi locum Luciferi illustrare conatus suum, Auctoris omnium (quod nemo nescit) depravatissimi, utilissimi tamen ad cognitionem Scripturarum, admonitum te velim, Lector candide, me in purgando eo Augia stabulo plurimum laboris impendisse, paratumque esse ad procurandam editionem, si librum aliquem MS. nactus fuero. Ut si forte in manus tuas, aut notitiam venerit, mecum communicare non dedigneris, hominem non ingratum singulari beneficio tibi devincturus.* Sunt qui suspicantur consilium illud deinde Cotelierium abjecisse, ne Luciferi verbis Regem suum Hugonottis tunc gravem pulsare videretur. Qui vero Luciferi in Constantium, Imperatorem suum laceffentis acerrime scripta laudant, facilius excusabunt quæ Lutherus externi Regis scripto respondens paullo asperius scripsit.

MARCUS Arethusius, auctor confessionis editæ in Concilio Sirmienti A. 351. teste Socrate II. 30. deinde martyr sub Juliano, laudatus in Nazianzeni Orat. 48. Vide Tillemont. Tom. VII. memor. pag. 726. & B. Doctoris mei Tho. Ittigii Historiam Photini p. 454.

MELETIUS Melitenus ab Acacio A. 360. ex Sebasteno * Antiochiæ ordinatus Episcopus, mox post mensis spatium ab Ariani iterum expulsus est Euazio in ejus locum evecto. Cum hoc Meletio quod communicare nollent Eustathiani, non mediocris in

Ecc 2

Ec-

* Vide Philostorg. V. 1. Socratem II. 44.

Ecclesia motus concitatus est quem ordinatus à Lucifero Paulinus Eustathianorum Episcopus etiam auxit. Sed sub Joviano redditus Ecclesiæ suæ Meletius A. 363. atque sub Valente iterum ejectus in exilium A. 364. Paulino locum dedit, donec sub Gratiano tertium A. 378. revocatus eodem Paulino frustra per aliquod tempus schisma continuante tandem cum eo in gratiam rediit. Vide Acta Sanctor. 12. Febr. & Tillemontium Tom. VIII. memor. p. 341. seq. 760. seq. Meletium hunc durante Concilio CPoli A. 381. cum Nazianzenus ab eo Episcopus CPol. ordinatus esset, defunctum, pro funere laudavit Gregorius Nyssenus cujus Oratio adhuc exstat ut dixi supra p. 159. quem admodum & exstat sermo Chrysostomi in ipsius laudem dictus Antiochiæ A. 386. qui incipit: *πανταχὲ τῆς ἡμῶν καὶ ἱερᾶς ταύτης ἀγέλης*, & citatur in Synodo secunda Nicæna Actione IV.

Hujus Meletii primum quem Antiochiæ habuit sermonem servavit Epiphanius LXXIII. 29. 33. Meminit Sozomenus IV. 28.

Præterea Epistolam ad Jovianum Imp. in Concilio Antiocheno A. 363. scriptam Socrates III. 25. & Sozomenus VI. 4. Perstringunt illud Concilium Hieron. in Chron. & Athanasius Tom. 3. edit. novæ pag. 31.

Alii Meletii decem.

Cum hoc Meletio non confundendus 1.) MELETIUS Lycopolitanus in Thebaide Egypti Episcopus atque sub Diocletiano & Maximiano Confessor, à quo schisma *Meletianorum*, negantium ad pœnitentiam recipiendos qui persecutionis metu Christum abnegaverant. De hoc Epiphanius hæresi LXVIII. Hi deinde male audierunt ob communionem cum Arianis a). unde non à melle Meletianos sed ab amaritudine *Picritianos* appellat S. Athanasius, b) licet Meletius ipse inter primos Arii hæresin notasset & ad Alexandrum detulisset. c) Meletianum schisma utcumque sopitum in Concilio Nicæno, quibusdam illud adhuc continuantibus ut Johanne Memphitano, & Callinio Pelusiota Episcopo atque Paphnutio Anachoreta. Vide Tillemontium T. VI. pag. 233. 662. 735. & B. Ittigii Historiam Concilii Nicæni p. 13. & 62.

2.) Alius

a) Epiphanius LXVIII. 4.

b) Athanas. Epist. ad solitarios Tom. 1. p. 864. D. Ittig. diff. de Photino pag. 427.

c) Epiphanius LXVIII. 6. ad quem coufer Godfr. Hermantium lib. 1. de vita Athanasii cap. 7.

2.) Alius Meletius *Sebastopolitanus* Episcopus quem Concilio Nicæno A. 325. interfuisse testatur Athanasius Orat. 1. in Ariannos T. 1. p. 291. & Philostorgius lib. 1. c. 8. Vide Valeſium ad Eusebii VII. 32.

3.) *Meletius* ad quem hæc exstat Libanii Epistola, necdum edita quod sciam.

Μελετίω.

Ἐγὼ τὸν μὲν παρὰ σὲ καὶ εἶδον καὶ Φιλῶ, σὲ δ' ἔπω μὲν εἶδον. Φιλῶ δὲ ὥσπερ ἐκείνον, ἐπεὶ καὶ αὐτὸν ἀκῶ σε γνώμης ἔτως ἔχεν πρὸς ἡμᾶς, ὥσπερ ἂν εἰ μετεσχήμες ἡμῖν. Τῷ δὲ ταῦτά με πιστεύειν ἔσω σοι σημεῖον τὸ καὶ χάριν αὐτεῖν ἦδη. ἐστὶ δὲ ἡ χάρις, Μαρκελλῶνον καὶ Κάρτιον τῆς σῆς ἀπολαύειν εὐνοίας, χρηστὰς τε ὄντας καὶ ἡμῖν ἐπιτηδεύας καὶ σπουδαίᾳ φίλους. Οἰμομα δὲ αὐτὰς εἶδεν ἔτε φορτικὸν ἔτε ἔξω τῶν νέμων ἐπαγγέλλειν. Πᾶσι δὲ ἡ διαμαρτυρία * ὅτι με τιμᾶν οἰοῦνται, καὶ ἡμᾶς, ὅτι σοὶ χρὴ πολλὰ καὶ ἐπιτελέειν.

Meletio.

Quem ad me misisti, & vidi & amo. Te nondum vidi, nec minus quam illum amo tamen, quoniam audio te perinde in nos animatum esse ac si familiariter nobis usus fuisses. Idque credi à me, documento esto tibi quod jam beneficium à te postulo. Est hoc, ut Marcellinum Cartiumque tua frui benevolentia permittas, probos homines necessariosque nostros & Spectari amicos. Nihil certe illos quicquam vel grave vel à legibus alienum præ se ferre existimo. Fac vero norit & Pamphilia (Marcellini-Cartiique mater) me loco aliquo apud te esse, & nobis sæpius ad te scribendi animam præbe.

4.) Meletius Episcopus *Mopsuestenus* in Cilicia secunda; Nestorianus: cuius Epistolæ undecim supersunt Latine in Synodico adversus tragediam Irenæi. Depositus est in Concilio Ephesino A. C. 431.

5.) Meletius Chorepiscopus. Garnerii auctar. ad Theodori Opera. 198.

6.) Meletius Monachus cuius liber de natura hominis ita inscribitur in Codice Segvieriano & altero Casareo: *πρόημα κατὰ συνῶν περὶ φύσεως ἀνθρώπου ἐξερανοῦν καὶ συντεθεῖν παρὰ Μελετίου μοναχοῦ*

Εὐε 3

ναχῆ

* Schol. τὴν μητέρα Μαρκελλῶνος καὶ Κάρτιου.

ναχῆ θέματ' τῆς Ὀψικίης βάνδα ἀρέσκει * χωρὶς Τιβεραπόλεως
(in Phrygia majore) μονῆς λεγομένης τρεῖς, ἥτοι τῆς ἀγίας Τριάδος.
Σύλλογὴ ἐκ τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐνδόξων καὶ λογάδων Φιλοσόφων. Prodiit
tantum Latine Venet. A. 1552. 4. ex versione Nic. Petreji Corcyraei.
Græce habetur etiam aliquoties MS. Oxonii in Bibl. Bodlej. Græco al-
tero Bibl. Cæsareæ Codice, caput XXXV. de anima qvintuplo majus oc-
currit. In eadem Bibl. etiam Græca Anonymi ex Meletii libro epi-
tome, & *iastrophion* ejusdem, capitulis CCXVII. in compendium
redactum.

Incertum diversus ne ab hoc (vel illo qvem mox refe-
ram) sit Meletius ad qvem Theodori Studitæ Epistolæ supersunt
inter ineditas illas CCLXXVII. quas Sirmondo haud visas servat
Codex Bibl. Segvicianæ.

7.) Μελέτιός τις, Θεοφόρος ἀνὴρ καὶ τῶν γραφῶν ἀκριβὴς ἐ-
ξεταστὴς, cujus de azymis scriptum inter S. Johannis Damasceni ope-
ra edidit doctissimus Vir Mich. le Qvien T. 1. p. 648. seq.

8.) Meletius ὁ Πηγᾶ, Cretensis, à Sylvestro Patriarcha
Alex. ordinatus presbyter & A. 1582. protosyncellus, inde Exarchus
Patriarchæ CPol. & in Patriarchatu Alexandrino, Sylvestri successor
dignissimus laudatus Josepho Scaligero Epist. 157. & Georgio Dousæ
in itinere CPol. de cujus scriptis adversus Latinos, aliisque dicendi
locus infra libro VI. Vide interim Crusii Turco Græciam p. 234. Hot-
tingerum parte V. Hist. Eccles. p. 62. seq. Allatum de consensu pag.
996. Rich. Simonis Hist. Critic. Tom. 4. pag. 11. seq. & præcipue
Eusebium Renaudotum ad Gennadii & aliorum recentium Græco-
rum scripta p. 91. seq. Epistola hujus Meletii ad Janum Dousam
exstat inter Arminii ejusque sequacium Epistolas n. XXV.

9.) Meletius Syrigus, Cretensis qui jussu Synodi CPol. & Patri-
archarum mandato A. 1638. oppugnavit Confessionem Cyrilli Lu-
cæ, Vide laudatum Renaudotum p. 151. seq. & Rich. Simonem in
libro de sententia Eccles. Oriental. circa transubstantiationem edito
Gallice adversus Tho. Smithum, Paris. 1684. 12.

10.) Meletius Calligraphus XI. sæculi cujus aliquot Codices
MSti Græci in Bibl. Segvieriana & Colbertina. Omitto Meletium
Ducem de quo Martyrologia & Menologia 24. Maji, Alios item Mar-
tyres;

* Αἱ ἀκριβεῖς. Ὀψικίον & Θέμα Ὀψικίης qvid sit, dixi supra, pag. 319.

tyres hoc nomine, nec non duos Meletios Hegumenos Monasterii S. Pauli Latris, quorum alter sæculo XIV. alter sæculo XV. fuit, quorum mentio in Codice Colbertino operum S. Ephraim apud Clariss. Montfauconum in Palæographia Græca p. 78. Meletii Macris mox infra faciam mentionem in Nectario Hierosol.

NECTARIUS ortu Tarsensis Cilix, è Senatore ac Præ-tore CPol. atqve adeo Laico * nec dum baptizato Episcopus CPolitanus A. 381. post Nazianzeni abdicationem constitutus, præfuit Concilio CPol. A. 394. 27. Sept. & A. 393. defunctus successorem habuit Joannem Chrysostomum. Vide Tillemont. Tom. IX. pag. 486. seq. quicundem esse putat Nectarium quem una cum conjuge de jactura filii unici solatur Basilius M. Epist. 188. 189. Ejus *homilia in Theodorum* *σεατηλάτην* Martyrem, quem primo sancto jejunii Sabbato Græci colunt, (& in quem Gregorii Nysseni etiam homilia exstat) Latine sæpius prodiit, Joach. Perionio interprete, & inter homilias quasdam Chrysostomi Paris. 1554. 8. & T. V. Lipomanni, & apud Surium 9. Nov. Græce MS. exstat in variis Bibliothecis & in Cæsarea quidem sæpius. Vide Lambecium IV. pag. 97. 124. seq. VIII. p. 86. 231. 349. Incipit: *ὡς πολὺ τὸ πλεονεξία τῆς χρηστότητος σε Κύριε.* *Sententiam Synodicam* de Agapio & Gabadio quorum uterque Bostrensem Episcopatum sibi vindicabat, habes in jure Græco Romano Marqv. Freheri lib. IV. pag. 247. petitam ut habet titulus *ἐκ τῶν παλαιῶν τῶν ἐν Κωνσταντινῇ πόλει ὑπομνημάτων.* Data est Arcadio tertium & Honorio iterum COSS. hoc est A. C. 394. quo Concilium celebratum est.

Alii Nectarii.

Nectarius Hieromonachus, cujus lucubrationem carmine scriptam Græco de Abbatibus qui ante ipsum claruerunt exstare MS. in Bibl. Regis Galliæ Codice 2198. testatus est Labbeus in Bibl. nov. MSS. p. 135.

Nectarius Hierosolymitanus Patriarcha, patria Cretensis defunctus A. 1665. successore Dorotheo qui ejus vitam scripsit, in qua narrat Poëtica illum didicisse à Meletio Macre: Philosophiam hausisse Athenis à Theophilo Corydale Philosopho Peripatetico. Hujus Nectarii *Confusatio Imperii Papa in Ecclesiam liber* haud con-

* Alia exempla Episcoporum è Laicis habes apud Allatium de ætate & interstitiis in collatione Ordinum pag. 170. seq.

contemnendus lucem vidit Moldavensibus typis A. 1682. † & Latine Petro Allixio interprete Lond. 1702. 8.

Nectarium Pictaviensem quem pro Victorino aliqui comminiscuntur, libenter omitto.

NICOBULUS Gregorii Nazianzeni amicus & propinquus, auctor carminis epici ad filium cognominem, quo respondet carmini quod ejus nomine ad Parentem Nazianzenus scripserat, veniamque pro filio petierat, ut liceret illi extra patriam dare operam eloquentiæ. Legitur inter Nazianzeni poemata T. 2. Opp. p. 115-120. Incipit : *τέκνον ἐμὸν, μύθους ποθέων ποθέεις τὰ φέραια*. De Nicobulo multis antiquiore sæculis, qui de Alexandro M. scripsit, feci mentionem lib. III. cap. 8.

ORESIESIS (aliis *Oriefis*, *Orsefius* vel *Orsifius*, vide Rosveidum ad vitas Patrum p. 110.) inter Aegypti Monachos in vico Thebaidis Tabbena sive Tabbenesio, cum Pachomio & Theodoro clarus, de quo Tillemontius T. VII. pag. 479. seq. 499. 686. 761. Ejus *Testamentum* Gennadio cap. 9. tantopere laudatum & quod pro perduto habet Clariss. Caveus, utique videtur esse illa doctrina monastica quam ex Græco versam, Latine tantum habemus, editam ad calcem S. Prosperi de vita contemplativa Colon. apud Jo. Gymnicum 1538. 8. & in Bibliothecis Patrum Paris. Colon. & Lugd. (Tom. IV. p. 91.) & in Codice Regularum Monasticarum Holsteniano Tom. 1. pag. 121. Rom. 1661. 4. Paris. 1663. 4.

Junior existimatur Oresius Abbas, cujus libellus brevis de sex Cogitationibus Sanctorum ex Goldasti Codice Latine editus ab Henrico Canisio Tom. V. Lect. Antiquar. parte 2. p. 951.

PACHOMII Monachorum Tabbenensium auctoris præcipui & medio sæculo quarto defuncti Vitam, ab auctore incerto, sed qui illis temporibus vixisse se profiteretur, traditam exhibet Bollandus Tom. 3. Act. Sanctor. Maji, Græce quidem in appendice ad calcem illius Voluminis è MSS. Florentino, Vaticano & Ambrosiano p. 25. & 51. Latine autem ex versione Danielis Cardoni S. I. p. 295. & 334. Ammonis quoque Episcopi Epistolam *περὶ βίης μακαρίων καὶ πολιτείας Παχωμίου καὶ Θεοδοῦρου*, è MS. Florentino Græce ad calcem Volum. p. 63.

† Vide Ephemerides Paris. A. 1710. pag. 11. 13. Novellas Reip. litterar. A. 1702. T. 2. pag. 112. Acta Br. 1703. pag. 292. Memorias Trevoltinas A. 1704. Tom. 2. pag. 35. edit. Amst.

pag. 63. & Latine pag. 347. Cui præmissa quædam ἐκ τῶν ἐντολῶν τῆ Παχωμίου, cujus generis sunt *monita spiritalia* Pachomii ex MS. Aldino Latine edita à Gerhardo Vossio in appendice ad Gregorium Thaumaturgum pag. 130. Mogunt. 1604. 4. Incipiunt: *Honora Deum, & valebis.* Tabulam æneam instituti Monastici regulas complectentem Pachomio traditam ab Angelo narrat Palladius in Lausiaca cap. 38. & argumentum ejus refert. Prodiit etiam sæpius *Pachomii Regula* uberior Latine, quam ab auctore primum scriptam Ægyptiaco sermone, deinde versam Græce, & è Græco ad Silvani Monachi preces Latine redditam à S. Hieronymo, nolim inficiari. Primus edidit Achilles Statius Romæ 1575. deinde Petrus Ciacconus ibid. 1588. Hinc Bibliothecæ Patrum collectores. Non hanc modo Regulam cum Hieronymi præfatione, sed etiam *Pachomii Epistolas* quas Gennadius memorat, & plures etiam illi non memoratas Latine ex interpretatione ejusdem Hieronymi servavit Benedictus Anianensis, qui sæculo IX. claruit, in Concordia sive Codice Regularum qui ex Lucæ Holstenii editione prodiit Rom. 1661. 4. recusos Parisi. 1663. 4. Plura de Pachomio Rosvveidus in vitis Patrum pag. 81. sqq. præludio ad vitam Pachomii à Dionysio Exiguo Latine versam, & Tillemontius Tom. VII.

PAULINUS qui ex presbytero A. 362. ordinatus à Lucifero Episcopus Antiochenus magnorum motuum materia fuit, quarum supra in Meletio mentionem feci. Ejus *fidei Professio* ab Athanasio probata extat apud Epiphanium LXXVII. 21. Hunc Paulinum ætate antecessit non modo Paulinus, qui ex Tyrio præfule Episcopus Antiochenus A. 331. favens Arianis, & amicus Eusebii Cæsar. qui illi scripta quædam dedicavit: sed etiam Paulinus qui ante Eustathium & post Philogonium per breve tempus Episcopus Antiochenus fuit A. C. 324. & cujus *malefactorum libros* à Macedonio Episcopo Mopsuesteno & confessore combustos referunt Orientales in Epistola Synodica quæ edita est à Pithoeo in Hilarii fragmentis parte 2. p. 26. Confer Valesium ad Sozomeni III. 11. & Tillemontium Tom. VII. Alii Paulini qui uno Pnevmatomacho excepto Latine omnes scripserunt:

Paulinus *Aquilejensis* Patriarcha qui Felicem Orgelitanum & Eupandum Toletanum oppugnavit, defunctus A. C. 804. de eo Bol-

Fff

lan-

landus in actis Sanctor. ad XI. Januar. T. 1. pag. 713. seq. Vide & Sirmondi Opera Tom. 4. p. 641.

Paulinus *Bisterensis* in Gallia Episcopus, clarus sub qvinti sæculi initia. Ejus Epistolam de signis terrificis apud Baronium ad A. 418. extare scribit Clariss. Oudinus. Sed ego in cassum eam illo loco quæsi.

Benedictus Paulinus *Bardegalensis*, ad quem scripsit Faustus Rejenfis, & quem cum Nolano videtur confundere S. Avitus Epist. 4.

Paulinus *Mediolanensis* Presbyter, qui Vitam Magistri sui S. Ambrosii Mediolanensis Episcopi scripsit. Idem qui ut Diaconus adhuc Cælestium Pelagianum Carthagine oppugnavit. Vide Baron. ad A. C. 369. n. 37. & A. 418. n. 11. seq.

Meropius Pontius Anicius Paulinus amicus Ausonii, Episcopus *Nolanus* A. C. 431. defunctus, doctrinæ & eloquentiæ laude, poetici quoque facultatis gloria clarissimus. Operibus ejus à Ducæo, Rosveido, Chiffetio, & Jo. Baptista Brun * illustratis addenda quæ in lucem protulit πολυμαθὲς ατ. Muratorius in anecdotis Latinis Tom. 1. Mediolan. 1697. 4. Caroli Peraulti poema Gallicum de hoc Paulino prodit Paris. 1686. 8.

Paulinus *Pellaus* Ausonii nepos, cujus eucharistico de vita sua quod carmine Heroico scripsit, octogenario major A. 456. exstat ad calcem Paulini Petrocorii, de quo infra. Confer Tillemontium, Tom. XVI. p. 416. seq.

Paulinus cujus tractatus de initio quadragesimæ, de die Dominico Paschæ, de obedientia, de pœnitentia, de Neophytismo memorat Gennadius de S. E. cap. 68.

Benedictus Paulinus *Petrocorius*, Aquitanus qui libros sex de vita S. Martini scriptos carmine Heroico dedicavit Perpetuo Turonensi Episcopo, quem Patronum suum appellat. Is Perpetuus Concilio Turonensi præfedit A. C. 461. Hujus Paulini editionem meliorem cum Francisci Jureti & Jo. Frid. Gronovii notis debemus Christiano Daumio τῷ μακαρίῃ, Lipsiæ 1681. 8.

Paulinus *Pneumatomachus*, de quo Palladius in hist. Lausiaca capite de Rufino pag. 124. edit. Meursii.

Pau-

* Paulini opera à Brunio expolita & illustrata prodierunt Paris, 1687. 4. Petri Franc. Chiffetii Paulinus illustratus, Divione 1662. 4.

Paulinus *Suetonius* Consul A. C. 66. quem de Atlante monte citat Plinius V. 1. Hist. Nam alios Paulinos Consules libenter prætereo quos in Clariss. Almeloventii fastis pag. 191. si placet videbis. Tantum notabo Paulinum quoque Nolanum accensendum iis qui consulatum honorarium gesserunt. Vide Antonii Pagi præf. ad diff. Hypaticam §. 26.

Paulinus *Trevirensis* Episcopus depositus in Concilio Arelatensi A. 353. atque inde à Constantio missus in exilium. Vide Baluzium ad Lupum Ferruensem pag. 498. seq. edit. Lipsiensis.

PETRUS ab A. 300. Alexandrinus Episcopus, qui Martyrium obiit A. C. 311; Acta ejus Martyrii Latine ex Anastasii Bibl. versione exstant apud Surium 25. Nov. Incip. *Ad corroboranda corda credentium*. Alia ex Simeone Metaphraste Græce & Latine cum notis in Combefisii selectis triumphis Martyrum Paris. 1660. 8. pag. 189. Incipit: *εἴτε μὲν ἡ ἐπιφανὴς Νικομήδεια*. De ejus *Canonibus* XV. *penitentialibus* A. C. 306. scriptis qui cum Jo. Zonaræ & Theodori Balsamonis scholiis Paris. primum à Frontone Ducæo, deinde Oxoniæ à Gvil. Beveregio T. 2. magni Synodici Græce & Latine vulgati sunt, conferendus Tillemontius Tom. V. p. 450. seq. & Lambecius VIII. p. 414. *Liber de Divinitate* à Cyrillo Alex. atq; in Actis Concilii Ephesini & Chalcedonenfis citatus, nec non *Homilia de adventu Salvatoris* quam laudat Leontius Byzantinus contra Nestorium & Eutychem, intercederunt. *Diatribam de Paschate* Chronico Alex. sive Paschali præfixam & à Petavio pridem Græce in Uranologio editam, non Petro huic Alexandrino, sed longe juniori scriptori sub sexti extremum sæculi tribuendum esse, jam notarunt viri doctissimi. *Proterium* Alexandrinum de quæstione Paschali videtur vocare Jo. Lelandus de scriptoribus Britannicis p. 387.

PETRUS S. Athanasii A. C. 373. 2. Maj. defuncti in Episcopatu Alexandrino successor, ab Arianis qui Lucium ejus loco intruserant, in carcerem conjectus in illo scripsit *Epistolam Encyclicam*, cujus præcipua pars legitur apud Theodorum IV. 22. Hist. & Nicephorum XI. 28. & cum notis Georg. Henschenii Tom. 3. Act. Sanctor. Maj. p. 207. seq. Alterius *Epistola ad Episcopos Aegyptios fidei causa exules* fragmenta duo, Latine servavit Facundus IV. 2. XI. 2. Post Valentis Imp. mortem A. 378. sedis Alexandrinæ restitutus Maximum Philosophum loco Nazianzeni in CPolitanam sedem evexit A. 379. Vide Valesium

Iesum ad Sozomeni VII. 9. & Theodoriti V. 8. Annalium scriptores ad A. C. 379. Defunctus A. 381. successorem habuit Timotheum. Tillemont. Tom. 6. memor. pag. 620. seq.

PETRUS S. Basilii & Gregorii Nysseni frater, Episcopus Sebastenus A. 391. adhuc superstes, de quo Bollandus in Actis Sanctor. ad 9. Januar. Tom. 1. p. 588. seq. & Tillemontius Tom. IX. p. 772. 737. seqq.

Exstat ejus *Epistola ad fratrem Gregorium Nyssenum*, præmissa hujus libris adversus Eunomium. Meminit hujus Petri Basilii frater Epist. 272. & 307.

THEODORUS presbyter, Pachomii (de quo supra) in Abbatia Tabennensis Monasterii successor, à vitæ Pachomii scriptoribus etiam atque etiam celebratus, scripsit Gennadio c. 8. teste, Epistolas tres ad monasteria, ex quibus unam de paschate ex Græco versam Latine habemus in Codice Regularum quem edidit Holstenius Tom. 1. p. 117. De hoc Theodoro Tillemontius Tom. VII. p. 469. seq. Alius Theodorus Monachus, discipulus S. Antonii & Amonis quem in Antonii vita Athanasius memorat.

THEODORUS Heracleæ quæ ipsum genuerat Episcopus in Thracia, depositus in Synodo Sardicensi A. 347. Obiit sentiens cum Homœnasticis sive semi Arianis circa A. 355. (adeoque non confundendus cum juniore Theodoro sive Dorotheo * qui ex Heracleæ Episcopo factus Episcopus Antiochenus post A. 370.) *Elegantis apertique sermonis & magis historica intelligentia, edidit sub Constantio Principe commentarios in Matthæum & in Johannem & in Apostolum (sive Pauli Apostoli Epistolas) & in Psalterium.* Hieron. c. 90. de S. E. Ex hisce commentariis fragmenta bene multa leguntur in Catenis editis atque in editis Græcorum Patrum ad jam dictos S. Scripturæ libros, & in alios quoque, ut in Catena ad Lucam edita: & in inedita ad Prophetas Majores, cujus mentio apud Clariss. Montfauconum Palæographiæ Græcæ p. 317. Non pauca etiam ex Catenis MSS. excerptis deditque Latine Combesius in Bibliotheca Concionatoria. Commentarium Theodori in Psalmos integrum cum Patrum in Psalmos Catena Balthasar Corderius Græce & Latine edidit Antvverp. 1643. fol. quem Codex Cæsareus anonymum Mazarinianus cum expresso auctoris nomine illi suppeditavit.

THEO.

* Vide Tillemont. Tom. 6. memor. pag. 794.

THEOTIMUS *Scythia Tomorum Episcopus, in morem Dialogorum & veteris eloquentia breves commaticosque tractatus edidit. Audio cum & alia scribere.* Hæc Hieronymus c. 131. de S. E. scribens ipse A. C. 392. Citatur Theotimus à Damasceno in parallel. De eodem Baronius ad Martyrolog. & Acta Sanctor. XX. April. Alius Theotimus junior itidem Scythiæ Episcopus, cujus Epistola ad Leonem Imp. de Timotheo Ælusto & Synodo Chalcedonenſi exſtat Latine in Actis Concil. Tom 4. edit. Labbei p. 911.

TITUS Boſtrorum (Arabia metropolis) Episcopus ſub Valente defunctus, de qvo Tillemontius Tom. VII. p. 382. ſeq. ſcripſit libros quatuor adverſus Manichæos, quorum argumenta dedi è Codice Holſteniano in volumine V. hujus Bibliothecæ pag. 293. ubi etiam de editione Latina Henrici Caniſii, qvi libros duos priores integros cum tertii initio vulgavit è verſione Franciſci Turriani. Non plura quam vertit Turrianus exſtant Græce MS. in Codice Holſteniano, qvem ſervat Bibliotheca Johannea hujus Urbis Hamb. *Commentarius in Lucam* ſub Titi nomine editus ex Theodori Peltani verſione Latine Ingolſtad. 1580. & Græcis additis à Frontone Ducæo in Auſtario Bibl. Patrum Pariſ. 1624. fol. Tom. 2. p. 762. non eſt hujus Titi, ſed ſcriptoris Cyrillo Alexandrino ac fortasſe ſæculo ſexto junioris, qvi ex variis antiquioribus Eccleſiæ Doctõribus illum Commentarium collegit. Vide Rich. Simonem lib. 3. Hiſt. Criticæ N. T. c. 30. Etiam du Pin T. 2. Bibl. ſcriptor. Eccleſ. p. 129. Petitdidierium in obſervationibus ad Dupinii Bibliothecam Gallice editis Tom. 2. p. 368. ſeq. Savillii notas ad Chryſoſtomum Tom. VIII. p. 215. qvi ejusdem auctoris quaſtiones in Mattheum & Johannem Græce ſe habere Mſtas teſtatus eſt. In Mattheum etiam editæ ſunt Latine Venetiis A. 1555. à Chriſtophoro Serrarigo & incipiunt: Διὰ τί λέγεται εὐαγγέλιον; ἡ παρῶσα βίβλος λέγεται οἱ κατὰ σέως ἀναίρεσιν καὶ ἁμαρτημάτων λύσιν καὶ δικαιοσύνην καὶ ἁγιασμόν καὶ ἀπολύτρωσιν καὶ υἰοθεσίαν καὶ κληρονομίαν τῶν ἁερῶν πᾶσιν εὐαγγελίζεται. Quaſtionum in Johannem hoc eſt initium: Τίνος ἕνεκα πάντα τὰλλα παραδόξα μὲν ἔστι· Εὐαγγελιστὴς περὶ τῆς αἰῶνις διὰ γενέσεως εὐδείας διηγέται; ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι εὐαγγελισαί &c. In Catena Corderiana ad Lucam exſtant nonnulla Titi, quæ in vulgato ad Lucam commentario deſiderantur. Atqve ut Combefſio in Bibl. Concionatoria. notatum, in catena Regia in Mattheum & Lucam ſapius allegantur Titi, editis meliora. Quumque Regia in Lucam Catena ipſe ſer-

ſit ſub compendio Titi commentarius , cui ſimilis quæ exſtat in Codice Raphaëlis du Freſne , quum Titi vulgati ſunt quæ in illa habentur , nunquam ille citatur , ſed quum nova illa & qualia etiam occurrunt in Matthæi catena. Exiſtitem ergo perditos commentarios ſenioris Titi eſſe , cui in Catena Regia Sancti nomen ſubinde tribuitur. Deniq; Titi Boſtrenſis junioris Homiliam in ramos Palmarum Græce & Latine vulgavit Combeſiſius Tom. I. auſtarii novi p. 635. Incipit: ὡς περ ἡ ἀμέτρητος. Eadem Latine in Bibliotheca Combeſiſii concionatoria , atqve (ubi cætera etiam Titi , adverſus Manichæos & quæ in Lucam ipſi tribuuntur) in Tomo quarto Bibliothecæ Patrum , edit, Lugd.

TRIPHYLLIUS Constantii Imp. temporibus clarus Ledrorum Λεδρων in Cypro Episcopus , deſcripſit miracula Magiſtri ſui Spyridonis verſibus Jambicis , ut narrat Svidas τελεφύλλιος. Eloqventiſſimum ſuæ ætatis cum appellaret Hieronymus cap. 92. de S. E. Legi, inquit , ejus in Cantica commentarios. Et multa alia compoſuiſſe fertur , quæ in noſtras manus minime pervenerunt. Plura de Triphyllio , de cujus ſcriptis nihil plane ætatem tulit , clariſſimus amicus noſter Jacobus Haſæus erudita diatriba de Berytenſi Jctorum Academia cap. IX §. 5. p. 91. ſq.

CAPUT XXV.

MAXIMI Philoſophi carmen περὶ ἀπαρχῶν, nunc primum editum è Codice Mediceo.

N Actus MAXIMI Philoſophi , * quem Julianus audivit & magni fecit, Poëma Svidæ memoratum περὶ καταρχῶν de electionibus ſive auſpiciis actionum quas aliquis ſuſcipit , expoſitu Lunæ proſperene an ſecus ſucceſſuræ ſint dijudicandis , deſcriptum è Codice Mediceo : rogavi præclarum atqve inſigniter eruditum virum D. JOANNEM RENTDORFIUM , ut verſionem ejus componeret , quod ille quidem pro ſuo in bonas litteras amore & in me benevolentia fecit , unde illud antiquitatis monu-

men-

* Vide quæ infra p. 769. & in Volumine ſecundo hujus Bibliothecæ p. 516.

mentum cum illius interpretatione exstare hoc loco volui. Argumentum quidem vanum est ut vel maxime, atque ut Nobiliss. Doblerus recte annotavit, Electionum doctrina, à Ptolemæo cunctisq; sanioribus Astrologis semper neglecta, à nugatoribus inventa & tradita fuit: tamen Græcæ lingvæ & Antiquitatis amatores in hoc monumento, licet capite mutilo, invenient nonnulla quæ non illibenter fortasse percipient ex scriptore tam vetusto tamque clari nominis: atque vanitatis ipsius vanitatem haud melius licebit cognoscere, quam si à tam celebris auctoris ingenio nihil tamen ei accesserit, per quod hominibus minus superstitiosis credibilior videri possit.

ΜΑΞΙΜΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

Περὶ καταρχῶν

Desunt multa.

Περὶ ζεντίας.

Εἰ δὲ νημεΐται μέσην κατὰ μοῖραν ὀδέου
 Δευτέρῃ εἰν ἡοί, ἀγανωτέρῃ εἴσεται ὁ μῦθος;
 Ἡμεῖς νυκτὶ τε δὴ ἀπειρέσια τροχάσσα.
 Μαψιδιοὶ τε πέλοινοι πονοὶ τῆμος δὲ βροτοῖσιν
 9. Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ, τῷ καὶ πεφυλαγμένος εἴης.
 Μὴ σε λάθῃ κέρης θανάτιδος αἰκέα κύκλα
 Λογμιοὺς δὲ χεὶν ἰχθυεμένα θηρὸς ἐν αἴγλῃ.
 Ἐὶ δὲ κόρην αὐγῇσι περισκέπτοις ἐπιλάμποι
 Ἀστράτην, θηρὸν μὲν ὁμιλήσεις ζένη αἶψα

in Ω

in η

10. Ἀβλα-

MAXIMI PHILOSOPHI

De electionum auspiciis,

SI vero Nemezi (Leonis) mediam partem ingrediatur luna

Secunda die, mollius erit iter

Interdiu noctuque per immensa procurrens.

Vani tunc erunt hominibus labores

9. Terra in aliena, quod observare debes.

Nec tibi lateant puellæ Theantidis * celeres orbēs,

Exitiale principium vestigiis consequentes, Scorpī in splendore,

Si vero virginem radiis conspicuis illustret

Astram, satis diu deges ætatem in terra aliena,

10. In-

* Luna.

10. Ἀβλαβέως δ' οἶκον τε φίλες τ' εἰσόψεαι αὐτίς.
 'Εἰ δ' ἐν ὀπωρενοῖς ἐνὶ γλήνεσιν αὐγάζοιτο
 Χηλάων αἰ τ' τ' ἡελίῳ ἀτάλαντα φέρῃσιν,
 'Εἰ μὲν ἐπὶ πρῆξει τε καὶ ἔργοις ἰδυδικοῖσιν
 'Οὐτ' ἔτι χάρμα φέρεϊ περλώσιον ἄτ' ἔτι πῆμα.
15. 'Εἰ δέ τ' ἐπὶ σκολιοῖσι καὶ σκῆ εὐήρεσιν ἔργοις,
 Τῆμος δ' ἐκτύνηται ὁδὸν πολυπαῖπαλος ἀνὴρ,
 'Ηκε παλιμποίνῃσιν ἐγ' ἐγκύρσειε δίκῃσι.
 'Εἰ δὲ πέλοι τιτῆνις ἐν ἀστράσιν ἡερίοισιν
 Σκορπίῳ αἰθερείοιο, φέροίῳ κεν ἐοδλὸν ἔνεαι.
20. 'Εἰ δέ κεν οἰκειῇδε λιλαίεαι αὐτὴ νέεσθαι
 Καὶ δ' ἂν ἐπὶ κρυφόν ὄμιον ἐπιφραδέως ἂν ἔλοι
 Δεικῆλῳ δ' ἐνὶ τῷδε φάοι πανδία σελήνῃ
 Κερδαλέον τ' ἀνύσαιο θοῶς ἐρκυδὲς ὄνειρα
 'Ειδώλῳ ἐν τῷδε σεληναίῃ ἐσαθρήσας.
25. 'Εἰ δέ κε τοξευτῆρος ἐλαφρῶ φαίδιμον ἄστρῳ
 Τιτῆνις φαιδρῇσιν ἐπαυγάζῃ ἀμαρυγαῖς
 Γαῖαν ἐς ἀλλοδαπὴν δ' ἐθέλοις τῆμος δὲ νέεσθαι
 'Η τ' ἂν ἔτι προτέρῳ δολιχὴν τελέσειας ἀταρπὸν
 Θηθύων καὶ θῆρον ἀπέσσεαι ἀσπασίως δὲ
30. Πολλῶν ἡελίων ἀνύσας περμῆκεα κύκλα
 Σὺς ἐταρὰς κτήσιν τε καὶ ἀγλαὸν ὄψεαι ὄμιον.
 'Ες δὲ πάτρην νόστησον ἰδὼν ἐρίμπα σελήνῃ
 Τοξευτῆρι θέκσαν ὁμῶς, τῆμος γὰρ ἅπασαν
35. 'Ευφροσύνην ἔχεις εἰσὶδὼν πατρῷον ἔδδα.
 Μὴ μὲν ἰδοιπορίας μιμνήσκεο φάε' ἀθρήσας
 Μηνὸς αἰγοκερῆος ἐν ἀστράσιν ἰχνέοντα
 'Η γὰρ σοι δολιχόσε πόρος καὶ ἀπρηκτα κέλευθα
 'Εσσεται καὶ δ' ἂν * κε κατηφείησιν ἐχοιο.
40. Πάτρην δ' εἰσανιόνῃ μετ' αἰγοκερῆος ἔδσα
 'Υψικερῶς μῆνη, πρῆνῃ καὶ ἀπήμονα νόσον
 Σημαίνει, σὺ δὲ μὴ νῶα νοσφίζεο τῶνδε.
 'Υδροχόῳ δ' ἠὲ πρῶτῃ πεφυλαγμένος ἔσσο,
 'Εἰ δέ κε δεύτερον ἡμάρ ἄγοι πρῆια κεν εἴη
45. Καὶ πρῆξιν κε φέρῃσιν ἀπήμονα κερδαλένῃτε.
 'Ιχθύσι δ' εἰαρηνοῖσιν ἐπὶ στρατὴν πολεμόντε
 Σταχέμενα. καὶ δ' ἂν κε φέροιο γελπύουσιν ὄνειρα.

* Fortasse δαπάνην. Hollten.

in in

in m

in x

in p

in w

in i

Hos

10. Innoxius tamen domum amicosque rursus visurus,
Si vero in autumnalibus luminibus splendeat
Chelarum, soli paria ferentibus:
Si ob actionem ac facta recti justique iudicii,
Non feret amplius gaudium nimium neque damnum:
15. At si ob perversa ac non expedita opera
Tunciter carpet vir admodum vaser,
Iterum incurret laboriosas in lites ac molesta iudicia.
Si autem luna sit astris in vernis
Scorpii ætherei, feret quoque eximium emolumentum.
20. Si vero cupit ad res domesticas reverti,
Et secretum iter prudenter agere;
In hoc signo quum splendet nobilis luna:
Promte feret lucrosam ac præstans emolumentum,
In simulachro hoc lunam quum adspexerit.
25. Quum vero sagittarii celeris clarum sidus
Luna illustrat splendidis fulgoribus,
In terram alienam tunc optes abire,
Aut si jam prius longam perfeceris viam,
Tempus produciens diu aberis, verum lubenter:
30. Multorum solium peractis magnis circulis
Amicos, opes ac claram adspicies domum.
In patriam redi videns lumen magnum habentem lunam,
Cum sagittario simul incedentem, tunc enim omnino
Lætus eris patrium ingrediens solum.
35. Itineris noli recordari, lumen adspiciens
Lunæ, capricorni in astris incedentis;
Nam longum tibi iter ac molestæ viæ
Erunt, & dedecus non deerit.
Patriam vero ingredienti, cum capricorno dum incedit
40. Luna, celsa gerens cornua, amœnum ac commodum reditum
Designat; tu vero noli hæc mente excidant,
Aqvarii primam auroram (l. diem) observato,
Etiam diem alterum quum peragit, nam erit auspicatus,
Actionem ferens non molestam sed lucrosam.
45. Piscibus in vernis, ad pugnam bellumque
Ire juvat: feres & tunc piscatoribus emolumentum:

G g g

Etiam

Libri V. Pars 4.

- Ἦδ' καὶ ὅσοι Φῶτες ἀνὰ δρυμὰ βροσθέντα
 Στάχοντες ταχυῆσι κυνηλασίῃσι μέλονται.
 Χρὴ δὲ καὶ εἰς ἐτέρως σε περιφραδέως ἐσαθρήσας
 50. Ἀσέρας, οἱ κεραῆς ταυρώπιδοι, ἀργέτιν αἶγλην
 Δέρκονται τετραγώνων ἐπισείχοντες ἀταρπὸν
 Μὴ τριπλευρον ἐχῶσι σεληνάῃς ἀμαρυγῇ
 Ἡ διαμετρεα Φέρωσιν ἐπ' αἶγλαα Φάεα μήνης.
 Εἰ μὲν γὰρ κακοεργοὶ ἐπ' ἀκτίνας τανύσαντο,
 55. Δεῖδιθ' ὁδοιπλανίην. ἐσθλοῖς δ' ὀρώσι σελήνην
 Βαίνεσσαν κατὰ μέτρον εὐσαθίων εἰδάλων,
 Θαρσύνεσας ξεινὴς ἐπὶ ἤθεα καλὰ πόλην
 Στεχέμεναι καὶ δ' αὐτὸς ἀτάρβητ' πέλοι ὁμιλῶ. Περὶ γάμψ.
 Ἐἰ δὲ γάμψ λελήσται ἐπαυρέμεν ἡμερέντ'
 60. Ἐς θαλάμῃς δ' ἀγαγέσθαι ἐνθάδε βελέαμ' ἐννιν,
 Σκέπτεσθαι κεραῆν ἐλικόδρομον. Κῆν μὲν ἔστι
 Τοξευτήρ' κατ' αὐτὸν ἡ ἰχθύας ὑγροκελεύθε
 Ἡ καὶ ὑδροχόα περὶ τείρεσιν ἀνυαλίζεται.
 Ὀλβιον σκετελέσθαι γάμον ἡνεκές, ἔτινα λάβῃν
 65. Οὐδ' ἐτ' ἐπεσβολὴν δυσὴν οἰκοῖσι Φέροντα,
 Οὐ μὴν νείκεα λυγρὰ τὰ καὶ πινυτὴν περ' εἶσαι
 Ἀνέρι καὶ ποθέοντι θοῶς ἡχθήρεν ἄκοιλον,
 Ἔσαι δ' ἡπίομυθ' ἐχέφρων, ἀγλαοεργός.
 Οὐνεκεν ἡμασι τοῖςδε πόρων περκαλλέα ἔδνα
 70. Κεραδίην οἰκοῖσιν εἰς ἐσθλὴν ἀνασσαν
 Ἀνὴρ εἰ μονίην τυγέοι καὶ ἐλεύθερον ἡμάρ.
 Ἦν δ' ἀρὰ νυκτιφάης ἐπέχη κλυτὴ δόνητοιο
 Ἀσέρας ἢ τάυροιο κατ' εὐκεράοιο πολέων,
 Μὴ σύγε μοι μνάοιο πολυκτεάνων ὑμεναίων,
 Τεύχεα γὰρ φαέθρεα σεληνάῃ κλυτοπῶλιν
 75. Τῆμ' καὶ Φιλίην μινυανθέα καὶ ταχύβελον
 Ἀσασίην. λήσῃ δ' ἐρετῆς καὶ ἀκηράτης εὐνῆς
 Κεραδιόντε λέχ' προλιπὲν πόσιος λαθέσθαι.
 Τεύχεα ὁμοφροσύνην τῷ σε φράζεσθαι ἀναγα
 80. Ὀκποτ' ἐνὶ κελύϊο παλινσρέπτοιο κέλευθε
 Ἀγλῇ ἐρευδομένην ἐσθλῆς χρυσάμπτου μήνης.
 Εἰ δὲ κόρης ἀτάλαντ' ὁ μὴν ἀνύσι κέλευθον
 Ἡ καὶ μακρονήσιν ἐφ' ὑάσιν ἰνδαλίζεται,

in plane-
tarum

Περὶ γάμψ.

Luna
in γ vel υ

85. Αἶτε

Etiam iis qui per silvos saltus

Incedunt, & citas venationes curant.

Oportet & ut alios prudenter inspicias (rem (lunæ)

50. Planetas, qui cornuta tauri faciem habentis candidum splendo-
Contemplantur, quadrata dum inambulant in via,
Nec triangularem habeant lunæ fulgorem,
Aut adversa ferant splendida lunæ lumina :
Nam si malefici ad radios se extendant,
55. Est quod metuas vagationes, bonis vero adspicientibus lunam.
Per gradus signorum fixorum incedentem,
Confidens bonis peregrinæ urbis moribus,
Licebit iter facere, imperturbata erit via.
Si autem coniugio cupis desiderabili frui
60. Inque thalamos vis ducere frugi uxorem : (dem si sit
Inspicere oportet cornutam flexuose currentem lunam, & qui-
Juxta sagittarium aut piscium humidam vias,
Vel Aqvarii circa astrum si splendeat :
Felices nuptias obtinebis sine noxa, quæ nullum damnum.
65. Neque molestas rixas in domum inferent,
Neque aspera jurgia, quæ & prudentem,
Viro amore flagranti, celeriter reddunt uxorem inimicam.
Erit vero mitis, prudens, operibus splendens;
Quapropter his diebus præbens pulchra dona
70. Juvenem indomum suam introducet dominam,
Vir qui solitudinem ac liberum diem odit.
Quum vero noctiluca occupat præclari arietis
Sidus, vel juxta taurum pulchre cornutum incedit,
Divites hymenæos ne cogites,
75. Nam faciet splendens luna, citatis gaudens equis, (consilii
Tunc amicitiam ad exiguum tempus durantem, & præcipitis
Discordiam : volet enim amabilem ac incorruptum amplexum
Connubialemque lectum relinquere, ac mariti oblivisci.
Faciet autem concordiam, cui animum ut advertas hortor,
80. Quando in arietis iterum viam vertentis semita,
Splendore rubram inspexeris, ac frænis aureis insignem lunam.
Si vero cum virgine pari passu Luna perficiat viam,
Vel obstetricibus sub Hyadibus appareat,

G g g 2

Quæ

- "Αἶτε κατ' εὐκράμεντο^Θ ἐρυγμήλοιο φέρονται
 85. Σιδονίᾳ τάυροιο, καὶ ἐς δόμον ἀστύνοιο
 "Εδνοῖσιν βρέψασαν χλιδάνην ἐλικώπιδα νύμφην
 "Η τ' ἂν γείτοσι χάσμα δυσηλεγέεσιν ἄγοιο
 Ζυγὴν ἐθνεῖοισιν ἔχων δυσπέμφελον εὐνήν
 "Ου γὰρ κεν σέρξενεν ἐνὸς λέχ^Θ ἡμασι τοῖσδε
 90. Γημαμένη, εἰδ' εἰ νόον αἰνετὸν ἱκαρῶνης
 "Η καὶ εὐαδνῆς καπανηίδ^Θ ἐπὶ τῷ αἶσθ
 "Η καὶ ἀρσινέης * ἐρλκνδ^Θ, ἥ καὶ αὐτῆς
 Λαοδάμης ἥ τ' αἶεν ἐπ' ἀνέρι κηραίνεσσα,
 Πάντα γὰρ ἤθεα καλὰ διασκίδνησι γυναικῶν
 95. Τάυρῳ ἐπεμβεβαυῖα θεατὶς χρυσοθήρης.
 "Εἰ δὲ θερραπαίοισιν ἐπορτυμένη διδύμοισιν
 Δεύτερον ἡμᾶρ ἄγῃσι, γάμῳ μεμνημέν^Θ εἶναι,
 "Οικισσοὺν γὰρ ἀκοῖτιν ἐνιμεγάρουσι κομίξῃς.
 Μὴ μὲν εἴοι φλογερῶ ἐνὶ Καρκίνῳ, ἥ γὰρ ἂν ὤκα
 100. Ἐκπροφύγοι μεγάρων ἄλοχ^Θ πόσιν ἐχθρήρασα
 "Ασπετ' ἐπεσβολέεσσα καὶ ἀκρετὰ παυφάεσσα.
 "Εἰ δὲ τύχοι γλῆνεσι νεμεήτασ' ἀέοντ^Θ
 Θιαυτὶς κέρη φορέεσ' ἐρλαμπέτιν αἰγλήν,
 Ἡ τ' ἂν ὑπερφιάλοντε δυσόργητόντε γυναικά
 105. Τέτμοι ἀνῆρ, ἀτένῃ δὲ νόῳ κεχαρμένη εἴη
 "Ουδέκεν εὐπειθῇ μιν ἔχοι πόσις ἔτ' ἐπέεσσιν
 "Οὐτ' ἐργοῖς, ἀλλ' αἰεὶ καὶ πατήμερον ὀρσοπολεύει
 Μύθῳ οὐκιδίῳ κέτε πλῆγῃσιν ἰάπτει,
 Μαψίδιοι μῦθοι κενὰ δ' ἔργματα τῇδε πέλοντο,
 110. Πολλάκι καὶ χάρεσσιν εὖν λωβήσατ' ἀκοῖτιν
 Δραστομένη χαίτης ἥ καὶ ρεθέεσσιν ἐφῆσα
 "Αττηρᾶς παλάμας, ἥ ἐπιρρήσασα χιτῶνας.
 "Ην δὲ γε δια θεὰ ὑπερονίς ἐν ταχύεσσιν
 "Ασπείρης κέρης εὐώπιδ^Θ αὐγάζηται,
 115. Χρῆν μοι τῇμ^Θ δὲ συνάσπον ἐντύπαιο,
 Παρθενικὴν δ' ἀλέασθαι, ἐπεὶ μογερεῖ βίोटιο
 Αὐτὴ τ' ἡδὲ πόσις κεκαρήσεται πῆματα πάντα.
 "Ην δὲ νῦν χαλκῶν ἐνὶ τείρεσσιν αὐγάζηται,
 "Κερειδὴν μὲν αἰκίεσ' εὖν πρὸς δῶμ' ἀγαγέσθαι.
 120. Ὀνήτη δ' ἂν εἴοι πολυφιλτέρῃ εὐτε πέληται

D in II

in @

in &

D in ny

D in =

Πολ-

* MS. ἀρσέπης.

- Qvæ juxta capitonis & graviter boantis
 85. Sidonii tauri, ut & domum arcturi:
 Dogis onustam, delicatam, ac venustam sponfam,
 Vicinis etiam molestis gaudium afferentem, adducit,
 Commune cum alienis perniciosum qvæ habeat cubile:
 Non enim diliger unius viri lectum, his diebus
 90. Qvæ nupserit, & si animum laudatum Icariones (Penelopes)
 Vel Evadnes Capanei uxoris instructum gerat,
 Vel inclytæ Arsinoæ, sive etiam
 Laodamiæ, ob virum dolore semper se lacerantis
 Omnes enim castos mulierum mores dissipat.
 95. Tauro incedens velociter in aureo æthere luna.
 Qvum vero ministrantibus procedit geminis,
 Secundus dies dum agitur, coniugii ne immemor esto,
 Nam uxorem domus curam habentem domum deduces.
 Noli ardenti in cancro dum vadit, (uxorem ducere) nam cele-
 riter
 100. E domo pedibus aufugiet uxor inimicitias gerens;
 Magna & innumera probra effutens ac iterans.
 Qvum vero incurrit in lumina Nemezi leonis,
 Theæ filia diva puella ferens splendidum fulgorem,
 Certe perfidam ac graviter irascentem mulierem
 105. Inveniet vir, qvæ obstinato animo se delectabit,
 Neque enim obsequentem sibi habebit maritus neque verbis
 Neq; operibus, sed semper & per totum diem propera versabitur
 Verbis probrosis; atque plagis incesset:
 Vani sermones, vanaque illi erunt opera.
 110. Sæpe & manibus contumeliose suum maritum excipiet,
 Prensans comam, aut etiam genis injiciens
 Infestas manus, aut lacerans vestes.
 Si vero diva luna in spicis
 Astræ virginis venustæ splendet,
 115. Viduam mihi videtur tunc conveniens uxorem accipere,
 Virginem vero vitare, laboriosa enim vitâ, postquam
 Eam acceperit, maritus satiabitur, in omnibus damna erunt.
 Qvum vero in chelarum lumine splendet,
 Virginem ætate juvenili conducit in domum suam deducere.
 120. Utilis namque ac amicissima erit, G g g ; Sz-

- Πολλάκις ὥδε γὰρ ἄστρον ἀναγκάη ὑπὸ λυγρῇ
 Λέκτρον αἰκέλιον γαμίων πάρεσθ' ἤγαγε θεσμῶν.
 'Εἰ δὲ πέλοι πανδία χαλαζέοντα κατ' αὐτὸν
 Σκόρπιον ἀλγινόοντα, τότε ἐν πρώτῃ γαμίοιο
125. 'Οἱ παρθενικὴν καίκεν Φρένας ἤπιη εἴη
 Ἀρτίφρων ἀγάνησι πετυθοῖα πραπίδεσσιν.
 'Εἰ δὲ τε δευτέρον ἡμᾶρ ἢ τρίτον ἰδύσκειν
 ἢ τ' ἂν καὶ δμῶεσι δυσηπαθέεσι μυγείη.
 Ἡν δὲ πελάζῃται μὴν κλυτῷ αἰγοκερῆϊ
130. Πρῶτα, γάμῳ μὲν ἄγει λύπας καὶ πῆματα λυγρὰ.
 'Εἰ δ' ἄρα δευτέρον ἴχοι ἀνὴρ λέχῃ, ἔσται ἄμενον
 'Ἡ χήρην ὁπάσει παντέρπεια τῷδε δάμαρται.
 Μὴ μὲν δὴ συνόδοισι σεληναίης ἀγάγοιο
 'Ευνέτιν ἐν μεγάροισιν ἢ ἐν διχομήνιδι πλεῖη,
135. Οὐ γὰρ κεν γάμῃ εἴη ὁφέλλιμῃ ἡμασι τέτοις.
 Σκέπτεο δ' εἰ κ' ἐδῶλοισι σὺν ἀστράσι διένευσται
 'Ἡ φαέθοντι κλυτῷ ἢ ἑωσφόρῳ αἰγλήεντι
 'Ἡ καὶ εὐπέπλῃ μαίης ἐρκυδεὶ παιδί.
 Τεύξει γὰρ βιότῳ τε μέγα κλέεσθ' εὐφροσύνην τε
140. 'Ἡθεα, μελιχίην τε χάριν τ' εὐεργέα δώσει.
 Νῦν δ' ἄγε μοι κέρη πιμπληίας ἐννεπε Μῆσα
 "Οσα φέρει νέστοισιν ἀκήματα δία σελήνη
 "Οσα τε λυγρὰ πέλονται ἐν ἐδῶλοισι θεῆσης
 'Δωδεκάτοισ ἐν τέρμα πολυτλήτε βιότοιο.
145. Εἰ μὲν γ' ἡαρινόισιν ἐν ἀστράσιν ζένοιό
 Πασιφαῆς εἰλοῖτ' βροτοῖς πανδία σελήνη
 'Οππότε τις νέσῳ ἀρημενέσθ' ἀλγινόεσση
 'Αργαλέην ἴχθυσιν μεληδόνα μηνύει πῆμα
 Δαδέχθαι, παιῶν γὰρ ἀκέσσιμῃ * ἀνδρώποισι.
150. 'Εἰ δὲ τε οἷς κεν τῷδε κατ' ἐδῶλοιο φέρηται
 'Ευδερκῆς κερβεόσα σεληναίη κλυτῶν
 'Εμπλην δεγαλέων ὀδυνῶν ὀξείων
 'Αἶτε κάρηνον ἔχασιν οἰζυροῖο βροτοῖο,
 Αἰ δὲ γὰρ οἷα ταχέϊα ἐπαυρῆσκονταί ἀρωγῇ.
155. 'Ἡ δὲ γυνὴ βαρύθησιν ἐπ' ὠδίνεσι μογέουσα
 'Ἡμιτελὴ γυῖαν ἀποσείσεται, ἀκλεᾶ παῖδα.

* MS. ἀνέσιμῃ.

- Sæpe enim sic sidus tristi sub necessitate
 Lectum conjugalem induxit noxium ac nefarium.
 Si vero sit nobilis (luna) juxta grandinem ferentem
 Scorpionum dolore afficientem, tunc primâ nuptias contrahe
125. Luce cum virgine, nam ingenium mite habebit,
 Mentis integra, placidis confidens præcordiis,
 Si vero secundum aut tertium diem dirigat,
 Certe & cum ancillis miseris corpus miscebit,
 Quum vero luna in vicinia est inclyti capricorni,
130. Nuptiis primo die tristitias affert atque horridas noxas,
 Si vero secundo, vir meliorem habebit lectum,
 aut viduam consequetur jucundam uxorem.
 Noli in congressibus lunaribus ducere
 Uxorem in domum, aut in pleniluniis,
135. Nam nuptiæ his diebus non erunt proficue.
 Inspecta, si cum bonis astris circumagatur,
 Vel cum inclyto Jove, vel cum phosphoro lucente,
 Vel etiam cum glorioso filio Mæjæ pulcrum peplum habentis:
 Nam faciet vitam valde gloriosam hilaremque,
140. pulchra & domicilia, ac blandam suavitatem, dabit.
 Nunc vero ades mihi puella Pimpleia, cane Musa,
 Quot fert ægris medicamina diva luna,
 Quot graves (morbi) sunt, in signis dum currit
 Duodecim, ad terminum usque multum ærumnosæ vitæ.
145. Si enim verno in sidere arietis,
 Omnibus apparens circumagitur diva luna,
 Quisquis morbo corripitur doloroso
 Molestam qui habet curam menti noxiam,
 Oportet expectare, nam medicus sanat homines.
150. Si vero his signi viis fertur
 Pulchro visu luna cornuta citatis gaudens equis
 Propior, molestis ac acutis doloribus
 Gravatum habebunt caput miseri homines,
 Neque invenient facile promptum auxilium.
155. Mulier vero gravibus ex partu doloribus laborans,
 Eniteretur membris imperfectum, infantem ignobilem

Pri-

- Περὶ Φάϑου ἡελίοιο φίλοις ἄπεισιν ἀθρήσου
 Ἡμαῖ μὲν πρώτῳ μάλ' αἰκνέλην ὑπὸ νύσῳ.
 160. Μοχθήσει καὶ ἐγγὺς ἀδευκέϑου ἔσται ὀλέθρου.
 Εἰ δὲ Φάϑου μὲν ἔχει κριῶ ἐπὶ, δεύτερον, ἥδη
 Σώζεται ἐκ καμάτοιο Φυγῶν ἐρῶδυνον ἄτην.
 Ἦν δὲ κατ' εὐκερξίῳ βοϑου μετ' ἀνισομένης πε
 Ἰνδαλθῆ κερξέουσα, τὸτ' αὖ μέγα θάρσαλέουσι
 Αὐγῆς ὠπτοῖσιν ἐπ' ἀνέρι πορτύνουσαν
 165. Ἦτορ καὶ περὶ δῶν ἐτέρῃ ρέα δύσφορον ὄρμην
 Πλαζομένοιο, τόιο πόντον γέ μιν ἔλ' ἐφάρσασα
 Νῆσον ἔχειν δακτύαν ἀκεσφορὴν ἐρατεινήν.
 Εἰ δὲ τι δειρῆς ἐντὸς ἔχει ὀλοφῶιον ἄλγϑου
 Ἦχι τε σύργγες σφάγια βροτὸν ἀμφὶς ἔχουσιν.
 170. Φράζεσθαι σ' ἐπέοικε συνάγωγης λοίγιον ἄχθϑου
 Μὴ μὲν δὴ πρώτῳ ἐνὶ ἡμαῖ τῷ δὲ λεχῶϊς
 Ἀμβλώοι ριγῆλὸν ὀπαζομένη κακὸν ὄντι.
 Δευτέρῃ εἰν ἧοι δὲ πέλοι ἐλαφρότερον ἄλγϑου
 Εἰ τόκϑου ἐκ μελέων ἀνεμῶλιϑου αἰῆσιν.
 175. Μὴ μὲν δὴ διδυμοῖσιν ἐπιθρῶσκέουσα σελήνη
 Ἰξϑϑου ἄλγϑου ἄγοι μηδ' ὁμοῖσιν κακότητι
 Ἦ πάρεσιν μελέεσσιν φέροι, δύσλητα γὰρ ἔσται
 Κήδεα καὶ δ' αὖ ἀκεσφορὴν ἀνεμῶλιον ἔλπει.
 Ἦν δὲ ἕως ἄλλῃ νῆσϑου ἐπιβρέμπει μὲν ἐν ἧοι
 180. Πρώτῃ κλινοπετῇ τέυχοι βροτὸν ἐς χρόνον ἄξει
 Ἦσιν θηρὸν δ' αὖ ἐνὶ λεχέεσσιν κλιθεῖν
 Τηκόμενϑου δυσρῆσι πανημαδὸν ἐλπαρῆσιν.
 Εἰ δ' ἀρχὴ καμάτοιο πέλοι ἐνὶ δευτέρῃ ἧοι.
 Ἦτ' αὖ ὅγ' ὠκοῶσιν ὑπ' ἀρτεμῆσι ἔχοιτο.
 185. Ἡματ' ἐπὶ τρεῖς μῆνον ἐνὶ λέκτροισι μογήσας
 Ἦν δὲ γυνὴ τῆμϑου δὲ φέρεσ' ὑπομήτερον υἱάα
 Ἀμβλώσῃ ξυνὴν κεν ἐς αἶδα παιδὶ μέλευθον
 Στέλλοιτ' εἰ μὴ ἕως μιν ἐρύσσεται ἥπιϑου ἀσῆρ
 Ἀγλαοφεγγέα διὰν ἐσαθρήσας κερξέουσαν.
 190. Πρῆύτατϑου δὲ πέλει κάματϑου βροτῷ αὐθνήνῃ
 Εἰ κεν συμφορῆται ἀγαυῇ θιαντίνι
 Καρκίνῳ αὐγληντι θοὴν δὲ φέροι ἐπ' ἀρωγὴν
 Μῆνον μοι τέρνοισιν ἔχει ὀλοφῶιον ἄλγϑου

Luna in 8

in II

in 20

Δω

Antequam lumen solis dulcibus oculis adspiciat,

Primo die, valde acerbo ex morbo

Laborabit, vicinusque erit amaro exitio :

160. Si vero adhuc secundam lucem in ariete adspexerit,
Liberabitur ex morbo, fugiens summos mortis dolores.

Quum vero juxta insignem cornibus taurum orientem

Apparet cornuta luna, tunc valde audacem (inijcet)

Impotenti * desiderio flagrantem viri

165. Cor & mentem qui agitet gravem impetum

Animi mire jactati, mortem tamen non afferentem

Morbum, qui desideret levare medela amoris.

Si quis vero intra collum habeat exitialem dolorem

Ulcerave in jugulo habeant exedentia homines, seorsum

170. Cavere convenit cynanches noxium dolorem.

Si primo die quo puerpera

Abortit, non incurrit horrificum malum exitium,

Secunda luce mitior exit dolor,

Ubi foetus ex membris abortivus prodierit,

175. Ne sane geminis incedens luna

Lumbi dolorem afferat, neque humeris malignitatem,

Neque dissolutionem membrum ferat, nam toleratu difficilis

Est cura, & remedium quod affertur in vanum sperare facit.

Si vero alius morbus adfremat luce

180. Prima, in lectum procumbentem hominem facit, protrahitque

Sanationem, diu ut in lecto reclinatus

Consumatur molesta spe per totum diem,

At quum initium morbi erit secundo die,

Si domibus sub prosperis se habeat,

185. Tribus solum diebus in lecto laborabit.

Si tunc mulier puerum in utero ferens

Abortierit, communem obscuram viam cum infante

Petet, nisi mitis stella servaverit

Pulchre splendentem divam adspiciens cornutam lunam,

190. Mitissimus autem tunc erit morbus homini spiranti.

Si vero ** fulgida Theantine (Luna) fertur

Cum Cancro splendente, promptum auxilium feret;

Solum ne † in pectore adsit exitialis dolor,

Libri V. Pars 4.

H h h

Dif-

* Leg. αὐτῆς ἀπτόσητον. & ἰτερηρία Hesych. ἀμφίβολα.

** ἀγαυή θανασίνη. † Μένον μή.

- Δυστονέως γὰρ μὴν ποιήσῃ ἔργα σαύσοι.
 195. Μὴδὲ ποδὲς πληγὴν μὴν ἐπιστέρχοι ὀδύνῃσιν
 τῇμῃ, δὴ γὰρ ἂν ἔῃ μετ' ὀρετοπόδεσσι λέγοιτο
 Ἀμβλώσῃ δ' ἔπερ τι φέροι κακὸν εἴδει λογιόν
 Κέφαρ δ' αἰμορευτοῖσιν ἐπ' ὠδίνεσσι ποναῖο
 Ἡμιτελὲς βῆσασα γυνὴ ἀνεμάλιον ἄχθῃ.
 200. Ναὶ μὴν ἠγγένειον ἐπιστέρχουσα λέοντα
 Ἐῖη τοι ὠρήσια καὶ ἡπίῃ ἔτι γὰρ ἐσθλὸν
 Ἀρξασθαι τῇμῃ δὲ δυσηλεγέῃ καμιάτοιο
 Οὐ γὰρ κεν προφύγοιαι κακὸν φλογερῶν ὀδυνάων
 Εἰ μὴ γαστέρῃ ὦκα βάλοις ἀπο λυματα πάντα,
 205. Οὐ μὲν δὴ κυέουσιν ὅτ' ἀμβλώσῃ γυναικί
 Ρεῖα κεν εἴδ' αὐτὴ παιμονὶς ἴσται
 Ἡπίονη χεῖραςιν ἀκασφρέην γ' ἐπάγυσαι.
 Εἰ δ' ἄρα συμφορέοιτο δικὴ πανδία σελήνη,
 Δηρὲν ἀμυδρὴ νῆσῃ ἐφημερίοις κε πέλοιτο
 210. Ἀνθρώποις, πότμον δ' ὑπαλέυσται ὅσκειν ἐν ἡοί
 Ἀρξεται κενὴ μογέων εὐήρεα γύναι,
 Μένον μὴ σομαχοῖο κακὴ πελὶν βαρύδοιτο
 Ἡ πλευρῆς, ἔ γάρ τι φέροι λαυφήν ὕγιν.
 Μὴδὲ τις αἵματ' ἀνδρὶ ροὴ τῇμῃ δὲ πέλοιτο,
 215. Μὴδὲ τι θηλυτέρῃσιν ἐφ' ἀνδάνοι ἀμβλωέσθαι
 Τηνίκα λοιγὸν ἀγεί γὰρ ἀναρσιον. εἰ δὲ τυχηστὴν
 Πόδινα ζώουσιν ἐπὶ βρεφέεσσι λυέσθαι,
 Ἡτ' ἂν ἐλαφρίσταιτο πόνον συγερῶν ὀδυνάων
 Ἀσπρίν κέρη ταχυφόρῃ ἡπίοδωρῃ.
 220. Δέιδιδι χηλάων ἐνὶ τείρεσι χρυσοδέσσειαν
 Μήνην, μὴδὲ τε νῆσῃ ὑπ' ἀργαλὴν μεμογηκῶς
 Κλινιοπετῆς γύναιο, φέροι δ' ὀλοφάϊον ἄστρον
 Δοιῶν μοιρῶν ἐτέρην βροτῶ ἀλγινέειν,
 Λαυφήν ὕγιν ἢ ἀνὸς τλητον ἀνὴν,
 225. Εἰκεν θηθύνησι πόνῃ, καὶ ἀδευκέα πότμον
 Καίτε γυναικὶν ὀλοθρον ὅτ' ἂν βρέφῃ ἐκπροθόρῃσιν
 Ψυχολιπὲς μαλέον, τὰ δὲ σε φρεσὶ πενκαλίμῃσι
 Φρεζέσθαι ἐπέοικεν ἢ ἄλγεα θανά φυγηδα.
 Ὀκταπόδην δ' ἐπὶ θῆρα φανῶ εὐκατὶς ἀναστα
 230. Σκορπίον, ἐν πρώτῃ μὲν ἐναύσῃ ἡλιγενή.

D in Ω

D in ην

D in Ω

D in η

- Difficili enim cum labore medicamenta eum sanabunt,
 195. Ne plaga pedis superveniat doloribus partus;
 Tunc enim non cum integris pedibus si cubet,
 Abortiet, nullum tamen fert malum neque noxium,
 Sed leviter cruentis partus doloribus laborabit,
 Imperfectum excutens mulier inutile onus.
200. In barbigero leone incedens (luna)
 Jucunda sit tibi & mitis: non enim bonum est
 Tunc incipere ærumnosum morbum,
 Nam tunc non effugies malum acerrimorum dolorum;
 Nisi ex utero celeriter excutias omnes sordes.
205. Gravidam, si abortierit, mulierem, non
 Facile sanabit ipsa Pæonia
 Epione, manibus afferens remedium,
 Si vero feratur cum Virgine justitiæ præside, nobilis luna,
 Diu obscurus morbus ad exiguum tempus viventibus erit
210. Hominibus: mortem tamen effugiet si in luce
 Illâ incipiat morbus, dolore infestans pulchra membra,
 Modo ne stomachum maligni livores ingravent
 Aut latus, (dolores) non enim facile sanabitur.
 Ne tunc aliqua fluxio sanguinis viro obveniat,
215. Neve quid feminis placeat ut abortum inferant,
 Tunc enim noxium & intolerabile fert malum. Si vero contingat
 Parturientem vivos fœtus eniti,
 Allevabit sensus sævi doloris
 Astræa virgo spicam ferens & suavis muneribus,
220. Metue chelarum in signo auream
 Lunam, ne morbo afflictus molesto,
 Lecto sis affixus: fert enim exitiale astrum
 Homini ægroto unam ex duabus sortibus,
 Aut celerem sanationem aut intolerabilem angorem,
225. Si morbus moretur, ac amaram mortem;
 Etiam mulieribus exitium, fœtus quando prodiit
 Mortuus in lucem veniens, quod prudenti mente
 Considerare convenit, ut graves dolores effugias,
 Octipede in fera splendens pulchra regina
230. Scorpio, primo quidem die propitia orietur,

H h h a

Secun-

- Ἐἰ δὲ γε δεύτερον ἡμᾶρ ἄγοι, κίνδυνον ἰάψει.
 Τοξευτῆρι δ' ἐλαφρῷ ὁμοδρεύοντα σελήνη
 Μειότερον θήσει κάματον βροτῶ, ὧκα δὲ καλὴν
 Ἀρτεμὴν ὁπάσσει Φίλην καὶ εὐήρεα γυῖα,
 235. Ἄντως δ' αἰγοκερῆα διατείχιστα Φερύση
 Ωκεῖν γυίοισιν ἄγχο· ἐπιτάρροτον αἰκὴν
 Μὴ μὲν εἰσι τῆμ' ὅθι ἐπὶ πλευρῇσι μογῆσαι
 Ἄνερι μὴδ' τε λῦμαρ ἐν ἰχίῳ ἐμπελάσειεν,
 Δηρὸν γὰρ βροτὸν ἄνδρα κακὴ πελὴ δαμάσειε.
 240. Εἰ δὲ γυνὴ μογερῶν γυῖων βρέφ' ἡλιτόμνηνον
 Ἐνδοθεν ἐκ προβαλῆσιν ὑφ' αἱματένenti μίαςμῳ,
 Ἡματι μὲν προτέρῳ πᾶυρον πόνον ἐγγυαλίζει,
 Ἐμπης δ' ἡελίς κεχαρήσεται ἀκτίνεσσιν
 Δηρὸν ὁρᾶσα Φά' ἑρψιμβρότῃ ἡλείοιο.
 245. Δευτέρῃ εἰν ἧοι δὲ κακώτερον ἄλγ' ὁπάσσει.
 Ἰδρυχόον δ' ἐφέπηκα Φαεσφόρ' αἰγλήεσσα
 Ἀλλας μὲν νάσχος ἰήσεται, εἰ δὲ κε κρείσσων
 Χρεῖα ἀναγκαίῃ σε βιήσεται ἀνὰ παθόντα
 Ἀργαλέα ὑδέροιο, τότε αὖ κακότητα φρεσίν σφαι
 250. Δυστλητον. Τοιῇ γὰρ ἐπὶ μογερὴν ἄγει ἄτην.
 Ἡοὶ δὲ πρώτη χαλεπὴ πέλει εὐτε γυναικὶ
 Ἀμβλωσις γίνηται ἰκτεροῖο τόκοιο.
 Εἰ δ' ἄρα δεύτερον ἡμᾶρ ἄγοι Φαεσίμβροτ' αἰγλή,
 Μειότερον τελέσειε πόνον, λῆξιν τ' ὀδυράων.
 255. Ἰχθύσι δ' ἐαρινοῖσι παλίνκοτα πῆματα φέυγει
 Ῥηδίως εἴπερτε νόσῳ δέμας ἀλγυνθείη.
 Εἰ δὲ τε νειαίρης γαστρός λύσις ἀντήσσειεν
 Ἡ νέυρων τότε Φωτὶ ποδῶν ὑποέκλασεν ἄρθρα,
 Οὐκ ἂν ῥηδίως μὲν ἀπήμονα πορσίνειας.
 260. Χρὴ δὲ σ' ἐπίφρονα μήτιν ἐνὶ σέρνοισιν ἔχοντα
 Ἰδμεναὶ ἔνεκα διὰ σεληναίῃ κλυτὸ πῶλος
 Εἰ μὲν συμφορήσεται ἐνῆσιν ἀστράσι καλῶις,
 Εὐδερκεῖ Φαεδόντι ἢ εὐσκοπῶ Ἑρμῶνι
 Ἡ παρὰ μεδεῖσσι ἀγαυῇ Κυπρογενεῖῃ,
 265. Καφότερον τελέει πόνον ἄνερι καὶ χύστιν ἄλγος
 ὧκα φέρει πρὶν αἰτῶσαι εὐήρεα γυῖα.

D in x

D in p

D in m

D in x

D cum 24
♀ ♀

- Secundum vero diem cum agit, periculum afferet,
 Sagittario celeri vero concurrans luna,
 Morbum leviorē reddet homini, præterea bonam
 Et gratam incolūmitatem præbet & sana membra.
235. Pariter si per capricornum incedens feratur,
 Promptum membris adducit auxilium, fert & robur salubre,
 Ne vero tunc laterum dolore laboret aliquis,
 Neque lumbis viri noxium quid appropinquet,
 Nam diu malignum malum hominem domabit.
240. Quum vero mulier infantem immaturum
 Ejicit cruento cum inquinamento,
 Prima quidem die brevem laborem tribuet,
 Solis tamen radiis gaudebit
 Diu, intuens lumen oblectantis homines solis.
245. Secundo vero die graviorē dolorem afferet.
 Aquarium at insequens lucida splendidaque luna,
 Alios quidem morbos sanabit, si vero potentior.
 Dura necessitate tibi vim fecerit gravia perpetienti
 Molestæ aquæ intercutis, malignitatem cave
250. Toleratu difficilem, hæcce enim ad tristem ducit noxam.
 Primo die quum difficilis fuerit mulieri,
 Abortio erit ærumnosi partus.
 Secundam at diem quum agit homines delectans splendor,
 Levior erit labor, cessabuntque dolores.
255. Piscibus in vernis mala infesta fugat
 Facile, si corpus morbo tunc doleat.
 Si vero imi ventris fluxio occurrat,
 Aut artus infringat nervorum homini in pedibus,
 Non facile sanum restitues.
260. Oportet autem prudentem mentem in pectore gerentem
 Scire, quando alma luna citatis gaudens equis,
 Feratur vel cum benignis ac beneficis stellis,
 Aut sole late vidente, aut provido Mercurio,
 Sive in Cypro nata imperante admirabili Venere:
265. Mitior efficiet laborem viro, cessationemque doloris
 Celeriter affert, antequam extingvantur bona membra,

H h h ;

Si

- Ἐ, δὲ τε λοίγιον ἄστρον ὁμοφρομένη κερούεσθαι, D cum b
 Ἡ Φαίνων δυσλητος, ἡ Ἄρης εἰρεκύνδομος, de d
 Πλεότερον κάματος τελέσει καὶ αἰκία νῆσον.
 270. Θηλυτέρῃσι δὲ πάντα κακώτερα φαίνεται ἄστρο D in signis
 Ὅσα διατείχισιν ἀγαυὴ Θαιατίνη. fœmin,
 Καὶ γὰρ Ζηνὶ συνῆσα καὶ αὐτῇ Κυπρογενεῖ,
 Ἀμβλώσεις χαλεπάς τε δυσληγέας τίθησιν.
 Ἀλλὰ σὺ μὴ μάνην πανδερχέα βάλεο μνήνη D vacua
 275. Ἐμμεναί, εὔτε γυναῖκα πέλει ἀμβλώσιμον ἡμάρ. curlu.
 Νῦν δ' ἄγε μοι κατέλεξον εἴθρονε πότνια μῆσα Περὶ τομῆς
 Πῶς κεν ἂν ἐν λοίγειο τομεὺς ἐπὶ ἄνδρα σιδήρῳ ἢ χειρουργίας.
 Ἀρτεμὶν τεύξαιεν ὑπ' ἰήτῃρῳ ἀγαυῷ
 Σώματι δυσπαθέοντι λύσιν καμάτοιο λυτύσκων.
 280. Εἰ μὲν ἀπ' ὠκεανοῖο νέον προφάσιν ἀγαυὴ
 Πληιάς αἰσέρωσ' ἢ καὶ πανδία σέληνη
 Τάυρω ἐνδρομέεσα καὶ ἔρανον ἰνδάλληται
 Ἡ καὶ ὑγροφόροιο κατ' αἰγοκερῇ ὀδέουι.
 Φείδεο μὴ, χαλύβῳ μὴδ' ἐς χεῖρα τῆμῳ ἵκοιτο
 285. Ἀκμὴ παμφαίνοντ' εὐσμήκτιο σιδήρῳ
 Μηδὲ τε μοι χεῖρα Φωτὸς ἐπὶ μογεροῖσιν ἰάψαι
 Ὡκα πόνοις καὶ δ' αὖλις ἀναβλήδην γε τάμοιο
 Αὐτως δ' ἦν φορέηται ἐπ' ἄστροισιν ἰκαρῶν.
 Παρθένῳ ἡσυχίην ἀγέμεν καὶ λῶιον εἶη
 290. Μὴ μὲν δὴ κελεύοντ' ἀπ' ὠκεανοῖο φέροισι
 Ἀστράϊ κέρη σαχυροφόρῳ ἢ γὰρ ἀνίας
 Τεύξει τεμνομένοισι καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.
 Ὡς δ' αὐτως τροπικοῖσιν ἐν εἰδώλοις ἀλέασθαι
 Πανδῖαν τείχεσσαν ἐπὶ πολὺ βέλτερον ἔσαι
 295. Ἀτρεμὶν ἐχέμεν μὴδ' ἐν συνόδοισιν ἐσθης D O d
 Θηγαλέωγε τάμοιο δέμας πυρρῇ σιδήρῳ. D O d
 Αὐτως δ' ἂν διχόμενον ἀλέουσαι ἐπέοικεν D O d
 Φράζεσθαι δ' αἶκεν συγεῖω πυρρῇ συνέῃ D O d
 Μήτ' ἀμάκεις χρεῖώ σε τομῆς ἐπὶ Φωτὶ λάβησιν.
 300. Ὡς δ' αὐτως τοῖς ἐσιν Ἄρης ἐν δεικίλοισιν
 Ωρονομῶν πολλὰς μὲν ἐφημερίδας κακότητι,
 Βλάψαι αἶκεν ἀκμὴν χαλυβηίδα σώματ' ἄγχι
 Δέξαντα καὶ δ' ἂν κε καὶ αἵματ' ἄχετον ὀρμήν

- Si vero noxium aſtrum ſimul currat cum cornuta luna,
 Aut Saturnus noxiuſ , aut Mars bellicum canens,
 Intentiorem faciet laborem atqve minus ſanabilem morbum.
270. In femineis at ſignis omnia aſtra apparent magis maligna
 Qvotqvot permeat illuſtris Theæ filia :
 Nam & cum Venere & cum Jove conjuncta
 Abortiones duras ac acerbæ efficit.
 Sed tū ne ſolam omnia videntem optes lunam
275. Permanere in die, qvando mulieri accidit abortio.
 Nunc adſis mihi , recenſe , pulchri throni auguſta Muſa
 Qvomodo in noxiis morbis ſecans viri venas ferrum,
 Sanitatem efficiat, ſub præclaro medico,
 Corpori gravia perpetienti, ut morbus ceſſet, intento.
280. Si qvidem ab oceano recenter præfulgeat mira
 Pleias , auſpicato & incedat alma luna
 In tauro currens cœlum illuminet,
 Aut in aqvario aut capricorno eat,
 Parce, ne chalybs tunc in manus veniat,
285. Acieſve fulgorem vibrantis & bene deterſi ferri,
 Ne cutem hominis in ærumnoſis feriat
 Celeriter laboribus ſed potius dilationem patiatur.
 Similiter qvando fertur in aſtris Icariz
 Virginis , quieſcere juvat , & melius erit. (Oceano oritur
290. Noli venæſectionem adhibere tempore qvo reſonante ab
 Aſtræa virgo, ſpicam gerens, nam ærumnas
 Excitat venam ſecantibus, doloresqve lachrymoſos.
 Illico autem tropicis in ſignis qvum verſatur
 Diva incedens luna , multo melius erit.
295. Quieſcamus, ne, in congreſſibus dum incedit,
 Qvis acuto feriat corporis venas candente ferro.
 Similiter & qvum dimiatum lumen efficit , conſentaneum eſt
 Ut caveas : Si vero horrido Marti ſit vicina,
 Non ſimul oportet ut venas homini incidas.
300. Qvando itidem Mars in ſimulacris
 Horam regit, multis qvidem hominibus malignitate
 Nocebit, ſi ferreum mucronem corpori prope
 Admoverint ; præterea & ſanguinis irrevocabilem impetum.
- Effi-

- 'Εἰ δὲ τε λοῖγιον ἄστρον ὁμοδρομὴν κερύεσθαι, D cum b
 Ἡ Φαίαν δὲ σύλητος, ἡ Ἄρης εἰρεκύνδομος, & d
 Πλειότερον κάματος τελέσει καὶ αἰκία νῆσον.
 270. Θηλυτέρεσι δὲ πάντα κακώτερα φαίνεται ἄστρο D in signis
 Ὅσα διασείχῃσι ἀγαυὴ Θαιατίνη. fœmin.
 Καὶ γὰρ Ζηνὶ συνῆσα καὶ αὐτῇ Κυπρογενεῖη,
 Ἀμβλώσεις χαλεπάς τε δυσηλεγάσας τιθήσιν.
 Ἀλλὰ σὺ μὴ μῆνην πανδερκέα βέλεο μῆνην D vacua
 275. Ἐμμεναί, εὔτε γυναῖκι πέλει ἀμβλώσιμον ἡμάρ. curru.
 Νῦν δ' ἄγε μοι κατάλεξον εἴθρονε πότνια μέσα Περὶ τομῆς
 Πῶς κεν ἂν ἐν λοίγιοι τομεὺς ἐπὶ ἄνδρα σιδήρῳ ἢ χειρουργίας.
 Ἀρτεμὴν τέυξαιεν ὑπ' ἱγῆρῳ ἀγαυῇ
 Σώματι δυσπαθέοντι λύσιν καμάτοιο ὑτίσκειν.
 280. Εἰ μὲν ἀπ' ὠκεανοῖο νέον προφάσιν ἀγαυὴ
 Πληγὰς αἰοερώσῃ καὶ πανδία σελήνη
 Τάυρῳ ἐνδρομέεσσα καὶ ἔρῳ ἰνδάλληται
 Ἡ καὶ ὑγροφόροιο κατ' αἰγιοκερῆῳ ὀδύνη.
 Φαίδεο μὴ, χάλυβῳ μὴδ' ἐς χεῖρα τήμῳ ἵκοιτο
 285. Ἀκμὴ παμφαίνοντῳ εὐσμήκτιο σιδήρῳ
 Μῆδ' ἐτε μοι χεῖρα φωτὸς ἐπὶ μογεροῖσιν ἰάψαι
 Ὡς πόνους καὶ δ' αὖτις ἀναβλήδην γε τάμοιο
 Ἄυτως δ' ἦν φορέσθαι ἐπ' ἄστροισιν ἱκαρῶν.
 Παρθένης ἡσυχίην ἀγέμεν καὶ λῶιον εἶη
 290. Μὴ μὲν δὴ κελάδοντῳ ἀπ' ὠκεανοῖο φέροισι
 Ἀστράϊ κέρη σάχυηφόρῳ ἢ γὰρ αἰνίας
 Τεύξει τεμνομένοισι καὶ ἀλγεα δακρυόεντα.
 Ὡς δ' αὖτως τροπικοῖσιν ἐν εἰδώλοις αἰεεσθαι
 Πανδῖαν σείχασαν ἐπὶ πολὺ βέλτερον ἔσαι
 295. Ἀστρεμὴν ἐχέμεν μὴδ' ἐν συνόδοισιν ἐξῆς D O d
 Θηγαλέωγε τάμοιο δέμας πυρρῇ σιδήρῳ.
 Ἄυτως δ' ἂν διχόμηνον αἰεεσθαι ἐπέοικεν D O d
 Φράζεσθαι δ' αἶκεν συγεῖν πυρρῇ συνείῃ D d
 Μῆδ' αἰμάκις χρειώ σε τομῆς ἐπὶ φωτὶ λάβησιν.
 300. Ὡς δ' αὖτως τοῖς ἔστιν Ἄρης ἐν δεικῆλοισιν
 Ὠρονομῶν πολλὰς μὲν ἐφημερίας κακότητι,
 Βλάψαι αἶκεν ἀκμὴν χαλυβηίδα σώματῳ ἄγχι
 Δέξωνται καὶ δ' ἂν κε καὶ αἵματῳ ἄχρετον ὀρμήν

- Si vero noxium astrum simul currat cum cornuta luna,
 Aut Saturnus noxius, aut Mars bellicum canens,
 Intentionem faciet laborem atque minus sanabilem morbum.
270. In femineis at signis omnia astra apparent magis maligna
 Quotquot permeat illustris Theæ filia:
 Nam & cum Venere & cum Jove conjuncta
 Abortiones duras ac acerbis efficit.
 Sed tamen ne solam omnia videntem optes lunam
275. Permanere in die, quando mulieri accidit abortio.
 Nunc adsis mihi, recense, pulchri throni augusta Musa
 Quomodo in noxiis morbis secans viri venas ferrum,
 Sanitatem efficiat, sub præclaro medico,
 Corpori gravia perpetienti, ut morbus cesset, intento.
280. Si quidem ab oceano recenter præfulgeat mira
 Pleias, auspicato & incedat alma luna
 In tauro currens cælum illuminet,
 Aut in aqvario aut capricorno eat,
 Parce, ne chalybs tunc in manus veniat,
285. Aciesve fulgorem vibrantis & bene detergi ferri,
 Ne cutem hominis in ærumnolis feriat
 Celeriter laboribus sed potius dilationem patiatur.
 Similiter quando fertur in astris Icariz
 Virginis, quiescere juvat, & melius erit. (Oceano oritur
290. Noli venæsectionem adhibere tempore quo resonante ab
 Astra virgo, spicam gerens, nam ærumnas
 Excitat venam secantibus, doloresque lachrymosos.
 Illico autem tropicis in signis quum versatur
 Diva incedens luna, multo melius erit.
295. Quiescamus, ne, in congressibus dum incedit,
 Qvis acuto feriat corporis venas candente ferro.
 Similiter & quum dimiatum lumen efficit, consentaneum est
 Ut caveas: Si vero horrido Marti sit vicina,
 Non simul oportet ut venas homini incidas.
300. Quando itidem Mars in simulacris
 Horam regit, multis quidem hominibus malignitate
 Nocebit, si ferreum mucronem corpori prope
 Admoverint; præterea & sanguinis irrevocabilem imperum.
 Effi-

- Τεύξεν βλύζοντ' ἄδην συγεῖν ἐπ' ἀκωκῇ.
 305. 'Εἰ δὲ Κρήνῳ συνίησι Φαεσφόρ' ἀγεῖται μήνην
 Καί γε τομῇν ἐπάγησιν ἀνὴρ παῶνι μεμηλώς
 Διερὴν μοχθήσειεν, τέλ' δ' ἀναδέχεται αἰνόν
 Καί τε δυσαχθεῖα νῆσον ἐπ' ἀνέρι τῷ δ' ὀπάσειεν.
 'Εἰ δέ τ' ἀνευ καμάτοιο καὶ αἰνοτλήτης ἀνίης
 310. Βέλεαι ἐντύνασθαι ἀοσπητῆρα σίδηρον
 Μῆνην αὐγάοιο σὺν αἰγίοχῳ Κρονίωνι
 'Ηὲ διωνάη, καὶ εἰ Φα' ἐλλιπές εἴη
 Αἴγον ἀπὸ διχομήνης ἐπ' εἰκάδι καὶ δ' ἐπὶ πρόσω
 Πλὴν συνόδα. λαῖον γὰρ ἀκεροῖν ἀνύσαιο,
 315. 'Ην ἀλέη συνόδοιο μεμυκότα Φάεα μήνης.
 Ως δ' αὐτως συνιόντες ἀπ' ὠκεανοῖο βροάων
 Φωσφόρ' ἢ Φαέων τελέσσ' εὐήρεα τμήσιν
 Αὐτως δ' εἰ Φλέβα κῆραι ὑφ' αἵματι πεπληθῆσαι
 'Ιμεῖρας τάυτησιν ἐφημοσύνης πεπίθοιο.
 320. 'Εἰ δ' ἄρα καὶ δμῶν ὀλοφάια ἔργα πύθοιο
 'Οἰτε εἰς λείποντες ἐνιμεγάρουσιν ἀνακτας
 Γαῶν ἐς ὀθνείην ποτὶ καρπαλίμοις ἀλάληται
 Δρηταὶ ἀταρτηροὶ Φιλίην λείποντες ἐδητὺν
 'Οὔτε τραπέζης μνήσιν ἐφέςιον ἔ Κρονίων' ὦ
 325. 'Ερκεῖς, ἔ σέβας ἀγνόν ἐνὶ προπιδέοσι σέβοντες.
 Ἀλλὰ σὺ καὶ τοίων μερέπων ἐπὶ φράζο μοῖραν.
 'Ην μὲν ἔη πανδία μετ' εὐσκόπῃ ἀρνεοῖο
 Ωκα μιν ἐξανάγοιο τάχ' ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἵκοιτο
 Δεσπόσυνον ποτὶ δῶμ' ὑπὸ δείλε' ἥ τε τις φῶρ
 330. Παλλόμεν' κραδίην ὑπὸ δέσματι καὶ δὲ κεν ὥπας
 Ταρβαλέοις δακρυόισι πεφυρμένος ἰνδάλλατο.
 'Ην δέ γε ταῦρον ἔχῃσι παλέμφοιτος κερδέσθω
 Ἀνέρος ἀφνειῷ ἐνὶ δώμασιν ἡλασκάζων.
 Δμῶς ὀλοθὲς κρύπτου. Μάλις δὲ κεν εἰς εὐὸν οἶκον
 335. Σπυδῇ ἀναγκαῖή μιν ἀναξ ὑποδέχεται αὐλῆς
 Ὀτλήσας μάλα πολλὰ καὶ ἐν προπιδέοσι μογήσας.
 'Ην δ' ἐν Ἀμυκλαίοισιν ἰδοὺς κερῶντα σελήνην
 'Ηιδίοις, ταχέως μιν εὐὸν δόμοι εἰσανάγοιο.
 'Ην δ' ἄρ' αἰεύεται πεντ' ἡμέατα κορυθαῖοι
 340. Λαιθάνοι ἦτ' ἂν μιν τρίτῳ μετὰ μῆνα δέχοιο.

D cum 2
vel 2

Περὶ δραπέτων.

D in γ.

D in 4

D in Η

E.

- Efficiet, abunde scatentis aspero sub mucrone.
 305. Si autem Saturno congregiatur lucifera candida luna,
 Atque venas inciderit vir medicinæ intentus;
 Diuturnum tempus laborabit, tandem vero referet laudem,
 Quamvis gravem morbum illi viro induxerit.
 Si vero sine labore ac gravi mœrore
 310. Velis dirigere auxiliare ferrum,
 Lunam splendentem cum Jove Ægiocho inspicere
 Aut cum Venere, & quum lux decrescens
 Cessat, à dimidiato mense vigesima (die) & ulterius,
 Præterquam in congressu, nam sanitatem melius perficies,
 315. Si vitaveris extensum lunæ in conjunctione splendorem.
 Similiter quum una procedunt oceani ab aquis
 Lucifer vel Jupiter, efficiunt salutarem venælectionem,
 Sic quando venam incidere sanguine repletam
 Desideras, his mandatis * obediens esto.
 320. Si vero vis scire opera noxia servorum,
 Qui suos relinquunt in ædibus dominos,
 In terram externam celeri pede vagantur,
 Famuli damnosi suavem linquentes cibum,
 Neque memoriam mensæ domesticæ, neque Jovis
 325. Hercæi sacram reverentiam mente venerantes.
 Attamen tu talium quoque hominum considera fatum,
 Si quidem incedat diva luna conspicuo cum ariete,
 Statim illum adduxeris, celeriter & ipse adveniet
 Herilem ad domum, à metu velut quidam fur,
 330. Corde palpitante & timore stimulante
 Lachrymis terribilibus perfusus apparebit.
 Quum vero taurum habet iterum veniens cornuta luna,
 Divitis in ædibus viri errans
 Perniciosus servus in occulto lateat: vix enim suas in ædes
 335. Industria necessariâ eum dominus rursus recipiet,
 Valde multa perpeffus & cogitationibus laborans.
 Quum vero in Amycleis vides cornutam lunam
 Invenibus, celeriter eum in domum tuam introducas,
 At si aufugerit & per quinque dies occultos
 340. Lateat, eum vel post tertium mensem recipies.

Iii

Quum

- 'Εἰ δέ γε καρκίνου οἶκον ἐν βασιλεῖα σελήνῃ
 Οἰχνεύῃ, τέτμοις κεν ἐν ἱερῷ ἄλσσι δμῶα,
 'Ἡ καὶ ἐν τεμένει κρυφίην ποιέμενον αὐλιν
 Δευτέρῃ εἰν ἡοὶ Θεόφειν δ' ἱκέτην δ' ἀνάγοιο
 345. Ὁρθήσιν χαίτησιν πεφεικότες βαμβαίνοντα.
 'Ἡν δέ νευμένητα πέλη κατὰ ἄστρον λέοντος,
 'Ἡ μὲν ἐπὶ πρώτη ἡοὶ δρόμον ἐντύνειν,
 Λήσεται, ἔδε μιν αὐτὶς ἐφεύροισιν ἀνακτῶ
 Ἀρδρήσας θερμάποντα Φυγόπρην. 'Εἰ δέ γ' ἐν ἡοὶ
 350. Δευτατῇ αἶροιο Φυγὴν, ἔ' πάντα τελέσει
 Δρημοσύνης. Εὐροῖς δ' ἂν ἐνιμμεγάρουσι μιν ἀνδρὲς
 Αἰφνείῃ ναιόντων ἀγνοήσιν νόοιο,
 Δίξο δ' ἐν χώρῃ μιν ἢ ἐν ἐρμηνείῃ κήπῳ.
 'Εἰ δέ σεληναίης ἐνὶ παρθένῳ ἰχνεύσῃς
 355. Λεῖποι οἶκον ἀνακτῶ, ἔλοις κέ μιν ἐν πολέεσιν
 'Ἡμασι. δηθύνει γὰρ ἀπόκρυφῶ εἰς ἐνὶ τῷδε
 Δαικίλῳ μήνης εὐφύγγεσσι αἰτροπολέουσιν
 Φύξιμον ἡμᾶρ ἔλῃσι καὶ ἐν θαλεροῖσι πετηλοῖς
 Πεπτηγὼς ἀλέηται ἐόν θηναῖον ἀνακτα.
 360. Χηλαῖσιν δ' εἶκεν σὺ σεληναῖν ἐσαρδρήσας
 Θαρσαλέως δρήσιν προτίσσεο, δὴ γὰρ ἀνεσιν
 Αὐτόματῶ σκέφει δέ καὶ αἰμυλίοισι λόγοισι
 Πρηνέει θυμὸν δυσπέμφελον οἷο ἀνακτῶ.
 'Ἡν δέ σκορπίεν δέμας ἰχθὺν διὰ σελήνῃ
 365. 'Ἡτ' ἂν εἰοι θεράπων ἐν ἀνακτόρῳ ἢ τεμένεσσι
 Κρυπτόμενῶ, καὶ δ' ἂν κεν ἐκὼν οἶκον δέ νεοίτο.
 'Εἰ δ' ἄρα τοξευτῆρα διῖχνέουσι κερύεσσα,
 'Ἡν μὲν ἐν πρώτοις πέντ' ἡμασιν αἰσυλοεργὸν
 Δμῶ ἂν ἄγῃ δόητε δίκην δρημοῖο ταχέαν.
 370. Εἰν δ' ἂν ὑπερβάλλοι πέντ' ἡμάτα δρηρὸν ἂν αὐτῶς
 Πλάζοιτ', ἔδε μιν ὦκα κινήσεται, ἀλλὰ χρένοιο
 Πολλὰ μεσάτιον τελέει χρένον ἡλασκάζων.
 'Ἡν δ' ἄρ' ἐν αἰγόνερω Φυγῇ δμῶς εἰο ἀνακτῶ
 'Εν ξείνῃ ληφείς ἄγεται πότι δώματα θάσσον.
 375. Τδροχῶν εἶκεν κερᾶν εὐῶπιν αἰδρήσας
 Νεισομένην ὅτε δρηγίς ἐπεντύνησι κέλευσαν
 Λαυδρὸς ἀνὴρ τότε ἀνακτῶ ἐξ πάτερην ὑπολείπων

- Quum vero ad cancrum domum suam luna regina
 Proficiscitur, invenies sacro in luco famulum,
 Vel in delubro occulte degentem.
 Secunda in die à templo supplicem adduces
 345. Porrectis manibus horrescentem, dentibus stridentem.
 Si vero sit circa stellas Nemezi leonis,
 Et ipsa quidem primo die cursum dirigat,
 Latebit, nec eum iterum in ædibus heri
 Visurus es servum qui civitate excessit. Si vero in die
 350. Altera aufugerit, non omnino perficit
 Fugam: at invenies eum in ædibus viri
 Divitis degentem feroci mente,
 Quære & in agro sive in horto amœno.
 Lunâ in virgine incedente, si
 355. Linquat heri domum, recipies eum post multas
 Dies: morabitur enim diu occulte, si in hoc
 Signo dum luna splendens in æthere gyrat,
 Diem fugæ elegerit, in foliis virentibus
 Procumbens vitabit suum antiquum dominum.
 360. Lunam in chelis ubi inspexeris,
 Fidenter servum adscisce: utilitatem enim
 Sponte curabit, & blandis verbis
 Leniet gravem iram domini sui.
 Si autem scorpionem teneat alma luna,
 365. Famulus erit in templo aut delubro
 Se abscondens, tamen sua sponte domum revertetur,
 At enim sagittarium si pertranseat cornuta luna,
 Et primis quinque diebus nefaria perpetrante
 Servum faciat, luet ille celerem fugæ poenam:
 370. Si vero quinque dies excedat, diu
 Errabit, neque tam cito invenietur, sed tempus
 Medium non exiguum transiget oberrans.
 In capricorno attamen qui fugit servus dominum suum,
 In peregrina terra captus ad ædes citius reducet.
 375. In aquario quum venustam adspicis cornutam lunam,
 Ac servus fugæ in viam se dat,
 Audax homo, tunc heri sui patriam relinquens

- Ἐν πόλει ὁθιναί βίον ἀρνύται, ἔτ' ἐπὶ θηρὶν
 Ἀΐσεται, ἀλλὰ μιν ὦκα τέττοι ἐπὶ φωτὶ κυρῆντα
 380. Ὅς δὲ μιν θερσίπων κοινὸς πέλει ἢ Φερόπλῳ
 Ἀνέρι τῷ θερσίῳ τε βοηθεύει τε μέλονται.
 Εἰ δ' ἄρ' ἐν κερνοῖσι φαινομένη φερέται
 Ἰχθύσιν ἧοι μὲν προτέρῃ κίνδυνον ἰάψαι
 Δρῆτη ἀταρτηρῷ τάχα δ' ἂν καὶ ὀλέθριον ἦμαρ.
 385. Αἴψα δ' ἄρα ξίφει τιηθεὶς ἀμφηκεὶ δαρήν.
 Δευτέρῃ εἰν ἥσ' δὲ φυγῶν σῶός κε πέλοιτο
 Καίκεν ἀνακτὶ ἴκοισ' δέμον περιάλλα πεπονθώς.
 Χρὴ δὲ περὶ φρονα μῆτιν ἐνὶ φρεσὶν αἴψα ὑδέσθαι
 Εἰ μὲν γὰρ μένην σὺ σεληναίῃ ὁρᾷς
 390. Οὐκί φέρεει δρημόν βροτῷ ἀνέρι, μαψιδίῃ δὲ
 Οἶσαι ἀλλήν τῇ καὶ τῇ ἀλυσκάζοντι κέλευθον
 Ἀγχιῦθι δεαποσύκων μεγάρων καὶ ὀμθεῖσιν ὄϊας.
 Εἰ δὲ τύχοι πανδία σὺν ἀστέρι δινεύουσα
 Ὅντε πλάνητα λόγῳ ἐπὶ χθονὶ Φύλ' ἀνδράπων.
 395. Ἦτ' ἂν προσηγοτέρῳ θεράπων ὁδὸν ἐντύνοίτο
 Φεύγων νεκρῷ ἀνακτὶ ὁμοκλήν τ' ἀλγινόεσαν.
 Ἀλλ' ἦν μὲν φαίνοντι συνῇ κερδέουσα σελήνη
 Ἡ φλογερῷ πυρρῶνι, φυγὴν ἀνεμώλιον ἔχει
 Δῶλ' ἀνὴρ κενεῇσιν ἐπ' ἐλπαρῆσι γεγηθώς.
 400. Ἡ γὰρ ἂν ἐς δέμον αἴψα λυγρῇ πεπεδημένῃ ἄτη
 Βαῖν' ἀναγκαίῃ βεβημένῃ ἀλγινόεσθαι.
 Εἰ δὲ ζῆνος ἀνακτὶ ἢ ἀγνῆς ἀφρογνεύει
 Ἰχθια βωῶσισι θείανθας ἀγλαύφοιτο
 Ἦτ' ἂν κρυπταδὴν εὐήρεα φύξιν εἴλοιτο
 405. Οτρηρὸς θεράπων ποσὶ καρπαλίμοις πιθήσας
 Μὴ μὲν ἀταρτηρῆσιν ἐνὶ φρεσὶ μητίσται
 Δεσπότην φερέμεν κειμήλιον, ἢ γὰρ ἂν εἴη
 Διχθαδὴ ἀτῇ, καὶ κτήματ' οἰχομένοιο,
 Καὶ δμῶς ὠροφυγόντ' ἀμαλίσχῃ, ἀλλὰ σ' ἀναγα
 410. Μιμνέμεν ἐν οὐραῖσι, φέρεν τ' εὐήρει θυμῷ
 Φωλίδιον βλάπτει ἀνὸν, ἐπεὶ μετὰ ποσὶ δῖων
 Οὐκ ἐκίχης, ἔδ' εἰ μὲν ἔχῃς πόδας εὐφύμοιο
 Εὐρωπῆϊάδα, τὸν ἐν πολυηχεῖ πόντῳ
 Ὄκα θεῶν ἐνέπασσ' ὁδῷ πεφορημένον ὑγρῇ,

D in x

D vacua
cursu.

D cum planetis.

415. Οὐδ'

- In urbe externa vitam deget, at non diu
Latebit, sed cito inveniet versantem cum homine
380. Qvi populi communis sit minister sive arma ferens
Cui exercitus ac sacra certamina sint curæ.
Si vero in vernis splendens feratur
Piscibus, primo die periculum obveniet
Servo damnofo, fortassis & exitialis dies
385. Statim gladio ancipiti secabit collum.
Secundo die fugiens erit incolumis
Etsi domini ingrediatur domum gravia passus.
Oportet autem sagaci mente jam observare,
Nam si quidem lunam cernas solam,
390. Non affert homini fugam, vanum vero
Adducit fugæ conatum hanc vel illam declinanti semitam
Prope heriles ædes & familiarem domum.
Si vero alma luna cum stella occidat
Quam errantem nominant in terra humanæ gentes,
395. Ulterius quidem famulus viam diriget,
Fugiens heri rixas ac molestam vociferationem.
Luna vero cornuta vicina si sit Saturno
Vel Marti ignito, fugam inanem habebit
Servus vanis spebus gaudens:
400. Statim enim ad domum vinculis constrictus horrida noxa
Cogetur vi adactus vitam ærumnose ducere.
Si vero Jovis Regis sive castæ Veneris
Vestigiis inhæreat Theæ filia splendore clara,
Tunc occultam fugam feliciter capiat
405. Fugitivus servus passibus citatis fretus.
Modo ne tunc scelestum in animum inducat
Res pretiosas domini ut auferat, nam esset
Duplex damnum & rerum amissarum
Et nequam fugientis servi: verum te hortor,
410. Memineris in ædibus ferre & æqua mente tolerare
Noxium furtivum damnum: quoniam pedibus persequens
Nihil obtinebis, etiamsi pedes habeas celebris
Europam quæ abstulit tauri, quem in resonante mari
Celeriter cucurrisse ajunt humida cum ferretur via:

415. Οὐδ' εἰ σοι πτερυγεσιν ἐπήρεα κῶτα γένοιτο
 ὅια γ' ἐνιμμελέεσσι βορήιοι υἱὲς ἔχουσιν
 ὅους ὑποκυσαμένη βροχὴν τέκεν ὠραθῦνα
 Ὀππότε μιν χρόνον ἀγνόν ἐπ' Ἰλλυσοῖα ῥοῇσιν
 ἴταμένην βορέης ἀνέσχετο τῆλε δὲ γαίης
420. Ἀτθίδ' ἐν νεφέεσσι μεταχρόνιον. Φορέεσκεν
 Μεσφοῖτ' ἐπὶ θρήκης χιονώδεας ἰξεν ἐν αὐλῃς.
 Οὐδ' ἦν * ἱφικλοῖο θωώτερ' αὐγάζοιο
 ὅσε καὶ ἀνδερμῶσιν ἐπέτρεχεν ἑδέτι καρπὸν
 Σίνετ' ἀψυρὰ γυῖα φέρων ἐπὶ λήϊον αὖτον.
425. Εἰ δὲ τ' εἰς κερέεσσα σὺν εὐσκόπῳ Ἐρμῶνι
 Οὐκ ἐκφυγοὶ θεράπων ὀλοφάιν' ἀλλὰ τάχιιστα
 Ἐυροῖς εἰ καὶ γῆνα θωώτερα καὶ πόδας ἰχθῆι
 Κεφότερας Λαδᾶο καὶ ὠκυρόμοιο Φααίλῃ.
 Μὴ μὲν δὴ συνόδοισιν ἐπιστείχεσσα σελήνῃ
430. Ἡ καὶ πλησιφαῖς εἴη δρησμοῖο τυχεύοντι.
 Ἡ γὰρ ἂν ἡλατκάροι ἐπὶ ξείνης τότε γαίης.
 Ἡ δρησμοῖσιν ἐχοῖτο παρ' ὀθνεῖοισι βροτοῖσι.
 Εἰ δὲ Κρόνῳ κρυόνῃ συνείη δια σελήνῃ,
 Καίτε δμῶς προφύσσησιν ἔχων κλωπήϊον ἄχθ'.
435. Ἄλλοις φώρεσι κέρδ' ἀποίσεται, εἰ γὰρ ὄνησιν
 Ἀρπακτοῖς κτεάτεσσι φέρει τηλεσκόπος αἴτηρ.
 Ἀλλ' ἐπαγεὶ θεράποντι δολόφρονι πολλὰκις ἄνδρα
 Λαυδρότερον φαίνων καὶ φῶρ' ἐπὶ φῶρ' κύρσει.
 Εἰ δὲ τέχνης ἐθέλεις δεδαηκῶτας ἐστυναδαί
440. Ἡ σοφίης υἱίας ἢ ὀτρυνὲς θεράποντας,
 Χρυσόφαῖς εἴη τοι ἐπ' ἀρηνοῖο σελήνῃ
 Ἡ καὶ ὠκυπόροισιν ἐπ' ἰχθύσι καλὰ φαίνοι
 Ἡ κέρης ἐπέχοι Φιαρὸν δέμας ἱκαρῶντος.
 Ἡ καὶ αἰτυτάτῳ ἐνὶ καρκίνῳ ἰνδάλλοι.
445. Ζηνὸς μημέταο κεχαρμένη ἀκτίνεσιν
 Ἡ παφίης αὐγλῇσιν ἐρευδομένη τετραγῶνοι
 Ἡ τεμπλεύροισιν καὶ τ' ἂν πολυλῶιον εἴη
 Ἡ κατ' ἰθὺν ἦσιν ἐπ' ὀκδομάτοιο βεβῶσα
 Δεικίλῃ, καὶ γὰρ τὸ πέλει τέχνησιν ὄμμαρ.
450. Μὴ μὲν δὴ σύνοδον τέτοις ἐνὶ τείρεσι θεῇ
 Ἡ διχόμητον ἄγοι σέλας ἐκφατοῖ εὐτε σε χρεῖν

Περὶ παιδῶν
 διδασκαλίας.

in γ υ ι μ ν ρ
 in 2 vel 9 □ Δ ρ
 & extra ○ σ ρ
 neq; decreascentem.

Τέχνην

* Versus Orphci apud Tzetzem Chil. II. hist. 42.

415. Neque, si tibi essent alis instructa terga
 Qvalia suo Boreæ nati habebant in corpore,
 Qvos gravida facta facilis peperit Orithyia
 Qvando castum chorum ad Eliſſi fluenta
 Componentem Boreas rapuit procul à terra
420. Attica, nubibusque per cœlum detulit,
 Donec ad Thraciæ nivosa perduxisset antra,
 Nihil proderit, etiam licet Iphiclos sis velocior,
 Qvi super extremis frugum currebat aristis, nec fructus
 Lædebat, levia membra ferens super siccas segetes.
425. Si vero cornuta luna cum conspicuo Mercurio incedat,
 Servus noxius non effugiet, sed quam celerrime
 Reperies, licet Euro velociora habeat genua, & pedes
 Leviores quam Ladas habuit ac velox cursor Phaallus.
 Ne quidem in conjunctionibus means luna,
430. Vel pleno lumine fugam capientibus favet:
 Aut enim terra in peregrina errabit,
 Aut invinculis erit exteris apud gentes.
 Si vero Saturno Saturnioque vicina sit alma luna,
 Atque servus se immiscuerit, habens furtivum onus,
435. Furibus aliis lucrum exigit: non enim emolumentum
 Rapacibus fert procul apparens stella,
 Sed inducit famulo doloſo sæpe virum
 Procaciorem, Saturnus, & fur furi superveniet.
 Si vero velis parare artium doctos,
440. Aut sapientiæ filios sagaces cultores:
 Sit tibi aureo fulgens lumine in ariete luna,
 Sive in piscibus cito permeantibus pulchre splendeat,
 Sive Virginis Icarix ambiat lucidum corpus
 Aut in excelsa cancro appareat,
445. Jovis confusa læta radiis
 Aut Veneris splendore rubens quadratam locum obtineat,
 Vel trigonum, quod & multo melius fuerit:
 Vel opposita eat à domo progrediens
 Signi, nam & hoc artibus erit emolumento.
450. Non quidem, in conjunctione cum his astris sic currat,
 Aut dimidiatum agat lumen perspicuum, tunc te oportet

Artes

- Τέχνην ἢ σοφίην δεδαήμεναι ὀτρύνουσιν
 'Οὐ γὰρ ἂν σκετεσέσθαι ἀβύλας, εἰδὲ τῷ ἐσθλῇ
 Παιδί δαημοσύνην διχομήνειας ἐντύνηται.
455. 'Οὐδ' ἔτι λευφίφας, ἀνεμώλια δ' ἔργα τίθουσιν.
 'Εἰ δὲ γεωπονίης σε φιλομβρότε' ἡμερῶν αἰρεῖ Περὶ γεωργίας.
 Καὶτ' ἐπὶ χρυσῆς γενεῆς ἐντύνεα ἔργα
 Γαῖαν ἐπὶ ζείδωρον ἀγοῖς εὐκαμπες ἄροτρον
 'Η γῦροις ἐνὶ κλῆμα μεθυμένας λελήσας,
- 460 Κατ' ἔμεναι καυλαρὰν ὀπώρης εἰδ' ἄρ' ἐλέσθαι
 'Ημέρης σκαπάη τε λαχανέμεν ἄμβροτον αἶαν,
 Αὐτικά τοι καὶ πᾶσαν ἐτήτυμῃν καταλέξω
 'Οππῶς ἂν δία γε σεληναίῃ πεπιθοῖτο
 'Ομπνιά σοι Δήμητρ' αἰεσινόοιοτε Βάκχῃ
465. Δῶρ' ἀναπεμπέμεναι καὶ ἐπήτανον ὄλβον ὀπάζων.
 'Εἰ μὲν γὰρ σείχησιν ἐπ' ἀρνείοιο βοοῖο) in γ
 Πάντα φέρεῖ κλυτὰ ἔργα φυτευέμεν ἠδὲ βαλέσθαι
 Σπέρματα καὶ σηκὸς εὐεργείας ἀμφιπθένεσθαι
 Καὶ δ' ἂν ἀεργηλὸν χῶρον τότε καλὰ ταμοῖο
470. Βασίτε καὶ σμηνύουσιν, εἰοὶ δὲ καὶ κάρπιμ' ὤκα.
 Ὡς δ' αὐτὼς τάμνω κερῶν ποτιόιο ἑκάτα) in δ
 'Οσα τε γεωπόνων ἐρμύσσεα φαίνεται ἔργα.
 Μὴ μὲν δὴ τῇμ' δὲ θέλειν εἰμβυλον ἀρεσθαι
 Ἄρνεσθαι μοδῶ ἐπιλατείῳ, ἔ' γὰρ ἄμνητον
475. 'Οὐδὲ φέροικεν ὄνειαρ ἐπ' ἀλλοτερίῳ μογέοντι.
 'Εἰ δὲ θερσπναίοισιν ἐν ἀερασι δινέυνται) in Π
 Κέροις εὐάνθ' αἰτωλίδ', ἥτ' ἂν ἐμοῖσι
 Μυθοῖσιν πεπιθοῖο καὶ δεξάμεν' πονέεσθαι
 Ἀμφὶ γεωπονίῃ τε φυτῇ δ' ἡμεροέσση
480. Ζηλωτὸς πολλοῖς δὲ πέλοις ἐπὶ κέρδει τῷδε
 Κήπης δ' εὐθαλείας τεύξεως καὶ γῦρον ὀρίζεις
 Γαῖαν ἀεργήλῃν τε προμηθιόως ἀνύσας) in ρ
 'Ευεργὸν μήνης ἐνὶ καρκίνῳ αἰθροπολέσης.
 'Εἰ φλογερῶ δὲ λέοντι φάσ' πολυδερεκές ἐφείη) in ς
485. 'Ηερόφοιτ' ἀνασσα, τότε σπόρον ὀπλίσσω
 Κερῶν ἢ πυρῶν καὶ τ' ἂν πολυχροῖα γένοιτο.
 Ἄλλο δὲ μήτε βάλοι κατ' αὐλακ', ἔ' γὰρ ἄμνητον.
 Ἀεργῇ κέρη δὲ πέλει πρὸς ἅπαντα φερίτη) in ην
Σπέρ-

- Artes sive sapientiam ut discant incitare (juvenes.)
 Neque enim perficies quæ vis, neque bonarum artium
 Scientiam puero dimidiata lux parabit.
455. Nec deficiens utilem operam ponit.
 Si vero agriculturæ hominibus gratæ desiderio tenearis
 Et aureæ ætatis aggredi vis opera.
 Terram frugiferam proscindere curgo aratro:
 Aut in scrobibus palmitem Bacchi desideras.
460. Accumulare dukemque autumnî fructum condere,
 Desideras & ligone exercere terram,
 Statim tibi omnem veritatem dicam,
 Ut nobilis luna obsequatur
 Almaque tibi Cereris & superbi Bacchi
465. Dona mittat, ac abundantem felicitatem præbeat.
 Si quidem in celeri ariete incedit,
 Omnia fert opera plantationis præclara, facitque jactare
 Semina, ac de stabulis bene munitis * satagere.
 Et si tunc terram incultam bene proscideris
470. Bobus & mulis, celeriter fruges dabit.
 Similiter in cornuto tauro perfice singula
 Agricolarum opera præclara, quæcunque se offerunt.
 Tunc vero noli glebosum agrum
 Elocare certum pretium perfolventi: non enim bonum
475. Neque utile laboranti alienum agrum.
 Si vero in astris famulantibus occidit
 Pueris pulchre vestitæ Ætolicæ (Leda,) meīs
 Verbis obsequens incipias laborare
 Agros ut colas & plantas desiderabiles,
480. Multi invidébunt tibi lucrum quo
 Hortos virentes instrues & fossam duces,
 Terram incultam provide perficies
 Facilem que experieris, luna in cancro dum incedit.
 Quando sævo in leone lumen multa intuens versatur
485. Aërem frequentans Regina, tunc semina para
 Hordei aut tritici; & fœcunda erunt:
 Alia vero ne committas sulcis, non enim bonum,
 Astræa virgo præstantissima est ad omnia

- Σπέρματα καὶ δὲ φυτοῖσιν ἐναΐσιον ἔντε βέθορισιν
 490. Βάλλων ἔρνεα πάντα τάτε δρυὸς ἄκρα λέγονται,
 "Οἶνας δ' ἐξαλέκασθαι, ἐπεὶ συγέει περὶ ἄλλα
 Ἰκαρίῃ κῆρη ἐλινῆς καὶ ἀδευκέας οἶνας,
 Μιωμένη ὅσα λυγρὰ διανύσοιο ἐκῆλ
 Ἀκταῖοι μήσανθ' οὐ μέτρη δοδμημένοι αἰνῇ
 495. Ἰκάρειον καὶ μὴν ταφελαῖς κορύνας ἐδάξαν
 Σφαλλόμενοι δάροισι χοροϊμανέως ἰοβάκχῃ.
 Ἀλλὰ, σὺ χηλάων ἐνὶ τέρεσιν αἰθροπολοῦσαν
 Ἐισορῶν κερέεσαν ἐπιφραδέως πονέεσθαι
 Ἀμφὶ γεωρμῇ σὺ δὲ κεν νέοιο βάλοιο
 500. Σπέρματα θαρσαλέως θῆναι τ' ἐπὶ κλήματα γύροις
 Πάντα τε δένδρεα καλὰ τὰτ' ἔασι τηλεθάοντα
 Τέρχουσιν δ' ἐγγενοῖσι· Φίλῃν δάκυσιν ἐπώρη.
 Ἦν δὲ σκορπίς δέμας αἰθρῶν ἐκπερσέουσιν
 Αἰγλαὺς δ' ἐγγενῆσι κλυτὴ πανδία σελήνῃ
 505. Σπέρματα· θάσσεσθαι νεῖῃς ἐνὶ καὶ δέκεν ἔη
 Τῆμ' ἐνὶ βληθέντα κατ' αὐλακίεσσαν ἄρρεσαν
 "Ομπνία Διὸς δῶρα καὶ ἐμπλήσκειν ἀλῶν
 Καὶ δὲ κ' ἀεργήλῃ γαῖαν τῆμ' ἐνὶ τάμοιο.
 Ἐὶ δ' ἄρα τοξεντῆρ' Ἰφάρι ταυρῶπις ἀναστα
 510. Μὴ σῖγε πύροις βαλέειν χθόνα βωλάνεσσαν
 Μὴ δὲ θέμεν κρῖ λευκὸν ἐν αὐλακί, μηδὲ τιν' ἄλλα
 Χέδροπα, πάντα γὰρ αὖψ' ἀλιώσεται εἰς ἔτι· ποίη
 Βλάστη ὑπερτείλασα πυκάσεται οἶνοπα βῶλον.
 Ἀλλὰ σὺ μοι τῆμ' ἐνὶ βάλοις περιμήκεα σῆκον
 515. Ἄρναςιν ἢ ἐρίφοισι βοῶντ' εὐερκέα μάνδρην
 Πορσύναι πονέοις δὲ καὶ ὠκοπόδεσσιν ἐφ' ἵπποις
 Φορβὴν τ' ἐντύναιο νεογλαγέας περὶ πώλες.
 "Αὐτως δ' αὐγοκερῆα διατείχεσθαι σελήνῃ
 Μήλοισιν σύμπασιν ἐναΐσιμ' ἠδὲ Φερίτῃ
 520. Ἐκεν ἄγχοις ἐτέρην χώραν ἐρμαχθεῖα ποίμνην
 Ἦδ' ἀγέλας καὶ δ' ἂν καὶ αἰπόλια πλατὲ ἀγῶν
 Ὡκα θεοὶ, νομὸν ἄλλον ἐπιστείβοντα πόδεσσιν.
 Ἰδρυοχόστε φέρων εὐώπιδ' ἐγγέτιν αἴγλην
 Μήνης, ἐν μὲν ὄροσιν καὶ αὐλακα πορσύνειας
 525. Ἐὺ δὲ καὶ ἐν γύροις ὑποδέχεται ἔρνεα καλὰ

D in m

D in m

D in x

D in p

D in m

Eu

- Semina ac plantis fausta est fulcisque
 490. Et ad inferendos stolones omnis generis arbuteorum fructuum,
 Vites vero (juvat) vitare, nam odio persequitur vehementi
 Icarii filia vineas & ingrata vina,
 Memor quot mala propter Bacchum
 Actæi (maritimi) machinati sint turpissima ebrietate subacti:
 495. Icarium siquidem clavis duris obtruncarunt
 Titubantes donis infanientis tripudiis Bacchi.
 Sed tu chelarum in signo ætheris incolam
 Contemplans cornutam lunam, consulto labora,
 Humum ut scindas (vomere,) & novali ingeras
 500. Confidenter semina, & in fossis ut palmites ponas,
 Omnes quippe arbores frugiferæ in vere virentes,
 Novis celeribus plantis gratum ostendent fructum.
 Si autem cœleste scorpii corpus pertranseat
 Candidis splendoribus inclyta nobilis luna,
 505. Semina copiose divides novalibus & sint
 Tunc jacta in sulcata terra
 Munera Cerealia auroræ dona, & impleant trituram.
 Et tunc agrum incultum vomere scindas.
 Si vero in sagittario splendeat taurino vultu Regina,
 510. Ne triticum mandes terræ viros alenti,
 Neque album hordeum sulcis committas, neque alia
 Legumina: nam omnia celeriter pereunt, nec ulla herba
 Proveniens perfecta densabit nigram glebam.
 Sed tu mihi amplum tunc struas stabulum,
 515. Agnis & hædis bobusque bene septam mandram
 Para laboriosis, pedibusque qui sunt celeres, equis
 Pabulum ac dirige circa recens lactentes equulos.
 Illico ut capricornum pervadit luna,
 Ovis universis utilis est atque præstans,
 520. Si præ te agas aliam in terram gregem ovium
 Aut armenta boum, aut greges magnos caprarum,
 Velociter currentes, & aliud pascuum pedibus calcantes.
 Aquario ferente pulchræ aspectu candidum splendorem
 Lunæ, opportune aratris ac sulcis dabis operam,
 525. Et bene excipiet in fossis germina egregia,

- Ἐὺ δ' ἂν ἀεργήλοισιν οὖν πῆξιν ἀεργαῖς.
 Ἄντως δ' ἐπαρταῖσιν ἐν ἰχθύσιν ἐστὶ φέρειν
 Γητονοῖς θηαντὶς ὅτ' ὁμπνία ἔργα πάλαντα
 Διὸς εὐωδινόου· εὐστεφούς· ἰοβακχῆ.
530. Σκέπτεσθαι δ' ἐπέοικε καὶ ἀστέρων ἡνεκὲς ἄλλων.
- Ἦν μὲν γὰρ φαέδων τε καὶ ἀγνῆ Κυπρουγένεια
 Μῆνη συμφορέοντ' ἢ εὐπτεροῦ· ἀγαυφόντης;
 Πάντα τὰ δ' ἀλδήντα καὶ αὐξίμα τοῖσδε πιφάσκοις
 Πολλὴν τ' εὐεσῶ φερέμεν καὶ δεσφάστον ὄλβον.
535. Εἰ δὲ Κρόνῳ· κρουοῖς Ἄρης· ὀλοφύει· εἰεν
- Ἀμφὶ σεληνάῃ, μινύθω· ἐρικυδέα ἔργα
 Ἦδ' ἄλλον φαίνεσι γεωπονήν· μερόπιδι.
 Τοὶ γὰρ ἄρα δίκηλα κατ' ἔργον ἀγλαὰ πρῶτον
 Οἷς κέρη θηαντὶς ἐναίστιμα ἔργα προφαίνει
540. Αὐτὶς δ' ἀστέρων καλὸν ἐροδενέως Κρονίων·
- Ἦ παφίης ἢ φαιδρὸν εὐσκοπον ἐρμῶνα
 Ζυγὴν γὰρ τέτοισι διχύνοντα κέλευστοι
 Ἀρχὴν καὶ τέλῳ· ἐσθλὸν ἀγχι μερόπων ἐπὶ ἔργοις.
 Εἰ δ' ἀρετὴ καὶ δεσμοῖσιν ἀνέκτισιν αἰχμάζοντα
545. Διὸς ἀνὴρ κελῶ μὲν ἔχων ἐριώπεια μῆνην
- Διηναίην, εὐροὶ κε λύσιν θυερῶν ὀδυνῶν.
 Ως δὲ καὶ ἐν θερμνοῖσιν ὀρωμένη ἐδάλοισιν
 Ἦ διδυμοῖς ἢ δ' αἰπυτάτω ἐνὶ καρκίνῳ ἔσθλ.
 Ἦ νεμειήταο κατ' ἀγαλέοιο λέοντῶ,
550. Πάλιν ἐπὶ χρόνον εἴσει ἀπείρητα δεσμὰ βροτοῖσιν.
- Ως δὲ καὶ ἐν σκορπίῳ αἰθερίῳ ἡδὲ τ' ἐλαφρῶ
 Τοξευτῇ, ταύρω τε καὶ ἐν ζυγῶ ἀγλήεντι
 Ἦ καὶ Ἀσφείδω σαχυφύρῳ ἀμφὶ θυγατρὶ
 Δινεύοντα, ταχέων ἀγχι λύσιν ἡμερίαισιν,
555. Ἐκ τε πόιν ἀνέπαυσε καὶ ἄψα κέφατεν ἀνδρός,
- Μὴ μὲν ἀλιπλάγκτοισιν ἐν ἰχθύσιν αὐγάσσει,
 Εἰ γὰρ, ἀνατλήσειεν ἀεκέλιον βροτὸς ἀλγῶ
 Καὶ δὲ μόλις δεσμοῖο δυσέχε· ἀσπετον ἀχθῶ
 Ἐκπροφύγοι, πολλοὶ δὲ καὶ ἐς βιότοιο τελευτῇ
560. Ἐλλάδας ἀγαλέας γυῖαν ἐφόρησαν ὑπέρθεν.
- Ἦν δὲ σὺν ἀστέρι μῆνη ἐνὶ καλῇ φανείῃ
 Ζηνὸς ἢ Ἑρμείου ἢ εὐεᾶν Ἀφροδίτης,
 Ἦτ' ἂν καφύτερότερον πόντῳ· πᾶν ἔσσε γένετο

D in X

D cum 2 vel 9

D cum h vel s

D cum 2 9
vel 8

Περὶ τῶν ἐν δεσμοῖς.

D in V Π @ Ω

D 2 9 8

Ei

- Recte etiam incultis vomerem infiges agris,
 Similiter vernis in piscibus optima est
 Agricolis Theæ filia, dum alma opera exercent
 Cereris odoriferæ ac florente corona cincti Bacchi.
530. Diu multumque etiam observare conveniet & alias stellas.
 Si enim Jupiter ac casta Venus
 Lunæ circumferatur, sive alatus Mercurius:
 Omnibus in lucem quæ proferuntur incrementum dat,
 Multumque fert facile fructum ac opes divinitus augeat.
535. Si vero Saturnus humidus noxiusque Mars eant
 Circa lunam, imminuunt opera ne sint gloriosa,
 Agriculturamque hominibus ostendunt multi sudoris.
 Hæc ergo præclara signa in cælo inprimis expende,
 Quibus filia Theæ utilia opera profert,
540. Statim ut eximiam Jovis validi stellam,
 Sive Veneris, sive fulgentem ac conspicuum Mercurium
 Habeat comitem & in eadem simul cum illis sit semita,
 Præclarum initium facit atque finem hominum operibus.
 Si vero indecoris duris in vinculis teneatur
545. Ærumnosus vir, in ariete dum est venusta luna,
 Tardam invenit solutionem acerbissimorum dolorum.
 Sic & in æstivis si conspiciatur signis,
 Sive in geminis sive in excelsis sit cancro,
 Vel etiam in Nemeæ molesto leone,
550. Longo tempore feret hominibus gravissima vincula.
 Quum vero in scorpio æthereo, sive veloci
 Sagittario, tauro, ut & lucida libra,
 Sive in Astræi spicamferente filia
 Versatur, celerem liberationem affert mortalibus,
555. Finemque laboribus imponit & statim hominem levat.
 In piscibus pontum pererrantibus Luna ne splendeat,
 Si enim ibi oriatur, exantlandus homini noxius est dolor,
 Et vix vinculi molesti ingens onus
 Effugere licet: multi vero usque ad vitæ finem
560. Truces compedes super artibus tulerunt.
 Si vero Luna cum benefica stella pulchre splendeat,
 Jovis vel Mercurii vel pulchre vestitæ Veneris,
 Leviores ac pauci erunt labores.

- Ἐὶ δὲ Κρόνῳ κρυερῷ ἢ Ἄρει συμφορέηται. D σ ϑ
565. Πολλάκις δ' ἐγαλέοιο βίη δεσμοῖσι πονηθεῖς
 Μέσφ' αὖ πότμῳ φρεσὶται συναπτῶι ἀδάμαντι.
 Ἐὶ δὲ τι κλεμμάδιον μεγάρων κειμήλιον ἔρροι Περὶ κλοπῆς.
 Ἡ μὲν ἐν ἀρνέῳ κερῶν τροχάσσι σελήνῃ, D in υ'
 Σώζεται αὖ ἐς δῶμα καὶ ἐς χέρας εἶτιν ἀνακτῶ.
 570. Ταύρω δ' ἐμβεβαῦια παλιμφοῖτ' ἐκέρεσσα D in υ'
 Πέμπει πρὸς θναρὸν κτῆμα βροτὸν, ἔδ' τε ῥῆμα
 Αὐτὸ κίχοις, ἔδ' αὐτὸς ὀνήσεται ἡλίδι Φῶρ.
 Κέρδε' ἀρπαλέοιο δίκην ἰδῆϊαν ὑποχλάν,
 φράζω δ' εἰς δεκάτην τόδε μοι ταύροιο κέλευθον.
 575. Αἱ δ' ἄλλαι καλαὶ καὶ ἀπήμονες ἀνέρι μοῖρα
 ἔδ' εἰς ἀνειρηὴν ἐπάγασ' αἰδητμονα θωήν
 Ἡν μὴ Ἄρει ζυνοῖο δρέμῳ τετυχῆσι σελήνῃ.
 Ἡν δὲ κε δακῆλοις διδύμων περσῆσιν ἀνασσα D in II
 Ἐὶ τέτμοις μὲν * παῦρον δὲ νόῳ νοσφίζω πῆμα.
 580. Καρκίνῳ αὖ ἐφέπασα φαεσφόρῳ εἰ μὲν ἔλοιτ'
 Ἀργυρὸς αἰγλήεις, ἀναγει πάλιν ἐς τεὸν οἶκον
 Χρυσόντ' εὐλαμπῇ κτήσιν δ' αἰλιώσεται ἄλλην
 Ἦτις αὖ ἐκ μεγάρων συλήσι' ἰχνεύσειεν. D in @
 Ἐὶ δὲ λέοντ' ἔχῃσι μὲν πολυαπέτις αἰγλή D in Ω
 585. Μήνης ἡυκόμοιο τότ' ἔμ' μάλα θαρσάλεός σοι
 Αὐδήσω παλινόρσον ἐλεῖν κτέαρ. εἰ δὲ τε κέρην D in m
 Ἀστραῖς δῖῃσι κερσεφόρῳ δ' ἐγέτα μῆνη
 Δηθύνει κλόπιον χρένιον δ' ἀναφαίνεται αὖλις
 Δῆεις κ' εἰ χηλῆσιν ὁμοδρομέοι κέρεσσα. D in =
 590. Εὐροῖς τ' εἰ καὶ ἐπ' ἐκταποδῇ βεβαυῖα τύχῃσιν D in M K
 Σκορπίῳ. Ἡν δ' ἐγε τοξότεια δέμας αἰνὸν ἔχῃσι,
 Ὀμυται, ἐρμαῖον δὲ πέλει Φῶρεσιν ἀνιγροῖς.
 Αἰγοκέρῳ δ' εἰ κεν κλυτὰ τεύχεα παμφαίῃσιν
 Αἰγλήσιν Φιαρῇσι παλιτρεπτοῖο σελήνης D in ϑ
 595. Ἦτ' αὖ δηναῖη πέλοι εὐρεσις. Ἐὶ δὲ κεν ἄστρον D in m
 Ὑδροχόος δῖῃσιν ἀγαυῇ θηαντίνῃ
 Ἐν δόῃ σώσκειτο ἀπολλυμένε κτεάνοιο.
 Σὺς δὲ καὶ εἰσαρνεῖσιν ἐν ἰχθύσι αἰθροπολέης D in X
 Εὐκερῶς μῆνης, μόλις οἶσεα ὅττι καὶ Φῶρ
 * μὲν versus non patitur, 600. Ἐἰς

- Si autem rigido cum Saturno vel Marte circumferatur,
 §65. Sæpe vi ærumnosa vinculorum laborans,
 Ad mortem usque in custodia adamantina habebitur.
 Si vero aliquid pretiosæ supellectilis ædium furto pereat.
 In ariete cornuta corrente luna,
 Mox servabitur, ac in domum manusque heri redibit.
- §70. In tauro autem dum incedit vicibus splendens luna,
 Immittit molesto furto hominem, neque enim facile
 Id recuperabis, neque juvabitur ipse stolidus fur,
 Lucri rapacis pœnam aperte subiturus.
 Decimam cave maxime tauri semitam:
- §75. Namque aliæ bonæ & innoxie sunt viro partes,
 Neque gravem & ignominiosam adducunt pœnam
 Si non cum Marte communi cursu pergat luna.
 Quum verò per signa geminorum transit Regina,
 Si invenias furem, exiguum æqua mente ferto damnum.
- §80. Cancrum quum insequitur lucifera, si auferatur
 Argentum splendidum, rursus in domum tuam adducit
 Fulgidum Aurum: possessionem deprædabitur aliam,
 Quæ ex ædibus furti vestigia indicaverit.
 Sed si validum leonem teneat splendens varia facie
- §80. Luna, bene comatum, tunc non valde confidenter tibi
 Dicam Te rem tuam recuperaturum: si vero puellam
 Astræam trajiciat cornifera candida luna,
 Longo tempore res furtiva morabitur: sed rursus apparebit
 Infestus prædo, in chelis quando decurrit cornuta luna.
- §90. Invenies etiam si in octipede incedere eam contingat
 Scorpæ: At si teneat sagittarii corpus noxium,
 Perit, lucrum vero erit furibus perniciosum.
 Capricorni vero inclytum sidus si illuminetur
 Lucidis radiis per vices revertentis lunæ,
- §95. Licet tarda, tamen erit inventio. Sed si astrum
 Aquarii pertranseat illustris Theæ filia,
 Dubia erit perditæ rei recuperatio.
 In vernis piscibus si ætherem permeet
 Conspicua cornibus luna, vix referes quod fur

600. Εἰς παλάμας κεν ἔλοι, θαμέως δὲ κεν ἀμφὶ κλοπῆς
 Εἰς αἰοῖς, τὰ δὲ πολλὰ πέλοντ' ἀνευώλιοι αὐτως
 Μῦθοι ἐπαγγελῆσι κενῶς θέλγοντες ἀκῆας.
 Εἰ δὲ σελήνην ζυγὸν τρέβον ἐν κινήσει
 Ἀστροῖς ἀγαλέοις, θῆεις κτέαρ. ἢν δὲ φερίοις) cum
 605. Ζηνὶ κελαυνέφει, κλοπίον κτέαρ ὀλλυται αὐτως. planetis male-
 Ἦν δ' ἰχθὺ Κρονίωνα σελήνην ἀμαδίη ficis & beneficis.
 Ἐν γενέθλῃ, παρῶς μιν ἐπ' ἡγάθειον φαέθοντα
 Οὐ τι λήν φῶρεσι δ' ἐναΐσιμα γίνεται ἐὼλὰ
 Τείρεα Κυπρογένεια καὶ ἀγλῆεις Διὸς ἀστὴρ
 Ἦδὲ καὶ ἀκύδερμοιὸ Φερεπτέρε Εὐμάνων.

ΜΑΞΙΜΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΧΩΝ ΠΕΠΛΗΡΩΤΑΙ
 ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΝ.

600. In manus ceperit : Sæpe quidem de fure
 Inaudies, plerumque autem futuri sunt inanes
 Sermones, vano rumore qui aures demulceant.
 Si vero lunæ communis simul sit cursus cum festinantibus
 Malignis stellis, rem recipies : sed si cum benignis,
 605. Jove nubes cogente, res furtiva simpliciter perit.
 Si vero habeat Saturnium luna simul incedens
 Cum nascitur, permitte ipsum divino Jovi,
 Neque enim furibus admodum utilia sunt aut faventia
 Astra Venus, & lucidi Jovis stella
 Vel etiam velocis alati Mercurii.

CAPUT XXVI.

De Philosophis SYRIANO, PROCLO ET MARINO.

*Syriani atas & monumenta. Index scriptorum in ejus commentariis ad Meta-
 physica Aristotelis laudatorum. Procli Lycii atas & Præceptores. Alii
 Procli, Marinus Procli discipulus. Alii Marini. Procli Liber de Pro-
 videntia & Fato & eo quod in nobis, ad Theodorum Mechanicum, nunc pri-*

munum Latine editus ex veteri versione Guilelmi de Marboka. 1. Excerpta ex libro inedito de decem dubitationibus circa Providentiam. 2. Excerpta monobibli inediti * de Malorum subsistentia. 3. De Procli Hymnis editis ac deperditis. Hymni quatuor Græce & Latine duo cum Hug. Grotii, duo cum Godfridi Olearii τῇ μακαρίῃ versione. 4. De Procli scriptis aliis editis: Theologia Platonica, 5. Institutione Theologica 6. libris duobus de motu. 7. Hypotyposi Astronomicar. Positionum. 8. Sphæra. 9. Paraphrasi tetrabibli Prolemai 10. Commentariis in primum Euclidis librum 10. In Hesiodi Opera & dies. 11. Chrestomathia Grammatica. 12. Argumentis XVII. adversus Christianos de mundi eternitate. 13. Commentariis in Timæum, 14. Alcibiadem 15. & Politiam Platonis. 16. Index scriptorum in his Commentariis Laudatorum. 17. Characteres Epistolici 18. De effectibus eclipsium Solis & Lune. 19. Scripta Procli inedita. 20. Deperdita. 21.

SYRIANUS Philoxeni F. Patria Alexandrinus, Philosophus eximius & post præceptorem Plutarchum Nestorii F. Atheniensis Scholæ magna gloria fuit, in qua Platoniam præcipue docuit Philosophiam & successore relicto Proclo discipulo, diem obiit circa annum Christi ut conjicio 450. Laudat hunc sæpe Proclus in suis Commentariis sub διδασκάλε & καθηγεμόνῳ sui nomine, & eodem tumulo ossa sua mortui ad Syriani corpus reponi jussit in suburbio Atheniensi ut narrat Marinus in Procli vita cap. 36. Defuncti ma-

LII

nes

- * Proclus Theol. Platon. III. 13. pag. 151. εἶρηται γὰρ περὶ τούτων ἡμῖν ἐν ἐνὶ τῶν μονοβιβλίων, ὅπως καὶ δεδείχαμεν τὴν μὲν ἀλήθειαν τῷ φιλοσόφῳ σύσσειχον. Damalcus inedito περὶ ἀρχῶν opere: καὶ τὸ ἐστὶν ὅπερ ὁ φιλόσοφος Πρόκλος ἐν τῷ μονοβιβλίῳ ἀπόρρητον ἀξίωμα κέκληκεν τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν ἐκείνο γινώσκειν, ὡς ῥητὸν ἀξίωμα τὸ κατὰ τὴν ἤδη διαρθερωμένην. Hunc de subsistentia mali librum etiam in Bibl. quadam Patavina existere notat Tho. Galeus ad Jamblichum de Mysteriis Ægypt. pag. 301. Cæterum ex dubitationibus circa Providentiam habet Bessarion quæ affert lib. II. contra calumniatorem Platonis cap. 9. Quam obrem Proclus Lycius, vir eximia singularisque doctrina in hunc modum necessitatem exponit, siue eam Providentia, siue Prædestinationi siue Fato tribueris. DEUS, inquit, res divisibiles indivisibiliter intelligit, quæ in tempore sunt, sine tempore: non necessarias necessario, mutabiles immutabiliter, longe omnia melius quam ordo ipsorum & ratio postulat.

Libri V. Pars 4.

nes Isidorus Philosophus ἐπιτάφιον θυμιαθρίδα sive thuribulum secum afferens cultu est profecutus, teste Damascio apud Photium Cod. 242. pag. 564. Scripta Syriani hæc memorat Svidas:

Ἐἰς Ὅμηρον ὅλον ὑπόμνημα ἐν βιβλίοις ζ'. *Commentarium libris VII. distinctum, in totum Homerum.*

Ἐἰς τὴν πολιτείαν Πλάτωνος, in *Remp. Platonis*, libris IV.

Ἐἰς τὴν Ὀρφέως Θεολογίαν, in *Orphæi Theologiam* libris II.

Περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν. * *De Diis apud Homerum.*

Συμφωνίαι Ὀρφέως, Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος. *Consensum Orphæi, Pythagoræ & Platonis.*

Περὶ τὰ λόγια in *Oracula* (Chaldaica) *libros X.*

Ex his omnibus nihil tulit ætatem, & fortasse Syrianus illa nunquam scripsit sed Proclus, in cujus scriptis eadem Svidas diserte memorat, licet ex Marino constat Proclum ansam eorum ex Syriani scholis accepisse. *Timæum Platonis* commentariis illustratum à Syriano, ex Proclo in eundem *Timæum* patet, qui etiam laudat Præceptoris sui συμφωνίας γράμματα, quibus consensum doctrinæ Platonice cum cæteris Philosophis, præcipue antiquioribus Pythagora, Orpheo & Chaldaicis Oraculis persecutus fuit. Cæterum hodie nihil eorum omnium, sed tantummodo habemus Syriani (hujus ut mihi persvadeo) *commentarium in Hermogenis Rhetoris περὶ εἰσακτῶν*, (de quo

* Apud Svidam legitur εἰς τὰ πρόκλῳ περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν. Verum si quis cogitet Proclum fuisse juniorem Syriano, ejusque discipulum, & apud eundem Svidam in *Πρόκλῳ* videat scripta eadem plane memorari, ὑπόμνημα εἰς ὅλον τὸν Ὅμηρον, εἰς τὴν πολιτείαν Πλάτωνος, εἰς τὴν Ὀρφέως Θεολογίαν, περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν, συμφωνίαν Ὀρφέως, Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος & περὶ τὰ λόγια, facile veniet illi in mentem cogitare, verba εἰς τὰ Πρόκλῳ vel esse notam marginalem Lectoris, memoriam Svidæ coarguentis & ad Proclum hæc referenda esse observantis: aut si verba Svidæ sunt, quod tamen ægre mihi persvadeo, ita intelligenda sunt ut ionuant Syrianum simul in hisce Procli scriptis elaborasse, & sub illius Præceptoris sui ductu Proclum hæc elucubrasse, aut ex ejus ore vel scriptis pleraque eorum repetisse. Hæc certe malim quam cum Jonio ista habere pro commentariis Syriani εἰς τὰ Πρόκλῳ, ac Syriane alicui juniori tribuere. Licet verum est fuisse Syrianum juniorem Philosophum, æqualem Hegiz & Isidori qui Marino successit, cujus meminit Damascius in Isidori vita apud Photium Cod. 242. pag. 568. Παιρῆναι δὲ Συριανὸν καὶ Ἡγίαν ὁ Ἰσίδωρος, χρεὼν εἶναι φιλοσοφίαν ὑπορρέειν αὐτῶν αἰσώσασθαι. Omitto Syrianum Ducem in Ægypto, à quo gravia passus A. C. 355. S. Athanasius, qui in Apologiis pro fuga atque alibi mentionem ejus facit.

qvo dixi lib. IV. c. 31.) Græce editum cum Hermogene & aliis Rhetoribus Venet. apud Aldum 1509 fol.

Præterea, sed Latine tantum, lucem viderunt Syriani *commentarii in librum III. XIII. & XIV. Metaphysicorum Aristotelis*, in quibus hoc in primis dat libi negotii, ut Platonem suum adversus Aristotelis & Peripateticorum objectiones defendat. Prodierunt ex Hieronymi Bagolini interpretatione Venetiis 1558. 4 Græce nondum viderunt lucem licet exstant MSS. in variis Bibliothecis Italiæ & Galliæ, etiam ex doctissimi Holstenii beneficio in Bibliotheca Johannea hujus Urbis Hamb. & quidem duobus foliis in extremo, Latinis editis auctiora. De Codicibus Segvierianæ sive Coislinianæ Bibliothecæ vide Clariss. Montfauconi Catalogum p. 221. seq. & 446. Observoq; in altero Codice ibi eadem extare, quæ Bagolinus vel non habuit, vel in versione sua omisit, atque in Holsteniani MSti duabus postremis paginis exstant *de Providentia*. Sive ut Græcus habet titulus: *Εἰς τὰ περὶ προνοίας τῶν συντελόντων*. Incipit: *τῶν ὑπὸ τῶν κατὰ Ἀριστοτέλην ἢ μὲν εἰναι ἀσώματους τὰ καὶ ἄνευ σώματος εἶδος ἢ αὐτὸν καὶ χωρὶς ἐνέργειας τις ὕστα ἀπάσης δυνάμεως καχωρισμένη ἢν ὑσία καὶ ὧν καλῶν εἰς.*

Catalogus scriptorum à Syriano in Commentariis ad Metaphys. allegatorum, compositus à me ad paginas edit. Latinæ Venetæ.

- Æ**gyptii pag. 120. b.
 Alexander Aphrodiseus 52. b. 55. in Metaphysica 13. 17. b. 24. b. 28. 40. 61. b. 63. b. 71. 98. 101. b. 103. 116. b. 132.
 Amelius 47. 61. b. 69. Platonicus, 88.
 Anaxagoræ homæomeriz. 67. b.
 Antiquiores (i. e. Pythagorici) 88.
 Antoninus permiscens Cleanthis & Longini opinionem 59.
 Archedemus Stoicus. 59.
 Archemenis quidam, 102. b. Archedemum legit Meursi pag. 1240: Bibl. Gr.
 Archinus. 120. b.
 Archytas. 56. b. 91. b. 101. b.
 Aristippus. 11. 55. b.

LII 2

Aristo-

Aristoteles junior, expositor Aristotelis Philosophi. 55.

Aristotelis Philosophi in his quæ de Philosophia Platonis. 93. b.

de Ideis libri duo. 123.

Metaphys. α μείζον. 1. 17. deridendi qui pro spurio habent. ibid.

α ελάττον I. 54.

β. 1. a.

γ. 22. 98.

sexto. 6. b.

septimo. 66. b.

nono hujus πραγματίας 4. b.

decimo. 47. b. 65. b.

undecimo. 6. 8.

duodecimo qui M. apud Græcos 41. 43. b. diversimo-

de liber ille distinguitur ac finitur. 98. 101. b.

decimo tertio. 7. qui Napud Græcos. 41. 43. b.

In Topicis 4. b. in Rhetoricis artibus 101.

Physices secundo 10. liber de reminiscencia. 98. b. in naturalibus considerationibus. 122.

Analytica posteriora 23. demonstrativa. 98. de generatione & corruptione, ex Eccello de universi naturâ hausit Aristoteles. 109.

primus de partibus Animalium 25. b. Moralia. 98. secundo Politicorum. 104.

Atticus. 59. Platonicus.

Boëthius peripateticus 59. b.

Brotinus 102. b.

Chaldæi. 120. b.

Chrysippus 59. 115. b.

Cleantes. 59.

Comœdiarum scurrilitas. 112. b.

Cornutus. 59. b.

Cronius. 61. b.

Crotinus Pythagoricus. (an Brotinus?) 114.

Democritus 58. b. 86.

Democritici. 92.

Democritus (junior, Platonicus) 59.

Eccelus de universi natura. 109.

Elea.

- Eleatici ludi principes. 59.
 Empedocles Pythagoricus, 8. b. 23. & Orphicus 32. b. 33. b. 34. 39. 106.
 115. b. 117. b. 118.
 ejus sphærus 8. b. 33. 117. b. Theologia ibid.
 Eudoxus. 67. b.
 Eurpius Pythagoricus 118. Euryticus. ibid, lege Eurytus.
 Heraclitus. 58. 98. b.
 Heraclitici. 58.
 Hesiodus, 1. b.
 Hippasus. 71. b. 85. b.
 Homerus 19. 104. seq. 121.
 Jamblichus 6. 20. 35. b. 69.
 Commentarius in Parmenidem Platonis 29. b.
 Collectio Pythagoricorum dogmatum, 57. b. liber quintus 90.
 septimus 83. b.
 Longinus. 59.
 Moderatus 91. b. ubi male Oderatus,
 Musæus 89.
 Nicomachus 91. b. ejus collectio Pythagoreorum dogmatum. 57. b.
 Numenius 61. b.
 Ocellus. Vide supra Eccellus.
 Oderatus (lege Moderatus) 91. b.
 Orpheus 7. 33. 59. b. 89. 114.
 Orphica, Pythagorica & Platonica principia eadem, 7. b. 9. 32. b. 59.
 b. 71.
 Parmenidei. 59.
 Poësis divina. 43. Poëtæ. 88.
 Philolaus. 71. b. 85. b. 88. b. 102. a. b.
 Philosophi statuentes materiam seipsam formare. 29.
 Philosophi Jonicæ sectæ naturales. 34.
 Plato, singulis fere paginis. Præceptor. 47. 110. b. pater 49.
 sequitur Pythagoricos. 57. b.
 in Cratylo. 58.
 in Parmenide. 4. 20. 30. a. b. 32. b. 33. b. 35. b. 36. 67. 73. b. 102.
 b. 106. 108. a. b.
 Philebo. 7. 102. b.
 Phædro 42. b. 58. b.

- Plato Phædone 58. b. 67. 78. b. 104. b. 108.
 Protagora 21. 28. 19. b.
 Theæteto 28. 58. 115.
 Epistolis 66. 102. b.
 in Sophista 4. 105. b. 106.
 in Timæo 3. 30. 42. b. 45. 117.
 de Rep 42. b. 56. 102. b.
 libro decimo. 58. b.
 Platonici 44. 45. 56. b. 61. a. b. 71. 97. notionibus ditissimi 99. b.
 Platonica, Orphica, Pythagorica principia eadem sunt 7. b. 43. 71.
 Plotinus. 6. 20. 35. b. 65.
 consideratione de intellectu, & de speciebus & de ente 29. b.
 Plutarchus Platonicus 59.
 Porphyrius 20. 35. b. 61. b.
 Pythagoras 32. b. 33. 42. 59. b. 85. 102. b. 104. 114. 120. b. 120.
 in sacro sermone 7. 71. b. 83. b. 108. b.
 Pythagorei 7. 8. b. 20. 23. 26. b. 32. b. 34. 37. b. 41. b. 43. 44. 45. 49. 56.
 b. 57. 58. a. b. 59. 72. a. b. 73. b. 81. b. 84. b. 85. a. b. 91. b. 97. 108.
 110. b. 111. 113. 114. 115. b. 120. a. b. 121.
 ἀκρεματισμένοι 71. b. qvi ex Pythagoræ doctrinario 91.
 Simonides 112. b.
 Severus (Platonicus) 44.
 Socrates simus & ventrosus 103.
 Socratici 58.
 Speusippus 84. b.
 Stoici 6. 21. b. 44. 58. b. 59. 83. b.
 Syriani scopus est ostendere qvomodo Platonici & Pythagorici
 Aristotelis objectionibus possit occurrere 1. b. commentarios in
 secundum Metaphys. allegat 46. admiratur Aristotelem neqve
 tamen eum Præceptorem agnoscit. 41.
 Thales 9.
 Theologi 18. b. 20. 31. b. 47. b. 113. b. 114.
 Theophrastus 120. b.
 Timæus 47. b. Pythagoricus 56. b. 59. 109. per hunc Peripatetica.
 Philosophia plurimum de divinis loquitur id.
 Timolaus 7.
 Xenocrates 71. 72. 84. b.

Syriani discipulus genuinus & in schola Athaniensi successor fuit PROCLUS Lycius, cujus vitam scripsit qvi Proclo deinde successit *Marinus* Neapolitanus. Eam dimidia parte mancā cum nescio cujus versione Latina vulgavit primus Gvil. Xylander, additam Marci Antonini præclaris, quibus se ipsum monet, libellis. Tiguri 1558. 8. apud Andreā Gesnerum. Recusa deinde ibidem utraqve lingua cum eodem M. Antonino est A. 1599. 8. & sex libris Theologicæ Platonice præmissa ab Æmilio Porto, Hamburg. 1618. fol. Nam Latinam editionem Lugdunensem apud Jo. Tornæsium 1559. 12. & Bibl. Illustrissimimi Principis, Ottonis Henrici, & quam non memini me videre memorat autem Catalogus Bodlejanus Lugdunensem alteram A. 1626. 8. libenter omitto. Integram dare Holstenius cum voluisset, fato prohibitus locum mihi dedit, qvi ex Codice Gudiano descriptam supplevi, ac cum versione mea & notis separatim edidi Hamburg. 1700. 4. recusam deinde ad calcem Bibliothecæ meæ Latinæ, Londin. 1703. 8. Est autem scriptum lectu jucundum illis qvi res Philosophorum illius ætatis cognoscere voluerint, totumqve ita comparatum, ut ex virtutibus Procli, quarum omnes gradus cum implevisse contendit, vere felicem eum fuisse colligat. Hinc etiam libello titulum fecit *περί εὐδαιμονίας, de felicitate*. Cum enim sub notis illis quatuor Cardinalibus, omne genus virtutum complectatur, Prudentia, Fortitudo, Justitia ac Temperantia, id scilicet agit Marinus, ut his virtutibus universis enituisse Proclum doceat gradū primū infimo qvi ipsi est Physicus ita ut prudentia bonus habitus sensuum, fortitudine robur, per temperantiam pulchritudo, per justitiam valetudo integra corpusqve bene sanum quo ille usus est significetur. Deinde similiter conspicuos in ipso fuisse docet virtutum gradus sese excipientes ad summum usque, Ethicarum, Politicarum, purgatoriarum, purgatiqve jam ac defæcati animi, tum contemplatarum ac Theurgicarum deniqve. Nihil præterea intermittit eorum quæ ad studia ejus & amicitias atqve alia narratione digna pertinent, quibus laudes ejus celebrentur. Verum hæc qvi cognoscere voluerit, libellum Marini, non est enim admodum prolixus, consulat. Neqve mihi placet hoc loco repetere quæ vel ad illustrandum Marinum, vel ad ætatem Procli constituendam alibi dixi,

* Timæus Locrus pag. 564. edit. Galei, pulchritudinem cum justitia cōfert, & cum temperantia sanitatem.

dixi, tantum observo præter ibi à me notata sic Virtutes quatuor Cardines in argumentum laudis summis Agathonem ubi Deum Amorem celebrat apud Platonem in Convivio pag. 325. Dionem Chrysostomum ubi laudare instituit Trajanum Imp. dissertatione III. de Regno pag. 37. seq. Aristidem quando ab eo laudatur Marcus Antoninus, Tomi I. Oratione X. Jamblichum denique cap. 29-32. in vita Pythagoræ ubi in laudes Philosophi illius excurrit.

Obiit Proclus Athenis anno Christi 485. ætatis 75. à Juliano * Imperio 124. ut emendandus sit vir summus Joannes Keplerus, qui Cedrenum secutus, Proclum sub Constantino, Maxentio ac Juliano ait vixisse pag. 145. Harmoniæ Mundi. Sed gravius etiam errant ii, qui Marinum Procli discipulum confundunt cum Marino Tyrio, quem in Geographia sua castigat Claudius Ptolemæus: aut qui Plutarchum Syriani & Procli præceptorem eundem cum Plutarcho Chæronensi faciunt, atque inde Proclum etiam ad vicina Trajanæ tempora reducunt. Sed quo facilius sit erroribus hujusmodi occurrere, eosque evitare, age Proclos varios itemque Marinos paulo distinctus recenscamus.

Procli varii, nostro antiquiores.

Calpurnius Proclus, in veteri inscriptione Ancyra, apud doctiss. Montfauconum pag. 161. Palæographiæ Græcæ.

Clau-

* Marinus cap. 36. Vitz Procli: ἐτελεύτησε δὲ τῷ δ' ἢ κ' ἢ ε' ἀπὸ τῆς Ἰσλιανῆ βασιλείας, ἀρχοντὶ Ἀθηνῶν Νικαγόρῃ τῷ νεωτέρῃ, μὴν κατὰ μὲν Ἀθηναίους μνησιχίωντ' ἰς', κατὰ δὲ Ῥωμαίους Ἀπριλίῃ ἰς'. Scholion in MS. adjectum monet non de Juliano Apostata sed de alio nescio quo Juliano verba Marini accipienda esse, & τὸν παραβάτην Ἰσλιανὸν λέγειν, ὡς ἐν Ἀθῆναις κληρωτὸν ἀρχοντα. Sed hoc scholion falsum esse non dubito. Nam in Juliano Imp. tempus optime congruit, & nomen βασιλείας, nec mirum Philosopho pagano Martino, natione Syro, sanctissimam fuisse Apostatæ memoriam, ut qd illius Imperio quandam veluti Epocham repetere voluerit, quæ tantis beneficiis & honoribus affecerat Philosophos, & ipse non mediocriter in Philosophia profecerat. Etiam in more positum Orientalibus, zram ducere ab exortu Principis alicujus qui de ipsis esset præclare meritis, eamque producere quam diutissime liceret, donec alterius majore beneficio prioris recordationem velut deleterent, ut bene observavit Joh. Harduinus in Chronologia Vet. Testamenti. Alioqvi Syris & aliis Asiæ populis solenne est annos ab Alexandri Macedonis regno numerare, ut notat Andreas Masius præfat. ad librum Moysi Barcephæ de Paradiso, & illustis Vir Henricus Norisius libro de Epochis Syro-Macedonum.

Claudius Aurelius Proclus Heros in antiquo marmore Oxoniensi pag. 299. edit. Humfredi Prideaux. Hujus fortasse filiam *Ἰωάννη Περικλῆος Ἡρώδα* vides memorari in numo veteri apud Clariss. Segvinum p. 61. & 74. Nisi ea propius alligit Julium Proclum, à Commodo Imp. una cum suis, ut narrat Lampridius, interfectum.

Claudius Proclus Sophista Smyrnæus & Prætor tempore M. Aurelii Antonini, cujus sit mentio in numis, ut in illo quem exhibet Vir illustis Ezech. Spanhemius de Vesta & Prytanibus Græcorum. Tom. V. thesauri Rom. Grævianip. 701. * Vide Godfr. Olearii τῷ μακρότερον notas ad Philostratum p. 602.

Proclus ab A.C. 434. Patriarcha *CPolitanus* A.C. 446. defunctus, de cujus vita & scriptis dicam infra capite XXVIII.

Eutychius Proclus, Siccensis, Afer, *Grammaticus* qvo præceptore usus est M. Antoninus ut narrat in hujus vita Julius Capitolinus cap. 2. Videtur hic Proclus illè esse qui sui temporis doctissimus Grammaticus Trebellio Pollioni dicitur in Æmiliano Tyranno.

Julius Proclus quem Commodus Imp. jussit cum suis interfici, teste Ælio Lampridio in ejus vita cap. 7. Hunc suspicor esse Proculum ad quem rescriptit Marcus & Verus.

Proclus sive Proculus, inter *Juriconsultos* memoratus apud Ælium Lampridium sive quisque locum illum Lampridio intrusit in Alexandro Severo cap. 68. Certe ad Alexandri Severi tempora referri non potest, si is est Proculus à qvo Proculiani, magna auctoritate Jctus Neronis tempore, ut constat ex Pomponio lib. I. D. de orig. juris tit. 2. ubi narrat successorem hujus Proculi Pegasum fuisse præfectum Urbi temporibus Vespasiani Imp.

Proclus Προκλής sive Proculejus, Themisonis F. *Laodicea* in Syria hierophanta, scripsit Svida teste *Θεολογίαν*. *Ἐἰς τὴν παρ' Ἡσιόδα τῆς Πανδώρας μῦθον*. *Ἐἰς τὰ χρυσᾶ ἔπη*. *Ἐἰς τὴν Νικομάχου ἵσαγωγὴν τῆς Ἀριθμητικῆς*. Et alia quædam Geometrici argumenti.

Larginus Proclus, qui in Germania prædixit mortem Domitiani Imperatoris. Vide Xiphilinum pag. 225.

Læcianus Proclus Senator Rom. sub eodem Domitiano, de qvo Xiphilinus pag. 222.

Proclus Mallores (*Μαλλώτης*) Cilix Philosophus Stoicus. Scripsit eodem Svida teste *ὑπόμνημα τῶν Διογένης σοφισμάτων*, & adversus Epicu-

Mmm

curum. Hujus ut opinor mentionem facit Proclus Lycius in Timæum Platonis p. 166. ἀπρετα ἀρα μένει τὰ ἑράνια, ὥσπερ δὴ τῶν ἀρχαίων Περκλῆς πρὸς τὴν Μαλκώτης καὶ Φιλονείδης εἰρήκασι, τῶν δὲ νεωτέρων οἱ ἀπὸ Πλατῶντος πάντες Πλατωνικοί. Incertum quisnam Proclus à Nerone iussus cum Virginio Rufo venas sibi præcidere.

Proclus Mallothes alter, Stoicus & ipse, Svidæ memoratus.

Proclus Medicus Methodicus. Infra, in Regino.

Proclus Metapontinus, cuius inter Pythagoricos Philosophos Svidas capite ultimo vitæ Pythagoræ mentionem facit.

Proclus sive Proculus Montanista σπυδαῖος Μοντανῖς adversus quem scripsit Cajus * presbyter Romanus σπυδαῖον διέλεξεν teste Photio Cod. XLVIII. Meminit & Eusebius II. 25. & III. 31. Hist. sed & Hieron. de S. E. cap. 19. & Theodorus II. 2. de hæreticis fabulis κατὰ δὲ Πατρούκλῃς τῆς αὐτῆς αἵρέσεως (de Montanistis ibi sermo est) προσατέυσαντες συνέγραψεν τὰ αὐτῶν. Ubi pro Patroclo legendum esse Proclum, multi jam notarunt. Uti vicissim apud Svidam in παρὰ βύσσον pro Προκλέως legendum Πατρούκλεως ex Harpocrate. Hic auctor Proclianorum sive Montanistarum κατὰ Proclum, cuius meminit scriptor appendicis ad Tertull. de præscript. c. 52. Accesserunt alii hæretici qui dicuntur secundum Phrygas: sed horum non una doctrina est. Sunt enim qui κατὰ Proclum dicuntur, i sunt qui secundum Ἀβδινάριον pronuntiantur. ἑστὶν ἡ βόησις ἀλλήλων κοινὴν blasphemiam, ἀλλήν blasphemiam, ἢ κοινὴν ἢ ἰδιωτικὴν & ἴσην. Et communem quidem illam, quæ in Ἀποστόλῃς quidem dicitur Spiritu & fuisse, Paracletum non fuisse: & quæ dicunt Paracletum plura in Montiano dixisse quam Christum in Evangelium protulisse, nec tantum plura, sed etiam meliora atque majora. Quænam blasphemia illorum non communis fuerit, non addit, de Montanistis secundum Ἀβδινάριον monere contentus, eos adiesse etiam hac, ut dicerent Christum ipsum esse Filium & Patrem. Procliani inter hæreticos qui cum ad Ecclesiam accedunt rebaptizandi sunt, referuntur à Gennadio de Eccles. dogmatibus cap. 12. Nescio an ab his diversi sint Proclianitæ de quibus Auctor Prædestinati c. LX. licet illos à Proclino ** nomen ait accepisse. Dicunt isti DEi Filium se parvisse in terris, sicut Raphaelem Angelum aut Gabrielem, non carne assumpta sed visa. Alia sunt quæ Proclianitis Phila-

strius

* Confer Stephanum le Moyne ad Varia facta p. 939. seq.

** Proclini alterius, Platonici mentio apud Porphyrium in Plotini vita.

strius c. 56. tribuit, faciens eos discipulos Seleuci & Hermia (qui Tertulliano Hermogenes:) Alii sunt discipuli bonum qui Proclianita appellantur & Hermiorita. Addunt etiam diversos errores, docentes quod in Ezechiele Propheta a) scriptum est de quatuor animalibus, quod Leonem regem esse Parthorum, b) vitulum Aegyptiorum, aquilam Romanorum, hominem vero piissimum tenere similitudinem arbitrantur. Hi Sapiencia libro utuntur Sirach illius c) qui scripsit post Salomonem, id est post multa tempora librum unum Sapiencie. Christum autem in carne venisse negantes, d) resurrectionem, & iudicium non sperantes, de virgine natum eum non credentes, qui in locis e) Galatia commorantur, & ut vulpes latitantes, plurimos depradantur, sicut Solomon testatus est dicens: f) Prendite nobis vulpes minimas, exterminantes vineam Domini Salvatoris,

Proclus Pompejanus, patria Naucratis, Athenis eloquentiam professus, Adriani Sophistae discipulus praeceptor Philostrati, qui plura de eo refert lib. II. Sophistarum p. 602. edit. praeclaræ desideratissimi Olearii nostri. Ejusdem Orationem *πρεσβευτικὴν ἐπὶ πάντας τὰς παύδουσας Ἀθήνας* memorat in Hippodromi vita pag. 616. seq. Hippiam & Gorgiam imitari, sive *Ἰππιδρόντι & Γοργιδρόντι* similis esse in dicendo fuit visus. Memoriae vi quantumvis nonagenarius miranda polluit, hac in parte vel par Simonidi vel etiam superior. Si quis semel drachmas centum persolvisset, semper huic eum quandocunque vellet auscultare dicentem, integrum erat.

Proclus Philosophus Thalmudicis scriptoribus memoratus *פרקליט בן פלוספוס* qui Gamalielem in Urbe Acce in balneo Veneris lavantem reprehendit. Tractatus Avodah Sarah in opere Mishnico Surenhusiano Tom. IV. pag. 375.

Proclus Pompejanus, supra in Naucratis.

Proclus praefectus Urbi sub Theodosio Magno, atque anno ejus decimo capite plexus. Hunc celebrat Epigramma quod Graece & Latine

M m m 2

ser-

- a) Ezech. I. 5. seq. Confer B. Jac. Thomae Praefationes p. 385. seq.
- b) Ita legendum puto pro *Pastorum*, ac per Parthos intelligo Persas.
- c) Libro Sirachidis titulum σοφίας tribui à multis veteribus notavit Cotelerius ad Clementis Romani Epist. T. I. Patrum Apostol. p. 178. seq. Non nimis constat etiam Ecclesiasticos scriptores passim usos Sirachidis libro, ut hoc hæresibus Proclianorum addi à Philastrio non esset necesse.
- d) Hoc unum de Proclianis sepe ait Augustinus c. 60. *Proclianita scilicet sunt istos (Seleucianos & Hermianos) & addiderunt, Christum non in carne venisse.*
- e) Nazianzenus Orat. XIV. p. 221. *καὶ ἡ Φρυγῶν εἰς ἔτι μανία τελευτῶν τε καὶ τελευμένων, μικρὰ τοῖς παλαοῖς παραπλήσια. Καὶ ἡ ΓΑΛΑΤΩΝ ἀνομία &c.*
- f) Cantic. II, 15.

servatum CPoli in stylobata obelisci in hippodromo prope Sophiæ templum. Græcum exstat etiam in Anthologia l. 4. c. 17. Latine apud Bondelmontium, sed & Gyllium in descriptione CPoleos II. 11. Gruteri Inscript p. CLXXXV. 6. Georgium Doufam in Itinere CPol. p. 38. Jac. Sponium itineris sui p. 46. Athan. Kircherum T. 3. Oedipi p. 308. Franciscum Junium † Catalogo pictorum. p. 182. Carolum du Fresne in CPoli Christiana p. 105. & Anselmum Bandurium lib. VII. Antiqv. CPol. pag. 182. Mihi satis jam erit Græci Epigrammatis Latinam versionem apponere quam fecit Vir summus Hugo Grotius præcipue quoniam apud Junium inemendata legitur :

*Strata jacebat humi quondam quadrata forma columna,
Theodosii jussu Principis, arte Procli
(Quippe nefas aliis) moles surrexit in altum
Intra ter decies tanta duosque dies.*

Aliam Latinus Latinus edidit in consideratione septima ad obeliscos Mich. Mercati :

*Pondus humi aternam quadrata mole columnam
Theodosius princeps munus ut erigere est
Ausus, mandavit Proclo, tantamque columnam
Terdecima erectam luxque secunda dedit.*

Proclus *Proclejus*, vide in Laodicensi.

Proclus *Quintillianus* Procos. Asiæ sub Decio. Chronicon Paschale p. 270.

Proclus *Rheginus*, Medicus secta Methodicus, cujus mentio apud Galenum in introductione.

Proclus *Siccanus*. Vide supra, in Eutychio Proclo.

Proclus *Torpacion*. Tertullianus Libro ad Scapulam cap. IV. *Ipsæ etiam Severus pater Antonini, Christianorum memor fuit. Nam & Proculum Christianorum, qui Torpacion cognominabatur, Eubodia procuratorem, quem cum per oleum aliquando curaverat, requisivit, & in palatio suo habuit usque ad mortem ejus: quem & Antoninus optime noverat, lætæ Christiano educatus.* Putant Viri Clarissimi hunc Proculum Christianum cum esse, cujus meminit Capitolinus in Marco, & Eutybium Græce idem esse Afris *Tobracon*, sive *Topracon*, quomodo rescribi volunt apud Tertullianum : *Eubodia autem Procuratorem* interpretantur, τῆς εὐωδίας διοικητήν, quod *Itinerarij* in

Orbe

† Junius Proclum illum habet pro Mechanico & artifice. Sed tali epigrammate potius mos celebrare præfectum qui obelisci excitandi curam habuit, quam artificem qui hoc est executus, licet de artifice Grotius etiam accipere maluit.

Orbe Romano *Rationarius* esset ab Imperatore Marco constitutus, ut honestam functionem sine invidia, & incommodo, periculoque, obtineret. Quapropter etiam Capitolinus factum affirmat fuisse Proconsulem, videlicet honorarium, itineris curandi causa. Sed ista ab eruditis viris nullo auctore asseruntur. Non negamus aliquando *Procuratores* appellari Provinciarum Praesides, sed *Itinerarii Rationarium* & *Procuratorem* appellari *Proconsulem* nobis plane novum, & haecenus non lectum, non auditum fuit. Appellatur igitur iste Proculus *Eubodia Procurator*, quia *Eubodia* feminae satis notae illo seculo res procurabat, & administrabat: tantum abest, ut sit Proculus ille Marci in Grammaticis praceptor, quem in tantum gratus Imperator dilexit, ut usque ad Proconsulatum provexerit oneribus in se receptis. *Eubodia* nomen feminae esse constat ex hac Inscriptione, quae Romae visitur in monte Caballo, & legitur apud Gruterum:

D. M. HERMES EUHODIAE CONIUGI SUAE BENE
MERENTI.

Est forte *Eubodia* haec Tertulliani, erat filia *Eubodii*, Imperatoris Severi Liberti, qui fuit *τροφεύς*, ut appellat Dio, Antonini filii Severi. Libertum autem *Eubodia* Proculum hunc fuisse suspicor, & ab *Eubodia* patrona rebus suis administrandis procurandis admotum: Qui ut puto, servitutem serviebat, *alipilarii* munus implebat: unde ei cognomen *Dropasion*: ita enim nobis rescribendum videtur apud Tertullianum. Est enim in veteribus Lexicis, *Alipilarius*, *δρονασιον*. Lavabant enim unguento dropace. Haec ad illum Tertulliani locum vir doctissimus Samuel Petitus commentario ad Leges Atticas p. 301. sq. Proculus qui contra *Valentinianos* scripsit. Tertull. cap. 5. contra *Valentinianos*: ut *Justinus Philosophus & Martyr*, ut *Miltiades Ecclesiarum Sophista*, ut *Irenaeus omnium doctrinarum curiosissimus explorator*, ut *Proculus noster*, virginis senecta & Christiana eloquentia dignitas. Incertum, idemne Proculus Montanista, auctor Proclianorum, à quo Tertullianum ipsum ut Montanum sectaretur persuasum nonnulli suspicati sunt.

Quamquam idem nomen est Proculus, & Proculus, tamen nolo in Proculis coacervandis prolixior esse, itaque libenter omitto Proculum Julium, Romuli inter Deos recepti juratum testem, Liv. l. 16. Plutarch. quæst. Rom. &c. Proculum Tyrannum (Probi tempore.)

de quo Vopiscus: cum Consules Proculum Virginium Rutilum A. U. C. 267. Proculum Geganium Macerinum A. 313. C. Plautium Proculum A. 395. P. Plautium Proculum A. 427. Q. Aradium Rufinum, Valerium Proculum A. 340. Alii Proculi illustres vel apud unum Tacitum celebrantur septem vel octo, atque in veteribus Inscriptionibus innumeri.

Notum est ex Plutarchi Coriolano p. 218. Proculos à Romanis dictos qui absente sive procul versante Patre nati essent. *ένιας δὲ συντοχία γενέσεως μέχρι νῦν καλῶσι, Πρόκλοι μὲν εἰάν ἀποδημῶντι πατρός γενήσεται, καὶ Προδύμων ἀν' τεθνηκότι.* Vet. gloss. *Proculus τη λέγονος.* Festus: *Proculum inter cognomina cum dicunt qui natus est patre peregrinante à patria procul.* *Proculus sunt qui credantur deo dictos, quia quibus senibus, quasi procul progressis aetate nati sunt.*

Aliud nomen Procles, Πρακλῆς; quo fuit unus Aristotelis gener, (Pythiadis secundus maritus) & alter generi filius Patri cognominis, qui Philosophiæ apud Theophrastum dedit operam. Vide Sextum Empiricum contra Grammaticos pag. 51.

Procli, nostro juniores.

Proclus *ὁ νεώτερος* qvi Anastasii Imp. mortem prædixit teste Theophane p. 140. Cedreno p. 298. & auctore Chronici Paschalis p. 331. cui *Φιλόσοφος* Ἀσιανὸς appellatur. Idem Proclus est quem Jo. Zonaras lib. 14. Annal. p. 55. narrat Archimedis exemplo classem Vitaliani Thracis, tyrannidem adversus Anastasium affectantis incendisse ope speculorum ustiorum ex ære fabricatorum. *Κάτοπτρα γὰρ ἄδεσται χαλκεῦσαι πυροφόρα ὁ Πρόκλος καὶ ἐκ τῆ τέχνης ταῦτα ἀπακωρῆσαι κατέναντι τῶν πολεμίων νεῶν, τῶτοις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων προσβαλὼσιν πῦρ ἐκείθεν ἐκκερμαυνῶσαι καταφλέγοντον νῆϊν τῶν ἐναντίων στρατὸν, καὶ τὰς νῆας αὐτάς.* Non speculorum ope sed vivi sulphuris id peregrisse Proclum legas in Chronico Joannis Malalæ T. 2. p. 121. Quemadmodum autem Proclum hunc cum Proclo Lycio Philosopho, ita Marianum præfectum Christianum cum Marino Procli Philosophi discipulo Ethnico confuderunt jam dicti scriptores, ansamque errandi dedere Lambecio, l. VII. p. 46. sq. 404. seq. ut prolixius exposui pridem in prolegomenis ad Vitam Procli Lycii à Marino scriptam.

Proclus Pauli Byz. filius, JCrus & Quæstor Justini Imp. de quo Theophanes cui *ἀνὴρ συνετός καὶ ἀγχινης* dicitur, tum Procopius lib. 1. de bello Persico c. 11. & ex eo Svidas in Πρόκλος, è recentioribus V. C. An.

Anselmus Bandurius ad *Antiquitates* CPol. p. 839. 840. & Nic. Ale-
mannus ad Procopii *Anecdota* pag. 102. edit. Regiæ. In hujus
Procli statuum Epigramma in *Anthologia* lib. IV. p. 433.

Πρόκλῳ ἐγὼ Πάυλῃ, Βυζάντιῳ, ὃν περὶ δῶμα
Τηλεθρόντα δίκης βασιλῆϊ ἤσπασεν αὐλή
Ὅφρ' ἔην τόμα πῖτον ἐρωθένε βασιλῆϊ.
Ἀγγέλει δ' ὅγε χιλιάδες ὅσον γέρας ἐστὶν αἰθλῶν,
Καὶ τὰ μὲν ἐκελὰ πάντα καὶ υἱεὶ καὶ γενετῆρι,
Ἐν δ' ὑπ' αὐτῶν βράβοισι παῖς νίκησε τοκῆα.

Paulus Procli Pater Consul fuit A. C. 512. Ejus nomen in
fastis non occurrit, & tamen ait Poëta patrem à filio fascium Consula-
rium numero superatum. Nimirum sæpius hic Consulatum gessit
honorarium sive codicillarem, licet Consul ordinarius nunquam
fuerit. Vide Clariss. Viri Petri Relandi fastos ad A. U. C. 1264. Ita
Vettium Proclum, qui cum Julio Lupo Consul memoratur apud Gru-
terum p. MLXXI. 4. frustra quæres in fastis.

PROCLI Lycii Præceptores præter *Plutarchum* Atheniensem
& *Syrianum* (de quo supra) *Orion* Grammaticus, ex Philosophis Peri-
pateticis *Olympiodorus*, ex Mathematicis *Hero*, In eloquentia *Lachares*.

Condiscipuli, Nicolaus Lycius, Archiadas, Domninus Syrus,
& Hermias. Auditores Heliodorus & Ammonius Hermiæ filii, Hie-
rius Plutarchi, Asclepiodotus, Zenodotus, Severianus, Pamprepius,
Ulpianus Gazæus, Hegias. Præcipue vero MARINUS, qui Proclo in
cathedra Atheniensi successit, patriam communem habens cum S. Ju-
stino Martyre * Flaviam Neapolin Samariæ sive Palæstinæ prope
montem Garizim. Marino deinde successit Isidorus qui & ipse Pro-
clum audiverat, & postea reculante Hegia locum Marini obtinuit.
Marinum quoque; audivit Agapius teste Svida, Ammonium Simplicius,
Asclepius Trallianus & Joannes Philoponus. Isidoro deinde successit
Damascius Damascenus qui vitam Isidori Magistri sui scripsit, ex qua
insignia excerpta leguntur apud Photium Cod. 242. Illam vitam duplo
auctiorem editurum se promisit Valesius p. 86. ad Socratem. De vita
Procli Marino scripta jam dictum: de *προθεωρία* Marini quæ itidem
extat ad data Geometrica Euclidis, vide quæ notavi lib. 7. c. 14. §. 11. In
illa laudat Marinus Pappi ad eadem data commentarium, Euclidis
XIII. lib. elementor. Phænomena, Musica & Optica, Archimedem de
helice, Apollonium Pergæum ἐν τῇ περὶ νέουσων καὶ ἐν τῇ καθόλου πρυγ-
μα-

* Vide Ez. Spanhemium diss. IX. de usu & præstantia numism. edit. in 4. Henricum Noris diss. V. de
Epôchis Syro Macedonum, & Jo. Harduinum in numis antiquis populi & Urbium illustratis.

maria, Diodorum, Serenum, & Claudium Ptolemæum. De Marini scriptis deperditis non repetam quæ ex Svida & Damascio apud Phot. pridem notavi in prolegomenis ad Procli vitam quam versibus etiam scripsisse Marinum Svidas testatur, similiter ut Photius Cod. 168. auctor est Basilium Seleuciensem S. Theclæ vitam, versibus & prosa composuisse. Sed versibus scripta Procli vita, similiter ut illa Theclæ pridem intercidit, prosaria utraque tulit ætatem.

Marini alii.

Marini nomen Dominum Syris significat, ut constat vel ex Philonis Judæi libro in Flaccum, & frequens admodum fuisse in Oriente reperitur.

Marinus Apulienſis, cujus meminit Theophanes in Leqne Iſauro: præfectus Prætorio quem apud Leonem plurimum potuiſſe teſtatur, ſed tanquam injuſtum perſtringit Cyrillus Scythopolitanus in vita S. Sabæ. Cotel. III. monument p. 304.

Marinus ab Aquis Tabilitanis in Numidia, traditor, cujus mentionem facit Optatus de ſchismate Donatiſtar.

Marinus Arelatenſis, eidem Optato memoratus, qui Concilio Arelatenſi A. C. 314. præſuit, Marinus Arianus ex Thracia accerſitus & A. C. 386 Demophili mortui in locum Episcopus ab Arianis CPoli conſtitutus. Socr. V. 23 & Svid. in *Δεσποτο*.

Marinus Ariminenſis Diaconus ſub quarti ſæculi ſinem, Vide Tullemont. T. VI. memor. p. 785.

Marinus Bardeſanista contra quem diſputat Origenes ſive quisquis auctor in dialogis contra Marcionitas.

Marinus Beryti Episcopus. Evagr. III 23. Hiſt.

Marinus Dux Thraciarum copiarum apud Nicephorum CPoli, in breviario f. 17.

Marinus in Gallia Episcopus, cujus mentio in Conſtantini M. Epist. apud Eusebium X. 5. p. 391.

Marinus ad quem Eusebius ſcripſit. Vide T. VI. hujus Bibl. p. 99.

Julius Marinus Tacito memoratus VI. Annal. 10.

Marinus Medicus cujus libros XX. *ἀνατομικῶν* Galenus ait ſe IV. librorum compendio complexum, *de libris propr.* Joſio judice is fuit Poſthumius Marinus cujus Plinius X. 6. Epist. meminit. Sed Dan. Clericus Galeno memoratum putat Poſtumii Marini patrem, Vide Dan Clerici part. 3 Hiſtoriæ Medicinæ lib. 2. c. 1. p. 70. & c. 3. p. 102.

Marinus Neapolitan. quem memorat Pſeudo Ignatius Epistola ad Mariam Caſtabalitidem.

Marinus Neapolit. Magiſter Militum ſub Alexio Comneno, Cangius p. 392. ad Alexiadem, Poſtumiſ Marinus. Vide ſupra in Medico.

Marinus ſive ut à Juſtiniano & Zonara vocatur Marianus Syrus, Præfectus Prætorio ſub Anaſtaſio Imp. quem cum Marino Procli Philoſophi diſcipulo videtur confundere Jo. Malala. Vide Valeſium ad Evagrii III 42. Svidam in *Αναſταſίου*.

Marinus Senator & Martyr, cujus memoriam recolunt Menologia Græcorum 16. Dec. De hoc & altero Martyre quem celebrant 18. Octobr. vide Acta Sanctor. T. 2. Mart. p. 715.

Nunc ad PROCLUM Lycium ut revertar, ſcripta ejus commemoraturus, antequam hoc faciam cum Lectore communicabo nonnulla ipſius hætenus inedita ex Codice MS. quem Bibliothecæ Joh. hujus Urbis, patriæ ſuz, legavit vir ſummus Lucas Holſtenius. Verſio inculta fateor & tantum non barbara, ſed ex qua Græcæ linguæ & Philoſophiæ Platoniciæ peritis pulchras ſententias auctoris perſpicere, nec difficile, ut conſido, erit nec injucundum.

PRO-

PROCLI LYCII

De Providentia & Fato, & eo quod in nobis,
ad THEODORUM Mechanicum.

*Guilelmo de Morbeka, ArchiEp. Corinthi
interprete.*

I.

Conceptus quidem tuarum animarum, o amice Theodore, maturos esse puto & congruos viro amanti Entia speculari: Et acceptavi, quod & ad nos putasti oportere de iis scribere, & multis apud vos entibus potentibus conquirere & condubitare tibi circa talia problemata. Oportet autem & nos, ut videtur, apparentia de iis quæ misisti insinuare quæcunque rebusque æstimamus consonare, & gloriosissimis antecedentium Philosophorum, & non vane audire quæstiones tuas, Viri utique optimi in Mechanicis & nobis olim noti, sicut æstimo & ipse scripsisti. Quæris autem millesies dicta quidem & neque requiem habitura unquam secundum meam opinionem, eo quod anima provocetur ad id quod circa ipsam consistit negotium, cum dederit jam multas directiones, & ab illis Plotiniciis & Jamblichicis elaborata & ante hos à Divino Platone scripta, & si non grave dicere, & ante hunc à Theologis præconisata, maniaco ore dicentibus, qualia solus demonstrationibus Plato explicuit. Et quid oportet Platonem & divina sapientes tibi producere? Sed & ipsis Diis quæ sui ipsorum sapienter scientibus, & quæ & qualia post seipsos egenuerunt differenter elucidata, & non cum ænigmatibus sicut Theologis. Oportet igitur & nos consequenter illis scribentes, ut dixi insinuare tibi de iis quæ interrogas.

II. Patienti dignum indulgentia, si adspiciens ad rerum humanarum omnimodas tragicas & comicas aliasve connexiones, unum residere conditorem & factorem talium colligationum in universo solum æstimasti, & hunc fatum vocasti, magis autem *εἰς μὲν* id est connexionem finium ipsum & consequentem generationem

N n n

con-

conductam fatum ponens ab aliqua utique necessitate inevitabili talem dramaturgiam, id est operationem dirigi solus putasti, & hanc providentiam hymnizasti, & solummodo *αυτεξέσσιον*, id est liberi arbitrii existere & Dominam omnium. Humanæ autem animæ vulgatum *αυτεξέσσιον*, nomen solum esse, & ut vere nihil ordinata ipsa in Mundo & serviente aliorum actionibus, & existente parte mundialis operis, magis autem ut tuis verbis assequens dicam, mechanica facientem quidem esse irrefragabilem causam omnia moventem quæcunque mundus iste comprehendens in se ipso habet: Mechanemate autem uno quasi ente universo, tympanis quidam, implicatas proportionaliter totas esse sphaeras; iis autem quæ ab iis moventur partialia animalia & animas, & omnia ab uno dependere movente, & forte tuimet artem honorans & hæc æstimasti, ut & universi factor Mechanicus quidam sit, & tu imitator optimi causarum. Sed hos quidem cum studio ludum comminiscentes scripsimus.

III. Ad ipsum jam agonem versi dicamus, quod trium horum maxime est tibi considerandum differentiam, si debeas ad januam venire quæditorum. Quorum primum quidem est, Providentiam & Fatum non hac differre quia scripsisti, hoc quidem connexam consequentiam, hanc autem necessitatem hujus causam; sed ambo quidem causas Mundi & eorum quæ in Mundo fiunt, esse, præexistere autem Providentiam Fato, & omnia quidem quæcunque fiunt secundum Fatum, multo prius à Providentia fieri, contrarium autem non jam verum esse, summa enim totorum à Providentia recta, esse diviniore Fato. Secundum autem, aliam quidem esse animam separabilem à corpore, & devenientem in hunc mortalem locum desuper aliunde à Diis: aliam autem esse quæ in corporibus, consistentem & inseparabilem à subjectis, & hanc quidem dependere à Fato, illam autem à Providentia secundum sui ipsius substantiam. Tertium autem, scientiam & Veritatem aliam quidem inexistere animabus in generatione versis, quamvis sint immaculata secundum vitam: aliam autem refugientibus ex hoc loco, & factis ibi & locatis, unde prius casus & qui in hunc mortalem locum descensus. Horum igitur trium, sicut diximus, si sufficienter invenies solutiones, omnium tibi manifesta erit solutio de quibus quæsisisti. Providentia quidem enim dicto modo differente à Fato, palam erit qualiter diffugiunt multa Fatum, Providentiam autem nihil: & qualiter desuper

super Providentia Fatum gubernat, quod ipsa produxit, separavit ejus epistatiam id est superstationem usque ad ab altero mobilia, aut ad sortita in ab altero mobilibus primam subsistentiam: anima autem rursum ostensa alia esse ea quæ à corporibus separabili, & alia ea quæ in corporibus plantata; manifestum fiet tibi, quæ quidem, quæ αὐτεξέσσιον id est libertatem arbitrii habet & τὸ quod in nobis; quæ autem quæ necessitati servit & sub Fato ducitur, & ubi horum complicatio, propter quam hæc quidem hebetat τὴν αὐτεξέσσιον propter deteriorē vitam; hæc autem participat aliquo idolo electionis propter meliorem vicinitatem ipsi animam. Scientiā autem tibi duplici apparente, evidens erit qualiter & Plato & Socrates, addatur autem iis & magnus Parmenides, & hic animam entem ajunt cognoscere veritatem, purgatam à materiali tenebra & à passionibus quasunque ipsi corpus & quæ ad hæc commixtio intulit, & majori modo & sincerius exteunte scientia sortiti factam extra corpora & extra generationem & materiam amaram.

IV. Jis itaque tribus problematibus necessariis entibus, & ab antiqvis bene discussis, hoc quidem Jamblichus in iis quæ de Providentia & Fato mille accessibus elaboravit, hoc autem omnes Platonis amatores duplicem divulgantes animam, hoc autem in multis locis Plotinus, in multis autem & Porphyrius speculationem & speculativam virtutem distinguentes: omnia autem Plato, assequi potentibus. Necessarium utique à primo nos facientes principium, invenire differentiam Providentiæ & Fati. De omni autem ait Plato: *o amico, unum principium scire de quo est speculatio, aut de omni peccare, necesse.* Oportet autem &, ut dæmonius Aristoteles docet, post si est, quærere consequenter quid est. Si quidem igitur quæris, siue est Providentia siue etiam non, & de Fato eodem modo; oportebat primum, quia est utrumque, tibi ostendi, &, si de iis jam dubitares, nollem tibi spondere rationem quod hæc essent. Quoniam autem & esse ambo & ipse confiteris, & propter potentatum horum cogis omnia, palam æstimo reliquum quod de, quid est utrumque, tibi dicendum: Ex hoc enim & qua differunt erit planum. Hoc autem cognito, solventur tibi multa dubiorum, ut diximus. Rursum autem quoniam ad inventiones ejus quod quid est conferre quidem ajunt, & divisivam methodum, quoniam propter hoc Deorum dationem in homines in Philebo Socrates laudavit, conferre autem ad principii

rationem & communes nostros vocatos conceptus à quibus possibile multa venari demonstrabilium, ut Aristoteles scripsit: oportet utique & nos iis utentes explicare Providentiamque & Fatum, quid dicimus quantum ad hoc quidem, communibus conceptibus circa hæc utentes; quantum ad alia autem, divisionibus entium articulatis, à quibus ut mihi videtur solummodo inveniemus quæ quidem Fati, quæ autem Providentiæ ratio. Si autem hæc nota, lumen clarum accendent quæ sitis, & forte satisficient capientibus nos in præsentis de ipsis dubitationibus.

V. Dicantur igitur de iis communes conceptus apud omnes indubitanter entes, Providentiam quidem causam esse bonorum iis quibus providetur, Fatum autem causam quidem esse & ipsum, sed connexionis cuiusdam & sequentiæ iis quæ generantur. Quod enim hos habemus irrefragabiles de iis conceptus omnes, manifestamus: & hominum procuratores boni aliis, & quodcunque statuentes providisse bene passis dicentes; & rursus eum qui per multas complexas invicem causas & nobis ignotas evolutum, non aliter quam Fatum nominantes. Et vita nostra plena est nominibus iis, quoniam & nomina attestantur iis conceptibus. Nam *πρόνοια* id est Providentia quidem eam quæ ante intellectum qualitatibus omnino operationem, quam soli bono attribueri necessarium, hoc enim solum intellectu divinius, quia & intellectus qui valde laudatus desiderat bonum & cum omnibus & ante omnia. Fatum autem connectentem omnia nata talem connexionem habere insinuat. Manifestant autem eam nobis qui circa divina sapientes & *κλωστήρας*, id est alligatores quosdam dispartitos nominantes, & momenta partium, per quæ, ut mihi videtur, connexionem volunt & ipsi significare fatatorum: quoniam ipsius fatum secundum unam causam connexorum exaltam infert. Et etiam quod non id quod providetur, datio, neque id quod connectitur fatum, neque quæ in hoc procedens connexio, sed connectens: sumes utique ab eo, quod omnes nos factivam quandam virtutem phantasiamus, providentiamque & fatum. Ubique autem factivæ causæ ab effectibus distinctæ sunt, & sunt tria hæc differentia ab invicem, faciens, quod fit, actio. Sicut utique in iis providens, quod providetur, eam quæ à providente in provisum factionem: & rursus connectens, quod connectitur, eam quæ à connectente in connexum factionem. Et palam quod secundum utramque

que trinitatum, faciens non est tale quale factum, sed si hoc varium, oportet faciens simplex existere, si participans bono faciens, factum inparticipabile esse. Etenim ubique faciens diviniorem facto sortitum est partem. Providentiam ergo causam bonorum dicentes, ipsam dicemus fontem esse bonorum, non adhuc indigere bonificantibus aliis. Et Fatum causam connexionis ponentes, non adhuc & ipsum ab aliis connecti dicemus. Talibus itaque entibus communibus conceptibus, quos de iis præcepimus, deinceps utique erit speculari quibus utrumque præstat. Prius, Fatum quibus.

VI. Ex conceptibus quidem igitur iis habemus quod connexionum est causa: quæ autem connectantur, quæ quidem sint, consideremus. Entium igitur hæc quidem in æternitate substantiam habent, hæc autem in tempore. Dico autem in æternitate quidem, quorum operatio cum substantia æternalis: in tempore autem, quorum substantia non est, sed semper fit, quamvis in infinitum tempus sit. Hæc autem media horum, aliquvaliter sunt habentia substantiam quidem stantem & meliorem generatione, operationem autem tempore mensuratam. Oportet enim omnem processum à primis in ultima fieri per media. Entibus igitur æternis secundum ambo necesse est & mediam esse latitudinem, & aut substantiam habere æternalem, operationem autem tempore indigentem, aut è contrario: sed hoc impossibile, ut non operationes ante substantias ponentes fateamur. Relinquitur ergo mediationem facere, substantiam quidem æternam, operationem autem temporalem. Hos itaque tres entium ordines tibi ostensos dicimus, intellectualem, animalem, corporalem. Dico autem intellectualem quidem omni æternitate & entem & intelligentem: Corporalem autem semper fientem aut infinito tempore, aut parte temporis. Animalium autem æternalem quidem secundum substantiam, operationibus autem utentem temporalibus. Ubi itaque tibi ponendum quæ connectantur? Considera à Diis intellectum ejus, quod est, *ἐπεσθαι* id est connecti sumens non aliquid aliud dicentem quam quæ secundum tempus, alias aliud sunt, copulari invicem non sequeltrari; etsi in eodem sint tempore, distantia secundum locum, habere quandam coordinationem ad invicem: quare aut locis aut temporibus ipsa partita per *ἐκμὸν* id est connexionem conduci aliquvaliter in unum, & in unam compassionem: & totaliter quæ connectuntur non posse à se ipsis hoc pati, sed

N n n 3

altero

altero indigere exhibituro ipsis εἰμὸν, id est connexionem. Si igitur quæ sub fato ordinata hæc sunt quæcunque connectuntur ad invicem propter communem de fato conceptum nostrum: quæ autem connectuntur, & partibilia sunt, aut locis aut temporibus distantia, & ab alio nata sunt connecti propter de connexionem apud omnes obtentam æstimationem: hæc autem ab altero mobilia sunt & corporalia. Quæ enim extra corpora, hæc quidem & loco meliora & tempore, hæc autem etsi secundum tempus operentur, à loco pura esse videntur.

VII. Palam utique quod quæ à Fato reguntur & connectuntur, ab altero mobilia sunt & corporalia omnino. Si autem hoc demonstratum est, manifestum quod causam connexionis Fatum ponentes, ipsum præsidem ab altero mobilium & corporalium exponemus. Hoc autem sumentes, nos ipsos interrogabimus quæ corporum causa dicitur, quæ & est proxime, & à quo etiam quæ ab altero mobilia moventur & aspirantur & continentur, & quæcunque utique possint: & ad aspicientes ad nostra primo si velis corpora hæc consideremus, quid movens ipsa & nutriens & retexens semper & perstringens? Hoc autem non & quod plantativum (τὸ ἐμφυτον) est, quod & aliis animalibus exhibet similem oportunitatem, & usque ad ea quæ in terra sunt eradicata duplicem habens operationem; hanc quidem renovantem extinctum corporum, ut non penitus cedant discripta; hanc autem contentivam in eo quod secundum Naturam singulorum: non enim idem ei quod est apponere deficiens, & conservans contentorum virtutem. Si igitur non solum in nobis & aliis animalibus & plantis, sed & in hoc omni multo ante corpora est una Mundi Natura contentiva ens corporum consistentiæ & motiva, sicut & in nobis: aut qualiter omnia corpora Naturæ ἐκγονα, id est, progenita dicimus, necesse utique Naturam causam esse connexorum, & in hac quærere vocatum Fatum. Et propter hoc forte & dæmonius Aristoteles eas quæ præter consuetum tempus augmentationes aut generationes, *penes* * (Fatum) παρὰ τὴν εἰμαρμένην consuevit vocare. Et Divinus Plato ait, *Mundum totum secundum seipsum consideratum sine intellectualibus Diis, tanquam corporeum revolvere Fatum, & complantatam concupiscentiam.* Et cum iis Dii responsa ** dantes, *non Natura inspicias*, ajunt, *fatatum nomen hujus*, attestantes nostris demonstrationibus. Isto

* Imo præter.

** Oracula Chald. infra, cap. 14.

Isto igitur inventum est quid Fatum, & quomodo hujus Mundi natura substantia quædam ens incorporea: siquidem corporum præses & vitam substantia, siquidem intrinsecus movet corpora & non de foris, movens omnia secundum tempus, & connectens omnium motus & temporibus & locis distantium: secundum quam & mortalia cœquantur æternis, & illa concirculantur, & hæc invicem compatiuntur. Etenim quæ in nobis Natura, partes omnes corporis nostri colligat & connectit, eaque in invicem factiones ipsorum: & est Fatum quoddam & hæc nostri corporis, & ut in isto hæc quidem existunt principales partes, hæc autem minus principales, & assequuntur hæc illis. Sic utique & in toto, & assequenter minus principalium generationes principaliorum motibus, puta cœlestium periodis, quæ sub luna generationes: & imago qui hujus circulus, ejus qui illius, & in æternis. Et divulgata hæc entia omnibus antiquis, prolongare nolo.

VIII. Providentiam itaque non est tibi difficile videre, quam dicimus. Si enim fontem bonorum, primum quidem Divinam ipsam causam determinans recte dices. Unde enim aliunde omnibus bona quam divinitus? Ita ut bonorum quidem, ait Plato, nullum alium causandum quam DEum. Deinde omnibus superstantem intelligentialibusque & sensibilibus, superiorem esse Fato. Et quæ quidem sub Fato entia, & sub Providentia perseverare, & connecti quidem à Fato habentia, bonificari autem à Providentia, ut & connexio finem habeat bonum, & Providentia Fati in se ipsa. Quæ autem rursus sub Providentia, non adhuc omnia indigere & Fato, sed intelligentialia ab hoc exempta esse. Ubi autem in corporeis penitus, siquidem & connecti & tempus inducit & corporalem motum. Ad hæc etiam & Plato, ut æstimo, respiciens dixit, mixtam quidem hujusmodi consistentiam ex intellectu & necessitate, intellectu participante necessitati corporum: motivam causam, necessitatem vocans, quam & in aliis Fatum appellavit, corporibus dans ab hoc cogitis quæ ab ipso moventur. Et hoc recte. Omne enim corpus cogitur & facere quodcumque facit, & pati quodcumque patitur, calefacere aut caleferi, & infrigidare aut infrigidari: electio autem in iis non est, propterea quod & corporum proprium dices esse & necessarium, & sine electione: Si non quid melius adhuc corporibus. Etenim quod circulo movetur circulariter, nobile ens, ex necessitate sic movetur,

vetur, sicut ignis ad circumferentiam, terra autem ad medium. Necessitatem quidem igitur corporum generationibus præfecit ille, propter hoc & corruptionibus: intellectum autem extulit, ab hoc principari necessitati determinans. Si igitur Providentia & supra intellectum est, palam, quod intellectui quidem principatur, & iis quæ sub necessitate hac: solis autem iis quæ sub ipsa, necessitas. Et propter hoc omne quidem Intellectualiter ens, sub Providentia perseverat solum, omne autem quod corporaliter, sub necessitate.

IX. Duo itaque genera tibi intelligantur, hæc quidem intellectualia, hæc autem sensibilia: & regna duo duorum, Providentia quidem sursum intellectualiumque & sensibilibus, fatis autem deorsum, sensibilibus. Et Providentia differt à Fato, quia differt DEus à Divino quidem, sed participatione Divino, & non prime. Quoniam & in aliis, ut vides, aliud quod prime, & aliud quod secundum participationem velut lumen Sol, & quod in aëre lumen, sed hic quidem prime, hoc autem propter illum lumen. Et vita prime quidem in anima, secundarie autem in corpore propter illam. Sic igitur Providentia quidem DEus per se: Fatum autem Divina aliqua res & non DEus: dependet enim à Providentia, & velut imago est illius. Si enim ut Providentia ad intellectualia entium, sic Fatum ad sensibilia. Regnant enim, hæc quidem super intellectualia, hoc autem super sensibilia. Et permutatim, ajunt Geometrae, & ut Providentia ad Fatum, sic intellectualia ad sensibilia. Intellectualia autem prime sunt entia, & ab iis altera: & Providentia ergo primè est quod est, & ad hanc dependet & Fati ordo. Sed de iis quidem satis.

X. Ad secundam autem discussionem, si velis, accedamus. Separabilis à corporibus anima & inseparabilis. Sume autem & hanc ab Aristotelis Philosophia. Dicit autem ille, omnem animam habentem operationem corpore nihil indigentem, & substantiam alteram sortitam esse talem extra corpus & separabilem. Et hæc necessarie. Si enim operatione sine corpore ente, substantiam ferentes in corpus ordinemus, melior operatio erit quam substantia nihil ipsa indigens deteriori, ut habeat secundum naturam radicata in illo. Sed hoc impossibile. Necessè ergo, separabiliter à corpore separatam & esse à corpore ipsam separabilem. Considera ergo o amator, quam earum quæ in nobis animam confitebimur corpore nihil indigere ad sui ipsius secundum naturam operationes. Ergone sensum? Sed

Sed corporibus pro organis utitur omnis virtus sensitiva, & cum iis operatur circa propria sensibilia oculis, auribus, aliis omnibus, simul mota & compatiens. Quid autem iram & concupiscentiam? Sed vides quod & hæc sæpe cooperantur tum corporeis partibus corde & hepate, & neque hæc pura sunt à corporibus. Etenim quomodo possent quæ cum sensu operantur, non etiam corpore indigere, sensu per corpus semper moto? Appetitivas autem virtutes quod cum sensu operentur, omnes, ut æstimo, cognoscimus. Quid enim utique irascetur insensibilis, quid etiam concupiscet? recte & Plotino dicente, quod passiones omnes aut sensus sunt, aut non sine sensu. Quare si & irascens cum sensu, contristantis sensum habens, & concupiscens sensum delectantis; quod autem cum sensu operatur, cum corpore operatur, etenim sensus cum corpore: necesse ergo & irascens omne & concupiscens cum corpore operari. Eæ quidem itaque species vitæ irrationales omnes entes, eam quæ secundum naturam operationem habent cum corpore.

XI. Ad ipsam autem jam rationalem aspiciens naturam, vide illius vitam tertiam & primam etiam insidentem inferioribus vitis, & corrigentem aut deficiens ipsarum secundum cognitionem, sicut quando sensum deceptum circa sua cognoscibilia desuper ipsa arguit. Dico autem puta Solem pedalem dicentem, aut aliud cum consuetæ deceptione pronunciantem ex talibus, aut immensuratum ens motu erudentem, quando percutit furorẽ. Hoc itaque illud Homeri:
 * *tolera corde*, clamans & sicut canem latrantem ab impetu reprimens, aut rursus quando concupiscentiam lascivientem anima delectationes has quæ ex corporibus pullulant, conatur detinere, petulantiam illorum meliorata temperamentis. In talibus enim omnibus operationibus manifestat utique omnes irrationales motus reprehendens cognitivos & appetitivos, & absolvens seipsam ab iis tanquam alienis entibus. Oportet autem uniuscujusque naturam venari non ab iis quæ perverse ipsa utuntur, sed ab iis quæ secundum naturam operantur. Si gigitur quando in nobis ratio ut ratio movetur, umbrosam impressionem delectationum concupiscentiæ coërcet, puniit furoris præcipitem motum, reprehendit sensum tanquam deceptio-

O o o

ceptio-

* *τλήθι φίλη πραδίη.*

Libri V. Pars 4.

ceptione plenum, dicens quod neque audimus circum nihil, neque videmus: & hæc loquitur respiciens ad intrinsecas rationes, quarum nullam per corpus novit aut per corporeas cognitiones: manifestum quod secundum hanc operationem elongat seipsam evidenter à sensibus, contra quorum sententias & à delectationibus illis & tristitiis sequestratur.

XII. Post hanc autem video alterum & meliorem ea quæ in nobis rationali anima motum, quiescentibus jam inferioribus, & nullo tumultu, veluti in multis consuevit, exhibentibus, secundum quam conversa est ad seipsam, & videt sui ipsius substantiam & virtutes quæ in ipsa, & harmonicas rationes ex quibus consistit, & multas vitas quarum est complementum, & reinvenit seipsam entem mundum rationalem, imaginem quidem eorum quæ ante ipsam, à quibus egressa est: exemplar autem eorum quæ post ipsam, quibus superstat. Ad hanc enim operationem animæ & Arithmeticam, o amicæ, & Geometriam vestræ artis matrem, multam habere partem ajunt quæ à sensibus quidem ipsam elongant, purgant autem intellectum à circumfusus speciebus vitæ irrationabilibus, traducunt autem ad incorpoream specierum comprehensionem, velut sacrorum sanctissimorum antequam circumlustrationes futuris Mysticis prætendentes. Etenim considera qualiter ex intellectualibus operationibus scientiæ prælocatæ purgativam quam diximus sortitæ sunt virtutem. Si enim assumebant quidem animam idolis repletam, & nihil subtile cognoscentem & sine materiali garrulitate, elucidant autem rationes necessitatem demonstrationum irrefragabilem habentes, & species omni certitudine & immaterialitate plenas, & nullatenus eam quæ in sensibilibus grossitiem advocantes: quomodo non purgativæ quidem sunt intellectualis nostræ vitæ à replentibus nos *αἰσίοις*, id est intellectualitate, inapplicabiles autem ad Divinam entium circumscriptionem.

XIII. Post has ambas operationes rationalis, ut dictum est, hujus animæ, ad ipsam jam summam recurrens ipsius intelligentiam, per quam videt quidem sorores ipsius in Mundo animas, Cælumque & totam generationem secundum Patris voluntatem sortitas, quarum & ipsa pars quædam ens, illarum speculationem desiderat. Videt autem supra omnes animas, intellectuales substantias & ordines. Supra omnem enim animam residet intellectus DEI formis, qui & animæ dat

dat intellectualem habitum. Videt autem rursus & ante hæc eas, quæ supra intellectum Deorum ipsorum, *μονάδας*, à quibus intellectuales multitudines suscipiunt uniones. Oportet enim supra unita, locari unificas causas, sicut supra vivificatas, vivificantes; & supra intellectuales factas, intellectualificas; & supra omnia similiter participantia, imparticipabiles hypostases. Secundum omnes enim has sursumductivas intelligentias palam æstimo facere non penitus cæcis, quomodo & sensum relinqvens deorsum & corpora, intellectualibus circumspectionibus sursum deducitur circa supermundanorum Deorum & deflexas & vere mysticas *ἐπιβολάς*, idest adiectiones. Aut unde nobis & ex qualibus operationibus elucidarunt Deorum *ἐκγονοί*, id est progeniti dispensationes Deorum occultas? Qualiter autem, *ἐνθεσιάζειν*, id est indivinare dicuntur animæ, & sobrietate meliorem Maniam sumentes coaptari Diis ipsis. Sibyllam dico eam, quæ post partum mox prolocuta est mira, & audivisse præsentem quæ sit, & ex quali ordine venit in eum qui circa terram locum, & si quæ etiam alia anima sic fuit divinæ partis.

XIV. Summatim igitur dicamus, quod rationalis anima & intellectualis secundum naturam qualitercumque mota, sit extra corpora & sensus: quare necessarium ipsi, & substantiam habere separabilem ab ambobus: hoc autem rursus manifesto ex se jam evidens, quod secundum naturam quidem operans melior est quam ut à Fato ducatur, decidens autem in sensum, & irrationalata, & corporizata, affequitur iis quæ deorsum, & convivens cum ipsis quantum cum vicinis non sobriis, obtinetur & ab aliorum regnante causa. Etenim, rursus oportebat aliquod etiam tale esse entium genus, secundum substantiam quidem supra fatum ens, secundum habitudinem autem sub ipso aliquando ordinatum. Si enim sunt quidem quæ tota æterna supra fatales leges locata sunt, sunt autem quæ secundum omnem sui ipsorum vitam ordinata sunt sub periodis fati: oportet ubique & intermediam horum esse naturam eorum, quæ quandoque quidem, extra fatalem factionem, quandoque autem sub ipsa perseverantium. Nam processus entium nihil relinqvunt vacuum, multo magis quam corporum situs. Sed extremorum sunt ubique mediationes, quæ & illis exhibent colligationem ad invicem. Ista non Plato solus, sed & * responsa plane nobis revelarunt. Primum quidem iussa di-

* Oracula Chaldaica, supra cap. 7.

vinis illis qvi dignificati fuerunt fieri auditores mysticorum illorum sermonum, *non natura inspicias fatatum nomen bujus.* Et iterum: *neque coaugeas fato cuius finis.* Et ubique ab ea qvæ secundum fatum vita avertentia, & ab eo qvòd est *corporalizare fatalibus gregibus*, per qvæ à sensibus nos abducunt, & à desideriis materialibus: per hæc enim corporizamur, & corporati ex necessitate à Fato ducimur. Captat enim similitudo entia ad invicem ubique, assimilatam autem cuicunque assimilatam est, eadem cum hoc fruitur politia, qvare & præside politiæ; nihil enim sine præside neque principatu est in universo, sive totorum dicas, sive partium. Principantur autem alia ab aliis, etenim hæc quidem aliter vivunt, hæc autem aliter. Deinde de divinisima nostra vita docentia * & de immaculata politia, qvaliter jam ab omni fatali politia absolvuntur. Qvicumque autem pacis opéra intelligentes reverendi fient, sortis fatalem alam † effugiunt.

XV. Hanc igitur & talem præjaciens vitam anima non erit eorum qvæ ducuntur à Fato. Si autem velit corpora plasmare, & corporalibus bonis vocatis intendat, & honores prosequatur & potentatus & divitias, idem patitur vinculado Philosopho & in navem ingresso, etenim iste servit moventibus navem ventis, & si conculet aliquis nautarum ipsum, & injurietur aliquis vinculantium. Valere igitur dicentes iis ad qvæ alligamur, & virtutis valorem speculabimur, & Fatum non in nos aliquid operans, sed in ea qvæ circa nos. Qvoniam & qvicumque extrinsecus attingentia concidere ** nobis valet, civitatem muris spoliavit & lapidibus o amice, & ligna in flammam redegit, mortalia omnia & ustibilia, & pecunias dissipavit, extrinsecus entia, & propter hoc apud alios fore potentia. Eorum autem qvæ in nobis, nullus ita est potens, ut auferat aliquid, etsi omnem habeat humanam potestatem. Etenim si temperati sumus, illis insidentibus sumus: & si speculatores entium, neque hoc habitu spoliatur; sed factis omnimode diris illis ut dicis effectibus laudantes perseveramus, omnium principantes & qværentes causas factorum.

XVI. Nequaquam igitur ab ultimis operationibus exprobre-
mus animæ necessitatem, sed à primis admiremur ipsius virtutem
ine,

* Illa de quibus jam dixit, oracula. † an alam.

** Hoc loco MS. erat hiulcum, qvòd utcumque sensum odoratus supplevi.

insuperabilem : & , si sic sapiamus , nihil nos turbabit deorsum patientium , sed quando corpore turbato & nos dira aliqua sustinere dicimus , non nos sumus qui dicimus , sed est concupiscentiæ verbum . Hujus enim & delectationes corporis , quare & tristitiæ . Et quando spoliati pecuniis dolemus , aut non obtinentes , etenim τὸ amativum pecuniæ , hoc animæ est : & rursus quando vituperati & à potentatu decedentes indignamur , non est ejus quæ sursum animæ passio , sed ejus quæ circa cor , deorsum habitantis . Etenim τὸ amativum honoris , illius est : quæ autem in nobis ratio in omnibus talibus decepta sequitur & simul conturbatur deterioribus , intellectus ens cæcus & nondum purgatus illud , quo potest aspicere se ipsum & quæ ante ipsum & quæ post ipsum . Purus autem factus ab iis quibus amictus fuit quando decidit , cognoscet utique quod in ipso , quomodo neque in corporeis , (post ipsum enim) neque in illis in quibus divini libertas arbitrii , (ante ipsum enim) sed in vivere secundum virtutem . Hæc enim libera solum & inservilis , & libertate decens & potestas ut vere animæ , & potestans qui hanc habet . Potestatis enim omnis opus τὸ habens ipsam continere & salvare .

XVII. Si autem quis in malitiam respicit , animæ in debilitatem respicit , etsi habeat omnem aliam potentiam . Alia enim organorum potentia , & alia eorum quæ debent uti organis . Omnis igitur anima secundum quod virtute participat , & quod est liberam esse : secundum quod autem malitia & debilitate & eo quod est servile aliis , & non fato solum , sed omnibus ut est dicere , volentibus appetibile aut dare , aut auferre potentibus . Quoniam & qui virtutem habet servit iis qui desiderabile ipsi acquirere & coaugere solis sufficientibus entibus , isti autem sunt Dii , apud quos ut vere virtus est , & à qua quæ in nobis . Et alicubi etiam Plato voluntarium servitutem hanc maximam ait esse libertatem : omnem enim potestatem omnium habentibus servientes , assimilamur ad ipsos , ita ut & totum Mundum dispensemus , ut ait ille . Perfecta enim ens & superalata superelevatur , & totum Mundum dispensat . Hoc quidem igitur divinissimis existit nostrarum animarum , sicut ultimis , veluti in carcere illigatis esse & vivere involuntaria vita pro voluntaria libera : intermediis autem harum , secundum quod absolvuntur à passionibus & corporibus superascendere necessitati ad potentivantem generationi vitam .

XVIII. Etenim rursum, si ante animam quidem est $\delta\epsilon\iota\varsigma$, sive intellectus & DEUS, post animam autem passiones & corpora : & his quidem coacte agere convenit, intellectui autem & DEO modo meliori omni necessitate, & quod solummodo liberum : necesse igitur animam aut apud illos aut apud istos factam, aut necessitatem subintrare deteriorum, aut libertatem præmitti meliorum, & servire quidem aut desuper principatam, aut desuptus. Servientem autem aut comprincipari principantibus sibi, aut conservire servientibus solum. Hic itaque ascendens anima resumens ipsius potentiam, scilicet virtutem, nihil durum æstimabit etsi quodcunque fiat circa corpus & quæ extra corpus. Non enim passiones organorum ad utentes transeunt, sed & iis qualitercunque habentibus operabitur quis secundum virtutem, langvente quidem si contingat corpore viriliter agens, sano autem temperate : & paupertate quidem præsentente *μεγαλοφρονως*, id est magnifacienter operans, divitiis autem magnifice : ubique autem ex iis quæ videntur affluere præextollens usuram virtutem, & contrariis oppositiones facientem inservilem, & interiori fugit eas quæ de foris plagas melioratus. Non enim æstimes quod solis vobis * admittitur dicere, data virtute datam movere gravitatem, hoc itaque multum divulgatum, sed multo magis iis qui secundum Virtutem vivunt, datam ex omni virtute alia virtute, quæ ut vere ornare. Et qui quidem sic habet, generosus est & liber, malus autem omnium est servus, etsi principatur omnibus : similis iis qui in Ægypto puniuntur, quibus larvas ridentes circumponentes puniunt ; & iis necessitas prævalet non tenentibus seiplos. Elongatis enim ipsis à Diis, tanquam brutis utitur universum.

XIX. Quando igitur videre volueris $\tau\omicron$ in nobis, vide animam secundum naturam viventem. Vivit autem secundum naturam quæ non debilis. Nihil enim debile in eo quod secundum naturam. Non est autem debilis, quæ non malitia repleta, debile enim malum in omnibus. Et, si sic respicias, videbis naturam ejus quod in nobis qualis quædam est, utentem omnibus circumstantibus recte, & aut prohibentem fieri, aut factas passiones deteriorum curantem, tradentem autem fato agere in ea quæ post ipsum, quorum est dominus, coordinatam autem iis quæ ante ipsam, à quibus melioribus entibus non abscissa est. Talia & de secunda discussione à nobis dicta sint.

XX. Ad

* Mechanicis.

XX. Ad tertium autem consequenter accedentes dicamus qui sunt & quales modi cognitionum, quos indistinctos sinentes latebimus nos ipsos errantes & circa res & circa divini Platonis institutiones. Sive igitur aliam quidem intelligemus cognitionem ex ab Aristotele divulgatis, & à Platone etiam quæ sine causa solam cognoscantem ipsius quia veritatem: quoniam incipientibus purgari animabus attribuere primam constituerunt opinionem ipsam notantes, iis quidem qui erudiuntur circa agibilia, absolutis jam ab humanis circa entia tractantibus. Etenim *παιδεία*, id est eruditio est purgatio immensurationis passionum: & multo magis ad impossibilitatem à mediocritate passionum via, non adhuc ratione volente comparati quidem sed mediocriter, omnem autem funem passionum exuente.

XXI. Hac autem tanta ente, alteram ad sursum tradiderunt nobis ex eodem Gymnasio. Ajunt eam quæ ex principiis quidem procedentem, ut suppositionibus cognitionem & causas cognoscantem, omnia autem necessaria concludentem: qualem utique & Arithmeticam & Geometriam invenit quæ ab illis ratio, quia quidem & syllogizantur, & ex necessariis concludunt, opinativa solum cognitione supra locatas. Quia autem usque ad sua principia stantes horum causas superius gaudere sinunt non multum tractantes, propter hæc itaque à perfectissima cognitione deficientes se ipsas ostendentes. *Geometra enim, ait, sermo non erit ad interimentem principia.* Quare hoc quidem erit & in iis planum, quod à principiis illis confessis: quod autem circa ipsa principia, obscurum & ignotum dimissum.

XXII. Tertium igitur superius ascendentes dic me dicere humanæ animæ cognitionem usque ad unum ascendentem & usque ad insuppositum per omnes, ut est dicere, species, has quidem dividantem, has autem resolventem, ex unoque multa facientem & è multis unum. Hanc quam *θεωρῶν* quidem Mathematicum determinat * qui in Politia Socrates, qui autem in Epinomide Xenus † colligationem ipsorum notat. Ab hac enim & Geometræ & unusquisque aliorum scientiarum sumunt de suis principiis theoriam, multa principia & divisa ex uno omnium principio rejuagentem. Quod enim in omnibus est entibus illud, hoc in Geometria quidem punctum, in Arithmetica

* Plato VII. de Rep. *ἀρ' ἐν δοκεῖ σοι ὡς περ θεωρῶν τοῖς μαθήμασιν ἡ διαλεκτικὴ ἡμῖν πάντα κείσθαι.* † Hospes qui apud Platonem loquens inducitur.

metica autem monas, & in singulis quod simplicissimum: à quo producentes quæ sub ipsis singulæ scientiarum demonstrant. Sed horum quidem unumquodque dicitur quoddam principium, & est. Omnium enim entium principium simpliciter est principium, & usque ad illud ascensus summe scientiarum.

XXIII. Quartum autem adhuc tibi & hac simpliciore intelligendum nostram cognitionem, quoniam non adhuc methodis utentem & resolutionibus aut compositionibus aut definitionibus, aut demonstrationibus: sed ἐπιβολαῖς, id est adjectionibus simplicibus & velut avtopticis & per se visivis entia speculantem collaudant qui secundum ipsam operari possunt, intellectum jam & non scientiam ipsam venerantur, dicentes. Aut non audisti Aristotelem quidem in demonstrativis libris sic aliquvaliter dicentem, quod melior omni substantia intellectus in nobis, & quis iste sit determinantem, quo terminos, * inquit, cognoscimus, Platonem autem in Timæo, intellectum & scientiam circa entia, cognitiones esse animæ, pronunciantem. Etenim videtur scientia quidem esse animæ, secundum quod est anima cognitio: intellectus autem, secundum quod anima est imago ejus, qui ut vere intellectus, etenim ille videns intellectua- lia, magis autem ens una, inquit, ἐπιβολῇ, id est iniectione vel in- ruitu & attractu intellectuum seipsumque intelligentem & illa in se- ipso entia conspiciunt, propter quod & intelligit quæ est, & quod intelli- gens est simul intelligit cognoscens & seipsum quis est. Hunc igitur imitans secundum quod potest anima, fit & ipsa intellectus, scientiam supercurrens & relinquens multas methodos, in quibus prius decora- batur, & oculum solum erigens ad entia, contingentia quidem & ipsa intelligens, sicut & intellectus, contingens autem alias aliaque omnia ille simul, *banc enim fatalem connexit, ait, omnium pater.*

XXIV. Quintam etiam post has omnes cognitiones intelli- gentiam volo te accipere, qui credidisti Aristoteli quidem usque ad intellectualem operationem sursum ducenti, ultra hanc autem nihil insinuant. Assequentem autem Platoni, & ante Platonem Theologis, qui consueverunt nobis laudare cognitionem supra in- tellectum, & μανίαν ut vere hanc divinam divulgent: ipsum ajunt inum animæ, non adhuc hoc intellectuale excitantem & hoc coap- tantem uni. Omnia enim simili cognoscuntur, sensibile sensu, scibile

* ὅς, definitiones.

scientia, intelligibile intellectu, unum uniali. Intelligens quidem etiam anima & seipsam cognoscit & quæcunque intelligit contingentia, sicut diximus. Superintelligens autem & seipsam & illa ignorat, quo adjacens τὸ unum, quietem amat, clausa cognitionibus muta facta & silens intrinsecus silentio. Etenim quomodo utique adjacet indicibilissimo omnium, aliter quam soporans quæ in ipsa garrula materia. Fiat igitur unum ut videat τὸ unum, magis autem ut non videat τὸ unum. Videns enim, intellectuale videbit, & non supra intellectum, & quoddam unum intelliget, & non τὸ αὐτόν. Hanc, o amice, divinissimam entis operationem animæ aliquis operans, soli credens sibi ipsi, scilicet flori intellectus, & quietans seipsum non ab exterioribus motibus sed ab interioribus, DEUS factus, ut animæ passibile, cognoscet solummodo qualiter Dii omnia indicibiliter cognoscunt singuli secundum τὸ unum quod sui ipsorum. Donec autem circa ea quæ deorsum volvitur, incredulitatis habemus circa hæc, scilicet omnia divino cognoscente impartibiliter & superæternaliter: esse quidem æternaliter entia, fieri autem temporaliter quæ sunt, neque tempore neque æterno ente, in τῷ uno. Tot quidem sunt cognitionum species apud nos, ad quas utique respicientes, possibile solvere & quæcunque de eo quod est solvere animam hic veritatem, & de non scire.

XXV. Quoniam autem tres fecimus discussiones, quas necessarias dicebamus esse ad quæsitum de articulationem, ad ipsas jam transibimus dubitationes, & secundum unumquamque ipsarum consequentes apponam solutiones. Primo igitur scribis tanquam sufficiens argumentum ejus quod τὸ in nobis sit frivolum, sed operæ est cœlestium partium sola, ad singula eorum quæ sunt factionem; hoc quod & nos homines, in quibuscunq; dirigimus, * nos ipsos causamus eventuum: in quibus autem infortunamur, ad illam causam, scilicet necessitatem transferimus pro electione. Et hæc dubitans putas obtinere eum qui de Fato communem conceptum, tanquam ente & principaliori ente in agibilibus quam nostri impetus. Et neque ego ipse video homines aliter aliquvaliter habentes, quam imputantes sibi ipsis directionis causam, peccatorum autem aliis. Sed in hæc differimus, quod tu quidem multorum opinionem sufficere,

P p p

æsti.

* Κατορθώμεν, prospero successu gaudemus.

æstimas ad id quod de rebus indicium: ego autem illos quidem sic ratiocinari propter quendam *φιλανθρίαν*, id est amorem sui malum & inconvenientem æstimo. Inter autem sapientes quibus competit ad totum & partes respicere, quem habent ad illa ordinem non negligere, omnium eorum quæ fiunt, principaliter quidem causare DEum, a quo bonum advenit omnibus: post illum autem, Mundi periodum & tempus in quo quæ fiunt coaptantur totis & coordinantur, nullo superadventitio ente ad totorum politiam: tertio autem seiplos in quibuscunque præeligentes sortiuntur & sui ipsorum impetibus coeperantur ad rerum expletionem.

XXVI. Quando autem aliquid evenit præter ipsorum electionem, tunc tota sola & illorum factionem ut vincentem causantes merito, partialia quidem enim ubique cum totis necessarium operari, tota autem & sine illis & quod isto modo qui intellectum habent dividunt factiones, sed non ut tu ipsa divisisti. Audi Platonem, in Legibus clamantem, quod DEus quidem omnia & post DEum Fortuna & tempus humana omnia gubernant: Nostrum autem ab iis tertium dicere consequi artem, in tempore enim hyemis * coeperari utique aliquid & gubernativam, & sanationis medicativam, & totaliter agibilium politicam. Sive igitur dirigamus, Fatum, tempus & DEum causandum, ut quod sit tres causas habeat: hanc quidem ipsum facientem bonum, hunc autem ordinatum in unam ad omne homologiam, aliam autem humanam totaliter. Etenim omne humanum opus pars est universi, non è contrario autem, quia & aliis animalibus necesse partibus entibus, Omnis & facere, sed & pati: omnis quidem hujus mundialis consistentiæ & dramatis, id est operis, pars finem habet bonum: nulla enim inordinata relinquitur partium sed contextitur ad τὸ bene Universi, non è converso autem omne quod bono sortitur, cum mundiali politia coordinatur. Est enim & supra Mundum Vita, & Vita Deorum & Animarum supra Fatum excedentium & Providentiæ soli consequentium.

XXVII. Ubi gitor hic τὸ in nobis? quando quid sit, connectitur cum periodo Mundi: & rursum quando ex illa sola efficitur. Ubi autem alibi dicemus, quam in nostris interioribus electionibus & impetibus? horum enim solorum nos Domini: iis autem quæ extra, factis, cum aliis & pluribus & potentioribus. Oportet enim quod extra

* χειμῶν & procellæ.

extragenerabitur partem fieri Universi ut & generetur: hoc autem coannuente & cooperante universo ut in se ipsum faciat omne, parte sui ipsius agens in aliud & ab alio patiens. Et propter hoc ergo & in iis quæ fiunt hos quidem laudamus, hos autem vituperamus, tanquam utique & ipsos propter electionem dominos factos, & qualia quædam utique sint quæ fiunt, talem non Mundum sed agentem dicimus. Non enim habentia à Mundo quod in ipsis quæle, sed ab agentis vita. Coordinatur autem ad Omne propter Omne, & est tale iterum propter partem. Et quod hæc vera scribimus, manifestabunt tibi & responsa, sæpe victoriam dantia & nostris electionibus, & non soli ordini mundialium periodorum: puta quando & dicunt: *Te ipsum videns, verere.* Et iterum: *Cognosce teipsum.* Jam institit & in aliis: *Extra corpus esse te ipsum crede, & es.* Et quid oportet dicere, ubi & ægritudines voluntarias pullulare nobis ajunt ex tali vita nostra nascentes.

XXVIII. Non ergo oportet quæ fiunt omnia remittere ad solum ordinem Universi, sicut neque ad nostrum impetum: neque rursum sequestrare animam à dominis electionum, in hoc ipso esse habentem scilicet in præeligere solum, & hæc quidem declinare, iis autem accurrere: quamvis in iis quæ fiunt non sit Domina universi. Oportet enim unamquamque causam hoc solum expetere, in quo apta nata est. Natum est autem τὸ in nobis non esse activum solum, sed & electivum secundum se: aut eligens agere cum aliis & peccare ipsum dicimus & dirigere propter electionem. Quoniam etsi actum bonum sit & agens ex electione mala operetur, malam dicimus actionem. Nam quod quidem in actum bonum, propter aliud: quod autem pravum, propter eligens. Sic ergo evidens est omnibus, nos actionum secundum quod sunt eligibiles, dominos existere.

XXIX. Post hanc autem quæstionem dicis, quod omnes homines de futuro sollicitamur in omnibus, etiam in iis quæ in nobis esse videntur. Et hic iterum ut alterum argumentum scribis ad hæc quod non simus domini alicujus nos, siquidem ignoramus quod eveniet. Manifestare autem hoc studium nostrum circa divinationes, etiam in quibus nos eligimus. Bene quidem igitur dicis, ut summum est dicere, quod ergo, si amatores divinationis omnes sumus, nihil est in nobis? Ego autem convertens dicam sermonem melior factus: quod ergo, si nihil est in nobis, sed ex motu solo coacta sunt

quæ sunt, non utique erimus amatores divinationis. Quæ enim in aliunde coactis opportunitas divinativæ, quorum & cognitio ut futurorum aut non futurorum? necessariis autem utrisque eventibus superflua. Nam necessarium, impossibilem non fieri, quamvis millesies nos de ipso & præscientes & consiliantes existamus. Si igitur non, frustra sollicitamur de futuro. Non frustra autem, siquidem hoc secundum naturam nobis: (Nihil enim eorum quæ secundum Naturam, frustra) oportet utique non omnia à circulatione ligantes cogere, sed aliquid & præcognitionem nobis proficuum poni, & vitas nostras non ut præcognoscentes patiamur solum, sed ut per prænosse ad hoc, quod & ipsi aliquid cooperari futuris, aut non cooperari, simus promptiores ad hæc. Aut & non divinationes solum, sed & orationes & sacrorum negotium omne ajunt conferre: aut & hoc unguento ungentes & coronantes expellemus & circumscribemus, & neque sursum tendere manus, neque servire dabimus ad potentes suspendere cœlestes influxus. Frustra etiam omnino homines DEUM semper invocare in quibuscunque difficilibus speraverunt, & ipsum Apollo frustra responsa dare, quia facientibus quidem hæc, fugere, existet eas quæ à cœlestibus periodis appensas pœnas, non facientibus autem inefficax occurrere dirum.

XXX. Et quidem si non in ipsis esset facere & non, quomodo non & dividi ista & sequentia responsis dare electionibus penitus inconveniens? Sed neque de DEO hoc proclamarem, neque divinativæ & sacerdotalis utilitatem ex humanis vitis describeremus; quoniam & historias omnes barbaricasque & Græcas habes contestificantes, quod propter divinativam sive ex divina inspiratione, sive ex humana arte multi utique sæpe cognoverunt quæ oportebat agere, & cognoscentes inexcusabilium malorum in futurum liberi extiterunt, quas relegere tibi promptum. Illud determino decens ad præsentem speculationem, quando & divinativam hanc multum divulgatam, & eam quæ sacrorum habere locum dicimus, ad fieri aliquid & non, & quando obtineri iis quæ ex universo delatis generationibus: Tanquam ergo, quandoquidem quæ in omni omnia, divinæque & dæmoniales causæ concurrunt ad unum, & veluti idem loquuntur, tunc & sacrificii opera inefficacia videntur: oppugnare enim toti partem & contraria ferre impossibile: & præcognitio nihil apponit aut aufert divinatorum. Quando autem multis entibus talibus hæc quidem, ali-

aliquid aliud ferunt, hæc autem aliud; puta hæc quidem corruptionem, hæc autem salvationem ægrotantium, qvalia utiqve secundum unamquamque historiam est dicere in factionibus cœlestium in nos, tunc & sacra talis adducta solvit eos qui à lædentibus defluunt iis quæ à proficientibus nobis, utens cooperativis virtutibus. Et futuri consideratio magnam habet partem in effectibus, & totaliter hic τὸ in nobis aut iis causis, aut aliis coordinatum, sicut in verberibus superauctum sui ipsius motu exhibet aliquando quidem alium, aliquando autem alium finem. Et hoc scito de iis quæ extra fiunt. Ubique autem rursum illud præexistere dico, scilicet qvallem impetum & electionem characterizare τὸ in nobis, & esse hoc animæ opus in ipsa manens, inecferibile in Universum. Jis igitur consequenter, ut mihi videtur, ipse gubernat omnia animalia & nos & alia secundum submissionem habere vitam ab aëre datam & à prima latione, in cerebri quidem parte rationalem, in sensoriis autem eandem hanc innascentem circa alia & alia sensibilia, vocatam sensum, visum autem, auditum aut aliquem reliquorum tanquam subjectis differentem, unum autem & differentem secundum se entem.

XXXI. Hæc autem audiens te ordinantem, mirum existimavi si Philosophiæ amator & intellectualium speculationum, & quid dico intellectualium, sed & expertus earum quæ secundum eruditionem viarum, & Geometriæ & Arithmeticæ inventionum, dein tantum attribuisti sensibus, ut rationalis nostræ substantiæ & intellectualis, non idola hujus debilia, & per debilia organa vix tangentia cognoscibilia dicas: sed ipsam illam secundum subdescensionem factos à liqvali sola organorum diversitate distinctos ab invicem & ab illa. Et quidem aut alicubi & prius ostendimus, sensu quidem omni inseparabili à corporibus ente, & ad seipsum converti impotente, rationali autem illa & intellectuali vita se ipsamque cognoscere apta nata, & propter sui ipsius cognitionem ad seipsam convertere: quia & omne cognitivum secundum operationem conversum est ad cognoscibile, quare & quod sui ipsius ad seipsum. Qvallem igitur vides intellectualis animæ & sensitivæ identitatem, ejus quæ deorsum respicit, ad eam quæ sursum tendit? Intotorum principia consēpulta in corporibus, ad eam quæ pura est à corporibus, in iis quæ secundum naturam operationibus? ejus quæ nusquam veritatem cognoscere potest, ad eam quæ semper intendit ad Ens?

XXXII. Si autem non frustra, neque in alio aliquo qui secundum Naturam appetitus & sortientem quandoque veritate, sino dicere quod & substantiam Divinæ animæ ab æthere defluere inconueniens, si oportet impossibile inconueniens dicere. Quæ quidem enim ab æthere animæ, corpoream generationum sortitæ sunt: animam autem demonstrat & Atheniensium, xenus corporibus somnibus entem seniore. Si autem utique, non corpus ætherem intelligis, sed intellectum æthereum, aut animam intellectualem æthera circumducentem; neque sic mihi videris verissimam causam inuenisse animæ. Alius enim fons animarum à quo & æthereæ animæ, & quæ eorum quæ sub Luna elementorum, & dæmoniarum animæ, & nos: & ad illam oportet respicere quam Plato quidem occultans veritatem, craterem appellare mihi videtur, & Conditorem non ex æthere, sed ante corpora ibi alicubi tradit & commiscentem animam, uti ait Timæus, *Ἐκ τῆς αὐτῆς ὅλης ἀνιμῆς ἀναμειβόμενος ἀναμειβόμενος*. Qui autem à DEo traditi sermones fontem, per se laudant omnis animæ empyrias, id est empyrialis, ætherealis, materialis: & hunc sejungunt ex tota Zoogonotheca, id est specula, à qua & totum fatum suspendentes, duas faciunt *συντάξεις* id est ordines, hanc quidem animalem, hanc autem, ut diximus, *μοιραίαν*, id est sortialem, fatalem. Et animam ex altera trahentes, quandoque autem fato servire, quando irrationalis facta Dominum permutaverit, pro Providentia Fatum.

XXXIII. Quod autem, sicut dixi, neque Geometriæ & Arithmeticæ non quod intellectuali operatione dignam pronuncias, si nostram animam sensibus ipsam coordinans, addisces utique considerans quod hoc primum opus est scientiarum harum, cessare ab anima eam quæ cum sensibus operationem, & abducere ex iis, ut possibile, & assuefacere intus videre, & rationes videre immateriales, & demonstrationes inquirere contrariantes sensibus: ii quidem enim, reculant impartibilitatem, hæc autem ab impartibilibus esse existentiam partibilibus ait & principia, iis quidem partibilia, iis autem, impartibilia. Et sensus quidem, quæ aliquid & singularia cognoscere putant; ex autem universalis, & quorum eadem natura semper, quam non à sensibilibus acceperunt. Non enim sunt quæ imperfecta, perfectorum causa, sed desuper ab intellectu, propter quod & iudicant sensus, & exprobrant ipsis grossitiem cognitionis, eas quæ cum

• τῇ τῷ Παντός ψυχῇ.

cum passionibus perceptiones cognoscibilia indeterminabiles à sensibus motus.

XXXIV. Etenim sunt entes ludicræ cognitiones, quæ sensuum cognitiones: quæ autem illarum jam studiosæ & assuefacientes, à ludicris quidem absolvi, venari autem Entis cognitionem pro ludicra. Hanc quidem igitur vitam & fatalem esse & pati alias alia cum corporibus in quibus consistit quod à fato necessarium. Omnis enim species à materia separabilis, inde & abgeneratur & continetur: conversa enim ipsa ad se ipsam non contingit dicere, quod aliud quidem est quod extrinsecus ipsi advenit, aliud autem τὸ Verum; dicit autem illud solum, quod passionem nunciavit, propter quod & ab altero mobilium est operationem non habens ab altero mobilium puram: sed intellectualem quidem secundum ipsius naturam, non tolerantem autem violentis passionibus sensus assequi, in seipsa autem judicatoria continentem de foris fallacium motuum, & apponentem quidem τὸ deficiens quibus sensus patitur, arguentem autem ipsorum mendacium, & hæc de proprio agentem. Non enim ab iis quæ sensus est * judicare sensum, sed ab intellectualibus rationibus, quas non potest suscipere sensus cognitio. Ex contrario itaque sensui ponendum immaterialem & separabilem & in se operativum: & huic quidem & electionem dandum inclinationis ad utraque sursum & deorsum; ad intellectum à quo genita est, & ad sensum, quem genuit. Sensui autem & omnibus simul incorporatis vitis quod sine electione, quia & corporibus. Media enim rationalis anima intellectus & sensus ens, fertur quidem ad ambobus propter instabilem electionis inclinationem, fit autem secundum habitudinem utrumque extremorum, quorum secundum substantiam neutrum est: manifestat autem ipsius medium & quæ ab intellectu perfectio, & quæ à sensu deceptio. Dogma quidem igitur talem habet directionem, ut mihi videtur.

XXXV. Ad eam autem quæ de bono opinionem, quam intermedie sermonum projecisti, quod quidem singulis delectabile, dicens, bonum; hoc autem esse potitione, obtinere enim alia legalia apud alios. Verecundarer utique in me ipsum, si non manifeste ad virum amicum scriberem, quod videtur, tanquam utique & electioni meæ indignum sit, ut æstimo, opinio de iis, & ætati quam habens

* Sunt, α τῆς αἰσθητικῆς ἐστίν.

habens existo. Juveni enim quidem Viro talem fieri opinionem, nihil mihi videtur mirum ad opiniones hominum in pluribus juventute aspiciente; intellectum autem senilem præsidentem statuente intellectualis prudentis iudicii conceptus convenire existimo, & non quoscumque multorum famæ & illibratæ lationes perstrepunt. Nunc igitur, quoniam Persis quidem alia & delectabilia & legalia delectabilibus illis congrua, Græcis autem alia de eisdem iis videntur, & aliis alia: propter hæc ad aliquod bonum, & hoc sicut & delectabile phantasiatur aliud aliis. Solum enim utique hoc entium natura ut dicitur esse & est. Et quicumque quidem ipso natura singulis ente bono fortitur, finem utique habebit homini convenientem: quicumque autem ab illo peccat, etsi millies delectetur in præsentibus sibi & apparentibus bonis, imperfectum talis delectationis fructum metit.

XXXVI. Sederat ut videtur verum, uno inconveniente, dato alia accidere, quod utique & ipse pati mihi videris. Fatum enim præstituens animæ, coordinasti ipsam irrationalibus sensibus: iis autem conductis in idem, debili commiscuisti bonum. Oportet autem & priora & hoc ab anima ejicere, ut non lateamus nihil differens dantes hominibus aut brutis animalibus, quorum vita quidem inconvertibilis ad seipsam, curvatur autem in terram natura, passionibus autem materialibus commassata est cognitio. Et hæc etiam Platone adamantinis ut est dicere, explicante sermonibus. Quod ergo bonum non est, non est delectabile idem, neque si omnes boves hanc proferant sententiam. Non enim nos esse boum delatores sed Deorum, apud quos obtinet intellectus, & quod Entis bonum quod & ipso intellectu divinius est. Hæc & in Gorgia accepta, & in Philebo, & in Policia, superfluum existimo per hæc scripta rursus evidenter scripta fabulari.

XXXVII. Hoc autem apponam dictis, quod boni quidem investigationem non permiscendum delectabili, (non sic nos petulantia delectationis faciat desipere) humanorum autem & legalium & præparationum omnimodas diversitates referendum ad diversas animarum vitas rationales, iracundas, concupiscitivas, ab iis enim illæ pullulant; *non enim à quercu ajunt neque à perra.* * Sed hos quidem multorum capitum bestia pervasit talia lege statuere qualia Persas, alios autem leoninum animæ in aliud transposuit qualia Thraces: aliis

* ἡ γὰρ ἀπὸ δρύος. φησὶν, ὃδ' ἀπὸ πέτρας.

aliis autem prævalet ratio in legalibus & vere bonis. Et delectabile quidem omnibus commune. Omni enim delectabile præfens quod appetibile, bonum autem non omnibus, sed in quibus præsidet Ratio. Non enim vident passionibus bonum, sed sola hæc. Et huic quidem delectabile & bonum idem, passionibus autem cæcis non dedit conditura, boni investigationem, sed delectabilis, unaquæque enim vitæ species inimpedite mota delectatur. Quare legalia, quidem multa, & delectabilia omnimoda, & aliis alia: bonum autem apud illos solos, in quibus ratio prævalet passionibus. Non enim concupiscentiæ dandum principatum, ut non asinis idem patiamur, Neque furoribus, ut non leonibus: sed ei quod in nobis optimo, & quod solum sumus, aut secundum quod maxime sumus. Etenim omnibus ex pluribus entibus, deterioribus & melioribus secundum melius esse. Nam quod melius, conjecturat boni natura.

XXXVIII. Sed: quæ post hæc scribis dubitans, videris utique mihi in multis locis audiens Socratem dicentem nihil scire, & dicentes omnia scire deridentem, & adhuc nos abscedentes hinc verum maxime cognoscere extendentem & certiores scientias neque ipsas scientias entes arguentem, dubitare ne forte neque totaliter sit cognoscere verum, sed solum somniare circa ipsum. Et quidem oportebat cointelligere, si non est cognoscere Verum, non magis si est τὸ in nobis, nescimus, quam si non est: ignorantia enim amborum similiter positionem recusat. Quomodo igitur ad ostensionem ejus quod non in nobis, utimur ignorantia Veritatis? Ignorantia ad esse hoc & non esse eandem potentiam, magis autem impotentiam habente.

XXXIX. Sed ut nihil tale patiamur, nos prædivinus cognitiones omnes: & quibus hic anima participare potest, & quibus supremum sumens ordinem, quas has quidem habens Socrates, has autem sperans se habiturum absolutus à corpore, illuc ait perveniens scire Verum. Metra enim alia, & alia cognitionis entia exhibuerunt ipsi occasionem talis spei. Quoniam & hæc significatorum solitudine sunt Platonis amicis, si non solum purgative, sed & speculative possibile est vivere animam: circumferentem grossum hoc vinculum, & mediocriter, ut æstimo, discussione fortitus est sermo, quod forte

Qq

spe.

speculari quidem & hic possibile, ut eum qui in Theeteto * coryphæum de Cœlo astronomizantem, & omnem entium naturam, omni quaque perscrutantem, & eos qui in Politeia phylacas usque ad Bonum per dialecticam illam ascendentes, quam *θεωρητικὴν* mathematicis instituit, speculativum autem rursus fieri perfecte impossibile, propter causas quas ipse in Phædone docet, corporis occupationes & molestationes, non sinentes sine impedimento & indistractam in nobis fieri operationem illam. Vitæ enim est τὸ speculativum, nomen operationis autem speculatio & Unius.

XL. Et etiam quando Mathematicas scientias hoc ipsum, non permittit vocare scientias, non tanquam demonstrationum necessitatem ipsas habere negans dicit hæc aliqualiter, sed tanquam à suprema scientiarum deficientes determinat. Et cur enim non oportet dicere plane à Dialectica, quæ non adhuc punctum aut Monadem hanc, sed ipsum τὸ Bonum principium ponit, & omnium principia considerat. Unde, ut æstimo, & mathematicis quidem in decisione lineæ secundam assignat partem, in materialibus autem omni quaque & separatis speciebus eam quæ ante has & cognitionem instituit, iis quidem eam quæ ex suppositione, iis autem quæ sine suppositione: hanc autem ergo & qui Epinomida composuit. Olim enim nobis hæc pigritia coëgit & indicium & sententiam colligationem vocavit Mathematicum, tanquam unientem illorum omnium principium.

XLI. Si autem utique & nihil scire Socrati promptum, & Pythii responsum propter hoc ipsum sapientissimum omnium protulit, ut ipse imponit responsum, considera profundum & DEi & Socratis, quomodo utique τὸ nihil scire solum dicit excellens bonum existere, sed non scientem & hoc scire quod non novit. Hoc quidem enim videtur esse præopere ** futuris sapientibus. Secundum veritatem autem in idem tendit sapientiæ, & sapiens enter † est qui novit se ipsum enter non sapientem, & non ignorans quod non novit. Cujus enim alterius est nosse non scientem unumquemque quam cognoscentis? & scientem oportet enim utique & ipsum nosse perfecte quod non novit; siquidem non scientem se ipsum sciet: hoc enim ignorans, neque si novit ignorabit utique. Quare nullus utique seipsum prius non scientem cognosceret perfecte, antequam scientem

CO-

* Theæteto.

** *πρόπρη.*† *ἔντρος.*

cognoscat, tunc enim & quod novit simul, & quæ non novit sciet, & quod novit cognoscet & quod non novit, mediam habens notitiam & solummodo scientiam, & eorum qui non totaliter, quorum hoc quidem est intellectus, hoc autem sensus, hic quidem neque totaliter sciens Veritatem, quia neque substantiam novit, neque ipsam, sensibilem quorum esse fingitur cognitio: hic autem ipsam Entis substantiam immediate sciens, & ipsam Entis entem Veritatem.

XLII. Media autem horum ens anima & novit substantias entium, tanquam ante sensum ens, & non novit tanquam post intellectum ens. Sapiens ergo quis factus cognoscet & quod novit sciens, & quod non novit sciens, tantum amice Socrati & responso de ea quæ ut vere sapientia competens. Neque ergo propter Mathematicas scientias à prima scientia distinctas, neque propter spem ut vere cognitionis post separationem ab hinc, neque propter Pythii responsum, exterminare oportet eas quæ de scientia rationes. Plato enim est ipse qui clamat, quod utique interimentem scientiam de nullo neque de contingente adhuc affirmare possibile. Sed quam quidem scientiam sumet utique anima & cum corpore ens, & quam erepta à vinculo, & quas quidem cognitiones simul & non scientias esse ponet. Unam autem eam, quæ ut vere scientiam & intellectum scientia meliorem & intellectu divinificam intelligentiam, & hanc esse cognitionem quam anima phantasians & in hac vita accipere non potens desiderat eum qui à corpore exitum, tanquam ibi sortitura supernaturali hac & divinali entium comprehensione. De iis quidem igitur satis.

XLIII. Consequenter autem iis quæ diximus dubitas, Cur utique boni quidem deterius agunt, peccantes à finibus quos præstiterunt; mali autem sortiuntur ea quæ appetunt? Tu quidem itaque & hoc existimas esse argumentum huius, quod non sit $\tau\alpha$ in nobis. Et quidem licet & aliis melioratis secundum dubitationem dicere, quod si ejus quod non sit $\tau\alpha$ in nobis, est argumentum hoc, quod non secundum intellectum eveniunt bonis negotia; & ejus quod sit hæc quod secundum spem malorum ipsa fiunt, idem argumentum erit. Melius autem non oppugnativo sermoni adjicere, sed ostendere tibi tantum, quod dubitationem hanc non ad interemptionem ejus quod in nobis, novi antiquos proponentes, sed ad inquisitionem Provi-

dentia. Et magis perseveranter agonizantes, ad ipsum Plotinum illum, Jamblichum, æquivocum tibi. * Etenimenter concutit de Providentia nostras invictas præceptiones fortunalium rerum inexpectata illatio, & intellectuali inspectione indiget negotium, si debeat quis occurzor à dubitatione ista salvatus committere Providentia omne. Novi quidem igitur, ut dixi, non ad interemtionem ejus quod in nobis, sed Providentia hæc dubitata prioribus.

XLIV. Quod autem & hæc, non multo opus est argumento, sicut ejus quod non sit τὸ in nobis, sed quod sit, magis addiscemus, illud cointelligentes. Quod ergo nullius nobis dominis entibus, neque electivam vitam habentibus à seipsis, neque bonis neque malis à nobis entibus, sed plasmatis aliunde, non adhuc locum habet dubitare de eventibus, entibus aliunde malis aut bonis, tanquam præter dignitatem evenientibus. Si enim non seipsos tales effecerunt, neque utique retribui utrisque oportebit pro vita, neque totaliter debebitur aliquid iis qui non sunt causa vitæ quam habent. Quare si præter dignitatem retributio fortunalium, ipsi vitarum utique erunt causa, quorum dignitate in distributis ab universo sortiri volunt: quoniam & omnium eorum quæ circa nos, non in iis quæ à totis habemus, exigimus retributiones habere, sed in quibuscunque aliquid cooperabimur. Si ergo non est τὸ in nobis, nihil habemus à nobis. Si hoc, neque expetemus retributiones eorum quæ aliunde in nos veniunt. Si hoc, neque eam quæ præter dignitatem distributionem eventuum causabimus.

XLV. Si ergo non est τὸ in nobis, non oportet quærere, quomodo præter dignitatem boni quidam à finibus peccant, mali autem obtinent. Sed ente eo quod in nobis, & Providentia omnium obtinente, & tibi adducentes persuasionem post violentiam dicemus. Quomodo ergo? non enim erat τὸ in nobis eorum quæ extra, dominans, sed cooperans. Quare merito, quæ quidem intus, secundum sui ipsius disponit potentiam, quæ autem extra, non adhuc, indigens & aliis ad illorum dispositionem, non in ipso jacentibus. Et ego valde lætor ad tales dubitationes, videns generosum adventitium, qui sæpe jubeo non confundere quæ in nobis cum iis quæ non in nobis: neque sic habere de iis quæ non in nobis, tanquam ipsa fieri omnino, ut non & facta difficulter feramus. Nunc autem tanquam & illis assequi

* Theodorum Anaximum,

sequiis, quæ in nobis, debentibus, dubitatio accidit non factis, & supponentibus nobis ut bona quæ non bona, & fieri quærentibus. Melius autem erat, quæ quidem in nobis enter entia & quære semper & acquirere sibi ipsis, quæ autem extra & non in nobis, relinquere facientibus tanquam Dominis & scientibus quæ faciunt. Ad omnia autem quæ in nobis, præparatos esse per ea quæ in nobis. Sed qualiter quidem habeat dubium ad id quod in nobis, ostendimus tibi per talia. Ad sermonem autem de Providentia magis utique aliquid dices, sicut diximus. Et dicta sunt multa ab antiquis quos dixi viris, & sic solvunt ipsum.

XLVI. Rursum igitur quæris, quid τὸ in nobis? quod in principio sermonum oportebat quære. Deinde ad ipsum dubitans. Quærens autem definis hoc esse, quod à nullo potestatum neque obtentum, sed & verbodicens sic, αὐτοπρεσβυπτον, id est ipsum circumscriptum, & αὐτενεργητον, id est ipsum operativum. Si autem hoc, & incorruptibile omnino, & potentissimum, & soli primo competens præsidii omnium entium, nobis autem τὸ in nobis non adhuc conveniens. Hunc itaque terminum longe ab intelligentia ejus quod in nobis, quam habentes antiqui hoc humanis animabus attribuerunt, ego pono. Considera autem & tu ipse, quam vera dico. Ubique τὸ in nobis ad insinuationem assument operationis electionis, nos facientes dominos electionis & fugæ, & ut alicujus bonorum aut contrariorum. Sicut enim idem dicunt electionem, & voluntatem, sed hanc quidem esse boni solum, electionem autem bonorumque similiter & non bonorum, sicut utique δοκῆσιν id est expectationem * non bonorum: propter quod & characterizare animam electionem similiter entem amborum & competere mediæ naturæ ei, quæ ad ambo vertitur. Et hoc etiam communis fama testatur. Electiones enim horum laudamus, horum autem vituperamus. Malum autem omnibus involutum dicimus, & malum videtur bonum esse eligentibus ipsum, anima enim nulla cognoscens malum eligeret utique sed fugeret. Propter ignorantiam autem studet circa ipsum: acutum quidem amorem boni secundum naturam habens, alicubi autem bonum videtur impotens.

XLVII. Anima igitur habente in substantia eam quæ ad ambo inclinationem, τὸ bene dico & τὸ male, hanc potentiam ipsius

Q99 ;

electi-

* cautionem,

electivam vocaverunt, propter quam aliud præ alio nati sumus eligere. Et sumes utique ex divisione definitionem talem potentiae huius. Quoniam omnis potentia aut rationalis est aut irrationalis, necesse & electionem in altero horum esse: non ens autem irrationalis, sine electione enim vivere illa omnes dicimus, rationalis utique aliqua erit potentia. Omnis autem rationalis potentia aut cognitiva est aut appetitiva, sicut & omnis irrationalis. Electio autem ipsum hoc quod dicitur electio ens & desiderium, appetitus aliquis utique erit. Omnis autem appetitus aut ad solum aspicit ut vere bonum, aut ad solum apparens bonum, aut ad ambo. Electionem autem neque ad solum vere bonum respicere dicimus, non enim utique unquam vituperaretur iuste: neque ad solum apparens, non enim utique & laudaretur sæpe. Ad ambo ergo nata est talis potentia.

XLVIII. Est ergo, ut summatim dicatur, electio potentia rationalis appetitiva bonorum verorumque & apparentium, ducens ad ambo animam, propter quam ascendit & descendit, & peccat & dirigit. * Huius potentiae operationem videntes biviam in novis vocaverunt ad ambo ipsius inclinationem. Quare erit utique electionale, & τὸ in nobis, idem. Et secundum hanc potentiam & à Divinis differimus & à mortualibus, utraq; enim sunt insusceptiva ejus quæ ad ambo inclinationis: hæc quidem in bonis veris solummodo locata, propter excellentiam; hæc autem in apparentibus, propter defectum. Quoniam & hæc quidem intellectus characterizat, hæc autem sensus: hic quidem noster rex, hic autem nuncius: medii autem nos in electione fixi, & potentes quidem ad ambo moveri, ubicunque autem moveamur, à totis obtenti ex ea quæ secundum dignitatem sortientes; siquidem ad melius, ut intellectus: si autem ad deterius, ut sensus. Non ergo in omnium potestate & potentia τὸ in nobis: quæ enim omnibus potestativa, potentia Unialis est, & propter hoc omnium quia una & Boniformis. Quæ autem electiva, dualis, & propter hoc non omnium: quia iis quæ ad ambo inclinationibus minorata est ab ea quæ ante omnia est. Fieret autem utique & ipsum omnium, si non electivum impetum haberet, voluntas autem sic solum. Nam volita vita est secundum bonum, quæ & τὸ in nobis facit potentissimum, & Deiformis enter existit, propter quam & anima fit DEus, & totum mundum dispensat, ait Plato.

XLIX.

* i. e. recte agit.

XLIX. Neque ergo primo τὸ in nobis, sicut neque ultimo. convenit, sed medio. Tu autem, ut videtur, potestatem existimasti significare τὸ in nobis, omnium dominantem, ducentem, omnia secundum suum impetum, obtinentem omnia quæ desiderat, non definiens potentiam in appetibilibus, quæ intra ipsas animas efficientibus talem eligentem animam; sed dans sibi & eorum quæ non in nobis, potentiam. Quæ enim extra animam, non in nobis: propter quod & commixta vita nostra ex iis quæ non in nobis & iis quæ in nobis. Et apud studiosos quidem multum τὸ in nobis: omnibus enim utuntur, etiam iis quæ non in nobis mensurare propter virtutem, & iis utentes, & velut in seipsis facientes semper quod præsens ornantes. Apud multos * autem τὸ non in nobis plus; assequuntur enim iis quæ extra, non habentes intus vitam potentem ipsis assimilare illa. Unde & ii quidem liberi dicuntur esse, & sunt propter operationem ejus quod in ipsis, & ejus quod non in ipsis. In servilem autem alii vociferantur necessitatem, consepelientes cum iis quæ non ipsis quod in ipsis, & omnia habentes non in ipsis.

L. Super omnia colophonem dubiorum nobis apposuisti. Interrogans enim si novit DEus futurum apud nos, sive non novit? Et si quidem non novit, nihil ipsum à nobis differre dicas, non scientibus neque ipsis. Si autem novit, fore penitus hoc quod novit, & ex necessitate. Hoc autem non τὸ in nobis perimit solum, ut utique videbitur, sed & omne quod dicitur contingens, & consuevit etiam hoc ponentibus non omnia coacta esse, & est, ut est dicere, millies dictum, & complicant quidem conjunctum omnes ita. Si novit DEus omne futurum, ex necessitate erit quod futurum. Sed ii quidem falsum esse ajunt, DEum determinate nosse omne, sed ajunt etiam ipsum indeterminari in fieribus indeterminate, ut salvent contingens. Alii autem determinatam cognitionem attribuentes DEo, admiserunt necessitatem in omnibus quæ fiunt. Peripateticorum & Stoicorum hæresum sunt hæc dogmata. Plato autem & quicumque huic amicus, & DEum determinate scire futura, & fieri contra secundum ipsorum naturam affirmant hæc quidem determinate, hæc autem indeterminate. Eorum enim quæ in effectis divi-

* τὰς πολλὰς, vocat vulgus, quibus ἐι περὶ αὐτῶν opponuntur.

divisim & subcontrarie invicem sunt, in Diis secundum melius solum est præacceptis.

LI. Dico autem, puta genitorum aut incorporeorum entium aut corporum, incorporaliter sunt amborum causæ apud illos, & cognitio eodem modo incorporea. Et iterum intellectualium & non intellectualium entium, intellectualiter ambo apud DEos & secundum existentiam & secundum scientiam. Cognoscunt enim & quæ non intellectualia, intellectualiter. Et rursum eorum quæ fiunt inde intemporalium aut temporalium, intemporalis locata est apud ipsos causæque & cognitio. Quare, quoniam & determinata & indeterminata quædam fiunt, secundum melius amborum, determinatam dico cognitionem horum amborum, determinatam dico cognitionem horum amborum præceperunt. Adhuc autem, non quæ est cognoscibile talis & cognitionis species, sed quæ cognoscens. Merito, neque enim cognitio in cognoscibili est, sed in cognoscente. Huic igitur similis & conformis est in quo est, non illi in quo non est. Si igitur & cognoscibile indeterminatum, sed quando determinatum est quod cognoscit, non propter cognitum indeterminata & cognitio, sed propter cognoscens, determinata. Etenim meliori modo est deterius cognoscere, & deteriori modo melius.

LII. Quare quoniam Dii omnibus meliores, meliori modo omnia præceperunt: & hæc quæ quidem sunt, ante tempus quidem quæ secundum tempus, ut diximus: incorporeæ autem corporea, immaterialiter autem materialia, & determinate videlicet quæ indeterminata, & statanter instabilia, & ingenerabiliter genita. Non igitur si cognoscunt futurum, ex necessitate fixit huic eventum: sed huic quidem indeterminatam ex determinato generationem dans, Diis autem determinatam indeterminati præcognitionem. Neque enim tua fictio † tympanis & cornis †† utens & materiis corporalibus, si tua præcognitione corporaliter erat: sed illa quidem incorporaliter phantasia & vitaliter habuit futuri rationem: factum autem παράπηγμα id est fixio corporaliter confixa ex non tali intrinseca cognitione. Si autem hæc in tua factione, quid utique dices de Deorum præcognitione, apud quam indicibile existit & entis inenarrabile nobis & incircumscriptibile, non tanquam alius modus omnium περιστοχῆς id est circumfidentia & nullatenus συγγενῆς congener iis quæ ab ipso fiunt,

Quare

† *Fixio, παράπηγμα*, astrolabium.

†† Fortasse *tornis*.

Quare & cognoscunt Dii divine & intemporaliter quæ in nobis, & nos operamur ut apti nati sumus. Et quodcunque eligimus, præcognitum est apud ipsos, non propter in nobis terminum, sed propter eum qui apud ipsos.

LIII. Hæc tibi, o amicum caput, de iis quæ interrogasti respondi, potens & per se ostendere quod est τὸ in nobis, à laudibus & vituperationibus, à consiliis & à provocationibus aut dehortationibus, à iudicatoriis & accusationibus aut defensionibus, à politica omni eruditione, à legislationibus, ab orationibus, à sacerdotalibus viis, ab ipsa Philosophia. Bene enim nosti & meum institutorem * dicentem sæpe, quod τὸ in nobis interemtum, superfluum pronunciat Philosophiam. Quid enim erudiet, nullo ente qui erudiat? Quomodo autem erit aliquid quod erudiat, non ente in nobis quid fiamus meliores. Hæc igitur iterum atque iterum reconsiderans, si aliquid adhuc dubitas, nullatenus patiaris ** scribere. De quibus enim utique & congruet nos facere sermones, quam de iis, in quibus nullus utique nos nugacitatis accusabit, facientibus disputationes. Cum autem qui ex superbia cumulum & laqueum omnem qui ex eodem illis exercito ajunt stultiloquium, inclino tibi non adventitie mihi.

II. PROCLI Liber de decem dubitationibus circa Providentiam.

Περὶ τῶν δέκα πρὸς τὴν πρόνοιαν ἀπορημάτων, de decem dubitationibus circa Providentiam, liber. Meminit hujus scripti Joannes Philoponus libro 2. de Mundi æternitate adversus Proclum cap. 5. αὐτὰ δὲ τὰυτα ἡμῶν ὁ Πρόκλος συνομολογῶν φαίνεται ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ τῶν δέκα πρὸς τὴν πρόνοιαν ἀπορημάτων. λέγει γὰρ ἐν ἐκείνῳ τὰυτα. Τῆς δὴ ἐν προνοίας ὡς εἴρηται κ. τ. λ. quæ ex illo profert, leguntur in hoc libro pagina statim secunda & tertia. Exstat latine ex ejusdem Guilelmi de Morbeka versione in Bibliotheca hujus Urbis Hamburgensis ex legato præstantissimi Holstenii, in eodem Codice è quo librum ad Theodorum Mechanicum ex ejusdem Guilelmi versione exhibui, Guilelmus, Corinthi Archiepiscopus dicitur hanc versionem absolvisse Corinthi A.C. 1280. quarto die Februarii. Ἀπορήματα illa sunt

Rrr

* Syriarum. ** te pigeat.

Libri V, Pars 4.

sunt hæc decem circa Providentiam quæstiones, quas proponit primum deinde suo more ad Platonis fere mentem resolvit atque explicat.

1. Num providentia ad omnia & singula pertingat, sive ut Gvilelmi interpretis verbis utar, *si Providentia est omnium, totorum, partium, & usque ad individuisima colorum & eorum quæ sub cælo, æternorum & corruptibilium.* Hoc affirmat Proclus, atque unumquodque singularium è rebus etiam minimis ab unius Optimi Maximi Numinis bonifica ut appellat Providentia dependere contendit. *Nihil enim effugit illud unum, sive in esse dicas, sive in cognosci. Et dicitur quidem, & recte dicitur, & in centro totus circulus esse centralis, siquidem causa centrum, causatum autem circulus, & in unitate omnis numerus monadice propter eandem rationem. In Providentia autem uno majori modo omnia sunt, siquidem & unum majori modo illud quam centrum & monas.*

2. Quomodo contingentia præsciat DEus iisque provideat? Respondet Proclus DEum pro perfectissima natura sua cognoscere in spermatis suis & causis indeterminata determinate, sicut & incorporaliter & indistanter distantia & corporata. Quam in rem plura disputavit libro ad Theodorum Mechanicum cap. 50. seq.

3. Num & determinatorum & indeterminatorum sit causa Providentia secundum idem & eodem modo? Respondet Proclus providere nihil aliud esse quam benefacere, hinc pro suo quæque modulo & ordine participare de uno illo bono, ut & ipsi unitas, & indeterminatis libertas constet. In eodem capite probat providere DEum contingentibus etiam & indeterminatis, ne illa sint velut superadventitia in universo. *Si itaque & valunt (utpote autores) providere determinate indeterminatis, & possunt Dii, omnino utique & provident, & providentes cognoscunt provisorum dignitatem. Et Dii quidem exaltati & ad omnia sui ipsorum extendentes providentiam, demones autem partientes illorum superexistentiam, hi quidem aliorum gregalitem acceperunt, hi autem aliorum, ut ait ille, in ultimam consummantes partitionem, ut hi quidem hominum sint, hi autem leonum, alii autem aliorum animalium, aut plantarum præfides, & adhuc partialius, hi quidem oculi, hi autem cordis, hi vero hepatis. Omnia autem sunt plena Diis, hi quidem & his immediate providentibus, his autem per medios Demones, ut dictum est: non illis omnibus adesse non potentibus, sed ultimis per se participare primis non potentibus.*

4. Quo-

4. Quomodo Deorum participationes fiant, five quomodo Dii providentes in inferiora operentur? Respondet Proclus, pro participantium idoneitate, *rationaliter in rationalibus, intellectualiter in intellectualibus, phantastice & sensibilibus in iis qua secundum phantasiā aut sensum vivunt: essentialiter autem & per esse solum in his qua sine vita, esse obtinent.* - - Igitur & providentia supra entia omnia secundum ipsam divinam unionem locata, & operante unam operationem uni convenientem omne accedens participat, & ita ut aptum natum est. De oraculorum defectu ita differit, ut operatione DEI manente semper eadem, loca vel homines inidonei sint ad eam participandam, velut si facie aliqua stante, speculum ejus imaginem jam fulgidum suscipiat, jam obscurius vel debilem vel plane nullam reddat. Sive igitur dicat quis chresteria quandoque quidem divinativis participare Diis, quandoque autem deficere inefficacia facta, & velut ἀπνοια i. e. sine spiritu secundum quoddam tempus, in hoc reducendum causas irregularitatis, indeficientibus spiritibus utentibus & operantibus in potentia participare ipsis semper. Nam veracia chresteria, qua apparentibus complent Angelique & Damones, & Heroës, in quos illustrant Dii & semper entes in universo sortes, quamvis aqua aliqua & hiatus terra non semper participare illis possint propter sui ipsorum instabilem naturam: five rituum virtutes, ἀγάλματα five imagines introeuntes quandoque & vivencia facientes & replentes Divina inspiratione, deficiunt in quibusdam periodis. Et horum defectum assimo remittere convenit ad suscipientia, & non ad variationem operationis Deorum inspirantium ipsi. Neque enim luna deficientis solem causare audemus, sed incidentiam ipsius in conum.

5. Unde & cur malum, cum sit Providentia? Respondet Proclus duo haberi malorum genera, unum in corporibus, præter naturam: in animabus, contra rationem. Neutro autem regnum providentiæ (ut verbo interpretis utar) molestari, sed malo huic finem esse bonum, & universi varietatem ac perfectionem: Nam omne quod præter naturam, fieri ut aliquid fiat eorum quæ secundum naturam, sed non vicissim. Atque inter spiritus perfectiores & brutas animantes debuisse quoque medias interpositas esse animas, ratione simul & ira atque concupiscentia præditas, & libertate arbitrii gaudentes.

6. Si Providentia est, cur bonis viris mala fiant, mali triumphant? Respondet, bonis tamen non deesse virtutem, virtutisque materiam: atque singularem illis in laudem cedere, quod virtutem

tem nudam colere malint quam *malitiam cum omnibus suis abundantius*. Malum non esse irritamentis carere malorum, & adversa fortunæ quosdam etiam expetisse, sapientes fortiter semper tulisse. Neque æquum esse ut iidem omni simul genere bonorum abundant. *Oportet quandam experientiam etiam malorum eorum qua hic ipsis inesse, à quibus provocata anima appetant eam qua hinc translationem ad illum qui extra mala locum*. Multos per adversa ad maiorem virtutem adductos esse, denique sola esse mala quæ ipsi committimus non quæ patimur. Inglorios malos omnes & inhonoratos, quamvis myrii adulatorum ipsos circumstant. Ad quæstionem quam huic adjungit, cur inæqualibus æqualia à Providentia existant secundum Arithmeticam (non Geometricam) æqualitatem, velut Civitate tota pereunte ut similis sit interitus hominum dissimillimorum, bonorum malorumque. Respondet, *primo quidem quod non secundum quod dissimiles sunt, hoc simile patiuntur, sed secundum quod similes civitatem eandem si forte inhabitare volentes, & navem eandem intrare, & commilitare cum invicem, & si quid aliud ejusdem cum iis speciei, & sic secundum ipsius actionem idem aliquid passi sunt. Sed secundum quod meliores & deteriores, diversam habent communis passionis illationem, siquidem ii impatientes, ii autem mansuete ferentes perierunt. Et post separationem, bos quidem melliorum locus suscipit, bos autem qui deteriorum*. Addit deinde esse quendam ordinem & fati communis periodum à diversis principiis in eundem finem obviantem, & concursum processuum, ubi compati coguntur imprincipaliore partes ex necessitate. Latere etiam nos veras animarum æqualitates.

7. Si Providentia etiam ad infima se demittit, unde tanta sortis inbrutis animantibus inæqualitas, mutux devorationes & similia? Respondet, si in illis sit aliquid *αὐτοκίνητον*, causam altius quærendam: si vero corporea tantum sint, nihil referre si idem patiantur cum umbra omnimode transfigurata, atque fato subjecta sint.

8. Quare pœnæ post peccata non statim subsequantur, sed infligantur post tempus demum, & hoc interdum valde longum? Respondet, *inserta nequitia radix, (sicut spinas ferens terra, etsi millefies excidas nascentes, similium est productiva) easdem reddit operationes non flexa punitionibus*. Igitur Providentia, congruens tempus non quale placet homuncionibus, sed quale ad sanationem animarum novit proficere, expectat, ac tolerando plures erudit. *Cum Diis enim, ait ille, fortunam & tempus omnia gubernare, siue dare aliquid bonorum oporteat, siue purgare com-*

TRA.

travariorum. Deinde vitium sibi ipsi pœna & λῶβη animi gravissima. Non bonus pœnarum dispensator ira præceps. Plato servum verberaturus flagellum aliquo tempore sublime tenere visus est, causamque interrogatus dixit punire se sui ipsius præimpetuantem iram. Archytas ad servos in agro qui iussa non fecerant pœnamque expectabant, bene valet, inquit, quia irascor. Et Theano ad servam: si non essem irata, verberarem utique te. Apud Ægyptios Lex erat, prægnantem, judicatatam morte dignam donec utique pepererit, non morti tradere. Quid mirum Providentiam, delinquentes morte digna, potentes autem parere non quasdamcunque actiones, sed egregias, conservare ad illas &c. Si Themistocles pro iis quæ egerat juvenis, confestim solvisset pœnam, quis eruisset Athenas à Persicis malis? Qvis etiam fuisset πύθιας expositor? Si Dionysius in principio periisset tyrannidis, quis Siciliam à Chalcedonensibus liberasset, insuscitabilem fore expectatam? Si Periander punitus fuisset non post multum aliquod tempus, quis utique Apolloniam, quis etiam amœnam * Leucadiorum insulam, quis etiam Anaxorium eripuisset à sibi adversantibus? - - Quid quod tempus illud pœnarum dilatarum longum videtur nobis tenuiter intuentibus, sed ad Providentiæ oculum nihilest, uti vicissim iste locus in quo vivimus corpora circumferentes, parvus omnino ad magnorum peccatorum punitionem: τίς οὖν αὖτε καὶ τὰς αὖτε καὶ τὰς αὖτε, & qua in inferno loca, multa utique quadam & inenarrabilia, & multitudines tormentorum inexcesibiles omnibus qui qualitercunque ibi sunt. - - Propter magnitudinem punitionis non simul tota sit adjectio. Excitare autem remorsiones, anima ingeniata sunt, præcursales ipsis maximarum passionum. Ajunt enim & Apollodorum tyrannum visionem vidisse, verberatum seipsum & decoctum à qualibus quibusdam, & sui ipsius cor ex lebecæ clamans, ego tibi horum causa. Ptolemai autem Cerauni vocantis amicos putare seipsum in somnis vocari ad judicium à Seleuco, vultures autem ibi confidere & lupos judices. Talia malignis præludia appensarum punitionum.

9. Quomodo peccata aliena, parentum puta vel superiorum puniantur in liberis ac subjectis? Quod autem peccatorum progenitorum δίκας sustinere dicuntur quidam, & revelationes & τελεταὶ manifestant hoc, & etiam λύσιοι quidam Dii purgare ab iis affirmantur. Respondet gentem sive familiam, & Civitatem pro uno quodam corpore haberi, esseque illi suum præsidem πολὺχον atque ἐμόγγιον, adeoque non alie-

Rrr 3

na

* χαλκίσσαν, interpres reddit gaudiosam.

na esse talia peccata propter illam conjunctionem atque similitudinem. *Quid igitur adhuc inopinabile & vindictas solvere animas translatas in altera corpora pro iis qua in aliis corporibus?*

10. Providentia unius DEI laudatissima cognoscente omnia & in bonum reducente, quomodo & Angeli providere dicuntur, & demones, atque si velis & Heroës & animæ cum Diis mundum condispensantes? Respondet, providere DEum universaliter ac totaliter omnibus, ut unum & bonum, cæteros partialiter, subordinate, & quibusdam.

III. Liber Procli de malorum subsistentia.

Περὶ τῆς τῶν κακῶν ὑποστάσεως μονοβίβλων, de malorum subsistentia, liber singularis, cujus mentionem reperit Holstenius in Scholio marginali Græco Codicis Medicei ad Proclum in Remp. Platonis, pag. 358. ad verba v. 9. à fine, *ἐρηται μὲν ἐν διὰ πλείονων ἐν ἄλλοις περὶ τῶν κακῶν ὑποστάσεως μονοβίβλων*, τὸ δὲ ἐν τοῖς εἰς τὸν λόγον τῆς Διοτίμας περὶ τῆς τῶν κακῶν ὑποστάσεως. Exstat & hic liber Latine ex Guil. de Morbeka versione, atque hæc capita ex Platonis maxime sententia persequitur, 1) an sit malum, 2) si sit, utrum in intellectualibus? 3) si in sensibilibus, num secundum causam principalem. 4) si non sit secundum causam principalem, an substantia aliqua ipsi danda, an penitus ponendum ἀνύστατον & ἀνυπόστατον. 5) Et, si est hoc, quomodo subsistit, principio altero existente, & unde incipit & usque quo procedit? Et adhuc 6) quomodo Providentia existente est malum & unde est? *Si non solum instituit bonorum naturam Pater, sed & vult nihil esse usquam malum, qua μηχανῇ vel arte subsistit malum quod Conditor subsistere non voluit? Non enim alia quidem ipsum velle, facere autem alia licitum, sed velle & facere in divinis simul sunt & conjuncta: quare non solum involutum DEO malum sed & ἀνυπόστατον, non tantum illo non faciente (nam hoc ne quidem fas cogitare) sed nec esse faciente.* Respondet, malum Physicum hoc est corruptivum cujusque substantiæ, potentiæ, operationis non esse malum sed bonum, quia propter bonum & quia ex corruptione generatio, qua constat Mundus, & universi ordo ornatur. Non dari autem malum ἀκράτῃν & αὐτοκακόν, æternamve ideam

* Malum ἀμεινότερον instabilius non ente pronuntiatur in oraculo Chaldaico apud Proclum.

ideam & ἰδέσθαι mali, ac substantiam, sed morale etiam malum esse bono mixtum atque ut bonum, à DEO, ut malum ab alia causa impotente: nihil enim esse malum hoc nisi minorem majoremve declinationem, recessum, defectum & privationem ab αὐτὰραθῶ, & tantum bono, velut tenebras à Sole. Esse debilitatem & absentiam potentiae in operando, non potentiam: partialibus malum, Universo non malum.

II. Malum nec in Diis nec intriplici ἡγεμονείᾳ meliorum generum, hoc est nec in Angelis, (quomodo enim Deorum nuncios & elucidatores vocabimus, si malum qualitercunque in ipsis? qui imaginem illorum gerunt & in προδύοις versantes de bonitate ipsorum participant) nec in Dæmonibus nec in Heroibus. Aut prater naturam ipsius faciet DEUS, mala generans, aut omne subsistens inde erit boniforme, & ἐκ-γόνον manentis in ipso bonitatis. Sed neque ignis; ajunt, infrigidare, neque boni, malum à seipso producere. Duorum igitur alienum, aut neque esse malum dicendum malum, si deus: aut esse, & non deus esse. Contra eos qui in dæmonibus malum πρῶτως esse docebant, ita differit: Sunt aliqui qui & passiones dæmonibus tribuunt, alii secundum naturam, quando mortes ipsorum & generationes alias & alias tragædizant: alii ex electione solum; quando nequam quosdam & malos nominant dæmones, quos & animas inquinare & ducere ad materiam, & eum qui sub terra locus, ab itinere in caelum detrahentes. - Hos rogare oportet, utrum dæmones quos malos esse dicitis, & sibi ipsis esse dicitis tales aut non sibi sed aliis? Nam si sibi ipsis mali, duorum alterum, aut manent in malo, sempiterno tempore, aut transmutationis sunt susceptivi. Et si quidem semper mali, quomodo quod ex Diis subsistit, semper malum? Melius enim non esse omnino quam semper male esse. Si autem transmutantur, non sunt substantia mali sed habitudine, in quibus melius & deterius & vira alia species. Dæmones autem semper omnes in dæmonum ratione, & in suo ordine singuli. Si autem sibi ipsis quidem boni, aliis autem mali quos ad deterius ducunt, simile ac si quis doctores vocaret nequam, & pedagogos quosdam qui castigatores peccatorum ordinati non permittunt persequentibus fluctuose meliorem ordinem pro conveniente ipsis. Aut si quis ipsos ante sacra stantes & inquinatum detinentes extra περὶβολὴν, id est cortinas, malos nominaret, quia participatione interiorum prohibent. Erat igitur malum non extra manere dignis, sed esse talis ordinis & tali prohibitione dignum. Si igitur & ex dæmonibus in Mundo alii sursum ducunt animas, alii nondum valentes ascendere custodiunt in sui ipsorum moribus, neutros utique merito dicemus malos, neque

que illos separantes, neque hos detinentes. Oportebat enim esse & hos qui inquinatum & progressu in cælum indignum, in eo qui circa terram loco coercentes habent. Non ergo malum neque in iis ratio adinvenire videtur, secundum enim ipsorum naturam singuli faciunt qua faciunt, & semper eodem modo. Hoc autem non malum.

III. In Animabus malum debilitas non semper & unice ad hærendi melioribus vero & bono: descensus inde ad deteriora & oblivio, atque in corpore versantibus inclinatio κατὰ φύσιν, & à ratione diffidium. Sunt quibus τὸ πρῶτον κακὸν & αὐτοκακὸν Materia; & Animabus debilitas per casum in materiam. Sed negat hoc Proclus, & esse etiam ex DEo corpus & materiam, ambo DEi genemata proficitur: Materiam τὸ πρῶτον ἀόριστον, substantialemque infinitatem perinde ut corpus mixtum, à DEo, una causa dependere: Animas vero peccasse antequam in materiam detruderentur. Non esse duo principia: Materiam nec bonum esse nec malum, sed necessarium & ab ἀνταγαθῶ, imo gradu distans.

IV. Bonorum causa una, æterna, determinata, universalis, factiva DEus: malorum causarum multiplices & infinitæ aliæ animabus aliæ corporibus, fluctuosæ, indeterminatæ, inordinatæ & singulares, naturam animarum & corporum ex necessitate circumambientes, ex impotentia incommensuratione ἀσκόπως, inharmonizatione & debilitate, deteriorisque victoria. Bona habent hypostasim, mala parhypostasim. Bonum species, malum sine specie ac velut privatio.

V. Malum habet agere & posse à contrario bono, quod debile & inefficax propter mixturam mali fit, & malum efficaciam & operationem transfortitur propter boni præsentiam, in uno enim ambo. Sic in corporibus quod præter naturam est, debilitat id quod secundum naturam, latitante natura ad operandum, & ordine (in quo bonum) soluto. Sic in animabus malum quando vincit bonum, utitur illius potentia ad suum, scilicet ea quæ rationis, & inventionibus ad concupiscentias; & tradunt invicem ex sui ipsorum natura, hoc quidem de potentia, hoc autem de debilitate: quoniam secundum se, malum neque agere natum est neque posse: omnis enim potentia bonum, & omnis operatio extensio potentiae est. Quod & Plato sciens, injustitiam ipsam secundum se & debilem & inactivam esse ait: justitiæ autem præsentia & potentiam habere & ad

ad agere duci non manentem in sui ipsius natura: neque in *αὐτῷ* privatio solum, quoniam & præjacens ipsum vitale ens dat & malo vitæ participationem. Vita autem omnis potentia secundum se, in potentia autem aliena factum malum, contrarium est bono sui ipsius potentia ad adversari utens: & magis quidem potentia inexistente majores operationes & opera mali, minus autem minores. Jam & in corporibus naturæ potentiis simul & quæ in ipsis desinit præter naturam operatio, & hæc eo quod præter naturam, tunc magis existente soluto omni quæque ordine. Quare & in animabus majora quidem à minori malitia, minora autem à majori opera: solificata enim à contrario, secundum turpe quidem ipsius & informe augetur, secundum virtutem autem & operationem minorata debilis simul & inefficax est. Non enim ab ipsa potentia, ut utique & augmentata etiam potentia ad majus transitio esset: sed ex præsentia contrarii, puta si & caliditatis potentia utatur ad sui ipsius opus frigiditas vincens & subjacens illius potentiam. Deficiente igitur contraria natura & eo quod magis defectu ad privationem habet τὸ magis, ea autem quæ virtutis submissione ad facere est debilior, malum quidem est magis, agit autem minus.

VI. Et quomodo potentia esset ens malum; si omnis potentia opus salvare ipsam in quo est, malum autem dissipat unumquodque cuius est malum. Est ergo malum inefficax & impotens secundum se, si autem, & involuntarium est ut ait ille, & involutum erit utique: & sic primissimæ trinitatis boni privatio, voluntatis, potentia, operationis. Bonum quidem enim & volitum est, & potens & efficax secundum ipsius naturam: malum autem involutum & debile & inefficax. Neque enim volitum ulli quod ejus corruptivum, neque potentia quod potest ipsa corrumpere, neque operationis τὸ non secundum potentiam habere hypostasim ipsius. Sed sicut mala appetunt ut apparentia ipsis bona, & est malum iis apparens, volitum propter mixturam boni tale dicimus: sic utique & potentia in malo & factio est apparenter, quia non secundum se, neque quia malum, sed extrinsecus, cui & πανθένης id est juxta extitit, & ad quod dicitur malum. Hoc ergo & mihi videtur & qui in Theæteto Socrates ostendens potentibus aliqualiter assequi ipsa, neque

que privationem neque contrarium bono malum dicere, neque enim privatio facere aliquid potens, aut totaliter potens: neque contrarium quod secundum se, neque potentiam neque operationem habet: sed si alicqualiter subcontrarium ipsum nominare, quod secundum se quidem est privatio, quia autem non omnino perfecta est privatio, sed similiter cum habitu transsumens de potentia, inde & de operari in contrariationis partem constituitur, & neque privatio est perfecta, neque contrarium sed subcontrarium bono.

VII. Tria hæc quæ debilitari possunt, & in quibus est malum, anima particularis, animæ idolum (in animalibus) & corpus. Corpori, *præter naturam esse*: animæ idolo, *præter rationem esse*: animæ, *præter intellectum esse*. Secundum rationem vitæ defectus, *agritudo*: at ignorantia & intellectus privatio, *turpitudine*, sive circa *diavoliam* sive circa opinionem, hoc est jam scientiæ jam artis inopia. Turpe autem & *agritudo* aliter quidem in cognitionibus, aliter autem in impetibus. Etenim appetitus non secundum rationem, & sensuum, autem multi & phantasiæ præcipites, quibus quidem vita in actione, appetitibus contrariantibus: quibus autem in speculationibus phantasia præterincidente & purum ipsarum & immateriale auferente. Inde phantasiæ inconvenientes aut consensus mali & electiones turpes, aut extra & in actionibus variis aut secundum iram aut secundum concupiscentiam factis. Et τὸ præter naturam duplex: Est enim *turpitudine*, quæ in corpore præter naturam, speciei enim ut in monstris, est hoc debilitas & defectus. Et *agritudo* ejus, eo qui in ipso ordine & commensuratione soluta, ut in corruptione, morbo, dolore.

VIII. Multis malum meditatam quidem & intra animam, manens occultatur & bonificatur ut turpe & inconveniens. Actum, autem quale est, evidens fit: manifestatur autem poenitentia & animæ conscientia, velut ipsa exprobrante libi actum. Quoniam & Medicorum artes ulcerum aperturis ad evidens ducentes passionem & intus occultatam causam facientem *agritudinem*, imaginem exhibent providentiæ operum, & factionibus turpibus & passionibus admittentis, ut utique immutata ab eo qui in ipsis conceptu & sub causato & inflato malis habitu principium periodi & vitæ sumant melioris. Quæcumque autem intus sunt passionibus ipsius, ipsum malignantis bonum habent, secundum quod semper ad proprium ducunt animam,

nam, cū electiones in ipsis habent *δύναμις*, ita quæ in animabus lex ducit unamquamque ad suum, & eam quæ ex Providentia dignitatem.

IX. Non potest esse malum, si non contrarium cogitetur malum, quoniam boni gratia omnia & ipsum malum: sed omnia gratia boni. DEUS incausativus (*ἀναίτιος*) malorum, nusquam enim malum (qua malum) inde, sed ex aliis causis & quibus generare, non secundum potentiam, sed propter debilitatem existere dictum est. Propter quod mihi videtur Plato circa Regem omnium omnia ponens & illius gratia omnia, & quæcunque non bona, phantasiata enim ut bona, & hæc entium sunt similiter bonorum, omnium causam illud appellare & non semel omnium, (neque enim malorum, sed & horum incausativum) & omnis entis causam, etenim horum tanquam entium, & qua bonum unumquodque. Si itaque hæc recte dicimus, & omnia utique ex Providentia erunt, & malum habebit locum in entibus. Quare & faciunt Dii malum sed tanquam bonum: & cognoscunt ut omnium unialem habentes cognitionem, imparitibiliter quidem partibilium, boniformiter autem malorum, unialiter autem multitudinis. Alia enim animæ cognitio, & alia intellectualis naturæ, alia Deorum ipsorum: hic quidem *αὐτοκίνητος* sive ex se mobilis, hic autem æternalis cognitio, hic autem indivisibilis & unialis ipso uno omnia & cognoscens & producens.

*Hactenus excerpta ex Procli libro inedito de malis
subsistentia.*

IV. Procli Hymni.

Complures olim à Proclo concinnati fuerunt Hymni, quibus Barbarorum pariter & Græcorum Numina celebraverat, veluti quidam non municipalium sacrorum sed ingentis omnium Deorum templi, Mundi hierophantes, ut narrat Marinus in Procli Vita c. 19. Verum soli ex illis ætatem tulerunt *hymni quatuor*, quorum primus est in Solem, secundus & tertius in Venerem, (qui afferantur etiam à Johanne Stobæo sive Stobensi tit. 63. florilegii, pag. 249. edit. Grotianæ) & quartus in Musas. Hi elegantissimi hymni Græce subjecti sunt Hymnis Orphei sive Onomacriti editionis Aldinæ A. 1517. 8. Græce & Latine sed minus emendati & cum versione inepta leguntur

in Jacobi Lectii corpore Poëtarum Græcorum Heroicorum pag. 737. Colonia Allobrogum 1606. fol. Novissime separato folio illos ut publicis Lectionibus illustraret, excudi curavit D. Godfridus Olearius ὁ μακαρίτης Lipsiæ 1700. 8. addita hymnis in Solem & Mufas sua, cæteris Metaphrasi Hugonis Grotii. Istud folium fugitivum quoniam paucis visum facile se potest quærentium oculis subducere, hoc in loco Lectore ut spero haud refragante integrum inferendum duxi. Cæterum ratio fugit Liliū Gyraldum, cum hymnos istos tribuit non Proclo nostro Lycio, sed Hierophantæ cuidam Laodicēsi hujus nominis, cujus aliorum scriptorum Svidas mentionem facit, nullam hymnorum. Neque Joanni Keplero facile aurem præbuerim, qui lib. V. cap. 10. Harmoniæ Mundi, hymnum Procli in Solem, quem ad

ΠΡΟΚΛΟΥ ΑΤΚΙΟΥ ΤΜΝΟΥ

Εἰς τὸν ἥλιον.

- K** Αὖτις * πῦρὸς νοεῖν βασιλεῦ, χρυσήνιε τιτάν.
 κλύθι φάος ταμία, ζωαρχέω ὡς ἀνα πηγῆς
 αὐτὸς ἔχων κληΐδα, καὶ ὑλαίοις ἐν κόσμοις
 ἴψ' ὅθεν ἀρμονίης ῥύμα πλῆστον ἐξοχετεύων.
- 7 Κέκλυθι, μεσάτιν γὰρ εἰὼν ὑπὲρ αἰθέρ' ἔδρην,
 καὶ κόσμῳ κραδίαῖον ἔχων ἐρμ' φεγγέα κύκλον,
 πάντα τῆς ἐπλησας ἐγερσινόοιο προνοίης.
 ζῶσά μενόνι δὲ πλανῆτες αἰεθαλέας σέο πυρσὺς
 ἀνέν ὑπ' ἀλλήλοισι καὶ ἀκαμάτοισι χορείαις.
- 10 Ζωογόνες πέμπουσιν ἐπιχθονίοις ῥαδάμιγγας.
 πᾶσα δ' ὑφ' ὑμετέρῃσι παλινώσοισι διφρεΐαις
 ὠρᾶν, κατὰ θεσμόν, ἀνεβλάστησε γενεθλῆ.
 στοιχείων δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντων
 παύσατο, σῆο φανέντ' ἅπ' ἀρρήτῃ γενετῆρ'.
- 15 Σοί δ' ὑπο μοιραῶν χορὸς ἔκασθεν ἀσυφέλκτ' ὅμιλος,
 ἅψ' δὲ μεταστρωφῶσιν ἀναγκαίης λίνον αἴσης
 εὐτε θέλεις, πέρι γὰρ κρατέεις, πέρι δ' ἴφι ἀνάσσεις.
 σειρῆς δ' ὑμετέρης βασιλεὺς θεοπεφύκ' ὅμιλος
 ἐξεθόρυν φοῖβ' ὅμιλος, κιθάρῃ δ' ὑπο θέσκελα μέλπων.

20. 'Ευ-

* Quomodo Hellæ & singillatim Sol exaudiat preces, disputat Plotinus IV. 4. pag. 423. & 435. seq.

ad Christum applicat pie magis quam ex Procli sententia, pag. 246. conjicit fuisse partem *μητρωακῆς βίβλου*, de qua infra inter scripta hujus Philosophi deperdita. Porro inter DEos à Proclo hymnis celebratos apud Marinum cap. 19. referuntur etiam Marnas Gazæus, Æsculapius Leontuchus Ascalonita, & Isis quæ colitur Philis Ægyptiis, & Arabum Theandrites, quasi masculum DEum dixeris, ita enim legendum pro *Θεανδρείτης*, observavi è Damascio apud Photium pag. 565. qvî eum describit *ἀφ' ἑνωπὸν ὄντα Θεὸν καὶ τὸν ἄδυλον* (lege *ἄδυλον*) *βίον ἐμπνέοντα ταῖς ψυχαῖς*. Sic *Θῆλυον βίον* pro vita effœminata dixit Philo lib. de profugis pag. 356. *περὶ ἃ πονῶμεθα οἱ τὸν ἀνανδρον καὶ Θῆλυον ὄντως βίον μεταδιῶκοντες*. Versum Procli ex ejus hymno ut opinor in Bacchum affert Olympiodorus in vita Platonis p. 584.

PROCLI Philosophi HYMNI.

1. IN SOLEM, Godfrido Oleario interprete.

- A**udi cœlestis Flammæ Rex, auræ Titan,
Arbiter & lucis, fontis Rex inclyte vitæ
Clavem solus habens, in sensibiles quoque mundos
Ex alto harmoniæ derivans flumina læta.
- 5 Audi, nam mediam superas sedem ætheris, & te
Interiora tenent mundi, ac pulcherrimus orbis:
Sicque impleas animante animos ipse omnia curâ.
Igne planetarum tuus o Rex pascitur * ignis,
Qvi nunquam fessi ductis sine fine choreis
- 10 Vivificum terris dimittunt undique rorem.
Vestris perpetuo repetitis motibus omnis
Æternas juxta leges hic nascitur Hora.
Dedidicere suos adversa elementa tumultus
Te simulac natum Arcano genitore viderent;
- 15 Parcarum obsequio regis implacabile numen,
Si jubeas, subito fatalia fila revolvunt.
Namque tuum imperium est, tu nunc cuncta gubernas.
Ex serie æterna pellacis carminis autor
Profiliit Phœbus, divinaque carmina cantans.

SSS 3

20. Con.

* Cum Nobiliss. Dobleso malim *cingsur*.

- 20 Ἐυνάξει μέγα κῦμα βαρυφλοῖςβοιο γενέθλης.
Σῆς δ' ἀπο μελιχόδωρ^Θ ἀλεξικάκῃ διαταίχῃ
Παιῶν βλάστηεν, ἐν δ' ἐπέτασεν ὑγείην.
Πλήσας ἀρμονίης παναπήμον^Θ εὐρέα κόσμον,
Σὲ κλυτὸν ὕμνεῖσι Διωνύσοιο τοκῆα.
- 25 Ἵλκ' δ' αὖ νεάτοισι ἐνὶ βένθεσιν, εὖκιν Ἄτην.
Ἄλλοι δ' ἀβρὴν Ἀδανιν ἐπευφήμισαν αἰοδαῖς.
Δαιμάνεσι δὲ σῆο θοῆς μάστιγι^Θ ἀπαλὴν
Δαίμονες, ἀνθρώπων δηλήμονες, ἀγελόθυμοι,
Ψυχᾶς ἡμετέρας δυσραῖς κακὰ πορσύνοντες,
30 Ὅφρ' αἰεὶ κατὰ λαῖτμα βαρυσμαράγγῃ βίοτιο
Σώματι^Θ σπλεύωσιν ὑπὸ ζυγόδεσμα ποδῶντες,
Ἵψιτενῆς δὲ λαδοῖντο πατέρες πολυφρυγγέ^Θ αὐλῆς.
Ἄλλὰ θεῶν ἄριστε, πυριεφεές, ὀλβιε δαίμον,
Ἐικὼν παγγενέταο θεῶ, ψυχῶν ἀναγαγεῖν,
- 35 Κέκλυθι, καὶ με κἀθηρὸν ἀμαρτάδ^Θ αἰὲν ἀπάσσης,
Δέχνησο δ' ἱκεσίην πολυδάκρυον. ἔκ δὲ μελυγρῶν
Ῥέο κηλίδων, ποιῶν δ' ἀπάνευθε φυλάδοις,
Πρήνῶν θοὸν ὄμμα Δίκης ἢ πάντα δέδορκεν.
Αἰεὶ δ' ὑμετέρῃσιν ἀλεξικάκοισιν ἀγωγαῖς
- 40 Ψυχῇ μὲν, Φᾶ^Θ ἀγνὸν ἐμῇ πολύολβον ὀπάσοις
Ἀχλὺν ἀποσκεδάσας ὀλεσίμβροτον ἰολόχευτον.
Σώματι δ', ὀρετεμῖν τε καὶ ἀγλαόδαρον ὑγείην.
Ἐυκλείης τ' ἐπίβησον ἐμὲ, προγόνων τ' ἐνὶ θερμοῖς
Μυστῶν ἐρασιπλοκάμων δώροισι μελοῖμην.
- 45 Ὀλβον δ' αὖτε Φέλικτον ἀπ' εὐσεβίης ἐρατεινῆς
Εἴκε θελεις δὸς ἀναξ, δύνασαι δὲ ἅπαντα τελέσαι
Ῥηϊδίᾳ, κρατερὴν γὰρ ἔχεις καὶ ἀπείρετον ἀλκήν.
Εἰ δέ τι μοιρῶδιόσιν ἐλιχοπόροισιν ἀτρεάκοις
Ἀσεροδιήτοις ὑπὸ νήμασιν ἑλοὸν ἄμμιν
- 50 Ἔρχεται, αὐτὸς ἐρυκὲς τεῇ μεγάλῃ τὸδε βίτῃ.

Εἰς τὰς Μούσας,

Ἐγνέομαι, μερόπων ἀναγώγιον ὑμνέομαι Φᾶς,
Ἐννέα θυγατέρας μεγάλας Διὸς ἀγλαοφῶνες,
Αἰ ψυχᾶς, κατὰ βένθ^Θ ἀλωομένας βίότιο,
Ἀχερόντος τελετήσιν ἐγερεσινῶν ἀπὸ βίβλων

§ Εἰ-

- 20 Condidit indigesta prius primordia rerum.
 Tripudia alme tua ast, gravium averrunca malorum,
 Pœanem pariunt, cunctis parat ille salutem.
 Harmonia orbem implens cunctorum experte malorum,
 Te magnum Bacchi Patrem celebrare solemus.
- 25 Te Aten materiæ profundis Eviam abyssis,
 Rursus alius tenerum te carmine dicit Adonin.
 Te vero metuunt tuasi quid flagraminentur
 Invisi nobis genii semperque feroces,
 Qui miseris moliri animis mala millia horunt:
- 30 Ut raucos inter fluctus vitæ atque tumultus
 Corporea æternum teneant hos vincla, volentes,
 Atria ne videant celsi præfulgida Patris.
 Sed tu magne DEus, radians, ditissime Dæmon,
 Icon communis rerum patris, atque animarum.
- 35 Dux, audi, atque omni miserum me crimine purga.
 Accipe cum lachrymis gemitus, tu vulnera nostra
 Fœda cruore atro sana, pœnasque remitte
 Justitiæ placans oculum quo cuncta pererrat.
 Legeque nos ducens mala quæ procul omnia pellit,
- 40 Da lumen menti purum, da, quæso, beatum,
 Noctem pestiferam pellens, matremque veneni:
 Corpori at, integram, quæ dat bona cuncta salutem.
 Da famam; tibi quo prisca pietate Parentum
 Cincinnatarum Musarum dona feramus.
- 45 Divitias stabiles, fructum pietatis amœnæ,
 Si fuerit visum, da Rex; namque omnia posse
 Diceris, ingenti immenso tu robore polles,
 At si quæ fusus Parcarum tortilis ausit,
 Telæ sideribus textæ si sæva minentur,
- 50 Nutu depellas isthæc tu quæso potente.

2. IN MUSAS. Godfr. Oleario Interprete.

Ad supera educens celebramus carmine lumen,
 Ter trinam Sobolem Jovis almi, carmine claram,
 Quæ mentes misere vitæ istis fluctibus actas
 Puris usæ sacris, (hæc docta volumina condunt)

- 5 Γηγενέων ῥύσαντο δυσαντήτων ὀδυνάων.
 Καὶ σπεύδειν ἐδίδαξαν ὑπὲρ βαθυχεύμονα λήθην
 Ἴχνη ἔχειν, καθαρὰς δὲ μολῆν ποτὶ σύννομον ἄστρον,
 Ἐνθεν ἀπεπλάγχθησαν ὅτ' εἰς γενεθλήϊον ἀκτὴν
 Κάππεσον, ὑλοτράφεσι περὶ κλήροισι μανῆσαι.
- 10 Ἀλλὰ θεαὶ καὶ ἐμοῖο πολυπτοίητον ἐρώην
 Παύσατε, καὶ νοεροῖς με σοφῶν βακχεύσατε μύθοις,
 Μὴ δὲ μ' ἀποπλάγξειεν δεισιδέων γένος ἀνδρῶν
 Ἀτραπιτῶ ζαθέης, ἐρμυγγέος, ἀγλαοκαρπῆς.
 Αἰεὶ δ' ἐξ ὁμάδοιο πολυπλαγκτοιο γενεθλῆς
- 15 Ἐλκετ' ἐμὴν ψυχὴν παναλήμονα πρὸς Φάος ἀγνόν,
 Ἰμετέρων βρίθυσαν ἀεζινόων ἀπὸ βίβλων
 Καὶ κλέος εὐεπίης φρενοτελγέος αἰὲν ἔχουσα.
 Κλύτε θεοὶ σοφίης ἱερῆς οἴκας ἔχοντες,
 Οἱ ψυχὰς μερῶν, ἀναγώγιον ἀψάμενοι πῦρ.
- 20 Ἐλκετ' ἐς ἀθανάτους, σκέτιον κευθμῶνα λιπέσας,
 Ἰμνῶν ἀφρήτοισι καθηραμένας τελετῇσι.
 Κλύτε σωτήρες μεγάλοι, ζαθέων δ' ἀπὸ βίβλων
 Νεύσατ' ἐμοὶ Φάος ἀγνόν, ἀποσκεδάσαντες ὁμίχλην,
 Ὅφρα κεν εὐγνοίῃ θεὸν ἄμβροτον, ἡδὲ καὶ ἄνδρα.
- 25 Μὴ δὲ με ληθαίοις ὑπὸ χέμασιν ἔλῃα ῥέζων
 Δαίμων αἰὲν ἔχοι μακάρων ἀπάνευθεν ἔοντα.
 Μὴ κρυερῆς γενεθλῆς ἐνὶ κύμασι πεπτωκυῖα
 Ψυχὴν σὺκ ἐθέλῃσαν ἐμὴν ἐπιδηρὸν ἀλῆσθαι
 Ποινὴ τις κρύβεσθαι βίῃ δεσμοῖσι πεδήσει.
- 30 Ἀλλὰ θεοὶ σοφίης ἐρλαμπέος ἡγεμονῆες
 Κέκλυτ', ἐπεγομένῳ δὲ πρὸς ὑψιφορητὸν ἀταρπὸν
 Ὅργια καὶ τελεταῖς ἱερῶν ἀναφαίνετε μύθων,

Εἰς Ἀφροδίτην.

- Ἰμνέομεν σιερὴν πολυώνυμον Ἀφρογενέης
 Καὶ πηγὴν μεγάλην βασιλήϊον. ἥς ἀπο πάντες
 Ἀθάνατοι πλερέντες ἀνεβλάστησαν ἑωτῆς.
 Ὡς οἱ μὲν νοεροῖσιν οἰσεύχσι βελέμενοις
- 1 Ψυχὰς, ὅφρα πόθων ἀναγώγια κέντρα λαχῆσαι
 Μητέρους ἰσχυανόωσιν ἰδῆν πυρμυγγείας ἀνλῆς.

- 5 Eripit infestis quæ gignit terra periclis,
 Et properare docet præalti flumina Lethes
 Ut superent, puræ cognata sibi astra petentes,
 Unde etiam egressæ ante, hoc ad genitabile littus
 Appellunt, terrenæ infano sortis amore.
- 10 Urit idem hoc æstrum quoque nos, hoc sistite divæ,
 Nosque furore sacro percellant dicta Sophorum:
 Ne facile abripiant homines male relligiosi
 A sacrosancto felicitis tramite lucis.
 Ex turbis varie peccantis materiai.
- 15 Ad castam lucem palanrem abducite mentem,
 Ut libris vestris, unde est, sapientia abundet
 Eloqviiqve, animos mulcentis, laude perennet.
 Magnæ audite Deæ, quæ docta gubernata tenetis,
 Ducentes hominum, flamma sublime trahente.
- 20 Accensa, ad superos mentes ex nocte profunda,
 Hymnorum arcanis purgatas undiqve sacris.
 Magnæ audite Deæ, divinaqve scripta legenti
 Disiectis tenebris mihi purum affundite lumen,
 Ut summum Numen, mortales ut bene noscam,
 Ne forte oppressum Lethæis noxius undis
 Me Dæmon teneat sejunctum à sorte beata.
- 25 Ne quoque materiæmersam torpentis abysis
 Hancce animam, longos nollet quæ ferre labores,
 Innectat vitæ duris pœna horrida vinclis.
 Vos audite Deæ, vestrum est sapientia regnum.
- 30 Tendenti propero cursu ad sublimia, vestra
 Orgia, & arcanæ doctrinæ pandite sacra.

3. IN VENEREM. Interprete Hugone Grotio.

- Æternam Veneris seriem cantare paramus
 Et regale sacri fontis caput: unde profecti
 Immortale genus, pennatum numen amores:
 Quorum alii telis mentem ferientibus urunt
- 5 Pectora, ut illecebris sublime trahentibus ista
 Matris conspiciant rutilum fulgentia templa,

T t t

A t t

Libri V. Pars 4.

- Οἱ δὲ πατρὸς βελήσιν ἀλεξικάκοις τε προνοίαις,
 ἴεμενοι γενεῇσιν ἀπείρονα κόσμον ἄεξεν,
 ψυχῶς ἡμερὸν ὥρσαν ἐπιχθονίᾳ βίότιοι.
- 10 Ἄλλοι δ' ἐγγαμίων ὁάρων πολυειδέας οἴμους.
 Αἰὲν ἐποπτεύουσιν, ὅπως θνητῆς ἀπὸ φύτλης
 Ἀθάνατοῦ τεύχῳσι δηπαδίων γένῃ ἀνδρῶν.
 Πᾶσιν δ' ἔργα μέμνηεν ἐρωτοτοκῆς Κυθερείης.
 Ἀλλὰ θεᾶ· πάντη γὰρ ἔχῃς ἀρήκοον ἔα.
- 15 Εἴτε περλοφύγῃς μέγαν ἕρανόν, ἐνθα σέ φασιν
 ψυχὴν ἀεὶ ἀναπνέειν κόσμοιο θεοῖν.
 Εἴτε καὶ ἐπὶ τὰ κύκλων ὑπὲρ ἄντυγας αἰθέρι νάεις,
 Σειραῖς ἡμετέραις δυνάμεις προχέσῃς ἀδαμάσας,
 Κέκλυθι, καὶ πολύμοχθον ἐμὴν βίότιο πορέσῃ.
- 20 Ἰδύνοις, σέο πότνα δικαιοτάτοιςι βελεμνοῖς,
 Οὐχ ὅσῳν πάυσσα πόθων κρύεσσαν ἐρώην.

Ἄλλῃ εἰς Ἀφροδίτην.

- ῥιμνέομεν Λυκίων βασιλῆϊδα κρησφροδίτην,
 ἥς ποτ' ἀλεξικάκοισι περπληθόντες δρωγῆς.
 Πατρὶδ' ἡμετέρης θεοφροσύνῃς ἡγεμονῆς,
 ἱερὸν ἰδρύσαντ' κατὰ πτολίεθρον ἄγαλμα,
- 5 Σύμβολ' ἔχον, νοεοῖο γάμῳ, νοεῶν ὑμεναίων,
 ἠφάστῃ πυρρῇ, ἰδ' ἑρανίης Ἀφροδίτης.
 Καὶ εἰ θεὴν ὀνόμησάν Ὀλύμπιον, ἥς διὰ κάρτε^α
 Πολλὰκι μὲν θανάτοιο βροτοφθόρον ἐκφυγον ἰόν.
 Ἐς δ' ἀρετὴν ἔχον ὄμμα· τελεσσιγόνων δ' ἀπὸ λέκτρων.
- 10 Ἐμπεδ' ἀγλαόμητις ἀνασταχίσκε γενέθλη.
 Πάντη δ' ἡπιδώσῃ ἐν βίότιοις γαλήνῃ.
 Ἀλλὰ καὶ ἡμετέρης ὑποδέχυστο πότνα θνητῇ
 Ἐρεπῆς. Λυκίων γὰρ ἀφ' αἵματ' εἰμὶ καὶ αὐτός.
 ψυχὴν δ' ἀψ' ἀνασσεύει ἀπ' αἵματ' εἰς πολλὴν καλῆν.
- 15 Γηγενέ^α προφυγῆσαν ὁλόων ἄστρον ἐρώης.

- Ast alii Patris imperio sapientipotentis,
 Perpetuam cupidi Sobolem submittere mundo,
 Immittunt animis vitæ terrestres amorem.
- 10 Rursum alii cœtus & fœdera conjugiorum
 Cum magna curant cura, mortalis ab ortu
 Seminis ut semper genus immortale propagent.
 Omnibus hic labor est Veneri servire parenti.
 O Dea, nam nihil est tua quod non audiat auris,
- 15 Immensum cœli seu circumvolveris axem,
 Diceris unde animam mundo inspirare perennem:
 Seu septemgeminos orbes super, æthere summo,
 Suppeditas nostris connexibus indomitam vim,
 Audi, te veneror: Mœstumqve laboribus ævum,
- 20 Justificis semper telis mihi sancta gubernas;
 Antecavens, faci bus pateant ne corda profanis.

4. *Alius IN VENEREM Hymnus*, eodem Hug. Grotio Interprete.

- Reginam Lyciæ gentis Venerem celebramus,
 Cujus ope auxilium nacti certamqve salutem
 Primores patriæ, sacrorum conscia corda,
 Urbe sua sanctum delubrum rite dicarunt,
- 5 Fœdera casta notans, animo quæ cernere solo est,
 Cœlicolæ Veneris Volcanique ignipotentis:
 Unde tibi Dea Nomen Olympia: Namque tua vi
 Vastam perniciem sæpe evasere, tenentes
 Virtutem ante oculos. Fœcundo quippe cubili
- 10 Exoriebatur robusta ac provida proles,
 Vitaque ridebat passim vernante sereno.
 Nunc quoque diva favens nostræ cape dona Camœnæ,
 Namque & nos Lycio de sanguine duximus ortum.
 Arte animam probis & honesti subijce flammæ,
 Terrigenæ pellens furiatum virus amoris,

V. Εἰς τὴν Πλάτωνος Θεολογίαν βιβλία 6. *In Theologiam Platonis libri sex.* Opus subtile & eruditum, sed ex quo Syriani ac Procli citius quam Platonis de DEO & rebus divinis sententiam didiceris. Hermannus certe Conringius in libris de Hermetica disciplina pag. 12. Theologiam quam in illis libris tradit Proclus, inepte ab eo Platonice dici affirmabat. Sed hoc solenne recentioribus à Plotino usque Platonicis, ut mille aliena dogmata Philosophi illius doctrinæ sive adtexant sive substituant, & tamen pro genuino universa venditent Platonismo, quasi Plato si non ita sensit certe debuerit ita sentire, ut ipsi comminiscuntur. Proclum singillatim observat G. Pachymeres frequenter usum esse scriptis quæ referuntur ad Dionysium Arcopagitam, proœm. Tom. 1. pag. XLIII. Ἰστέον ὡς καὶ ἵναι τῶν ἐξω φιλοσόφων, μάλιστα Πλάτωνος θεωρήμασι πολλάκις τὸ μακαρίην Διονύσιον κέχρηται, καὶ αὐτοῖς δὲ ζητοῦν τὰς λέξεις. Hæc è Pachymere repetit Svidas in Διονύσιῳ. Primus Procli Hexabiblon ex codice Bibliothecæ Gottorpiensis jussu & auspiciis Principum gloriose memorie Johannis Adolphi & Friderici in lucem protulit & versione addita illustravit *Emilius Portus* Ferrariensis, Francisci Porti Crætensis filius, Hamburgi 1618. fol. Idem opus cum scholiis græcis marginalibus occurrere in Bibliotheca Augustissimi Imperatoris refert Lambercius lib. VII. pag. 37. Idem alibi testatur in eodem Thesauro librario extare versionem antiquam Gvil. de Morbeka monachi Dominiani qui Clementis IV. Papæ pœnitentiarius fuit. Vide lib. III. pag. 23. & lib. I. pag. 47. seq. ubi promissit se illam translationem cum variis lectionibus græcis ex Codd. Vindob. editurum in supplemento Philosophiæ Platonice, sed cujus vulgandi spes non minus quam tot aliorum egregiorum promissorum ipso defuncto jamdudum intercidit.

ML. *Πρόκλου Θεολογία καὶ κεφάλαια εἰς ἱνstituta Theologica* sive propositiones 211. cum totidem demonstrationibus, Latine ex versione Francisci Patricii lucem adspexit Ferrariæ apud Dominicum Mamarellum 1582. 4. titulo *Elementorum Theologicorum.* Proclo Patriarchæ CPolitano male tribuitur à Verderio in iterata edit. Bibl. CPolitanæ. Græce cum Francisci Porti translatione subjecta est libris sex Theologiæ Platonice, quos jam diximus prodiisse Hamburgi 1618. fol. Vetus latina interpretatio *Guilelmi de Morbeka* sive *Morbeka*, abso.

* Capita 100, de perfectione MS. Gr. Cod. 2923. Regis Gall.

absoluta Viterbii Anno C. 1268. servatur MS. in Bibl. Vindobonensi ut testatur Lambecius lib. VII. p. 38. Extat etiam Cantabrigiæ in domo S. Petri, & inter libros Holstenianos Bibliothecæ hujus urbis Johanneæ. Ibidem præter Theologiæ Platoniciæ libros sex & *σοικείωσιν Θεολογικῇ* græce occurrunt Nicolai Episcopi Methonensis, qui circa A. C. 1190. floruit, animadversiones in Procli institutionem Theologicam, quibus falsa præcipue de fato doctrina, una cum aliis quibusdam Procli dogmatis à Christiano sensu alienis oppugnatur. Νικολάου Ἐπισκόπου Μεθώνης ἀνάπτυξις τῆς Θεολογικῆς σοικείωσης Πράκτικα τῶν Λυκίων, Πλατωνικῆς Φιλοσόφου, πρὸς τὸ μὴ συναρπάζεσθαι τὰς ἀναγνώσκοντας ὑπὸ τῆς ἐπιφανομένης αὐτῇ παιδανύτης, καὶ σκανδαλίζεσθαι κατὰ τῆς ὑγιᾶς πίστεως. Codex hic in folio, pollicis altitudine, quem Holstenius descripsit ex Vaticano 626. in fronte præfixa habet hæc verba Jobi XXIX. 3. τῷ φωτὶ αὐτῆς ἐπορευόμην ἐν σκοτίᾳ. In Catalogo MSS. Holstenianorum apud Morhofium τὸν μακαρίτην 1. Polyhistoris pag. 68. idem opus Episcopi Methonensis memoratur his verbis: *Animadversiones in Procli elementa Theologica, ne quis eorum probabilitate ad Arianismum seducatur.* Sed pauca omnino legas in hoc opere adversus Platonizarites Arianos, sive Platonicos Arianizantes. In Epistola Johannis Kirstenii ad Holstenium quæ legitur inter epistolas Gudianas pag. 289. ubi ejusdem libri fit mentio, & dicitur fuisse apud elegantissimum Heinsium, Nicolaus iste Methonensis perperam *Methon* vocatur. Hic liber extat etiam num. 129. inter codices MSS. Sereniss. Electoris Bavaricæ. Expositio fratris Be-realdi Ord. prædicatorum in Elementationem uti vocat Theologiæ Procli, cujus principium *Invisibilia Dei*, scripta Anno Christi 1454. extat Oxoniæ in collegio Balliolensi codice 204.

VII. Περὶ κινήσεως βιβλία β'. De motu libri duo, collecti ex Aristotelis Physicorum libro 3. seq. editique græce Basil. 1531. 8. & cum latina versione Justi Velsii, Medici, ibid. 1545. 8. quæ Græcis omiſſis etiam lucem adspexit Argentorat. fol. tum Græce & latine cum versione Spiritus Martini Cuneatis, Parisiis A. 1542. 4. Prodierunt præterea latine translati à Josepho Valdanio, Brixienſi, Basil. 1562. 8. cum ejusdem scholiis, & duobus de mitione dialogis. Et Gallice Petro Forcadello interprete Paris. 1565. vide Crucimani Bibl. Gall. p. 397. In manu exaratis codicibus hi libelli inscribuntur *σοικείωσις Φυσικῇ*. Vide Lambecium lib. VII. pag. 56. Labbeus in conspectu Interpretum

Græcorum Aristotelis & Platonis p. 13. libros duos elementorum Physicorum Procli à Francisco Patritio latine editos à libris de motu male distingvit. Nempe Patricius edidit *τοιχείωσιν θεολογικῇ* ei que hosce libros duos elementorum Physicorum, in quibus potissimum de motu agitur, subjunxit Ferrariæ 1583. 4. Eadem Physica elementa Parisi. 4. Græce edita. Procli de loco sententiam expendit Simplicius ad 4. Physic. ubi eum Præceptorem suorum Præceptorum vocat p. 142. b.

VIII. *ἡ ποτὶς τῶν ἀστρονομικῶν ὑποθέσεων*, *Hypotyposis Astronomicarum passionum* sive compendium quoddam præcipuorum traditorum ab Hipparcho, Aristarcho & à quo interdum dissentit Claudio Ptolemæo, græce lucem adspexit Basileæ 1540. 4. Latine vertit Georgius Valla, cujus interpretatio vulgata est Venetiis cum Psello de victus ratione & aliis; Anno 1498. fol. & iterum una cum Ptolemæi magna Syntaxi latine edita Basileæ Ao. 1541. fol. Vertit etiam *Esromus Rudingerus* Pambergensis, Joach. Camerarii gener. Scripsit hoc opus Proclus ex Lydia Athenas reversus, in gratiam amici cujusdam Lydi, qui illum in Lydia versantem eo nomine rogaverat. Laudat in illo præter Aristarchum, Hipparchumque ac Ptolemæi magnam syntaxin, Theodosii Sphærica, Heronem Mechanicum *ἐν τοῖς περὶ ὑδροσκοπίων*, Timocharin, Agrippam, Menelaum, & Apollonium Pergæum. Lambecius hanc Procli hypotyposin Astronomicam male ineditis accensuit lib. VII. p. 129. Hujus libri pars pag. 69. sq. agit *περὶ τῆ ἀστρολαβικῆς ὀργάνου τῆς ἀστρολάβου ὁ ὕψους ἀστρολάβου*, quæ scorsim quoque Latine Venet. 1491. Georgio Valla interprete, & Parisi. 1557. 8. eum Nicephori Gregoræ Astrolabio, ad calcem Joh. Martini Poblacionis compendii de usu Astrolabii prodiit, & MSta extat in variis Bibliothecis. Occurrit etiam sub Procli nomine in Bibliothecis quibusdam (ut Vindobonæ & Oxonii inter codices Baroccianos) libellus qui inscribitur *Urandromus* sive *χόλιον πρὸς τὸν οὐρανοδρόμην* & incipit *Περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων ἐκ τῶν ἀστρολογικῶν ὁρμαμένων μοι κ. τ. λ.* Vide Lambecium lib. VII. p. 87.

IX. *Σφαῖρα*. *De Sphæra sive circulis celestibus libellus*, totus fere depromtus ex Gemini Rhodii Isagoge in Phænomena, quam post Edonem Hildericum edidit Petavius in Uranologio. Procli sphæra græce primum prodiit Venet. 1499. apud Aldum. *Ab alio nescio quem misere latine versam exactius transtulit Thomas Linacer*, & dicavit Arturo Principi, ut tradunt Jovius & Georgius Lilius, sive ut Erasmus lib. XXVI. Epistola 14. Regi Angliæ Henrico VII. qui ab Andrea Tolofate, præcepto-

ceptore Arturi principis monitus jam aliam extare versionem, & munus est aspernatus & in Linacrum velut impostorem inexpressibile concepit odium. Vertit etiam *Elias Vinetus* Santo, cujus interpretatio lucem adspexit cum Paschasii Hamelii commentario in Archimedem denumero arenæ maris, Paris. 1557. 8. extant præterea notæ *Tusani* Paris. 1562. 9. 8. & *Georgii Henischii* Augustæ Vindel. 1609. 4. *Erasmi Oswaldi Schreckenfussii* scholia Basil. 1561. 8. & *Jacobi Ziegleri* ibid. 1536. 4. *Johannis* quæ *Stöfleri* Justingensis Annos jam 79. nati luculentus (ut visum Vossio p. 166. de scient. Mathem.) commentarius Tubing. 1534. Sæpissime præterea lucem adspexit iste Procli libellus, tum seorsim, ut cum versione *J. Laurenbergii*. Rostoch. 1611. 8. tum adiunctus sive præfixus Arato, Dionysio Alex. Cleomedi. Basil. 1523. 1547. 1561. 1585. 8. Eximia editiones Gr. lat. Paris. 1553. 4. & quam ex codicum MStorum collatione emendatam cum versione sua typis elegantibus excubari curavit *Johannes Bainbridge* Astronomiæ in Academia Oxoniensi Professor. Lond. 1620. 4. Italice per Ignatium Danti lucem vidit Florentiæ 1571. 4.

X. Παράφρασις εἰς τὴν τῆς Πτολεμαίου τετραβιβλον. *Paraphrasis in Claudii Ptolemæi libros quatuor de siderum effectionibus.* Hanc Philippus Melanchthon Vir Astrologiæ studiosissimus Græce * edidit Basil. 1554. 8. hoc titulo: Πρὸς τὴν Διαδοχὴν ἀσφαῶς εἰρημῶν Πτολεμαίου καὶ δυσπαρρηκολογήτως ἐν τῷ αὐτῷ τετραβιβλῷ ἐπὶ τὸ σαφέστερον καὶ εὐπαρρηκολογήτον μεταχείρησις. Dicavit Melanchthon Hieronymo à Comerstad qui illi dedit Procli Apographum ex Codice Bibl. Moguntinæ descriptum à Jacobo Aurelio Qvestebergio, de quo vide sis Petri Albinii Chronicum Misniæ pag. 343. & de Comerstadio p. 346. Cum latina versione Leonis Allatii lucem adspexit Lugduni Bat. 1654. 8. Unde emendandus Vossius pag. 205. lib. de scientiis Mathematicis, ubi de tetrabiblo agens latine, inquit, *primus reddidit doctissimus Leo Allatius*. Quod merito mirabatur Lambecius l. VII. de Bibl. Vindobonensi pag. 89. Sed bene se habebunt Vossii verba, si ea non de tetrabiblo ipso Ptolemæi, sed de paraphrasi tetrabibli à Proclo concinnata intelligas. Solent etiam ad Proclum veluti autorem à quibusdam (ut in Catalogo Bibl. Thuanæ Tom. 2. pag. 109.) referri *scholia græca sive ἐξηγήσεις* in idem Ptolemæi quadripartitum, quam Henricus Petri Basil. 1599. fol. sine nomine autoris una cum Porphyrii, sive Antiochi potius, in Tetrabiblum isagoge sed admodum corrupta & scho-

* Non cum versione, ut legas in Diario insigni literario cui titulus *monatlicher Auszug* A. 1700. pag. 810.

scholiis è Demophilo collectis & ab Hieron. Wolfio latine versis, librisque duobus Hermeti tributis qui latine tantum exstant de revolutionibus nativitatum græce ac latine edidit cum *Ανωνυμι*, an Hieronymi Wölfi? versione meliore paullo quam versio Georgi Vallæ A. 1502. Venetiis edita sic, ut auctor libri non tantum interpres Vallæ venditetur. Auctor quisquis est p. 48. 110. 139. allegat Dorotheum, p. 88. Cleopatram, p. 169. Porphyrium Philosophum, & p. 63. videtur commentarium in Canonem Ptolemæi promittere. *Τὰυτα γὰρ ἐν τῷ κανόνι μαθησόμεθα.* pag. 111. λέγει δὲ παλαιὸν τὸν Νεχεψῶ * καὶ Πετόσιον, ἔτσι γὰρ πρῶτοι τὸ δὲ ἀστρολογίας ἐξήπλωσαν προγνωσικόν. Nulla autem est ratio cur illa ἐξηγησις Proclo tribuatur, & qui hoc primi fecerunt videntur illam incauti cum paraphrasi, quam à Proclo compositam esse jam diximus, confudisse. Cæterum paraphrasis ista satis fideliter Ptolemæum exponit si à locis quibusdam paucis discesseris; in quibus nonnulla auctoris sui est prætervectus, ut manifestum erit ei qui Procli paraphrasin pag. 184. 225. 233. 254. 263. cum Ptolemæo ipso contulerit. Fortasse non deerunt, qui dicent Proclum ista in codice suo non reperisse, sed codices græci Ptolemæi & Arabica versio illis in locis conspirantes (vadent mihi ut malim credere ibi aliqvità Proclo fuisse omissum).

XL. *Εἰς τὸ πρῶτον τῶν Ευκλείδους στοιχείων βιβλία δ'.* In primum *elementorum Euclidis libri quatuor*, quorum primo de natura, generibus & usu Mathematicarum disciplinarum disputat, secundo de Geometria; quo etiam pag. 19. claros recenset Geometras ante Euclidem, tum de Euclide ipso disserit ejusque scriptis & præcipue de præclaro elementorum opere, in quod deinceps incipit fuscè & erudite commentari; *Τὴν τε στοιχειωτὴ διάνοιαν ἐμφανίζων καὶ πρὸς τὰς θεωρηματέρας ἐπιβολὰς ἀφορμὰς διδὼς τοῖς τῶν νοητῶν καὶ ἀφανῶν ὄστων τῆς γνώσεως ἐφιεμένους,* ut ipse ait pag. 48. Græce extant ad calcem Euclidis qui scholiis Theonis Alexandrini illustratus prodiit ex officina Hervægiana Basil. 1535. fol. curante Simone Grynæo. Latina versio Francisci Baroccii Patricii Veneti, scholiis & figuris illustrata edita est Patavii 1560. fol. sub titulo *Commentariorum ad universam Mathematicam disciplinam.* Baroccio iudice in editione Græca Basileensi commentarius Procli dilaniatus potius quam impressus. Præcipue dolendum, quod figuræ Mathematicæ desiderantur, ne de vitiis innumeris typographicis dicam,

* Ita legendum *προχεψῶ*, ut p. 112.

dicam. In Bibl. publica Upsalienti exstat editio Græca Basileensis, manu Dasypodii egregie emendata ac suppleta integris quandoque foliis, ut Ericus Benzelius V. C. ad me scripsit. Ex Codice quoque Barocciano 161. in Bibl. Bodlej. lacunas editionis Basileensis licebit supplere; molitusque meliorem editionem præclari hujus Operis Eduardus Bernhardus*, Vir doctissimus. Cæterum non videtur in cæteros Euclidis libros Proclus scripsisse, quemadmodum recte judicat Petrus Ramus in Scholis Mathemat. Indicem scriptorum qui bene multi in hoc opere à Proclo laudantur, dare me memini libro III. hujus Bibliothecæ cap. 14.

XI. *Ἰκόνημα εἰς τὰ Ἡσιόδη ἔργα καὶ ἡμέρας. Commentarius in Hesiodi Opera & Dies.* Hic commentarius Svidæ memoratus etiamnum exstat una cum Scholiis Emanuelis Moschopuli & Joh. Tzetze commentario in idem Hesiodi poemata: Sed extat minime integer, nam Tzetza quædam interdum ex eo profert, quæ in editis sub Procli nomine frustra quæras, & initio statim inscribitur non *ἰκόνημα Προκλή* sed *ἐκ τῶν Περύκλει Διαδόχῃ*. Unde excerpta tantum habere nos recte colligebat Heinsius p. 69. ad Hesiodum. Multus est in sensu Poetæ Morali explicando Proclus, & sæpe præter rem impetitur petulantissimis vani hominis Joh. Tzetze scommatibus. Editiones scholiorum in Hesiodum tres habemus, primam Venetam ex officina Trincavelle, 1537. 4. elegantem & emendatam, etsi in non paucis deficientem, quam ex MSto suppletam videre me memini inter libros Wovverianos in Bibliotheca Gottorpiensi Serenissimi Holsatiæ Ducis, Plenior est editio Basileensis, 1544. 8. sed passim corrupta, vitiataque & interpolata. Tertia denique Danielis Heinsii, qui editione Veneta per Vulcanium MSti codicis autoritate suppleta usus, ex hac & Basileensi meliora quæque selegit, pluribusque locis Hesiodi interpretes male à librariis acceptos & in his Proclum castigavit. Lugd. Bat. 1603. 4. Vide si placet quæ dixi lib. 2. cap. 8. Ubi etiam Indicem habes scriptorum in Græcis ad Hesiodum commentariis laudatorum.

XII. *Χρηστομαθίας Γραμματικῆς, ἥτοι περὶ Χρηστομαθίας βιβλία β'* *Electorum Grammaticorum libri duo.* Equidem in Svidæ Codicibus tres memorantur, & apud Photium initio statim Cod. 239.

Uuu

qua-

* Vide Acta Eruditor. A. 1701. p. 224.

scholiis è Demophilo collectis & ab Hieron. Wolfio latine versis, librisque duobus Hermeti tributis qui latine tantum exstant de revolutionibus nativitatum græce ac latine edidit cum *Αnonymi*, an Hieronymi Wolfii? versione meliore paullo quam versio Georgi Vallæ A. 1502. Venetiis edita sic, ut auctor libri non tantum interpres Vallæ venditur. Auctor quisquis est p. 48. 110. 139. allegat Dorotheum, p. 88. Cleopatram, p. 169. Porphyrium Philosophum, & p. 63. videtur commentarium in Canonem Ptolemæi promittere. *Τὰυτα γὰρ ἐν τῷ κανόνι μαθησόμεθα.* pag. 111. λέγει δὲ παλαιὸν τὸν Νεχεψά * ἢ Πετόσιαν. ἔτοι γὰρ πρῶτοι τὸ δι' ἀστρολογίας ἐξήπλωσαν προγνωστικόν. Nulla autem est ratio cur illa ἐξήγησις Proclo tribuatur, & qui hoc primifecerunt videntur illam incauti cum paraphrasi, quam à Proclo compositam esse jam diximus, confudisse. Cæterum paraphrasis ista satis fideliter Ptolemæum exponit si à locis quibusdam paucis discefferis; in quibus nonnulla auctoris sui est prætervectus, ut manifestum erit ei qui Procli paraphrasin pag. 184. 225. 233. 254. 263. cum Ptolemæo ipso contulerit. Fortasse non deerunt, qui dicent Proclum ista in codice suo non reperisse, sed codices græci Ptolemæi & Arabica versio illis in locis conspirantes svadent mihi ut malim credere ibi aliquid à Proclo fuisse omissum.

XI. *Εἰς τὸ πρῶτον τῶν Εὐκλείδους στοιχείων βιβλία δ'.* *In primum elementorum Euclidis libri quatuor*, quorum primo de natura, generibus & usu Mathematicarum disciplinarum disputat, secundo de Geometria, quo etiam pag. 19. claros recenset Geometras ante Euclidem, tum de Euclide ipso differit ejusque scriptis & præcipue de præclaro elementorum opere, in quod deinceps incipit fuisse & erudite commentari. *Τὴν τε στοιχειωτὴ διάνοιαν ἐμφανίζων καὶ πρὸς τὰς θεωρηματέρας ἐπιβολὰς ἀφορμὰς διδὼς τοῖς τῶν νοητῶν ἢ ἀφανῶν ὀσιῶν τῆς γνώσεως ἐπιφερόμενος*, ut ipse ait pag. 48. Græce extant ad calcem Euclidis qui scholiis Theonis Alexandrini illustratus prodiit ex officina Hervægiana Basil. 1535. fol. curante Simone Grynzō. Latina versio Francisci Baroccii Patricii Veneti, scholiis & figuris illustrata edita est Patavii 1560. fol. sub titulo *Commentariorum ad universam Mathematicam disciplinam*. Baroccio iudice in editione Græca Basileensi commentarius Procli dilaniatus potius quam impressus. Præcipue dolendum, quod figuræ Mathematicæ desiderantur, ne de vitiis innumeris typographicis dicam.

* Ita legendum προχεψά, ut p. 112.

dicam. In Bibl. publica Upsaliensi exstat editio Græca Basileensis, manu Dasypodii egregie emendata ac suppleta integris quandoque foliis, ut Ericus Benzelius V. C. ad me scripsit. Ex Codice quoque Barocciano 161. in Bibl. Bodlej. lacunas editionis Basileensis licebit supplere; molitusque meliorem editionem præclari hujus Operis Eduardus Bernhardus, * Vir doctissimus. Cæterum non videtur in cæteros Euclidis libros Proclus scripsisse, quemadmodum recte judicat Petrus Ramus in Scholis Mathemat. Indicem scriptorum qui bene multi in hoc opere à Proclo laudantur, dare me memini libro III. hujus Bibliothecæ cap. 14.

XI. *ὑπόμνημα εἰς τὰ Ἡσιόδη ἔργα καὶ ἡμέρας.* *Commentarius in Hesiodi Opera & Dies.* Hic commentarius Svidæ memoratus etiamnum exstat una cum Scholiis Emanuelis Moschopuli & Joh. Tzetze commentario in idem Hesiodi poemata: Sed extat minime integer, nam Tzetza quædam interdum ex eo profert, quæ in editis sub Procli nomine frustra quæras, & initio statim inscribitur non *ὑπόμνημα Προκλή* sed *ἐκ τῶν Πέγκλε Διαδόχου*. Unde excerpta tantum habere nos recte colligebat Heinsius p. 69. ad Hesiodum. Multus est in sensu Poetæ Morali explicando Proclus, & sæpe præter rem impetitur petulantissimis vani hominis Joh. Tzetze scommatibus. Editiones scholiorum in Hesiodum tres habemus, primam Venetam ex officina Trincavelle, 1537. 4. elegantem & emendatam, etsi in non paucis deficientem, quam ex MSto suppletam videre me memini inter libros Wovverianos in Bibliotheca Gottorpiensi Serenissimi Holstatiæ Ducis. Plenior est editio Basileensis, 1544. 8. sed passim corrupta, vitataque & interpolata. Tertia denique Danielis Heinsii, qui editione Veneta per Vulcanium MSti codicis autoritate suppleta usus, ex hac & Basileensi meliora quæque selegit, pluribusque locis Hesiodi interpretes male à librariis acceptos & in his Proclum castigavit. Lugd. Bat. 1603. 4. Vide si placet quæ dixi lib. 2. cap. 8. Ubi etiam Indicem habes scriptorum in Græcis ad Hesiodum commentariis laudatorum.

XII. *Χρηστομαθίας Γραμματικῆς, ἥτοι περὶ Χρηστομαθίας Βιβλία β'* *Electorum Grammaticorum libri duo.* Equidem in Svidæ Codicibus tres memorantur, & apud Photium initio statim Cod. 239.

Uuu

qua-

* Vide Acta Eruditor. A. 1701. p. 224.

γραμμορ, sed cum excerpta ex illis dedisset, οἱ δὲ δύο inquit λόγος τῆς Προκλῆ Γραμματικῆς Χρηστοματίας ἐν τέτοις, atque hac ex Grammaticorum Procli electorum libris duobus habtenus. Ex his excerptis à Photio (quæ sola habemus, opere ipso Procli deperdito) & quæ Andreas Schottus cum suis & Joh. Petri Nunnelsii notis separatim & ad calcem syntaxeos Apollonii Alexandrini edidit Francof. 1590. Hanov. 1615. 4. Ex his inquam excerptis constat Proclum in hoc electorum opere dis-
servisse non modo de omni genere carminum, sed etiam de cele-
brioribus Poëtis. Διέρχεται δὲ τῶν ὡς οἰόντε ἐστὶ γένος τε καὶ πατρί-
δας καὶ τινὰς ἐπὶ μέρες πράξεις, ait Photius. Hinc non temere con-
jicio. brevem vitam Homeri quam sub Procli nomine edidit Leo Allatius
in libro de Homeri vita, & V. C. Josua Barnesius præclaræ suæ Home-
ri editioni præmisit, ex priorē Chrestomatias hujus libro decerptam
esse.

XIII. Ἐπιχειρήματα ἢ κατὰ Χριστιανῶν. Duodeviginti argumen-
ta adversus Christianos. Meminit Svidas his verbis: ἔτος ἐστὶ Προκλῆ
ὁ δεύτερος μετὰ Περφύρου κατὰ Χριστιανῶν τὴν μαρτὴν καὶ ἐφύβριτον
γλῶσσαν κινήσας, πρὸς δὲ ἔγραψε Ἰωάννης δ' ἐπιπληθεὶς φιλόπον
πάντων θαυμαστικῶς ἐκινήσας κατὰ τῶν ἢ ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ, καὶ δει-
ξας αὐτὸν καὶ τοῖς ἑλλητικοῖς, ἐφ' οἷς μέγα ἐφέρεται, ἀμαρτὴ καὶ ἀ-
νόητον. Equidem hoc Philoponi adversus Proclum opus non
minus quam Procli ipsius argumenta intercidisse putabat Gvilelmus.
Caveus vir doctissimus in historia literaria scriptorum Ecclesiastico-
rum, ratus a Proclo ad Celsi, Juliani, Porphyrii denique exem-
plum, ut ex Svidæ verbis male collegit, universam Christianam re-
ligionem illis XVIII. argumentis impugnata fuisse. Enimvero
duodeviginti ἐπιχειρήματα Procli directa sunt potissimum adversus
unum dogma Christianorum de mundo non æterno, & etiamnum
exant in Johannis Philoponi libris duodeviginti de æternitate mundi
contra Proclum, quod hoc ipsum opus est tantis a Svida celebratum
laudibus. Lucem vero adspexit græce ex Trincavelli officina Vene-
tiis 1535. fol. & latine ex Versione Joh. Mahotii Argentenæ, Lugd.
1557. fol. Ex versione Casparis Marcelli vero Venet. 1551. fol.
quam posteriorem non visam mihi memorat Labbeus in conspectu
Græcorum interpretum Aristotelis & Platonis p. 9. Hoc Philoponi
opus oppugnat Simplicius commentariis ad Physica & ad librum I. Ari-
stotelis de Cælo. Vide infra p. 631. & 651. Neq. Adversus Proclum

videas licet etiam Ben. Pererium libro XV. Physiologia. Sed & in aliis scriptis suis Proclum hinc inde perstringit Philoponus Ammonii illius qvi Proclum audivit discipulus, nominatim in libris commentariorum ad Hexæmeron, qvos a Balthafare Corderio Viennæ Anno 1630. 4. Græce ac latine vulgatos, ex eodem qvo Corderius usus est MSto codice Vindobonensi longe meliores edere receperat Petrus Lambecius lib. 1. p. 138. seq. lib. 3. p. 75. Gravissime etiam in Proclum invehitur Georgius Pisides in κοσμεργία, qvæ vel hinc patet qvam falso olim Romæ Anno 1590. 8. vulgata sit ab Hieronymo Bunello Jesuita sub Cyrilli Alexandrini nomine hoc titulo : Ἦς ἐν ἁγίοις πατέρος ἡμῶν κυρίως Πατεράρχης Ἀλεξανδρείας περὶ ζώων ιδιότητος καὶ φυτῶν διὰ τῶν ἱαμβύων. Sed Procli scripta recensere pergamus.

XIV. Ἔως τὸν τῶν Πλάτωνος Τίμαιον ὑπομνημάτων βιβλία ε. *Commentariorum in Platonis Timæum libri quinque.* Opus insigne, atqve ut Holstenio pag. 81. ad Porphyrium audit, admirandum, in flore ætatis, cum duodetriginta annos hatus esset, à Proclo elaboratum, ut testatur Marinus pag. 31. qvi pag. 93. etiam auctor est id omnibus cæteriis scriptis illius prælatum fuisse. Cæterum quinque libris qvi extant non integer Timæus Platonicus, sed vix tertia ejus pars explicatur, definit enim liber quintus in his verbis Platonis edit. : Gr. Βασίλειος pag. 483. v. 4. καὶ περὶ ψυχῆς δι' αὐτῆς αἰτίας καὶ προνοίας γέγονε θεῶν τῶν μέγιστα ἐπὶ τοῖς ἀντεχόμενοις ἔτῳ καὶ κατὰ ταῦτα πορευομένοις διεξιτέον. Quare fortassis non erraverit qvi suspicet plures Procli in Timæum Platonicum libros commentariorum intercuisse temporis injuria. Allegatur in Catena ad Pentateuch. à Francisco Zephyro latine edita pag. 9. & ab Olympiodoro ad 3. Meteor. pag. 203. (59. b. Gr.) ex parte commentarii Procli deperdita ut notat Ez. Spanhemius ad Callimachum p. 211. Ipsum porro Timæi Locri libellum Dorice scriptum περὶ ψυχῆς κόσμου ex qvo Plato dialogum suum (observante jam olim Timone Sillographo) concinnavit, servatum Proclo itidem debemus, qvi eum commentariis suis præmiserat, & in iisdem passim Timæi verba citat in testimonium. Prodiit Timæi Locri libellus, ex Georgii Valle versione primum Latine Venet. 1498. fol. deinde Lud. Negarels Græce & Latine Parisiis A. 1555. 8. ex Morelli officina, tum frequenter admodum in editionibus Platonis Græcis, Aldina, Basileensi &c. Latinis itidem ex versione Marfilii Ficini, & Græcolatinis denique, vel ejusdem Ficini, vel

Joh. Serrani versionem, argumenta & animadversiones junctas habentibus. Græce & Latine etiam occurrit cum brevibus notis & versione Joh. Serrani inter opuscula Mythologica Physica & Ethica à Thoma Galeo viro doctissimo edita Cantabrigiæ Ao. 1671. & Amstelodami Anno 1688. 8. Procli commentaria lucem adspexerunt Græce, subjecta operibus Platonis Basil. A. 1534. ap. Joh. Valderum. & 1556. fol. ex officina Henrici Petri. *Nicolaus* quoque *Leonichus Thomæus* latine vertit Procli explicationem Platonis ex Timæo, ubi de animorum generatione agitur, additis numerorum harmoniarumque figuris Paris. 1530. fol. apud Simonem Colineum. Sed in illam versionem a variis memoratam nondum incidi, ut de ea quod dicam nihil habeam, etsi video apud Proclum de animarum generatione agi libro tertio. Passim Philosophus in hisce commentariis adhibuit & allegat alios scriptores qui in Timæo Platonico interpretando erant versati, ut Adrastum Peripateticum, Ælianum & Albinum Platonicos, Aristoclem, (Asclepiodotus cujus ὑπομνημα in Platonis Timæum laudat Olympiodorus in Aristot. Meteora l. 4. junior est) Clearchum, Crantorem, Dercyllidem, Jamblichum præcipue, sed & Longinum quem sæpe refellit, tum Numenium, Origenem (diversum utique ab Adamantio) Plutarchum Chyronensem, Porphyrium, Ptolemæum Platicum, Severum, Taurum, cujus fragmentum occurrit etiam ap. Philoponum adversus Proclum de æternitate mundi VI. 8. ac Theodorum Asinæum, quem interdum simpliciter Ἀσινάϊον Φιλόσοφον vocat ut libro 2. in Euclidem pag. 36. Inprimis autem utramque paginam facit ibi Syrianus, cujus explicationes etsi quandoque subtiliores, quam veriores, non dubitat semper fere sequi & reliquis omnibus præferre. At raro nominatenus illum compellat, sed vel καθ' ἡγεμονίαν vel διδασκαλόν, aut πατέρα suum vocando innuit. Vehementer itaque eos fugit ratio qui in editione Græca pag. 7. ad verba ἀ δὲ ὁ ἡμέτερος καθ' ἡγεμονίαν ἐν τέτοις ἐπέκεινε, in ora libri notarunt Ammonium intelligi. Discipulus enim non Præceptor Procli Ammonius, nec dubium est ibi ut in aliis horum commentariorum locis infinitis & pag. 368. ad Politiam innui Syriam. Neque vero contentus Platonis sensum simplici modo Proclus eruisse, verba illius in omnes partes versat, inveniens quandoque sensum Logicum, Ethicum, Physicum, Theologicum, * unde

* Confer Olympiodorum in Platonis vita p. 188.

de occasio illi inter non paucas subtiles nugas multa quoque præclara & legi apprime digna afferendi. Dolendum autem plurimis librariorum mendis hosce commentarios scaturere, quorum nonnulla inter legendum à me observata in indice quem subijcio scriptorum expunxi. Nunc antequam progredior, moneo extare in Augustana Bibl. codicem insignem horum commentariorum MS. quem laudat Clariss. Eschenbachius in Epigene pag. 72. sq. Deinde subjungo judicium Radulphi Cudworthi viri de historia vetere Philosophica optime promeriti, quod de Proclo & his ejus commentariis tulit in opere incomparabili Anglica lingua edito, genuino systemate non tam universi p. 36. Ait ibi Proclum non paucas proprias sibi & singulares opiniones commentum Platoniam simul Philosophiam mirifice confudisse, & ei admiscuisse obscurissima quædam & ægre comprehendenda dogmata. *Proclus had some peculiar phantasies and whimsies of his own, and was indeed a confounder of the Platonick Theology, and a mingler of much unintelligible stuff with it.* Quod vero Tarinus ad Zach. Scholasticum pag. 237. ait Proclum θεωρημασι πολλὰ καὶ τὰ μακαρία Διονυσίου (Dionysii Areopagitæ) κεχρησθαι, καὶ αὐτὰς δὲ ταῖς ἑρμῆας λέξεσι, Verba repetita sunt ex Svida in Διονύσιῳ.

XV. Εἰς τὸν Πλάτωνα Ἀλκιβιάδην. In Alcibiadem priorem Platonis. Excerpta ex hoc commentario latine a se reddita vulgavit Marsilius Ficinus, titulo *Procli de anima ac demone, de sacrificio & Magia*, Venet. 1497. & 1516 fol. apud Aldum, cum Jamblichio sive excerptis ex Jamblichi libro de Mysteriis Egyptiorum & aliis scriptis. Prodierunt etiam plus simplici vice Lugduni, minore forma, tum Parisiis, Basileæ & aliis in locis, sed & inter Ficini opera Basil. 1561. 1576 Paris. 1641. fol. Commentarius ipse Procli græce manu exaratus, sed vix dimidiam partem Alcibiadis Platonici exponens, desinensque in verbis p. 219. seq. edit. Basil. ἔδὲ τῶν αἰχρῶν καὶ πόσον αἰσχροῦ, ἀγαθόν, occurrit in variis Bibliothecis Gallicæ, Angliæ, Italiæ: Etiam Lugduni Batavorum inter libros Isaaci Vossii & Hamburgi in Bibl. Johannea ex legato viri summi Lucæ Holstenii, quem codicem evolvens observavi a Proclo laudari quoque Jamblichum in Alcibiadem, quod facit & in suis ad eundem Platonis Dialogum prælectionibus ineditis *Olympiodorus*. Idem plus simplici vice non Harpocratonis modo sed & Procli & Damascii commentarium memorat, ut autor mihi videatur junior quidam

dam & diversus ab Olympiodoro Procli præceptore. Hoc certe verisimilius, quam quod Lambecius lib. 7. p. 51. seq. commiscuit, prælectiones istas Olympiodori a juniore quodam interpolatas esse. Interpolata igitur etiam fuerit vita Platonis, ab Olympiodoro isto scripta & post Læctium edita, in qua Proclus itidem laudatur. Illa nempe vita, ut hoc obiter notem, ex prima *πρῆξις* sive lectione commentarii Olympiodori in Alcibiadem depromta est. In Bibliotheca Vindobonensi latinam Antonii Hermannii Gogava Grævænsis versionem commentarii Procli in Alcibiadem extare monuit Lambecius lib. VII. p. 43.

XVI. *Εἰς τὴν Πλάτωνος πολιτείαν, in libros Platonis de Republica.* Ad calcem operis Procli in Timæum in utraqve Græca editione extat (non commentarius integer aut expositio perpetua ejusdem Philosophi in Platonis libros de Rep. sed) Collectio quædam variarum dissertationum sive prælectionum ab illo Athenis publice propositarum, quarum prima traduntur quæ observanda sint Remp. Platonis exposituris. In cæteris varia Platonis loca ac sententiæ ex iisdem de Rep. libris (tum ex aliis quoque illius Philosophi dialogis, ut ex Phædro p. 398.) nullo librorum ordine Philosophice ac Theologicè illustrantur. Præcipue autem fabulis Homeri aliorumque Poëtarum de Diis commodum sensum afferre Proclus isto opere conatus est, ut iusta quædam pro Homero Apologia in hisce dissertationibus contineri videatur, quam Conradus Gesnerus latinitate donatam seorsim edidit Tiguri 1542. 8. hoc titulo: *Apologia quædam pro Homero & arte Poetica; fabularumque aliquot enarrationes ex commentariis Procli Lycii, Diadochi Philosophi Platonici in libros Platonis de Rep. in quibus plurima de Diis fabula non juxta Gramaticorum vulgus Historice, Physice aut Esbice tractantur sed Theologicè, ut gensiles loquuntur, ex prima Philosophia rationibus explanantur.* Confer Kircherum II. Oedipi II. p. 170. seq. Nempe jam olim observavit Tertullianus Ethnicos cum fabularum puderet, quas de Diis commenti essent ad interpretationem rerum naturalium (his adde etiam Divinas) confugisse, & dedecus suum ingenio obumbrasse, sive ut Arnobii verbis utar, quo scriptorum suorum impiam defenderent audaciam, allegorias res illas & naturalis scientia mentiri sunt esse doctrinas lib. 4. p. 150. Clemens X. recognit. p. 589. Orphi & Hesiodi scripta in duas partes intelligentia dividuntur, id est secundum litteram & secundum allegoriam. Et ad ea quidem quæ secundum litteram sunt, ignobilis vulgi turba confluit, ea vero quæ secundum allegoriam constant, omnis Philosophorum & eruditorum loquacitas admirata est. Illius allegorici sen-

sensus specimen eodem libro subjungitur, cui addenda homilia sexta Clementinorum p. 664. seq. edit. Joh. Clerici. Vide & Nazianzenum Orat. 3. sub extremum, ubi reprehendit Ethnicos saepe sub parum honestis & turpissimis imaginibus arcana sua occultantes. Qui vero Poëtas ac speciatim Homerum ad Ethicū & Physicū sensum revocare conatus est, primus fuisse videtur Anaxagoras cum discipulo Metrodoro Lampfaceno de quibus Laërtius II. 11. ac de Metrodoro etiam Tatianus p. 80. Confer quæ Menagius ad illum Laërtii locum & de Cronio Pythagorico Porphyrius apud Stobæum p. 152. Eclog. Imprimis Plato connatus est allegoricis fabularum sensibus quæsitis illarum absurditatem utcunque abstergere, unde Gvil. Nicholsonus Platonem ait inter primos fuisse qui *as de Condoms of Paganism*, tanquam Bossueti quidam Pagani, Æthiopem dealbare & insulsa commenta suorum, excogitatis honestis interpretationibus verisimiliora reddere allaborarunt, parte 2. collat. cum Theista p. 42. seq. Socrates tamen ipse apud Platonem in Phædro negat sibi esse otium universa *ἀπιστα* fabularum ad convenientem sensum deducere. Quod difficillimum item esse affirmat Strabo libro decimo. Et paucis omnino locis ac vix obiter Plato hoc fecit, tum Poetas etiam exesse jussit è sua Rep. Juniores vero Platonicī atque in his Proclus omne ingenium suum eo impenderunt, ut abstrusissima quæque dogmata de rebus divinis sub illo fabularum velamine delitescere ostenderent. De Stoicis autor est Cicero 1. de natura Deorum, Zenonem, Chrysippum, Diogenem Babylonium aliosque fabellas Hesiodi, Homeri quæ ad Physiologiam & ea quæ de Diis immortalibus ipsi sentiebant, accommodare studuisse, adde Menagium ad Laërt. VII. 148. Et de Porphyrii libro *περὶ τῆς ἀλληγορικῆς Ἑλλήνων καὶ Ἀγυπτίων θεολογίας* Petavium p. 88. ad Julianum. Michaëlis Pselli *ἀναγωγὰ* Physico Morales in fabulas quasdem Græce editæ à Contr. Gesnero ad calcem allegoriarum Heraclidis Pontici, Alexander in problematis p. 275. memorat librum secundum *ἀλληγοριῶν τῶν εἰς θεὸς ἀναπλαττομένων ἰσοριῶν*. Aristoteles autem parum omnino universæ huic lubricæ circa fabulas industriæ tribuit, cujus verba hæc sunt lib. 3. (in quibusdam edit. lib. 2. cap. 4.) *Μεταφυσ. περὶ τῶν μυθικῶς σοφισμένων καὶ ἄξιον μετὰ σπαρδῆς σκοπεῖν*. Eadem sententia Epicuri, ut docet Vellejus apud Ciceronem Stoicos ridens, cui adde Gassendum ad hoc Epicuri de sapiente effatum apud Laertium:

μῆθε

μηδὲ πλάττειν ἐόντα. Judæi tamen & Christiani plurimi etiamnum malunt cum Stoicis & Platoniciis non tantum sensum Historicum, Physicum ac Moralem in fabulis illis quærere, uti haud absurde sæpe numero faciunt veteres Grammatici, & Palæphatus cum cæteris ἀπὸ τῶν scriptoribus, Phornutus libro de Diis, & alii: sed quoque sensum Chemicum in illis ruspantur & Astrologicum, quoniam imo Theologicum denique. Ex Judæis sufficiat nominasse Leonem Hebræum in dialogis de amore, castigatum a Jac. Thomasio τῷ μακρυῷ in Programmate 63. & Exercitatione Anno 1676. edita de fabularum Poeticarum vario sensu. Sic Moseh Albelda in libro *Draſch Mose* etiam ex Talmudicis fabulis Mysticum sensum elicere conatus est, sed frigidum passim & insulsum, ut exemplis quibusdam ostendit Gvil. Henr. Vorstius in bibliographia veritatis p. 177. seqq. Inter Christianos Scriptores quis ignorata doctissimo quoque fabulas Poëtarum Ethnicorum certatim ad historiam sacram trahi? Video præterea laudari Thomæ de Wallis Concordiam inter sacram scripturam & fabulas Poeticas pia moralisatione institutam. Omitto Mich. Mayeri, Adami Habercornii Physici Cizensis, Jacobi Tollii & aliorum scripta fabulas istas Chemicæ explicantium, quod a sensu autorum opido alienum esse merito judicavit Gabriel Naudæus in Apologia pro Magis. Natalem Comitem, Baconem Verulamium, Johannem Turnerum & alios qui Physicæ interpretantur, non minus à sententia auctorum aberrare contendit Joh. Clericus T. 15. Bibl. Universal. p. 157. seq. Idem Vir Clariss. historicum sensum sub fabulis delitescere eodem loco non dubitat, idque pluribus confirmavit in suis ad Theogoniam Hesiodi notis & in dissertationibus de Hercule, Adonide ac Cerere, quas Tomo 1. 2. & 6. Bibliothecæ jam dictæ universalis inseruit. Idem duobus voluminibus nuper egit Banierus, Gallicè editis sub titulo *explication Historique des Fables*. Feruntur & olim Manichæi dogmata sua in fabulis Poëtarum adumbrata jactasse, ut passim docet Alexander Lycopolita in libro de eorum placitis. Sed tempus est ut missis fabulis earumque incertis allegoriis ad Procli scripta redeamus. Ex iisdem in Platonem de Rep. Commentariis demonstrationes Procli ex libro IV. de Rep. quod tres sint animæ humanæ partes, Græce ap. Joh. Valderum, line temporis notatione, Basil. 8. editæ sunt cum Platonis, Aristotelis, Xenophontis, Plutarchi & Alex. Aphrodisæi scriptis quibusdam Ethicis ac politicis pag. 473. - 496. Svidæ

Svidæ memorantur Procli in Politiā Platonis libri quatuor, quod opus magis integrum fuisse videtur quam dissertationes editæ de quibus jam egimus. Eis hinc inde in ora Codicis Medicei adtexta sunt quædam scholia nescio cujus auctoris adhuc ἀνέκδοτα. Desideratur etiam in editis Commentarius sive dissertatio Procli in locum Platonis X. de Rep. ubi de Ere Armenio, MSta in Bibliotheca Nobilium Salviatorum Florentiæ, ex qua in medium nonnulla minus protrita de hominibus redivivis affert Alexander Morus in notis ad quædam loca Novi fœderis ad Joh. XI. 39. Actor. XX. 10. Rom. VI. 4. Vide etiam ad Philip. II. 3. & Hebr. XI. 1. Procli dissertationes aliquot in Remp. Platonis hætenus non editæ fuerunt etiam in Bibliotheca Lucæ Holstenii, Viri Clariff.

XVII. Solent Præterea Proclo in MStis quibusdam, ut in codice Vindobonensi & Barocciano, & tribus Regis Galliæ ap. Labbeum pag. 109. Bibl. nov. MSS. tribui *Characteres Epistolici*, qui brevis libellus incipit ὁ μὲν ἐπιστολικὸς χαρακτήρ κ. τ. λ. & sine nomine auctoris Græce prodiit typis Regiis ex officina Fed. Morelli 1577. 4. sub *Libanii* nomine Græce cum versione Casp Stiblini præmissus est Phalaridis & Bruti Epistolis ap. Commelin. 1597. 8. Latine ex Wolfgangi Anemœcii versione extat in Gilberti Cognati farragine Epistolarum Laconicarum. Basil. 1554. 12. Alius Libellus ejusdem argumenti sine nomine auctoris extat in collectione Epistolarum Græcarum Aldina & Græcolatina quam ad Cujacium vulgo referunt p. 164. incipit: τῶν ἐπιστολικῶν τύπων, Ἡρακλείδῃ, ἐχόντων τὴν θεωρίαν κ. τ. λ. Hunc alii Libanio, alii Theoni vindicant. Libanio etiam tribuit Joh. Sambucus Methodum conscribendarum Epistolarum, quam Latine edidit Basileæ 1558. 8. & cujus Epitomen esse illos characteres Epistolicos quos Proclo adscribi dicebamus affirmat Lambecius lib. 3. pag. 190.

XVIII. Procli scriptum Astrologicum, de effectibus Eclipsium solis & Lune juxta singulas signorum triplicitates & decanos, Latine subjicitur tabulis Astrologicis Joannis Schrœteri, quas excusas habeo Vienne Austriæ ab Egidio Aquila 1551. 8. De tribus Platonices generibus dissertatio ex versione Fed. Morelli, una cum Georgii Chærobosci figuris Poëticis, Paris. 1615. 12. Ac de editis Procli scriptis hætenus, jam de iis dicendum quæ in Bibliothecis variis manu exarata delitescunt.

X x x

1. 1a

Libri V. Pars 4.

DE SCRIPTIS PROCLI INEDITIS.

1. In Alcibiadem Platonis. Vide supra num. XV.

2. In Politiam Platonis. Vide num. XVI.

3. In Parmenidem Platonis. *Commentariorum libri septem*, quorum postremus non à Proclo sed Damascio suppletus fuit. Opus Asclepiodoto Medico ac Philosopho dicatum non modo Græce MS. extat in Bibliotheca Augustissimi Imperatoris teste Lambecio lib. VII. pag. 41. sed & latine ex versione inedita *Antonii Hermannii Gogava* Gra-vienfis, ut idem pag. 41. testatum reliquit. Libri quatuor Græce occurrunt Oxoniæ inter codices Bodlejanos: libros sex in Italiæ Bibliothecis evoluisse se refert Livius Galantes in comparatione Theologia Christianæ cum Platonica. Extant & in Bibliotheca Medicea Magni Hetruriæ Ducis. Et in Bibl. Monasterii S. Mariæ, Florentiæ teste Bernardo de Montfaucon pag. 367. Diarii Italici. Latine MSS. in Bibl. Amplissimi Senatus Lipsiensis. Meminit Proclus ipse ad Timæum p. 201. 203. 242. & Theol. Platon. lib. 2. c. 10. p. 107. Ex libro 2. 4. & 7. loca Orphei à Proclo laudata affert Clariss. Eschenbachius, MSto Augustano usus, in suo Epigene. Vide & p. 59. & 72. Fragmentum ex illo producit Lambecius animadvert. ad Codini Antiquitat. CPol. num. 65. Damascius apud Photium p. 571. innuit hæc commentaria subtiliora visa fuisse Marino quam ut ad ea animum applicare posset. Verba ejus hæc sunt: *ὁ δὲ Μαρίνου τῷ ἀτόνῳ τῆς φύσεως εὐδὲ τῷ Παρμενίδῃ τὴν ὑπεράνωσαν ἐξηγήσιν τῆ διδασκαλῆς ἤνεγκεν, ἐπὶ τὰ εἶδη δὲ τὴν θεωρίαν κατήγαγεν ἀπὸ τῶν ὑπερσίων ἐνάδων ταύς φύσιν καὶ Γαλήνῃ τὸ πλεον ἐνοίκους ἐπισπώμεν ἢ ταύς ἀκχεράτοις ἐπιβολαύς τῶν μακαρίων ἀνδρῶν.* Confer Svidam in Μαρίνου.

4. In Cratylum Platonis. Græce extat non tantum in Barberina & aliis Italiæ Bibliothecis, sed & inter libros MSS. Isaaci Vossii. *Compendium in Cratylum* vocat Livius Galantes. Gesnerus in Bibl. *Parecholas*. In Catalogo MStorum Holstenianorum apud Morhofium 1. Polyhist. p. 68. *Scholia selecta*. Allegatur hoc opus à Lambecio ad Codinum n. 27. & apud Bandurium pag. 829. ad Antiquitat. Byz. Caput 142. & 143. inspicere jubet Holstenius in commentario ad veterem picturam Nymphæum referentem.

5. Uranodromus. Vide supra num. VIII.

6. *Περὶ τῶν δέκα πρὸς τὴν πρόνοιαν ἀπορημάτων.* *De decem dubitationibus circa providentiam liber*, è quo excerpta dedi supra pag. 497. seq.

7. *Περὶ*

7. Περὶ τῆς τῶν κακῶν ὑποστάσεως *Μονόβιβλος*. *De malorum substantia liber unus*. Etiam ex hoc dedi excerpta pag. 502.

8. *Commentarius in Claudii Ptolemai Harmonica*, XCVI. Capitibus constans, MS. fuit in Bibl. Palatina.

9. *Canones manuales* memorati Labbeo, pag. 385. Bibl. novæ MSS.

DE SCRIPTIS PROCLI PERDITIS.

1. Opus in plures libros distributum εἰς τὸν λόγον τῆς Διοτίμας περὶ τῆς τῶν κακῶν ὑποστάσεως, cujus mentionem fieri notat Holstenius in scholio quodam codicis Medicei commentariorum Procli ad Platonis Politiam. *Γυναικὸς Διοτίμας μαντικῆς* mentio apud Platonem in Convivio pag. 187.

2. In Phædonem Platonis commentatus est admodum juvenis, scripto excipiens ea quæ à Plutarcho Atheniensi audiverat. Non tamen videtur illa in lucem edidisse. Confer, si placet, Marinum in Procli vita cap. 12.

3. In Philebum Platonis scripsisse se innuit pag. 13. & 222. in Timæum, idemque licet colligere ex narratione Damascii apud Photium pag. 550. & Svidam in *Μακρίμ*. Refert enim Damascius Marinum Procli discipulum commentaria *πολύστιχα* in Philebum composuisse eaque Isidoro censenda commisisse, sed ab eo postquam illa legisset nullum aliud tulisse responsum, quam *κατὰ ἀνάγ τα τῆ διδασκαλίας*, quæ verba Photii interpret vir cætera doctus sed in Photii versione, in his præcipue ex Damascio excerptis sæpissime lapsus, non bene reddit, *videri Magistro digna*, cum sensus sit *sufficere ea quæ à Præceptore*, hoc est ut mihi videtur à Proclo in Philebum scripta essent. Quem verborum Isidori sensum esse vidit etiam uterque Svidæ interpres H. Wolfius & Æmilius Portus.

4. In Phædrum Platonis: meminit Proclus ipse lib. V. in Timæum pag. 329. & lib. I. pag. 28.

5. *Liber pro Platonis Timæo adversus ἀντιρρήσεις Αριστοτέλης*. Id. p. 226. βιβλίον ἰδίᾳ ἐκδεδωκὸς οἶδα τῶν πρὸς τὸν Τίμαιον Αριστοτέλης ἀντιρρήσεων ἐπισκέψας ποιημένων.

6. In Protagoram Platonis videtur innuere Proclus pag. 10. in Timæum.

7. In Cratylum. id. pag. 126.

Xxx 2

8. In

8. In Thezetum Platonis, laudat Marinus in Procli vita. cap. ult. Proclus ipse pag. 78. in Timæum.

9. *Platonem de Legibus*, Proclus ipse p. 178. in Timæum *ὡς ἐν νόμοις εἰρηται*.

10. *Ἱπομνήματα εἰς τὰς Πλωτίνου Ἐνεάδας*, *Commentaria in Enneades Plotini*. Memoratur à Lilio Gyraldo dialogo 2. de Poetis antiquis. Sed Paulus Colomesius in notis ad Gyraldum pag. 77. negat Proclum in Plotini libros scripsisse, nec dubitat esse errorem confundentium Plotinum * cum Platone. Video tamen Procli in Plotinum commentarios memorari non tantum à Marfilio Ficino ad Plotinum, Philippo Labbeo Bibl. MSS. pag. 286. & in Ismaelis Bullialdi notis ad Theonem Smyrnum pag. 224. Sed etiam in nota quadam codici vetusto MS. Jamblichi de mysteriis Ægyptiorum præfixa & a Thoma Galeo descripta memini ejus mentionem fieri his verbis: Ἰστέον ὅτι Φιλόσοφος Πρόκλος ὑπομνηματίζει τὰς τῆ μεγάλης Πλωτίνου Ἐνεάδας λέγει ὅτι ὁ ἀντιγραφὼν εἰς τὴν προκειμένην τῆ Πορφύρειου Ἐπιστολὴν ὁ Θεόπρεπτος ἐστὶν Ἰάμβελιχος. Ad quam anonymi observationem hæc annotat Vir doctissimus: *Horum Commentariorum quæ in Plotinum scripsit Proclus præter Anonymum hunc qui meminit vix reperio. Nisi forte ea intelligat Damascius quodam loco περὶ ἀρχῶν. Nam Ficinus aliique post eum, Anonymum sequuntur.*

11. In Aristotelis librum *περὶ ἐρμηνείας πράξεις*, sed ut videtur, nunquam ab autore in lucem editæ, ex quibus quantum memoria ipsi suggererat suo ad eundem Philosophi librum commentario inseruit Ammonius Hermes F. Procli discipulus, ut ipse restatur in limine Commentarii his verbis: Εἰ δέ τι καὶ ἡμεῖς δυνηθεῖμεν ἡσυχάζειν περὶ τὴν τῆ βιβλίου σαφηνεῖαν ἀπομνημονεύσαντες τῶν ἐξηγήσεων τῆ θάμης ἡμῶν διδασκάλου Πρόκλου τῆ Πλατωνικῆς διαδοχῆς τῆ ἐκ ἀεὶ τῆς ἀνθρώπινης φύσεως τὴν τε ἐξηγητικὴν τῶν δοκούντων τοῖς παλαιοῖς δύναμιν καὶ τὴν ἐπισημονικὴν τῆς φύσεως τῶν ὄντων χρησθῆσκειν, πολλὰν αὖ τῷ λογίῳ θεῷ χάριν ὁμολογήσασμεν.

12. *Ἱμνοι*. *Hymni* non paucos Procli jam pridem intercidisse notavi supra num. 2.

13. *Επι-*

* Vicissim in D. Reiseri τὰ μακροῦς Catalogo MStorum Bibl. Augustanæ pag. 73. pro Porphyrii Oratione de vita Plotini & dispositione librorum ejus, lege de vita Plotini.

13. *Epigrammata*. Procli inter Poëtas *ἐπιγραμματογέφους* mentionem facit Tzetzes prolegomenis ad Lycophronem.

14. *Χρησμοματίας libri duo*, ex quibus excerpta duntaxat superesse dixi supra num. XII. In Gesneri Bibl. vox *χρησμοματίας* transfertur de bona disciplina uti Petrus Crinitus suos Electorum libellos de honesta disciplina, inscripsit. Sed in eadem Gesneri Bibl. & Simleri epitomes editionibus quas inspexi Annorum 1555. 1574. & 1583. dicitur præterea Proclus etiam scripsisse *Chrestomachiam*, eamque MStam. servari Romæ in Bibliotheca Vaticana. Non dubito autem quin & heic *Chrestomachia* legendum sit, & intelligantur illa ex Procli *χρησμοματίας* libris excerpta quæ leguntur in Bibliotheca Photii & quæ separatim una cum notis edidit Andreas Schottus.

15. *Μητρώακη Βιβλα*, *liber de matre Deum*. Svidas: *ἔγραψε Πέτρος ὁ μητρώακη βιβλον, ἣν ὁ τις μετὰ χάριτος λαβοί, ὡς ὅτι ὡς ὅτι ἀνευ θείας κατακωχῆς τὴν περὶ τὴν Θεὸν Θεολογίαν ἐξέφευγεν ἀπασαν, ὡς μὴ κέτι θεάττεσθαι τὴν ἀκοὴν ἐκ τῶν ἀπεμνημονεύτων θηρίων.* Quæ ad verbum petita sunt ex parte vitæ Procli *βιβλ.* primus in lucem protuli cap. 33. Cæterum non abscondendus Vir summus qvi lib. V. Harmoniæ mundi cap. 10. suspicatur hymnum Procli in solem, qvi etiamnum super est, fuisse partem *μητρώακης*.

16. *Εἰς τὴν Ὀρφικῆς Θεολογίαν*, *In Theologiam Orphei*. Meminit Svidas: Et videtur hoc opus in duos libros distinctum fuisse, ut colligo ex eodem Svida in *Συριανός*. Plura de eo Marinus cap. 27. Unde discas nihil aliud continuisse quam electa ex Syriani commentariis in Marini gratiam annotata & a Marino congesta, ipse enim Proclus quo minus proprio Marte in Orphica scriberet, in sompniò deteritum esse se ferebat.

17. *Περὶ τῶν λόγιων, Βιβλία*, *In Oracula libri decem*. Svidas. Hoc opus partim ex Syriani ore sed præcipue ex Porphyrii ac Jamblichi scriptis quinquennii spatio à Proclo collectum & septuaginta tetradas oraculorum hoc est CCXXX. versus complexum fuisse testatur Marinus cap. 26. Meminit Proclus ipse pag. 359. in *πολιτείαν*, *εἴρηται διὰ πλείονων ἐν τοῖς εἰς τὰ λόγια γεγραμμένοις*. Fortasse jam perierat, cum Psellus & Pletho pauca quædam oracula illustranda & dissensum eorum à Christianis dogmatis ostendendum sibi sumerent. Idem Psellus sive Simeon Sethi in libro de alimentorum facultatibus, ubi de Philomela pisce agit, p. 141. Proclum *τὴν χαλ-*

δαίμην φιλοσοφίᾳ αἰνιγματωδῶς ἐξηγούμενον memorat, ubi sine causa ambiguus hæret interpres clarissimus Martinus Bogdanus utrum nostrum Proclum Psellus intellexerit.

18. Ἐπὶ τὸν ὅλον τὸν Ὅμηρον *In Homerum integrum commentarius*. Svidas. Solenne fuit junioribus Platoniciis in Poetarum Principem commentari, ut observatum viro summo Luca Holstenio in Porphyrii vita. Cæterum hoc Procli in Homerum opus tributum fuit in libros septem, ut ex eodem Svida colligo in Συριανός. Vide quæ supra p. 449. annotavi. Etiam in quaestionibus sive dissertationibus Procli ad Platonis Politiam, fabulæ quædam & dicta Homeri Philosophice exponuntur, ut jam monui supra, num. XVI. In iisdem pag. 375. citantur etiam Syriani λύσεις Ὀμηρικῶν προβλημάτων.

19. Περὶ τῶν παρ' Ὁμήρου Θεῶν *De Diis apud Homeros*. Svidas. Refero hoc inter scripta Procli deperdita, quamvis probe memini de hoc argumento agi in dissertationibus quæ editæ sunt ad Platonis Politiam isthoc titulo. Sed quia res minus certa est, & Svidas ipse commentarios Procli in Politiam ab hoc opere de Diis Homericis distinguit, nos quoque distinguere maluimus. Videatur illud respicere Anonymus de incredibilibus ab Allatio editis ubi Proclum laudat cap. 19.

20. Συμφωνία Ὀρφείως, Πυθαγόρεως καὶ Πλάτωνος. *Concordia Orphei * Pythagoræ ac Platonis*. Svidas. Huc refer verba Marini cap. 22. ἐξηγούμενός τε πάντα ἐνθεσιαστικώτερον, καὶ εἰς συμφωνίαν ἀγών κ. τ. λ. Sic Hierocles libro quarto de fato ac providentia consensum Platonis cum Orpheo & τοῖς λογίοις demonstraverat teste Photio, & Telephum Grammaticum Svidas refert scripsisse περὶ τῆς ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας. Non in isto autem tantum opere Proclus Syriani exemplo, sed in aliis quoque scriptis suis concordiam hanc ostendit, præcipue commentariis in Timæum, ex quibus unum locum afferre juvat, qui legitur libro quinto pag. 291. Πυθαγόρου ὃν ὁ Τίμαιος ἐπεταί ταῖς Πυθαγορείων ἀρχαῖς, αὐταὶ δὲ εἰσιν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις. Ἀ γὰρ Ὀρφεὺς δι' ἀποβρήτων λόγων μυθικῶς παραδίδωκε, ταῦτα Πυθαγόρας ἐξέμαθεν ὀργιασθεὶς ἐν Λεβηθεῖ τοῖς Θρακίοις Ἀγλαοφάμντελετας μεταδιδόντος, ἢ περὶ Θεῶν σοφίαν Ὀρφεὺς παρὰ Καλλιόπης τῆς μητρὸς ἐκινύσθη. Ex hoc loco, ut id obiter notem, restituendus Jamblichus p. 135. de vita Pythagoræ, vel potius comprobanda

* Theologum. Arithmetices pag. 37. εἰ Πυθαγόρειοι κατακαλεῖντες Ὀρφεῖ.

banda medela quam illi feliciter attulere eruditissimus Gisbertus Cuperus libro tertio observationum, & in dissertatione de scriptis Socratis Allatio opposita desideratissimus Gotfridus Olearius noster, & Jamblichi editor doctissimus & magna itidem Græcarum literarum jactura nuper extinctus Ludolphus Kusterus. Sed & passim sollicitum Proclum esse video, quo Aristotelem cum Platone consentire doceat, unde *utriusque Philosophi glutinum* appellatur a Julio Cæsare Scaligero ad librum secundum Aristotelis de plantis

21. *Liber de tribus monadibus νοηταῖς, τῇ ἀληθείᾳ, τῇ καλλονῇ & τῇ συμμετρῇ*, meminit Proclus ipse p. 433. in Politiam.

22. *Περὶ ἀγωγῆς 6. De Disciplina Theurgica libri duo.* Svidas. Vide quæ notavi ad Marinum cap. 28. Claudam hoc caput Epigrammate, quod in Proclum ejusque vitæ scriptorem Marinum existat in Anthologia lib. 1. cap. 86.

Καὶ τόδε σῆς ζαφείης κεφαλῆς περιώσιον ἔργον
ΠΡΟΚΛΕ μακάρ, πάντων βρέτας ἔμπνοον στήλιν ΜΑΡΙΝΟΝ
Ἀθανάτων, μερόπεοσι βοηθοῖν εὐσεβέεσσιν
Ἄντι τείης κεφαλῆς ψυχροσσοῖν ἄλκιον
Κάλλιπες, ὅς εἰοτὴν θεοτερπέα σῆο λιγαίαν
Γράψῃς τὰδ' ἐσσομένοις μνημῆια σῶν ἀρετῶν.

Divini capitis nempe est opus hoc quoque sacrum
Procle tui, simulacrum quod vivum ipse Marinum
Divorum, atque piis decus auxiliumque relinquis,
Qui robur pro te sacro capite esse salusque
Claraque virtutum posset monumenta tuarum
Postera commendare suis ad sæcula scriptis.

Index Scriptorum

In Procli Commentariis ad Timæum & Remp. Platonis, nec non in Theologiā ejus Platonica memoratorum.

Th. Theologiam, nudi numeri paginas edit, Græca Basil. fol. commentariorum denotant.

Lib. I. in Timæum incipit pag. I. II. pag. 63. III. p. 139. IV. p. 238. V. p. 289. In Politiam. p. 349.

A Draustus 192. ejus dictum de Aristoxeno, ὅτι ἔ' πάνυ τὸ εὐδαιμονίᾳ ἀνὴρ ἐκείνῳ μεσικὸς, ἀλλ' ὅπως ἀν' δόξῃ ἢ καὶ νόμῳ λέγεται περὶ φρονητικῶς. 192. τῶν παλαιῶν ὁ μὲν Ἀδραύτης. 198.

Ægy.

Ægyptiorum Prophetæ scita sua ἐν σήλαις ταῖς ἐν σωζομένοις scripta jactarunt ex quibus sua Plato hauerit. 24. ἐν τοῖς ἱεροῖς πάντων ἀναγεφθ. 38. observationes antiquissimæ eorum **Astronomicæ** 31. 45.

Ἡ δύσις, ὡς ἔλεγον Αἰγύπτιοι, τόπῳ ἐν δαιμόνιον κακῶδον. 24.

Ægyptii ἰσαρῆντες. 30. ὡς αἱ τῶν Αἰγυπτίων ἰσορῆαι λέγουσιν (Manethonis opinor) 31. παντοία Αἰγυπτίων σοφία. 31. mensis illis pro anno ibid. ex Eudoxo. παράδοσις περὶ ἡλίου ὡς διαφόρους ἐν ταῖς ζωδαίοις ἀμειβόντῳ μορφάς. 33. γεγραμμένα ἐκείνων τὰ χήματα ἐστὶ καὶ τύποι τινὲς δεσπῆται. 35. Pythagorici sua ab Ægyptiis mutuati. 38. διὰ μύθων ἠνίοχοντῳ τὰ ἀπέρρητα τῆς φύσεως. 40. διὰ συμβόλων. 40. 41. ἱερὰ γεγραμμένα. 44. 45. 52. ἡ τῶν Αἰγυπτίων ἱερὰ φήμη. 56. ἱερατικοὶ λόγοι. 59. παράδοσις de materia obscura & infinita. 117. Πορφύρεῳ ἰσορῆαι, παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖστῳ χαρακτηριστὴρ σύμβολον φέρει τῆς κοσμικῆς ψυχῆς, τὸ χ κύκλον περιβαλόν. 216. ante Græcos τηρήσεσι live observationibus Astrologicis usi 277.

Ægyptii Anubin Osiridis custodem κυνοπρόσωπον fingunt. 411.

Ægyptii Prophetæ λόγος, ὡς καὶ τῶν εἰς ἀνθρώπινον ἰσῶν ψυχῶν ἐρχονται τινες καὶ εἰς τὸ θῆλυ φύλον ἐνδεοί. 421.

Aglaophamus, qui Pythagoram initiavit. 291.

οἱ τὰ Λιβυτικὰ γεγραψάντες. 56. infra, Marcellus.

Albinus Platonius. 67. 104. 311.

Alexander Peripateticus. 322.

Amelius. 4. 93. 110. 121. 129. 130. 233. 249. 268. 354.

ὁ γενναῖῳ Ἀμέλιῳ. 24. 94. 102. Contra Amelium scripsit Jamblichus 216. Theodorus Asinaus Amelio συνεπόμενῳ. 94.

Ammonius Antonini præceptor. 187.

Amynander (apud Platon.) 27. 28.

Anaxagoras 63. 258. καθευδόντων τῶν ἄλλων, τὸν νῦν πρῶτῳ αἴλιον τῶν γιγνομένων εἶδεν. 1. 6. νῦν ἐπισατῶν ταῖς ὅλοις, περὶ ἀναξάγορα Σόλων ἀπεφάνη. 25.

Antimachus metaphoris frequentibus μεμνηχαμένον ἑψῳ ποῆσι sua concilians 20. Chæriilo prælatus à Platone, qui Heraclidi persuasit ut Colophone poemata ejus colligeret. 28.

Antipho φύσιν dixit materiam. 4.

Antoninus Ammonii discipulus 187.

Aquilus Ἀκύλλῳ. 319. 320.

Archi-

Archimedes. 162.

ἈρχύτηςⓈ δ᾽αἷς mediz proportionalis lineaz. 149.

Aristander. 187.

Aristidis λόγⓈ Ἀγύπτιος de incremento Nili 37.

Aristocles. 7.

Aristophanes (in symposio Platonis memoratus) 314. 326. 329. 360.

Aristoteles 4. 6. 31. 36. 37. 39. 56. 58. 73. 80. 82. 85. 86. 90. 93. 103.

117. 118. 120. 123. 125. 133. 138. 142. 152. 157. 161. 163. 164. 165.

166. 167. 177. 178. 185. 199. 217. 220. 231. 233. 236. 241. 245.

250. 254. 255. 257. 260. 261. 265. 273. 275. 277. 278. 279. 281.

283. 286. 294. 312. 329. 334. 358. 362. 418. 419. 422. 431. Th.

18. 146. 161. 216.

ὁ δαυμόνιⓈ Ἀριστοτέλης 77. 82. ὁ θαυμαστὸς 141. τὴν τῆς ΠλάτωνⓈ διδασκαλίαν κατὰ δύναμιν ζηλώσας. 2. 3. τῶν μὲν θεολογικῶν ἀρχῶν ἀφιστάμενⓈ, τοῖς δὲ φυσικοῖς λόγοις πέρα τῆς δέοντⓈ ἐνδιατρίβων. 90. Ἀριστοτελικά προβλήματα 108. Ἀριστοτελικὸν ἀξίωμα. 168. ἐν τοῖς ἀποδεικτικοῖς. 424. ἐν τοῖς προτέροις ἀναλυτικοῖς. id.

ἐν τῇ Φυσικῇ. 73. τῷ δευτέρῳ Φυσικῆς ἀκροάσεως. 284. (322.

ἐν τοῖς περὶ κινήσεως λόγοις. 151. ἔπερ ὁκείνη τὸ περὶ κόσμου βιβλίον.

ἐν τοῖς περὶ δυνάμεων. 151. ἐν τῷ συσθετικῷ. 350. ἐπιτεμνόμενος τὴν πραγματείαν ταύτην (Politiam Platonis) 350. ἐν τῇ περὶ ψυχῆς πραγματείᾳ Φυσικῶς αὐτὴν μεταχειρζόμενος, ὅτε περὶ καθόδων ψυχῆς ὅτε περὶ λήξεων ἐμνημόνευεν. ἀλλ' ἐν διαλόγοις χωρὶς ἐπραγματεύσατο περὶ αὐτὴν, καὶ τὸν προηγούμενον κατεβάλλετο λόγον. 338.

ἐν τῇ περὶ ὕψους πραγματείᾳ. 73.

ἐν τῇ μετὰ τὰ Φυσικά. 126.

ἀντιρρήσεις πρὸς τὴν ΠλάτωνⓈ ψυχογονίαν γεγραμμένας καὶ αἰ τῶν Πλατωνικῶν πρὸς αὐτὰς ἐπενηνεγμένας λύσεις. 226. Ibidem Proclus testatur se singulari libro illas ἀντιρρήσεις Aristotelis oppugnasse.

Aristotelici 80. Ἀριστοτελικαῖς ὑποθέσεσιν ἀκολουθήσαντες. 87.

Aristoteles Rhodius 27.

Aristoxenus ὁ μελικὸς (ita leg. p. 27. pro μενικὸς) ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ἀρμονικῆς σοικηώσεως, 192.

οἱ Ἀριστοξενεῖοι. 196.

οἱ ἀρμορικοί. 213.

Yyy

Ἡ τῶν

Libri V. Pars 4.

Ἡ τῶν Ἀσσυρίων Θεολογία (ex Chaldaicis Oraculis) 154.

Ἀσσύριοι ἔχ' ἑπτὰ καὶ εἰκοσι μυριάδας ἐτῶν μόνας ἐτήρησαν, ὡς Φησὶ Ἰππαρχος, ἀλλὰ καὶ ὅλας ἀποκαταστάσεις καὶ περιόδους τῶν ἐπὶ τὰ κοσμοκρατόρων. 31. ἔ Jamblichō.

Astronomi. 162, 221. οἱ δεινοὶ περὶ ἀστρονομίαν. 282. οἱ τὰυτα δεινοὶ. 285. ἀστρονομία καλῶς διδάσκει. 266. περὶ τῶν ἐν τοῖς πλάνησι τηρήσεων κανόνας ἐκδεδωκότες καὶ τὰ περὶ γενεθλιαλογίαν σπένδαντες. 277.

Astronomica instrumenta. Δεῖ γὰρ καὶ ἐπὶ τῇ ἀβρακίᾳ καὶ ἐπὶ τῇ κελκωτῇ σφαίρας καὶ ἐπὶ τῇ παραδείγματι καὶ ἐπὶ ἀστρολάβῃ τὰυτα καλιδόντας δεσ. 284.

Atheniensium veterum νόμοι. 46.

Ἀθηναῖος ξένος (apud Platon.) 262. 369. 376. δεσ.

Atlas. 782.

Atticus 7. (Platonicus. 30.) 83. 84. 87. 93. 99. 111. 116. bis 119. 129. 250. 130. 170. 174. 187. 234. 301. 311. Φιλοπονιώτατος 315. τὸν Φαῖδρον ἐξηγούμενος. 315.

Βαρβαρικῆς ἀλαζονείας μετὰς θεωρίας τρέπτει. 47. Βαρβαρικὴ δόξα ἦν Πλάταρχος ἰσορροπῆσεν ὁ χαίρωνεὺς, ἐν ἐνὶ τριγώνῳ ἰσοπλευρῷ κατὰ μὲν τὸ μέσον εἶναι τὸ νοητὸν, καὶ κατὰ ἑκάστην δὲ πλευρὰν περὶ ἐκεῖνο κόσμος ἐξήκοντα, καὶ κατὰ ἑκάστην γωνίαν ἓνα, τοιούτους οὖν ὁ ἡμᾶς περιέχων, ὥστε εἶναι τρεῖς ἡγεμόνας, καὶ τρεῖς ἐξήκοντα ἄλλους ὑπ' αὐτῆς. ita leg. non τρεῖς 138. Βαρβαρικῶς δόξαις ἐπόμενος Aristoteles quintam essentiam introduxit. 132.

Berenice μαγείας διδάσκαλος ἡ γυναικίς. 424.

Brachmanes Indorum. 64.

Cajus Platonicus. οἱ περὶ Ἀλβίον καὶ Γαῖον Πλατωνικοί. 104.

Callimachus. 28. Κυρηναῖος μαρτυρεῖ ποιητής. 391.

Callippi τηρήσεις. Astronomicæ. 32.

Callisthenes. 30.

Canones Logici ὡς οἱ τῶν ὁρῶν βέλονται κανόνες. 74.

Chaldaei. 164. αἱ χaldaίων φήμαι. 264. ὁ ἱερὸς λόγος παρὰ χaldaίων. 273. longe ante Aegyptios observationibus Astrologicis usi, καὶ πρό τῶν τηρήσεων ὑπὸ θεῶν διδασκόμενοι. 277. Chaldaeorum τηρήσεις ὅλων ἡσαν κοσμικῶν περιόδων. id. Vide & infra, Oracula & Theophrastus,

Chœrilus Platonis tempore εὐδοκίμων. 28. prælati ipsi Antimachus à Platone. id.

Chry-

Chrysippus. 126.

Comœdia. 23. Vide infra Tragœdia.

Crantor ὁ πρῶτος τῶ Πλάτωνος ἐξηγητής. 24. 85.

Cretensium Θεσμοί. Th. 253.

Critias ιδιώτης μὲν ἐν φιλοσόφοις, φιλόσοφος δὲ ἐν ιδιώταις, ὡς ἡ ἰσορία φησὶν. 22.

Damon Mulicus (ap. Platon.) 360. 363. 365.

Democritus. 149.

Demodocus (apud Homer.) 398. 404.

Dercyllides. 7.

ὁ φοβηθησόμεθα τὰς δεινὰς τῶν διαλεκτικῶν. 274.

Diotima Pythagorica. 420. Prophetis cujus meminit Plato 325. 422.

οἱ τὰς διθυραμβὰς γράψαντες. 352.

ὁ ἐταῖρος ἡμῶν Δομνῖνος. 34. 37.

Duris. 28.

ὁ Ἐλεάτης ξένος (qui apud Platonem loquens inducitur) 187. 202. & alibi. 402. 426.

Empedocles. 106 175. 232. 339. Ἐμπεδόκλειον νεῖκος. 144.

ejus φιλία θεῶν & σφαῖρας. 6. 160. versus: πολλὰ δ' ἐνεργ' ὕδρος πυρὰ καίεται. 141.

οἱ περὶ τῶν εὐρῶτων γράψαντες. 9. ubi de Bendidiis, festo in honorem Dianæ celebrato IX. ad X. Θαρρηλιῶνος, de quo & 353. 26. ubi & de peplo Minervæ & in eam hymno, De aliis festis p. 27. de Eleusiniis sacris. 293.

Epicurus. 19. 82.

Epicurei. 80. 81. perstringuntur p. 108. ταυτόματον pro causa venditantes Mundi. Ἐπικυρεῖων τις. 382.

Eratosthenes. 37. 149. 186.

οἱ ἐτερόδοχοι. 88.

Euclides (ὁ Γεωμέτρης p. 72.) 162. ἐπὶ τῶν στοιχείων ἐδιδάχθημεν. 414.

Eudemus 258. ubi ejus historia Astrologica respicitur.

Eudoxus. 31. 257.

Eurymachus Epicureus. 66.

Galenī liber ὅτι ταῖς τῶ σώματος κράσεσιν ἔπονται τῆς ψυχῆς αἱ δυνάμεις. 346. adde 412.

οἱ Γεωμέτραι. 86. 72. 79. 120. γεωμετρικαὶ ἀνάγκαι. 101. ἀποδείξεις. 105.

Græcorum antiquissima memoria, apud Athenienses Erichthonius, apud Argivos Phoroneus & Niobe. 31. Græcorum fabulæ de Phaëtonte &c. 33. 34. Yyy 2 Phaë-

Γραμματεῖον ληξιαρχικόν. 62.

οἱ τὰς Γιγαντομαχίας ἀναγράφαντες. 13.

Harpocratio (Platonicus) 93.

Heraclides svadente Platone, Antimachi Poëmata colligit Colophone.

28. Heraclides Ponticus ὁ Πλάτωνος ὦν μαθητῆς (ita leg. pro ε')
κινῶν κύκλῳ τὴν γῆν. 281.

Heraclitus dixit τὸν δημιουργὸν ἐν τῷ κοσμογενεῖ παίζειν. 101. εἰαυτὸν
πάντα εἰδέναι λέγων πάντας τὰς ἄλλας ἀνεπιτήμονας ποιῆ. 106.

eius dictum πόλεμον τὸν πάντων πατέρεσσι. 24. 54. Ἡ τῶν γεγονότων
γνώσις πολυμαθὴ νόον εἰ φύει. 31. Ψυχῶν νοεῶν θάνατος ὑγρῆσι
γενέσθαι. 36. νέεσθαι ἡμέρῃ ἡλίῳ. 334.

pag. 22. pro βίῃ Ἡρακλέους lege Ἡρακλέεσσι. Etiam suspectum quod
p. 56. Ἡρακλείτεσσι λόγῳ διὰ πολλῆς ἀβάτης χώρας διαπορευθέντα
εἰς τὸ Ἀτλάντων ὄρεσσι ἀπελθεῖν. lege Ἡρακλέα.

Hermes. 117. Ἰαμβλῖχῳ ἰσόρησεν ὅτι καὶ ἐρμῆς ἐκ τῆς ἐσιότητος
τὴν ὑλοτητα παρέρχεται βέλεται καὶ δὴ καὶ εἰκὸς καὶ τέττα τὸν
Πλάτωνα τὴν τοιαύτην περὶ τῆς ὕλης δόξαν ἔχειν.

Hermocrates Συρακῆσι γράμματός. 22.

Hesiodus. 368. 370. 390.

eius Theogonia 291. ὡς ἐκ Θεογονίας μεμαθήκαμεν. 309. respicit
Proclus suos in Hesiodum commentarios.

Hipparchus. 31. 277.

Hippocrates. 147.

Ἡ ἱστορία τῆτο βεβαίῃ experientia 15. ἡ ἱστορία τῶν περὶ εὐρημάτων γε-
γεφότων. notitia 38. ἀπὸ ἱστορίας δὴλον 325.

Historici multi hallucinantur ἀπειρία τῶν τακτικῶν. 20. illiterati
populi ἄσμασιν ἢ μέλεσιν ἱκανοὶ διασώσασθαι τὰ προβεβιωμένα
nisi sint prorsus ἄμφοι. 39.

οἱ νεώτεροι λογογράφοι. 53. τινες τῶν ἱστορῶν τὰ περὶ τῆς ἔξω θα-
λάσσης. 54. κατὰ παραδοξίαν ὑπὸ πολλῶν ἱστορίας. 154. ὡς αἱ
ἱστορίαι λέγουσιν. 266. ὡς ἐκ τῆς ἱστορίας γινώσκον. 417. ἀπὸ τῆς ἱστο-
ρίας ὑπομνήσας. 418.

Homerus 5. 21. 23. 36. 40. 42. 43. 58. 81. 84. 96. 101. 277. 283. 300. 301.
316. 343. 335. 341. 368. seq. Th. 17. 22.

Homeri versus 6. 8. 16. 21. 50. 52. 83. 96. 108. 164. 228. 294. 295. 375.
377. 379. 380. 381. 396. 412. respicitur 327. 341. 365.

Μεγαλοφρονότατος 20. ad virtutem tradendam unus sufficit iudice
Ori-

Origenē. At secundam Porphyrium μέγας μὲν πάθος περι-
 ῥῆσαι καὶ ὑψόει. Ὁμήρου ἱκανός, καὶ εἰς ὄγκον ἐγᾶραι φαῖτασι-
 κὸν τὰς πράξεις, ἀπάθηναι δὲ νοεῖν καὶ ζῶνι Φιλόσοφον ἐνεργῶ-
 σαν, εἶχ' οὗτος τε παραδύναι. 20. ὁ θεὸς ποιητής. 51. 96. 295. eius
 verba eis κοίρειν. 80. Pro Homero Apologia proluxa &
 erudita à p. 368. ad 407. Ὀμηρικὴ μυθοποιία 370. Θεομυθία 374.
 τὰ μέγα τῆς μιμήσεως τελείως διεσώσατο. 392. ἀρεῖς καὶ θειότα-
 τος ποιητῶν. 393. Homeri sententia noscitur non quando lo-
 quuntur proci vel alii inepti homines, sed quando Nestor vel
 Ulysses. 379. Heroicorum temporum mores accurate expressit.
 390.

Homerus ἐν τῇ καλεσμένῃ Ὀμομαχίᾳ. 391. ἐν νεκύειᾳ. 393. 396. 397. Ho-
 meri poësis rejecta à Platone quatenus φανταστικῶς μιμητικὴ, non
 quatenus ἐπιστημονικὴ καὶ ἐνδεῖ. 405. Civitates in controversiis in-
 ter se ad Homeri auctoritatem provocantes. 406.

Homeri cæcitas. 398. οἱ πολλοὶ τῶν ἐξηγητῶν. 381.

Hymnus θυσιᾷ πρὸς Φοῖβον. εἰ γὰρ ἡ φωνὴς ὄφελος ἀνθρώποις, εἰς
 ὕμνος αὐτῇ χρησίμος. 60.

ὁ θεός, ὁ μέγας Jamblichus. 5. 8. 26. 27. 31. 36. 37. 44. 45. 47. 48. 49.
 54. 60. 63. 64. 67. 70. 71. 79. 85. 89. 102. 116. 117. 121. 125. 129.
 130. 133. 134. 140. 171. 173. 183. 184. 206. 214. 217. 234. 235. 236.
 248. 249. 252. 253. 254. 257. 258. 268. 275. 282. 290. 292. 293.
 296. 297. 299. 306. 311. 315. 318. 321. 338. 348. Th. 2. 28. 140.
 142. 188. 216. 313.

Ἰαμβλῖχνοι ἐπιβολαί. 161. οἱ πρὸς αὐτῶν τῶν ἐξηγητῶν. 217.

ἐν τοῖς τῷ Φαίδρῳ ὑπομνήμασι. Th. 215. ἐνθεαστικῶς τὴν Πλάτω-
 νος θεωρίαν μεταδιώξας. ibid.

ὑψηλολογούμενος ἐν ταύτῃ τῇ ῥήσει. 6. Φυσικώτερον omnia inter-
 pretaur, ut Porphyrius πολιτικώτερον 7. ὁ θειότατος. 24. ἀλλ'
 ὁ μὲν θεὸς ἔτος ἀνὴρ πολλὰ τε ἄλλα καὶ δὴ καὶ ταῦτα ἡμᾶς παι-
 δεύσας εὐμενὴς εἶναι. 54. πολλὰ μὲν ἀντιγράφας πρὸς τὴν Πορφυ-
 ρεῖ ὁξάν, καὶ ὡς Πλωτῖνον αὐτὴν εἶναι καταβαλὼν, αὐτὸς δὲ
 τὴν ἐαυτοῦ παραδιδὼς θεολογίαν, πάντα τὸν νοητὸν κόσμον ἀποκα-
 λῆι δημηγορίαν. 94. ἔτος ὁ ἀνὴρ διαφερόντως ἀντελαμβάνει τῆς τοι-
 αύτης (Φυσικῆς) πραγματείας, τῶν ἄλλων ὥσπερ καθευδόντων,
 καὶ περὶ τὸ μαθηματικὸν καλινδόμενον μόνον. 150. ἐν ταῖς πρὸς
 τὰς ἀμφὶ Ἀμέλιον καὶ Νεμήνιον ἀντιρρήσεσιν. 226. θεολογικώτα-
 τος τῶν ἐξηγητῶν. 242.

Invo-

Invocationes Deorum ab ipsis traditæ Dñis. : Hora Deæ , Mensis Deus , Dies & Nox Deæ , ὥν καὶ κλήσεις ἔχομεν ἐκδοδομένας παρ' αὐτῶν τῶν Θεῶν. 248.

Πολλοὶ τῶν Ἰταλικῶν ἢ Ἀττικῶν. 62.

Julianus (Theurgus) ἐν ἐβδομῳ τῶν ζωνῶν. 246.

Longinus, 10. 11. 16. 19. 20. 21. 26. 28. 29. 50. 63. 98. Vide & infra μηδία.

Plotini de eo dictum, Φιλολόγος καὶ ὁ Φιλόσοφος. 27.

Lycurgus Lacedæm. 406.

Λυπτανῶν δὲ ἀνήκοντα τὴν πολιτείαν ἰσχυρίαν μὲν ἀποδιδόναι καὶ ταλασίαν τοῖς ἀνδράσι, πολέμους δὲ καὶ ἀγῶνας ταῖς γυναιξίν. 418. lege Λυσιτανῶν ex p. 421.

τῶν λόγων ὑμᾶς Δυσίας (ap. Platon.) πῆναι. 6.

Magi Persarum. 64.

Marcellus ἐν τοῖς Αἰθιοπικοῖς. 55. ὁ τὴν Αἰθιοπικὴν γράψας ἱστορίαν. 56

Mathematici. 259. 38. 56. (ubi Eratosthenes respicitur) οἱ τὰ μαθηματικὰ δεινῶς. 160.

μηδία Stoiici problemata ad Longinum περὶ τῶν μορίων τῆς ψυχῆς. 415. 416.

Menæchmus Geometra. 149.

Moderatus. οἱ νεώτεροι, τὰς Νικομάχους λέγω, τὰς Μοδεράτους. 144.

Musæus à μυθοπλάσας dictus Lunæ filius. 34. 51. 326.

Μύχα Pythagorica, lege μύια. 420.

Μυθοπλάσας 370. 373. 384. 388. 398. fingunt Vulcanum προσηκόντα τῆς φύσεως ἐρῶντα τῆς Ἀθηνᾶς τῆς τῶν νοερῶν εἰδῶν τὸν διάκτιστον ὑφαντοῦς, καὶ τῶν νοήσεων χορηγὸν πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίσις ita leg. pro ἐγκωμίσις. 63. τὰ μυθικὰ αἰνίγματα μεταγενεὶς φυσιολογίαν οὐκ εἶδον. 88. ὡς δὲ φησὶν ὁ μύθος. 296. οἱ μύθοι παραδεδώκασιν. 297. &c.

Mysteria & τελεταὶ ἀνάγκησιν μὲν ἀπὸ τῆς ἐνυλῆς καὶ θνητοειδὲς ζωῆς τὰς ψυχὰς καὶ συνάπτεισι τοῖς Θεοῖς 369. μυσικὰ σύμβολα 370. 372.

Ἡ μυσικὴ τῶν Θεῶν γνώσις. 370.

Nicomachus (Pythagoricus) 144. 145.

Numenius. 24. 26. 93. 141. 187. 299. Ἀμέλιος γράφει, καὶ περὶ Ἀμελίου Νημενίου. 249. 268. Theodorus Asinæus, τῶν Νημενείων λόγων ἐμφερθεῖς. 225. contra Numenium scripsit Jamblichus. 226.

Ocellus Lucanus. οἱ περὶ Ὀκελλόν τὸν τῷ τιμαῖς πρόσδον - - ταῦτα ἀναγράφεται παρὰ τῶδε τῷ ἀνδρὶ ἐν τῷ περὶ φύσεως. 150.

Olympi μέλη. 366.

Oracula (Chaldaica) νῶτοις δ' ἀμφὶ Θεᾶς φύσεως ἀπλετοῖς ἠώρηται. 448.

4. ἄρα γὰρ ὅσα θεῶν δέσμον αἰδίων κατασύραν. *ibid.* δητύοντι βρο-
τῶ κραταιοὶ μάκαρες τελέθουσι. 65. τὸ ἄδρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς
τῆς ἐρμηνείας οἱ χρησμοὶ διαφερόντως ἔχουσι. 20.
ἢ ἐνθεῶ ποιήσις *mentes dixit* Φύλακας Διός. 12. τὰ λόγια. 37. 65. 68. 103.
106. 118. 128. 137. 154. 155. 157. 158. 166. 172. 184. 219. 242.
257. *ubi plures versus* 267. 270. 277. 311. 321. 322. 323. 336. 339.
355. 359. 376. 380. 399. οἱ ἱεροὶ θεσμοὶ 45. τῶν λόγων πάσης.
97. *Afflyriata Theologia*. 154. μυστικώτατοι τῶν λόγων. 264. αἱ
χαλδαίων φήμαι. *id.* οἱ τῶν ἱερῶν θεσμοὶ, αἱ χρησμοδία τῶν Ἀ-
πόλλων. 266. ἢ ἐνθεῶ ποιήσις. 300. ἱερατικοὶ θεσμοὶ. 392.
Origenes το. 19. 20. 21. 24. 26. 29. 50. ὁ Πλάτων τῆς αὐτῆς μετα-
χάν παυδαίας. *Th.* 90.
Φησὶν ὁ Πορφύριος τῶν ἑλῶν ἡμερῶν διατελέσαι τὸν Νεμεῖνι βοῶντῃ
καὶ ἐρυθριῶντῃ κὶ ἰδρῶνι πολλῶ κατεχόμενον, μέγαλιν λέγοντα τὴν
ὑπόθεσιν καὶ τὴν ἀπορίαν, καὶ δαικνύου φιλοτιμώμενον, ὅτι πρὸς
τὰς κατ' ἀρετὴν πράξεις ἀρεῖσα ἢ παρ' Ὀμήρου μίμησις. 20.
Orpheus θεολόγος. *Th.* 353. 36. 50. 51. 52. 54. 58. 93. 94. 96. 97.
99. 117. 124. 137. 139. 153. 155. 160. 165. 168. 173. 184. 200.
208. 211. 219. 264. 267. 291. 297. 293. 303. 307. 308. 310. 313.
315. 316. 323. 330. 368. 375. 377. 388. ἐπὶ τῶν Πλατωνικῶν καὶ
Ὀρφικῶν μένειν σπυδάσμενον ὑποθέσεων. 4. *Plato* Ὀρφεὶ συνεπόμενος
118. τοῖς Ὀρφικοῖς ἐπόμενος μύθοις 184. *Orpheus citatur* *Th.* 161.
206. 253. 264. 267. 322. 363. 365. 370. 376. 381.
Περὶ τῶν Φάνητος θεολογῶν. 130. 131. 132. *adde p.* 335. ἐν τοῖς περὶ
τῆς ἡπίας λόγοις. 171. *Orpheus* *versus* 29. 35. 38. 41. 45. 52. 57. 63.
64. 95. 96. 99. 100. 102. 121. 124. 130. 146. 156. 174. 184. 211.
256. 267. 283. 294. 295. 296. 336.
Orphici 303. 375. *Th.* 214. διὰ τῶν Ὀρφικῶν θεολογῶν. 137. Ὀρφικαὶ
παραδόσεις. 184. 292. Ἡ Ὀρφικὴ θεολογία. 266. 283. Ὀρφικὴ θεο-
μυθία. 307.
Ὀρφικῶς, Πυθαγορείως, Πλατωνικῶς. 53. *Orpheum* *Plato* ζηλώσας. 57.
58. & *Pythagoras*. *infra* in *Pythagor.*
Ὀρφικὴ θεολογία. 57. *Orpheus* *vivus dilaceratus*. 398.
Παύλιος σὺν ἡμῶν *habens Demiurgus* *senti expertem*. *perpetua* *servat*. *Mun-*
dum 158.
τινὲς τῶν παλαιῶν προσήγατο τὴν εὐχὴν, ἡ τινὲς δὲ ἄ. 64. *nomina* ἄρα γὰρ
& κόσμος, παρὰ τοῖς παλαιαῖς πολλῶν ἐχόν ἀμφιβολίαν. 83. εἰ περ
ἡμῶν. 91. ἄλλοι γὰρ ἄλλως εἶδοντο τῶν παλααιοτέρων. 58. 101. 164.
167.

167. 178. 191. 196. 198. 204. ἀρέσσαντα τοῖς πρεσβυτέροις 240. ὡς
 θεασικαὶ τῶν παλαιῶν νήσης. 289. οἱ παλαιοὶ. 323. 341. πολλοὶ τῶν νεω-
 τέρων. 103. θρυλλόμενοι ὄνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις 137. 192. νεώτεροι
 à Plotino Platonici 166. Nicomachus & Moderatus. 144.

Panætius. 50.

Parmenides 78. 93. 185. 224. 228. 232. 244. Th. 155.

ejus versus plures. 105. 160.

ejus liber περὶ τῶν ὄντων, unde Plato suum Parmenidem compo-
 suit. 5.

De reple Minerva, vide pag 41. 51.

Pericles cui Theologiam Platonicam Proclus inscripsit, φίλων φίλα-
 τον appellans. Th. 1.

Peripatetici. 81. οἱ ἐκ τῆ περιπατήσεως. 176. 271. 416. 421. ὅσοι τῶν Περιπα-
 τητικῶν 215. τινες ἐκ περιπατῶν, καθάπερ Ἀλεξάνδρῳ. 322.

Phanodemus. 30.

Phemius Ithacensis. 404.

Pherecydis περὶ ἀστρονομίας. 40. τις ἔγραψε μεταβεβλήσθαι τὴν
 δια, μέλλοντα δημιουργῆν. 156.

Philolaus. 26. 54. Th. 13. 132. δέδοκται μὲν ἐκ τῆ Φιλολάου τὸ πλῆ-
 θῶς τῶν παρὰ τῷ Τιμαίῳ ὄντων. 198.

Philonides (Stoicus). 166.

Philosophia, μεγίστη μυσική. 364.

οἱ ἀρχαιότεροι τῶν φυσικῶν. 4. 34. 63. 132. 150. 249. Physicis & ipso
 Aristotele σαμνότερον in causis assignandis Plato. 189.

ὡς ὁνομαζομένης. 216. ὡς ἑνὲς φασιν. 186. φιλοσόφων τινες. 214. πολλοὶς
 τῶν φυσιολόγων. 286.

Plato τοῖς Πυθαγορείοις ἐπόμενον. 1. 7. 8. 80. συνεκράσατο τὴν τε Πυ-
 θαγόρειον καὶ Σωκρατικὴν ιδιότητα. 3. Orpheum ζηλώσας. 57. 58.
 ἀρᾶζεται καὶ ψυχαγωγῆσαι διὰ τῶν παραβολῶν καὶ τῆς τῶν ὀνομα-
 τῶν χάριτος καλλωπίσας τὸν λόγον. 19. ἐκλογή τῶν ὀνομάτων πε-
 φροντισμένη τῷ Πλάτῳ. id. ad Dionysium profectus sperans
 δημιουργὸς πολιτείας εἰσελθαι χρηστῆς. 19. ab Ægyptiis Politiam hau-
 sisse traditus. 24. à Solone genus ducit. 25. ποιητῶν ἀριστος κερ-
 τῆς. 28. μάτην Πληναφῆσι Καλλίμαχος καὶ Δῆρις, ὡς Πλάτωνος
 ἐκ ὄντος ἱκανῶς κερταίνει ποιητῆς. 28. reprehendit τὰς πάντα ἐκ τῆ
 προχείρου λέγοντας, ἵνα καὶ τοῖς σμυτοτόμοις κατάδηλοι αὐτῶν ποιη-
 σιαὶ τὴν σοφίαν. 40. εἰκὼν ὥσπερ οἱ Γεωμέτραι περὶ τῶν ἀποδείξεων
 ὄντας

ὅρας προλαμβάνειν καὶ ὑποθέσεις. 72. κατὰ τὸν Γεωμετρικὸν πρῶτον
μετὰ τὰς ὁρίσμεναι ἀξιώματα παρλαμβάνειν. 79. non tollit αἰδιό-
τητα τῷ παντός. 87. differt ab aliis Physiologis, qui causam effi-
cientem mundi ad causas naturales voluerunt referre. 105. ἡ
μόνος ἢ μάλιστα τῇ ἀπὸ προνοῦντος αἰτία κατεχρήσατο 138. ὑφί-
στασι τὴν ψυχὴν ἀριθμητικῶς, γεωμετρικῶς, ἀρμονικῶς. 144. ἀπὸ
τῶν μαθημάτων ἐπάγει τὴν πίσιν τοῖς φυσικαῖς. 154. οἱ ὑπὲρ τῶ
Πλάτωνος πρὸς Θεοφραστον ἀντιγράβυντες. 176. ὅρας πάλιν ὅτι
τῶν φυσικῶν, καὶ αὐτὰ τῶ ἀριστοτέλους σεμνότερος. 189. Mathematicis
nominibus velat rerum veritates. 216. οὐκ ἐφάρμεν ἀναστρον
agnoverit. 296. οὐκ ἀξίων ἐν σοφιστοῖς τὰ μυστικώτατα ἐκφαίνειν.

Plato Epinomide. 269.

Epistolis. 92. 108. 119. 430.

Gorgia. 25. 77. 320. 328. 338. 393. 396.

Jone. 395. 401.

Lachete. 365.

Legibus. 4. 88. 96. 115. 116. 118. 123. 126. 160. 168. 178. 185.

247. 250. 251. 256. 257. 266. 294. 317. 327. 339. 339. 356.

358. 361. 366. 367. 392. 394. ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ. 401.

Menone. 393. 423. 430.

Minoë. 96. 365. 396.

Parmenide. 26. 70. 76. 160. 180. 201. 203. 268. 308. 357. ἡ τῷ

παρμενίδῃ μουσικὴ παράδοσις. 213. ὁ παρμενίδης τὴν περὶ τῶν νοητῶν πραγματείαν πέρμελῃ φέει. ὁ δὲ τῆς τοῦ τὴν ἐγκοσμίαν. 5.

Phædone I. 56. 58. 63. (ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς λόγοις 70. 105.) 178.

281. 282. 283. 321. 329. 328. 350. 352. 372. 382. 392. 396. 398.

Phædro. 20. 28. 45. 72. 75. 84. 88. 90. 105. 126. 171. 174. 175.

177. 181. 183. 215. 218. 219. 261. 287. 288. 297. 302. 316.

318. 321. 228. 329. 334. 339. 341. 343. 346. 349. 379. 396.

398. 399. 400. 401.

Philebo. 26. 33. 54. 69. 79. 80. 96. 105. 110. 117. 119. 123. 124.

129. 134. 189. 268. 279. 315. 316. 327. 386.

Πλατωνικῶν 314. λέγει πολιτικῶν.

Politia. 2. 3. 6. 8. 9. 10. 11. 12. 22. 23. 46. 19. 60. 61. 62. 63. 75.

76. 88. 89. 90. 95. 104. 106. 107. 114. 119. 128. 130. 134. 141.

191. 203. 209. 212. 223. 255. 256. 284. 300. 314. 323. 329.

332. 338. 338. Commentarii in Politiam Platonis incipiunt

pag. 349. in illis Auditores suos Proclus alloquitur, ἐνδείξο-

μαι ὑμῖν. Titulus sive inscriptio Politie Platonis ἀρχαία καὶ

ἐκποδνομένη καθ' ἑαυτήν. ἀλλὰ τῶν συγγραφαῶν. 350. ἐν τῷ

382. ἐν τῷ δεκάτῳ. 398. 399. 404.

Politico. 46. 47. 55. 77. 79. 83. 93. 96. 114. 118. 130. 138. 168.

170. 174. 184. 323.

ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἀκείμηναι. 347. 351. 351. 351. 351. 351.

Protagora. 10. 96. 104.

Socratis Apologia. 393.

Sophista. 70. 71. 73. 90. 120. 136. 180. 188. 189. 234. 253.

268. 294. 423. 424.

Theæteto 25. 62. 75. 76. 77. 114. 164. 351.

Th.

Timæus Physicus dialogus. 145. περί κοσμοποιίας & περί ὕλης λό-
γοι. 70. 350. 360. 361. 366. 367. 376. 377. 379. 384. 387. 389.
395. 397. 401.

ἐν τῇ ψυχολογίᾳ (in Timæo) 145. 155. 185. 205. ἐν τοῖς περὶ τῶν
μερικῶν ψυχῶν λόγοις. 190.

Platonis γενέθλια celebrata. 368.

Platonis ἐξηγηταί 292. Th. 271. 287. 297. οἱ ὑπομνηματισαί. 27. ἐξη-
γήσαντό τινες. 37. παλαιοὶ ἐξηγηταί. 94. primus Crantor. 24.
ἄλλοι τῶν ἐξηγητῶν. 51. 99. 171. 217. ἄλλο πληθὺν ἐξηγητῶν 205.
ταύτης προσάται ἐξηγήσεως. 133. ἐξηγητῶν ἀντιλογία. 69. 205. 273.
τοὶ μὲν ἄλλως, οἱ δὲ ἄλλως ἐξηγήσαντο τῶν παλαιῶν. 71. ἀμφισβητή-
σιν οἱ ἐξηγηταί. 133. πολλὰ τῶν ἐξηγητῶν ἀμφισβήτησις, γραφόν-
των ἑαυτοὺς ἀντιγραφόντων ἀλλήλοις περὶ μιᾶς εἰρημίας. 10. τρεῖς εἰσιν τῶν
ἐξηγητῶν λέξεων ἐξηγήσεις, λόγον ἔχουσαν πᾶσαν. 233. δοκῶσι πᾶσαν
καταδράπτειν τῆς τῶν Πλάτωνος διανοίας. 234. ἐπιπολαυότεροι τῶν
ἐξηγητῶν. 67.

Platonici 50. 84. 132. 152. 163. 187. 204. 221. 226. 246. 249. 251. 282.
291. 294. 297. ὡς ἀπὸ Πλάτωνος Φιλόσοφοι. 240. οἱ μετ' αὐτὸν σο-
φοί. 219. Πλάτωνος Φίλοι. 239.

Ὁρφεϊκῶς, Πυθαγορείως, Πλατωνικῶς. 53. παρῆρσι ασόμεθα πρὸς τὰς
Πλατωνικὰς. 310.

Πλατωνικῶς δὲ χαῖς οἰκειότατον. 314. οἱ ἀπὸ Πλωτῖνος πάντες Πλατωνικοί. 166.

Plotinus 73. 85. 93. 94. 112. 127. 142. 187. 274. 282. 323. 335. 338.
378. 425. Th. I. 27. 36. 52. 90. 106. 137. 149. 215. 231. 305. 311.
330. ἐν τῷ περὶ δειδμῶν βιβλίῳ 130. Th. 27.
ἐν τοῖς διαφόροις ἐπισκέψεσι. 130.

Ejus axioma: omne corpus simplex in proprio loco aut quiescit aut
in circulum movetur. 142. 274. νῆς ἡμῶν βασιλεὺς, αἰσθητὶς δὲ ἀγ-
γελος, φησὶν ὁ μέγας Πλωτῖνος. 77. ὁ θεὸς. 314. θεοῦ τῆς. 130. di-
ctum de Longino, supra in Longino.

Παρῆρσι ασόμεθα πρὸς πλωτῖνον καὶ τὸν μέγαν Θεόδωρον. 341.

Plutarchus Chæronensis. 35. 116. bis, atque idem ut videtur 84. 99.
187. 304. & 126. ubi legendum ὁ χαίρωνεύς, ὡς Πλάτωνος πρῶτος
τὴν θεῖαν πρόνοιαν καλεσάντος, & 138.

Πολλὰ τῶν ἀγαθῶν ποιητῶν εὐροῖς ἀν' γεννήματα ζῆλωτὰ τοῖς ἐν φρονέσι, νῆ-
φείας καὶ συμβεβῶν δέξινων πλήρη &c. 399.

Zzzz

Poëta

Poëta 103. 120. 163. 164. 301. 334. 354. 372. ἡ ποιησις Φησὶ 277. 374.
 . 377. 398. ἄθεος ποιησις. 302. Homeri 382. ἄθεοι ποιηταί. 25.
 Φοιβόληπτοι. 374. ποιητικὴν ἐν τῷ τρίποδι καθ' ἑσθ' αὐτῆς μύσης. 365.
 Νύμφαι μὲν κλαίουσιν ὅτε δρυσὶν σὺν ἐν Φύλλῳ, Νύμφαι δ' αὖ χαίρου-
 σιν ὅτε δρυσὶς ὀμβροῦ ἀέξει, Φησὶ τις ποιητής. 384. Δάκρυα μὲν σάειν
 εἰς πολυτλήμον γέν' ἀνδρῶν, μηδεὶσαν δὲ θεῶν ἱερῶν γέν' ἐβλάστη-
 σαις 385.

Poëta reprehensū quod de Diis fingunt πολλοὶ καὶ εἰσείσεις. 133.

Ῥαψωδῶν τὰ τῶν Παλαιῶν mos in Apataturiorum festo. 27.

Versus: ἀθανάτων τε θεῶν χαμαὶ ἐρχομένων. τ' ἀνθρώπων. 314.

Poëtarum θαλασσικὸν & εἰκαστικὸν αἶθε μίμητικὸν contemnit Socrates
 apud Platonem, αὐτὸ ἐπιτήριον & ἐν θεῶν amplectitur. 403. seqs.

Porphyrus. 5. 6. 7. 8. 9. 18. 20. 21. 29. 34. 36. 37. 47. 48. 49. 50. 51.
 54. 60. 62. 64. 66. 67. 78. 83. 84. 85. 91. 93. 94. 98. 104. 107.
 111. 116. 119. 128. 131. 133. 134. 139. 171. 172. 175. 189. 192.
 205. 206. 216. 218. 227. 233. 234. 235. 236. 258. 322.

Φάλαξ Φησὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀνθρώπων. 45. ἀνθρώπων παρὰ θεῶν
 ἀνθρώπων ἀνθρώπων (Jamblichus) 53. ἄνθρωποι ἀνθρώπων ἀνθρώπων ἀνθρώπων
 ἀνθρώπων, εἰς τὰς ἀρετὰς ἀναφέρων καὶ τὰ λεγόμενα καθ' ἑσθ' αὐτῶν, ὅτι
 βλάστησιν δὲ φυσικατέρων. 2. ἄνθρωποι εἰς ἑτέρας λέγουσιν τῆς Νουμένης παρὰ θε-
 σεως. 24. locus Porphyrii de demonibus 142. σύμμιξα. 415.

ἐν τῇ περὶ δαίμωνων πραγματείᾳ. Th. 27.

Posidonius. 277.

Praxiphanes, Theophrasti discipulus. 5.

Proclus, Major, quem τοὶς δαίμοσι annumerat 166.

Proclus Lycius de se proficitur quod βλέπει εἰς τὰ πραγματώματα, μὴ φω-
 γαῖς ἐναπαυόμενος. 150. ἡμεῖς δὲ τῶν πραγμάτων ἀντέχομεν. 29.

ἐπὶ σκοπῶν δὲ καὶ ἀντιπαραστήσεων τῶν γινόμενων. 337.

ad librum suum de natura mali respicit 118. ἀρετῶν δὲ ἐν τῇ περὶ

αὐτῶν ἐπιπλοῇ.

de aeternitate materiae, εἰρηταιῆμιν ἐν ἄλλοις. 117.

δείκνυται δὲ ἐν ἄλλοις ὅτι τὴν πρώτην ἀπειρίαν ἐν τῇ ἀκρότητι τῶν νοητῶν
 ἀνθρώπων τῶν ἀνθρώπων. 114. τὰ πάντα μὴ ἐν ἀρχῇ ἀλλ' ἐν τῇ ἀκρότητι. 114.
 τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ ἀκρότητι τῶν ἀνθρώπων. 114. τὰ πάντα μὴ ἐν ἀρχῇ ἀλλ' ἐν τῇ ἀκρότητι. 114.
 τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ ἀκρότητι τῶν ἀνθρώπων. 114. τὰ πάντα μὴ ἐν ἀρχῇ ἀλλ' ἐν τῇ ἀκρότητι. 114.
 τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ ἀκρότητι τῶν ἀνθρώπων. 114. τὰ πάντα μὴ ἐν ἀρχῇ ἀλλ' ἐν τῇ ἀκρότητι. 114.

In Platonis Alcibiadem secundum. Καὶ τὰ πάντα ἐν ἄλλοις ἀνθρώποις.

παρελήφμεν. 391. Th Critiam. 405. In

- In Cratylum Platonis, ὡς ἐν Κρατύλῳ μεμαθήκαμεν. 126.
 In libros Platonis de legibus, ὡς εἰρηται ἐν νόμοις. 178. λέγων τὴν τῶν κλη-
 μάτων διανομήν, ἣν ἐν νόμοις παρελήφαμεν. 394.
 In Platonis Parmenidem, ὡς ἐν Παρμενίδῃ μεμαθήκαμεν. 201. 203. 242.
 τὴν περὶ τῆς πρώτης Θεᾶς πραγματείαν ἐπαναπύσωμεν τῇ τῆς Παρμενί-
 δος θεωρίᾳ. Th. 107.
 In Phædrum Platonis, ὡς ἐν Φαίδρῳ μεμαθήκαμεν. 28. δέδεικται ἡμῖν
 ἐν ταῖς εἰς Φαῖδρον συνθεταῖς διὰ πολλῶν λόγων. 329.
 In Philebum, ὡς ἐν Φιλήβῳ μεμαθήκαμεν. 53. 222.
 In Politiam, ὁ ἐν πολιτείᾳ Σωκράτης, ὡς δέδεικται ἐν ἐκείνοις. 121.
 iterum respicit 135. ὡς ἐν ἄλλοις εἶπαμεν & 191. 259. τριττῆς ἔσης
 τῆς πολιτείας, καὶ τῆς πρώτης ἀνεμμένης τῇ ὅλῃ δημοκρατίᾳ, καθάπερ
 ἐν ἄλλοις ἐπιδείκνυμεν. 10.
 In Protagoram, ὡς ἐν Πρωταγόρᾳ μεμαθήκαμεν. 10.
 In Sophistam, ὡς ἐν Σοφιστῇ μεμαθήκαμεν. 234.
 In Theætetum, δέδεικται ἐν Θεαίτητῳ. 248. εἴρηται γὰρ ἡμῖν ἐν ταῖς εἰς
 Θεαίτητον διὰ πλείωνων περὶ τέτων σαφέστερον. 78.
 τάξομεν δὲ αὐτὰς ἀποδείξεις καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ μετὰ πᾶσαν πραγματείᾳ
 ἐχούσῃ τὴν συναγωγὴν τῶν πρὸς τὸν Τιμαίων μαθηματικῶν θεωρημά-
 των. 162. ὡς ἐν Τιμαίῳ καὶ Κερίᾳ ἰεθεάμεθα. 405.
 βιβλίον ἰδίᾳ ἐκδεδωκὸς οἶδα τῶν πρὸς τὸν Τιμαίων ἀριστοτέλους ἀντιρρή-
 σεων ἐπισκέψεις ποιεῖμενον. 226.
 περὶ τέτων (εἰς αἷς νῆς καὶ κοινὰς ἐν τῷ κόσμῳ κρατεῖ) πρὸς Ἀριστοτέλην
 ἰδίᾳ γεγραπτα. 123.
 τὰντα μὲν (de substantialibus ideis) διὰ πλείωνων ἐν ἑτέροις ἐξηγήσα-
 μεν. 132. ὡς ἐν ἄλλοις ἐδείξαμεν. 432.
 εἴρηται διὰ πλείωνων ἐν τοῖς αἰς τα λόγια γεγραμμένοις. 359.
 ἔπομεν ἐν τῷ περὶ τῶν τελῶν τέτων βιβλίῳ, τῇ ἀληθείᾳ, τῇ καλλο-
 νῇ, τῇ συμμετρίᾳ. 433.
 τὴν δὲ τελευτεράν περὶ ἐκείνης παραδόσιν (de cratere animarum) ἐν
 ἄλλοις ἐξετάσομεν, εἰ ταύτῃ Θεοῖς φίλον. 316.
 Ὁ προφήτης (apud Platon. de Rep.) 378. &c.
 οἱ πρωταγόρειοι. 78.
 Ptolemaeus, 56. 196. 238. 274. 277. ἐν τῇ συντάξει. 258. ἐν ταῖς ὑπο-
 θέσεσιν. 258.
 Pythagoras, 134. ἐν τῷ πρὸς Ἀβερν λόγῳ. 141. λόγῳ ἱερός. 289. 291.
 Pythagorici. 1. 2. 3. 11. 42. 54. 56. 61. 81. 94. 96. 154. 172. 191. 196.
 223. 224. 254. 282. 331. 340. ZZZ 3 Py-

Pythagoreossecutus Plato. 1. Th. 226. 332. supra in Platone. Ὀρφικῶς, Πυθαγορείως, Πλατωνικῶς. 53. Ab Aegyptiis hauserunt sententiam de ἀνάμνησι βεβιωμένων. 38. Docent primum εἰκονικῶς, deinde συμβολικῶς, denique ἐπιστημονικῶς. 10. Pythagoricum est τὸ γενητὸν vocare δοξασόν. 77. Πυθαγόρεον Φιλοσοφία ἀπὸ τῆς θείας αἰτίας δεχομένη. 63. Eorum ἀπορρήτοι θᾶτοι λόγοι. 92. συστοιχείαι divinarum τάξεων in Universo. 40. 376. Scriptorum Pythagoricorum character τὸ ὑψηλόν, τὸ ἔνθεον, τὸ ἀπὸ τῶν νοητῶν πάντα ἐξάπτειν, τὸ ἐν θεομοίς τὰ ὅλα ἀφορροῦμενον, τὸ μουσικῶς ἢ πρᾶγμα καὶ συμβολικῶς ἐνδοκνύμενον, τὸ ἀναγωγὸν καὶ ὑπεραίρου τας μερικὰς ἐπιβολὰς, τὸ ἀποφαντικόν. 3. τὸν δεξιὸν ὕμνητες παῖερα μακάρων καὶ ἀνδρῶν. 6. Ἰσραηλὶν ἀενάα φύσεως, ibid. μονάδου ἐκ κεντμῶν. εὐας ἀν ἡκλήαι Ἰσραὴλ ἐπὶ ζαθέην. 155. 269. 331. Versus ἀθανάτης μὲν πρῶτα θεός, νόμῳ ὡς διάκειται, ἱμῶν. 62. Amicitiam statunt Philosophiz finem. 5. ἀνάλογον ἰὼ δεξιῷ τὸ ἰαυτὸν, ἰὼ δεξιτέρῳ τὸ θάτερον καὶ ἰὼ Πυθαγόρειον συνήθειαν. 344.

Pythagorici μέσην ἐταττον τὴν μαθηματικὴν ἔσθια τῶν τε νοητῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν. 146. Ψυχὴν ἀριθμὸν vocant. 182. 187. μέγα φρονέσι ὡς τὴν τὴν κανόνου καὶ αὐτὴν παραδίδωσι ὁ Πλάτων τὰς αἰτίας τὰς ἐσθιαθεῖς. 193. numerū σύμβολα θεῶν καὶ ἀπορρήτων πραγμάτων. 206. πυθαγορικῶς ἐρμηνεύειν τὸ Πλατωνικὸν διάγραμμα. 107. ἐδὲ γε Πλάτων δι' ἐπικρυψιν τοῖς μαθηματικοῖς τῶν ὀνομάτων οἷον παραπέλασιν ἐχρήσατο τῆς ἰῶν πραγμάτων ἀληθείας, ὥσπερ οἱ μὲν θεολόγοι τοῖς μύθοις, οἱ δὲ Πυθαγόρειοι ταῖς συμβόλοις. 216. Πυθαγόρειον καὶ τὸ ἰαυτὸ Ὀρφικῶς ἐπεσθαι γενεαλογίας, ἀνάγειν γὰρ ἀπὸ τῆς Ὀρφικῆς παραδόσεως διὰ Πυθαγόρεα καὶ εἰς ἑλλήνας ἢ περὶ θεῶν ἐπιστήμη προῆλθεν, ὡς αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας φησὶν ἐν ἰὼ ἱερῷ λόγῳ. 289. Πυθαγόρεον ὡν ὁ τίμας ἐπὶ τῶν Πυθαγορείων δεχάης. αὐτὰς δὲ εἰσι αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις. ἃ γὰρ Ὀρφεὺς δι' ἀπορρήτων λόγων μουσικῶς παραδεδωκε, πάντα Πυθαγόρας ἐξεμαρτεν ἐργασθεὶς ἐν λεβήθοις τοῖς θρακίοις Ἀγλαοφάμῃ τελεταῖς μεταδιδόντῃ, ἣν περὶ θεῶν Ὀρφεὺς σοφίαν παρὰ Καλλιόπης τῆς μήτρεος ἐπινύσσει. Τὰυτὰ γὰρ φησὶν ὁ Πυθαγόρας ἐν ἰὼ ἱερῷ λόγῳ. 291.

Severus 63. 186. 192. 198. 304. Platonicus 70. 78. 88. ὁ πλατωνικὸς Σέβηρος, παρρησιασόμεθα γὰρ ἐν ἱερῷ πρὸς αὐτὸν, ἵας ἀνακυκλήσεως τας μυθικὰς προσιεμεν. 168.

Si.

Sibylla παρ' αὐτὴν τὴν ἀποκύνειν χρεωμώθησασα. 288. ἴδε ἡ Σίβυλλα προελθῆσα εἰς Φωὸς καὶ τὴν τάξιν αὐτῆς καὶ ὡς ἐκ Θεῶν ἦκει δεδήλωκεν, εἰμι δ' ἐγὼ μέσῃ τε Θεῶν μέσῃ τ' ἀνθρώπων. 325. Sibylla anima απολωνιακή. 326.

ὁ σίλλογραφοῦ. infra. Timon.

Socrates (apud Platon.) 244. & alibi. αὐτὸς ὁ τῶν Ἑλλήνων σιφώτατο. 385. 386.

Socraticæ virtutes, Φιλανθρωπία, τὸ εὐτυχεῖν, τὸ ἡμέρον, τὸ ἀποδεικτικόν τὰ δι' εἰκόνας τὰ ὄντα θεωρεῖν, τὸ ἡθικόν &c. 3. cum Alcibiade versatus, cupiens διμικρὸς πολιτείας ἵστασθαι χρηστῆς. 19. ἀπολογίας Σωκράτους γεγραφότες. 21. Pro ποιήσεως Σωκρατικῆς pag. 116. legendum σωματικῆς.

Socrates Platonicus, Amelio junior. 233.

Solon. 24. 27. 31. 33. 39. 41. 57. 59. 106. (p. 69. pro ὁ Σόλων legendum ὡς ὅλον) ἐν τῇ ποιήσει. 25. Φιλοσοφίαν ποιητικὴν μίξας. 28. ubi plura. Profectus in Egyptum. 29. ἐλευθεριώτατο. id. ejus νόμοι. 62. ποιήματα laudata Platoni in Timæo. 360. 366.

Sophilla μέχρι λόγων ἐπιδεικνύμενοι τὴν ἀρετὴν. 20. πλανῆται. 21.

Stesichorus 398. Vinuperatio Helenæ, &c. palinodia. id. an veluti μυσικώτερο Homero prælatus à Platone. 398. 399.

Stoici τὸν σπυδαῖον καὶ Φασὶ δεῖσθαι τῆς τύχης ita leg. pro ψυχῆς. 61. ἀπὸ σωτικῆς ἑλκυσται συνθείας. 69. statuunt ποιητικόν τε τὰ παντός, ἀχώριστον δὲ τῆς ὕλης. 81. 138. τὴν αὐτὴν ἀρετὴν εἶναι Θεῶν καὶ ἀνθρώπων. 106. eorum de Tempore sententia. 271. Deorum ὑσιαντὴ ὕλη συμμεμυγμένην docent. 297. alia 415. 416. 421.

Strato Physicus 242. ἐν τῷ περὶ ὄντος Βιβλίῳ. 243.

Syrianus intelligitur ὁ ἡμέτερος καθηγεμῶν. 7. (ubi male Ammonii nomen in margine adscriptum) ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος. 16. 24. 47. 67. 74. 94. 96. 98. 99. 109. 113. 134. 150. 190. 207. 208. 242. 250. 269. 287. 292. 301. 310. 311. 324. 368. 381. 383. 407. Th. 215. τί γὰρ δεῖ λέγειν τὸν ἡμέτερον καθηγεμῶνα τὸν ὡς ἀληθῶς Βακχόν, ὃς περὶ τῶν Πλάτωνος διαφερόντως ἐνθεῶν καὶ μέχρις ἡμῶν τὸ δαίμα καὶ τὴν ἐκπλήξιν τῆς Πλατωνικῆς θεωρίας ἐξέλαμψε, καὶ ὅτι τοῖν ἐν τοῖς τῆς συμφωνίας γραμμασί &c. ὅπως διαμυθολογήται πρὸς τὸ καθηγεμῶν ἡμῶν ἐν τοῖς εἰς ἐκεῖνον ἀναγεγραμμένοις τὸν διαλογον (Politicum Platonis) 168. πρὸς Φύσετον τοῖς τῆς Πλάτωνος ῥήμασιν ἐποιεῖται τὴν ἐξηγήσιν. 171. ἀνῶθεν ὥσπερ ἀπὸ σκοπίας τὰ ὄντα θεωρεῖται, καὶ ταῖς τῶν θεολόγων ὑφηγήσεσιν ἐπόμεν. 315. ὁ ἡμέτερος κατῆρ. 218. 249. παρεκκληθηκότες τοῖς καθηγεμῶν ἡμῶν συγγράμμασιν, ἐν οἷς περὶ τῶν ἐκφαίνει τὰ ἀπόρρητα τὰ Πλάτωνος ὄντως νοήματα. 224. ejus λύσεις τῶν Ὀμηρικῶν προβλημάτων. 375. ὁ ἡμέτερος καθηγεμῶν προσηγμένην καταβαλλόμενος πραγματείαν εἰς τὸν ἀπαντὰ τὸν μυθον (de Jovis & Junonis amoribus) ἐνθεαστικώτατα, τὴν ἀπόρρητον αὐτῆς θεωρίαν ἐξέφηνεν. 386. εἰ δὲ δεῖ ἀπόρρητοτέρων ὑπὸ τῶν καθηγεμῶν ἡμῶν θεωρημένων. 391.

ὁ τελεσά. 83. ita legendum 240. pro τελευταί. Theano Pythagorica. 420.

Thales. 25. ubi de tripode ad eum misso. (Thamyris. 404. (Theo Platonica. 26.

Theodorus 129. 206. 226. 258. 287. 293. 296. 297. 314. 322. 421. Ἀλφειος 314. 420. Th. 2. 311. ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων. Th. 215. ὁ Ἀθηναῖος Θεόδωρος (lege Ἀσινῶ) ἐν ῥῶν παρὰ Πορφύριον τὴν δόξαν ὡς ἐκ Περσίῳ ἤκασαν. 187. ὁ μέγας Θεόδωρος. 65. 422. post Jamblichum 94. 184. Amelio συνεπόμεν. p. 94. ὁ Θεουμάσιος Θεόδωρος. 98. 230. 297. γενναῖος Θεόδωρος. 183. ὁ ἐκ τῆς Ἀσίνης Φιλόσοφος τῶν Νεμπειῶν λόγων ἐμφωρηθεῖς. 225. Ταῦτα γὰρ ἤκασα καὶ Θεόδωρος Φιλοσοφῶντο. 246. ὁ μέγας Θεόδωρος. 308.

Theognidis Poësis Tyrtaeo prælata. 402.

ὁ τὰς Θεογονίας παραδιδόντες. 287. 288. 296.

ἡ ἄλλη Θεολογία, ἔχῃ ἡ Ὀρφικὴ μὲν. 17.

οἱ παλαιοὶ θεολόγοι. 24. Θάψαντες (ita leg. pro θάψαντες nomen. Οἱ θάψαντες πρὸς 66)
θεὸν τινα μέγιστον ὑμνηκασὺν οἱ τὰ θεία σοφοί. 41. Minerva μῆτις καλεῖται παρὰ τοῖς
θεολόγοις. ita leg. pro θεοῖς. 52. ὁ θεολόγος 99. 102. 117. vide Orpheus. θεολόγος ἐν
ἀπορήτοις λέγοντες ἀλέγχι. 315.

παρὰ τοῖς θεολόγοις. 6. 22. 25. 31. 33. 35. 36. 43. 44. 47. 48. 51. 52. 53. 56. 86. 95. 101.
103. 119. 120. 141. 146. 147. 158. 163. 164. 167. 169. 172. 179. 200. 209. 211. 216. 220.
223. 256. 264. 267. 274. 275. 278. 287. 289. 293. 294. 322. 384.

καλῶς τελευτᾷ καὶ ἐν θεολογίᾳ ὡς φυσικῇ θεωρίᾳ. 69. ὡς περ καὶ οἱ θεοὶ φέρονται. 144. le-
ge οἱ θεολόγοι. & pag. 216. ὡς φησὶ τις θεῶν, leg. θεολόγων. nisi ad praeclara relpici-
tur ut p. 318. 339. 380. 387. bis 392.

οἱ θεοσοφοί. 231. τῶν ἀρχαίων θεολόγων 292.

Theologia ἐλληνική. Th. 253. 288. 306. 322. 356. 359. 363. 370. 372. 382.

Ἑλλήνων θεολογικώτατοι οἱ καὶ τελετὰς κατεστήσαντο καὶ μυστήρια. 64. οἱ τὰ θεία ἐκφεί-
162. Φυσικῶς καὶ θεολογικῶς ἡπόησαν. 167.

τοῖς ἐπιστήμονι ἀπὸ τῶν τῶν πρὸς θεολόγων. 22. μουσικὰ θεολόγων ὀνόματα. 212
καλῶς εἴρηται, κοσμονεκάστη εἶναι τῶν σφαιρῶν, καὶ τῶν θεολόγων ἡμᾶς τὰς τελετὰς ἀκού-
των. 279.

κατὰ τῆς θεῶν φύσεως ἦν τὰς ἐκείνων μύσας παρέδωκεν. 222. θεολόγων ὅσοι θεοί. pag.
Theophrastus 37. 38. 141. 176. 177. 181. Th. 35. ἐν τῷ περὶ ἄνθρωπου. 177.

ἐν τῇ περὶ σημείων βιβλίᾳ. 284. θάψαντες καὶ τῇ φύσιν ἐν κατὰ καὶ αὐτὸν πρὸς τὴν
τῶν χαλδαίων περὶ τούτων (διορητικῶς) θεωρίαν, τὰ τελετὰς καὶ μυστήρια, καὶ τὰς
βίβας ἐκείνων καὶ θανάτους. καὶ τὰ κοινὰ μὲν διὰ φυσικῶς καὶ θείας φύσεως. 172
ἐν τῇ τῶν μετεωρῶν φυσιολογίᾳ. 176. ita leg. pro ἀπολογίᾳ. ἐν νομοκρίτῳ. 15.

ejus discipulus Praxiphanes. 1. ὑπὲρ τῆς Πλάτωνος πρὸς θεοφραντον ἀντιγραφιστάς. 176.

Theopompus 30. Theoxena, prophetis barbara. 422.

Theurgorum ἀρίστη θεία δόγματα. 84. ἔργα. 318. θεωρῶν ἐν ἀσφατάτοις. 246. vide Julianus

θεουργὸς τὸν χρόνον ὑμνήσας. 283. ἐν τοῖς ὑφ' ἡγητικῶν. 377. θεωρῶν. 244. 246. 351.
252. 288. 374. 391. αἱ βίβλοι πληρεῖς εἰσι τῶν θεολόγων καὶ τῶν θεωρῶν. 279. ἀπὸ τῶν
τελετὰς δεινοί. 301. ὑμνήσας πρὸς βίτερον, ἢ νεώτερον, ἢ κυκλόδεκτον τοῦ θεοῦ καὶ ἀνθρώπου.
id. 81. καὶ θεωρῶν διδάξαντες ἡμᾶς. 280.

τὸ τῆς Πυθαγορικῆς Τίμαιος γράμμα περὶ φύσεως τῶν Πυθαγορικῶν τρόπων διατάσσεται. ἐν
θῆν ἀφορμῶν οἱ Πλάτων τιματογραφεῖν ἐπιχειρεῖ κατὰ τὸν συλλογισμὸν. ὁ καὶ πρὸς
τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὑπομνημάτων, ἢ ἔχομεν γινώσκον ἵνα μὴ πᾶσι πᾶσι λέ-
γει τοιαῦτα ἐκείνῳ. καὶ τῆς διαφωτικῆς ζητήσεως τὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ πρὸς τὸ τέλος
περὶ τῆς τῆς πάντος φύσεως. ἡ ἀρχὴ τῆς τῶν Πυθαγορικῶν φιλοσοφίας ποιήσας τῆς λό-
γους ἀπὸ τῶν αἰδιότων καὶ σχηματῶν. 40. Τίμαιος γεννᾷ τῆς ἀνδρας, ὁ δὲ Σαρκεῖος
παίδευσι, ὁ δὲ Κριτίας εἰς πρόξενος πρόαγει, ὁ δὲ ἐκείνου εἰς λόγους. 61. Timaeus Platonis
προβλεπτικὴ ἢ πολιτεία. 62. Timaeus ἀστρονομικῶς. 63. Πυθαγορεῖος. ὁ Τίμαιος
151. 197. 283. ἢ σώζων τὸν τῶν Πυθαγορεῶν λόγον. 68. φυσιολόγος. Πυθαγο-
ρεῖος. 72. 420. αὐτὸς ὁ Πυθαγορικὸς Τίμαιος ἐν τῇ ἐκείνου συγγραμμῇ τοῖς κατὰ φύσιν
αὐτῆς δυναμένοις ἀποδεικνύει. 170. διαλογικῶς γενεῖ. ἐκείνου τῆς ἀμφιλόγῳ Τιμαίον
ita leg. 192. pro ἴδν ἀμφι.

Thrasymachus 354. & Callicles 392. (Sophista apud Platon.) 343. 379. 394. & 349. ubi
tum Cephalo & Polemarcho Thrasymachus memoratur.

Timon ὁ σιδηρογράφος. 1. (οἱ τὰς Τιμονμαχίας ἀναγράφαντες. 13.

Tragœdiam & Comœdiam Philosphia parum consentaneas spernit Plato. 405. 406. 436. 383

Tragicis imitati quod in Homero minimum est τὸ ἐπὶ ἀνθρώπων. Οὐμνησας ποιητικῶν. 444.

Xenarchus. 129. (Xenocrates ἀκούσας τῆς καθ' ἡγεμονίαν. (qui audivit Platonem) 196. 215.

Xenophanis dictum: δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται. 78. (Zaleucus Locrensiū legislator. 22.

Zeno (Eleates) 6.

CAPUT XXVII.

De S. CYRILLO Alexandrino.

S. Cyrilli Alexandrini etas & vita. 1. Alii Cyrilli. 2. Operum Cyrilli Alex. editiones. 3. Scripta in septem Voluminibus editionis Græcolatinæ Paris. recensita cum variis observationibus. 4. Index Græcus scriptorum Cyrilli, positis literarum ordine singularum homiliarum, aliarumque commentationum initis. 5. Index eorum quæ Latine tantum extant. 6. Index scriptorum quæ Cyrilli non sunt sed cum Cyrillo in editione Auberti sunt edita. 7. Scripta Cyrilli edita quæ in editione Græcolatina desiderantur. 8. Scripta quæ sub Cyrilli nomine falso feruntur. 9. Scripta Cyrilli Alexand. inedita. 10. Deperdita. 11. Index eorum ad quos vel contra quos scripsit Cyrillus. 12. Index Chronologicus & Alphabeticus Patriarcharum Alexandrinorum. 13.

I.

S. CYRILLUS ἀδελφίδης a) Theophili Archi-Episcopi Alex. apud hunc Θεόν suum a tenera ætate institutus diligentem operam litteris, sacris præsertim navavit. Inde per aliquot annos inter Monachos Nitriæ b) versatus, Alexandriam rediit, & A. C. 403. interfuit Synodo Chalcedonensi ad Quercum, c) in qua, præside Theophilo Alexand. condemnatus ac depositus est S. Johannes Chrysostomus. Post Theophilum A. 412. 15. Octobr. defunctum, Cyrillus in Archi-Episcopatum Alexandrinum erectus fuit statim tertia die post, aliis incassum pro Timotheo Archidiacono laborantibus. Inter alia quæ gessit magno zelo & ardore, celebratissima omnium ore est, quæ totam Ecclesiam longe tempore commovit, conde-

Aa aa

mnati

a) Nicephoro XIV. 25. *fratris filius*. Sed Facundo II. 4. & Tripartitæ X. 25. *confraternus*, & auctori Chronici Orientalis p. 118. rectius, *fororis filius*. Confer Tillmont, T. 14. p. 267. & 747. seq. Sam. Basnagium ad A. C. 444. n. 12. Eusebium Renaudotum in Historia Patriarcharum Alexandrinorum p. 108. Sirmondum T. 2. Operum p. 459.

b) Renaudot, p. 106.

c) Cyrillus ipse Epist. ad Acacium in Baluzii nova collect. Concilior. p. 759. de illa Synodo loquens: *Et essem ego nonnulli adversarius*.

mnati atque in Concilio Ephesino A. C. 431. depositi Nestorii historia & grave dissidium cum Orientalibus Episcopis Joanne Antiocheno, Theodorito Cyrensi aliisque, quorum adventum in Synodo non expectaverat, & a quibus cum Memnone Ephesi Episcopo depositus d) & in carcerem datus a Comite Johanne, sed mox iterum ab Concilio restitutus & ab Imperatore libertati dignitatique pristinae redditus est. Hæc prolixius exposita qui nosse desiderat, Acta Synodi Ephesinae, Socratem, Liberatum, Faundum, Evagrium, Theophanem, Leontium Byz. & Synodicon adversus tragœdiam Irenæi e) evolvat, atque e recentioribus (præter Annalium scriptores) consulat Tillemontium Tomo XIV. memoriarum Hist. Eccles. Jo. Garnerium ad Tom. II. Marii Mercatoris, Petavium in dogmatibus Theologicis de incarnatione, & Ludovicum Dulcinum in Historia Nestorianismi, Gallice edita Roterodami 1698. in 4to. Obiit Cyrillus A. C. 444. 27. Jun. Ejus memoriae Latina celebrat Ecclesia 28. Januar. (ad quem diem videndus in Actis Sanctorum. Bollandus de Cyrillo copiose differens) & Græca 9. Junii & 18. Januar. τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων Ἀλεξανδρείας Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Quoniam dogma Catholicum de incarnatione Verbi tanta animi contentione asseruit, perinde alienus ab Eutychis quam a Nestorii erroribus, hinc γνώμων τῆς ἀκριβείας, accuratioris regula dicitur ab Eulogio apud Photium Cod. 230. p. 452. τῆς ἀκριβείας διδάσκαλος, doctor accuratissimus p. 454. & θερμὸς τῆς ἀκριβείας καὶ ἀληθείας ἐραστὴς. p. 441. servidus accuratioris veritatisque amator. Quod vero φύσιν unam f) in Christo post unionem ὑποστατικὴν esse scripsit, locis sexcentis satis demonstravit longe alio sensu se intelligere, quam Eutyches deinde est opinatus, atque naturæ vocabulo pro ὑποστάσει esse abusum.

II. Alii

d) Tillemont. T. 14. p. 409. seq. 427. 432. seq. 456. 464. 483. seq.

e) Prima editio Synodici illius à Christiano Lupo, Lovan. 1682. 4. altera à Baluzio in nova collectione Concilior. p. 666. sq. Paris. 1683. fol. Tertia à Jo. Garnerio in auctario operum Theodoret. ibid. 1684. fol. vide quæ volumine superiore p. 442. Tillemontium p. 605.

f) Epistola 2. ad Subscensum. Confer quæ pro Cyrillo Ephraim Antiochenus apud Photium Cod. 229. & Eulogius Alex. cod. 230.

II. Alii Cyrill.

Cyrillus Adanorum Ciliciæ primæ Episcopus, qui interfuit Synodo Orientalium post Concilium Ephesinum. Ad eum Epistola Theodoriti, in auctario Garneriano p. 679. Mentio ejus in Synodico adversus tragœdiam Irenæi cap. 7. 13. 28. 130. 161.

Cyrillus Episcopus Afer, Martyr de quo Acta Sanctor. 8. Martii T. I. p. 757.

Cyrilli Alexandrini Patriarchæ post celebrem illum, de quo dixi, fuere complures, unus ab A. C. 1078. ad 1092. alter filius Laklaki ab Ao. 1235. ad 1243. tertius Cyrillus Lucaris qui deinde ad Patriarchatum Constantinopolitanum pervenit. A. 1621.

Cyrillus Armeniæ Episcopus, ordinatus ab Eustathio Sebasteno. Vide S. Basilii Epist. 58. & 187.

Cyrillus Contari, *Berrhoënsis* Patriarcha Constantinopolitanus, Cyrilli Lucaris æmulus, strangulatus (anno post eum) 1639.

Cyrillus Carmelita circa A. C. 1224. de quo Acta Sanctor. 6. Martii Tom. I. pag. 498. seq. ubi vita scripta a Joanne Palæonydoro Hic est Ordinis Carmelitici tertius Prior Generalis, natione, Græcus qui ad Joachimum Abbatem scripsit. Unde quorundam stupor, qui Hierosolymitanum Cyrillum vel Alexandrinum Carmelitis ridicule accensuere. Vide Labbeum Tom. I. de S. E. p. 246.

Cyrillus Cathegumenus Monasterii S. S. Martyrum Probi, Tarachi & Andronici qui interfuit Concilio Constantinopolit. pro cultu imaginum quod sub Alex. Comneno habitum est in triclinio Blachernarum.

Cyrilli Constantinopolitani Patriarchæ fuere tres, unus Cyrillus hic *Contari*, de quo paullo ante in Berrhoeensi, alter Cyrillus Lucaris, de quo mox: & tertius Cyrillus *Σπάρδος ὁ Τριπόβης* ab A. 1651-1656.

Cyrillus Dalmata ab A. C. 863. *Moravorum, Slavorumque* Apostolus & *Bulgarorum*, una cum fratre Methodio, de quo præter scriptores lib. V. cap. 1. §. 30. pag. 259. allegatos, adeundus Joh. Weichard Valvasor & Erasmus Francisci in parte secunda operis Germanice editi: *Ehre des Herzogthums Crain* lib. VI. cap. I. ubi de litteris Slavonicis a Cyrillo & Methodio repertis.

Cyrillus *Grammaticus* glossarii Græcolatini Auctor, de quo alibi.

Cyrillus *Heliopolitanus* sub Juliano martyrium passus, de quo Theodoritus III. 7. Hist. & Suidas in *Κύριλλος*.

Cyrillus *Hierosolymitanus* de quo dixi lib. V. cap. 14. Nunc tantum addo, diversum ab hoc videri, Cyrillum cui Hieronymus fidei suæ confessionem tradidisse scribit Epistola 77. vide Tillemont. Tom. XII. p. 624.

Cyrillus *Jurisperitus*, quem inter Scholiastas *Βασιλικῶν* memorabo infra, libro VI.

Cyrillus *Lauræ & Sabæ* presbyter, qui scripsit encomium S. Theognii Ascetæ & Episcopi Cypri. Incipit: *Θεογνίου ὁ παρευφήμο*.

Cyrillus *Lucaris*, ex Alexandrino Patriarcha Constantinopolitanus, strangulatus Ao. 1638. de quo consules librum de la perpetuite de la foi Paris. 1709. 12. & memorias literarias Trevoltinas Anni 1710. p. 626. seq. Sed & Hottingerum, Thom. Smithum aliosque allegatos a me lib. V. cap. 5. p. 749.

Cyrillus *Martyr*, Cretensium Episcopus cujus vitam ab Anonymo Cretensi scriptam habuit Allatius hoc initio: *ὡς αὐτῷ τῷ λόγον ἀνήρμοσον πρὸς τὴν διήγησιν ἐσόμενον*.

Cyrillus *Scythopolitanus* Monachus S. Lauræ Hierosolymitanæ, qui medio sexto post Christum natum sæculo floruit & varias vitas Sanctorum Græce scripsit, de quo dicam infra suo loco.

Cyrillus *Trevirorum* Episcopus circa A. C. 458. de quo Acta Sanctor. 19. Maji. Tom. IV. p. 331.

Hicce addam lubens quem nec vetus Græcia fastidisset eruditus suis Civibus ac Poëtis, si prisca illa ætate vixisset, cum laude accensere, B. M. *Johannem Godofredum Herrichen*, Rectorem nuper Scholæ Senatoriæ Lipsiensis, meum a prima pueritia præceptorem formatoremque adolescentiæ, singulari fide ac dexteritate. Hujus memoria semper animo meo futura chara ac venerabilis etiam *Cyrilli* mihi nomen jucundum facit, quo ille pro vernaculo suo *Herrichen*, quod *Donnulum* * sonat, libenter utebatur, postremis annis potissimum, sub quo etiam Adonin suum sacrum edidit, hoc ipso anno 1716. utili instituto prælari Friderici Frisii cura Altenburgensibus typis reculum. Quam fecundum fuerit ejus & quam elegans inge-

* Donnuli cujusdam Afri, viri docti mentio apud Sidonium IX. 13. & 15. & IV. 24. ubi vide si placet Sirmondinotas.

ingenium, quanta Græcæ & Latinæ Linguae peritia, & in utraque sed Græca præsertim poëtica venæ facultas ac felicitas, magis perspicuum faciam, quando Carminum ejus Volumen, quod a digno patrueli Ἐμμανεὶς Augusto Herrichen collectum accepi, in lucem quod opto proxime proferre dabitur. Diem obiit vir optimus * in cœlibe vita LXXV. supergressus annos, & rude ante aliquod tempus donatus Lipsiæ A. MDCCV. V. Cal. Febr.

III. Cyrilli Operum editiones.

Latine.

Basil. 1524. fol. apud Cratandrum, in qua editione tantum exstant commentarii in Johannem, in Leviticum (qui Origenis sunt) & thesaurus, quæ singula separatim prodierant Paris. 1520. & 1521. fol.

Basil. 1546. fol. apud Hervagium, IV. Tomis sed qui uno comprehendi Volumine possunt. In hac accedunt libri VII. de Trinitate, de Spiritu S. de adoratione in Spiritu & Veritate, libri X. contra Julianum, & III. de recta fide in Christum ad Theodosium Imp. & Reginas, Epistolæ XXXIX. Homiliæ X. Apologia ad Imp. Theodosium, declaratio XII. capitulorum pro iisdem Apologeticis & liber ad Evoptium: Expositio Symboli Nicæni, Scholia de incarnatione Unigeniti, Synodales Epistolæ XII. & dogmata Nestorii a Cyrillo impugnata & a synodo Ephesina condemnata.

Basil. 1566. fol. apud hæredes Joh. Hervagii, in qua editione quintus Tomus sive quinta pars (omnes enim quinque Tomi uno Volumine continentur) commentarios in Esaiam, ex Laur. Hunfredi versione complexa accessit. Fallitur V. G. Elias duPin qui hanc editionem primam Latinam Operum Cyrilli esse scribit Tom. IV. Bibliothecæ scriptorum Eccles. p. 52.

Paris. 1573. fol. 2. Voluminibus, Gentiano Herveto curante, ** quæ editio a Possævino in apparatu sacro recensetur. Sed plenior prioribus

Aa aa 3

est

* Vide Acta Fruditorum T. 4. supplem. p. 89. seq.

** Bonav. Vulcanius præf. ad Adrianum A. 1575. editum: *Ne quis me temere ad hunc autorem denuo vertendum accessisse existimet, neve quis me eos imitari suscipietur, qui quum hodie veteris alicujus auctoris post omnes aliorum editiones recognoscunt*

est posterior Parisiensis A. 1605. 2. Vol. quam persequitur Bel-
larminus de S. E. in illa enim Glaphyra in Pentateuchum ex
A Schotti versione, & libri posteriores XVI. de adoratione in-
Spiritu & Veritate ex interpretatione Antonii Agelli, ne alia
jam memorem, accessere.

Græcolatina.

Unica *Johannis Auberti*, Laudunensis Presbyteri, Canonici & in scho-
la Paris. Laudunensis Collegii Magistri atque interpretis Regii,
Paris. 1638. foli; septem Voluminibus, quam post Labbeum,
Caveumque paullo diligentius infra recensui:

Editiones promissæ.

I. Bonaventura Vulcanii. Abraham Scultetus in narratione
de Vita sua p. 55. *Leide A. 1612. maxime me oblectabam alloquio claris-
simorum Virorum, & inter alios Bonaventura Vulcanii, quem senem ad-
modum sella affixum, & manibus pedibusque captum inveni. Promiserat
ille triginta quatuor annis ante * editionem omnium operum Græcorum
Cyrilli, hactenus a multis desideratam. Hanc cum frustra hactenus singulis
propemodam nandinis expectassem, & jam coram hominis etatē, vale-
tudinēque perditam considerarem, petii ab eo ut Cyrillum Græcum fidei
meæ concederet: me non solum operum daturum, ut ex ipsius voto ille in
vulgu exiret, sed etiam de Codicis pretio ipsi satisfacturum. At ille gratis
pro officio actus, tantum adhuc virium sibi superesse ajebat, ut ipsemet pro-
misso se exsolvere posset. Usque adeo verum est, neminem esse tam senem,
qui non dico diem, sed annos supervivere posse se desperet. Quamquam eras
nonnemo in Anglia, qui de tanti thesauri possessione magnifice potius se ja-
ctasse, quam vera gloriatum fuisse affirmaretur. Certum tamen est Vulca-
nium non modo plura Cyrilli inedita Græce possedisse, sed etiam
Latine*

*cognitionem pollicentur, si conserui, nihilo amplius eos praestitisse reperiri, quam
is qui ante biennium Cyrilli Opera Lutetia edidit. Quem quidem antea
quam summo opere corruptum habeamus, nemoque sit ex Orithadæ scriptoribus, qui
magis recognitione eget, nullum tamen ab eo, qui eum edendum curavit,
verbum immutatum aut correctum inveniat: quum interim si omnia priorum
interpretum nomina supprimat, totiusque operis laudem inaudita quadam im-
pudentia sibi vendiderit.*

* Vulcanius præf. ad Arrianum, edita A. 1575. *seposito è manibus Cyrillo, cui verten-
do, & Isidoro, cui castigando longam jam operam navaram, totum me ma-
gna animi alacritate ad Arrianum consuli.*

Latine vertisse haud pauca, quorum pars Bibliothecæ Leidensæ legata, etiam Auberti usibus deinde patuit.

2. *Frontonis Ducai*, de quo Jacobus Simondus in litteris ad Sebastianum Tegnagelium, datis 3. Non. Sept. 1696. In Bibliotheca Patrum Græco latina duobus Voluminibus comprehensa desit ὁ μακαρίτης, qui & alia, ut nosti, meditabatur, Nicephorum, Theodoretum, Cyrillum, Alex. & Biblia Græcolatina. Ex quibus Nicephorum plane absolverat, Theodoretum magna ex parte confectum habebat. Quod deerat, supplere ipse instituit. Ad Cyrillum pauciora collegerat, quæ usui tamen esse possint si quis huc aliquando ad eam curam animum adjiciet. In Bibliis sacris multum & diligenter laboravit, nunquam hoc opus præ cæteris urgebat. Sed vereor ut in posterum sperare liceat propter novam editionem Græcolatinam quæ hic jam incœpta est, curante ut audio Jo. Morino, & Congregatione Oratorii viro docto &c.

3. *Conradi Rittershusii*, de quo vide Epistolam 352. & 353. inter Epistolas virorum doctorum ad Goldastum editas e Bibliotheca Clarissimi Thulemarii.

4. Dissertationem de scriptis Cyrilli Alex. promisit Joh. Garnierius ad Marium Mercatorem Tom. II. p. 43.

VI. In editione Græcolatina Paris. Tomo I. continentur:

I. Περὶ τῆς ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως καὶ λατρείας, de adoratione & cultu in Spiritu & Veritate, sive de officiis Christiani hominis erga DEum, libri XVII. dialogi more scripti, in quibus Palladius & Cyrillus colloquuntur. p. 1—631. Cum versione Antonii Agellii, * Neapolitani, Congregationis Clericorum Regularium presbyteri, quæ primum Lugduni sed minus emendate ** 1587. in 4. deinde accuratius Romæ 1588. fol. excusa fuerat, ut latinam editionem Venetam Anni 1604. omittam. Citatur hoc Cyrilli opus ab Andrea

* Laudat hunc Agellium Petrus Morinus p. 344. Opusc.

** Agellius in admonit. ad Lectorem: Hos libros cum Lugdunum imprimendos misissem, adeo male non modo imprimendis negligentia, verum etiam corrigendis culpa accepti fuerunt, ut innumeris mendis pleni, & quod mihi molestius fuit, adnotamentis manganibus additis rasperet essent, quæ neque ego miseram neque feceram: & ita inepta & absurda erant, ut alicubi ne auctoris quidem sanctissimi & eruditissimi viri nomini parcerent.

drea Samosateno apud Anastasium in Hodego pag. 342. Ephræmō Antiocheno apud Photium Cod. 229. Leontio Byz. in Eurychen., ab Anastasio Sinaita quæst. 20. 39. & 77. Johanne Damasceno de Trisagio Tom. I. Opp. p. 400. & in parallelis Tom. II. pag. 364. & a Catenarum auctoribus in Pentateuchum. Meminit & Nicephorus XIV. 14. ac Photius Cod. 49. & Cyrillus ipse sub initium τῶν Γλαφυρῶν p. 2. In antiquis latinis editionibus tantummodo primus hujus operis liber ex alia interpretatione legitur, quæ incipit: *super vacans opinoꝝ rogare ex se.* Græca Aubertus depromsit e Codice Vulcanii, quem Bibliotheca Leidensi ille legaverat, & ex altero Harlæi Maclovienſis Episcopi, cujus variae Lectiones post notas Agellii in calce Voluminis occurrunt.

II. Γλαφεῖς sive scita commentaria (allegorica magnam partem & anagogica) in loca selecta Pentateuchi, p. 1---433. cum versione Andrea Schotti, S. I. in Genesim libris VII. in Exodum libris III. in Leviticum I. in Numeros I. & in Deuteronomium I. Hoc opus a veteribus frequenter laudatur. * Latine primum lucem vidit ex Andrea Schotti versione in Latina Operum Cyrilli Parisiensi Anni 1605. Deinde separatim ab eodem Schotto Græce & Latine publicatum est Antvverp. 1618. fol. Aubertus cum Schotti editione Codicem Harlæi contulit, lectionumque varietates in extremo Volumine annotavit. Ex Nicephori XIV. 14. suspiceris Cyrillum ejusmodi γλαφεῖς composuisse non tantum in Pentateuchum, sed in libros universos Veteris Testamenti, ** τὰ γλαφεῖς τὰ τῆς παλαιᾶς γραφῆς τυπικῶς ἡρημένα εἰς χεῖρὸν καὶ τὸ κατ' ἡμᾶς ἐκκλησίαν ἀναγῶν. In Genesim Glaphyra Cyrilli vertit Ambrosius Camaldulensis & edere voluit teste Sixto Senensi, quod facere nescio qua de causa intermisit.

Tomo II.

III. In Esaiam Prophetam Commentariorum, libri V. quorum singuli iterum, primus in λόγος sex, secundus in τόμος quinque, tertius itidem in τόμος totidem, quartus in quinque & quintus in sex

* Vide Tillemont. T. 14. p. 672.

** Cassiodori locum e proœmio Divinarum Lectionum, quo Cyrillum refert inter eos qui totam S. Scripturam a principio ad finem Græco sermone declararunt, attuli supra c. 19. in S. Basilio, num. XXXII.

sex λόγους dividuntur. Adjuncta est latina versio *Laurentii Hunfredi*, Angli, quam Ao. 1562. dicatam *Elisabethæ Angliæ Reginae*, & in editione operum *Cyrilli Latina Basil. 1566. fol.* primum editam, *Aubertus* recognovit, Græcaque publicavit ex Codice Vaticano &, qui duos priores tantum continebat, *Regio. Citatur a Facundo XI, 7.* nec non a *Leontio Byz. contra Eurychen*, & *Ephraimo Antiöcheno* apud *Photium Cod. 229.*

Tomo III.

IV. *In XII. Prophetas minores, Commentarii cum versione Jacobi Pontani S. I.* qui hos primus Græce & Latine ediderat *Ingolstadii Ao. 1605. fol.* auspiciis *Marci Velferi*, qui in Epistola * ad *Vulcanium Ao. 1601. data.* Ego, ne nescias, inquit, inter primos *Cyrilli amatores nomen profiteor: cujus rei hinc conjecturam capias licet, quod amico cuidam meo, homini Græce & Latine apprime docto auctor fui commentarium in XII. Prophetas vertendi, is vero totum pensum jam absolvit, & nunc maxime editionem adornat. Prophetas minores decem ex Boica Bibliotheca habuimus, reliquos duos ex Vaticana.* *Aubertus* negat sibi alium Codicem MStum præter *Pontani* editionem ad manus fuisse, nisi quod ad *Sophoniam* usus est antiquissimo Bibliothecæ Regiæ *Parisi.* Citatur ab *Ephraimo* atque *Leontio Byz.* In his *Commentariis* quemadmodum & in illis quos in *Esaïam* composuit, propius littèralem sensum quam in *Glaphyris* *Cyrillus* persequitur.

Tomo IV.

V. *In Evangelium S. Johannis, libri XII. cum nova versione J. Auberti.* In Latinis editionibus hoc opus exstat ex interpretatione *Gregorii Trapezuntii*, quæ prodierat separatim *Parisi. 1520. fol.* Sed non modo magna, ut solebat, licentia *Trapezuntius* in hac versione usus est, sed libros quintum, sextum, septimum & octavum, quos in Græcis Codicibus non reperit, plane omisit. Quatuor intermedii libri, inquit *Jodocus Clichtoveus*, nec apud Latinos nec apud Græcos ab iis, qui eam quam potuerunt vigilantiam adhibuerunt, reperti sunt. Nam & in illa insigni *Romæ Pontificia Bibliotheca* quinquies, ter quidem Latine (de *Trapezuntii* versione intellige) & bis Græce conscripti videntur, & ubi-

Bb bb

que

* Velferi Opera p. 832.

que & eisdem in locis trunci ac mutili. Itaque hic quem dixi Clichtoveus, Neoportuensis libros illos quatuor ex suo ingenio supplevit, Augustinum in plerisque secutus, ut notatum Richardo Simoni Tom. III. Historiæ Criticæ Novi Test. pag. 529. & 574. Sed quoniam Clichtovei supplementum a Cyrilli ipsius opere in titulis librorum quidem, sed non charactere typorum vel alia nota per singulas paginas agnoscenda, distingui satis contigit, hinc factum ut multi * incauti pro Cyrillianis laudarent verba Clichtovei, atque illis ad stabilienda sua quæ vellent placita uterentur: bono etiam Clichtoveo mala illa repensâ est gratia, ut pro labore suo indignum maleferiati nebulonis elogium a Caveo tulerit. Caterum in Joh. Auberti editione qui primus Græca edidit, suppleti sunt ex Holsteniano Codice libri integri quintus & sextus qui desinit in expositione capitis X. vers. 17. septimi vero & octavi copiosa & proluxa fragmenta exhibentur cum versione Nicolai Borboni, Græcæ Linguae Prof. Reg. p. 660 --- 713. ex Catenis in Johannem, illa præcipue præclara, quam adhuc ineditam a D. de Harley, Maclovienſi Episcopo utendam accepit. Liber nonus incipit a capite XII. vers. 49. Citatur Cyrilli expositio in Johannem a Facundo, Leontio Byz. contra Eutychen, Ephraimo Antiocheno apud Photium Cod. 229. Concilio VI. & Damasceno in parallelis. S. Maximo T. 2. p. 53. 64. 70. 87.

Tomo V.

VI. Ἡ βίβλος τῶν Θεοσυνων πρὸς τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίας Τριάδος, p. 1 --- 381. *Thesaurus de sancta & consubstantiali Trinitate ad Nemesinum, λόγοις 16.* libris XXXV. cum versione Bonap. Vulcanii, qui A. C. 1615. defunctus hoc opus Græce & Latine Bibliothecæ Leidensis

* Non assentior Theophilo Raynaudo qui in erotematibus de bonis & malis libris p. 174. seq. affirmat Evarendum medita o supposuisse Cyrillo Clichtovei verba quæ ibi laudat pro immaculata S. Virginis conceptione. Nam facile hoc non adverteenti conjungere potuit, quemadmodum contigit Rhemenſibus & Pamelio quos arguit Robert Coqus in censura scriptorum Veterum p. 389. & Petro Martyri quem reprehendit Bellarmius lib. 2 de S. Eucharistia c. 25. Eodem nomine alium insignem Virum notans Vossius de baptismo p. 26. solenne esse ait ut hic errent vir doctus, quemadmodum & aliud agentis hoc accidit Theologo eruditissimo, qui in libro de Variis Scripturæ editionibus p. 83. ait pericopen de adultera Joh. VIII. à Cyrillo Alex. ut revera Johannis sine ulla dubitationis significatione distincte proponi multisque explanari.

si legaverat, unde ad Jo. Aubertum pervenit. In Latinis editionibus exstat *Georgii Trapezuntii* * parum probanda interpretatio in XIV. lib. tributa, quæ seorsim lucem vidit Paris. 1514. 1520. fol. Leo Alatius diatriba de Georgiis p. 375. *Opus Cyrilli*, *Thesaurus nuncupatum*, in plerisque Codicibus MSS. Athanasio Alexandrino tribuitur, sub cuius nomine in Latinum interpretatio Joannis Baptistæ Camotii, nondum edita, quod sciam, est penes me. Cyrillo vindicatur hoc opus testimoniis Ephraimi Antiocheni, Synodi sextæ & multorum veterum, quos laudant Tillemontius Tom. XIV. pag. 671. & Petavius dogmat. Theolog. de incarnatione lib. VI. c. 13. §. 5. nec non Photii Cod. 136. qui *ἁπλοῦς χειρῶν βιβλίον* appellat, καὶ καὶ τῆς Ἀρεῖας καὶ Εὐνομίας λουστῆς γενναίως καὶ πολυτρόπως ἀγωνιζόμενον. Optimum omnium Cyrilli scriptorum esse ait Nicephorus XIV. 14. Hist. Objectiones Anonymi qui Arausione Ao. 1645. dissertationem de supposito edidit, refellit præter Petavium Raynaudus p. 134. erotematum de bonis & malis libris. In MSS. Codicibus non semper idem ordo nec eadem distinctio, unde fortassis eo nomine Trapezuntius aliqua ex parte excusandus. In Bibl. Segueriana sive Coisliniana teste Clariss. Montfaucon p. 302, in duos libros dividitur, quorum primus viginti priores λόγους continet, secundus posteriores a vigesimo usque ad quadragesimum. Quæ porro Thomas Aquinas ** ex libris thesaurorum Cyrilli profert ad summam in Ecclesia Potestatem Romano Pontifici asserendam, & ad quæ provocant Gennadius sive Georgius Scholarius lib. de primatu Rom. Pontificis, Andreas Colossensis & Synodus Florentina sess. 5. 7. & 8. Augustinus Anconitanus libro de

Bb bb 2

pote-

* Vulcanius ad calcem operis hæc adscripserat: *Ego Bonarum Vulcanius, Brugensis hunc Cyrilli thesaurum olim à G. Trapezontio fide non bona versum, quod multa passim truncasset, innumeris locis epitomen potius quam veram interpretationem dedisset, non pauca etiam de suo adjecisset, neque pauciora perperam transtulisset, de integro Latine verti, & ordinem quem Cyrillus tenuit, qui totus à Trapezontio inaudita audaciâ permutatus erat, servavi: ita ut Lectores Cyrilli thesaurum, qualis ille ab autore concinnatus est, sint habituri. Dedi enim operam, ne quis aliquid a me vel adjectum vel detractum jure queri posset: utque sententiam Cyrilli quam fidelissime possem, redderem. Basilea anno a Nativitate Domini M. D. LXXVI. mense Januario.*

** in 4. sententiar. dist. 24. qn. 3. artic. 2. & contra impugnantes religion. c. 3. sub fin. & in opusculo contra errores Græcorum, & in Catena aurea ad Matthæi XVI. qui locus etiam in MSS. Thomæ ita ut in impressis exstat, ut ex Guiarto notavit Rich. Simon T. 3. Hist. Criticæ N. T. p. 471.

potestate Ecclesiæ, Jo. de Turrecremata in summa de Ecclesia & in apparatu super decreto unionis Græcor. in Concilio Florentino, ea Cyrillum nunquam scripsisse fatetur Tillemontius Tom. XIV. p. 671. & Elias du Pin Tom. IV. p. 44. sqq. & Cyrillo supposita esse probat Johannes Launojus parte I. Epistola 1. & 2. ad Antonium Faurum, & parte V. Epistola 9. ad Thomam Fortinum, qua priores Epistolas suas adversus Vincentium Baronem sive Baronium tuetur, cap. 10. Confer. B. Antonii Reiseri nostri Launojum Confessorem pag. 41. seq. & Andream Rivetum lib. IV. Critici sacri c. 19. Jo. Rainoldum in Colloquio cum Jo. Hardto Jesuita, cap. 5. p. 315. seq.

VII. *Dialogi novem* ad eundem Nemesium ad quem thesaurorum librum misit, quemque *Φιλομαθέσαντι ἀδελφόν* appellat, in quibus *Hermias*, * & Cyrillus colloquuntur. pag. 383 — 778. Dialogos duos postremos *de incarnatione unigeniti & quod unus sit Chri. stus*, quos tempore aliquo interjecto demum prioribus subjunxisse Cyrillus videtur, primus Græce cum versione & notis vulgavit Bonavent. Vulcanius ad calcem libri contra Anthropomorphitas, Lugd. Bat. 1605. in 4. In editionibus vero Cyrilli Latinis extant modo septem Dialogi priores *de Trinitate* contra Arianos & Macedonianos, ex versione Joannis Oecolampadii, quæ primum A. 1546. lucem vidit. Græce Jo. Aubertus dedit primus ex Codice unico Augustanæ Bibliothecæ, cujus Apographum Matthias Ehingerus ad eum transmiserat: Idem Aubertus versionem Latinam Vulcanii servavit, ac pro Oecolampadiana aliam novam, vel potius interpolatam exhibuit. Frequenter citatur hoc opus a veteribus, jam ut apud Photium Cod. 49. sub titulo *λόγων πρὸς Ἑρμείαν*, jam *λόγων πρὸς τῆς αἰτίας Τεσσαρά*. Vide Tillemontium Tom. XIV. p. 667. & 670. Octavum & nonum dialogum non carere omni suspitione suppositionis ait Jo. Garnerius notis ad Marium Mercatorem Tom. II. p. 43. idque se ostensurum promisit in dissertatione de libris Cyrilli. Sed dissertatio hæc lucem non vidit, & suspitionem illam omni destitutam esse verisimilitudine mihi persuadeo. Nam ut idem argumentum sæpius tractare Cyrillo consuetum ac solenne, ita hi duo Dialogi plane genium, stylum, doctrinam priorum dialogorum spirant, & citatur nonus a Leontio Byz. adversus Eutych. ac judice ipso Garnerio p. 56, ad Liberatum, octavus ea scriptus est eruditione, ut vix ullum

* Hunc suspicor esse Hermiam, cujus mentionem Philosophorum habemus.

ullum aliud Cyrilli opus ea de re præstantius aut etiam par existat. Dialogo septimo in quo de Divinitate Spiritus S. disputat, subjunguntur p. 660 --- 677. argumenta ad idem probandum longe plura.

VIII. *Scholia πρὸς τῆς ἐνανθρωπήσεως τῆς μονογενῆς. de incarnatione unigeniti.* Latine p. 779 --- 800. additis subinde præterea quæ Conciliorum Tomi exhibent a Joh. Auberto Græcis fragmentis ex MSS. Bibl. Regiæ. Incipit: τὸ χειρὸς ὄνομα ἔτε ὅρα δυνάμιν ἔχει. Prodierat primum ex officina Roberti Winter Ao. 1542. in libro Constitutionum Synodaliū: deinde in Cyrilli operum editionibus Latinis, & in Conciliorum tomis in parte 3. Actorum Concilii Ephesini Tom. I. Binii Ao. 1618. p. 364. nec non ad calcem libri contra Anthropomorphitas a Bonavent. Vulcanio vulgati Lugd. Batav. 1605. in 4. In hujus editione quemadmodum & in Latinis Cyrilli, non Scholia inscribuntur sed Scolia, σχολιά velut *difficilia loca & perplexa*; licet fatetur, quod mihi etiam magis placet, & verius est, posse etiam σχολία inscribi, velut σεμνολογήματα sive graves sententias, aut additamenta ad alios ejusdem argumenti libros a Cyrillo compositos. Idem Vulcanius castigationes addidit, ut ex iis cognoscas quanta recognitione indigeant etiam alia pleraque quæ circumferuntur Cyrilli scripta, æque male atque hoc cum ab interpretibus tum a typographis habita. Theodoretus dialogo 2. affert quædam Cyrilli ἀπὸ τῶν σχολίων. Anastasius presbyter in ecloga τῶν χρήσεων c. 3. laudat Cyrillum ἐν ἀρχῇ & ἀσχολίαις. Facundus XI. 7. beatum Cyrillum in libro quem *Scholia* nuncupavit, titulo septimo. Et rursus eodem libro, titulo decimo: Atque VI. 3. in libro qui *scholia* dicitur, sub titulo, quomodo unus Christus. Andreas Samosatensis apud Anastasium in Hodego pag. 344. καὶ ἐν τοῖς γεγραμμένοις σχολίοις ἐρμηνεύων τὸν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ σατήρα. Citatur etiam in Actione 2. Concilii Chalcedon. Tom. II. Binii p. 169. & ab aliis, quorum loca Tillemontius Tom. XIV. p. 667. & Garnerius Tom. II. Marii Mercatoris p. 216. annotarunt. Hic illud opus etiam integrum Latine ex MSS. emendatius & a p. 238. ad 241. insigni parte auctius exhibet, ac versionem veterem quam solam habebat Mercatori vindicat, inter cujus scripta in duobus Codicibus illam reperit. In prioribus editionibus dividitur in capita 25. In Garneriana in 35. Photius Cod. 169. divisum legit in capita undeviginti.

IX. Περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως & θεῶν λόγος, τῆς υἱὸς τῆς πατρὸς. *De incarnatione Verbi DEI, filii Patris* p. 801. 802. Incipit: ἡ τῆς θεῶν γεφύς

μεγαλὴς ὁμοιωμένη ἐννοία. In Latinis editionibus exstat loco primo inter homilias, ex *Wolfgangi Musculi* interpretatione: sed Aubertus servavit versionem cum qua legitur in parte 3. Synodi Ephesinae, Tom. I. Binii. p. 376.

X. Συζητήσεις πρὸς τὰ αὐτὰ, *Disputatio, ejusdem argumenti per quaestiones & responsiones*, p. 802—804. Incipit: Πῶς ὁ θεὸς ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτοῦ.

Tomo VI. sive Tomi V. parte II.

XI. Λόγοι ἐκρητασινοὶ *Homiliae*, sive ut ab Alexandro * Hieropolitano appellantur, *Epistola Paschales undetriginta*, ab A. C. 414. ad 443. habitae vel ad Ecclesias missae, ad indicendum solenne Paschatos tempus, quod Archi-Episc. Alexandrini ** officium fuisse constat. Has exhibet Aubertus p. 1—350, ex editione Graecolatina *Antonii Salmatiae*, Theologiae in Ambrosiano Mediolanensi Collegio Doctoris, quae e Vaticano Codice prodierat Antvverp. 1618. fol. Habebat & *Andreas Schottus*, ut in Bibliotheca scriptorum S. I. narrat Philippus Alegambe, *Cyrilli beotasticos sive Paschales sermones a se Latinitate donatos jam praeo promptos, sed suum partum suppressit ut Antonio Salmatiae, qui eosdem transtulerat, locum daret.* Praeterea & *Leaonico Mstio Thertmulano* Episcopo latine versos *Possevinus* memorat. Numerantur homiliae triginta sed ita ut tertia deficere dicatur. Paulus vero *Guldinus* S. I. ex mensium Paschalium successione visus est sibi collegisse nullam in medio desiderari, sed quae quarta numeratur, habendam ratione temporis pro tertia, atque ita insequi ceteras ad ultimam usque.

XII. *Homiliae diversae undecim*, Graece & Latine p. 350—416. & una Latine, de eo quod Verbum DEI factum sit homo, quae incipit: *Profundum quidem & magnum*, & jam prodierat Paris. 1545. in 8. p. 416—417. Hanc *Vulcanius* quoque subjecerat libro contra An-
tho-

* Alexander Hierapolitanus Epistola ad Acaetium Berthogenensem apud Balut. p. 762. de-
votè collect. Concilior. *Lucidum est exemplar legenti cum verisimili amore passionis
eius, (Cyrilli) & Epistola ad Hebraeos interpretationem & Epistolae vel festi-
vas vel alias, & universa ejus conscripta &c.*

** Similes exstant Homiliae sive Epistolae Paschales *Adrianasi & Theophili* Alex. ut
omittam quae *Dionysii* A. L. & memorat *Eusebii* A. L. *Lucii Alexandrini* *Hierony-
mus* c. 118. Catalogi. *Constr. Tillemont* T. 14. p. 269. 270.

thropomorphitas p. 20'. Homilias quasdam Cyrilli & Chrysostomi Gallice a se versas edidit Morellus Parisi. 1604. in 8. Gennadius c. 57. de Cyrillo: *Homilias composuit plurimas, quæ ad declamandam a Græciæ Episcopis memoria commendantur.*

XIII. *Epistola LX.* Cyrilli & aliorum Græce & Latine pag. I -- 213. exceptis paucis quæ Latine tantum reperiri potuerunt, depromptæ ex Actis Concilior. Ephesini, Chalcedonensis, &c. ut infra in indice Alphabetico Homiliarum, Epistolarum & minorum opusculorum Cyrilli distinctius annotabitur. Ex his latinæ editiones Operum Cyrilli exhibent Epistolas XXXIX. ex versione *Wolfgangi Musculi*. Ex Epistolis Cyrilli ad Nestorium & Joannem Antiochenum afferuntur quædam in parte 3. Concilii Chalcedonensis Tom. II. Binii p. 349.

XIV. *ΠροσΦωνητικός ad Imperatorem Theodosium juniorem* πρὸς τῆς ὁρθῆς πίστεως, de recta in Dominum nostrum Jesum Christum fide p. 1 -- 42. Incipit: *Τῆς μὲν ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας τὸ ἀνώτατον.* Scriptus A. C. 430. Vide Tillemontium Tom. XIV. p. 340. sqq. In Latinis editionibus occurrit *Jo. Oecolampadii* interpretatio. Cum alia versione in parte I. Actorum Concilii Ephesini Rom. 1608. atque inde in Biniana. Ao. 1618. Tom. I. p. 20. atque Labbeana Tom. III. Citatur in Concilio VI. Actione 10. Tom. III. Binii p. 101.

XV. *ΠροσΦωνητικός πρὸς τὰς εὐσεβεστάτας βασιλίσσας, λόγοι β.* *Libri duo de recta fide ad religiosissimas Reginas Theodosii junioris conjugem Liciniam Eudoxiam, sororesque Flacillam & Pulcheriam.* Sub idem tempus scripti cum superiore. Prior p. 42 -- 127. Incipit: *σεμνολόγημα μὲν οἰκουμενικόν.* Posterior p. 128 -- 180. Incipit: *Τοῖς τὸ θεῖον καὶ βασιλικὸν ἱερωτάτοις κήρυγμα.* Allegantur p. 48. sq. loca Athanasii ἐκ τῆς περὶ σωτηρίας λόγος. Attici Episcopi, Antiochi Episcopi, Amphilochoii Episcopi Iconii ἐκ τῆς περὶ τῆς κτ. *Ἐξάρκα γεννησεως*, Ammonis Episcopi Adrianopolitani & Iohannis Episcopi Constantinopol. Severiani Episcopi, Vitalis Episcopi ἐκ τῆς περὶ πίστεως λόγος, & Theophili Episcopi ἐκ τῆς περὶ σωτηρίας λόγος πρὸς τὴν Φρονήσας τὰ δεινύτους. In latinis editionibus occurrit *Jo. Oecolampadii* interpretatio. Sed Aubertus servavit versionem cum qua hi libri prodierunt in parte I. Actorum Concilii Ephesini, edit. Binianæ (quæ jam mihi ad manus) Tom. I. p. 43. & 90. Citantur ab Ephraïmo & Eulogio apud Photium Cod. 229. 230. & a Leone M. Epistola 134. Tomo

Tomo Ultimo.

XVI. Κατὰ τῶν Νεστορίᾳ δυσφημιῶν πεντάβιβλος ἀντίρρῃσις, *adversus Nestorii blasphemias contraditionum libri V. pag. 7 --- 143.* cum versione *Antonii Agellii* Acernensis Episcopi, qui primus utraque lingua ediderat Rom. 1608. fol. cum notis, adjunctos collectionis Conciliorum Generalium Pauli V. Pontificis auspiciis Græce & Latine vulgatorum a Jacobo Sirmondo, quoniam in MStis Godicibus Græcis Synodi Ephesinæ inventi fuerant. Vide Sirmondi Opera Tom. IV. p. 612. Meminit hujus Operis Cyrillus ipse Epist. ad Eulogium pag. 134. & priore ad Succensum p. 140. Gennadius cap. 57. qui ἐλεγχον appellat, ac Photius Ccd. 49. & 169. *Excerpta e Nestorii libris*, tum quæ in hoc opere Cyrillus oppugnanda sibi sumsit, tum quæ Ephesino Concilio * Petrus notatiorum primicerius obtulit, Tom. I. Bini p. 198. & Tom. II. p. 138. sqq. tum tertiam collectionem a Cyrillo Ephesi factam & ex sola latina *Marii Mercatoris* versione adhuc superstitem habes in Mercatore Garnerii Tom. II. pag. 95 --- 110. quibus idem Garnerius alia ibi Nestorii dicta & Cyrilli scriptis a se collecta addidit.

XVII. Ἐπίλυσις τῶν δώδεκα κεφαλαίων. *Explanatio XII. Capitulorum* sine anathematismorum ** *adversus Nestorium* composita in Synodo Ephesina A. D. 431. p. 145 --- 157. In Latinis editionibus legitur e versione *Wolfgangi Musculi*. Sed Aubertus prætulit versionem cum qua exstat in parte 3. Actuum Synodi Ephesinæ Tom. I. Bini p. 311. auctore ut videtur *Petro Morino*, cujus opuscula si placeat vide Paris. 1675. in 12. excusa p. 349. 351. 353.

XVIII. Ἀπολογητικὸς ὑπὲρ τῶν δώδεκα κεφαλαίων πρὸς τὰς τῆς Ἀνατολῆς Ὁριόκωπας. *Apologeticus pro XII. Capitulis adversus Orientales Episcopos* quorum nomine Andreas Samosatensis objectiones scripserat p. 157 --- 200. In Latinis editionibus exstat *Wolfgangi Musculi* interpretatio, additis etiam aliis nonnullis ex Actis Concilii Ephesini. At Aubertus edidit uti Græce & Latine legitur in parte 3. tales

* In veteri versione Concilii Ephesini p. 471. seq. apud Baluzium *novæ Collect. Concilior.* & p. 625. seq.

** Vide de anathematis illis infra indicem Homiliarum & Epistolarum, in τῇ Συστάσει τῶν ῥημάτων λεγούσῃ. Et de tempore quo expositionem hanc Cyrillus elaboravit, Tillemontium T. 14. p. 469.

Actorum Synodi Ephesinae T. I. Binii p. 318. Exstat & cum *Marii Mercatoris* versione in *Mercatore Garnerii* T. II. p. 132. Cyrillum ἐν τῇ πρὸς Ἀνατολικὰς Ἐπιστολῇ laudat Ephraim apud Photium Cod 229. p. 422. 423. 431.

XIX. πρὸς τὴν πρὸς Θεοδοσίῳ καὶ τῶν δώδεκα κεφαλῶν ἀντιρρήσιν. *adversus impugnatiōnem XII. capitulorum a Theodoro editam*, praemissa ad *Evoptium* * Cyrilli Epistola, & Theodoretī ad Joannem Antiochenum; nec non ejusdem Theodoretī ἀνατροπὴ sive oppugnatione illorum XII. capitulorum p. 200---240. In Latinis editionibus exstat e versione *Ioh. Oecolampadii*, sub titulo *libri ad Evoptium*. Cum illa versione primum lucem vidit in antidoto *adversus haereses* Basil. 1528. in fol. Sed Aubertus praetulit versionem cum qua occurrit in parte 3. Actorum Concilii Ephesini Tom. I. Binii pag. 344. Legitur & cum *Marii Mercatoris* versione in *Mercatore Garnerii* T. I. p. 178. Memorat hoc scriptum suum Cyrillus ipse Epist. ad Eulogium p. 134 & priore ad Succensum p. 40. De Theodoretī contra Cyrillum contentione videndus Leontius de sectis p. 454. seq.

XX. Ἀπολογητικὸς, *Apologeticus ad Imp. Theodosium* pag. 241---252. Incipit: Ἡ μὲν θεία καὶ ἀκήρατος. In Latinis editionibus legitur e versione *Wolfgangi Musculi*. Sed Aubertus praetulit illam cum qua exstat in parte 3. Actorum Concilii Ephesini p. 397. Vide de hoc *Apologetico* post Concilium Ephesinum scripto, Tillemontium Tom. XIV. p. 501.

XXI. πρὸς τὴν τῶν Χριστιανῶν εὐαγγέλιον, πρὸς τὰ τὰ ἐν αἱρεσίς Ἰσλαμ, pro sancta Christianorum religione, *adversus libros impii Iuliani*, libri X. circa A. C. 433. ** scripti ad Theodosium juniorem. p. 1---362. Hoc praeclarum atque eruditum opus in Latinis editionibus exstat e versione *Iohannis Oecolampadii*, quae primum vidit lucem Colon. A. 1546. Librum primum Graece primus cum nova meliore versione sua A. 1619. ad editionem adornavit *Nicolaus Borbonius* Professor & interpret Regius, *** in cujus opusculis utraque lingua prodit Paris. 1630. 1654. 2. Totum opus Graece & Latine primum in Auberti editione conspicitur, liber primus ex Borbonii, ceteri ex Auberti interpretatione. Atque ita recusum lingua utra-

Cc cc

que

* Ptolemaidis, Pentapoleos regionis Episcopum. Vide *Liberatum* c. 9.

** Vide Tillemont. T. 14. p. 671.

*** Obiit 6 August. 1644.

que est ad calcem operum Juliani ex illustribus viri Ezech. Spanheimii recensione vulgatorum Lipsiæ 1696. fol. Videntur etiam hi Cyrilli libri translati ferri Syriace, nam laudantur a Mose Barcephâ parte 3 de paradiso p. 425. 429. E Græcis citant Jo. Damascenus in parallelis, & Catena Possiniana in Marcum p. 343. laudat Cyrillum ἐν τοῖς πρὸς Ἰσλιανὸν κεφαλαῖς γ'. Concilium VI. actione 10. Tom. III. Bini p. 93. ἐκ τῆς κ' τῶν Ἰσλιανῶν δογματικῶν βιβλίας τρίτης, ἀπο λόγου δεκάτης. Meminit & Nicephorus XIV. 14. & ante hos Theodoritus Epist. 83. De Juliani opere adversus Christianos, cujus fragmenta copiosa a Cyrillo afferuntur, dixi volumine superiore p. 89. Primum modo ejus librum confutatum a Cyrillo conficit Elias du Pin Tom. IV. de scriptoribus Ecclesiasticis p. 48. *Il paroît qu'il n'a résuté que son premier livre, dans lequel cet Apostat attaquoit en général la religion Chrétienne.* Sed fallitur idem quando p. 52. libros Cyrilli contra Julianum a Nici. Borbonio utraque Lingua Anno 1630. editos. scribit, nam primum tantummodo librum, ut dixi, vulgatum ab eo constat.

XXII. Κατὰ Ἀνθρωπομορφιτῶν, *contra Anthropomorphitas liber*
præmissa Epistola ad Calosyrium * Episcopum Arsenoitem, quem
 ἀγαπήλον καὶ πατρινοῦστον appellat, p. 363 --- 398. cum versione *Bo-*
naventi, Vulcanii, qui primus Græce & Latine cum notis (quæ & ipsa
 in Auberti editione ad calcem Voluminis leguntur) vulgaverat
 Lugd. Batav. 1605. in 4. Cotelerio in notis ad monumenta Græca
 Tom. III. p. 557. teste hic liber inscribitur in aliis Codicibus MSS. solu-
 tiones dogmaticarum quæstionum, propositarum a *Tiberio Diacono*
 & fratribus. Ἀπλῦσεις δογματικῶν ζητημάτων Ἀπὸ Τιβερ-
 ρίου Διακόνου καὶ τῆς ἀδελφότητος: vel Ἀπλῦσεις τῶν προσεσχευμένων πύ-
 σεων ἀπὸ Τιβερρίου Διακόνου καὶ τῶν ἀδελφῶν. Vel denique Κυρίλλος πρὸς
 Τιβέριον.

XXIII. *De S. Trinitate liber*, p. 1 --- 35. cum versione *Johannis Weigelini*, Augustani, qui primus e MS. Codice Bibliotheca patriae edidit & in capita XXVIII. divisit, Augusta Vindel. 1604. ** in 8. additis

* Vide Tillemont, T. 14 p. 663. & 669.

**** Quibusdam exemplaribus novus (natus) praefatus cum editione Rubeae et collid-
aque Gregorii Thaumaturgi de SS. Trinitate brevis Praefationis. 17. ab. 7 ****

ditis etiam notis, sed quæ ab Auberto sunt omiffa. Incipit: ἐπειδὴ
 πρῶτον ἡμῖν τοῖς Χριστιανοῖς. Jam a multis observatum est, hunc li-
 brum constare excerptis Johannis Damasceni & Cyrillo. Vide Pe-
 tavium de SS. Trinitate p. 472. Similiter excerpta & Cyrilli scriptis
 sunt quæ ab Auberto prætermiffa, quæ Hoefchelius prior Græce vul-
 gaverat cum variis Patrum Homiliis pag. 503. seq. Augusta Vindel.
 1587. in 8. atque idem Wegelinus & MSS. ad calcem libri cum versio-
 ne sua subjunxit, quorum initia adscribam.

Πιστεύομεν ἓνα Θεὸν εἶναι πάσης ἐξουσίας καὶ φύσεως. p. 119.

Παντὶ ἀνθρώπῳ ἐμφυτὴν ὡσαύτως δεξαμένῳ p. 121.

Εἰ τέλειος, φασὶν, ἐστὶν ὁ Πατὴρ ἐν τῇ ἰδίᾳ μεγαλειότητι. p. 125-140.

Idem dicendum de altero volumine, quod idem Wegelinus ibid. 1611.
 in 8. Græce & Latine variis cum Damasceni, Pselli & * Charitonymi
 Christonymi Hermonymi vulgavit, in quo excerpta Cyrilli contra Ne-
 storianos, ex interpretatione S. Symboli, ex thesauris, ex libro quo
 Reginas alloquitur, & ex dialogis ἐκ τῆς κτ' πνεύσω καὶ ἀποκρίσω λό-
 γος, ex duodecim capitulis sive anathematismis, ex Epistolis ad Acaci-
 um & Jo. Antiochenum, & ex sermone de incarnatione θεῶς λόγος quod
 S. Virgo sit θεοτοκος. Incipiunt excerpta illa Cyrilliana: οἱ τὸν χρι-
 στὸν εἰς ἡμᾶς μερίζοντες δύο.

XXIV. Συναγωγή τῶν ἀναγωγικῶς ἐρμηνευομένων ῥητῶν τῆς πα-
 λαιᾶς γραφῆς. Collectio dictorum Veteris Test. anagogice explicatorum pag.
 1---69. cum versione Gentiani Herveti, quæ occurrit in Latinis Cy-
 rilli editionibus A. 1573. & 1601. Græca primum ab Auberto in lu-
 cem producta sunt ex Codice D. Riberii. Neque hæc συναγωγή to-
 ta Cyrillum auctorem habet, sed ut ipse titulus profiteretur ἐρανισθεῖ-
 σα κτ' σύνοψιν καὶ σαφεστέραν ἀπαγγελίαν ἐκ τε τῶν τῶ Θεωπέσις Κυρίλ-
 λος, καὶ τῶν τῶ μεγάλῃς Μάξιμου καὶ λοιπῶν ἐξηγητῶν. Breviter collecta &
 dilucidius exposita & scriptis atque Cyrilli, maxime Maximi, & aliorum S.
 Scripturæ interpretum. Incipit: Κατὰ τὴν γῆ ἐν τοῖς ἐργοῖς τῶ
 Ἀδάμ.

Cccc2

V. In-

* Hic Spartiata natione & Sixto IV. familiaris fuit. Vide Leonem Allatum de Geor-
 giis p. 393. 394.

V. Index Homiliarum, Epistolarum & scriptorum minorum Cyrilli Alex.

adscriptis ordine Alphabetico singulorum initiiis.

1. *Ἀναλάμματα πάλιν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας.* Homilia XVIII. Paschalis. Tom. V. parte 2. p. 235 -- 247.
2. *Ἄνδρες αἰδούμενοι καὶ πίστεως ἄξιον.* Epistola 2. ad Nestorium T. V. parte 2. p. 19 -- 21. ex parte 1. Actor. Concilii Ephesini Tom. I. Binii p. 119. Eadem cum *Marii Mercatoris* versione in Tom. II. Mercatoris edit. Garnerianæ p. 42. ex & alia versione antiqua apud Baluzium in nova collectione Concilior. pag. 400. qui Mercatoris quoque interpretationem exhibet p. 640.
3. *Ἐν ὧν τὸ ἑσπερινὸν καὶ τὸ δόγμα ἀλλοτρίον ὡς ἐστὶν.* Epistola 8. ad Clericos Constantinopol. inter se dissidentes Tom. V. parte 2. p. 32 -- 36. ex iisdem Actis p. 126. Et cum *Marii Mercatoris* versione, sed quæ in multis plenior est apud Baluzium pag. 641. & Tom. II. edit. Garnerianæ p. 49. cum Garnerii notis.
4. *Ἀξιόλογα μὲν καὶ ἐξαιρετά.* Epistola ad Theodosium juniorem, præmissa libris contra Julianum Tom. VII. p. 1.
5. *Ἀπόχρη μὲν ὡς διακομιὰ.* Epistola 44 ad Valerianum Iconii Episcopum, adversus eos qui cum Nestorio sentiunt. T. V. parte 2. p. 158 -- 171. ex parte 3. Actor. Synodi Ephesinæ p. 448. Meminit Liberatus cap. 9. Leontius Byz. Eulogius apud Photium, itemque alii. Vide Tillemontium Tom. XIV. p. 569.
6. *Ἐπεὶ δὲ πάλιν ἡμᾶς πῶς τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν διὰ.* Homilia X. Paschalis, Tom. V. parte 2. p. 125 -- 147.
7. *Ἐπεὶ πάλιν ἡμᾶς πῶς λαμπρόν.* Homilia IX. Paschalis. Tom. V. parte 2. p. 106 -- 125.
8. *Ἀφικόμενός τις δὲ τῷ ὄρει τῷ Καλαρῶν.* Epistola ad Calosyrium, libro contra Anthropomorphitas præmissa. T. VII. p. 303 -- 365.
9. *Ἀφικόμενός μιν τις καὶ τὸ αἶμα ἐν Ἀλεξανδρίᾳ.* Epistola I. ad Monachos Aegypti * scripta A. G. 429. Tom. V. parte 2. p. 1 -- 19. In Actis Concilii Ephesini parte 1. Tom. I. edit. Binii A. 16 8. pag.

* Vide Tillemont. T. 14. p. 230.

pag. 9. Antiqua versio apud Baluzium in nova Collect. Concilior. p. 387.

10. Βασιλικὴν οὐ παῖσι τοῖς σήμερον. Homilia in festum τῶν βασιλῶν sive palmarum, & de pullo asini. Tom. V. parte 2. p. 391 -- 403. primum edita ab Auberto e MS. Bodlej.
11. Δεῖν ᾤκηθην τῇ σῇ θεοσεβείᾳ. Epistola ad Donatum Nicopolis in veteri Epiro Episcopum. T. V. parte 2. p. 155 -- 157. ex parte 3. Actorum Concilii Ephesini, T. I. Binii 42. p. 446. Latina vetus versio exstat in synodico contra Tragœdiam Irenæi pag. 909. Baluz. nova collect. Concilior.
12. Δεῦτε δὴ, δεῦτε πάλιν, ἀγαλλιασώμεθα. Homilia XI. Paschalis. T. V. parte 2. p. 142 -- 161.
13. Δεῦτε πάλιν, ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ. Homilia XV. Paschalis. T. V. parte 2. p. 198 -- 210.
14. Διψῶντι μοὶ πάλιν τῆς ὑμῶν ὀψικείας. Epistola 19. posterior e Rhodo scripta ante Synodum, ad clerum populumque Alexandrinum. T. V. parte 2. p. 83. ex parte 1. Actor. Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 165.
15. Ἐγὼ πᾶς πάντας καὶ διὰ πολλῶν. Epistola II. ad Joh. Antiochenum. T. V. parte 2. p. 42 -- 44. ex parte 1. Actorum Concilii Ephesini T. I. Binii p. 44.
16. Ἐδεῖ μὲν δεκτικῶσαι πῶς τῶν περλαβόντων. Homilii Ephesi dictæ cum synaxes peragerentur deposito Nestorio. T. V. parte 2. p. 358 -- 361. In Latinis editionibus exstat ex versione *Wolfgangi Musculi*. Sed Aubertus servavit versionem cum qua legitur in parte 2. Actorum Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 219. Aliavetus interpretatio apud Baluzium p. 548. novæ collect.
17. Εἰ καὶ πλατυτερον ἔδεῖ, Epistola 22. ad Clerum populumque Alex. T. V. parte 2. p. 79. ex parte 2. Actorum Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 217.
18. Εἰ μὲν εὖ εἰδότες ἀφ' ἑαυτῶν. Homilia in transfigurationem Domini, Græce primum edita a Jo. Meursio in Variis sacris Lugd. Bat. 1619. in 4. pag. 1 -- 15. In Auberti editione operum Cyrilli T. V. parte 2. p. 352 -- 354. Græce & Latine, qui rectius legit οὐ μὲν εὖ εἰδότες.
19. Εἰ μὲν ἦν σωπησῆαι καὶ μὴ. Epistola 9. ad Cælestinum Episcopum Rom. T. V. parte 2. p. 36 -- 39. ex parte 1. Act. Concilii Ephesini T. I. Binii p. 129.

Cc cc 3

20. Εἰ

20. *Εἰ κλέος, φάσιν, ἐστὶν ὁ πιστὸς ἐν τῇ ἰδίᾳ μεγαλειότητι.* Vide supra num. XXIII.
21. *Ἐκαστα τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων.* Epistola 59. Canonica. Tom. VII. p. 209. seqq.
22. *Ἐμὰς ὡς τὰ ἀγαθὰ μὴ μονάζοντι.* Πάυλος. Epist. 49. Commonitorium ad Maximum Diaconum Antiochenum. id. p. 192.
23. *Ἐμφανῆ μὲν καθίστησιν.* Epistola 39. posterior de fide ad Succensum. id. p. 141 -- 151. Sed nota partem posteriorem a pag. 145. seq. male assutam ex Epistola ad Acacium p. 115. seq. quod Usserio etiam pulchre observatum. Latine vetus versio existat in Synodico contra tragediā Irenaei apud Baluz. p. 923. vide & p. 786. sq. Prodierant quoque ambæ Cyrilli ad Succensum Epistolæ Dionysio Exiguo interprete in antidoto adversus hæreses, Basil. 1528. fol. Locum ex posteriore Epistola, vindicat contra Severianos Ephraimus apud Photium cod. 229. qui & prioris meminit. Vide & Collationem cum Severianis sive Acephalis habitam Constantinopoli A. C. 532. T. II. Binii p. 667.
24. *Ἐνέτυχον τοῖς ὡς τῆς σῆς θεοσεβείας.* Epistola ad Evoptium. T. VII. p. 200. seqq. Vide supra, num. XIX.
25. *Ἐνέτυχον μὲν τῷ ἱερομνηστειῷ.* Epistola 38. prior de fide ad Succensum * Diocæsareæ in Isauria Episcopus T. V. parte 2. pag. 135 -- 141. & ex veteri versione apud Baluzium p. 918 seq.
26. *Ἐν μὲν ἐμοί γε καὶ λίαν θυμῆρες.* Homilia XXI. Paschalis T. V. parte 2. p. 265 -- 269.
27. *Ἐπειδὴ μοι γέγραφεν ἡ εὐλάβεια ὑμῶν.* Epistola 6. ad eos qui vulgi rumoribus persuasum aiebant Nestorio restitisse. T. V. parte 2. p. 30. seq. ex parte 1. Actor. Concilii Ephesini Tom. I. Binii p. 125.
28. *Ἐπειδὴ ἀρώπυσον ἡμῖν τοῖς Χριστιανοῖς.* Vide supra, num. XXIII.
29. *Ἐπὶ καιρῷ δὴ πάλιν τὸ διὰ τῆς.* Homilia Paschalis XIX. T. V. parte 2 p. 247 -- 257.
30. *Ἐπιλαμβάνονταί πνευ τῆς ἐκθέσεως.* Commonitorium ad Eulogium presb. T. V. parte 2. p. 132. inter Epistolas 37. ex parte 3. Actor. Concilii Ephesini T. I. Binii p. 444. Vetus versio extat apud Baluzium p. 597. novæ collect. Meminit hujus Epistolæ

* De illo Succenso Tillemontius T. 14. p. 570.

stola Liberatus cap. 9. Eulogius atque Ephraïmus apud Phorium &c. Vide Tillemont. t. XIV. p. 568. seq. Quibusdam in locis falsatum, fuere qui arguerent. Vide Collationem cum Severianis sive Acephalis Constantinopoli A. C. 532. habitam. t. 2. Binii p. 667. In hoc Commonitorio exstat celebris ille locus a Collectoribus Catenarum in libros S. Scripturæ toties laudatus: *ὅς πάντα ὅσα λέγουσιν οἱ αἱρετικοὶ, φεύγειν καὶ ἀρκεῖται* *χρῆ, non omnia quæ dicunt hæretici, fugienda & repudianda sunt, multa enim profitentur quæ nos etiam profitemur.*

31. *Ἐπὶ μικροῖς συνόδοις πολλὰς.* Prologus ad Homiliam Paschalem XIX. t. v. parte 2. p. 247.

32. *Ἐπερχομένη λίαν ἡ ἀγία σύνοδος.* Epistola 25. ad clerum populumque Constantinopol. t. v. parte 2. p. 90. ex parte 2. Actor. Synodi Ephesinæ t. I. Binii p. 293.

33. *Εὐσεβὲς Ἰσακισμα ἐν τῇδε τῇ ἐφεσίῳ μητροπόλει.* Libellus a Cyrillo Alex. & Memnone Ephesi Episcopo oblatus Ephesinæ Synodo. In parte 2. Actor. Synodi Ephesinæ t. I. Binii p. 242. & apud Baluz. p. 498. novæ collect. Concilior.

34. *Εὐφραίνεσθωσαν οἱ ἱερεῖς καὶ ἀγαλλιέσθω ἡ γῆ.* Epistola 34. ad Jo. Antiochenum, (missa per Paulum Emesenum Episcopum) t. v. parte 2. p. 104. — 109. ex parte 2. Actor. Synodi Ephesinæ p. 428. Exstat & in Actis Synodi Chalcedonenſis t. II. Binii pag. 68. & ex veteri versione apud Baluz. p. 591. Hæc est illa notissima Cyrilli Epistola de Ecclesiæ pace, scripta A. C. 433. id. pag. 786. Tillemont. t. XIV. p. 545. seq.

35. *Ἡ δικὴν ὑφῆγησιν ὁ λόγος ἡμῖν εἰσφέρει.* Prologus ad Homiliam Paschalem XXVIII. t. v. parte 2. p. 326.

36. *Ἡμῶς ἐνθάδε συνήγαγεν ὁ καιρὸς.* Prologus ad Homiliam Paschalem XVI. t. v. parte 2. p. 210.

37. *Ἡ μὲν θεία καὶ ἀκηρατός.* Apologeticus ad Imp. Theodosium juniorem. Vide supra, num. XX.

38. *Ἡ μὲν παρθενία ἐφ' ἡ καὶ νῦν.* Prologus ad Homiliam Paschalem XVIII. t. v. parte 2. p. 235.

39. *Ἡ Nestorius τῶν τῶν, μάλλον ἢ κακοδοξία.* Commonitorium Posidonio datum, cum propter Nestorii causam mitteretur ad Concilium Romanum A. C. 430. Ex Sirmondi schedis cum Joh. Garnerii versione edidit Steph. Baluzius in nova collect. Concilior.

- cilior. p. 377. Paris. 1683. fol Prodiit & cum Garnerii versione & notis in Auctario operum Theodoreti pag. 51. Paris. 1684. in fol.
40. Ἡ τῆς θείας γραφῆς ὁρθοπύτη ἐννοία. Vide supra, num. IX.
41. Ἐυχόμεν μὲν τοῖς ἑυδοκίμησάντων ἔχγεσι. Epistola ad Juvenalem Hierosol. Episcopum. T. V. parte 2. p. 65 - 67. ex parte 1. Acto- rum Concilii Ephesini T. I. Binii p. 147.
42. Ἰδὲ δὴ πάλιν ὁ τῆς αἰγίας ἐορτῆς. Homilia Paschalis XXIX. T. V. parte 2. p. 335 - 342.
43. Ἐπὶ μὲν ἀνιδεν ὑμνήσας λόγος. Homilia XIV. Paschalis. T. V. parte 2. p. 187 - 198.
44. Καὶ ἄλλως ἡδὺς ὄραν τῆς ἀγαθῆς παιδείας. Epistola ad Optimum, Episcopum, in illud Genes. IV. 15. *omnis qui occiderit Cain, in scripturam ranietur.* Quae Graece & Latine exstat in Chronico Alexandrino pag. 568 - 577. edit. *Marthae Radari*, (Monachii 1624. in 4.) & in *Congli* editione p. 241.
45. Καὶ πάλιν παρὰ ἀσάγγιστον. Homilia V. Paschalis. T. V. parte 2. p. 43 - 60.
46. Καλὸν ὡς ἔπικε, μάλλον ἢ ἡδὴ καιρὸς. Homilia XIII. Paschalis. T. V. parte 2. p. 177 - 186.
47. Καταβλασφῆσαι μὲν ὡς ἀνὴρ (αὐτὸς μανθάνει). Epistola 4. ad Nesto- rium * scripta A. C. 430. T. V. parte 2. p. 22 - 25. ex parte 1. Actor. Concilii Ephesini, T. I. Binii pag. 120. Exstat & in Actis Concilii Chalcedonenfis T. II. p. 60. & cum *Marii Mercatorii* ver- sione in T. II. Mercatoris edit. *Garnerianae* p. 45. & apud Ba- luzium p. 638. novae collect. Concilior. & ex alia versione ve- teri in collatione sexta Synodi V. T. II. Binii parte 2. p. 91.
48. Καταβλασφῆσαι γὰρ ἐν τοῖς ἔργοις τῆ ἀδελφῆς. Vide supra, num. XXIV.
49. Κεχρησόμεαι πάλιν ταῖς τῆ μακαρίας. Homilia XXIV. Paschalis T. V. parte 2. p. 286 - 295.
50. Κεχρησόμεαι πάλιν τοῖς τῆ πανσόφου Πηνελόπιδος φωναῖς. Homil. XXVI. Paschalis. id. p. 301 - 312.
50. b. Λαμπρὰ τῆς παύσης ἐορτῆς ἡ ὑπαστάσις. Homilia in Nativita- tem Christi, quae sub Cyrilli Alex. nomine in quibusdam Codi- cibus MSS. legitur, ut *Casareo* apud *Nesselium* parte 2. p. 28.

* Vide Tillemont, T. 14. p. 337. & 4.

51. Μόλις ποτὲ καὶ πολλοὶς ἰδρῶσι. Epistola 54. ad Proclum Episcopum Constantinopol. de Theodoro Mopsuesteno. T. V. parte 2. p. 199. seq. Exstat Græce ad calcem actorum Synodi V. T. II. Binii parte 2. p. 171.
52. Ὁ εὐλαβὲς αἰσθ. καὶ θεοφιλέστατος διάκονος καὶ δεξιμανδρίτης Μάξιμος. Epistola 52. ad Acacium Episcopum Melitenses. T. V. parte 2. p. 197. seq. Vetus Latina versio exstat in Synodico contra tragediam Irenæi cap. 205. Baluz. pag. 911. novæ collect. Græce ad calcem Actorum Synodi V. Tom. II. Binii parte 2. pag. 170.
53. Ὅσα μὲν τῆς σῆς ἀγάπης τὸ εὐκλενές. Epistola 7. ad quendam Nestorii studiosum sive ζηλωτήν. T. V. parte 2. p. 31. seq. ex parte 1. Actor. Concil. Ephesini T. I. Binii p. 115.
54. Οἱ μακάριοι παροφῆται τὰς ἀνωθεν ἡμῖν. Homilia Paschalis XXVIII. T. V. parte 2. p. 326--335.
55. Οἱ μὲν εὖ εἰδότες ἀθλῶν. Vide supra, εἰ μὲν εὖ.
56. Οἱ μὲν πῶς τῆς θείας ιερωσύνης. Homilia XXII. Paschalis. T. V. parte 2. p. 269--278.
57. Οἱ σφόδρα λυπημένοι καὶ φροντίσι. Epistola 12. ad Acacium Episcopum Berrhoënsem. T. V. parte 2. p. 44. ex parte prima Actorum Concil. Ephesini T. I. Binii p. 145.
58. Οἱ τὴν ἐνφυᾶ καὶ ἀσπλεκτον. Homilia XVII. Paschalis. T. V. parte 2. p. 222--235.
59. Οἱ τὸν Χριστὸν εἰς νύκτας μερίζοντες δύο. Vide supra, num. XXIII.
59. b. Οἱ τῆς ἐαυτῶν διανοίας τὸ ὀφθαλμὸν ἀπευδύνοντες. Homilia cujus fragmenta leguntur apud Eustathium Constantinopol. contra Psychopannychitas ad calcem Allatii de purgatorio p. 571. sq.
60. Οἱ πῶς ιεροῖς παροσχόντες χαίμασι. Homilia Ephesi habita, qua Apollinarius nominetenus perstringitur. T. V. parte 2. p. 350--352. In Latinis editionibus, *Wolff. Musculi* versio occurrit. Aubertus prætulit eam cum qua legitur in parte 3. Actorum Concilii Ephesini T. I. Binii pag. 378. Alia versio vetus apud Baluzium p. 549. novæ collect. De hac Homilia Tillemontius, T. XIV. p. 453.
61. Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὅτι πᾶς ὡς αὐτὸν. Epistola 14. ad Patres Monachos. T. V. parte 2. p. 89. ex parte 2. Actorum Synodi Nicænæ T. I. Binii p. 217.

62. Ὁ μακάριος πατριάρχης Δαβὶδ τὴν παναρχιμένην. Homilia XXIII. Paschalis. T. V. parte 2. p. 279 -- 286.
63. Ὁ μακάριος πατριάρχης Δαβὶδ τὰς ἐπὶ θεῷ πεπωρωτότας. Homilia Ephesi habita priusquam comprehenderetur, militibusque aservandus traderetur. T. V. parte 2. pag. 364 -- 366. ex parte 2. Actor. Synodi Ephesinæ T. I. Binii pag. 266. Alia versio vetus apud Baluzium p. 551. novæ collect.
64. Ὁ μακάριος πατριάρχης Ησαΐας τῶν ἐν χρεῖσι. Brevis allocutio post Homiliam de incarnatione a Paulo Emesæ Episcopo Alexandria habitam. T. V. parte 2. p. 354. 355. In Latinis Cyrilli editionibus illa Pauli Homilia exstat una cum Cyrilli allocutione, ex versione *Wolff, Musculi*. Græce cum alia versione in parte 3. Actorum Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 427.
65. Ὁ μὲν νόμος τοῖς ἀρχαιοτέροις ἐδίδε το σὺνθημα. T. V. parte 2. p. 210 -- 222. Homilia XVI. Paschalis.
66. Οὐκ ἦν ἀμφίβολον ὅτι πάντα π. Epistola 43. ad Maximianum. Archi-Episc. Constantinopol. T. V. parte 2. p. 157. seq. ex parte 3. Actor. Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 447.
67. Οὐκ ἠρέμησεν ὁ δράκων. Epistola 51. ad Joannem Antiochenum & Synodum ibi congregatam. ibid. p. 194 --- 197. ex iisdem Actis p. 467.
68. Ὁ φιλοσημίας ἡμῶν. Prologus in Homiliam XXII. Paschalem. T. V. parte 2. p. 269.
69. Ὁ μὲν καὶ μόνος ἡλθοῦμεν. Epistola 16. nomine Synodi Alexandria ad Clerum populumque Constantinopol. T. V. parte 2. p. 78. seq. ex parte 1. Actor. Concilii Ephesini T. I. Binii p. 157.
70. Πάλιν ἡμᾶς ἐπὶ τὴν σωτήριαν διασπον. Homilia XXVII. Paschalis. T. V. parte 2. p. 312 --- 326.
71. Πάλιν ἡμῶν ὁ τῆς ἀγίας ἐορτῆς. Homilia IV. Paschalis. T. V. parte 2. p. 31 --- 43.
72. Παντὶ ἀνθρώπῳ ἐμφύλον ὡς θεὸς δεξαμένῳ. Vide supra, num. XXIII.
73. Παντὸς τῶ χρηστέως καὶ ἀναγκαίως. Epistola 60. ad Episcopos in Libya & Pentapoli. T. V. parte 2. pag. 211. Exstat & inter alias Epistolas Canonicas cum commentario Theodori Balsamonis.
74. Πεπονήκαμε καὶ νῦν ἡμῶν τὸ λογίδιον. Prologus Homiliæ Paschalis XXIII. T. V. parte 2. p. 278. sq.

75. Περὶ πάντων γράφομεν τὴν περὶ γράμματα. Epistola 40. ad Theognostum & Charinosynum presbyteros & Leontium Diaconum Apócrisiarios suos Constantinopoli degentes τ. v. parte 2. p. 152. seq. e MS. Regio primum edita ab Auberto. Vetus Latina versio exstat c. 85. Synodici contra tragœdiam Irenæi, quod post Christianum Lupum edidit Baluzius in nova collect. Concilior. & Garnerius in appendice operum Theodoretī.
76. Πιστεύομεν ἓνα θεὸν ἕνα πατρὸς καὶ υἱὸς καὶ φύσεως. Vide supra, num. XXIII.
77. Πολλὰ κατ' ἡμῶν γεγονόσων ἐκείσε διαβολαί. Epistola 26. ad Episcopos Theopemptum, Potamonem & Danielelem, Constantinopoli agentes. τ. v. parte 2. p. 91. ex parte 2. Actor. Concilii Ephesini T. I. Binii p. 297.
78. Πολλὰ μὲν λίαν ἡ σύνοδος. Homilia εἰς τὴν ὑπακτὴν, in occursum Domini, edita primum ab Auberto e MS. Regio. τ. v. parte 2. p. 385---391.
79. Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ὁ τ' ὅλων θεός. Homilia XX. Paschalis, τ. v. parte 2. p. 257---264.
80. Πρέπον οἶμαι καὶ νῦν εἰπεῖν. Epistola 29. ad Maximianum Episcopum Constantinopol. τ. v. parte 2. p. 95---98. ex parte 3. Actorum Concilii Ephesini, Tom. I. Binii p. 411.
81. Προσεδοκῶμεν εἰλθεῖν τὸν ἴδιον Νεστόριον. Epistola 20. ad Comagium * & Potamonem Episcopos, & Dalmatium Archimandritam & Timotheum atque Eulogium presbyteros. τ. v. parte 2. p. 84---86. ex parte 2. Actorum Synodi Ephesinæ, Tom. I. Binii p. 211.
82. Πῶς ὁ θεὸς ἀχώρητος ἐχωρήθη. Vide supra, num. X.
83. Σαλπίσσατε σαλπιγγεῖν Σιών. Homilia VIII. Paschalis. τ. v. parte 2. p. 92---107.
84. Σεμνολογήματα μὲν οἰκουμενικόν. Vide supra, num. XV.
85. Σκιὰν μὲν ὁ σόμτος ἔχει τῶν μελλόντων. Homilia XII. Paschalis. τ. v. parte 2. p. 161---177.
86. Συναγωγὴς ἡμᾶς ἀδελφοῖς. Epistola 58. ad Domnum Episcopum Antiochen. τ. v. parte 2. p. 208. seq. Exstat & inter Epistolas Canonicas Patrum cum commentario Theodori Balsamonis.

Dd dd 2

87. Συν-

* Comagionem in veteri versione apud Baluzium p. 483. novæ collect. Conciliorum.

87. Συντίθεται ἡ νῦν ἡμῶν ὁ λόγος. Prologus Homiliæ Paschalis XXIX. T. V. parte 2. p. 335.
88. Τὰ γεαφέντα πρὸς τῆς ὑμετέρας τιμωρίας. Epistola 61. ad Aurelium (Augustinum) & cæteros in Synodo Carthaginienfi. T. V. parte 2. p. 212. seq.
89. Τὰ λαμπρὰ καὶ μεγάλα τῶν κατὰ βασιλείων. Epistola 23. ad cælum populumque Alex. T. V. parte 2. pag. 88. ex parte 2. Actorum Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 247.
90. Τὰ συνήθη καὶ νῦν ἀναγνωσόμεθα. Protheoria ad Homiliam XVII. Paschalem T. V. parte 2. p. 222.
91. Τῆς εἰς θεὸν (al. Χριστὸν) ἀγάπης τὴν δύναμιν. In Johannem Antiochenum, Episcop. διποσχισαντα sive schismaticum, Homilia T. V. parte 2. p. 361 -- 364. In Latinis editionibus exstat e versione Wolff. Musculi, sed Aubertus exhibet cum interpretatione quæ addita est in parte 2. Actor. Concilii Ephesini Tom. I. Binii p. 254.
92. Τῆς Θεοσεβείας ὑμῶν τὸ ζῆλον. Epistola 17. nomine Synodi Alex. ad Monachos Constantinopol. T. V. parte 2. p. 80. seq. ex parte 1. Actorum Concilii Ephesini T. I. Binii p. 158.
93. Τῆς μὲν ἀγίας ἡμῶν ἀναλαμπύσεως ἑορτῆς. Homilia VI. Paschalis T. V. parte 2. p. 60 -- 81.
94. Τῆς μὲν ἐν ἀνθρώποις ευκλείας τὸ ἀνώτατον. Vide supra, num. XIV.
95. Τῆς μὲν ευθύμης (al. εὐσημίας) καὶ θείας ἡμῶν ἑορτῆς. Homilia I. Paschalis. T. V. parte 2. p. 1 -- 16.
96. Τῆς μὲν τῶν ἀγίων ευκλείας καὶ δόξης. Homilia dicta Ephesi die S. Johannis Evangelistæ. T. V. parte 2. p. 352 -- 354. Ex Wolfgangi Musculi versione exstat in Latinis Gyrilli editionibus. Sed Aubertus prætulit eam cum quâ legitur in parte 3. Actorum Concilii Ephesini T. I. Binii p. 394. Habetur & Latine e veteri versione apud Baluzium p. 545. novæ collect. Confer. de hac Homilia Tillemontium T. XIV. p. 453.
97. Τί προπρότερον καὶ τί ἡδύτερον τοῖς φιλοθεοῖς. Homilia in S. Cænam. T. V. parte 2. p. 360 -- 379. edita primum ab Auberto e MSS. Regiis & Vatican.
98. Τοῖς πρὸς τῆς εὐχῆς Θεοφιλείας. Epistola 57. ad Atticum Episcop. T. V. parte 2. p. 204 -- 208. ex Nicephori XIV, 27.

99. Τοῖς ᾧ τῆς σῆς ὁσιότητι. Epistola 36. ad Acacium Episcopum *ᾧ τῆς ὁσιότητι*, de *hirco emissario*, T. V. parte 2. p. 121—132. ex parte 3. Actor. Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 438. Citatura Theodorito, & Ephraimo apud Photium Cod. 229. p. 416.
100. Τοῖς τῷ Θεῷ καὶ ἁγίοις ἱερεῶσι κήρυγμα. Vide supra, n. XV.
101. Τοῖς τῷ Θεῷ καὶ ἁγίοις ἱερεῶσι κήρυγμα. Homilia XXX. Paschalis, T. V. parte 2. p. 342—350.
102. Τὸ μὲν εὐτονον εἰς εὐλάβειαν. Epistola 48. ad Gennadium presb. & Archimandritam, *quod connivendum sit in aliquo a juris rigore, majoris emolumentis causa*, T. V. parte 2. p. 191. sq.
103. Τῷ Σωτῆρι ἡμῶν λέγοντι ἐναργῶς. Epistola 15. ad Nestorium *ᾧ τῆς ἀκοινωνήσεως de excommunicatione*, scripta nomine Synodi in Ægypto congregatæ. T. V. parte 2. pag. 67—77. subjectis duodecim capitulis * line anathematismis a Nestorio, si velit recipi, probandis. Ex parte 1. Actorum Concilii Ephesini T. I. Binii p. 151. In iisdem Actis p. 159. exstant Latine Nestorii duodecim anathematismi, totidem Cyrillianis oppositi & cum Marii Mercatoris confutatione, in Mercatore Garnerii T. II. p. 116. Cæterum Epistola illa Cyrilli cum versione Marii Mercatoris occurrit in Garnerii Mercatore T. II p. 69. & ex alia veteri versione apud Baluzium p. 412. & ex alia p. 679. novæ collectionis Concilior. qui Mercatoris quoque versionem exhibet p. 644. Legitur & Latine in collatione sexta Synodi V. T. II. Binii parte 2. p. 96. & ex Dionysii Exigui versione prodierat Parisi 1628. in 8. & in antidoto adversus hæreses Basil. 1528. fol. sub titulo libri contra Nestorium.
104. Τὸ φιλομαθὲς καὶ φιλόπονον. Epistola 47. ad Anastasium, Alexandrum, Martinianum, Joannem, Paregorium presb. & Maximum (al. Maximinum) Diaconum, & cæteros patres Monachos. In *sanctum-Symbolum Nicænum*. T. V. parte 2. p. 174—191. ex parte. tertia Actorum ejusdem Ephesini Concilii p. 457. In Latinis editionibus legitur ex versione *Johannis Theophili*, subjuncta relatione Synodi Orientalium ad Callimorem Regem de depositione Cyrilli & Memmonis Ephesi Episc. ex Actis Concilii Orientalium. Alia versio vetus in Collatione V. Synodi V. T. II. Binii, parte 2. p. 70. Vide & Tillemont, Tom. XIV. p. 640.

Dd dd 3

105.

* Vide Tillemont, T. II. p. 358. 369. 372.

105. Τὸ Χριστὸς ὄνομα ἐπὶ ὅρα δυνάμειν ἔχει. Vide supra, num. VIII.
106. Φαυδρον ὁρῶ το σύστημα τῶν ἁγίων. Homilia Ephesi adversus Nestorium habita ἡνίκα κατήλθον οἱ ἐπὶ τὴν ἁγίαν Μαρίαν. T. V. parte 2. p. 355 --- 358. In Latinis editionibus exstat e *Wolfgangi Musculi* interpretatione, sed Aubertus prætulit versionem aliam cum qua legitur in parte 2. Actorum Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 221.
107. Φαυδρός ἡμῶν ὁ λόγος καὶ χάρις ἐμπεπλησμένος. Encomium in S. Mariam Deiparam. T. V. parte 2. p. 379 --- 385. ab Auberto primum vulgatum a MS. Regio.
108. Φέρε δὴ πάλιν, καὶ πᾶν παρεθιγόν. Homilia Paschalis XXV. T. V. parte 1. p. 290 --- 302.
109. Φοβερὴν τὴν θάνατον ὅτι πικρὸς μοί ἐστι. Homilia περὶ ἐξόδου ψυχῆς ἑκ δευτέρου Χριστοῦ adventu. T. V. parte 2. p. 404 --- 416. Prodierrat Græce Paris. apud Weichelium 1538. forma minore cum horis & liturgia Mariæ, ut Gesnerus etiam in Bibliotheca sua annotavit. Habeo & Græce editum ad calcem ἀερολογίαι Græcorum Venet. 1553. in 12. In Latinis Cyrilli editionibus exstat e versione *Sebastiani Castellionis*, quam Aubertus quoque servavit.
110. Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντες, πάλιν ἐγὼ, χαίρετε. Τρέχει καὶ ἡμῶν. Homilia II. Paschalis. T. V. parte 2. p. 16 --- 31.
111. Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντες δεσ. ἰδοὺ γὰρ ἡμῶν διὰ τῶν αὐτῶν. Homilia VII. Paschalis. T. V. parte 2. p. 81 --- 92.
112. Χάρις καὶ φιλευθελὴς ἔστω πάντων ἡμῶν Σωτὴρ. Epistola 18. prior e Rhodo ante Synodum scripta ad clerum populumque Alexandrinum. T. V. parte 2. p. 81. ex parte 1. Actor. Synodi Ephesinæ, T. I. Binii p. 165.
113. Χρημα μὲν ἀδελφοίς ἡ πρόσρησις. Epistola 35. ad Acacium] Melitenes Episcopum. T. V. parte 2. p. 109 --- 120. ex parte 3. eorundem Actorum p. 431. Vetus versio apud Baluzium p. 599. novæ collect. Meminit Liberatus cap. 9. Leontius Byz. aliique. Vide Tillemontium T. XIV. p. 568.
114. Ὡς διέτριβον ἐν τῇ Αἰλίου. Epistola 53. ad Clericos & Lampsonem presbyterum. ibid. p. 198. Græce ad calcem actorum Synodi V. T. II. Binii. parte 2. p. 170. Latine vetus versio in synodico

nodico contra tragœdiam Irenæi c. 206. Baluz. pag. 913. novæ collect. & in Concilio quinto, collat. V. T. II. Binii parte 2. p. 69. Ejus nonnulla refert Pelagius II. Epistola tertia ad Episcopos Iſtriæ.

VI. Index eorum quæ Latine tantum exstant.

115. Ad incomparabilem quandam. *Cyrilli Epistola ad Rabbulam Episcopum Edeſſæ.* T. V. parte 2. p. 201. ex collatione V. Synodi V. T. II. Binii parte 2. p. 70.
116. Dives est hodie Dominus noster. *Fragmentum Homiliæ Ephesi habitæ,* in parte 3. Actor. Synodi Ephesinæ, T. I. Binii p. 381.
117. Eos qui pietate firmi sunt. *Aliud fragmentum,* in iisdem actis p. 423. & apud Baluzium p. 596. novæ collectæ.
118. Magna sumus lætitia. *Xysti Episcopi Rom. Epistola ad Cyrillum.* T. V. parte 2. p. 172. ex iisdem Actis p. 456.
119. Nunc autem iidem ipsi velut ex somno. *Joh. Antiocheni & Synodi ad Cyrillum,* T. V. parte 2. p. 191. seq.
120. Profundum quidem & magnum. *Homilia de eo quod Verbum DEI factum sit Homo.* Vide supra, num. XII.
121. Satisfactum est nobis iterum. *Epistola 30. ad Juvenalem, Flavianum, Arcadium, Projectum, Firmum, Theodoretum, Acacium, Episcopos, & Philppum presbyterum.* T. V. parte 2. p. 99. ex parte 3. Actor. Synodi Ephesinæ p. 413. & apud Baluzium pag. 583. novæ collectæ.
122. Si Ecclesiastici corporis gloriam. *Xysti Episcopi Rom. Epistola ad Joh. Antiochenum.* T. V. Cyrill. parte 2. p. 173.

VII. Index scriptorum cum Cyrillianis in edit. Græcolatina vulgatorum.

123. Acacii Berrhoënsis Episcopi ad Cyrillum. T. V. parte 2. p. 63. Incipit: ἐντυχὼν γράμμασι τῆς σῆς θεοσεβείας. Ex parte 1. Act. Concilii Ephesini T. I. Binii p. 146.
124. Alypii qui se πρεσβύτερον τῆς ἀποστόλων appellat, ad Cyrillum T. V. parte 2. p. 92. Incipit: μακάριος ἄνθρωπος ὃν καταξιώσει ὁ θεός.

- Θεός. ex parte 2. Actor. Concilii Ephesini Tom. I. Binii pag. 304.
125. Attici ad Cyrillum pro S. Chrysostomo diptychis restituendo. T. V. parte 2. p. 201. ex Nicephori XIV. 26. Incipit : *ωρεπεπλάκαμεν οὐς μὴ παρηγήμεθα*. Confer. Tillemont. Tom. XIV. p. 279. seq.
126. Cœlestini Episcopi Rom. Epistola ad Cyrillum. T. V. parte 2. p. 40. Incipit : *τῇ ἡμετέρᾳ συγνότῃ τὰ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἡμῶν Ποσειδωνίῳ*. data 3. Id. August. Theodosio XIII. & Valentiniano III. COSS. ex parte 1. Actor. Concilii Ephesini p. 131.
127. Joannis Antiocheni ad Cyrillum, T. V. parte 2. p. 83. Incipit : *εἰδὲ ἐμὲ μετρώως δάκνει*. ex parte 1. Actor. Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 167.
- Ejusd. ad Xystum Romanum, Cyrillum Alex. & Maximianum Constantinopol. id. p. 99. Incipit : *καὶ σπυδὴ καὶ σκεπός*. ex parte 3. eorundem Actor. p. 421.
- Ejusd. ad Cyrillum. id. p. 102. Incipit : *πρῶτῃ ἐν Θεοπίσματι*. In iisdem Actis p. 423.
- Ejusd. alia Epistola ad Cyrillum id. p. 153. Incipit : *ἀποιλὴ φάρμῳ ἀλλήλῃς, δέσποτα*. primum edita e MS. Regio ab Auberto.
128. Maximiani Episcopi Constantinopol. ad Cyrillum T. V. parte 2. p. 94. Incipit : *πεπλήρωται σοὶ τὰ τῆς Πιθυμίας*. ex parte 1. Actor. Concilii Ephesini, T. I. p. 410.
129. Nestorii ad Cyrillum. T. V. parte 2. p. 21. Incipit : *εἰδὲν Πιπικίας Χελσιανικῆς βιαίτερον*. ex parte 1. Actor. Concilii Ephesini T. I. Binii p. 120. extat & in Garnerii Mercatore T. II. p. 44.
- Alia : *τὰς μὲν καὶ ἡμῶν ὕβρεις ἢ θαυμασῶν σὲ γεγραμμάτων*. id. p. 25--29. ex iisdem Actis pag. 122. Et in Garnerii Mercatore T. II. p. 57. atque apud Baluzium pag. 635. novæ collect. & ex alia veteri versione in Collatione sexta Synodi V. T. II. Binii parte 2. p. 92.
130. Pauli Emeseni a Jo. Antiocheno missi libellus Cyrillo oblatus. T. V. parte 2. p. 100. Incipit : *οἱ εὐλαβεσάτοι καὶ καλλίνικι ἡμῶν βασιλεῖς*. ex parte 3. Actor. Concilii Ephesini p. 422.
131. Theodoli junioris Imp. rescriptum ad Cyrillum. In parte 1. Actorum Concilii Ephesini T. I. Binii pag. 162. Incipit : *μέλει πλεῖστον Θεοσεβείας ἡμῶν*.
- Alia pag. 164. *ἡρτηται τῆς εἰς Θεὸν εὐσεβείας*.

VIII. Scripta Cyrilli edita, quæ in editione Paris. Græcolatina desiderantur.

132. *Epistola ad Optimum Antiochiæ Pisidiæ Episcopum*, quæ incipit: *Και ἄλλως ἡδεως*. Vide supra, in Indice.
133. *Commonitorium* Posidonio datum, quod incipit: *ἡ Νεστορεὺς πίσις, μᾶλλον ἢ κακοδοξία*.
134. *Libellus* a Cyrillo & Memnone Ephesi Episc. oblatus Concilio Ephesino. Vide in eodem indice: *ἐπιστολὴς θείας μαρτυρίας ἐν τῇδε*.
135. *Fragmentum homiliæ* quod incipit: *Dives est hodie Dominus noster*, in parte 3. Actor. Synodi Ephesinæ T. I. Binii p. 381. Aliud p. 423. *Eos qui pietate firmi sunt &c.*
136. *Epistola ad Clericos Constantinopolitanos* plenior ex Marii Mercatoris versione. Vide supra in indice *ἀνέγνω τὸ ἱερομνησικόν*.
137. *Collectio uberior dictorum Nestorii*, ex latina Marii Mercatoris versione T. II. edit. Garnerianæ p. 103 -- 106.
138. *Locus insignis* quo *scholia* Cyrilli de unigenito auctiora ex MS. dedit idem Joh. Garnerius. Vide supra, num. VIII.
139. *Epistola ad Acacium Berrhoënsē*. In Synodico adversus tragediam Irenæi c. 56. apud Baluzium collect. novæ Concilior. p. 758 -- 762. Latine. Incipit: *Decentem se etiam nunc curam incipit sanctitas tua*. Adde Tillemont. T. XIV. p. 519. seq.
140. *Ad Acacium Melitinensē* Baluz. p. 917. & ex alia versione in Collatione V. Concilii V. T. II. Binii parte 2. p. 70. ubi traditur eadem Cyrillus etiam scripsisse ad *Theodorum Ancyranum*, & *Firmum Cæsareæ Cappadociæ Episcopum*. Et in *Epistola III. Pelagii II. ad Episcopos Istriae*. Incipit: *Latere tuam non oportuit sanctitatem*.
141. *Ad Rabbulam Edessenum*, in eodem Synodico p. 812. edit. Baluzii. Incipit: *Piissimo & amatore Christi Imperatore dirigente*.
142. *Ad Arisbolam Tribunum & notarium*. id. pag. 889. Incipit: *Dominus meus religiosissimus Beronicianus*. Et p. 915. Incipit: *Piarum sanctionum qua nuper*. Adde Tillemont. T. XIV. p. 619.
143. *Ad Theodosium Imp.* Baluz. p. 894. Incipit: *Æternam vitam providere a terra*.

144. Ad *Jobannem Antiochenum*, id. p. 914. Incipit: *Litteras a tua perfectione transmissas*, & pag. 916. Incipit: *Ego quidem absterfisse a se*. Græce & Latine in Garnerii Auctario Theodoriti.
145. Ad *Maximum, Johannem, Thalassium*, Presbyteros & Archimandritas, pag. 914. Incipit: *Egregius quidem zelus religiositatis peiora est*.
146. Ad *Moseum*, Antaradi Episcopum, id. p. 917. Incipit: *Ego quidem semper tua religiositati*.
147. Epistola ad Nestorium ex Arabico versa, apud Eusebium Renaudotum in Historia Patriarcharum Alex. p. 109. Incipit: *Non credidi verum esse quod de te*.
148. Fragmenta ex *sermone de fide*, id p. 927. Incip. *Ego contemperatum non recipio*.
149. Fragmenta ex *Epistola* ad Monachos Phuensēs, contra errores Origenis. Concilior. T. V. edit. Labbei p. 657. 660.
150. *Præfatio in Cyclum Paschalem* Annorum XCV. (conditum A. G. 436. vide Tillemont. T. 14. p. 623. seq.) Latine edita ab Ægidio Bucherio in doctrina temporum p. 481 -- 484. Antwerp. 1634. fol. Meminit Cycli illius ex quinque Cyclis decemnovennialibus constantis Sigebertus Gemblacensis c. 24. de scriptoribus Ecclesiasticis.
151. *Liturgia*, ex Arabico Latine versa a *Victorio Scialagh*. Augustæ Vindelic. 1604. in 4. atque inde in *Bibl. Patrum* Paris. A. 1654. Tom. VI. *Maxima autoritatis*, inquit Villalpandus in II. 2. *Ezechielis* p. 312. *videri debet S. Cyrillus in ea Liturgia, quam nuper ex Ægyptiaca Lingua in Latinam convertit Victorius Hacurensis Matronita, quamque vulgari curat Velferus*. Liturgia hæc Arabice & Coptice scripta in membranis fuit inter MStos Codices Dr. Abrahami Hinckelmanni ἡ μακαρίτης, quam nunc possidet Rev. Vir. Joachimus Morgenweg, Pastor Orphanotrophii in hac urbe Hamburgensi.
152. Fragmenta ex *Homilia* πρὸς τοὺς παλμῶντας λέγειν μὴ δὲ ἐπὶ τῷ ἐν πίστει κεκαρμμένων προσφέρειν, *adversus eos qui negant offerendum pro iis qui in fide obdormierunt*, quæ exstant apud Eustratium presb. Constantinop. adversus Psychopannichitas, ab Allatio post commentationem de purgatorio editum p. 571—578. Incipit illa homilia: *Οἱ τῆς ἑαυτῶν διανοίας τὸ ὀφθαλμὸν ἀπενθύνοντες*.

153. *Sermo in parabolam vinea*, Latine, Achille Statio interprete, Rom. 1578. in 8.
154. *Theodosii* Imp. Epistola *ad Cyrillum data 19. Nov. A. 430. in parte 1. Actorum Concilii Ephesini T. I. Binii pag. 162. Incipit: μέλει πάντων Θεοσεβείας ἡμῖν. Alia 164. ἡσχηται τῆς εἰς Θεὸν εὐσεβείας, Latine e veteri versione apud Baluzium pag. 708. novæ collect. Concilior. Aliud rescriptum de Cyrilli & Memnonis Ephesini restitutione, quod post Cotelierum T. I. monumetor. p. 41. dedit Baluzius p. 655. Incipit: ἡμεῖς τὴν τῶν ἐκκλησιῶν εἰρηνην.
155. *Isidori* Pelusiotæ ad Cyrillum, qui Patris ** instar eum est veneratus Epistolæ XI. quæ inter Isidorianas sæpius prodire, & gratia monita continent. Duæ citantur etiam a Facundo II. 4 quæ sunt libri I. Epistola 310 & 370.
156. *Christi* Papæ Romæ, ad Cyrillum cum ejusdem Cotelierii versione, Epistolæ duæ apud Baluz. p. 658. Prior incipit: Ἦσθην ὅτι τοῖς δηλωθεῖσι μοι δι' ὀπισθολής. Altera: χάριν ἀμολογῶντες τῇ περὶ ἡμᾶς τῇ Θεῷ Φιλανθρωπίᾳ. Ediderat Cotelierius Tom. I. monumentor. Ecclesiæ Græcæ p. 42. & 44. Adde Tillemontium Tom. XIV. p. 509. seq. 550.
157. *Tranquillini*, Antiocheni Pisidiz, *Alexandri* Hierapolitani, *Helladi* Tarsensis & aliorum Episcoporum ad Cyrillum pro Joanne Antiocheno, apud Baluzium p. 696. Latine. Incipit: *Nota quidem recte glorificationis est fides.*
158. *Acacii* Berrhoënsis Epistola brevis contra capitula Cyrilli. ibid. p. 756. Latine. Incipit: *Permanemus in fide sanctorum Patrum.* Hanc Epistolam a Theodosio Imp. approbatam leges p. 746.
159. *Acacii* Melitenensis Epistola ad Cyrillum de pace (Ao. 433.) Incipit: *Quoniam didici quod per gratiam Dei.* ibid. p. 785. & ex alia interpretatione p. 918.
160. Epistolæ *Rabbule* Episcopi Edesseni ad Ægyptium (Cyrillum) id. p. 896. seq. Incipit: *Episcopus enim quidam provincie Cilicum.* Alia *Rabbule* ad Cyrillum Epistola, contra Theodorum Mopsueste.

Ecce 2

ste.

* Meminit Leontius Byz. de sectis p. 456.

** Vide Isidori Pelus. lib. I. Epist. 370. Facundus loco laudato; *Isidorus presbyter Ægyptium Pelusota, qui pro vita ac sapientia sua meritis ut pater ab ipso Cyrillo & honoratus est & vocatus.*

- stenum in collatione V. Synodi V. Incipit: *Iam vero quidam unitatem.* Tom. II. Bini parte 2. p. 70. & in Pelagii II. Epistola ad Istriae Episcopos id. p. 128.
161. *Zosimi* Papæ Epistola Encyclica, sive ut Marius Mercator vocat Tractoria contra Pelagianos, ad Cyrillum & alios Episcopos missa A. G. 418. cujus fragmenta apud Augustin. Epist. 190. (edit. vet. 157.) c. 6. & Prosperum in appendice Epistolæ Cælestini ad Episcopos Galliarum.
162. Hypatiz (falso ut videtur) nomine ad Cyrillum id. p. 926. Incipit: *Legens historias temporum.*

IX. Scripta quæ sub Cyrilli Alex. nomine feruntur, sed in Græcolatina editione Paris. omissa sunt,

163. *Liber adversus Judæos, cum questionibus.*
164. *Brevis anagoge de iis qui floruerunt ante Legem.* Hæc duo existant in editionibus duabus postremis Latinis Operum Cyrilli Paris. A. 1573. & 1605. *Haud scio, inquit Bellarminus, an Cyrilli sint. Sed res parvi momenti est, cum sint libelli brevissimi & leves.*
165. *Homilia XVI. in Leviticum,* quas in Latinis Cyrilli editionibus ex veteri versione *Rufini* licet reperire, & e Codice Jacobi Fabri vulgavit sub Cyrilli nomine Jodocus Clichtoveus. Paris. 1521. fol. Sed illas quidem *Origeni* asseruere viri docti, in cujus Latinis Operum συναγωγαις jam sæpius excusæ leguntur. Vide Sixtum Senensem libro IV. Bibl. sanctæ.
166. *Homilia XIX. In Jeremiam,* quas Antwerp. 1648. in 8. edidit Græce & Latine *Balth. Gorderius*: Sed illæ a *Mich. Gbisterio* recte vindicatæ sunt *Origeni*, excepta postrema quæ nec *Origenis* est nec *Cyrilli*, sed *Clementis Alex.* liber sæpius ab eo tempore sub veri auctoris sui editus nomine, *quis dives salvandus.*
167. *Anastasio Antiocheni & Cyrilli Alex. ἐκθεσις σύντομος τῆς ὀρθοδόξης πίστεως. Expositio compendiaria orthoaoxæ fidei per quæstiones & Responsiones.* Incipit: *πῶς ἐκ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἡ Χριστιανότης ἐστίν. Καὶ τί ἐστὶ Χριστιανός; ὁ Χρὶς ἰδεὶν ζῶν.* MS. in Bibl. Casarea.

- rea. * Vide Lambecium IV. p. 206. Vertit Latine & utraque lingua edidit *Theodorus Beza*, una cum Athanasii libris V. de Trinitate IV. libris Basilii contra Eunomium & Phœbadio, Latino scriptore contra Arianos, Genev. apud H. Stephanum 1570. 8.
168. *Catena in Marcum*, quæ in Codicibus quibusdam Cyrillo Alex. sed in aliis rectius *Victori* Antiocheno presbytero tribuitur, ut dixi volumine superiore p. 769. Nescio an diversus fuerit quem Combefisius in Bibl. Concionatoria scribit a Raphaële du Fresne inter libros ex Italia allatum commentarium satis spissum in Marcum, Cyrilli Alex. nomine prænotatum.
169. *Apologi Morales*, Latine editi a *Balthasare Corderio* S. I. Viennæ Austriæ 1630. forma minore. Junioris & Latini scriptoris videntur esse Cornelio a Lapide in Ecclesiasticum p. 232 ac sub titulo *speculi sapientia* prodierant Paris. 1502. in 8. apud Joannem Parvum. Quadripartitus hic Apologus Germanicè etiam lucem vidit, Simlero teste.
170. *Pœma jambicum* πρὸς τῶν ἰδιότητων καὶ φύτων de animalium & plantarum proprietate editum sub Cyrilli Alex. nomine Græce Rom. 1590. in 8. auctorem habet *Georgium Pisidem*, cui in aliis editionibus recte vindicatum est, ut dixi superiore Volumine p. 692.
171. Συναγωγή ἢ πρὸς διάφορον σημασίαν λέξεων, καὶ στοιχείων, collectio Alphabetica vocum Græcarum tono vel spiritu differentium, ab aliis Joanni Philopono tribuitur. Vide Volumine superiore; p. 36.
172. *Glossarium vetus Græco-Latinum*, quoniam in calce quorundam Cyrilli scriptorum inventum testatus est Henr. Stephanus, etiam Cyrillo Alex. tribui a quibusdam consuevit. Et in Caroli Labbei editione Glossariorum priscorum συναγωγή inscribitur: Cyrilli, Philoxeni & aliorum Veterum glossaria.

Ecce 3

X. Scri-

* In eadem Bibl. exstant & Cyrilli quaestiones & responsiones περὶ πίστεως hoc initio: ὅτι, τῆς θεολογίας ὁποίας φύσεις ὁμολογεῖς; μίαν. πῶσαν πύτην; Θεότητην. Τί ἐστὶ θεός; ὁσία ἀναγινῶ. Lambec. III. p. 100. Aliæ quaestiones & responsiones Cyrilli & aliorum, quæ incipiunt: πὶ πιστεύεις Χριστιανὲ καὶ πῶς; πιστεύω Πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, τρία προσώπα. Nessel. V. p. 132

X. Scripta Cyrilli inedita.

173. *In Ezechielem.* Marcus Velferus Epistola ad Bonav. Vulcanium data A. 1601. *Industria latus adhuc extra istum (thesaurorum librum) campus patet, Ezechiele maxime interpretando, quem facile aestimare est ingens volumen conficere.* — *Ezechielem etiam amicus ille meus (Jacobus Pontanus) aggredi parabat, sed monitus ultro accessit tui reverentia.* Cyrilli symbolæ in Catenis ad Ezechielem, tum edita Villalpandi, tum ineditis quas Coisliniana aliæque Bibliothecæ asservat.
174. Dictavit & in *Danielem*, (inquit Sixtus Senensis) in *Oseam*, & in *Abacuch* homilias plurimas, quæ in Bibliotheca Vaticana servantur.
175. *Homilia in Nativitatem Christi.* Vide supra in Indice, 50. b.
176. In Catenis ineditis ad *Acta* & ad Epistolam *Jacobi* & primam *Petri* ac *Johannis* Cyrilli Alex. symbolæ leguntur. Vide Clariss. Montfauconi Bibl. Coislinianam p. 263.
177. Κυρίλλος εἰς τὰς διπορευμένας λέξεις τῆς ἁγίας γεαφῆς. MS. in variis Bibliothecis, cui subjungitur ἐρμηνεία ὀνομάτων καὶ λέξεων ἐβραϊκῶν τῶν ἐν τῇ θείᾳ γεαφῇ. Vide si placet quæ dixi supra, lib. 4. cap. 35.
178. Glossarium Græcum sub Cyrilli Alex. nomine itidem MS. quod incipit: ἄσας, ἐβλάψας. ἀσάμην, ἐβλάβην. ἀσάτο, ἡγνόησεν, ἡμαρτέν, ἐφθόνησεν, ἀάπις, ἀπροσπελάς.

XI. Scripta Cyrilli deperdita.

179. Ἀντιρρήσις adversus *Andream* Samosatenum, qui adversus XII. capitula scripserat. Meminit Cyrillus ipse Epistola ad Eulogium, p. 134. Κυρίλλον ἐν τῇ ἀντιρρήσει laudat Ephraïmus apud Photium Cod. 229. p. 414.
180. *De Synagoga defectu liber.* Gennadius cap. 57. de scriptoribus Eccles.
181. *Contra Messalianos.* Tillemont. T. XIV. p. 645. 669.
182. *Liber acta Synodi contra Nestorium ejusque affectas complectens, quem una cum libro contra Nestorii blasphemias scripto misisse se ad Præpositum, testatur Cyrillus Epistola ad Eulogium pap. 134.*
Confer

Confer Garnerium T. II. ad Marium Mercatorem p. 345. & Tillemontium T. XIV. p. 405. seq.

183. In Psalmum VIII. S. Ephraim apud Photium Cod. 229. p. 420. edit. primæ.
184. *Commentum Evangelii in Mattheum libro secundo*, laudat Facundus XI. 7. *Tomum undecimum & duodecimum Acta synodi VI. Constantinopolitanæ Actione 10. & secundæ Nicænæ. Frequentissimæ Cyrilli symbolæ in Catenis ad Mattheum. Citatur & a Leontio Byz. contra Eutychem, & βελίον πρῶτον ab Ephraimo apud Photium p. 429. Cod. 229. Alius locus p. 432.*
185. In *Lucam*, sæpe citatur in Catena Græcorum Patrum Corde- riana & Catena aurea Thomæ Aquinatis.
186. In *Epistolam ad Hebræos liber 2.* citatur a Facundo XI. 7. Theodoro dialog. & Theodoro in libro *ὅτι ὁ Πατὴρ αἰγενῶν*. Meminit & interpretationis Cyrilli in Epistolam ad Hebræos, Ephraim Antiochenus apud Photium Cod. 229. Aléxander Hierapolitanus Epistola ad Acacium Berrhoënsē in Baluzii nova collect. Concilior. p. 762. & quædam ex illa affert auctor Synodici contra Tragœdiam Irenæi cap. 218. id. p. 928. quemadmodum & plura Leontius Byz. contra Eutychem.
187. *Libri tres adversus Diodorum Tarsensem & Theodorum Mopsuestenum* quasi Nestoriani dogmatis autores & alius de incarnatione liber* (diversus ab eo quem supra num. VII. retuli) in quibus continentur antiquorum Patrum incorrupta testimonia, id est Felicii Papæ Romani, Dionysii Corinthiorum Episcopi & Gregorii mirabilis Θαυματουργῆς cognominati. Liberatus in breviario c. o. Meminit & Leontius Byz. de sectis, πρᾶξι sive lectione IV. pag. 448. seq. & VIII. p. 530. seq. ubi arguit Dioscorum Cyrilli successorem quædam illis inferere ausum. Ὁ γὰρ Διόσκορος διάδοχος γενόμενος τῆ μακαρίας Κυρίδος καὶ εὐρῶν πρὸς αὐτὸς συγγράμματα, ὥσως ἐκ αὐτῶν κινεῖται θέναι ὧν ἐβύλετο. Confer Collationem Catholicorum cum Severianis sive Acephalis habitam Constantinopoli Ao. C. 532. Tom. II. Bini p. 559. Citat & Facundus III. 3. & VIII. 6. & quinta Synodus Actione V. Tom. II. Bini parte 2. p. 65. seq. ubi plura fragmenta & p. 72. ubi & Theodoriti Theodorum adversus

* Eodem Liberato teste, quidam Catholicæ novitatis defensores Acephalis responsuri negarunt libros illos esse Cyrilli,

adversus Cyrillum defendentis mentio & pag. 73. ubi quædam ex secundo libro Cyrilli de eo quod unus est Christus, contra Theodorum. Et ex libro primo p. 74. seq. Confer Tillemont. T. XIV. p. 793. & 643. seq. ubi etiam de Theodoriti opere similiter perduto, in quo Cyrilli objectionibus respondit, cujus meminit Leontius p. 532.

188. *Contra Synusiastas* sive Apollinaristas, laudatur ab Ephraïmo Antiocheno apud Photium Cod. 229. p. 416. edit. primæ.

189. *ἐν τῷ κτ' Ἀρτίου λόγῳ.* id. p. 432.

190. *Ad Theodosium Imp. contra Pelagianos.* Photius Cod. 54.

191. *Epistolæ variz*, ut Epistola ad Acacium Scythopoleos Episcopum, quam citat Ephraïm apud Photium Cod. 229. p. 416.

192. Idem pag. 420. laudat Cyrilli *πρὸς ἀπαθείας λόγον & λόγον πρὸς πάδας. λόγον πρὸς πίστεως* ut pag. 429. 430. *ὅς ἐπιγράφεται ἐρμηνεία τῆς πίστεως.* p. 413. Incertum an quod Gennadio cap. 57. memoratur *de fide adversus hæreticos.*

Timotheum Ælurum *πολλὰ τῶν συγγραμμάτων τῷ θεῷ Κυρίλλῳ μὴ πωρὶς πλάττειν ἐκδοθέντων διαλυμνησάσθαι, νοθαί τούτοις ἐπισκείραντα δόγματα*, multa D. Cyrilli scripta antequam, vulgarentur dogmatibus adulterinis adpersis depravasse, ex communi fama narrat Theophanes p. 95. & Nicephorus XV. 16. Hist. Idem Nicephorus negat esse verum, quod nonnulli sparserunt, libros quosdam Chrysostomi a Cyrillo abolitos fuisse, XIV. 28.

XII. Index eorum ad quos vel contra quos scripsit Cyrillus.

Numeri majores, scripta Cyrilli supra recensita, minores indicem Epistolarum & scriptorum minorum Alphabeticum respiciunt.

Acacius Episcopus 99. Melitenes

52. 113. Episcopus Berrhoën-
sis 57.

Ægypti Monachi 9.

Alexander presb. 104.

Alexandrinus Clerus populusque

14. 17. 89. 112.

Anastasius presb. 104.

Anthropomorphitz XXII.

Apollinaris 60.

Atticus Constantinopol. 98.

Aurelius (Augustinus) 88.

Cælestinus Episcopus Rom. 19.

Calo-

Galosyrius Episcopus Arsenoites
XXII. & 8.

Canonica Epistola 21.

Charmosynus presbyter. 75.

Comarius Episcopus 81.

Constantinopolitani clerici 3.

Clerus populusque 32. 69. Monachi 92.

Dalmatius Archimandrita 81.

Daniel Episcopus Damensis in
Ægypto, 77.

Domnus Episcopus Antiochenus 86.

Donatus Nicopolis Episc. 11.

Eulogius presbyter Alexandrinus
30. 81.

Evoptius 24.

Gennadius presbyter & Archimandrita 102.

Hermias VII.

Joannes Antiochenus 15. 34. 67.
91.

Joannes presbyter. 104.

Julianus Imp. XXI.

Juvenalis Episcopus Hierof. 41.

Lampo presbyter. 114.

Leontius Diaconus 75.

Libyæ & Pentapoleos Episcopi 73.

Martinianus presb. 104.

Maximianus Archi - Episcopus
Constantinopol. 66. 80.

Maximus Diaconus 104. Antiochenus 22.

Memnon Ephesi Episc. 33.

Monachi patres 61. 104.

Nemelinus VI. VII.

Nestorius XVI. seq. & 2. 47. 103.

106. Tres Cyrilli ad Nestorium
Epistolas, quarum tertia XII. ca-
pitula subjunxerit, memorat
Leontius Byz. de sectis pag.

452.

Nestorii *ζηλωτής* 53. 27.

Optimus Episc. 44.

Orientales Episcopi XVIII.

Palladius I.

Paregorius presbyter. 104.

Paulus Emelenus 34. 64.

Posidonius 39.

Potamon Episcopus 77. 81.

Proclus Constantinopol. 51.

è Rhodo scripta Epistola 14. 112.

Succensus Diocæsareæ Episc. 23.
25.

Theodorus Mopsuestenus 51.

Theodoritus. XIX.

Theodosius junior, Imp. XIV. XX.
& 4. 37.

Theodosii Uxor & Sorores XV.

Theognostus presbyter. 75.

Theopemptus Episcopus Caba-
sens, in Ægypto 77.

Tiberius Diaconus XXII.

Timotheus presbyter. 81.

Valerianus Episcopus 5.

XIII. Index Chronologicus Episcoporum Archi-Episcoporum & Patriarcharum Alexandrinorum.

1	Marcus Evangelista	usque ad A. C. 65
2	Anianus (Arabibus <i>Hanania</i>)	87
3	Abilius (Coptitis <i>μιλῶι</i> , Arabibus <i>Melianus</i>)	99
4	Cerdo (Arabibus <i>Kerdanous</i>)	110
5	Primus (Orientalibus <i>Abrimius</i>)	122
6	Iustus	130
7	Eumenius	143
8	Marcianus (al. <i>Marcus</i>)	153
9	Celadion (al. <i>κελασιδανός</i> vel <i>κλασιδανός</i>)	167
10	Agrippinus	179
11	Julianus (male al. <i>Lulianus</i>)	189
12	Demetrius	231
13	Heraclas (al. <i>Hieroclas</i>)	247
14	Dionysius ex Sabaismo conversus	264
15	Maximus	281
16	Theonas	300
17	Petrus qui Martyrium obiit	311
<i>Sedes vacat per anni spatium *</i>		
18	Achillas (Arabibus <i>Archillas</i> vel <i>Archelaus</i>) tantum per quinque
mensis	312
19	Alexander, Achillæ frater	326
20	Athanasius Arianus Adversarius,
<i>Georgius</i> Tarbasthenites, Arianus. vide Nyssen, lib. I. contra Euno-
mium Tom. II. pag. 294	373
21	Petrus II.
<i>Lucius</i> Arianus, ejus loco intrusus.	380
22	Timotheus	385
23	Theophilus	412
24	Cyrillus I.	444
25	Dioscorus	458
25 b.	<i>Proterius</i> quem loco Dioscori depositi A. 451. in Concilio Chal-
cedonenſi electum pro legitimo Patriarcha non habent Jacobitæ	458
		26 Ti-

* Gelasius II. I. de Actis Concilii Nicæni.

ALEXANDRINL

595

26 Timotheus Aelurus,	usque ad A. C. 472
27 Petrus III. Moggus	490
28 Athanasius II.	497
29 Johannes Mela,	507
30 Johannes II. ἑγκλις ⊗ live inclusus	516
31 Dioscorus junior	518
32 Timotheus III.	535
33 Theodosius	567
34 Petrus	569
35 Damianus	593
36 Anastasius	614
37 Andronicus	622
38 Benjamin	659
39 Agatho	677
40 Johannes III. Semnudaus	686
41 Isaac	688
42 Simon Syrus	700

Vacatio per triennium.

43 Alexander II.	724
44 Cosmas	727
45 Theodorus	737
45 b. <i>Cosmas</i> Melchitarum Patriarcha, quem non agnoscunt Jacobitæ	ab A.C. 730. ad 742
46 Chail five Michael	766
47 Mennas five <i>Minas</i> Monachus S. Macarii	774
48 Joannes IV.	798
49 Marcus	819
50 Jacobus	836
51 Simon tantum per menses quinque & dies sexdecim	837
51 b. <i>Sophronius</i> Melchitarum Patriarcha ab A.C. 844. per annos 13.	857
52 Yusuf five Josephus	850
53 Chail five Michael	851
54 Cosmas II. Semnudenfis	859
55 Sanutius (al. <i>Σανούτι</i> ⊗ vel <i>Chemida</i>)	881
56 Chail S. Michael III.	899

Vacat sedes aliquot annis.

57 Gabriel	923
	57 b.

Ff ff 2

57 b. <i>Christodulus</i> Melchitarum Patriarcha	ab A. 906 usque ad 933
58 Cosmas III.	933
58 b. <i>Eutychius</i> Melchitarum Patriarcha	ab A. 931. ad 940
59 Macarius	953
60 Theophanius	958
61 Minas sive Mennas	976
62 Ephraem Syrus filius Zaraa	980
63 Philotheus (al. <i>Theophilus</i> , in latina Elmacini versione male <i>Philoponus</i>)	1002
64 Zacharias	1032
65 Sanutius	1047
66 Christodulus	1078
67 Cyrillus II.	1092
68 Michaël IV.	1102
69 Macarius II.	1129
70 Gabriel fil. Tarik	1145
71 Michaël V.	1146
<i>Sophronii</i> Patriarcha Alex. meminit. Jo. Cinnamus lib. V. p. 228.
res Anni 1160. referens,	
72 Johannes V.	1167
73 Marcus filius Zaraa	1189
74 Joannes filius Abugaleb	1216
<i>Vacatio sedis per annos XX.</i>	
75 Cyrillus III. filius Laklaki ab	A. 1235. ad 1243
76 Athanasius	1261
77 Johannes Abufahi, irrita facta Gabrieli electione	1269
78 Gabriel	1271
78 b. Joannes iterum	1293
79 Theodosius, filius Zuabel	1300
80 Joannes ex Moniet Koufis	1320
81 Joannes	1326
82 Benjamin ex Democrad	1339
83 Petrus	1348
84 Marcus ex Kelioul	1363
85 Joannes Damasco Oriundus ab A. 1365.	
86 Gabriel Archimandrita Monasterii Moharraks	
87 Matthæus	

- 88 Gabriel auctor ritualis libri Coptorum, confirmati A. C. 1417.
 89 Joannes
 90 Matthæus ex Sahid, sive Thebaida.
 91 Gabriel Archimandrita Monasterii occidentalis (S. Antonii)
 92 Michael Semelouti.
 93 Joannes sive Yunes Nekaddi.
 94 Johannes Misrâ seu Kahira vetere oriundus.
 95 Gabriel Monfchari, ad quem legatus a Pio IV. Christophorus Rodericus S. I.
 96 Joannes Monfaltenfis, ad quem scripsit Papa Gregorius XIII.
 97 Gabriel qui scripsit ad Urbanum VIII.
 97 b. Meletius Græcus
 98 Marcus ex Biad ab A. 1602, ad 1610
 99 Joannes Melawani
 100 Joannes ex Touk 1645
 101 Marcus ex Mahjour ab Ao. 1645, ad 1660
 102 Matthæus (pro quo Wansleb, perperam *Baramus*) ab Anno 1663.
 adhuc erat 1673
 103 Joannes Toukhi fuit adhuc 1703
 104 Samuel, cujus Epistola ad Reginam Angliæ Annam data Ao. 1711.
 legitur Anglice versa in V. C. Michaelis de la Roche Diario literario Londinensi, cujus titulus *Memoirs of Literature* T. 3. p. 273.

**

**

**

A tempore Dioscori, præsertim post captam a Muhamedanis Egyptum, duo semper Patriarchæ, unus Græcus Melchita alter Coptita sive Jacobita.

Sed in hoc Catalogo fere Jacobitæ sive Coptitæ modo Patriarchæ recensentur, quemadmodum & in illis Patriarcharum Alexandrinorum elenehis & notitiis quæ hætenus vulgatæ sunt a Job. Michaeli Wanslebio ad calcem libri de Ecclesia Alexandrina, Paris. 1677. in 12. ab Ottone Dappero in descriptione Africæ p. 87. a Lud. Moreri in Lexico Tom. I. voce *Alexandrie*, ab Eduardo Pocockio in Indice ad Eutychiei Annales, ab Athanasio Kircheri in prodromo Copto & post Lexicon Copticum p. 518. seq. ab Abrahamo Ecchellensi in Chronico Orientali (usque ad A. C. 1250.) Paris. 1680. fol. maxime vero a Joh. Baptista Sollerio, S. I. in Actis Storiarum Junii Tomo V. Antwerp. 1708. fol. &

Ff ff 3

de

denique ab *Eusebio Renaudoto* V. C. in *Historia Patriarcharum Alexandrinorum*, Paris. 1713. in 4. De antiquioribus vide *Caroli a Sto Paulo Geographiam sacram* p. 275. seq. & *Ioach. Camerarium* ad *Nicephori Constantinopol. Chronographiam* p. 141. seq. *Henr. Dodwellum* c. 6. diss. de *successione Pontificum* p. 53. sq. 77. seq. *Dav. Blondellum* præf. de *Episcopis & presbyteris* p. 20. *Dionys. Petavium* Tom. IV. dogm. Theol. parte 2. p. 724. seq. &c.

Index Episcoporum, Archi-Ep. & Patriarcharum Alexandrinorum, Alphabeticus.

Abilius 3.	Cosmas III. 58.
Abrimius 5.	Cyrillus 24.
Achilles 18.	Cyrillus II. 67.
Agatho 39.	Cyrillus III. filius Laklaki 75.
Agrippinus 10.	Damianus 36.
Alexander 19.	Demetrius 12.
Alexander II. 43.	Dionysius 14.
Anastasius 36.	Dioscorus 24.
Anianus. 2.	Dioscorus junior 31.
Andronicus 37.	Ephraim, filius Zaza 62.
Archillas sive Archelaus 18.	Eumenius 7.
Athanasius 20.	Eutychius 58. b.
Athanasius II. 28.	Gabriel 57.
Athanasius III. 76.	Gabriel II. filius Tarik 70.
Benjamin 38.	Gabriel III. 78.
Benjamin II. ex Democrad. 82.	Gabriel IV. auctor ritualis Coptorum 88.
Celadion, sive Celasdianus 9.	Gabriel V. Archimandrita 91.
Cerdo 4.	Gabriel VI. Monfchari 95.
Chail 46.	Gabriel VII. 97.
Chail II. 53.	Hananias 2.
Chail III. 56.	Herac拉斯 sive Hieroclas 13.
Chemida 55.	Jacobus 50.
Christodulus 57. b.	Joannes Mela 29.
Christodulus II. 66.	Joannes II. inclusus 30.
Claudianus 4.	Joannes III. Semundæus 40.
Cosmas 46.	Joannes
Cosmas II. Semundæus 54.	

- Joannes IV. 48.
 Joannes V. 72.
 Joannes VI. filius Abugaleb 74.
 Joannes VI. Abufahi 77. & 78. b.
 Joannes VII. ex Moniet Koufis 80.
 Joannes VIII. 81.
 Joannes IX. Damascenus 85.
 Joannes X. 89.
 Joannes XI. live Yunes Nekad-
 di. 93.
 Joannes XII. ex Misra live Kahi-
 ra vetere 94.
 Joannes XIII. Monfalutenfis 96.
 Joannes XIV. Melawari 99.
 Joannes XV. ex Toukhi 100.
 Joannes XVI. ex Toukhi 103.
 Iosephus 52.
 Isaac 41.
 Julianus 11.
 Iustus 6.
 Kerdanous 4.
 Lucius Arianus, post 27.
 Lulianus 11.
 Macarius 59.
 Macarius II. 69.
 Marcianus 8.
 Marcus Evangelista 1.
 Marcus II. 8.
 Marcus III. 49.
 Marcus IV. ex Kelioub. 84.
 Marcus V. ex Biad. 98.
 Marcus VI. ex Mahjour 101.
 Matthæus 87.
 Matthæus II. ex Sahid live The-
 baide 90.
 Matthæus III. 102.
 Maximus 15.
 Meletius 97. b.
 Melianus 3.
 Mennas live Minnas 47.
 Mennas live Minnas II. 61.
 Michaël 46.
 Michaël II. 53.
 Michaël III. 56.
 Michaël IV. 68.
 Michaël V. 71.
 Michaël VI. Semelouti 92.
 Petrus, Martyr 17.
 Petrus II. 21.
 Petrus III Moggus 27.
 Petrus IV. 34.
 Petrus V. 83.
 Philotheus 63. (al. Philoponus;
 male)
 Primus 5.
 Proterius 25.
 Samuel, 104.
 Sanutius 55.
 Sanutius II. 65.
 Senodius 55.
 Simon Syrus 42.
 Simon II. 51.
 Sophronius 51. b.
 Sophronius II, post 71.
 Theodosius 37.
 Theodosius II. filius Zuabel 79.
 Thomas 16.
 Theophanius 60.
 Theophilus 23.
 Theophilus II. 63.
 Timotheus 22.
 Timotheus Ælurus 26.
 Timotheus III. 31.
 Yufab, live Iosephus 52.
 Yunes, vide Joannes.
 Zacharias 64.

CAP.

CAPUT XXVIII.

De PROCLO Constantinopolitano, ASTERIO Amaseno & Joanne CLIMACO.

Procli Constantinopol. atas & vita. 1. Scriptorum editiones. 2. De Homiliis quæ exstant circiter viginti. 3. De traditione Divina Liturgie. 4. De Fide, Epistola. 5. Alia Epistola. 6. Scripta deperdita. 7. Asterius Amasenus. 8. Homilia ejus editæ. 9. Scripta deperdita. 10. Alii Asterii amplius viginti. 11. Ioannes Climacus. 12. Ejus scala paradisi, ac de veteribus scriptoribus qui eam illustrarunt. 13. Epistola ad Pastorem. 13. Editiones & versiones. 14.

I.

PROCLUS S. Chrysostomi, qui A. C. 407. obiit, amantensis, postea notarius fuit Attici, post Arsacium Chrysostomi successorem Archi-Episcopi Constantinopol. A. 425. defuncti, qui ex Lectore eum Diaconum ac deinde presbyterum ordinavit. A Sisinnio Attici successore postea designatus A. 426. Episcopus Cyzici, munus illud non obtinuit, Dalmatio a Cyzicenis ei prælato licet in inscriptione homiliæ primæ Proclus Episcopus Cyzicenus appellatur. Constantinopoli inde commoratus, sacris Concionibus zeli doctrinæ & eloquentiæ præclaram tulit laudem, ac post depositum in Concilio Ephesino Nestorium, Sisinnii successorem, Archiepiscopus A. 431. desideratus a populo, sed A. 434. demum successor Maximiano post Nestorium suffecto, & prid. 15. April defuncto, datus a Theodosio juniore, & Archi-Episcopus Constantinopolitanus constitutus est, arduamque illam dignitatem cum laude industriæ ac probitatis gessit usque ad A. 446. Memoriam ejus celebrant Græca & Latina Ecclesia 24. Octobr. De illo videndi e veteribus Socrates VII. 28. & 40. seq. Tripartita XII. 3. & 11. seq. Nicephorus XIV. 29. & 37. seq. Georgius Alexandrinus & Simeon Metaphrastes in S. Chrysostomi vita, Theophanes p. 75. Facundus &c. E recentioribus Vincentius

centius Riccardus in Vita Procli, quam ab eo acceptam * Bzovius epitomæ Annalium Baronianor. ad A. C. 446. inseruit, & Riccardus ipse Procli opusculis a se collectis præfixit: Tillemontius T. XIV. memor. Hist. Eccles. p. 704 -- 719. & 571. sq. Memoria litterariæ Trevoltinæ A. 1710. p. 579. seq. & Jo. Garnerius ad Marium Mercatorem Tom. II. p. 25. Dictio ejus Græcis auribus talis ferme qualis est Latinis Petri Chrysologi, Combesisio judice: sed ut Eliæ du Pin notatum, antithetis & acuminibus crebrioribus vim & robur orationis subinde frangit.

II. Ex scriptis Procli, quæ potuit reperire, Græce ac Latine edidit *Geverh. Elmenhorstius* Lugd. Batav. 1617. in 8. longe plura *Vincentius Riccardus*, Clericus Regularis Theatinus, cum nova versione & copiosis animadversionibus, Rom. 1630. in 4. Ab eo tempore Homilias Procli ad MSS. Codices recensuit & nova sive recognita versione donavit brevibusque notis illustravit *Franciscus Combesisius* in auctario novo Bibl. Patrum T. I. Paris. 1648. fol. Latine etiam Procli scripta exstant in Bibl. Patrum edit. Lugd. T. VI. p. 589. Pleraque itidem illius Homiliæ leguntur Latine in Bibliotheca Combesisii Concionatoria. Nonnulla quoque in supplemento Bibl. Patrum Morelliano T. I. p. 645. seq.

III. *Exstant e Procli Constantinopol. scriptis:*

- I. *Ἐγκώμιον εἰς τὴν παῤαγίαρ Θεοτόκον Μάριαν.* *Laudatio in Sanctiss. DEI genitricem Mariam.* Nestorii hæresin clarissime refellens, dicta Constantinopoli a Proclo adhuc Cyzici Episcopo † circa A. C. 429. cum Nestorius Ecclesiæ Constantinopolitanæ præsetet. Incipit: *Παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον τὴν γλῶτταν ἡμῶν.* Hæc cum versione ** *Theodori Peltani*, S. I. sæpius prodiit sub initium Actorum Concilii primi Ephesini, Romæ, Coloniz & Parisiis editorum: Cum eadem versione *Geverhardus Elmenhorstius* inter Procli opuscula p. 52. edidit, & *Vincentius Riccardus* p. 1. qui præterea aliam interpretationem *Dionysii*, ut opinatur, *Exigui*, e MS. Vaticano vulgavit p. 673, Gg 88
aliam

* Vide Allatii apes Urbanas p. 257.

† Adde Tillemontium T. 14. memor. Hist. Eccles. p. 315. seq. 706. & 790. seq.

** Hæc primum lucem vidit in Actis Synodi Ephesinæ, Peltano interprete editis Latine Ingolstadt. 1576. Deinde Heidelberg 1579. 8. inter septemdecim homilias Græcorum Patrum in præcipua Christi Salvatoris festa a Peltano editas. Et in latina Actorum Synodi Ephesinæ editione apud Commelin. 1604. fol. p. 394. Nam Græce exstat in actis ejusdem Concilii a Commelino editis 1591. fol. p. 249.

aliam item p. 668, Denique ex Mazarini Codice castigatam ac supplementam cum nova versione *Franciscus Combesius* auctarii Novi Tom. I. p. 301. Cum veteri illa versione, quam *Marii Mercatoris* esse putat, exhibet Jo. Garnerius T. II. operum Mercatoris p. 19. præmissam extemporali Nestorii homilia qua Proclo videtur respondere. Confer eundem p. 165.

2. Εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅς τις ἐπαρυσίδας, *de incarnatione Domini nostri Jesu Christi, & de infusoriis.* * Incipit: Καλὴ μὲν ἡ τῶν ψαλμῶν λύρα. Arium, Eunomium, Macedonium & Nestorium πτερόπτερον ἔα διαβόλου ἄρμα quadrigum *Diaboli currum* appellat p. 316. edit. Combesii. Hanc primus non modo cum sua sed & p. 677. ex alia incerti versione vulgavit Riccardus, quam depromisit e Bibl. Vaticana.

3. Εἰς τὰ γενέθλια, sive εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ *In Natalem Domini nostri Jesu Christi.* Incipit: Πολλὰ καὶ διάφορα πανηγύρεις. In hac homilia quam primus edidit Riccardus, dies festos qui illa ætate inter Christianos celebrabantur, commemorat his verbis:

Αἱ γὰρ τῶν Χριστιανῶν πανηγύρεις
θεῖαι καὶ ὁράδοι, καὶ ὄντως πηγὰί
καὶ θησαυροὶ σωτηρίας. ἡ μὲν γὰρ πρώτη
ἡμῶν πανηγυρίς, θεὸς πρὸς ἀνθρώ-
πους ὑποδημίαν κηρύσσει. ἡ δὲ μετ
ἐκείνην, ὑδάτων ἁγιασμόν, καὶ βα-
πτισμόν ἐκτονογραφῶν μητέρα. ἡ
τρίτη, κατάδυσιν θανάτου, καὶ ταύτης
ἐξορκισμόν, καὶ ἀναστάσεως δῶρον, καὶ
πατεράσιν ἐλευθεροποιὸν εὐαγγέλιον
παρὰ τῇ τετάρτῃ, τῇ ἡμετέρας ἀπαρχῆς
τὴν εἰς ἔραν ἄνοιον, καὶ τὴν ἐκ δε-
ξιῶν κίκεραγε καθέδραν. ἡ πέμπτη,
Πνεύματι ἁγίῳ καθόδον, καὶ μυ-
ρίων χαρισμάτων ὁμβρὸς σάλπι-
ζον.

At Christianorum solemnia di-
vina sunt & admirabilia, vereque
fontes ac thesauri salutis. Nam pri-
ma nostra celebritas, Dei ad homi-
nes adventum prædicat. Quæ vero
hanc sequitur, aquarum sanctifi-
cationem, ac baptismatis fontem
graphice exprimit. Tertia, mor-
tis interitum, ac trophæum crucis,
resurrectionisque donum, ac quo
patribus parta est libertas, lato
faustoque nuntio indicat. Quarta,
primitiarum nostrarum in cælos
ascensum, earumque a dextris con-
fessum clamat. Quinta, Spiritus
sancti descensum, ac sexcentos gra-
tiarum imbres ceu tubæ præconio

* Septem infusoria in septem lampades Zachar. IV. 2, interpretatur septem dona Spi-
ritus S.

ζα. αὐταὶ εἰσιν αἱ ἑορταὶ αἷς ἐποίησεν ὁ κύριος, ἀγαλλιασάμεθα καὶ ἐφραδῶμεν ἐν αὐταῖς. alte intonat. Hæc solemnia sunt quæ fecit Dominus, exultemus, & lætemur in eis.

4. In eundem *Natalem CHRISTI*. Incipit: λαμπρὰ ἡ παράδοξος. Hanc primus sed Græce tantum & minus emendatam vulgaverat Elmenhorstius p. 248. e Codice Bibl. Palatinæ, additis Meurfii castigationibus. At Riccardus ex aliis tribus Romanis emendavit. In Actis Concilii Ephesini T. I. edit. Binianæ parte 2. p. 381. legitur homilia similis & iisdem incipiens verbis sub nomine *Theodori* Ancyran. Procli Constantinopol. λόγον εἰς τὸ γενέθλιον laudat Ephraïmus apud Photium Cod. 229. p. 423. Idem p. 435. citat & Proclum ἐν Πυλῆχειαναῖς (homiliis præsentis Pulcheria dictis) καὶ τὸ γενέθλιον.

5. Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν παρθένον καὶ θεοτόκον Μαρίαν. *Laudatio in S. Virginem ac Dei genetricem Mariam*. Incipit: Πᾶσι μὲν αἱ μαρτυρικῇ * πανηγύρεως. Hanc inter Chrysostomi ἀμφιβαλλομένης. Græce ediderat Savilius T. V. p. 887. Sed Proclo recte vindicat Riccardus testimonio Codicis Vaticani, cui auctoritas Jo. Damasceni, Epistola de trifagio suffragatur.

6. Aliud paullo uberius *S. Virginis Encomium*. Incipit: κλέπεται τὰ πόρτες τῶ ἐμπόρων. Primus publicavit Riccardus e Codice Vaticano. Combefisius collato altero Regis Christianissimi multa emendavit.

7. Εἰς τὰ ἁγία Θεοφάνια. In sancta Theophania. Incipit: Χερσὶς τοῦ κόσμου ἐπεφάνη. A Natali Christi tanquam προλαβὴσι sive præcedente festum Theophaniorum diserte distinguit sub init. Hanc homiliam primus vulgavit Riccardus.

8. Εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου. In transfigurationem Domini. Incipit: ὅτε φίλοι, καὶ σήμερον. Hanc primus Græce inter dubias Chrysostomi edidit Savilius T. VII. p. 332. Deinde e Codice Bibl. Palatinæ a Grutero acceptam Elmenhorstius cum sua versione p. 81.

9. Εἰς τὰ Καῖα. In ramos palmarum. Incipit: ἀνταδαιότης ὁ παρὼν, ὦ φίλοι, καιρός. Primus edidit Riccardus e Codice Bibl. Cryptæ ferratæ, quæ illas quoque quas secundo & tertio loco me-

Gg gg 2

moravi,

* alii Codd. μαρτυρίαι καὶ πανηγύρεως

moravi, illi suppeditavit. Alia Procli homilia εἰς τὴν ὡς Φωτῆς-
ματι καὶ εἰς τὴν ἑγερσιν τῆ λαλίας καὶ εἰς τὴν βάσια exstat MS. in
Bibl. Cæsarea teste Lambecio V. p. 27. atque incipit: ἡδὴ τῆς
διαποικίης πανηγύρεως ὁρακύνται τὰ χαρίσματα.

10. Εἰς τὴν ἁγίαν πέμπτην. *In sanctum quintam feriam magnæ hebdomadæ.* Incipit: ἐπεὶ τῶν ἱερῶν μυστηρίων ἡ πανήγυρις.
11. Εἰς τὸ πάθος τῆ Κυρίου, τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ ὁρασκουῇ. *In Dominicam passionem, in sancta & magna paraclensi.* Incipit: φοβερά τῆς σημερινῆς ὁρασκίως τὰ μυστήρια. Primus quemadmodum & novem proxime sequentes edidit Riccardus.
12. Εἰς τὴν ἀνάστησιν τῆ Κυρίου. *In Domini nostri Jesu Christi resurrectionem.* Incipit: Φαῖδρε, πιγαρεῖν τὰ τελημέρη πάσης τῆ ἀνθ. Videtur ἀπ᾽ ἀνδρισμα, non integra Oratio.
13. 14. Εἰς τὸ ἅγιον πάσχα. Homiliæ duæ. *In sanctum Pascha.* Prior incipit: Νικάτω καὶ λόγων ἔσοικαν. Posterior: λαμπρὰ μὲν ἡ τῆ πάσχα πανήγυρις. λαμπρὸς δὲ.
15. Εἰς τὸ ἅγιον πάσχα, καὶ εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος. *In sanctum Pascha, & in illud: In principio erat verbum, Iob. I. 1.* Incipit: Οἱ μὲν ἄλλοι εὐαγγελισαὶ τὴν κτ' σάρκα γενεαλογίαν. Legunt, inquit Combefisius, Græci illud Evangelium ipso die Pascha, ut bene Riccardus colligit ex Chrysostomi homil. 7. de resurrect. T. III. Habentque etiamnum Græcorum libri Ecclesiastici, quibus Evangelia digesta sunt in usum totius anni. Tota vero hebdomada legunt Evangelia quæ vocant matutina, quibus continetur Dominica resurrectionis historia.
16. Εἰς τὴν ἁγίαν πεντηκοστήν. *In sanctam Pentecostem.* Incipit: σήμερον, ἀγαπητοί, ἐπεφοίτησε.
17. & 18. Εὐκώμιον εἰς τὸν ἅγιον πρωτομάρτυρα Στέφανον. *Encomium duplex in sanctum protomartyrem Stephanum.* Prius incipit: ὡς ἱερὸς ἀληθῶς καὶ καλῶς τῶν. Hoc licet sub Procli nomine a Riccardo editum tamen Photii auctoritate Cod. 271. Bibl. Asterio Amaseno vindicatur, cujus nomine restitutum Græce cum nova versione sua edidit Combefisius T. I. auctarii novi pag. 683. Alterum incipit: ὁ μὲν αἰσθητὸς ἡλίου ὑπὲρ γῆν ἀνατέλλων.
19. Εὐκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Παῦλον Ἀπόστολον. *Encomium S. Pauli Apostoli.* Incipit: ἔδως ἀσθενεῖ Παῦλε ἀδελεῦτά.
20. Εὐκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἀνδρέαν Ἀπόστολον. *Encomium S. Andrea Apostoli.* Incipit: ἰχυρὸν τῆς ἀποστολικῆς αἰδέας τὸ θυκτον. Latine sub Chry-

Chrysostomi nomine ediderat e *Sirleti* versione, Lipomanus Tom. VII. & Surlus ad 30. Nov. Sed Proclo restitutum Græce primus vulgavit Riccardus. Latine vertit etiam *Carolus Fabianus*, ex cujus versione occurrit Latine in supplemento Bibl. Patrum Morelliano T. I. p. 813.

21. Pars *laudationis S. Chrysostomi*, dictæ cum illius reliquiæ * Constantinopolim translata essent, ex antiquo Lectionario Bibl. Vallicellanae primum Latine edita a Baronio ad A. C. 438. Incipit: *Certe gratias Deo, fratres charissimi*. Exstat etiam Latine tantum in Elmenhorstii, Riccardi, & Combefisii editionibus.

IV. *περὶ τῆς θεοδόσεως τῆς τοῦ θεοῦ λειτουργίας. De traditione Divinae Liturgiæ* sive *Missæ*, Græce præfixum antiquis Liturgiis ediderat Guil. Morellus Paris. 1660. fol. & Latine *Claudius de Saintes* Antwerp. 1562. in 8. Aliam versionem suam addidit Elmenhorstius p. 157. aliam etiam, notasque Riccardus. Nam Combefisius & hoc apospasmation, & cætera quæ deinceps referam, homiliis Procli subjungere omisit. Incipit: *πολλοὶ μὲν πνεῖς καὶ ἄλλοι*. Non prætereundum autem est illud fragmentum an vere a Proclo ita scriptum sit, dubitari etiam a viris doctis in ipsa Ecclesia Romana. *Quia veritati deesse nequeo*, inquit Richardus Simon in notis ad Gabrielem Severum Philadelphensem p. 204. *quampisciam Scriptores gravissimos, qui id argumenti attigerunt, totos a Procli illius auctoritate dependere, hunc de traditione Missæ tractatum extra controversiam, Procli esse, non ausim contendere*. Dubitasse etiam se professus Allatius est p. 17. de libris Ecclesiasticis Græcorum. Enostri conferendus est W. Ernestus Tentzelius ὁ μακαρίτης de disciplina arcani adversus Eman. Schellstratenum Tom. II. dist. select. p. 255.

V. *Περὶ πίστεως, de fide* Epistola celebratissima ad *Armenia presbyteros & Arch mandritas* scripta Theodosio juniore XV. & Valentiniano IV. Coss. hoc est A. C. 435. Incipit: *ὁ μετρίως ἀδελφοί*. Non exstat in *Micropresbytico*, ut Labbeum secutus scripsit præclarus Caveus, nec in *Orthodoxographis*. Sed cum *Dionysii Exigui* versione (præmissa ejus Epistola ad Felicianum Pastorem) occurrit in *Antidoto* adversus hæreses Basil. 1528. & Paris. 1538. fol. & in hæresiologia Joh. Heroldi, Basil. 1556. fol. pag. 565. nec non in Bibliothecis Patrum, in auctario Duczani Paris. 1624. T. I. & in editione Morelliana

Gg gg 3

liana

* Vide Sam. Basnagii *Annales* ad A. C. 438. p. 3.

liana Paris. 1654. Tom. XI. ut alias editiones in quibus Latine tantum legitur, omittam. Exstat & Græce ac Latine in Conciliis edit. Labbeanæ T. III. p. 1217. Etiam Elmenhorstius Dionysii versionem exhibet in sua opusculorum Procli editione p. 123. quemadmodum Riccardus p. 680. qui antea etiam utraque lingua dederat, quemadmodum Elmenhorstius p. 2. cum versione *Antonii Agellii*, Episcopi Acerensis, quæ etiam in nonnullis Bibliothecæ Patrum editionibus exhibetur. Prodiit & Paris. 1519. ex officina Claudie Guillardæ. Meminere hujus tomi sive Epistolæ, Patres Synodi V. Constantinopol. collatione quarta, * quinta & sexta, Cyrillus Alex. in Epistolis quæ Actis Concilii Ephesini addi solent ad Johannem Antiochenum & ad Monachos Anastasium, Alexandrum & Martinianum: Facundus pluribus in locis, Liberatus in breviario cap. 10. Agobardus adversus Felicem T. XIV. Bibl. Patrum Lugd. p. 249. Jo. Maxentius in Catholica professione de Christo, & Imperator Justinianus qui *magnum Proclum* vocat lib. I. tit. 1. Codicis de summa Trinitate, leg. 7. Alia fuit ad reverentissimum Clerum & amicum Christi orthodoxum populum Epistola Procli cujus meminit Dorotheus Mæsiæ Metropolitani in Baluzii nova collectione Concilior. p. 840.

VI. *Epistola Synodica ad Domnum, Antiochenum* Episcopum pro causa *Athanasii* ** Perrhæ Episcopi. Incipit: *Τὸ Φιλὰδελφον, θεοφιλέστατον*. Prodiit sæpius Græce & Latine in Actis Synodi Chalcedonensis Actione XIV. T. II. edit. Conciliorum Binianæ, Labbeanæ Tom. IV. atque ex *Dionysii Exigui* versione in veteri Latina illorum Actorum interpretatione ex qua edidit Elmenhorstius p. 117. & Riccardus p. 695.

Ad Joannem Antiochenum Epistola de causa *Theodori* Mopsuesteni & *Iba* Edeffeni Episcopi. Latine tantum servata in Actis quintæ Synodi Constantinopol. collatione V. & VI. Incipit: *Arbitror te cognoscere, Religiosissime.*

Hiscæ

* In eadem quarta collatione T. 2. Concilior. edit. Binianæ parte 2. p. 68. Latine exstat fragmentum libelli Proclo porrecti a presbyteris & Diaconis qui missi erant ab Episcopis, Clericis & Monachis & externis magna Armeniæ & Persidis & aliis gentibus. Confer Tillemontium T. 14. p. 629. sq. Fallitur Baronius qui ad Martyrolog. Rom. 24 Octobr. scribit Procli Epistolam ad Armenios in Synod. Ephesine allegari.

** Vide Tillemont. T. 14. p. 647. sqq.

Hiscæ Epistolæ alias duas ad Johannem Antioch. & unam ad Maximum Diaconum, ex Facundi VIII. 2. & 5. aliasque quasdam aliorum Epistolas & fragmenta Riccardus ex Actis Concilii Chalced. & Constantinopolitani V. adjunxit, de quibus vide, si placet, Labbeum T. II. de Script. Eccles. p. 240. seq.

VII. Plures Procli Homilias intercidisse patet ex Ephraimo apud Photium Cod. 229. p. 422. qui laudat Proclum ἐν τῇ ποσαρα-κοστῇ in homilia quadragesima, nisi verba illa homiliam initio jejunii quadragesimalis dictam denotent, uti p. 423. laudatur Nazianzenus ἐν τοῖς γενέθλοις, id est Homilia eis πρὸ γενέθλια. Homiliam qua verba, Ezech. XXXVIII, 3. ad victoriam de barbaris Hunnis relata applicavit, memorat Socrates VII. 43. & ex eo Tripartita XII. 12. Nicephorus XIV. 38. Ex homilia in illud Es. IX. 6. *Puer natus est nobis*, affert nonnulla Synodus Chalcedonenfis T. II. Binii p. 349. & Anastasius Sinaita in hodego p. 110. & 166. Idem p. 160. laudat quædam ex Procli λόγους εἰς τὴν Θεοτόκον, quæ in editis non reperio.

VIII. ASTERIUS Amaseæ, Metropolis Ponti Episcopus, Homiliâ in servum Centurionis, cujus argumentum Photius nobis servavit (Cod. 271. p. 819.) narrat se in juventute a quodam Scythæ servo quem Antiochenus quidam civis emerat edoctum liberalibus disciplinis. Homilia 3. in avaros testatur se vicinum ætati Juliani Imp. qui A. C. 363. est obtruncatus. Et homilia in festum Kalendarum p. 75. deplorat necem Rufini, qui apud Arcadium tantum valuit, Eutropiique, * quorum ille A. C. 395. hic 399. παρελθόντῳ ἐνιαυτῷ, sive anno ante hanc homiliam habitam perierat. In Episcopatu Amaseno successisse Eulalio ** videtur in exilium ejecto per Arianos, sed post mortem Valentis A. C. 378. restituto, cujus meminit Sozomenus VII. 2. atque successorem habuisse Palladium qui A. C. 431. Ephesinæ Synodo interfuit. εἰς βαθὺ γῆρας τῷ βίῳ καταντῶντι ad extremam senectutem pervenisse ex quadam ejus (quæ hodie non exstat) homilia notavit Photius in Amphilochiis quæst. 125.

IX. Exstant ejus Homiliæ:

- I. Εἰς τὸ πλεῖστον καὶ εἰς τὸ λείψανον de divite & Lazaro, Luc. XVI. 19. seq. Incipit: ὁ τοῖς ἀποφατικαῖς καὶ δογματικαῖς μόνον. Laudat tunc adhuc

* Confer Sam. Petitum III. 7. Observat. p. 338. seq. & Valesium p. 162. ad Sozomeni VIII. 7.

** Cotelæus T. II. monument. p. 116. Tillemont. T. X. p. 408. seq.

huc ineditam Philippus Rubenius lib. 2. cap. 1. electorum. Locum de Christo non pingendo, ex ea allatum in Synodo septima, actione 6. Tom. III. Binii p. 658. vindicat Nicephorus Constantinopolitanus in antirrheticis, & Theodorus Studita lib. 2. Epist. 36. ad Naucraticum Tom. V. Opp. Sirmondi p. 438.

2. Εἰς τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας. *De economo iniquitatis* Luc. XVI. 1. seq.

Incipit: Πολλὰ κὺν ὑμῖν ἔπον διαλεγόμεθα.

3. Κατὰ πλεονεξίας. *Adversus Avaritiam*. Incipit: Ἄνδρες Χριστιανοὶ καὶ κλήσεως.

4. Δόγμα κατηγορικὸς τῆς ἐορτῆς τῶν καλανδῶν. *Sermo adversus nationes, ineptias ac superstitiones Calendii Januarii illa aetate usitata*. Incipit: δύο καὶ ταυτὸν ἐορτά.

5. Εἰ ἐξέσῃ ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν αἰτίαν. *Nam liceat dimittere homini uxorem suam quacunque ex causa* ad Matth. XIX. 3.

Haec quinque Homilias hactenus memoratas primus Graece ex Codice Cardinalis Ascanii Columnae cum versione *Philippi Rubenii* edidit Johannes Brantius, Antwerp, 1615. in 4. unde recusa sunt utraque lingua in Auctario Ducæno Paris. 1624. Tom. II. p. 563. & in Bibliotheca Patrum Paris. 1644. (1654.) Tomo XIII. sed ope Codicum quos a Sirmondo Ducæus acceperat, accuratius recensit, Tum Latine in Bibliotheca Patrum Colon. 1618. Tom. IV. Rubenii versionem *Combesius* ita interpolavit, ut novam veluti adornaverit. Gallice transtulit Franciscus Maucroix, * Paris. 1695. in 12. consilio Pauli Pellissonii, qui inter disertissimos Graecos Ecclesiae Doctores locum singularem Asterio tribuendum esse non dubitavit,

6. Εἰς τὸν προφήτην Δανιὴλ, καὶ εἰς τὴν Σωσάνναν. *In Danielelem Prophetam & Susannam*. Incipit: αἰεὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ χάρις. Ex MS Regis Christianissimi.

7. Εἰς τὸν ἐκ κοιλίας τοῦ φλόγ. *In caeco a nativitate* Joh. IX. Incipit: ἡμεῖς αὐτὸν δεῖται τὸ υἱὸς τῆς βροτῆς. Ex Codice Sirmondi & Segvieriano. Legit Photius & loca ex hoc sermone profert in Bibliotheca Cod. 271. p. 820. edit. primæ.

8. Εἰς τὰς ἀγίας κορυφαίας Ἀποστόλους, Πέτρον καὶ Παῦλον. *In sanctos Principes Apostolos, Petrum & Paulum*. Incipit: πᾶσαι μὲν αἱ συν-
ῆθεις

* Journal des Savans 1695. p. 629. edit. Amst.

- ἡθις αὐτοῖς. Ex venerandæ antiquitatis Codice Seguleriano, recensallato ex celebri monasterio τῆς ἐγκλῆτρως, Græciæ.
9. Ἐγκώμιον εἰς ἅγιον ἱερομάρτυρα Φωκᾶν. In S. Martyrem Phocam, Sinopensem, passum Romæ sub Traiano. Incipit: καλὴ καὶ σὺμφέρουσα. Ex Codice Regis Galliar & autographo Sirmondi. In quibusdam Codicibus (ut Cæsareo apud Lambecium VIII. p. 243.) incipit a verbis p. 171 edit. Combefisianæ: ἱερὸς μὲν καὶ θεοπίσιος ὁ πάντων γενναίων μαρτύρων κατάλογος. Atque ita Latine tanquam Simeone Metaphraste autore legitur apud Lipomannum T. VI. p. 274. b. & Surium ad 22. Sept. Duos Phocas Martyres in hoc sermone ab Asterio confundi notat Baronius ad Martyrolog. Rom. 14. Jul. quem vide etiam ad 5. Martii ubi notat verba quædam (quæ p. 178. edit. Combefisii leguntur,) laudari in septima Synodo.
10. Εἰς τὰς ἁγίας μάρτυρας. Eucotium in sanctos Martyres. Incipit: εἶναι ὡς εἰκὼν καὶ ὁμοίωσις τῶν. Ex Codice Card. Columnæ, describente Jac. Sirmondo. Loca duo e MS. Cæsareo emendat Lambecius VIII. p. 373.
11. Εἰς μαρτύριον τῷ πανευφήμες μάρτυριος Ἐυφημίας, ἐκφρασις. Enarratio imaginis qua exprimitur martyrium clarissimæ Martyris Euphemie, sub Diocletiano passæ. Incipit: πρῶτον μὲν ὁ ἄνθρωπος Δημοθένης ἔχον ἐν χερσὶ τὸν δαυὶν. Hanc ἐκφρασιν Asterii laudant Photius in Bibliotheca Cod. 271. pag. 820. & in Amphilochois quæst. 125. & Adrianus II. Papa, lib. de imaginibus, profertque integram septima Synodus actione 4. Tom. III. Binii pag. 544. seq. Laudat iterum p. 659. Actione VI. & p. 700. Actione VIII. Combefisius vero ex Codicibus duobus Regiis castigavit, & nova versione donavit. Gallice cum primis quinque Homiliis vertit Franciscus Maucoix. Paris. 1695. in 12.

Sex quas proxime hætenus retuli, primus Græce & Latine edidit, Rubenianisque quinque subjunxit, & universas notis illustravit Franciscus Combefisius Tom. I. Auctarii novi Bibliothecæ Patrum, Paris. 1648. fol. Latine deinde ex Combefisii versione subjunxit Theophilus Raynaudus, operibus Latinorum scriptorum Leonis Magni, Maximi Taurinensis, Petri Chrysologi, Fulgentii, Valeriani Cemeliensis & Amedei Lausanensis Episcopi, quæ sub titulo Heptadis præsum Christiana sapientia & facundia clarissimorum Lugd. 1652. &

Hh hh

Paris.

Parif. 1661. fol. una hac, ut quaritur in Bibl. Concionatoria Combefifius, officii gratia, quod expunctum meum producentis nomen est. Nimirum Dominicanus Combefifius nomen libenter supprimendum ratus est Jesuita. Raynaudus, professus etiam Cyriacorum adversarius. In illa Combefifii Bibliotheca Concionatoria pleraque etiam Asterii homiliae ex Combefifii versione Latine exhibentur.

12. *Εγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον πρωτομάρτυρα Στέφανον.* *Laudatio S. proto-martyris Stephani.* Incipit: ὡς ἱερὸς ἀληθῶς καὶ καλῶς. Ex Photii testimonio Cod. 271. Asterio Amaseno vindicatur & sub eius nomine a Combefifio exhibetur Græce & Latine Tom. I. Auctarii novi p. 283. licet Codices quidam referunt ad Proclum Constantinopolitanum, inter cuius Homilias a Vincentio Riccardo edita est, ut supra, in Proclo dixi. At fallitur Clariss. Oudinus qui homiliam in Protomartyrem, Stephanum, quæ inter Nysseni Opera T. III. p. 354. legitur, Asterii esse scribit p. 59. supplementi de Scriptoribus Eccles. Illa enim licet similia quædam habet, alia est, atque incipit: ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀγγελία. Vide quæ supra cap. XX. in Nysseni scriptis, num. 41.
13. *In Psalmum IV.* Incipit: ὡς περὶ τῇ ποικιλίᾳ. Prodiit e MS. Cæsareo Græce inter homilias Chrysostomi T. VII. edit. Savilianæ p. 431. sed auctoritate Catenæ in Psalmos 50. a Daniele Barbaro Latine editæ, Asterio vindicatur a Cotelero, qui Varias Lectiones Codicis Regii Tom. II. monument. p. 516. seq. publicavit.
14. 18. *In Psalmum V.* Homiliae quatuor. Prima incipit: οἱ τὸ μακάριον τέλῃ τῆς ζωῆς. Secunda: ἐκ ἑταῶς εἰς φόβον ἀπαλῆς σκηπημασι. Tertia: ὡς περὶ οἱ παρ' ἡμῶν λαμπροὶ νυμφῖοι. Quarta: τὰ ῥήματα μὲν ἐνώπιον Κυρίου. ποία ῥήματα. Quinta, in qua & de Iosepho, dicta τῇ μεγάλῃ δευτέρᾳ magna secunda feria, sive feria secunda Paschatis. Incipit: ἐν Φεβρινέῳ καὶ νῦν ἡ κληρονομία ἐκκλησία. Has quinque homilias ex Codice 2402. Regis Galliarum Græce primus cum versione sua vulgavit Jo. Baptista Cotelarius Tom. II. monumentor. Ecclesiæ Græcæ Parif. 1688. in 4. p. 1 --- 48.
19. *In Psalmum sextum.* Incipit: σερατώτε τὰ ἡμέρα ἡσσαντὶ ὀπταγία. Edidit Græce & Latine idem Cotelarius p. 48 --- 61.
20. *In Psalmum septimum.* Incipit: ὡς περὶ οἱ τῆς βασιλικῆς εἰκόνος Θεότης. Edidit idem Cotelarius cum versione sua p. 63 --- 81. Cæterum

terum cum Asterius quoque Scythopolitanus, (ne de Asterio Cappadoce dicam) Psalmos exposuerit teste Hieronymo, incertum num harum in Psalmos homiliarum, ex quibus Catenæ Græcorum Patrum in Psalmos subinde nonnulla jam sub Asterii, jam sub Didymi nomine allegant, auctor sit Asterius Amasenus, an vero Asterius Scythopolita vel Cappadox.

21. Προτρεπτικὸς εἰς τὴν μετάνοιαν. *Adhortatio ad penitentiam.* Asterio * vindicatur ex Photii auctoritate Cod. 271. licet in quibusdam Codicibus refertur ad *Gregorium Nyssenum*, inter cujus opera prodiit Tom. II. edit. Ao. 1638. p. 165. & in Appendice Græcolatina operum Nysseni A. 1605. cum versione *Petri Francisci Zini*. Incipit: ἀνὴρ Φαρισαῖος ὡς ἀπτίως ἠκούσαμεν.

22. Εἰς τὴν παραίτασιν τῶν νηστειῶν. *In ingressum jejuniorum.* Etiam hanc Asterio Photius Cod. 271. vindicat, licet sub Nysseni nomine vulgavit Jac. Gretserus, Ingolstadt. 1617. in 4. Atque inde in Appendice operum Nysseni A. 1605. & in editione A. 1638. Tom. II. p. 247. prodiit cum ejusdem Gretseri versione. Incipit: Σύνθετον ζωὸν ὁ ἄνθρωπος.

X. Desiderantur sermones quos legit & ex quibus loca quædam in gustum protulit Photius Cod. 271.

1. In illud Lucæ X. 30. *Homo quidam descendit ad Jerusalem in Jericho.*
2. In illud Lucæ XVIII. 10. *Duo homines ascenderunt in templum ut orarent.*

3. De Zachæo Luc. XIX. 1.

4. De duobus filiis, Luc. XV. 11.

5. In servum Centurionis. Luc. VII.

6. In Jairum & mulierem αἱμορροῦσαν, Matth. IX. 20. quæ postrema homilia Asterii citatur etiam a Nicephoro Constantinopol. in antirrheticis MSS.

His adde 7. *Encomium Basilei Episcopi Amaseni* qui sub Licinio circa A. C. 320. passus est 26. April. Typicum S. Sabæ ad illam diem:

** τῇ ἀγίῃ μάρτυρι Βασιλέως Ἐπισκόπου Ἀμασίας. Εἰς τὸν ὁρθρὸν ἀναγινώσκουμεν
Hh hh 2

* Combefissus auctar. noviss. p. 538. *Nyssenus homilia de peccatrice, mihi potius Asterius, ut & alia quasi appendice Gregorio Nysseno adscripta.* Idem de homilia Nysseno tributa contra fornicarios & altera περὶ εὐπορίας sentit Tillemontius T. X. p. 413.

** Coislier. T. 2. monument. p. 515. Tillemont. T. V. memor. Hist. Eccles. 515. & 787.

νύσχετον τὸ ἐγκώμιον Ἀστέριος Πισκόπου Ἀμασείας. *Elogium* Basilei * edidit quidem Henschenius Græce & Latine in *Actis Sanctor.* ad 26. April. Sed id recentiorem habet auctorem. Incipit: Οἱ τὸ Πάγιον κρατῶ λαχόντες.

Photiana excerpta cum versione sua & notis Combefisus Homiliis Asterii subjunxit p. 111 seq.

Fragmenta quædam occurrunt & Asterii in Catena Græcorum Patrum ad Lucam, quam Latine Balthasar Corderius vulgavit Antwerp. 1628. in fol.

Homilia in tres Christi tentationes, quæ incipit: ἡλὺ μὲν ἦν ἡ γῆς ὠχρύνειας, quam Tom. VII. Chrysostomi p. 301. Savilius Græce edidit, atque Combefisus in *Bibl. Concionatoria* Asterii esse suspicatus est, Marius Mercator docet *Nestorii* esse, sub cujus nomine Græce cum versione sua exhibet Jo. Garnerius Tom. I. Marii Mercatoris p. 85. Confer. Tillemontium Tom. XV. memor. p. 749.

XI. Alii Asterii.

1. Asterium Amasenum Balthasar Corderius eundem putat esse Asterium, qui una cum Acacio Berrhoensi frequentavit *Julianum Sabam* teste Theodoro cap. 2. religiosæ Historiæ. Sed rectius alii viri docti utrosque distinguunt, licet perperam Natalis Alexander ** eum de quo Theodoretus loquitur, *Papa* in Arabia Episcopum fuisse affirmavit. Illum vero Juliani Sabæ discipulum, a puerili ætate in Monastica vita aduetum, ac denique religiosorum Monasterii (Gindarensis) circa A. 372. præfectum sive Abbatem, & Catholicæ doctrinæ defensorem fuisse scribit Photius in *Amphilochiis*, *** sive dubius ad *Amphilochium Cyzicenum*.
2. Ab utroque, Juliani Sabæ discipulo & Amaseno. illo diversus fuit Asterius *Cappadox*, ex Sophista Ethnico *Χρειαίνεν* ἐπαγγελλόμενος,

* Alia sunt Basilei Amaseni Acta, quæ sub Johannis presbyteri Nicomediensis nomine exstant etiam Latine apud Surium 26 April. Incipiunt: Ἐγένετο μὲν τὸ πατέξαι Κύριον. Alia quæ sine nomine citat Eustrathius Constantinopol. presbyter in libro contra *Psychopannychitas* c. 20. ad calcem Allatii de purgatione p. 91. λέγει τῶν οὖν τὴν διήγησιν ἔμαρτυρίαν παροσάμειν τὰς αἰγὺς βασιλέως Πισκόπου Ἀμασείας καὶ Μαρτυροῦ.

** Sec. IV. p. 148.

*** Locum Photii exhibet Combefisus T. II. *Auctor. novi* p. 281. & *Monasticon* p. 346. *Bibl. Coisimiana*,

μὴ, sed in persecutione Diocletiani & Maximiani circa A. c. 304. iterum idolorum cultor : inde quum Luciano Martyre magistro suo † ad pœnitentiam eum reducente ad Christianos rediisset, promachus Arianorum, Episcopatum quem ambijt nullum adeptus est, quod persecutionis tempore sacrificasset. ὑποδύναται μίαν πόλιν ὁπισθοκαπὴν προσδυμένον, ἡρώσυνης μὴ ἡσέχῃσε, διὰ τὸ ὁπισθοκαπὴν καὶ τὸν διαγωγμόν, ut narrent Socrates lib. I. c. 36. & Nicephorus lib. 8. c. 53. Vide & Epiphanium LXXVI. 3. Scripsit σύνταγμα, quo Christum rebus creatis accensuit, citatum ab Athanasio, & Epiphanio, confutatum a Marcello Ancyrano. Confer Hermantium in vita Athanasii T. I. p. 344. seq. & Tillemont. T. VI. memor. Hist. Eccles. p. 291. Commentariis hujus Asterii in Psalms, allegat Eusebius in Psalms p. 28. & Catena * MS. in Psalms in Bibl. Coisliniana: memorat Hieronymus de scriptoribus Eccles. c. 94. ubi etiam in Epistolam ad Romanos & in Evangelia scripsisse testatur: Et contra Marcellum, libros, quibus Sabellianæ eum hæresis arguit, (id. c. 86.) multaque alia, quæ a sua partis hominibus studiosissime leguntur. (id. c. 94.)

3. Quattuor est Asterius itidem Arianus, Episcopus Cyrensis, quem precibus Juliani Sabæ (circa A. C. 372.) morti datum narrat Theodorus in religiosa Historia cap. 2. & Photius in Amphilochois quæst. 125.
4. Incertum sitne idem cum hoc Asterius Episcopus Arianus, quem in Concilio Seleuciensi (A. C. 359.) a Semiarianis ob crimina quæ illi imputabantur excommunicatum narrat Socrates lib. 2. c. 40. Tillemontio quidem videtur is esse Asterius Cyrensis, Blondello Scythopolitanus, auctori perpetuitatis fidei Catholicæ Petrus, de quo mox.
5. Alius Asterius Monachus, quem laudat Nazianzenus protreptico carmine ad Hellenium T. II. p. 109. Τίς δὲ κεν Ἀσέρσιο σάοφρονέων λελάθοιτο &c.

Hh hh 3

6, A-

† Philostorgius II. 15.

* Vide Clariss. Montfauconi catalogum Bibl. Seguerianæ sive Coislinianæ p. 137 Etiam in Catena Corderiana ad Psalms sæpe Asterius allegatur, sed incertum intelligatur ne Asterius Scythopolita, qui & ipse in Psalms scripsit teste Hieronymo Epistola 74. ad Augustin.

6. Asterius *Petræ* in Arabia Episcopus, qui Concilio Sardicensi A. C. 347. interfuit, quemque ab Arianis (circa A. C. 347.) in superiorem Libyam relegatum tradit S. Athanasius ad solitariam vitam agentes T. I. p. 820. Vide Martyrologia 10. Jun. Interfuit adhuc Concilio Alexandrino A. 362.
7. Asterius subpræfectus Cappadociæ, ad quem Epistolæ Nazianzeni CXXV. CXXVI. CXXVII. Alius Nyssæ ni *ὁμότης*, cujus meminit Basilius Epist. 44.
8. Asterius *Scythopolita*, quem inter celeberrimos Ecclesiæ scriptores refert S. Hieronymus Epist. 83. ad Magnum Oratorem p. 656. & post Origenem, Eusebium & Theodorum Heracl. in universos Psalmos scripsisse ait Epist. 74. ad Augustin. Male Hendreichius in pandectis Brandenburgicis hunc eundem facit cum Asterio Cappadoce.
9. Asterius Patriarcha *Alexandrinus* (tempore Justinī Imp.) memoratur in Actis Arethæ & Sociorum apud Surium ad 24 Octob. Sed Nicephorus Constantinopol. Theophanes & alii qui Catalogum Episcoporum Alexandrinorum texuere, hunc Asterium ignorant: unde commentitius videtur Antonio Pagi ad A. C. 521 n. 18.
10. Asterius præfectus tempore Maximiani, cujus mentio in Actis S. Victoris Martyris Massiliensis apud Franciscum Bosquetum T. II. Ecclesiæ Gallicanæ p. 134.
11. Turcius Secundus Asterius *Consul* A. C. 449. & alius A. 494. Incertum idemne sit Turtius Rufus Asterius qui emendavit præclarum Codicem Virgilii, obvium in Bibl. magni Hetruriæ Ducis (de quo Henr. Noris in Cenotaph. Pisam. 363, diss. IV. c. 2.) Alius Asterius Turcii Aproniani (qui A. C. 363. præfectus Romæ fuit) filius, de quo clariss. Muratorius diss. 2. ad 5. Paulini carmina, T. I. anecdoton Latinor. p. 143. Tillemont. T. IV. Hist. Imperator. p. 981. 1158.
12. Asterius *præfectus Orientis* sub Arcadio, de quo Nicephorus XIII. 2. Alius, imperante Mauricio. id. XVIII. 12. & 13.
13. Ab eo diversus Asterius Comes, & Armeniæ Dux cujus meminit S. Athanasius in fine Apologiæ T. I. p. 688. & Epist. ad solitariam vitam agentes T. I. p. 845.
14. Asterius presbyter *Antiochenus*, Eunomianus, cujus mentio apud Philostorgium lib. X. cap. 1. Nicephorum XII. 8. Hist. 15.

15. Asterius *Amidenus* in Mesopotamia Episcopus inter Orientales illos fuit qui Cyrillum Alex. & Memnonem in Synodo Ephesina deponere A. C. 431.
16. Asterius Episcopus *Tridentinus* cui Virgilius successit A. C. 385. vide vitam S. Vigili apud Bollandum 29. Maj.
17. Asterius sub Valeriano Imp. *Senator* Romanus, Martyr de quo Nicephorus lib. VI Hist. c. 14. In Eusebii Codicibus Græcis l. 7. Hist. c. 16. *Ἀστέριος*. Sed Asterium habent, præter Rufinum etiam Martyrologia 3. Martii, & Menologia 7. August. Omitto alios Martyres hoc nomine; Edessenum sub Numeriano 20. Maj. Ægeatem sub Diocletiano 23. August. & Ostiensem sub Alexandro Severo 21. Octobr. & Rufinam ac Secundam martyres, Asterii clarissimi filias, 10. Jul.
18. Asterius *Medicus*, ejus collyrium [refert Aetius tetrabibli 2. lib. 3. cap. ult.
19. Asterius *παχυεαφός*, ejus mentio in Synesii Epist. 61.
20. Asterius *subdiaconus* per quem Hieronymus A. C. 396. & 402. Epistola V. ad Augustinum misit, quemque filium suum & necessarium appellat Epist. 69. edit. novæ & Augustinus Epist. ad Hieronymum ejus mentionem faciens: *nunc tamen eis ipsis respondebo literis, quas mihi per sanctum filium nostrum Asterium jam mittere dignatus es*. Hic postea *Vici Africae Episcopus*, qui Collationi Carthaginensi A. C. 411. interfuit.
21. Asterius *presbyter & notarius* in Concilio Constantinopol. A. C. 448. quo Eutyches damnatus est. Idem Asterius ad quem Leonis Magni Epistola 53. Ao. 450. data in qua & Asterii *Episcopi* a se ablegati mentio, sed qui in aliis Codd. Etherius appellatur.
22. *Asterius Urbanus* qui allegatur ab Anonymo adversus Montanistas apud Eusebium lib. V. hist. cap. 16.
23. Omitto Asterium Cretensem, ejus servus Marnas a Gazæ cultus pro DEO, ut tradit S. Epiphanius in Ancorato c. 108. T. II p. 109.

XII. JOANNES cognomento Scholasticus (ὁ Πικλήν * Σχολαστικός, in titulo vitæ a Daniele Monacho scriptæ) notior est nomine CLIMACI, quod accepit ab edito opere a) cui titulus κλίμαξ.

* Scholasticus, id est, eruditus.

a) Sic a scriptis suis cognomina tulerunt Hermes Pastor, Gregorius Dialogos, Antonius Malissa, Micrologus, Ligustinus &c. Vide Clariss. Jo. Molleri Homonymo-

μαζ, sive *scala Paradisi*, unde ἡ τῆς φωτίζουσης κλίμακος τῶν φώτων ἡ
luminantis scala interpretatur dicitur ab auctore vitæ S. Stephani junio-
 ris. b) Quamquam omni humaniore doctrina imbutus c) esset, ta-
 men annos natus undeviginti Asceticam vitam prætulit, atque in-
 ter Monachos velut rudis atque illiteratus vixit per annos quadra-
 ginta: Hinc Abbas montis Sina constitutus, in summa pietatis lau-
 de admodum senex obiit d) successore in Abbazia relicto Georgio fra-
 tre, qui decimo post eum mense similiter est defunctus. De anno
 obitus non plane constat, licet circa A.C. 580. scripsisse Johannem Cli-
 macum, Labbeo, Pagioque e) assentior. Memoriam ejus Græca
 & Latina recolat Ecclesia 30. Martii. Vitam ejus breviter tradunt
 Græcorum Menæa ad eundem diem: Incipit: ἔτ' ἐκκαίδεκα χρό-
 νων παύσων. Paullo fulius Daniel Monachus Rarhuenensis. Inci-
 pit: Τὸ μὲν τίς ἡ ἐνεγκαμένη τὸν καὶ ἀνδρέψασα. Præterea Anonymus
 quidam, non multo, ut vult videri, Climaco junior. Incipit:
 Ἐλθόντ' ποτὲ τῷ Ἀββᾷ. Hæc tria scripta Græce & Latine a Mattheo
 Radero exhibentur in Isagoge quam Climaco suo præmisit, & in
 qua alia etiam de illo aliorum testimonia quædam præfixit. Vi-
 tam a Daniele Monacho traditam habes Latine præfixam Climaco
 in Bibliothecis Patrum & in alijs Climaci editionibus. Latine quo-
 que dederat Lipomannus Tom. II. p. 401. & Surius ad 30. Martii.
 Conferendus etiam Henschenius in Actis Sanctorum ad illum di-
 em. Plures Græcorum Canones sive Odæ in Climacum in Eccle-
 siasticis illorum libris leguntur, e quibus Ignatii Melodi canonem
 laudat Allatius contra Hortingerum, p. 195. Confer Triodiam in
 Syna-

nymoscopiam p. 875. seq. Cæterum lepidus est Trithemius, qui *Climaci* nomen La-
 tine *Scholasticum* sonare scribit, neque enim *scalaestheticum* Raderi & Labbei in
 mentem illi venisse suspicor.

- b) In Analectis Græcis sive T. 4. monumentor. Ecclesiæ Græcæ Cotelieri p. 419.
- c) Elias Cretensis de Joanne Climaco: καίτοιγε τὴν ἀνθρωπίνην πᾶσαν σοφίαν
 ἀκρεβῶς ἠσκημέν' , καὶ ἰδιώτης ὡς ἀχρεὶς ὧν δηλαδὴ καὶ ἀπαίδευτος
 ἐβίβουε παπαινῶν ἑαυτὸν διὰ τὸν Θεόν.
- d) Labbeus, Oudinus & Caveus scribunt in Menæis tradi, quod Joannes Climacus præ-
 ne Centenarius obiit. Hoc in iis non reperio, quæ ex Menæis Raderus de Cli-
 maco præmisit.
- e) Labbeus de scriptoribus Eccles. T. I. p. 266. & 552. Antonius Pagi in Critica Baronia-
 na ad A.C. 594. 9. Cæterum Elias du Pin T. V. Bibl. scriptor. Eccles. p. 98. seq. na-
 cum putat Climacum circa A.C. 525. & obiisse sub initia sæculi septimi.

Synaxario Dominica IV. Quadragesimæ. Denique Johannis Climaci, Johannis Damasceni & Joannis Eleemosynarii vitas moralibus documentis illustratas edidit Johannes Vincartius Jesuita, Tornaci 1664. in 4. Citatur Climacus a Dorotheo Archimandrita, quemadmodum ipse laudat antecessorem suum Sabbam, nec non Johannem Cassianum. Iconem ejus ære descriptam una cum elogio habes in Theophili Spitzelii τῆ μακαρίτης Academia Jesu Christi pag. 206. seq.

XII. Rogatus a Joanne Abbate Raithuensi, cujus Epistola cum Climaci responsione præmittitur, scripsit jam Abbas, adeoque sexagenario major, librum in triginta capita ac totidem veluti virtutum gradus distributum, qui ut jam dixi inscribitur κλίμαξ *scala* sive πλάκες πνευματικαὶ *tabulae* præceptorum asceticorum *spirituales*. Hoc veluti præcipuum religiosæ vitæ commonitorium Monachis commendatissimum per multa sæcula fuit, unde toties descriptum occurrit in omnibus propemodum Bibliothecis, Cæsarea, Vaticana, Valli-cellana Romæ & in monasterio S. Basilii, in quo antiquissimum Codicem asservari refert Clariss. Montfauconus p. 215. Diarii Italici: tum in Bessarionis Veneta, Florentina Medicea, Urbini & Pisauri, Messanæ, Scoriacensi, Bodlejana, Regia Parisiensi, Segueriana sive Coisliniana. Plures etiam illud scholiis & commentariis illustrandum pridem in se susceperunt, ut

1) *Joannes Raithuensis* monasterii ad Elim sive LXX. fontes Abbas, idem qui libri scribendi auctor Climaco fuit, cujus scholia Latine tantum hætenus viderunt lucem in Bibliothecis Patrum cum Climaco. Paris. 1610. & deinde ibidem, Colonia, Lugduni.

2) *Elias* Cretensis Metropolitæ circa A. C. 787. clarus, cujus commentarius vægrandis in tria volumina distinctus, & ferme Eustathii παρεμβάσεις in Homerum mole æquans, integer in Bibliotheca Bessarionis Venetiis, ac Parisiis in Coisliniana & Romæ in Chigiana: sed capite & fine mutilus exstat MS. in Bibl. Augustæ Vindelicor. In Bibl. Cæsarea volumen secundum servatur, complectens commentarium a gradu VIII. ad XXV. Vide Lambecium IV. de Bibl. Vindob. pag. 193. seq. In MS. uno Codice Coislinianæ hæc ἐξηγήσεις refertur ad *Photium*. Vide Clariss. Montfauconi Catalogum MSS. p. 141. Hanc exegefin

non edidit sed pauca ex illa excerpta scholiis aliis Anonymi, de quo mox, permixta Raderus in Climaco suo dedit Græce & Latine.

3. *Anonymus*, Elia junior, qui ex eodem & aliis scholia in Climacum composuit, quæ e MS. Bibl. Bavaricæ primus vulgavit cum Climaco, & versionem Latinam addidit Raderus. Citantur ab hoc Anonymo præter sacras litteras, Magnus Antonius, Aristoteles, Athanasius, Barfanuphius, Basilus, Chrysologus, Chrysostomus, David Hieremias, Diadochus (Photices Episc.) Dorotheus, Ephraim Syrus, Evagrius, Gabriel solitarius, Gregorius Naz. Theologus, Gregorius Nyssenus, Joannes Carpathius, Joannes Damascenus, Isaacus presbyter, Isaias Abbas, Isidorus Pelusiota, Maximus, Marcus Monachus Eremita, Nilus, Phorius Patriarcha, Syncletice, Thalassius, Theodoretus & Theodorus Edeffenus.

- 4) *Hierotheus* Monachus, cujus Isagoge in Climaci scalam MS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium IV. p. 192.

- 5) *Anonymus* cujus synopsis scalæ versibus Jambicis Græcis XLII, existat in Codice Coislinianæ Bibliothecæ, de quo laudatus Montfauconus p. 141.

Omitto 6) *Dionysium Carthusianum*, qui medio sæculo XV. Latine scripsit enarrationes in Johannis Scholastici Climacum, cum paraphrasi aliquot scriptorum Cassiani editas Colon. 1540. fol.

In Codice Græco Cæsareo, de quo Lambecius IV. pag. 190. præfigitur imago scalæ paradisi, quæ a terra usque ad cælum pertingit, & triginta constat gradibus quorum unusquisque peculiari titulo suo capitibus singulis scalæ Climaci respondens, insignitus est. In fastigio stat Servator noster Christus, & monachos a dextero latere ascendentes protensa manu benigne excipit: infra autem jacet Draco infernalis, monachos de sinistro latere scalæ decedentes hiantis ore deglutiens. Imaginem illam ære descriptam e Lambecio exhibet etiam Nesselius parte 1. 306.

XIII. Existat præterea Jo. Climaci libellus seu *Epistola πρὸς τὸν ποιμένα ad Pastorem*, (eundem ut videtur Johannem Raithuensem Abbatem) de officio Cœnobiarchæ. Hanc primus Græce e tribus Codicibus Bibl. Augustanæ vulgavit & novam versionem suam notasque addidit Matthæus Raderus, Augustæ Vindel. 1606. in 8. Scholia veteris auctoris

auctoris Anonymi demum in altera editione in fol. accessere. Epistolae Climaci plures ad Monachos, Trithemius memorat, sed quæ nusquam existant.

XIV. Editiones Scalæ Jo. Climaci.

Latina

Anonymo interprete, Venetiis apud Pincium 1518. in 8.

Ambrosio Camaldulensi interprete Venet. 1531. 1569. atque Colon. 1583. Mich. Iseltio Amerfortio curante & 1593. 1601. in 8. una cum Sophronii prato spiritali, & Petri Venerabilis libris duobus de miraculis. Colon. 1624. in 8. Et in antiquioribus Bibliothecæ Patrum editionibus Paris. & Colon. Et cum Dionysii Carthusiani enarrationibus Colon. 1540. fol.

Matthæo Radero S.I. interprete. In editione Bibliothecæ Patrum Lugdunensi Ao. 1677. Tom. X.

Italica versio Venet. 1585. apud Petrum Marinellum.

Græcobarbara, curante Maximo Margunio, Cytherorum Episcopo, Venet. 1590. 4.

Hispanica A. 1504. Toleti fol. & alia recentior, Ludovici Granatensis. Salmanticæ 1571. 8.

Græcolatina Matthæi Raderi, S.I. typis luculentis Paris. 1733. fol. apud Sebastianum Cramoissum. Hic Raderus pluribus Codicibus, quatuor ex Bibl. Bavarica, tribus ex Augustana, & uno Andreæ Schotti ad alium etiam castigato usus, scalam edidit cum veteribus Anonymi scholiis, qualia etiam Epistolæ ad Pastorem addidit, antea inedita. Latina versio ejusdem Raderi est, quemadmodum & Isagoge, in qua de Joanne Climaco & ejus scala copiose disseritur.

Gallica, Arnaldi Andilly Paris. 1654. 12. qui doctè Climacum etiam notis illustravit in altera editione, ibid. 1661. 12. laudatus a Cotelerio T. I. monumentor. Ecclesiæ Græcæ p. 796. & Elia du Pin, T. XVIII. Bibliothecæ Scriptor. Eccles. p. 93, & Tom. V. pag. 101.

Slavonicam scalæ Joh. Climaci versionem exstare MS. in Bibl. Segueriana (quæ hodie Coisliniana) didici ex veteri ejus Catalogo edito Paris. 1686. 12. p. 33.

Latina versio *Angeli de Cingulo* cognomento *Clareni*, Ordinis Minorum sive Franciscani, qui circa A. C. 1294. vixit: aut *Hieronymi Oforii*, quem scalam Jo. Climaci interpretandam suscepisse tradunt, non vidit lucem. De qua autem tanquam indocta & obscura versione, Camaldulensis loquitur, videtur hæc mihi esse non Angeli hujus, ut Raderus c. 4. Ilagoges opinatur, sed altera illa a Pinio edita.

CAPUT XXIX.

De SIMPLICIO, interprete Aristotelis & Epicteti.

Simplicii ætas & laus. 1. Ejus commentarius in Physica Aristotelis. 2. Index scriptorum in illo allegatorum. 3. Commentarius in Aristotelis Categorias. 4. Index scriptorum qui in illo laudantur. 5. Commentarius in libros Aristotelis de Cælo. 6. De Anima. 7. In Epicteti Enchiridion. 8. Index scriptorum in hisce commentariis laudatorum. 9. Scripta Simplicii deperdita vel inedita. 10. Alii Simplicii. 11

I.

SIMPLICIUS patria Cilix a) Ammonii b) & Damascii Syri Stoici Philos. discipulus, c) & Eulami d) Phrygis familiaris, unus ex illis Philosophis, qui cum pertinaciter Ethnicismo adhære-

- a) Cilicem Simplicium agnoscunt Agathias lib. II. p. 65. & Suidas in *πρόσβεις*. Itaque apud eundem in *Δαμάσκιος* vel Suidæ ipsius vel librarii lapsus est, quando legitur *Σιμωνικὴ καὶ εὐλαμὶς τὸ φεγγάν* pro τὸ φεγγός.
- b) Ammonium passim *καθηγεμόνα* suum & *διδάσκαλον* vocat Simplicius ut p. 321. b. in Physic. & in libros de Cælo p. 113. ubi cum eo sidera se Alexandriæ contemplari refert. Intelligitur autem Ammonius Hermes, de quo dixi supra lib. IV. cap. 26. §. 12. seq.
- c) Damascius itidem *ὁ καθηγεμὼν & ὁ ἡμέτερος Δαμάσκιος* a Simplicio appellatur, qui post eum jam defunctum scripsisse se in Physica Aristotelis innuit pag. 184. Unde Damascium hunc Simplicii fuisse auditorem cave credas Joñsio p. 302. ubi successionem Philosophorum Scholæ Atheniensis illa ætate tradit.
- d) Eulamius appellatur hic Philosophus in pluribus Codicibus Suidæ in *Δαμάσκιος* &

hærent, rebus suis sub Justiniani imperio parum fidentes, profecti sunt cum Areobindo ad Regem Persarum Cosroën, e) sed spe sua frustrati Athenas reverterunt, postquam in induciis Romanorum cum Persis A. C. 549. cautum esset, ut illis tuto redire in sedes suas, & arbitrato suo vivere liceret, nec avita sacra mutare a Christianis cogerentur. Fuit Simplicius eximius quidam inter eos, qui Philosophiam professi Peripateticam, eandem non oppone. c) Pythagoræ aut Platonis Scholæ & Stoicis, sed conciliare cum illis f) studerent, adeoque in omnibus illis operam assiduam posuissent, quod ex scriptis ejus etiamnum apparet, quæ ætatem tulerunt, cum non pauciora interciderint. Sed & hæc quæ exstant tanquam thesaurus quidam veteris Philosophiæ, magni merito facienda existimo tum ob intigne Simplicii ipsius judicium, tum ob fragmenta ex monumentis vetustissimorum Philosophorum g) quæ illa jam ætate raro obvia servavit, hypomnematisque suis passim intexuit. Commentario autem ejus in Enchiridion Epicteti fateor me ita esse affectum, ut in tota antiquitate putem exstare paucissima scripta h) de Ethnicis jam loquor) quæ vel ad mores formandos saniora præcepta contineant, vel providentiam divinam rectius asserant propugnentque.

II. Scripta Simplicii quæ exstant.

I. *ὑπόμνημα*, *Commentarius in octo libros Physicæ ἀποδείξεως Ἀριστοτέλους*, in prælectionibus ad Auditorum coronam expositus, quos alloquitur pag. 173. *ὑμῖν καθημένους*. Hunc Græce primus edidit & Herculi

& apud Agathiam. Itaque illi scripturæ malo assentiri quam quod apud Suidam in *πρῆσβεις*, *ἐν λάλῳ* legitur.

c) Agathias lib. II Hist. p. 65. & Suidas in *πρῆσβεις*. Cæteri Philosophi Simplicio in itinere comites fuisse Damascius Syrus, Eulanius Phryx, Priscianus Lydus & Phœnices Hermias & Diogenes.

f) Hinc est quod Petrus Petitus libro I. de extensione animæ & rerum incorporatarum natura p. 55. *omnium veterum Philosopharum coagulum* Simplicium appellat. Prudenter autem Simplicius monet eos qui Philosophiam tractant, ut abstineant ab inani contendendi studio *φυλάττεσθαι χρητὴν ἐρετικὴν φιλοσοφίαν, εἰς ἣν πολλοὶ τῶν Ἀριστοτέλει συγγινομένων δοκῶσι πύτυον*. p. 2. b. in Categ.

g) Ut Atchytæ, Melissi, Empedoclis, Anaxagoræ, Diogenis Apolloniata, Parmenidis, Theophrasti, Eudæmi & aliorum. Vide, si placet, Indices quos infra exhibeo.

Herculi Gonzagæ Episcopo Mantuano dicavit paullo post Aldi Manutii mortem Franciscus Asulanus, Venet. 1526. fol. cum Clementis VII. Pontificis & Senatus Veneti privilegio. Latine vertit *Lucillus Philatheus*, cujus interpretatio eidem Herculi Gonzagæ jam Cardinali inscripta & marginalibus argumentis notata vidit lucem Venet. apud Hieron. Scotum 1543. fol. & Parisi 1545. fol. apud Johannem Roigny. Eadem versio recusa sine interpretis nomine, & dedicatione ad Gonzagam omissa, Venetiis 1565. fol. apud Hieron. Scotum. Licet vero titulus hanc editionem innumeris pæne locis integritati restitutam & ab innumeris erroribus diligentissime castigatam profitetur, tamen innumeris in locis versio adhuc obscura est falsaque. Labbeus etiam editionem Venetam Anni 1587. commemorat, quam haud vidi, uti nec editionem Venetam 1567. fol. per *Job. Vincentiam a Collibus*, quam video memorari in Catalogo Bibl. Barberinæ. Quantus porro in hoc opere lateat veteris doctrinæ, Philosophicæ apparatus, lectorem conjicere velim vel ex hoc indice scriptorum qui in illo allegantur. Loca nonnulla Simplicii ad Aristotelis Physica illustrat Petrus Petitus in libris Miscellaneorum observationum, vulgatis Trajecti ad Rhenum 1682. 8. Proœmium in Simplicii in Physicâ laudat Stobæus cap. 5. 7. & 9. florileg. Illud proœmium. Themistianæ Physicorum Paraphrasi in Hermolai Barbari versione præmittitur.

III. INDEX SCRIPTORUM

à

SIMPLICIO Commentariis ad Aristotelis Physicam allegatorum

Compositus a me ad paginas editionis Græcæ Aldinæ.

Adrastus 2. ἐν τῷ πρὸ τῆς πύξεως τῶν Ἀριστοτέλους συγγραμμάτων. 1. b. ejus locus 26. b.

Ægyptii 51. 150. de origine universi μυθικὴ ἀρχαῖοςιν. 268. 270.

Alexandri Magni Epistola ad Aristotelem 2. b.

Alexander Aphrodisi. 1. 3. a. b. 4. a. b. 5. 6. a. b. 8. b. 9. a. b. 10. a. b. 11. a. b. 12. a. b. 13. a. b. 14. b. 15. a. b. 16. a. b. 17. a. b. 18. a. b. 21. a. b. 24. a. b. 25. 27. b. 28. 29. a. b. 30. a. b. 32. a. b. 33. b. 34. b. 35. b. 36. a. b.

37.

37. a. b. 38. a. b. 40. b. 41. a. b. 42. a. b. 43. a. b. 45. 46. a. b. 47. 48.
 49. 51. a. b. 52. b. 53. a. b. 54. b. 56. 57. b. 58. a. b. 59. a. b. 60. 61.
 b. 62. b. 64. 67. 68. a. b. 69. a. b. 70. 71. a. b. 73. 75. b. 76. a. b. 77. b.
 78. b. 79. a. b. 80. a. b. 82. a. b. 83. a. b. 84. a. b. 85. a. b. 86. a. b.
 88. 90. a. b. 91. a. b. 92. b. 93. 94. b. 95. a. b. 96. a. b. 97. a. b.
 98. a. b. 99. b. 100. 101. a. b. 102. a. b. 103. a. b. 105. b. 107. a. b.
 108. b. 109. 110. b. 112. 114. 115. 116. b. 119. 120. a. b. 121. b.
 122. a. b. 123. b. 125. a. b. 126. b. 127. a. b. 128. b. 129. 130. 131.
 132. b. 135. a. b. 136. 137. a. b. 138. b. 140. b. 152. b. 153. a. b. 154.
 155. 156. a. b. 157. a. b. 158. b. 159. a. b. 161. 163. 164. a. b. 165. a.
 b. 166. a. b. 167. b. 168. b. 169. b. 172. a. b. 173. b. 174. 175. a. b. 176.
 a. b. 177. a. b. 178. 179. b. 180. a. b. 181. a. b. 182. a. b. 185. 190. b.
 193. b. 195. b. 196. b. 197. b. 198. b. 200. b. 201. 202. b. 203. a. b.
 204. 205. 206. 209. a. b. 211. b. 212. b. 213. b. 214. b. 217. a. b. 218.
 b. 219. 220. 222. 225. b. 226. 227. b. 229. a. b. 233. 237. b. 238.
 239. a. b. 242. a. b. 243. 245. a. b. 246. 250. b. 251. 253. b. 254. a.
 257. a. b. 258. b. 259. b. 263. b. 269. a. b. 270. b. 271. 272. b. 273.
 b. 275. b. 276. a. b. 277. a. b. 278. b. 280. 281. 282. 283. b. 284. a.
 b. 286. 287. 288. a. b. 289. a. b. 290. 291. b. 294. 296. 298. b. 301.
 a. b. 303. 304. a. b. 305. 307. 309. b. 310. 311. b. 312. 315. b. 316. b.
 317. a. b. 318. a. b. 319. 320. b. 321.

ΑΦροδισιεύς 5. 10. 17. 28. b.

Ὁ ἐξηγητής. 46. b. 167. Καλῶς πάντα σχεδὸν ἐξηγέμεθα. 169.

Τὰτι τὸ ῥησείδιον ἀνεξηγήτην κατέλιπεν. 53.

Ἐξηγῶμαι τὴν λέξιν. 10. 24. b. 105. διχῶς εἰζας, διττὴν ἐποίησατο τὴν
 ἐξηγήσιν 15.

Ejus ὑπομνήματα a librariis fortasse turbata 74. b. πρὸς τῷ πλείων
 εἰς τὸν βιβλίον, ὑπομνημάτων 312.

Ejus ὑποθεσις de anima, ἀχωρεῖσθαι εἶναι τὸ σῶμα ὅτι τὴν ψυχὴν, ubi
 male interpres separatam pro inseparabilem adde 282. b. 294. τὰς
 ἐν ταῖς πλανωμέναις σφαῖραις ψυχὰς καὶ συμβεβηκὸς κινεῖσθαι φησιν.
 ibid.

Ἐδοξέ μοι καινοπραγῶς ἐξηγῆσθαι 288.

Ἔοικε τῷ Εὐδήμῳ καὶ κολεῖσθαι ὁ Ἀλέξανδρος 3. ἐκ τῶ Εὐδήμου λα-
 βῶν 217. b. ὁ Ὀπμιελῆς ὁ Ἀλέξανδρος 16. γνησιώτερος τῷ Ἀρι-
 στοτέλει ἐξηγητῶν 17. b. 56. b.

Ἐνωθῶς

Εὐκλείδης καὶ Ἰφ. ὃ μὴδὲν περὶ ἐπὶ τὸ Πλάτωνα ἀρξάμενος 130. ὁ Φίλο-
πονώτατος τ. Δελιοτάτης ἐξηγητῶν ὁ ἐξ Ἀφροδισιαδῶν Ἀλέξανδρος
188. b.

Ejus liber περὶ μίξεως respicitur 123 b.

ἐν ταῖς περὶ αἰσθησεως καὶ αἰσθητῶν 178.

ἐν ταῖς περὶ Ζηνοβιον τ. Ἀπικύρειον ἀντιγεγραμμένοις 113. b.

ἐν τῷ εἰς τὸ δευτερον τῆς περὶ ὁράων ὑπομνήματι 282 b.

AmmoniusSimplicii præceptor sive καθηγημῶν 321. b. 13. b. 30. b. 42. 43.

Ejus liber, quo toto probavit Aristotelem statuisse, DEUM esse τὸ
παιηπικὸν αἶπιον τῶ πάντες κόσμῳ 321. b.

Anaxagoras 2. b. 5. b. 10. 33. 34. b. 35. a. b. 36. 37. a. b. 38. a. b. 39. 42.
b. 51. b. 67. 73. b. 83. b. 87. 104. b. 105. b. 106. b. 07. 112. b. 113. a.
b. 124. 151. b. 153. b. 154. 245. 248. b. 257. b. 258. 265. 272. b.
273. a. b. 285. 292. 295. b. 310. 321. a. b.

Hegesibuli F. κεινωήσας τῆς Ἀναξιμένης φιλοσοφίας 6. b. Physicus 9.
Anaximandri Philosophiæ propius accedit 6. b. 33.

Clazomenius 2.

Ejus verba ἐκ τῶ πρώτης περὶ φύσεως 8. 33. b. ubi proluxa & insignia
loca: adde 34. b. 35. b. 37. 38. a. b. 39. 106.

Anaximander 5. b. 8. a. b. 32. 33. 51. b. 104. 105. b. 107. 111. 112. b.
257. b. 273. b. 295. b. 310. Πραξιάδης Μιλήσιος, 9. b. Θαλῆς γενό-
μενος διάδοχος καὶ μαθητὴς 6. Physicus 9. περὶ ἀρχὴν ὀνομά-
σας τὸ ὑποκείμενον 32. b.

Anaximenes 5. b. 8. b. 32. a. b. 39. 44. 60. b. 104. 105. b. 112. b. 257. b.
273. b. 310. ευρυπράτης Μιλήσιος 9. b. ἐταῖρος γεγονώς Ἀναξιμαν-
δρος 6. Physicus 9. 24. b. ejus versus: γῆ καὶ ὕδωρ πάνθ' ὅσα γίνονται ἢ δὲ
φύονται. 41.

Andronicus 101. 103. b. 216.

Antipho Sophista 61. b. 62. b. 63.

Antiphontis quadratura circuli 12.

Apollonius Geometra 13. b.

Archelaus 217. b. ὁ Ἀθηναῖος, ὃ καὶ Σακεράτη συγγεγονέναι φασὶν, Ἀνα-
ξαγόρα γενομένου μαθητὴ 6. b. ἐν μὲν τῇ γενέσει τῶ κόσμῳ (malc
interpres: in commentatione de Mundi ortu) καὶ ταῖς ἄλλοις περὶ
ταῖς φέρειν ἴδιον 7.

Archimedes 15. b. ubi de ejus quadratura Circuli. τὸ σταθμικὸν ὄρ-
γανον τὸν καλέμενον χαλκίσκιον συστήσας 255. ejus dictum: πᾶς ὢν
καὶ κινῶ τὰν γᾶν, ibid.

Archytas

Archytas 51. b. 188. 98. b. 108. 165. fragmentum Dorice scriptum
ex ejus λόγῳ περὶ τῆς παντός 186. seq.

Aristoteles ἐν ταῖς τῶν μεταλλῶν πραγματείαις I. περὶ φυτῶν I. περὶ τῶν
σικκῶν ἀρχῶν 51. b. Φυσικῆς ἀκροάσεως libri V. priores περὶ ἀρχῶν
203. b. III. posteriores περὶ κινήσεως 15 b. 2 216.

Alexandri Epistola ad Aristotelem cum Aristotelis responsione 2. b.
cum statuiffe quod DEus sit Mundi auctor & opifex, 320. b. seq.
Vide & 2. ac supra in Ammonio.

Metaphysica 3. b. 10. b. 32. 39. b. 48. 51. b. 292.

ἐν τῷ δέλω τῆς μὲν τὰ Φυσικά 296.

ἐν τῷ κάτω τῶν Νικομαχείων ἡθικῶν 4.

Topica 10. b. 28. b. 110.

Sophistici elenchi 11. b. 15. b.

ἐν ταῖς ἀναλυτικαῖς 104.

Exoterica ejus & Acroamatica 2. b.

ἐν ταῖς περὶ τῶν ἀγαθῶν 32. b. λόγοι Platonis περὶ πύραυλός οἱ ὁ Ἀριστο-
τέλης καὶ Ἡρακλείδης καὶ Ἐπιδάμῳ καὶ ἄλλοι τῶν Πλατῶν ἐταῖροι πα-
ραγενόμενοι ἀνεγείναντο πρὸς ἡδὲν αἰνιγματωδῶς 104. b. ubi Alex-
andrum Aphrodis. etiam illo opere usum testatur. iidem λόγοι
citantur p. 117.

περὶ γενέσεως 34. b. 45.

περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς 56.

δέκα κατηγοριῶν βιβλίον 51. b.

Categorica 15.

Epistola ad Aristoclem 143. b. de anima 290. b.

ἐν ταῖς περὶ τύπης λόγοις (VL Physicor.) 188. b. 113.

περὶ κινήσεως 104. 112. 113. b. 257. 167. b. 312. b.

βιβλίον πρὸς τὰς ἀτομὰς γραμμάς 114. b.

ἐν ταῖς περὶ ὕλης λόγοις (I Physic.) 117.

Physica dicta Aristotelis non modo libri VIII. sed & de Caelo, de
Anima, aliaque, speciatim autem libri V. Physicæ auscultatio-
nis 216. 258. b.

Epitome libri VI. Physicor. 241. Libri septimi Physicorum edi-
tio duplex 242. 245. a. b. 252. librum octavum Peripateticismos
καὶ τὴν τῶν στοιχείων μέξιν θῆκε Ἀππυράγιον 257.

qua in parte differat ejus Physica ab antiquioribus 2.

Pythagoricos & Platonem sequitur 209. συνάδει ἐννοίας Πλατωνικαῖς
290. b. Kk kk Pl-

Platonis vestigiis insistit. Aristoteles. 96. 88. 89. 180. 194. b. 290. b. Aristotelis εταῖροι 190. Theophrastus & Eudemus 187.

Aristotelis Πιπτήσης ἰδίῳ ἐστὶ τὸ προσεχὲς ἀρχαῖς ἀπὸ τῶν ἀποδείξεων λαμβάνειν, καὶ μή κωπᾶς 262. ἔδος ἐστὶ τῷ Ἀριστοτέλει μὴ πρὸς ἀποδείξεις καὶ πρὸς τὴν αὐτῆς μαρτυρίας ὡς συμφωνήσας αὐτῇ ταῖς ἀποδείξεσι τῶν ὁρῶν 310. σύμμετρα φιλοσοφῶν τὰς πολλοῖς ἀνθρώποις 194.

Aristotelis ἐξηγητὰς γ. b. 10. 18. a. b. 20. 27. b. 28. b. 53. b. 128. b. 137. b. 140. b. 206. a. b. 260. 242. 213. a. b. 93. 94. b. 99. 105. 109.

Ἀκχεβέτεροι τῇ ἐξηγητῶν 290. b.

Aristoxenus Mulicus 193. 239. 281.

οἱ ἀειδητικοί 3. b.

Aclepiodorus præstantissimus Procli discipulorum 188. b. καὶ στίχοις ἔχει δόγμασι ibid.

Aspasia 96. a. b. 99. b. 127. 130. 132. b. 133. 135. 138. b. 151. 168. b. 172. 178. 192. b. 93. b. 211. 219. 222. 223. 239. a. b.

Alexandro Aphrodisiensi antiquior. 28. b. Eudemo junior. 239.

ἡ Ἀστυρία Θεολογία 150. b.

Astronomi 150. b.

τῶν βασιλέων 145. b. intelligit Chaldaica Oracula.

Boethius 46. 180. 181. b.

Carpus Geometra 13. b.

Choerili versus: πότερην κοιλανίει βάνις ὑδαλῶν ἐνδελεχέει 276. b. ἐν Κωμῶν δια πρὸς 107.

Coriscus, pro quolibet nomine 207.

αἰσθάνομαι ὅτι ὅτι καὶ τὸν μῦθον ὡς κρᾶτων ἐστὶ τῆς ἐν φιλοσοφίᾳ μεγαλαυχίας Πιπτήσεως (sermo est de Johanne Philopono) καὶ τῶν ὧν ἀπερρηθῇ, τῆς πρὸς τὴν ἐκείνην ἐκείνην καὶ Γραμματικὴν συνασκήσεως 266. b. ubi interpres: secundum fabulam et tanquam exarsit, ut aueat admodum gloriam. Sed legendum ὡς κρᾶτων, vertendumque: sentio quod quemadmodum ille in sabata cum corvina posceret, auribus etiam est privatus, ita hic cum magnam se jactet in Philosophia, etiam Grammatica perit, qua ei propria esse debebat, laude excidit.

Damas in Eudemi vita 216. Δάμας ἡ τῆς βίᾳς Ἐυδήμους ὁρῶν.

Damasius ὁ ἡμέτερος Δαμασκῆς 140. b. 147. b. 150. b. 184. a. b. seq. 185. b. 186. b. 187. 189. ὁ ἡμέτερος καθηγητῶν 150. illo jam defuncto Simplicius scripsit 184. ὁ δὲ Δαμασκῆς φιλόσοφος, καὶ ζήτη-

ζητηκώταται, καὶ πολλὰς ἐπ' αὐτῶν πόνους φιλοσοφίας 146. 216
φιλοσοφίαν καὶ τὴν πρὸς τὰ ἱαμβλίχῃ συμπάθειαν, πολλοὶς ἐκ ὁ-
ναι τῶν Προκλῆ δογμάτων ἐφίστασθαι 188. b. πρὸς ἀριθμῶν 183. b. ἐν
τῷ πρὸς κινήσεως 189. b. ἐν τῷ πρὸς τόπων 151. 183. b. πρὸς χρόνῳ
183. b. 184. 189. b.

Damon Musicus 40. b.

Democritus 5. b. 8. 9. b. 10. 18. 33. 35. a. b. 38. b. 43. a. b. 51. b. 73. b.
74. b. 76. 89. b. 104. 105. b. 106. a. b. 108. 119. b. 124. a. b. 133.
140. b. 144. b. 152. 159. b. 165. b. 216. 244. 245. 248. b. 257. b. 273.
292. 295. b. 310. a. b.

Abderita, Leucippi ἐπ' αὐτῷ five discipulus 71. Physicus 9.
ex ejus sententia tripliciter differunt atomi, ῥυσμῶν figura, διαθιγῇ
ordine, & πρὸς τὴν situ 39. in κοσμοποιῶν dat fortunæ locum 74
Dercyllides ἐν δεκάτῃ τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας 54. b. 56. b. citatus
Porphyrio, & Simplicio ipsi haud visus 54. b.

Διονύσιος ὁ ὄνομα 87. b. Dio pro quolibet nomine 229. b. 305.

Diodorus 216. b.

Diogenes Apolloniates 32. a. b. 33. 44. 104. 105. b. 110. 257. b.

νεώταται γεγονώς, πρὸς πάντα σχολαστῶν (antiquiorum Physi-
corum) τὰ καὶ πλεῖστα συμπροσημειῶν γεγραφε, τὰ μὲν καὶ Ἀ-
ναξαγόρῃ, τὰ δὲ καὶ Λεύκιππον λέγων 6.

Ejus σύγγραμμα πρὸς φύσεως quod evoluisse se Simplicius testatur
6. locus prolixus ex illo allatus 32. b. seq. ἴσθαι ὡς γεγραπται
πλεῖστα τῷ Διογένη τῷ συγγραμμάτῳ, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ πρὸς φύσεως
ἐμνήσθη καὶ πρὸς φυσιολόγῃς ἀπειρηκέναι λέγων, ὅς καλῶ καὶ αὐτὸς
ἐπὶ φύσεως, καὶ πρὸς μεταφυσικῇ γεγραπέναι, ἐν ᾗ καὶ λέγει πρὸς τῆς
δεξιᾶς ἀρῆσθαι, καὶ κέρτα καὶ πρὸς ἀνθρώπων φύσεως ibid.

Diogenes Babylonius 97.

Diogenes ὁ Κρών 236. b. modum quo Zenonem, motum negantem
confutavit 278. b.

Eleatici 2. 31. (infra, Zeno.)

Empedocles 5. b. 33. 38. b. 39. 42. b. 43. a. b. 51. b. 60. b. 66. b. 70. 81.
83. b. 86. b. 87. b. 105. b. 107. 111. 257. b. 258. a. b. 265. 273. 292.
295. b. 321. b.

ὁ Ἀναξαγόρῃ, καὶ πολλὰ κατόπισθ' τῷ Ἀναξαγόρῃ γεγονώς, Παρμενίδῃ δὲ
πλησιάζει καὶ Ζηλωτῇ, καὶ ἐπὶ μᾶλλον Πυθαγορείῳ 6. b. Σικελικῇ
μῦθῳ apud Platonem 11. b.

Kk kk 2

Empe-

Empedoclis versus 6. b. 7. b. 8. 34. ubi plura ἐκ τῶν πρώτων τῶν φυσικῶν
a. b. 41. 66. b. 73. b. 74. b. 258. 272. b. 310.

ἐν τῇ κοσμοποιίᾳ 74. b.

ἐκ τῶν δευτέρων τῶν φυσικῶν 86. b.

Mundum σφαῖραν dixit 257. b.

Epicurus 107. b. 133. 140. b. 152. 159. b. 216. 218. b. 219. b. 257. b.

Epicurei 84. b.

Euclidis στοιχεῖα 12. b. 13. b. 14. a. b. 15. 114. b. 119.

Eudemus 3. 5. b. 12. b. 14. 15. 16. b. 18. b. 19. 21. a. b. 23. a. b. 24. a. b. 25. b.
37. 44. 63. 72. 73. b. 74. b. 75. b. 80. b. 81. 94. 100. b. 107. b. 108. 109.
b. 111. 114. a. b. 120. 121. b. 122. 123. b. 128. a. b. 131. a. b. 136.
141. b. 165. a. b. 167. 171. b. 178. b. 187. 192. b. 202. a. b. 203. b.
206. 207. b. 216. 217. 223. 226. 238. 239. 242. 272. b. 277. 283. a.
b. 286. b. 287. b. 294. b. 319. a. b.

φιλαλήθης 239.

Ejus φυσικά 3. 9. b. 10. b. 11. ubi prolixus locus, ut 21. a. b. 25. 26
& 29. (ubi locus quem Alexander Aphrodisiartulit, nec Simplicius in suo Codice invenit) 30. 42. b.

ἐκ πρώτων τῶν φυσικῶν 88.

ἐν πῶς ἑαυτῶν φυσικοῖς ὡς ἀφ' ἑαυτῶν τὰ ἀριστοτέλους 101.

ἐν δευτέρῳ 93. b. 106. 220. 232.

ἐν τρίτῳ 124. 155. b. 167. b. 171. 173.

Γεωμετρικὴ ἱστορία 13. b.

ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς γεωμετρικῆς ἱστορίας 13. b.

Rhodius 42. b.

Auditor Aristotelis 15. 187. τῷ ἀριστοτέλει πάντα κατακελευσθῆναι 27.

ὁ γνησιώτατος τῶν ἀριστοτέλους ἐπιγράφων 93. b. ὡς ἀφ' ἑαυτῶν σχεδὸν
καὶ αὐτὸς τὰ ἀριστοτέλους 279.

ὡς τὰ ἀλεξάνδρου (Aphrodisiart) ἱστορῶν τὴν Πλάτανον περὶ κατὰ φύσιν δόξαν
καὶ ἀντιλέγων αὐτῇ 98. b. μεμψεται τῷ ἀναξαγόρᾳ 273.

Eudemum vitam scripsit Damas 216.

Eudori de Pythagoreis 39.

Evenus 175.

Fabula de equo & testudine 237.

Galenus 73. ὁ θαυμάσιος γαληνὸς ἐν ὁμοίᾳ τῆς ἑαυτοῦ ἀποδοτικῆς 167.

ὁ πολυμαθὴς αἰσθητὸς 169. b. ὁ φιλοπονώτατος 242. b.

Gemini Epitome τῶν Πισσηδωνίου μεταφραστικῶν 64. b. 65.

ἐν Γεωμετρίας γινόμενος 105. περίμετρον μὲν Γεωμετρία δικάως δεικνύει 119.
 Grammaticus. vide infra, Philoponus.

Heraclides 104. b. Ponticus 65. Platonis discipulus 104. b.

Heraclitus 8. a. b. 17. 18. 32. 44. 60. 207. b. 111. b. 257. b. 293.

Ephesius 6. ἰσίδης μύσση apud Platonem 11. b. Physicus 24. b.
 310.

ἐν Ἡρακλείτῳ 276. ἐν περὶ Ἡρακλείτου Φυσικῶν 308. b.

Hermodorus τῶ Πλάτωνος ἑταίρου 54. b. ἐν τῷ περὶ Πλάτωνος βι-
 βλίῳ 56. b.

Hermotimus ante Anaxagoram μὴ μόνον ὑλικὰς αἰτίας τῶ παντός δο-
 δεστικὰς, ἀλλὰ καὶ τὸν γὰρ ὡς ποιητικὸν καὶ τελικὸν αἴτιον θεωρούμε-
 νον 321.

Hesiodus 124. b. ejus μυθοποιία 122.

Hestizus 104. Platonis discipulus ibid.

Hippasus 32. 104. b. Metapontinus 6.

Hippo 32.

ὅς δακεῖ ἄθετον γεγονέναι 6. Physicus 24. b.

Hippocratis Chii Geometrae quadratura Circuli 12. a. b. 13. b. 14. a.
 b. 15. ante Aristotelem fuit & ab Eudemo παλαιότερος annume-
 ratur 15.

Hippocrates Medicus 97. 106. b.

Homerus 79. b. 81. 128. b. 131. b.

Homericum ἐκ ἀγαθὸν πολυκωιδανή 39. b. 292.

Jamblichus 181. b. ὁ δὲ Ἰάμβελιχος 150. b.

ἐν τῷ εἰς τὰς κατηγορίας ὑπομνήματι 13. b. ἐν τῷ πρώτῳ τῷ εἰς τὰς κα-
 τηγορίας ὑπομνημάτων 186. b. 188.

ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῷ εἰς τὸν Τίμαιον ὑπομνημάτων, ἐν κεφαλῇ δυν-
 τέρῳ 149. b. ἐν τῷ ὅγδω 165. b. 188. ἐν τῷ ἑκτῷ κεφαλῇ ibid.
 ἐν τῷ δεκάτῳ κεφαλῇ ibid.

Οἱ πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἰατρῶν 97.

Lacedaemonii 77. b. 108. b.

Leucippus 8. 35. a. b. 152. 159. b. 216. 245. 257. b.

ἡ Ελεάτης ἢ Μιλήσιος, κοινωνήσας Παρμενίδῃ τῆς Φιλοσοφίας, ἢ τὴν αὐ-
 τὴν ἰσίδην Παρμενίδῃ καὶ Ξενοφάνει περὶ τῶν ὄντων ὁδὸν 7.

Δοτὴ Λυκῶν εἰς Ἀκαδημίαν 93. b.

Lycophron Sophista 20. a. b. 21. b.

ἐν Μαθηματικῇ 107. b. 181.

Mathematicarum disciplinarum scopus διαβιβάζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν εἰς τὰ νοητά. 82.

Maximus ὁ ἢ Μάξιμος καινοπρεπέστερον ἐξηγήσατο 138.

Megarici Philosophi 26.

Melissus 8. a. b. 9. a. b. 10. a. b. 11. b. 15. a. b. 16. a. b. 17. 18. 19. 20. b. 23. 26. b. 27. 52. 152. 154. b. 116. b. 225. b. 226. 275. b. 277. 278. b.

Ejus verba allegantur 7. 9. 17. b. 22. ubi prolixus locus ex initio συγγράμματος Melissi, 23. b. 24. a. b. 34. b.

Samius 5. b. πῶς φύσεως ἢ πῶς τῶν ὄντων τὴν ἀπὸ φύσεως τῶν συγγράμματος ἐποίησατο 15. b.

Menander 87.

Metrodorus 35. Chius 7. 152. 257. b.

Democrito de principiis rerum ferè assentitur 7.

Moderatus de Pythagoricis 50. b. citatus e Porphyrio, & Simplicio ipsi haud visus.

Moses Judæorum legisator 268. de origine Mundi μυθολογία ἀρχαῖα
σιν ἀπὸ μύθων * Ἀρχαῖα καὶ ἀκαταλόγητα ibid. & 270.

Nicolaus Damascenus 6. b. 32.

ἐν τῇ πρὸς θεῶν 6. 32.

Nicomedes Geometra 13. b.

μὴν τῶ Ὀλυμπικῶ ἐξέλιπεν ὁ ἥλιος 23. b.

Oraculum Delphicum sciscitaturi dicebant: ὡς τύχη καὶ λαχὼν τῆς δὲ
τῆν θεμιστεύεις 75.

Oracula Chaldaica 143. a. b. 144. πρὸς τῆς βαρβάρους 145. b. ὁ χρεὶν
ὁ ὡς θεὸς ἔπειτα περὶ χaldaίων καὶ τῆς ἀλλῆς ἱερᾶς ἀρχιερέως τιμη-
θεὶς 186.

Orpheus 31. b. 75. 143. 159. a. b.

ὁ παλαῖος λόγος 74. 188.

Parmenides 2. 8. a. b. 10. a. b. 11. b. 15. a. b. 16. a. b. 17. 18. 20. b. 22. b. 26. a. b. 27. a. b. 28. b. 29. 30. 41. 52. 60. b. 116. b. 275. b.

Eleates 5. 6. ἀπὸ τὴν ποίησιν καὶ μυθολογικῆς τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας 31. b.

alia scribit πρὸς ἀληθειαν 9. alia vero πρὸς δόξαν 6. b. 7. b. 19. 31. b. 38. b. Plato magni facit Parmenidem licet videtur eum oppu-
gnare, ait sententiam ejus βαρύνει δὲ καὶ καλυμμένη 8. b. 31.

παρμενίδεια ἐπη 30. b. Ejus

* Imo potius Egyptii sua haurere a Chaldeis. Vide Huetium p. 148. demonstrat
Evangelicæ & Witsii Egyptiacæ H. 24.

Ejus versus afferuntur: 7. a. b. 9. 17. a. b. 19. 25. 26. 31. (ubi plura Simplicius ait se referre *Διὰ τῆς σπάνης τῆς Παρμενίδους συγγεγραμμά* [Θ]) a. b. 34. b. 38. b. 39. 152. b.

Paron, Pythagoricus commentitius, pro παρών τις τῶν σοφῶν 178. b.

Pericles Lydus 10. ubi recentioribus eum accenlet.

περιπατητικὴ ἀρετὴ 1. Διλεκτικὴ τῶν περιπατητικῶν 10. b.

Peripatetici 71. b. 35. 140. b. 149. b. 174. 181. 213. 216. 257. 321.

Jo. Philoponi quinque contra aeternitatem Mundi πολὺς ἑκα βιβλία & sextus contra aeternum mundi motum 257. τῶν ἐφ' ἡμῶν τις γεγονότων πλῆθων id.

ὁ αὐτὸς ἐν τῷ τρίτῳ 266. b.

in illis citatus liber quintus contra Proclum 266. liber quartus 270. b. oppugnatur Philoponus 259. b. sq. 265. b. seq. 269. b. sq. ad 272. ubi sextum ejus librum impugnasse se testatur: adde 312. seq. ad 315. b. 320. a. b.

contra eundem disputavit Simplicius comment. in primum de caelo

257. 269. ὁ Γραμματικὸς κενύει -- πρὸς τὴν Ἀριστοτέλους ῥῆσιν, ἣ τέτις Ἀλεξάνδρου τὴν ἐξηγήσιν πᾶσαν καὶ τὴ θεμισίαν τὴν ἐπὶ τῶν ἀστρονομικῶν ἐπενεγκῶν, ἵνα πολὺς ἑκα μάλλον αὐτὸ γεγονότα πρὸς συγγεγραμμάται τῷ πλάττει 259. b. ἐν τῷ περὶ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλην 313.

Philosophi δεχάτοι 12. οἱ μὲν τὴν κατακλυσμὸν 2. οἱ μυθικῶς καὶ οἱ φιλοσόφως τις θείας ἐμφαινόντες τάξεις, sub summa prima causa omni δυνάμει principiorum posuere 39. b.

οἱ νεώτεροι φιλόσοφοι 80. b. 137. 187.

οἱ παλαῖοι 116. 121. b. 186. b.

οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων 150. b.

Physici 105. b. 106. b. 12. 257. b. 5. b. 9. 32. 44. b. 45. a. Physicis

Parmenidem distinguit Aristoteles 32. οἱ δεχάτοι φυσικοί 84. b. 166. b. 107. b. 123. b. 144. b.

De principis inquirere & φυσιολόγει ἐστὶν ἀλλὰ τὰ πρῶτα φιλοσόφως 56. b. γινώσκει καὶ φθίρεισθαι τὸ ἓνα κόσμον, ὡς μηκέτι εἶναι κόσμον, ἔδνα τῶν φυσιολόγων ἴσμεν λέγοντα 258.

Plato 1. b. 2. b. 3. 8. b. 21. b. 25. 26. b. 27. a. b. 30. 31. b. 32. a. b. 34. b.

38. b. 41. 43. 44. b. 48. 49. a. b. 50. 51. 52. b. 54. b. 57. 58. b.

70. b. 71. 74. 80. b. 81. 82. 83. b. 84. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. b. 98. a.

b. 99. 104. a. b. 105. a. b. 108. 109. 114. b. 116. 118. 119. 121. b.

123. 125. 126. a. b. 133. 135. 140. b. 144. b. 150. a. b. 155. b. 163.

b. 165.

Mathematicarum disciplinarum scopus διαβιβάζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς αἰσθητῶν εἰς τὴν νοητῶν. 82.

Maximus ὁ ᾧ Μάξιμος κακοπραπέτηρον ἐξηγήσατο 138.

Megarici Philosophi 26.

Melissus 8. a. b. 9. a. b. 10. a. b. 11. b. 15. a. b. 16. a. b. 17. 18. 19. 20. b. 23. 26. b. 27. 52. 152. 154. b. 116. b. 225. b. 226. 275. b. 277. 278. b.

Ejus verba allegantur 7. 9. 17. b. 22. ubi prolixus locus ex initio συγγραμμάτων Melissus 23. b. 24. a. b. 34. b.

Samius 5. b. πῶς φύσεως ἢ πῶς τὰ ὄντα τὴν διπλοφάνειαν τῶν συγγραμμάτων ἐποίησατο 15. b.

Menander 87.

Metrodorus 35. Chius 7. 152. 257. b.

Democrito de principiis rerum fere assentitur 7.

Moderatus de Pythagoricis 50. b. citatus e Porphyrio, & Simplicio ipsi haud visus.

Moses Judæorum legisator 268. de origine Mundi μυθική ἀρχαίσις ἀπὸ μύθων * Ληγουμένη ἐλευσμένη ibid. de 270.

Nicolaus Dantasceus 6. b. 32.

ἐν τῇ πρὸς θεῶν 6. 32.

Nicomedes Geometra 13. b.

μὴν τῶ Ὀλυμπικῷ ἐξέλτεον ὁ ἥλιος 23 r. b. ὁ δὲ τῶν ἀστρονομικῶν ἀρχαῖς 75.

Oraculum Delphicum sciscitaturi dicebant: ὡς τύχη καὶ λαχὴ τῆς δὴ πνι θεμιστεύεις 75.

Oracula Chaldaica 143. a. b. 144. πρὸς πῶς βαρβαροῖς 145. b. ὁ χρόνος ὁ ὡς θεὸς ὑπὸ τοῖς χaldaίων καὶ τῆς ἀλλῆς ἑσθῆς ἀχιστεύει τιμηθεὶς 186.

Orpheus 31. b. 25. 123. 150. a. b. ὁ παλαῖος λόγος 74. 188.

Parmenides 2. 8. a. b. 10. a. b. 11. b. 15. a. b. 16. a. b. 17. 18. 20. b. 22. b. 26. a. b. 27. a. b. 28. b. 29. 30. 41. 52. 60. b. 116. b. 275. b.

Eleates 5. 6. ἀπὸ τῆς ποιήσεως καὶ μυθολογικῆς πρὸς ἀλήθειαν πλάσματος 31. b.

alia scribit πρὸς ἀλήθειαν 9. alia vero πρὸς δόξαν 6. b. 7. b. 19. 31. b. 38. b. Plato magni facit Parmenidem licet videatur eum oppugnare, ait sententiam ejus βαθεῖα διδοῦν καλυμμένη 8. b. 31. παρμενίδεια ἐπὶ 30. b.

Ejus * Imo potius Egyptii sua hausere a Chaldeis. Vide Hartium p. 148. demonstrat Evangelicæ & Wisii Egyptiacæ II. 24.

Ejus versus afferuntur: 7. a. b. 9. 17. a. b. 19. 25. 26. 31. (ubi plura Simplicius ait se referre *Διὰ τὴν σπάνην τῆ Παρμενίδου συγγραμμάτων*) a. b. 34. b. 38. b. 39. 152. b.

Paron, Pythagoricus commentitius, pro *παρών τις τῶν σοφῶν* 178. b. Pericles Lydus 46. ubi recentioribus eum accenset.

περὶ παθητικῆς αἵρεσις 1. *Διλεκτικῆ τῶν περὶ παθητικῶν* 10. b.

Peripatetici 71. b. 35. 140. b. 149. b. 174. 181. 215. 216. 257. 321.

Jo. Philoponi quinque contra aeternitatem Mundi *πολύστιχα βιβλία* & sextus contra aeternum mundi motum 257. *τῶν ἐφ' ἡμῶν τις γεγονότων τελευτῶν* id.

ὁ αὐτὸς ἐν τῷ τριτῷ 266. b.

in illis citatus liber quintus contra Proclum 266. liber quartus 270. b. oppugnatur Philoponus 259. b. sq. 265. b. seq. 269. b. sq. ad 272. ubi sextum ejus librum impugnasse se testatur: adde 312. seq. ad 315. b. 320. a. b.

contra eundem disputavit Simplicius comment. in primum de caelo

257. 269. *ὁ Γραμματικὸς ἐκείνῳ* -- *περὶ τῆς τῆς Ἀριστοτέλους ῥῆσις, καὶ*

τῆς Ἀλεξάνδρου τῆς ἐξηγήσεως πάντων καὶ τῶν θεμιστῶν τῆς περὶ φυσικῆς ἐπευγών, ἵνα πολὺν ἰσχυρὰ μᾶλλον αὐτὴ γεγονόμενα πρὸς συγγραμμάτων τῶν πλεονεξῶν 259. b. *ἐν τῷ περὶ τῶν πρὸς Ἀριστοτέλην 315.*

Philosophi *ἀρχαί* 12. *οἱ μὲν τὴν κατακλυσμένην 2. οἱ μυθικῶς καὶ οἱ φιλοσόφως πρὸς θείας ἐμφαινόντες τάξεις, sub summa prima causa omnia διὰ τὰς principiorum posuere* 39. b.

οἱ νεώτεροι φιλόσοφοι 80. b. 137. 187.

οἱ παλαιοί 116. 121. b. 186. b.

οἱ κλεινοὶ τῶν φιλοσόφων 150. b.

Physici 105. b. 106. b. 12. 257. b. 5. b. 9. 32. 44. b. 45. a. Physicis Parmenidem distinguit Aristoteles 32. *οἱ ἀρχαῖοι φυσικοί* 84. b. 106. b. 107. b. 123. b. 144. b.

De principis inquirere & *φυσιολόγος* ἐστίν, ἀλλὰ τὸ πρῶτον φιλόσοφος 56. b. *γινώσκου καὶ φθέρουσαι τὸ ἓνα κόσμον, ὡς μηκέτι εἶναι κόσμον, ὁδὸν τῶν φυσιολόγων ἴσμεν λεγόντων* 258.

Plato 1. b. 2. b. 3. 8. b. 21. b. 25. 26. b. 27. a. b. 30. 31. b. 32. a. b. 34. b. 38. b. 41. 43. 44. b. 48. 49. a. b. 56. 57. b. 58. b. 59. b. 60. b. 61. 62. b. 63. a. b. 64. 65. 66. 67. b. 68. a. b. 69. 104. a. b. 105. a. b. 108. 109. 114. b. 115. 118. 119. 121. b. 123. 125. 126. a. b. 133. 135. 140. b. 144. b. 150. a. b. 155. b. 163. b. 165.

b. 165. b. 166. 169. b. 174. b. 182. 185. a. b. 187. 194. a. b. 195.
200. 229. 257. b. 265. 266. a. b. 267. a. b. 268. 286. b. 290. b. 294.
310. 313. 319. b.

Cratylo 276.

Legibus 63. b. 81. b. 96. 249. b. δεκάτη νόμων 80. b. 194. 96. 257. 280.
290. a. b. 296. 297. b.

ἐν τῇ πρώτῃ ὑποθέσει τῆς Παρμενίδου 7. 96.

Parmenide 8. b. 19. a. b. 21. b. 22. 29. a. b. 32. 53. b. 91. b. 130. a. b.
187. b. 209.

Philebo 21. b. 104. b.

Phaedone 2. 38. 68. b. 79. b. 83. b. 88. 107.

ἐν τῇ πολιτικῇ 258.

Phaedro 16. b. 51. b. 63. b. 127. 110. 280. 290. a. b. 294. b.

Πολιτικά 143. 144. 208. b.

Sophista 11. b. 12. 19. b. 21. b. 22. 27. 29. b. 31. b. 52. b. 53. b. 54. 153.
91. b. 92. 98. b.

Theateto 3. b. 4.

Timæo 2. a. b. 6. b. 7. b. 8. 9. b. 17. 23. b. 29. a. b. 32. b. 38. 47. b. 49. a.
b. 50. 53. b. 54. 56. 64. b. 66. 71. b. 88. 89. 122. 125. b. 126. 127.
144. a. b. 145. b. 149. b. 156. b. 157. 166. 175. 188. a. b. 96. 99. 104.
b. 107. 250. 257. b. 264. 265. 268. 290. a. b. 314. b. 318. b.

ὀνομαστικής 194.

Platonis ἀγραφα δόγματα 125. b. ἀγραφοὶ συνεννοίαι 126. περὶ τ' ἀγα-
θῶς λόγους 117. Vide supra in Aristotele.

Platonis forma corporis 183.

Plato πὲρ τῆς πυθαγορείων καὶ τῆς ἰερατικῶν ὅτι πὲρ τῆς ἀφίερον πρᾶγμα-
γών 2.

Ἀριστοτέλης τὴν συνήθειαν τῶν ὀνομάτων βύλαται φυλάττειν, καὶ ἀπὸ τῆς ἀφ-
ήσεως ἐναργῶν πρὸς ὀπτικῆς ποιῶνται. ὁ δὲ πλάτων τῶν τῶν μὲν
καταφρονεῖ πολλάκις, πρὸς δὲ τὰς ποιεῖς θεωρίας ευκόλως ἀνατρέ-
χει 290. b.

Pythagoricos sequitur 2. b. πολλὰ καὶ φαίνεται πυθαγορείους ἀπολαύειν
32. b.

Platonici 49. 133. 144. b. 154. 209.

οἱ κλεῖνοι τῶν Πλατωνικῶν 140. b.

τοσῶτη Πλάτωνος ἐξηγήτης 268.

ὁ καὶ Πλάτωνος διαλεκτικός 11.

Plotinus 50. b. ἐν ἀρχῇ τῆ ἐμβλῆς ὁ πρὶ τῆ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ ἐπι-
γραφε 90. b. 187. b. 91. b. 98. b. 240.

Poëtarum dicta: πύχη τύχη ἐστέρει, καὶ τύχη πύχην 73. b. ἐντυχῆντα
καὶ φρονεῖν ibid.

Polycletus ἀνδραγαθικός 72. 77. ejus κανὼν 73.

Porphyrus 2. b. 3. 10. 15. b. 16. 17. b. 18. a. b. 19. 20. 22. 23. 25. 26. b.
29. 30. a. b. 32. 34. b. 35. 41. 45. 54. b. 58. 61. b. 75. b. 77. b. 82. 85.
b. 90. b. 91. 92. b. 94. b. 96. b. 97. b. 104. b. 137. 144. 152. 172.
202. b. 209. b.

Simplicius Porphyrio τὸ πλεον ἀκολουθῶν 16. φιλοσοφάτατ' 21.
190. ὁ φιλομαθὲς αἰσθ' 7 φιλοσόφων 32. b.

ἐν τῷ δευτέρῳ πρὶ ὕλης 50. b.

in Synopli Physicorum 190. 214. b.

Posidonius, vide supra in Gemino.

Proclus 141. b. 150. b. ὁ ἐκ τῆς Λυκίας φιλόσοφ' 92. (ubi male in-
terpres ex Lycæo Philosophus) 140. b. διδάσκαλ' τῶν ἡμετέρων δι-
δασκάλων 142. b. 188. b.

Protagoras, infra, in Zenone.

Protarchi dictum, felices lapides e quibus aræ 78.

Proverbia: ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν 32. ἵνα οἱ ἐξηγητὰὶ μὴ ὡδ' αὖ θύ-
ρας ἐξηγῶνται 53. b. Διὰ τέχην εἰσιέναι 152. b. λιπὸν λίνον συνάπτει 165.
b. τὸν ἀλφεῖον μετ' Ἡρακλέους ὡδ' ἀκαλέσαντες 259. b. Ἀδανιδ' 280. b. μία χελιδὼν ἑὰρ 8 ποιεῖ 308. b. ποῖ' ἐν χαμαιλεῶν
πιάττας ἀν' ἐτρώτῃ τροπᾷ 313.

Pythagorici 2. a. b. 3. 5. b. 6. b. 8. 13. b. 32. b. 38. b. 39. 44. b. 50. 51.
56. 98. a. b. 99. 104. a. b. 105. a. b. 109. 110. 116. 152. a. b. 165. 173.
206. 209. 319.

eorum versus: κέκλυθι κύδιμ' ἀνδρὶ μέν πᾶτερ μακάρων, πᾶτερ ἀνδρῶν
104. b. 253. b. ἀνδρὶ μὲν δὲ πᾶσι ἐπέοικεν ibid. ἐστὶς τῶν καὶ ζα-
νὸς πύργον ἐκάλεν τὸ κέντρον τῆ κόσμου 319. b.

Sexti Pythagorici ἀποδείξεις 13. b.

ὁ συλλογισμὸς (Timon) 236. b. ubi versus ejus de Zenone Eleate:
ἀμφοτερόγλωσσον μέγα φέν' ἐκ ἀλαπαδῶν Ζηνῶν.

Simonides 175. 178. b.

Simplicius commentarios suos auditoribus prælegit, quos alloqui-
tur 173. scripsit Damascio præceptore suo jam defuncto 184.
Ammonium præceptorem suum laudat passim. Vide supra,

- in Ammonius. ἡδὲ φθόνος ὀνομάτων 186. suorum in libros de
 cælo commentariorum meminit 257.
- Plura producit ex scriptis antiquissimis Philosophorum 24. quo-
 rum παλαιῶν συγγραμμάτων πολλὴν ἀγνοίαν sua ætate esse ait 9.
 31. veretur ἐν τῇ φυσικῇ πραγματείᾳ πρὸς ἀκρίβειαν τῶν φιλοσοφικῶν
 ἐμβάλλειν 32. putat περὶ αἰσθητικῶν ἢ τεμερῶν esse, τὴν ἐναντίαν
 ἀφίεναι Ἀριστοτέλει Φωνὴν 94.
- Socrates Ethicus 9. σιμός 20. plura de ejus forma corporis 183.
- Sophista 21. b.
- Σοφιστικοὶ λόγοι 169. b. seq.
- Speusippus 32. b.
- Stoici 6. b. 20. 6. 50. 74. b. 95. b. 111. b. 123. b. 133. 157. b. 165. 207.
 b. 257. b. 310. b.
- Stoicorum ἀξιώματα μεταπίπτονται 305.
- Strato Lampiscenus 140. b. 144. b. 153. 154. b. 155. b. 163. b. 168. 187.
 a. b. 189. b. 191.
- Theophrasti licet discipulus καινοτέρων ἐβάρυσεν ὁδόν 187. Physicus
 ἐν τῷ περὶ κινήσεως 214.
- ὁ Θεοφράστης γενοῦντος ἀκρίβειας καὶ τοῖς ἀρίστοις περὶ αἰσθητικῶν ἀρεθίστα-
 τος, ἐν τῷ περὶ κινήσεως 275.
- Syrianus ὁ μέγας 42. 46. b. 53. 59. 147. 148. b. 149.
 Φιλόσοφος 42.
- ὁ μέγας τῆς Λυκίας Πρόκλος καὶ ἡγεμόνων 144. b.
 ἐν τοῖς εἰς τὸ δέκατον τῶν Πλάτωνος ῥήμων ὑπομνήμασι 144. b.
- Thales 8. 32. 39. 44. 60. b. 104. 105. b. 112. b. 310.
- Examii F. Milesius 6. Physicus 9. 24. b.
- πρῶτος ὁ Θεοφράστῃ τὴν περὶ φύσεως ἰσορροπίας τῶν ἑλλήσων ἐκφῆσαι 6. λέ-
 γεται δὲ ἐν γεωφαις μηδὲν καταλιπεῖν πλὴν τῆς καλυμμένης νωτοῦνης
 ἀερολογίας 6.
- Themistius 10. 30. 36. b. 91. 94. b. 96. b. 97. b. 100. 101. b. 118. 161.
 169. b. 172. 175. b. 180. b. 181. b. 200. b. 202. b. 205. 222. 258. b.
 291. b.
- ὁ εὐφραδὴς Θεμιστίους 9. b. 226. Ejus Θεοφράστῃ librorum Aristot. 259.
 b. 260. Θεοφράστῃ τὸ ῥητόν 9. b. 15. b. 68. b. 214. b. τὴν ὕλην
 πραγματείαν Θεοφράστῃ 242. 245. non tamen ita ut συνέχειαν
 semper observer. ibid.

ἐκ ἀποδεχεται τὸν Ἀλέξανδρον 226.

Theologi 81. 106. b. 121. 188. b.

Θεολογικὴ πραγματεία 82. 121.

τὰ ἀκρότατα τῶν Θεολογικῶν *supra* in *Simplicius*.

Theophrastus 5. a. b. 6. a. b. 25. b. 29. 131. b. 136. 141. b. 143. 150. b. 165. 187. 202. 216. 233.

Ejus Φυσικά 2. b. 141. 149. b. locus ex libro primo 5. b. 201. b.

πάντα ἀκολυθήσας τῷ Ἀριστοτέλει 187.

ἰσορεῖ περὶ Διογένης (τῆς Ἀπολλωνιάτης) 6. 32.

ἐν τῷ περὶ Ἀναξαγόρα δευτέρῳ 35. b.

ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ κινήσεως 23.

ἐν τῷ δευτέρῳ 94.

ἐν τῷ τρίτῳ 94. ἢ περὶ ἔρως 287. πάντα δὲ καὶ τῷ κορυφαίῳ δεξιᾷ τῶν Ἀριστοτέλους ἐταίρων Θεοφράστῳ ἐν τῷ πρώτῳ τῷ περὶ κινήσεως αὐτοῦ 225. 230.

ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Φυσικῆς ἰστορίας 25.

ἐν τῇ ἰστορίᾳ 32. ἐν τῇ Φυσικῇ ἰστορίᾳ 33.

Timaeus Pythagoricus 2. b. 8. 104. b. ἐν τῷ ἑκτῷ συγγράμματι 50.

ὁ Τιμαίῳ αὐτὸς π. καὶ ὃν ὁ Πλάτων ὑπεκρίνατο 2. 8. Aristoteles & Plato cum secuti 50.

Timon. *supra* ὁ συλλαβὰ φθ.

Varius accentus 101. b.

Varia interpunctio 15. 90. b. 219. Ordo turbatus 284. ubi notatur quaedam quae post ponuntur *συνεχάφθαι καὶ ἀποαναγινώσκειται*.

Aspasius finit librum quintum alio loco quam Codices vulgati 214.

Porphyrus & Themistius 214. b.

Varia Lectio in antiquis Aristotelis Codicibus: 17. 36. 51. 67. 68. 76.

b. 78. b. 82. 87. 91. 94. b. 96. 97. b. 99. b. 101. 102. b. 103. b. 115.

126. b. 131. b. 133. 137. b. 152. 153. b. 156. a. b. 159. b. 164. b. 172.

173. b. 177. 178. b. 179. b. 182. 190. b. 198. b. 200. b. 201. 205.

206. a. b. 212. b. 213. b. 218. b. 227. b. 237. b. 245. b. 249. b. 250.

b. 253. b. 281. b. 288. 301. 309. b. 310. 317.

Xenocrates 32. b. Chalcedonius 30. a. b. σοφὸς αὐτὸς *ibid.* γεωμετρικὸς αὐτὸς 31.

ὁ γνησιώτατος τῷ Πλάτῳ ἀκρατῶν ἐν τῷ περὶ τῶν Πλάτων βίβ. 268.

Xenophanes 5. b. 7. 8. b

Colophonius 2. 6.

Parmenidis discipulus 6, ubi ejus de Deo sententia.

Xuthus Pythagoricus 161.

Zeno (Elcates) 21. a. b. 22. a. b. 20. 30. ubi mentio ejus συγγράμ-
ματ⁹ πρὸ τῆ ὥρ⁹, πολλά διπλοκλήματα ἔχον⁹ 31. Παρμε-
νιδῆ γινώσκον⁹ 21. b. ἀμφοτερόλογον⁹ 30. & 23. b. ex Timonis
Sillis. Ejus locus 30. b. citatur etiam 101. 121. b. 124. b. 128. 130
b. 131. 139. 189. 221. a. b. 222. b. 233. b. 236. 238. b. 239. b. 241.
256. b. 278. b. 302.

Ejus quatuor argumenta adversus motum 236. b. sq. Achilles sive
argumentum præcipuum 237. 241. λόγ⁹ ὃν ἤρετο Πρωταγόρας
τὸν σοφιστὴν 255.

Zenobius Epicureus contra quem scripsit Alexander Aphrodisien-
sis 113. b.

IV. In Aristotelis Categorias sive Prædicamenta. In hujus ope-
ris titulo Simplicius *μακρὸς* Magister appellatur, Συμπλεκτὴς διδασκάλῳ
τῶ μεγάλῳ σχολίῳ διὰ Φωτῆς ἑστὸς ἕως πρὸς Ἀλεξανδρίαν κατηγορίας. Pro-
diere hæc commentaria Græce ex Aldi officina Venet. 1499. fol.
& cum latinis *Justi Velfii* scholiis atque argumentis, qui Græca in-
finitis prope locis castigasse se proficitur, opusque Viglio Zwiche-
mo, Phryσιο, ICto dedicavit, Basil. 1531. fol. apud Michaëlem Isin-
grinium.

Latine vertit *Guilielmus Dorothæus*, Venetiis apud Hieron. Sco-
tum 1541. fol. & 1550. fol. quæ editio diligentiorē interpretationem
recens factam proficitur, recusam etiam Ao. 1567. fol.

Richardus Pacens in libro de fructu qui ex doctrina percipitur,
Basil. 1517. 4. pag. 103. refert se præfationem Simplicii in Catego-
rias latine interpretatum, quam Philosophus quidam semibarbarus
Ferrariæ de Cathedra publice recitaverit tamquam suam, omnibus
ei applaudentibus.

Video me etiam in schedis meis annotasse, Commentarios
Simplicii in Categorias Latine editos Ao. 1500. & cura *Pauli de Ge-
necano*, Venet. 1516. Sed cum editiones istas non evoluerim, hoc
tanquam non satis exploratum omitto.

INDEX

INDEX SCRIPTORUM

In Simplicii Commentariis ad prædicamenta memoratorum,

Compositus a me ad paginas editionis Græcæ Basileensis A. 1551. fol.

- α. ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας 54. 55. 70. b. 93. b. Ἀκαδημαῖοι 56.
- Achaicus 41. 51. 54. 67. b. 68. b.
- Ἀδριανὸς ὁ ἀφροδισιεύς ἀνὴρ τῶν γηγεῖων περὶ παλαιῶν γεγενησῶν, ἐν τῷ περὶ
τῆς πέξεως τῆς ἀβελανθίας φιλοσοφίας 4. a. b.
- Adrianus Philosophus 42.
- Ædesii discipulus Maximus 1.
- Alexandri Magni forma eadem sive in annulo insculpta, sive Colossæa statua ex monte Atho efficta 108. b.
- Alexander Ægeus 3.
- Alexander Aphrodisiensis 1. a. b. 3. a. b. 8. b. 10. 16. 21. a. b. 23. 25. 38. a. b. 51. b. 54. 57. 59. 60. 65. b. 74.
- Maximus in omnibus fere Alexandro συνάσας 1.
- Ammonius (οἱ ἡμέτεροι διδάσκαλοι 3. b.)
- Andronicus 5. b. ἀναλαμβάνει τῷ Ἀρχύτῃ 87. 88. ἀναφραζέων τὸ τῶν κατηγοριῶν βιβλίον 6. b. 7. b. 13. b. 15. b. 34. 36. 38. 40. b. 41. 51. 55. b. 66. 67. 68. a. b. 69. 90. b. 91. 95. b. 97. b.
- Antipater (Stoicus) 54. b.
- Antisthenis dictum ad Platónem: ἵππον ὁρᾷ, ἵππότητη δ' ἔχ' ὁρᾷ 54. a. b.
- Apollonius Alexandrinus 48.
- Apollonius (Pergæus) cujus quadratura Circuli memoratur 48.
- Archimedes quadraturam Circuli docens διὰ τῆς Δυκομήδους γεωμετρίας 40.
- Archytas Pythagoricus ὁ καὶ Πλάτωνα συγγέγονεν, 3. b. μηδὲν ἑλαττον ἔχει λειστοπλῆξ ἀκριβολογούμενος 48.
- Ejus περὶ τῶν καθόλου λόγων βιβλίον 3. b. 4. b. 9. b. 10. b. 15. 16. b. 19. b. 20. a. b. 23. 24. a. b. 31. a. b. 38. a. b. 40. b. 41. b. 48. 50. a. b. 61. b. 66. b. 68. b. 69. a. b. 80. a. b. 81. 84. a. b. 85. b. 87. 88. a. b. 89. b. 90. 91. b. 92. a. b. 93. 94. b. 95. b. 103. a. b. 104. 110. b.
- Ejus librum περὶ τῶν παντῶς Aristoteles in Categoriis secutus 1. 3. b. 13. 88. b.

Ejus libri fragmenta: 19. b. 23. b. 29. 31. 32. b. 49. b. 45. b. 46. a. b. 48. 53. b. 71. 73. b. 74. 75. b. 80. a. b. 83. b. 85. 89. a. b. ubi ait *ἡ δὲ τῶν τῶν πυρρομένων συζητημάτων ἀπάντη* propria Archytæ verba *ἀντιτάσσεται* 90. b. 91. b. 92. 93. (ubi duo fragmenta) 95. b.

Fragmenta libri περὶ ἀρχιτεκνῶν (quo usus Aristoteles) 97. a. b.
99. 100. 103. a. b. (ubi negat hunc Archytæ librum Jambl-
icho inspectum) 104. 105. a. b.

ἐν τῷ Σωκράτει τὰς δίκαι κατηγορίας ἐνδείκνυται 18.

Arianus. ὡς Ἀριανὸς ἰσόρησεν. ἐν τῇς Περὶ Θεότητος 59. b.

Aristarchus Grammaticus 22. 25. b. 74.

Aristo in Aristotelis Categorias 41.48.51.

Aristoteles. De ejus scriptis eorumque distinctionem disputatio 1.
b. 14. τὰ λογικά, οἷον πὶ φυσικά 3. b. 28. b. λογικὴ περὶ μαθηματικά.
75. b. γεωμετρικά καὶ μηχανικά βιβλία, διάλογος, ῥητορικά καὶ τέχ-
ναι. 1. b.

Ἡθικά Εὐδήμεια I. b. 43. b. καὶ πρὸς Πυθαγόρην μεγάλα I. b.

Ethica Aristotelis κατὰ χρίσιν μόνον τῶν δευτερευουσῶν ἀναγίνωσται, ἡ
 ἠθολογικῶς ἢ διδασκαλικῶς disciplinam moralem tradentia.

Ἡθικὰ Νικομάχεια 1. b, 2. 3. b.

Perſcripta ejus ſcripta ſunt πὲς μέτωπον, τὰ τοπικὰ, & αἰγνήσαι αὐ-
τῶς πολιτείας 2.

Epistola 1. b. Epistolarum Aristotelis character, τὸν ἀπὸ χειρὸς διαλογεῖται
ὡς ἐπιστολὴν προσήκει διὰ τὴν ἐξέτασιν. 2. καὶ εἰς τὰς τῶν συγγνωσμέ-
νων Ἀριστοτέλει περὶ τὸν ἐπιστολικὸν χαρακτήρα προσόμοι. 3. ibid.

Librum de prædicamentis alii inscribere τῶν τοπικῶν 4. 95. b.
alii πρὸς τῶν γενῶν τῶ ὄντι 4., alii πρὸς τῶν δέκα γενῶν, alii κατηγο-
ρίαι 4. a. b. ὑποσηματικὸν σύγγραμμα 11. b.

aliud κατηγοριῶν βιβλίον sub Aristotelis nomine olim venditatum
4. b. quædam libro κατηγοριῶν an addita ab aliena manu 95. b.
Aristoteles ἐν τοῖς ὑπομνήμασι 16. καὶ γὰρ ἐν μεθοδικαῖς καὶ ἐν τοῖς
ὑπομνήμασι, καὶ ἐν τοῖς διαιρέσει, καὶ ἐν ἑτέρῳ ὑπομνήματι ἡ ὀπι-
ομένη ἀφ' ἧς τὴν λέξιν, ὅπερ εἰκάτιον καὶ δοκεῖ γνήσιον Ἀριστοτέλους,
ἀλλὰ πρὸς ἐστὶ πάντως τῶν δοτὰ σχολῆς ibid. ὁ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐκ πε-
ρὶ τῶν λόγων περὶ τὴν 22. b. ἀκριβέστατα τῶν τοιούτων συγγραμ-
μάτων, ὥστε ἡ φυσικὴ ἀκρόασις καὶ ἡ μὲν τὰ φυσικά 23. b. ἐν ἀ-
κριβεί καὶ ἀκροαματικῇ βιβλίῳ 60. ζητητικὸς ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ 24.

περὶ ψυχῆς 2. b. 10. 66. b.

περὶ ποιητικῆς 8, b. 9.

περὶ αἰσθησεως καὶ τῶν αἰσθητῶν 72.

περὶ ἑρμηνείας 4. 95. b. 102. b.

τρίτω Ἐησοῦς 9.

Ἀναλυτικά πρῶτα καὶ ὕστερα 4. 46.

Φυσική ἀκρόασις 12, 23, b. 31, b. 34. 105, b. 108, a, b. 110. ἐν τῷ πε-
ρὶ κινήσεως 12, b.

Aristoxenus Musicus 13. b. 74.

Arithmetici οὖν περὶ τῆς ἀριθμῆς ἐπιστολῆς 3. b. πρῶτον βιβλίον, ἐστὶν ἀριθμητικὴ γεωμετρία 32.

Ἀσκληπιαδῶν ἡ τέχνη 70.

Athenodorus 5.23. b. 41. 47. b.

ἐν τῷ πρὸς Ἀριστοτέλους κατηγορίας ὑπηρεταφομένῳ βιβλίῳ Γ. β.

Atticus 7, b. 8.

Boëthius. ὁ θάυμασιος βοηθός 1. Porphyrio antiquior 3. a. b. ἐξηγ-
μεν κτλ. ἐκείνη λέξις 7.

Citatur 6.b.9.a.b. 10.12.b. 14. b. 16.20.24. b.26.b. 41.a.b.42.43.
47. 77.86.88.94. 100. b.

ὅλον βιβλίον γραφίαις ὡς τὴ πρὸς τὴν, καὶ ὡς τὴ πρὸς ἔχοντες 42.
πάντα ἐκ Βεηθσαῖ καὶ τῶν αὐτῶν ἀρχιερέων διακόνων 109. b.

Carpi quadratura Circuli 49:

Chrysippus 26. b. 88. b. 98. b. ἀριστοῦ ἐπόμεν. 100. ἐν τῇ περὶ τῆς
στρητικῆς λογόμενοι 100. b. 101.

ἐζητοῦσι αἱ τοφλαὶ ῥηποντας ὑποχοδείας, διευκρίνεις ἢ ἐκ πῶθεν κινή-
σεως ἀναβλεψάτω, καὶ ἐφ' ὃν τὰ βλεψάρια κινῶνται τοι. b.
Cornutus 5. 33. 47. b. 89. 91. ἐν οἷς αὐτὸς Ἀθηνοδώρου καὶ Ἀριστοτέλην ἐπέ-
γραψε 15. b.

Democritus §6. 68. 109. solum motum localem admittit 108. b.

Dexip-

Dexippus dialogo in Categorias, Plotini διαλέξεις solvere instituens, nihil fere addidit Porphyrii Jamblichique observatis 1.

Dicæarchus 56.

Diodorus 49. b.

ὁ τῆς τῆς γραμματικῆς διανομῆς διαπαίρων 6. b.

Epicurus 56. 109.

Empedocles 41. 85. b.

ἀντιλέγονται ὑπὸ τῶν ἐπιροδῶν 55.

Euclides ὁ γεωμέτρης 3. b.

Eudorus 41. 44. b. ὁ Ἀκαδημαϊκός 47. b. 53. b. 61. 63. 65. b. 67. b. 68. b. (ubi apud interpretem male. *Eudoxus*)

Medæ (apud Euripidem) dictum: καὶ μανθάνω μὴ οἶα δρᾶν μέλλω κακὰ, θυμὸς γὰρ κρείττων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων p. 61.

οἱ ἐξηγηταὶ 7. b. 47. b. 59. b. οἱ κλεωπτοὶ τῶν ἐξηγητῶν 16. φιλοσοφῶντες 47. b. ἀκρεβέστεροι 57. οἱ μετ' Ἀλεξάνδρου ἐξηγηταὶ 60. αἱ μεταφράσεις τῶν ἐξηγητῶν ὀρθολογίαι 61. b.

οἱ παλαιοὶ τῶν κατηγοριῶν ἐξηγηταὶ Andronicus, Aristo, Athenodorus, Boëthius, Eudorus 41.

Geometræ 38. b.

οἱ Ἡρακλέπειοι 104. b. Homerus ab Heraclito reprehensus quod optat ille εἶναι e rerum natura tolli 104. b.

Herminus 1. 3. b. 7. b. 14. a. b. 15. a. b. 32.

Hippolyti abbinensis 58.

Homerus 8. b. 85. b. 104. b. 106. 107. b. 110. b. Homeri ποιήσεις 77.

Ejus versus 2. 8.

Jamblichus πολυσίχον commentarium in Aristotelis Categorias composuit, in plurimis Porphyrium καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως secutus 1. 20. b. laudatur 1. b. 3. b. ὁ θεὸς Ἰαμβλῆς 5. b. 6. b. 10. 12. 13. b. 14. a. b. 15. a. b. 16. b. 23. a. b. 25. a. b. 27. 31. a. b. 32. b. 33. a. b. 34. b. 35. a. b. 36. a. b. 37. a. b. 39. 41. b. 41. b. 43. 45. 48. b. 49. 51. b. 56. 57. 59. a. b. 60. 66. 67. 68. a. b. 69. b. 72. b. 73. a. b. 76. a. b. 77. a. b. 78. a. b. 80. 81. a. b. 82. a. b. 84. 86. 87. b. 88. b. 89. a. b. 90. b. 91. b. 92. 93. a. b. 95. a. b. 96. b. 97. 100. 102. 104. b. 105. a. b. 106. b. 107. b. 109. b. 110. b. 111.

Ἰπποκλήσει τῷ Ἀλεξάνδρῳ 21. a. b. πυθαγορικῶν 29. κἀντιπῶδα τὴν ἐαυτοῦ θεωρητικὴν ἰπποκλήσεως 34. τῷ Ἀνδρονίκῳ κατηγορικῶν 36. b. θεωρητικῶν ὀρθολογιῶν 37. θεωρητικῶν ὀρθολογιῶν 37. θεωρητικῶν ὀρθολογιῶν 37.

στις

σε τὴ ἱαμβλίχῃ 69. θεωρητικώτερον πηχολογίας μετὰ 83.
πραγματικώτερον αὐτὰ δίδωσιν 100. τὸ τὴ Ἀριστοτέλους πρὸ ἀντικει-
μένων βιβλίον ὁμοσκεψάμενον 103.

Jamblichi discipulus Maximus 1.

Το λόγιον· ἐν ᾧ θεῶ κῶνται φησὶς ἐλπίσιν ἀκμαίης 85. b.

Lucii dogmata in Aristotelis Categorias 1. 12. 15. b. 16. 17. b. 32. a. b.
40. b.

Λυκομήδης γραμμὴ 49. vide supra in Archimede.

Maximus Adelii & Jamblichi discipulus 1. Ejus ὑπόμνημα in Cate-
gorias ibid. in omnibus fere Alexandrum Aphrodis. sequitur.
ibid.

Medicis morbus definitur ἡ αὐτὰ φύσιν διάθεσις 105. b.

Melissi dogma πάντος τῶ γινωμένου ἀρχὴν εἶναι 78. b.

ὁ μετρώς, εἰάν δευθῇ, περὶ σοιχεῖα μεταβάλλει, οἷον τὸ ξηρὸν ξερὸν λέγει,
καὶ τὸν Διόνυσον Διώνυσον 33. b.

τὰ Νέμεα τῇ Πυθίᾳ περὶ 106.

αὐτὰ πῶς νεώτερος (Stoicis) 9. 16. b. 98. 104. 106.

Nicomedis Geometra (ita leg. pro Νικόδημο) γραμμὴ τετραγωνί-
ζουσα 49.

Nicostрати Lucum fere secuti δόξαι & ὁστάσεις ad Aristotelis Cate-
gorias 1. confutatur a Jamblichō 59. b. a Porphyrio 105. cita-
tur 5. b. 6. b. 7. a. b. 14. b. 15. b. 17. b. 19. b. 32. b. 59. b. 66. 68.
b. 93. b. 94. 97. a. b. 98. b. 99. 102. 103. 104. a. b. 108. b.

Obelinio. ἐφ' ἡμῶν ἐν Παλαισίνῃ προσκεκοφώς τις ἐν λόγοις ἤδη, καὶ νοσή-
σας, πάντων ἐπιλάθεται, ὡς διηθῆναι μὲν τὴν ἀνάληψιν αὐτῆς εἰς γραμ-
ματικὰ φοιτήσῃ 59.

ἐν παλαιῶι 9. a. b. 10. Stoicis tanquam νεώτερος contra distincti 12. b.
54. 55. 82. 98. b.

Ἡ περὶ πατῶ 21. Peripatetici 30. 34. b. 46. 56. 62. 103.

Philo Philosophus 49. b.

Pindarus 110.

Plato 2. 3. b. 6. b. 10. b. 19. b. 21. b. 24. 26. b. 27. 41. 42. 44. b. 48. 50.
56. b. 57. 59. 67. b. 69. 78. b. 83. 87. a. b. 89. 90. 94. 100. 104. b.
106. b. 108. b. 109. b.

Parmenide 18. 74.

ὁ ἐν πολιτείᾳ Σωκράτης 17. 41.

Thexeto 54. a. b. 93.

Mm mmm

Pla-

Plato Timæo 72.

Euthydemo 5. b.

Decimo Legum 108. b.

Sophista 6. 41.

Cum Platone non pugnat Aristoteles 2. b.

Ejus ad Antisthenem dictum 54. a. b.

Platonici 72.

Plotinus ὁ μέγας 27. b. 70. 77. b. ὁ θείονος 17. b. ἐν τῷ πρώ-

τῷ πρὸς τὴν οὐσίαν 32. b. ἐν πῶς πρὸς τὴν πρὸς 88. b.

Ejus tres libri πρὸς τὴν γενεάν τῇ οὐσίᾳ 1. ἡ πρὸς πῶς κατηγορίας ἀντι-
γία 4. b. (Ennead. VI. lib. 1.)

Citatur 19. b. 20. b. 27. b. 33. 35. b. 36. b. 38. 43. 48. b. 55. 57. b. 58. 60.

b. 62. b. 68. b. 69. a. b. 70. 71. b. 72. 73. b. 78. a. b. 79. a. b. 80. a. b. 81.

a. b. 82. a. b. 85. b. 86. 87. 88. 90. b. 91. 93. b. 94. 109. b.

Porphyrus ὁ πάντων ἡμῶν τῶν καλῶν αἰνῶν 1. Ejus ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν li-
bri Categoriarum, & objectivum solutio libris septem ad Geda-
lium ibid. & 3. 8. a. b. ὁ αὐτὸς αὐτῇ πάλιν ἐν τῇ 34.

τὰ καὶ πέντε καὶ ἀποκρίσιν βιβλίων 1. 5. 8. a. b. εισαγωγή 4. b.
21. b.

Porphyrus laudatur 1. b. 5. a. b. 7. a. b. 8. a. b. 9. 12. b. 13. b. 14. a. b.

15. b. 20. a. b. 23. a. b. 31. b. 32. 33. a. b. 34. 41. 2. b. 50. b. 55. 60.

b. 66. 72. b. 73. b. 76. 77. a. b. 95. b. 97. 105.

ἀπολοικώτερον ἐξηγήσας 4. b. τῶν ἀποδοτικῶν κατὰ τὸν 83. b. π-
λυμαθὲς αἰ 49.

Proverbium: ἀνεῦ τῶν ἐρμηνειῶν μάλιστ' ἐπὶ τὴν κρίσιν ὥστε 2.

Ptolemæus Mathematicus 32. b.

Pythagoras Socrate antiquior. 106.

Pythagorici 2. 9. b. 13. 16. b. 26. b. 37. b. 49. 54. b. 71. 80. b. 81. b. 89.
105. a. b.

Symbolis tegunt τὰ ἀπορήτιστα suæ Philosophiæ 2.

ὅτι τῆς πανθαγορικῆς αἰρέσεως ἡ περὶ παθητικὴ δόξα 89.

ἐπὶ πρὸς τὸν Ἀρχαῖον καὶ Σατιανῶν (an Σατίων) 41.

Sextus Pythagoricus primus quadraturam Circuli demonstravit 49.

Socrates Theæteti συγγυμναστικῆς, a Socrate Philosopho diversus 8. b.

Socrates Philosophus σιμὸς, ἐξ ὀφθαλμοῦ, περὶ αἵματος 40. b.

Solonis φροήσεις 104. b.

Speusippus 7. 9. a. b.

Stoici

Stoici 3. 8. b. 12. b. 16. a. b. 26. b. 34. b. 42. b. 43. 44. a. b. 46. 54. 55. a. b. 56. b. 57. b. 58. 61. 62. 69. 70. b. 72. b. 73. 77. 78. 79. a. b. 88. b. 91. b. 94. b. 98. a. b. 102. a. b. 103.

Σταϊκή ἐκπύρωσις 49. τὸ ἀπὸ δαίον γενέσθαι βέβαιον λέγοντες 73. ἔκ δὲ ἀποβλη-
την τὴν ἀρετὴν 107. μέγα φρονῶντες ἐπὶ τῇ τῶν λογικῶν ἐξεργασίᾳ
98. διισχυρίζονται ὅτι ἔδεν τὴν κτ' ἀπόφασιν λεγομένων ἔδεν ἐστὶ ἐναν-
τιον 102. b. nomen ἀδιαφόρων a Stoicis inventum 104.

ὑπόθεσις ἀπαξενωμένη τῆς ζωικῆς αἰρέσεως 55. b.

Strato 107. Lampfacenus ἐν τῇ περὶ τῶν πωστέρων καὶ ὑτέρων μονοβίβλῳ 107.

Syrianus ὁ φιλοσοφώτατος 1. b. ὁ κριτικώτατος 50. b. σαφηνίζει 3. b.
citatur 6. 8. b. 16. b. 51. b. 59.

Thales doctrinam de eclipsi Lunæ primus Græcis tradidit 48. b. an-
te Thaletem fortasse nota illa Barbaris quibusdam 49.

ἑπὶ τῆς ἡλικίας ἢ τῆς ἐλλήσεως πρὸς τοὺς ἄλλους, εἰ δὲ βαρβαροῖς τισὶν ἢ τῆς ἡ-
λικίας &c.

Themistius Euphrades 1.

Theophrastus 77. b. 87. b. 102. ἄριστος τῶν ἀριστέων μαθητῶν
110.

περὶ τῶν λόγων σοιχείων (ita leg. pro σοιχείῳ) 3.

ἐν τῷ περὶ παθῶν 60. b. ἐν τοῖς αὐτοῦ ποταμοῖς 105.

ἐν τῷ ἰδίῳ τῶν φυσικῶν 110.

Theopompus 56.

Variz Lect. τῶν ἀντιγράφων 7. 8. b. 22. b. 54.

Versus: ἅπανθ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος 31. b.

Xenocrates 15. b.

Plato καλοῖς, Xenophon καποῖς usus ὀνόμασι 6. b.

Zeno Stoicus 88. b.

Zenodotus Grammaticus 74.

VI. In libros IV. Aristotelis de Cælo Commentarius Græce vul-
gatus ab eodem Asulano, & Alberto Pio Carporum Principi dica-
tus Venet. 1526. fol.

Latine vertit *Guilelmus Morbetus* Venet. 1540. fol. & *Guil. Doro-
theus* ibid. 1544. fol. Posteriores vero editiones a nescio quo reco-
gnitæ nomen interpretis omittunt, atque hunc titulum præferunt:
*Simplicii Philosophi acutissimi Commentaria in libros de Cælo noviter fere de
intero interpretata, ac cum fidelissimis Codicibus Græcis recens collata Ve-*

Mm mm 2

net.

net. 1548. fol. apud Hieron. Scotum, & 1555. 1563. & 1584. apud heredem Hieronymi Scoti, fol.

Meminit hujus Commentarii sui Simplicius ipse in librum VIII. Physicor. p. 257. ubi narrat se in illo excussisse Io. Philoponi quinque libros adversus aeternitatem mundi Proclo oppositos : Et sextum jam velle examini subicere, quo sempiternum Mundi motum ille oppugnavit. Ἐπειδὴ ὅτι ἐφ' ἡμῶν τις γεγονότων τελικῶν ἔδει ἡγῆ-
μασθαι νεανικὸν ἀνδράποισ μόνους βασκανῶσαι, καὶ λαβεῖν τὴν πρὸς τὸν ἕρπαιον
αὐτὸν καὶ τὸν ὅλον κόσμον τὴν αὐτὴν βασκανίαν ἐκείνων, δεῶν ἡγεῖσθαι τὴν
τέλειαν αἰδιότητα, καὶ ὁρᾶσθαι μάλιν πῶς καὶ εὐτυχῶς ἔδει εὐγνωμόνως ἀπὸ
Φιλοσοφίας μετασχωῶν, πρὸς τὰ ἐν τῇ περὶ ἕρπαιου δεδογμένα περὶ αἰδιότη-
τος αὐτῆς περὶ γέγραφε πολὺς τε βιβλία, ὡς πῶς αὐτὸν καὶ πρὸς αὐτοῦ μόν-
ους ἀκροατοὺς τεταρτήκως ἐπεραιῶναι ὁπποῦσαι τὸ πρῶτον τῆς περὶ ἕρπαιου
πραγματείας ἐξηγήμεν. τὸ ὅτι ἐκ τῶν αὐτῶν βιβλίων πρὸς τὴν αἰδιὸν ἐνταῦθα
δεδογμένην κίνησιν καὶ τὸ αἰδιὸν χρόνον ἀνεζώσαντο. Διότι τῶν ἀνελεγκτῶν
μυστικῶν, ἀνάγκη πάντως, &c.

VII. Commentarius in libros III. Aristotelis de Anima. Hunc una cum Alexandri Aphrodisei * commentariis in librum de sensu & sensibili, & Michaëlis Ephesii ** in parva naturalia † vulgavit Græce idem Asulanus, dicavitque Alexandro Campegio, Bononiæ Episcopo designato, Venet. 1527. fol.

Latine primus interpretatus est Joannes Fascioli, Patavinus, Venet. 1543. fol. Hic pleniore Codice usus, proœmium integrum exhibet, quod capite mutilum in Græca editione legitur.

Deinde vertit Evangelista Lungus Asulanus, qui proficitur multa quæ in priore translatione bene fuerunt versa, in suam interpretationem traduxisse, ut sciant omnes hunc non livore, sed veritatis amore erroribus compluribus hunc auctorem expurgasse, id quod omnes equi bonique consulant. Venet. apud Hieron. Scotum 1564. fol. & 1587. fol. In Catalogo Bibl. Barberinæ etiam editio Veneta Anni 1546. memoratur,

* De hoc Alexandri Commentatio dixi lib. IV. cap. 25. num. 6.

** De hoc Michaële Ephesio, quem a Mich. Psello diversum & fortasse ipsum Michaëlem Ducam Imp. conjicia esse Alla. ius, vide ejus librum de Psellis, Sect. 31. seq. editionis a me curatæ.

† Parva naturalia vocantur Aristotelis libelli de memoria & reminiscencia, de somno & vigilia, de somniis, de divinatione per somnum, de motu animalium, de longitudine & brevitate Vitæ, de juventute & senectute, & vita ac morte, de respiratione & de gressu animalium. Vide lib. 3. hujus Bibl. cap. 6. num. 15.

moratur, quam haud vidi. Nec vero prætereundum est *Jacobum Schegkium* ex uberioribus *Simplicii* commentariis brevem librorum de anima expositionem contexuisse, linguaque Græca vulgasse *Basileæ* 1544. 8.

VIII. In *Epicteti Enchiridion præclarus Commentarius*, cujus elaboratione molestiam *τοῦ ἀντιγράψαι τὸ ἐκείνου* dispunxisse se *Simplicius* profiteretur, Græce lucem vidit ex officina fratrum de Sabio, *Veneriis* 1528. 4. quæ editio cum MS. Codice eximio diligenter collata asservatur in Bibl. hujus urbis *Hamburgensis Johannea*. Aliud illius exemplum itidem cum MS. collatum in Bibl. *Barberina* exstat *Romæ*. Præter rem hæc editio Græcolatina esse traditur in indice editionum quem *Epicteti Enchiridio* edit. præclaræ *Trajectinæ* 1711. 4. præmissum licet videre, atque inde in diario eruditorum quod sub *Novæ Bibliothecæ* nomine Germanice quot mensibus edunt *Hallenses* parte XIII. p. 250. *Labbeus* ex *Gesnero & Gesneri* epitomatoribus Græcam ἐκδοσιν *Venet.* 1538. in 4. memorat, vereor ne typographi vitio, 1538. pro 1528. ingerentis.

Latine vertit *Angelus Caninius*, *Anglariensis* *Venet.* 1546. fol. & 1569. fol. apud *Hieron. Scotum*. Post *Caninium Hieron. Wolfius Oetingensis*, qui præclaras etiam Græci Codicis castigationes addidit. *Basil.* 1560. in 8. 1568. in 8. & *Colon.* 1596. in 8. una cum *Cebetis* tabula, *Epicteti Enchiridio & Arriani* libris quatuor *Epictetorum* *δογματικῶν ἐπιτηδεύματων* Græce etiam additis. In *Labbei* conspectu *Aristotelis & Platonis* Græcorum Interpretum p. 14. legas *Wolfii* versionem commentariorum *Simplicii* vidisse lucem *Basil.* 1540. Sed vitium esse typographi, ac 1560. pro 1540. legendum non dubito.

De Græcolatinis editionibus *Heinsiana* *Lugd. Bat.* 1639. in 4. cui *A.* 1640. inchoatos *Salmasii* commentarios typographus adjunxit: & *Londinensi* 1670. in 8. quemadmodum & de promissis *Gesneri* atque *Hoefschelii* editionibus non repetam quæ dixi lib. IV. cap. 7. §. 4.

Anglice transtulit *Georgius Stanhope*, *Lond.* 1704. in 8.

Gallice *Andreas Dacierius*, *Parisi.* 1715. 12.

Augustino Steucho Eugubino iudice, libro X. de perenni Philosophia c. 12. *Simplicius*, cum *Epictetum* interpretatur, veritatis stimulis ætius dulcius ac verius loquitur, quam *Aristotelis* dogmata dilucidans, acerbior minusque pietatis memor, sed memor tamen in principio. IN-

INDEX SCRIPTORUM

In Simplicii commentariis cæteris laudatorum.

A. in libros de anima, C. de Cælo, & E. in Epicteti Enchiridion denotat. Hunc indicem composui ad paginas Græcarum editionum, & ad Epictetum Græcolatinæ. Heinſianæ.

Abderitæ τὴν συμπαλοκὴν οἱ ἀβδηρίται ἐλεγον ἐπάλλαξιν, ὥστε ὁ Δημόκριτος C. 150.

Ægyptii ἦσαν δ' ἐγὼ Αἰγυπτίους ἄσρων πρῶτηρήσεις ἔχον ἐγγεγραμμένας ἐκ ἐλάττωσιν ἢ δισχιλίους ἐνιαυτοῖς. Βαβυλωνίους δ' ἐπὶ πλείοσι C. 27. Ταῦτα μὴ εἶδεν ὁ Πλάτων, καὶ πρῶτοι παρείρησαν Αἰγυπτίοι καὶ Βαβυλώνιοι, ὡς πολλὰς αἰῶν πρὶ ἐκάστου τ' ἄσρων πρῶτηρήσεις πρῶτα δόσαν C. 117. b. De terra super aquis condita traditio apud Ægyptios ἐν σχήματι μύθου, unde hausit Thales. C. 127.

Æschylus ἐν βατράχοις C. 125. b.

Alcæus μελωδός C. 35. b.

Alcmaeon Crotoniates A. 8. C. 121. incertum an Pythagoreus a quo dogmata acceperint Pythagorei A. 8.

Alexander Magnus optans Diogenes esse E. 123. in amicis thesauros suos esse respondit E. 206.

Alexander Aphrodis. A. 13. 22. 25. b. 28. 32. 38. 41. b. 44. b. 64. b. 78. 80. 85. a. b. 86. 90. C. 1. a. b. 2. b. 3. a. b. 4. a. b. 5. a. b. 6. 8. 9. a. b. 10. a. b. 11. a. b. 12. 13. 15. 16. a. b. 18. b. 19. b. 24. b. 25. a. b. 26. a. b. 27. 33. a. b. 34. a. b. 36. 38. b. 39. a. b. 40. b. 41. a. b. 42. a. b. 44. 45. b. 46. a. b. 47. 48. 49. a. b. 50. 51. b. 55. 56. a. b. 57. 58. b. 59. a. b. 60. a. b. 61. b. 62. 63. a. b. 64. a. b. 65. a. b. 66. a. b. 67. a. b. 68. a. b. 69. a. b. 70. a. b. 72. a. b. 73. b. 74. 75. a. b. 76. 77. a. b. 78. a. b. 79. b. 80. 81. a. b. 82. 83. b. 84. 89. a. b. 90. b. 91. b. 92. a. b. 94. 95. a. b. 96. a. b. 97. a. b. 98. a. b. 100. b. 101. 102. b. 103. b. 104. 105. a. b. 106. b. 107. a. b. 108. 110. b. 111. a. b. 112. 113. a. b. 113. * 114. a. b. 116. a. b. 117. b. 119. a. b. 122. b. 124. b. 125. b. 126. a. b. 128. b. 129. b. 130. 132. b. 133. b. 137. b. 138. b. 141. a. b. 142. a. b. 143. b. 144. a. b. 145. a. b. 146. b. 147. 149. a. b. 150. a. b. 151. 152. a. b. 153. 154. a. b. 155. a. b. 157. a. b. 158. a. b. 159. b. 160. 161. 163. b. 165. 167. b. 169. b. 168. * a. b. 169. * 175.

ὁ τῶν Ἀριστοτέλους ἐξηγητῆς 13. b. ὑπομνηματιστής C. 28. εἰς τὰ τῶν δευτέρων σχόλια ἀφικομένη C. 92. verba ejus afferuntur A. 39. C. 26. 38. 152. Herminum audivit C. 105.

καὶ τὴν αὐτὴν διδασκαλὴν Ἀριστοκλέα ἕως ἐξηγήσατο C. 34. b.

ἐν τῷ τῷ κατηγορίῳ ὑπομνηματι C. 38. b.

Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδισιεύς εἰκὼν πρὸς τὰ τῶν Πλάτωνος ῥήματα ὑπο-
πῶς διακείμενος -- ὅδε μνημονεύων ὅλως τῶν Πλάτωνος ὀνόματι εἰ-
μὴ σπανίως, ἀλλ' εἰς εὐθύνας ἔλκει τὸν Πλάτωνα C. 69.

ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις καλῶς ὥς οἶμαι καὶ τῶν ἄλλων περὶ πατηκῶν βέλτιον ἐφ-
απαύεται δοκεῖ τῶν Ἀριστοτελικῶν λόγων. ἐν δὲ τοῖς πρὸς Πλάτωνα
ὑπὸ Ἀριστοτέλους λεγομένοις ἐκέτι μοι δοκεῖ φυλάσσειν τὴν ἀντιλογίαν
τῶν Ἀριστοτέλους περικείμενον σκοπὸν -- ἀλλὰ πάντως ἀμνηγέτη πρὸς
αὐτὸν ἀπαντῶν &c. C. 91. b.

Ταῦτα πρὸς Ἀλέξανδρον ἔχοντες λέγειν, εὐλαβέμενοι τὸν ἄνθρωπον καὶ χάρι-
τας ὀφειλόντες αὐτῷ, οἰόμενοι ὅτι καὶ χρόνος τὴν ἀλήθειαν περὶ μὲν δὲν
καὶ τὸ φαινόμενον ἡμῖν τῆς ἀληθείας διαφωτίζειν C. 70. ὁ καλὸς Ἀλέξ-
ανδρος C. 96. b. ἐξηγητῶν ante se meminit Alexander C. 168. *b.

Ammonius καὶ ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος Ἀμμώνιος ἐμὲ παρόντος ἐν
Ἀλεξανδρίᾳ παρατηρήσας διὰ σωματικῆς ἀσρολάβης τὴν ἀσέρεα δεκτέ-
ρον, εὗρεν πρὸς τὴν καὶ Πτολεμαῖον ἐποχὴν αὐτῆς πᾶσιν πλέον κινή-
σειν, ὅσον εἶδει καὶ ἑκάστῳ ἐνιαυτὸς μίαν μοῖραν συγκινήθηναι C. 13. *

Anaxagoras A. 5. b. 6. b. 7. b. 8. b. 63. b. 66. C. 27. b. 46. 53. 71. 91. a. b.
124. 126. b. 128. a. b. 132. b. 145. a. b. 148. a. b. 149. a. b. 150. b.
151. 155. a. b. 156. 164. 167. b. δεχόμενος τῶν βιβλίων C. 149. b.
ubi verba ejus afferuntur, Filio defuncto dixit: ἡδεῖν θνήσκον
γενήσας E. 125.

Anaximenes C. 46. 126. b. 129. 139. 145. b. 148. ἐταῖρος τῶν Ἀναξίμαν-
δρος καὶ πολίτης C. 151.

Anaximander C. 46. 126. b. 129. a. b. 139. 148. πρῶτος λόγον περὶ με-
γεθῶν καὶ διαστημάτων εὐράν C. 115. terram in medio statuit C.
124.

οἱ λέγοντες ἀπείρους τῷ ζήτησιν κόσμους εἶναι C. 53. 151. τῶν θαλῶν πολί-
της καὶ ἐταῖρος ibid. memoratur etiam C. 165. b.

Antigonus Syriae Rex. Zenonem reveritus E. 283.

Apollonius Poëta C. 125. b.

Aratus ὁ Σολεὺς τὰ φαινόμενα ἐπαγγελλόμενος γράφει, καὶ τὴν παραγμα-
τείαν ἕως ὅπου φανερὰ C. 95. idem citatur C. 117.

Archodemus, Aristotele junior C. 124. b.

Archelaus ὁμοιομερείας cum Anaxagora statuit C. 148. b.

Archi-

Archimedes E. 100. b. 134. b. *κεντροβαρεια ὅποια πολλὰ καὶ χαλκίσαιτι ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπέγραψαν* C. 132. b. Ejus κύκλος μέτρησις C. 134.

Arrianus de vita & obitu Epicteti E. 1. *Ἐπικτήτης διατριβὰς ἐν πολλοῖς συντάξας βιβλίου* ibid. idem auctor. Enchiridii Epicteti ut in Epist. ad Messalianum testatus est, cui librum inscripsit. ibid.

Aristarchus Mathematicus C. 109. 115.

Aristocles Alexandri Aphrodisi, præceptor C. 34. b.

ὁ Ἀριστοφάνης μῦθος de (amico) altera sui parte reperta E. 208.

Aristotelis dialogus Eudemus de anima A. 14. 62. *ὅθεν τις ἐσχάτως τῶ βιβλίῳ περὶ περυσυχῆς διαρρήδην λέγων, ὅτι ὁ Θεὸς νῦν ἐστίν, ἢ πάλιν ὑπὲρ νῦν* C. 118. b.

συλλογὴ τῶν τῆς πυθαγορείου ἀρεσκόντων C. 94. *ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς ἐκλογῆς τῶν πυθαγορείων* C. 95. b. *Τὰ δ' ἐν τῇ συλλογῇ τῶν πυθαγορείων ὑπὸ ἄλλω τινὶ μάλλον ἀντιγεγραμμένα ὁ Ἀλέξανδρος οἶσται* ibid. *ἢ ὡς αὐτὸς (Aristoteles) ἔφη τῷ πλείῳ τῶν πυθαγορείων διηγήσασθαι* C. 124. b. *ὡς αὐτὸς ἐν τῆς πυθαγορείου διηγήσατο* ibid.

πὲρ περὶ τῶ ἀγαθῷ αὐτῷ ἐκ Πλάτωνος ἀναγεγραμμένα συνδύας, ἐπὶ οἷς ἰστέρι τις τῶ πυθαγορείου καὶ Πλατωνικῶν περὶ τῶ ὄντων, δοξᾶς A. 6. b.

Platonem sequitur A. 10. b. 69. 73. b. C. 19. 20. b. 21. 24. b. 67. 69. 92. 112. 124. b. 158. *διακρίσει Πλατωνικῶς* A. 41.

ὁ τῶ Πλάτωνος ἄριστος ἐξηγητὴς A. 68. b. ὁ τῶ Πλάτωνος ἐξοχὸς ἀκροατὴς C. 92. *Πλατωνικῶς ἐφη ὁ Ἀριστοτέλης* C. 94. b. *καὶ πραγματικῇ τις διαφωνία τῶ φιλοσόφῳ ἐστίν* C. 157.

πρώτης λόγος ἐκάλεισεν τὰς, περὶ τῶ φυσικῶν, δευτέρων, πραγματευομένων C. 170.

Physicæ ἀκροάσεως libri. A. proœm. & p. 6. 8. b. 9. 31. 49. 80. b. C. 1. 2. a. b. 2. b. 9. b. 10. b. 18. b. 23. b. 25. 27. 28. a. b. 29. b. 30. a. b. 45. b. 47. a. b. 48. 51. 55. b. (ubi male ἐν τῷ ἐνιστῶ pro ὀρθῶ) 57. b. 61. 67. 73. 81. 83. a. b. 89. 92. b. 98. 100. b. 104. 107. 114. 128. 139. b. 143. 144. 146. b. 148. b. 149. b. 150. b. 154. b. 156. 170. 175. b.

ἐν τοῖς περὶ πάσης λόγος C. 112. b.

πρώτης φιλοσοφίας λόγοι C. 63. *Metaphysica* A. 2. 15. 18. b. 22. b. 25. 34. b. 69. b. 70. b. 73. b. 79. C. 27. 30. b. 63. 103. 123. 138. b. 162. *περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς* A. 32. b. C. 1. 5. b. 20. 28. 30. b. 38. b. 83. 97. b. 108.

περὶ

περὶ μετᾶλλων C. 1.

περὶ φυτῶν C. 1.

περὶ ζώων γενέσεως C. 1.

περὶ διαφορᾶς καὶ χρήσεως μορίων C. 1.

περὶ ζώων μορίων A. 61. C. 1.

περὶ ζώων κινήσεως A. 48. b. C. 1. ubi περὶ πορείας ζώων ut C. 93. b.

ἐν τοῖς περὶ φαντασίας λόγοις A. 75. b. ἐν τοῖς περὶ τῆς αἰσθήσεως λόγοις
ibid. respicit Simplicius ad ea quæ de his in hoc ipso de anima
(quod interpretatur) opere Aristoteles disputaverat.

περὶ μνήμης καὶ ὕπνου καὶ ἐξηγήσεως C. 1.

ἢ περὶ ζώων ἱστορία C. 1.

libros de Cælo alii inscribunt περὶ κόσμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀστροῶν σω-
μάτων vel περὶ τῶν ἀστροῦ καὶ κυκλικῆς σάμας C. 1.

Μετεωρολογικά C. 1. a. b. 5. b. 19.

libri de Cælo, Physicæ auscultationis libris subjiendi C. 2.

ὡς δὲ τὸ σύνηδες ὁ Ἀριστοτέλης πυθαγορικᾶς πιθανότησι εἰς τὴν δει-
ξιν ἐχρησάτο C. 3.

περὶ ἀπόμενων γραμμῶν, ὅπερ τινὲς εἰς θεόφραστον ἀναφέρουσιν C. 140.

Ἀναλυτικά C. 14. b. 75. a. b.

κατηγορία C. 25. b. 36. 37. b. 38. a. b.

οἱ Ἀριστοτέλους κανόνες (dogmata) C. 31. b.

Τοτικά C. 55.

περὶ ψυχῆς C. 62. b. 108.

Ejus ἐγκυκλία φιλοσοφήματα eadem sunt cum ἐξωτερικοῖς, quibus op-
ponuntur τὰ ἀκροαματικά καὶ συνταγματικά tanquam παρὰ δαίμο-
να λέγει ὁ περὶ τῶν ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας C. 67. b.

Causam efficientem Mundi Aristoteles statuit Deum C. 35.

Nec Platonī nec Theologis contradicit C. 69. γεωμετρῶν ὡς ἀλη-
θῶς φυσικῶς C. 100.

πολλοὶ ἐφ' ἃντὶ τῶν πᾶν μὲν φιλοσόφου εὐλαβείας C. 137. b.

ἐν τοῖς ἡθικαῖς A. 81. 84.

ἐν τοῖς φυσικοῖς περὶ βλημάτων C. 123.

οἱ Ἀριστοτέλους ἐξηγηταὶ A. 84. 87. C. 1. b. 7. 119. b. 151. ὑπομνηματι-
σά C. 41.

οἱ ὕστεροι τῶν ἐξηγητῶν (post Alexandrum Aphrodis.) C. 1. b. 67. b.

οἱ δοκιμώτεροι τῶν ὑπομνηματιστῶν C. 38. b.

Aspasius Aristotelis interpres C. 105. 149. b. Hermino junior C. 105. b.

Nn nn

καθα

καθὰ πῶς Ἀστρονόμοις δοκεῖ C. 8. a. b. 100. 103. 104. b. 119. 132.

καὶ πῶς ὑποθέσεις τῶν παλαιῶν Ἀστρονόμων C. 8.

ὡς πῶς τῶν Ἀστρονόμων C. 8. b.

Ἀστρονομία δέκνυσι λέγασθαι τὴν γῆν, σημεῖα καὶ κέντρα λόγον ὑπέχειν
πρὸς τὸ ὑπὸ τ' ἥλιον C. 19.

αἱ τῶν σχηματισμῶν τῶν ἀστρῶν περιγραφαί C. 104. b. πρὸς μεγεθῶν καὶ
ἀξιοσημείων, ἀστρονομικὰ θεωρήματα 113. b. * αἱ ὡρατηρήσεις ἐν
αἷς ὅ τ' ἐρμῆς ἀστὴρ ὑπελθεῖν τ' τῆς Ἀφροδίτης ἀστὴρ λέγεται C.
116. ὑποθέσεις τῶν Ἀστρολόγων C. 122. b. ὁργανικῶς ὡρατη-
ρήσαντες lunæ magnitudinem atque adeo distantiam inæqua-
lem per ἐνδεκαδάκτυλον τύπανον C. 122. b.

Astrologorum prædictiones E. 18. 25. 27. 19. εἰ ἄρα δυνατόν συνεῖναι τέ-
λων τεκμήρια ταῖς σχηματογραφίαις E. 28.

De Atlante fabula C. 91.

Autolycus Pydnæus C. 122. b.

Babylonii. vide supra, Ægyptii & Callisthenes.

Boëthius A. 69. b.

Callippus Astronomus C. 7. 103. 120. 122. b. infra, in Eudoxo.

Callicles, delectus verborum studiosus C. 68. b.

ὑπὸ Καλλισθένης ἐκ βαβυλῶν περιμετρεῖται ὡρατηρήσεις infra, in
Ptolemæo.

Cato major inter παραράματα vitæ suæ computavit, quod aliquan-
do navigasset, cum liceret terrestri itinere defungi E. 57.

Christianos perstringens, ὅστις, inquit, τῶν παλαιῶν λέγεται τὴν φθο-
ρὰν τοῦ κόσμου πιάττειν εἶπεν, ὅποιαν οἱ νῦν φασιν, ὡς φθαρτα-
μὲν αὐτοῖς ἐπατήκειν C. 69. ἐκ τῆς κόσμου γένοιτ' αὖ ἀλλ' ὃ
καλεῖται σφαῖρα ἢ ὡς οἱ νῦν φασιν νέον C. 71. b. οἱ κατ' ἡμᾶς
σοφοὶ ἐκ τοῦ μὴ ὅλος ὑφίστασθαι τὸν κόσμον C. 72. Christianos etiam
perstringit E. 246. ὡς οἱ νῦν οἰοῦνται largitionibus nimirum donis-
que in Sacerdotes & Monachos Deum placari.

Cleantes Assius, Stoicus, discipulus Zenonis, Chrysippi Magister
E. 329. τῆς καὶ ἀνδριάντα θάυμαστον ἐν αὐτῇ Ἀστυνόστει, δῆγμα
τῆς ἑρμαίων συγκλήτης, πρὸς τὴν τῶ ἀνδρὸς ἀναστῆναι ibid. Ejus
jambi ibid.

Κλέων ὁ 51. b.

Chrysippus C. 66. b. E. 320. 321.

Crates E. 50. Thebanus E. 64. 102. 112. 123. 270.

Critias five ille ex XXX. tyrannis unus, five Sophista qui animum dixit sanguinem A. 8.

David Propheta, τὸ ἐναντία πιδέμεν (Joh. Philoponus) τῷ Δαυίδῳ ὃν αὖ πμᾶ G. 21. ubi laudatur locus Psal. XIX. 1. οἱ ἔρανοὶ διηγῶνται δόξαν Θεῶ, ποίησιν ἡ χειρῶν αὐτῶ ἀναγγελεῖ τὸ σπέρμα. ὁ παρ' Ἰσραηλῶν περὶ Φήτης Δαυίδῳ πρὸς ἔρανον λέγων (Psal. XIX. 4.) ἐν τῷ ἡλίῳ, φησὶν, ἔθετο σκηνώμα αὐτῶ, καὶ ὅτι ἔχ' ὥς ὅτι χρόνον πᾶσι τῶτον ἐνοικεῖν οἶεται, δηλοῖ λέγων (Psal. CIV. 5.) ὁ θεμελίῳ τὴν γῆν ὅτι τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς C. 32.

Democritus A. 6. a. b. 7. b. 10. 16. b. 17. 38. 54. C. 29. b. 46. 56. b. 57. 68. b. 70. 72. 91. b. 126. b. 139. b. 140. b. 142. 144. a. b. 145. a. b. 150. 151. 152. 153. b. 154. b. 155. a. b. 156. 157. 158. b. 161. a. b. 162. 164. 165. b. 167. 168. b. 169. b. 173. b. 176. b. 177. b.

Ejus dogma de πανσπερμία A. 6. σπέρματα πάντων ἐν πᾶσι C. 177. b. δημοκρίτειοι ὑποθέσεις A. 10. Δημοκρίτειοι σφαῖρα A. 17. atomorum τάξις, ῥυθμός, ἀειδιγῆ C. 29. b. de Democriti Philosophia naturali locus insignis C. 68. b. seq. terram in medio statuit C. 124. ignem dixit σφαῖραν C. 159.

Demosthenis dictum, omnes honestas actiones suscipiendas cum bona spe sibi propolita E. 58. 59.

Diagoras Atheus C. 27.

Διάδοχος υἱὸς 35. b.

Diogenes C. 2. 34. καὶ γὰρ οἱ ὄντοι, φησὶ Διογένης, κατ' ἐνθεῖαν ἅμα τροφήν λαμβάνουσι καὶ πότον. Diogenes Cynicus E. 50. 91. 102. 112. 123. 124. 273.

Diogenes A. 7. b. 8. C. 148. Apolloniates C. 151. b.

Empedocles A. 5. b. 7. b. 15. 19. b. 31. 32. b. 56. b. C. 69. 71. a. b. 72. 89. b. 91. a. b. 124. 126. b. 128. a. b. 129. 143. b. 145. b. 148. a. b. 149. 154. b. 155. 156. 164. 167. b. Agrigentinus C. 32. 155. κρυσμοποιῶν ὁ ἐμπειδοκλῆς C. 145. b.

Empedoclis Deus σφαῖρα A. 18. b. 19. C. 71. b. 72. Ejus Versus A. 70. C. 32. 68. b. 127. plura ex versibus Empedoclis afferuntur C. 128. b. 129. 144. b. ἀνιγματοδῶς, ὡς ἐστὶ ἢν τοῖς πυθαγορείοις C. 32. περὶ σάπων μύθῳ μύθῳ C. 128. b. μυθικώτερον ὡς ποιητῆς C. 129.

Epicetetus claudus E. 100. 102. servus, debili corpore ibid. 128. Ejus sermonibus qui non movetur ὑπὸ μόνων ἀντ' ἐν ἑαυτῷ δικαίῳ

ρίων ὑπερδυτήν E. 2. Romæ in ejus domuncula nihil præter lectulum & culcitam, unde nullo eguit clauftro E. 101. quæ πολυσίχοις voluminibus alii de officiis, hic paucis verbis tradit καὶ δρασιχῆς ἐμφάσεως καὶ ἐνεργείας κινήσεως τῆς ψυχῆς E. 194. ὁ θαυμαστός ἦτορ Πλάτωνα μόνον τὸν πολλὸν χρόνον διατρίψας, ὁ ψὲ ποτε γυναικα προσελάβετο παῖδιν τροφόν, ὅπερ ἐκτίσθαι μέλλον ὑπὸ τινος τῶν αὐτῶ φίλων διὰ πενίαν, αὐτὸς λαβὼν ἀνεδρέψατο E. 272.

Epicurus C. 56. b. 62. b. 140. b.

Eratosthenes per dioptram facta dimensione altitudinem summorum montium observavit decem stadiorum C. 134. b.

Euclides ὁ σοιχειωτὴς C. 101. ἐν τῇς σοιχείοις C. 131. b. ἐμαρτυρεῖται ἐκ τῆς ἐνάτης θεωρήματι τὸ τελευτῶν βιβλίῳ τῶν σοιχειῶν ibid.

Eudemus C. 115. 121. πρῶτον Ἑλλήνων ἔνδοξον ὁ Κνίδιος ὡς ἔνδοξον ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Αστρολογικῆς ἱστορίας ὑπεμνημάτισεν, καὶ Σωσιστήνης διὰ τὸ ἔνδοξον τῶν λαβῶν, λέγεται ἀψάσθαι τὰ τοις τῶν Αστρονομικῶν ὑποθέσεων &c. C. 119.

Eudoxus Cnidius C. 8. 103. 122. b. vide quæ jam in Eudemo. πρῶτον ἔνδοξος ὁ κνίδιος ἐπέπεσε εἰς τῆς ὑποθέσεις τῆς δι' ἀνελίψεων καλε-
μένας σφαιρῶν. Καλλιπας δὲ ὁ κυζικηνὸς πρὸς Πολύμαρχον * τὸν τῷ ἔνδοξον γνώριμον πεφοιτηκὸς μετ' ἐκεῖνον Ἀθηναῖος ἀφικόμενος. Ἀριστοτέλει συνδιέτριψε, καὶ ὑπὸ ἔνδοξον εὐρεθέντα μετ' Ἀριστοτέλους διορθῶν καὶ ἀναπληρῶν C. 120. τῷ ἔνδοξον καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἐδεκείτο ἡλικίᾳ τρεῖς καὶ ἡδὲ κινήσεις. ibid. Eudoxus iterum citatur C. 121. πρὸς τὸν Καλλιπας πάντα γεράφει Ἀριστοτέλης ἐν τῷ 1^ῳ τῶν μὲν καὶ φυσικῶν. ὁ δὲ Καλλιπας τὴν θέσιν τῶν σφαιρῶν τὴν αὐτὴν εἶδετο τῷ ἔνδοξον ibid.

Euripides Tragicus E. 330. infra in τραγωδία.

Galenus Medicus A. 79. b.

Γεωμετρικῶς φάναι A. 49. Qui docuerunt corpuscula in infinitum esse divisibilia, καὶ μέγιστα τὰ ἐν γεωμετρίᾳ ἐκίνησαν, prima cœperunt Geometriæ principia concutere, C. 46.

Grammaticæ pars τὸ ἐξηγητικόν. E. 320.

Heraclides Ponticus. C. 109. 132.

Heraclitus A. 8. C. 68. 71. b. 89. b. 138. 139. 145. b. 148. E. 122. 123.

Ephesius. C. 32. 151. b. 152. b.

οἱ τὸν ἐμπρησμόν (τὴν κόσμον) ἐσεσθαι λέγοντες. C. 98. b.

* lege Πολέμαρχον.

Her-

Herminius Aristotelis interpres C. 92. 105. a. b. eum Alexander Aphrodiseus audivit C. 105.

Herodiani Grammatici mentio. C. 7.

Hesiodus. C. 68. b. 138 E. 323. οἱ περὶ ἡσίοδον θεολόγοι. C. 147.

Hipparchia καλὴ τῆς Κράτης γαμετή. E. 270.

Hipparchus C. 8. 61. b. 62. 113. * 115.

ὃν τῶ βιβλίῳ τῷ Πτηγεγραμμένῳ περὶ τῆς διὰ βάρους καὶ ὡς φερομένων. C. 61. b. Alexander Aphrodiseus adversus Hipparchum differens. C. 61. b. 62.

Hippalus Metapontinus C. 151. b. 152. b.

Hippo C. 148. 151. ὃν ἄθεον γενέσθαι ἰσορῶσιν. A. 8. C. 27.

ὁ θαυμαστός ἰπποκράτης. E. 51. 89. 212.

Alius Hippocrates Appollodori F. quem rogatus Protagoræ commendavit Socrates. E. 311.

Homerus A. 6. b. 56. b. C. 67. b. 91. ὅσο φάσις C. 95. b. E. 30. 114. 145. 320. 332.

ὡς δὲ τῷ ποιητῇ, χόανα &c. A. 18. b. 8κ ἀγαθὸν πολυκρεανὴν, C. 84. versus ex Odys. α. 54. E. 167.

Jamblichus A. proœm. & p. 13. 52. b. C. 1. a. b. 113.

ὁ θεὸς Ἰάμβελιχος C. 1. 38. b.

Νικεμάχῳ ἐπὶ ὁμοῖον C. 123.

Ejus ὑπομνήματα in Platonis Timæum A. 37. ἐκ τῆς Ἰαμβελίχου λησθέντος εἰς τὸ Τίμαιον ὑπομνημάτων · οἱ μὲν παλαιοὶ τῆς Πλάτωνος ἐξηγητῶν ὦν καὶ ὁ θεὸς Ἰαμβελικός ἐστὶ, συμβολικῶς λέγεσθαι οὐκ ἔστι, καὶ ὅπως αὐτὸς ἐξηγεῖται τὸ Πλατωνικὸν Τίμαιον C. 130. b.

ἐν τῇ ἰδίᾳ περὶ ψυχῆς πραγματείᾳ A. 67. b. vide & infra, in Simplicio.

ζητέσθω καὶ ὅπως τῷ θεῷ συμφωνήσωμεν Ἰαμβελίχῳ -- ἀλλ' ὅτι πρὸς ἐναντία φηγοῦσθαι τῷ Ἰαμβελίχῳ πλμῆσομεν, συμφωνήσομεν καὶ δύναμιν, ποσὸν ἐλαττέμενοι, ἔσονται πῶς περὶ σκοπῆν ἀξιέμενοι, τὰ ακροτάτων ὀπισθημόνων A. 88.

ἐν τῷ εἰς τὰς κατηγορίας ὑπομνήματι C. 38. b.

Johannis Philoponi ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἐλέγχων πρὸς τὰ εἰρημένα τῷ Πρόκλῳ C. 31. τὰ πρὸς Πρόκλον εἰρημῆα ibid. libri contra aternitatem mundi oppugnantur C. 6. b. seq. τῶν νεῶν δὲ πρὸς, δοξῆς ὡς δοκεῖ θρηνητῆς ἐνστάσεις πινὰς τῆς Ξενάρχου ὑπελθῶν καὶ πινὰς ἐπὶ πρᾶς πινάτας περὶ στασιμῶν τῆς Ἀριστοτέλους κατηγορεῖ ἀνεφάνη -- διὰ

μακρῶν βιβλίων ἐλπίζων ἔ μόνον τῷ πηλθεῖτες ἀναισθήτες ἐκπαλῆξεν, αἱλ' ὡς οἶμαι πλείους δόπος ρέφων ἢ μάλισα τῆς πεπαιδευμένης δόπης τῆς ἀναγνώσεως τῶν τοιούτων λήρων. C. 6. b. ἐκ ἐστὶ μοι ἀηδία τις πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ἔδε ὅφει ἐγγὺν ποτε C. 7. ἐν τῷ ἐβδομῷ κεφαλαίῳ τῆς βιβλίου C. 8. ἐν τῷ ἐνάτῳ κεφαλαίῳ C. 18. συμπεραίνειν τὸ β βιβλίον 21. ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ ibid. ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ τῆς πέμπτης βιβλίου. 37. b. πλείους πρὸς Ἀλέξανδρον εἰρήκεν 9. ὑπὸ ἀπειρίας τῶν ἀστρονομικῶν λόγων ὡς ἀληθεῖ, ibid. ὁ νεῦσι κῶρα μᾶλλον ἢ κελίους ἀκράντα γαρούων ὡς ἀληθῶς διὸς πρὸς ὄρνιχα θείον κτ' Πίνδαρον 10. b. ὁ ἐνδοξὸς σοφὸς 12. θαυμάσιον ὅτι τοῖς τῆς Γραμματικῆς βιβλίῳ προσκείμενῳ ἔγω εἰήτησε τὴν τῆ τελείᾳ ἐτυμολογίαν ibid. ὁ Γραμματικὸς ibid. 17. b. τὴν ἐαυτῆς ἀποκρημον ἄγνοιαν ἑπιδεικνύς 13. b. ἀνελίξαντες πᾶς κακοῦθας τὰ τῶν ῥημάτων 16. μακρὸν ἀπέτεινε λόγον ibid. ἄνδρα τῶν ὑπὸ τῆ περὶ τῆς αὐτῆς συγγραφῆς ἐκπετυφλώσας συνέβη 16. ἔδεν π τῆ Πλάτωνος συνίης αὐτὸς τὸν Θεμισίον περὶ ἀλλήλων βοηθόν ibid. ὅρα πόσῳ ἐν ὀλίγοις φανένται ὁ τῆ ἀνδρὸς τῆς σοχασμὸς ὁμῶς καὶ ἀμαθία, καὶ οἱ γραμματικὸς ἐστίν, ὡς περ ἐαυτὸν ἑπιγράφει 17. a. b. μακρὸς ἀπέτεινε λόγους ibid. γραμματικὸν ἢ ἐαυτὸν εἶναι λέγων 17. b. ἀναγκαζόμενα μεταγράφειν τὰ τῆς ὡς ἀληθῆς 18. Μέχρι τῆς τέλος τῆς δευτέρης βιβλίου ἔδεν πρὸς τὸ προσκείμενον δοκεῖ λέγειν, ἔδ' ἴσως πρὸς τὸν ἐαυτῆς σκοπόν 18. b. Διὰ μακρῶν λέγων ibid. ὑπὸ τῆς καλῆς καὶ γαλῆς τῆς 19. b. ἔπε τὸν τῆ Πλάτωνος νῦν σπινδαῶς ἡρμήνευται ibid. ὑπὸ τῆς κενοδοξίας ἐρεῖδῳ ἔλαθεν αὐτὸν πᾶν τὰ τιθέμενον τῷ Δανίδῳ ἐν αἰετιμᾷ 21. ὁ Γραμματικὸν ἐαυτὸν ἑπιγράφω 27. b. πολλὴν σῆψιν ἀποκινεῖ λόγων, ἄγε δὴ τὸν μέγιστον Ἡρακλῆα ἑπικαλεσάμεθα συνεργὸν τῆ καθάραι τὴν κόπρον ibid. ὁ ὡς ἀφρων ἔστ' ἀνήρ ibid. ἀνάγκη δὴ πάλιν αὐτὸς μεταγράφειν τὰ ῥήματα, Διὰ τῆς μὴ πιστεύοντας εἰ ἄρα τις ἔγω μωρὸς ποτε ἐγραψεν 28. τὰ τοιαῦτα οὐκ ἔραται αὐτὸς κατεπαύμενος ἐπιμνησκύνειν, ἔχ' ὅτι πολλῶν χρηζέει λόγων εἰς τὸ διαλυθῆναι. καὶ τυφλῷ γὰρ ἢ φασὶν ἐστὶ δῆλα, αἱλ' ἵνα μάθωσιν οἱ Διὰ μέγιστον τῶν βιβλίων αὐτῶν καὶ πρὶν ἀναγνῶσιν θαυμάζοντες αὐτὸν, πῶς ὁ ἀμαθὴς ἔστ' εἰς ποῖας ἀγῶνας καθῆκεν ἐαυτὸν ibid. παρὰ τὴν τὸν Θεμισίον πρὸς Ἀριστοτέλη παρυσάγει 30. αἱλ' ἔστ' οἱ δὲ τοῖς δόπῃ τριόδῃ γραφῶν, δι' ὃ ἐκ ἀναγνῆς ὡς οἶμαι, ἢ ἀναγνῆς μὴ ἔ συνίης ἢ τὰ ἐρημένα, λήρης ποσῆτας ἐξέμεσεν, νομίζων ἀρκεῖν τὸ πηλθεῖ πρὸς ἐκπαλῆξιν τοῖς ἐαυτῆς ἀκρόαταις. αἱλ' ἐπὶ κτ' κενοδοξίαν αἱλ'

ἀλλ' ἔ' διδασκαλίας ἔφεσιν δεσ. ibid. τοῖς μὲν Φλυαρηθεῖσιν ἐκεῖ (li-
 bris contra Proclum) ὑπ' αὐτῶν ἔ' ἐνέτυχον, ἔθ' ἡδέως ἐνέτυχον
 ἀν' ἔτω διωλυγίαις Φλυαρίαις, ὅπως καὶ νῦν ἐκ οἷδ' ὅπως τὰ παλαιὰ ἔρα-
 νῶν τὰ Ἀριστοτέλους Διασαφῆσαι σκοπῶν τῇ Αὐγείᾳ κόπρῳ ἐνέπεσον C.
 31. δεκάδας βιβλίων γράφων τὰς ἀνασθητὰς ἐκπληρήτω ibid. εἰκοὶ τ'
 παλαιῶν λόγων μωρὸς ἀκροατὴς C. 31. ταῦτα δὲ μακρότερά ἐξέθηκα
 ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα τ' ἐλεγχον, ὥσπερ οἱ τὸν ἀνάρμοστον, καὶ τὴν παροι-
 μίαν, πρὸς Φέρωνιν Ἡρακλῆ C. 32. b. ἐπεὶ ὅ' πάλιν ὑς ἐρεξε καὶ τὸν
 μελωδὸν Ἀλκαῖον, πάλιν ἀνάγκη ὅππῃ τὸν Γραμματικὸν τῶτον περικύ-
 ψαι C. 35. b. τὸ πέμπτον ὅλον βιβλίον ἐτελείωσεν Φιλονεικῶν ἐξελέγξαι
 τὰς δεικνύσας λόγους τῇ κύκλῳ κινήσει μὴ εἶναι κινήσιν ἐναντίαν ibid.
 ὅ' ὅ' Γραμματικὸς -- μὴ εἰδὼς τὰς τῆς ἀκολουθίας λόγους, ἑαυτὸν τε πα-
 ρέχει ὡς λέγοντα τι, καὶ τὰς ἀνευ νῦν ἀναγινώσκοντας C. 37. πάλιν
 ἀνάγκη με τῶν αὐτῶν ῥημάτων πλείω ἀντιγράφειν, ἵνα μὴ ἀπίς C. 37.
 καὶ συκοφάντης ibid. διατέλει Φιλονεικῶν C. 37. b. εἰ μὴ ἴσως τις καὶ
 περιττὴν ἡμῖν ἀδολεσχίαν καταγνώσεται, καταφρονῶν τῆς φαυλότη-
 τος τῶν ῥημάτων αὐτῶν. ἴσω δ' ὁμῶς, καμὲν ἔ' τῶν ῥημάτων αὐτῶν χά-
 ριν τὴν ἀδολεσχίαν ταύτην ἐνεγκῶν, ἀλλὰ τῶν ὑπογομένων χάριν
 ὑπὸ τῶν πλείων τῶν ῥημάτων αὐτῶν, καὶ τῆς πρὸς Ἀριστοτέλη χάριν
 ἀντιλογίας αὐτῶν ibid. adde 41. πλείων ἀνάγκη καὶ τὸ λοιπὸν τῆς χα-
 ρὸς ἀναμετρήσασθαι C. 37. b. τῶτον τ' Γραμματικὸν ibid. κα-
 λὸς ἔπος C. 38. b. μακρὰ Φλυαρεῖ μαχόμενος πρὸς τὸ ἐν Γεωμετρι-
 καῖς δεχαῖς C. 40. b. ἔπε τὰ Ἀριστοτέλους ἔπε τὰ τῶν ὑπομνηματιστῶν
 ῥήματα νοῶν, πολλὰς ἀναλίσκει λόγους 41. 45. b. ἀπάτην & πανουργίαν
 confundit 41. b. ὅθεν συνιείς τῶν ἐξημένων πολλὰς αὐτῆς κατανα-
 λίσκει λόγους ibid. ὁ καλὸς ἔπος ἔτω τοῖς ἑαυτῶν περὶ ἀρρήκε ῥήμασι
 κενῶς ἐξημένοις C. 42. b. καὶ τί δὲ πολλὰ τῶν αὐτῶν ῥημάτων προσθε-
 ναι καὶ πᾶς ἐν αὐτοῖς Φλυαρίας πρὸς αὐτὸν ἐπαναλαμβάνειν; C. 43.
 ἢ καλῶς τὰ Ἀλεξάνδρου σκώπτει C. 44. εὐηδως ἔ' ἀπαιτῶ, ἔ' Ἀ-
 ριστοτέλους ἐναργέστατα, καὶ τοὺς Φλῶ, Φασί, δειξάντος C. 44. b. κα-
 κῶν δ' ὅππῃ πολυαῖως ἔ' ἐφ' ibid. οἷσται τρέπαλόν πηγήσεται τῶ κα-
 ταγελασῶ τῶν βιβλίων πρὸς τὴν ἔ' ἔρανε αἰδιότητα C. 45. b. παντα-
 χῶ μαινόμενος πᾶς καὶ κενὴν δόξαν μέγα ἑαυτῷ προσεκύμανος ἐκ
 τῆς πρὸς τὰς ὅππῃ Φιλοσοφία ἐνδοξίας ἀνδρας, ἀπλογίας. ἔ' μὴ
 κείσθω μὴ τ' ἰχθύων ἐν τῷ τῆς ἀλσγίας πόντῳ βεβαπτισμένῳ. κείσθω δ'
 αὐ καὶ μετ' ἐκείνων, ὃν ἀγενῆ πᾶσι ὄντα Φασίν, καὶ βεβλόμενον ὠνομασ-
 μένον γενέσθαι (Herofstratum) τὸν τῆς ἐφεσίας Ἀρτίμιδος νεῶν κατα-
 καύ-

- κᾶνται, τὴν γὰρ ἔχοντες φθορὰν καὶ πάντα τρέπον συστήσαι ἡλικυμένων
 ἡμᾶς παλαιώνυμους. δὴθεν γένηται ibid. ubi etiam καινὴν φιλοσοφίαν ap-
 pellat, quæ Philoponus scripserit πρὸς τὰς ἀδαμαντίνους, ὡς φησι
 τῆς τῷ κόσμῳ αἰδιότητος ἀπαντήσας.
- ὡς αἱ ἰσορροπία δηλώσιν E. 218.
- Julianus Trallianus Aristotelis ἐξηγητὴς Alexandro Aphrodisiensian-
 tiquior C. 92. a. b.
- Ixionis fabula C. 91. b. 92.
- Lacedæmoniorum flagellationes E. 64. 90.
- Leucippus C. 56. b. 57. 72. 144. a. b. 150. 167.
- Manichæorum de malo principio commenta E. 166. 167. 168.
- οἱ μάντιες (auspices) C. 93. b.
- Massalinus Arriani amicus Epicteti admirator E. I. Arriani ad eum
 Epistola qua dissertationes Epicteteas ei dedicavit, ibid. S. Ima-
 sius intelligit M. Valerium Messalinum, qui Consul. fuit Anno
 V. C. 900. Antonii pii decimo.
- Mathematicæ disciplinæ A. 63. 73. b. 77. 83. μάχεσθαι ταῖς ἀκρίβει-
 σάταις ὁπιστήμας C. 159.
- Mathematici οἱ περὶ τὰ μαθήματα C. 71. 112. 115. 122. b. 123. 134. 139. b.
 157. b.
- Mechanici C. 132. b.
- Medica ars, naturæ imitatrix E. 83. 86. 88. 89. 91. 92. 93. 94. 185. 212.
 240. 247. 283.
- Μεγέθεις. ὁ Ἀλέξανδρος. (leg. Ἀλεξάνδρεως) ἰατρὸς ἐμοὶ διηγήσατο C.
 148.
- Melissus C. 2. b. 32. 147. 164. περὶ φύσεως ἢ περὶ τῶν ὄντων βιβλίον C. 138.
- Ejus locus C. 26. 138. b.
- τῷ Ἀλμαίῳ καὶ τῷ Μέμνονι εἰδοκεῖ C. 121. lege Ἀλκμαίωνι δε μέμνονι.
- Menander C. 7.
- Menæceus pro patria se devovens E. 60.
- Musæus, infra, in Orpheo.
- οἱ παλαῖοι μυθοπλαστοὶ E. 76.
- Nicolaus Damascenus Peripateticus C. 1. b. ὡς φησὶν ποιεῖν
 τὰ ἐνταῦθα λεγομένων ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας ἔργοις τοῦ Ἀριστοτέλους λεγομέ-
 νοις C. 97. πολὺς γὰρ πρᾶγματῶν περὶ τῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς καλῶν
 E. 194.

Nicomachus Pythagoricus. Νικόμαχος ἢ τῷ Νικομάχῳ ἐπὶ ἀριθμ. ἰάμε-
 ριζ. C. 123.

καλῶς κειμένη νόμοι non factis & eventu sed consilio actiones me-
 tiuntur E. 183. involuntaria a Deo & legibus ignoscuntur E. 96.
 Romanorum leges de patria potestate E. 199. οἱ ἐπὶ παλαιότεροι θεοὶ
 καλῶσι τὰς γονέας ibid. Lex, fratris & sororis vetans conjugium
 E. 274.

Oedipodis filii Polynices & Eteocles E. 216.

Oracula E. 258. 259. 311.

τὸ γινῶθι σεαυτὸν, & θεῶν ὁράγγελα E. 138. Oracula consulentes
 de rebus naturalibus & de anima immortalitate E. 257. Oracu-
 lum fidem facit, non scientiam ibid.

οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ καὶ τὰ σημεῖα συγχέουσι φασι ὑπὸ τῆς τῶ μαντευσ-
 μένων ὁρέξεως E. 255.

Orestis μαινομένη πρόσωπον in dramate E. 127.

Orpheus C. 68. b. 91. b. πρῶτοι φυσιολόγοι οἱ περὶ ὀρφέα καὶ μυσσῶν C. 139.
 ἐν ταῖς ὀρφικαῖς A. 19. b. ὁ ὀρφεὺς τὴν μὲν σωμάτων πρὸς ζωὴν ὀπιτηδεύον-
 τα ἀναπνοὴν καλεῖ, ibid.

Τὸν πρῶτον θεῶν καὶ τὰ ἐν ἡραν ἄστρα θεοὶ ἐκάλεσαν οἱ παλαιοὶ, ἢ ὅτι
 τέταν ἀφίκοντο εἰς τὴν & δημιουργοὶ καὶ τῶ ἄλλων θεῶν τάξεσιν (Ange-
 lorum) γινῶσιν C. 93. Methodus ἀναμετρήσεως terræ * ex qua σο-
 φίαν τῶ παλαιῶν ἀνδρῶν evincit Simplicius C. 134. λαβόντες διὰ
 τῆς διόπτρας τῶ ἀπλανῶν ἀστέρων δύο, μοιραῖα ἀλλήλων κεχωρισμέ-
 να διαστήματα, τετέστι περιακροιοεξηκαστῶ μέρει & μεγίστη κύκλου & ἐν
 ἀπλανῶν, καὶ εὐρόντες αὖτις διὰ τῆς διόπτρας τῶ πᾶσι οἷς κτ' κερυφῆ
 εἰσιν τὰ δύο ἄστρα, καὶ τὸ μεταξὺ διάστημα διὰ τῆς ὁδομετρίας μετρή-
 σαντες, εὐρον αὐτὸ πεντακεσίαν σταδίαν, ἀφ' ἧς συναγάγοι τὴν μέγιστη
 κύκλον τῶ ἐν τῇ γῇ ἔχειν τὴν πείμετρον μυριάδων δεκαοκτώ.

Parmenides A. 72. b. C. 2. b. 31. 139. 147. 164. 168. b. ejus περὶ φύσεως
 βιβλίον C. 138.

πρῶτ' ὧν ἰσχυρὸν φήμη, τὸ λόγον τῶν ἐρωτήσας ἐν ταῖς ἐπεσι, περὶ τὸ ὅν
 εἶναι, ἀγένητον ἐχραίψε & το C. 31. ubi plura de ejus sententia,
 quemadmodum & 138. b.

& πρὸς θεωρίαν καὶ Παξάμονας ἡμᾶς ἡ φύσις ὑπέκωψε, καὶ τὴν μαγικὴν
 καὶ κακοτεχνίαν E. 268.

οἱ ἐν τῶ περὶ αὐτῶν A. 75. C. 30. b. 147. b.

Οο οο

ὁ πρῶ-

* Eratosthenis,

ἡ πρώτη φιλοσοφία (Metaphysicus) A. 5. b. 34. b. 68. C. 63. αἱ ἐπὶ ἀνα-
βητικαὶ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας, τῆς μὲν δεξιαντικῆς ἢ μηχανικῆς, ταύτης δὲ ἢ
γεωμετρικῆς, ταύτης δὲ ἡ πρώτη φιλοσοφία C. 139. b.

πῶς τὸ αἶσχος ἀξίων ἐμοὶ φιλοσόφων C. 94. b.

πῶς δὲ φιλοξενῶν ῥήμασι C. 127. lege δὲ φιλοσόφου Ξενοφάνους.

Physici C. 68. b. 69. 72. 138. 145. b. 152. b. Φυσιογῶν πῶς C. 132. b.
οἱ καλῶμενοι κυρίως Φυσικοὶ C. 139. πρώτοι Φυσιολόγοι Orpheus &
Musæus ibid.

Pindarus C. 10. b. E. 42.

Plato A. 6. 7. b. 8. b. 12. b. 13. 20. 21. 23. b. 30. 33. a. b. 36. 40. b. 41. 42.
71. 72. b. 73. 77. a. b. 80. 87. b. 89. b. C. 1. 3. b. 4. b. 16. a. b. 17. b.
18. b. 19. a. b. 20. a. b. 21. a. b. 23. b. 24. a. b. 25. 29. 32. a. b. 35.
46. 64. 66. b. 67. a. b. 68. b. 69. a. b. 70. a. b. 71. a. b. 72. b. 80. b. 81.
82. 83. b. 84. 89. b. 90. 91. b. 92. 96. b. 99. b. 101. 102. 108. b. 112.
a. b. 113. 114. b. 117. b. 119. 120. 124. a. b. 125. a. b. 126. a. b. 129.
b. 130. 142. 144. a. b. 157. b. 158. a. b. 159. 160. 161. b. 162. b.
163. a. b. 165. b. 166. a. b. 167. a. b. 168. b. 173. b. 175. b. 176. b.
E. 63.

ὁ Θιόπας C. 16. ὁ δὲ ἐκείνου C. 93. 106. b. 175. b. θαυμασίας
ἐπὶ τῶν Πλάτωνος εἰρημένα C. 100. δι' ἀκρίβειαν δοτοπέμπει τῶν
ὀνομάτων συνήθειαν, δὲ ἀκριβοῦς χρωμῆς πῶς συνήθεισι λέξεσι, ὡς
μῆδεν ὅσον τῆς ἀληθείας λυμναμένη C. 16. b. καλὸν αὐτῶν τὸ
καλλίστων δὲ Πλάτωνος ῥημάτων ἀκρίβεια C. 162. b. 174. b.

Alcibiade E. 5. Apologia Socratis E. 331.

Convivio E. 267.

Cratylo C. 65. b.

Critone E. 330.

Gorgia A. 65. b. C. 141.

in Legibus A. 6. C. 74. b. 119. E. 63. ἐν δεκάτῳ νόμῳ C. 24. 92. b. 94.
b. seq.

Parmenide C. 138.

Phædone A. 14. 69. b. C. 89. b. 125. b. 126. 129. b. 158. (πολλὰ
μυθῶν καὶ ἀνιγματοειδῶν ὡς οἶμαι χρωμῆς ibid.) E. 63.

Phædro A. 8. E. 21. b.

Philebo A. 59. 80.

ἐν πολιτείᾳ A. 80. b. 84. 89. b. ἐν πολιτείᾳ C. 32. b. 67. b. 70.

ὁ δὲ Πλάτωνι Θεαίτητος A. 56. b. Plato in Theæteto A. 65. b.

ἐν

AD ARIST. DE ANIMA & DE COELO, & IN EPICT. 659

ἐν πελτικῷ C. 22. b. 24. 65. b. 71. b. 84. 115. b. 145.

Sophista A. 59. 72. b.

Timæo A. 6. b. 10. 12. 27. b. 28. 37. 40. b. C. 1. b. 6. 18. b. 24. 62. b. 65. b. 69. 72. b. 78. 82. 91. 92. συνοψιν ὡς ἐν κεφαλῇ γεγραμῖς ὁ Ἀριστοτέλης C. 92. 97. b. 106. b. 112. 116. 119. 125. b. 126. 139. 141. b. 142. a. b. 144. a. b. 145. b. 156. a. b. 157. a. b. 160. b. 161. a. b. 162. 164. 165. b. 174. b.

an plures Mundos statuerit C. 64. b.

ex Theæteto locus, an DEO omnia δυνατά C. 83. b. 84. citatur & E. 311.

εἰδὲς Καλλικλῆς ἢ Θεασύμαχον ἢ Πρωταγόρας ἕτως ἀν-πιθανῶς πρὸς ἐαυ-
τὸν ῥήματα ἐξεμελέτησεν ὡς ὁ Πλάτων αὐτὰ ἐκμελετᾷ C. 68. b. με-
τὰς διποδείξεις μύθους εἰσάγει πρὸς λαμβάνειν C. 92.

παρὰ τῶν τῶν Πλάτωνος φίλων C. 64. b. Platonici C. 70. b. 141. 157. b.
οἱ παλαιὸι τῶν τῶν Πλάτωνος ἐξηγητῶν, ὡν καὶ ὁ Θῶος Ἰάμβλι-
χος -- οἱ δ' ὑστεροὶ τῶν Πλατωνικῶν φιλοσόφων C. 139. Platicum
dictum ἐτχάτῃ χιτῶν τῶν παλαιῶν ἢ φιλοτιμία E. 106.

ὡς ὁ εὐλαβεσάτῃ τῶν τῶν Πλάτωνος φίλων χαριέντως ἐπεσημνήσαντο
C. 139.

Plotinus. A. proœm, & p. 70. 73. C. 9. b. 26. b.

ὁ μέγας Πλάτων C. 5. b.

ἐν τῷ περὶ κόσμου C. 3. b.

Plutarchi Chæronensis convivium E. 267. liber de utilitate ex ini-
micis E. 306.

Plutarchus A. 13. 42. 44. b. 54. 85. b. Aristotelis ἐξηγητῆς A. 72. b. 85.
90. Nestorii Filius A. 72. b. ὁ φιλόσοφος Πλάταρχος A. 82.

Ποιητῆς ἢ συγγραφέως E. 306.

Polemarchus Cyzicenus Eudoxi discipulus, supra, in Eudoxo C. 120.
123.

Porphyrus C. 121. b. 123. infra in Ptolemæo.

Potamo C. 149. b. 159. b. 160.

Proclus C. 9. b. ὁ πρῶτος ὁ ἐκ λυκίας, ὅστις ἦν ὀλίγον πρὸς ἐμὴ τῶν Πλά-
τωνος διάδοχος, ἐβόλιον συνέγραψεν τὰς τῶν Ἀριστοτέλους ἐνστάσεις
τῇ λεγομένῃ γενέσει τῶν σωματῶν ἐξ ὀππιδῶν ἐπενεχθείσας διχαλύων
C. 157. a. b. ὁ φιλόσοφος C. 158. a. b. 159. 160. a. b. 161. 162. a. b.
163. a. b. ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος 161.

contra Proclum scripsit Joannes Philoponus. Vide supra Johannes.

Prodicus multos commendavit Socrates E. 311.

Protagoras delectus verborum studiosus C. 68. b. vide & supra in Hippocrate.

Proverbia. Εγὼ ὃ οἶδα πῶς πᾶντις πεποιημένος ὥσπερ τὰς καλὰς λέξεις Ἀδώνιδας κήρας ἀνθεῖν ὥστε τοῖς ἀναισθητοῖς C. 6. b. λευκή τις ἐστὶν ἡ ζυγώδους κ' τὴν παροιμίαν C. 98. b. ὅτι κοθόνται ῥόπαλον ὅτι χειρῶν λαβεῖν E. 139. φεύγοντες τὸ καπνὸν εἰς πῦρ ἐμπεπνέασιν E. 168. ὁ φίλος ἄλλ' ἐγὼ κ' τὸ παλαιὸν δὲ λόγον E. 204. τὸ τρίτον τῷ σωτήρι E. 246. 332. εὐρίσκει δίκην συμμετρίαν E. 261. ἡ χωρὶς λόγων τραπέζα φάτνης ἔδεν ἀλαφρεί E. 267. κινὸς ἐρμῆς E. 316. μία χελιδὼν ἑὰρ ἔχει ποιεῖ E. 311.

Ptolemaeus C. 8. 9. b. 100. 113. * 115. 132. 173. ὁ μαθηματικὸς ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ περὶ ῥοπῶν 173.

ὁ δαυμάσι Πτολεμαῖος ἐν τῇ μονοβιβλίῳ περὶ διαστάσεως 3. Interpres de dimensioe.

ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ 134.

ἐν τῷ περὶ ζωικίων βιβλίῳ 5. b. ἐν τοῖς ὀπλικῶς 5. b. ἐν τοῖς τῷ Πτολεμαῖου κανόνις 8. b.

ὁ δρῖς τ' ἀστρονόμου Πτολεμαῖος λέγοντι ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τ' ὑποθέσεων 112. b. δέδεικται ἐν τῇ συντάξει ὁ Πτολεμαῖος 116. ἐν ἀρχῇ τῆς συντάξεως 111. b.

ὁ Ἀριστοτέλης πειθομένους ἔπειθαι δὲ μάλλον τοῖς ὑστέροις, ὡς μάλλον σώζοντι τὰ φαινόμενα, ἐκείνων μᾶλλον πλείους σώζονται, μᾶλλον τὰ φαινόμενα ἐκείνων, ἀλλὰ τὸ μᾶλλον τὰς ὑποκαλλισθένους ἐκ βαβυλωνίων πεμφθείσας ὡς ἀποδείξεις ἀφικέσθαι εἰς τὴν ἐλλάδα, ὁ Ἀριστοτέλης τὰτα ὁμοκλήσαντι αὐτῷ ὡς πᾶσι διηγήσῃ ὁ Πορφύριος χιλίων ἐτῶν εἶναι ἐννεακροσίων ἐτῶν, μέχρι τῶν χρόνων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος σωζομένης, μηδὲ δυναμένων δεῖξαι δι' ὑποθέσεων τὰ πιθανόμενα. ἀπῆλθεν δ' αὐτὸς ὁ Πτολεμαῖος, καὶ ὡς πολὺ πλεονάζει σφαιρῶν ἐπαγόντας, μόνος χάριν τῆς συναποκαταστάσεως τῶν ἐπὶ ἀπλανητῶν πρὸς τὴν περὶ φορὰν τῆς ἀπλαντοῦς 123.

Pythagoras C. 114. b. ubi de harmonia coelesti. ὁ τῶν χρυσῶν ἐπὶ πνεύματι E. 50. ἐπειπε καὶ φεύγειν δὸς τῶν τοιούτων. μὴ ἐχθραὶ φίλον σὸν ἀμαρτάνειν ὡς καὶ μικρῆς 204.

Pythagorici A. 6. 7. b. 8. 10. 14. 19. b. 23. 65. b. 71. C. 2. b. 3. 64. 93. b. 94. a. b. 95. b. 96. 113. * 114. a. b. 115. 123. 124. a. b. 125. a. b. 139. b. 140. 141. b. 150. 152. b.

τάς

τὰς λευφώρας ἐκτεπρόμμοι, καὶ ἐν ἀπορήτοις, μόνοις τοῖς ἀξίοις ὡς ἀ-
 διδόντες τὴν φιλοσοφίαν, ὥς τὰς ἄλλας διὰ τῶν μαθηματικῶν αἰ-
 τῶν ἐνεδεύοντο ὀνομάτων A. 7. μυθικῶς χωρίμοι ὡς ἀπειράσματος
 A. 13. b. αἰνιγματικῶς ὥς περ ἐστὶ ἢ τοῖς Πυθαγορείοις C. 32. Ari-
 stotelis sylloge τῶν τοῖς Πυθαγορείοις δρεσκόντων C. 94. 91. b. 124.
 b. Pythagoricorum ἀντιχθον C. 124. a. b. 125. a. b. ignem in me-
 dio universi statuunt, ζῆλος πύργον 124. b. φυλακὴν Διὸς 125.
 terra ὡς τὸ μέσον καθάπερ ἐν τῶν ἀστρον ὑπάρχουσα 131. τὴν γῆν
 ἐν τῶν ἀστρον συμβολικῶς ἔλεγον C. 134. κομματικοὶ λόγοι καὶ γνο-
 μονικαὶ καὶ τῶν ὑποθηκῶν καλεσμένων ὡς τοῖς Πυθαγορείοις ἐστὶ
 E. 3. Φιλότης, ἰσότης, ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι E. 149. Pythagoreo-
 rum amicitia laudatur 208. πενταετής σιωπὴ E. 261. 262. sym-
 bolum: εἰς τὸ ἱερὸν ἀπερχόμεθα μὴ ὀπιστρέφω E. 322.

τὸ σχῆμα τὸ καλεσμένον ὡς τοῖς ρητορσι ὡς ἀληπτικόν C. 140. καὶ τὰς τῶν
 ρητόρων δεινὰς E. 101. 147. τὸ τὰς ῥήτερας (Demosthenis) ὡς ἀπας
 λόγος, ἀν' αὐτῇ τὰ ἔργα, μάταιον τι φαίνεται καὶ κενόν C. 319.

Romanorum leges. Supra in νόμοις Romanorum calcei aurati, pur-
 purei, κεντητοὶ E. 298.

Salustius (Cynicus) Simplicii ætate (ὁ ἐφ' ἡμῶν) vivum carbonem
 femori impositum sufflando periculum fecit quamdiu sustine-
 re illud posset, δοκιμάζων ἑαυτὸν μέχρι πόσῃ δυνάτῃ καρτερεῖν
 E. 90.

Σηρῶν ἀνατολικῶν δέδωται E. 270.

Simplicius ἐν πῶς εἰς τὰ μὲν καὶ φυσικὰ μοι γεγραμμένοις A. 7. εὐκαιρέ-
 ρον ἡμῖν καὶ πελειότρον ἐν πῶς εἰς τὸ λαβῆσαι τῆς μὲν καὶ φυσικὰ γεγραμ-
 μένοις, ἐπομνίως ταῖς ἱαμβλίχῃ περὶ αὐτῶν (τὰ νῆ) καὶ τῇ Ἀριστοτέλει
 σκοπὸν θεωρίας πεφιλοσόφηται A. 61. ἐν πῶς σχολίαις εἰς τὰ μὲν καὶ
 φυσικὰ εἰρηται C. 122. b.

σφίγγερόν μοι πάντα ἐν τῇ Ἀπτομῇ τῇ Θεοφράστῃ φυσικῶν διώριται A. 38.
 constituit in commentariis suis συμβαλλόμεν μὲν τῶν τῆς πραγματικῆς
 ὑπομνηματιστῶν καὶ τὰς ἐνστάσεις καὶ τὰς λύσεις αὐτῶν C. 7. cum Jo.
 Grammatico negat sibi esse inimicitias, quem nunquam de-
 facie noverit. ibid. cum Ammonio præceptore suo Astra ob-
 servavit Alexandria C. 113. *

ἐμφυσάμενοι οἱ ἀσπερ καὶ ὅτι τὰ ὕδατα ἐφ' ἡλίου βαρὺ φέρει
 φορτία, ὥς περ πεπερασμένη καὶ ἐν τῷ ὅρῳ ποταμῷ C. 127. b.
 ἐγὼ περυσάμεθα μετ' ἀκρίβειας ἢ ἐδυνήθη, τὸ αὐτὸ εὐραβάρθῃ
 τῷ

Ἐμφυσιωδὲς ὑπάρχον ἀσκή καὶ τὴ μὴ ἐμφυσιωμένῃ. Τῶν ἧ περ
ἐμὲ πειραμένους τις, γράφει εὐρηκέναι τὸ αὐτὸ (leg. & τὸ αὐτὸ) βάρ-
ϑ, μάλλον ἢ περ τῆ ἐμφυσιωδὲς βαρύτερον εἶναι ὀλίγω τι, ὥπερ
τῷ Πτολεμαῷ συναδεῖ C. 173. ὅπου τῷ φίλῃ ἐδὲν ἤτιον, εἰ μὴ καὶ
μᾶλλον ὁπτιμελείδῃ περὶ σῆκει, ὥπερ ἐγὼ συνοῖδα τινὶ τῶ ἐμῶν φίλων
E. 204. gaudet sibi occasionem datam in Epicteti praecepta
commentandi, περὶ φασιν ἐν περὶ σῆκει καὶ καὶ μοι γινόμενῃ τυραν-
νικῆς περὶ ἀσέως E. 331.

Socrates C. 64. 130. E. 5. 6. 62. 63. 85. 91. 258. 261. 270. 282. 283. 285.
311. 325. 330. 331. σιμὸς καὶ Φαλακρὸς A. 79. b. ira commotus
prorsus tacuit E. 135. in praelio ad Delium commisso fortissi-
me pugnavit E. 153. ab Apolline pronunciatus sapientissimus
E. 311.

Σωκρατικὸς λόγος E. 46.

Soligenes Astronomus C. 131. a. b. 122. a. b. 123. b. 124. ἀπὸ εὐδήμῃ λα-
βὼν C. 119.

Stoici C. 68. b. 71. b. E. 8. 24. τὸ πρῶτον τῆς Στωϊκῆς τρίτον θέμα, ἔπος
καὶ τῆς παλαιῆς ὁ λόγος ποιεῖται, εἰ ἐκ δυῶν τρίτον τι συμπεράει-
ται, τὸ ἢ συμπερανομένον μετὰ τινος ἄλλου ἐξωθεν συμπεράειν ἄλλο τι,
καὶ ἐκ τῶν δυῶν πρώτων καὶ ἐκ τῆ συλληφέντων ἐξωθεν συμπερά-
νεται τὸ αὐτό C. 55. Stoicorum syllogismi hypothetici disjuncti
& complexi E. 292. axiomata ibid.

Strato C. 62. b.

Syrianus ὁ μέγας Φιλόσοφος C. 173. Συριανὸς ὁ μέγας C. 1. 96. b.
οἱ θαυμαστοὶ C. 128. b. E. 53.

Thales A. 7. b. 8. 139. 148. a. b. Milesius C. 126. b. 151.

μηδὲν αὐτὸ ἐφέρετο σύγγραμμα A. 8. ὥσθι πάντα πλήρη θεῶν εἶναι.
A. 20. ὅτι ὕδατος * ἐφίλει τὴν γῆν, ὥπερ ξύλον ἢ ἄλλο τι τῶν
πεφυκότων ὅτι πολεῖσσαν τῷ ὕδατι -- παρ' Αἰγυπτίους ἔτις ἐν σχή-
ματι μύθῃ λέγεται, καὶ ὁ θαλῆς ἐκείθεν ἴσως τὸν λόγον περὶ σῆκει-
κεν C. 127.

Θεαμάτων ὁπτιμίας καὶ ἀκρομάτων E. 279. Θεατρικὸς βίος ὅτι ἐν θεά-
τροις ἐσχολακῶν ibid. De ἀκρομασι, illis sive ἀκροάσεσι, & recita-
tionibus λόγων ῥητορικῶν & ποιητικῶν E. 281.

Themistius A. 42. C. 15. 16. a. b. 17. 30. 40-42. b. 43. ὁ ἐν Φερεῆς
C. 17.

The.

* Confet 2. Petr. III. 5.

Themistii paraphrasis quarti libri de cœlo C. 16.

καίτοι τοῖς πλείοσις Ἀριστοτέλει προσκείμενος, ἐν τῷ γε μὴν τῷ τῆ Πλάτωνος ῥημάτων ἀποδέχεται μᾶλλον δοκεῖ C. 16. b.

Theologi & Physici conspirant, Mundum esse γενητόν C. 68. b. τὰ ἀμέσως γινόμενα ὑπὸ θεῶν ἐκ ἐξ ὑποκειμένων τινὸς προϋπάρχοντος C. 31.

Τὰς θεολογίας ἡμῶν οἱ θεολόγοι παρέδωκαν C. 21. b. μυθικῶς τὴν τῆ κόσμου γένεσιν ἔλεγον C. 69. εἴ τιτι φίλον καὶ τοῖς θεοῖς ἐπαναπαύεσθαι C. 119. οἱ περὶ ἡσίοδον θεολόγοι C. 147.

Theophrastus C. 120. 122. b. 142. 148. 157. Epitome Physicorum: vide supra, in Simplicio. ἐν τοῖς ἰδίοις φυσικαῖς A. 80. C. 139. b. ἐν τῷ περὶ γενέσεως σοιχείων βιβλίῳ C. 168. * b. ἐν τῷ περὶ ἕρως C. 1. ἐν τῷ πρώτῳ τῷ περὶ ἀναλυτικῶν C. 137. b. ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ αἰσθητικῶν γραμμῶν, ὅπερ τινες ἐκ θεόφραστον ἀναφέρουσιν C. 140. Acroithas gentem atheam a terra absorptam narrat Theophrastus E. 222. seq.

Theorio, supra in Paxamonte.

Thesius E. 91.

Thrasymachus delectus verborum studiosus C. 68. b.

Τιμαῖ μαθηματικῇ ἐνδείξει, A. proœm. ἐν τῇ φυσικῇ εἰς τὸ ἄνθρωπον καὶ τὰς τέττα ζωὰς καταλήξας A. 2. b. ἡ τῆ Τιμαῖ τῆ Πυθαγορικῆς φυσικῇ, ἢ καὶ Πλάτων ἐν τῷ ὁμωνύμῳ ἀναλόγῳ παρέδωκεν C. 139.

ὁ Πλάτων Πυθαγόρειον ἄνδρα τὸν Τιμαῖον ὑποκρινόμενον A. 10. τὰ τῷ πυθαγορικῷ Τιμαῖ δοκούντα ὁ Πλάτων συνέγραψεν C. 157.

ὁ Τιμαῖ τὴν γῆν ιδρύσθαι ἐν τῷ Τιμαῖ φησὶν C. 126. lege ἐν τῷ μέσῳ. αὐτὸς ὁ Τιμαῖ ἐν τῷ ἑαυτῷ βιβλίῳ C. 139. b. 141 b. 144. a. b. 145. b. 157. ὁ Τιμαῖ αὐτὸς ἐν τῷ βιβλίῳ ὅπερ ὁ Πλάτων μετέλαβεν C. 118.

ἡ τραγῳδία (Euripidis versus in Medea) E. 40. 68. 74. alii E. 223.

χορηγὸς τῆ δέμας καὶ διδάσκαλος E. 127. ὑποκριτὴ id. 295. πρόσωπα E. 127. θεῶν καὶ τραγωδίας E. 160.

Variae lectiones in antiquis Aristotelis Codicibus A. 54. 83. b. 90. C. 34. b. 68. (ἐν τισὶ τῶν παλαιότερων ἔκδοται) 74. (ἐν τοῖς παλαιότεροις βιβλίοις τῶν πρὸς ἐμὲ ἀφικνούντων ἐκ ἑταίρων ἔχει ὡς Ἀλέξανδρος ἔγραψεν) 87. b. 82. 83. (τῶν λεγόμενων παῖσμα 116) 118. 125. b. πολλοῖς ἀρχαίοις ἐκτύχον ἑταῖρος ἐχέσθαι C. 126. b. 144. 147. 154. b. 167. b. 169. * 175. Xe.

- Xenarchus C. 13. b. 16. b. 66. b. δι τοῖς γεγραμμένοις ἀπὸ βιβλίου περὶ
τῆς πέμπτῃς εὐθείας C. 4. ἐν ταῖς πρὸς τὴν πέμπτῃν εὐθείαν ἀποδείξεις
C. 5. b. confutatus ab Alexandro Aphrodisi. C. 4. 6. a. b.
Jo. Philoponus ejus argumentis usus C. 6. b. 7. 10. b. 12. b.
Xenocrates C. 70. b. 139. b. 162. definitio animæ, quod sit ἀσώματος καὶ
ἰσότητος αὐτόν A. 7. a. b. 6. b. 17.
ὁ γινώσκων τῶν Πλάτωνος ὁμιλητῶν ἐν τῇ περὶ τῆς Πλάτωνος βίβ.
C. 3. b. 20. b.
Xenophanes Colophonius C. 126. b. 127.
Xenophontis Convivium E. 267. Xenophon τὰς μυρίας ἐκείνης διὰ
σωσεὶ καὶ τῇ Ὀλυμπίᾳ ἐξέκηρυχθη E. 153. de Cyri morte E. 211.
Xuthus C. 147. b.
Zeno Citieus E. 50. 102. 112. 282. 283. 385.
Zenodorus Geometra C. 100. b.
Zuthus ὁ Ζῦθ C. 147. b. leg. Ζῦθ.

X. Scripta Simplicii deperdita, vel certe inedita.

- I. *In Aristotelis Metaphysica Commentarius.* Meminit Simplicius ipse in libros de Anima p. 7. & 61. & in libros de Cælo p. 122. b.
- II. *Epitome Physicorum Theophrasti.* Meminit in libros de anima pag. 38.
- III. *Commentarius in Jamblichum de Philosophia Pythagorica.* Petrus Joannes Nunnescius in institutione Philosophiæ Peripateticæ c. 2. p. 24. *Pythagoricam quæ antiquior est cæteris clarioribus Græciæ, suppediabant Jamblichus & Porphyrius (qui Maltebi nomine editus extat) libro de vita & secta Pythagoræ, & Simplicius, ut refertur, interpretes, si quando ille hanc lucem adspiceret.* Puto autem Nunnesium respicere ad Gesnerum qui p. 600. b. Bibliothecæ suæ scripsit Simplicii *Commentarios in Jamblichi de Pythagorica secta libros tres* servari Romæ in Bibliotheca Vaticana. Vereor autem ne vanus rumor ad Gesnerum pervenerit, similiter ut quum eodem loco scribit *Epistolas Epicteti cum Simplicii Commentariis* extare Florentiæ in Bibliotheca Medicea.
- IV. *Commentarius brevis de Syllogismis*, quem cum initio commentariorum de anima, quod in Græca editione desideratur, editurum se recepit olim Arnoldus Arlenius Peraxylus.

XI. Alii

XI. Alii Simplicii.

Simplicius ad quem scribit Gregorius Nyssenus supra p. 153.

Simplicius Emonensis, Vicarius urbis, Gratiano tertium & Equitio
Coff. A. G. 374. (occisus A. 376.) de quo Valesius ad Ammiani
XXVIII. 1. p. 517.

Simplicius Episcopus Augustodunensis qui interfuit Concilio Sardi-
censi A. 347. & fortasse Valentino A. 374.

Simplicius ArchiEp. Bituricensis, circa A. C. 480. de quo Acta San-
ctor. Martii T. I. p. 34. seq.

Simplicius Monachus, discipulus S. Benedicti & Abbas Casinensis de
quo Jo. Baptista Marus ad Petrum Diaconum de viris illustri-
bus Casinensibus capite V. Tom. XXI. Bibl. Patrum edit. Lugd.
p. 352. Ejus versus in laudem regulæ S. Benedicti publicavit Lu-
cas Holstenius cum Benedicti Ananienis Codice Regularum,
Parisi. 1664 in 4.

Simplicius Papa Romanus ab A. C. 467. 5. Mart. ad A. 483. 10. Feb.
cujus Epistolæ XVIII. scriptæ Latine sæpiusque editæ exstant in-
ter Epistolas Pontificum in Conciliorum Tomis, ut edit. Binia-
næ Tom. II. p. 435. seq. De hoc Simplicio consules Acta San-
ctor. ad 2. Martii Tom. I. p. 133. seq. De eodem accipienda.
Epigrammata quæ leguntur apud Gruterum in thesauro inscrip-
tion. p. MCLXIII. 3. & MCCXIV. 1.

Simplicius Episcopus Senonensis &c.

CAPUT XXX.

De JOANNE STOBÆO, & aliis Græcis Locorum Communium scriptoribus.

*De Joanne Stobæo ejusque Anthologio 1. Tituli capitum libri I. & II. si-
ve eclogarum quas mancas Guil. Canterus edidit 2. 3. Tituli capitum
libri III. & IV. (quos sub florilegii titulo habemus cum versione Con-
radi Gesneri) adnotatis numeris quadruplicium editionum diversi-
mode capita computantium 4. 5. Editiones Græcæ & Græcolat.
florilegii 6. Capita editionis Wecheliana cum aliis edit. collata 7. Edi-
tiones*

Pp pp

tionem Latina & versio Germanica, & partes quadam separatim vulgata. 8. Index scriptorum a Stobæo allegatorum 9. De S. Maximo 10. Job. Damasceno 11. Antonio Melissa 12. De aliis quibusdam deperditis vel ineditis Locis communibus Orionis, Niconis, Antiochi, Joannis Monachi Damasceno antiquioris, Anonymorum &c. 13.

I.

INTER utilissima veterum monumenta, & quæ temporum injuriam bona fortuna evasisse aliquis gaudeat, referri merito debet *Ἀνθολόγιον* sive *Florilegium ἐκλογῶν, ἀποφθεγμάτων, ὑποθηκῶν, elektorum, apophthegmatum, preceptorum*, quod ex omni scriptorum, quingentorum circiter, poetarum & profaniorum genere, studio incredibili, in usus filii sui Epimii a) sive Septimii, per locos communes omnis Philosophiæ, moralis maxime ac naturalis, libris quatuor digessit JOANNES STOBÆUS b) *Στοβαῖος* quem viri docti malunt Latine c) dicere STOBENSEM, a Stobis Macedoniæ secundæ Civitate, quam patriam illi fuisse existimant. Ipse quis fuerit vel quando vixerit, neque usquam prodidit, neque alium qui id annotaret & nos doceret habuit. Facile tamen universi ejus operis ratio & textura, & quod nusquam sacris vel Christianis scriptoribus utitur, etiam in illis argumentis quæ sunt ab ipsis pulcherrime exposita, demonstrat ipsum fuisse a Christi nomine alienum. Non longissime quoque duxerim eum abfuisse a temporibus Themistii Philosophi, hic enim omnium qui a Stobæo laudantur, ætate ultimus fuisse cognoscitur. Neque est quod ingerat aliquis in vulgato per Gesnerum florilegio allegari non modo juniorem longe Simplicium, sed & Christianos scriptores, Gregorium Theologum, Paulum Silentiarium, Agathiam, & qui ad Justinianum Imperatorem scripsit, Agapetum Diaconum. Nam ex Photio qui auctorum e quibus Stobæus sua selegit, textit nomina, exploratum est nullum horum ab

- a) *Ἐπίμιον* habent Svidæ Codices in *Ἰωάννης*. Sed Photii Cod. 167. *Σεσίμιον*, unde *Σεπτίμιον* malunt Hoescheli & Andreas Schottus; Koenigius *Heptimium*.
- b) *Nicolaum Stobæum* dixit Erasmus in adag. quod Codicum Stobæi, & Photii Svidæ que constantibus testimoniis refellitur.
- c) *Stobensem* vocant H. Valæsius ad Malchi excerpta Legation, Lucas Holstenius ad Stephanum Byz. in *Στράβος*, Menagius in *Historia mulierum Philosophar*, Hemsterhusius ad Pollucem &c.

ab Stobæo testem citatum esse, verum loca illa ab alia manu, ut Agapeti ab editore Gesnero accessisse. d) Itaque infra in indice scriptorum quorum Stobæus meminit, asterisco præfixo distinguere animus est illos quos Photius in suo Stobæo non reperit, qui ejus opus longe integrus olim legit quam nos hodie habemus. Unius autem operis tetrabibli partes ambæ sunt, & illa quam Gesnerus & hæc quam Guil. Canterus latine vertit. Canteriana duos florilegii libros primores, sed misere quoad posteriorem præsertim mancos, & passim inemendatos exhibet: Gesneriana librum tertium & quartum, in quibus longe pauciora possunt desiderari, licet doctis ingeniis etiam in his non defutura est materia si velint de tam præclaro scriptore bene mereri. Ac, sane foret operæ prætium adscitis iis quæ ad Ipoëtarum loca a Stobæo laudata egregie Hugo Grotius observavit, Stobæum integrum, ad Codices MStos qui in Casarea & Regia Paris. Vaticana, Collegii novi Oxon. Augustana Vindelicor. aliisque exstant, a viro aliquo docto recenseri supplerique, & loca Poëtarum cum Metaphrasi Grotii, cætera cum versione Canteri & Gesneri sed diligenter emendata exhiberi, necessariisque notis & bonis indicibus instrui, atque ita frequentiori studioforum, quam certe meretur, lectioni commendari. Nunc quæ totius operis sit ratio & institutum, paullo distinctius explicare juvat.

II. Ex libro *primo & secundo* quæ supersunt, lucem primum viderunt Græce ex Codice *Job. Sambuci*, alteroque emendatiore, quidem, sed multo tamen adhuc manco f) partibus *Guil. Sirleti* Cardinalis, addita *Guil. Canteri* versione, g) Antvverp. 1575. fol. apud Christophorum Plantinum, cujus Epistola præmittitur qua Sirleto gratias agit. Recusa deinde hæc editio est Genev. 1609. fol.

Liber primus sexaginta olim constitit capitibus, quibus Stobæus præmiserat contextas ex variorum clarorum, Virorum scriptis

Pp pp 2

Laudes

d) Vide Bernhardi Damke notas ad Agapeti schedam regiam cap. 68. & H. Dodwelli diss. de auctore libri de fluviis qui sub Plutarchi nomine ambulat §. 9. JT. 2. Geographor. minorum V. C. Johannis Hudsoni.

e) vide Lambec. VII. p. 143.

f) Vide Holstenii Epist. ad Lambec. lib. VI. de Bibl. Vindob. p. 166.

g) Subjuxit Canterus etiam ex ejusdem Sambuci Bibliotheca Orationes duas Gemisti Plethonis de rebus Peloponnesiacis, cum Latina versione, & Græce *διαγγραφήν* Peloponnesiæ c. Ptolemæi, Geographiæ, & ejusdem Plethonis librum de Virtutibus itidem Græce tantum. Sed de his dicendi locus infra in Gemisto.

Laudes philosophia, & de hæresibus philosophorum dissertationem, in qua etiam de Geometria, Musica & Arithmetica sententias Veterum annotavit. ἐν ᾧ μὲν τὰ τῶν βιβλίων πρὸς τῶν εἰρημίων κεφαλαίους διαβαλὼν, πρὸς δύο κεφαλαίων διαλαμβάνει, ὧν τὸ μὲν ἑπ' αὐτὸς ἐστὶ φιλοσοφίας, καὶ ἔτι καὶ διαφόρων αὐτῶ συνηρανισμένων. Τὸ δὲ πρὸς τῶν κατ' αὐτὴν συνέσηκείων ἀρεσέων, ἐν ᾧ καὶ πρὸς γεωμετρίας, καὶ μουσικῆς, καὶ ἀριθμητικῆς, δόξας παλαιὰς συναναγράφει. Ita Photius Cod. CLXVII. p. 191. Sed in editis Stobæi eclogis incassum ista quæsieris, exceptis paucis quæ p. 2. & 3. in laudem disciplinæ numerorum differuntur, hæc enim alieno inserta loco, & ex capite secundo Prolegomenorum excerpta esse non dubito, idque Andreas Schottus ad Photium testatur etiam MSto Augustanæ Bibl. Codice confirmari.

Tituli Capitum Libri I.

1. πρὸς θεῶν, ὅτι δημιουργὸς τῶν ὄντων, * καὶ διέπει τὸ ὅλον τὰ τῆς παρονοίας λόγῳ. *De DEO quod rerum omnium est opifex, & universa providentiâ sua ratione gubernat. In Eclogis editis cap. 1. pag. 1. 2. & cap. 3. 4. 5. & 6. p. 3 -- 8. huc pertinent. Confer etiam cap. 78. florilegii in edit. Gesneri, quod est πρὸς θεῶν καὶ τῆς πρὸς τὸν ἄρᾳνον καὶ κόσμον φυσιολογίας.*
2. πρὸς τῶν νομιζόντων μὴ εἶναι πρόνοιαν καὶ ἐπομένας πάντῃ θείας Πρὶ τῇ τῷ παντός διοικήσει δυνάμει. *De iis qui putant non esse providentiam, neque consequentes eandem divinas ad universum moderandum facultates. Hoc caput deest in editis, excepto loco Arriani, qui p. 8. legitur.*
3. πρὸς δικῆς πρὸς τῇ θεῇ τεταγμένης ἐποπτείας τὰ γινόμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, τιμωρὸν ἔσσαν τῶν ἀμαρτανόντων. *De justitia à Deo constituta ad hominum actiones inspicendas & peccata punienda. Est in editis caput 7. p. 8 -- 10. non integrum tamen, nam desunt plura Porphyrii e libro de Styge, quæ ex integriore Antonii Augustini Codice vulgavit Græce ** Andreas Schottus lib. V. huma-*

* Primus locus in hoc capite qui sine auctore in Canteri edit. legitur, est Porphyrii ex libro περὶ ἀγαλμάτων ut e MS. Stobæi Vaticano notat Holstenius in vita Porphyrii c. 9.

** Idem Andreas Schottus in Epist. ad Hugonem Grot. inter eas quas Joh. Brandt Amstelod. 1708. edidit p. 32. *Utinam & alteram Stobæi partem pari felicitate aliquando*

humanar, Observationum cap. 26. atque deinde juxta altero Vaticano Holstenius addita etiam Latina versione, ut dixi in Porphyrio lib. IV. cap. 27. p. 186. Nonnullas in Stobaeum Hieron. Wolfii emendationes cum lectore communicat Hoeschelius notis ad Photium p. 945.

4. περὶ ἀνάγκης θείας καὶ ἣν ἀπαραιτήτως πρὸς τὴν θεῶν γίνεται βέλη-
σιν. De necessitate, qua cuncta necessario secundum DEI volun-
tatem fiunt. Est in editis caput 8. p. 10. 11.
5. περὶ εἰμαρμένης καὶ τῆς τῶν γινομένων ἐνταξίας. De fato ac rerum re-
cto ordine. Est in editis caput 9. p. 11--14.
6. περὶ τύχης ἢ παντομάτης. De fortuna sive casu. Est in editis prior
pars capituli 10. p. 14--16.
7. περὶ ἀλόγους ἢ φορέας τῆς τύχης. Quod temerarius sit fortuna impetus.
Pars capituli decimi posterior in editis p. 16. 17.
8. περὶ χρόνος ἐστίας καὶ μαρῶν, καὶ πόσων εἴη αἰτί. Male in Eclogis
Stobaei postremis verbis legas καὶ πόσων εἴη αἰτί. Est ibi caput
undecimum p. 17--21. De temporis natura partibusque & quot ac
quantarum rerum causa sit.
9. περὶ Ἀφροδίτης θεανίας καὶ ἐρωτ. De Venere caelesti ac Divi-
no Cupidine. In editis caput 12. p. 21--25.
10. περὶ ἀρχῶν καὶ στοιχείων, καὶ τῶ πάντος. De principiis & elementis
atque universo. Est in editis caput 13. p. 25--29.
11. περὶ ὕλης. De materia. Caput 14. in editis p. 29. 30.
12. περὶ ιδέας. De Idea. In editis c. 15. p. 30. 31.
13. περὶ αἰτίων. De causis. cap. 16. p. 31. 32.
14. περὶ σωμάτων καὶ περὶ τῆς τούτων τμήτης, καὶ περὶ ἐλαχίστου. De cor-
poribus eorumque sectione & minimo. cap. 17. p. 32. 33.
15. περὶ σχημάτων. De figuris. cap. 18. p. 33--35.
16. περὶ χρωμάτων. De coloribus. cap. 19. p. 35. 36. adde p. 152.
17. περὶ μίξεως καὶ κράσεως. De mixture & temperatura. cap. 20. pag.
36. 37.
18. περὶ κενῆ καὶ τόπου καὶ χώρας. De vacuo, loco & regione. cap. 22.
p. 38--40.
19. περὶ κινήσεως. De motu. cap. 23. p. 40--43.

Pppp 3

20.

quando subjungas, & qua Emil. Canterus Φυσικὰ & ἠθικὰ ἐπιεῖδιδι Plan-
tinaus, sed sine principio quod habeo ex Farnesiano Codicis descriptum autem
& quidem ordine a Photio nostro praescripto.

20. περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. *De ortu & interitu* cap. 24. p. 43--46. & cap. 21. p. 36, 37.
21. περὶ κόσμου, καὶ εἰ ἐμψυχόν, καὶ προνοία διοικούμενον, καὶ πῶς ἔχει τὸ ἡγεμονικόν, καὶ πῶθεν τρέφεται. *De mundo, an animatus* sic & *providentia regatur, ubi principalem partem habeat & unde alatur* cap. 25. p. 47.--50.
22. περὶ τάξεως τοῦ κόσμου, *de Mundi ordine* p. 50--52. καὶ εἰ ἐν τῷ πᾶν *an unum* sic *Universum* p. 52.
23. περὶ τῆς οὐρανῆς οὐσίας καὶ διαιρέσεως. *De cæli natura ac divisione* p. 52--53.
24. περὶ οὐσίας ἀστρων καὶ σχημάτων, κινήσεώς τε καὶ ὀπισθημασίας. *De stellarum natura, figura, motu ac significatione* p. 53--55.
25. περὶ οὐσίας ἡλίου καὶ μεγέθους, σχήματος τε καὶ τροπῶν καὶ ἐκλείψεως καὶ σημείων καὶ κινήσεως. *De solis natura, magnitudine, figura, conversionibus, defectu, signis & motu* p. 55--59.
26. περὶ σελήνης οὐσίας, μεγέθους καὶ σχημάτων, φωτισμῶν τε, καὶ περὶ ἐκλείψεως καὶ περὶ ὀπισθημάτων καὶ σημείων. *De Lune natura, magnitudine, figura, luce, defectu, distantia, & significationibus* p. 59--62.
27. περὶ γάλακτος. *De via lactea* p. 62.
28. περὶ κομητῶν καὶ διατρίοντων, καὶ τῶν τοιούτων. *De Cometis, & stellis qua profilire videntur, ac similibus* p. 62--64.
29. περὶ βροντῶν, ἀσραπῶν, κεραυνῶν, πρησῆσεων, τυφῶνων. *De tonitruiis, fulguribus, fulminibus, presteribus ac typhonibus* p. 64--67.
30. περὶ ἰριδος, περὶ ἄλλω καὶ παρηλίου καὶ ῥάβδων. *De iride, corona, parelio & virgis* p. 67--68.
31. περὶ νεφῶν, ομίχλης, ὑετῶν, ὁροῦ, χιόνος, πάχνης, χαλάζης. *De nibe, pluvia, rore, nive, glacie, grandine*. Ex hoc capite unus locus p. 68. exstat Platonis, e Timæo.
32. περὶ ἀνέμων. *De ventis*. Etiam hujus capitis nihil superest præter unum locum Aristotelis ex Meteorolog.
33. περὶ γῆς, εἰ μία καὶ πεπερασμένη. *De terra, una ne sit & finita?* In editione Canteri deest hoc caput, una cum proximis quatuor.
34. πόσα μεγέθους ἡ γῆ. *Quanta terra magnitudo*.
35. περὶ θέσεως τῆς γῆς. *De situ terre*.
36. περὶ σχήματος αὐτῆς τῆς γῆς. *De ejusdem terra figura*.

37. πότμος μένει ἡ γῆ ἢ κινῆται. *Iterum quiescat terra an moveatur.*
38. περὶ σεισμῶν γῆς. *De terra motu.* Exstat hoc caput in Canteri editione p. 68. 69.
39. περὶ θαλάσσης. *De mari.* Deest in editis.
40. πῶς ἀμπώεις καὶ πλημμύσαι γίνονται. *Quomodo accessus & recessus æstium in mari fiant.* Exstat in editione Canteri breve caput hujus argumenti p. 69. 70.
41. περὶ ὑδάτων. *De aquis* p. 70.
42. περὶ τῆ παντός. *De universo.* Ex Aristotelis libro sive Epistola ad Alexandrum de Mundo prolixus locus p. 70—78.
43. περὶ φύσεως καὶ τῶ συμβαινόντων ἐξ αὐτῆς αἰτίων. *De natura & causis quæ ab illa profisciscuntur* p. 78—86.
44. περὶ τῆς τῶν ζώων γενέσεως. *De generatione animalium* p. 87. ubi etiam de causa similitudinis liberorum, & de septimestri partu.
45. πόσα γένη ζώων. *Quot genera animantium* p. 87. breve caput hujus argumenti legitur.
46. εἰ πάντα ζῶα λογικὰ καὶ αἰσθητά. *Num animalia omnia ratione & sensu gaudeant.* Deest hoc caput in editis.
47. περὶ ὕπνου καὶ θανάτου. *De somno & morte.* Hujus quoque capituli nullum in editis vestigium.
48. περὶ φυτῶν. *De plantis.* Nihil de his apud Stobæum reperio, nisi quod p. 87. notatur, a Platone plantis quoque vitam tribui.
49. περὶ τροφῆς καὶ ὀρεξέως τῶ ζώων. *De cibo & appetitu animalium.* Deest in editis.
50. περὶ φύσεως ἀνθρώπων. *De hominum natura* p. 88--90.
51. περὶ νῦ. *De mente* p. 90--91.
52. περὶ ψυχῆς. *De anima.* Caput prolixum & memorabile, quo varias Veterum sapientum cogitationes de animæ hominis natura, facultatibus, functionibus & immortalitate, farraginis in morem Stobæus congeffit. p. 93—150.
53. περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν, καὶ εἰ ἀληθεῖς αἱ αἰσθήσεις; de sensibus sensuque prædicti, & num sensus haud fallaces? In Canteri edit. p. 150. 151.
54. πόσαι εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις, καὶ πόσας εἰσὶν καὶ ἐνεργείας ἐκάστη. *Quot sint sensus & quæ singulorum natura atque operatio?* p. 151.
55. περὶ ὁρασεως καὶ κατὰ πρῶτον ἐμφάσεων. *De visu & specularibus imaginibus.* Ex hoc capite pauca quædam leguntur p. 151. 152.

56. περὶ ἀκοῆς, περὶ ὁσφρήσεως, περὶ γένσεως, περὶ ἀφῆς. *De auditu, olfactu, gustu & tactu* p. 152. 153.
 57. περὶ φωνῆς, καὶ εἰ ἀσώματός ἐστι ἡ φωνή, καὶ τί αὐτῆς τὸ ἡγεμονικόν; *De voce & num incorporalis sit vox, & quodnam ejus principale?* pag. 153.
 58. περὶ φαντασίας καὶ κερταμῆς. *De imaginatione & veri falsique regula* p. 153.
 59. περὶ δόξης. *De opinione* p. 153. 154.
 60. περὶ ἀναπνοῆς καὶ παθῶν. *De respiratione & passionibus* pag. 154. 155.

Liber secundus XLVI. capitibus olim constitit, quorum titulos infra e Photio apposui. Hi si cum editis a Cantero conferantur, patebit minimam vix partem secundi libri nos habere, nimirum caput primum nescio an integrum, cujus titulus etiam e Photio supplendus & emendandus p. 156. 157. Deinde a verbis ἔκιν ἡ διαλεκτική p. 157. usque ad pag. 159. ῥαδίως μαραινόμεναι extant fragmenta quædam perexigua capitum 2. 3. 5. *de Dialectica, Rhetorica & Poëtica*. Deinde superest caput septimum *de morali disciplina* a p. 159; ad 197. quod in varias partes iterum subdividitur, resque morales exponit ex sententia *Platonicorum* usque ad p. 165. atque *Stoicorum* pag. 166—184. & *Peripateticorum* p. 184—197. Denique reliquum est sed mancum extrema parte caput octavum περὶ τῆ ἐφ' ἡμῖν, *de eo quod in nostra est potestate* p. 297—207. Cætera omnia interciderunt.

III. Tituli Capitem Libri II.

1. περὶ τῶν τὰ θεῖα ἐρμηνευόντων, καὶ ὡς εἴη ἀνθρώποις ἀκατάληπτος ἡ τῶν νοητῶν καὶ τὴν ἐστίαν ἀλήθεια. *De rerum divinarum interpretibus, & quod a mortalibus rerum intelligibilium veritas comprehendi nequeat.*
2. περὶ Διαλεκτικῆς. *De dialectica.*
3. περὶ Ῥητορικῆς. *De Rhetorica.*
4. περὶ λόγων καὶ γραμμάτων. *De oratione ac litteris.* Hoc caput fortasse adhuc superest in Florilegio Stobæano, ubi alieno loco leguntur in editione Gesneri περὶ γραμμάτων cap. 79, & 80.
5. περὶ ποιητικῆς. *De arte Poetica.*
6. περὶ χαρακτήρων. *De forma orationis.*
7. περὶ τῆς ἠθικῆς εἰδὸς τῆς φιλοσοφίας. *De morali genere Philosophiæ.*
8. περὶ

8. *ᾧ ἐφ' ἡμῖν. De eo quod est in nostra potestate.*
 9. *ὅτι ἔδεις ἐκὼν πονηρός. Quod nemo volens malus.*
 10. *ὅποιον χρή εἶναι τὸν Φιλόσοφον. Qualem Philosophum esse deceat.*
 11. *ὅτι χρή σέβειν τὸ θεῖον. Numen colendum esse.*
 12. *ὅτι τοῖς εὐσεβέσι καὶ δίκαιοις βοηθεῖ τὸ κρείττον. Piis & iustis opem ferri a DEO.*
 13. *ᾧ μαντικῆς. De divinatione.*
 14. *ὅτι χρή πολλὰ ποιεῖσθαι τὰς τῶν σοφῶν συνήσιας, ἐκκλίνειν δὲ τὰς φάουλὰς καὶ ἀπαιδέυτας. Sapientum consuetudinem magni esse faciendam, fugiendos vero malos atque imperitos.*
 15. *ᾧ δὲ δοκεῖ καὶ εἶναι, καὶ ὅτι ἐν τῷ λόγῳ χρή κρῖναι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τῷ τρόπῳ. De eo quod videtur tantum, & quod vere est; neque e verbis sed moribus esse de homine iudicandum.*
 16. *ὅτι οἱ ἄλλοις ὑπὸ βλεπόντες, ἑαυτοὺς λανθάνουσι καὶ βλάπτοντες. Eos qui aliis struunt insidias, seipsos maxime imprudentes ledere.*
 17. *ᾧ εὐδοξίας. De nominis gloria.*
 18. *ᾧ φήμης. De fama.*
 19. *ὅτι μέτρον ἄριστον. Modum esse optimum.*
 20. *ὅτι δυσκατάρθωτον ἡ ἀρετὴ, εὐμεταχειριστὸν δὲ ἡ κακία. Virtutem, egre perfici, vitium contra facile acquiri.*
 21. *ὅτι καὶ κατὰ λόγον ποιεῖσθαι ᾧ τῆς τῶν ἀσυνέτων δοκιμασίας. Stultorum iudicium susque deque habendum esse.*
 22. *ὅτι τὴν ὑπόκρισιν, τοῖς κεχρημένοις ὑπὸ βλαβῇ εἶσαν, καὶ πρὸς εἰς γίνεσθαι, τῆς ψυχῆς ἐκδολητέον. Hypocrisim & simulantibus & illis apud quos exercetur noxiam, animo esse ericiendam.*
 23. *ὅτι καὶ κατὰ πολυπραγμονεῖν, φθόρον δὲ καὶ διαβολῆς αἴτιον γίνεσθαι τὸ ποιῆσθαι. Curiositatem esse vitandam, praeber enim causam invidiae atque calumniae.*
 24. *ὅτι ἐν οἷς ἀληθινὰ τίς, τὸ μετμελεῖσθαι κάλλιστον. Ubi quis deliquerit, optimum esse in praenitentia consilium.*
 25. *ᾧ λοιδορίας, ὡς ἐκ ἀγαθόν. Obrectationem neutiquam probandam esse.*
 26. *ὅτι ἐν τῷ λοιδορεῖσθαι κατὰ σκεπὴν μὴ τοῖς αὐτοῖς πεπρωμένα ἐλαττώμασι. In obrectando cogitandum, ne iisdem & nos delictis obnoxii simus.*
 27. *ᾧ ἀνάγκης τῆς κατὰ τὸν βίον. De necessitate in vita.*
 28. *ὅτι εὐκαιρῶς δεῖ πράττειν. In tempore peragenda esse negotia.*

29. πῶς ἔβουλεύσασθαι, ὅτι καὶ δὲ ὡς ἐτυχεν ἀναβαλέσθαι. *De voluntate & consilio. Non id esse cernere differendum.*
30. ὅτι τὸ δυσυχῆσθαι πολλάκις ἐπωφελὲς γίνεται, καὶ μάλιστα τοῖς ἀφροσι. *Res adversas experiri, frequenter utile est, precipue imprudentibus.*
31. πῶς ἀγωγῆς καὶ παιδείας. *De educatione atque institutione.*
32. ὅτι καλλίστον ἡ φιλία τῷ ἀγαθῷ. *Pulcherrimum bonorum esse amicitiam.*
33. ὅτι ἡ ὁμοιότης τῷ τρεῖς φιλίαν ἀπεργάζεται. *Morum similitudine amicitias conciliari.*
34. ὅτι καὶ ἐν ταῖς δυσυχίαις καὶ τοῖς κινδύνοις μὴ περιόρῃν τοὺς φίλους. *In adversis ac periculis non esse negligendos inimicos.*
35. ὅτι καὶ καὶ καὶ συναδικεῖν τοῖς φίλοις. *Non esse in amicorum gratiam iniusta facienda.*
36. πῶς γνησίων καὶ ἀβεβαίων φίλων. *De genuinis & instabilibus amicis.*
37. ὅτι καὶ καὶ ταχέως ποιεῖσθαι τὰς πρὸς τοὺς φίλους διαλλαγὰς, τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν ῥᾶον φέροντας μᾶλλον τῆς ἀμνηστίας. *Cito esse in gratiam cum amicis redeundum, eorundemque vitia ferenda, & delicta oblivioni tradenda.*
38. ὅτι ἐν ταῖς ἀτυχίαις τοὺς γνησίους τῶν φίλων διαγνώσκειν. *Quod amicos certos in re incerta cernimus.*
39. Φιλικά πρῶτα γράμματα. *Præcepta amicitie.*
40. περὶ ἐχθρας καὶ ἔκ ποιοῦν τινα εἶναι καὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς. *De inimiciis, & quo se quis modo cum hoste gerere debeat.*
41. περὶ ἔκ ποῶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ὠφεληθῆναι. *Qua ratione ex inimicis capi possit utilitas.*
42. περὶ ἔκ ευεργεσιῶν. *De beneficiis.*
43. ὅτι μείζων ἡ χάρις ἐν καιρῷ δοθεῖσα. *Majus esse beneficium quod in tempore confertur.*
44. περὶ τῶν ἀντιευεργεσιῶν. *De beneficiis retribuendis.*
45. ὅτι τοὺς πονηροὺς καὶ καὶ ἐν εὐποιῶν, καὶ δὲ παρὰ αὐτῶν ευεργετῆσθαι. *Non esse beneficium afficiendos malos, neque ab iis beneficium ullum accipiendum.*
46. περὶ ἐκ χάριτος. *De virtute grati animi.*

IV. Librum III. & IV. integriores habemus Græce a Trincavello primum, * deinde Græce & Latine sapius cum Gesneri ver-

* Vide infra, §. VI.

versione editos. In horum titulis computandis mira est editionum discrepantia, quæ non sine molestia moratur lectorem ubi citatum aliquem locum evolvere desiderat, itaque singulis capitibus adnotatos a me vides quatuor numeros, quorum primus respicit editionem primam Græcam, secundus Græcolatinam Wecheliam quæ insolenti consilio Maximi & Antonii capita collectaneorum Stobæanis admiscuit: tertius Grotianam sive Hugonis Grotii in excerptis e Stobæo, quartus denique Gesnerianas. Libri tertii capita XL, Photius numerat, quod cum Grotianis numeris exacte convenit. Libri quarti capita LVIII, cujus numeri rationes locis suis infra annotavi.

Tituli Capitulorum Libri Tertii.

| Græc.
deest | Wech.
I. | Grot.
I. | Gesn.
I. |
|----------------|-------------|-------------|---|
| | | | Περὶ ἀρετῆς, ἢ τίνα πρόσωπον καὶ δεξιὴν βιωτέον. De virtute, & quomodo secundum virtutem vivendum sit * pag. 1. |
| 1. | 16. | II. | 2. Περὶ κακίας. De vitio p. 29. |
| 2. | 28. | III. | 3. Περὶ φρονήσεως. De prudentia p. 35. |
| 3. | 32. | IV. | 4. Περὶ ἀφροσύνης. De imprudentia p. 52. |
| 4. | 37. | V. | 5. Περὶ σωφροσύνης. De temperantia p. 63. |
| deest | 38. | VI. | 6. Περὶ ἀκολασίας. ** De intemperantia p. 78. |
| 5. | 48. | VII. | 7. Περὶ ἀνδρίας. De fortitudine p. 86. |
| 6. | 50. | VIII. | 8. Περὶ δειλίας. De timiditate p. 96. |
| 7. | 51. | IX. | 9. Περὶ δικαιοσύνης. De justitia p. 97. |
| 8. | 53. | X. | 10. Περὶ ἀδικίας, ἢ † Φιλαργυρίας. De injustitia & avaritia p. 124. |
| 9. | 59. | XI. | 11. Περὶ ἀληθείας. De veritate p. 134. |
| | | | Qq qq 2 10. |

* Paginas adscripti quibus singula capita incipiunt in editione Stobæi tertia Gesneriana, Tigur, A. 1559. in fol. ad quam compositus est index auctorum quem infra exhibeo.

** Phot. ἀκολάσεως.

† Phot. πλεονεξίας.

Græc.	Wech.	Grot.	Gesn.
10.	62.	XII.	12. Περὶ ψεύδους. De mendacio p. 138.
11.	66.	XIII.	13. Περὶ παρρησίας. De libertate in lo-
quendo p. 143.
12.	64.	XIV.	14. Περὶ κολακείας. De adulatione pag.
146.
13.	73.	XV.	15. Περὶ αἰσωτίας. De prodigalitate
p. 140.
14.	78.	XVI.	16. Περὶ φειδωλείας. De parcite p. 151.
15.	39.	XVII.	17. Περὶ ἐγκρατείας. De continentia.
p. 153.
16.	44.	XVIII.	18. Περὶ ἀκρασίας. De incontinentia.
p. 159.
17.	92.	XIX.	19. Περὶ ἀνεξικακίας. De patientia pag.
166.
18.	98.	XX.	20. Περὶ ὀργῆς. De ira p. 169.
19.	102.	XXI.	21. Περὶ τῆ γνώσεως αὐτῶν. De cognoscen-
do se ipsum p. 174.
20.	43.	XXII.	22. Περὶ ὑπερηφανίας. De superbia pag.
185.
21.	104.	XXIII.	23. Περὶ φιλαυτίας. De amore sui pag.
188.
22.	106.	XXIV.	24. Περὶ τῆ συνειδήσεως. De conscientia
p. 189.
23.	109.	XXV.	25. Περὶ μνήμης. De memoria p. 190.
24.	111.	XXVI.	26. Περὶ ληθῆς. De oblivione p. 192.
25.	112.	XXVII.	27. Περὶ ὀρκῶν. De jurejurando p. 192.
26.	116.	XXVIII.	28. Περὶ ὁρκωκίας. De perjurio p. 194.
27.	117.	XXIX.	29. Περὶ φιλοπονίας καὶ μελέτης. De ass-
duitate & diligentia p. 196.
28.	120.	XXX.	30. Περὶ δολοῦ. De otio p. 207.
29.	122.	XXXI.	31. Περὶ αἰσχύνης. De pudore p. 209.
30.	123.	XXXII.	32. Περὶ ἀναίδειας. De impudentia pag.
210.
31.	126.	XXXIII.	33. Περὶ σιωπῆς. * De silentio p. 211.

* Phot. περὶ σιγῆς.

Græc.	Wech.	Grot.	Gesn.
32.	119.	XXXIV.	34. περὶ τῆς εὐκαίρου λέγειν. De tempe-
stiva oratione p. 213.
33.	130.	XXXV.	35. περὶ βραχυλογίας. De brevitate in
dicendo p. 214.
34.	133.	XXXVI.	36. περὶ ἀδολεγίας. De garrulitate p.
214.
35.	136.	XXXVII.	37. περὶ χρηστότητος. De bonitate pag.
217.
36.	139.	XXXVIII.	38. περὶ φθόνου. De invidia p. 220.
37.	157.	XXXIX.	39. περὶ πατρίδος. De patria p. 214.
38.	158.	XL.	38. περὶ ξένου. De exilio. p. 228.
39.	127.	XLI.	39. περὶ ἀπορρήτων. De arcanis p. 235.
40.	70.	XLII.	40. περὶ ἀσβολῆς. De calumnia p. 236.

V. Tituli Capitum Libri IV.

Phot.

1.	41.	141.	XLIII.	41.	περὶ πολιτείας. De republica p. 139.
2.	42.	145.	XLIV.	42.	περὶ νόμων καὶ ἐθῶν. De legibus &
consuetudine p. 276.
3.	περὶ δήμου,	memorat Photius. In editis libris desideratur.			
4.	43.	151.	XLV.	43.	περὶ τῶν ἐν πόλεσι δυνατῶν. † De po-
tentibus in civitate p. 300.
5.	44.	152.	XLVI.	44.	περὶ ἀρχῆς καὶ τῶν ὁποῖον χρὴ εἶναι τῷ
ἀρχόντι. De magistratu & qua-
lem oporteat esse cum qui ma-
gistratum gerit p. 304.
6.	45.	146.	XLVII.	45.	ὅτι κάλλιστον ἡμοναρχία. Pulcherri-
mam rem esse regnum p. 320.
7.	46.	147.	XLVIII.	46.	ὑποθήκαι περὶ βασιλείας. Admoni-
tiones de regno p. 323.
8.	47.	148.	XLIX.	47.	περὶ ψόγου τῆς τυραννίδος. * Devi-
tuperatione regni p. 341.

Qq qq 3

9.

† id. περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυνατῶν.

* Ad hunc titulum pervenit Grotius eo tempore, cum ipsi scribendi copia Hagæ fuit adempta, *Rogo*, inquit Grotius Epistola 77. ad Benj. Aub. Maurerium, *attende legas, continet enim is titulum illius temporis expressum characterem*,

Phot. Græc.	Wech.	Grot.	Gesn.
9.	48.	167. L.	48. <i>περὶ πολέμου.</i> De bello p. 349.
10.	49.	168. LI.	49. <i>Ἐπαινεῖ τὴν πολέμου.</i> * Audaciæ laus p. 351.
	50.	169. LII.	50. <i>ψόγει τὴν πολέμου.</i> Audaciæ vituperatio.
11.	51.	170. LIII.	51. <i>περὶ νεότητος, ἢ περὶ στρατιᾶς καὶ ἰσχύος.</i> De juventute sive de militi & robore p. 356.
12.	52.	171. LIV.	52. <i>περὶ στρατηγῶν καὶ περὶ τῶν κατὰ πόλεμον ἡρώων ὑποθήκαι.</i> De imperatoribus, & pertinentibus ad bellum monita p. 359.
13.	53.	172. LV.	53. <i>περὶ εἰρήνης.</i> De pace. p. 365.
14.	54.	222. LVI.	54. <i>περὶ γεωργίας ὅτι ἀγαθὴ.</i> De agricultura quod bona sit p. 366.
	55.	223. LVII.	55. <i>περὶ γεωργίας εἰς τὸ ἐναντίον.</i> De agricultura in contrarium p. 371.
15.	56.	224. LVIII.	56. <i>περὶ ἡσυχίας.</i> De vita quieta p. 372.
16.	57.	225. LIX.	57. <i>περὶ ναυτιλίας.</i> De navigatione pag. 374.
17.	58.	226. LX.	58. <i>ὑπὲρ τεχνῶν.</i> Pro artibus p. 375.
	59.	217. LXI.	59. <i>περὶ τεχνῶν εἰς τὸ ἐναντίον.</i> De artibus in contrarium p. 380.
18.	60.	174. LXII.	60. <i>περὶ δεσποτῶν καὶ δούλων.</i> De dominis & servis p. 381.
19.	61.	184. LXIII.	61. <i>περὶ ἀφροδίτης πανδῆμος παρεχόμενης τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως τοῖς ἀνθρώποις, καὶ περὶ ἐρωτῶν τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἡδονῶν.</i> De venere vulgiva-
ga, quæ generationi humanæ causam præbet, & de amore voluptatum corporis p. 384.

20.
* Photius pro duobus titulis LI. LII. tantum habet unum *περὶ πολέμου*, Sic pro LVI. LVII. *περὶ γεωργίας*, pro LX & LXI. *περὶ τεχνῶν*. Et pro LXV. LXVI. *περὶ καλλίας*, pro LXVII. ad LXXIII. *περὶ γάμου*, pro LXXV. ad LXXVIII. *περὶ παιδων*, pro LXXXVI. ad LXXXIX. *περὶ ευγενείας*, pro XCI. ad XCIV. *περὶ πλεονεξίας*, pro CXVI. ad CXVIII. *περὶ γήρας*, pro CXX, CXXI. *περὶ ζώης*.

Phot. Græc.	Wech.	Grot.	Gesn.
20.	62.	185. LXIV.	62. $\Psi\omicron\gamma\textcircled{\text{C}}$ Αφροδίτης, καὶ ὅτι φαῦλ $\textcircled{\text{C}}$ ὁ ἔρως, καὶ ποσὼν εἴη κακῶν γεγονώς αἱτι $\textcircled{\text{C}}$. Vituperatio Veneris, & malum esse amorem, quamque multorum malorum causa sit p. 396.
21.	63.	159. LXV.	63. Ὑπὲρ κάλλεος. Pro pulchritudine. pag 404.
	64.	160. LXVI.	64. Κατὰ κάλλεος. Contra pulchritudinem p. 407.
22.	65.	186. LXVII.	65. Ὅτι κάλλιστον γάμ $\textcircled{\text{C}}$. Rem pulcherrimam esse nuptias p. 409.
	66.	187. LXVIII.	66. Ὅτι ἔκ ἀγαθὸν τὸ γαμεῖν. Uxorem ducere non esse bonum p. 417.
	67.	188. LXIX.	67. Ὅτι τοῖς μὲν ἐπωφελῇ τὸν γάμον, τοῖς ἢ ἀσύμφορον, ὁ τῶν συναπτομένων ἀπέτελεσε τρόπ $\textcircled{\text{C}}$. Pro diversis conjugum moribus nunc prodesse nunc obesse nuptias p. 420.
	68.	189. LXX.	68. περὶ μνησείας. De uxoris petitione pag. 423.
	69.	190. LXXI.	69. Ὅτι ἐν τοῖς γάμοις τὰς τῶν συναπτομένων ἡλικίας χρὴ σκοπεῖν. In nuptiis utriusque ætatem esse spectandam p. 427.
	70.	191. LXXII.	70. Ὅτι ἐν τοῖς γάμοις, ἢ τὴν εὐγένειαν, ἢ δὲ τὸν πλῆτον χρὴ σκοπεῖν, ἀλλὰ τὸ τρόπον. In contrahendis nuptiis non oportere nobilitatem, neque divitias spectare, sed mores pag. 427.
	71.	192. LXXIII.	71. $\Psi\omicron\gamma\textcircled{\text{C}}$ γυναικῶν. Vituperatio mulierum p. 429.
23.	72.	193. LXXIV.	72. Γαμικὰ ἀρχαγγέλμακα. Nuptialia monita p. 435.

Phot. Græc. Wech. Grot.

Gesn.

24. 73. 194. LXXV.

73. Ὅτι καλὸν τὸ ἔχειν παῖδας. Bonum esse habere liberos p. 445.

74. 195. LXXVI.

74. Ὅτι αὐτοφύροισι τὸ ἔχειν τέκνα, καὶ ἀδελφὸν εἰ ἰδία τῶν ἔχειν νομίζοντων, καὶ μηδὲ θετὸν ποιῶντων. Non expedire habere liberos, nec certum esse an sui sint ei qui existimat: quin nec adoptandos pag. 449.

75. 196. LXXVII.

75. Ὅτι κρεῖττονες οἱ ἄρσενες τῶν παίδων, καὶ ὅτι τὰς νόθους ἐκ ἐλαττώσεως χρηματίζουσιν τῶν γνησίων. Liberos maiores preferendos, & nothos non minoris habendos quam legitimus p. 450.

76. 197. LXXVIII.

76. Περὶ νηπίων. De pueris p. 451.

25. 77. 198. LXXIX.

77. Ὅτι χρὴ τὰς γονεὺς τὴν κατὰ φύσιν τιμὴν καταξιοῦναι τῶν τέκνων, καὶ εἰ ἐν ἀπασιν αὐτοῖς πιστεῖν. A liberis honorem debitum præstandum parentibus: & an per omnia eis obediendum p. 452.

78. 211. LXXX.
p. 711.

78. Περὶ θεῶν καὶ τῆς περὶ τὸν ἔρανον καὶ κόσμον φυσιολογίας. * De diis mundique ac rerum cœlestium cognitione p. 463.

79. 211. LXXXI.
p. 707.)

79. Περὶ γραμμάτων. De literis p. 466.

80. 212. LXXXII.

80. περὶ γραμμάτων εἰς τὸ ἐναντίον. De literis in contrarium p. 470.

26. 81. 201. LXXXIII.

81. Ὅποιος ἴστας χρὴ εἶναι τὰς πατέρας περὶ τὰ τέκνα. Quales parentes erga liberos esse oporteat p. 471.

27.

* Hoc caput & duo quæ sequuntur Photius ignorat, atque alieno hic loco legi & ad librum I, cap. I. & lib. 2, cap. 4. pertinere, recte videtur annotasse Andreas Schoottus.

Phot. Græc. Wech. Grot.	Gesn.
27. 82. 209. LXXXIV.	82. Ὅτι καλλίστην ἡ φιλαδελφία καὶ ἡ περὶ τῆς συγγενείας ἀγάπησις. Præstantissimum esse fraternum amorem & in cognatos benevolentiam p. 474.
28. 83. 173. LXXXV.	83. Οἰκονομικός, περὶ γυναικός τε, καὶ περὶ τῆς καὶ τῆς οἰκίας ὀπμιελείας καὶ περὶ γυναικῶν ἀσθενήματα. De re familiari, deque muliere ejusque in domo cura, & præcepta ad mulieres pertinentia p. 481.
29. 84. 218. LXXXVI.	84. Ὅτι εὐγενεῖς οἱ κατ' ἀρετὴν ζῶντες, καὶ μὴ λαμπρῶν εἰσὶ γεγονότες πατέρων, καὶ ἀγαθοὶ τὸν πόπον. Nobiles esse qui secundum virtutem vivunt, quique probo sunt ingenio, quamvis claris parentibus nati non sint p. 490.
85. 219. LXXXVII.	85. Ὅτι ἀπὸ αἰεὶ τοῖς εὐγενέσι καὶ χρηστοῖς τὰ πατέρων εἰκε τὰ τέκνα. Non semper liberos respondere bonis ac generosis parentibus p. 494.
86. 731. LXXXVIII.	86. Ὅτι εὐγενεῖς οἱ διὰ τῶν χρηστῶν πατέρων ἢ δυνατῶν ἢ ἐνδοξῶν γενόμενοι. Nobiles esse qui parentibus probis, potentibus aut claris nati sunt p. 495.
87. 220. LXXXIX.	87. Ὅσοιον χρὴ εἶναι τὸν εὐγενῆ. Qualem oporteat esse nobilem p. 498.
30. 88. 221. XC.	88. Περὶ δυσγενείας. De ignobilitate p. 498.
31. 89. 228. XCI.	89. Ἐπαινεῖται πλεῖστα. Laus divitiarum p. 499.
90. 234. XCII.	90. Ὅσα πλεῖστα ποιεῖ ἀπὸ τῆς πλεῖστων ἀνοίας. Quantum divitiæ valeant propter vulgi imperitiam p. 503.
	Rr. rr

Phot.	Græc.	Wech.	Grot.	Gesn.
91.	233.	XCIII.		91. ΨόγⓈ πλέτη. Vituperatio divitiarum p. 505.
92.	229.	XCIV.		92. Ὅπ τι ζήματα ἀβλαβῇ συμμέτρως καὶ δίκαιως ποιεῖντα, καὶ ὅτι τῶν μέσων ὁ πλέτⓈ. Pecunias iuste & cum modo comparatas, innoxias: & divitias in rerum mediarum esse numero p. 509.
32. 93.	235.	XCV.		93. Πενίας ἔπαινⓈ. Paupertatis laus p. 512.
	236.	XCVI.		94. Πενίας ψόγⓈ. Paupertatis vituperatio p. 515.
33. 95.	237.	XCVII.		95. Σύγκρισις πενίας καὶ πλέτη. Comparatio paupertatis & divitiarum pag. 516.
34. 96.	247.	XCVIII.		96. Περί τῆ βίης, ὅτι ἐραχὺς καὶ ἐνυλὴς καὶ φροντίδων ἀνάμειⓈ. De vita, & brevem eam & vilem & curis plenam p. 525.
35. 97.	239.	XCIX.		97. Περί λύπης ὅτι λίαν μοχθηρά. De mœrore quod magna ejus sit molestia p. 535.
36. 98.	242.	C.		98. Περί νόσων * καὶ τῆς τῶν κατ' αὐτὴν ἀνισαριῶν λύσεως. De morbis & molestiarum quæ eis adsunt depulsione p. 537.
37. 99.	243.	CI.		99. Περί υἱείας. † De sanitate p. 540.
38. 100.	244.	CII.		100. Περί ἰατρῶν καὶ ἰατρικῆς. De medicis & medicina p. 551.
39. 101.	249.	CIII.		101. Περί εὐδαιμονίας. De fœlicitate pag. 551.
40. 102.	250.	CIV.		102. Περί κακοδαιμονίας. De infœlicitate p. 556.

* Photius: περί νόσων καὶ ἰάσεων.

† id. περί υἱείας καὶ διαμονῆς αὐτῆς.

Phot. Græc. Wech. Grot.

Gesn.

41. 103. 251. CV.

103. Ὅτι ἀβέβαιον ἢ τῶν ἀνθρώπων εὐπραξία· μεταπιπίσεως ραδίως τῆς τύχης. Instabilem esse hominum prosperitatem, facile devertente fortuna p. 57.

42. 104. 252. CVI.

104. Περὶ τῶν παρ' ἀξίαν εὐτυχοῦντων. De illis qui fortunati sunt indigne p. 563.

43. 105. 253. CVII.

105. Περὶ τῶν παρ' ἀξίαν δυστυχόντων. De illis qui indigne miseri sunt pag. 564.

44. 106. 254. CVIII.

106. Ὅτι δεῖ γενναίως φέρειν τὰ προσπίπτοντα ὄντας ἀνθρώπους καὶ κατ' ἀρετὴν ζῆν ὁφειλόντας. Eventus rerum fortiter nobis ferendos esse, ut qui homines sumus & vitam secundum virtutem instituere debeamus p. 565.

deest 255. CIX.

107. Περὶ μικροψυχίας. De pusillanimitate p. 576. in MSis hic titulus etiam Grotio teste desideratur. Nec habet Photius.

45. 107. 256. CX.

108. Ὅτι δεῖ τις μὴ εὐτυχίας προφαίνειν, τις δὲ αὐτοχίας κρύπτειν, καὶ ὁρῶνς κεχεηομένης παρῶσι. Bonam fortunam proferendam esse, malam vero celandam: & rebus presentibus recte utendum pag. 576.

46. 108. 261. CXI.

109. Περὶ ἐλπίδος. De spe p. 577.

47. 109. 261. CXII.

110. Περὶ τῶν παρ' ἐλπίδας. De insperatis eventibus p. 579.

48. 110. 257. CXIII.

111. Ὅτι καὶ γὰρ ὁππαιδείᾳ πῶς αὐτοχῶσι. Non esse gaudendum ob alienas calamitates p. 580.

Phot. Græc. Wech. Grot.

Gesn.

49. 258. CXIV.

111.

259. CXV.

50. 112. 267. CXVI.

113. 268. CXVII.

114. 269. CXVIII.

51. 115. 272. CXIX.

52. 116. 273. CXX.

117. 274. CXXI.

53. 118. 275. CXXII.

54. 119. 276. CXXIII.

55. 120. 277. CXXIV.

56. 121. 278. CXXV.

57. 122. 279. CXXVI.

58. 123. 280. CXXVII.

112. Ὅτι αἱ ἀτυχεῖς χρεῖσιν ὁ συμπα-
χόντων. Infortunatos opus habe-
re condolentibus p. 581.113. Ὅτι ἄλλον ἀδελφεῖν ἢ ἑαυτὸν. Fa-
cilis esse alium admonere quam
se ipsum p. 582.

114. Ἐπαινος γῆρας. Laus senectutis p. 583.

115. Ψόγῃ γῆρας. Vituperatio sene-
ctutis p. 588.116. Ὅτι τὸ γῆρας ἀνεπαχθεὶς καὶ πολλῆς
αἰδοῦς ἀξίον ἢ συνέσις ἀπεργάζε-
ται. Prudentiam senectutis tol-
lere molestiam, ipsamque effi-
cere multa reverentia dignam p.

592.

117. Περί θανάτου, καὶ ὡς εἴη ἀφυκλι-
τον. De morte & eam esse inevitabi-
lem p. 597.

118. Ἐπαινος ζωῆς. Vitæ laus p. 599.

119. Ἐπαινος θανάτου. Laus mortis pag.
600.120. Σύγκρισις ζωῆς καὶ θανάτου. Com-
paratio vitæ & mortis p. 606.

121. Περί πένθους. De luctu p. 610.

122. Περί ταφῆς. De sepultura p. 611.

123. Παρηγορικά. Consolatoria p. 613.

124. Ὅτι καὶ χρεὶν παραινέειν εἰς τὰς πηλὰς τε-
κούς. In defunctos non exer-
cendam esse contumeliam pag.
617.125. Ὅτι τῶν παλίων μὴ θάνατον ἀλλὰ
παχέως ἢ μνήμη. Memoriam plu-
rimorum a morte statim evane-
scere p. 618.

Photius ait capitā universi operis Stobæani esse CCVIII. qui
numerus verus esse comperietur, si ad capitā LX. Libri primi &
XLVI.

XLVI. secundi, tertiique XLII. & quarti LVIII. addes duo illa quæ præ oemii loco præmissa operi supra ex eodem Photio monui.

Editio Græca Florilegii, sive lib. III. & IV.

Græce primum lucem vidit Stobæi florilegium edente *Viſtore Trincavello*, ex Codice minus integro parumque emendato, Venet. 1536. typis Bartholomæi Zanetti. Trincavellus librum dedicavit *Petro Bembo*, Bibliothecæ publicæ Venetæ hunc præfecto, cujus studium in communicandis MStis libris prædicat.

Editiones Græcolatinæ.

Latine ex Trincavelli editione primum vertit & utraque lingua edidit *Conradus Gesnerus* Tiguri 1543. fol. nullo usus Codice MS. nisi fragmento aliquot sermonum quos ab Oporino acceperat. Innumera tamen loca restituit collatis scriptoribus qui a Stobæo laudantur, versusque melius digessit.

Secunda Gesneri editio Græcolatina Tigur. 1550. fol. multis modis priore præstat, quoniam in hac ex MS. Diegi Hurtadi Mendoza non modo longè plura emendavit, sed etiam sententias plurimas & capita integra 1. *de virtute* & VI. *de intemperantia* quæ in prioribus deerant supplevit, nomina etiam scriptorum e quibus sua collectanea Stobæus instruxit, longè diligentius annotavit. Nescio tamen an omnibus probabitur viri præstantissimi, meritissimique de bonis literis studium, quod aliena etiam nonnulla attexuit. *Aristotelis libellum*, inquit, *de virtutibus & vitiis jam non ut prius uno in loco posuimus integrum, sed pro argumento in diversos locos divisimus. Qui integrum volet, cum reliquis Aristotelis operibus inveniet. Præterea adjunxi etiam passim corollaria quædam ex Græcis libris collecta, tum carmine tum prosa; non multa tamen, non proluxa, nec absque delectu. Theophrasti de moribus (characteribus morum) libellum in brevibus aliquot & elegantissima capitula divisum, sed parum feliciter ab anonymo quodam olim interprete in Latinam linguam derivatum, qua potui diligentia emendavi, & pro argumenti ratione passim inserui.*

Tertia Græcolatina A. 1550. fol. nihil habet peculiare nisi indicem auctorum qui a Stobæo allegantur, quæ in aliis editionibus etiam recentioribus non obvium, infra locis aliquot suppletum.

& emendatum exhibeo. Paginas tertiæ hujus editionis ad quas index ille compositus est, adscripsi supra titulis Stobæi capitum, ut ita facile ad quamcunque editionem conferri, & quo in capite scriptores illi allegentur, intelligi possit.

Quarta Wecheliana Francofurti A. 1581. fol. typorum nitore superiores facile vincit, sed molesta confusione Stobæanis excerptis integra S. Maximi & Antonii Melissæ collectanea admixta exhibet, unde alius capitum numerus, aliusque ordo. Bene tamen est quod capita Stobæi distincta reliquit, neque ita ut Maximi & Antonii inter se confudit. Si quis vero istam editionem possideat, poterit illa commode uti, si hunc adhibeat indicem: poterit etiam hujus opera loca secundum illam allegata in aliis reperire editionibus Stobæi, cuius capitum numeros adscripsi secundum computationem accuratorem Hug. Grotii.

Quinta Lugd. 1608. fol. rectius Stobæum separatim exhibet, cui Maximum itidem & Antonium Melissiam separatim adjunxit, Genevenses 1609. fol.

Capita Editionis florilegii Stobæani Wecheliana.

cum aliis editionibus Stobæi, Maximi & Antonii comparata.

1	St. 1	16	St. 2	31	A. solus superest
titulus libri 2.
capitis
2	M. 1	17	A. lib. 2. c. 17	32	St. 4
3	M. 68	18	A. lib. 2. c. 86	33	M. 60
4	M. 70	19	A. lib. 2. c. 19	34	A. lib. 2. c. 48
5	M. 55	20	A. lib. 2. c. 66	35	A. lib. 1. c. 11
6	A. lib. 1. c. 85	21	A. lib. 2. c. 42	36	A. lib. 2. c. 36
7	A. lib. 2. c. 39	22	A. lib. 2. c. 36	37	St. 5
8	A. lib. 2. c. 65	23	A. lib. 2. c. 38	38	St. 6
9	M. 66	24	A. lib. 2. c. 44	39	St. 17
10	A. lib. 2. c. 31	25	A. lib. 1. c. 8	40	M. 13
11	A. lib. 2. c. 35	26	M. 59	41	A. lib. 1. c. 41
12	A. lib. 2. c. 41	27	A. lib. 2. c. 47	42	M. 49
13	A. lib. 2. c. 37	28	St. 3	43	St. 22
14	A. lib. 2. c. 43	29	M. 2		
15	M. 71	30	A. lib. 1. c. 10		

44	St. 18	81	A. lib. 2. c. 28	118	M. 32
45	A. lib. 2. c. 74	82	A. lib. 2. c. 25	119	A. lib. 1. c. 45
46	M. 21	83	A. lib. 2. c. 26	120	St. 30
47	A. lib. 2. c. 47	84	M. 3	121	A. lib. 2. c. 46
48	St. 7	85	A. lib. 1. c. 15	122	St. 31
49	M. 4	86	A. lib. 1. c. 38	123	St. 32
50	St. 8	87	M. 17	124	A. lib. 2. c. 61
51	St. 9	88	M. 30	125	A. lib. 2. c. 62
52	M. 5	89	M. 29	126	St. 33
53	St. 10	90	M. 65	127	St. 41
54	M. 22	91	M. 64	128	M. 20
55	A. lib. 1. c. 34	92	St. 19	129	St. 34
56	A. lib. 2. c. 51, 52	93	M. 42	130	St. 35
57	A. lib. 2. c. 57	94	A. lib. 1. c. 90	131	A. lib. 1. c. 75
58	A. lib. 2. c. 58	95	A. lib. 2. c. 55	132	folus titulus fu-
59	St. 11	96	A. lib. 2. c. 56		pereft A. lib. 1.
60	A. lib. 1. c. 21	97	A. lib. 2. c. 68		c. 76
61	M. 35	98	St. 20	133	St. 36
62	St. 12	99	M. 19	134	M. 47
63	A. lib. 1. c. 63	100	A. lib. 2. c. 72	135	A. lib. 1. c. 74
64	St. 14	101	M. 40	136	St. 37
65	M. 11	102	St. 21	137	M. 57
66	St. 13	103	M. 56	138	A. lib. 2. c. 84
67	M. 31	104	St. 23	139	St. 38
68	M. 16	105	M. 69	140	M. 54
69	M. 43	106	St. 24	141	St. 43
70	St. 42	107	A. lib. 2. c. 87	142	A. lib. 2. c. 91
71	M. 10	108	A. lib. 2. c. 88	143	M. 58
72	A. lib. 2. c. 69	109	St. 25	144	A. lib. 2. c. 84
73	St. 15	110	M. 52	145	St. 44
74	M. 61	111	St. 26	146	St. 47
75	A. lib. 2. c. 67	112	St. 27	147	St. 48
76	M. 7	113	M. 33	148	St. 49
77	M. 8	114	A. lib. 2. c. 63	149	A. lib. 2. c. 1
78	St. 16	115	A. lib. 2. c. 64	150	A. lib. 2. c. 2
79	A. lib. 1. c. 28	116	St. 28	151	St. 45
80	A. lib. 2. c. 27	117	St. 29	152	St. 46

153	M. 9	190	St. 71	127	St. 61
154	A. lib. 2. c. 5. & 6	191	St. 72	228	St. 91
155	A. lib. 2. c. 7	192	St. 73	229	St. 94
156	A. lib. 2. c. 8	193	St. 74	230	M. 11
157	St. 39	194	St. 75	231	A. lib. 1. c. 31
158	St. 40	195	St. 76	232	A. lib. 1. c. 32
159	St. 65	196	St. 77	233	St. 93
160	St. 66	197	St. 78	234	St. 94
161	M. 44	198	St. 79	235	St. 95
162	M. 46	199	M. 23	236	St. 96
163	M. 34	200	A. lib. 2. c. 9	237	St. 97
164	A. lib. 2. c. 49	201	St. 83	238	A. lib. 1. c. 33
165	A. lib. 2. c. 50	202	A. lib. 2. c. 10	239	St. 99
166	M. 37	203	A. lib. 2. c. 11	240	M. 28
167	St. 50	204	A. lib. 2. c. 12	241	A. lib. 1. c. 57
168	St. 51	205	A. lib. 2. c. 13	242	St. 100
169	St. 52	206	A. lib. 2. c. 14	243	St. 101
170	St. 53	207	A. lib. 2. c. 15	244	St. 102
171	St. 54	208	A. lib. 2. c. 16	245	M. 59
172	St. 55	209	St. 84	246	M. 67
173	St. 85	210	M. 17	247	St. 98
174	St. 62	211	St. 80. 81	248	M. 18
175	A. lib. 2. c. 21	212	St. 82	249	St. 103
176	A. lib. 2. c. 22	213	M. 6	250	St. 104
177	A. lib. 2. c. 23	214	A. lib. 1. c. 23	251	St. 105
178	A. lib. 2. c. 24	215	A. lib. 1. c. 25	252	St. 106
179	A. lib. 2. c. 29	216	A. lib. 2. c. 82	253	St. 107
180	A. lib. 2. c. 30	217	A. lib. 2. c. 79	254	St. 108
181	M. 39	218	St. 86	255	St. 109
182	A. lib. 2. c. 33	219	St. 87. & 88	256	St. 110
183	A. lib. 2. c. 34	220	St. 89	257	St. 113
184	St. 63	221	St. 90	258	St. 114
185	St. 64	222	St. 56	259	St. 115
185	St. 67	223	St. 57	260	M. 38
187	St. 68	224	St. 58	261	St. 111
188	St. 69	225	St. 59	262	St. 112
189	St. 70	226	St. 60	263	M. 41

264	A. lib. 2. c. 19	280	St. 127	292	A. lib. 1. c. 6
265	A. lib. 2. c. 20. M.	281	Sententiæ The-	293	M. 53
	41		octisti ordine	294	M. 14
266	A. lib. 2. c. 17		literarum, quas	295	A. lib. 1. c. 47
267	St. 116		ad calcem Sto-	296	M. 15
268	St. 117		bæi Trincavel-	297	M. 26
269	St. 118		lus ediderat.	298	A. lib. 2. c. 96
270	A. lib. 2. c. 18	282	M. 45	299	A. lib. 2. c. 3
271	M. 36	283	A. l. 2. c. 93. & 94.	300	A. lib. 2. c. 4
272	St. 119	284	M. 48	301	A. lib. 2. c. 95
273	St. 120	285	M. 51	302	A. lib. 2. c. 98
274	St. 121	286	A. lib. 1. c. 1	303	A. lib. 2. c. 97
275	St. 122	287	A. lib. 1. c. 2	304	A. lib. 2. c. 99
276	St. 123	288	M. 24	305	A. lib. 1. c. 17
277	St. 124	289	A. lib. 1. c. 3	306	M. 25
278	St. 125	290	A. lib. 1. c. 4	307	A. lib. 1. c. 19
279	St. 126	291	A. lib. 1. c. 5	308	A. lib. 2. c. 100

Editiones florilegii Stobæani Latinæ.

Ex Gesneri versione, Basil. 1549. fol.

Antwerp. 1545 & ex secunda Gesneri editione 1551, in 8. ex officina Joannis Loëi.

Lugd. 1555. in 12.

Parisi, 1557, in 12. 2. Volum.

Germanica.

Georgio Læto, sive Frœlich, interprete, Basil. 1551. fol. apud Oporin.

Partes quædam è Stobæi Florilegio separatim vulgatæ.

Gesnerus, cum notasset Volaterranum haud pauca ex Stobæo tunc adhuc inedito in commentarios suos Urbanos transfuisse, addit à *Varino Phaverino*. Camerte quasdam breviores sententias sparsim

ss ss

sim ex Stobæi collectaneis decerptas & in peculiarem libellum quatuor vel quinque foliorum redactas, latina sed parum felici interpretatione. Prodiit Cracoviæ 1527. in 8.

Gnomologia Græcolatina sive insigniores & vetustiores sententiæ Philosophorum, Poëtarum, Oratorum & Historicorum ex magno Anthologio Jo. Stobæi excerptæ & in locos supra bis centum digestæ a Mich. Neandro, Basil. ex officina Johannis Parci, sumptibus Joannis Oporini, 1557. in 8. Præmisit Neander commentationem haud contemnendam de scriptoribus quorum sententias ex Stobæo exhibet, subjecto ad voluminis calcem Græce & Latine Luciani somnia.

Conradi Lycosthenis sententiarum & Apophthegmatum e Stobæo & aliis compendium Lugd. 1571. in 8. ac deinde sæpius alibi.

Fragmenta quædam Poëtarum a Stobæo laudata eodem carminis genere vertit Latine & cum tribus tragoediis Euripidis edidit Georgius Ratallerus. Antwerp. 1581. in 12.

Stobæi Locorum communium Epitome, Colon. 1603. in 12.

Fragmenta Pythagoreorum quorundam e Stobæo desumpta Græce & Latine Guil. Canterus Basil. 1566. in 4. atque H. Stephanus inde Laërtio suo plus simplici vice edito subjecit, Tho. Galeus quoque adjunxit opusculis Mythologicis, Ethicis, Physicis, ut dixi lib. 2. c. 13. § ult. Subjuncta itidem exstant cum Guil. Canteri versione, Ethicis Aristotelis Nicomacheis utraque lingua editis cum versione Dionys. Lambini, & Theod. Zwingeri argumentis, notis, tabulisque & Theophrasti characteribus quos Cl. Auberius interpretatus est Basil. 1582. fol. Sed & in thesauro Philosophiæ moralis Lugd. apud Tornæsum 1589. in 12. & Genev. 1613. in 12. una cum Epicteto, Cebete, & Theophrasti characteribus. Denique fragmenta Pythagoreorum, politici argumenti collecta e Stobæo cum Jo. Spondani versione, subjunguntur Politicis Aristotelis à Zwingero & Victorio illustratis, Basil. 1589. fol.

Dicta Poëtarum quæ in Eclogis tum in florilegio Stobæus affert, recensuit ad MSS. Codd. vir summus Hugo Grotius & elegantissimis ut solet versibus Latinis reddidit Hagæ partim, partim Lupisteni in Carere, *communi deinde bono exsolutus indignis vinculis & libertati

* Vide Grotii Epist. LXXVII. ad Gallos & præfat. ad dicta Poëtas, e Stobæo.

bertati redditus, utraque lingua cum castigationibus edidit Paris. 1623. in 4. *Græca*, inquit, dedi innumeris locis emendatiora tum quoad sensum, tum quoad carminum leges attinet, partim ex conjectura mea, & amicorum qui in notis nominantur, partim ex libris quos ex Regia Bibliotheca comitate viri clarissimi & eruditissimi Nicolai Rigaltii nactus sum. In Bibliotheca publica Academiae Leidensis exstat editio Stobæi Genevensis Ao. 1609. fol. ad quam manu sua Grotius non pauca ad notavit.

Quæ è Nicolao Damasceno de moribus Gentium passim affert Stobæus, una cum Heraclidis libello de politiis Latine vertit, & utraque lingua ad calcem librorum IV. de Rep. Lacedæmoniorum vulgavit *Nicolaus Cragius* Genev. 1593. in 8. Lugd. Bat. 1670. in 8. unde recusa etiam exstant in thesauro Antiquitatum Græcarum Gronoviano Tom. VI. p. 3841. ibid. A. 1699. fol.

Capita Locorum Communium S. MAXIMI.

Proœmium ex S. Ephraïmo, πῶς χρὴ ἀναγινώσκειν, ἢ ἀναγινώσκων προσέχειν. *Quomodo legere, vel legenti auscultare oporteat* (quod in edit. Wechel. & Genevensi Stobæi Antonii & Maximi ad calcem universi operis subjunctum est p. 962.)

Edit. Wech.

11.	1.	περὶ βίᾳ ἀρετῆς καὶ κακίας. De virtute & vitio in vita T. 2. Opp. Maximi p. 529. adde Melissam lib. 1. c. 7.
29.	2.	περὶ φρονήσεως καὶ βελῆς. De prudentia & consilio pag. 533. Melissa lib. 1. c. 8.
84.	3.	περὶ ἀγνείας καὶ σωφροσύνης. De pudicitia & castitate p. 536. Melissa lib. 1. c. 14.
49.	4.	περὶ ἀνδρείας καὶ ἰσχύος. De fortitudine ac robore pag. 540. adde Melissam lib. 1. cap. 12.
52.	5.	περὶ δικαιοσύνης. De justitia pag. 543. Melissa lib. 1. cap. 13.
213.	6.	περὶ φίλων καὶ φιλαδελφίας. De amicis & fraterno amore p. 545. Melissa lib. 1. c. 24.
76.	7.	περὶ ἐλεημοσύνης. De misericordia in pauperes p. 551. Melissa lib. 1. c. 27.

Edit. Wech.

77. 8. πρὸς εὐεργεσίας καὶ χάριτος. De beneficentia & gratia p. 555. Melissa lib. 1. c. 29.
153. 9. πρὸς δόξης καὶ ἐξουσίας. De Magistratu seu Imperio & potestate p. 558.
70. 10. πρὸς ψόγου καὶ ἀβελῆς. De vituperatione & calumnia p. 562. Melissa lib. 1. c. 53.
65. 11. πρὸς καλακείας. De adulatione p. 564. Melissa lib. 1. cap. 52.
230. 12. πρὸς πλεῖν καὶ πενίας καὶ φιλαργυρίας. De divitiis & paupertate ac avaritia p. 567.
40. 13. πρὸς αὐταρκείας. De virtute animi forte sua contenti p. 573. Melissa lib. 1. c. 36.
294. 14. πρὸς πρᾶσιν. De precibus ad Deum p. 574. Melissa lib. 1. c. 46.
296. 15. πρὸς διδασκαλίας καὶ λόγων. De eruditione & eloquentia p. 578. Melissa lib. 1. c. 48.
68. 16. πρὸς κατεργασίας. De correptione pag. 580. Melissa lib. 1. cap. 49.
210. 17. πρὸς παιδείας καὶ φιλοσοφίας. De doctrina & Philosophia p. 582. Melissa lib. 1. c. 50.
248. 18. πρὸς εὐτυχίας καὶ δυστυχίας. De secundis rebus atque adversis p. 587. Melissa lib. 1. c. 70.
99. 19. πρὸς ὀργῆς καὶ θυμῷ. De ira & furore p. 592. Melissa lib. 2. c. 53.
128. 20. πρὸς σιωπῆς καὶ ἀποκρύπτων. De silentio & arcanis p. 595. Melissa lib. 1. c. 73.
46. 21. πρὸς πολυπραγμοσύνης καὶ ἡσυχίας. De curiositate alienorum negotiorum, & de quiete animi p. 598. Melissa lib. 2. cap. 76.
54. 22. πρὸς πλεονεξίας. De avaritia p. 600.
199. 23. πρὸς τιμῆς γονέων καὶ φιλοπαικίας. De honore Parentum, & Liberos amore p. 603.
288. 24. πρὸς φόβου. De timore p. 605. Melissa lib. 1. c. 66.
306. 25. πρὸς τῶν ταχέως μεταβαλλομένων καὶ πρὸς μετανόας. De iis qui cito mutantur, & de penitentia pag. 606. Melissa lib. 1. c. 18.

Edit. Wech.

297. 26. *πρὸς ἁμαρτίας καὶ ἐξαγορεύσεως. De peccato & confessione* p. 608.
87. 27. *πρὸς ἀκρασίας καὶ γαστριμαργίας. De ciborum incontinentia & gula* p. 611. Melissa lib. 1. c. 39.
240. 28. *πρὸς λύπης καὶ ἀθυμίας. De tristitia & animi agitudine* p. 613. Melissa lib. 1. c. 71.
89. 29. *πρὸς ὕπνου. De somno* p. 615. Melissa lib. 1. c. 42.
88. 30. *πρὸς μεθύσεως. De ebrietate* p. 616. Melissa lib. 1. c. 41.
67. 31. *πρὸς παρρησίας καὶ ἐλέγχου. De libertate loquendi & reprehendendi* p. 618. Melissa lib. 2. c. 78.
118. 32. *πρὸς φιλοπονίας. De laboris studio & industria* p. 620.
113. 33. *πρὸς ὀρκου. De iurejurando* p. 621.
163. 34. *πρὸς κενοδοξίας. De inani gloria* p. 622.
61. 35. *πρὸς ἀληθείας καὶ ψεύδους. De veritate & mendacio* p. 624.
261. 36. *πρὸς θανάτου. De morte* p. 625. Melissa lib. 1. c. 58.
166. 37. *πρὸς εἰρήνης καὶ πολέμου. De pace & bello* p. 628.
260. 38. *πρὸς ἐλπίδος. De spe* p. 629.
181. 39. *πρὸς γυναικῶν. De mulieribus* p. 631.
101. 40. *πρὸς ἀντιλογίας καὶ θεασύτητος καὶ ἐρείδος. De contradictione & procacia & contentione* p. 632. Melissa lib. 2. cap. 71.
263. 41. *πρὸς γήραος καὶ νεότητος. De senectute & juventute* pag. 634.
93. 42. *πρὸς ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας. De patientia & longanimitate* p. 636.
69. 43. *πρὸς ἐπαινου. De laude* p. 638. Melissa lib. 1. c. 51.
161. 44. *πρὸς κάλλους. De pulchritudine* p. 639. Melissa lib. 1. cap. 60.
282. 45. *πρὸς μελλέσης κρίσεως, de futuro iudicio* p. 641. Melissa lib. 1. c. 20.
162. 46. *πρὸς δόξης, de gloria* p. 643. Melissa lib. 1. c. 61.
134. 47. *πρὸς γλωσσαλγίας, de loquacitate & lingua incontinentia* p. 647. Melissa lib. 2. c. 70.
284. 48. *πρὸς προνοίας, de providentia* p. 648.

Edit. Wech.

42. 49. πρὸ ταπεινοφροσύνης. *De modestia animi* p. 649. Melissa lib. 1. c. 73.
245. 50. πρὸ ἰατρῶν, *de Medicis* p. 651. Melissa lib. 1. c. 56.
285. 51. πρὸ πίστεως, *de fide* p. 652. Melissa lib. 1. c. 44.
110. 52. πρὸ μνήμης, *de memoria* p. 653. Melissa lib. 1. c. 54.
293. 53. πρὸ ψυχῆς, *de anima* p. 655. Melissa lib. 1. c. 55.
140. 54. πρὸ φθόνου, *de invidia* p. 656. Melissa lib. 1. c. 62.
5. 55. πρὸ ἐκασίας καὶ ἀκασίας, *de voluntario & involuntario* p. 659. Melissa lib. 1. c. 65.
103. 56. πρὸ ἑ, γνώθι σεαυτὸν, *de dicto*, nosce te ipsum p. 662. Melissa lib. 1. c. 59.
137. 57. πρὸ χρηστότητος, *de bonitate seu benignitate* pag. 664. Melissa lib. 2. c. 83.
143. 58. πρὸ νόμου, *de lege* p. 665. Melissa lib. 1. c. 67.
26. 59. πρὸ λογικῆς καὶ λογισμῆς *de parte rationabili hominis & ratione* p. 668. Melissa lib. 1. c. 64.
33. 60. πρὸ ἀφροσύνης ἀφροντος καὶ ἀνοήτου καὶ ἀπαίδετου καὶ μαρῆς, *de insipientia, insipiente & stolido & imperito ac stulto* p. 669. Adde Melissam lib. 1. c. 9.
74. 61. πρὸ ἀσωτίας *de luxuria & prodigalitate* p. 671. Melissa lib. 1. c. 39. 40.
144. 62. πρὸ συνηθείας καὶ ἔθους, *de consuetudine ac more* pag. 672.
217. 63. πρὸ εὐγενείας καὶ δυσγενείας *de nobilitate & ignobilitate* p. 675. Melissa lib. 2. c. 79.
91. 64. πρὸ γέλωτος, *de risu* p. 677. Melissa lib. 1. c. 63.
90. 65. πρὸ ἐνυπνίων, *de insomniis* pag. 678. Melissa lib. 1. cap. 43.
9. 66. πρὸ ἀκακίας καὶ μνησικακίας, *de innocentia & injuriarum memoria* p. 679. Melissa lib. 2. c. 54.
246. 67. πρὸ βίης ἀνωμαλίας, *de vita inaequalitate* pag. 682. Melissa lib. 1. c. 71.
3. 68. πρὸ ἑ, ὅτι δεῖ τιμᾶν ἀρετὴν καὶ κολάζειν κακίαν. *De eo quod honor habendus virtuti, vitium puniendum* p. 684. Melissa lib. 1. c. 68.
105. 69. πρὸ φιλαυτίας *de caeco amore sui* pag. 685. Melissa lib. 2. c. 75.

Edit. Wech.

4. 70. *περὶ τῆς ὅτι εὐκαλῶς ἢ κακίᾳ, καὶ δυσωρίᾳ δέσσει.*
Vitium esse facile, non facile parari virtutem p. 687. Melissa lib. 1. c. 69.
15. 71. *περὶ τῆς ὅτι ἐκ αἰ τοῦ πλείονος ἀριστον, non semper maiorem partem esse optimam* pag. 688, 689. Melissa lib. 1. cap. 37.

IX. Index Scriptorum a Stobæo allegatorum, Gesneriano longe plenior,

Compositus ad paginas *florilegii* editionis Gesnerianæ tertiæ Tig. 1559.

E. præmissum respicit paginas *Eclogarum* Plantinianæ editionis A. 1575. quam in concinnando hoc indice secutus sum.

P. adpositum notat, illum scriptorem a Photio memorari inter eos quibus Stobæus usus est, licet in editis Stobæi libris non sit illius mentio.

* *Præfixum denotat illum scriptorem non fuisse inter eos quos Photius in Stobæi libris laudari observavit.*

Οἱ πρεσβύτεροι δὲ τῆς Ἀκαδημίας E. 103.

Acuilaus (apud Platon.) E. 23.

Ægyptii Astrologi E. 203. Ægyptiorum instituta E. 197.

Ælianus 140. 147. 200. 201. 344.

in Historia 571. 189. in *συμμίκῳ ἰσορῶν* 158. 176. 456. 514. 614.

Ælaras Ἀισάρεας (Interpreti Arefas) Lucanus Pythagoreus, ἐκ τῆς περὶ ἀνθρώπων φύσεως E. 105.

Æschines 242. 248. 308. 600.

contra Timarchum 136. 242. 244. 245. 278. male contra Demachum legitur p. 70. & 586.

Æschines Philosophus Socraticus E. 199.

Æschylus 35. 53. 63. 86. 102. 164. 171. 194. 199. 215. 217. 223. 532. 585. 599. 602. 302. E. 9. 15. 197.

Agamemnone 582.

Armorum iudicio 136. 609.

Caribus 356.

He-

- Hectore 619.
 Heraclidis 612.
 Phrygibus 53.
 Prometheo 468. Prometheo vincto 374.
 Telephus apud Æschylum E. 136.
 * Agapetus Diaconus ad Justinianum 6. 67. 186.
 * Agathias 156.
 Agatho Poëta 30. 199. 212. 222. 223. 357. 359. 454. E. 17.
 Samius, libro secundo de fluviis 540.
 Agathyrſides Samius quarto rerum Perficarum 91.
 Ageſilaus 103. 408.
 Agathocles, Agis, Agrippinus. P.
 Albinus (Platonicus) E. 112.
 Alcæus Poëta 518.
 Alcidamas poëta. P.
 Alcmaeo 542. E. 54. 60. 93.
 Alexander Magnus 90.
 Alexander Aphrodiſeus lib. IV. quaſtionum, 60. capite XXII. 17.
 Alexander Poëta (Photio etiam memoratus.) 411.
 Alexandrides (Anaxandrides) Comicus in *κατηφόρα canistrum portan-*
te. Ita legendum E. 156.
 Alexis Comicus 79. 194. 210. 384. 387. 419. 433. 454. 507. 517. 538. 539.
 562. 566. 591. 601.
 Brettia ſive Brutia, 560.
 Commorientibus 376.
 Danaë (alii Euripidi tribuunt) 433.
 Demetrio 585.
 Mileſiis 582.
 Olynthiis 195.
 Orcheſtride ſive Saltatrice, 199.
 Philotragædo 570.
 Syracuſio 570.
Θητεύσι. Vide Grotii excerpta è Comicis, p. 568.
 Amelius (Platonicus) E. 107. 108. III. 113.
 * Ammiani Epigramma 129.
 Amphis 194.
Ἀμπελογαῖς ſive vinitoribus 377. 558.
ἐρίοις 368.

Ana-

Anacharsis P.

Anacreon 599.

* Ananias infra, in Hipponacte.

Anaxagoras Hegesibuli F. Clazomenius E. 2. 26. (16.) 34. 36. 43. 44.
52. 53. 56. 59. 60. 62. 63. 64. 93.

Anaxandrides Comicus 79. 198. 237. 387. 419. 437. 594. supra in
Alexandride.

Anaxarchus, Philosophus, Anaxilles, Poëta P.

Anaximander Praxiadis F. Milesius E. 2. 26. 44. 52. 53. 54. 55. 59. 64.

Anaximenes 224. 456. 521. 594. Eurystrati F. Milesius E. 2. 26. 44. 52.
53. 55. 59. 60. 64. 93. 198.

Anaxilaus *ἐκ μυροπίης* 373. al. *ἐκ μυροπίας*.

Andronicus Poëta P.

Antigenides P.

Antigonus 87.

Antilochus (al. Antiphanes) 215.

Antimachus Poëta P.

Antipater Stoicus E. 174.

Antipater 129. Thessalonicensis 64.

libro de nuptiis 416. seq.

de convictu uxoris 427.

Antiphanes Smyrnæus, Bucolicus Poëta 200. 355. 358. 377. 383. 430.

437. 439. 454. 502. 514. 566. 591. 608.

Antiphanes Comicus 30. 128. 192. 194. 220. 387. 474. 507. E. 17. 19.

Ἀφροδισίῳ 617.

ἐκ γναφῆς 382.

Ἀπικλήῳ in excerptis Grotii e florileg. Stobæi p. 480.

ἐφροσίᾳ 376.

Ἡνιόχῳ 569.

Ἰατρῳ 539.

νεανίσκῳ 519.

Τιμοκλῆ 502.

Φιλοκλήτῳ 585.

Antiphon. 66. 78. 97. 101. 117. 131. 153. 154. 155. 173. 175. 176. 195. 308.

314. 421. 433. 532. 533. 559. E. 55. 59.

Antisthenes 2. 97. 131. 165. 201. 473.

Antyllus Medicus 549. 550.

Tt tt

de-

de discrimine aëris 546. 547. 550.

Apelles, P.

Apollodorus Comicus 153. 195. 200. 307. 569. 563. 592. 601. 608.

δοτακαρπῶν 153.

αἰφανίζομένω 358.

Γαλαταῖς 539.

Διὰ βόλῳ 79.

ἐκ παίδων (five ἐφ' ἑαυτοῦ) 580.

Λακαῖνῃ 583.

εἰκετῇ 195.

παύδιω 358.

ωδολογίζομένοις 538.

Apollodorus ἐν τῷ εἰκοστῷ, πῶς περὶ θεῶν συγγράμματα, ὅ ἐστι περὶ θεῶν

ἄδῃ E. 129.

ἐν δευτέρῳ περὶ θεῶν E. 55.

ἐν τῇ φυσικῇ πύχνη E. 20. 42.

Apollonides 411.

Apollonius (Tyaneus) 610.

ad Aristoclem 173.

ad Danaum 206.

ad Delium 137.

ad Democratem 173.

ad Dionem 206.

ad Dionysium 225. 375.

ad Euphratem 132. 218.

ad familiares 156. 214. 218.

ad fratres 225.

ad Idomeneum 156.

ad Lycum 514.

ad Macedonem 173.

ad Numenium 617.

ad Satyrum 191.

ad Theaterum 618.

Apollonius a) P.

Apoi-

- a) Apud Photium est: Ἀπολλοφάνης αἰγίμας. Sed fortasse duo distincti sunt scriptores: Ἀπολλοφάνης, Αἰγίμης. Sic indici huic e Photio addendus præter Achæum Poëtam & Æsopum etiam Ægimius.

Avalochus Poëta P.

Arati Phænomena 351. 469. 376. E. 3. 54. 48. 61.

Arcefilaus P.

Archænetus P.

Archædemus E. 49.

Archelaus Philosophus E. 2. 26. 44. 49. 52. 53. 93.

Archelaus lib. 1. de fluviis 541.

Archias 101.

Archidami dicta lib. VII. 549. Citatur Archidamus E. 171.

Archilochus 172. 561. 580. 617. 619. 620.

Archimedes P.

Archippus 376.

Archytas 267. E. 109.

Pythagoreus libro de doctrina morali 12. de viro bono & beato

E. 13. 14. 15. 16. 44. 589.

de Lege & Justitia 268. seq. 314.

de Mathematicis 270.

περί αρχῶν E. 80. 82.

περί ὁρίων E. 158.

περί νῆς καὶ αἰσθησέων E. 92.

Arefas vide supra in Ælara.

Argentarii Epigramma 390.

Arimnestus P.

Ἀρισταίων (interpreti & Photio Aristæus) ἐν τῷ περὶ ἀρμονίας E. 45.

Aristagoras, Aristander, Aristobrotus Philosophus. P.

Aristarchus 387. afferuntur versus ex aliquo dramate.

ἐκ ταντάλης, ita legendum E. 156.

Aristarchus Grammaticus E. 131.

Aristarchus Samius, Stratonis Lampfaceni auditor, Mathematicus

E. 35. 56.

Aristides III. de rebus Persicis 91.

Aristides justus. P.

Aristippus 66. 157. 233. 452. 514. Cyrenæus 174.

Aristo 175. 602. E. 102. 115.

ejus commentarii 412.

similia, 58. 147. 512. 473. fortasse & 146. 147. ubi Aristonymi nomen.

Tt tt 2.

Ari-

Aristocles libro II. Paradoxorum 404.

Aristocrates Poëta P.

Aristonymus 146.

communes diatribæ 224.

ἐκ τῶν Ἀριστωνύμων παραίων 39. 58. 66. 131. 146. 149. 176. 190. 224.
512. 521. 557. 566.

Aristophanes Comicus 126. 368. 599. ejus injurias æquo animo Socrates ferens 170.

Acharnensibus 369.

Γεωργοῖς 367. 369.

Νησοῖς 368.

Nubibus 369.

Pace 368.

Ranis 241.

Aristophon 518.

Babia 518.

Medico 79.

Aristoteles 2. 3. 40. 41. 131. 173. 174. 175. 303. 408. 512. 600. E. 5. 15.
28. 29. 30. 31. 32. 34. 35. 36. 40. 44. 48. 51. 52. 53. 54. 57. 59. 60.
62. 63. 65. 67. 68. 69. 70. 86. 87. 93. 94. 107. 108. 109. 110. 150.
151. 152. 153. 159. 165. 184. seq.

ἐκ τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον ὁπισθοῦς περὶ τοῦ παντός (lib. de Mundo) E. 6.
14. 70. seq.

ex Christi Aristotelis 71. 88. 201. 206. 374. 511. 592.

diatribæ 303.

ὡς περὶ τῆς πυθαγόρειας φιλοσοφίας E. 38.

ἠθικά E. 103. 165.

Hymnus in Virtutem 2.

De Memoria 193.

Metaphysicorum proœmium 50.

Narrationes mirabiles 540.

De Nobilitate liber 494. 498.

ἐν ταῖς περὶ φιλοσοφίας 81. 186.

Φυσικά E. 108.

Φυσιολογικὰ E. 88.

Aristotelis (al. Aristoxeni) Pythagoricorum Apophthegmata 243.

ad Themisionem Cypriorum Regem περὶ τῆς ἐπιστολῆς, quem in futrina legit Crates 516.

Aristotelis Topica 71.

de Virtutibus & Vitiis 40. 60. 70. 80. 93. 98. 115. 126. 134. 168.
171. 174. 572. 678.

Ἀριστοτελικῶν τινος E. 19. 112. 107. 108.

Aristoxenus Pythagoreus 132. 542.

ejus apophthegmata Pythagorica 243. 244. 437. ubi citatur lib. IV.

Arrianus 173. E. 61. sq. ejus homilia protreptica 521.

ex Epictetis diff. de supervacaneo studio 468. de providentia 573.

E. 6. seq. περὶ εὐαρεστήσεως E. 8.

Asclepiades Medicus E. 93.

Astydamas 217. 491. 602.

Athenodorus Poëta 214.

Atheniensium Epheborum jurisjurandi formula 243.

Atticus Platonici Philof. E. 112. 114.

Automedon 129.

Axionicus Comicus 29.

Bacchylides 1. 136. 569. 570. E. 11.

Ejus Epinicia 127. 530. 551. pæanes 367. hymni 612. περιστάσεις
530. 569.

Bardesanes Syrus E. 10.

Batho 79. ejus Aëtolus 530. 562.

Beronice P.

Berosus P.

Bias Priæneus 38. 46. 65. 176. 186.

Bio Sophista 55. 57. 130. 233. 563.

ejus dictum ad Antigonum Regem 493.

liber de servitute 32. 385.

Bio Smyrnaeus Bucolicorum scriptor. 239. 375. 387. 388. 400. 401.

407. 580. E. 18. sq. 22.

in Hyacinthum E. 11.

Biotus Poëta P.

Boëthus E. 2. 61. 63.

* Bisantinous 591.

Brontinus ~~perit~~ Philofophus P.

Brysonis Oeconomicus lib. 484.

Cajus 42. 559. oratio contra Artemisium de foetu corrupto 475.

558. 559.

pro Lucilla 412. 424. 437.

Cajus.

contra Menandrum 437.

contra Mufæum de adulterii crimine 136.

Callicratides Laco, Pythagoreus. Ejus liber de familiarum felicitate 484. seq.

Callimachus 196. 376. 377. 453. 469. 517. 583.

Ejus liber 1. *ἔπων* 585.

περὶ νυμφῶν σύγγραμμα E. 130.

Hymni 552.

Callinus 355.

Callisthenes Sybarita lib. XIII. rerum Galaticarum 540.

III. rerum Macedonicarum 92.

II. Metamorphoseon 93.

Carneades P.

Cato 212. major 225.

Carcinus 213. 222. 507.

in Tereo 551.

Cebes, Philosophus P.

Cephisodorus P.

Cercidas 54.

in Mimiambis 355.

Chæremón 36. 53. 140. 171. 187. 307. 421. 455. 474. 502. 567. E. 17. 18.

Ἀχιλλεὺς Θεοστυκτὴν E. 14.

Chaldæi E. 63.

Chares Poëta P.

Charondæ Catanæi proœmium Legum 289. seq.

Chilo e VII. sapientibus 45. 65. 176. 186. 428. 582. 620.

Chion Philosophus P.

Choërilus in Perseide 194.

Chrysermus Corinthius lib. XIII. de fluviis 540.

lib. II. Historiæ Persicæ 228.

Chrysippus Stoicus 42. 87. (Solepſis 158.) 165. 393. 552. E. 20. 27.

28. 29. 31. 32. 37. 40. 41. 43. 48. 57. 59. 60. 65. 109. 171. 172.

178.

ἐν ταῖς φυσικαῖς πύλαις E. 55.

- ἐν τῷ περὶ θεογμάτων E. 184. ἐν τῇ συγγραμμῇ δ' λόγος καὶ ἐν ἄλλοις
 πολλοῖς τῶν καὶ μερῶν συγγραμμάτων id.
 ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ κόσμου E. 12.
 ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ (ύλης) καὶ ἐν πῶς περὶ ἀμαρτήτης id.
 Cleanetus 454. 538.
 Cleanthes Stoicus 79. 80. 114. 238. E. 2. 34. 36. 43. 49. 54. 56. 59. 93.
 171. 172. 180.
 Clearchus 186.
 Cleobulus Lindius 44. seq. 140. ejus ænigmata E. 18.
 Cleostratus P.
 Clinias Pythagoricus 8. 400.
 Clitomachus 90. 534. 562. Philonis Academici Magister E. 160.
 Clitophon Rhodius lib. 1. Indicorum 541.
 lib. V. Italicorum 133.
 Coriscus 90.
 Cornelianus contra Beronicem 54.
 Cornutus E. 116.
 Crantor P.
 Grates Cynicus 55. 66. 516. 585. 591.
 Cratinus in Eunidis, ἐν εὐνίδαις 358.
 Plutis 552.
 Cratonis five Cratoris versus 517. 519.
 Crispinus contra Dionysium 323.
 Critias 148. 190. 198. 519. E. 17.
 Crito Pythagoricus.
 ejus (five Damippi Pythag.) περὶ φρονήσεως 43. E. 198.
 Critolaus E. 2. 19.
 Cronius E. 112. 114.
 Ctesia Cnidii lib. 2. de montibus 541.
 Damippus Pythag. supra, in Critone.
 Demades Orator 56.
 Demaratus 56. 90.
 lib. 2. Arcadicorum 228.
 Demarati
 lib. III. tragœdumenon 218.
 Demetrius Phalereus 67. 97. 571.
 dicta VII, sapientum 46. seq.

De-

Democritus Philosophus 29. 31. 33. 34. 40. 41. 44. 55. 65. 66. 78. 82. 88. 104. 130. 131. 132. 140. 146. 147. 149. 154. 157. 159. 165. 174. 189. 196. 201. 206. 212. 218. 220. 225. 231. 241. 278. 304. 310. 323. 326. 355. 385. 393. 437. 441. 452. 471. 494. 506. 513. 521. 533. 534. 552. 553. 559. 572. 581. 582. 586. 592. 603. E. 2. 10. 27. 29. 33. 34. 38. 40. 43. 47. 51. 52. 53. 56. 59. 60. 62. 63. 93. 110. 112. 115. 164. 198. 205.

Demonax 176. 187.

Demosthenes 55. 70. 104. 145. 147. 157. 169. 189. 190. 214. 238. 353. 500. 603.

contra Androtonen 242.

de Corona 90. 583. E. 198.

contra Leptinem 152. 177.

contra Nearam 412.

Olynthiaca I. 504. 566. II. 105. 319. 328. E. 9.

Philippicæ 201. 244. 245. 246. 270. 344. 365. 566.

Epistolæ 613.

Dicæarchus Philosophus E. 93. **Messenius** E. 108.

Dicæogenes 398. 454.

Dictys Poëta P.

Didymi Epitome 557.

ἐκ τῶν αἰσίων E. 157.

Dio Academicus 170.

Dio (Chrysoft) 214. 324. Ejus **Charidemus** 617.

Chriæ 88. 215. sententiæ 146.

de non temere credendo 49.

Euboicus 30.

Oeconomicus 238. 385. 443.

Diocles Medicus ac Philosophus P.

Diodorus Comicus 429. in **Sotere** 619.

Diodorus Cronus Philosophus E. 28. 33. 40.

Diodorus Tyrius E. 2.

Diogenes Gynicus 3. 46. 56. 66. 70. 97. 105. 131. 132. 149. 189. 192. 222. 447. 448. 506. 552.

Diogenis diatribæ 145. 146. 345.

Diogenes Babylonius, Stoicus E. 2. 21. 169. 171.

Diogenes Apolloniates E. 27. 34. 44. 47. 52. 53. 56. 59. 64. 93.

Dio-

Dionysius Tyrannus 42. 222. 343. 531.

in Leda 560.

Dionysius pro filiis 315.

Dionysius Halicarnasseus 32. 174. 618.

in eclogis 572.

Diotimus Tyrius Philosophus E. 54.

Diogenes Pythagorei de sanctitate 251. 267. E. 16. seq.

ex libro de regno 329. 330. seq.

Diphilus Comicus 126. 140. 152. 176. 191. 196. 212. 213. 220. 373.

421. 452. 454. 476. 502. 514. 517. 527. 558. 563. 569. 579. 599.
616.

Adelphis 568.

pictore 560.

puteo 591.

thesauro 140.

Dius Pythagoreus 408.

Δωριείς, γάμον vocant εὐπλή E. 162.

Dorotheus primo rerum Sicularum 350.

Ecdorus 502.

Ecphantus Syracusanus Pythagoricus E. 27. 48. 52.

ex libro de regno 323. seq. 334. ~ 335.

Ecpolus Philosophus P.

Empedocles 230. E. 5. (ubi ejus nomen versu statim secundo vide-
tur excidisse) 11. 21. 25. 26. 33. 34. 36. 38. 43. 44. 47. 52. 53. 56.

59. 60. 61. 64. 93. 112. 141. 202.

Entipatus ἐντίπατος ὁ Στωϊκός E. 12. legend. παναίτιος.

Epaminondas 66.

Epandrides E. 198.

Epicharmus 2. 49. 127. 171. 200. 220. 222. 420. 424. 441. 492. 497.
501.

Automolo 375.

Ephorus Historicus P.

Epictetus 5. 31. 44. 71. seq. 81. 87. 104. 175. 303. 316. 609. E. 198.

199.

Enchiridio 5. 6. 65. 70. 157. 169. 177. 195. 215. 216. 573. 600.

memorabilibus dictis 82. 206. Vide & in Arriano & Rufo.

Uu uu

Epi-

- Epicurus b) 155. 157. 159. 206. 270. 600. E. 5. 15. 16. 19. 27. 33. 35. 38.
 39. 40. 43. 44. 47. 51. 52. 54. 56. 93. 112. 116. 199.
 οἱ κατ' Ἀπικύρον φιλοσοφῶντες E. 162.
 Epidectus (Photio Ἐπίδικος) E. 49.
 Epigenes E. 63.
 Epigramma in cornu asini Scythici, Alexandro M. datum a Sopatro E. 130.
 Erasistratus Chius 90. 542.
 Eratosthenes Cyrenaicus 163. 592. E. 19. 61. 113.
 Erinna Lesbica in Romam 87.
 Eubulus 384.
 Euclides 86.
 Eudorus Alexandrinus, Academicus Philosophus scripsit βιβλίον ἀ-
 ξιώκτων dignum quod aliquis sibi compareret, quo omnem expo-
 suerat Philosophiam E. 161.
 Eudoxus E. 54.
 Evenus Poëta 171. 355. 472.
 Evenius Philosophus. P.
 Euphorion Tragicus 453. 616.
 Philoctete 377.
 Euphron Comicus 79. 152.
 Deorum concione 196.
 Didymis 151. 528.
 Euphrates Philosophus P.
 Eupolis Comicus 53. 239.
 δημοίς 216. ita leg. pro Domis.
 Euripides 36. 52. 53. 66. 80. 97. 99. 101. 140. 145. 156. 172. 187. 189.
 (al. Critia 190.) 196. 200. 209. 215. 222. 226. 234. 235. 236.
 (ubi male Menander) 239. 40. 241. 307. 343. 351. 355. 368. 417.
 422. 423. 430. 431. 437. 439. 452. 455. 468. 476. 497. 500. 501.
 537. 538. 551. 558. 559. 560. 562. 567. 568. 570. 573. 581. 585.
 592. 599. 602. 608. 609. 620. E. 3. 9. 10. 17. 24. 57. 159. 162.
 175. 186. 198.
 Aegeo 86. 215. 226. 432.
 Aeolo 52. 171. 187. 216. 240. 302. 352. 360. 386. 429. 432. 502. 507.
 531. 558. 568. 590. Euri-
 b) Duos Epicuros præter rem facit Photius, alterum Atheniensem, alterum Garget-
 tium.

Euripides Alceſtide 420. 423. 601. E. 10.

Alcmena 241. 384. 302. 474. 505. 507. 530. 538. 568. 581. 584.

Euripides Alcmaëone 178. 188. 343. 384. 423. 454. 500.

Alexandra 53. 222. 238. 383. 384. 492. 495. 518. 507. 568. 581. 584.

616. 384. 424.

ἐν ἀλείτῃ 562.

Alope 432. 439. 455.

Andromache 168. 187. 355. 357. 430. 431. 432. 437. 440. 451. 453.

561. 592. 617. Grot. eclog. p. 122.

Andromeda 199. 200. 215. 357. 388. 399. 411. 469. 502. 531. 538. 561.

562. 582. 583. 613. E. 11.

Antigone 241. 325. 343. 386. 398. 411. 452. 496. 500. 538. 568.

619.

Antiope 1. 38. 79. 210. 217. 325. 359. 374. 369. 383. 384. 386. 425.

426. 430. 439. 472. 531. 538. 560. E. 9.

Archelao 86. 97. 171. 198. 199. 215. 322. 355. 357. 360. 383. 455.

497. 498. 502. 507. 517. 562. 613. E. 9.

Auge 164. 220. 307. 387. 433. 453. 561.

Bacchis 53. 63. 187. 217. 302. 374. 590.

Bellerophonte 30. 86. 96. 127. 222. 360. 430. 432. 501. 517. 519. 531.

539. 560. 565. 568. 581. 585.

Buliride 384.

Βετημένω 369.

Cancro 199.

Cressis 199. 430. 502. 505. 562. 579.

Cresphonte 212. 367. 511.

Chryſippo 409. 560.

Danae 86. 153. 398. 399. 432. 453.

Dictye 145. 226. 276. 414. 492. 399. 500. 507. 565. E. 22.

Electra 343. 492. 497. 501. 517. 519. Grot. eclog. p. 120.

Erechtheo 148. 198. 99. 276. 355. 360. 367. 454. 503. 505. 512. 585.

Euryſtheo 384. 452. 531.

Glauco 302. 187. 590.

Hecuba 38. 99. 145. 209. 240. 302. 384. 431. 498. 503. 505. 561. 562.

Helena 360. 383. 568. E. 16.

Heraclidis 126. 306. 198. 374. 454. 498. 566. E. 11.

Hercule furente 53. 86. 448. 469. 568. 580.

λλυ υυ 2

Hip-

- Euripides Hippolyto 63. 140. 199. 211. 355. 386. 388. 431. 432. 434. 472.
 507. 562. E. 16. 17.
 Hippolyto coronato 568. 432. 209. 216. 501.
 Hypsipyle 127. 172. 568.
 Inone 127. 420. 483. 432. 498. 507. 511. 237. 580. 582. 583. 615. 384.
 440. 343. 615.
 Iphigenia 148. 432. 452. 531.
 Iphig. in Aulide 211. 374.
 Iphig in Tauris 198.
 Ixione 126. 355.
 Lycinio 198.
 Medea 30. 172. 173. 213. 217. 384. 431. 432. 433. 441. 453. 507.
 in fine Medea, Andromaches & Alcestidis 581.
 Meleagro 96. 383. 425. 431. 432. 439. 447. 497. 527. 563.
 Menalippe 210. 357. 384. 423. 424. 425. 431. 432. 451. 573. 568. 585.
 590. 616. E. 8.
 Menesia 145.
 Metusis 52.
 Oedipo 1. 222. 409. 411. 424. 431. 432. 562. 563. 579. 581. E. 22.
 Oeneo 448. 561. 583.
 Oenomaos 374. 451. 538. 590. 613.
 Oreste 148. 192. 194. 302. 411. 423. 433. 483. 531. 538. 539. 601.
 E. 197.
 Palamede 360. 469. 503.
 Peleo 500. 507. 585. E. 12.
 Pentheo 217. 439.
 Pelias 37. 343. 440. E. 197.
 Περσίδα. E. 197.
 Phacchonte 230. 239. 507.
 Philoctete 172. 226. 230. 357. E. 156.
 Phoenix 226. 434. 502. 222. 500. 507. 429.
 Phoenissis 136. 217. 322. 360. 433. 507. 511. 514. 585. 610.
 Phryxo 97. 239. 384. 411. 433. 441. 511. 613. 222. E. 8.
 Piscatoribus 451.
 Plithene 325. 507.
 Polyide 226. 382. 502. 514. 613.
 Protefilao 168. 423. 531. 581. 615.
 Rhadamantho 401. * E. 198.

Eu-

* Nomen dramaticum e MS. Grotius annotavit.

- Euripides Rhefo 360.
 Scirone 307. 579.
 Scyreo 561.
 Sthenobœa 199. 420. 483.
 Supplicibus 240. 276. 307. 343. 483. 565. 580.
 Syleo 306.
 Telepho 145. 173. 201. 226. 355. 507. 519.
 Tereo(al. Sophocles) 145.
 Thefeo 63. 100. 302.
 Themistocle 603.
 Temenô vel Temenidis. I. 30. 354. 360. 497. 617. & 211. ubi ma-
 le Euripides in Timæo.
 Troadibus 608. 612.
 Thyeste 530. 505.
 Euryphamus Pythagoricus de vita 555.
 Eurypho (Photio Εὐρύφρων) Medicus E. 19.
 Eurystratus. P.
 Euryfus Pythagoricus *πρὸς τὴν χάριν* E. 16.
 Euryxymachus. P.
 Eusebius 58. 79. 130. 137. 147. 154. 159. 168. 191. 195. 196. 200. 211.
 218. 225. 224. 227. 270. 308. 309. 310. 359. 441. 466. 567. 618. E. 206.
 Euthydamus. P.
 Galeni *χαρκτηρίζοντα εἰς ἵπποκράτην* 544.
 Glaucô. P.
 Gnomæ *μονόστιχοι* I. 2. 37. 51. 136.
 Gnostici E. 112. (de quibus Plotinus.)
 Gorgias. P.
 * Gregorius Theologus 39. 51.
 Harpocratio Platonicus Philos. E. 112. 114.
 Hecataeus E. 55.
 Hegesiades. Hegesius. P.
 Heliodorus de spectaculis Italiæ 540.
 Heniochus Comicus 241.
 Heraclides E. 33. 54. 59. 69. Ponticus E. 47. 63. 113.
 Heraclitus 48. 55. 74. 174. 176. E. 2. 12. 21. 25. 27. 29. 33. 40. 49. 52. 53.
 55. 59. 60. (*ὁ σχολεινὸς* 77.) 112. 113.
 Herillus Philosophus E. 115.
 Hermachus Philos. 600.

Hermes trismegistus 147. 603. E. 2. 86. 90. 199.

ἐκ τῶν πρὸς Ἀμμωνα ἢ Ἄμῶν E. 13. 81. 85. 94.

ad Asclepium E. 39. 41.

ἐκ τῆς Ἀφροδίτης E. 87.

Cratere E. 5. 27. ad filium E. 11. 49. Tatium (πρὸς τὸν Τάτ) 137.
seq. 466. E. 20. 27. 29. 78. 82. 89. 128.

περὶ ἡμαρμένης E. 12.

ἐφημερίῳ ἐν τοῖς γενικοῖς E. 94.

λόγῳ ὧν πρὸς Ἰσιν E. 145.

ἐκ τῆς ἱερᾶς βίβλου, καλεσμένης κόρης κόσμου E. 116.

Hermes successores habuit Tatium filium, Asclepium, Ammonem,
Hephæstobulum E. 117. πρῶτα τῶν Καμήφης 120. Medicinæ &
Poëtices præfes Ἀσκληπιδὸς ὁ ἡφαίστος 148. φιλοσοφίας καὶ διηγητῆς
Ἀρεβασκήνης, ubi interpretes male, Annibal 148. Horum filium
alloquitur E. 116. 119. 120. 121. 122. 124. 125. 126. 145. 146. 148.
Miomum 122. Isis & Osiris 124. 125. 126. 145. 148.

Hermetis verba libros suos deponentis : ὧ ἱερὰ βιβλοὶ τῶν ἀφθάτων,
ἀθεώρητοι καὶ ἀνέυρεται διαμένοντι ἄχρις ἢ γεῶν ἔσονται συστήματα
ἡμῶν ἄξια πεκνώσθηται &c. E. 117.

Hermippus collectaneis de carminibus Homeri singularibus virtute
in signibus 67.

Hermocrates 364.

Hermodotus 378.

Hermolaus (Photio Hermolochus) 534.

Herodes (Atticus) in Miimiambis 439. 453. 530. 591. ita legendum pro
Hemiambis.

ἐκ μολπῶν 591. hoc Grotius omisit.

Herodotus 131. 173. 190. 247. 441. lib. I. 190. 197. 368. 563. 564.
III. 42. 141. 213. 324. 326. 345. 583. 614.

IV. 294. V. 242. (Terpsichore 607.) VI. 195. 242. E. 130.

VII. 42. 88. 90. 130. 225. 239. 364. (Polymnia 535.) 612. VIII.
385. IX. 567.

Herophilus Medicus E. 40.

Hesiodus 2. 28. 30. 37. 100. 127. 196. 198. 199. 200. 210. 211. 216.
223. 423. 425. 429. 434. 483. 503. 518. 531. 562. 580. 582. E. 8.
23. 156. 184.

Theogonia 101. 322. 326. 433. 468. E. 9. 11. 22. 25.

Hesitius Perinthius, Physicus E. 19.

Hic

Hierax. P.

Hierocles 448.

libro de justitia 67. 97. 106. seq. 133. 134. 511.

ἐκ τῆς, τίνα τρέπον τῆς θεοῖς χρεῖσιν E. 9. 207.

quales in patriam esse debeamus 228.

quomodo erga parentes nos gerere oporteat 461.

de amore fraterno 477.

quomodo utendum sit cognatis 481.

de nuptiis 414. 415.

Oeconomico 490.

Hieronymus Rhodius Philos. E. 115.

Hipparchi Epitaphium: μνήμα τὸ δ' ἱππάρχου, εἶχε δίκαια φρονῶν 102.

Hipparchus Comicus ζωγραφῶ 378.

Hipparchus Pythagoricus libro de animi tranquillitate 573.

Hippalus ὁ ἀκροματικός τῶν πυθαγορείων E. 107. & 27. ubi male ἱπ-
πάλης, licet ἱππάλης etiam apud Photium mentio: sed & Hippasi.

Hippias 238.

Hippo E. 93.

Hipponas. P.

Hippocrates 146 441. 548. E. 87. 114. ὁ τῶν Ἀσκληπιάδων id.

Hippodamus Thurius Pythagoreus lib. de felicitate 553.

de Republica 248. seq. 534.

Hipponax 200. 420. 430. & 519. Sed postremus hic locus in Grotii
excerptis e florileg. p. 390. tribuitur Ananio.

Hippothenes in Hippothoonte 188.

Hippothous Poëta 421. 585.

Hippothoon Poëta (qui cum Hippothoo etiam apud Photium me-
moratur) 222. 411. 585.

Homerus 67. 70. 96. 136. 139. 140. 164. 170. 172. 173. 187. 212. 214.

217. 226. 227. 231. 294. 322. 326. 351. 355. 358. 376. 407. 416.

433. 451. 455. 497. 522. 530. 532. 551. 558. 582. 587. 599. 601.

612. 613. 614. 616. 619. E. 1. 2. 3. 8. (respicitur Iliad κ 279.)

10. 11. 25. 26. 33. 43. 47. 48. 52. 57. 86. 98. 106. 107. 129. 130.

131. 133. 139. 141. 142. 162. 163. 198. 199. 203. 204.

λέγεται ὅτι τινες Ὀμηρίδων ἐκ τῶν δοκίμων δύο ἐπὶ εἰς τὸν ἐρωτῶν ἀνά-
νατοι δὲ πῆρωται ita legend. E. 23.

Hyperides 93. 314. 441. 618.

Hypsaëus Philosophus 505. 512. 522. Jam.

Jamblichus 6. 136. 314. 315.

Protrepticus ad Philosophiam 32. 246. 315.

de anima 194. E. 93. 107. 143. 157.

Epistola ad Agrippam 315. ad Anatolium de justitia 104. ad
Aphaleum de prudentia 41. ad Aretem de temperantia 67. 68.
77. ad Dexippum de Dialectica 471. ad Dyscolum 315.

ad Macedonium E. 13.

ad Olympium de fortitudine 89.

ad Poemenium E. 7.

ad Sopatrum de Dialectica 411. 412. de Virtute 6. 212. 221. 553.
471. E. 13.

Epistola de usu conjugii 443.

οἱ παλαιότατοι τῶν ἱερέων 116.

Ab Inacho Argivo rerum Græcarum ducentes exordia. οἱ λέγοντες
τὴν πρὸς Ἑλληνικὰς ἱστορίας ἀρχὰν ἀπὸ Ἰνάχου Ἀργεῖου E. 45.

Jon, Poëta. P.

Jophon ἐν Βάκχαις E. 156.

* Josephus περὶ αἰχμαλωσίαις 226. 239.

Iphiclus 616, videtur legendum Diphilus.

Isæus 66. 308. 327.

Isidorus 188.

Isocrates 55. 131. 327. 469.

Bufiride 55.

ad Demonicum 4. 38. 66. 149. 192. 195. 215. 238. 308. 356. 358.
456. 505. 508. 512. 563. 582.

Evagora 224. 328. 356. 469.

Panathenaico. 5. 592.

contra Sophistas 103.

Nicocle sive Cyprio 4. 67. 192. 224. 246. 322. 323. 329. 345. 512.
582.

Julius 603. carminibus in Bacchum & Patriam scriptis 454.

Juncus Philosophus 610. de senectute 586. 592. 596.

Laon Comicus ἐν διαθήκαις 613.

Leonides Poeta 89. 391. 602.

Leucippus Philosophus E. 34. 38. 44. 47. 51. 52. 53. 64. 93. Milesius 27.
ἐν τῷ περὶ νῆ 10.

Licymnius P.

Linus 63. 579. περὶ φύσεως κόσμου 64. E. 25.

Lon-

Longinus E. 103.

Lucianus 37. 152. 392. 532. Philopseude 143.

Lucilius 128. 129. 223.

Lycophron Poëta 601.

Lycurgus 31. 105. 169. 195. 421. 512.

Lysias 31. 141. 308. 328. 421.

Oratio pro Socrate 90.

* Macedonii COS. Epigramma 128.

Mathematici E. 54. 60. 142.

* Melancomius 407. male in Gesneriano indice accensetur dramaticis Menandri. Locus qui e Melancomio producitur, est pro-farii scriptoris de pulchritudine.

Melinus (al. Eriana Lesbica) in Romam 87. *Melinus* Poëtria etiam apud Photium memoratur.

Melissus Philosophus E. 2. 43. 44. 47.

Menander Comicus 35. 37. 51. 52. 53. 54. 63. 86. 87. 96. 100. 101. 126. 136. 140. 151. 152. 153. 164. 171. 172. 187. 188. 190. 192. 196. 199. 212. 213. 217. 219. 220. 222. 223. (235. & 401. pro Menandro Eupipidis nomen reponendum) 238. 241. 242. 258. 277. 302. 307. 325. 356. 360. 368. 369. 373. 374. 377. 383. 384. 388. 406. 411. 419. 420. 421. 422. 423. 425. 429. 430. 331. 433. 434. 439. 440. 451. 452. 454. 455. 473. 476. 500. 503. 505. 512. 514. 517. 518. 519. 527. 528. 530. 531. 538. 560. 565. 566. 567. 571. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 590. 591. 599. 602. 609. 615. 616. 620. E. 11. 15. 16. 17. 18. 197. 501. 561. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Adelphis 97. 127. 276. 368.

Agricola (γεωργῶν) 63. 373. 517. 562.

Andria 400.

Androgyno 276. 570.

ἀνδρῶνδῆς live confobrinis 452.

Antiope 400.

Aphrodisiis 398.

Aspide live clypeo 190. 343. 358.

ἀρρηφόροις, Minervæ sacra ferentibus. Grotius in excerptis Comicor. laudat ex florilegio. Locum non invenio.

Auletride live tibicina 378.

Bœotia 502. 570. & in excerptis Grotianis e florilegio p. 160.

Xx xx

Me-

Menander Canephoro 189. 569.

καρχήδονα five Poenulo 101.

Καρία, Caria muliere 213.

καταψευδομένη 176. ubi Catazom. male excusum.

κιδάρης, fidicina 101. 514. 532. E. 16. His adde locum in excerptis Grotianis e florilegio p. 391.

κιδία 493. E. 14. ubi male κιδία.

κόλακι, adulatore 127.

Κονιαζομέναις 570.

Dyscolo 153. 200.

ἐπιστομιαστή 188. 240. 448.

Enchiridio 558. 581.

Επαγγελλομέναις five Sponforibus 216. 356. adde locum in excerptis Grotianis e florilegio p. 116.

Epiclero 451.

ἐπιτρέπονται five Πιστάρχαι, mandatoribus 210. 500.

Evnucho 200. 570.

Gubernatoribus 187.

Heautontimorumenos 226.

Heniocho 570.

Heroë 388. 500. 558.

ὁμοπατρίοις fratribus germanis 211. 220.

Hydria 369. 375. 558.

Hymnide 382.

Hypobolimæo 136. 502. 579. E. 14. bis, & 156. adde locum in excerptis Grotii e florileg. p. 496.

ἱμβρίοις 35.

Ira 79.

Leucadia 127. 514.

Μητρεγύστη 512.

Μισογυνή 570. bis.

Nannis 136.

Naucloero 388. 580.

Olynthia 566.

παιδία 384.

παλλακή 10. 200.

πρὸς καταθήκη 358. 18. 558.

Mc-

Menander Perinthia 613.

Philadelpho f. fratrem amante. Grot. excerptis florileg. pag. 496.

Piscatore 382. 501.

Πλοκίη sive monili 369. 518. 561. adde Grotii excerpta e Comicis p. 740.

Παλαμῆνη Grot. excerptis e Comicis p. 742.

Προεγκαλῶπι 384. 451.

Ψευδοπρακλεί 153.

Ῥαπιζομένη sive plagipatida E. 197.

Sicyonia 358.

Συναρμύσσαις, simul prandentibus 387. 474. 532.

Θεόφορμένη 35.

Θησαυρῶ 388. 400. 587.

Thestala, 54. 384. 388.

Thrasyleonte 176. 576.

Menander al. Epicharmus 496. al. Philemon 537.

Menandri dramatum omnium ἐν συνεκτικῶν, ὁ ἔρως 393. e Plutarcho.

Menocrates Comicus in Samio 591.

Menophilus Damascenus Poëta in Πλοκάμοις sive cincinnis 407.

* Methodii loca velut e Stobæi serm. 52. petita exhibentur in Combesii Methodio p. 443. verum ex Methodio nihil apud Stobæum legitur, sed apud Antonium Melissam ex cuius lib. 1. c. 13. & S. Maximi cap. 5. Conflatus est sermo 52. in editione Wecheliana.

Metopus Metapontinus Pythagoreus, de virtute, 7.

Metrodorus 154. 304. 357. 385. 592. 601. E. 38. 54. 60. 62. 63. 64. Theocriti F. Chius 27. ὁ καθηγητὴς Πικύων 52.

Milonis Physica E. 67.

Mimnermus 387. 528. 590. 592.

contra Medicos 551.

in Neoptolemum 620.

Mnesarchus E. 2. 38.

Moderatus Pythagoreus E. 3. 107.

Moschio 145. 307. 561. 585. 613. 620. E. 18.

Phæris 619.

Telepho E. 10.

Moschios Themistocle 356.

Moseus Siculus, Bucolicorum scriptor. 377. 389. 400.

Ἐως ἀπαίτης 391.

Mulicii epigramma eroticum 390.

Musonius Philosophus 17. 31. 70. 78. 80. 88. 212. 326. 513. ejusdem
ut videtur 18. 19. 20. licet nomen excidit.

ex ejus Epistola de amicitia 31.

de exercitatione 204. seq.

de alimentis sive victu 159. seq. 166. seq.

de vestimento 17.

de labore contemnendo 202.

exilium non esse maximum 234. seq.

an Philosophus actionem injuriarum contra aliquem suscepturus
sit 169.

quisnam questus conveniat Philosopho 370.

quod Reges ac Principes deceat Philosophari 336. seq.

an Philosophum impediant nuptiae 412.

de scopo nuptiarum 424.

de Venereis 81. seq.

an omnes liberi nati educandi 450. 478.

an per omnia obediendum parentibus 458.

de optimo senectutis viatico 595.

de suppellectile 489.

de tonsura 83.

Naumachius Poëta 508. 420. 437. seq.

Neophron 172.

Neoptolemus 602.

Nicarchi Epigramma 128.

Niciae de lapidibus 540.

Nicolaus Damascenus 148. E. 104.

collectanea de moribus gentium 66. 69. 74. 105. 133. 215. 291 —
294. 364.

Nicomachus Tragicus in Naumachia 222.

Nicostratus 217. 445. 446. 563. E. 17.

de Nuptiis 426.

Numa Rex E. 21.

Numenius Philosophus E. 103. 108. 112. 114. 144.

Ob-

Obrimus pro primogenito veneficii accusato 315.

pro Protogono 613.

pro Severo 319.

Ocellus (Lucanus Philos. Pythagor.) E. 32. 59.

ἐν τῷ περὶ νόμου E. 32. legendum videtur κόσμος.

ἐν πῶς περὶ ὅλων φύσεως E. 44. seq.

Oenopides Pythagoricus E. 3. 21. 53. Chius ibid.

Olympiadis dictum: ἀλήθεια θεῶν ὁμόνοιας μὴ θεῶς συνδιατωμένη
136.

Onatus Pythagoreus E. 1.

περὶ θεῶν καὶ θεῶν. 4.

Oracula E. 128.

ὀνήτωρ Philosophus P.

Orpheus 455. E. 25. 108. 121.

de gemmis 38. 52. 200.

Hymni 100. in Nemefin. id. in Venerem 389.

amori suffitus, aromata 390.

οἱ ὀρφικοί E. 112.

Pallada Epigrammata 64. 127. 128. 129. 156. 531.

Πανακαῖος, Philosophus P.

Panætius Stoicus E. 12. (ubi male ἐνέπαται) & 169.

Pantelei Epigramma in Cynægirum 91.

Panyasis 164.

Patrocles Tragicus 581.

Parmenides 589. E. 2. 10. 22. 43. 44. 50. 52. 53. 54. 56. 59. 93.

ejus versus E. 33.

* Paulus Silentarius 2. 51. 64. 392.

Pausanias P.

Pempelus Pythagoricus libro de parentibus 460. Gesnerus observat
esse Paraphrasin loci Platonis 11. de Leg.

Periander Corinthius 38. 41. 46. 51. 131. 225. 237. E. 19.

Perictyone Pythagorica, de sapientia, 6.

quid fœminam deceat 457. 487.

Peripatetici E. 32. 109. 115. 116. 162. 184. seq. περιπατητικὴ δόξα.
E. 110.

Phalaris Epistola ad Axiochum 493.

ad Demotelem 344.

Xx xx 3

Pha-

Phalaris ad Paurolam filium 345.

ad Peristhenem 92.

Phanocles 399.

Phanothea 186.

Phavorinus 149. 189. 201. 344. 350. 374. 385. 402. 407. 409. 410. 514.
564. 572. 601.

liber XXIII. 592.

de senectute 585.

Phemone 186.

Pherecrates 591.

Pherecydes P.

Philæus Poëta P.

Philemon Comicus 31. 54. 79. 101. 153. 163. 176. 210. 217. 222. 223.
232. 358. 373. 384. 419. 420. 421. 440. 454. 455. 502. 517. 520.
527. 529. 537. 538. 551. 563. 569. 570. 584. 598. 613. E. 14. 17.
197.

ἀνακαλυπτομένη 582. & in excerptis Grotii e florileg. p. 414.

ἀποκαταρτίζει, mortem sibi consciscente E. 15.

Apolline (al. ἀπὸ λυδῶν, exule) 469.

Catapseudomeno 199.

Corinthia 567.

Ecdicazomeno (al. ἐκδικαζόμενος) 161.

Enchiridio 97.

Ephebo 530.

ἐξοικισμένω 384.

Mæcho, Grotii excerpta e Com. p. 768.

Μύση 540.

Palamede (Grotius Philisco tribuit) 101.

Pancratiasta sive quinquertione E. 197.

Phileta 468.

Pyrrho 367.

πυρφόρῳ 407.

πρωχῆ, ἢ ῥοδ. α. 568.

Sardio 616.

Siculo 584.

Thebanis 383.

Philemon junior 551.

Phi-

Philetas 421. 558. 599. E. 156.

Cerere 558. 517. 617.

Epigrammatis 376. 616.

έρμη E. 10.

Pægniis five ludis & jocis 469. 615.

Philippides Comicus 30. 31. 164. 344. 384.

ἀνανέωσις 2. 420.

Philippo 616.

Philippides (al. Philippus) in Philadelphais 568.

Philippus πόντιος E. 60. lege ὀπέντιος.

Philiscus 199. 434.

Philo Heracleota ἐν τῷ περὶ Νύμφης περὶ θαυμασίων ἐν Σκυθία E. 130.

Philo Larissæus, Academicus, Clitomachi discipulus E. 160. 161.

Philoctetes 239.

Philostratus Pythagoricus E. 27. 49. 51. 56. 60. ἐν βαλκχαῖς E. 34. 58.

ἐκ τῆς περὶ ψυχῆς (πυθαγόρου) E. 44. περὶ κόσμου E. 49.

Philonides 216. 327.

Philoxenus P.

Phintys Pythagorica, Callieratidis filia περὶ γυναικῶν σωφροσύνης 443. seq.

Phocion 3. 221.

Phocylides 52. 37. 38. 64. 136. 223. 369. 416. 434. 456. 599.

Phœnicides 80.

Phrynichus Poëta P.

Physici E. 108. 110. οἱ ἀπὸ θάλασσης φυσικοί E. 38.

Pindarus 127. 136. 223. 260. 307. 375. 465. 578. E. 156.

Hyporchemata 351.

Olympionica 356. 339.

Threni 552.

Pirithus (Photio περιέρχεται) Comicus 220.

Pisander 140.

Pittacus 45. 125. 131. 169.

Plato 48. 66. 90. 103. 104. 132. 129. 147. 165. 174. 206. 390. 543. 553.

660. E. 5. 10. 12. 14. 15. 28. 29. 31. 32. 34. 39. 51. 54. 59. 60. 67. 68.

70. 86. 87. 93. 103. 107. 108. 109. 110. 112. 115. 141. 150. 153. 163.

164. 165. 201. 202. 203.

Plato

- Plato Alcibiade 60. 124. 271. priore 124. 180. 183. 272. 495. poste-
riore 49. 61. E. 158.
Amatoribus 177.
Apologia Socratis 75. 88. 95. 608. 610.
Atlantico. vide Critia.
Axiocho 536. 607. 611. E. 128.
Charmide 76. 184. 548.
Clitophonte 24. 49. 55. 322. 123.
Convivio 76. 194. 448. 393. 394. sq. 396. 542. E. 13. 154.
Cratylo 191. 193. 607. E. 86.
Critia sive Atlantico 245. 466. 129.
Critone 227. 245.
Definitiones 49.
Demodoco 314.
Epistola ad Archytam 304. ad Dionem 193. 320. ad familiares
Dionis 59. 282. 324. 329. 456.
ad Dionysium 150. 193. 508. ad Hermeam & Coriscum E. 1.
Epitaphio sive Menexeno 24. 150. 225. 247. 353. 356.
Eryxia seu dedivitiis 506. 512. 525.
Euthyphrone 57. 58. 212. 308. 456.
Euthydemo 557.
Gorgia 48. 77. 304. 308. 559. 611. E. 132. 158.
Hierone 320.
Hippia E. 159.
Ione E. 159.
de Justo. vide de Rep.
Lachete 208. 304. 317. 475.
de Legibus 25. 26. 33. 42. 43. 106. 133. 136. 137. 191. 211. 216. 252.
252. 254. 261. 265. 266. 267. 272. 294. 295. 296. 297. 298. 299.
300. 301. 317. 319. 353. 358. 380. 385. 419. 455. 549. 557. 615. 620.
E. 3. 10. 15. 88. 158. 165.
Menexeno. Vide Epitaph.
Menone 27. 59. 260. E. 200.
Minoë 278.
Parmenide E. 30. 31. 42.
Phædone 24. 27. 41. 42. 48. 49. 55. 58. 61. 75. 76. 78. 84. 88. 95. 98.
104. 105. 133. 141. 142. 179. 194. 208. 209. 224. 226. 260. 264.
265.

265. 273. 274. 275. 277. 317. 350. 575. 607. E. 94. seq. 134. seqq.
150. 151.

Phædro 31. 41. 207. 209. 404. sq. E. 1. 11. seq. 90. 158. 159.

Philebo 84. 179. 186. 194. 226. 469. E. 90. 132. 150.

Politico sive de regno 245. 319. 320. 325. 327. 380. 382.

Protagora 95. 84. 104. 317. E. 162.

de Rep. sive de justo 31. 75. 113. 114. 116. 119. 122. 133. 142. 251. seq. 255.

259. 260. 264. 273. 275. 317. 350. 409. 508. 578. 579. 589. 594. 618.

620. E. 13. 89. 90. 106. 143. 154. seq. 157. 163. 165.

Sophista 48. 141. 378. seq. 470. E. 3. 153.

de summo bono lib. 10. (de Rep.) 382.

Theæteto 105. 108. 358. 470. E. 42. 150. seq. 163.

Timæo 58. 224. 277. 466. 465. 586. E. 1. 11. 21. 28. 31. 33. 35. 42. 46.

47. 52. 87. 106. 142. 144. 151. 52. 153. 154. 157. 162. 163. 164. 165.

Platonici E. 93. 108. 111. 112. 113. 114. 116. 143. 144. 145. 159.

Πολλοὶ τῶν ποιητῶν 139. 140.

Plotinus E. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 116. 143. 144.

οἱ καθ' αὐτῶν τοῖς Πλατωνικῶν, ὥσπερ οἱ περὶ Πλωτίνου. E. 115.

ἀγρεσίς Πλατωνικῶν. E. 113.

Plutarchus 154. 174. 175. 214. 410. 586. 603. E. 112.

περὶ Φιλίας. E. 199.

de Iside 294. 308. E. 156.

εἰ ἢ τῶν μελλόντων προγνώσις ἐφ' ἑλπίδι. 40. E. 13. 198.

ἐκ Πλατάρχου τῶν ἀρετῶν 91. Νῆμα καὶ Λυκέρους E. 21.

de morali virtute 39. 50. 93.

de animi tranquillitate 59. 177. 192. 205. 206. 375.

libro contra voluptatem 81.

Apophthegmata 93.

contra divitias 510.

libro quod mulieres etiam erudiendæ sint 165. 270. 505. 515.

quomodo ab hostibus quis juvetur 168. 214.

de calumnia 174. 224. 238.

de exilio 230

an senex debeat præesse Reip. 303. 363.

Epistola de amicitia 315. 328. & 31. 521. 514. 483. ubi Plutarchi no-

men excidit, licet Themistio malit tribuere Gesærus,

ad imperitum ducem 319.

Yy yy

Plu-

Ptolemaeus libro contra vires corporis 359.

lib. I. de divinatione 380.

de amore 393. 402. 403. 410.

pro pulchritudine 408.

nuptialibus præceptis 431. 441. 483.

de fratrum amore 476.

Convivio septem sapientum 484.

libro pro Nobilitate 498. contra Nobilitatem 494.

præceptis de conservanda valetudine 542. 543. 544. 551.

Polemo Philosophus. E. 5.

Poliani Epigramma 128.

Polyænus 244. 617.

de Republica Macedonum 244.

Polus Lucanus, Pythagoricus libro de justitia 105.

Polydicus 242. videtur legendum **Polyænus**.

Polyides πολυειδής Poëta P.

Polyzelus Cynicus P.

Pompejus, Poëta P.

Pompelus. vide supra in **Pempelo**.

Porphyrus 22. 600. E. 107. 108. 110. 111. 112. 113. 114. 116. 141.

144. 145.

de anima 192. περὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων. E. 102.

lib. I. in dictum, γινώθι σεαυτὸν 184. seq.

lib. IV. 185. 186.

de styge 541. 563. E. 10. 129. sq. 157.

ἐκ τῶν πρὸς τὴν νοητὴν ἀφορμῶν. E. 81. 91. 100. 133.

περὶ τῆς ἐφ' ἡμῖν E. 200. seq.

ἐ. libro περὶ ἀγαλμάτων petitus locus statim sub init. E. 1. et si in editione Canteri nomen auctoris & titulus libri desideratur.

Idem liber citatur. E. 55.

Polybius P.

Porus P.

Posidippus Comicus 148. 532. 599.

Hermaphrodito 452.

Myrmecæ 539.

Similibus 539.

Posidonius Stoicus. E. 2. 12. 20. 30. 31. 37. 39. 54. 59.

Prau-

Prausion P.

* Procli Philosophi, hymnus duplex in Venerem 389, 390.

Prodicus 130.

Protagoras 206.

Ptolemæus Platonius. E. 113.

Pyrrho P.

Pythagoras 2. 3. 30. 36. 37. 42. 52. 58. 64. 65. 66. 81. 104. 146. 147.
149. 152. 156. 158. 165. 168. 191. 192. 215. 216. 238. 310. 321.
326. 473. 513. 542. 544. 569. 616. E. 2. 3. 10. 19. 21. (Mnecar-
chi F. Samius 27.) 29. 30. 33. 34. 40. 43. 48. 52. 53. 60. 93. 108.
109. 141. 150. 163.

aurea carmina 454. E. 27.

Pytheas P.

Πυθαγόρειοι. E. 27. 34. 35. 54. 55. 60. 107. 108. 109. 143. 144.

Πυθαγορικοί. E. 3. ενιοι τῶν πυθαγορείων. E. 62. 107. οἱ πυθαγόρειοι E. 39.

Πυθαγορικαὶ μενέδες. E. 27.

Pythiades P.

Rheginus de amicitia 54. 238.

Rhianus Poëta 54.

Rufus Stoicus ex dictis Epicteti de amicitia 169. 174. 571. E. 199.

Sappho 429. ad mulierem indoctam 51.

Sclerias Comicus 30. 163. 552. in Photii Codicibus Σκληρίος.

Scythinus περὶ φύσεως. E. 21.

Seleucus Erythraeus Philosophus. E. 47.

Semiramidis inscriptio monumenti 131.

Serapio poeta 126.

Serenus 66. 70. 80. 81. 91. 146. 147. 208. 227. 294. 385. 448. 465.

Ejus δογματιζομένα 136. 323. 448. 465. Hujus Σαφην inter Philo-
sophos quibus Stobæus usus est, mentio etiam apud Photium.

Seriphius P.

Severus Platonius. E. 107.

Simonides 59. 130. 131. 114. 434. 529. 560. 599. 608. 615. E. 156.

Ejus threni 560. Epigramma. E. 17. Ejusdem est illud E. 3. Ζεὺς
πάντων αὐτὸς Φάρμακα μὲν ἔχει.

Simonis Epistola ad Aristippum 156.

Simyli poetæ versus 378.

* Simplicius. Ex ejus præfatione ad Physica Aristot. 71. 93. 125.

Yy yy 2

So-

Socrates Philoſophus 4. 21. 33. 39. 42. 43. 48. 56. 58. 59. 65. 70. 80.
90. 131. 134. 147. 149. 150. 155. 157. 158. 170. 189. 220. 224. 243.
443. 456. 474. 494. 512. 514. 563. 579. 581. 594. 600. 606. 618. E.
2. 8. 163. 199. 200.

• Solon 45. 78. 102. 146. 221. 308. 330. 612. elegia 102. ſeq.

Sopater. Ex ejus Epiftola ad Hemeterium fratrem de magiftratu bene adminiftrando 311. 312. 313.

Sophocles 30. 31. 35. 36. 38. 50. 52. 53. 54. 63. 78. 80. 86. 96. 140. 155.
156. 163. 171. 172. 192. 196. 198. 214. 217. 239. 241. 307. 343. 344.
359. 360. 377. 411. 420. 434. 452. 455. 496. 498. 500. 512. 517.
527. 530. 531. 561. 566. 570. 579. 580. 585. 592. 599. 601. 602.
608. 609. 613. E. 17. 156.

Acrifio 96. 384. 440. 455. 571. & in excerptis Grotianis e florilegio p. 488.

Ajace 35. 63. 86. 99. 145. 168. 216. 223. 240. 277. 344. 453. 483.
497. 527. 532. 538. 562. 571. 582. 583. 620.

flagellifero 188. E. 9. 16.

αἰσυνάδαις 145. 214. 217. 237. 239. 360. 451. 503. male Halacaſi 99.
αἰλήτη 35. 216. 498. 500. 562. (ubi male Euripidi tribuitur) 566.

Antigone 302. 454.

Ἀχαιῶν συνθήκη.

Golchidibus 188.

Creuſa 86. 140. 223. 503. 552.

Danae 127.

Electra 136. 219. 451. E. 9.

Epigoniſ 223.

εἰς αἶας Achillis 399.

Eriphyle 1. 538. 594.

Hippodamia 194.

Hipponoo. in excerptis Grotianis ex Eclog. p. 142.

Joabata. in excerptis Grotianis e florilegio p. 488.

Jone 552. pro quo male Inone 500.

Iphigenia 210.

Laocoonte 199.

Lariſſais 620.

Mænes live Vatiſtus 199.

So-

Sophocles Myſis 194. 530.

Nauplio 558.

Oedipo 127. 136. 145. 200. 325. 516. 584. (tyranno 343. 534.)

E. 16. 17.

Phædra 239. 423. 439. 562. 570. & in excerptis Grotianis e florilegio p. 94. E. 12.

Philoctete p. 492. in excerptis Grotianis e florilegio.

Phrygibus 96.

Polyxena 344. E. 129.

Scyriis 356. 376. 591. 616.

Syndipno 194.

Tereo 127. 145. 493. 538. 571.

Teucro 613.

Themistocle 603.

Thyeste 198. 584. 585. E. 10.

Trachiniis 388.

Tympanistis 377.

Tyndareo 560.

Τυρῶν, Tyrone 172. 307. 496. 561. 585.

Τυρῶν β. 579.

ὕβρις, στυγερὰ 194.

Sophron 591.

Soliades. Ejus ~~ἑπτὰ~~ septem Sapientum Græciæ 47.

Solocrates 190.

Soliphanes 172. 187.

Solitheus poeta in Æthiæ 356.

Sostratus libro I. fabulosa traditionis 541.

lib. II. de Venatione 403.

lib. II. rerum Thraciæ 92.

lib. II. Tyrannicorum 404. lege Tyrrenicorum.

Sotades 38. 65. 188. 528. 552. 570. 602. Interdum Sotadis nomen scriptum videtur pro Socratis.

Sotion 476. 477. libro de ira 174. 571. 584.

Speusippus Philosophus. E. 2. 107.

Sphærus Philosophus P.

Stasimus in Cypriacis carminibus. 212.

Stesichorus 616. 620.

Yy yy 3

Sche-

Socrates Philosophus 4. 21. 33. 39. 42. 43. 48. 56. 58. 59. 65. 70. 80.
90. 131. 134. 147. 149. 150. 155. 157. 158. 170. 189. 220. 224. 243.
443. 456. 474. 494. 512. 514. 563. 579. 581. 594. 600. 606. 618. E.
2. 8. 163. 199. 200.

• Solon 45. 78. 102. 146. 221. 308. 530. 612. 1. 3. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Sopater. Ex ejus Epistola ad Hemeterium fratrem de magistratu bene administrando 311. 312. 313.

Sophocles 30. 31. 35. 36. 38. 50. 52. 53. 54. 63. 78. 80. 86. 96. 140. 155. 156. 163. 171. 172. 192. 196. 198. 214. 217. 239. 241. 307. 343. 344. 359. 360. 377. 411. 420. 434. 452. 455. 496. 498. 500. 512. 517. 527. 530. 531. 561. 566. 570. 579. 580. 585. 592. 599. 601. 602. 608. 609. 613. E. 17. 156.

Acrisio 96. 384. 440. 455. 571. & in excerptis Grotianis e florilegio p. 488.

Ajace 35. 63. 86. 99. 145. 168. 216. 223. 240. 277. 344. 453. 483. 497. 527. 532. 538. 562. 571. 582. 583. 620.

flagellifero 188. E. 9. 16.

αἰσινάδας 145. 214. 217. 237. 239. 360. 451. 503. male Halacasi 99. αἰλήτη 35. 216. 498. 500. 562. (ubi male Euripidi tribuitur) 566.

Antigone 302. 454.

Ἀχαιῶν συνθήκη.

Colchidibus 188.

Creusa 86. 140. 223. 503. 552.

Danae 127.

Electra 136. 219. 451. E. 9.

Epigonis 223.

εἰσαῖς Achillis 399.

Eriphyle 1. 538. 594.

Hippodamia 194.

Hipponoo. in excerptis Grotianis ex Eclog. p. 142.

Joabata. in excerptis Grotianis e florilegio p. 488. :

Jone 552. pro quo male Inone 500.

Iphigenia 210.

Laocoonte 199.

Larissais 610.

Μάρτυς live Vatribus 199.

Sophocles Myſis 194. 530.

Nauplio 558.

Oedipo 127. 136. 145. 200. 325. 516. 584. (tyranno 343. 534.)

E. 16. 17.

Phadra 239. 423. 439. 562. 570. & in excerptis Grotianis e florilegio p. 94. E. 12.

Philoctete p. 492. in excerptis Grotianis e florilegio.

Phrygibus 96.

Polyxena 344. E. 129.

Scyriis 356. 376. 591. 616.

Syndipno 194.

Tereo 127. 145. 493. 538. 571.

Teucro 613.

Themistocle 603.

Thyeste 198. 584. 585. E. 10.

Trachiniis 388.

Tympanistis 377.

Tyndareo 560.

Tyrone 172. 307. 496. 561. 585.

Τυρρι β. 579.

ὑβρεὶ σατυρῶν 194.

Sophron 591.

Soliades. Ejus ~~ἑπτὰ~~ septem Sapientum Græciæ 47.

Soficrates 190.

Soliphanes 172. 187.

Solitheus poeta in Æthlio 356.

Sostratus libro I. fabulosæ traditionis 541.

lib. II. de Venatione 403.

lib. II. rerum Thraciæ 92.

lib. II. Tyrannicorum 404. lege Tyrrenicorum.

Sotades 38. 65. 188. 528. 552. 570. 602. Interdum Sotadis nomen scriptum videtur pro Socratis.

Sotion 476. 477. libro de ira 174. 571. 584.

Speusippus Philosophus. E. 2. 107.

Sphærus Philosophus P.

Stasimus in Cypriacis carminibus. 212.

Stesichorus 616. 620.

Yy yy 3

Sthe-

Sthenides Locrus, Pythagoreus libro de regno 332.

Stilpo Socraticus 57.

Stoici 278. E. 5. (16.) 19. 21. 29. 30. 31. 32. 34. 37. 39. 44. 47. 52. 59. 60.
65. 93. 103. 109. 110. 111. 112. 115. 159. 162. 166. seq. 181. 182. 184.

Strato Lampfacenus E. 19. 27. 33. 38. 53. 54. 62. 65. 165.

ejus discipulus Aristarchus Samius E. 35.

Susarion 422.

Taurus Philosophus Platonicus. ὁ περὶ τῶν Πλατωνικῶν. E. 114.

Teles περὶ αὐταρκείας 68. seq.

libro de vita, sive quod voluptas non sit finis boni 535.

comparatio divitiarum & paupertatis 504. 508. sq. 515. 54. 522. sq.

de exilio 231. seq.

περὶ περιστάσεων 575.

de imperturbatione ibid.

Telefilla poetria P.

Thales Milesius 46. 186. E. 10. 19. 26. 27. 28. 29. 31. 33. 36. 38. 39. 53.

56. 60. 86. 93.

Theagis Pythagorici lib. de virtutibus 8. 9. 10. 11.

Theano Pythagorica περὶ ἠθικῶν. E. 27.

Thelerephus Poeta P.

Themistius 308. 603.

de anima 147. 424. 589.

Ejus Μεταποταμῆς ἡ Φιλοσοφία 22. seq. 141. 308. 474.

Themistocles recensetur a Photio inter duces quorum dicta vel facta Stobæus commemorat, suntque illi Alexander Magnus, Agesilaus, Agis, Agrippinus, Anaxilaus, Archidamus, Charrillus, Charias, Chares, Clitarchus, Cotys, Dionysius, Darius, Epaminondas, Eudamidas, Iphicrates, Hipparchus, Lamacus, Leonides, Lycurgus, Mallias, Pericles, Phalaris, Philip-
pus, Phocion, Pyrrhus, Ptolemæus, Semiramis, Scipio, Scyllurus, Timotheus.

Theobulus 38. 65. 327. 572.

Theocritus 8. 14. 153. 172. 176. 218. 326. 388. 390. 391. 393. 399. 401.
580.

Bucolica 433.

Theocriti sententias ad calcem Stobæi subjunxerunt Græce Trinca-
vellus, Græce & Latine Gesnerus.

Theo-

- Theodectes 126. 199. 213. 422. 492. 562. E. 3. 9. 17.
 Theodorus 149. 403. pro Elpidiphoriana 429.
 Theognis 2. 16. 37. 38. 53. 54. 97. 140. 152. 163. 171. 212. 213. 215. 216.
 220. 226. 358. 371. 384. 411. 425. 429. 454. 501. 502. 503. 505. 517.
 518. 519. 532. 552. 565. 566. 580. 582. 590. 602. 615. Vide & infra,
 in Xenophonte.
 Theomnestus Cynicus P.
 Theophanes 358. videtur legendum Theophrastus.
 Theophrastus 16. 140. 143. 150. 151. 168. 212. 224. 402. 441. 483.
 E. 15. 60. 108.
 ex opere de legibus videntur petita 40. 220. 280. seq.
 ἐν τῷ περὶ πολιτείας 176.
 ex characteribus morium, 33. seq. 61. 62. 135. 143. 144. 150. 151.
 213. 218. 219.
 ἐν τοῖς φυσικαῖς. E. 55.
 Theopompus 154.
 e scriptis Thesei 92. 93. Memoratur Theseus apud Photium inter
 Rhetores Historicos & Duces quibus Stobæus usus est.
 Thomarides P.
 Thrasyllus in Ægyptiacis 541.
 Thucydidis Histor. 36. 74. 87. 88. 97. 201. 220. 238. 244. 245. 246.
 248. 270. 303. 311. 352. 353. 360. 364. 366. 571. 614. E. 198.
 Epitaphio 248.
 Thynon P.
 Timæus E. 107. 113. 114.
 Timagoras lib. 1. de fluviis 541.
 Timocles Ponticus 455. 518. 616. 620.
 Timon μισάνθρωπος 131.
 Timostratus P.
 Timotheus. E. 142. sed videtur legendum Timæus.
 Trophilus in collectaneis mirabilium narrationum 541. in Photii
 codicibus Trophimus.
 Tyrtaeus poeta 352. 353. 354.
 Xantippus Cynicus P.
 Xenarchus Peripateticus. E. 93. Xenarchi inter poetas quibus Sto-
 bæus usus est, Photius meminit.
 Xenocrates 74. 157. 214. E. 5. 19. 33. 36. 54. 55. 93. 107.

Xeno-

- Xenophanes 200. E. 17. 26. 44. 52. 54. 56. 59. 60. 61. 62. 64.
 Xenophon 18. 32. 50. 110. 118. 152. 155. 161. 177. 189. 218. 220.
 241. 243. 273. 319. 329. 341. 342. 374. 381. 410. 467. 475. 525.
 526. 549. 552. 611. 618. E. 157.
 Agesilaus 201.
 Cyropædia 189. 201. 248. 272. 282. seq. 320. 339. seq. 353. 366.
 374. 467. 482. 549. 581. 615.
 Cyri *αναβάσει* 33. 197. 360.
 Hierone 320. 346. seq.
 Oeconomico 221. seq. 320. 372. 382. 491.
 de Rep. Atheniensium 242. Laconum 285. seq.
 Socratis Apologia 94. 96. de dictis & factis Socratis 27. seq. 94. 108.
 seq. 132. 158. seq. 160. 179. 207. 211. 225. 242. 247. 302. 341.
 361. seq. 401. 463. 479. 491. 548.
 Symposium 170. 370. 517.
 de Theognide locus, cujus poema ait esse *σύνγραμμα πρὸς ἀν-
 δράται*, ut si quis bonus eques de re equestri librum compo-
 neret 499.
 lib. de venatione 203.
 ὑποβολιμαῖος, pro nomine proprio Poetæ inter scriptores, quibus Sto-
 bæus usus est a Photio censetur.
 Zaleucus. Ejus proœmium Legum 279. seq.
 Zeno Eleates. E. 2.
 Zeno Citicus, 80. 89. 148. 214. 217. 516. E. 2. 20. (Mnasæ F. 17.)
 28. (ubi Chrysippi Zenonem secuti nomen excidit) 29. 31.
 34. 35. 36. 38. 42. 43. 53. 57. 59. 109. 159. 166. 171. 172. 174.
 178.
 ἐν τῷ περὶ φύσεως. E. 12.
 Zenodotus 30. 391.
 Zopyrus 387.

X. Post Stobæum S. MAXIMUS ex Protosecretario Heraclii
 Imp. Monachus & Abbas Chrysopolitani prope Constantinopoli
 Monasterii, Locos Communes non modo ex ethnicis utille, sed et-
 iam ex S. Scripturæ libris & Ecclesiasticorum Doctorum monumen-
 tis utpote Christianus composuit, quorum capita supra p. 691. seq.
 jam exposui. Prasenti loco cætera illius scripta percernere juvat, ac
 deinde

deinde Indicem scriptorum subungere, quos tum in cæteris scriptis suis laudat, tum ex quibus * Locos illos suos communes concessit. Hic Maximus ** *Theologus & Confessor* a Græcis appellatur sanctisque una cum *Anastasio* discipulo ab Ecclesia adscribitur, Monothelitarum strenuus ac præcipuus adversarius, a quibus vicissim multa & gravia perpeffus & in Lazicos deportatus obiit in Carcere A. C. 661. ætatis 82. cum celebrem cum Pyrrho ex Patriarcha Constantinopol. disputationem habuisset A. 645. & Concilio Lateranensi A. 649. sub Martino I. Papa interfuisset. Videnda quæ Tomo priori Operum S. Maximi Combesius præmisit, ubi primo loco Græce & Latine p. 1 ~ 28. cum *Combesii* versione legitur Vita ejus scripta ab *Anastasio* Apocriliario discipulo, ex qua laciniæ quasdam produxerit Baronius ad A. C. 640. seq. usus latina vitæ illius versione quam e MSS. Græcis Vaticanis concinnaverat *Petrus Morinus*. Eandem vitam laudat Allatius lib. de purgatorio pag. 730. & de Simeonum scriptis, ubi auctorem incertum prodit, & hoc ejus ponit initium: *καὶ πάλα μὲν τῶν καὶ τὸν πολιτῶσαμένων ὁ βίβλ. λυσιτελὴς καὶ ὠφέλιμος.* Sed legendum: *καὶ πάντων μὲν &c.* Inde apud Combesium p. 29--86. sequuntur Acta & collationes sive *relatio motionis factæ inter S. Maximum & locum ejus atque Principes in secretario*. Incipit: *τῇ ἡμέρᾳ ἣ προσωμύθησαν*, Græce & Latine, nisi quod nonnulla tantum Latine ex *Anastasio Bibliothecarii* versione exhibentur, quæ Græcæ non sunt reperta in MSS. Latina prodierant in *Anastasio Bibliothecarii* collectaneis a Jac. Sirmondo editis Paris. 1620. in 8. Deinde hæc collectanea recula sunt Paris. 1696. fol. in tomo tertio Operum Sirmondi p. 528. seq. & Græcæ quæ Combesius protulit adjunctæ, apud quem deinceps pag. 85. 86. Græce & Latine sequitur Monachi cujusdam *ἐκλιπυπκὸν* pro S. Maximo contra Constantinopolitanos, e Codice Segueriano, & hinc p. 87--106. *Officium SS. Maximi & di-*

Zz zz

Ripuli

- * In locis communibus S. Maximi, auctorum nomina sæpius permutata, confusa, depravata deprehendi notat Tho. Gatakerus notis ad Marcum Antoninum p. 150. Idem de Stobæi marginibus queruntur eruditi, quibus etiam e MSS. Codicibus mereri est difficile.
- ** Vide Combes. ad S. Maximum T. 1. p. 647. T. 2. p. 484. Theologus dicitur in Codice Bibl. Coislimianæ quem memorat Clariss. Montfauconus p. 305. Atque ut frequentissime ipsi tribuitur nomen *Ὁμολογητῆς*, & magni Confessoris ut T. 2. p. 98. ita observabis eum quandoque etiam appellari Martyrem, ut ab Alexia Comnenæ lib. V. & in titulo Locorum Communium T. 2. p. 528. *Ἀββᾶ Μαξίμου τῷ Φιλοσώφει καὶ μαρτυρῶς*. laxius nimirum accepto isthoc vocabulo.

scipuli ejus *Anastasi* Apocrisiarii, quale exstat in Græcorum Menæis ad XIII. Augusti. Refert etiam Lambecius VIII. p. 127. in Bibl. Cæsarea occurrere MStam Epitomen Certaminis S. Maximi, quæ incipit: ὁ ὅσιος καὶ τεισµακάριος πατὴρ ἡµῶν Μάξιμος.

Scripta S. Maximi complura tunc adhuc inedita ex MSS. Bibl. Vaticanæ memoravit Baronius ad A. C. 657. n. 31. *quorum*, inquit Franciscus Scorius S. I. in notis ad Theophanis Ceramei Homilias p. 645. *si unquam ego copiam nactus fuero, operam industriamque meam, quantacunque illa sit, in illis publico commodo proferendis in lucem, conferre non pigebit.* Cæterum non Scorio, sed *Francisco Combesio* præclaram operum S. Maximi, certe plerorumque editionem debemus, quam cum versione sua notisque ex almi ut in titulo ipse profitetur *Gallie cleri jussu & ordine* dedit e MSS. Regis Galliæ, Card. Mazarini, Seguerianis, Vaticanis, Barberinis, Magni Ducis Florentinis, Venetisque Paris. 1675 fol. duobus Voluminibus, tertio enim quod parabat immortuus est A. 1679. 23. Jun. anno ætatis septuagesimo quarto.

Tomo I. Operum S. Maximi.

1. περὶ διαφόρων δόξεων τῆς θείας γραφῆς, de variis dubiis S. Scripturæ ad Thalassium Presbyterum & Abbatem ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις quaestiones & responsiones LXV. p. 1 — 306. Hoc opus in plures τόμους ab auctore divisum fuit, itaque τόμος πρῶτος finis notatur p. 149. τόμος πέμπτος p. 178. Meminit hujus operis S. Maximus ipse Tom. II. p. 14. & Photius Cod. 191. ubi male initio occurrit numerus γραφικῶν ἀπορημάτων 88, cum deinde tantum 88 enumerentur. Rarius sensum literalem scrutatur Maximus, crebrior in allegoriis, & ex nominum propriorum etymis captando mysterio. Meminit iterum Photius Cod. 194. Scholia subinde adjuncta sunt ab auctore Græco anonymo, qui circa A. C. 1100. scripsisse videtur & Nilum Johannis Itali sectatorem subinde perstringit.
2. Πύσεις καὶ ἀποκρίσεις καὶ ἐρωτήσεις καὶ ἐκλογαὶ διαφόρων κεφαλαίων ἀπορημάτων. Quaestiones interrogationes & responsiones breviores LXXIX. diversorumque difficultium capitum electa pag. 301 — 334.
3. ἐρμηνεία εἰς τὸν 19^{ον} ψαλμὸν Psalmi LIX. allegorica expositio p. 335. — 343.
4. εἰς τὴν πνευματικὴν & πᾶσι ἡµῶν, πρὸς πᾶσι φιλόχριστον ἐρμηνεία συντάξις. Oratio Domini expositio compendiarie ad quendam Christo

CHristo devotum p. 344 -- 366. In hac expositione suffragatur Maximus p. 350. Gregorio Nysseno, qui apud Lucam XI. 2. pro verbis ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, legit: ἐλθέτω σου τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ καθαρῶσάτω ἡμᾶς. Tertullianus IV. 26. contra Marcion. Cui dicam Pater? a quo Spiritum S. postulem? Etiam huic expolitioni brevia quædam Anonymi Græci scholia accedunt.

5. Λόγος ἀσκητικὸς καὶ πῦσις καὶ ἀπόκρισις. Liber *Alceticus* sive ad pietatem exercens per interrogationem & responcionem pag. 367 -- 393. Hunc memorat Photius Cod. 193. & Latine vulgaverat *Flaminius Nobilius* cum aliquot opusculis Chrysostomi & duabus Epistolis Basilii Rom. 1587. in 4. Exstat & in Bibliothecis Patrum Latine sub titulo Dialogi de incarnatione Verbi, & de aliis aliquot ad pietatem conducentibus quæstionibus, ex versione *Bibaldi Birckheimeri*. Quæ prodiit primum Norimb. 1530. 8. atque extat etiam in collectione scriptorum Birckheimeri Anno 1610. At in Lugdunensi Bibl. Patrum T. II. p. 479. Birckheimeri, & p. 506. Nobilii versio legitur.
6. Κεφάλαια περὶ ἀγάπης, de *Charitate* ad Elpidium capita CCCC. p. 394 -- 458. Etiam hæc capita lecta Photio Cod. 193. & ab Anonymo Græco brevibus p. 458 -- 46c. scholiis illustrata sunt. Ediderat capita illa (sed sub falso Maximi Taurinensis qui Latine non Græce scripsit, nomine) cum versione sua *Vincentius Opsopoeus* Hagenoæ 1631. in 8. Ejus interpretationis loca quædam castigat Jac. Billius lib. I. Observationum sacrarum cap. 12. & 17. Ex Opsopoei editione recusa sunt Græce & Latine tum S. Maximi & Antonii Melissæ Locis communibus Tiguri 1546. fol. & in Micropresbytico p. 49. Basil. 1550. fol. & in Orthodoxographis prioris edit. 1555. fol. Latine sæpius in SS. Patrum Bibliothecis.
7. Περὶ Θεολογίας καὶ τῆς ἐν σαρκὶ οἰκονομίας Ἰ. καὶ Θεῶ. Ad Theologiam, Deique Filii in carne Dispensationem spectantia Capita CC. pag. 461 -- 511. Meminit & horum Capitum Photius Cod. 194. & Anonymi Græci brevia quædam scholia iisdem subiunguntur p. 511. 512. Γνωστικά κεφάλαια appellantur p. 484.
8. Κεφάλαια διάφορα Θεολογικά τε καὶ οἰκονομικά καὶ περὶ ἀρετῆς ἢ κακίας. Capita diversa 500. Theologica & Oeconomica (sive de Christi incarnatione) & de virtute ac vitio p. 512 -- 614. Hæc Græce & Latine ediderat Jo. Picus, Paris. 1560. in 8. unde in.

Bibliothecis Patrum Latine ex Pici versione recusa leguntur, ut Tomo XII. edit. Lugd. A. 1677. p. 438.

9. Πρὸς Θεόπεμπτον Σχολαστικόν, *ad Theopemptum Scholaisticum* de iudice iniquitatis Luc. XVIII. 6. deque illo si quis te percusserit in dextram maxillam Luc. VI. 29. itemque illo, Joh. XX. 27. Noli me tangere, nondum enim adscendi ad Patrem p. 635 -- 640.
10. Ἐπεὶ κεφάλαια alia Capita GCXLIII. (non GCXIII. ut typographi errore apud Clariss. Caveum) ex Cod. Vaticano p. 640 -- 671.
11. Ἐκ τῶν ἑγ' ἀπόρων, πρὸς τὸν Σεόπατον βασιλέα τὴν Ἀχρίδην. Fragmentum ex opere LXIII. dubiorum ad divinissimum Achridæ (Bulgariz hæc metropolis) Regem p. 671 672.

Volumen claudunt Combefisii notæ p. 673 -- 724. & indices Locorum S. Scripturæ, rerumque.

Tomo II.

12. Πρὸς Μαρίνον τὸν ὁσιώτατον πρεσβύτερον. *ad Marinum* sanctiss. presbyterum Epistola de duabus in Christo Voluntatibus p. 1 --- 17. subjunguntur pauca Græci Anonymi Scholia p. 17. 18. Hanc Epistolam genuinum S. Maximi fœtum esse, pluribus recentium Græcorum testimoniis evincit Allatius contra Creyghtorum p. 190. Latine ante Combefisium vertit ediditque *Franciscus Turrianus* in tredecim opusculis S. Maximi contra Monotheletas, & Acephalos & Ingolstadt. 1605. 1615. in 8.
13. Πρὸς τὸν αὐτὸν Μαρίνον ἐκ τῆς περὶ ἐνεργειῶν καὶ θελημάτων πραγματίας ad eundem *Marinum* ex tractatione de operationibus & Voluntatibus caput L. & LI. pag. 18 -- 27. Græcè ad calcem Paraphraseos Ethicorum Aristotelis Nicomacheorum, quæ Andronico Rhodio tribuitur Lugd. Bat. 1617. in 8. prodierat expressum ex editione Hoescheliana ad calcem libelli quem eidem Andronico Codices quidam tribuunt, περὶ δρετῶν καὶ κακιῶν ἢ τῶν τετῶν μεσοτήτων Augustæ Vindæl. 1593. in 8. Vertit ediditque ante Combefisium idem *Turrianus*, quemadmodum & undecim proxima quæ jam memorabo opuscula.
14. Πρὸς Γεωργιον τὸν ὁσιώτατον πρεσβύτερον καὶ ἡγούμενον, ἐρωτήσαντα δι' ἐπιστολῆς περὶ τῆς καὶ χρεῖς δὲν μυστηρίου. *Ad Georgium* sanctiss. Presbyterum & Abbatem, qui per Epistolam de Christi Mysteriorum sciscitatus fuerat p. 27. -- 31.

15. πρὸς τὰς λέγοντας ὅτι μίαν χρεῖς ἔχει λέγειν ἐνέργειαν κατ' ὁμοειδέειαν, adversus eos qui dicunt unam Christi dicendam operationem, quod Divina præ humana prævaleat p. 31.
16. Πρὸς τὰς λέγοντας ὅτι ὡσπερ ὄργανα καὶ τῶ κινεῖται ὅμοια ἐνέργεια, adversus eos, qui dicunt, quod sicut instrumenti & moventis una est operatio, sic quoque Divinitatis & Humanitatis una sit pag. 31.
17. Πρὸς τὰς λέγοντας, μίαν σύνθετον τῶ χρεῖς ἐνέργειαν. Adversus eos qui dicunt unam Christi operationem compositam p. 32.
18. Περὶ τῶ, πάτερ, de eo quod scriptum est Matth. XXVI. 39. *Pater, si fieri potest, transeat a me calix iste* p. 32 -- 34. ubi & Græcum Anonymi scholion.
19. Τόμος δογματικός τολαίς ἐν Κύπρῳ πρὸς Μαρίνον διάκονον. Tomus dogmaticus, missus in Cyprum Insulam ad *Marinum* Diaconum pag. 34 --- 46. ubi iterum pauca quædam Anonymi Græci scholia.
20. Ἰσον ὁπισθολῆς Exemplum Epistolæ ad *Nicandrum*, sanctiss. Episcopum de duabus in Christo operationibus p. 46 -- 58.
21. Τοῖς καὶ τῇδε τὴν Σικελῶν Φιλόχριστον νῆσον παροικέουσιν ἁγίοις πατέρασιν, ἡγούμενοις τε καὶ μονάζουσιν καὶ ὁρθοδόχοις λαοῖς. Epistola ad sanctos *Patres, Abbates & Monachos*, & recte sentientes *populos* Christi amantem *Siciliæ* insulam incolentes p. 58 -- 69.
22. Ἰσον ὁπισθολῆς πρὸς τὸν κύριον Μαρίνον τὸν πρεσβύτερον τῆς Κύπρου. Exemplum sive fragmenta potius Epistolæ ad *Domorum Marinum* Cypri presbyterum p. 69 --- 72. ubi inter alia de processione Spiritus S. e Patre & Filio negat reprehendendam esse Latino-rum sententiam. Citatur hic locus ab Anastasio Bibliothecario in Epistola ad Joannem Diaconum : Deinde in Florentina Synodo sess. 23. & a Georgio Metochita, Johanne Becco sive Vecco aliisque Græcis Latinizantibus, & genuinum Maximi esse probat Combefisius, qui fragmentum etiam ex aliis Maximi litteris Roma scriptis affert pag. 72. 73. quod incipit : ταῦτα γὰρ τὰ πέρατα τῆς οὐκαρμένης.
23. Diffusio sive Fragmenta ex Epistola ad *Petrum* Illustrum, ubi Pyrrhi Constantinopol. & S. Sophronii Hierosolymitani Episcopi & Papæ Honorii mentionem facit p. 74 --- 76. Latine. Ad hunc Petrum ex Epistola S. Maximi contra Severi dogmata.

Græce locum producit Allatius p. 116. ad Eustathium in Hexæmeron.

24. Περὶ τῶν δύο χριστῶ φύσεων, *de duabus in Christo Naturis*, decem capitula p. 76--78. Hæc una cum præcedentibus in tomo hoc secundo opusculis omnibus, Latine vertit ediditque *Franciscus Turrianus* Ingolstad. 1605. & 1615. in 8. ex cujus editione legitur recusa in Tomo XII. Bibliothecæ Patrum edit. Lugd. pag. 514. seq. & p. 534. post ista decem capitula leguntur *Anchises Hæreticorum & Ecclesie circa nonnulla fidei Dogmata*, quas *Combesius* prætermisit. At capitula ista ex *Joachimi* quoque *Perionii* versione erant Latine in Bibl. Patrum antiquioribus editionibus ut Paris. 1589. Ediderat etiam Græce & Latine *Combesius* in Auctario novo Bibl. Patrum p. 2. p. 443. Paris. 1648. fol. incertus Maximone tribuenda decerneret an *Timotheo* presbytero: Licet enim *Maximi* nomen præfixit in titulo, tamen in notis, pro *Timotheo* pugnat, sub cujus nomine eadem vulgavit quoque Græce primus *Jo. Meursius* in Variis Divinis, Lugd. Batav. 1619. 4. pag. 127. ad calcem libri *Timothei* de accedentibus ad Ecclesiam, de quo dixi Volumine sexto hujus Bibl. p. 490.
25. Ὅροι διάφοροι *Definitiones Theologicae* p. 78--81. Hæc primum cum *Gregorii Naz.* definitionibus lucem viderant Græce & Latine *Joanne Lengclario* interprete. Heidelberg. 1561. in 8. Deinde illas ex MSS. Augustanæ Bibl. Græce emendatius vulgavit *David Haschelius* ante *S. Maximi Mystagogiam* utraque lingua editam Augustæ Vindel. 1599. in 8. Vertit etiam *Franciscus Turrianus*.
26. Πνευματικὸς τόμος καὶ δογματικὸς, *Tomus spiritualis ac dogmaticus adversus hæresin Heraclii Imp.* suggestionem *Sergii* Patriarchæ Constantinopol. promulgatam & faventem Monothelitis pag. 81--98. Epistolæ more scriptus Roma ad *Stephanum* Episcopum Dorensem post A. C. 645.
27. Περὶ θελημάτων β' τῷ ἐνὸς χριστῷ τῷ θεῷ ἡμῶν. Epistola de duabus unius Christi DEI nostri voluntatibus pag. 98--114. Incipit: ἄλλα μὲν ἄλλοις εἰς ἀσφάλειαν. Nomen ejus, ad quem scripta est non exprimitur, videtur autem Abbatem quendam alloqui, οὗ ᾧ πάτερ ἡγιασμένε. *Combesius* putat, hanc esse Epistolam
Pho-

Photie Cod. 194. memoratam ad Stephanum ἡγούμενον. In titulo hujus scripti S. Maximus ὁ μέγας ὁμολογητής Magnus Confessor appellatur.

28. Περὶ ἑρῶν διαστολῶν, de definitionibus distinctionum & ὅροι ἐνώσεων definitiones unionum varii generis p. 115. 116. Vertit ante Combefisium Turrianus.
 29. Theodori Diaconi ac Rhetoris Byzantini & Παυλὶ apud Archiepiscop. Constantinopol. Synodicarii ἀπορίαι five dubitationes duæ, & ad illa ἀπαντα, S. Maximi ἐπιλύσεις five solutiones ad Marinum Cypri presbyterum p. 116. -- 123.
 30. Τομὴ Ⓞ δογματικὸς Tomus dogmaticus ad eundem Marinum presbyterum p. 129 -- 134.
 31. Περὶ ποιότητος Ⓞ, ιδιότητος Ⓞ καὶ διαφορᾶς, de qualitate, proprietate & differentia seu distinctione ad Theodorum Presbyterum in Mazario, Siciliæ p. 134 -- 140.
 32. Fragmentum S. Maximi ex Gregorii Patriarchæ Constantinop. Oratione ad Imperatorem Trapezuntinum quam MS. habuit Leo Allatius. Incipit : πῶς ἐν τῇ ἐνωσει βασιμῶς p. 140 -- 142.
 33. Κεφάλαια περὶ ὑσίας καὶ φύσεως, ὑποστάσεως τε καὶ προσώπου. Capita de substantia seu Essentia & Natura, deque Hypostasi & Persona p. 143. 144. Incip. ὅτι ὑσία μὲν αὐτὸ τὸ εἶδος.
- EULOGII Papæ Alexandrini, τῷ μακαριωτάτῃ Εὐλογίῳ, πάπα Ἀλεξανδρείας κεφάλαια ἑπτὰ περὶ τῶν δύο φύσεων τῆ κυρίας καὶ θεῆς καὶ σωτῆρος Ⓞ ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. Capita septem de duabus Naturis Domini Deique ac Salvatoris nostri Jesu Christi p. 145. 146.
34. Περὶ ὑσίας καὶ φύσεως καὶ ὑποστάσεως. De substantia seu Essentia & Natura & Hypostasi p. 146. Incip. ὑσία ἐστὶν ἡ τὸ κοινόν τε.
 35. Ὅτι ἀδύνατον ἐν θελήματι λέγειν ὅτι χριστοῦ. Fieri non posse ut dicatur una in Christo voluntas p. 146 -- 149. Incipit : τὸ χριστὸς ὄνομα.
 36. Κεφάλαια ἱ' περὶ τῶν δύο θελημάτων. Capita X. de duplici Voluntate Domini ac DEI & Salvatoris nostri Jesu Christi. Ἐγχαφῇ ἡ πρὸς ὀρθοδόξους. Scripta sunt ad Orthodoxos p. 149 -- 151. Incip. εἰ ὡς περὶ μιᾶς ὑποστάσεως.
 37. Ὡς τῶν ἐρωτηθέντων αὐτοῦ ὁ δὲ Θεόδωρος Μοναχῷ. Ex Quaestionibus per Theodorum Monachum S. Maximo propositis p. 151 -- 154. Incip. φύσις ἐστὶν καὶ μὴ φιλοσόφος.

38. Ὅροι διάφοροι τῶν ἀγίων καὶ Θεοφόρων πατέρων ἡμῶν περὶ τῶν δύο ἐνεργειῶν τῆς κυρίας καὶ Θεῆς καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Diversæ SS. Patrum de duabus Operationibus Domini ac DEI, Salvatorisque nostri JESU CHRISTI, definitiones p. 154 --- 158. Inter alia testimonia afferuntur in hoc & superiore scripto loca ex perditis monumentis antiquissimorum Ecclesiæ doctorum Iustini Martyris, Clementis Alex. aliorumque, quorum nomina librorumque titulos habes infra in indice scriptorum.
39. Παροισημέωσις τῆς γενομένης ζητήσεως excepta a notariis Acta disputationis celeberrimæ cum Pyrrho, expatriarcha Constantinopol. dogma Monothelitarum a Sergio decessore suo introductum defendente habitæ coram Africæ præfecto Gregorio (Georgio infra p. 201. 336. &c.) Patricio & Episcopis, mense Jul. Indictione III. A. C. 645. pag. 159 --- 191. In Codice Romano uno inscribitur, teste Luca Holstenio, ἡ γενομένη ἐν Ἀφρικῇ διάλεξις ἔσθ' αἰγίς Μαξίμου πρὸς Πύρρον. *S. Maximi Disputatio cum Pyrrho in Africa habita.* Ante Combesisium vertit *Franciscus Turrianus*, cum cuius versione primus Græce edidit *Cesar Baronius* ad calcem Tomi VIII. Annalium toties excusorum Romæ, Antwerpæ, Coloniae & non ita pridem Venetiis: Inde Latine in Conciliis Biniis T. II. parte 2. p. 380. & utraque Lingua in Labbeanis T. V. pag. 1784. Meminit hujus disputationis Photius Cod. 195. qui διαλογον περὶ τῶν δύο θελημάτων καὶ τῶν δύο ὁπῶν Χριστοῦ ἐνεργειῶν appellat, innuitque Maximum cum Pyrrho deinde Romam contendisse, quod longe clarius demonstrat Theophanes pag. 275. & Martinus Papa Epist. 16 Vide Baronium ad A. C. 645. & Binium ad vitam Theodori Papæ.
40. περὶ ψυχῆς. De animæ natura & affectionibus p. 195 --- 200. Incipit: πρῶτον ἅμ' ἀπάντων.
41. *Epistole* partim communes, partim dogmaticæ & ptolemicæ ut digesta habentur in Codice Regis Christianissimi.
- a) ad *Georgium* (supra num. 538. *Gregorium*) ἐπαρχον Ἀφρικῆς, πλεύσαντα ἐν καισαρινῇ πέλει, præfectum Africæ, cum ille Constantinopolin navigasset, λόγος πρὸς αὐτὸν ὁμιλία sermo hortatorius, de Magistratu non ambiendo quidem sed nec contemnendo & pie gerendo pag. 201 --- 218. Laudat Photius Cod. 194. ubi etiam Georgius non Gregorius vocatur, ut infra p. 336.
- b) ad

- b) Epistola ad *Joannem Κυβικυλάριον Cubicularium*, πρὸς ἀγάπης, de charitate p. 219 -- 231.
- c) ad eundem πρὸς τῆς κτ' *Θεὸν λύπης*, de tristitia secundum Deum p. 231 -- 235.
- d) ad *Constantinum* (fortasse sacellarium ad quem infra p. 354.) quem verbis ὁ εὐλογημένῳ με διαπύσης compellat p. 235 -- 238.
- e) ad *Joannem, Οὐζικὸν* Archiepiscopum ὅτι ἀσώματος ἐστὶ ἡ ψυχὴ, quod anima sit incorporea p. 238 -- 243.
- f) ad *Joannem Πρεσβύτερον* πρὸς τὴν ἀληθινὰν ψυχὴν ἔχειν τὴν ψυχὴν ἐν νοερῶν ἐργείῳ, καὶ μεθυστικὰς ἐξισταδὰς φυσικὰς δυνάμεις, animam etiam a morte intelligere, nec ullam exsuscitabilibus quæ insunt a natura, amittere p. 243 -- 247.
- g) ad eundem p. 248 -- 251. Incipit: ὁ κτ' σάρκα παθεῖ.
- h) ad *Thalassium* presbyterum & ἡγούμενον sive Abbatem pag. 251 -- 253. Incipit: τέτα, καλῶς φασιν.
- i) ad *Joannem Cubicularium* pag. 253 -- 255. Incipit: ἐπειδὴ τῆς αἰτίας.
- k) πρὸς ἡγούμενον ad *Præpositum* (ἰακίαν nomine, ut ex Photii Cod. 194. Combefisius colligit) πρὸς ἀσκητικὰς ἐξελύσεως τῆς μονῆς καὶ μετνοησάσης, de moniali quæ monasterio exierat ac quam facti poenituerat p. 255 -- 259.
- l) ad *Joannem Cubicularium*, πρὸς τῶν ὁρθῶν τῆς ἐκκλησίας & θεῶν δογμάτων, καὶ κτ' *Σευήρου* & αἰρετικῶν, de rectis Ecclesiæ Dei decretis, & adversus *Severum* hæreticum p. 259 -- 291. Incipit: καλῶς ἔχω λογισάμεν.
- m) πρὸς Πέτρον Ἰλλυριον λόγῳ Ἰπποκρίτου καὶ τῶν Σευήρου δογμάτων, ad *Petrum illyriem* liber brevis adversus dogmata *Severi* p. 291 -- 307. Incipit: εἰδείξεν ὡς ἀληθῶς εὐλογημένῳ με δεσπότης.
- n) ad eundem Epistola dogmatica p. 307 -- 313. Incipit: ὁ μὲν Θεὸς καὶ φύσις, ἡ ἀρχὴ ἀγαθῆς.
- o) ad *Cosmam* Diaconum Alexandrinum πρὸς κοινὴν καὶ ἰδίαν, τὴν κοινὴν καὶ ὑποστάσιος de communi & proprio, hoc est de essentia & hypostasi p. 313 -- 333. Incipit: ἐπειδὴ περ πολὺς ἡμῶν.
- p) ad eundem p. 334 -- 336. Incipit: πολλὰς με λύπης.

Aaa aa

q) ad

- q) *Epistola ad Theopantum Scholasticum Alexandrinum* πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἑκκλησιαστικῶν δόγματων, de Ecclesiastico dogmate dominicæ incarnationis p. 336 — 339. Incipit: καὶ ἡς μεγάλης.
- r) *Ὁπὸς τῶν πατρῶν Γεωργίου πανευφρόνους ἐκάρχου Ἀφρικῆς, πρὸς ἀσκητικὰς διατάξεις τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.* Ex persona Georgii laudatissimi Præfecti Africae ad Moniales quæ Alexandria a Catholica fide discesserant p. 336 — 342. Incipit: ἐγὼ μὲν ἄμην ὑμᾶς.
- s) *ad Pyrrhum Presbyterum & Abbatem* pag. 343 — 347. Incipit: τὴν ἀγίαν σε, Θεοτίμητε πάτερ.
- t) *ad Martinum Monachum* (eundem fortasse qui postea in Cypro presbyter) p. 347 — 351. Incipit: ἐγὼ μὲν αἰδῶς τῶν ἐκείνων πλημμελημάτων τὸ πλῆθος.
- u) *ad Cydonia* (quæ hodie Canea in Creta Insula) *Episcopum* pag. 351. 352. Incipit: αὐτὸν ἐάντῳ τοῦ Θεοῦ.
- w) *ad Antheium* p. 352. 353. Incipit: εἰ μὲν Θεοφύλακτος.
- x) *ad Stephanum Presbyterum* p. 353. Incipit: ἀγάπης ἴδιον.
- y) *ad Constantinum sacellarium* (eundem ut videtur ad quem supra p. 235.) p. 354 — 356. Incipit: ἡμεῖς τὸ πῦρον ἔδεοφύλακτον μὴ δεσπότην χράμεθα.
- z) *ad Cononem, Presbyterum & Abbatem* pag. 357. 358. Incipit: πιστεύω καθὼς παρέλαβον.
- aa) *ad Thalassium Presbyterum*, cum is quasiisset, πῶς εἶνοι τῶν ἐν τοῖς ἔθνεσι βασιλείων ὑπερ ὅλης θεηλάτης ὀπτικμένης τῷ ὑπηκόῳ πλήθει κατὰ τὸν πῦρον καὶ πρὸς γενεάς, καὶ ἐπὶ αὐτῷ ἡ ὄργη, καθὼς πολλοῖς τῶν ἀρχαίων ἰσορροπία, qui fiat, ut nonnulli Gentilium Regibus, ad Dei iram subditis ingruentem depollendam, liberos & affines immolantibus ira cessaret, ut plures veterum conscripserunt? p. 358. 359. Incipit: καὶ ἔλθω οὕτως συνεχώρει χρηματίζεσθαι.
- bb) *ad Joannem Cubicularium* p. 359 — 361. Incipit: οὐ μὲν καὶ κόσμον.
- cc) *ad Cyrificium* (Κυρσίσιον) *Episcopum* p. 361. Incipit: τῆς θείας ὁπτι γῆς.
- dd) *ad eundem* p. 362. Incipit: ὁ μὲν θεὸς ζητῶν.

ee) ad

- ce) Epistola ad Joannem, Episcopum p. 363. Incipit: Φασὶν δι τὴν ἔ
 ὄντων φύσιν λογικῶς διασκεψάμενοι.
 ff) ad eundem p. 364. Incipit: ὡς περ ἀκτὶς Ἰπταῖος.
 gg) ad Polychronium Abbatem p. 365. Incip. ἐπεὶ δὲ τὴν φῆν.
 hh) ad eundem p. 365. Incip. εἰ καὶ τὸν μέγαν νικητὴν.
 ii) ad eundem p. 366. Incip. εἰρήνην ἀπὸ πρὸς.
 kk) ad eundem p. 367. Incip. εἰ καὶ τὴν μεγάλην.
 ll) ad eundem p. 367. Incip. εὐλογημένον ἐστὶν ὁ.
 mm) ad eundem p. 368. Incip. πάλιν σε τίμιον χαίρμα.
 nn) ad eundem p. 369. Incip. εὐχαριστῶ σοι τιμὴ πάτερ.
 oo) ad eundem p. 370. Incip. ἀφθονον ἡμῶν διατρέφεις.
 pp) * ad Thalassium presbyterum & Abbatem pag. 370. Incip. τῷ
 σοφῷ καὶ πρῶτῳ χαίρματι τῆς ὑμετέρας, δέωτα, πατρικῆς ἀ-
 γιωσύνης.
 qq) ad eundem p. 371. Incip. εἰς χεῖρον πάντα ἀχμαλωτίζων.
 rr) ad eundem p. 372. Incip. ὁ μακάριος Δαβὶδ.
 ss) ad Joannem, Cubicularium p. 373--375. Incip. ἦκεν τὸ τίμιον.
 tt) ad eundem, Θεοφύλακον commendans Georgium Africæ præ-
 fectum p. 376--379. Incip. Δὲ νόμος καὶ πεφωτῶν.
 uu) ad eundem p. 379--381. Incip. πάση μὲν γενεᾷ.
 42. περὶ τῆς ἀγίας Τριάδος de S. Trinitate Dialogi V. 1. 2. adversus
 Anomæos, ut 3. adversus Macedonianos & 4. 5. adversus Apollina-
 rium sub S. Athanasii nomine primum a Theodoro Bezaac
 deinde inter Athanasii opera sæpius editi & a Jo. Garnerio re-
 lati ad Theodoretum, sed quos Maximo, ut notat qui post Be-
 zam vertit Combesius, adscribunt Romani Codices & Vene-
 ti, ipseque Dufrenii. Sicque passim citant Græci ** qui πο-
 λεμικὰ scripserunt a 400. & 500. annis p 381--484. Licebat, in-
 quit Combesius, & alia addere, quæ produxit Abrahamus Scul-
 tetus

Aa aaa 2

tetus

* Quæ sequuntur Epistolæ ex Codd. Mediceo & Romano Bigotius descripsit & cum Combesio communicavit.

** Ut Demetrius Cydonius c. 5. de processione Spiritus S. & Gregorius CPol. apud Al-
 latium T. I. Græciæ Orthodoxæ pag. 448. Manuel Calecas in T. 2. auctarii noviss.
 Combesiani p. 37. & 233. qui tamen p. 222. videtur notare quod in Athanasii
 scriptum σημειώσεις tantum S. Maximus composuerit, atque S. Athanasio ipsi
 tribuere dialogos p. 63. 212. 247. Maximo etiam tribuit Georgius Protosyncel-
 lus apologia adversus Epistolam Marci Ephesini, in appendice ad Synodum Floren-
 tinam &c.

ἔστιν ἡ ἑκὴς ἔχουσα τὸν αὐτὸν ὀνόματι Ἀθανασίου ἀπὸ πρᾶξις διδασκαλίαν ἑνὴν ὃ καὶ ἄλλαν cum Macedoniano de Spiritu S. ipsas quoque Dialogi species, & superioribus ita affines, ut ab una eademque vena profectas cum superioribus quinque Dialogis, vix dubitari possit: quamvis non ita passim extent nomine Maximi.

43. Μυσταγωγία περὶ τῶν σὺμβολων καὶ τῆς ἀγίας ἐκκλησίας τῆς συνάξεως παλῶν καθεστῆκε. *Mytagogia*, qua explicantur quorum signa sint, quæ in sancta Ecclesia peraguntur in divina Synaxi, pag. 489--526. præmissis *Maximi Margunii* Cytherorum Episcopi & *Dav. Hæschelii* Græcis Epistolis præmissis primæ editioni *Mytagogiaz* Græcæ quam e MS. Augustano *Hæschelius* dedit Augustæ Vindel. 1599. in 8. subjuncta ad calcem voluminis Latina versione *Gentiani Herpeti*, qui ante *Combesium* hoc scriptum fuit interpretatus, cujusque versio Venetiis primum Ao. 1548. in 8. separatim edita, exstat etiam inter *Liturgica* *Claudii de Sanctes*, *Theologi Parisiensis*, Antwerp. 1662. in 8. & in *Bibliothecis Patrum*. Græcæ & Latine recusa est *Mytagogia* in auctario *Bibl. Patrum Ducano* Tom. II. p. 166, Paris. 1674. fol. & in Tomo XII. edit. *Morpellianæ* p. 410. In quibusdam Codicibus περὶ ἐκκλησιαστικῆς μυσταγωγίας, & πρὸς τὴν θεολογίαν inscribitur.

44. *Locis communes*, κεφάλαια θεολογικὰ ἢτοι ἐκλογαὶ ἐκ διαφορῶν βιβλίων τῶν τε καὶ ἡμᾶς καὶ τῶν ὀρθόδοξων. *Capita Theologica* live scite dicta atque electa ex diversis tum Christianorum tum externorum libris p. 528--689. Hoc est illud opus propter quod speciatim in hoc capite de S. Maximo agendum suscepimus, & cujus titulos five argumenta capitum LXXI. jam supra descripsi p. 691, seq. Illud ante *Combesium* verterat cum *Conrado Gesnero*, *Joannes Ribirtius* Sabaudus. Sed *Gesnerus* qui primus Græcæ & Latine edidit Tiguri 1546. fol. Maximi collectionem non bono consilio confudit cum sylloge junioris scriptoris *Antonii Melisse*, ita ut distingui neutra queat, illaque confusio servata est in posterioribus editionibus etiam *Genevensi* 1609. fol. ubi *Maximus* & *Antonius* ad *Stobæi* calcem exhibentur. Nam in editione *Wecheliana* *Frankof.* 1581. fol. major etiam confusio, ubi capita *Maximi* & *Antonii* *Stobæanis* permixta sunt. Laudandus itaque *Combesius* quod S. Maximo sua restituit exhibuit.

buitque illa separatim, adjutus Codice MS. Maximi non integro illo quidem, quem à D. de Ballesdens Sacerdote suppeditatum sibi memorat. Exstant isti Loci communes etiam Latine in Bibliotheca Patrum editionibus Paris. & Colon. sed itidem ex Gesneri editione συναγωγας Maximi & Antonii inter se permiscente.

Mantissa loco Combefisii p. 690. -- 763. subjunxit Grace & Latine εκθεσιν της ομολογιας της πισως expositionem confessionis fidei Latinorum, scriptam missamque a Gregorio IX. Romano Pontifice ad sanctiss. Germanum Patriarcham Constantinopol. In hac dicitur S. Athanasius Symbolum scripsisse Latine, cum in Occidentis partibus exularet. Ο ΑΓ. Θ. Αθανάσιος, όταν εν ταις μερεσι δυπηκοις εχουεν, εν τη εκθεσει της πισως ην πρις Λατινικοις ρημασιν διασαφησεν. Citatur & εκθεσις fidei Gregorii Thaumaturgi, & Gregorius Nysseus & Ambrosius, Augustinus & Hieronymus quem πν ισχυρωτατην της εαν αιρετικων επελεγχτικη καταμαχητην appellat, quos secutus Cyrillus Alex. & Synodus Ephesina Spiritum S. ex Filio esse docuerint: Cyrillus in πρὸς Φανητικῶν ad Theodosium Imp. & ad Hermiam in expositione noni anathematis. Addit Gregorius IX. Epistolam Cyrilli ad Nestorium cum XII. anathematismis receptam a tertia sive Ephesina Synodo, Theodorum Mopsuestenum autem & Theodoreti adversus XII. Capitula opus a quinta Synodo damnatum. Allegantur etiam loca ex Cyrilli Epistola ad Acacium Episc. Melitensem & altera ad Donatum Episcopum. Subscribunt huic expositioni fidei apocrypharii ἀπὸ της πίστεως των κηρύκων, ex Ordine Prædicatorum, Ammonius, Radulphus &c.

Volumen claudunt Combefisii notæ p. 695. -- 731. & indices scriptorum in locis Communibus, dictorum S. Scripturæ, rerumque.

INDEX SCRIPTORUM

S. Maximo in duobus Tomis edit. Combefisiana
laudatorum.

Concinnatus a me ad paginas illius editionis.

Eglen. Cynopolitarum Episcopus infra, in Alexandro.

Aa aaa 3

Eliani

- Æliani historia T. II. p. 604.
 Æschines T. II. p. 618. 679. 682.
 Æschylus a Sophocle reprehensus quod ebrius scriberet T. II. p. 618.
 Æsopus T. II. p. 625. 640. 647. fabula de duabus peris T. II. p. 581.
 Agatho T. II. p. 659.
 Agnoetarum promachus Themistius T. II. p. 90.
 Alexander Magnus Rex T. II. p. 539. 541. 550. 557. 575. 578. 581. 590.
 597. 604. 604. 624. 635. 645. 689.
 Alexander Alexandrinus. Ejus Epistola ad Æglonem Cynopolita-
 num Episcopum, contra Arianos T. II. p. 152. 155.
 Amasis Ægyptiorum Rex T. II. p. 627.
 Ambrosius Mediolanensis lib. 2. ad Gratianum T. II. p. 88. 93. 158.
 Amphis T. II. p. 622.
 Anacharsis Tom. II. p. 596. 618. 658.
 Anacreon T. II. p. 573.
 Anastasius presbyter qui Romæ causam Honorii sciscitatus est T. II.
 pag. 132.
 Anastasius Episcopus Theopolitanus (Antiochenus) T. II. p. 153.
 Ejus contra Jo. Philoponum ὁ κτ' τῆ διατητῆ λόγος T. II. p. 114.
 125. 126.
 Anaxagoras T. II. p. 628.
 Anaxandrides T. II. p. 597.
 Anaximenes T. II. p. 659.
 Anonymi T. II. p. 659. 684. 667. &c. versus :
 φύλων λαγῶες ὀκθαβῶσιν οἱ κύπποι ,
 ἀνδρας δ' ἀνάνδρες αἱ σκιαὶ τῶν πραγμάτων T. II. p. 605.
 Μῆθυσός ἐστιν ὁ τριῶν πίνων πλεον καὶ μὴ μεθύσῃ , ὑπερέβη τὸ μέτρον.
 T. II. p. 618.
 Antagoras Boeotii oscitantibus ἡ βασιδὸς σύγγραμμα praelegens
 T. II. p. 580.
 Antagenes T. II. p. 639.
 Antigonus Rex T. II. p. 550. 560.
 Antiphanes T. II. p. 533. 602. 661.
 Antiphon T. II. p. 539.
 Antisthenes T. II. p. 561. 566. 612.
 Apelles. T. II. p. 684.
 Apollinaris hæreticus T. II. p. 18. 14. 32. 45. 50. 75. 95. 119. 130. 167.
 272. 281. 287. 300. 301. 302. 313. 328. 329. Ejus

Apollinarii *Π. Φάνεια ἐν σαρκί* 918 T. II. p. 89. 94.

ἰσοῦς πρὸς τῆς θεῆς σαρκώσεως τῆς κατ' ὁμοίωσιν ἀνθρώπου Tom. II. p. 89.

Apollonius T. II. p. 571. 593. 594. 596. 642. 647.

Arabum grassationes T. II. p. 310.

Arcadius Cypri Episcopus T. II. p. 75. 133.

Arcefilas T. II. p. 668.

τῆς ἀρχιλόγου ἀλάττει τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς λόγους T. II. p. 365.

Archimedes T. II. p. 621.

Πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἰσοῦσιν T. II. p. 378. *de cladihus publicis cessantibus ob liberas vel cognatos Principum immolatos.*

Aristides T. II. p. 534. 572. 627.

Aristippus T. II. p. 563. 571. Cyrenaicus T. II. p. 585. 595. 600.

ἐκ τῶν ἀριστοῦ γνῶμῶν T. II. p. 539. 572.

ἐκ τῶν ἀριστοῦ T. II. p. 619. *ubi interpretas: ex Aristoteli sententia.*

Aristonymus T. II. p. 571. 659. 684.

Aristophanes T. II. p. 629.

Aristoteles T. II. p. 246. 533. 549. 559. 569. 577. 581. 584. 593. 596. 597. 600. 604. 610. 624. 625. 633. 645. 653. 658.

ἐν τῷ περὶ ζώων T. I. p. 322.

Arius hæreticus T. II. p. 26. 30. 76. 77. 161. 167.

Arrianus T. II. p. 594.

Athanasius Alexandrinus T. II. p. 90. 92. 106. 121. 176. 600.

ἐν τῷ περὶ σαρκώσεως καὶ τριάδος λόγος T. II. p. 41. 85.

contra Apollinarium T. II. p. 130.

Auxentius ad quem scribit S. Maximus T. II. p. 352.

Basilus T. II. p. 121. 148. 290. 316. 323. 338. 336. 341. 343. 346. 350.

351. 355. 358. 362. 365. 367. 373. 375. 380. 382. 391. 395. 398.

378. 601. 603. 605. 607. 608. 611. 613. 615. 616. 618. 620. 622.

623. 625. 626. 628. 629. 631. 633. 634. 636. 638. 639. 641. 643.

645. 648. 649. 651. 652. 653. 655. 657. 660. 661. 664. 666. 668.

670. 671. 673. 675. 677. 679. 680. 682. 684. 686. 687. 689.

Epist. ad Amphilochem T. II. p. 313.

ἐν οἷς εὐσεβίου καὶ ἀρμένιον ἐπὶ τοῦ μεγάλου πατρὸς T. II. p. 314.

Epist. secunda ad Neocæsarienses T. II. p. 314.

ad Terentium T. II. p. 313.

ἐν τῷ περὶ πίστεως μίση λόγος T. II. p. 152. 156.

Basi-

- Basilii *κανονικὴν τινὰ διδασκων* T. II. p. 314.
 contra Eupomium T. II. p. 156, & 158. ubi *ἐκ τῆ κατ' Εὐπομίου συλ-
 λογισμῶν.*
 in Psalmum XLIV. T. II. p. 171. seq.
 Bias Tom. II. p. 532. 535. 540. 555. 578. 591. 606. 627. 684.
 βίβλ. θεόγραφ. Lex Naturæ T. I. p. 92.
 Bion T. II. p. 571. 659. Sophista.
 Byzantini (Monothelitæ Sergius & Pyrrhus) T. II. p. 168.
 Cajus Tom. II. p. 535.
 Capion Philosophus T. II. p. 385.
 Carcinus Poeta T. II. p. 62.
 Cato T. II. p. 549. 557. 571. 612. 634. 659. 678.
 Cercyllides T. II. p. 142.
 Chares T. II. p. 597.
 χαρμολία T. II. p. 540. 555. 614. bis 625. 631. 654. 669. 674. 676.
 Charemon T. II. p. 560.
 Chilo T. II. p. 664. 672. 686.
 Chorkius T. II. p. 661. 674.
 In Christianorum sua ætate mores Ethnicis & Judæis deteriores in-
 vehitur S. Maximus T. I. p. 382. 386.
 Christophemptus Scholasticus Alex. T. II. p. 336.
 Chrysippus T. II. p. 564.
 Cleanthes T. II. p. 564. 585.
 Clemens Alex. T. II. p. 531. 538. 565. 574. 584. 613. 615. 631. 638. 650.
 654. 656. 661. 662. 669. Philosophus Philosophorum sexto τῶν
 γραμμάτων T. II. p. 176.
 ἐκ τῆς ἐκείνου συλλογῆς T. II. p. 144. 152.
 Clement Rom. T. II. p. 596. 675.
 Gleobulus Lindius T. II. p. 532. 658.
 Gleostratus T. II. p. 617.
 Glitarchus T. II. pag. 332. 334. 539. 549. 560. 571. 574. 627. 647. 656.
 658.
 Canon presbyter & Abbas ad quem scribit S. Maximus T. II. p. 357.
 Constantinus sacellarius ad quem scribit T. II. p. 354.
 Constantinus Imp. (Heraclii F.) T. II. p. 181.
 Constantinus Quæstor. T. II. p. 181. Fortasse hic, vel sacellarius ad
 quem scribit S. Maximus T. II. p. 235.

Cos-

Coriscus T. II. p. 542.

Cosmas Diaconus Alexandrius ad quem scribit S. Maximus T. II. p. 313. 334. eum commendat T. II. p. 307. 309. *τίμη πατέρα* vocat T. II. p. 335.

Cotys Thracum Rex T. II. p. 561.

Crates T. II. p. 566. 613. 670.

Crato T. II. p. 571.

Critias T. II. p. 550. 686.

Cræsus Rex T. II. p. 581.

Κοδωνίας Episcopus, ad quem scribit T. II. p. 351.

Cypselus Corinthius T. II. p. 590. 550. 639. 672.

Cyrillus Alexand. T. II. p. 41. 43. 44. 51. 52. 56. 57. 78. 93. 107. 121. 137. 138. 141. 142. 150. 155. 171. 189. 190. 191. 272. 273. 274. 275. 282. 286. 287. 327. 334. 341. 531. 538. 593. 600. 603. 610. 631. 645. 647. 653.

ὁ ἀγιάταις τῆς ἐκκλησίας Φωστῆρ, cui etiam addictos se simulant qui Ecclesiam incassum oppugnant, *ὅ καὶ προσεβήσαν περιστώς ὑποκρίνονται οἱ τῇ ἀγία & θεῷ διακονῆς πολεμῶντες ἐκκλησίας* T. II. pag. 267.

Dionysium (Areopag.) imitatus T. II. p. 44.

τὸ κτ' Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐρμηνεύων ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῆς ἐξηγήσεως (ita leg. pro ἐξομολογήσεως) T. II. p. 55.

in Johannem T. II. p. 33. 64. 70. 87.

ad Hermiam T. II. p. 64. seq.

thesauri caput XXIV. T. II. p. 87. cap. XXXII. T. II. p. 89.

Epistola ad Acacium T. II. p. 63. 64.

ad Cledonium T. II. p. 141.

ad Eulogium T. II. p. 271.

tomo II. adversus blasphemias Nestorii T. II. p. 267.

ἐν τῇ πρὸς Ἀνδρέαν τὸν μεμαρμένον τὸ τρίτον τῶν κεφαλαίων διὰ τοῦ λόγου T. II. p. 267.

ἐν τῷ πρὸς Σακενσον δευτέρῳ ὑπομνησικῷ T. II. p. 273. seq.

ἐν τῇ πρὸς Σάκενσον γεγραμμένῳ T. II. p. 282.

ἐν πῶς σχολίοις T. II. p. 277.

Cyrillus Hierosol. T. II. p. 93.

in Evangelium Joh. II. ubi Dominus ex aqua vinum fecit tom. II. pag. 88.

Bb bbb

Cy-

- Cyrificius Episcopus ad quem scribit S. Maximus T. II. p. 361. 362.
 Cyrus Rex Persar. T. II. p. 550. 560.
 Cyri nomen male est T. II. p. 667. pro Demosthene.
 Cyri novem capitula, Monothelitarum hæresi suffragantia T. II. pag.
 15. 189.
 Ad Cyrum Phasidis Episcopum, Sergii literæ T. II. p. 183. seq.
 Demades T. II. p. 586. 619. 667. 671.
 Demetrius Phalareus T. II. p. 540. 581. 590.
 Democrates T. II. p. 535. 586. 594.
 Democritus T. II. p. 532. 549. 555. 556. 560. 561. 563. 573. 574. 575. 585.
 586. 589. 594. 595. 597. 602. 606. 612. 614. 616. 619. 621. 627. 631.
 636. 637. 647. 656. 658. 684. 685.
 Demonax T. II. p. 532. 534. 539. 563. 572. 579. 585. 586. 587. 590. 595.
 600. 614. 647. 652.
 Demosthenes T. II. p. 532. 540. 555. 557. 561. 563. 566. 572. 581. 585.
 590. 598. 600. 610. 621. 629. 647. 662. 665. 667. 676. 689.
 Diadochus Photices Episcopus T. II. p. 168.
 ἐν τῇ ἐπιστολῇ κεφαλῇ T. I. p. 103.
 ex capite VI. τῶν ἀσκητικῶν T. II. p. 153.
 Didymus T. II. p. 531. 549. 579. 583. 600. 606. 649. 651. 660. 662. 672.
 Diodorus T. II. p. 533.
 Diogenes Cynicus T. II. p. 532. 539. 560. 563. 566. 570. 579. 581. 585.
 589. 557. 602. 613. 617. 624. 627. 632. 635. 640. 672. 676. 684.
 686. 688.
 Dio T. II. p. 550. 672. Chrysost. T. II. p. 566.
 ἐκ τῆς Διωνοῦς χρειῶν T. II. p. 542. 548.
 Διωνοῦς ῥωμαικῶν T. II. p. 683.
 Dionysius. 625.
 Dionysius Halicarnassæus T. II. p. 593.
 Dionysius (Arcopag.) T. I. p. 323. 409. 427. T. II. p. 43. 44. 660. 664.
 ὁ θεοφάντωρ καὶ μέγας ἀγιοῦ Διονύσιου T. II. p. 49. 51.
 ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλῇ τῆς πρὸς θεῶν ὀνομάτων συγγραφῆς T. II. p. 304.
 Epistola ad Cajum τὸν θεοπεύτην T. II. p. 191.
 Dionysius Tyrannus T. II. p. 557.
 Diphilus T. II. p. 573. 672.
 ἐκδότης factorum librorum in loco Psalmi LXXXII. 4. pro γράμμης
 reddens βουλῇ T. II. p. 173.

Elpi-

- Elpidius ad quem S. Maximus scripsit CCCC. capita de charitate T.
I. p. 394. lecta etiam Photio Cod. 193.
- Empedocles T. II. p. 581. 585.
- Epaminondas Thebanus T. II. p. 560.
- S. Ephraim T. II. p. 528. 649.
- Epicharmus T. II. p. 676.
- Epictetus T. II. p. 535. 540. 545. 550. 555. 566. 575. 581. 586. 590. 612.
614. 617. 618. 619. 647. 654. 656. 661. 667. 669. 674. 678. 689.
- Epicteti enchiridion T. II. p. 604.
- Epicuri αὐτοματισμός T. II. p. 330.
- Epicurus T. II. p. 246. 578. 587. 590. 606. 627. 649. 681.
- Epigramma T. II. p. 588.
- Eratoſthenes. 635.
- Eſaias Abbas T. II. p. 685.
- Eteocles T. II. p. 579. 640.
- Evagrius T. II. p. 544. 548. 589. 593. 599. 607. 617. 621. 623. 625. 635.
647. 681.
- Euclides T. II. p. 600. Philosophus Megar.
- Eudocia ἡ ἑλλησση T. II. p. 364.
- Euenus Poëta T. II. p. 594.
- Eulogii Papæ Alexandrini capita VII. de duabus Natiuitatibus, Tom. II.
p. 145.
- Eumenes Rex T. II. p. 561.
- Eunomius hæreticus T. II. p. 142.
- Euripides T. II. p. 581. 591. 594. 602. bis 604. 606. 615. 629. 634. 675.
684. ἐν Ἀντιόπη T. II. p. 535. ἐν Δανάη T. II. p. 570.
- Euripidis pater genere Boeotus T. II. p. 674.
- Eulebius T. II. p. 571. 577. 610. 612.
- Eustathius Antiochenus ἐκ τῆς περὶ ψυχῆς λόγος T. II. p. 152.
- Eutyches hæreticus T. II. p. 18. 24. 45. 77. 141. 142. 272. 281. 287. 328.
Εὐτυχιανισμός T. II. p. 78.
- οἱ τῶν θείων ἐξηγητὰς μυστηρίων T. II. p. 363.
- Favorinus T. II. p. 566. 610. 627. ἐκ τῶν Φαβωρίων T. II. pag. 571. 590.
635.
- Georgii Martyris Monasterium T. II. p. 228.
- Georgius presbyter & ἡγούμενος ad quem scribit Tom. II. p. 27. ejus
laus T. II. p. 362. 364.

Georgius praefectus Africae, ad quem scribit T. II. p. 201. ejus casum dolet T. II. pag. 334. sub ejus nomine ad Ascetrias Alexandrinās Severianis faventes T. II. p. 336. eum laudat commendatque

T. II. p. 377. 378. 380.

Georgius Arsa, Paulianista. Ad eum Sergii Constantinopol. literæ T. II. p. 183.

Gerinus, vide infra, Serenus.

ὁ καὶ τῶν γαρότων T. II. p. 596.

Glyco T. II. p. 585. 637. 648. (ubi male excusum Δύκων ⊕.)

Gorgias T. II. p. 635.

Græci materiam DEO docentes coaeternam T. I. p. 431. 444. 445.

Gregorius Patricius coram quo habita disputatio cum Pyrrho T. II. p. 159. 195.

Gregorius Naz. Theologus T. I. p. 408. T. II. p. 15. 22. 30. 32. seq. 39. 54. 59. 61. 67. 82. 92. 100. 118. 121. 126. 128. 141. 164. 175. 179. 208. 269. 316. 529. 536. 541. 544. 546. 551. 552. 555. 558. 562. 565. 567. 574. 576. 579. 580. 582. 583. 588. 592. 596. 599. 601. 603. 607. 608. 611. 613. 615. 617. 619. 620. 622. 623. 625. 626. 629. 630. 631. 633. 634. 636. 638. 639. 641. 644. 646. 648. 650. 651. 653. 654. 655. 657. 660. 662. 664. 666. 668. 670. 671. 673. 675. 677. 679. 680. 683. 686. 687. 789.

ἐν τῷ πρῶτῳ βιβλίῳ πρώτῳ λόγῳ T. II. p. 173.

δευτέρῳ T. II. p. 41. seq. 85. 119. 283.

εἰς τὰ Φῶτα T. II. p. 53. 315. 605.

ἐν τῷ θεολογικῷ περὶ τῶν λόγων T. II. p. 315.

εἰς τὸν καισαρεῖον Πίπτα Φίλῳ T. II. p. 53.

ἐν τῷ συντακτικῷ λόγῳ T. II. p. 315.

ἐν τῷ μεγάλῳ ἀπολογητικῷ T. II. p. 282.

ὡς οἱ πατέρες διδάσκουσιν respicitur Nazianzeni locus T. II. p. 340. 346.

ὁ δὲ τῆς Νυσσαίων καθηγήτης Tom. II. p. 39. μάλλον ὅ τῆς οὐκαμένης διδασκαλίας T. II. p. 85. Greg. Nyssenus T. I. p. 304. T. II. p. 26. 155. 157. 175. seq. 538. 544. 547. 554. 556. 565. 568. 577. 599. 610. 612. 615. 623. 629. 630. 633. 635. 637. 642. 651. 653. 658. 665. 675. 688.

Gregorius Nyssenus Oratione in Pascha T. II. p. 85.

libro II. contra Ennomium T. II. p. 85.

contra Apollinarem T. II. p. 185. 153.

Hera-

Heracliani ad Achillium Epistola T. II. p. 65. seq.

Heraclitus Physicus T. II. p. 577. 624. 646. 663.

Heraclii Imp. *κατὰ ἑκδοῦς* fidei T. II. p. 38. 75. vel Sergii potius T. II. p. 74. 160. 161. 195. confutatur T. II. p. 81. seq.

Hermas & Isidorus (an *ἐμὴ πρὸς Ἰσν*) T. II. p. 620.

Herodis jambi T. II. p. 636.

Herodotus T. II. p. 594. 629. 674.

Hiero T. II. p. 571. 580. 581. 591. 597.

Hippocrate T. II. p. 569.

Hippothous T. II. p. 684.

Homerus T. II. p. 585.

Honorius Papa T. II. p. 75. ejus Epistola ad Sergium defenditur T. II. p. 129. seq. 132. seq. a Joanne Abbate dictata Latine, a Græco interprete corrupta T. II. p. 133. 181. Sergii ad Honorium literæ T. II. p. 181.

Hyperides T. II. p. 533. 545.

Jamblichus. *ἐξ ἀπιστολῶν πρὸς σωφροσύνης* T. II. p. 538.

Ἰανία ηγεμένη ad quam scribit S. Maximus T. II. p. 255. *Ἰωαννία* T. II. p. 259. 263.

Ignatius T. II. p. 534. 638.

Incertus T. II. p. 649. 659. 660. 667. 683. 689.

Indus jaculator T. II. p. 645.

Joannes Papa T. II. p. 75. Idem qui antea Joannes Abbas. Supra., in Honorio. Pyrrhi ad Joannem literæ T. II. p. 181. Joannis nomine ad Constantinum Imp. Heraclii filium. Tom. II. pag. 181.

Joannes Alexandrinus Papa sive Episcopus T. II. p. 183. 307.

Joannes cubicularius ad quem scribit T. II. p. 219. 228. 231. 253. 259. 359. 373. 376. 379.

Joannes presbyter ad quem T. II. p. 243. 248.

Joannes Episcopus, ad quem T. II. p. 363. 364.

Joannes Archi-Episcopus Cyzicenus, ad quem T. II. pag. 238. Huic sua in Greg. Nazianzenum scholia S. Maximus inscripsit.

Joannes Chrysostomus T. II. p. 92. 93. 121. 529. 530. 534. 537. 541.

544. 547. 554. 556. 559. 562. 565. 568. 574. 576. 579. 581. 583. 588.

592. 596. 602. 603. 605. 607. 608. 612. 613. 615. 617. 619. 620.

Bb bbb 3

622.

622. 623. 625. 626. 629. 630. 631. 633. 634. 637. 638. 640. 641.
 644. 646. 648. 650. 651. 653. 654. 656. 658. 660. 652. 665. 667.
 668. 670. 671. 673. 675. 677. 679. 680. 681. 685. 686. 689.
 in sermone qui incipit: *πάλιν ὑποδομιῶν* T. II. p. 186.
 Homilia in viduam quæ duo minuta sec. T. II. p. 88.
 in S. Thomam Apostolum T. II. p. 88.
 Joannes Climacus T. II. p. 606. 612. 624. 679. 688.
 Josephus (Flav.) T. II. p. 591. 610. *ἐν τῇ Ἀρχαιολογίᾳ* T. II. p. 646.
 Irenæus de fide ad Demetrium Diaconum Viennensem (in Galia)
 T. II. p. 152. *ἐκ τῆς πρὸς Βικτωρὸν Ἐπιστολῆς* T. II. p. 554.
 Isaac T. II. p. 539.
 Isidorus. Vide supra, in Hermes.
 Isidorus Pelusiota T. II. p. 625. 680.
 Isocrates T. II. p. 534. 548. 555. 559. 563. 565. 573. 577. 578. 581. 584.
 586. 589. 590. 597. 604. bis 614. 619. bis 620. 621. 625. 639. 645.
 647. 669. 674. 678. 689.
 Ittachus (fortasse Pittacus) T. II. p. 533.
 Judaica gens cordibus gaudens T. II. p. 310. superba 311.
 Julianus Scholasticus Alexandrinus ad quem scribit S. Maximus T. II.
 p. 336.
 Justinus Martyr ad Euphrasium Sophistam de Providentia & Fide
 T. II. p. 154. seq.
 Laco T. II. p. 532. 542.
 Lasus T. II. p. 587.
 Leo Papa T. II. p. 49. 93.
 ejus *τόμ.* T. II. pag. 24. tomus dogmaticus ad Flavianum T. II.
 pag. 80.
 Leonides Spartanus T. II. p. 542.
 Leucippe T. II. pag. 614. 630. 631. 640. 658. 665. intelligitur Achillis
 Tatii de Leucippes amoribus, ut supra per Charicleam, Helio-
 dori de amoribus Charicleæ.
 Libanius T. II. p. 550.
 Lucianus T. II. p. 564. 572.
 Lyco, vide supra Glyco.
 Lycurgus legislator T. II. p. 532. 560. 597.
 Lyfander T. II. p. 557.
 Macedonius hæreticus T. II. p. 76. 142.

Manes

- Manes hæreticus T. II. p. 18. 24. 219. 287. 330. Manichæus T. II. p. 147. Persa T. II. p. 94.
- Marcion hæreticus T. II. p. 147.
- Marinus Monachus ad quem scribit S. Maximus T. II. p. 347.
- Marinus Diaconus Cypri ad quem T. II. p. 34.
- idem presbyter Cypri ad quem scribit T. II. p. 1. 18. 69. 217. 123. 154. Ejusdem meminit T. II. p. 67.
- Martinæ Augustæ Epistola in favorem Severianorum. T. II. p. 259.
- Martinus anachoreta. T. II. p. 681.
- S. Maximus librorum se penuria laborare queritur. T. II. p. 306. in Africam profectus Barbarorum metu. T. II. p. 250.
- Epistola illi supposita a Severianis. T. II. p. 67.
- Melesius. T. II. p. 604.
- Menæ CPolitani liber Vigilio Romæ Episcopo oblatus vel saltem nuncupatus. T. II. p. 181. 183. 184.
- Menander T. II. p. 534. 538. 541. 545. 549. 557. 561. 563. 571. 595. 602. 606. 617. 624. 625. 627. 629. 634. 640. 663. 665. 672. 674. 686.
- Menedemus T. II. p. 540.
- Metrodorus. T. II. p. 638.
- Monachi, nescio cujus, Voluntatis definitio. T. II. p. 99. 102. 105.
- Monachos *ἐπιφανείς* errori Pſychopannychitarum assentiri deolet S. Maximus T. II. p. 244.
- Moschio T. II. p. 544. 557. 563. 570. 579. 600. 610. 614. 627. 639. 656. 678. 682.
- Musonius. T. II. p. 542. 561. 572. 627. 634.
- Naucrates. T. II. p. 594.
- Nemesius Emesenus Episcopus. T. II. p. 153.
- Nestorius hæreticus T. II. p. 19. 20. 21. 27. 32. 77. 94. 95. 103. 138. 142. 174. 185. 186. 271. 272. 273. 274. 281. 302. 313. 328. 329.
- Judaica *Φρεσθλαβεία* laborat T. II. p. 300.
- Ejus *ἐμφανής μύησις*. T. II. p. 91. liber secundus & quartus illius operis. ibid.
- Νεστοριανός. T. II. p. 78.
- Nicander Episcopus ad quem scribit S. Maximus T. II. p. 46.
- Nicias. T. II. p. 621.
- Nicocles (interpreti Neocles) T. II. p. 652.

ὅτι τῆς Νικολάου (Nicolai Damasceni) συναγωγῆς T. II. p. 542. ὅτι τῆς Νικολάου θύων T. II. p. 661.

Nicostratus T. II. p. 647.

Nilus T. II. p. 46. (in schol.) 531. 538. 554. 568. 574. 577. 579. 588. 590. 630. 635. 637. 647. 650. 679. 681. 683.

Alius Nilus junior, quem perstringit auctor scholiorum Graecorum T. I. pag. 96. ἀνάγνωθι Νῆλε καὶ Φρόνησον καὶ ὁψέ ποτε. Et p. 150. ἄκουε Νῆλε, κάτω συρόμενε καὶ σιωπά. Et p. 233. βλέπε τὸ μυστήριον, βλέπε τὴν ἀγχοῦν τῆς Φυσικῆς (puto leg. Φυσικῶν, qui humanam naturam in Christo deificatam docebant) βλέπε τὸ ἱπλά καὶ τὸ Νῆλε p. 364 in margine annotatum ἄκουε Νῆλε. Patet hinc Nilum intelligi dogmatum Johannis Itali propugnatorem circa A. C. 1090. de quo Anna Comnena in Alexiade lib. X. p. 269. seq. & Allatius diatriba de Nilis p. 55. seq. editionis a me curatae.

Oenopides T. II. p. 580. 586.

Origenianus de animarum praesistentia error perstringitur T. II. p. 278.

Παντελέως versus in Cynægirum & alios fortes Persarum Duces T. II. p. 543.

Θεοτόκη παπάς Episcopus Alex. T. II. p. 307. supra, in Johanne, ὅτι τῆς παπῶν T. II. p. 531. 538. 593. 596. 650.

Patres Spiritu S. impellente locuti T. II. p. 177. 316.

οἱ θεόπνευστοι πατέρες ἡμῶν T. I. p. 349.

Patricia T. II. p. 259. 260. 261.

Paulus Archi-Episc. Constantinopol. T. II. p. 116.

Paulus Persa, Diaconus Nestorianus ὁ καὶ τὴν γνώμην πέροςης (Manichaeus) T. II. p. 94.

ἐν τῇ περὶ κρείσεως λόγῳ T. II. p. 91.

Paulus Samofatenus haereticus T. II. p. 147.

Paulus monocolus, Severi sectator, ad eum Sergii Constantinopol. Epistola T. II. p. 183.

Pelopidas T. II. p. 563.

Παρίθα jambie Comædia T. II. p. 665.

Persarum mores T. II. p. 674.

Petrus illustis ad quem scribit T. II. p. 74. 291. 302.

Phalaris T. II. p. 676.

Philemon T. II. p. 563. 594. 602. 635. 636. 662. 669.

Philippus T. II. p. 560.

Philiscus T. II. p. 621.

Philistio T. II. p. 557. 572. 586. 591. 624.

(ἐκ τῆς Φιλιςίωτης γνῶμης T. II. p. 628.) 633. 656. 669.

Philo T. II. p. 530. 548. 554. 556. 559. 561. 567. 568. 574. 584. 588. 599. 603. 610. 612. 615. 621. 623. 633. 635. 642. 646. 658. 660. 670. 674. 681. 685. 686.

Incertus quidam φιλόχους ad quem S. Maximus scripsit expositionem in Oratoriam Domitiam T. II. p. 344.

Philonides T. II. p. 599.

οἱ ἐξω φιλόσοφοι T. II. pag. 164. οἱ δὲ καὶ λόγους dividunt πρὸς ἄνθρωπον T. II. p. 191. οἱ νέοι σοφοί T. II. p. 242. ἢ ἐξω τις ἐκαστὸς ἡμῶν λόγους σοφῶν ἐφῆ δεασάμενος ὅτι πῶς φύσιν αὐτῶν πῶς ἀπαρκομένων, ἐξέμηνε πρὸς ὕβριν μωρὸν σοφὸς μειδιάσας T. II. p. 347. ἐκ τῆς ἐπὶ φιλοσόφων T. II. p. 544.

Philostratus T. II. p. 616.

Philoxenus Poëta T. II. p. 632.

Phocion T. II. p. 555. 567. 619.

Φυσική. Supra; in Nilb.

de Phœnice fabula T. II. p. 297.

Pisonianus T. II. p. 550.

Pittacus T. II. p. 597.

Plato T. II. pag. 544. 573. 584. 594. 602. 604. 618. 647. 649. (Cratylus 655) 659. 663. 672. 687.

Plutarchus T. II. p. 531. 534. 548. 556. 562. 565. 568. 584. 589. 593. 596. 602.

612. 613. 617. 619. 621. 625. 630. 635. 640. 642. 645. 658. 669. 670. 672. 677. 689.

ἐκ τῆς Πλατῶνους ἱστορίας T. II. p. 542.

Plotinus T. II. p. 654.

Polemon Apollinaris discipulus T. II. p. 90. 94.

Ejus adversus SS. Patres ἀντιρρητικός T. II. p. 90.

Epistola sexta ad Timotheum Apollinariam T. II. p. 90.

Polyxenus T. II. p. 550. 627. 639. 674.

Polychronius Abbas ad quem scribit S. Maximus T. II. pag. 365. 366. 367. 368. 369. 370.

Posidippus T. II. p. 665.

- Procopius Sophista T. II. p. 630. 635. Rhëtor. T. II. p. 685.
 Protagoras T. II. p. 587.
 Pulcheria T. II. p. 632.
 Pyrrhus Abbas T. II. p. 67. 68. 74. 76. (Patriarcha deinde Constantinopol.) ad eum scribit S. Maximus T. II. p. 343.
 Disputatio cum illo habita T. II. p. 159.
 πολυσιχ⁹ τ⁹μ⁹ ad S. Maximum T. II. p. 68.
 ad Honorium literæ T. II. p. 181.
 ἱε⁹ π⁹ς σ⁹ς ε⁹ρ⁹ συ⁹γ⁹ρ⁹μ⁹α⁹ T. II. p. 184.
 Cercyllidæ dictum ad Pyrrhum Regem T. II. p. 542.
 Pythagoras T. II. pag. 532. 540. 545. 566. 595. 610. 617. 619. 632. 647.
 669.
 Reginus T. II. p. 264.
 ῥωμα⁹ι πα⁹τρι⁹ς T. II. p. 70. 71.
 Remulus T. II. p. 550. 580. 591.
 Sabellius hæreticus T. II. p. 26. 76. 77.
 Σακερδ⁹τ⁹ μ⁹ονή T. II. p. 259.
 Σκληρ⁹ς Scleræ versus e Comœdia T. II. p. 676.
 Secundus, sapiens T. II. p. 632.
 Serenus T. II. p. 600. 674. male γ⁹ε⁹ιν⁹ς T. II. p. 625.
 Sergius Constantinopol. T. II. p. 159. 194. vide supra in Heraclio laudatur T. II. p. 343. 344.
 ad Cyrum Phasidos Episcopum T. II. p. 183. seq.
 ad Paulum monoculum, Severi sectatorem Epistola Theodosiopoli scripta T. II. p. 183.
 ad Honorium literæ T. II. p. 181.
 ad Georgium Arsam; Paulhanistam T. II. p. 183.
 ad Theodorum Pharanaitam T. II. p. 183.
 Sergius Macaronas, Arsinoës Episcopus T. II. p. 183.
 Severianus Gabalensis T. II. p. 93. 606. 625.
 in illud, *transfert a me calix iste*, T. II. p. 87.
 Severinus presbyter T. II. p. 75.
 Severus hæreticus T. II. p. 18. 20. 22. 24. 25. 26. 27. 119. 136. 137. 138.
 148. 259. 280. 290. 297. 302. 328. 329. 330. 331.
 Severi συ⁹γ⁹ρ⁹μ⁹α⁹ T. II. p. 287.
 ο⁹ι δ⁹πο⁹ Σεβ⁹η⁹ς T. II. p. 170.
 Severianorum conventus T. II. p. 262.

Cum

Cum Severianis Episcopis in Creta disputat S. Maximus T. II. p. 24.

Severi dogmata oppugnat T. II. p. 291. seq.

Severi partis defensor Themistius T. II. p. 90.

Sextus (Pythagoreus) T. II. p. 550. 564. 628. 631. 670. 685.

Siculi Præpositi & Monachi ad quos scribit S. Maximus T. II. p. 58.

Simonides T. II. p. 572. 598.

Simon Magus T. II. p. 287. hæretici οἱ ἀπὸ Σίμωνος δυνάμεις καὶ δαίμονες καὶ ἐρμολογούμενοι T. II. p. 293.

Socrates T. II. p. 532. 539. 541. 545. 549. 550. 563. 567. 570. 574. 575. 580. 585. 587. 589. 590. 600. 602. 608. 613. 614. 620. 622. 624. 627. 628. 630. 633. 635. 640. 647. 649. 650. 658. 661. 663. 674. 676. 683. 685.

Solon T. II. p. 535. 560. 575. 585. 598. 604. 605. 632. 635. 638. 667. 685.

Sophocles T. II. p. 540. 618. 627. 632.

Ajace T. II. p. 535. 597. 684.

Sophronius Abbas T. II. p. 306. Hanc videtur respicere T. II. p. 348.

Sophronius Hierosolymitanus T. II. p. 75. cum S. Maximo in Africa versatus T. II. p. 75. non primus movit controversiam de duabus voluntatibus T. II. p. 183. 184.

Sotiratus tibicen T. II. p. 676.

Sotades T. II. p. 663.

Sotionis ex libro de ira T. II. p. 567. 594.

Stephanus presbyter ad quem scribit T. II. p. 353.

Stephanus Episcopus Dorensis in diœcesi Hierosol. T. II. p. 81.

Stilpo Megarensis T. II. p. 587.

Stratonicus T. II. p. 652. citharoedus 678.

Τὰ συμβόλια καθ' ἡμέραν ἀκρίων T. I. p. 167.

Symboli verba: incarnatus de Spiritu S. & Maria virgine T. I. pag. 305. annotat: φασί τινες ὅτι αἰγίων ἐπὶ ἐκ πνεύματος ἁγίου δικῆν γονῆς ἀνδρός τὴν ψυχὴν καταβληθῆναι, τὴν δὲ σάρκα διαπλασθῆναι ἐκ τῶν παρθενικῶν αἱμάτων.

Symmachi interpretatio Psal. LX. 11. T. I. p. 342.

Synodi quinque Oecumenicæ T. II. p. 66. 95.

Synodi lex T. II. pag. 72. sed ille locus S. Maximo suppositus, ut videtur.

Synodus Nicæna T. II. p. 140. 141. 142.

Synodus Oecumenica Ephesina T. II. p. 78.

Synodus Chalcedonenſis T. II. p. 96. 140. 141. 142.

Synodus Quinta T. II. p. 167.

Non ſola illa conſiteri oportet quæ a ſynodis dicta ſunt T. II. p. 167.

Synodus Conſtantinopoli: ſub Pyrrho T. II. p. 194. non eſt pro legitima Synodo habenda, utpote in qua non ſunt obſervata quæ debent obſervari T. II. p. 194. ſeq.

Synodi latrocinales T. II. p. 75.

Thaläſſius S. Maximi διδασκαλῶν, preſbyter & ἡγούμενος T. II. p. 14. ad eum ſcribit ἐκ δεξιῶν γραφικῶν διαπορεμάτων & λύσεων T. I. p. 1. lectam etiam Photio Cod. 192. tum alia T. II. p. 251. 358. 370. 371. 371.

Ejus ᾠδομονάριος ſive ᾠδογωνιστής T. II. p. 253.

Thales T. II. p. 591. 625. 663.

Theages Pythagoreus T. II. p. 661. 669.

Themiftius ἀθέμιτος T. II. p. 94. Severi partis defenſor & Agnoſtarum ὑπεροφάνιστος, capite XLV. libri ſecundi contra Theodoſii tomum T. II. p. 90. Capite LII. libri tertii id.

Themiftocles T. II. p. 665.

Theocritus T. II. p. 573. 585. 586. 674.

Theodoræ Auguſtæ oblatus tomus a Theodoſio hæreſiarcha T. II. p. 90.

Theodoretus T. II. p. 165.

Theodorus Cancellarius T. II. p. 259.

Theodorus Diaconus Byzantius Rhetor, Monothelita. Ejus dubitationes a S. Maximo confutatæ T. II. p. 116. ſeq.

Theodorus Monachus. (Combeſiſio idem videtur cum Theodoro Raithuenſi) ad quem ſcribit S. Maximus T. II. p. 151.

Theodorus Mopſyſtenus libro II. de Miraculis Salvatoris T. II. p. 91. 94.

Theodori Pharanitæ Episcopi (Monothelitæ) περὶ εὐσείας καὶ φύσεως, ὑπεροφάνιστος καὶ πρεσβύτερος T. II. p. 71.

ad eum Sergii litteræ T. II. p. 183.

Theodorus preſbyter ἐν Μαζαρίω, Siciliæ, ad quem ſcribit S. Maximus T. II. p. 134.

Theodoſius hæreſiarcha, auctor Theodoſianorum. Ejus tomus quem Theodoræ Auguſtæ obtulit, oppugnatus a Themiftio Agnoſtarum promacho Tom. II. pag. 90. Alius Theodoſius Cæſarex

farez in Bithynia Episcopus, cum quo S. Maximi disputatio fertur apud Binium T. III. Concil. p. 554. & in Anastasii Bibl. Collectaneis a Sirmondo Paris. 1620. in 8. editis, & T. III. ejus operum reculis, atque Græce & Latine ante tomum I. Operum S. Maximi edit. Combesianæ p. XLIV. seq.

Theognis T. II. p. 572. 595. 613.

Theologus. Vide Gregorius Naz. *οἱ τὴ θεῶν σοφοί* T. I. p. 303. *τινὲς τὴ θεῶν πεπαιδευμένων* T. I. p. 306. 323. *τινὲς τὴ πνεύματι διὰ τὸ πνεύματι ἡλεβρωμένων* 309. *οἱ τὴ θεῶν εὐσεβείας φρονέοντες* 312.

Theopemptus S. Maximi famulus T. II. p. 342.

Ad Theopemptum Scholasticum T. I. p. 633. seq.

Theophilus T. II. p. 121.

Theophrastus T. II. p. 597. 610. 634. 646. 659. 667.

Theophylactus Simocatta T. II. p. 674.

Theopompus. T. II. p. 614. 675. 682.

Theotimus T. II. p. 610.

Thespis T. II. p. 675.

Thomas Abbas T. II. p. 371. Ad eundem Thomam fortasse Epistola *πρὸς τὰς διαφορὰς διόρων* de diversis dubiis questionibus Dionysii (Areopag.) & Gregorii Naz. de quibus infra.

Thomas Episcopus Severianus T. II. p. 260.

Thucydides T. II. p. 659.

Timon *μεσάνθρωπος* T. II. p. 550.

Trophilus Medicus T. II. p. 651.

Valentinus hæreticus T. II. p. 287.

Varia lectio loci 1. Corinth. XV. 51. T. I. p. 328. 329.

Vestitoris uxor vel filia aut soror *ἡ ἑβρίτης* T. II. p. 371.

Vigilius, Romæ Episcopus. supra, in Mena.

Xanthippe T. II. p. 575.

Xanthus T. II. p. 540.

Xenocharis Philosophus T. II. p. 619.

Xenocrates Philosophus T. II. p. 557. 597.

Xenophanes Colophonius Homerum vituperans T. II. p. 585.

Xenophon T. II. p. 545. 572. 663. 672.

Zaleucus T. II. p. 642. 656. 667.

Zeno Stoicus T. II. p. 545. 566. 591. 596. 610. 670. seq. 672. 676.

Cec cc 3

Opera

Opera S. Maximi edita, quæ in duobus Tomis editionis Combesianæ non extant.

45. Fragmenta plurima S. Maximi, in Catenis Patrum ad S. Scripturæ libros, & speciatim in expositione Cantici Canticorum per paraphrasin collecta ex Gregorio Nysseno, Nilo & Maximo, T. II. Auctorii Ducæani Paris. 1624. fol. p. 681. & T. XIII. Bibl. Patrum edit. Morell. A. 1654.
46. Scholia in Opera quæ jam pridem feruntur sub nomine S. Dionysii Areopagitæ, illique a Maximo magna contentione vindicantur, prodierunt Græcè primum ex Guil. Morellii officina. Paris. 1562. in 8. una cum Dionysio ipso & Georgii Pachymera Maximum secuti Paraphrasi & Michaëlis Syngeli in Dionysium Encomio. Deinde Græcè & Latine cum Petri Lanfseii S. I. versione, in editione Operum Dionysii Antwerp. 1615. in fol. & cum versione Balthasaris Corderii ex eadem S. I. Paris. 1633. fol. 2. Vol. Francisci Combesii breves ad Maximi in Dionysium scholia vindiciæ, & interpretum Lanfseii & Corderii castigationes extant ad calcem Homiliarum quarundam S. Chrysostomi editarum a Combesio Paris. 1645. in 4. p. 65--86.

INDEX SCRIPTORUM

&

hæreticorum in Scholiis Maximi ad Dionysium memoratorum

concinctus a me ad paginas editionis Corderianæ.

Acephali confutantur T. I. p. 61. 91. 313. 461. 462. 507. 515. 519. 854.
T. II. p. 16.

Adelphiani T. I. p. 394.

Africanus ἐν ταῖς χρονολογίαις T. II. p. 76.

ἐν πρῶτῃ χρονολογίᾳ T. II. p. 97.

Ammon Hadrianopolita ἐν τοῖς περὶ ἀναστάσεως αὐτοῦ κατ' Ὀριγένην γεγραμμένοις λόγοις T. I. p. 88. ejusdem Ammonis nomen excidit
T. I. p. 422.

AN-

- Androtio ἐν δευτέρᾳ Ἀθίδων T. I. præf. p. XXXIV.
- Antipater Bostrensis de resurrectione T. I. p. 422.
- Apollinaristæ T. I. p. 313. 314.
- Apollinaris non esse scripta quæ Dionysio Areopagita tribuuntur T. I. p. 135. 412. vide & 461. 510.
- Apollophanes T. II. p. 93.
- Ἀποστολικῶν διαταγμάτων lib. VII. T. I. præf. p. XXXV. Ex iisdem illo-
cus T. I. p. 272. seq. & T. II. pag. 127. ubi vocantur Ἀποστολικῆ
διαταγή.
- Ἀποστολικὴ παράδοσις τὰς νυκτερινὰς ᾠδὰς καὶ τὴν ἑσπέρην T. II.
p. 129.
- Aquila T. II. p. 17.
- Ariani T. I. p. 62. 507. 811. Arius T. I. p. 459.
- Aristonis Pellæi διαλέξιν Papiæ & Iasonis Clemens Alex. libro VI.
ὑποτυπώσεων scripsit auctorem habere Lucam T. II. p. 17.
- Athanasius ὁ ὁσιώτατος T. II. p. 149.
- οἱ Ἀττικοί T. I. p. 47. 50. 311. 314.
- Bartholomæi Apostoli dictum: ὅτι πολλὴ καὶ ἐλαχίστη ἡ θρησκεία T.
II. p. 16. ubi ἐγγράφως legendum pro ἀγγράφως. Vide Com-
besilii T. I. Auctor. noviss. p. 496.
- Basiliani sive Nestoriani T. I. p. 91. 425.
- Basilius T. I. p. 384. Cappadox T. I. p. 88. Σεβαστιανὸς T. I. p. 206. 469. ὁ
μέγας, in Hexæmero T. I. p. 604. 702. ἐν τῇ περὶ ἑξαήμερου
αὐτοῦ λόγῳ T. I. p. 29.
- Bias diversus a Prienensi, animam docuit mortalem Tom. I. pag.
421.
- Chrysostomus T. I. p. 756.
- Clemens Alexandrinus in pædagogō T. I. p. 32.
ἐν δευτέρᾳ ἐπιτομῇ γραμματικῆς T. I. p. 815.
ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ, τίς ὁ σωζόμενος πλάσιος T. II. p. 181.
- βιβλίον τῶν ὑποτυπώσεων T. I. p. 517. βιβλίον 5. T. II. p. 17.
- Clementis Romani duas tantum Epistolas Eusebius memorat T. I.
præf. p. XXXVI.
- Citatur Clemens a Dionysio Areopag. T. I. p. 715. 716.
- Comœdia T. I. p. 605.
- Cratinus ἐν πόλει, δράματι T. II. p. 128.
- Demophilus ἐν τῷ περὶ τῶν παρ' ἑσχαίσις θυστῶν καὶ ἐσρτῶν T. II. p. 129.

Didy-

- Didymus cæcus T. I. p. 188.
 Dionysius Poëta, ἐν β' τῶν λυδικῶν T. II. p. 28.
 Dionysius δεχάμ' ἡγεμονίαν ὀπισθοποῖ T. I. præf. p. XXXV.
 Dionysii Arcopagitz συμβολικὴ θεολογία jam Maximi ætate non ex-
 tabat T. I. p. 208. 886.
 nec θεολογικὴ ὑποτυπώσεις T. I. p. 445. 465. T. II. p. 35.
 in Epistola ad Joannem Evangelistam innuit se πνεύματι περὶ
 σίας præditum T. I. p. 272.
 Cajus ad quem scribit, idem ad quem S. Johannes Evangelista
 T. II. p. 63.
 ad Demophilum T. II. p. 121.
 ad Dorotheum T. II. p. 28.
 Dionysius Alexandrinus Episc. ὁ δὲ ῥήγων, in scholiis ad Diony-
 sium Arcopag. T. I. p. 70.
 Δίπυχα ἱερὰ Ecclesiastica T. I. p. 306.
 Elymas Magus T. I. p. 786. T. II. p. 86.
 Epiphanius T. I. p. 740.
 Evagrius ὁ ἀνόσι' ἐν τῇ ε' ἑκατητάδι, κεφαλαιὸν γ' T. I. p. 94. 396.
 ἐν τῇ ιθ' τῆς ε' ἑκατητάδ' T. I. p. 396.
 Eunomius T. I. p. 459.
 Eunomiani T. I. p. 507. 811.
 Euripides Andromeda T. II. p. 28. Bacchis T. I. p. 90.
 Oreste T. I. p. 90.
 Eusebius multa scripta Ecclesiastica recensere omisit T. I. præf. pag.
 XXXVI.
 ejus χρονολογία T. II. p. 97.
 Eutyches T. I. p. 150. Eutychiani T. I. p. 91. 313.
 Gnostici T. I. p. 65.
 Gregorius Theologus T. I. p. 464. 835. 869. 884. T. II. p. 77.
 ἐν τῷ α' πρὸς ἡμ' T. I. p. 612. T. II. p. 154.
 ἐν τοῖς κατ' εὐνομίαν λόγοις T. I. p. 513.
 ἐν τῷ δευτέρῳ εὐρηκῷ T. II. p. 154.
 ἐν τῷ γ' τῶν θεολογικῶν αὐτοῦ T. II. p. 55.
 Gregorius Nyssenus T. I. p. 869. 884.
 ἐν τῷ κατηχητικῷ T. I. p. 313.
 Hebræi ἐν τῷ δευτερονόμιῳ (in Misnah) T. II. p. 160. τὸ ἱεραϊκὸν, He-
 braicus textus Exodi T. II. p. 17.

Her-

Hermæ Pastor T. I. p. 600.

Hesiodus T. I. p. 25.

Hierotheus Dionysii Areopagitæ Magister T. I. præf. pag. XXXV.

XXXVII. T. I. p. 76. 265. 305. 517. 543. 545. 615. 756. 834.

Pauli Apostoli discipulus T. I. p. 520.

Scripta ejus *ὡς δευτέραν ἀγίαν γραφήν νομισέον* T. I. p. 543.

Hippolytus T. I. p. 740. T. II. p. 123.

Homerus T. I. p. 25. 9. T. II. p. 16. 127. 163. *Odyssæa* T. II. p. 28.

Hymenæi Hierosolymitani scripta quædam nactum se scribit Maximus T. I. præf. p. XXXVI.

Ignatius Martyr ante Domitianum, si credimus Maximo T. I. pag. 613.

Joannes Evangelista sub Domitiano in Patmo exulat T. I. p. 613.

Irenæus T. I. p. 740. T. II. p. 123. Lugd. Episc. T. II. p. 93.

ἐν τῷ γ' βιβλίῳ τῶν κτ' τῆς ψευδωνύμου γνώσεως T. II. p. 93. *ἐν τῷ κτ' αἱρέσεων πέμπτῳ λόγῳ* T. I. p. 422. T. II. p. 180.

Justini Philosophi *λόγος* *πρὸς ἑλλήνας* T. I. p. 210. 455.

S. Justus T. I. p. 852.

Lacedæmonii Magistratum vocant *ἀρεμὸς* T. I. p. 314.

Lampetiani hæretici T. I. p. 394.

Lucas, *ἡ ἀποστόλος Πάυλος κήρυγμα συνέγραψεν ὁ Ληκάς* T. I. p. 62. A

Clemente Alex. habitus auctor disputationis Jasonis & Papisci
Vide supra, in Aristone Pellæo.

Manes T. I. p. 421. Manichæi T. I. p. 313. 617. 618. 619. 627. 637.

(*ἄθεοι* 851.) 855. T. II. p. 130.

Marcianistæ T. I. p. 194.

Marcion hæreticus T. I. p. 421.

Massaliani T. I. p. 394. T. II. p. 130.

Menander hæreticus T. I. p. 421.

Methodius Olympi in Lycia Episcopus & Martyr de resurrectione.
T. I. p. 422.

Narcissi Hierosol. scripta non memorat Eusebius T. I. præf. pag. XXXVI.

Nestorius T. I. p. 510. T. II. p. 86. Nestoriani T. II. pag. 61. 91. 271.

313. 425. 461. 462. 507. 515. 519. T. II. p. 36.

Origenes T. I. præf. p. XXXVI. T. I. p. 395. 421. 422. 740. T. II. p. 123.

Vide & supra in Ammone.

Ddd dd

ew

Origenes ἐν τῷ περὶ δέχαων πρώτῳ λόγῳ T. I. p. 396.

ἐν τῷ 1 ᾧ οἱ τὸς ἱερομύθους T. II. p. 125.

Pantanus T. I. præf. p. XXXVI.

Papias Hierapolitanus, attigit tempora (συνακμήσας) Joannis Evangelistæ T. I. p. 422.

βιβλίῳ πρώτῳ τῶν κυριακῶν ἐξηγήσεων T. I. p. 32.

ἐν τῷ πρῶτῳ βιβλίῳ T. I. p. 422.

Paulianistæ T. I. p. 425.

Petrus Diaconus Rom. testatus Maximo, omnia Dionysii Areopag. scripta servata καὶ τὴν ἐν εἰσῶμῃ τῶν ἱερῶν βιβλιοθήκῃ T. I. præf. p. XXXVI.

Phantasiastæ T. I. p. 315. 519.

Philo Judæus ἐν τῷ περὶ θεωρητικῶν ἢ ἱκετῶν συντάγματι T. II. p. 63.

ἐν τῷ περὶ τῆς φλογίνης ῥομφαίας καὶ τῆς χειρὸς λόγῳ T. I. p. 599.

Philochorus διὰ τῆς τρίτης τῆς αὐτῆς Ἀτθίδων T. I. præf. p. XXXIV.

Philosophi Ethnici T. II. p. 115. 512. 543. 625. 637. 703. 711. 739. 755. 810. 811. 812. 851. 855.

Phlegon ὁ ἐλληνικὸς χρονολογῶν ἐν τῷ χρονολογίῳ T. II. p. 97.

Phylarchus ἱστορῶν T. II. p. 156.

Plato Philos. T. I. p. 421. 715.

Plato Comicus ἐν πρῶτοις τῷ δράματι T. I. p. 314.

Polycarpus ἐν τῇ πρὸς Ἀθηναίους ἐπιστολῇ αὐτοῦ T. I. præf. p. XXXV.

πρὸς φιλιππησίους T. II. p. 93.

Sextus ὁ ἐκκλησιαστικὸς φιλόσοφος T. II. p. 55.

Simon Magus T. I. p. 421. 703. 740. T. II. p. 123.

Cum Stoicis & Epicureis Philosophis disputans Athenis S. Paulus

Apostolus T. I. præf. p. XXXIII.

Symbolum T. I. p. 310.

Symmachus T. II. p. 17. 95.

Theodotio T. II. p. 17.

ἡ Θεολογία Φησί T. I. p. 310. locus e libro Sapientiae Sal.

Θεολογικὰ δέλται, Biblia Vet. & Novi Test. T. I. p. 242. οἱ καὶ ἡμεῖς

Θεολόγοι, Prophetæ & Apostoli T. I. p. 466.

Titus (Bostrensis) ἐν τῇ καὶ Μανχαΐμων λόγοις T. I. p. 58.

Valentinus hæreticus T. I. p. 421. Valentiniani T. I. p. 855.

47. Εξήγησις κεφαλαιώδης περὶ τῆς κτ' χρονιᾶς τὸν θεὸν ἡμῶν σωτήριον πα-
σχα, τὸ διαγεγραμμένον κανόνιον ἐρμηνεύουσα. *Brevis enarratio Christiani*
Paschatis, qua descripti laterculi ratio declaratur. Parte tertia
cap. 9. testatur Maximus se hunc computum Paschatis Ecclesia-
stici scripsisse Indictione XIV. Anno Heraclii Imp. XXXI. Dio-
cletiani CCCLVII. hoc est Christi DCXLI. Excerpta ampla.
Græce dederat cum notis *Josephus Scaliger* lib. VII. de emendat.
temporum p. 736. seq. Confer lib. 2. p. 163. seq. Integrum pri-
mus Græce vulgavit e Vaticano Codice *Dionysius Petavius* addi-
ta Latina sua versione Paris. 1630. fol. in Uranologio quod re-
censum est Amstelodami (licet titulus Antwerpiam præfert) 1703
fol. Ad eundem computum illustrandum faciunt multa in Pe-
tavii libro octavo variarum dissertationum, quæ in illo Urano-
logio prisca veterum scriptorum monumentis subjiciuntur.
Quænam illa præter Maximi ἐξήγησις sint, dixi lib. III. c. 5. p. 96.
48. ἄπορα Ambigua sive difficilia loca in Orationibus quibusdam
Gregorii Nazianzeni explanata, ad *Johannem* Cyzici Episcopum.
Meminit horum ἀπορῶν Maximus ipse in quæstionibus ad Tha-
lassium T. I. p. 87. & Jo. Tzetzes Chiliad. IX. v. 866.

περὶ δὲ λέγοντες ὅτι χρὴ μὴ τὰς περὶ τὰς ἐπιστολὰς
Μεμνηται μὴ καὶ Μαξιμος ἱεροῦ τῶν λόγων
ὡς ἱστορίας ἐγραψε Γρηγόριος ὁ μέγας.

Latine vertit, qui sæpe etiam illorum in libris de divisione Na-
turæ meminit, circa A. C. 864. *Joannes* * *Scotus Eringenæ* jussu Ca-
roli Calvi, ut ipse testatur in Epistola ad Carolum quam inter-
pretationi suæ præmisit: Hoc opus Maximi Monachi & Abbatis,
quod sanctissimo & beatissimo Archiepiscopo Cyzici Joanne postulante
de quorundam in sermonibus beatissimi Gregorii Theologi ambiguum,
hoc est intellectu difficilem explanationibus composuit, de Græco in La-
tium vobis jubentibus edidi. --- Fortassis autem qualicunque Apologia
defensus, non tam densas subierim caligines, nisi viderem præfatum
beatissimum Maximum sapissime in processu sui operis obscurissimas sanctis.

Dddd 2

Theo-

* De hoc Eringenæ *Georgius Mackenzie* in *Vitis scriptorum Sæculorum Angliæ* in fol.
editis Edinburgi A. T. I. 1708. p. 49. sq. Puto autem commentum esse quod pag.
58. inter Eringenæ scripta e *Nauckero* & *Genebrardo* commemorat Aristotelis
moralia de secretis secretorum sive de recto Principum regimine de Græco in
Chaldaicam, Arabicam & Latinam linguam conversa.

Theologi Dionysii Areopagitz sententias, cujus Symbolicos Theologicosque sensus nuper vobis similiter jubentibus transtuli, introduxisse, mirabilique modo dilucidasse. Edidit quidem vir doctissimus Thomas Galeus Maximi ἀπορία in Gregorium Naz. eisque præmissam ad Joannem Cyzici Episcopum Epistolam, cum jam dicti Joannis Eringenæ versione p. 1—45. ad calcem librorum quinque ab eodem Eringena Latine scriptorum πρὸς Φύσιον μερῶν de divisione Naturæ, Oxon. 1681. in fol. Epistola ad Joannem Cyzic. innuit: ἐπαινεῖται μὲν, καὶ τυχὸν δικαίως. Subjuncta quoque p. 46—70. Epistola Maximi ad Thomam Abbatem cum versione non Eringenæ, sed editoris Galei πρὸς διαφορὰν δόξων τῶν ἁγίων Διονυσίου καὶ Γρηγορίου, de variis difficultibus locis Dionysii Areopag. & Gregorii Naz. τῶ ἡγιασμένου δόλῳ & Θεῷ, πατρὶ πνευματικῷ (Codex Gudianus πνευματικῷ) καὶ διδασκαλῷ κυρίῳ Θωμᾷ Μάρτυρι παπῶος καὶ ἀμαρτωλὸς ἀνάξιτος δούλος καὶ μαθητὴς. Incipit: ἀσπληνὴς διωρίας ὅς ἐμμελὲς. Meminit Photius Cod. 194. duarum Maximi ad Thomam Epistolarum e quibus prior tantum edita. Pauca loca & ex paucis Nazianzeni Orationibus sunt, quæ a Maximo in editis hîsce δόξοις fufius illustant ac suspicor plura vertisse Eringenam, qui p. 210. de divisione Naturæ, capitulum quadragessimum primum de ambiguis citat in Orat. Nazianzeni de Paschate: plura etiam habuisse Combefisium, cujus in Bibl. Concionatoriz Tomo I. hæc sunt verba: S. Maximus locos difficiles plurimum Gregorii Orationum, ac quorundam carminum fufissime explicavit, quæ ejus mihi lucubratio extat ex Regio Codice collato cum altero Rev. Abbatis Gerasimi Blacchi Venetiis humanissime submisso, ipsaque Joannis Eringena ex Cluniacensi Bibl. versione. Colophonem dabit Viri Cl. Raphaëlis du Fresne τῷ μακαρίτῃ pulcherrimis membranis pulcherrime & manu erudita exaratus Codex, si quando facultas sit & otium cum illo conferendi. Idem Combefisius in conspectu operum S. Maximi edito Parif. A. 1660. quem Clariss. Montfauconus Catalogo Bibl. Coislimianæ inseruit pag. 311. In Gregorii Theologi locos difficiles. Opus est spissum atque arduum, Scoto Erigena olim tentatum, inscripta versione Carolo Catvo, ex qua emendata in Regio Cod. aliqua & suppleta. Recepta versio hæc ex Cluniacensi Bibliotheca, Extat & apud Carmelitas exaltatos. Collatus deinde textus cum probato Rev. Abbatis Blacchi Cod. humanissime Venetiis cam.

in

in rem submisso. Videtur etiam posterior ad Thomam Epistola esse in Codice Gudiano, nam in Catalogo MSS. Marqv. Gudii τῆ μακαριτῆ, quæ jam accessere Bibliothecæ instructissimæ Guelpherbitanæ, p. 535. traditur desinere in his verbis: ἱερουργέσης τῷ Θεῷ τὴν φιλαλληλίαν τῶν ἀρετῶν καὶ τὴν γῆς ἀρετὴν πάσης δοξαζομένης τῆς κτίσεως καὶ μόνον ἀπαιτῶντι παρ' ἡμῶν θυσίαν τὴν αὐτῆς ἀλλήλης Φιλίαν.

Orationes Nazianzeni quarum loca illustrantur sunt

εἰς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον p. 36. seq.

εἰς τὰ γενέθλια p. 26.

δευτέρῳ εἰρηνικῷ p. 48.

πρὸς τὰς πολιτευομένας p. 26.

πρὸς τοὺς πρῶτον p. 48. seq. 50. seq. 52. seq. δευτέρῳ p. 54.

πρὸς Φιλοπῶχίαν p. 4. seq. 6. seq. 33. seq.

εἰς τὰ Φῶτα p. 27.

πρὸς χαλάζην p. 20.

Basilii in Esaiam laudatur p. 15.

ὁ γραμματεὺς μέγας Κλήμης p. 19.

Dionysius Areopagita laudatur p. 15. 19. 47. Epist. ad Cajum Σεβαστεῖν p. 58. seq.

Pantænus Clementis Alex. καθηγητῆς p. 19.

Liceat hac occasione subungere indicem scriptorum quos in opere subtili pentabiblo de divisione Naturæ laudat Joannes Erigena, cum in illis Græci etiam plerique, cum frequens Maximi mentione occurrant.

INDEX SCRIPTORUM

JOANNE SCOTO ERIGENA

in libris de Divisione Naturæ laudatorum.

ex editione CL. V. Thomæ Galei.

Ambrosius p. 210. 257. 262. 284. 293. 299. 305. 309.

Hexaëmero 140. 217.

de Paradiso 199. 200. 207. 208. 209. 212. 300. 303. 305.

in Lucam 232. 233. 259. 261. 265. 300. 303.

Ddd dd 3

Ari-

Aristoteles 12. 84. 229.

Athenienses *σοιχῆν* literas appellant, quarum compositione articulata vox componitur 141.

Augustinus 23. 24. 56. 62. 69. 79. 84. 105. 116. 117. 119. 126. 134. 136. 144. 150. 153. 169. 182. 192. 211. 227. 239. 244. 277. 289. 298. 299. 301. 308. 309.

in Apostolum 5. de libero arbitrio 287. de baptismo parvulorum 192. de categoriis Aristotelis 28.

de civitate DEI 4. 5. 131. 167. 176. 180. 193. 194. 195. 196. 250. 295. 299. 304. in vicesimo libro, tredecimo capitulo 296.

Confessiones 32. 108. 154. 168.

ad Dardanum 294. Decades, sive in Psal. 63.

de Genesi ad literam 193.

in Hexaëmero 3. 35. 105. 175. 181. 198. 214. 221. 233. 260. 270. 275.

de Musica 22. 154. In opusculis 105.

de S. Trinitate libri p. 12. de vera religione 49. 152. 157.

Basilii 129. 134. 136. 141. 142. 145. 148. 157. 158. 159.

in Hexaëmeron 43. 57. 134. 142. 148.

Boëthius summus utriusque linguæ Philosophus in libris de Arithmetica 31. 174. 176.

de SS. Trinitate 233. magnifici Boëthii de Mathesi libri, p. 113.

Chrysostomus 289. 290. 303.

Cicero *καταφάνη* & *ἀποφάνη* *intensionem* & *repulsionem* transfert 11.

Dionysius Areopag. 1. 8. 11. 41. 43. 51. 60. 63. 91. 93. 107. 111. 127. 183. 236. 244. 251. 268. 307.

in amatoriis hymnis 42.

de divinis nominibus 27. 33. 37. 44. 95. 98. 245. 254. 259. 262. 282. 287.

Epistola ad Dorotheum 256. ad Gajum id. ad Titum Pontificem 108. sententia quam ex Theologicis commentis scientissimi Hierothei sumsit 108.

de Hierarchia cœlesti hoc est Episcopatu 107. 43. 83. 177. 225. 245. 304.

de perfecto & uno 157.

de Symbolica Theologia 10. 168. 169.

Epi-

Epiphanius 201. Ancorato 1. 160.

de fide 83. 85. 161. 245.

libro de Hebraicis nominibus 225.

Eratosthenes 146. 147.

Græcorum moderni *μὴν ἑοίαν, τὰ πρῶτα & τὰς ἐνδεύς* in DEO admittentes 93.

Gregorius Nazianzenus 1. 5. 9. 13. 22. 45. 77. 79. 91. 309.

de baptismo 198. in epitaphio Cæsarii 233.

contra Eunomianos 9. de Filio Oratt. 1. 84. 94.

de grandine 234.

de Nativitate Christi 303. de Paschate 210.

Gregorius Nyssenus 20. 21. 33. 78. 154. 156. 157. 158. 168. 184. 186.

191. 197. 201. 230. 231. 245. 255. 258.

de imagine liber 76. sermo 20. 21. 168. Gregorio Theologo præter rem tribuitur 258.

Hebræi 226.

Hieronymus 226, in Ezechielem 279. 303.

Hilarius 296.

Marcianus Capella 147. 148.

Maximus Monachus venerabilis Magister 54. 63. 69. 71. 91. 122. 123. 266. 299.

de ambiguis 40. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 210. 229. 232. 242. 270.

in Dionysium 43. Dionysii & Nazianzeni elegantissimus expostor Maximus 93.

in Oratt. Nazianzeni 4. 5. 6. 17. 22. 94. in sermonem Naz. de Nativitate 303.

in expositione Nysseni, 195. 197. 210.

in Scholiis 221. 243.

Nicæna Synodus 72. 85. 90.

Origenes 199. 201. 214. *ὡς δὲ ἔχει* 261.

libro III. in Epist. ad Romanos 258.

Plato Timæo 19. 32. 136. 156.

Plinius Historiæ Nat. scriptor, 135. 147. 148. 151. 156. 159.

Prolemæus 147.

Pythagoras 145. 149.

Septuaginta interpretes 57. 60. 221. 224.

Symbolum Romanæ linguæ, de Spiritu S. a Patre per filium procedente 92.

Sy-

Syrus quidam 60. 61. ex S. Basilio.

Theologia dicit 61. 103. ubi affertur dictum S. Scripturæ.

Virgilius 19. 58. 144.

Scripta S. Maximi inedita vel deperdita

49. *Διάλεξις ὀρθοδόξου καὶ Μανιχαίου*, citatur a Georgio Sholario versus finem libri MS. quem contra Latinos Joanni Comneno Trapezuntio Imperatori nuncupat. Vide Mich. le Quien ad Damascenum T. I. p. 428.
50. *Lexicon*, quod in arte etymologica longe versatum ostendit Maximum, sine nomine auctoris MS. in Cardinalis Mazarini Bibliotheca, in quibusdā Italiæ Maximo adscriptum; quo tamen gravare ejus operum editionem non est visum, inquit Combefisius in notis ad Max. T. I. p. 680.
51. *De secundo adventu*. Incipit: *ὅτι τῷ πᾶσι*. Ex Seguieriano Codice editurum se promissit Combefisius in conspectu operum S. Maximi, edito Paris. 1660.
52. *Chronologia succincta Vita Christi*, MS. inter alia hujus argumenti in Codice Cæsareo de quo Lambecius V. pag. 114. Incipit: *γέγονεν ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς παρθένου τῇ πεντηκισχιλίῳ πρώτῃ ἡμέρᾳ*.
53. *Quæstiones sacre Miscellanea ad Nicephorum Chartophylacem Constantinopol.* ἐρωτήσεις Μαξίμου μοναχῆ πρὸς τὸν ἀγίαστου κύριου Νικηφόρου, γεγονότα χαρτοφύλακα τῆς Ἱερῆς μεγάλης ἐκκλησίας, περὶ διαφορῶν κεφαλαιῶν. MS. in Bibl. Cæsarea, vide Lambecium VI. p. 56.

In plerisque Bibliothecis paullo instructioribus, plura Maximi opuscula manu exarata occurrunt; ut apparet ex Apparatu Possevini, Labbei Bibl. nova MSS. & aliis scriptis in quibus MSS. Codicum notitia traditur. Inprimis Locorum Communium opus, quod hoc loco de Maximi scriptis differendi ansam mihi dedit, ter vel quater exstat MS. in Bibl. Cæsarea, quos Codices cum Combefisiana editione conferti operæ pretium esset, quemadmodum & plæclarum Seguierianum; de quo Montfauconus V. C. in Catalogo Bibl. Consilianiæ pag. 374. seq. Quæ autem in eodem Catalogo pag. 310. negantur reperiri S. Maximi Epistola ad Georgium Præfectum Africæ, legitur in editione Combefisiana Tom. II. pag. 201. quemadmodum spiri-

Spiritualis & dogmatica oratio ad Stephanum Dorensem Episcopum
T. II. p. 81.

Alii Maximi.

Maximus ad quem exstant hæc Ovidii II. 3. e Ponto:

Me tuus ille pater Latia facundia lingua

Quæ non inferior nobilitate fuit,

Primus ut auderem committere carmina fama

Impulit, ingenii dux fuit ille mei.

Maximus qui sub Commodi Severique imperio insigni volumine
ut ait Hieronymus cap. 47. de S. E. ventilaverat quæstionem
unde malum, & quod materia a DEO facta sit.

Maximus Abbas, martyr in Gallia A. C. 625. de quo Bollandus
2. Januar. T. I. p. 91.

Maximus ex Abbate Lerinensi Episcopus A. 433. Reiensis sive Re-
giensis scripsit teste Sigeberto Gemblacensi c. 113. de Scripto-
ribus Eccles. librum de Ecclesiasticis ministeriis & de habitu
clericorum. Hujus Maximi vitam scripsit Dinamius Patricius.
Ejus homilias quasdam extare inter eas quæ sub Eusebii Emeseni
nomine vel Eucherii Lugdunensis feruntur, jam notarunt eru-
diti.

Maximus Ægiensis, quem de Apollonio Tyanensi laudat Philostratus
lib. I. c. 5.

Maximus Alexandrinus, infra in Maximo Cynico.

Maximus Byzantius sive Epirota Philosophus Pater Euclidis, Juliani
Imp. Magister, quem a Maximo Ephesio Philosopho qui &
ipse Julianum docuit, distinguunt Socrates III. 1. & Nicephorus
X. 1. Scripta ejus memorat Suidas: *περὶ ἀριθμῶν*, de numeris,
& in Aristotelem *ἀπορίσματα*, nec non alia quædam Juliano in-
scripta, & *περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων*, de insolubilibus oppositionibus
quod Astrologici, opinor, argumenti fuit, quemadmodum &
alterum *περὶ καταρχῶν* de principiis poema, quod dedi ex Codi-
ce Mediceo.

Maximus Cæsaraugustanus Episcopus, cujus historiam de iis quæ tem-
poribus Gothorum in Hispaniis acta sunt memorat Isidorus
Hispan. de scriptoribus Eccles. c. ult. Sed Chronicon quod velut

Eec ee

Dex-

Dextro continuando sub ejus nomine jactatur, supposititium est, & multis argumentis exploditur a Nicolao Antonio in Bibl. veteri Hispana, qui illud una cum Epistola ad Argebatum Episcopum Portugallensem præmissa exhibet T. II. p. 279-285.

Maximus Chrysoberges Monachus clarus circa A.C. 1400. cujus de processione Spiritus S. Orario ad Creteneses edita Græce & Latine a Leone Allatio in Græcia Orthodoxa T. II. p. 1074-1088. Hujus adversarius Nilus Damyla de quo vide Allatium de Nilis pag. 52. & 82. edit. à me curata & H. Warthorum in appendice ad Histor. literariam scriptor. Eccles. clarissimi Cavei.

Q. Cornelius Maximus Jctus, cujus Cicero meminit, VII. 8. Epist. ad familiar.

Maximus Alexandrinus patria, e Cynico Philosopho Patriarcha. Constantinopol. A.C. 380. de quo dixi lib. III. c. 12.

Maximus Ephesius Philosophus, Juliani Imp. præceptor, ob Magicas operationes jussu Valentiniani interfectus, de quo Eunapius in Maximi vita, Socrates III. 1. Nicephorus X. 1. Ad eum exstant Juliani Epistolæ. Quanti apud eum Maximus hic fuerit, docet etiam Ammianus XXII. 7. Alius Maximus interfectus sub Valente, de quo apud Svidam in φησιν.

Maximus Epirota. Supra, in Byzantio.

Q. Fabius Maximus Servilianus Annalium Rom. scriptor, qui cum L. Metello Consul fuit Anno U. C. 611, ante Christum 141. De eo Vossius lib. I. c. 7. Histor. Latin.

Maximus Grammaticus Madaurensis Afer, cujus Epistola ad Augustinum exstat pro Ethnicismo adversus Christianorum religionem. Ei respondet Augustinus Epistola XVII. edit. Benedict. (al. XLIV.) In illa Epistola per *Archimartyrem Namphtonem*, Christum a Maximo intelligi, Cavei conjectura est parte II. Hist. literariæ S. E.

Maximus Hierosol. Episcopus & Confessor, post A.C. 355. de quo Acta Sanctor. T. II. Maji p. 7. Tillemont. T. VI. memor. Alios Maximos martyres (ut Neapolitanum de quo Acta 12. Jun. T. II. p. 517. seq.) Principes item ac duces hoc nomine, de industria omitto, quemadmodum illum Cypri & Sardinia præfectum a Pompejo, de quo proverbium *καμπὰς μάξιμου*, *ja-Baor*

Sanctus Maximus. Vide appendicem Vaticanam in proverbii Andreae Schotti p. 286. In numis Constantini, nomen Maximi non gloriæ ac virtutis titulum, sed familiæ nomen esse contendit Joh. Harduinus in numismatis sæculi Constantiniani pag. 474. Op. & in Memoriis litterariis Trevoltinis Ao. 1701. mense Jul. & Augusto p. 11.

Marius Maximus Historiæ Augustæ scriptor de quo Causaubonus ad Spartian p. 23. & Vossius in Hist. Latinis II. 3. nam Latine scripsit, & fuit præfectus Urbi post Adventum, temporibus Macri- ni Imp. ut testis Dio lib. 78. Libros suos Varronis exemplo in septenarios sive hebdomades librorum digessisse videtur, nam primo septenario laudat eum Spartianus in Geta.

Maximus Monachus, cujus quæstiones sacræ, *ἑρμηνείαι περὶ διαφόρων κεφαλῶν* ad Nicephorum magnæ Ecclesiæ Constantinopol. Chartophylacem exstant Græce MSS. in Bibl. Cæsarea. Vide Lambecium VI. p. 56. Videtur idem cum Maximo Confessore, de quo fufè supra.

Maximus quem natali Platonis apud Dionysium Longinum celebra- to interfuisse narrat Porphyrius apud Eusebium X. 3. præparat.

Maximus Planudes medio sæculo XIV. clarus, de quo infra, suo loco.

Maximus Rejenfis sive Regienfis. Supra in Maximo Abbate.

Maximus Rhetor, Plutarchi æqualis qui ejus meminit IX. 4. convi- valium quæstionum. Alius de quo Aristides T. 3. p. 525.

Rutilius Maximus JCtus, cui librum ad legem Falcidiam, quem alii ad Q. Cornelium Maximum referunt, Cujacius tribuit.

Statilius Maximus Grammaticus, de quo in Bibl. Latina.

Maximus Taurinensis Episcopus qui Synodo Arausicanæ A. 441. & Mediolanensi A. 451. interfuit. Vide Miræum ad Gennadium de S. E. c. 40. Latinum Latinium Bibl. sacro profan. p. 80. 164. seq. Martyrolog. & Acta Sanctor. 25. Jun. Tillemontii memo- rias Hist. Eccles. T. XVI. pag. 31. seq. *Homilia* ejus nonnullæ S. Ambrosii & Augustini sermonibus permixtæ leguntur, ut præter alios notarunt Mabillonius in Musei Italici Tom. I. parte 2. & Combesius in Bibl. Concionatoria. Editæ sunt sæpissime & separatim, & cum Chrysologo, & in Patrum Bibliothecis, ut noviss. Lugdunensi Tom. VI. Quinque sermones in laudem S. Cypriani editurum se promissit Class. Muratorius in Anecdo-

tis Bibl. Ambrosianæ T. I. p. 16. *Libros de Sacramentis* inter Ambrosii opera editos, Maximo huic fortasse tribuendos suspicatur. Tillemontius p. 34. *Liber de gratia spiritali baptismi* Genadio memoratus intercidit.

Maximus Tyrius Philosophus Platonicus Antoninorum atque clarus, de quo dixi lib. IV. c. 23.

Valerius Maximus, de quo in Bibl. Latina.

XI. Post Maximum confessorum, Locos Communes ex omnigenere scriptorum sacrorum, aliorumque concinnavit JOANNES DAMASCENUS, Presbyter & monachus, non confundendus ut multi fecerunt a) cum Joanne Mesue Damasceno Medico, b) vel cum Joanne Damasceno Serapionis F. itidem Medico, c) nec cum Damasceno Episcopo Rondinensi, d) vel altero Episcopo Dama-

a) Quemadmodum homonymia Theodosii Imp. qui ante Leonem Isaurum extitit, Vincentio Bellovacensi, Antonino Florentino, Andrea Dandolo, Joanni Nauclesio, Trithemio aliisque fuit fraudi, ut Joannem Damascenum sæculo IV. sub Theodosio primo vixisse scriberent: ita alios decepit similitudo nominis, ut Johannem Damascenum nostrum confunderent cum Joanne Damasceno Medico. Vide Latini Latini Bibl. sacram & profanam p. 79. b. & 81. a. Petri Bælii Lexicon Historicum in Damasceno, & Leon. Allatium apud Mich. le Quien in prolegomenis ad Damascenum, ubi citatos illos refellunt. Idem Allatius confutat etiam & fabulosa esse evincit quæ de Damasceno Raph. Volaterranus libro XVI. Commentar. Urban. falso tradens eum Judæis parentibus natum & ex Judaismo ad Christianismum conversum esse, & Constantinopolin venisse, captumque a piratis Saracenis, postea a Theodosio redemptum magistrum ejus Epistolarum fuisse, mox abscissam ei dexteram, quod in suspicionem prodicionis venisset. Ne dicam de fabulis, quas addunt auctor sermonis de Damasceni conversione, Vincentius Bellovacensis speculi Hist. XVII. 103. Petrus de Natalibus Episcopus Equilinus in Historia sanctorum IV. 135. Jo. Nauclesus in Chron. aliique, restitutam ei manum beneficio Mariæ Virginis, reductum CPolin, &c.

b) Joannes Damascenus Medicus cognomento *Mesue*, adnepos Abdallæ Damasci regis, secta Muhammedanus circa A. 1200. floruit & Arabice scripsit, quæ scripta ejus deinde ex Arabico in Græcam & Latinam Linguam conversa sunt. Ex illis aliqua S. Joanni Damasceno presbytero male tribui notat Lambecius VI. p. 118. 131. 134. &c.

c) Joannes Damascenus Serapionis F. itidem Muhammedanus. Medicus, a Joanne Mesue laudatur.

d) Leo Allatius in prolegom. ad Jo. Damascenum ubi de variis hisce Damascenis differit, memorat MS. *Δαμασκηνῶς ὁ Πρωτοπρεσβυτέρου Ῥονδίνης διάλογον καὶ τὴν ἡγεμένην τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, ἥτις πελαγισμὸν καὶ τὴν οὐκ ἐκείνου*

Damasceno sive Damasci urbis, qui sæculo medio decimo sexto de animalibus scripsit ad Michaëlem Cantacuzenum ; e) nec denique eum recentiore scriptore Damasceno Monacho & Hypodiacono Studita, Thessalonicensi f)

Hic Iohannes ex nobili genere, * patria Damascenus, dignitate presbyter g) & vitæ instituto Monachus, contumeliæ causa Sarabaita h) & pro Mansure, Mamzer i) ab aliis Arclai k) & propter eloquentiam

Ec. ccc ;

tiam

ἐλάδῳ Θεοκώπων. Damasceni Roudimensis Episcopi dialogum cum Abbate S. Anastasia, sive deplorationem Episcoporum Græcia sua ætate. Incipit : *προσαγαρεύω.*

e) Damasceni Episcopi librum communi Græcorum dialecto scriptum de natura animalium, constantem XC. capitibus, quem ex Aristotele, Eliano & Phile collegit atque Michaëli Cantacuzeno magno Domesticō transmissit legisse fēms. Imperfectum tamen apud Petrum Velliam Romanum, testatur Leo Allatius loco jam laudato. Incipit : *συνήθειαν ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅταν θέλωσιν αἰδεῖσθαι πινὰ μέγαν ἄρχοντα.*

f) Hic est Damascenus cuius thesaurus homiliarum in sanctos, lingua Græca vulgari sæpius prodiiit Venetiis, ut 1603. 1618. 4. Omitto dicere de aliis Damascenis ut Nicolao Damasceno, Damascio Damasceno, & Damasceno cuius *δράμα Σωσανίδου* laudatur ab Eustathio ad Dionysium periegetem v. 976.

* Patrem Damasceni Sergium τὸν τῷ Μανσῦρ, Quæstorem generalem γενικὸν λογυθῆτην Abdolmeleci Califæ Saracenorum, ex Theophane verisimiliter conjicit laudatus Lequien.

g) Presbyterum fuisse, male negat Possevinus, qui constantibus veterum testimoniis refellitur. Vide Jo. Hierosolymitanum in vita Damasceni p. XXI. & ibi notas.

h) Apud Vincentium Bellov. XVII. 103. Imperator Theodosius ad Joannem ; *Sarabaita pessime.* Nisi legendum *Sabaita*, nam in S. Sabæ Laura Damascenum diu vixisse constat ; Et Sabaita dicitur Stephanus ejus fratris filius, Cæterum Sarabaitæ S. Hieronymo Epist. 22. ad Eustoch. (edit. novæ 18 T. 2. p. 43) *Remobeth, Monachorum genus deterrimum atque neglectum : hi bini vel terni, nec multo plures simul habitant, suo arbitrata ac disione viventes.* De his viri docti ad regulam S. Benedicti c. 1. Cassianus collat. XVIII. 4. & 7. Petrus Crinitus III. 15. de honesta disciplina, ubi Augustini locum illustrat de Sarabaitis sacerdotibus.

i) *ἱεροκώως* sive per contumeliam dictum esse Μανσῦρ ab Iconomachis, tradit Synodus septima Act. VI. T. 3. edit. Binianæ p. 678. falliturque eruditiss. Cangius quando de alio nescio quo Johanne hæretico Ægyptio & hæc verba & acclamationem Iconomachorum p. 677. *Μανσῦρ τῷ κακῶν μῶ καὶ Σαρακηνῶ φρονι ἀνάθεμα*, intelligendam esse putat gloss. Græco in Μανσῦρ. Assentior tamen Theopha-

tiam *Chrysorrhoeus* 1) cognominatus legitur. Damascenus a Cosma Monacho docto ex Italia captivo illuc adducto eruditus una cum Cosma Hierosolymitano (qui Melodi nomine deinde ecclesiis & Majunensis Episcopus extitit.) Hinc neglectis quas Damasci Satrapa offerebat mundialibus dignitatibus, Hierosolymas in Sabz monasterium concessit, ibique in literarum, sacrarum præsertim meditatione, consensit & prope S. Sabam est sepultus. Certe tumulum Damasceni & Cosmæ spectatum in eo loco, Joannes Phocas * meminit. Disciplinis philosophiæ egregie excultum & eruditione omni- varia ultra illius sæculi exemplum ornatum omnes fatentur: hymnis dulcissimis, scriptisque quam plurimis de quibus deinceps dicetur, celeberrimum. In his quod vossellis quandoque non gladius pugnat, narrationesque parum credibiles ingerit ubi pro imaginum cultu & precibus pro defunctis descendit in certamen, ætati potius quam vixit quam ingenio ejus tribuendum existimo. Diem obiisse videtur non ante A. C. 756. m) Leonis Isauri & Constantini Copronymi iras parum, quoad vixit reveritus. Memoria ejus inter sanctos ab Ecclesia Latine

phani qui p. 350. Jo. Damascenum dictum esse ait *Μανсур παπικῶ ὀνόματι*, quo-1
avus ejus ita diceretur. Addit Theophanes voce *Μανσὺρ* significari *λελυτρωμένον*
redemptum. Pro quo Scylitzæ & Cedreni Cod. monstrum habent vocabuli *λῶτρεαβον*,
sed *ληλυτρωμένον* esse scribendum, recte idem Cangius annotavit. Non tam
itaque contumeliosum erat nomen ipsum *Μανсур*, pluribus aliis commune, quam quod
per contumeliam illud Constantinus Copronymus corrumperat in *Μαμζήρην*
spuriū, quemadmodum ex eodem Theophane Cedrenus & auctor Hist. Miscel-
læ testantur.

k) *Ἰωάννης ὁ Ἀρχλαῖ κανὼν διὰ τῶν ἱερευτικῶν εἰς τὴν ἀγίαν πνεύματι.*
Ita in scribitur Joannis Damasceni hymnus in Pentecostem, & agnoscit nomen
ἀρχλαῖν, quod *arcularium* significat, Damasceno tributum Eustathius Thessalo-
nicensis in commentario ad illam hymnum, apud Allatium de Georgiis p. 320.

l) Theophanes, Cedrenus lib. Auctor Hist. Miscellæ XII. Sigebertus Gemblacensis c. 75.
de scriptoribus Eccles.

* Jo. Phocas sæculi XII. scriptor in descriptione terræ sanctæ p. 28. in Symmictis Alla-
tisi. Deinde CPolin adductas Jo. Damasceni reliquias, ex Pachymenis Andronico
lib. I. c. 13. observat Mich. le Quien.

m) In Combesii Bibl. Concionatoria errore calami vel typographi Damascenus tradi-
tur claruisse A. C. 830. pro 730. Libellus ejus adversus Constantinum Copronymum
scriptus est post Synodum Copronymianam habitam A. 754. atque adversus illam
Synodum strinxisse calamum Damascenus etiam ex auctore vitæ Stephani junio-
ris Martyris cognoscitur.

tina eolitur 6^a Maji & Græca 19. Nov. & 4. Decembr. Vitam ejus Commentarios de illa Arabice scriptos nactus, tradidit atque ex illis ut videtur fabulam illam partum credibilem de manu Damasceni per S. Mariam restituta hausit *Johannes Hierosolymitanus* post medium sæculi decimi clarus. Eam Latine a Lipomanno T. V. & Surio ad 6. [Maj. Græce Rom. 1553. 8. cum Oratt. de imaginibus editam utraque lingua dedere in Damasceni editione Basileenses Ao. 1575. fol. deinde Græce Papebrochius T. II. Aët. Sanctior. Maji p. 723. ex Codice MS. Mediceo collato cum Codice Regis Christianiss. & Latine p. 111. ex versione Antonii Francisci Destieu, S. l. Incipit: *τοῖς πεπηγμένοι τοῖς*. Idem Papebrochius *Constantini Acropolitæ* sermonem de Joanne Damasceno p. 734. ex MS. Vaticano edit Græce, una cum versione Jo. Francisci de Rabeis Jcti. Incipit: *τῷ Ἰωάννῃ τὸν λόγον, τῷ ἐκ Δαμασκῆ πρὸς ἑκκλήσια*. Nec non excerpta e Græcorum Synaxario & Menæis Damascenum spectantia. Constantinus Acropolita veluti paraphrastes Joannis Hierosolymitani in editione nova Operum Damasceni omissus, at *Johannes Hierosolymitanus* a Clariss. Viro Mich:le Quien Græce & Latine Tomo primo præmittitur notis etiam illustratus, quibus nonnullæ illius hallucinationes castigantur. Hinc ibidem ex editione Damasceni Latina Colonienſi & Codice Regio Paris. Latino 3966. sequitur *Narratio* ex Græco ut videtur conversa de S. Joannis Damasceni conversatione, quæ incipit: *quemadmodum dulce philosophiæ existit*. Præterea excerpta e Vincentio Bellovacensi, e Menæis, variaque variorum, veterum præcipue de Damasceno testimonia. Et præclara *Leonis Allarii* de Damasceni scriptis commentatio ex opere ejus inedito de Libris Apocryphis.

Amicitia conjunctos * sibi habuit Joh. Damascenus præter Cosmam Melodum & a quo creatus est presbyter Joannem Patriarcham Hierosol. Petrum Majumensem & Petrum Damascenum: discipulosque, Joannem Laodicenum, Theodorum Abucaram (Carorum Episcopum) & Stephanum Eccles. Hierosol. presbyterum ac syncellum, Anastasiumque monasterii S. Euthymii præpositum, auctorem libri contra Judæos quem Latine ex Turriani versione H. Canisius T. 3. Antiq. Lect. p. 67. edidit.

Edi-

* Vide notas ad vitam Damasceni p. 23.

Editiones operum Jo. Damasceni. Græcæ.

Liber de fide Orthodoxa, cum Orat. de iis qui in fide obierunt, prodiit Græce auspiciis Jo. Matthæi Giberti Veronensis Episcopi, cum præfat. Donati Veronensis ad Clementem VII. Pontificem. Veronæ apud Stephanum & fratres Sabios 1531. in 4. typis luculentis.

Vita & libri III. de imaginibus, Rom. 1553. 8.

Latinae.

Quandoquidem versio libri de Fide Orthodoxa a *Burgundione*, cive Pisano, Federici Enobarbi præfesto Sæc. XII. composita & Thomæ Aquinati pridem lecta non vidit lucem :

Idem liber ex *Jacobi Fabri* Stapulensis interpretatione Paris. 1507. in 4. primum editus est ex officina H. Stephani avi. Et cum commentariis *Jodoci Glichtovei* ad Jac. Ambasium Episcopum Claremontanum, Paris. 1512. & 1519. & sine commentariis Marpurg. 1602. in 8.

Cum brevioribus Fabri interpretis notis, & Orat. de iis qui in fide dormierunt per Jo. Oecolampadium versioni & Historia. Josaphat & Barlaam, Basil. 1535. & 1539. præmissa vita Jo. Damasceni scripta a Johanne Patriarcha Hierosol.

Ex recensione *Henrici Grævi* Noviomagensis Ord. Prædicator. Colon. 1546. apud Petrum Quentel, in qua editione Latina accesserunt Damasceni Logica, & introductio elementaris ad Joannem, Laodicenum Episc. nec non liber de duabus voluntatibus & operationibus, Epistola ad Jordanem Archimandritam de hymno trisagio, liber de hæresibus, fragmentum sententiarum de octo vitiis, altercationes cum Sarraceno, & de judicio, carminaque & cantica varia, cum Cosmæ Majumensis & Theophrasti ac Scholarii quibusdam.

Ex versione meliore vel recensione *Jacobi Billii*, Prunzi Abbaris, Paris. 1577. in fol. in qua editæ præter plura in edit. Græcolat. Basil. 1575. obvia primum accesserunt Latine tantum *Parabola sacra*, *Physica*, Vita S. Stephani junioris & octoëchus. Græce vero & Latine Oratio de Christi transfiguratione, & de nativitate B. Mariæ Ora-

Orationes tres. Hæc editio, de qua in Apparatu Sacro. Possevinus, non sine auctario recusa est Paris. 1603. & 1619. fol. curante *Frontone Ducao.*

Græcolatinæ.

Basileensis apud Henricum Petri, cum *Marci Hopperi* præfatione A. 1548. fol. ubi ante Jo. Cassiani, Latini scriptoris opera exhibetur Græce & Latine Jo. Damascenus de orthodoxa fide, cum commentariis Jo. Clichovei, & liber de iis qui in fide obdormierunt. Latine autem tantummodo cætera quæ in Colonienſi Grævii editione extare jam dixi. Repetita est hæc editio Basil. 1559. in fol.

Basileensis tertia A. 1575. fol. prioribus duabus longe plenior, & itidem Cassianum habens adjunctum, atque utraque lingua exhibens præterea dialogum Damasceni contra Manichæos, aliaque scripta complura. Cum ejusdem Hopperi præfatione.

Parisiensis denique, curantē præclaro atque eruditissimo Viro *Michaele le Quien*, Morino Bolonienſi, Ordinis FF. Prædicatorum, qui provinciam quæ ante ipsum Jo. Auberto a) *Francisco Combesisio* & *Philippo Labbeo* b) designata videbatur, occupavit cum summa laude

Fff ff

de

- a) *Aubertus* post Cyrillum Alex. voluit etiam Jo. Damasceni editionem curare ex decreto illustriſ Cleri Gallicani A. 1636. 21. Jan. Sed dum Ephraimum Syrum edere prius instituit, neutrum perfecit, neque *Combesisius* potuit ab eo vel ab ejus heredibus impetrare quæ *Leo Allatius* ad Aubertum Roma Lutetiam miserat, & quorum Catalogum ex Allatii *supplémentis* p. 448. seq. laudatus le Quien in prolegomenis exhibet. Meminit & Allatius Epistola ad Aubertum dissertationi 2. de libris Ecclesiasticis Græcorum præmissa, *Combesisius* vero cui Cleri Gallicani judicio sparta hæc deinde ornanda fuit commissa, *dolet perisse*, inquit in Bibl. Concionatoria. *santa illa Allatiana Auberto Damasceni operum editionem pollicenti missa.*

- b) *Labbeus* Paris. 1652. in 4. edidit conspectum operum Damasceni in quatuor partes tributorum, in quo non vult videri usus transmissis, ab Allatio, sed de illis velut necdum sibi visis loquitur, licet Allatius in Epistola ad Nitensium quæ symmetris p. 446. inserta est, haud obscure plagium ipsi eo nomine objicit. Idem Labbeus T. I. libri de scriptoribus Ecclesiasticis A. 1669. editi pag. 556. conspectum suum novæ editionis Damasceni memorans, *quam tum demum*, inquit, *aggrediar, cum ex aliis occupationibus liber emerſero, & eruditos viros, quorum operam auxiliumque etiamnum implore, in subministrandis ad eam perficiendam subsidii paratiores fuero expertus.*

de c) atque egregie obivit, publicatis Græce & Latine Jo. Damas-
ceni Operibus sic, ut non modo plura inedita ex MSS. in lucem pro-
tulerit primus, aut Latine tantum vulgatis Græca addiderit, sed et-
iam quæ utraque jam lingua exstabant castigaverit reddideritque no-
va vel castigata versione illustriora, & doctis notis, præmissisque
præter priorum præfationes editionum luculentis prolegomenis at-
que de doctrina Damasceni dissertationibus d) explicuerit. Paris.
1711. fol. 2. Volum. Non me fugit, hoc opus certatim laudatum es-
se & laudatum esse ex merito a Diariorum eruditorum scriptori-
bus in Ephemeridibus Paris. A. 1712. mense Januar. in Actis Erudit.
quæ Latine eduntur A. 1713. p. 1. & quæ Germanice, T. I. p. 318.
365. in Diario quod sub novi Musei titulo, itidem vernacula lingua
Lipsiæ mensuris intervallis prodit (nunc Vulcher. Coel) parte XXXIII.
p. 600. &c. Sed puto tamen ab illis mihi relictum esse locum obse-
quendi instituto meo quod in aliis scriptoribus Græcis hætenus ob-
servavi, ut Damasceni Scripta secundum ordinem editionis hujus
optima Lectori annumerare, mihi liceat.

To-

c) Conspectum operum Damasceni à Lequinio A. 1700. Parisiis separatim editus est.
atque extat præterea in Diario eruditorum Hanoverano Cl. V. Jo. Georgii
Eccarti (*Monatlichen Auszug*) A. 1700. mense Augusto p. 526. seq. Vide
& Memorias litterarias Trevoltinas A. 1707. mense Augusto, pag. 2440. seq.
Scripta quæ in duobus tomis Lequinii non extant, & in conspectu vel Le-
quiniano vel Labbeano aut Allatii Catalogo, commemorantur, inseram in-
tra post notationem editionis Lequinianæ.

d) Dissertationes Damascenice ab editore operi præmissæ sunt Septem, I. de processio-
ne Spiritus S. II. de auctoritatibus quibus Eutychiani hæresin suam tuebantur III.
de Epistola Chrysostomo tributa ad Cæsarium Monachum & aliis quibusdam à
Damasceno primum laudatis scriptis, IV. de Epistolis ad Petrum Follonem de
Trisagii additione, & de expositione fidei inter Justini Martyris Opera, V. de
Oratione Damasceni de iis qui in fide obdormierunt & de purgatorio secundum
Orientalis Ecclesiæ sensum, VI. de azymis & postremo CHRISTI Paschare. &
VII. de Christianis Nativitatibus & cortum fide, nec non de Ebionitis.

Tomo I.

In hoc familiam ducit ΠΗΓΗ ΓΝΩΣΕΩΣ * sive opus tripartitum, quod titulo *Fons scientia* auctor ipse commendavit, hoc est *Dialectica, liber de hæresibus, & liber de Orthodoxa Fide.*

1. Κεφάλαια Φιλοσοφικά *Capita Philosophica, sive Dialectica*, cum præfixa Epistola ad *Cosmam* Majumæ jam Episcopum, adeoque scripta post A. C. 743. p. 1 -- 74. Hujus Dialecticæ, in qua Porphyrium de quinque vocibus & Aristotelis Logica scripta secutus Damascenus est, compendium Latine prodierat in antiquis editionibus, ex versione fortassis *Burgundionis* Pisani. Ac in editione Basil. 1575. Græcis fusioribus epitome Latina male accommodatur. Eandem epitomen interpretatio Arabica præsentat teste Lequinio, quæ non est edita. Idem Græca integra ex pluribus codicibus Regiis MSS. & editione Basil. recensuit, novaque versione donavit.

2. Περὶ αἱρέσεων ἐν συντομίᾳ, πῶθεν ᾤξαντο καὶ πῶθεν γεγένησιν. *De hæresibus* compendium unde ortæ sint & quomodo prodierint p. 76 -- 118. Ex S. *Epiphani* Anacæphalæosi ad verbum fere repetitum cui ex Theodorito, Timotheo & Sophronio paullo plusquam viginti sectarum enarrationem & de Mohammedanis nonnulla Damascenus subjicit. In prioribus editionibus occurrit Latine tantum, ex versione *Joachimi Perionii*. In Coloniensi, alia legitur interpretatio incerti auctoris quem Lequinus putat *Burgundionem* Pisanum. Partem postremam de Mohammedanis Græce e Codice Augustano suppleverat latinamque versionem addiderat *Fronto Ducaus* in editione Damasceni Latina Paris. 1619. in fol. Græce librum integrum primus ex Codice Regio Paris. 2336. vulgavit *Jo. Baptista Costerius* cum versione sua & notis, in tomo primo monimentor. Ecclesiæ Græcæ Paris. 1677. in 4. Lequinus præterea contulit cum Codicibus Regiis 3244. & 2930. atque Augustano, nec non illo quo Perionius ad versionem suam concinnandam est usus, & cum Epiphanio cæterisque hæresiologis, & uberiores notas adjunxit. Professio

Fff ff 12 fidei

* Vide notas ad vitam Damasceni scriptam à Jo. Hierosol. p. XIX. & Allatium de Damasceno §. 20.

fidei qua librum de hæresibus obfignavit Damascenus, Græce vulgata est a Lambecio VIII. p. 426.

3. Ἐκδοσις ἀκριβὴς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. *Orthodoxæ Fidei accurata expositio*, p. 123 — 304. Capitibus centum, non quatuor libris hoc opus a Damasceno distributum est, ut ex Græcorum Codicum MSS. inspectione Lambecius & Lequinius testantur. Addit hic vir doctissimus nec in editione Græca Veronensi 1531. in 4. partitionem in libros quatuor exhiberi, quod de contextu ipso verum est, sed in summis paginis per totum opus, quatuor librorum numeri notati comperiuntur. Nec illa divisio in vetustis præcæ versionis Latinæ MSis occurrit, nisi forte secunda recentiorique manu & atramento in marginalibus quorundam oris annotata. (In Bibl. Tarvisiana rubricæ libri 10. Damasceni præbyteri, in quo est traditio certa *Orthodoxæ fidei*, traducta de Græco in Latinum a Burgundione Iudice cive Pisano sub Eugenio III. Pont. Max. apud Clariss. Montfauconum p. 75. Diarii Italici.) Vestigia distinctionis in quatuor libros jam deprehenduntur apud S. Thomam Aquinatem, qui versione Latina usus est. *Quamobrem existimo*, inquit Lequinius, *ejusmodi partitionem a Latinis excogitatam introductamque fuisse ad instar quatuor librorum Petri Lombardi*. Nam ut inter Latinos Scholasticos Petrus hic, Magister sententiarum, tot aliis præivit, * ita primus fuisse Damascenus inter Græcos Ecclesiæ Doctores cognoscitur, qui plenius & *συνεπικρίτως* subtiliusque universum Theologiæ systema ordine fuit complexus, ipsis plerumque verbis, quibus divina mysteria edisserit, usus præclarorum Patrum (Basilii M. Gregorii Nysseni, Nemesii, Athanasii, Epiphani, Chrysostomi, Cyrilli Alex. personati Dionysii Areopag. Leonis M. Leontii Byz. Maximi confessoris, præcipue vero Gregorii Naz.) Annotationes Roberti Groshead live Capitonis Lincolnienfis Episcopi, qui sæculo XIII. in Anglia claruit, in librum Damasceni de Orthodoxa fide, male e Græco interpretatum, memorat Jo. Lelandus pag. 285. descriptoribus Britannicis. Sed nec Burgundionis interpretatio, nec Roberti annotationes hactenus editæ sunt. Idem Robertus in libro de cessatione legalium p. 92. & 167. citat *Iohannem Damascen-*

* Jac. Thomassius diss. de Doctoribus Scholasticis Latinis, Lips. 1676.

mascenum in lib. sententiarum, opus hoc innuens. *Iac. Fabri* Stapulensis versio cum *Iodoci Clichtovei* commentariis prodiit Parisi. 1507. in 4. ac deinde sæpius tum Græcis addita, tum sine illis, ut supra in editionibus operum Damasceni retuli. Post Fabrum vertit *Iac. Billius*, cujus interpretatio in editionibus Latinis Parisi. A. 1577. 1603. & 1659. fol. occurrit, & subinde indiget castigatione, ut Rich. Simoni etiam notatum T. II. Bibl. selectæ p. 35. *Sedebat animo*, inquit *Combesius*, *Clichtovei*, hominis nihil Græci, commentariis remotis, quibus onerati potius libri de fide quam serio illustrati, puriorem textum multiplicum Codicum collatione, nova etiam seu interpolata (*Billii*) versione auctum edere, atque ad fontes, Patres scilicet antiquiores, quos totos Damascenus loquitur, a se nibi scribere professus ipse, reducere. Quod *Combesius* aliis occupatus implere superfedit, magno studio *Lequinius* executus est, qui hoc Damasceni opus servata utraque & capitum & librorum distinctione, ad Græcos Codices MSS. accurate recensitum cum nova versione sua & notis exhibet. Non omittendum quod Epitomen universæ Theologiæ ex hoc Damasceni opere contextam vulgavit *Chrisophorus Pelargus* Francof. ad Viadrum 1605. in 4. qui cum in Reformatorum partes trahendum illum scriptorem duxerit, ex nostratibus B. D. *Balthasar Mentzerus* avus *Giesæ* A. 1614. edidit & Respondente Jo. Sauberto Altdorfino publice defensitavit delineationem brevissimam libri III. Damasceni de Orthodoxa fide, in qua quæ Auctoris hujus de Christo Θεωρεῖται sententia fuerit & confessio contra infelices nonnullos rerum Theologicarum Criticos ad oculum ostenditur. Constat etiam B. D. *Eliam Veielum*, Ecclesiæ Ulmenensis Antistitem meritissimum, a longo tempore id agitalle consilii, ut Damasceni hoc opus ad MStos Codices Augustanæ † & Cæsareæ Bibl. recensitum Græce & Latine cum commentariis ederet, sed præclaro proposito fatum Viri præstantissimi intercessit. Duas interpolationes lib. 3. c. 3. & 7. in Codicibus aliquot MSS. repertas & Damasceno ab aliena manu insertas Græce & Latine dedit *Lequinius* pag. 659-661. Quæ porro sub *Cyrilli Alex.* nomine Io. Wegelinus edidit de SS. Trinitate & Aubertus tomo ultimo operum *Cyrilli*

Fff ff 3

rilli

† De Augustanis Codd. vide B. Antonii Reiseri Catalogum MSS. Bibl. Augustanæ p. 29. De Cæsareis Lambecium lib. V. p. 1. &c.

rilli exhibet, jam supra p. 571. notare me memini esse Damasceni, licet è Gyrilli scriptis magnam partem repetita.

4. *ὡς τὰς διαβάλλοντες τὰς αἰγίας εἰκόνας* adversus eos qui *sacras imagines calumpniantur*. Λόγοι ἀπολογητικοὶ tres p. 307 --- 390. *Ὁ πρῶτος λόγος* vocat Jo. Hierosolymitanus in Damasceni vita cap. 14. meminitque eorum iterum cap. 33. *Primus* scriptus est post A. G. 717. Leonis I sauri decimum, quo ille edictum adversus imagines promulgavit, sed ante quam καλὸς ille ποιμὴν τῆς λογικῆς χρεῖσθαι ποίμνης, quibus verbis Germanum Patriarcham Constantinopol. Damascenus p. 308. intelligit, a Leone depositus esset, quod accidit sub extremum Anni 729. *Secundus* post Germanum in exitium pulsum cuius meminit p. 336. καὶ νῦν ὁ μακάριος Γερμανὸς, ὁ βίω καὶ λόγῳ ἐξασπράδιων, ἐρραπίσθη, καὶ ἐξέλειπε γέγονε, καὶ ἐπερὶ πάντας τοὺς ὁπίσκειν καὶ πατέρας αὐτοῦ δαίμων τὰ ὀνόματα. *Tertius* quem Joanni Damasceno sine magna caussa abjudicat vir egregius Humfredus Hody prolegomen. ad Chronicon Johannis Malalæ cap. 32. secundo est simillimus, & scriptus uterque adhuc anteanathema adversus Leonem pronunciatum publice, hoc est ante annum ejus tertium decimum, Christi 730. Prodierunt primum cum vita a Joanne Hierosol. scripta Græce edente Nicolao Majorano qui eos Cardinali Joanni Petro Caraffæ dedicavit, Rom. 1553. in 8. Latine vertit Godfridus Tilmannus Carthusiæ Parisiensis Monachus, Parisi. 1555. in 4. Antwerp. 1556. in 12. Ante cum Petrus Franciscus Zinus Venet. 1554. in 8. cujus versionem additis Græcis recusat in Basileensi edit. 1575. etiam Jac. Billius in Latina sua editione servavit additis paucis castigationibus, Parisi. 1577. 1603. 1619. Denique (ne de Gallica versione dicam vulgata Verduni 1573.) Lequinius ex utraque interpretatione Latina nova tertiam concinnare operæ pretium duxit, adhibitis etiam emendationibus Billii. Singulis hisce libris a Damasceno subjuncta sunt loca varia Patrum pro imaginibus, quorum indicem hoc loco subijciam.

IN-

INDEX SCRIPTORUM

quos in libris de imaginibus laudat JO. DAMASCENUS.

Ambrosius Episc. Mediolanensis ἐκ τῆς πρὸς πᾶσαν ἰταλίαν ἑπιστολῆς
344. ad Gratianum Imp. περὶ τῆς ἐνοράκης οἰκονομίας ἔχει λόγον
383.

Anastasiū Sinaita, ἔχει ἀγία ὄρεσι Σινᾶ. 378. in novam Dominicam &
Apostolum Thomam 388.

Anastasiū Archi-Episc. Theopolis (Antiochiæ) & Patriarcha περὶ
σαββάτου καὶ πρὸς Συμεὼν ἑπισκοπὸν βοσρέης 344. 386.

Anastasiū Imp. 377.

Arcadius Archi-Ep. Cypri in vita Symeonis Thaumaturgi, mira-
culo CXXXII. 378.

Athanasius 319.

Alexandrinus lib. III. καὶ Ἀρειανῶν 383. ἐκ τῶν γραφέντων ἐκ τῆς κεφαλᾶς
πρὸς Ἀντίοχον τὸν ἀρχόντα καὶ πρὸς τὴν ἀποκρίσιν, κεφαλᾶσιον λέγει 366.
383. Hæ quæstiones junioris Athanasii sunt, quem post A. C.
700. vixisse Lequinius non diffitetur.

Basilius 317. 362. ἐκ τῆς εἰς τὸν Ἠσαΐαν ἐρμηνείας 366. in Barlaamum,
Martyrem 320. 342. 363. in Gordium Martyrem 322. 342. ad
S. Flavianum de Samaritana muliere 384.

ἐν εἰκοστῷ ἐβδόμῳ τῶν πρὸς Ἀμφιλόχιον περὶ τῆς ἀγίας πνεύματος τρια-
κοντῆς κεφαλῶν 318. 321. 342. 364.

in XL. Martyres 322. 323. 342. 364. 381.

Chalcedonense Concilium 380.

Clemens Alexandrinus τὴν ἀρχαιοτάτην κλήμειτον πρὸς Ἀλέξανδρον, ἐκ
τῆς ἐβδόμης βιβλίας τὸν γραμματεῖον 382.

Constantinus Imp. 370.

Cyrillus Alex. ἐκ τῆς περὶ φωνητικῆς πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδοσίον 367. ἐκ
τῶν Θησαυρῶν 317. ἐκ τῆς πονήματος, ὅτι διὰ πάσης τῆς Μωυσέως
γραφῆς τὸ τὸ χρῆμα μυστήριον ἐσημαίνεται 367.

Cyrillus Hierosol. ἐκ τῆς δωδεκάτης κατηχήσεως 383.

Dionysius 354. Areopagita ὁ πολὺς τὸ θεῖον 355. καὶ καὶ θεὸς τὰ περὶ θεῶν
διασκεψάμενος 311.

περὶ θεῶν ὀνομάτων 320. 342.

Dio-

Dionysius πρὸς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας 320. 342. 363.

Epist. ad Titum 319. 342. ad Joannem Theologum 363.

Dioscorus 380.

Ephesina synodus λησική 329.

Epiphanii liber e quo contra imagines producitur testimonium, τὸν παρεγγεγραμμένον καὶ ὀπίσθας 319. γνώθι ὡς δατάλας 319. ubi conferendæ notæ. Leontius Cyprius commodus verborum Epiphanii interpres 326. Epiphanii Ecclesia in Cyprio, imaginibus exornata 339.

Eusebius Pamphili lib. V. τῶν ἐν εὐαγγελίοις δοξαζέσεων 367. lib. VII. Ecclesiasticæ Historiæ 369. lib. IX. 370. Vita Constantini 371. 372. 380.

Euthymius Exarchus Ariannus 376.

Eutychianus 377.

Flavianus Martyr in synodo Ephesina λησική interfectus 329. alias Antiochenus 381.

Gennadius Archi-Ep. Constantinopol. 386.

Germanus Patriarcha Constantinopol. 308. missus in exilium 336.

Gregorius ὁ Θεορρήμων (Nazianzenus) 312. 355. ὁ Θεός 316. 346. ὁ Θεολόγος 319. ἐκ τῆς πρὸς υἱόν, λόγος β 367. ἐκ τῆς λόγος τῆς καὶ Ἰβλιανὸς τῆς ὁρθοδόξου 371. ἐκ τῶν ἐπὶ 381. 382. ἐκ τῶν ἐκλήσεων 384.

Gregorius Nyssenus Basilii frater 323.

ἀναπληρωματικὸν (supplementum Hexaëmeri Basiliani) πρὸς κατασκευὴν ἀνθρώπου 324. 342.

Oratio de divinitate Filii & Spiritus S. & de Abrahamo 324. 342. 364.

Helladius in vita S. Basilii 327. 365.

Hieronymus presbyter Hierosol. 385. locus qui assertur est Hieronymi Græci scriptoris de quo supra.

Ἰωάννης Ἀντιοχείας τῆς καὶ Μαλάλα χρονολογία 368.

Joannes Chrysof. de uno legislatore 343.

ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῆς δικαίας ἰσθ 371. ἐκ τῆς λόγος, τῆς, ὀπίγνωσαι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις (XV. de statuis) 379. in Maccabæos 384. καὶ Ἰβλιανὸς τῆς ἁθρὸς ἐκ τῆς πρώτης λόγος 384. ἐκ τῶν νεότητων 384.

Joannes Chrysoſt. in Meletium Antioch. incipit: πανταχὲ τῆς ἱερᾶς ταύτης 343. in S. Flavianum Antioch. 381. in Coloſſenſes ἐκ τῆς τρίτης λόγος 367. in Epist. ad Timoth. κεφάλ. η'. 382. ἐρμηνεία in Epist. ad Hebræos 324. 342. 364. 367. in parabolam seminis 343. de proditiōe Iudæ & in Pascha 343. in Pſal. III. de Davide & Absolone 367. apud Eudoxiam delatus ac si Origenis hæresin sequeretur 385.

Ioannes Diaconus 377.

Isidorus Diaconus. Ejus χρονολογία 385.

Julianus ἀθεοῦται & καὶ διποσάτης 327. 365. alius 380.

Τὸ καὶ Λέοντα εὐαγγέλιον, ab Iconomachis Evangelium Leonis Hauri scribi jubet per sarcasmum 338.

Leontii Neapolis in Cypro Episcopi ἐκ τῆς ἰσθαίων λόγος 325. 326. 342. ἐκ τῆς ἑλ λόγος 373. 374. 375. 376.

Macedonius 380.

Magnus presbyter 376.

Manichæi 314. 336. αἰσχρὰ καὶ μυστὰ καὶ ἀκάθαρτα & γραφὴ μανιχαίων τε καὶ ἐλλήνων καὶ τῶν λοιπῶν αἱρέσεων 334. 350. Μανιχαῖοι συνεγράψαν τὸ καὶ Θωμᾶν εὐαγγέλιον 338.

Maximi Philosophi & Confessoris ἐκ τῆς περὶ αὐτῶν πεπραγμένων μετὰ ξυ αὐτῶν τε καὶ Θεοδοσίου ὁπισκόπου 344. 387.

Mercurius Martyr 365.

Methodii Patarensis Episcopi περὶ ἀναστάσεως 389.

Olympius 376.

Pantaleonis & Marini Martyrum reliquie 377.

Polychronii ἐρμηνεία in Ezechielem 372.

Proclus (Constantinopol.) 328.

Severiani Gabalorum Episc. εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς σταυρῆς 327. 343. 365. ἐκ τῆς λόγος περὶ τῆς εἰς τὸν σταυρὸν 385.

Magni Simeonis τῆς σταυρασεως ὄρες, περὶ εἰκόνας 386.

Socratis Historiæ Eccles. liber I. 370.

Sophronii Hierosol. Archi-Episc. λαιμῶνάριον 328. 344. 352. de Martyribus Cyro & Johanne & Theodoro hypodiacono, podagra laborante 387.

Stephani Bostreni contra Judæos, κεφάλαιον δ' 370.

Symbolum 309. 345.

Synodus quinta 386. quinisexta 389.

Ggg gg

Theo-

Theodoritus Episcopus Cyri, ἐν τῇ φιλοθεῖᾳ ἰσορίας, ἐκ τοῦ βίου τῆς αἰγῆς Συμαίων Ⓞ κινῶν 366. περὶ Μακεδονίᾳ Ἀσιανίτη 380. ἐρμηνεία, in Ezechielem 372.

Theodorus Abbot Abbas 328. 344. 352.

Theodorus Mopsuestenus 386.

Theodori Lectoris Constantinopol. Historia Ecclesiastica 380. 386. ἐκ τῆς ᾧ τῶν 376.

S. Theodorus Episcopus Pentapolis. Ejus narratio parum credibilis de Dione servum fugitivum Martyris imagine efficta ad reditum cogente 382. seq.

Θεολογικὰς ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ cum Theologo loquar 310. 349. respiciuntur Nazianzeni loca.

Thomæ Evangelium a Manichæis suppositum 338.

Timotheus Constantinopol. 380.

Vita S. Basilii ab Helladio scripta 327. Chrysostomi 328. 343. 365. Abbatis Danielis 388. Eupraxiæ 328. 343. 389. Eustathii τῆς καὶ παλαιᾶς martyrium 372. Mariæ Egyptiæ 328. 343. 388.

Simeonis Thaumaturgi, scripta ab Arcadio 378.

Multa loca eadem veterum Patrum de imaginibus citantur in Actis Synodi septima sive Nicæna II. A. 787. celebratæ: cum itaque inter legendum illa acta indicem scriptorum in iisdem memoratum composuerum, lubet antequam Damasceni scripta enumerare pergam, & illum hoc loco cum Lectore communicare. Actio I. incipit pag. 462. II. pag. 498. III. pag. 523. V. pag. 600. VI. pag. 618. VII. pag. 681. & VIII. pag. 699.

INDEX SCRIPTORUM IN ACTIS SYNODI II. NICÆNÆ LAUDATORUM.

ad paginas edit, Biniana A. 1618. Tom. III.

Adriani Papæ Epistola ad Constantinum & Irenem August. 449. ad Tarasium Patriarcham 509. ad Simeonem Bostrensem Episcopum λόγ Ⓞ περὶ σαββάτου 561. Incipit: οἱ πατέρες, εὖ καὶ τὸν λόγον.

Adriani

Adriani ejus dictum: ὅτι ὁ χριστὸς θεμελίωσεν, τὴν ἀρχαίαν ἑξουσίαν ἀκολουθεῖ ἡ οὐκ οὐκ ὁμοίη 510.

Ambrosius 654. ad Gratianum Imp. lib. III. c. 9. p. 505.

Amphilochius 654. 657. Iconii Episc. πρὸς τὴν ψευδοπρωτόκλητον τὴν ἀντιόχειαν 607.

Anastasio Episc. Theopol. 644. five Antiocheni Epistola ad quendam Scholasticum, quæ incipit: εἰ τῷ μόνον ἐπερωτήσαντι 560.

Martyrium Anastasio Persæ Martyris, quod incipit: ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τῷ θεῷ δι' ἃ τὰ πάντα ἐγένετο 547. Miracula, quorum initium: θαυμάτων διήγησιν περιβαλέσθαι βέλομαι 547. mentio Anastasio iterum 584.

Anastasio, Bibliothecarii præfatio ad Joannem VIII. p. 471. vide & Græcam editoris notam p. 506.

Antiochenium Cler. & Monach. δέσις in synodo Constantinopol. sub Menna data contra Severum Acephalum 610. incipit: νῦν ἕπερ καιρὸς ὃ μακαριώτατοι.

Antipatri Bostrensis ἀντίρρησις contra Eusebium pro Origene liber I. incipit: ἐγὼ μὲν ἀρκούντως ἐνόμιζον γεγραφέναι 609. πρὸς τὴν αἰμόρην, ἢ ἡ δέχνη. ὅτι μὲν πρῶτος ἡ ἱεράων κλήσις 544.

Apostolorum Periodi ψευδοπρωτόκλητοι 605. incip. πρὸς βυλόμενον τὸν ἰησοῦν κρατῆσιν. ab Amphilochio rejectæ 607.

Asterii Amaseni ἐκφρασις in Euphemiam Martyrem 544. 657. 700. in Lazarum & divitem 658.

Athanasius 656. 666. Epist. ad Eupsygium presbyterum Casareensem 663. ad Marcellinum, commentariis in Psal. præmissi 680. Epist. ad Rufinian. 487. 489. 524. de incarnatione 505. de imagine Berytensi 548. ὁ κτ' εἰδώλων λόγος 583. ἐκ λόγου δ' contra Arianos qui incipit: ὁ ἀρεσκόμενος ὡς εἶπε 566. καὶ Psalms illud: qui sedes super Cherubim 586.

Augustinus ὁ μέγας διδάσκαλος ἐν ταῖς κηρίαις ἐν λαομασίαις sermionibus 504.

Basilii Ancyraei confessio Synodo II. Nicænæ oblata p. 481. seq.

Basilius magnus citatur 706. 679. 666. 665. 483. 535. 575. 587. 583. 637. 644. 654. 658. Eustathium Sebast. recepit 487. seq. 525. πρὸς τὴν καὶ διδάσκαλον τῆς ἐκκλησίας θεῷ καὶ πνεύματι πρὸς μαρτυρίαν μὲν τὸ πρὸς θεῷ 567.

ἐν ὡχρῇ τῆς θείας ἀναφορῆς 641.

Gg ggg 2

Ba.

Basilii XXX. κεφάλαια ad Amphilocho. de Spiritu S. 566. in Esaiam 715.

Canones 486. 707.

Epistolæ 487.

πρὸς ἀντιόχειον 487.

πρὸς Εὐαγγέλιον 487.

ad Episcopos qui sub ipso 715.

ad Julianum πρὸς βασιλέα 504. 567.

ad Terentium Comitem 488.

ad Nicopolitas 497.

Epist. Canonica ad Amphilocho. 487.

in XL. martyres 656. 504. 647. in Barlaamum Martyrem 570.

ἀντὶ τοῦ contra Sabellianos Arium & Anomæos, cujus initium:

Μάχεται Ἰσδαϊσμός ἐλλητισμῶ 566. 646.

Canones Apostolorum 486. 524. 701. 702. 704. 714. 718. Synodorum,

Basilii & aliorum Patrum in Bibliotheca Patriarchæ Constantinopol. p. 486.

Carolus Rex Francor. & Longobardor. ac Patricius Romanorum 507.

Chrysostomus. 483. 485. 575. 666. 655. 654. ejus vita 715.

Chrysostomus εἰς τὴν ἀγίαν πέμψιν τῆς πασχαλίας 504. Encomium

Meletii 644. 700. 541. de uno legislatore 656. 542. 644. in.

II. ad Corinth. 651. 652. in parabolam de semine 504.

in Lavationem quintæ feriæ εἰς τὴν νικητορά 565.

Constantini diaconi magnæ Ecclesiæ Constantinopol. in omnes Martyres 611. incipit: αἱ μὲν χεῖρὲς πατηγύρες.

Cosmas notarius & cubuclesius διάκονος καὶ κυβυκλείων Patriarchii 612. 493. 494. 568.

SS. Cosmæ & Damiani miracula 563. 564. 565.

Cyrilli Alex. ὑπομνηστικὸν ad Maximum diaconum Antiochi. 488.

ad Acacium Scythopol. de hirco emissario 543. 644.

ad Gennadium presb. & Archimandritam 488. seq.

in Matthæum p. 504. in 2. Cor. I. 16. p. 652.

Epistolæ 11. ad Succensum Diocæsareæ 683.

Cyrillus Episcopus ῥοθίος 515.

Cyrillus Hierol. 654. Catechesis II. cujus initium: δεῦρ' ἡ ἀμαρτία 601.

Dionysius 701. πρὸς ἰσραηλῆας 638.

Epi-

Epiphanius Constantiæ Cypri citatur 505.

locus ei suppositus 653. ex Epistola ad Theodosium Imp. 654. An-
coratus 654.

Epiphanii Catanensis Diaconi sermo in Concilio II. Nicano 708.
Evagrii Hist. Ecclesiastica 613.

SS. Evangelicis in medio positus Synodus habetur 498. 522. 539.

Eusebius ὁ τῶ παμφίλου 636. Arian. παρασπίσης 661. 662. Ecclesiastica
Historia 588. ἱερὸν καὶ συγγράμματι 663. in Psalm. CX. 663.

Epistola ad Constantiam Licinii uxorem 608. 661. 663.
ad Euphrationem incipit: τῷ δεσπότη μετ' ἅπαντα ὁμολογῶ 608. 662.
ad S. Alexandrum Alexandrinum S. Athanasii καθηγητὴν 662. In-
cipit: μετ' ὅσης μὲν ἀγωνίας. alia Epistola id. 663.

Alius Eusebius de quo ex vita Chrysostomi 715.

Eustathii Antiocheni in illud φάγετε τὸν ἐμὸν ἄρτον 642.

de Eustathio Sebasteno p. 487. seq. 525.

Gennadii Constantinopol. Epist. Encyclica 716.

Georgius Cyprius 677. 678.

Germanus Constantinopol. 677. 678. Epistola ad Johannem Synaden-
sem Episc. 577. ad Constantinum Νακωλείας Episc. 574. ad Tho-
mam Claudiopopolitanum Episc. 574.

Gregorii II. Papæ Epistola ad Germanum Constantinopol. 574. 1.
& 2. de SS. imaginibus ad Leonem Isaurum exstant pag. 462.
468. Γρηγόριος ὁ διάδοχος τῶ Ἀποστόλων 501. 502.

Gregorius Nyssenus 665. 654. de Abraamo 584. 504. 542. 644. 671.
in Cantica Canticor. 504.

Epitaphio in Basilium 626.

εἰς τὴν γενέθλια χριστοῦ 660. 696.

Gregorius Naz. ἐκ τῶν ἐπῶν 655. ἐκ τῶ πρὸς δρεπῆς λόγου ἢ ἡ δρεπῆ.
Θεὸν τῶν πάντων πρῶτον αἶτιον καλῶ 544. 644.

ὁ τῆς θεολογίας ἐπ' ἀνυμῶ 528. 581. 636. 638. 646. 654. 663. 680.

Hieronimi presb. Hierosol. λόγος citatur 506.

Honorius Papa inter hæreticos anathematizatur 527. 534. 630. 632.
686. 695. 698.

Ibæ Epistola ad Marem Persam condemnata 631. non ipse 654.

Joannes Thessalonicensis 664. ejus λόγοι contra Ἕλληνας. 700.

ejus λόγος qui incipit: μετρί τότε πνεύματων 603.

Ggg gg 3

Jo-

Johannes Mansur (Damascenus) 677. 678.

Joannes ὁ διακεκομμένος ex Historia Eccles. 609.

Joannes Gabalorum Episc. de vita Severi hæresiarchæ 611.

αἱ ἱστορίαι 492.

Leontii Cypri Episc. ἐκ τῆ πέμπτῃ λόγος ὑπὲρ τῆς χριστιανῶν δουλοπείας καὶ Ἰουδαίων καὶ περὶ εὐκρίτων τῶν ἀγίων 556. Mauritiū Imp. temporibus clarus scripsit πολλὰ ὁγκώματα καὶ πανηγυρικοὺς λόγους, & in transfigurationem S. Salvatoris, & vitam S. Joannis Alex. Archiep. τῆ ἐλεήμων 560. Fortasse Leontii est δαίδαξίς Ἰουδαίου καὶ χριστιανῶν 604.

Macarius hæreticus Monothelita Antiochenus a sexta Synodo in exilium missus 492. 632.

S. Mariz Egyptiæ vita quæ incipit : Μυτῆρων βασιλεὺς κρίθει καλὸν 572.

Martyrum acta 658. in Patriarcheo Constantinopol. 613.

Maximi Confessoris & Theodosii Cæsariensis κινήματα δόγματα μετὰ ξὺ ἐκείνων καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὑπατάων 554. Incip. τὰ κεκοιμημένα περὶ τῆς ἀμωμότητος ἡμῶν πίστεως τῶν χριστιανῶν. Citatur Maximus 644.

Nili ad Heliodorum Silentiarium Epistola 551. Incipit : Αἰετὶ καὶ πᾶσι καὶ τόποις. Alia ad Olympiodorum ἐπαρχον. Incipit : χεῖρας μου εἰ ἀρεὰ 552. 700.

Origenes Adamantius condemnatus 631.

Παροιμιακῶς, secundum proverbialem, allegatur locus ex Proverbis 539. 633. 642.

Patriarcharum Orientis (Antioch. Hierosol. & Alex.) Epistola ad Tarasium 529. qua absentiam excusant 531.

Pauli Apostoli ad Laodicenses Epistola supposita 653.

Philoxenus Hierapol. 663.

Photinus presbyter Constantinopol. in Johannis ἡγουμένου Episcopi Constantinopol. vita 570.

Platonis Martyris mentio 551.

Procli Episcopi mentio 489.

Procopii Martyris vita quæ incipit : καὶ τὸς καιροὺς ἐκείνους ἡ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς 573. seq.

Regis sap. & sanctissimi dictum : μέγιστον δῶρον τοῦς ἀνθρώποις παρὰ σὺν ἱερουσίην καὶ βασιλείαν 529.

ex

ex Rufini presb. Rom. Historia Ecclesiastica 491. 494.

Vita S. Sabæ 494. 610.

Severus ὁ συγχικλῆς, Acephalus 638.

ex Socratis historia Ecclesiastica 492.

Sophronius 644. Archi. Ep. Hierosol. encomium in SS. Cyrum & Johannem 561. κατὰ τὴν λαμπρανίαν 561. 613. 614. 615.

Stephanus monachus & βιβλιοφύλαξ τῶν ἱεραρχῶν πατριάρχῳ 487. 492. 614.

Stephanus Bostrensis Episcopus citatur 505.

Synodi Nicænæ II. ἐξ. pag. 684. seqq. Nomina eorum qui condemnantur 693. 700. Epistola ad Clericos Constantinopol. 697.

Καὶ ἀφικὼν συνέδριον 694. 698. 718.

quæ se septimam Synodum vocat 620.

Synodus III. contra Massalianos sive Eucharistas 448.

Synodi Anno LXX. post sextam Synodum 624. in Blachernis 621. Constantinopoli contra Imagines habitæ ἐξ. ejusque confutatio p. 619. seq.

Synodi Chalcedonenfis proœmium 494. Canon II. 702. 706. 716. Quarta synodus 524.

Sex universales Synodi 509. 527. 533. 624. 700. 630. seq. (ubi de singulis) & 685. seq.

Sexta synodus 625. in qua nulli Orientis Episcopi. ἀπὸ τὴν τῶν μιαιφῶν ἁπλοῦς 531.

Canon sextæ Synodi 554. 700. 703. 716.

Symeonis Stylitæ miracula 568. 569. Epistola V. ad Imp. Justinum. juniorem 601. 700.

Tarasii patriarchæ Constantinopol. Apologeticus exstat p. 473. ejus dictum : τὸ πρὸς ἀγμάτω ἐπὶ μικροῖς ἐπὶ μεγάλους ἀμαρτανῶν, πάντων ἐσιν, ἐξ ἀμφοτέρων γὰρ νόμος τὸ θεῶν ἀδελφότης 490. Epistola ad Patriarchas Antioch. & Alex. 526. ad Adrianum Papam. Epist. I. 711. Epist. II. 713. ad Johannem presb. & hegumenum 715.

συνοδικῶν ejus περιαιῶν mentio 538.

Theo Iorus Syraculius cognomine κελθινός. 693.

ex Theodori Lectoris Hist. Eccles. 609. libro V. p. 494.

Theodori Hierosol. Patriarchæ Synodica 531. memoratur, & exhibetur 532.

Theo-

Theodorus Mopsuestenus & Theodorus (Diodorus) Nestorii Magister condemnatus 630.

Theodori Archimandritæ Siceonis (*Sicensium*) vita quæ incipit: *εὐλογητὸς ὁ Θεὸς* 574.

Theodoreti contra Cyrillum anathematismi damnantur 534. vita Symeonis Stylitæ quæ incipit: *Συμεώνην τὸν πάππ* 167.

Theodosii Episcopi Ammorensis Confessio p. 483.

Theodotus Ancyranus Cyrilli *συναγωνιστής* 660. ejus scripta λέγει *εἰς τὸν Λάον* καὶ *Νεστορίου ἐν τόμοις* 48. in Symbolum Nicænum. *εἰς τὴν γέννησιν κυρίου*. *εἰς τὸ φῶς*. in Eliam & viduam. in SS. Petrum & Johannem. in claudum ante speciosam portam. *εἰς τὰς πάλαντας λαβόντας*. *εἰς τὰς δύο τυφλὰς* 661.

Thomæ Evangelium a Manichæis suppositum 653.

Vetus Test. cum Scholiis Græcis in *πατριαρχικῇ* Constantinopol. 612.

In scholio Græco p. 570. mentio sit Codicis in Bibl. Vaticana, qui plura SS. Patrum testimonia continet.

Zooras condemnatus 631.

Ethnicorum *ἰσορροπία* βιβλίοι 648. 651. ubi de Ægyptior. Perfar. Græcor. idololatria.

Χριστιανοκατηγόρησις αἰρέσεως libri cum aliis hæreticis in Constantinopol. Patriarchali Bibl. asservandi 704.

οἱ *Χριστιανοκατήγοροι* (Iconomachi) 619. faciunt cum Judæis, 617. Samaritanis, Manichæis *φαντασίαν* existimantibus τὴν *ἰσότητα* *οἰκονομίαν* 607. 616. cum Arabibus Saracenis id.

Ἀνόμοιοι πὶ καὶ ἡμίχρονοι 627.

Nestorius 633. 634. 636. 638. 639. 672.

Arius 616. 631. 632. 634. 637. 640. 641. 649. 663. 675. 695. 698. 713. &c.

Hactenus Index scriptorum in Actis Synodi Nicænæ II.

Nunc ad Joannis Damasceni scripta ut revertar, tomo primo sequitur.

5. *Ἀπελλὰς* *πρὸς ὁρθὴν φρονήματα*. *Libellus de recta sententia*, sive confessio fidei dictata a Damasceno & ab Elia Episcopo tradi-

ta Petro Damasci Metropolitæ p. 390 -- 395. Incipit: *ἡ μὲν πρὸς ἀμφοτέρωθεν φεβόμενος*. Primus edidit Lequinius e Codice Vaticano 1262. & versionem addidit. In hoc libello comprobatur doctrina sex Synodorum, rejiciunturque cum hæresibus omnibus a Simone Mago *μέχρι τὴν νῦν κινηθεῖσαν μὲν τῆς αἰτίας τῶν ἡμεῶν ἐκκλησίας*, hoc est, usque ad Iconomachos, etiam Origenis *ληρήματα*, Petri Fullonis additamentum ad Trisagium, Monothelitæ Sergius, Cyrus, Paulus, Petrus, Pyrrhus, Macarius & Stephanus ejus discipulus, nec non Maronitæ.

6. Τόμ. sive *Libellus* contra Jacobitas, Monophysitas sive Eutychianos ex Petri Damasceni Episcopi persona ad Daræ Episcopum Jacobitam p. 397 -- 427. Incipit: *ἡ δὲ τὸ καλὸν ὅτι μὴ καλῶς*. Ediderat Latine ex *Francisci Turriani* versione, sed mutilum sub titulo Damasceni contra Acephalos, Henricus Canisius T. IV. Antiquar. Lect. Ingolstadii 1604. in 4. Integriorem & Græce primus vulgavit Lequinius e Codice Vaticano, ac quæ huic etiam deerant, ea Latine suppleta dedit ex versione *Arabica* quam MS. servant clarissimi Patres Oratorii Parisiensis. Quoniam huic libello loca plura Doctorum Ecclesiæ Damascenus adnexuit, eorum quoque brevem elenchum hoc loco accipe:

Ambrosius Mediolanensis *ἐκ τῶ πρὸς ἀνθρωπώσεως, ἥτοι καὶ Ἀπολιναρίου λόγ. 423*. Ejusd. ad Gratianum Imp. 423. quem locum laudavit Cyrillus in Ephesinā Synodo id. *ἐκ τῆς ἐρμηνείας τῶ θεοῦ συμβόλ. 423*.

Amphilochius Iconii Episc. Epistola ad Seleucum 423. 424.

Aristoteles, tertius decimus Apostolorum, hæreticis 399.

Arius 396. 399.

Athanasius Alex. Episc. 408. 409. *ἐκ τῶ καὶ αἰρέσεων 420*. Epist. ad Epictetum 422.

Basilii Cæsareensis *ἐκ τῶ κατ' εὐνομίας λόγ. α' 421*. *ἐκ τῆς διαλέξεως * πρὸς Ἀτίον τὸν Ἀρειανόν 421*.

Epist. ad Amphilochium 398.

Hhh hñ

Cyrl.

* Severo hæresiarcha recentius scriptum, adeoque suppositum Basilio M. nec hæcenus editum, *Le Quien*.

Oyrillus Alex. 406. 408. 409. 410. 411. 413. in Ephesina Synodo 423.
ἐκ τῆς πρὸς Φωνητικῶν ἔς πρὸς Ἀλεξανδρείας 424. ἐκ ἑπὶ πίστεως λόγου
425.

Epist. ad Joannem Antiochenum 425. ad Acacium Melitenes Episc.
id. ἐκ ἑπὶ τὸ Λευϊτικόν 425. πρὸς Τριμάθου λογ. id. ad Succenium
I. & II. Epist. 426.

Diodorus 398.

Dioscorus 398.

Eunomius hæreticus 397.

Gregorius Theol. 398. 410. 411. 412. 418. 419. Epistola II. ad Cle-
donium 422. ἀπολογητικός 422.

sermo II. de Filio 422. ἐκ τῶν ἐπ' αὐτῶν 423.

Gregorius Nyssenus Epistola ad Philippum Monachum 424. ἐκ τῆς
κτ' Ἀπολωναρίου id.

Joannes Chrysostomus ἐκ τῆς εἰς τὸν Λάζαρον λόγου 426. ἐκ τῆς πρὸς
Καίσαρον τὸν μονάχοντα Ἐπιστολῆς 427.

Irenæus Episcopus Lugd. ἐκ τῆς κτ' Οὐαλερίου 420.

Αἱ ἰσραελῶν διαγορεύουσι βίβλοι 419.

Justinus Philos. & Martyr ἐν τῇ ἐκθέσει τῇ πρὸς τῆς ὁρθῆς ὁμολογίας
410. ἐκ ἑπὶ τρίτῃ βιβλίῳ, τῆς πρὸς ἁγίας Τριμάθου, κεφαλ. ιγ 420.
κεφαλ. ιζ. id. Lequinius observat per scriptum de Trinitate intelligi
expositionem fidei quæ inter S. Justinii opera legitur & subjun-
cta fuit duobus libellis adversus Judæos & Græcos ad Euphra-
sium Sophistam, quæ omnia Justinum juniorem auctorem
habent, illum fortasse cujus Epistola ad Petrum Fullonem
exstat.

Methodius Patarensis Episc. ἐκ τῆς λόγου εἰς τὴν ὑπαπαντήν 421.

Nestorius anthropolatra 398. 402.

Petrus Fullo 419.

κτ' τὰς φυσικὰς 405.

Proclus Patriarcha Constantinopol. Trisagium hymnum ab Angelis
edoctus 419.

Sabellius Afer 398.

Severus 398.

Theodorus Mopsuestenus 398.

Trisagium adjecta improbantur 418. seq.

7. Κατὰ Μανιχαίων διάλογος. *Dialogus contra Manichæos* sive Paulicianos, p. 429—465. Incipit: ἐπειδὴ συνελθόμεν. In quibusdam Codicibus præter rem refertur ad S. Athanasium. Damasceni esse dubitavit Billius eam tantum ob rationem, quod ignem tortorem dæmonum impiorumque hominum exponit non de vero igne sed de nequitia furis ac peccati flagrante frustrataque libidine. Vide p. 446. 448. 460. 463. Sed idem visum aliis Ecclesiæ Doctoribus etiam antiquioribus notarunt Sixtus Senensis lib. V. Bibliothecæ S. annot. 40. & Benedictini ad Ambrosium Tom. I. p. 1460. Primi hunc Dialogum utraque lingua edidit *Basileenses* in sua Damasceni editione A. 1575. fol. Cum alia versione sua Jo. Leunclavius adjunctum Imp. Manuelis Comneni legationi ad Armenios, Leonis M. Epistolæ de fide, Leontioque & Constantino Harmenopulo de sectis, & Harmenopuli, Augustini atque Hilarii confessionibus fidei Basil. 1578. in 8. Tertia Jac. Billii versio exstat in editionibus Damasceni Latinis Parisiensibus A. 1577. 1603. 1619. fol.
8. Διάλεξις Σαρακηνῶν καὶ Χριστιανῶν *Disceptatio Christiani & Sarraçeni* p. 466—469. Incipit: τί λέγεις τὸν Χριστόν. Prodierat Latine ex veteri versione in prioribus editionibus. Neque Lequinio ad manus fuit Græcus Codex, quem exstare in Bibl. Cæsarea testis Lambecius V. p. 126. tamen Græca quædam fragmenta adscripsit ex Dialogis Theodori Abucaræ, ex quo etiam p. 470. Græce & Latine subjunxit brevem dialogum Christiani & Sarraçeni ἐκ τῶν πρὸς τὰς Σαρράκηνους ἀντιρρήσεων Διδ. Φωτῆς Ἰωάννου Δαμασκηνῶ. Incipit: ἐπεὶ μοι, ὦ ὀπίσκοπε, ἡ κατείδωλος ἦν ὁ κόσμος.
9. περὶ δρακόντων *de draconibus* fragmentum p. 471. 473. Incipit: ἐπειδὴ καὶ δράκοντας ἀναπαύονται. Et περὶ σφυγγῶν *de strygibus* p. 473. Incipit: θελω δὲ ἵνα μὴ. Hæc duo fragmenta quibus vulgi & hæreticorum fabulas ridet Damascenus, antea inedita Lequinio accepit a Clariss. Montfaucono Pag. 472. laudatur Δίων ὁ Ῥωμαῖος συγγραφεύς. περὶ βασιλείας καὶ περὶ τῆς Δημοκρατίας Ῥώμης καὶ διηγησάμενος περὶ τῶν πολυβρυχῶν πολέμων τῶν καρχηδονίων, quibus verbis non Dionis Chrysostomi περὶ βασιλείας λόγοι, sed alterius Dionis Cassii Historiæ Romanæ libri innuuntur.

10. *περὶ ἁγίας Τριάδος*. De S. Trinitate per quaestiones & responsiones pag. 474 — 477. opusculum pridem editum a Jo. Wegelino cum versione & notis Augustæ Vindel. 1611. in 8. Incipit: *περὶ μὲν τῆς ἁγίας Τριάδος τῆς ὁμοουσίας.*

11. *περὶ τῆς Τρισαγίου ὕμνου*, ac hymno Trisagio ad Jordanem Archimandritam, adversus eorum sententiam qui hymnum illum non ad SS. Trinitatem sed ad solum Christum referebant, & adversus Petri Fullonis additamentum Jacobitis & Maronitis (vide p. 485.) probatum p. 480 — 497. Prodierat hæc Epistola Græce & Latine nescio quo interprete in editione Damasceni Basil. 1575. sed a Lequinio longe castigatior & cum nova versione exhibetur ad quatuor Codd. MSS. Incipit: *τῷ πρὸς σέ μεν πατρί.* Loca Patrum quæ vindicare ad calcem hujus scripti instituit Damascenus p. 488. seq. hæc sunt:

Athanasii ἐν τῷ *περὶ σαρκώσεως καὶ Τριάδος* λόγῳ p. 448. *ἡ ἄρχὴ, οἱ κακοτέχνους* p. 493.

Basilii ἐκ τῶν πρώτων λόγων τῶν κατ' Εὐνομίας, *ἡ ἄρχὴ, εἰ φύσει θεὸς ὁ υἱός.* p. 493. ἐκ τῶν πρὸς Ἀμφιλόχιον *περὶ τῆς ἁγίας πνεύματος* p. 493.

Chrysostomi εἰς τὸ εὐλογημένον, *ἡ ἄρχὴ.* ἐκ τῶν θαυμάτων εἰς θαύματα (T. V. Savil. p. 82.) p. 489.

Cyrilli Alex. *ὁπότε ἐκτε λόγων τῶν περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, ἡ ἄρχὴ.* ἰσότητι μὲν ἐν p. 490.

ὁπότε δ' λόγῳ περὶ τῆς ἐν πνεύματι προσκυνήσεως p. 490.

ἐκ δ' πρὸς ἐρμείαν δ' λόγῳ, *ἡ ἄρχὴ, τὸν δὲ θεὸν ἐκ θεῶν* p. 491. *ὁπότε δ' πρὸς ἐρμείαν τῶν πρὸς ἐρμείαν, ἡ ἄρχὴ, εἶεν ἐκ παντὸς ἡμῖν* p. 492. ἐν τῷ *περὶ πνεύματος* λόγῳ πρὸς ἐρμείαν *ἡ ἄρχὴ.* πάσα ἀγαθὴν 494.

Epiphanii ἐκ τῶν εἰς τὴν ἁγίαν Θεοτόκον λόγων p. 498. ὁ ἅγιος καὶ θαυμαστός *Πατριάρχης* ἐν τῷ *ὑπὲρ τῆς ἀγκυρατῆς* λόγῳ 494.

Gregorii Nysseni ἐκ τῶν κατ' Εὐνομίας πρώτων λόγων p. 491.

Theologi (Gregor. Nazianzeni) ἐκ τῶν λόγων εἰς τὴν γενέθλια pag. 493. seq.

Procli Constantinopol. ἐκ τῶν λόγων τῶν εἰς τὴν ἁγίαν Θεοτόκον p. 492. ἐκ τῶν ἐγκωμίων εἰς τὴν ἁγίαν Θεοτόκον *ἡ ἄρχὴ, πᾶσαι μὲν αἱ μαρτυρίαι καὶ πανηγύρεις* id.

Loca hæc produxerat Anastasius Abbas S. Euthymii sed ab hæresi Eutychiana alienus, (cujus cum laude facit Damascenus mentionem)

tionem pag. 481 & 495.) ut evinceret ad Filium eos Trifagium regulisse, quod Joanni Patriarchæ Hierosol. nullo modo committendum visum.

Denique ex solenni formula celebrationis Mysteriorum Damascenus Trifagium probat de SS. Trinitate utique, non de solo Filio accipiendum esse p. 496. Quem locum ex Liturgia, quæ sub Jacobo Apostoli fertur nomine, repetitum esse Lequinius annotavit.

12. *ἡ ἐπὶ τῶν ἁγίων νηστειῶν* de sanctis jejniis Epistola ad Cometam Monachum τῷ εὐλογεμένῳ καὶ γνησίῳ δέλῳ χειρῶν, κύρω Κορητῇ πνευματικῇ ἀδελφῷ, Ἰωάννης ἐλάχις p. 499--505. Hanc primus Lequinius edidit e MSS. Mediceo & Barocciano, quorum apographa cum eo communicarunt præclari viri Jo. Ernestus Grabe & Anselmus Bandurius, cum fragmenta pridem ex illa produxisset Turrianus in Apologia pro Epistolis Pontificum & notis ad Constitutiones Apostolicas. Rejicit in hac Epistola Damascenus morem Severianorum, qui jejunium observabant per hebdomades octo, a Septuagesima usque ad Pascha. Loca quæ ad calicem subjiciuntur sunt tam *ἀγίασις Apostolica* cujus & apud Epiphanium LXX. 12. mentio, Doctorumque Ecclesiæ S. Basilii ἐκ τῆ κατὰ μεθυστῶν λόγῳ, Chrysostomi ἐκ τῆ πρὸς τῷ τέλει τῆς νηστειᾶς λόγῳ, Anastasii Patriarchæ Constantinopol. ex encyclia Epistola, Epiphanii Cypri ἐκ τῆ εἰς Μοναχὸς (interpres: ex Epistola ad Monachos) Johannis Episcopi Aithenarum, Anastasii Patriarchæ Theopolis sive Antiochiæ Syriæ, Petri Patriarchæ Hierosol. Tum hæreticorum Severi Acephali, Archi-Ep. Antiocheni ex sermonibus ἐν θρονασι καί, Sermonē εἰς τὴν τῶν νηστειῶν παρακαλῶν dicto in Cassiani Ecclesia, qui incipit: νόμος ἐστὶ καὶ ὅτι τῶν σαρκικῶν παλαισμάτων. Et ex libro τῶν ὑποσημαινέντων ἰδιοχρεῖας ἀποφόρων καὶ φηλαίων. Nec non Benjaminis Severiani, Pseudo-Episcopi Alexandrini ex quarto libro τῶν εὐρησιακῶν οὐπὶ, ψευδοεὐρησιακῆς τριακοστῆς, ἧς ἀρχή, Φαίδρα καὶ ἀξιάγας. Et ψευδοεὐρησιακῆς πεμπτῆς, ἧς ἀρχή, καὶ νυν ἀκάν δοκῶ.

13. *περὶ τῶν ὀκτὼ τῆς πονηρίας πνευμάτων.* De octo spiritibus nequitie de quibus ante Damascenum Evagrius, Nilus, Cassianus &c. ad Monachum quendam p. 506--508. Græca primus e MS. Abrahami Selleri dedit Lequinius. Latine verterat Bilibaldus Pirckheimerus, cujus versio ex diverso in multis Græco Codice composita

Hhh hh 3

fit

sita p. 508. separatim subjicitur. Incipit: γνώσις, ἀδελφεῖ, ἐπὶ ἅπταισιν. Sequitur deinde περὶ ἀρετῶν καὶ κακῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν δε περὶ τῆς τριμερῆς τῆς ψυχῆς. De virtutibus & vitiis anima corporisque & de triplici parte anime. Græce e Codice Regio cum versione Leonis Allatii p. 509--514. Incipit: ἰσὺν ἐν ἐπὶ διπλῆς ἀνὸς ἄνθρωπος. De MS, Casareo vide Lambecium IV. pag. 197.

14. εἰσαγωγή δογμάτων σοικειώδης. *Institutio elementaris ad dogmata adversus Acephalos seu Monophysitas, Monothelitas, & Nestorianos, ad Joannem Laodiceum Urbis Episcopum* p. 515--521. Incipit: ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Verterat Joachimus Perionius. Græce & Latine prodierat in editione Basil. 1575.

15. περὶ συνθέτης φύσεως, καὶ Ἀκεφάλων. De natura composita, contra Acephalos p. 521--527. Etiam hæc diatriba lucem viderat Græce & Latine in jam dicta edit. Basileensi.

16. Περὶ τῶν ἐν τῷ Χριστῷ δύο θελημάτων καὶ ἐνεργειῶν καὶ λοιπῶν φύσεων ἰδιωμάτων. De duabus in Christo voluntatibus & operationibus, & de naturalibus reliquis proprietatibus p. 529--554. Incipit: οἱ δύο φύσεις καὶ μίαν ὑπόστασιν. Exstat Græce & Latine cum Perionii versione in edit. Damasceni Basileensi Ao. 1575. Perionium subinde in Parisiensibus Latinis castigat Billius. Sed Franciscus Combesius cum nova versione notisque edidit in Historia Monothelitarum sive T. H. auctarii novi p. 466. Combesii versionem Lequinus servavit, notas omisit.

17. Ἐπεὶ ἀκριβέστατον καὶ Θεοσυγῆς αἰρέσεως τῶν Νεστοριανῶν. *Dissertatio accuratiss. adversus exosam DEO Nestorianorum heresin* pag. 555--571. Incipit: πρὸς τοὺς Νεστορίους ὁμόφρονες: Græca primus e Codice Regio 2926. profert Lequinus, addita Francisci Turriani versione, quam vulgaverat Henr. Canisius Toim. IV. Antiquar. Lectionum, Ingolstadt. 1603. in 4to. Etiam Arabicam hujus libri interpretationem MS. servari in Bibliotheca Patrum Oratorii Paris. eodem Clariss. Lequinio annotante didici. Prodiit & Turriani versio cum Marci Beumleri notis Tiguri 1606. in 8. sub titulo tractatiunculae de duabus in Christo naturis.

18. Fragmenta varia in antiquiss. Codd. reperta.

a) *Φηλουσι* responsio ad eos qui dicunt, si duæ naturæ constituunt hominem, necesse est ut in CHristo naturas tres, totidemque dicamus actiones, ut objecit Severus. Pag. 572. seq. incipit: *ὁ γὰρ ἀλλοῦ ἐστὶ Σαβῆρ*. In fine legitur: *πλὴν εἰληφε ἡ βίβλῃς ἔστιν αἰνία καὶ μακαρία Ἰωάννης τῷ Μανσῶρ τῷ Δαμασκηνῷ, ἡ λεγομένη πάνδεκ-τῷ*. Testatur sæpe laudatus mihi Montfauconus pag. 62. Diarii Italici, Venetiis apud Nobiliss. Contarinum extare Codicem XII. sæculi membranaceum in quo Johannis Damasceni Philosophica & Rhetorica, in cujus itidem fine legitur: *πλὴν τῶν ἐμπροσθέντων Ἰωάννης τῷ Μανσῶρ, τῆς πάνδεκτης λεγομένης βίβλῃς*.

b) *περὶ Θεολογίας*, πῶς εἰκονίζει τὸ θεῖον ἄνθρωπον, de Theologia, qua ratione imaginem DEI homo referat. Incipit: *τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν* p. 573. 574.

c) De animæ partibus tribus, virtutibus quatuor, facultatibus quinque. Incipit: *τῆς δὲ ψυχῆς μέρη γ'* p. 574. seq.

d) *περὶ ἐνώσεως* de unionē, variæ definitiones. Incipit: *ἡνωσις ἐστὶ διασύντησις* p. 575. Confer S. Maximi opera T. II. p. 115.

e) Fragmentum breve Damasceni servatum a Niceta Choniata lib. 23. thesauri, ubi disputat contra Soterichum Pantevgenum, qui sacrificium Patri soli offerri a Filio docebat. Incipit: *ὁ τῶν ὅλων θεὸς* pag. 576. Ediderat Allatius in Vindiciis Synodi Ephesinæ pag. 596.

f) Alia duo fragmenta ex Catena Regia MS. ad Lucæ III. 13. p. 576. Incip. *καὶ ὅτι τὰς Ἀποστόλους*. Et: *ἐπειδὴ πολλὰ χῶς*.

g) De mensibus Macedonicis, Romanis, Judaicis, Græcis & Aegyptiis p. 577. 578. Incip. *Φασὶ γὰρ οἱ Ἕλληνες ἓνα*.

19. Πασχάλιον sive Canon Paschalis p. 580. 581. ex Isaaci Argyri Monachi computo cap. 10. quicirca A. C 1373. scripsit. Caterum Lequinio notante Joannes Hierosolymitanus Damascenum Astronomia peritissimum fuisse refert in ejus Vita (cap. XI.) idque colligi posse ait ex paucis illis quæ ad rudiorum eruditionem scripsit: in quibus nique fuerit hic Canon Paschalis. Hujus porro condendi sive potius describendi occasionem fortasse Damasceno nostro dederit dissenso hæreticorum a Catholicis, quam Theophanes A. XX. Copronymi accidisse refert, ut Catholici die VI. Aprilis Pascha celebrarint, Hæretici die XIII. quod tamen doctiss. Antonius Pagi in annum XIX. ejusdem Copronymi & CHri-

Christi 759. rejiciendum observat. De Isaaci Argyri, Monachi computo, quem post Jac. Christmannum Heidelb. 1611. 4. edidit Petavius in Uranolog. Paris. 1630. fol. Amst. 1703. fol. dixi lib. 3. cap. 5. p. 96.

20. *Epistola missa ad nescio quem, sed majore parte manca de natura hominis* p. 582. Incipit: ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ ζῶον λογικὸν θνητὸν. Primus edidit Lequinus e Codice Barocciato.
21. *πῶς τῶν ἐν πίσει κακοιμημένων, ὅπως αἱ ψαῖες αὐτῶν γινώσκουσιν τρυγαὶ καὶ εὐποῦσαι τῶν οὐκ ὄντων, De iis qui in fide obdormierunt, quomodo Missis & elemosinis quæ pro illis fiunt, adiuvantur.* In Codicibus MSS. & a recentioribus Græcis magno consensu Jo. Damasceno tribuitur. Legitur & in Ecclesiis Græcorum quotannis Sabbato τῆς δευτέρας sive Carnisprivii, quod fidelium defunctorum commemorationi dicarunt. Tamen Damasceno abjudicandum esse contendunt Jo. Lensæus de limbo Patrum III. 12. Franciscus Suarez in 3. Thomæ qv. 52. artic. 8. disp. 45. sect. 3. & Rob. Bellarminus II. 8. de purgatorio, quorum loca jam attulit Rob. Cocus in censura scriptorum p. 427. seq. Post illos Petrus Arcudius contra Barlaamum de purgatorio p. 396. Allatius de libris Ecclesiasticis Græcor. p. 270. seq. & in diatriba de Damasceno p. 21. ac novissime Lequinus in dissertatione quinta Damascenica. Ac fateor non contemnendas esse rationes dubitantium & Damasceno hoc scriptum eripientium. Quando tamen comparo quæ pro imaginibus idem Damascenus scripsit, magis inclino in eam sententiam Combesius in Bibl. Concionatoria etiam probatam, ut Damascenum auctorem esse mihi persuadeam. Veterem translationem Latinam, inquit Lequinus, quam sanctus Thomas consuluerat, reperire nusquam potui. Aliam adornavit Jo. Oecolampadius & Conrado Peutingero nuncupavit A. 1520. adhuc Monachus Brigittanus. Alteram postea Ludovicus Nogarola condidit. Quartam Jacobus Billius, quam Combesius hinc inde passim mutandam censuit, castigata dictione Græca ad MSS. Codices aliquot: quorum labori manum iterato addere pro more non dubitavi. Oecolampadii versio in Basileensibus, Billii in Parisiensibus Damasceni editionibus sæpius recusa & apud Surium ad 2. Novembr. Nogarola suam Clementi VII. inscripsit, ediditque Veronæ 1532. in 4. recusam Venet. 1541. in 8.

in 8. cum Græco texto quod Veronæ jam ad calcem libri de
Orthodoxa fide prodierat 1531. in 4. Citantur in hoc scripto:

Athanasius ὁ πᾶν ἐν τῷ εἰς κοιμηθέντας, αὐτὸ παναρμοσίῳ λόγῳ pag.
591. 597.

Basilii 595. (homilia in avaros) 596.

Dionysius ἐν τῇ περὶ τῶν κεκοιμημένων μυστικῇ θεωρίᾳ (respicitur lib.
de cœlesti Hierarch. c. 7.) p. 681.

S. Ephræm, ὁ τῆς ἑξήκοντος δυπτῆς παρυσίας ἀκροβάτης μύτης ἐφραῖμ
ὁ μακάριος p. 596. 597.

de Falconilla precibus S. Theclæ, saluti restituta pag. 585. 591. ex
Actis Theclæ.

Gregorius ὁ διάλογος p. 591. pro Trajani Imp. salute intercedens
& exauditus p. 591.

Gregorius Naz. Orat. in funere Cæsarii fratris p. 586.

Gregorius Nyssenus p. 586.

Joh. Chrysostomus enarrat. in Epist. ad Philippenſes & Galatas pag.
586. 593. 596.

Joannis τῆς ἐλεημονῆς vita p. 595.

Maccabæorum libri ἡ θεία γραφή p. 585.

Palladii περὶ Λαύσον ἰσορική βίβλος, ex illo fabula de cranio loquen-
te cum Macario p. 587.

Sibyllarum de Christo vaticinia videtur tangere p. 589.

22. Epistola ad quendam qui ad auctorem scripserat περὶ ἐξομολογή-
σεως de confessione, & quinam ii sint qui potestatem ligandi &
solvendi acceperint p. 601 --- 610. Incipit: ἐπιτάξας τῇ ἐκκλησίᾳ
ἡμῶν, πάτερ καὶ ἀδελφε. Hanc Epistolam qua Monachos etiam,
licet sacerdotes non sint, potestate gaudere confessiones Chri-
stianorum excipiendi, auctor quisquis est disputat, primus cum
versione Thome Galei, Decani Eboracensis, a quo edendam
accepit, in lucem protulit Lequinius, sed qui negat auctorem
esse vel Damascenum nostrum vel alium Syrum Palæstinumve,
sed potius alterius regionis, quæ Patriarchæ Constantinopolita-
no subesset.

23. λόγος δαποδεικτικός περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων. Oratio sive
Epistola demonstrativa de sacris & venerandis imaginibus ad
Christianos omnes, adversusque Imperatorem Constantinum

- τὸν καβαλῖνον Cabalinum ac hæreticos universos p. 613 --- 628. Incipit: ἐκώδηται πολλὰ ἐπεχρήσαν. Ediderat cum versione sua Combesius in tomo II. auctarii novi p. 663. Paris. 1648. fol. testatus in alio Codice Regio extare sub titulo Epistolæ Johannis Hierosolymitani ad Constantinum Cabalinum. Certe scripta est post Synodum Copronymianam habitam A. C. 754. imo post depositionem Constantini Patriarchæ factam A. 766.
24. Epistola ad *Theophilum* Imp. Michaelis Balbi F. de imaginibus scripta circa A. 845. adeoque autore non Jo. Damasceno, cui in Codice Mazarino tribuitur, sed ab alio nescio quo diu post illius obitum trium Orientis Patriarcharum nomine Christophori Alex. Jobi Antiocheni & Basilii Hierosol. aliorumque Episcoporum. Incipit: ἐπεὶ τοιγαρὲν καὶ τῇ Θεόλεκτον p. 629 --- 647. Primus edidit Combesius in manipulo Originum rerum Constantinopol. Paris. 1664. 4. ut dixi Volumine sexto hujus Bibl. pag. 488.
25. Περὶ τῶ ἀζύμων. De *azyzma* opusculum duplex, prius incipit: ἰσὶν ὅτι οἱ τὰ ἀζυμα προσκομίζοντες p. 64. Alterum inscribitur: ἐκτὴ αἵρεσις Ἀρμενίων & incipit: τὸ ἀζυμον τὴν νεκρὰν θυσίαν. *Hosiam sine fermento mortuam impudenti fronte offerunt secundum traditionem Hebræorum* p. 648 --- 651. Auctor non Jo. Damascenus est sed (posterioris saltem) Meletius quidam qui p. 648. E. vocatur Θεοφόρος ἀνὴρ καὶ τῶν γραφῶν ἀκριβὲς ἐξεταστὴς. Etiam Damasceno neutram lucubrationem tribuendam pluribus declaravit Lequinius dissertatione sexta Damascenica, ostenditque sanctum illum Doctorem suffragatum communi Patrum traditioni, & statuisse quod Christus ipso pridie quam pateretur Pascha Judaicum cum discipulis comederit. Id vero in utroque hoc opusculo negatur. Posterius laudat Combesius Tom. II. auctar. novi p. 427.
26. Epistola Petri *Mnsur* ad Zachariam Episcopum Δοάρων Doarorum, incipit: εἰ καὶ δις ὥμεθα τοῖς σώμασιν pag. 655. Subjicitur ejusdem κεφάλαιον περὶ τῶ ἀχράντου σώματος * & μεταλαμβάνοντο de immaculato corpore * *cujus participes reddimur*. Incipit: τὸ τὸ κύριον
- * Post resurrectionem corpus Christi sanguinis experte esse affirmat hic scriptor contra Damasceni & Patrum, Græcorum præcipue sententiam. Vide Jac. Boilavii disquisitionem Theologicam oppositam Petri Allixii dissertationi de sanguine Jesu Christi post resurrectionem, ad Epistolam Augustini CXLVI. Paris. 1681. in 8.

καὶ καὶ θεῶν ἡμῶν σώματι. p. 656 -- 659. Sub Jo. Damasceni nomine laudat Mich. Glycas Sicydita Epist. ad Nectarium & Joannicium: Et sub Jo. Damasceni nomine ediderat Petrus Panninus Antwerp. 1601. in 8. cum homilia de Sabbato sancto, inde Fronto Ducæus in editionibus Damasceni Paris. 1603. 1619. fol. Petrum illum Mansur, Jo. Damasceni consanguineum, non puto (inquit Clariss. Lequininius) fuisse Petrum Damasci Metropolitam, cujus nomine Damascenum nostrum opuscula quedam condidisse certum est, quique sub Chalipha Walid abscissa lingua missus in exilium fuit, quia Arabum & Manicheorum errores scriptis redarguerat. Theophanes insuper martyrium recitat Petri Majumensis, quem a Damasceno nostro panegyrica oratione laudatum narrat, cum pro fide a Mahomedanis occisus esset. Fuit alter Petrus Damascenus, cujus ascetica opera in Bibliothecis asservantur nondum edita: qui vero simplex Monachus erat, & inter Græcos Byzantinos morabatur. Vivebat anno mundi 6695. seu Christi 1157. ut ipse testatur in fine libri tertii his verbis quæ excerpfi ex Regio Cod. 2994. fol. 122. ὁ γὰρ νικήσας χάριτι χρεῖσθαι τὰ ὀκτὼ πᾶσι τὰντα φησὶν, ἐνίκησε καὶ τὰ λοιπὰ πάντα αὐτῷ περὶ γεγραμμένα ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ὑπὸ τῆς συγγραψάντος αὐτὸν Πέτρου ταπεινῆς μοναχῆς τῆς Δαμασκηνῆς κατ' αὐτὸ σέχεται, 1158. ε.

27. *Expositio & Declaratio fidei ex Arabico versa Latine & a Lequinio primum edita* p. 663 --- 670. Incipit, *Quis sapiens est ut intelligat.* Subjungit idem partem *Orationis I. contra Imagg.* similiter ex Arabico versam, in qua allegatur locus ex Chrysostomi homilia in Lazarum quæ incipit: *Omnis scientia a DEO est.* Fallitur autem vir doctus qui homiliam illam nondum prodiiisse putat, exstat enim T. VII. Savilianæ edit. p. 524. & non procul ab initio illius leguntur verba a Damasceno ex eadem allegata: ὁ γὰρ τῆς ἐκείνης Φίλης τιμῶν εἰς ἐκείνον ὡς ἀπεμπεῖ τὸ δῶρον. Φιλάνθρωπα. γὰρ ὅν ἐωθεν αἰετὶς ὑπὲρ ἐκείνων οἰκείσθαι πρῶτος.

28. *Carmina Jambica eis τὴν Θεογονίαν* p. 673. *eis Θεοφάνια ** p. 676. *eis τὴν πεντηκῆσθην* p. 679. cum versione prolaria *Aldi Manutii.* Hic

Iii ii 2

Vene-

* In MSro Codice chartaceo, quem habeo scholiis Græcis illustratum, inscribitur *eis τὰ ἅγια φῶτα.* Scholia duplicia sunt, interlinearia & alia quæ alterius

εἰρη-

Venetis primum ediderat Græce & Latine cum nonnullis aliorum Melodorum Græcorum, Cosmæ Hierosol. Marci Hydruntini, Theophanis & Scholarij Ao. 1501. unde Latine deinde in editionibus Damasceni, at in Basileensi A. 1575. quemadmodum & in Poëtis Græcis Christianis Paris. 609 in 8. utraque lingua iterum prodierunt. Verum in editionibus Damasceni Paris. 1577. 1603. 1619. leguntur Latine ex Metaphrasi Poëtica Jacobi Billii, quam pag. 681. seq. Lequinius itidem exhibet. Apud hunc Græce & Latine deinceps sequuntur οὐδὲν τὴν κυριακὴν τῆς πάσχα, p. 684. εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς κυρίας ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, p. 686. εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῆς κυρίας ἰησοῦ χριστοῦ * pag. 688. εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγίας Θεογενήτης p. 690. Tomum claudit εὐχὴ sive precatio versibus Anacreonticis, cum Metaphrasi Jacobi Billii pag. 691 — 693. cum qua etiam in Poëtis Græcis Christianis Paris. 1609. in 8. legitur p. 262. In Græcorum libris Ecclesiasticis exstat in officio sanctæ communionis ἐκ τῶν θείων ἐρωτήσεων τῆς ἀγίας μεταλήψεως Συμεὼν τὸν θεολόγον.

Tom.

ἐρμηνείας sive metaphrascos loco subijciuntur. Speciminis causa duo disticha primora cum utrisque Scholiis adscribam.

Σήμερον ἀχράντιο βαλὼν ΘεοΦεγγεῖ πυρσὺ
 Πνεύματῳ ἐνθάπτεϊ νάμασιν ἀμωλακίην.
 Φλέξας παμμεδέοντῳ εὖς παῖς ἡτοιόων ᾧ
 Ἰμνηταῖς μελέων τῶνδε δίδωσι χάριν.

Hæc in scholiis interlinearibus explicantur hunc in modum:
 Νῦν δ' ἀμιάντῃ μύξας τῆς Θεότητῳ τῷ πυρὶ δ' ἀγίῃ πνεύματῳ
 καλύπτει πῶς ὑδάσι τὴν ἀμαρτίαν · καίσας τε παμβασιλείας ἀ-
 γαθὸς ὁ ὑὸς τῆς πατρὸς πῶς ψάλταις ὁδῶν τέτων παρέχει δωρεάν. Se-
 quitur altera ἐρμηνεία. Σήμερον ὁ τῆς παμβασιλείας Θεὸς καὶ πατὴρ
 μέγας πᾶσι τὴν ἀμαρτίαν βαλὼν ἐν τῷ ΘεοΦεγγεῖ πυρὶ καὶ τῷ
 κεραυνῷ τῆς δυνάμεως πνεύματῳ, πῶς τῆς Ἰορδάνης νάμασιν ἐνθάπτεϊ,
 καταφλέξας πρὸς τὸν αὐτὸν ὑπὸ τῆς κεραυνώσεως. Τοῖς ψάλ-
 ταις ᾧ τῆς πατρὸς τέτων μελῶν, ἥτοι πῶς ἄδωσι πρὸς αὐτὴν τὴν
 χάριν καὶ τὴν δωρεάν τῆς ἀγίας πνεύματῳ δίδωσιν.

* Est et ad calcem homilæ Damasceni in edit. Hoescheliana p. 63.

Tomo II.

29. ἐν τῇ καθόλου ἐρμηνείᾳ ἰωάννου τῷ χρυσοστόμῳ ἐκλογαὶ ἐν ὅπῃ μὴ ἐκλεγεῖται. Ex universa interpretatione Johannis Chrysostomi excerpta compendiarie in XIV. Epistolas S. Pauli, antea inedita & nunc primum ē Codice Regio 2331, a Lequinio prolata in lucem & Latina versione donata p. 1 — 274. Oportet Damascenum aliis præterea Commentarius Epistolas Pauli vel Epistolam saltem ad Hebræos aut ejus partem illustrasse, ad quos respicit Petrus Blæsenfis libro contra depravatores operum suorum Tom. XXIV. Bibl. Patrum edit. Lugd. p. 1187. H. Johannes enim Damascenus super verbo illo in Epistola ad Hebræos (V. 7.) exauditus est pro sua reverentia, intellige, inquit, hanc reverentiam totius timoris expertem. Deus enim charitas est, charitas autem timoris consortium non admittit. Hæc in commentario illo incassum quæsi.
30. ἰσὲν ὡς γὰρ ἀλλήλας, Sacra parallela sive Locorum Communium opus ex dictis S. Scripturæ & piorum Ecclesiæ Doctorum sub certis titulis magno digestum studio, atque ab autore initio in tres distributum libros, quorum primo de DEO & rebus divinis; secundo de rerum humanarum statu ac conditione, tertio de virtutibus & vitiis tractandum susceperat. Sed postea existimavit Lectorum usibus accommodatius fore, si titulos universos ordine disponderet Alphabeticò, qui in litera alpha sunt unus & quinquaginta, in beta XIII. in gamma XV. atque ita in cæteris. Hoc opus præclarum, & quo multorum egregiorum scriptorum quæ pridem intercidere fragmenta servantur, Latine tantum ex Jac. Billii versione exhibuerant editiones Damasceni Parisienses A. 1577. 1603. 1629. Magnæ itaque gratiæ Lequinio debentur, qui Græca primum dedit e Codice Vaticano, versionemque recensuit, in qua Billius dicta S. Scripturæ ex Vulgata Latina haud probando Caraffæ consilio addiderat, etiam ubi Damasceni Græca aliud tinnunt. Idem Lequinus post parallela p. 278-730. ex Codice Vaticano repræsentata, exhibet deinde p. 731 — 790. excerpta ex altero præclaro & in multis diverso Parallelorum Codice, quem Claramontano Jesuitarum Parisiensium Collegio donavit Rupefucaldus Cardinalis, & quem ex au-

ctore antiquiore, qui sub Heraclio vixerit, interpolatum annotarunt viri docti. In hoc ~~phara~~ etiam & præstantissimorum & antiquissimorum scriptorum fragmenta conservata leguntur, quemadmodum melius jam constabit ex indice quem hic per otium confectum a me subjiciam, cum prius monuero eximium horum parallelorum Codicem MS. qui fuit Abbatis Gerasimi Blacchi, jam exstare in Bibliotheca Medicea.

INDEX SCRIPTORUM

in

S. Joannis Damasceni

Parallelis Sacris laudatorum.

ad paginas editionis Michaëlis le Quien V. C. Tomo II. Excerpta ex Codice Rupefucaldino incipiunt a pag. 731.

Africanus pag. 463.

Ambrosius Thaumaturgus *πρὸ σαρκώσεως καὶ πίστεως* 773.

Amphilochius Episcopus Iconiensis 785.

Antipater Episcopus 785. Bostrensis 747. 754. *ἐκ τῆς κτ' ᾧ βλασφημιῶν ὁρῶντος πραγμάτων* 769. seq. *ἐν κεφαλῇ* 762. --- 768. *ἐν κεφαλῇ* 768. seq.

Athanasius 359. 444. 571. 593. 612. 674. 691.

ἐκ τ' πρὸ ἀνδρείας 515. 780.

Athenodorus 752.

Basilus M. 347. seq. 367. 368. 375. 383. 394. 400. 405. 427. 430. 434. 435. 437. seq. 448. 458. 460. 503. 506. 507. 521. 522. 517. 560. 562. 565. 566. 567. 571. 572. 599. 608. 614. 615. 627. 633. 640. 676. 679 bis 680. 682. 683. 687. 694. 696. 699. 700. 702. 705. 709. 715. 716.

in Hexaemeron 301. 312. 318. 319. 329. 337. 348. 363. 393. 424. seq. 427. 457. seq. 493. seq. 525. seq. *ad* 530. 580. 623. seq. 626. 642. 658. 662. 670. 685. 689. 729. Homil. I. *in Genesin* 391.

in Psalmos 302. 314. 318. 329. 335. seq. 369. seq. 370. 372. 416. 427. 431. 454. 460. 461. 494. 533. 539. seq. 568. 569. seq. 580. 611. 634. 635. 642. 678. 681. 691. 722.

Basilus

Basilii in principium proverbiorum 306. 319. 343. 362. 363. 437. 443.
 446. 504. 520. 533. 560. 658. 685. 693.
 in Esaiam 301. 357. seq. 404. 524. 684.
 de Spiritu S. 309. 423. 649. 727.
 Epistola 308. 319. 320. 354. 392. 512. 564. 611. 677. 680. 689. 694. ad
 Patrophilum 448. ad Simplicianum heticum 522.
 Κανονῶν διατάξεις 306. 337. seq. 363. 365. 376. seq. 511. seq. 517. 580.
 645. regula breviores 366. 348. 658. regula fusius disputata 403.
 558. 564. 611. 646. 658. 678.
 De fide 298. 302. bis.
 Exhortatio ad baptismum 336. 380. seq. 387. seq. 450. 645. 656. 712.
 728.
 ad adolescentes 379. 564.
 in illud, attende tibi ipsi 311. 319. seq. 357. 400. seq. 580. 607. 936.
 645. 653. 660.
 de avaritia 490. seq. 492. seq. 493. 573. seq.
 eis τὸν χρῆμα 336.
 de Davide & Saule 569.
 in illud, destruam horrea mea 475. seq. 485.
 quod DEUS non est auctor malorum, 308. 311. 315. 451. 524. 541. 673.
 690. seq.
 ad divites 364. 411. 476. 385. seq. 493. 728.
 ad ebriosos 343. 411. seq. 602. seq. 603. seq. 629. 658.
 infame & siccitate 491. seq. 574. 660.
 ad feneratores 431. seq. 434. 476. 660.
 in Gordium Martyrem 329. 656. 705. 712.
 de gratiarum actione 542. 545. 610.
 ad habitantes in Lazic. 443. 651. 653. 720.
 de jejunio 365. 404. 417. 580. 602. 603. seq. 605. 618. seq. 622. 657.
 676. 699. seq.
 de ingluvie 417.
 de invidia 442. seq. 450. 476. seq. 534. 635. 700. 717. seq.
 de ira 651. seq. 658. 660. 705. seq.
 in S. Julittam Martyrem 459. 47. seq. 543. seq. 548. 680.
 de legendis Gentium libris 364. 417. 642. 681. 727.
 in Mamantem 302.
 ad monachum lapsum 580. seq.

Basi-

Basilii in parabolam decies mille talentorum 600.

in quadraginta Martyres 370.

Cassianus Abbas $\kappa\alpha\iota\ \tau\tilde{\epsilon}\ \pi\epsilon\iota\ \sigma\kappa\alpha\iota\ \lambda\omicron\gamma\iota\sigma\mu\omega\tilde{\nu}$ 360. seq. 540.

Clemens 375. 393. 398. 402. 420. 435. 553. 520. 531. 535. 558. 570. 594. 628. 640. 702. 740. 711.

Alexandrinus 307. 657. $\kappa\alpha\iota\ \tau\tilde{\epsilon}\ \epsilon\ \tau\tilde{\epsilon}\ \pi\alpha\iota\delta\alpha\gamma\omega\gamma\tilde{\epsilon}$ 594. $\kappa\alpha\iota\ \tau\tilde{\epsilon}\ \beta.$ 339. 379. 564. 725.

Stromata 480. 638. *liber II.* 356. 372. 375. 378. 408. 714. *III.* 418.

IV. 356. 480. *V.* 399. 572. *VI.* 454. 649. 657. *VII.* 399. 648.

Clementis liber VIII. 643. 751. 753. 774. *quis dives salvetur* 315. 342. 372. 398. 448. 480. 502. 506. 594. 684. 712. *ex Eclogis* p. 341.

Clemens Romanus 712. *Epist. I.* 310. *II. ad Corinthios* 783. 787.

Cyprianus Epistola ad Fidum ($\pi\alpha\delta\epsilon\ \tau\tilde{\nu}\ \Phi\acute{\iota}\delta\omicron\upsilon\alpha\iota$) 776.

Cyrillus Alex. 308. 418. 422. 438. 446. 447. 470. 479. 502. 508. 523. 556. 558. bis 564. 569. 600. seq. 612. 699. 701. $\kappa\alpha\iota\ \tau\tilde{\omega}\nu\ \kappa\tilde{\epsilon}\ \iota\epsilon\upsilon\lambda\iota\alpha\tilde{\nu}$ 408. *liber I.* 339. 754. *V.* 477. 4778. *X.* 657. *XII.* 593. *XV.* 753. *XVI.* 662. *XVII.* 515. 780. 782. seq. *XVIII.* 654. 752. 778.

$\kappa\alpha\iota\ \tau\tilde{\epsilon}\ \iota\epsilon\ \tau\tilde{\omega}\nu\ \epsilon\tilde{\nu}\ \pi\tilde{\nu}\epsilon\upsilon\mu\alpha\tau\iota\ \lambda\alpha\tau\tau\epsilon\acute{\alpha}\iota\varsigma$ 364. (leg. $\pi\epsilon\iota\ \tau\tilde{\eta}\varsigma\ \epsilon.\ \pi.\ \lambda.$)

in caput XIX. Joannis 408.

$\epsilon\tilde{\iota}\varsigma\ \pi\alpha\rho\theta\epsilon\acute{\nu}\iota\alpha\tilde{\nu}$ 781.

S. Diadochus 751. 752.

Didymus 301. 304. 309. 405. 425. 438. 453. 482. 515. 520. 557. 561. 570. 575. seq. 594. 630. 637. 643. 654. 675. 677. 678. 684. 687. 693. 699. 710. 721. 727. 787.

In Ecclesiasten 685.

In Esaiam 307. 345. 677. 721. 781.

In Hoseam 778.

In Matthaeum 676.

In Evangelium. Iohannis 754.

In Epist. ad Corinthios 721.

$\pi\alpha\epsilon\iota\ \alpha\sigma\omega\mu\alpha\tau\tilde{\epsilon}\varsigma$ 780.

$\kappa\alpha\iota\ \tau\tilde{\epsilon}\ \lambda\omicron\gamma\tilde{\epsilon}\ \tau\tilde{\epsilon}\ \epsilon\tilde{\iota}\varsigma\ \tau\tilde{\omega}\nu\ \iota\acute{\omega}\beta$ 789.

$\epsilon\tilde{\iota}\varsigma\ \tau\tilde{\omega}\nu\ \lambda\omega\tau\ \kappa\alpha\iota\ \tau\tilde{\omega}\nu\ \Delta\alpha\beta\acute{\iota}\delta$ 789.

$\pi\alpha\delta\epsilon\ \Phi\iota\lambda\acute{\omicron}\sigma\sigma\omicron\Phi\omicron\tilde{\nu}$ 643.

$\kappa\alpha\tau\tilde{\alpha}\ \mu\alpha\tilde{\nu}\iota\chi\alpha\iota\omega\tilde{\nu}$ 507.

Dionysius 359. 674. 679. *Alexandrinus* 339. 480. 654. 780. 784. 788. bis.

Dio-

Dionysius Alexandrinus *ὡς Φύσεως* 752. 198. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Epistola IV. ἐπιστολή 735.

Dionysius Arcopagita

de divinis Nominibus 349. 710.

Dorotheus p. 710. laudatur inter eos e quibus Damascenus parallēla sua congestit; licet nomen ejus in opere ipso nusquam memoratum reperi. Idem dictum velim de Johanne Climaco, Hidoro Pelusiotā & Theodorito.

Eleutherius 315.

Ephraïmus Archi-Episcopus Antiochiæ.

ὡς τὸ εἰς τὴν Κανὴν 755.

ὡς τὸ γ' ἐκ τῆς Κανὴς τὸ ὡς τὸ γεωμετρικὸν ἰωάννη καὶ Σωδὸς 754.

Epictetus 759.

Epiphanius Cyprius *in Anabasi* 299.

Elaias Abbas 677. 698. 721.

Evagrius 307. 331. 341. 356. 362. 365. 377. 397. 402. 404. 410. 427. 447. 448. 466. 481. 515. 518. 563. 570. 615. 629. 630. 636. 654. 661. 704. 707. 713. 714. 721. 725.

in Proverbia 309.

Eusebii præparatio Evangelica 637.

Eusebius Episcopus Alex. Vide notas Lequinii ad pag. 666. sq.

316. 331. seq. 391. 393. 422. 425. 435. 470. 472. 561. 576. 597. seq. 629. 637. 665. seq. 666-668. 671. 675. 697. 701. 777. 783.

S. Eustathius 788. Episcopus Antiochenus 752.

contra Arianos 314.

ὡς ψυχῆς 752.

Γέροντ 562. *ὡς τὸ ἀγία γέροντ* 453. *ὡς τὸ γέροντων* 646. Intelligitur Geronticum sive liber quo apophthegmata & narrationes de piis Patribus & Monachis continentur.

Gregorius Nazianzenus Theologus 329. 357. 359. 367. 378. 397. 405. 425. 435. 438. 440. 444. 446. 465. 495. 506. 508. 517. 532. 556. 558. 560. 563. 566. 567. 571. 633. 634. 640. 662. 664. 674. 700. 709. 720.

Oratio I. 306. 312. 393. 402. 404. 438. seq. 512. 517. 525. 629. 683. 686. 687. 691. *ὁ μέγας διπολογητικός* 330. *Oratio II.* 303. 306. 391. 421. 530. *III.* 363. 612. 688. *IV.* 330. 448. *IX.* 479. *X.* 320. 383. 729. 548. *XI.* 398. 558. *XII.* 352. 448. 451. *XIII.* 298. 339. 402.

Kkk kk

Basilii in parabolam decies mille talentorum 600.

in quadraginta Martyres 370.

Cassianus Abbas $\kappa\alpha\tau\alpha\ \tau\epsilon\ \pi\epsilon\iota\ \sigma\kappa\epsilon\tau\alpha\ \lambda\omicron\gamma\iota\sigma\mu\omega\acute{\nu}$ 360. seq. 540.

Clemens 375. 393. 398. 402. 420. 435. 553. 520. 531. 535. 558. 570. 594. 628. 640. 702. 740. 711.

Alexandrinus 307. 657. $\kappa\alpha\ \tau\epsilon\ \epsilon\ \tau\epsilon\ \pi\alpha\iota\delta\alpha\gamma\omega\gamma\epsilon$ 594. $\kappa\alpha\ \tau\epsilon\ \beta.$ 339. 379. 564. 725.

Stromata 480. 638. *liber II.* 356. 372. 375. 378. 408. 714. *III.* 418.

IV. 356. 480. *V.* 399. 572. *VI.* 454. 649. 657. *VII.* 399. 648.

Clementis liber VIII. 643. 751. 753. 774. *quis dives salvetur* 315. 342. 372. 398. 448. 480. 502. 506. 594. 684. 712. *ex Eclogis* p. 341.

Clemens Romanus 712. *Epist. I.* 310. *II. ad Corinthios* 783. 787.

Cyprianus Epistola ad Fidum ($\pi\epsilon\sigma\tau\epsilon\ \tau\eta\ \Phi\iota\delta\omega\alpha$) 776.

Cyrillus Alex. 308. 418. 422. 438. 446. 447. 470. 479. 502. 508. 523. 556. 558. bis 564. 569. 600. seq. 612. 699. 701. $\kappa\alpha\ \tau\omega\ \kappa\epsilon\ \iota\epsilon\lambda\iota\alpha\tau\epsilon$ 408. *liber I.* 339. 754. *V.* 477. 4778. *X.* 657. *XII.* 593. *XV.* 753. *XVI.* 662. *XVII.* 515. 780. 782. seq. *XVIII.* 654. 752. 778.

$\kappa\alpha\ \tau\epsilon\ \iota\epsilon\ \tau\omega\ \epsilon\ \nu\ \pi\acute{\nu}\epsilon\upsilon\mu\alpha\tau\iota\ \lambda\alpha\tau\epsilon\acute{\rho}\epsilon\iota\varsigma$ 364. ($\text{leg. } \pi\epsilon\iota\ \tau\eta\varsigma\ \epsilon.\ \pi.\ \lambda.$)

in caput XIX. Joannis 408.

$\epsilon\iota\varsigma\ \pi\alpha\theta\epsilon\acute{\nu}\iota\alpha\upsilon$ 781.

S. Diadochus 751. 752.

Didymus 301. 304. 309. 405. 425. 438. 453. 481. 515. 520. 557. 561. 570. 575. seq. 594. 630. 637. 643. 654. 675. 677. 678. 684. 687. 693. 699. 710. 721. 727. 787.

In Ecclesiasten 685.

In Esaiam 307. 345. 677. 721. 781.

In Hoseam 778.

In Matthaeum 676.

In Evangelium. Iohannis 754.

In Epist. ad Corinthios 721.

$\pi\epsilon\iota\ \alpha\sigma\omega\mu\acute{\alpha}\tau\epsilon$ 780.

$\kappa\alpha\ \tau\epsilon\ \lambda\omicron\gamma\epsilon\ \tau\epsilon\ \epsilon\iota\varsigma\ \tau\eta\ \iota\omega\beta$ 789.

$\epsilon\iota\varsigma\ \tau\eta\ \lambda\omega\tau\ \kappa\alpha\ \tau\eta\ \Delta\alpha\beta\iota\delta$ 789.

$\pi\epsilon\sigma\tau\epsilon\ \Phi\iota\lambda\acute{\omicron}\sigma\sigma\omicron\Phi\omicron\upsilon$ 643.

$\kappa\alpha\ \tau\epsilon\ \mu\alpha\upsilon\chi\iota\omega\acute{\nu}$ 507.

Dionysius 359. 674. 679. *Alexandrinus* 339. 480. 654. 780. 784. 788. bis.

Dio-

Dionysius Alexandrinus *ἐκ Φιλοφ. 752.*

Epistola IV. ἐπεμνήσθη 735.

Dionysius Arcopagita

de divinis Nominibus 349. 710.

Dorotheus p. 710. laudatur inter eos e quibus Damascenus parallela sua congestit, licet nomen ejus in opère ipso nusquam memoratum reperi. Idem dictum velim de Johanne Clunaco, Hidoro Pelusiora & Theodorito.

Eleutherius 315.

Ephraïmus Archi-Episcopus Antiochiæ.

ἐκ τῆς ἐς τὴν ΚΑΙΝ 755.

ἐκ τῆς γ' κεφαλῆς τῆς ἐκ τῆς χαρμῆς τῆς ἰωάννου καὶ Σωδὸς 752.

Epictetus 759.

Epiphanius Cyprius *in Ancorato 299.*

Elaias Abbas 677. 698. 721.

Evagrius 307. 331. 341. 356. 362. 365. 375. 397. 402. 404. 410. 427. 447. 448. 466. 481. 515. 518. 563. 570. 615. 629. 630. 630. 654. 661. 704. 707. 713. 714. 721. 725.

in Proverbia 309.

Eusebii præparatio Evangelica 637.

Eusebius Episcopus Alex. Vide notas Lequinii ad pag. 666. sq.

316. 331. seq. 391. 393. 422. 425. 435. 470. 472. 561. 576. 597. seq. 629. 637. 665. seq. 666 - 668. 671. 675. 697. 701. 777. 783.

S. Eustathius 788. Episcopus Antiochenus 752.

contra Arianos 314.

ἐκ τῆς ψυχῆς 752.

Γέροντ 562. ἐκ τῆς αἰγῆς γέροντ 453. ἐκ τῆς γέροντ 646. Intelligitur Geronticum sive liber quo apophthegmata & narrationes de piis Patribus & Monachis continentur.

Gregorius Nazianzenus Theologus 329. 357. 359. 367. 378. 397. 405. 425. 435. 438. 440. 444. 446. 465. 495. 506. 508. 517. 532. 556. 558. 560. 563. 566. 567. 571. 633. 634. 640. 662. 664. 674. 700. 709. 720.

Oratio I. 306. 312. 393. 402. 404. 438. seq. 512. 517. 525. 629. 683. 686. 687. 691. ὁ μέγας ἀπολογητικὸς 330. Oratio II. 303. 308. 391. 421. 530. III. 363. 612. 688. IV. 330. 448. IX. 479. X. 320. 383. 729. 548. XI. 398. 558. XII. 352. 448. 451. XIII. 298. 319.

Kkk kk

402.

402. XV. 312. 351. 477. 494. 574. 581. 656. 674. 69. 683. 685.
 XVI. 320. 329. 383. 560. 674. 679. 69. XVII. 359. 505. XVIII.
 372. 521. XX. 352. 372. 540. 574. 669. 671. 683. XXI.
 299. 363. 719. XXIII. 303. 656. XXV. 320. 365. 375. 396.
 418. 615. XXVI. 303. 312. 348. 420. 532. 679. 69. XXVII. 418.
 427. XXVIII. 729. XXXII. 581. XXXIII. 370. 533. XXXIV.
 312. XXXV. 359. XXXVIII. 418. XXXIX. 228. 303. 383.
 581. XL. 298. 388. 505. 567. 581. 661. 662. 701. 69. 69. XLII. 513.
 XLIII. 396. 653. XLIV. 633.

in *S. Babylon* 714.

Epistola 275.

ὅτι τῶν ἐπ' αὐτῶν *Jambi* 320. 321. 650. 653. 661. 689. 710. *Hexametri* 628.

Gnomae 364. *Monosticha* 505. 69. 707. 730. *Tetrasticha* 329. 330. 373.
 379. 396. 402. 408. 434. 437. 444. 447. 458. 478. 494. 505. 517.
 564. 570. 608. 615. 617. 627. 69. 628. 646. 657. 661. 682. 69.
 719. soluto passim sermone reddita exhibentur. vide notas
 Lequinii pag. 630.

Poëma Heroicum de rebus suis 701. de secessione sua 612.

Lamentatio ad Christum 627. 69.

Carmen ad Olymp. 617.

praecepta ad virgines 642.

Gregorius Nyssenus 315. 321. 375. 383. 404. 438. 458. 465. 504. 513.
 568. 570. 615. 657. 674. 702. 709.

De officio hominis 700.

in *Canticum Canticor.* 339. 438.

in *illud*: Hic est filius meus dilectus 773.

in *Oeko beatitudines* 372. *Homilia* I. 438. III. 303. 636. IV. 418.
 VII. 354. 372.

in *Orationem Dominicam* 339. 372. *Homilia* I. 465. 478. III. 365.
 381. 465. 69. IV. 466. V. 381. bis 418. 750. VI. 495. VII.
 389. 69.

ἐκ τῆς καθημερινῆς 637.

ὡς ἐπὶ τελειότητι βίῃ 339.

ὡς ἡς ἐν Κωνσταντίνῳ πόλει κατιστάσεως τῆς ἀγίας Γεργόριος 773. in
 alio Codice: ὡς τὴν αὐτὴν χριστιανίαν.

in *S. Romanum* 751.

Gregorii Thaumaturgi capitula 771.

Gre-

Gregorius Thaumaturgus.

de laudibus Origenis 368. 477. 534. seq.

ἐκ τῆς ὅτι ἔδωκεν εἰς τὴν κόσμῳ 633. 778.

Hesychius 513.

Hippocrates 314.

Hippolytus Episcopus Romæ 787.

πρὸς ῥομῶν καὶ τῆς Ἀπὸ ῥομῶν 781.

Homerus 758.

Ignatius Theophorus 358. 702. 777.

Epistola ad Antiochenos 642. adde notas.

ad Ephesios 687. 750. 772. 775. 777. 778. 779. 785.

interpolata 354.

ad Magnesios 779. 785. 789.

ad Philadelphienſes 773. 780.

ad Polycarpum 515. 642. (adde notas.) 724. 779. seq. 788.

ad Smyrnenſes 314. 514. 747. 779.

ad Trallenses 650. 772. 780.

interpolata 522.

Incertus 303. 313. 367. 383. seq. (fortasse Nilus vel Serapio) 419. 454. 566. 617. 631. 633. (forſan Nazianzenus) 688. 707. seq. (forſan Chryſoſtomus)

Joannes Chryſoſtomus 313. 315. 330. 331. 348. seq. 357. 358. seq.

368. 381. 386. 393. 398. 402. seq. 405. 414. seq. 415. 418. 421. seq.

425. 427. 430. 435. 436. 438. 444. 447. 456. 458. 460. 466. 478.

seq. 495. seq. 506. 508. 509. 515. 517. 518. 519. 535. 540. 541.

542. seq. 548. seq. 557. 562. 563. 570. 572. bis. 595. seq. 605. 628.

642. 646. seq. 650. 653. 676. 677. 686. 681. 683. 694. 700. 705.

707. 709. seq. 711. 712. 714. 715. 710. 722. seq. 727.

Joannis Chryſoſtomi in *Δείξις Ἀποστόλων*. 339. 517. 653. εἰς τὸν ἐκ πρῶτης
σι δεσμοφύλακα 466. seq.

πρὸς τὴν ἀγάπην 355.

εἰς τὸν Ἀθανάσιον 444.

in *S. Babylon* 653.

ad recens baptizatos (νεοφώτους) 536. πρὸς τοὺς φαιδομίτας 389.
462.

in *decollationem Baptistæ* 422. seq.

εἰς τὴν β' βασιλείαν 462.

Kkk kk 2

Joan-

Joannis Chrysostomi ἐκ τῆς εἰς τὸν Βασίλειον ἐπιστολῆς 462.

In Constantinum Imp. 396. 775.

de Cruce 697.

homil. III. de elemosyna 496.

adversus Eutropium 321. seq. 637. (qui locus in editis deest) 669.

in Psal. XLIV. de Eutropio 462. seq. 499. seq.

de gratiarum actione 545.

Homil. VII. de diversis 467. seq.

Homil. XXVIII. (Tom. V. Savil.) 684.

de jejuniis 621. 622.

Homil. III. de υποταγή τῷ βασιλεὶ 394.

Homil. LXXVII. in Iohannem 299.

εἰς τὴν πεδοσίαν τῆς Ἰσδα 330.

ἀπὸς Ἰουλιανόν 339. (fortasse Cyrilli)

in Martyrem Iulianum 636. (locus deest in editis)

in Lazarum 636. (deest in editis)

Hom. XIV. in Matthaeum 375.

de conversione Matthaei 698.

περὶ μετανόιας 325. 466. 535. 593. 648.

in Nativitatem Christi 384. *εἰς τὴν Θεοφάνειαν* 462. 536. seq.

de paupertate fortiter ferenda ὅτι γὰρ γενναίως φέρει πέναν 355. 648.

657. 661.

in Psalm XXXVIII. 324. 392. seq. 497. 498.

in Psalm L. 513. seq. 582. -- 590. 595.

in S. Romanum Martyrem 372.

De sacerdotio 330. 403. 513. 653. 654.

ἀπὸ τῆς πρὸς Σπυρίδων 560.

De statu 576. *εἰς τὴν ἀποδημίαν ὁποκίμων* III. 354. 514. XV. 306.

seqq.

in S. Stephanum 304.

εἰς τὰς ἐχούτας συνεισάκτους 330.

in parabolam decies mille talentorum 354. seq. 518. 710.

ὅτι ὁπισθαλὲς τὸ εἰς Θεοῦ ἀναβαίνειν 330. 535.

ad Theodoram lapsam 569. 581. seq. 600.

in I. ad Thessal. 545. seq.

Homil. in Turturum (T. VII. Savil.) 592.

in viduam qua duo minuta obtulit 661.

Joan-

Joannes Chrysoſt. ἐκ τῆς πύθης ραῖς 712. (nec in editis neque in MS. Codice quo utor ſententiam illam Chryſoſtomi in Epist. 48. reperio.)

Joannes Climacus. Vide ſupra in Dorotheo.

Joſephus 278. 280. 359. 444. 458. 502. 506. 515. 523. 556. 649. 663. bis. 692.

ἐκ τῆς ἱσδορίας ἱσδορίας 669. de bello Judaico 575. de imperio rationis 570. ἐκ τῆς λόγου τῆς ἀγγελικῆς καὶ πλάτων 789. & fortasse 663.

Irenaeus 301. 396. 423. 630. 637. 724. 769. 788. 789.

ἐλεγχοῦ καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδοφύσεως 747. 752. 753. 758. 775. 778. 785. 786. 787. καὶ αἰρεσεων 572. 747. 755. 781.

ἐκ τῶν διαλέξεων 744.

Epistola ad Viſſarionem. 480.

Isidorus Pelusiota. Vide ſupra in Dorotheo.

Julius Episcopus Romanus (ſive Apollinaris potius, ſi credimus V. C. Michaeli le Quien) Epistola ad Dionysium 775.

Justinus 339. 357. 362. 398. Philoſophus & Martyr 315. 600.

Apologia I. 446. 569. ἐκ τῆς 6' μέρης τῆς ἀπολογίας αὐτοῦ 387. ἐκ τῆς 1' μέρης 754. πρὸς Ἀντωνιον αὐτοκρατορα 753.

ἐκ τῆς πρὸς Τρύφωνα β' λόγου 357. 754.

πρὸς ἀναστάσεως 754. 756. ſeqq. ad 763.

πρὸς ἑλλήνας τῶν ρωμαϊκῶν 381. 518.

Μαρτυρολόγιον τῆς ἁγίας Βαβυλᾶ 785.

S. Maximus 502.

πρὸς τὴν ἀντιχριστιανικὴν 340.

Meletius Episcopus Antiochenus 755.

Methodius 304. 331. 438. Episcopus Patarensis 763. τῆς ἁγίας ἱερομάρτυρος Μεθοδίου Πατέρων 684.

ἐκ τῆς πρὸς ἀγνείας συμπαροῦς 643.

contra Porphyrium 778. 784. 785.

de resurrectione 310. ſeq.

Nilus 316. ſeq. 340. 341. (ubi plura Nili, adſcriptis numeris Græcis ſententiarum credo vel Epistolarum ad quatermillesimum fere) 365. 376. 381. ſeq. 386. 392. 404. 418. 419. 420. 435. 447. 460. 461. 471. 472. 481. 495. 502. 506. 507. 508. ſeq. 522. 549. 560. ſeq. 565. 569. 572. 576. 594. 600. 606. 612. 629. 631. 638.

Kkk kk 3

648.

648. 664. 681. 687. 691. 704. 705. 706. Monachus 399. 400.
 Asceta 343. *in Epistolis* 323.
ἐκ τῆ πατρὸς 453. Vide supra *τὴν*
ἐκ τῆς διδασκαλίας ΠΕΤΡΟΥ 475.
 Philo Judæus 278. 280. 301. 304. 326. 341. 343. 349. 356. 359. bis 367.
 370. 372. 376. 378. 379. 387. 382. 403. 427. 434. 435. 436. 438.
 448. bis 481. 502. 520. 531. 533. 556. 563. 567. 576. 613. bis 630.
 663. 675. 681. 683. 692. 705. 710. 711. 715. 730. 776. bis
De opificio Mundi 312. 407.
De Abrabamo 693. *ἐκ τῆς ζωῆς* 404.
De vita Moysis 363.
περὶ τῶν ἐν Γένεσι ζητημάτων 362. (ubi vide notas) 363. 396. 618.
 748. 749. 750. bis. 751. 754. 772. 774. 775. 776. 777. 782. 784.
 787. 788.
περὶ τῶν ἐν ἔξοδῳ ζητημάτων 748. seq. 751. 752. 754. 774. 775. 777.
 782. 784. 789.
Legatio ad Cajum 564.
 Plato 313. 759. 762. 790.
 Pythagoras 762.
 Serapion 339. *τῷ ἁγίῳ Σεραπίων* 611.
Epistola XXIV. 774. *LV.* 375. 754.
 Severianus Gabalorum Episcopus 789.
ἐκ τῆς κτ' τῶν αἰρετικῶν 385. seq. 753.
 Sextus (Pythagoricus Philos.) 411. 420. 640. 656.
 Sixtus Romanus 362. ubi vide notas.
 Stoici 759.
 Synesius 532. 614.
 Theodoritus. Vide supra in Dorotheo.
 Theognis 364.
 Theophilus 339. Episcopus Alexandrinus 601. 781. 787.
 Theophilus libro I. *ad Autolyicum* 564.
 Theotimus 640. 675. 694. 785. Episcopus Scythopoleos 381. (an
 Scythiæ, ut suspicatur Mich. le Quien ex Sozom. VII. 25.)
ἐκ τῆς Γένεσις 673.
περὶ ἡσέως 643.
ἐκ τῆς ἐν πρῶτῳ Φίλων τοῦ δῶρον τῶν 381.

Titus Bostrensis 747. 785.

ἐκ τῆς περὶ προσώπων 783. 788. seq.

ἐκ τῆς κτ' Μανχαρίων λόγων α' 763.

ἐκ τῆς δ' λόγων 785.

31. *Homilia a*) in μεταμόρφωσιν transfigurationem Christi p. 791--804. Incipit: Δεῖτε πανηγυρισμὸν. Hanc Billius cum versione sua primus ediderat A. 1577. in Damasceno suo, recuso A. 1603. 1619. Emendatiorem ex Codice Augustano vulgavit Grace & Latine cum notis David Hæschelius Augustæ Vindel. 1588. in 8. sub juncta insigni observationum appendice, quibus plura Philonis, Basilii Magni, Nazianzeni, Athenæi & aliorum scriptorum loca ex MSS. emendantur. Combefisius T. VII. Bibl. Concinatoriæ hanc homiliam quæ in Cod. Segueriano perperam ad Joannem Antiochenum refertur, contulit cum MS. Segueriano sed & Regiis duobus 2029. vetustissimo & 2026. Lequinius etiam cum Colbertino 977.

b) *In sicum arefactam & in parabolam vineæ* pag. 804.--810. Incipit: κινεῖ με πρὸς τὸ λέγειν. Prodit ex duobus Codicibus Colbertinis & tertio Thomæ Galei. In inscriptione hujus homiliæ Damascenus dicitur *Monachus & Presbyter τῆς ἀγίας χρείας τῆς θεῆς ἡμῶν ἀναστάσεως, Ecclesie sanctæ Christi DEI nostri resurrectionis.*

c) *In S. Parascevem & in Crucem* p. 810.--815. Incipit: πεπλήρωται ἡμῶν λοιπὸν. Primus sub Chrysostomi nomine edidit Græce Hæschelius Augustæ Vindel. 1587. in 8. inter * varias Patrum Homilias p. 490. Extat & in Chrysostomo Savillii T. V. p. 906. & in Græcolatina edit. cum Frontonis Ducæi versione T. VI. pag. 336. Et sub Chrysostomi nomine Græce & Latine est apud Jac. Gretserum T. II. de Cruce p. 460. Sed Damasceno restituit Lequinius ex Codice Regio 2443. & altero Remenſi, qui itidem tranſiit in Regiam Bibliothecam.

d) *In Sabbatum Sanctum* p. 815.--833. Incipit: τίς λαλήσει πρὸς δυναστείας τῆς κυρίας; Primus ediderat Græce cum versione Petrus Pantinus Antwerp. 1601. in 8. ex Bibl. Antonii Covarruvizæ, inter homilias varias S. Chrysostomi, Antiochi & Germani. Inde repe-

* Titulus Collectionis Hæschelianæ est ὁμιλία θεοφόρων τῶν πατέρων. Integrum libro VI. recensco.

repetiit Ducæus in editionibus duabus Damasceni Ao. 1603. & 1619. Pantini versionem in Bibl. Concionatoria emendatorem dedit Combesius. Lequinus Græca consulit etiam cum MSS. Regio 2953. & Colbertino 2442.

- e) *In Annunciationem* pag. 833 --- 835. Latine tantum ex Arabico. Incipit: *Iam tempus est, fratres dilectissimi.* Non antea edita.
- f) *In Annunciationem* homilia altera p. 835 -- 841. Græce primum vulgatâ a Lequinio e Codice Segueriano, addita Latina versione. Incipit: *Νῦν ἡ τῆς βασιλίδος βασιλική.*
- g) *In Natalem S. Mariae* p. 841--849. Incipit: *Δεῦτε πάντες ἄνθρωποι.* Primus edidit cum versione sua *Iac. Billius* in editione Damasceni Paris. 1577. (recusa Ao. 1603. & 1619.) Castigationes Petri Pantini (qui ex duobus MSS. vetustis & probæ notæ eam *vertisse se testatur) leguntur inter varias Patrum homilias p. 380. seq. Successerunt deinde novæ curæ Combesii in Bibl. Concionatoria e Codice Mazariniano, & Lequinii e MS. illustris Passionei.
- h) II. *In Natalem B. Mariae* p. 849--857. Incipit: *λαμπρῶς πανηγυρίζῃ ἡ κτίσις σήμερον.* Primus edidit Lequinus e Codice Reg. 2350. collato cum versione inedita *Leonis Allatii* sed qui hanc homiliam Theodoro juniore Studita tribuit in libro de Simeonibus.
- i) *Εἰς τὴν κοίμησιν, in dormitionem B. Mariae* homiliae tres. Prima incipit: *μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων γίνεται.* p. 857 --- 868. *Secunda* incipit: *ἐστὶ μὲν ἀνθρώπων ἑδείς* pag. 868 --- 882. *Tertia* incipit: *ἔστι ἐν τοῖς ἐρωτικῶς* p. 882 -- 886. Has tres Homilias primus ex MSS. Regiis 1820. & 2026. Colbertino 977. Segueriano & MS. Sangermannensi Paris. Græce vulgavit Lequinus. Duas priores ex *Raph. Volaterrani* versione habet editio Basil. 1575. & Parisienses A. 1577. 1603. & 1619. ex interpretatione *Iac. Billii*. Inde *Combesius* Billianæ illarum versioni castigatæ homiliam tertiam ex *Leonis Allatii* versione addidit in Bibl. Concionatoria. Lequinus ad homiliam secundam memorat quoque liberiores Lipomanni interpretationem, quæ exstat in ejus vitis Sanctior. T. VI. & apud Surium ad XV. Augusti. Fallitur Clariss. Caveus, qui eam homiliam ideo manifesto spuriam pronunciat quod in illa citeretur Euthymius, qui sub Alexio Imp. vixerit: nam per *εὐθυμιακὴν ἱστορίαν* pag. 879. respicitur ad alium Euthy-

* Versio Pantini lucem non vidit.

Euthymium longe vetustiore, Abbatem qui defunctus A. C.

473.

- k) *In S. Johannem Chrysostomum* p. 886—895. Incipit: ἔδει μὲν αἱ ἰωάν-
νη. Primus edidit Lequinius ex MS. Mauriti le Tellier Archi-
episcopi Remensis, Latinaque versione donavit.
l) *In S. Barbaram Virginem Martyrem* passam sub Maximiano p. 895-
910. Incipit: ὑπερκαταμύχην ὁμολογούμενας. Latine dederat Com-
besius in Bibl. Concionatoria ad 4. Dec. Græcam primus Le-
quinius e Cod. Regio 1831.

Claudunt volumen, post *fragmentum* ex sermone Damasceni
in B. Virginem ex Gatena Regia in Luca I. 35. Cod. Reg. 2440 in-
cipiens: ὁ τῶν ἁγίων ἀρχιεπίσκοπος καὶ συνοχὸς p. 910. *Preces* tres
in Horologio Græcorum obviæ. I. incipit: διατρέχε κύριε ἡσυχίαν ἡμῶν.
II. ἐν τῶν θυρῶν τῆς καὶ οὐ καὶ & III. πρὸς τὸν καὶ οὐ καὶ οὐ καὶ
pag. 911. 912.

Scripta edita Damasceni, vel Damasceno

tributa quæ in editione Lequiniana non extant.

1. *Historia de Barlaamo Eremita & Josaphat sive Josapho Rege India*
quæ ex veteri Latina versione extat in antiquis editionibus Da-
masцени & in vitis Patrum ex Coloniensi editione, & apud Li-
pomani Tomo V. Auctorne versionis fuerit *Anastasis Ri-*
bliothecharius, ut persuasum Caspari Barthio in notis ad Herrnæ
Pastorem, p. 910. viderint alii: Certe falluntur qui *Georgio Tra-*
pezuntio illam versionem tribuunt, cum lecta jam sit Vincentio
Bellovacensi XV. 64. speculi historial. & Petro de Natalibus X.
114. Vide Allatium de Georgiis p. 376. Ex alia versione sua
hanc historiam in suo Damasceno *Billius* dedit, & ex Billii ver-
sione Surius ad 27. Nov. & Rosweidus in vitis Patrum pag.
186. Græce necdum prodiit, licet obvia in variis Bibliothecis.
De Cæsareis MSS. vide Lambecium VIII. p. 289. 293. 294.
Incipit: ὅσα πνεύματι θεῷ ἄγονται. Damasceno plurimi Codices
tribunt, & Martyrologium Romanum 27. Novembr. & re-
centiores Græci, ut Gennadius pro Concilio Florentino c. 5.
ἐκ τῶν καὶ ἰωάννης ὁ μέγας τῆς Δαμασκῆς ὁ φθάλμιος ἐν τῷ βίῳ
Βαρλαάμ καὶ ἰωσαφάτ τῶν ἰνδῶν μαρτυρεῖ. Omitto alia argum-
ta

ta quæ apud Allatium §. 44. seqq. diatribæ de Damasceni scriptis possunt videri, & quibus Joannem Climacum vel Sinaitam non esse illius Historiæ autorem, colligitur.

2. *Physices compendium* quod sub Damasceni nomine reperit & ex Græco versum latine edidit Billius, auctorem habet *Nicephorum Blemmydem*. Vide Jo. Wegelinum præf. ad *Physicam Blemmydæ* quam e Codicibus duobus Augustanis Græce integriorem edidit Augustæ Vindel. 1606. in 8.

3. *Vita S. Stephani junioris*, qui sub Constantino Copronymo præ imaginum cultu mortem perpeffus est Ao. 766. Latine edita a Billio qui e Græco vertit, atque inde a Surio 29. Novembr. auctorem habet non Damascenum sed recentiore aliquem qui Constantinopoli scripsit, atque ut Allatius in diatriba de Damasceni scriptis §. 59. evincit, *Simeonem Metaphrastem*. Incipit: *Σάνος π χρεῖμα ἡ δόξα*. Græce MS. in Bibl. Casarea. Vide Lambecium VIII. pag. 376. Altera autem vita ejusdem Stephani quæ incipit *Ἐν ἡμετέροις καὶ σὺν τοῖς ἁγίοις τοῖς ἑσπερίαις ἐκπαίδευται καὶ τῇ ἑμεγαλοκέρει* Πάυλ, auctorem habet *Stephanium* quendam *Byzantinum*, qui jussu Epiphaniæ Abbatis, quadragesimo secundo post illius, cujus vitam tradit, obitum scripsisse se testatur. Vide laudatam Allatii diatribam §. 62. & de Simeonibus p. 81. & contra Greyghtonum p. 336.

4. *Octoëchus* sive liber per octo genera tonorum, quibus utuntur Græci, dispositos continens canones & troparia hoc est hymnos sacros & cantiones quæ a primis vesperis Dóminicæ ad finem usque Missæ canuntur. Vide Allatium de libris Ecclesiasticis Græcorum p. 64. seq. Licet autem Damasceno hic liber tribuitur, cujus imaginem etiam editiones Græcæ Venetæ præfixam habent rudi delineatione ligno expressam, tamen non magis Damascenus auctor Octoëchi, in multis jam ab antiquo dissidentis, totius est, licet Canones multi prosa oratione qui in eo, quemadmodum & in *Paracletice*, & in aliis Græcorum libris Ecclesiasticis continentur, Damascenum auctorem habent, quam *Menologii* Græcorum, quod Damasceno tribuit Galatinus VII. §. de arcanis Catholicæ fidei, vel *Thypium*, quod a Damasceno restauratum fuisse scripsit Simeon Thessalonicensis. Vide Allatium diatri-

diatriba de Damasceni scriptis §. 69. Prodiit ~~Antiquarum~~ Græce Venetiis 1523. 1543. 1584. 1602. 1610. 1624. in 8.

Scripta Damasceni adhuc inedita.

1. *Homilia quatuor ascetica*, quas e Bibl. Coisliniana Codice editurum se præstantissimus Lequinius recepit in Appendice, quam daturus est, Damasceni operum. Vide ejus notas ad Damasceni vitam a Jo. Hierosolymitano scriptam p. XV.
2. *De fide opusculum*, quod Allatius ad Aubertum miserat (diversum ab edito T. I. p. 390) & de quo videndus in diatriba de scriptis Damasceni §. 68.
3. *Lexicon Etymologicum*. Λεξιπὸν τῶν ἑσθλῶν ὀνομάτων καὶ σαφηνέτης κυρῶ Ἰωάννης πρεσβύτερος ἑξ Ἀμασκήνης διορθώτης, καὶ ὑπο διαφόρων βιβλίων πᾶσι λέξεις εἰς ἐτυμολογίαν ἐρμηνεύσας. Incipit: α, ἀπὸ ῥήματος εἰς ὀπισθοκατασκευασθέντος αἰσθητοῦ αἰσθητοῦ, αἰσθητοῦ ὁ αἰσθητοῦ, αἰσθητοῦ ὁ αἰσθητοῦ. Opus ingens, inquit in συμμίκτης p. 451, Allatius, copiosum & singulare.
4. εἰς τὴν ὑπαπαντήν τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστῷ. *Homilia in occursum Domini*. Incipit: εἶχε μὲν ἡ τῶν γενεθλίων πανήγυρις. Miserat cum versione sua ad Aubertum Leo Allatius.
5. εἰς τὸ γενέθλιον κυρίου λόγος ἱστορικός. *In Natalem Christi sermo historicus*. Incipit: ὁπότε τὸ εὐαγγέλιον ἀπέλθῃ.
6. λόγος περὶ τῆς ἀγίας συνάξεως τῆς ἀναστάσεως ἑξ κυρίου περὶ τῆς μὴ κρίναι μηδὲ μνηστικῶν. Incipit: αἰὲν μὲν ἡ ἑσθλὴ πνεύματος χάρις διὰ πάσης τῆς ἑσθλῆς γενεᾆς. Eadem fere sed paullo uberior homilia sub Anastasii Antiocheni nomine edita Græce & Latine in T. III. Antiquarum Lect. Canisii. Sed hæc quæ in MS. Palatino ad Damascenum refertur, multis detractis depressior est. Et forte Anastasii est, inquit Allatius diatriba de Damasceni scriptis §. 74. a Joanne tamen Damasceno in eam formam contracta: ex Anastasio namque multa in sua commentaria transfudisse, demtis quæ sibi videbantur,prehenditur.
7. διήγησις περὶ τῆς μεγάλης Ἀρτιμίας ἐκ τῶν Φιλοσοφῶν. Incipit: πᾶσι τοῖς μέγαλοις καὶ ἐνδοξοῖς μάστρεσι. Ἀρτιμία διηγέσθαι μέγαλον ἀνδραγαθήματα.

8. Paracletice in B. Virginem, secundum octo tonos Græcorum distincta: opus magnum & rarum, & Allatio iudice φιλοπαθεί-
vois futurum gratissimum. Hanc Lequinius in operum Da-
masцени appendice dabit cum versione Ludovici Maraccii, Cle-
rici regularis.

9. Canones * varii in sanctorum solennitates. εἰς τὰς ἀσωμάτους. In
Angelos, incipit: πάντες ἀνυμνήσωμεν πιστοί.

11. Εἰς τὸν μάρτυρα Κόνωνα. Incipit: ὁ καλλινίκος τῶν μάρτυρος ὑμνεύ-
σθω.

Εἰς τὸν Λάζαρον. Incipit: ὁ πρὶν ἐκ μὴ ὄντων ἀδελφάγων.

Εἰς Ἰωάννην τὸν Ευαγγελιστὴν καὶ εἰς τὸν ἅγιον Ἀρσένιον. Incipit: ὁ κα-
θαρὸς ἡγαπητὸς.

Εἰς τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὸν Τήρωνα. Incip. Θεὸς σε, Θεόδωρε. ἀκρο-
σιχίς. Θεὸς σε μέγα δαρεῶν ἐπάνυμε.

Εἰς Πηφάνιον κύρη. Incip. ἐν τῷ τῷ Θεόδοτον πιστῶς.

Εἰς Ἀρσιμωνα τὸν μάρτυρα, καὶ ἀλφάβητον. Incip. ἀνοίγω τῆς γνώ-
σεως θησαυροὺς.

Εἰς τὸν μάρτυρα Θεόφιλον. Incip. ἀρχὴ ἐξημερίσας.

Εἰς εὐφημίαν τὴν μάρτυρα. Incip. εἰλεῖ πᾶσι ὑμνοῖς. ἡ ἀκροσι-
χίς, ἐγκωμιάζω τὴν πανεύφημον κόρη.

Εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκης. Incip. πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ. ἡ
ἀκροσιχίς: πανηγυρίζεωσαν αἱ Θεόφρονες.

Εἰς τὴν αὐτὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκης. Incip. παρθένοι νεανίδες.

Εἰς τὸ γενέθλιον τῆς Θεοτόκης. Incip. ὡς ὁρθρὸς εὐπρεπής.

Εἰς τὴν ἰνδικτον. Incip. ἀσώμην παντὸς λαοί.

Εἰς Θεοδοσίον τὸν κοινοβιάρχην. Incip. ὡς σοφὸς πατριάρχος.

Εἰς Ἰωάννην τὸν καλυβίτην. Incip. πλητθύνεις ταῖς θύραις.

Εἰς Ἰωάννην τὸν πρεσβυτον. Incip. Δεῦτε, εὐφήμεν τῇ γλώττῃ.

Εἰς τὸν ἱερέα. Incip. τὸν καρτερικὸν ἀσέματον.

Εἰς τὸν πρεσβύτερον Ἠσαΐαν. Incip. Φώτισόν με, κύριε.

10. Tro-

* Ob. hymnorum sacrorum multitudinem & suavitatem quos prosa & carmine compo-
suit Damascenus, inter præcipuos Græcæ Ecclesiæ Melodos cum Cosma jam
pridem celebratur. Vide Jo. Hierosolymitanum in Damasceni Vita c. 31. & 33.
Svidamin Ἰωάννης. Sed hac de re pluribus nos ut spero propediem edo-
cebit Rev. Urbanus Godfridus Siberus, Ecclesiæ & Academiæ Lipsicensis do-
ctor egregius in Melodorum quam parat Græcorum Historia.

10. Troparia, prope innumera, in varias festivitates.

Georgii Chioniada Γεωργίου τῆ χιονιάδος σχόλια εἰς τὴν πηγὴν τῆς γνώσεως Ἰωάννη τῆ Δαμασκηνοῦ. Incip. πᾶσι δωδομὴ ζητεῖσθαι κεφάλαια.

Gregorii Pardi, Γρηγορίου Πάρδου, Μητροπολίτη Κορίνθου ἐκ τῶν ἐξηγήσεων εἰς τὰς κανόνας τῶν δεσποτικῶν εορτῶν, ἐξηγήσεις εἰς τὰς κανόνας τῶν αὐτῶν εορτῶν Ἰωάννη τῆ Δαμασκηνοῦ. Incip. ὁ παρὼν ἐστὶ κανὼν.

Theodori Prodromi, Θεοδώρου ἡ Προδρομῆς ἐξηγήσεις εἰς τὰς ἐν ταῖς ἱεραῖς δεσποτικαῖς εορταῖς ἐκτενέστες κανόνας τῶν ἁγίων καὶ σοφῶν ποιητῶν Κοσμά καὶ Ἰωάννη τῆ Δαμασκηνοῦ. Incip. εὐκαίς, ἀνθρώπε τῆ Θεοῦ, πρὸς τὴν τῶν ἐν ταῖς δεσποτικαῖς καὶ δημοπλεσίῃς εορταῖς.

Eusebii, Episcopi Thessalonicensis Commentarius satis prolixus & doctus in Canonem Jo. Damasceni in Pentecostem.

Jeannisi Zonara in octoëchum Joannis Damasceni, expositio pulcherrima.

Marci Eugenici in quosdam Canones Jo. Damasceni expositio.

Ab eodem Allatio præter ea quæ Lequinius exhibet de Damasceno, missa fuere ad Aubertum 1) *Constantini Acropolis* Oratio, τῆ σοφωπέτης κυρῆς, Κωνσταντίνου Ἀκροπότης ἡ Ἀκροπολίτης λόγον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην Δαμασκηνόν. Incip. Τῷ Ἰωάννῃ τὸν λόγον, τῷ ἐκ Δαμασκού πᾶσι ἐγκώμια. 2) De eodem Damasceno ex *Macario Anagyran*. Incipit: ἡ πότιον ρηθεῖσα ἁγία καὶ οἰκονομική. 3) ἀπολογία εἰς τὸν ὅσιον Πατέρα ἡμῶν Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν. Incip. ποίοις ὑμνοῦν ἄσμασι τῷ κανόνῳ. Al. τὸν μεσικὸν τῆς ἐκκλησίας πέπυγα. 4) Ἀπολογία ἄλλη εἰς τὸν αὐτόν. Incip. χαίροις ἐκκλησίας ὄργανον. ἡ κανόνῳ ἡ ἀκροστιχὶς καὶ ἀλφάβητον, καὶ ἐν τοῖς θεοτοκίοις φιλοθέῃ. Al. Ἀδωναὶ σοὶ τὴν ἄδυσαν σελήνην καὶ. 5) Ἀθανασίῳ τῷ χατζύκῃ μεγαλυνάρια εἰς Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν. Incip. μακαρίζωμεν σέ, Ἰωάννη σοφέ, ὡς χαρίτων λογικῶν. 6) Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις τῆς ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Κοσμά τῆς ποιητῆς. Incip. Τιμᾶν ἐστὶν ἄξιον τὰς ἐφευρεκάδας πᾶς κάλλισα. Scriptor proficitur se narrare de Johanne Damasceno, quæ præterit Joannes Hierosolymitanus in ejus Vita.

XII. Post Joannem Damascenum ANTONIUS, qui a studio colligendi MELISSA sive *Apri* dictus est, Locos communes sententiarum e sacris, Ecclesiasticis & externis scriptoribus, sub titulis CLXXVI digessit duobus libris. Prodierunt primum Græce cum Theophilo contra Autolyicum & Tatiano contra Gentes, Locisque Communibus

S. Maximi, de quibus supra dixi, curante *Conrado Gesnero*, qui Latinam quoque versionem ad voluminis calcem subjunxit. Tiguri 1546. fol. Versio Antonii Melissæ partim eidem Gesnero, partim *Johanni Ribitto* Sabauda debetur. Eandem habeo excusam separatim. Antwerpiae 1560. in 12. De aliis editionibus quibus Antonii collectanea Maximo vel etiam Stobæo admixta feruntur, in Maximo & Stobæo jam dixi. In præsentem tantum monebo de ætate hujus Antonii rem non esse plane exploratam, neque exinde quod Theophylactum laudat, statim eum cum Clariss. Caveo ad medium sæculum duodecimum rejiciendum esse duxerim. Theophylactus enim qui ab Antonio citatur non est Theophylactus Bulgarorum Archi-Episcopus, sed Theophylactus Simocatta, sæculi septimi scriptor, qui claruit ultimis Heraclii Imp. temporibus. Antonium Melissam, Joannis Damasceni discipulum appellari video a Paulo Colomesio p. 136. Observationum sacrarum, nescio an proprie hoc ita volente intellectum, an tantum eum ita appellante ideo, quod scribendi genus idem post Damascenum imitatus fuit. Sed ecce tibi titulos capitum Antonii, quibus numeros Wecheliana etiam editionis, in qua Maximo & Stobæo leguntur admixta, annotavi.

Lib. I. cap. 1. περὶ πίστεως καὶ εὐσεβείας εἰς θεόν, καὶ ὅτι πάντος ἀγαθῆς ὑπερέχουσιν, ὁσηνίκα μάλιστα διὰ τῶν ἔργων ἀναλαμβάνουσιν edit. Wechel. c. 286.

2. περὶ τῶν ὑπερβεβηκότων τὴν εὐσέβειαν καὶ πίσιν, καὶ εἰς θεὸν ἀσεβούντων 287.

3. περὶ ἀγάπης, καὶ πάλιν φόβου πρὸς τὸν θεόν 289.

4. περὶ τῶν μὴ φοβημένων τὸν θεὸν μηδὲ ἀγαπώντων αὐτόν 290.

5. περὶ ἐλπίδος εἰς θεόν, ὅτι καὶ εἰς θεὸν ἐλπίζειν, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπων προστάτας 291.

1. De fide ac pietate in DEUM, & quod bonis omnibus antecellant quando maxime per bona opera resplendent.

2. De illis qui pietatem ac fidem prævaricantur & in DEUM impii sunt.

3. De amore & timore DEI.

4. De illis qui DEUM non metuunt nec amant.

5. De spe in DEUM, quod in DEUM sperare oporteat, & non in præsidia hominum.

6. περὶ

6. πρὸ τῶν πεπονημένων καὶ πάλαι καὶ ἀνθρώπων καὶ μὴ εἰς θεὸν τὴν ἐλπίδα καὶ πεποιθήσιν ἔχοντων 292.
7. πρὸ ἀρετῆς edit. Wechel. 11.
8. πρὸ σοφίας καὶ συνέσεως καὶ φρονήσεως 25.
9. πρὸ ἀφροσύνης, ἀφρονῶ, καὶ ἀνοητῆ καὶ ἀπαιδεύτη καὶ μωροῦ 33.
10. πρὸ βελῆς καὶ ὅτι ἄλλῃ μὴ βελῆς καὶ σκέψεως πάντα ποιεῖ 30.
11. πρὸ αἰβυλίας καὶ βραδυβυλίας, καὶ ὅτι πᾶσι ἀπεισκευμένοι βλαβεροὶ 35.
12. πρὸ ἀνδρείας καὶ ἰσχύος 49.
13. πρὸ δικαιοσύνης 51.
14. πρὸ ἀγνείας καὶ σφροσύνης καὶ παρθενίας καὶ γάμου σεμνῆς 84.
15. πρὸ πορνείας καὶ μοιχείας 85.
16. πρὸ ἀδικίας, αμαρτίας καὶ ἐξομολογήσεως.
17. πρὸ μετάνοιας καὶ ἐξομολογήσεως 301.
18. πρὸ τῶν πεχέως μεταβαλλομένων 306.
19. πρὸ τῶν εἰς μετάνοιαν μὴ ἐξέρχομένων 307.
20. περὶ μελλούσης κρείσεως 282.
21. περὶ ἀληθείας καὶ μαρτυρίας πρὸς 60.
22. περὶ ψεύδους καὶ συκοφαντίας καὶ ψευδομαρτυρίας 63.
23. περὶ ἀδελφῶν καὶ φιλαδελφίας καὶ μισαδελφίας 214.
24. περὶ φίλων καὶ φιλαδελφίας 213.
25. περὶ φίλων μοχθηρῶν 215.

6. De illis qui freti sunt opibus ac hominibus, ac non in DEO spem & fiduciam collocant.
7. De virtute.
8. De sapientia & intellectu & prudentia.
9. De insipiente, stolido, imperito & stulto.
10. De consilio & quod consulto considerateque omnia sint agenda.
11. De iis quæ inconsulto aut sero consilio fiunt, & quod incircumspecta temeritas damnum pariat.
12. De fortitudine ac robore.
13. De iustitia.
14. De virginitate, castitate, temperantia & honestis nuptiis.
15. De scortatione & adulterio.
16. De iniustitia, peccato & confessione.
17. De pœnitentia & confessione.
18. De illis qui cito mutantur & ad malum ingenium redeunt.
19. De illis qui ad pœnitentiam non convertuntur.
20. De futuro iudicio.
21. De veritate ac testimonio vero.
22. De mendacio & calumpnia & falso testimonio.
23. De fratribus & amore fraterno atque odio adversus fratres.
24. De amicis & amicitia.
25. De malis amicis.

27. περὶ

26. περὶ ἀγάπης edit. Wech. c. 75.
 27. περὶ ἐλεημοσύνης 76.
 28. περὶ Φειδωλῶν καὶ ἀμεταδότην καὶ ἐλεημοσύνην μὴ ποιούντων 79.
 29. περὶ ευεργεσίας καὶ χάριτος 80.
 30. περὶ ἀκτημοσύνης καὶ ὀλιγοδείας 41.
 31. περὶ πλεῖστα καὶ πλεονίων εὖ καὶ σωτηρικóτως βιούντων 231.
 32. περὶ πλεονίων καὶ εὖ βιούντων, καὶ τῶν παρεπομένων αὐτοῖς κακῶν 232.
 33. περὶ πτωχῶν καὶ πονήτων 238.
 34. περὶ φιλαργυρίας 55.
 35. περὶ πλεονεκτούντων καὶ ἀδικίας 34.
 36. περὶ αὐταρκείας 40.
 37. περὶ τῷ ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν πλεόνων ἀριστῶν 15.
 38. περὶ νηστείας καὶ ἐγκρατείας 86.
 39. περὶ ἀκρασίας καὶ βραχυμαργίας 87.
 40. περὶ ἀσωτίας 74.
 41. περὶ μεθύσεως 88.
 42. περὶ ὕπνου 89.
 43. περὶ ἐνυπνίων 90.
 44. περὶ πίστεως 285.
 45. περὶ προνοίας 284.
 46. περὶ προσευχῆς 294.
 47. περὶ πράξεως 295.
 48. περὶ διδασχῆς καὶ λόγων, καὶ ὁμιλίας 296.
 49. περὶ καθουσίας 68.
26. De charitate.
 27. De misericordia & beneficentia in pauperes.
 28. De parcis, illiberalibus & misericordiam non exercentibus.
 29. De beneficiis & gratia.
 30. De inopia & statu paucis contento.
 31. De divitiis ac divitiis illis qui honeste vivunt.
 32. De divitiis illis qui non bene vitam instituunt, deque malis eos sequentibus.
 33. De pauperibus ac egenis.
 34. De avaritia seu pecuniarum studio.
 35. De illis qui plura semper habere cupiunt & de injustitia.
 36. De virtute quæ suis rebus contenta est.
 37. Non semper optimam esse majorem partem.
 38. De jejunio & continentia.
 39. De continentia & gula.
 40. De luxuria.
 41. De ebrietate.
 42. De somno.
 43. De insomniis.
 44. De fide.
 45. De providentia.
 46. De oratione seu precatione.
 47. De actione.
 48. De doctrina & sermone & conversatione.
 49. De admonitione.

50. περὶ παιδείας καὶ φιλοσοφίας 50. De disciplina & Philosophia.
 edit. Wechel. 110.
 51. περὶ ἐπαίνου 69. 51. De laude.
 52. περὶ κολακίας 65. 52. De adulatione.
 53. περὶ ψόγου καὶ διαβολῆς 70. 53. De vituperatione & obtreptione.
 54. περὶ μνήμης 110. 54. De memoria.
 55. περὶ ψυχῆς 203. 55. De anima.
 56. περὶ ἰατρῶν 245. 56. De medicis.
 57. περὶ νοσούντων 241. 57. De ægrotantibus.
 58. περὶ θανάτου 261. 58. De morte.
 59. περὶ τῆ γνώσεως 103. 59. De cognoscendo scriptum.
 60. περὶ κάλλους 161. 60. De pulchritudine.
 61. περὶ δόξης 161. 61. De gloria.
 62. περὶ φθόνου 140. 62. De invidia.
 63. περὶ γέλων 91. 63. De risu.
 64. περὶ λογικῆς καὶ λογισμῶν 26. 64. De rationali & ratione.
 65. περὶ ἐκβασίς καὶ ἀκυσίς 5. 65. De voluntario & non voluntario.
 66. περὶ φόβου 288. 66. De timore.
 67. περὶ νόμου 143. 67. De lege.
 68. περὶ ὅτι οἱ πᾶν δέσπῃν, καὶ 68. De honoranda virtute & puniendis vitiis.
 κολαῖσιν κακίαν 3.
 69. περὶ ὅτι εὐκαλῶς ἡ κακία καὶ 69. Quod malitia in promptu sit, virtus acquisitum difficilis.
 εὐπαρέμῳ δέσπῃ 4.
 70. περὶ εὐτυχίας καὶ δυστυχίας 248. 70. De secunda & adversa fortuna.
 71. περὶ βίης ἀνωμαλίας 240. 71. De vitæ inæqualitate & inconstantia fortunæ.
 72. περὶ λύπης καὶ ἀθυμίας 240. 72. De tristitia & animi ægritudine.
 73. περὶ σιωπῆς καὶ ἀπορήτων 128. 73. De silentio & secretis.
 74. περὶ πολυλόγων καὶ παχυλό- 74. De loquacibus & illis qui vel
 γων καὶ ἀκροατοῦντων μυστήρια 135. multum vel leviter loquuntur
 75. περὶ τῶν ἑαυτῶν γλῶτταν καὶ 75. De illis qui linguam suam cu-
 μα φυλαττέμενων, καὶ ὅτι μὴ σκλη- stodiunt, & de colloquio non
 ρῶς καὶ ἀπηνῶς διαλέγεσθαι 131. duro neque contumace.

Mmm mm

76. πε-

76. πρὸ τῶν μὴ φυλαττόντων τὸ εἶ-
 ᾧ σῶμα καὶ τὴν γλῶτταν. solus titu-
 lus superest.

76. De illis qui os suum & lin-
 guam non custodiunt.

Lib. II. c. 1. πρὸ βασιλείας ῥησῶν
 καὶ δικαίης, καὶ πρὸ δέχης καὶ ἐξ-
 σίας edit. Wechel. 149.

Lib. II. cap. 1. De bono iusto-
 que Rege & de imperio ac po-
 testate.

2. πρὸ βασιλείας μὴ λίαν θαυμα-
 ζομένων 150.

2. De rege non laudabili.

3. πρὸ ὁπισκοπῶν ῥησῶν, καὶ φυ-
 λαττόντων πᾶς ἐντολᾶς τοῦ Θεοῦ, καὶ
 ὅτι ὁ σεμνὸς καὶ ἀνεπίληπτος τῶ-
 ν βίβλου παιδείυμα γίνεσθαι πᾶς
 ὑποταγμένοις 299.

3. De bonis Episcopis & præce-
 pta DEI servantibus, & quod
 vita ipsorum honesta & incul-
 pabilis doctrinæ exemplar sub-
 ditis exhibeat.

4. πρὸ ὁπισκοπῶν μοχθηρῶν, καὶ μὴ
 φυλαττόντων πᾶς ἐντολᾶς τοῦ Θεοῦ
 300.

4. De pravis Episcopis & præ-
 cepta DEI non observanti-
 bus.

5. πρὸ δέχοντων ῥησῶν 154.

5. De bonis principibus.

6. πρὸ ἀρχόντων πονηρῶν 154.

6. De malis principibus.

7. πρὸ δικαστῶν ἀδικοῦσων καὶ κα-
 θαρὰς ἐχόντων πᾶς χάριτας, καὶ κρί-
 μα καὶ δικαιοσύνην ποιούντων, καὶ
 ὅτι εὐαρεστοὶ τῷ Θεῷ εὐθείας πᾶς κρί-
 σεις ἐκφέρειν 155.

7. De iudicibus incorruptis &
 manus puras habentibus & ju-
 dicium ac justitiam promoven-
 tibus, & quod DEO iudicia recta
 pronunciari gratissimum sit.

8. πρὸ δικαστῶν προσωποληπίων καὶ
 δωροδοκούμενων καὶ ἀδίκως κατα-
 κρίνοντων 156.

8. De iudicibus personas accipien-
 tibus, & munera capientibus &
 injuste condemnantibus.

9. πρὸ γονέων ῥησῶν, καὶ ὅτι ῥη-
 ῶν πατρὸς καὶ πατρὸς καὶ πᾶς
 τῶ τέκνων ἀναγωγὰς ποιῶνται 100.

9. De bonis parentibus & quod li-
 berorum educatio studiose ac
 decenter institui debeat.

10. πρὸ γονέων καταφρονητικῶς
 ἐχόντων πᾶς τῶν τέκνων ἀγωγὰς
 201.

10. De parentibus qui circa libe-
 rorum educationem negligentes
 sunt.

11. πρὸ παίδων τιμῶντων γονεῖς, καὶ
 ὅσα ἐπισημασθῶν πᾶς ὑπακούσιν
 αὐτοῖς 203.

11. De liberis parentes honoran-
 tibus & quanta bona obedientes
 eis sequantur.

12. περὶ πατεροκτονίας καὶ μητεροκτονίας, καὶ ὅσα εἴσεται αὐτοῖς κακὰ
edit. Wechel. 204.
13. περὶ υἱοσοφῆς 205.
14. περὶ υἱοῦ ἀφρονῆ καὶ πονηροῦ καὶ
ἀπαιδευτοῦ 206.
15. περὶ θυγατρὸς σπουδαίας καὶ κα-
στῆς 207.
16. περὶ θυγατρὸς ἀσώτου καὶ ἀκό-
μου 208.
17. περὶ γερόντων ἐν ἀρετῇ καὶ συν-
εσι καστὰς 209.
18. περὶ γερόντων ἐν ἀνείκῃ καὶ κα-
κίᾳ βίωντων 210.
19. περὶ νέων παιδείας καὶ συνέσεως κα-
στῆς 211.
20. περὶ νέων ἐν ἀφροσύνῃ καὶ ἀγ-
νοίᾳ βίωντων 212.
21. περὶ δεσποτῶν χρησῶν 175.
22. περὶ δεσποτῶν μοχθηρῶν 176.
23. περὶ δούλων χρησῶν 177.
24. περὶ δούλων μοχθηρῶν 178.
25. περὶ δανεισῶν χρησῶν 82.
26. περὶ δανεισῶν μοχθηρῶν 83.
27. περὶ δανειζομένων, καὶ ὅτι χρη-
στῶν τοῖς κυριοχρεοῖς 80.
28. περὶ δανειζομένων καὶ ἀγνομο-
νῶντων 81.
29. περὶ ἐκμισθωμένων ἢ τοῖς κυριό-
τερον καὶ μισθίων χρησῶν 179.
30. περὶ ἐκμισθωμένων ἢ τοῖς κυριό-
τερον πονηρῶν 180.
31. περὶ καλῶν καὶ κακῶν ἀνδρῶν 10.
32. περὶ κακῶν καὶ μοχθηρῶν ἀν-
δρῶν 17.
12. De parricidis & secuturis eos
malis.
13. De filio sapiente ac prudente.
14. De filio imprudente, stulto &
imperito.
15. De filia pudica & honesta.
16. De filia impudica & inhone-
sta.
17. De senibus ob virtutem &
prudentiam claris.
18. De senibus amentem & im-
probam vitam degentibus.
19. De juvenibus disciplina &
prudentia ornatis.
20. De juvenibus insipienter &
absque mente viventibus.
21. De bonis Dominis.
22. De malis Dominis.
23. De bonis servis.
24. De malis servis.
25. De bonis creditoribus.
26. De malis creditoribus.
27. De mutuum accipientibus &
quod erga creditores oporteat
esse gratos.
28. De mutuum accipientibus &
ingratis.
29. De locatoribus operarum &
mercenariorum Dominis pro-
bis.
30. De locatoribus seu mercede
conducentibus malis.
31. De honestis & bonis viris.
32. De malis & improbis.

33. περὶ γυναικὲς ἀνδράσι καὶ σώ-
φρον^Θ καὶ συνετῆς edit. Wech.
182.
34. περὶ γυναικῶν πονηρῶν καὶ μοι-
χαλίδων ἢ πάσης κακίας πεπλη-
ρωμένων 183.
35. περὶ συναγωγῆς χρηστῶν ἀνδρῶν
καὶ ὅτι χρη ἀρίστοις ἀνδράσι κελ-
λαῖσθαι, καὶ μὴ πονηροῖς 11.
36. περὶ συναγωγῆς κακῶν ἀνδρῶν,
καὶ ὅτι χρη Φύγειν πρὸς τὴν μοχθη-
ρῶν ἑταιρείαν, εἰς ἑλαδρον πορθε-
νύσας 22.
37. περὶ τῶν τὰς δέξις καὶ ἀγῶνις ἀν-
δρας πημάτων 13.
38. περὶ τῶν τὰς ἀγῶνις καὶ ἀρίστους ἀν-
δρας ἀπειμαζόντων 21.
39. περὶ μεσοπονηρίας ἢ τῶν ἀτοπα
ἀποσυρφομένων 7.
40. περὶ χαιρεκακῶν καὶ ἀποδεχο-
μένων τὸ πονηρὸν 19.
41. περὶ πολιτῶν ἀγαθῶν 12.
42. περὶ πολιτῶν μοχθηρῶν 21.
43. περὶ μοναχῶν χρηστῶν καὶ ἡγε-
μένων ἀγαθῶν 14.
44. περὶ μοναχῶν παλιμβόλων καὶ
παλινορρομῶντων εἰς κακίαν 24.
45. περὶ Φιλέργων καὶ σαυδαίων, ἢ
ὅτι χρη πονεῖν, ἀφέλειαν δὲ ἔχει
119.
46. περὶ μισέργων καὶ ὀκνηρῶν καὶ
καταφρονούντων ἢ ραθυμῶντων 121.
47. περὶ αἰσθητικῶν ἀνθρώπων 27.
48. περὶ ἀναισθητῶντων 34.
33. De muliere forti, temperante
ac prudente.
34. De mulieribus malis & adul-
teris & omni malitia plenis.
35. De conventu bonorum viro-
rum, & quod cum probis viris
familiaritatem inire oporteat,
non improbis.
36. De conversatione pravorum
virorum, & quod improborum
societates fugiende sint, utpote
perniciem inferentes.
37. De illis qui optimos & sanctos
viros honorant.
38. De illis qui optimos & sanctos
viros despectui habent.
39. De odio malitiae, deque illis
qui averfantur absurda.
40. De illis qui gaudent rebus ma-
lis, & prava complectuntur.
41. De civibus bonis.
42. De civibus improbis.
43. De monachis frugi, & bonis
Abbatibus.
44. De monachis iterum delin-
quentibus & redeuntibus ad
malitiam.
45. De hominibus gnavis ac stu-
diosis, & quod laborandum sit,
utile enim esse.
46. De ignavis, segnibus, negli-
gentibus, & supinis.
47. De homine sensato.
48. De insensatis.

49. περὶ ἐννοίας ὅ. χρηστὴ καὶ χάρις
ἔχοντες edit. Wöchel. 164.
50. περὶ ὀνόματι πονηρῶ καὶ χάρις
μὴ ἔχοντες 165.
51. περὶ ζυγῶν καὶ σταθμῶν καὶ μέ-
τρων 56.
52. περὶ ζυγῶν καὶ σταθμῶν καὶ μέ-
τρων ἀδικῶν 56.
53. περὶ ὀργῆς καὶ θυμῷ 99.
54. περὶ ἀκακίας καὶ μησητικαίας
9.
55. περὶ τῶ πλεονείῳ. ὅτι χρηστὴ τὴ
βασίῃ τῶ πλεονείῳ φέρει, καὶ αὐτὴ
λαμβάνεται αὐτῶ καὶ ἐκτρέφεται ἐ-
γκρητικῶς τὴ ἐκ τῶ οἴκῳ γινώ-
μενα παρ' αὐτῶ, καὶ μὴ μησητικαί-
κων αὐτῶ 95.
56. περὶ τῶ μὴ ἀφίεντων ἀλλὰ μνη-
στικακῶν 96.
57. περὶ εὐχαρίστησιν καὶ εὐγνω-
μοκακῶν 57.
58. περὶ ἀγνωμονῶντων καὶ ἀχαρί-
στητων 58.
59. περὶ συμβουλῆ καὶ τῶν συμβου-
λίαν καὶ ἐλεγχῶς δεχομένων. χρηστὴ
ἡ γινώσκου ποταπὸς ὁ συμβουλῶ.
titulus solus superest.
60. περὶ τῶν συμβουλῆ καὶ ἐλέγ-
χῶς μὴ δεχομένων 36.
61. περὶ ἀσχυρῆς ἀγαθῆς 114.
62. περὶ ἀσχυρῆς πονηρῆς 125.
63. περὶ τῶν τῶς ἑρπετῶν σερπόντων,
καὶ ὅτι ἡ χρηστὴ μάστιγι λαμβάνεται
ἑρπετῶν ἢ ὅλως ὀμνύειν 114.

49. De fama bona & gratiosa.
50. De nomine malo & infamia.
51. De stateris, ponderibus & mensuris.
52. De stateris, ponderibus & mensuris iniustis.
53. De animi fervore & ira.
54. De simplicitate seu innocentia & oblivione malorum.
55. De proximo, quod onera proxima ferenda sunt & communione iuvanda : & quod amice ipsum delinquentem arguere oportet, & delictorum ejus oblivisci.
56. De illis qui non ignoscunt, sed malorum præteritorum memoriam retinent.
57. De gratis & candidis.
58. De ingratis & minime candidis.
59. De consultore ac illis qui consilium & reprehensionem admittunt. Dignoscendum autem qualisnam sit consultor.
60. De illis qui consilium & redargutionem non admittunt.
61. De pudore bono.
62. De pudore pravo.
63. De illis qui proclives ad jura-menta sunt : & quod juramentum non temere usurpandum, vel omnino jurandum non sit.

64. περὶ πολυβίων καὶ τῶν ὁρκῶν
ἀπατηντῶν edit. Wechel. c. 115.
65. περὶ ζήλῳ ἀγαθῇ καὶ μιμή-
σεως χρηστῆς 8.
66. περὶ ζήλῳ καὶ μιμήσεως πονη-
ρῆς 20.
67. περὶ ἀγάπης καὶ εἰρήνης καὶ ὁ-
μονοίας καὶ εἰρηνοποιῶν 75.
68. περὶ μίσους καὶ ἐχθρας καὶ τῶν
μάχας συναπτόντων 97.
69. περὶ κατελαλάντων καὶ περὶ
ὑβρεως 72.
70. περὶ γλασσελγίας 134.
71. περὶ ἀπιδολγίας καὶ θρασυτή-
τος 101.
72. περὶ περπετῆς καὶ ἀναιδούς καὶ
ὀργίλης καὶ θυμώδους καὶ ὀχυρῆς
100.
73. περὶ πεπρωσφρονάτων καὶ πτω-
χῶν τῷ πνεύματι 42.
74. περὶ ὑπερηφάνων καὶ σοβα-
ρῶν καὶ ἀλαζόνων καὶ κενοδόξων
45.
75. περὶ φιλαυτίας 105.
76. περὶ παλαμπηγμοσύνης καὶ ἡται-
ρίας 46.
77. περὶ συνοχῆς πταγμάτων καὶ
περὶ πτασμοῦ 47.
78. περὶ παρρησίας καὶ ἐλέγχου 67.
79. περὶ εὐγενείας καὶ δυσγενείας 217.
80. περὶ συνηθείας καὶ εὐδίας 144.
81. περὶ ἐλευθερίας 216.
82. περὶ συνειδήσεως *
64. De jurantibus frequenter, &
illis qui juramenta exigunt.
65. De bona æmulatione, imita-
tioneque proba.
66. De æmulatione & imitatione
prava.
67. De charitate & pace & con-
cordia & hominibus pacificis.
68. De odio & inimicitia & illis
qui contentiones promovent.
69. De obtreçantibus & de con-
tumelia.
70. De garrulitate.
71. De contradictione & temeri-
tate.
72. De temerario & imprudente
& iracundo & fervido & bi-
liosio.
73. De illis qui humiles & paupe-
res spiritu sunt.
74. De superbis & fastuosis & ar-
rogantibus & inanis gloriæ stu-
diosis.
75. De amore sui.
76. De curiositate & tranquillita-
te & quiete.
77. De vita negotiosa & variis oc-
cupationibus distracta.
78. De fiducia libere loquendi &
redargatione.
79. De nobilitate & ignobilitate.
80. De consuetudine & amore.
81. De libertate.
82. De conscientia.

83. περ-

* Hoc caput in edit. Wechel. non invenio, est autem breve & unico sed insigni E-
picteti loco absolvitur, quo docemur, ut pueros pedagogy, ita adultos nos &
viros conscientia custodiendos a DEO traditos esse.

83. *περὶ χρηστότητος* edit. Wechel. 83. De benignitate.
C. 137.
84. *περὶ πραύτητος καὶ εὐλαβείας* 84. De mansuetudine & obser-
138. vantia.
85. *περὶ ἀπλῆς καὶ ἀκάκῃς τὸν τρόπον* 85. De simplici & innocente mo-
6. ribus.
86. *περὶ πανουργίας, καὶ δολίης καὶ* 86. De versuto & dolofo & obli-
σκολίης τὸν τρόπον 18. quo moribus.
87. *περὶ καθαρῆς καρδίας καὶ ᾧ* 87. De puro corde & cogitationi-
λογισμῶν καὶ συναδῶς καθαρῶν ἐ- bus & conscientia pura.
χόντων 107.
88. *περὶ καρδίας πονηρᾶς καὶ συν-* 88. De corde pravo & conscientia
ειδότητος κακῆς 108. mala & cogitationibus.
89. *περὶ ὑπομονῆς καὶ μακροθυ-* 89. De patientia & longanimi-
μίας 93. tate.
90. *περὶ τῶν μὴ ὑπομεινόντων ἀλλ'* 90. De impatientia & parvi animi
ὀλιγοψυχόντων 94. hominibus.
91. *περὶ πολιτείας σεμνῆς καὶ ὑπα-* 91. De republica honesta & de
κόρης 142. obedientia.
92. *περὶ πολιτείας ψευδῆς καὶ ἀνη-* 92. De republica culpabili & in-
κόων καὶ ἀνυποτάκτων καὶ ἀπο- obedientibus ac immorigeris &
βλητον τὸ ἥθος καὶ τὰς τρόπους pravo ingenio, malisque mori-
ἐχόντων 142. bus præditis.
93. *περὶ ἀμοιβῆς τῶν εὖ καὶ κατ'* 93. De remuneratione donanda
ἄρεσιν βιωσάντων ἐν ἀπεράντῳ illis, qui bene honesteque vixe-
μακαριότητι 283. runt, in beatitudine æterna.
94. *περὶ ἀμοιβῆς τῶν ἐν κακίᾳ καὶ* 94. De retributione illorum qui
ἀδίκως βιωσάντων καὶ ἐπὶ δι- vitam in malitia & illicite trans-
νεκῆς καὶ ἀπεράντῳ ἢ ἀποκει- egerunt, & quod pœna perpetua
μένη αὐτοῖς κόλασις 283. infinitaque eis destinata sit.
95. *περὶ δόσιπαιγῆς καὶ ὑποταγῆς* 95. De valedictione mundi & sub-
καὶ ἀσκήσεως 301. jectione & vita Monastica.
96. *περὶ παρρησίας* 208. 96. De præfecto.
97. *περὶ τῶν ἐπὶ βρώμασι σκανδα-* 97. De illis qui propter cibos of-
λιζομένων καὶ διαφορᾶς τραπέ- fenduntur, & mensarum diver-
ζῶν 303. sitate.

98. περὶ τῆς μὴ σκανδαλίζου μητρί
κρίνειν πᾶσι 302.

99. περὶ ἀμαλῶν καὶ ραθύμων, καὶ
ὅτι εἰς τὴν νηφθαίμην, εὐδεν ἡμᾶς ὁ διά-
βολος βλάψαι δύναται 304.

100. περὶ τῆς μεταλήψεως τῶ θείων
ἁγίων μυστηρίων 308.

98. Quod offendere non oporteat
neque judicare quenquam.

99. De negligentibus ac socordi-
bus, & quod si fuerimus sobrii
nihil nos lædere poterit dia-
bolus.

100. De participatione Divino-
rum Christi mysteriorum,

INDEX SCRIPTORUM

ab

Antonio Melissa laudatorum.

Æschines Lib. I. cap. 42.

Æsopus Lib. I. cap. 49.

Agatho lib. I. cap. 62, lib. II. cap. 1.

Agésilas lib. I. cap. 12, 13.

Alexander Rex lib. I. cap. 53, lib. II. cap. 1. 74.

Anacharsis lib. I. c. 41. 62.

Anacreon lib. I. cap. 29.

Antagenes lib. I. cap. 51.

Antigonos lib. II. cap. 1.

Antiphanes lib. I. cap. 35. 59.

Antisthenes lib. I. cap. 39. 50. 52. lib. II. c. 1. 32.

Apollonius lib. I. cap. 33.

Aristides lib. I. cap. 33.

Aristippus lib. II. cap. 33. 76. Cyrenaicus 34.

Aristonymus lib. I. cap. 71.

Aristoteles lib. I. cap. 1. 7. 12. 16. 17. 24. 33. 44. 49. 58. 61. 62. 73. lib.
II. cap. 1. 11. 71. 74.

Athanasius lib. I. cap. 1. 15. 16. 38. 57. lib. II. cap. 36. 38. 43. 100.

Basilius lib. I. cap. 1. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 12. 13. 14. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.
24. 25. 26. 28. 29. 30. 31. 33. 34. 35. 37. 38. 39. 41. 42. 43. 44. 45.
46. 48. 49. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 61. 62. 63. 66. 67. 69.
71. lib. II. cap. 1. 3. 4. 5. 6. 8. 9. 11. 17. 18. 19. 20. 22. 25. 26. 27.
28. 32. 34. 36. 38. 39. 43. 44. 46. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 60. 65. 66.
67.

67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 76. 77. 78. 79. 83. 84. 85. 87. 89. 90.
91. 92. 93. 94. 96. 97. 99. 100. *Epistola ad Gregor. de vita solitaria*
lib. II. cap. 35. *Orat. contra ebriosos* lib. II. c. 44.

Bias lib. I. cap. 7. 8. 58. 66.

Bion lib. I. c. 62.

Carcinus lib. II. cap. 45.

Cato lib. I. cap. 29. 33. 63. lib. II. cap. 1. 34.

Chabriās lib. I. cap. 10. lib. II. cap. 69.

Chares lib. I. cap. 73.

Chariclea (Heliodori) lib. I. cap. 22. 70. lib. II. cap. 80.

Chilo lib. I. cap. 31. 40.

Choricus lib. I. cap. 10. 65. 72. lib. II. cap. 80.

Chrysippus lib. I. cap. 53.

Cleanthes lib. I. c. 50.

Clemens lib. I. cap. 1. 16. 17. 26. 27. 31. 41. 50. 51. 52. 54. 59. 64. lib.
II. cap. 36. 46. 55. 67. 69. 73. 74. 87.

Cleobulus lib. I. cap. 62.

Clitarchus lib. I. c. 13. 31. 36. 48. 55. 58. lib. II. cap. 1. 70.

Constantinus Imp. lib. II. c. 3.

Cotys lib. II. cap. 1.

Crates lib. I. cap. 9. 29. lib. II. cap. 67.

Critias lib. II. cap. 75.

Cræsus lib. II. 54.

Cypselus lib. I. c. 70. lib. II. c. 4.

Cyrillus lib. I. cap. 7. 13. 16. 20. 32. 38. 44. 61. lib. II. cap. 31. 33. 36.
37. 72. 84. 85. 88. 94.

Cyrus lib. II. cap. 1. 54.

Demades lib. I. cap. 45. 50. 56. 67.

Demetrius lib. I. cap. 70.

Democritus lib. I. cap. 14. 21. 24. 25. 27. 29. 31. 33. 35. 36. 39. 50. 55.
56. 58. 62. 70. 71. lib. II. cap. 1. 7. 34. 45. 53. 67. 68. 69.

Demonax lib. I. cap. 7. 10. 25. 53. 70. lib. II. cap. 76.

Demosthenes lib. I. cap. 24. 29. 50. 52. 59. 73. lib. II. cap. 1.

Diadochus lib. I. c. 58.

Didymus lib. I. cap. 16. 33. 48. 50. 56.

Dio lib. I. cap. 5. 24. 40. 52. (Romanus 70.) lib. II. cap. 1.

Diodorus lib. I. cap. 10. 34. 70. lib. II. cap. 1.

Nnn nn

Dio-

- Diogenes lib. I. cap. 34. 35. 39. 49. 52. 58. 60. Lib. II. cap. 1. 10. 18.
34. 69. 74. 75.
- Dionysius lib. I. cap. 19. 21. 74. lib. II. cap. 3.
- Dionysius Rex lib. I. cap. 53.
- Dionysius Alexandrinus lib. II. cap. 45. 72.
- Diphilus lib. I. cap. 34.
- Dorotheus lib. I. cap. 72. lib. II. cap. 95. 99.
- Empedocles lib. I. cap. 50.
- Epaminondas lib. II. cap. 1.
- Epicharmus lib. I. cap. 17.
- Epictetus lib. I. cap. 13. 14. 21. 24. 39. 52. 55. 58. 65. 67. 72. lib. II. cap.
7. 9. 15. 82.
- Epicurus lib. I. cap. 29. 45. lib. II. cap. 54.
- Elaias Abbas lib. I. cap. 39. 52. 68.
- Ex Ethnicis lib. I. cap. 47.
- Evagrius lib. I. cap. 14. 17. 21. 38. 41. 70. lib. II. cap. 3. 4. 17. 54. 55.
70. 73. 74. 87. 99.
- Euclides lib. II. cap. 76.
- Eumenes lib. II. cap. 1.
- Euripides lib. I. cap. 7. 24. 33. 49. 58. 71. lib. II. cap. 1. 11. 53. 68.
71. 79.
- Eusebius lib. I. cap. 31. lib. II. cap. 63.
- Favorinus lib. I. cap. 52. 70. lib. II. c. 17.
- Firmus lib. I. cap. 24. 26.
- Γερωντικόν. Vide infra; πατριμόν.
- Glyco lib. II. cap. 89.
- Gregorius Naz. Theolog. Lib. I. cap. 1. 2. 3. 5. 8. 9. 10. 14. 16. 17. 20.
21. 22. 23. 24. 26. 27. 29. 30. 31. 32. 33. 35. 37. 38. 39. 40. 41. 42.
44. 45. 47. 48. 50. 51. 52. 54. 55. 56. 57. 58. 60. 61. 62. 63. 64. 65.
66. 67. 69. 71. 72. 73. 74. lib. II. cap. 1. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 11. 13. 17.
18. 19. 20. 21. 23. 24. 26. 27. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 43. 44. 45.
46. 53. 55. 56. 57. 60. 61. 63. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 74. 75. 76.
78. 79. 80. 83. 85. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 98.
- Gregor. Nyssenus lib. I. cap. 2. 16. 20. 26. 27. 29. 30. 31. 44. 48. 56. 69.
71. 74. lib. II. cap. 20. 31. 43. 63. 67. 74. 76. 83. 87. 88.
- Gregor. Thaumaturgus Neocæsar. lib. I. c. 1.
- Heraclitus lib. I. cap. 59.

Her-

- Hermogenes lib. II. cap. 24.
 Herodotus lib. I. cap. 8. 48.
 Hiero lib. I. cap. 56.
 Hippothoon lib. II. cap. 17.
 Jamblichus lib. I. cap. 14.
 Ignatius lib. I. cap. 14. lib. II. cap. 23. 43. 67. 84. 89. Theophorus
Epist. ad Magnesios lib. II. cap. 19.
 Incertus lib. I. cap. 5. 32. 36. 37. 39. 60. 65. 70. lib. II. cap. 10. 45.
 Joannes Chrysostomus lib. I. cap. 1. 3. 5. 7. 10. 13. 14. 15. 16. 17. 19.
 20. 21. 22. 24. 26. 29. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 41. 42. 44.
 46. 47. 48. 49. 51. 52. 53. 55. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 64. 65. 66. 67.
 68. 69. 71. 72. 74. lib. II. c. 1. 3. 6. 9. 11. 17. 18. 20. 23. 26. 31. 32.
 34. 35. 36. 37. 38. 45. 46. 53. 55. 56. 57. 59. 60. 61. 63. 64. 68. 69.
 70. 71. 73. 74. 75. 77. 78. 79. 80. 84. 85. 89. 91. 93. 94. 95. 96. 98.
 99. 100.
 Joannes Damascenus lib. II. cap. 1.
 Joannes Scholasticus, Climax lib. I. cap. 14. 16. 36. 66. 69. lib. II.
 cap. 74.
 Iosephus lib. I. cap. 16. lib. II. cap. 4. 87. 89.
Antiquitates lib. I. cap. 61.
 Irenæus lib. I. cap. 1. lib. II. cap. 1.
 Isaacus lib. II. cap. 77.
 Isidorus Pelusiota lib. I. c. 22. 48. 50.
 Isocrates lib. I. cap. 7. 10. 24. 25. 29. 31. 46. 49. 60. 61. 63. 64. 70. lib.
 II. cap. 1. 11. 68. 70. 78.
 Justinus Philosophus lib. I. cap. 19. lib. II. cap. 6. 43.
 Lamachus lib. II. cap. 67.
 Lasus lib. I. cap. 50.
 Leucippe (Achillis Tatii) lib. I. cap. 5. 60. 72. lib. II. cap. 53.
 Libanius lib. I. cap. 24. 25. (Sophista 70.)
 Lucianus lib. I. cap. 33. 53.
 Lycurgus lib. I. cap. 73.
 Marcus (Anachoreta) lib. I. cap. 16. 17. 39. lib. II. cap. 93.
 Martinus (fortasse Marcus) Anachoreta lib. II. cap. 54.
 Maximus lib. I. cap. 53. lib. II. cap. 55. 75.
 Menander lib. I. cap. 13. 21. 24. 25. 40. 41. 53. 60. lib. II. cap. 43. 74.
 Methodius lib. I. cap. 13. lib. II. cap. 55. 60.

Nnn nn 2

Metro-

- Metrodorus lib. II. cap. 89.
 Milesius lib. II. cap. 11.
 Moschion lib. I. cap. 24. 48. 51. 53. 58. 63. 70. 72. lib. II. cap. 54.
 Musonius lib. II. cap. 1.
 Nico lib. I. cap. 24. 56.
 Nilus lib. I. cap. 5. 6. 7. 31. 36. 43. 46. 48. 70. 71. lib. II. cap. 17. 36.
 60. 70. 73. 76. 77. 89. 91.
 Oenopides lib. I. cap. 49. 50.
 Oppianus lib. II. cap. 92.
 Πατριχόν, (πατρίων) lib. I. cap. 15. 16. 73. lib. II. cap. 73. 91.
 Phalaris lib. II. cap. 79.
 Phavorinus. vide Favorin.
 Philemon lib. I. cap. 53. 64. lib. II. cap. 18.
 Philippus lib. II. cap. 1. 69.
 Philistion lib. I. cap. 25. 27. 31. 55. 58.
 Philo lib. I. cap. 1. 5. 7. 8. 11. 14. 16. 17. 21. 22. 24. 27. 30. 31. 32. 38.
 39. 42. 50. 52. 61. lib. II. cap. 1. 2. 7. 9. 11. 12. 13. 18. 20. 21. 23. 24.
 27. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 39. 40. 41. 43. 44. 45. 46. 55. 57. 60. 62. 63.
 64. 67. 71. 73. 74. 75. 77. 80. 86. 87. 88.
 Philoxenus lib. II. cap. 34.
 Photium lib. I. cap. 52.
 Photius Patriarcha lib. I. cap. 24. 26. 29. 48. 53. 70. 72.
 Pittacus lib. I. cap. 24.
 Plato lib. I. cap. 35. 45. 50. 58. lib. II. cap. 53. 74. 75.
 Plotinus lib. I. cap. 54.
 Plutarchus lib. I. cap. 7. 8. 16. 20. 21. 23. 24. 25. 29. 34. 35. 36. 41. 52.
 53. 60. 61. 62. 64. 70. 72. 73. lib. II. cap. 1. 17. 18. 19. 20. 53.
 Polyænus lib. I. cap. 51. lib. II. cap. 80.
 Posidippus lib. I. cap. 72. lib. II. cap. 83.
 Procopius Rhetor lib. I. cap. 7. 68.
 Protagoras lib. II. cap. 34.
 Pythagoras lib. I. cap. 8. 39. 41. 48. 52. lib. II. cap. 78. 89.
 Rheginus lib. I. cap. 53.
 Romulus lib. I. cap. 48.
 Salomonis Sapientia lib. II. cap. 6. 31.
 Sapientes septem.
 Scholion lib. II. cap. 17. 20.

- Sclerias lib. II. cap. 79.
 S. Serapion. lib. I. cap. 2. lib. II. cap. 43.
 Serinus lib. II. cap. 76.
 Severianus lib. I. cap. 1. 22. 66.
 Sextus lib. I. cap. 9. 24. 29. 33. 51. 68. 73.
 Simocattus lib. I. cap. 60. vide Theophylact.
 Simonides lib. I. cap. 73.
 Socrates lib. I. cap. 5. 14. 23. 24. 25. 29. 31. 34. 35. 36. 50. 52. 53. 58.
 59. 60. 62. 70. lib. II. cap. 34. 41. 63. 70. 71. 74. 75. 78. 80.
 Solon lib. I. cap. 8. 24. 50. 67. 68. lib. II. cap. 1. 9. 15. 17.
 Sophocles *Ajace* lib. I. cap. 8.
 Sostratus lib. II. cap. 79.
 Sotion lib. I. cap. 52.
 Sostratus.
 Stratonicus lib. I. cap. 56. 63.
 Symeon lib. II. cap. 17.
 Synesius lib. I. cap. 7. lib. II. cap. 9. 61. 69.
 Thales lib. II. cap. 76.
 Themistocles lib. II. cap. 83.
 Theocritus lib. I. cap. 50.
 Theodoretus lib. I. cap. 17. 38. 51.
 Theognis lib. I. cap. 7. 24. 30. 48. lib. II. cap. 53.
 Theologus, vide Gregorius Naz.
 Theopemptus (al. Theopempus) lib. I. cap. 45. 72. lib. II. c. 54. 79.
 Theophilus lib. I. cap. 2.
 Theophrastus lib. II. cap. 71.
 Theophylactus Simocattus lib. II. cap. 70.
 Theotimus lib. I. cap. 16.
 Thespis lib. I. cap. 29. lib. II. cap. 79.
 Xenophon lib. I. cap. 13. 45. lib. II. cap. 1. 45.
 Zaleucus lib. I. cap. 55. 67.
 Zeno lib. I. cap. 52.

XIII. Præter hætenus commemoratos Locorum communium scriptores editos Jo. Stobæum, Maximum Confessorem, Jo. Damascenum, & Antonium Melissam, exstant & Græcæ sententiarum, typis exscriptæ collectiones quædam, de quibus dicere me memini

Nnn nn 3.

mini lib. II. cap. XI. Illisque addi velim duas hasce a me ibi prætermittas, unam *Arsenii* Monembasæ Archi-Episcopi, qui Græce sine temporis & loci nota edidit (Florentiæ ni fallor) in 8. & *Leonis* X. dicavit * *Ἀποφθέγματα φιλοσόφων καὶ γραμματῶν, ῥητόρων καὶ ποιητῶν*. His ordine literarum, quibus nomina auctorum incipiunt, dispositis, præter locum *Clementis* Alex. ex libro VI. *Stomatum* de plagiis Poetarum, sententiasque varias, subjiciuntur *Sotadis* ὅτι ὁ βίος πολλῶν φροντῖδων ἀνάμεικτος, Teletis in vitam humanam, Mich. Pselli jambi ὅς ἀρετὴς καὶ κακίας καὶ ὁπτιήμας. Ejusdem ἀναγωγῆς Τάλατον ἢ Κίρκην βελούδην τὴν Ὀδυσσεύα μεταμορφῶν. Ænigma Sphingis, Joannis Tzetze & Ptochodromi καρκῖνοι sive versus retrogradi, & septem Hexametri quibus in singulis omnes litteræ Alphabeti continentur, cujus generis exstant etiam apud Porphyrium MS. ad Dionysium Thracem & apud Clementem Alex. V. Strom. p. 570. ad cujus locum illustrandum conferendus *Salmasius* ad *Solin.* p. 896. *Thomæ Galei* diff. ad *Apollodorum* p. 16. seq. & *Rich. Bentley* Epist. ad *Milium*, *Malalæ* subjecta p. 48.

Altera collectio sententiarum Græca profana exstat in volumine ** cui titulus: scriptores aliquot Gnomici, Basil. apud Jo. Frobenium A. 1521. 4. pag. 144 -- 182. ἀνδρῶν ὁπωμένων γνώμαι, ordine auctorum Alphabetico qui sunt: *Διοχάρης*, *Διοχύλης*, *Διονυσίος*, *Ἀλέξανδρος*, *Ἀριστοῦς*, *Ἀμφίς*, *Ἀναξαγόρας*, *Ἀναχάρσις*, *Ἀναξίμανδρος*, *Ἀντιγόρας*, *Ἀντίγονος*, *Ἀντιόχης*, *Ἀντιφάνης*, *Ἀπείλλης*, *Ἀπολλώνιος*, *Ἀρίστας*, *Ἀρσινόης*, *Ἀρίστης*, *Ἀριστοῦς*, *Ἀριστάνης*, *Ἀρκεσίλαος*, *Βαβύλας*, *Βαρνάβης*, *Βασίλειος*, *Βενέδικτος*, *Βεσσελελ*, † *Βίας*, *Βλάσιος*, *Γαῖος*, *Γελάσιος*, *Γενάδιος*, *Γερβάσιος*,

* Post *Arsenium* longe diligentius, e Græcis maxime scriptoribus *Plutarcho*, *Laërtio* aliisque, sed & ex Latinis quoque *Apothegmata* collegit & Latine edidit *Erasmus* VI. libris primum A. 1532. 4. Basil. apud Froben. deinde libris VIII. Nonnulla in illo opere T. IV. operum *Erasmi* recuso castigatum *Paulus Leopardus*, *Petrus Nannius* & *Franciscus Robertellus*. Ex invidia porro in *Erasmi* factum est, quod *Pauli Manutii* prodierunt nomine (*Erasmi* expuncto). Venet. 1590. Colon. 1666. 12. Multo ampliorem vero & sub titulis dispositam *Apothegmatum* collectionem coegessit *Conradus Lycosthenes*. Vide theatrum Vitæ humanæ *Theodori Zwingeri* & *Laur. Beyerlingii*.

** Dixi de illo Volumine lib. II. c. 9. §. 8.

† *Besaleelis* hoc p. 196. dictum refertur: διαφέρει τῷ ἡπεί, καὶ ἡλικίας ἰδὼν ὁ ἐν ταῖς φρεσὶ ἡπιάζων.

Ῥάσιϑ, Γερμανός, Γερόντιϑ, Γρηγόριϑ, Δημάδης, Δημήτριϑ ὁ Φα-
ληρεὺς, Δημοκριτϑ, Δημοσθένης, Δημόναξ, Διαγόρας, Δίδυμϑ, Διο-
γένης, Διονύσιϑ ὁ πρεσβύτερϑ, Δίαν, Ἐμπεδοκλῆς, Ἐπίκροϑ, Ἐπίκτη-
τϑ, Ἐκλείδης, Ἐκκριτϑ, Εὐπολῖς, Εὐριπίδης, Εὐσεβίϑ, Θαλῆς,
Θεανῶ, Θεμιστοκλῆς, Θεόκριτϑ, Θεόπεμπιϑ, Θεοφύλακτϑ, Θεόφρα-
στϑ, Θεκυδίδης, Ἰσοκράτης, Ἰωάννης ὁ Κλίμαξ, Λύκων, Μενέδημϑ,
Σολομῶν, Χρυσόστομϑ.

Variae Locorum Communium col- lectiones ineditæ.

Ἀνοnymῖ Ἀποφθέγματα καὶ γνώμῃ διὰφόρων φιλοσόφων καὶ σοιχείων MS.
in Bibl. Cæsarea Lambec. III. p. 200.

Michaelis Apostolii Ἰωνία. vide quæ notavi lib. IV. cap. 9. §. 9.

Georgidii Monachi Γεωργιδίῃς μοναχῆς γνώμῃν ἐκλογὴ συλλογέσα ἐκ τῆς
θείας γραφῆς καὶ ἁγίων πατέρων καὶ τῶν ἐξω διδασκαλιῶν. Memorat
Allatius de Georgiis p. 427. qui testatur in alio Codice inscri-
bi: γνώμῃ συλλεγέσθαι ὑπὸ Ἰωάννῃ μονάζοντι καὶ Γεωργίδῃ, καὶ
σοιχείων.

Joannis Monachi Damasceno antiquioris Parallela in Codice Seguie-
riano & in non paucis diversa ab illis quæ sub Damasceni no-
mine Lequinius edidit. Vide Clariss. Montfauconi Bibliothecam
Cotslinianam pag. 390. qui etiam de variis aliis Collecta-
neorum voluminibus MStis in illa Bibliotheca videndus, *Ἀνο-
nymῖ* quidem pag. 188. 192. 412. 413. sq. tum de collectaneis
Moralibus *Antiochi*, p. 190. seq. & *Niconis* p. 197. seq.

Orionis Thebani συναγωγὴ γνώμῃν ἢ καὶ ἀπολογίων πρὸς ἑνδοκίαν τὴν
γυναικα βασιλέως Θεοδοσίου τῶν μικρῶν, βιβλίος γ', Suidæ memora-
tur, & nescio an integra usquam adhuc exstat, licet fragmenta
quædam illius servata esse videntur in Codice Cæsareo de quo
Lambecius V. p. 279. seq.

CA-

CAPUT XXXI.

CHORICII Sophistæ Orationes duæ,

Una in funere PROCOPII Gazæi Sophistæ, altera in SOMMIUM Decem, nunc primum edita e Codice Holsteniano.

PROCOPIUS e Gazæ Phœniciz, scriptor Christianus, a Procopio Cæsareensi (de quo alibi * dixi) diversus, licet iisdem Justiniani clarustemporibus, prænomine JOANNES appellabatur, siquidem is est de quo hoc Scholion ad Joannis Gazæi Grammatici ἐκφρασι τῆ κερμικῆ πίνακῃ e MS. Palatino legitur apud Holstenium ad Stephanum Byz. in γάζα. ἡ πόλις αὐτῆ φιλόμωστος ἦν καὶ περὶ τὰς λόγους εἰς ἄκρον ἐσχολακυσία. Ἐλλόγιμῃ πάντῃ τῆς πόλεως ἰωάννης Προκόπιος, τιμώμενος ὁ γράφων περὶ ζώων ἰνδικῶν, καὶ οἱ τὴν ἀνακρεοντικῶν ποιηταὶ ἀξιοφόροι. Illum Procopium Magistrum suum, functum fato, laudavit pro funere discipulus CHORICIUS, cujus Orationem memoravit jam pridem Photius Codice CLX. γέγονε ἡ χορικία καὶ ἡ διδασκαλία πλευτὴ πριταφίᾳ παύσεως. Ex illa profert nonnihil Allatius ad Georgium Acropolitam pag. 269. & ad Epistolas Socraticorum p. 138. Ante Allatium Casaubonus p. 89. ad Polybium. Atque eedere integram voluit idem Allatius libro συμμίκτων septimo. Holstenius quoque, qui ex Vaticano Codice exscripsit, editurum se pollicitus est in Vita Porphyrii Philosophi. Eandem descriptam e Codice Holsteniano pridem miseram ad desideratissimum amicum nostrum D. GODFRIDUM OLEARIUM, qui illam Procopii in libros sacros Commentariis præmittere destinabat. Sed quoniam acerbo Viri eruditissimi obitu etiam præleri illius operis spes intercepta, vel saltim in longius dilata tempus est, rogavi præstantissimum Virum JOANNEM CHRISTIANUM WOLFIIUM, Reverendi ac sæpius laudati mihi celeberrimique JO. CHRISTOPHORI WOLFII, Pastoris ad S. Catharinæ dignissimi Fratrem, ut Orationem illam Latine verteret, quod etiam promte ac feliciter est executus. Ei alteram ejusdem Choricii Orationem subjunxi in Somnium

* In Volumine VI. Bibliothecæ hujus p. 248. seq. Vide etiam, si lubet, quæ ibi dixi de Procopio Gazæo p. 258. seq.

nium Ducem cum versione, quam itidem suadente me composuit Nobilissimus Vir GUILIELMUS de HERTOGE, Hamburgernsis, cum in Gymnasio nostro Græcis litteris haud ignaviter daret operam, Comperi porro in Regis Christianissimi Codice MS. 2662. pag. 100. de Choricio Sophista quædam legi paullo aliter ac in Photii Bibl. cap. 160. Deinde sequi orationes illius quatuor, 1) in Σήμερον στρατηλάτην, 2) Ἐπιτάφιον ἑπὶ Μαρίας μητέρι Μαρκιανῆς Γάλης Ἐπισκόπου, καὶ Ἀναστασίας ἐλευθεροπόλεως Ἐπισκόπου. 3) Ἐπιτάφιον ἑπὶ Προκοπίῳ Σοφιστῇ Γάλης. Et 4) μελέτην quandam, plures enim Choricii μελέταις & συντάξεις λόγων Διὰφόρου Photius memorat. Citatur etiam Choricus aliquoties in Collectaneis Antonii Melissæ & à S. Maximo.

Χορικίῳ Σοφιστῇ Ἐπιτάφιον ἑπὶ
Προκοπίῳ Σοφιστῇ
Γάλης.

Choricii Sophistæ Oratio fune-
bris in Procopium, Sophistam
Gazæum.

Jo. Christiano Wolfio interprete.

I.

I.

Ὁ λόγος εὐχεταί μὲν, εἰς ἀνάγκην παιύτης ἐλθὼν ὑποθέσεως, πῶς ἢ τὴν ὅσιν εἴ τι θνητῶ ἐμοὶ παιδεύτῃ, πύτην αὐτῷ καὶ δύναμιν διδοὺς ἀμοιβήν. Ἰσως μὲν ἀλογόν τι δοξῶ ποιεῖν, εἰ ψυχαγωγίας αὐτὸς ἐκάστῃ μᾶλλον δεόμενος, ἔπειτα τὰς ἄλλας ἀρῶμιθιδαί πειρώμενος· ἀρῶμιθισιον γὰρ, ὡς περ ἂν, εἰ σφόδρα πῶδε νοσῶν, τὰς ἡτῶν ἀλλογῆταις χρεωστωγῆς ἐβεβλόμην.

Dolet præsens oratio sibi tale argumentum necessario tractandum obvenisse, cupitque sanctam honorare Præceptoris mei demortui memoriam, & hanc illi retributionem pro virili rependere. Fortasse quidem stulte agere videbor, si ipsemet solatio præ reliquis omnibus indigens, tamen alios consolari tentem. Idem enim propemodum est, ac si pedibus gravissime ægrotans, minus laborantes manuducere vellem.

II. Πλὴν, ὅσα πικρότερον ὑπὸ τῆς ἀθυρίας πιεζομένη, πῶς ἔτι μᾶλλον καὶ φέρω σιωπᾶν, ὅσα φιλεῖσιν εἰς λίαν ἀχθόμενοι πάσχειν, οἷς τε καὶ μόνῳ ὧν τις πυχάν, ἰδίαν αὐτὸς εἰς αὐτὴν διεξέρχεται λυπηρὴ. Ἐγὼ

II. Sed quanto magis mœrore premo, tanto minus silentium servare queo, quod illis, qui valde cruciantur, usu venire solet, in quibus etiam si quis solus sit, ipse tamen suam sibi tristitiam exponit.

Οοο οο

ἢ καὶ

ἢ καὶ ἄλλως ἀχαριστίας ἔγκλημα
 φέρον πρὸς τὴν τῶν δακρύων ἡγαν-
 σάμην φορὰν, ἀνακόπτεω φιλονει-
 κῶσαν τὸν λόγον, ἀπαὸν, ὡς εἰκὸς,
 εἶναι νομίσας, παρ' ᾧ λειμῶνας αὐ-
 τικὸς ἐθρεψάμην, τὰς τὸν τάφον
 σιγῇ παρελθόν. Πάλαι μὲν νενο-
 μοθετήθη τὰς τοῖς θάπτομένοις, ὅ-
 σοι τὸν βίον ἀμέμπτως διήλθοι, ἀ-
 θλον καὶ γέρας δοτολαμβάνειν τὸν
 ἔπαινον. εἰ δὲ καὶ μήπως κείνῳ
 ἔτι εὐτυχὲς ὁ θεσμός, ἐντυθέν
 αὖ ἐδὲ νόμον κρατῆσαι ποῖσιν, ἔ-
 πρὸς δοῖαν τὴν πεθνεῶν, ποίαν
 γὰρ εὐκλείαν χαρίζεται λόγῳ ὅπι-
 σῶ τῆς ἀξίας βαδίζων, πρὸς οἴσω
 δὲ μᾶλλον τῶν ζώντων. Μεγίστη γὰρ
 ὅτι τὰ βελτίω τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν ἀ-
 γαθῶν εὐφημία.

III. Ἡ μὲν ἔν φύσει δοκῇ μοι τὸν
 ἄνδρα τῶν ἐνεγκῶν εἰς ἀνθρώπους,
 ὡς ἀρετῆς ἀνθρωπίνης εἰκόνα,
 βυλομένη φιλοπρῆξι καὶ τῶν ἀρετῶν
 σαφῶς, ὅπως ἐκάσῳ βιώσασθαι
 ποιεῖται. Ἐλπίς ἢ ἡ πάντα ποί-
 δεσθαι τῶν ἀρετῶν τοῖς ἐκείνῳ πλεο-
 νεκτῆμασι, καὶ ἐκ ἀνέχεται πεί-
 θαν, ὡς ἄνδρα παρόμοιον ἔχει πο-
 τὲ φέρον ὁ χρόνος. Εκείνῳ γὰρ
 ἐτι παιδίον, αὐτὴν καταλεῖπαντ
 τῶν πατρῶν, εὐκρομία καὶ τῶν ἀρε-
 τῶν κατὰ τὴν ἡλικίαν γονεῦσιν ὅτι
 μελὸς τρεφομένων ἀπέκρυψε. Καὶ
 τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ῥασιῶν διώκειν
 θυρὶν ἀμείνων συμβάλλων, νεότητός

Ego vero ingrati alioqui animi
 maculis notandus, lacrymarum ef-
 fusioni restiti, quæ sermonem im-
 pedire contendit: absurdum enim,
 ut par est, judicavi, apud quem pra-
 ta attica decerpfi, hujus funus si-
 lentio præterire. Olim quidem
 lege sancitum est hoc de sepulcis,
 quotquot cursum vitæ recte con-
 fecerunt, ut præmii & muneris lo-
 co laudem acciperent. Imo vero
 si vel maxime nunquam hæc lex
 lata esset, vel ab hoc tempore ta-
 men æquum foret, talem legem
 non quidem in gloriam demortui,
 (qualē illi enim celebrationem af-
 fert sermo, qui infra meritum sub-
 sistit) sed potius in emolumentum
 viventium obtinere. Maximum
 enim ad meliora incitamentum
 est bonorum laus.

III. Igitur natura quidem mihi
 videtur virum hunc inter homi-
 nes collocasse, tanquam quæ vellet
 virtutis humanæ exemplar perspi-
 cue effingere & exhibere, secun-
 dum quod unum quemque vivere
 deceat. Spes autem, quæ nihil non
 persuadet, illius prærogativis ce-
 dit, nec persuadere conatur, ali-
 quando tempus esse venturum,
 quod assimilem virum ferat. Ille
 enim adhuc patre orbatus puer
 modestia & moribus bene consti-
 tutis illos, qui sub parentum curâ
 educati erant, obscuravit: Et cum
 duo invicti consiliarii illum admo-

τὴ καὶ πατρὸς ἐρημίας, ἰδαίῃ ποι-
 ρα τῶν ἐργῶν, ὅτι φύσις δεξιά καὶ
 ἐξ ἡλικίας καὶ ἐξ ὀρφανίας ἵππ
 τὸ χεῖρον ὠδῆται, αὐτὴν ὥστε τὸ δέον
 αὐτὴν οἶδεν ἀνδελφεῶ.

IV. Τοιγαρὲν ἵππ' μὲν θύρας
 ἤκε ποιητικᾶς, ἡλικίαν ἔχων, ἣν
 οἱ τὰ πρῶτα παιδευόμενοι χράμμα-
 τας. Εἰς ἐρμῆ δὲ παλαίστραν ἐφοί-
 τησεν, χρόνον ἄγων ποῦτον, ὅσον
 οἱ τὰ μᾶλλον ἐτι μανθάνοντες, βῆμα
 ἢ καὶ νέων χορὸς αὐτὴν διεδῆξατο τοῖς
 τὰ ῥητόρων πεποιημένοις ὁμήλικα. Ἐ-
 ἦν ὡς ἀδοξὸν θεῶμα καὶ περὶ τὸν τοῖς
 μαθηταῖς ἡλικιώτης διδάσκαλος,
 ὃ μὴ τὸ βραχὺ τῆς ἡλικίας εὐκατα-
 φρόνηται ὡς ἔχει τοῖς φοιτηταῖς,
 ἀλλὰ τὸν νέον ὡς πρεσβύτερον ἡγούμε-
 νο τὴν ἱππικήν αἰδέμενοι. Περ-
 κλέας μὲν ἔντε μέγα καὶ θρυλλέμε-
 νον ἦν παλαιότερον, ὅτι τὴν ἐκκλη-
 σίαν τὴν ἀττικὴν αὐτὸς μὲν διέτρεφε
 σύγχυσις ἔχει καὶ βαθυμία καὶ πε-
 ραχὴ, καὶ κόσμος ἦν εἰδὲς τῶν ποι-
 ημάτων. φανέντ' δὲ, ὥστε τὴν
 πρώτην ὅλην ὁ δῆμος μετῴρυσεν.
 Τὴν ἐκείνη δὲ πόλιν ἔδιδε ἀν' πα-
 ρόντ' καὶ μὴ, τὴν αὐτὴν εὐαρμοσύ-
 νην φυλάττεισαν, βεβαίως αὐτοῖς ἐρι-
 ζομένης τῆς εὐκοσμίας.

V. Δύο γὰρ ὄντων, οἷς δρετὴ βα-
 σανίζετο σοφιστῶν, τότε καταπαλήτ-
 ταν. τὰ θεῶματα συνέσει λόγων καὶ

nerent; ut voluptati indulgeret,
 juvenus nempe & orbitas patris,
 ipsa rerum experientia ostendit,
 quod natura dexterior quamvis a
 juventute & orbitate ad deterius
 impellatur, se ipsam tamen ad offi-
 cium retrahere noverit.

IV. Itaque ad fores poeticas ve-
 nit, cum ejusdem ætatis esset cum
 illis, qui primis literarum elemen-
 tis imbuuntur. Palæstram vero
 oratoriam ingressus est, talem a-
 gens ætatem, qualem illi, qui stu-
 dia humanitatis adhuc discunt.
 Suggestus vero & chorus juvenum
 illum recipiebat arte oratoria ini-
 tiatis æqualem. Atque discipulis
 coætaneus Præceptor mirabile &
 jucundum spectaculum erat, nec
 sane parva ætas contemtior erat di-
 scipulis, sed juvenem tanquam se-
 nem verebantur, scientiam ve-
 nerantes. Periclis quidem illustris &
 celebris admodum fuit gloria, quod
 eo quidem absente comitia attica
 confusione & negligentia & tumul-
 tu laborabant, rerumque transacta-
 rum nullus erat decor; redeunte
 vero illico ad primum conspectum
 populus in ordinem redigebatur.
 Hujus vero, etiam ubi abesset, cœ-
 tum videres sane eandem honesta-
 tem servare, quia in illis modestia
 altissimis defixa erat radicibus.

V. Cum enim duo sint, quibus
 virtus Sophistæ probatur, theatra
 nempe sapientia & elegantia ser-
 Ooo oo 2 κάλλει

κάλλει, τῆτε τὰς νέας μυσαγωγῶν ταῖς τῶν ἀρχαίων ὀργαίαις, ἐκῆνοι γὰρ, ὅτε τὴν παλαιὰν ἀλαζονείαν παροίμιαν, χαλεπὰ γὰρ φησι τὰ καλὰ, ἔπειτα πολλὴν ἀκροῶν ἀμύητον εἶναι τῶν οἰκείων βελόμηνοι συγγραμμάτων, ἔπειτα τὴν ἀνθρώπιαν πρὸς αἰῶνας φύσιν τὸ μὲν εὐκόλως ἀνυπόμικτον θαυμάζουσαν, τιμῶσαν δὲ τὸ πόνον πρὸς καταδύμενον. Ἐκῆνοι γὰρ ἐν πῶν εἰρημῶν ἢ καὶ σύμπαντες πάντες σκοπήσαντες, καὶ πᾶσι βασιμῶσι πρὸς οἰκείας προσέθησαν τέχνας. Οὐδὲ πάντες ἀνδρὲς, τὸ λεγόμενον, ἕως ἐστὶν ὁ πᾶς. Ὁ δὲ φύσει πρὸς ῥῶμην καὶ πόνον ὁπλητρία κατὰ μέρος ἐκαστὸν συνεσκεμμένον, ὅσα πεποιήκειν ἐκάστη, ἔτω σὺν ἀκρεβείᾳ τὰ πάντα ἦγεν εἰς φῶς.

VI. Ταῦτα μὲν δὴ λεχθέντα πρὸς τὸ. Πρὸς ἣ τὴν τῶν νέων ἀκρόασιν ποῖός τις, καὶ λέξις αὐτῶν ἀλλοτρία, ἐλάττανε τῆς ἀττικῆς. καὶ νόημα πέρριον πλανώμενον τῷ σκοπῷ, καὶ συλλαβὴ πρὸς ὁπλητεύουσα τῷ ῥυθμῷ, καὶ συνθήκη τὴν ἐναντίαν εἶχον τὰς τῆς εὐφραίνουσης τὰ ὅλα. ῥᾶον ἂν τις διέλαθεν Ἀρίωνα τὸν Μεθυμναῖον, ἢ τὸν Λέσβιον Τέρπανδρον ἐκμελῶς κινῶν πρὸς χορδὰς, ἢ πρὸς ἐκῶν ἄρρυθμόν τι φθονγᾶμενον. Ἀλλὰ μὴν ἥνικα πρὸς οἰκείας γονὰς εἰς θέατρον ἤρχετο φέρειν, ἐποίει ἣ τῆτε πολλὰς. εἰς ἑκάστη λόγων ἐγέρων τὰς νέας, λογαδοὶ πᾶσαν ἐξ-

monum attonita reddendo, & juvenes veterum mysteriis iniciando. Illi enim sive vetus proverbium servantes, quod difficilia esse affirmat quæ sunt pulchra, sive vulgus auditorum suarum commentationum imperitos esse cupientes, sive naturam humanam intelligentes, quæ facile expedita non admiratur, honorat vero, quæ labore quodam prospere cedunt; illi igitur vel unum aliquod dictorum vel etiam omnia hæc considerantes, non omnibus obviis suas artes proponunt, nec, juxta tritum illud, unicuique hæc succedit navigatio. Hic vero sicut naturæ vi & laborum industria cum uno quoque certabat, & paria faciebat cum singulis, ita accuratissime omnia in lucem protulit.

VI. Talis quidem fuit in illis quæ dicta sunt. In audiendis vero juvenum declamationibus qualis non vocabulum ab attica puritate discedens illum latuit, non sententia a scopo longius aberrans, non syllaba quædam numero oratorio infecta, non structura ab ea dicendi ratione aliena, quæ aures delectare posset. Facilius aliquis Arionem Methymnæum aut Lesbium Terpan drum lateret, si minus concinne chordas pulsaret, quam illum, si quid dissonum loqueretur. Sed quando ipsi fœtus suos in theatrum producere placebat, faciebat

ἐπλητ-

ἐπληθύνει ἀκρόην καὶ τὰς τὸν σύλλογον
παρῆες ὡς ἐκείνη, ὥστε τὴν ἰσο-
κρατίαν ἐν τῷ πατρὶ ὁ Σειρήνα δηλῶ-
σαι ὡς ἐφέλγε πάντας ὁ ῥήτωρ, ἐ-
χειν αὐτὴν προσήκει τὸ μῆμα.

VII. Διπλῆς ἔν, ὅπερ ἔφη, ὅ-
σης βασιάν, κατ' ἣν τις γνησίως
ἐνομάζεται σοφιστής, ἐκ ἂν ἐγνω-
σαν, ὅθεν τὸν ἄνδρα μᾶλλον θαυ-
μάζειν. Ἐφης δ' ἂν εὐκότας Δημο-
σθένες τύπον εἰς ἀνδρώπης ἐλθεῖν.
καὶ ἐγώ γε, εἰ μοι ποῦτον ἔξην, ὅ-
σον τοῖς τῶν δραμάτων δημιουργοῖς,
καὶ πρόσωπα πλάττειν παρῆχον νό-
μοι ῥητόρων, αὐτὴν ἂν εἰσῆγον ῥη-
τορικὴν ἐν εἰδεί γυναικὸς πενδικὴν
ἐαδῆτα περικειμένης, ὡς πᾶς Ὀφρύς ἐπ-
αιρέσης, ὡς βαδίσματι σοβαρῶ κε-
χρημένης, καὶ ἐκ φύσεως ἐχὼ τὰ
παιῦτα ῥητορικῇ, ἀλλὰ συνεσταλ-
μένης τε καὶ ταπεινοφρονέσης, εὐκό-
τως, ὅτι τῇ θιάσῃ τὸν χρυφαῖον
ἐτέρηται, καὶ πρέποντα τῷ πάθει
βουώσης· τίς γένοιται; τίνα λάβω
ὡδραψυχὴν; ὅθεν μοι γενήσεται
πῆς Ὀφρύς, κρέμασι δέλγων τὰς
κάτω θεάς, καὶ μισθὸν ἀπαιτῶν μοι
τῆς μελωδίας, τὴν ἐκείνη ψυχὴν, οἷα
δὴ ραψωδῶσιν οἱ ποιηταί.

autem hoc sapius, ut juvenes ad di-
cendi studium excitaret, peri-
tissimos quosque auditores stupe-
fecit, nec minus, qui concionem
circumstabant, demulsi, ut Sire-
nen, quæ in tumultu Isocratis in-
nuit, quemadmodum Orator iste
omnes delectaverit, ipsius monu-
mentum habere sit æquissimum.

VII. Cum igitur, quod dixi, du-
plex sit documentum, quod So-
phistæ genuini nomen conciliare
cuiquam possit, non sane scive-
runt, quid magis in viro isto admi-
rarentur. Merito autem diceres ex-
pressam Demosthenis imaginem in
mundum venisse. Equidem, si tan-
tum mihi liceret, quantum Tra-
gædiarum Scriptoribus datum est,
& leges permetterent, Rhetorum
personas fingere, ipsam Rhetori-
cam introducerem specie mulieris
lugubri vestimento induta, non
supercilia tollentis, non incessu ar-
roganti utentis, quamvis Rhetori-
ca a natura talia habeat, sed ani-
mum contrahentis & humilita-
tem præ se ferentis, idque merito,
quia cœtus sui coryphæo destituta
est, affectuique suo convenienter
exclamantis: Qualis fio? Quod-
nam admittam solatium? unde mi-
hi obtinget Orpheus aliquis, chor-
darum pulsibus demulcens Deos
infernus, animamque illius cantus
præmium mihi reposcens, sicut
carmine decantant Poætæ.

Οοοοο 3

VIII.

VIII. Ταῦτα δικαίως ἂν ἔποιρῃ-
 περικὴ τοσάυτε χρεύουσα παιδεύε,
 κέντρον ἐμβαλόντῳ ἐρωτικὸν ταῖς
 μεγίσταις τῶν πόλεων καὶ λόγων ὀ-
 ρεγομέναις. Ἐπώθησε τῶτον * ἢ πε-
 ρὶ τὸ Ὀρόντην κοιμένη πάλιν ἡ Λιβα-
 νίᾳ μήτηρ. Ὁμοία πέπονθεν ** ἡ
 Φοινίκων μητροπολις. Παρῆλθεν ἐ-
 κατέρως τὸ Φίλτρον ἡ Καίσαρ, ***
 πὲρ μὲν βιαζομένη, πὲρ δὲ κατακλύ-
 σα, τὰ δὲ περιουμένη χρυσίῳ πολλὰ
 δολιεύει, οἷαις αἰεὶ μηχαναῖς ἐρα-
 σῆς σπὺς ἄγαν καὶ κρητὴν παιδικῶν
 εἰς ὅφρ' ἐμὲν εἴλε τὸ θῆγμα.

* Antiochia.

** Tyrus.

*** Cæsarea Palæstinæ.

IX. Ἐλθῶσα δὲ Φυλάτῃν ἐκ ἄχων
 ἰαυροτέροις ἀγομένοις λίνοις πῶθ' ἧς
 ἐνυγκύσεως, καὶ τὰ προφῶα καλῶς
 ἀπέδωκε τῇ πατρίδι, τοσαύτας ὁ-
 μῆς καὶ τοιαύτας ἐν δευτέρῳ θέμεν
 πόλεις, καίτοι χωρὶς ἀξιομάτων
 λαμπρῶν καὶ μεγέθους κατασκευῆς,
 οἷαι πόλεις ἐκείναι σεμνύονται, ἰ-
 διον ἐκάστη πλεονέκτημα κέντηται,
 σπὺς ἔρωτα δεινὸν ἐρεθίσαι.

X. Ἡ μὲν Ἀντιόχεια τὸν ὁμώνυμον
 χῶρον τῆς Ἀπόλλωνος ἐρωμένης, *
 ὅπερ χαρίεντα καὶ διαφανὴ καὶ πό-
 τιμα γάματα, πλάτανος δὲ πολ-
 λὴ καὶ κυπαρίσσοι πλείους ἀμφι-
 λαφεῖς περὶ καὶ ὑψηλαὶ καὶ ὀρεῖαι
 ὄρεα καὶ αὐραὶ τὰ σώματα ἀγαθὰ

* Daphne.

VIII. Hæc merito dixerit Rhe-
 torica tanto magistro viduata, qui
 stimulum amatorium urbibus ma-
 ximis eloquentiæ ejus cupiditate
 ductis iniecit. Hunc urbs Oronti
 fluvio adjacens, Libanii mater, de-
 sideravit. Simili affectu eum ex-
 petiit Phœnicum metropolis. U-
 triusque lenocinium etiam super-
 gressa est urbs Cæsaris, modo vi ge-
 stiens cogere, modo capere adula-
 tionibus, modo argenti copia de-
 mulcere tentans, qualibus artibus
 amans ad capturam deliciarum
 suarum uti solet, donec prædam
 caperet.

IX. Neque tamen, cum cepisset, servare illam potuit, quia vali-
 dioribus retibus trahebatur, desi-
 derio scilicet patriæ, cui pretium
 nutritionis egregie rependit, cum
 tot simul & tales illi urbes postpo-
 suit, quamvis præter dignitates
 splendorum & magnitudine stru-
 cturarum, quibus urbes istæ cele-
 brantur, unaquæque sua præroga-
 tive gaudeat, satis idonea, quæ ad
 amorem alliciat.

X. Antiochi quidem urbs agro,
 qui est ejusdem nominis cum A-
 pollinis amica, ubi grati & pelluci-
 di & potabiles rivi, platanusque,
 multa & cupressi plurimæ amplæ
 & altæ, & avium cantus & auræ re-
 focillandis corporibus. Antiochia
 igitur illic bras habet nemus, Ty-
 rorum urbs Gratiæ, sic enim x-

χρησται.

χρησιν. Ἡ μὲν ἔν Ἀντιόχῃ δέλεαρ ἔχει τὸ ἄλσος, ἣ δὲ Τυρίων τὰς χάριτας, ἔτω γὰρ ἀξιον ὡς ἐκεῖν τὰς πηγὰς· ἡ Καίσαρ δὲ ἰσχυρῶς καλλωπίζεται, ὅπερ ἡδὺ μὲν ὁρῶντί σοι δοξεί, τερπνότερον δὲ λελημμένῳ.

XI. ὑπὸ τοιαύτων σειρήνων ἐλκόμεντο ἔσχετο τῆς θρῆψαμένης, δεινὸν εἰκότως ὑπολαβὼν, τὸν Ῥητορα μὲν τῶν Ἀχαιῶν Ἰθάκης ἐραῖν, κραναῆς περ ἐσθης, αὐτὸν δὲ τοιαύτης ὑπερφρονῆσαι πατρίδος, πέπῳ ἄλλα καλῆς καὶ νικώσης δρεπάης, οἰκητῶρων, ὅσῳ μάλιστα τῷ πάλῳ κόσμῳ.

XII. Ἐπεὶ δὲ ὄροντι μνήμην ἐποιήσαμην, ἔπερον εἰς νῦν εἰληφα ποταμὸν τὸν Αἰγυπτιῶν καὶ τὴν τῆ πόλεως γέφυραν πόλιν. Ἐκεῖ πρὸς ἄνδρα πάλαι μεθοδεύοντα λόγους ἐπιμεριζάκιον ὧν ἀπεδόσατο ἄρτι πρῶτον ἐν ἐρμῷ παχδεῖς ἀθλητῆς καὶ τέχνη καταπαλαίσας, ἰεὺς ἡ μέγα φρονῶν ἐκείνῳ, ἐστραφανώμεντο ἀπῆει. Ἀλκιβιάδης μὲν ἐν ὁ κλεινὴν ἐπιδὴ νῆσθι ὧν ἐπὶ τὰς ὁμοτέχνους ἐνίκα, χαυνώμεντο πρὶ τῇ νίκῃ καὶ τῇ μεγέθει διαβρυπτόμεντο τῶν πρῶτων, καταβραχυτὸν παρδαλὸν ἐχάλα, καὶ ῥητορ ἀπέβη τῶν μὲν ἄλλων ἀμεσῶν, τῆς οἰκίας δὲ φύσεως ἦσαν. ὁ δὲ, πάντων αὐτῶν σοφιστῶν πρῶτα νεμόντων εἰκότως, καὶ μέγαν ἐκάστη κόσμον ἡγαμένην κερδαίνειν, εἰ δεύτερῳ ὁνομάζοιτο, τὴν ἀπάντων ὑπερεβάλλετο περὶ δὲ μίαν· ἐπὶ γὰρ τῆς

quum est appellare fontes: Cæsaris vero urbs balneis effertur, quæ jucunda quidem tibi videbuntur, cum oculis usurpaveris, jucundiora vero, cum lotus illis fueris.

XI. A talibus igitur Sirenibus allectus, tamen ab urbe nutrice tenebatur, iniquum merito existimans, Rhetorem quidem Achæorum, amare Ithacam, quamvis sterilibus sit, se vero talem patriam contemnere, quæ præter cætera etiam incolarum virtutibus, quibus maxime civitas ornatur, præstet.

XII. Quoniam vero Orontis mentionem feci, alius mihi in mentem incidit fluvius Ægyptius, & urbem fluvio vicina. Ibi viro, qui olim præcepta oratoria dabat, traditus est, cum adhuc puer esset, atque modo primum inter Eloquentiæ athletas constitutus, arte qua ille se efferebat, cum eo contendit & coronatus abiit. At Alcibiades quidem Cliniae filius, quoniam adhuc juvenis commilitones suos vicebat, ob victoriam elatus & magnitudine honorum dissolutus, brevi tempore diligentiam remisit, & orator extitit, aliis quidem melior, natura vero sua inferior. Noster autem, omnibus Sophistis primas illi merito deferentibus, & unoquoque maximo sibi honori ducente, si lucratus esset, ut secundus ab illo vocaretur, omnium seduli-

οὐκα-

οἰκαδε εἰς ὅκνην, πληθύνει εἰς αἰῶνα
βιβλίων παντοδαπῶν· ὡς τὸ μὲν
ἀποτίθετο, τὸ δ' ἀνυλῆται, βίβλη
δ' ἵναί τις χωρὶς ὑδαμῶς ἐκατέρη-
ται.

XIII. Ἐγὼ δ' ὡς ἐμαυτὸν, ὡς
εἰρῶν ἦδη τῷ γήρῳ κεκυφῶτα,
τὴν Ἀγαμέμνονος ἐποιέμεν ευχὴν,
ἣν ὑπὲρ τοῦ πυλίου ἐκείνου πεποί-
ητο, τὴν Νέστορος μὲν πολὺν ἔτε-
ρόν τινα νέον εὐχόμενον ἔχειν, με-
ταβαλεῖν δ' τὸν Πύλιον τῆς ἡβῆς τῷ
νέῳ. Ταῦτα μὲν Ἀγαμέμνων εὐχε-
ται Νέστορι, νεάζοντά τῃ σπουδῇ θεα-
σάμενος. Ὁ δ' Τυδείδης * τὴν ἀπαλ-
γίστιαν αὐτοῦ θαυμάζει τῶν σόνων, ὡ-
ς καὶ οὐκ εἰδὶς περὶ θυμίας ὑπερ-
βολὴν ὁ νέος τῷ γέροντι. ** Σχέτ-
λιος, λέγων, ἐστὶ γεραιὸς, σύμην
πῶς ἐποτρὶ λήγεις. Τῷ τὸ ἐπὶ
οἶδα πολλάκις πρὸς ἐκεῖνον εἶπαι,
μᾶλλον δ' ἔμελλε τῷ ἔπαι· ὅτε σχέτ-
λιον καλεῖσθαι ἀνεχόμενος, ὅτε γε-
ραιὸν ποσειπῶν κατεργῶν, ὅντιν ἐν-
χόμενον νέον ἰδῶν.

XIV. Ἦκει δ' πάλιν ὁ Περιμελῆς,
εἴπειτα ἡμῖν ὡς ἄνδρες περὶ παλαιῶν οὐ-
τὸ ἐν ὅλῳ δήμῳ ποτὶ φορτικὸς ὤφθη
καὶ σοβαρὸς πασαν εἰαυτῷ χαλεπὸν
καὶ δρετὴν. ῥήτωρ ἐμὲ, λογιζόμενος πᾶ-
ν ῥησά, φράζω τὸ δέον ὡς καλὸς,
ἀγαπῶ τὴν πατρίδα, δωροδοκίαν
μισῶ. ἀμβλύνεις ὡς βέλπεις, τὰ
ἐμπαντα ταῦτα φιλοτιμίας ὑπερ-

tatem superabat. Intrans enim ali-
quis in illius domum multitudi-
nem librorum omnigenorum vi-
debat, quorum alium deponebat,
aliū assumebat, sine libro autem
esse nunquam sustinuit.

XIII. Ego vero apud me ipsum,
cum vidi illum senectute jam in-
curvatum, Agamemnonis votum
nuncupabam, quod pro Pylio ille
fecit, optans, ut quidam alius juve-
nis canitiem Nestoris haberet, Py-
lius vero in pubertatem juvenis
transiret. Hæc quidem Nestori A-
gamemnon vovebat, juvenili il-
lum industria conspiciens. Tydi-
des vero laboribus eum satiari non
posse miratus, juvenis seni exupe-
rantiam diligentiam exprobat, Mi-
ser, dicens, es Senex, qui a labore
nunquam cessas. Memini me hanc
sententiam vel potius partem sen-
tentia ad illum dicere, quoniam
neque miserum vocare volui, ne-
que senem appellare, quem opta-
bam juvenem videre, sustinui.

XIV. Enimvero occurrit iterum
Pericles aliam nobis suppeditans
comparationem. Hic in publica
concione aliquando cum fastidio
insolens & arrogans apparuit, om-
nem sibi virtutem tribuens.
Rhetor sum, utilia cogito, ea,
quæ decent, eleganter edissero,
patriam amo, largitionem odi.
Obtundis, optime, omnia hæc am-
bitionem manifestant, quæ supra

βολῇ.

* Agamemnon. ** Iliad. v. 164.

βαλὼν τὸ αὐτὸν ὄμμα· ἀφ' οὗ φωνήν εἰσαμύσσει. Πάν μὲν οὖν τὸν αὐτὸν, αὐτὸν ἐπαινῶν, ἀκήκουεν, ἄλλοτε ἄλλην ἡλλάσσει χροάν, κύβητις εἰς γῆν, καὶ σάζων ἰδρῶται, καὶ δεινὴ κρατερὰ ἀφ' οὗ γένετα. Ἐνταῦθα μόνον ἀπορῶν ἦν, τῆς αἰδέας αὐτῆς τὴν γλῶττιαν ἀγκυ-

modum procedit. Ille talem vocem nequaquam ullo tempore emisit; Imo vero si quem se laudantem audiret, alium subinde atque alium colorem duxit, oculos in terram deflectens, sudorem emittens, & ad profundum silentium redactus. Tunc solum animo anxio erat, pudore illius linguam cohibente.

XV. Τὸ αὐτὸν ὁπλικίας οὐκ καὶ φερόμενός τε παρὰ τὸν ἄφρονος, ὅς ἐστιν ἀναίδεος προσκείμενος, ὅς ἐστιν προσβλέψας αὐτὴν ἡγευσία, καὶ πῶς αὐτὸς εἰς αὐτὴν κοσμησάμενος ἐγγενέται. Κατὰ περὶ τὸν Πολέμωνα λόγος ἐπιδόη τὸν Ξενοκράτην προσέβλεψε, τὴν προσέβλεψαν ἀποβαλὼν ἀπαξίαν, ὁ ὑποφασγίαν τε καὶ αὐλὰς καὶ τὸ κομμάζον αἰσχράς. Ἦν μὲν ἔτι σεμνὸς τὰ πεπυγμένα βαδίζων, καὶ τὴν ὁρμήν τὴν ἑλόντος φυλάττειν ὁδόν, ὅταν ἐν ἀγορᾷ φαινόμενος πᾶσι εὐδύς ἐπανίστατο, καὶ παλαιοὺς προσέγων τιμὴν ἐλάττω νέμεον ἡγεῖτο τῆς προσήκουσης.

XV. Tanta illi modestia & verecundia inerat. Non temere quisquam inveniebatur impudentiæ ita indulgens, ut non illum aspiciens erubesceret, seque ipso modestior evaderet. Sicut Polemonem constat, postquam Xenocratem vidisset, priorem perversitatem abieciisse, edacitatem nempe & tibias & comestationes turpes. Hunc igitur in modum honestus erat, juxta compositū fas incedens & rectam rationis viam tenens, unde cum in foro videretur, unusquisque statim illi assurgebat, & maximum honorem exhibens, minorem justo tribuere se putabat.

XVI. Αἱ χάριτες δὲ τὸ προσώπον ὅλον περικυλῶν. ὅταν καὶ εὐφραίνεται τις αὐτῆς μειδιῶντι προσβλέπων, ἐν δὲ ταῖς συνῆσις μόλις μὲν ἀπὸς ἀναχωρῆσαι ἐκάρτηται. Οὐδὲ δ' ἐν ποτὶ τῷτο ἐποίησεν βελτίων ἕκαστος γενέσθαι νομίσας καὶ γεγονώς. Εἰ γὰρ καὶ πῶς καὶ ἀκόνα λαβὼν τῶν προσώπων ἐκείνη καλῶν, φασὶν αὖ αὐτῆς τὴν ψυ-

XVI. Faciem ejus totam infederant Gratia. Unde oblectabatur, quisquis illum subridentem, aspiciebat. In consuetudine ac coetibus vix quisquam discedere ab eo sustinebat, sed sero faciebant hoc tandem, quia unusquisque putabat se meliorem fieri, & re ipsa fiebat. Quod si imaginem bonorum, quæ in illo fuerunt, repræsentare oport-

Ppp pp

χην.

χρη, πηγήν εἶναι τινά, παντοίως
βρυνται ἰσχύσιν, ὠφελεία τε καὶ
τέλει συγκαταμένους.

XVII. Τάχα πίνυν πρὸς τούτοις
πολύς καταβυμάτων ἀκχυσας, πρὸς
αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἔνοιαν λήψεται.
Διόρωτο ἔτι, τὸν πλεονεξάν-
τα λεγόν, ἐπὶ πᾶσι δόξαν, ὡς
δοκεῖν, ἤματα συγγραμμάτων. Ποί-
ων γὰρ ἔχει σχολὴν τούτοις με-
λέων ὁρᾶται; πάντα μὲν ἐκεί-
νον αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ὑποβάλοι. Τῷ
δὲ τούτῳ καὶ ταύτης προσήντης
παιδείας, ὥστε πλὴν ἔσχημα
μὲν, πάντα ἢ ἱερεὺς, πρὸς μὲν δόγ-
ματα τῆς εὐσεβείας, πρὸς τούτοις
ἀντιλέγον ὁπληκρῶτα, πρὸς μὲν, ὅ-
πως ὁπληκρῶτα, μαθόν, τὰ δὲ
πρὸς ἐλεγχον ὁπληκρῶτα, ἀμφω
καλῶς ἐπαιδεύη.

XVIII. Οὐ μὲν ἐπεκόλαζε τῶν
δόξαν αὐτῷ μαθημάτων ἢ γνῶσις.
Οὐ γὰρ οὐκ αὐτὸς καὶ πρὸς αὐτὸν τῶν ἄλ-
λοις ταύτην μετῆι τὴν παιδείαν,
ἀλλὰ τοῖς ἐργοῖς ἀπεδείκνυ τὴν ὁπ-
λήκρην. Πολλοὺς ὁρᾶται ἐν γέ-
νοις αἰσθῆσις, πολλοὺς ἢ χηρεῖα καὶ
φονὴ φάνη, ψυχαγωγῶν ἐκεί-
νη πρὸς αὐτὸν. Οὐδεμίαν δὲ μάχην
ἤτλην πρὸς αὐτὸν ἀγωνιζόμενος
ἡδονήν, πολλὰς μὲν ἀπὸ τοῦ πρὸς
καμίνους ὁπληκρῶτα ἀνέκασε σω-
φρονίαν. Ἐπὶ πᾶσι αὐτῷ διαίτα ἢ
ἐπολυτέλης, ἐπὶ πᾶσι χηρεῖα λα-
κωνοῦ τραπεζῶν. Ἀλλὰ ἐπὶ πᾶσι
ἐορτῆς ἀγομένης ἐστίασιν, ἀβροτέων

tet, dicerem sane, animam ejus fa-
lisse fontem quendam multifariis
ravis utilitate & jucunditate tem-
peratis scatentem.

XVII. Forfan vero aliquis tan-
ta multitudi praeclarorum su-
diorum ejus audita, talem apud se
cogitationem suscipiet. Homo hic
(defunctum innuens) nunquam
sacra Biblia tractasse videtur; qua-
le enim otium illi superfuit, tot
virtutibus distento. Hæc quidem
aliquis, qui eum non novit, suspi-
cetur. Ille vero etiam hac scien-
tia adeo imbutus erat, ut si habi-
tum externum exceperis, in omni-
bus Sacerdos esset. Nam & præcepta
pietatis ipsa, & quæ his contraria
opponunt, probe callebat, ista qui-
dem ut excoleret, hæc vero ad re-
dargutionem animo complexus.

XVIII. Neque vero notitia di-
vinarum doctrinarum leviter ac
superficietenus in illo apparebat.
Non enim aliis hanc disciplinam
verbis præcipere & commendare
satagebat, sed operibus scientiam
declarabat. In multis nullus orbi-
tatis sensus erat, multi viduitatem
in levi habebant, quoniam ille af-
fectus hos demulcebat. Neque un-
quam pugna inferior erat, quando
cum turpi libidine certabat, sed
multis, qui insolentibus cupiditati-
buserant dediti, persuasit, ut resipi-
scent. Insuper victus ratione non
pretiosa, mensamque laconicam

μὲν

μὲν τῆς συνήθους ἐτέλει τὴν εὐωχίαν, ἡδίστε τε πλεον τῶν εὐωχῶν ἔδεν. Εὐσχηματίζετο δὲ τὸ τοιοῦτον, τὰς παρόντας βλέπων, καὶ τὸν τῶν σιτίων καιρὸν & πρὸς τρυφὴν ἀπὸ πᾶς καὶ γαστρός ἡδονὴν ἐδαπᾶνα, διηγῆμασι δὲ σοφοῖς ὅμῃ καὶ τερπνοῖς ἡδὺ τὴν θάουνη τοῖς ἐσιωμένοις ἐποίει. Ἐγενόμεν κατὰ τῶν δακτυμῶν πολλὰς, καὶ πᾶσαν ἐκ ἀκτὴν ὑμῶν διηγῆμα.

XIX. μικρὸν μὲν πὶ διέδραμεν τῶν ἐκείνης κατορθωμάτων. Εὐωχῶν γὰρ ὅσοι τὴν ὅλην σπᾶδὴν ἀπονέμῃσι λόγοις, ἢ ποτε πράγμασιν ὁμιλεῖν ἀναγκάζονται, λίαν ἀχρεῖως φέρονται καὶ καταγέλωτα κινεῖν τοῖς τοιαῦτα δεινοῖς, ἔδενος ὠφθῆ δέυτερος, τῶν ταύτην μόνον ἡσκημένων τὴν τέχνην.

XX. Χαρὶς δὲ τῶν ἐρημένων, ὅσοις ἐνδεία πῆ ἡ νόσος ὅπως ἐν, μέγιστον ἅπασιν ὀφελὸς ἦν, τοῖς μὲν γὰρ τὸ σῶμα νοσῶσι πυκνὰ παρεκδήθητο καὶ Γοργίαν τὸν Λεοντῖνον μιμνήσκου Φιλονείκως ἐνόησε πρὸς ἰατρειάν πᾶς φερομένης, δυσάρεστον γὰρ οἱ νοσῶντες, ἐπεισεν ἐγκρατῶς πρὸς πειρασμόνμα δέχεται, τοῖς δὲ πεινομένοις ἀκέρως ἐπεκράτησεν τὴν ἀ-

non excedente utebatur. Sed si festo die aliquos convivio exciperet, illud quidem consueto lautius apparabat, ipse autem non plus quam consueverat, edebat. Quod facere instituebat, ut rationem conviviarum haberet, & tempus edendi non in luxum prorsus & ventris libidinem impendebat, sed narrationibus eruditis pariter ac jucundis convivium vocatis dulcius reddebat. Equidem convivis ipse sæpius interfui, & vobis narro, non quæ audiui sed quæ expertus sum.

XIX. Parum absit quin aliquid in quo præclare officii rationes implevit dicere sim oblitus. Cum enim, quotquot omnem diligentiam studio dicendi impendunt, si quando in rebus gerendis versari cogantur, soleant turpiter se dare, & harum rerum peritis risum movere, hic visus est a nullo illorum secundus, qui in hac tantum arte exercitati erant.

XX. Præter hætenus dicta, omnibus quoque maximæ utilitati erat, quotquot inopia quadam aut morbo laborabant. Illos enim, quorum corpus ægrotabat, crebro invisebat, & Gorgiam Leontinum æmulatus, illis qui difficiliter nonnunquam ad medicinam aliquam sumendam impellebantur, (moroli enim sunt ægrotantes) persu-

πρόριαν. Τὸτο ἰδίῳ παύσθαι ὁκεί-
ον· Τὸτο Μίδας χρυσός.

XXI. Εἰ δέ τις τὴν ὀρεσμένην ἀ-
πασὴν ὁδὸν ἐπορεύετο, εἴτε τὰ πρῶ-
τα φέρον τῆς πόλεως, εἴτε τῆς μέ-
σης ὑπαρχῶν μερίδι, εἴτε καὶ
εἰς ἄμρον πλῶν, ἀκαλῶν ὅτι τὸ
μνήμα δάκρυσι μὲν ἱμά τὸν ἀπελ-
θόντα, λόγοις δὲ τῆς προσήκοντος
ἐθροάπευ τὴν ἔ τήνεαυτῶν ἀντι-
φῶν φιλοσοφίαν, ὡς ὕν ἀγα-
πῶν τὸν δόξαβλόντα γοναῖς, ὡς πα-
τέρα τιμῶν τὸν παίδων ἐσερημένον,
ὡς ἀδελφοῖς ἐνοῶν τοῖς ἐνταῦθα ἡ-
κασί τυχῆς.

XXII. Εἰ τόσων, ὥστερ ἐν εὐθυ-
μίας πανόημοις παρὰ πετάσμοις
χρῶμεθα πρὸς ἄλλην ἐξ ἄλλης ἡρη-
μένοις οἰκίας, ἔτω συνήδες ἦν, ὡ-
φάσματα κατηφῆ μίττωρ ἔξεν ἐν
κρίνοις ἀτυχήμασιν, καὶ ἔν ἂν ἐν-
χον ἀναπετασθῆναι τοιαῦτα, πέν-
θες τὸς ἔτε συμβαίῃ, ὅσον ὅλην
αἰδέεσθαι τὴν πόλιν. Ἀνὴρ σοφίας
μεσὸς, ὅτι καλῇ μοῖρᾳ τῶν λόγων
τεχθεῖς, δεινὸς τὰ δέοντα γινῶναι, καὶ
λαμπρὸς ἐρμηνεύειν, ἔτῳ μηδέπω
σφόδρα γηρασσας ἀπῆλθεν.

XXIII. Ἐν, ἐπεὶ τοσαύτας αὐτῷ
καλεῖσθαι δόξας, φέρε ὁκείω
μεθῆναι, πὶ ποῖε ἀρετῇ φικεν ἀνθρώ-
πῳ.

fit, ut fortiter oblata reciperent,
pauperum vero egestatem de suo
sublevavit. Hoc habebat pro divi-
tiis suis, & pro Midæ auro.

XXI. Cum vero quis viam o-
mnibus præstitutam ivisset, sive il-
le ex primatibus civitatis esset, sive
ex mediocribus, sive etiam plebe-
jis annumeraretur, secutus usque
ad monumentum discessum ejus o-
vita lachrymis honorabat, cognat-
os vero sermonibus suis delinie-
bat, parem cum defuncto amorem
illis præstans: illum enim qui pa-
rentes amiserat, sicut filium ama-
bat, qui liberis orbatus erat, sicut
Patrem honorabat, & instar fratrum
habebat, qui in hanc (ut fratrem
desiderarent) iacturam inciderant.

XXII. Quod si igitur, sicut in læ-
titia publica aulaeis ex alia ad aliam
domum appensis utimur, ita usus
ferret vela mœrori significando in
communi calamitate suspendere,
gravissima sane jam erat causa,
quamobrem talia protenderen-
tur, cum tantus luctus acciderit,
quanto tota civitas afficitur. Vir sa-
pientia pollens, sub fausto litera-
rum & eloquentiæ natu fidere, in
cognoscendis officiis sagax, & in il-
lis tradendis splendide versatus,
hic inquam ætate nondum valde
senex discessit.

XXIII. Sed æquo hæc feramus
animò, & cum tot ejus virtutes
enarraverimus, age quid homo sit,

πῶς.

πρὸς. Ἡ δὲ δὴλον, ὅτι δὲ λ' ὑπάρχει
μαρτυρῶν ὡς παρ' αὐτῶν ἔστι ἐ-
λευθερίας τυχεῖν, καὶ ἀπαντὰς πρὸς
ἀνέγκλητον. (Ὁ γὰρ ἂν μοι τὸν
παλαιότερον ἀφ' ἡμῶν ἐλευθερον) ἀλ-
λὰ τότε προσήλθε πρὸς, ἐξέλασσε, καὶ
μέχρι τίνος αὐτῷ διώκεται ζῆν, μὴ
δὲν μελήσασθαι προσάγει, πρὸς τῷ
βίῳ, καὶ ἰδῶσι παῖδας ὀδυρομένους
κύκλῳ ἑκάμνοντον, καὶ μητέρα
θραῦν κοπιόμενῃν, καὶ πατέρα πρὸς
βύτην τὴν οἰκίαν πηλοῖα ποταμῶν,
τῶν ἐδὲν ἴσασιν ἐλεῖν, καὶ πρὸς
αὐταῖς μυσίας ἀπαριθμήσασθαι πρὸς
ἐξέλασσε, καὶ μάλα πρὸς ἐλεῖν, ἐδὲ ταύ-
τας φιλεῖν ἐρυθεῖαν.

XXIV. Διὰ ταῦτα, ὡς εἰκέν,
ἔτε τὴν Θέτιν ἤτησεν Ἀχιλλεύς, μα-
κρότερον βίον, ἔτε ἡ Θέτις ὑπὲρ
ἐκείνου τὸν Δία. Ἐναμήσασα δὲ
τὸ θεόν, ὅπως ἐνηργέτησεν ἡ ἔπειτα
ἐργῶ, μίαν αἰτεῖ τῶν εὐεργεσιῶν ἀ-
μοιβῆν, ὡς ζῆν ὅτι πολὺ τὸν ἦν
καίπερ ἀκυμορόωτον ἄλλων ὅτις α-
μύνῃ καὶ ὑπερβαίνει, καὶ τελευτῶν-
τον αὐτῷ μὴ μένῃσα μητέρα, ἀλλὰ
μὴ ζῆν ἐν αὐτοῦ τῶν ἐν ἐλαχε
χρόνον.

XXV. Εἰ δὲ δὲ προσδιαφέρῃ
τῷ Θεσσαλῷ, καὶ δὲ πρὸς ὅτι τῶν
λαβεῖν τῷ λόγῳ ὡς ἀδελφῶν, ὡς

& quæ ejus natura, videamus. Ma-
nifestum certe quod servus existit
fatorum, per quæ nemini licet li-
bertatem tenere, quamvis in o-
mnibus sit inculpatus (nam alioqui
& mihi præceptorem immunem
reliquissent) quin hæc facta in-
quisitione, quando aliquis natus sit, &
quousque vitæ terminus illi sit
constitutus, omnibus in super habi-
tis, finem vitæ imponunt, quamvis
liberorum, decumbentis casum
ludentium coronam, matrem ve-
rulam pectus percutientem, pa-
tremque senem canos suos evel-
lentem videant. Nihil horum mi-
serari sciunt, etiam si quis illis in-
numeras enumeret res præclare ge-
stas, neque propterea erubescere
solent.

XXIV. Hincut videtur, neque
Achilles a Thetide, neque Thetis
pro illo a Jove diuturniorem vi-
tam petiit, sed DEO in memoriam
revocans, quænam in illum contu-
lerit beneficia, sive dictis sive factis,
unum beneficiorum postulat præ-
mium, non ut diu filius viveret,
quamvis illum præ reliquis omni-
bus cito perituro sciret, atque ap-
pellaret, & illo defuncto non ma-
neret mater, sed ut tempus hoc,
quod nactus erat, ne cum infamia
transigeret.

XXV. Quod si licuerit Thessalo
huic paulisper immorari, & alte-
rum ab hoc orationi meæ mutuari
Ppp pp 3

μὲν ἔκτωρ αὐτὴ τὴν ἀσπίδα, πᾶ-
 τροχλον ἀνελών, ὥσπερ δὲ τῷ Φίλω
 πμωρεῖν ἐπαγγέλλεται ὅπλων ἔδει-
 πν, ὁ μὲν τὴν περὶ σταν, ἡ δὲ τὸν Ἡ-
 Φαιστον ἦει δημιουργῶν. Τί ἔν περὶ
 τὴν ὅτι οὗ ἩΦαιστῶ; πασῶν μὲν
 δεῖται ἀσπίδα ποιεῖν ἐπαγγέλλε-
 ται, ἀδινετέρων δὲ τῆς ἐμαρμέ-
 νης. Ταῦτα ἩΦαιστῶ τῇ Νηρείας.
 Ὁμοία τῶν Αἰπόλων τῷ Κροίσῳ τὴν
 περὶ σταν ἐπὶ αὐτῶν ἀδινετέρων ἐπαγγέ-
 λων καὶ Θεῶ.

XXVI. ὁ αὐτὸς τὸν αὐτὸν ἔτ-
 Θεὸς περὶ τὸν αὐτὸν ἀνδρα πυθόμενον
 ὅπως αὖν εὐτυχῶς διέλθῃ τὸν βίον;
 σαυτὸν, ἔφη, γινώσκων, εὐδαίμων
 Κροῖσε, περὶ σταν· εἰ τὸν αὐτὸν ὁ μὲν
 γνῶνς ἑαυτὸν, εὐδαίμων ἔσθ' τὴν Αἰπό-
 λων ὅτι ψῆφον, γινώσκει δὲ τις
 ἑαυτὸν, ὅτι αὖν ὁ Θεὸς περὶ σταν, ἔρ-
 γων, εὐδαίμονες ἄρα γενήσεσθε μὴ
 δυσχεραίνοντες τὸ παρὸν. Οὐ σμι-
 κρὸν μὲν ἔν ἔργον λύπην ἀκμαῖζον
 πῆλαστέον τε καὶ περὶ σταν. Ἀνα-
 παύετε γὰρ οἱ μὲν τῇ Διῶνίᾳ τὸ ἀ-
 δελφὸν νῦν μὲν τὸ τῶν νέων βόσκει-
 τα ποιμένιον, νῦν δὲ συλλέγοντα,
 περὶ σταν ἀκροάσιν πᾶσι τῶν πολι-
 τῶν, νῦν δὲ πᾶσι δῆμιον ποιέμενον
 εἰς ἀγορὰν περὶ σταν, καθήμενον ὅ-
 κει περὶ σταν τῆς ἀδελφῆς τοῖς
 ἐγγόνις, ἐπὶ παιζέον γὰρ σεμνῶς κα-
 ρὲ καλῶ ὅτι ἀπῶκε.

exemplum, Hector quidem ἑαυ-
 clypeum habebat; cum Patroclum
 sustulisset; quoniam vero ad vindi-
 ctam amici incitatus, arctius indige-
 bat, ille rogavit matrem, hæc
 Vulcano petiit arma fabricari.
 Quid igitur ad Thetis Vulcanum?
 Omnium quidem ὅπλων cly-
 peum se facturum pollicetur, sed
 autem infirmius. Hæc Vulcanus ad
 Nerei filiam. Similia his Apollo
 Cræso, affirmans, fieri non posse,
 ut vel DEus fatum vinceret.

XXVI. Hic igitur idem DEus ad
 eundem Virum sciscitantem, quo-
 modo vitam feliciter peragere
 queat? Te ipsum, inquit, noscens,
 Cræse, felix vitam transiges. Quod-
 si igitur, noscens se ipsum juxta A-
 pollinis effatum felix est, is autem
 se ipsum cognoscit, qui acquiescit
 illi, quodcunque DEus fecerit; fe-
 lices omnino eritis, si id, quod præ-
 sens est, non graviter feratis. Non
 leve quamvis opus est, tristitiam
 invalescentem sedare & mitigare.
 Mente enim concipitis puto fra-
 trem nunc juvenum gregem pas-
 centem, nunc optimates civium
 ad auscultandum congregantem,
 nunc publicas recitationes facien-
 tem, progressum in forum: nunc
 domi sedentem, & liberis sororis
 praludentem, neque enim decen-
 ter ludere tempore ferente subter-
 fugiebat.

XXVII.

XXVII. Λογίζεσθε πρὸς ἐλπίδας, ὅτι ἐπὶ ταύτης ἔχετε τῆς παιδείας, ὡς τὴν μὴ τῶν ἀρρένων ἐναιρίδας πημύσει, τὸ δὲ θῆλυ συναίψει νυμφίῳ καὶ τὴν πασάδα κομμήσει λόγον φθὴν γαμήλιον. φαντάζεσθε πρὸς λαοὺς, πρὸς πρῶτον, καὶ ὅλην ἔσας, τῆς φοιτήσεως, ὡς δακρυστονὴν αὐτῆς ἰδόν, ὡστερ' ἀνὴρ νομῶν ἀγέλην. Δαμβάτε κ' ὡς αἱ ἐν πατρὶ μὴ ὄξε, ἐν ἡβῶντι δὲ γέγονε σιφῶν, καὶ σινετός ἐν ἀνδρείῳ καὶ πρῶτος ἐν γῆραι, μάλλον δὲ πρῶτος καὶ ἐκαστὴν ἡλικίαν ἐκέντησι, ὡς τε ἕκαστος ἐκαστο νομῶν. Διὰ φορὰν παλέκεσθαι σεφάνην τῇ πᾶσαν ἡσημέναν τὴν ἀρήν ἐκ πόδων ἐς γῆρας, ὡς πᾶσα μὴ ἐκ πόδων σεφανηφορῶν, ἐξ ἰων δὲ περσῆβιν, καὶ πρὸς ἄλλας ἡλικίας ἀνδρῶν ἄλλοις, πᾶσις αὖ αὐτῶν τῆς σεφάνης λαβῶν.

XXIX. Ἐκ τῶντων ὁδῶν, πρὸς ὑμῖν, ὡς ἑκός, ἐσοχλῆι. Ἦπε καὶ πρὸς ἑκόντας ὁρῶντες ἐκείνῃ δακρυστε, καὶ τὴν τῶν χρωμάτων μορφὴν πρὸς τὴν ἐρεψυχον ἀναγόμενοι μείζονι πλήθει πρὸς ὑμῖν, καὶ πρὸς τὴν τῶν χροφῶν ὥς ἀχθεσθε τήν, ὅτι μὴ δύναται καὶ φανῆναι τοῖς οἰκείοις ἐνδεῶν φιλοπνεύμασι. ἵστα τὸ πρὸςυχον ποιεῖσθε πρόφασιν μνήμης, ὡς γὰρ ἐν παντί γίνονται τύχαις, ἀφορμαὶ ἰαντοῖς ὁπποῦν τῆς δακρύων ἐκ πάντος βιάζονται πρὸς τῆς πληντοῦσας ἐννοῶναι καὶ σφῶν αὐτοῖς ἐποχράφει. Ταῦ-

XXVII. Perpenditis spes, quas in his libris habuistis, quomodo masculorum par esset ornaturus honoribus, foeminam cum sponso copulaturus, & thalamum carmine nuptiali decantato ornaturus. Contemplamini balnea, nemora, familiares & discipulos, quos aliquis tanquam gregem sine pastore videns deploraverit. Mente reputatis, quomodo in infantia fuerit alacris, in adolescentia modestus, in aetate integra sapiens & in senectute mitis vel potius omnibus in his quavis aetate praeditus, adeo ut si qua lex lata esset, de diversis coronis illi nestendis, qui a teneris usque ad senectam virtute praestitisset, ut scilicet puer coronam ex rosis, juvenis ex violis, & in reliquis aetatibus ex aliis floribus ferret, ille omnes coronas acciperet.

XXVIII. Ex his dolor aliquis vobis, ut aequum est, molestiam exhibet. Nimirum vel imagines ejus videntes lachrymamini, & colorum speciem ad vivum reducentes majori desiderio laboratis, forsan quoque arti pictorum succensetis, quod vocem quoque operibus suis indere nequeat, deinde obvium quodvis in recordationis praetextum assumitis. Quicunque enim in ejusmodi casibus versantur, dum sibi ipsis ansam lacrymarum excogitant, omnibus modis conantur defunctos recordari & sibi ipsis de-

τα δάκνει τὸν λογισμὸν , πάντα τὸν
ὕπνον ὠθεῖ , πάντα καθεύδουσι μό-
λις ἐνύπνια γύνεται.

XXIX. τί ἔν οἰχόμεται τοῦτους
ἀνδρας ἢ λύπη χειρωσαμένη ; καὶ
μάτην ὑμῖν ὁ Θεοδόρῳ * φησί, μήτ'
εὐτυχῶν ἔσο πειρασθῆς , μήτε πρῶ-
των ἐπιφύσει πένυλπῳ. Ἡ τῆς πα-
ραμέσεως, τὸ μὲν ὑμῖν εὖ ἔχειν δε-
κεῖ, μετερίζει γὰρ ἐπιφύγουσιν, τὸ
δὲ λοιπὸν πειράσασθαι, καίτοι Σου-
φῶντι δοκεῖ χαλεπωτέρου εἶναι πεί-
ραθαι φέρειν μετρίως, ἢ περ ὅγκρα-
τὼς πάναντία. Μὴ τοίνυν τὴν μέζω
καρτερίαν τῆς ἐλαττοῦ ἀμελήσῃ-
τε. Εὐθὺς γὰρ ἀνδρὸς, ἡ Τραγωδία
φησὶν, ἀπαρτὰ φέρειν καλῶς. Πά-
ρῃς ἤδη καιρὸς τὰς ἡμετέρας ἐξέλ-
ξων ψυχάς.

* Xenophon.

XXX. Τὸν καλὸν ἐγὼ θηρευτὴν
πρὸς τὰ μάχιστα δοκίμαζω θηρία,
τὸν ἀγαθὸν κυβερνήτην πρὸς ἀντιπνέ-
οντες ἀνέμους τῷ πλοίῳ. Ἀνδρείον
καλῶ στρατιώτην τὸν ἐν τοῖς κινδύνοις
μὴ λελοιπώσῃ τὴν πέξιν, τὸς φιλο-
σόφῳ βίῳ χρωμένῳ ἐν ἀκμῇ δυσ-
κολίας ὅπως φέροισιν θανάτῳ. Ἰ-
διῶν μὲν γὰρ φάρμακον ἔσω λύπης
ὁ χρόνῳ, ὁ δὲ ἀλλὰ μέσης ἐλθὼν
καὶ θάων γευσάμεν ἀκρομάτων,
μὴ μοι τοιαύτην θρασυτείαν ἀναμει-
τῶ. Δεῖ γὰρ τῆς ἰατρικῆς ἔχειν πρὸς
ἔξ λογισμῷ φάρμακα πειρηγῆσα-
σθαι, ἢ τί πλεον ἢ μὴ οἱ λόγοι δι-
ρήσανται ; Τὴν δὲ χάριν πυνέμεν πρὸς

lineare. Hæc mentem mordent,
hæc somnum remouent, hæc
dormientibus tandem insomnia
sunt.

XXIX. Quando igitur tristitia
tales viros subigens evanescet? Et
frustra vobis ille Theodori F. dicit:
*Neque in rebus prosperis esto supra
modum lætus, neque in adversis nimium
tristis*, aut prior moniti pars bene,
se habere vobis videtur, moderati
enim estis, cum res e voto fluant,
alterum vero negligitis, quan-
quam Xenophonti difficilius vi-
deatur, bona moderate, quam
contraria fortiter ferre. Ne igitur
majorem animi constantiam
præ minori negligatis. *Boni enim
viri est*, inquit Tragedia, *omnia
rectè ferre*. Adest jam occasio, qua
animi nostri explorantur.

XXX. Equidem bonum venato-
rem in immanibus & feris belluis
probo, peritum gubernatorem in
ventis adversus navem spiranti-
bus: fortem militem apello qui re
inclinata aciem non deserit, philo-
sophicam vitam agentes in sum-
mo discrimine, quomodo se ha-
bent, agnosco. Indocto qui-
dem tempus sit remedium tristi-
tiæ, qui vero literis est im-
butus, & divinas disciplinas gusta-
vit, ille nequaquam talem mede-
lam expectet. Oportet enim tem-
poris medicinæ rationis remedia
præire; quid alioquin amplius stu-

τῷ

τῶν παλαιῶν ἐκμανθάνοντες τύχας,
οὐ γὰρ ἵνα τὸν χρόνον ἀνόνητον δαπα-
νῶμεν, ἀλλ' ὅπως οἰκοῖ τὴν τε ἄλ-
λην ἐκείθεν ὠφέλειαν δρεψώμεθα,
καὶ ποιῆτε συμβαῖν ὅτι καὶ πρὸς
ἀνδρας ἴσα πεπονθότας ἡμῖν ἢ τι-
μωτέρας πάθη τὸν νῦν ἀναφέροντες,
ἕτως οἰσομένη ραόν.

XXXI. Ἄρπαγος ὁ πῦνυς ὁ Μη-
δῶς, ἀπὸ μὲν Ἀστύαγος αὐτῷ τῷ
παῖδα τὸν μόνον, καὶ ἀρκοῦσας τὸ
σῶμα, ὡρτάθηκεν ευωχίαν τῷ
Φύσαντι τὸν υἱόν, ὃς τὴν γνώμην ἐ-
δαμῶς ἠλλοιώθη τῇ θεᾷ, πᾶν ἡρη-
κως δρέσκον ὑπαρχεῖν αὐτῷ τὸ δο-
κῆν βασιλεῖ. Εἰ πῦνυς ὁ ποιεῖ βα-
σιλεὺς, φορητὸν ἀνδρὶ λόγων ἀμύ-
ρω, πολλῶ μᾶλλον παιδείαν ὑμῖν
ἡσκημένοις, ὅτι ἂν πρᾶτῃ θεός. Ἐ-
μὴν ἐκάστω δεινότερον παῖδῶς υἱὸς πύ-
νηκός, ἥπερ ἀδελφεῖ πελευτῇ. Φύ-
σαι γὰρ ἀπασιν ἡδίστον πάντων παῖ-
δες. Ἐπεὶ ὅτι τὴν ἰδίαν ἐνίστοι συμ-
φορὰν ἕκαστος οἶσται τὰ τῶν πολλοῖον
ὑπεραίρον κακὰ, ὑμεῖς ὅτι καὶ ἄλλως
ἀπὸ τῶν τέκνων ὑπαρχετε, ἕτω τυ-
χὸν εἴχετε δόξης καὶ θάνατον ἀδελ-
φεῖ Χαλεπώτατον οἶεσθε πένθος,
ὁμοίοις ὑμᾶς ἰσσομένη ὡρτάδευμα-
σιν.

XXXII. Ἦντο γὰρ ὁ Μενέλαος τὴν
Ἀγαμέμνονος πελευτῇ ὑπὸ γυναι-
κὸς πελημένης, καὶ ταῦτα συνό-
κῃ.

dia nobis proderunt? Ideo enim
casibus veterum cognoscendis o-
peram damus, non ut tempus inu-
tiliter consumamus, sed quemad-
modum puto, aliam inde utilita-
tem decerpamus, & cum tale tem-
pus acciderit, animum ad viros
paria nobiscum vel acerbiora fa-
ta passos appellentes, facilius fe-
ramus.

XXXI. Harpagus igitur Me-
dus, cum Astyages ejus filiolum u-
nicum occideret, hujusque corpus
in frustra secans, Patri filium epu-
larum loco apponeret, hoc specta-
culo nequaquam perturbatus est,
sed dixit, quodcunque Regi bo-
num videretur, id sibi quoque pla-
cere. Quodsi igitur, quæ Rex fecit,
a Viro non literato ferri potue-
runt, quanto magis a vobis doctri-
na ornatis, quæcunque fecerit
DEus. Et sane unusquisque obitu
filii gravius afficitur quam morte
fratris. Liberi enim a natura omni-
bus maxime jucundi sunt. Quo-
niam vero nonnunquam unus-
quisque putat propriam calamita-
tem proximi malis graviolem esse,
vosque liberorum expertes, hunc
casum fortasse ita reputatis, ut
mortem fratris acerbissimam exi-
stimeris, luctum vestrum similibus
exemplis sanare instituiam.

XXXII. Tulit Menelaus Aga-
memnonis mortem, quam mulier
atque illa quidem conjux inferre
Q q q q q q

κε. Ἦνεγκεν εὐφροβῶ ἀδελφῷ
παισὶν, αὐτὸ πρῶτον γεγονότῃ
συμφίῳ, μέμνηται τῶν ὑμεναίων, ἀ-
μέλει καὶ συνάχεται χηρευκῇ τῇ
νύμφῃ, ηἵνεκε δ' ἐν ἰδὼν φονεῖα Με-
νέλαον καὶ Μαλθακὸν αἰχμητῶν.

XXXIII. Τί ἂν ὑμῖν ἐγκρατεῖαν
ἀνδρῶν διηγοίμην. Μέννηται δὴ καὶ
πρὸς ἱερεῖας ἑκάστης, ἥς οἱ παῖδες ἀ-
πόντων αὐτῇ τῶν βοῶν οἷς εἰώθει πρὸς
τὸ τῆς Ἥρας ἀγέσθαι τέμεν, διη-
κάνει γὰρ τῇ θεῷ παρσχῆς ἡδὴ τῆς
εὐρατῆς, τὸν ζυγὸν ὑποδύντες, εἰλ-
κον τὴν ἀμαξάν τῆς μητρὸς ὀχμέ-
νης. Μέννηται ταυτὶς, καὶ ὅτι τὴν
Ἥραν ἱκετύσει τῆτο νείμῃ τοῖς πικνοῖς
τὸ δῶρον, ὅπερ ἀρίστον ἀνθρώπῳ λα-
βεῖν. Ἠκέσεν ἡ θεὸς καὶ πληροὶ τὴν
εὐχὴν, καὶ θανάτῳ δωρεῖται τῆς νε-
ανίας. Ἦνεγκεν ἡ γυνὴ τὸ συμβᾶν ἡ
μητρί, δύο παῖδας ὁμῶς νεανίσκους
ἀποβαλῆσα, καὶ δοκῆσα τῆς πλευ-
τῆς αἰτία γενέσθαι, καὶ γέγονεν ἐν-
αργὲς τῇ μαρτυρίᾳ τῆς Ἥρας ὡς ἀ-
ρίστον ἀνθρώπῳ δῶρον ὃ θάνατον.

XXXIV. Ἔοικα δὲ τῇ ἀλλῶς ὑμῖν
ἐποχλεῖν, οἷκαθεν ἐγνωκῶσι τὸ δεόν.
Ἔιδον γὰρ, εἶδον νικῶντας καρτερίᾳ τὸ
πάθος. ἐκ ὀλίγους ὑμᾶς φιλο-
σοφῆντας ὑπέδειξα πρῶτον τὸν μέ-
γιστον τῶν δακρύων καιρὸν, καὶ μά-
λα πεισθήκαν ὑμῖν ἔτι ὁ ἥσυχος,
ἀνευ γὰρ τῆς ἐγκρατείας, ἥτις ὑμῖν

causa fuerat. Tulit Euphorbus fra-
trem cadentem, cum ille paulo
ante sponsus esset factus, recorda-
tus est nuptiarum, profecto etiam
doluit vicem sponsæ viduæ. Tulit
tamen, cum Menelaum cædis au-
torem & Mathacum armatum vi-
deret.

XXXIII. Sed quid vobis conti-
nentiam Virorum narro? Memen-
tote sane mulieris illius Sacerdo-
tis, cujus filii, cum illi boves deef-
sent, quibus ad delubrum Junonis
duci solebat (sacra enim faciebat
Deæ) jugum subeuntes, quia fe-
stum jam aderat, currum traxe-
runt, quo mater vehebatur. Me-
mentote inquam huius, & recor-
daminī, quod Junoni supplicave-
rit, ut donum filiis daret, quod ho-
mo optimum accipere potest. Au-
dit Dea & preces implet, & juve-
nes morte donat. Tulit casum mu-
lier mater, cum duos liberos juve-
nes simul perderet, & sibi videre-
tur mortis causa fuisse, & testimo-
nio Junonis declaratum est, mor-
tem homini optimum esse do-
num.

XXXIV. Videor autem vobis
frustra molestiam facessere, qui ex
vestromet ipsi ingenio quæ officii
ratio sit scitis. Vidi enim, vidi vos
affectum constantia vincentes:
Non infrequentes vos circa tem-
pus luctuosissimum Philosophiæ
studio operantes observavi.

ὅτι

ἐκ φύσεως πηλὴ λόγων ἐπεσσοῦσα, τυχάνει, τίς γὰρ φιλοψυχὸς ὁ βαδελυρὸς ὀβριθεύει φαίνεται, πταγμάτων γέμων αἰεὶ ποιούντων ἡδέϊαν ἐκάσῃ τὴν πλεονή, ὅπερ ἔφη τις εὐφρονῶν τῷ Πέρσῃ βασιλεῖ. Ἰδὼν γὰρ τοῖς ὀπί γῆς συναχθόμενον, ὅτι καὶ τὸ πλεονή τῶν ἀνθρώπων ἐτῶν χροῖον ἐστὶ βραχυς, λόγον ὁ βαρβαρὸς ἑλληνικῶν ἀπεφθέξατο. Οὐ τὸ σύνταμον, ὡ βασιλεῦ, τὴ βίην δεινὴν, ἀλλ' ὅτι βραχυς πεφοκῶς ποικίλας ἔχει φροντίδας. Τὰ μὲν κακὰ τῇ παρυσίᾳ τὰς ἔχοντας ἀνίστα, τὰ δὲ χροῖα μηποτε πάυσηται, δορυβεί.

Ex sane hic mos vos decet; Quis enim absque moderatione quæ vobis ex natura pariter ac studiis inest, adeo vitæ est cupidus, ut illi vita inamœna non videatur, scatenens semper rebus, quæ unicuique mortem jucundam reddunt, quod sapiens aliquis Regi Persarum dixit. Cum enim illum videret vicem hominum dolentem, quod ætas humana etiam longissima breve tantum tempus sit, barbarus sententiam græcam * pronunciabat: *Non ob brevitatem vita est gravis, o Rex, sed quod in brevitate ista multis curis angitur.* Mala enim miseros præsentia sua discruciant, bona autem turbant, quia verendum, ne aliquando cessent.

XXXV. Καί μοι δοκεῖ, εἴ τις θεῶν πάντα ἀνθρώπους εἰς ἓνα πρῶτον χωρὸν συναγαγὼν, ἐκάστον ἀπατήσῃ τὴν ἑαυτοῦ διηγήσασθαι τύχην, εἰς πάντων ἐπόντων, ἐκάστῃ πύθοιτο πάλιν, ποίαν ἔχεν ἐλαττόν; πάντας ἀνδραγαθίας σιγήσει μηδένα ζηλωτὸν θεωμένους. Ἐνταῦθεν ἄρα πυνέες, Τραυστὸς οἶμαι τὸ γένος ἐπεσσοῦσιν, πικτομένῃ μὲν πινθῶ, ὡλοφύροντο σκοπῶντες, εἰς ὅσα ἤλθε κακὰ, ἀπαισίου δὲ πανήγυριν ἡγῶν, ὅσων ἡλευθέρωνται δυσχερῶν ἐννοήματα.

XXXV. Et mihi quidem fit verisimile, si quis Deorum omnibus hominibus in unum locum congregatis, ab unoquoque posceret, ut fortunam suam enarraret, dein de postquam omnes dixissent, iterum singulos interrogaret, qualem habere eligerent, omnes animi pendentes silentium servaturos esse, quia nullam exoptandam vident. Inde igitur nonnulli, Traustos mihi fallor gentem appellant, lugebant, cum aliquis nasceretur, considerantes, quantis malis implicetur, cum vero e vita discederet, panegyrim celebrarunt, quantis malis liberatus sit, cogitantes.

Qqq qq 2

XXXVI.

* i. e. Timoo dignam auctor.

XXXVI. Πάλαι ταῦτε βούσι καὶ ποιητῇ καὶ φιλοσοφίαν ἀσκήσαντες, ἥτις τε καὶ συγγεγραφεὶς ὡς αὐτὸς εἰς τὴν συνελθόντες, καὶ πρὸς ἄλλους συνδεδόκοι μίαν ἀπαντες γνώμην περὶ τῶν ἀνθρωπείων κακῶν ἐπεφάνησαν. Πλὴν ὅσον ἐνεστὶν ὅτι γῆς ὡς περὶ πᾶσαν, καλῶς πᾶσαν ἔσχεν ἐξ ἡμέρας τὴν τύχην, ὅσην δὲ τὴν ἄλλαν σοφώτερος, ποσὸν μᾶλλον εὐδαιμονέστερος ἦν, ὥστε ἡ σοφία καὶ τὸ Πλάτωνος ὅσον εὐδαιμονίας κεφαλαιον. Ἀλλὰ μὴν ποσάτην βεβίωκεν ἡλικίαν, ὥστε μήτε γῆρας ἀμείβεσθαι, μήτε τὴν ἐπομένην τοῖς σφόδρα πρὸς βύταις ἀναμῆναι ταλαιπωρίαν. Ἄντι δὲ τῶν ὅσων γενομένην παλαιότης, ποσῶν ὑπὸ ἡγερέα πατήρ. Ἰσα καὶ τέκνων τὰς φοιτητάς ἀγαπῶν. Εἰ δὲ δὴ πὶ καί μοι λόγος προσέτω ἀξίως, καὶ παιδεύειν ὅτι χαίρω, ὅτι πατήρ, ὡς οἶμαι μόνον, ἀλλὰ καὶ παππός.* ἤδη γεγενηὶς ἐτελεύτησε.

* Ut Choricii, qui Procopium audit, discipuli atque audientes fuerint: veluti Procopianæ doctrinæ nepotes.

XXXVII. Καὶ μὴν αἶσαν ἔσχετο βίῃ τὴν τελευταίαν. Οὐτε γὰρ ἀπεμάρτανε ἴσως μήποτε τὸ σῶμα καὶ φερόμενος τὴν νύκτιν. Ἰδίον τε τὸ παθόντος ἐλογίσαστο, καὶ δακρύων ἀφῆκε πηγὰς, ἥτε ὅσα πικρὰς αὐτῷ τετίμηται τρέψας ὡς νομίζετο θάνατον ἡρώως πηλᾶσαι. Κυρὸν φασὶ τῷ Καμβύσῃ καθυδοῦναι, δόξαν πρὸς περὶ τὴν ἐκείνου, σκαυλίζε, λε-

XXXVI. Jam pridem hæc & Poætæ & Philosophi, rhetores quoque & Historici clamant, ac si inter se convenissent, & cum aliis transigissent, & omnes unam de malis humanis sententiam enunciarunt. Sed quantum licet homini res humanas in hac vita feliciter agere, hic noster secundo fortunæ cursu usus est inprimis: quo sapientior enim aliis erat, eo etiam felicitior, siquidem sapientia juxta Platonis definitionem caput est felicitatis. Sed tantam ætatem transegit, ut neque senectutis expers esset, neque miseriam perferret, quæ decrepitos sequitur. Præterea vero quot discipulos Præceptor habuit, tot liberorum etiam extitit Pater, quia discipulos instar liberorum amavit. Atque egomet si quid præclari scio, & docere conor, non pater solum, ut videtur, sed avus jam fuit, qui obiit.

XXXVII. Mortem quoque vita dignam occubuit. Non enim diuturnus morbus languidum reddidit corpus, extremum spiritum ducentis, & luctum quisque suum existimavit; & fontes lacrymarum profudit. Exequiæ autem tales illi celebratæ sunt, quales Sacerdoti defuncto facere solenne est. Dicunt Cyro Cambyſis Patri aliquem

γεν,

γεν, ὦ Κύρε, ἤδη γὰρ εἰς τὰς κρείτ-
 τονας ἄπει. Ὁ μὲν εἶπεν, ὁ δὲ περ-
 ἔγνω τὴν τελευταίην, ὅτι τῶν βεβιω-
 μένων αὐτῷ τὴν πρὸς τὰς κρείττους πο-
 ρείαν ἐνθυμηθεῖς. Πείθομαι τῶτον εἰς
 τὴν ὁμοίαν τῷ Κύρῳ πῆξιν ἐλθεῖν,
 εἴτε χωρίον ἐς τερπνόν, ὃ δὴ μακά-
 ρων νησας οἱ μῦθοι καλεῖσιν, εἴτε
 καὶ ἄλλη τις ὥριται τοῖς ἀγαθοῖς ἀ-
 μοιβή.

XXXIIX. Τοιαύτοις ἐγὼ λογισ-
 μοῖς ἐμαυτὸν ἱασάμην, καὶ τὴν με-
 γίστην ἔπαυσιν ἀπολαύσασθαι.
 Ἀπῆλθε καὶ Δημοσθένης τὴν αὐτὴν
 τῷ τεθνεῶτι βεβιωκὸς ἡλικίαν. Ὁ
 πᾶς Ἀθήνας, ὃ τὴν Ἑλλάδα τῇ γλώτ-
 τη φυλάττων, ὃ πρὸς τῷ Φιλίππῳ
 χερσίον πόλεμον ἀκήρυκτον πολε-
 μῶν, ὃς ἐκ ἀπέετο πρὸς Φάλαγγα
 περδοτῶν ἀνθιστάμενος, ὃν ἔρμῃ
 λογίῃ ἀντίδραγμα σοφῶν πρὸς καλεῖ.
 Ὁ μὲν ἀπῆλθε καὶ προσέειπε βιάει
 θανάτῳ καὶ τὴν Ἀθηναίων τύχην σα-
 λευομένην καταλιπὼν, δίκην νεῶς
 περικλυζομένης, ἀνέμων τε βία καὶ
 συγχύσει καματῶν.

XXXIX. Ὁ δὲ τὴν ἐνεγκῆσαν ἀ-
 φῆκεν εἰς ἀσφαλῆ τε καὶ μέγαν ὁρ-
 μιζομένην λιμένα * τὸν ἱερεᾶ. Οὐ-
 τως ὁ παλαιὸς λόγος ἐστὶν ἀληθής,
 ὡς ἔσθ' ἀρεστόν ἐστι τῶν κακῶν, αἰ-
 δεῖν πρὸς ἀπρόφικτον ἀγαθόν. Ὅθεν

* Episcopus Gazæum.

in somno visum esse, qui ad se acce-
 deret diceretque, Parate, o Cyre,
 statim enim ad Divos es abiturus.
 Hic quidem prædixit, ille vero
 præcivit mortem, quod ex vita a
 se acta abitum ad Superos conjicie-
 bat. Equidem persuasus sum, hunc
 in similem cum Cyro locum venif-
 se, sive sit ager amœnus, quem fa-
 bulæ infulas beatorum vocant, sive
 etiam aliud aliquod præmium bo-
 nis destinatum sit.

XXXIIX. Talibus ego cogita-
 tionibus me ipsum sanavi, sed ne-
 fic quidem maximum solatium at-
 tuli. Abiit etiam Demosthenes
 eundem cum defuncto annorum
 numerum agens, qui Athenas, qui
 totam Græciam, lingua sua serva-
 vit, qui adversus Philippi aurum
 bellum irreconciliabile gessit, qui
 phalangi proditorum resistere
 non destitit, quem Mercurii elo-
 quentiæ imaginem aliquis Sapien-
 tum vocat. Tamen abiit & quidem
 violenta etiam morte, & fortu-
 nam Atheniensium fluctuantem
 & instar navis vi ventorum flu-
 ctuumque impetu jactatam relin-
 quens.

XXXIX. Hic vero patriam reli-
 quit in tutum & magnum portum
 appulsam, Sacerdotem nempe. A-
 deo vetus proverbium est verum,
 nihil esse ex omni parte malum,
 sed semper aliquid boni admix-

ὡς οὐκ ἔστι γὰρ ὁ πᾶν χρη-
 στος ἱερὸς δόσιν τοῖς ἐνικῶσιν. τὰς
 μὲν ὅν ἄλλας εὐεργεσίας αὐτὰ πρὸς
 ὁ πολὺς ἐκείνῳ ἐπεδείχθη σοφι-
 στῆς, * καὶ νικᾶν ἐκείνῳ τοῖς λό-
 γοις τὰ πρῶτα, τότε πρῶτον ἐ-
 φάμην ὡς τῶν ἔργων, ὡς ἐ-
 δὴ γὰρ καὶ τὰς ἀρετὰς σοὶ πρῶτα δέξασθαι
 τῇ πόλει φιλοτιμίας, τὴν ἐκείνῳ
 ἐπελαβὼν τελευταίαν, ἵνα ἔτι πρὸς ἀ-
 ζῆαν ἐσθλὸν κόσμον ταύτης ἀπολαύ-
 σασαι γλώττης.

* Procopius.

XL. Nūn δὲ τίς ἔτι κατόπιν χωρή-
 σει τῶν εὐεργεσιῶν, ὅν πρῶτος
 τῶν μνηστῶν; ἥτε γὰρ πόλις τοσού-
 τῳ προσέληψε μέγεθος τῶν σοῶν,
 ὡς ἐξῆκασιν ποιητικῶς ἐκρυάγμαι αὐ-
 τῇ ὀνομαζέσθαι. Ἐντεῦθεν ἐστὶν ἀβρό-
 χης τὰς σοῶς διέναι, λελυμένων,
 ὅσα τοῖς παρῆσιν ἐμποδῶν ἐγγε-
 ρη, τό τε λυτῶν ἀνέμπτων διὰ σε τοῖς
 ἔτι πᾶσι τῆς πόλεως ἀδελφῶν φοι-
 τῶν δυναμένοις, καὶ μάλιστα καὶ γὰρ
 ἐκείνῳ πρὸς καὶ μάλιστα γένεσθαι ἔτι
 γεγονότων.

XLI. Ἀλλὰ τίτων μὲν ἕκαστον ἰ-
 διὰ πρὸς ἐπαινὸν ῥήτορες δεῖται. Μὴν
 δὲ σὺ πρῶτον ἐγὼ πρὸς τὴν παρῆ-
 σαν ὑπάρξων πρὸς φερόν διηγῆσα-
 σθαι βέλομαι. Ἐξῆς νόμον ὁ γὰρ
 ὁδοιπορὸν γυναῖξιν. Τίς ὅν ἔ-
 τος ἐστίν; Ἐπειδὴν αὐτοῦ γίνηται πε-
 λευτῆς, ἔτι τῇ μνήσῃ τῶν παλῶν δὲ
 πρὸς ὁδοιπορῶν, ἔτι τῇ γυναι-
 κείᾳ φύσει ραδίως καταφερομένη

tum habere. Unde Sacerdos utilis-
 simus iacolis solatio casus huius
 datus fuit. Alia ejusdem beneficia
 nuper celebris ille Sophista recita-
 vit, & qui res vincere oratione so-
 lebat, tunc primum argumentum
 par cum quo certaret nactus esse
 visus fuit, ut largitiones etiam
 nunc civitati a te factæ morti il-
 lius merito antevertere debuif-
 sent, ut tali lingua celebrari pro
 meritis, atque ornari illis conti-
 gisset.

XL. Nunc verò opera tua quis non
 longe posterior relictus affleue-
 tur dicendo, ex quibus quid præ-
 termittam? quid memorabo? Urbs
 enim adeo amplas porticus est ade-
 pta, ut æquum sit illam latas vias ha-
 bentem cum Poëta appellare. Hinc
 licet porticus pluvia carentes per-
 transire, destructis illis, quæcun-
 que viatoribus impedimento fue-
 rant, & balneum illis qui non ubi-
 que in urbe tuto ire poterant, re-
 paratio apertum est, & angustæ
 plura & majora his futura esse.

XLI. Sed ad singula hæc cele-
 branda singuli oratores adhiberi
 debebant. Equidem ex tuis factis
 unicum tantum quod præsentī ar-
 gumento convenit, enarrare volo.
 Tempus mulieribus legem mole-
 stam tulit. Quænam quæso illa?
 Quænam acerba mortis aliquis rapi-
 tur; ad lamentandum non com-
 motio affectus, non muliebri in-

πρὸς

ποτὸς δάκρυα; Ἀλλὰ μὴδ' ἄντ' ἡνίκά
 θρήνην αὐταῖς ἀδῶσαν; ἢ ὅτ' τῇ συμ-
 φροῇ φλογόμεναι μάλλον ἐξάπται,
 καθάπερ ἂν εἰς πῖς ἐλαίον ἐπιβάλλοι
 πυρὶ. καὶ κρείττων αὐτῇ τῇ πύχην,
 ἢ μείζων ἐπισταμένη κινεῖν οἰμαγὰς
 καὶ τὰς ταλαιπώρας γυναῖκας δα-
 κρύων μὴδ' ὅς ἀπαιτεῖ. Τὲρ τοίνυν
 ἐσβεσας εὐποιῶν, ἐλεονὸν ἡγησάμε-
 νον μὴχανᾶσαι προσήκην ταῖς ἐμ-
 φύταις δούναις. Τοῖσιν ἐν κηδεμό-
 να λαχόντες ὅτι καὶ φίλ' ἔσθ' ἡς αὐ-
 θυμίας, καὶ τῇ πατρίδι συντόχεσθ' ἔ-
 σθ' ἡ χρόνον δουλαύσαι μακρόν, καὶ
 πρὸς ἀπλησίους ἐνεγκέν τῷ πθινῶτι
 πολίταις.

XLI. Ταύτας, ὡ ποθεινοτάτῃ κε-
 Φαλῇ, τὰς χοῆς ὁ σὸς ὀπισπένδει
 σοὶ φοιτητῆς, ἔδει γὰρ καὶ μὲν τῶν ἄλ-
 λων δακρύσαι, καὶ πλείον π' ἄλλων
 εἰσαγαγεῖν τὸν πλείονον πρὸς σοὶ
 τοχόντα φιλοσοφίας.

ΧΟΡΙΚΙΟΥ Ἐ' αὐτῷ λόγῳ εἰς
 ΣΟΪΜΜΟΝ στρατηλάτην.

I.

Ἄτοπον μὲν ἴσως ἐγχείρημα δο-
 ξεῖ καὶ θράσους μετὴν, εἰ νῦν, ὅτι
 κρείττους ἔδει μοι γενέσθαι τῆς λό-
 γης, οἷα δὴ μείζων πολυμῶνας ἡγεμέ-

doles ad lacrymas proclivis illis
 sufficit; sed mercede conducunt
 foeminam, quæ illis lugubria car-
 mina canat. Hæc vero calamitate
 accensas magis accendit, non aliter
 ac si oleum igni injicias: & illa artis
 suæ peritior existimatur, quæ majores
 ejulatus movere potest, & a mi-
 seris foeminis mercedem lacry-
 marum exigunt. Hoc igitur ab-
 rogasti optimo consilio, miserabi-
 le existimans naturæ libus insin-
 que doloribus cumulum moliris.
 Cum igitur talem moderatorem
 adepti sitis, tristitia paululum sub-
 levamini, & simul patriæ optatis
 ut per longum tempus frui illo li-
 ceat, & cives defuncto similes alat.

XLI. Has inferias, ὁ desideratissimum caput, tuus discipulus
 tibi facit; fas enim fuit illum etiam
 cum aliis illacrymari tibi, & aliquid
 amplius præ aliis in medium affer-
 re, cum a te intenliore amore di-
 gnus judicatus fuerit.

CHORICII Oratio II. in SUM-
 MUM * Ducem,

Guilermo de Hertoge, Hamburgensi Interprete

I.

Ineptum pariter & audaciæ ple-
 num videbitur institutum, si nunc,
 cum orationi meæ, quæ tantum su-
 stinet laudare Imperatorem, insur-

110

* Nomen Ducis Σωττην infra c. 10. ἔδεν ἀπρακτον ὅπερ ἂν τύχη Σέμμε παρών.

να κοσμήν, ἐλάττωα γλῶτταν ἢ
κα σοὶ φέρον, ὀλίγα καιρῷ τὴν ἐν-
Φημίαν ἐργασαμένην. Πλὴν ἐπι-
σὴ βραδείως ἐκπίσω τὸν ἔπαυον, νι-
κῶμαι τῷ μεγάλῳ τῷ δροτῶν, ἄσ-
κησιν αὖτα τῇ συντομίᾳ τῷ χρόνῳ,
τῇ ἐκ τῆ πάχους θηρίων συγγή-
μην.

II. Ἦδη μὲν ἂν τις πρὸ Μουσῶν ἐρ-
γαζόμενος ἐν μάλα ποιητικῇ σο-
φίᾳ τὸ διατρέπον εἰλεῖν, ἵνα σὺ τῶν
γλωσσισμάτων ὑποπείσας τῷ μέσῳ.
Οὐ μὲν ἐντύπῳ ἡμῖν οἱ λόγοι τενο-
χωρεῖται, ἀλλ' ὥσπερ μέγα πλεῖ-
σι πείλας ὀλκάδες πανταχοῦ
πολλαὶ, καὶ φόβος ὑδὸς μὴ λά-
θωσι πρὸ πνευ ἀλλήλων πειρώται,
ἕως ἢ τῶν σῶν ἔργων ἐνυχωρία
παντὶ δίδωσιν, ἐπαμνέτη τόπον ἀρ-
κύνται.

III. Δῶγμα δέ σὺ πρῶτον ἀρχι-
κῆς ὀπιστήμης τὸ δις τὴν αὐτὴν λα-
χῶν ἐξουσίαν. Οἱ γὰρ παιῆτης ἀπαί-
δευτοι τέχνης, ἢ τὸν ἅπαντα χρό-
νον εἰς ἰδιώτας πελάσιν, ἢ μιᾶς δότο-
λάουσι δυναστείας ἐλεγχόμενης αὐτῶν
τῆς αἰμαθίας. Τῇ πρῶτῃ σὺ δὲ τῷ
καλῶς ἀρξῆαι τὴν πρῶτην ἢ δευτέραν
πικμέλιον. Τὸ δὲ βραβεύσῃ τὴν πο-
τίαν ὁρῶς τῷ φθασαντὶ βίῃ ση-
μειον. Οὐ γὰρ ἐν τῷ ἀνδρὶ γινώσκῃ

gendum esset altius, imparem lin-
guam affero, extemporali oratio-
ne laudes tuas celebraturam. At,
cum diu amplissimam tibi laudis
materiam comparaveris, virtu-
tum tuarum magnitudine vincor,
libenterque cedo brevitati tempo-
ris ex ipsa festinatione mihi polli-
citus veniam.

II. Jam quidem aliquis Musa-
rum Cultor dulci Poëmate Audi-
torum aures opportune demulsit,
& nonnulla virtutum tuarum ca-
pita versibus inclusit. Neque vero
proinde orationi meæ præcepta
est materies, sed quemadmodum
plurimæ naves magnum undique
Oceanum pervehunt, nec verentur,
ne alteram altera offendat; ita
rerum a te gestarum immensa ma-
gnitudo unicuique virtutum tua-
rum prædicatori sufficientem
materiam præbet.

III. Primum omnino Impera-
toris tuæ peritiz documentum
est, quod bis eodem ornatus fueris
munere. Quicumque enim hujus
artis imperiti sunt, aut per omne
tempus privatam agunt vitam, aut,
si semel imperio admoti fuerint,
ignorantiam suam manifesto pro-
dunt. Tux autem in primo mune-
re dextre gerundo experientiz al-
terum est indicio. Primoque quod

ὅσην τούτων, ἢ μὴ καλῶς ὡς παρὰ
καὶ μερομήνους ἐστὶν ἔφασκε.

IV. Ἀλλὰ τί σὺ πᾶς βραχυτέρας
ἐγχαίρεις ἡλικίας οἷς μέσση, μηδὲ πᾶ
τῆς παρούσης ἀπονεκτικὰ καὶ κινή-
τῃ τὸ λογικόν. Ἡδὴ δὲ πρὸς τὰντα
παύσομαι. Ἐγένετο καιρὸς τὴν Αν-
τιόχην (τότε γὰρ Ἀντιόχην ὠνομαζό-
μενον,) σαλευθῆναι καὶ κινῆσαι οὐκ
ἐπὶ ἑδάφει ἐκλινῆσαι. οὐτὸν δὲ και-
ρὸς καὶ τῶν Ἀπολλωνίου ἐφάστατο
παιδικῶν, ἐπὶ καλῶς τῆς ἐρωμέ-
νης ἡλέσθη ἔθελον. οὐ τὸν ζέφυρον
ἡσυχίασε πρῶτος αἰὲν πνέοντα τὸ
χωρίον. οὐ τῶν ὀρνέων ἐκτερεῖ πᾶς
φωναίς, ὅσοι πᾶς ἀνδρῶν ἐφίξανον
πᾶς ἀδελφῶν καὶ τερπνόν, τότε δὲ
ἴσως ἐλεονόντις τις ἀρετῶν καλῶν ὄρνι-
σιν ἀφύκειν αἰσθησάμενος. Ἐν ταῖς
μὲν ἢ ἡ πόλις καὶ τὸ ἄλσος αὐ-
τῆς.

V. Εἰ γὰρ τότε Δελφὸς ἔχων ἐπύ-
χαιεν ὁ Ἀπόλλων, καὶ πᾶς ἐπύθετο ἔ-
θελον, τίνα πρόπον αὐτῇ τὴν πορθε-
μένην ἰάσοντο, καὶ τὴν ὁκέτης ἀρ-
χῆσαι πόλιν, ἀνέλεν αὐτῇ δυνάμει
τῶν δεινῶν, τὴν ψυχὴν ἀγαθῶν
βασιλείας, καὶ στρατηγῶν ἀνδραγαθῶν
τὴν γνώμην, τῶν μὲν ἀρδύνοντων τὰ
πεπρωκότα, ἔθελον τὴν τῶν ἡνυχηκό-
των εὐδοκίαν διασώζοντων. Ταῦτα
ἔχρησεν αὐτῇ, ἔθελον μάντις ὑποχρῆ-
σθαι ὁ Πυθίος. Ὁ μὲν γὰρ ἄρως χάρι-
ται πόλει πλεονάζει, ὡς καὶ μετὰ ἐπι-
τε πᾶσι καὶ ἀποκαταστήσει.

ornatus fueris, vitæ bene gestas si-
gnum est. Non enim, viro facta
hæc tibi evenissent, nisi ab ineunte
ætate bene institutus fuisses.

IV. Verum quid infimam æta-
tem tuam in medium profero, cum
ne præsentem quidem oratio capere
possit? Huc itaque me conver-
to. Erat aliquando tempus, cum
Antiochia (tunc enim Antiochia
vocabatur) terræ motu concussa &
eversa est. Illud tempus neque A-
pollinis pepercit deliciis, neque
dilectæ DEO urbis decus respexit.
Non Zephyrum erubuit, locum il-
lum leniter semper perspirare soli-
tum, neque vocum misertum est a-
vium, quæ in arboribus saltitant
suaviterque canunt, tunc autem
nescio quid quiritabantur, si quis
tamen avibus malorum sensus
fuit. Hæc urbis & adjacentis luci
facies erat.

V. Tunc si Delphis cultus fuisset
Apollo, & quis ex ejus Numine
sciscitatus esset, quomodo devasta-
ta regio ejusque primaria urbs sa-
nari iterum posset, responsum edi-
disset, duobus opus esse Medicis,
bono nimirum Cæsare & ad vo-
tum formato belli Duce, quorum
alter ea, quæ conciderunt, erigeret,
alter adversam fortunam passio-
rum inopiam mederetur. Hæc ora-
culum edixisset, si vates Pythius
consultus fuisset. Ac Cæsar sane ci-
vitati auxiliatricem præbuit ma-

Rrr rr

αἰδρε-

αἰοδέειν, καὶ τῷ ἄσκι τὸ πρότερον
ἀπένειμε καλῶς, ἐσυχώρησας τῇ
γῇ καὶ ταύτῃ καλύψαι τὴν δάφνην.
ὡσπερ πάλαι τὴν ὁμόθυμον κόρη.
καὶ πᾶς μὲν αὐτὴ ἔβασιλεως τῆς
τα. ὁ δὲ πάντα πολὺς ἐπὶ ταῖς
αἰμαῖς ἔκινδυνε παρὰν ἐκάστῃ τὸ
πρὸς φορὸν συνεσιέφερε, βίη μὲν α-
φορμας τοῖς δειράνοις, τοῖς δὲ καμμέ-
νοῖς πᾶ νομιζόμενα, τοῖς δὲ μηδα-
μῶς ὁραμένοις, πολλὰ δὲ ἀφανῆ
γέγονε σώματα, τέτοις, τί δὲ ἐπεί-
ροισι, ἐδωρήσατο δάκρυα.

VI. Τότε δὲ πάντα πάρον ἀναγ-
καίως προφῆς τοῖς ἐν χρεῖα χορη-
γῶν δατέλεις. Τότε σε τὸ μεγαλῶς
τῆς φιλοτιμίας ἀπέλυσσε, καὶ τῆς α-
ξίας τὸ σχῆμα παρῆδες, ἵνα τὴν
ἀξίαν αὐτῇ ἐργῶ σεμνίνης. ἔλκε
δὲ εὐποιῶν ζῶντος ὁφθῆται μᾶλλον
ἢ φιλανθρωπίας γυμνός, καὶ τὸ σῶ-
μα μᾶλλον ἢ τὴν ψυχὴν ἀποσμονέ-
χον. Διὰ τὸτο σοὶ πλεῖστον γέγο-
νεν ἀρετῆς ἢ τοιαύτη πονία.

VII. ἰδὲ πάλιν ἐκείνους οἰκτείρεις
τὸς ἀνδρας, καὶ ὡς ὅσον ποῖν ἐμφαίνεις
συναχθόμενοι πρὶν νῦν ἐκ τῶν ἐρημνῶν
τὸ πᾶσι λαβῶν. καὶ τὸτο ἄρα
σε μόνον ἡ φιλοτιμία λυπεῖ, ὅτι τῇ
μετῇ τῆς δωρεᾶς ἡ συμφορὰ συν-
πιεστική. Τογαρεῖν συγγίλναι δὲ

num, adeo ut prateritam casum ne
persentiscere quidem amplius vi-
deatur, & pristinum urbi reddidit
decus, neque passus est Daphnen ut
cognominem quondam puellam
terra tegi. Et hæc quidem Cæsaris
erant. Dux vero noster cum præ-
sentissimo ubique adesset periculo;
singulorum commodis prospexit;
victum suppeditavit egentibus,
humis jacentibus debitum præstitit
auxilium, absumentis vero & jam
nusquam conspiciendis, nam mul-
ti inter eos oculis crepi fuerant,
iis, inquam, quid enim aliud supe-
rerat, suas impertivit lacrymas.

VI. Tunc omnem necessarii ci-
bi apparatus inter inopes distri-
buere pergebas. Tunc te honoris
cupido pecuniis exuit, dignitatis-
que splendorem tantisper depo-
suidisti, ut ipsam dignitatem re vera
illustrares. Satiùs enim esse credi-
disti benefaciendo pecuniæ quam
humanitatis inopem videri, præ-
stareque corpus quam animum
absque ornatu esse. Hinc divitias
tibi virtutis inopia hujusmodi
comparavit.

VII. Ecce, dum hæc loquor, rur-
sus horum misereris virorum, &
personam ex animo condolentis
præ te fers, perque ea, quæ jam
memoravi, ad misericordiam te
commoveri pateris. Et in hoc so-
lum tua te pietas dolore afficit,
quoniam munificentia tua recor-

ditione pristina calamitas simul in
memoriam revocatur. Contraho
itaque laude tuasne tristitiam au-
geam.

VIII. Postquam igitur tam præclara de te fama ad Cæsarem pervenit, ille eam, quam credibile est propriæ regionis curam gerens, qui tantam quoque non lux habuit, nutui tuo Palæstinam subjecit. Tu vero summo cum gaudio hoc munus accepisti, non quod imperiû cupidus esses, sed quod in provincia statuendorum tropæorum occasionem invenires. Et hoc rerum in Palæstina a te gestarum initium ac primus veluti actus fuit. Inde viri malevoli, insolentes, temerarii & inquieti quiescere coacti sunt. Ex civitatibus manifesta libertas est reddita post intolerabilem servitutem, quæ gentium alienigenarum vicinis imposita ad horum finitimos descendit, reliquasque attigit regiones, ac via patefacta etiam ad nos fama pervenit, donec te adveniente momento temporis reverfa in hostibus conspicitur.

IX. Ita res in Palaestina gerendas
 iis tradidisti, qui post te cum impe-
 rio fuerunt. Illi vero cum talia ipsis
 ante oculos essent exempla, quam-
 diu tua sequebantur vestigia, cum
 laude suis imperavere. Cum vero
 in omnibus te imitari conati sense-
 runt voluntati deesse facultatem,
 (Omni enim imitatione superio-
 ris 2. (Kœst-)

(Κρείττω γὰρ ἤλυσ τὰ σα) τότε σὺ ἔ-
 ἰχθῶν ἔξω πλανώμενοι οὐκ ἔπαι τῶν
 δρχομένων ἔδυνον πράγματα, ὥστε
 δοκῶ μοι τὴν τύχην εὐνοία τῇ πρὸς
 σε τῶν αὐτῶν ὑπαρκῶν ἐπὶ τὴν κα-
 τὰς ἡσυχίας διασώσας. Εἰ μὲν γὰρ ἄλ-
 λος ἔδοξεν ὅτι τὴν αὐτὴν μετὰ σε πα-
 ρῆλθεν ἀξίαν, ἀδελφὸν ἦν εἰ μόνον τὸ
 σὸν ἰσχυρὸν φρόνημα τῆς ἐχθρῆς ἰ-
 μερῶν καὶ βιάσασθαι σωφρονῶν.
 Νῦν δὲ μαρτυρία παρῆλθεν ὅτι σε
 μόνον τὴν ὅλην ἀναφέρουσα πρόφα-
 σιν. Τῆς μὲν ἐν πρὸς τῆς ἡμετέρας
 δρχῆς τῶν αὐτῶν ἡγησαμένους πραγ-
 ματων, ἔδυν θραύμασιν κατόπιν
 σε γενέσθαι τῶν δρχῶν, ὃ γὰρ ἔ-
 χον οὐ τινα δεοὶ μιμήσασθαι. Τὸ
 δὲ τῆς ὑστερον ἀρχάντας ἀπολείπε-
 σθαι, δεικνύσιν εἰς πᾶσαν ὑμᾶς νι-
 κῶντας ὡς ἀφαιρῶν, ὥς ἐξῆναι σοι
 παταχῶς ἐκόςως μέγα φρονῶν.
 Ἐκ μὲν τῶν παλαιότερων, ὅτι τῶν
 τῆς παρῆλθοντος ὃ μετρίως. Ἐκ δὲ
 τῶν μετὰ σε τὴν δρχὴν εἰληφότες, ὅτι
 μιμησιως κρείττων ἐφάνης.

X. Οἷον γὰρ, οἷον ἐκείνο σὺ πρὸς
 λόγῳ, ἐνόσκει ποτὲ τῶν ἡμετέρων
 φυλῶν κεφάλαια, δυοῖν ἀνδρῶν ἐν-
 νωρίς. Καὶ τις ἀμφοτέροις ἀκρί-
 τως ἦν ἕως καὶ παρεχθῆ. Δυναὶ γὰρ
 αἱ καὶ δυοῖασι τῶν φίλων αἱ πρὸς
 ἀλλήλους ἀναφοραί. Λελυμῆναι τῶν
 λαμπρῶν τῶν ἀπονδῶν, καὶ
 πάντων ἐλπίδι μιᾷ κραυγῶν ἀ-
 πέραντον εἶναι τὴν εἰρήνην, πολλοὶ
 γὰρ ἀλλοτρίως ἐπαυδακῶς παρῶν
 μίαν ἐπέδειξαντο μόνην, ἔδειξεν ἡ

res sunt res tuar gestæ) tunc extra
 vestigia tua progressi res eorum,
 quibus imperabant, male gesse-
 runt, adeo ut fortuna mihi videat-
 ur ex mera in te benevolentia a-
 lios iisdem dominos dedisse; nam,
 si nullus aliis idem post te gessisset
 munus, haud constaret, num tua so-
 lius prudentia hostes pacare inque
 ordinem redigere posset. Nunc au-
 tem omnium omnino testimo-
 nium obtines; nam quod ii, qui an-
 te te iisdem præfuerunt, nihil vir-
 tutibus tuis simile gesserunt, nihil
 mirum est, neminem enim habue-
 runt, quem imitari possent: quod
 vero eos etiam, qui post te impera-
 runt longe post te reliqueris eos-
 que omni modo anteiveris, meri-
 to usque quaque fas est te efferre.
 Respectu priorum quidem quod
 eos non mediocriter supera veris,
 subsequenitum vero, quod omni
 imitatione major compertus es.

X. Quantum enim, quantum,
 inquam, illud tuum facinus om-
 nium ore deprædicandum, cum
 laborarunt discordia gentis nostræ
 capita, biga præstantissimorum vi-
 rorum, inter quos intercessit con-
 tentio & tumultus. Gravia enim
 semper & ægre sanabilia sunt ami-
 corum inter se odia. Cum igitur
 jam palam rupta essent fœdera a-
 micitiae, & omnes uno consensu
 crederent, dissidium fore in socia-

παῖς

πῶσα σαφῶς, ὡς εἶπεν ἀπρακτον ὅ-
περ ἂν πυχὴ Σημῶ παρὼν. Α-
ναμνήσας δὲ ἀμφοτέρους τῶν συν-
θηκῶν καὶ πικρῶς διπληγῶς, ὅ-
τι καθάπερ ἐν νυκτομαχίᾳ πρὸς ἀλ-
λήλους ὀπλίστηται, βιβάσις αὐτοῖς
συνεστήτω δι' ἀλλήλους.

XI. Τάυτην ἐγὼ τὴν διάλουον
πάντος φημι προαίτιον τιμιωτέραν.
Ἡροδότῳ χρωσάμενος δικαστῇ. Ὅσα
δ' εἰρήνη, φησὶν, πρᾶσιτέρᾳ πολέ-
μῳ, τοσάτῳ πόλεμῳ ἔφυ εἰσέως
μερῶντος. Ἔνικε ἡ τέρη καὶ ὁ
μηρῶν μαστορέων. Πομπῆας δὲ πό-
λεμον Παρίδῳ, τὴν Ἀχιλλέως ἡ-
γήσει μῆνιν ἄδεν τὴν Μῆσαν.

XII. Ἐχοι δ' ἂν τις καὶ πρόπον
ἐπὶ τὴν ἀγαθὰν εἶς τὴν πράξιν. Ὅ-
τι τόξος καὶ πανοπλίας καὶ δόρατος
καὶ βίας πολεμικῆς ἐστὶ ψιλῆ. Εἰ
δὲ ἀπώιδι πολλῇ καὶ βελῶν ἀφέσει
πυκνῶν ἰππεύωντε καταλόγοις καὶ
πᾶσι στρατοπέδοις πληρώμασιν αἰ-
πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς διὰ τὸ πρὸς
ἡλθόν συνθήκαι, καὶ μικρὰ πρὸς
φασίς καὶ τὸ πυχὸν ἐναντίωμα,
πάλιν ἀνέστηκε τις σπονδᾶς. Τα
δὲ εὐνοίας χωρὶς καὶ πόθεν συνιστά-
μεθα σαφὲς τι καὶ σφαλερὰ καὶ
βραχὺν ἀνθήσαντα χρόνον ἀπομα-
ραίνειται.

bile; alii vero, qui componere il-
lud cuperent, nihil nisi pronam
suum voluntatem ostenderent,
manifesto experientia comproba-
vit SUMMO presente, nihil non
effici posse. Cum enim utrumque
pacis faciendæ admoneres gravi-
terque inereparēs, quod tanquam
nocturno prælio invicem arma-
rentur, firmam inter eos reduxisti
amicitiām.

XI. Hanc ego inimicitiarum
dissolutionem omni tropæo præ-
clariorē esse duco, Hærodotō u-
sus iudice: Quanto, inquit ille pax
bello sedatior, tanto bellum sedi-
tione placidius est. Idem etiam Ho-
mērus testatur; nam Paridis bel-
lum ipse scripsit, Achillis iram Mu-
sam canere iussit.

XII. Posset vero aliquis etiam a-
lia ratione admirari hoc tuum fa-
cinus, quod absque ullo arcu, abs-
que hasta, non per armaturam
vimque militarem peractum sit. Si
enim multis scutis & frequenti sa-
gittarum missione equorumque
multitudine & omni apparatu bel-
lico per te reducta inter illos esset
amicitia, vel levis prætextus & for-
tuitus casus amicitiam inter illos
iterum dissolvisset. Quæ enim be-
nevolentia carent neque ex animo
fiunt, ut putrida & caduca cum per
breve tempus floruerint, marces-
cunt.

XIII. Ἐπεὶ οὖν τοῖνυν κατόρθωμα
τὸ λεχθέν διεδέχεται. Νομάδων
γάρ, ἀλλοφύλων τῆς ἡμετέρας κα-
ταθεόντων καὶ ληισαίων τὸ προσ-
τυχόν, καὶ τὴν λαίαν ἐν ὄρει θεμέ-
νων, ὡς τῆς ἀδικίας εἰ χωρίον
ὑψηλὸν καταλάβοι βεβαίως ἰδρυ-
μένης τοῖς κεκτημένοις, ἕτω τῶν
ἐν μετῴρῳ διατρυβόντων ἑτερο-
μῶ ἐτύχανε στρατηγῶν. Ἐγὰρ ἂν
ἐπράχθη τὸ τολμηθὲν. Τούτῃ
ἢ τῇ χρεία ῥοπήν ἐχορήγησας, ὡ-
ς τῶν ἐργασμένων τὴν ευκλείαν κα-
ταλιπῆσαν τὸν στρατηγόν, ὅππῃ σε
μετασῆναι, καὶ ταῦτα φιλεῖσθαι τοῖς
ἡγεμένοις ἀκολυθῆναι.

XIV. Ἀλλὰ γὰρ ὁ Νεῖλος πει-
ρᾷ με τὰς ἀκρὰς, καὶ με ποιη-
κῶς ἀμφὶ κύπτοντα βάλλει.
Εἰ ἢ καὶ παρ' ἡμῖν οἱ ποταμοὶ διελέ-
γοντο καθάπερ ὁ Σκάμανδρος ἐν
τοῖς ἔπεσιν, καὶ ὡς περὶ ὁ Νεῖλος
αὐτὸς ὡς τῶ πρώτῳ ὑμᾶς ἀναμνη-
σαντι, κατεβόησεν ἂν με, φωνὴν ἀ-
φίει, ὅτι μὴ τὴν πρώτην δέδωκα
μοῖραν τοῖς πρὶ τῶν σοι πε-
πραγμένοις τὸν ποταμόν. Ἐπιπε-
σόντων γὰρ πολεμίων τοῖς ἐν Αἴ-
γύπῳ τὸν βίον ἐν σκηναῖς ποιημέ-
νοις, ὡς ἐγγῶς, ὡς μαθῶν ἡγανάκτη-
σας, ὡς θυμῷ γέμων ἐχώρει, πολ-
λοὶ μὲν τῶν πολεμίων ὑπὸ σὲ γε-
γονότες δορυάλωτοι, πολλοὶ ἢ πά-
λιν τῶν ὁμοφύλων αἰχμαλωτοὶ
διὰ σε τῆς ἐρημένης πρὸς τηγορίας
ἐπαύσαντο.

XIII. At jam aliud præclarum
tuum facinus dicendum mihi re-
stat. Cum enim Nomades agros
nostros invaderent, & quicquid ius
obveniret, prædarentur, prædam-
que in monte deponerent, tan-
quam si rura futura esset in edito
loco constituta injustitia, Ducum
alter sublimem collem occupave-
rat. Non tamen audax facinus per-
agi potuit. Tantum enim necessi-
tati momentum addidisti, ut re-
rum gestarum gloria Ducem re-
linquere, tibi que adesse coacta sit,
licet Duces sequi consuevit.

XIV. At Nilus me vocat, & ut
Poëtice loquar cum strepitu mihi
personat aures. Si enim etiam ap-
ud nos fluvii loquerentur, quem-
admodum Scamander in fabulis,
vel ipse etiam Nilus apud nupe-
rum vestrum præconem: magna
mihi voce exprobraturus esset,
quod non primum locum his, quæ
illo teste a te gesta sunt, assignave-
rim. Cum enim hostes in eos, qui
in Ægypto tendebant, irruptio-
nem fecissent, tu simul rem cogno-
visti, indignatus multos ex hosti-
bus bello cepisti, multi vero e so-
ciis capti per te libertati restituti
sunt.

XV.

XV. Οὐ τοίνυν μόνον τῆς ᾧ πολέμων ἀπαλλαγῆς ἔχσοι χάριν αἱ πόλεις, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν εἰρήνῃ τεσσάρων. Οὐ γὰρ ἐστὶ γλυκίαν ἄγειν εἰρήνην ἐν ὑποψίᾳ πολέμου. Ἡ γὰρ ἐλπίς εἰσὶν τὸν λογισμὸν καὶ βεβηλητά τις αὐτὸς ἐαυτὸν ἀπατήσας ψυχαγωγεῖν, αὕτη ἀδρακαθήμενη καὶ δίστα καὶ φοβεράς ἀναπαύετσα φαντασίας, γῆρας ἑδαιμῶς ἐλεεινόν, κόρην ὑβρίζομένην, ἐλκόμενον ἐς δαλείαν παιδίον, ἀγομένην ἐκ πασάδ' ἡνναίᾳ τοιαύται, τοίνυν ἐνέκεινται τῇ ψυχῇ, σπένδει τε καὶ φοβεῖ καὶ πρὸς ἀθυμίαν ἀνθελκει. Οὐκ ἔν η' Λεσβίων πατήρ, οὗτος ἡδονὴν εἶχεν αὐτοῖς, ὅτε πόλεμος Ἀθήνηθεν ἠπειλεῖτο τῇ νήσῳ.

Ἡ δὲ πόλις οὐκ ἔμελλεν εἶναι ἡσυχία, ἀλλὰ καὶ πόλεμος ἦν ἐν αὐτῇ.

XVI. Ἔινεν. Ποῦθεν δὴ παρ' ἡμῶν λόγον ἄλλο φέρων ὁ Νεῖλος; ἐκ Παλαιστίνης οἶμαι, πρὸς ἣν βάλωμαι πάλιν ἐπαυελθεῖν, ὅπως ἐντεύξην ὅππῃ τὴν Ἀρραβίαν ἀφίξομαι. Τί δέ μοι τῆς ὅππῃ ταύτην πορείας; ὡρμητά τις ἐκείθεν ἐμὸς φοιτητής. Διὰ τὸν νεόν ὃν ἐναγχός μοι συνέσῃσας, ὃ γνώρισμα μέγιστον ὁ Πατήρ. Οὐτ' ἐμὲ διηγόμενος ὅπως διένειμας τοῖς αὐτοῖς πολίταις τὰς φόβας, ἀνέμνησέ με τοῖς παρὰ σὲ λεγομένοις Ἀριστέει τὰ λυσισμαχίᾳ. ἐκείνῳ τοῖς ἡσιώταις πάσας τὸ συμμετρὸν, ἣν ἐπέδειξατο τοῖς Ἕλλησιν ἀρετὴν, ταύτην ἐλαχεν ὄνομα. Καὶ σὺ τῶν Ἀρ-

XV. Non igitur solum ob extinctum bellum gratias tibi habent civitates, sed etiam ob comoda, quibus in pace gaudent. Non enim dulcedine pacis frui licet, ubi bellum suspicere. Timor enim dum semper cogitationi obversatur, etiam si quis vellet se ipsum decipere bonoque animo esse, ille tamen semper instans fervensque terribilesque sibi fingens imagines non parvitum iri fecturi, vitandas virgines, abripiendos in servitutem liberos, abducendam ex thalamo uxorem, hac igitur, dum sibi fingit, animum versat horroremque & tristitiam injicit, uti nulla voluptate frui licuit Comitibus Lesbiorum, cum audirent, bellum insulae suae ab Atheniensibus imminere.

XVI. At unde sermonem meum Nilus abstulit? Ex Palaestina credo, ad quam nunc iterum revertor, ut inde in Arabiam me conferam. Quænam autem hujus itineris mihi causa? Trahit me huc quidam e meorum numero. Nosti juvenem quem nuper fidei meae commisit (quo nobilis est maxime) ipse Pater. Hic mihi narranti quomodo civibus ipsius tributa pendenda descripsisses, per ea, quæ de te celebrabam, Aristidem Lysimachi filium in memoriam mihi revocavit. Nam ille quidem cum insularibus moderata imposuisset,

ραβίων

ραβίων ἐκάστῳ τὴν ἀναβάλλεσθαι δι-
εστας ἢ τὴν μοῖραν, ὡς περ οἱ λόγους
ἐλθόντων τῆς τύχης ἀνικητόρων καὶ
παρ' ὀνείρας ἀνικητοῦς ὅσοις μὴ ἐ-
δωρήτατο πλεόντων, ὅσους ᾗ περιεργᾷ πε-
νημένους. Ἐν τίνες ἐκαστοῦ τῆς ἀκρίβειας
ἐν μέσῳ.

XVII. Οὐτε γὰρ οὐκ ἐστὶν τῶν δα-
μνάνων ἡδονήσας τὴν πλεονεξίαν, ἀλλ'
ἐπὶ χάριτι τῶν ἐπιπορευόντων, τὰς δὲ
ἐνδοκίαν περιεργᾷς ἀπερρίπτει, ὡς
τῶν μέσων τὸ πλεονεξίαν ἀνιδεήτως
ἐλευμένῳ τὴν ἐκείνου πενημένους.
Ὅσον ᾗ τοῖς περιεργᾷς ὀφείλει, ἢ
συμμετρία τῶν Φορῶν, ὅπως δὲ καὶ
τις ἰδίᾳ σαφῶς, εἰ τὴν ἐκ τῆς ἀμε-
τρίας ἀδικασίᾳ βλάβη. Ἐπὶ καὶ
σωμάτων ὑγίαν ἡλικίαν ἐστὶ τοῖς ἐ-
χρήσιν ἀγαθὸν, ἢ νόσῳ ἐμφαί-
ναι.

XVIII. Ἐλευνομένην τοίνυν ἐκ
τῆς Ἀραβίων τῆς ἀμετρίας τῶν ἐπι-
φορῶν, ἡδεῖα τις πᾶσι οὗ τοῖς αὐ-
τοῖς πλεονεξίαν δωροδοκίας ἀφορμή,
ἀλλ' ἡδεῖα μὴ ἀν' ἐπιπορευόντων. Ἡ-
χρόντο δὲ, περιεργᾷς ἢ δυνάμει.
Αἱ γὰρ ἐλπίδες ἢ ἐπὶ περιεργᾷς ἀφορ-
μασιν ἐναργῶς ἀμνηστίας. Ἀτ-
τικὸς μὴ ἐν ῥητορὶ μέγα φρονή-
ται, ὅτι νόμος τῆς δωροδοκίας πρὸς
τὴν ἐκάστῳ μετρίαν ὡς τὴν πλεονεξίαν
τῶν ἐπιπορευόντων αὐτῶν δόσιν ἀποχρησ-
ταί, μὴ πλεονεξίαν τῶν ἐκείνων ἀπὸ τῆς

quam virtutem antea Græcis o-
stenderat, inde nomen accepit. Tu
autem unicuique Arabum pro for-
te sua tributum imperans tanquam
sirationes inires cum fortuna ha-
bitatorum, ut ex ipsa percepisses,
quibus impertiverit divitias, quos
in paupertate neglexerit, & quos
medium ab utroque extremo te-
nere passa fuerit.

XVII. Neque vero pro miseri-
cordia erga inopes injuria affecisti
divites, neque divitum in gratiam
spernere inopes adductus es, ne-
que mediocrium veritus multitu-
dinem opulentiores pauperiores-
que laxasti. Quanti vero inter sit ex
æquitate in imperandis tributis, in-
de manifesto unusquisque videt, si
contra damnum, quod ex inæqua-
litate oritur, considerat. Quemad-
modum etiam morbus demon-
strat, quantum bonum sit corporis
sanitas.

XVIII. Profligata igitur per te
in Arabum terra tributotum inæ-
qualitate, nulla divitibus mune-
rum offerendorum occasio oblata
est, sed omnes libenter expecta-
runt, atque anxii ipsa expectatione
fuerunt quam ferre non pote-
rant. Quid enim sperarent in re,
quam putabant fieri nullo modo
posse. Orator itaque Atticus jactet
se, quod cum tributa publica per-
legem unius cujusque statui æ-
commoდას, divitesque ipsi mul-
δικαίαν

δικαίῳ πῶς ἐκείνων ἔδει διαφέρειν
 οὐκ ἔστι μὲν ἐπὶ ταύταις μέγιστον φρονή-
 νειναι. Σοὶ δὲ μέγιστον ἐκ τῆς Ἀρ-
 ραβιδίων ἐρχεται κέρμενος. Τὸ γὰρ μὴ
 δεῖναι πολυμήνην, ἔδωκεν ὅπως δοπο-
 τυχεῖν πρῶτον, νίκη γὰρ ἀπὸ ἀλη-
 τῆς λαμπρότητος πρὸς ὅν τινας δοπο-
 τυτεύει.

XIX. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν αἱ Φη-
 ροὶ σε πανταχῶς φησὶν ἀπὸ βοῶντων
 ἐφώρσα δὲ σε κεκρυμμένην ευε-
 χεσίαν, ἢ τοῖς ἀπορροσιν ὁπτασί-
 ζεις τὴν ἐνδοίαν. Καὶ λυπήσω μὲν
 ἴσως ἀγῶνις εἰς Φῶς ἢ κρύπτεν ἰδέ-
 λαις. Πλὴν τῆς μετὰ μὲν ἐρεδίας
 ζεῖ πρὸς ἑαυτὸν, ὅτι μετὰ φρο-
 νήματι βούλει καλῶτερον. Ἐν τοῖς
 τοῖνυν ἐνθα τῶν ἱερέων τὸν πρῶτον
 Φαῖν ἰσχυρῶς νομίζονται, πολλὰ δὲ
 χρημάτων ἀρχὴς ἀνίσταται, ὅτι
 πένησι γεωργοῖς, καὶ μοι δοκεῖ
 Φιλανθρωπία μάλιστα χεῖρ μὲν αὐ-
 ρὴς ποιῆσαι πρὸ χρημάτων, ὅπως
 ἀδανάται ἐπὶ τοῖς πονοῦχοις ἢ χο-
 ρεῖαι. διενεκεῖ περὶ σὸν Φιλαττο-
 ρεῖν.

XX. Μάλλον δὲ λόγου ἢ τῆς
 ἀφροσύνης, πῶς ἄλλως ὑμῶν φαντα-
 ζομένη πρᾶξις ἐκείνην διώσας τῶν
 λόγων ταῦτα δύναι, αὐτῶς συγγνω-
 μὴν αἰτήσας, βαρύνει. πρᾶξις κα-
 ταβήτορος. Ἡδὲ τινὲς δεῖναι πρὸς πα-

ta pollicerentur. legem acquitari
 non possit habuerit, sed munera
 ipsorum repudiaverit. Sane jactet
 se eo nomine Aristides, tibi vero
 major ex rebus in Arabia gestis
 gloria provenit. Brachylaius enim
 est efficere, ut ne offerre quidem
 audeant, quam non admittere of-
 ferentes, illius enim athletæ vi-
 ctoria illustrior, cum quo ne con-
 gredi quidem quisquam audeat.

XIX. Verum hæc fama usque
 quaque de te satis superque prædi-
 cat. Ego vero occultum quoddam
 tuum benefactum detexi ac depre-
 hendi, quo egenorum inopiam
 sublevas. Et forte rem tibi ingra-
 tam facturus sum, si virtutes tuas in
 hunc proferam, quas celare cupis.
 At eo magis ad laudes tuas dicen-
 das commoveor, quo majori mo-
 destia occultare te optas. Nimi-
 rum in loco, ubi Princeps Sacer-
 dotum, sedem habere consuevit
 magna pecuniæ summa terras pro
 pauperibus agricolis emisti. Et per
 hoc ipsum majori charitate usus
 mihi esse videris, quod pecuniam
 agris permutasti, ut perenne esset
 in pauperes beneficium perpetuo
 proventus conservandum.

XX. Verum cum jam finem di-
 cendi facturus sum, reliquas virtu-
 tes tuas orationi mææ veluti arri-
 dentes videre mihi videor. Ad hæc
 itaque perita prius ab illis venia
 breviter dicendas descendam. Sunt

λέμια, καὶ στρατηγὰ ἀγαθοὶ, θαυνοί
πως εἰσι πάντα ἀλλὰ δύσκολοι. Σὺ
ἤ καὶ τὰ τῶν πολέμων περὶ ταύτας
ἐπιμελὴς, καὶ πρὸς εὐθυμίαν ἑπα-
φροδίτῃ· εἰ δὲ μοι τελεῖς. Τί δ' ἂν
τίς, ἢ θαυμάσιόν σε τῶν γνωρίσ-
ματων, ἢ πῶς τὴν συμφερόντων
ἐχρῆς ἀπλῶς, ἢ τὴν ἡμέραν καὶ
νύκτα πρὸς ἔργα καὶ βέλαι ἐμετρη-
σῶ, τῇ μὲν τὸ περὶ κτῶν σκεπῶν, τῇ
ἢ τὰ δέξαντα νύκτωρ, ἄγαν· εἰς πε-
ρεῖς.

XXI. Οὐ δεξιὰ σοι πρόσεςσι φύ-
σις καὶ χρηστὰ κατεῖδεν εὐκαλῶ
πειθαρχῶν; Ἐκείθεν ἀμέλει σύμμι-
βυλον ἔχεις ἄνδρα πανταδαπῶς
σοφίας μεσόν, ὃν ἔπειν ἂν ἐικότων
ἢ ποιήσεις λυγρὸν Ἀρραβίων ἀγορά-
την.

XXII. Ἀλλὰ γὰρ τῶν παρόντων ἐ-
νὴς αἰσθάνομαι πυνθαρόντι· ἀλλή-
λων, πότε τὸ στρατηγῶντι ἀνιμῶ-
σω τὸν ἀδελφόν; ἢ δὲ λόγῳ τὸ πεί-
ρας ὁρᾶται, ἐπιλέλῃται παρόντι
ὡς εἰκεν, ὃν καὶ ἀπόστα μνήμης
ἐπαινομένης τοῦτον εἶναι. Οἷς ἀγα-
θός ἐστι μισθοδοτὴς τῶν ὑπὸ αὐτῶν
τεταγμένων, ὡς εὐβελίας τῶν ἐρ-
γων αὐτῶν παρηγοῖται, ὡς ἄρχων
πολλὰκις λαχὼν εἰδὲ συνεφαντίας
ἔδωκε λαβὴν ὑδαμῶ. Τοιαῦτα πρὸς
ἀλλήλους οἷον εἰκὸς δοποθεῖν γοῖται.
Ἐμοὶ δὲ λίαν ἄστον εἶδεν ἀνδρὸς
δεξιὰς εἶναι πλεονέκειναι ἀποδοτέων.

qui in bello terribiles & ad impe-
randum idonei sunt, ad cætera ve-
ro inepti difficilesque. Tu autem
& res bellicas diligenter admini-
stras, & in pace amabilis es omni-
bus. Quid, quæso, in virtutibus tuis,
quibus dignosceris non est admi-
randum? nonne laboribus, unde
fructus & commoda ad alios pro-
veniunt, nunquam exsatiaris? non-
ne dies noctesque consiliis atque
operē ita dividis, ut illa quæ fa-
cienda sint speculatus de nocte,
strenue diebus effecta reddas.

XXI. Nonne ea dexteritate es &
bonitate, ut recta suadentibus non
difficulter obsequaris? Hinc uti-
que consiliarium habes virum
prudentiæ plenum, quem Poëtæ
voce merito dixeris dulcem Ara-
bum Oratorem.

XXII. At Auditorum meorum
quosdam a se invicem sciscitari a-
nimadverto, cur plane silentio in-
volvam Ducis nostri fratrem, at-
que cum jam imminet orationis
meæ finis, præsentis, ut videtur,
obliviscar, de quo absente quoque
mentio a me esset facienda. Me-
morant quod præclarus ille sit suo-
rum, qui ipsi obsequuntur, remu-
nerator, quod omnes actiones suas
optimo consilio suscipiat, quod
cum sæpe cum imperio præfuerit,
nunquam calumnias causam dede-
rit. Hæc equidem, ut par est, Audi-

καί μιν

καμίας παρέρχον ἐναι, ὅθεν τὰ τῶ-
δε σιγῇ ὠρεοῦσιν, πάλιν ὅτι σε με-
περησομαι.

XXIII. Σὺ πὲρ δαπάνης δαίμα-
μόνῃ πλεροῖς, σὺ τῶν πολεμίων
πὲρ λάφυρα μόνῃ εἰ κέρησαι,
πάντα ἢ θανάμεις τοῖς ἀρχομέ-
νοις, ὅθεν οἰκαδὲ Φέρων, τροπαί-
ων ἄλλων εἰ χρυσίον ἀλλὰ τῆς νίκης
ὀρέξῃ, τὴν ευκλειαν. Ἄσπρη ὥρῃ
τοῖς Ἕλλησιν ἡ γνώμη πάλαι κρα-
τῆσα πολὺν ἔδωκε φόβον τοῖς Περ-
σiais. Ἦγετο μὲν τὰ Ὀλύμπια, ἤρε-
το δὲ πῶς τῶν Περσῶν, ὅ, πῶς χα-
νοῖεν πράττοντες Ἕλληνες. Ἦκεσε
ταύτην αὐτὸς πλεῖν τὴν πανήγυριν
ἤνπερ ἐπύλετο. Τί ἢ νίκης εἴη τὸ ἄλ-
λον, πάλιν ἐπύλετο. Ὡς ἢ χρυ-
σίῳ μὲν ὑδαμῶς, κατὶνῶ ἢ τιμῶ-
σιν τὰς νικῶντας ἀκήρει, δαῖνον ἀ-
νομιώζας καὶ πρὸς τὸ βασιλείῳ σα-
τραπὴν ἰδὼν, εἰ καλῶς, ἔφη, Μαρ-
δόνιε, τοιούτος ἡμῶν περὶ ξένους ἀντι-
πάλης, οἷς εἰ χρυσμάτων ἀλλὰ
ἀρετῆς ἀγωνίσασθαι πατρίον.

XXIV. Εἰ μὲν ἐν μέλει Πα-
λαιστίνης πὲρ εἰσεσθῆναι εἰσῆκει
πλεονεκτῆματα, ἔτερωσε δὲ πᾶσι τῆς
γῆς καὶ φοῖτα, ὑπερβία πῶς ἦν τοῖς
εἰ λίαν αὐτὸν βίλομεναι θαυμάζον-
τες ἐμπειρία πραγμάτων Πηχω-
ρίων τὰς ἄλλας ἀπέκρυψε στρατη-
γίας, εἰ πλείονι συνέσει καὶ περὶ θυμῷ.

torum meorum alter ex altero
quærit. Mihi vero valde a re alienū
visum est, viri virtutes, quæ singu-
larem sibi vindicant Panegyricum
modo obiter & in transitu per-
currere, adeo ut hujus res gestas si-
lentio jam tradam & ad te redeam.

XXIII. Tu necessarios sumtus
solus suppeditas, tu prædam unicus
non possides, omnia inter milites
distribuisti, nihilque domui tuæ
infers, non enim victoriæ præ-
mium aurum sed gloriam esse pu-
tas. Hæc sententia cum olim apud
Græcos obtineret, magnum Persis
timorem iniecit. Cum enim ludii
Olympici celebrarentur, & qui-
dam Persarum interrogaret, quid-
nam agerent Græci, edoctus ipsos
celebrare Olympia, quidnam vi-
ctoriæ esset præmium rursus scisci-
tatus est. Cumque audivisset mini-
me auro sed oleastro victores ho-
norari, lacrymis obortis Regium
Satrapam intuirus, non opportu-
ne, inquit, Mardonie, tales nobis e-
legisti adversarios, qui a patribus
suis didicerunt non pro opibus
sed de virtute pugnare.

XXIV. Si itaque res tuæ gestæ
intra Palæstinam continerentur,
nec in alias regiones penetrarent,
suspicio iis, qui te non admodum
admirantur, oriretur, te rerum in
patria gestarum experientia potius
quam majori intelligentia, prom-
titudine, recteque imperandi sci-

καὶ τῷ βελτίῳ ἔρχεαι εἰδέναι· Ἐπεὶ
 δὲ σκεπὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχει· ὡς φησὶ
 ἀπείπειν ἡ λυσιδωρία· ζητῶσα παρ-
 φάσεις, ἔχ' ἔτω Λυσάνδρῳ ἐκεί-
 νῳ ὁ Λακών, ἀλλ' οἶκει μὲν ἦν ἀ-
 γαστὸς καὶ αὐτὸς Σπαρτιάτης, ἰωνι-
 κῆς δὲ πράγμασι ἐγγειῶν ἔδα-
 μῶς ἑλακύνει· καὶ δὲ διακρίνα βιο-
 τῶν ἐν τῷ κατ' ἐστὶν προκῶ, ὡ-
 στε καὶ ἐπέσκωψε τις ἄγαν αἰετῶς
 ἐπὶ τῆς Σπάρτης οἱ λέοντες ἔξω τῆς
 ἐνεγκασθῆς ἀλώπηκις γίνονται. Ἀλ-
 λά καὶ Πausanias ἕτερος Λά-
 κων ὁπλοῦν ἐξίων εἰς Μηδικὴν πα-
 λυτέλειαν καὶ περὶ τὴν ἐξ εὐκοσμίας
 Λακωνικῆς ἀπενέχθη καὶ τὴν Ἰππ-
 χῶριον ἐοδῆκε· ἡμῶς, τῇ βαρβα-
 ρῶν ἐχρητο, καὶ τυραννίδῳ μίμη-
 σις ἦν ἡ στρατηγία. Πᾶ μὲν ἔνκ' Λύ-
 σανδρον καὶ Πausaniam τῆς Λακεδαί-
 μονίων ἡγεμόνας πιαῦται, καὶ μὲν γέ-
 λωτος ἀξία, καὶ ὁ κατηγορίας παύ-
 ρυια καὶ ψόγῳ καὶ σκώματι.

XXV. Ἐπεὶ δὲ Λακεδαιμονίων ἐ-
 μνησθῆναι, νόμῳ ἐστὶν ἐκείνοις δε-
 χαί· ἐπὶ τὴν ὁδὴ πολλὰς ἀβρυνόμενον
 δεξιέαις βραχυλογῶν, καὶ μέγα π-
 διαπερᾶξεν. Επομὴ τῷ νόμῳ τῆς
 Σπάρτης, καταλύω τὸν λόγον. Οὐ δὲ
 τῇ μήκῃς εὐφημίας ὁ στρατηγὸς με-
 γάλα ποιεῖν ἐκιδῶς.

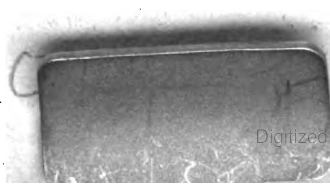
entia reliquos belli Duces vicisse.
 Quoniam vero tibi ipsi semper si-
 milis visus es, calumnia, quæ sem-
 per prætextum meditatur, despon-
 det animum, non enim ita Lysan-
 der ille Lacedæmonius, qui domi
 quidem fuit vir egregius, Sparta-
 numque se gessit, sed cum bellum
 in Jonia gereret, minime Laco-
 nem se præbuit, neque eundem te-
 norem vitæ observare persevera-
 vit, ut nescio quis haud illepide di-
 xerit, domi leones foris vulpes fie-
 ri. Verum etiam Pausanias alius
 Laco cum domo ex Laconica parsi-
 monia in luxum Persicum delatus
 esset, patriam vestem abjecit, bar-
 baricæque usus est, adeo ut præfe-
 ctura ipsius in Tyrannidem evase-
 rit. Hi Lysandri & Pausaniæ Laco-
 dæmoniorum Ducum mores par-
 tim risu digni partim vituperandi
 culpandique sunt.

XXV. Cum vero Lacedæmo-
 niorum mentionem fecerim, re-
 cordor legem ipsis antiquam fuisse
 eos, qui jam multa præclare
 gesserunt, breviter esse laudan-
 dos, quoniam, quæ verba legis
 sunt, magna gerere consueverunt.
 Obsequor Spartanz legi, finemque
 dicendi facio. Non indiget proli-
 xa laudatione Dux noster, qui ma-
 xima quæque gerere solet.

F I N I S.

1

5-70

